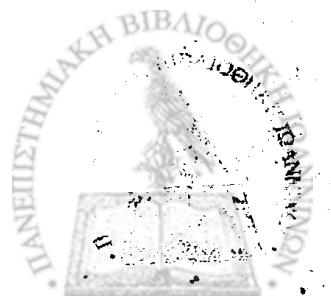

NIKO H. GJINI

**FJALOR
SHQIP-GREQISHT**

**ΛΕΞΙΚΟ
ΑΛΒΑΝΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ**

V-1
716

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

026000168825

Q
491.991 389
ΓΚ

FJALOR
SHQIP-GREQISHT

NIKO H. GJINI

F J A L O R
SHQIP – GREQISHT

SHTËPIA BOTUESE E LIBRIT SHKOLLOR
TIRANË, 1971

ΝΙΚΟΣ Χ. ΓΚΙΝΗΣ

108580

Βιβλιοθήκη Ιστορίας Ν. Κρήνης
Γράμα: .. *Νεφμα* ..

Λ Ε Ξ Ι Κ Ο
ΑΛΒΑΝΟ - ΕΛΛΗΝΙΚΟ

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΤΙΡΑΝΑ, 1971.

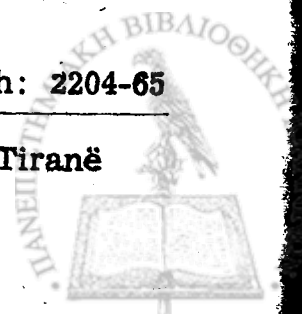

Tirazhi: 10 000 kopje

Formati: 60 x 88/16

Stash: 2204-65

Shtypur në N.I.Sh. të Shtypshkronjave «MIHAL DURI» — Tiranë

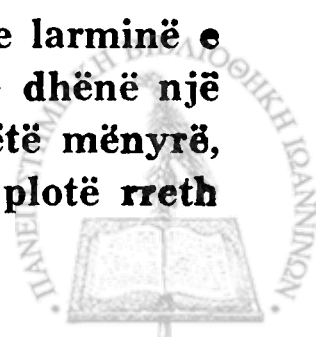

DY FJALË
PËR FJALORIN SHQIP-GREQISHT TË
NIKO H. GJINIT

Fjalorët shqip dygjuhësh tek ne kanë një traditë të hershme, e cila, me kalimin e kohës, erdhi drejt një përmirësimi të dukshëm, veçanërisht në vitet pas çlirimit të atdheut, kur u krijuan shumë mundësi për një zgjerim kulturor e të gjithëanshëm në të gjitha fushat e aktivitetit politik, ekonomik e shoqëror. Me rritjen e kërkesave, në mënyrë të vazhdueshme edhe puna për fjalorë shqip dygjuhësh u bë një nevojë e domosdoshme. Pas çlirimit e deri më sot janë botuar disa fjalorë të tillë, të cilët kanë sjellë një kontribut të vlefshëm në fushën e leksikologjisë shqiptare, mbasi me anën e tyre doli mirë në dritë pasuria e madhe e fjalorit tonë. Në vargun e këtyre botimeve tani po shtohet edhe fjalori shqip-greqisht i pedagogut të Universitetit Shtetëror të Tiranës, shokut Niko H. Gjini. Në këtë drejtim leksikologjia e jonë ka një trashëgimi me vlerë në fjalorin e njohur të gjuhtarit të shquar Kostandin Kristoforidhi dhe tani me fjalorin e Niko H. Gjinit leksikologjisë shqiptare i sillellet një tjetër kontribut i ri, veçanërisht në drejtim të një pasurie më të madhe fjalësh, në kushtet e aktualitetit socialist, pra edhe të lulëzimit të gjuhës sonë.

Me punën e tij shumëvjeçare, me kërkimet e tij për të hartuar një fjalor të pasur, me qëllime praktike dhe mësimore, autori i këtij fjalori ka arritur një rezultat pozitiv.

Kushtet e tanishme, kur mundësitë e kulturës sonë socialiste dhe masive, kanë nxjerrë në dritë gjerësinë dhe larminë e fjalorit të gjuhës sonë, e kanë lejuar autorin për të dhënë një fjalor me një pasuri pak' a shumë të madhe. Në këtë mënyrë, me anën edhe të këtij fjalori, bëhet një mendim i plotë rreth

pasurisë së madhe dhe të padiskutueshme të fjalorit tonë, në këtë rast në krahasim me gjuhën greqishte, një gjuhë e vjetër dhe e njohur për pasurinë e saj.

Gjuha shqipe, më e vjetra gjuhë e gadishullit të Ballkanit, nëpër shekuj, me gjithse pak e vënë në shërbim të praktikës së vetë të fjalorëve të përgjithshëm dhe të përdorshëm për një masë të gjërë nga dijetarë, të cilët janë marrë më shumë me probleme etimologjike dhe krahasuese, ajo, duke ruajtur veçoritë e saj gjuhësore dhe në fushën e fjalëformimit etj., është pasuruar në një shkallë të lartë.

Përkthimet e veprave të klasikëve të marksizëm-leninizmit, dokumentat e Partisë, fjalimet dhe raportet shkencore të shokut Enver, botimet e Universitetit dhe në përgjithësi të shkollës, lulëzimi i letërsisë sonë socialiste, folklori ynë i pasur, kanë treguar në mënyrë bindëse se shqipja është dhe është bërë një gjuhë, që me anën e fjalorit të saj shpreh qartë mendimet më të ndryshme shkencore, filozofike, politike, ideologjike, ndjenjat më të thella njerëzore. Në këtë drejtim autori i këtij fjalori, shoku Niko H. Gjini, i cili është një njohës i mirë i gjuhës shqipe dhe greqishte, duke qëmtuar me kujdes pasurinë e fjalorit tonë, sjell një kontribut të vlefshëm në fushën e fjalorëve dygjuhësh.

Prof. ZIHNI SAKO
Drejtor i Institutit të Folklorit

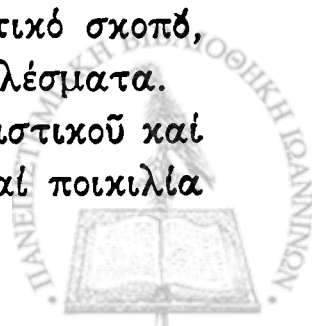
ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΛΒΑΝΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ
ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ Χ. ΓΚΙΝΗ

Τά δίγλωσσα άλβανικά λεξικά στή χώρα μας ἔχουν μακρόχρονη παράδοση, πού μέ τό πέρασμα τοῦ χρόνου, σημείωσε καταφανή βελτίωση, ιδιαίτερα στά χρόνια μετά τήν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας, ὅταν δημιουργήθηκαν μεγάλες δυνατότητες γιά μιὰ ὀλόπλευρη πολιτιστική ἀνάπτυξη σ' ὄλους τούς τομεῖς τῆς πολιτικῆς, οἰκονομικῆς καί κοινωνικῆς δραστηριότητος. Μέ τήν αὔξηση τῶν ἀπαιτήσεων, διαρκῶς καί ἡ ἐργασία γιά δίγλωσσα άλβανικά λεξικά ἀπέβηκε ἐπιτακτική ἀνάγκη. Μετά τήν ἀπελευθέρωση καί μέχρι σήμερα ἐκδόθηκαν μερικά λεξικά αὐτοῦ τοῦ εἴδους, πού προσέφεραν ἀξιόλογη συμβολή στόν τομέα τῆς άλβανικῆς λεξικολογίας, γιατί ἔφεραν σέ φῶς τό μεγάλο πλοῦτο τοῦ λεξιλογίου μας. Στή σειρά τῶν ἐκδόσεων αὐτῶν προστίθεται τώρα καί τό Ἀλβανο-Ἑλληνικό Λεξικό τοῦ καθηγητῆ τοῦ Κρατικοῦ Πανεπιστημίου Τιράνων, σύντροφου Νίκου Χ. Γκίνη. Πρός τήν κατεύθυνση αὐτή ἡ λεξικολογία μας ἔχει πολύτιμη κληρονομιά τό γνωστό λεξικό τοῦ διακριμένου γλωσσολόγου Κωνσταντίνου Χριστοφορίδη καί τώρα μέ τό λεξικό τοῦ Νίκου Χ. Γκίνη προσφέρεται στήν άλβανική λεξικολογία καί νέα συμβολή, ιδιαίτερα πρὸς τήν κατεύθυνση ἑνὸς μεγαλύτερου πλούτου λέξεων, στίς συνδῆκες τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπικαιρότητος, καί κατὰ συνέπεια τῆς ἀνῆσης τῆς γλώσσας μας.

Στήν πολύχρονη ἐπίμονη ἐργασία του, στίς ἐρευνές του γιά τήν ἐκπόνηση ἑνὸς πλούσιου λεξικοῦ, μέ πρακτικό καί διδακτικό σκοπὸ, ὁ συγγραφέας τοῦ παρόντος λεξικοῦ πέτυχε θετικά ἀποτελέσματα.

Οἱ τωρινές συνδῆκες, πού οἱ δυνατότητες τοῦ σοσιαλιστικοῦ καί μαζικοῦ πολιτισμοῦ μας, ἔφεραν σέ φῶς τήν εὐρύτητα καί ποικιλία

τοῦ λεξιλογίου τῆς γλώσσας μας, ἐπέτρεψαν στό συγγραφέα νά προσφέρει ἕνα λεξικό μέ σχετικά μεγάλο πλοῦτο λέξεων. Ἔτσι καί διά μέσου τοῦ λεξικοῦ αὐτοῦ, σχηματίζεται πλήρης ἀντίληψη γύρω ἀπό τόν ἀναμφισβήτητα μεγάλο πλοῦτο τοῦ λεξιλογίου μας, στήν προκειμένη περίπτωση σέ σύγκριση μέ τήν ἑλληνική, μιά ἀρχαία καί γνωστή γιά τόν πλοῦτο της γλώσσα.

Ἡ ἀλβανική, ἡ πιό ἀρχαία γλώσσα τῆς Βαλκανικῆς, στό πέραςμα τῶν αἰώνων, παρ' ὅλο πού χρησιμοποιήθηκε ἐλάχιστα στήν ἐξυπηρέτηση τῆς πρακτικῆς τῶν ἴδιων τῶν γενικῶν καί μαζικῆς χρήσης λεξικῶν ἐκ μέρους τῶν λογίων, οἱ ὁποῖοι ἀσχολήθηκαν περισσότερο μέ προβλήματα ἐτυμολογίας καί σύγκρισης, αὐτή, διαφυλάσσοντας τίς γλωσσικές της ἰδιομορφίες καί στόν τομέα τοῦ σχηματισμοῦ λέξεων κλπ., ἔχει πλουτιστεῖ σέ μεγάλο βαθμό.

Οἱ μεταφράσεις τῶν ἔργων τῶν κλασσικῶν τοῦ μαρξισμοῦ-λενινισμοῦ, τά ντοκουμέντα τοῦ Κόμματος, οἱ λόγοι καί οἱ ἐπιστημονικές εἰσηγήσεις τοῦ σύντροφου Ἐνβέρ Χότζα, ἡ ἀνῆση τῆς σοσιαλιστικῆς μας λογοτεχνίας, ἡ πλούσια λαογραφία μας, ἔδειξαν κατά τρόπο πειστικό ὅτι ἡ ἀλβανική εἶναι καί κατέστη γλώσσα, πού μέ τό λεξιλόγιό της ἐκφράζει σαφέστατα τίς πιό διαφορετικές ἐπιστημονικές, φιλοσοφικές, πολιτικές, ἰδεολογικές σκέψεις, τά πιό βαθιά ἀνθρώπινα αἰσθήματα. Πρός τήν κατεύθυνση αὐτή, ὁ συγγραφέας τοῦ παρόντος Ἀλβανο-Ἑλληνικοῦ Λεξικοῦ, σύντροφος Νίκος Χ. Γκίνης, πού εἶναι καλός γνώστης τῆς ἀλβανικῆς καί ἑλληνικῆς γλώσσας, κάνοντας προσεκτική ἐπιλογή τοῦ πλούτου τοῦ λεξιλογίου μας, προσφέρει πολύτιμη συμβολή στόν τομέα τῶν δίγλωσσων λεξικῶν.

Καθηγητής ΖΙΧΝΙ ΣΑΚΟ

Διευθυντής τοῦ Ἰνστιτούτου Λαογραφίας

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

Οι λέξεις στην αλβανική έχουν καταχωρηθεί κατ'αλφαβητική σειρά και μέ μαύρα στοιχεία. Μέ τά ίδια στοιχεία σημειώνεται και ό δριστικός τύπος τῶν ὀνομάτων και ό τύπος τοῦ δηλυκοῦ γένους τῶν ἐπιθέτων.

Τά προτακτικά ἄρθρα ἔχουν σημειωθεῖ ἐπίσης μέ μαύρα στοιχεία, π.χ. *mirë* (i, e), Μέ άραιά μαύρα στοιχεία σημειώνεται και ἡ σφαίρα χρησιμοποίησης τῆς λέξης, ὅταν εἶναι ἀνάγκη. "Υστερα ἀπ'όλα αὐτά γίνεται ἡ ἑλληνική ἀπόδοση μέ κοινά στοιχεία.

Ἡ παύλα (—) ἀντικαθιστᾶ τῆ λέξη στόν τύπο στόν ὁποῖο καταχωρεῖται στην ἀρχή τῆς παραγράφου. Σέ περίπτωση πού ὕστερα ἀπό τήν παύλα ἀκολουθεῖ ἡ κατάληξη τῆς πτώσης, τοῦ γένους, τοῦ ἀριθμοῦ κλπ., ἡ κατάληξη αὐτή προστίθεται στόν ἀνωτέρω τύπο. Π.χ. *shëndetësor . . . gjendja —e*, (ἀνάγνωσε: *gjendja shëndetësore*).

Οἱ λέξεις πού στην αλβανική μοιάζουν, ἀλλά ἔχουν διαφορετική σημασία (*homonime*, ὀμώνυμες) καταχωροῦνται σάν ξεχωριστές λέξεις.

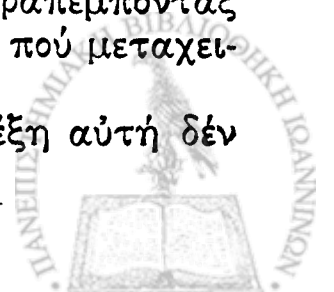
Σέ κάθε λέξη δίνεται ἡ ἀπόδοση τῆς ἔννοιας ἡ τῶν ἔννοιῶν πού ἔχει. Οἱ διάφορες ἔννοιες συνήθως σημειώνονται μέ ἀραβικούς ἀριθμούς, ἐνῶ οἱ παραπλήσιες χωρίζονται μέ κόμμα. Οἱ ἔννοιες καταχωροῦνται ἀνάλογα μέ τό βαθμό χρήσης, σημειώνοντας τίς πιό κοινές.

Γιά καλύτερη διασαφήνιση τῆς ἔννοιας τῶν λέξεων και τῆς χρησιμοποίησῆς τους, ἡ ἐξήγηση συνοδεύεται μέ παραδείγματα και φράσεις.

Σέ μερικές περιπτώσεις σημειώνεται και ἡ λέξη πού ἔχει ἀντιθετή ἔννοια μέ τήν καταχωρούμενη λέξη (τό ἀντώνυμο) μέ τήν συντομογραφία Ἄ ν τ θ.

Γιά τίς συνώνυμες λέξεις ἡ ἀπόδοση γίνεται παραπέμποντας τόν ἀναγνώστη, μέ τήν συντομογραφία β λ., στή λέξη πού μεταχειρίζεται πιό πολύ.

Ἡ συντομογραφία ἀπρηχ. λέξη σημαίνει ὅτι ἡ λέξη αὐτή δέν χρησιμοποιεῖται πιά.

Γιά τὰ ὀνόματα τῶν φυτῶν καί τῶν ζώων καταχωρεῖται ὁ ἐπιστημονικός ὅρος στή Λατινική, γιά τήν καλύτερη κατανόηση τῆς ἔννοιας.

Ὁ τονισμός σημειώνεται ἐπί τῶν συλλαβῶν τῶν λέξεων στή λήγουσα καί προπαραλήγουσα καί παραλείπεται ὅταν τονίζεται ἡ παραλήγουσα. Ἐπίσης παραλείπεται ὁ τόνος καί ὅταν ἡ λέξη εἶναι μονοσύλλαβη.

Τά ὀνόματα ἀναγράφονται στήν ὀνομαστική τοῦ ἐνικοῦ καί ὅταν δέν χρησιμοποιεῖται ὁ ἐνικός, στόν πληθυντικό. Ἐπίσης σημειώνεται τό γένος, ὁ ὀριστικός τύπος, ὁ τύπος ἢ οἱ τύποι στόν πληθυντικό ἀριθμό. Ὁ ὀριστικός τύπος δίνεται σημειώνοντας μέ μαῦρα στοιχεῖα τό ἐπιτακτικό ἄρθρο, ὅπως π.χ. *gëzim-i (gëzim-gëzimi)* ἢ σημειώνοντας τόν πλήρη ὀριστικό τύπο, ὅταν ἡ λέξη μεταβάλλεται, π.χ. *gjyshe-gjyshja, dimër-dimri*. Γιά τόν πληθυντικό ἀριθμό γίνεται ὅπως καί γιά τό ἄρθρο: ὅταν δέν διαφέρει ἀπό τόν ἐνικό τίθεται παύλα (—), ὅπως π.χ. *aktivist-i*, οὐσ. ἀρ. πληθ. —ë, —a, (πληθ: *aktivistë, aktivista*), *partí-a*, οὐσ. θ. πληθ.— (πληθ: *parti*), *libër-libri*, οὐσ. ἀρ. πληθ. *libra*.

Γιά τὰ ἐπίθετα σημειώνεται ὁ τύπος τοῦ ἀρσενικοῦ γένους καί σέ συνέχεια ὕστερα ἀπό παύλα σημειώνεται ὁ τύπος τοῦ θηλυκοῦ γένους, π.χ. *trim,-e*, (*trim* εἶναι ὁ τύπος τοῦ ἀρσενικοῦ γένους καί *trime* ὁ τύπος τοῦ θηλυκοῦ γένους).

Τά προτακτικά ἄρθρα γράφονται μέ μαῦρα στοιχεῖα σέ παρένθεση ὕστερα ἀπό τὰ ὀνόματα ἢ τὰ ἐπίθετα: Π.χ. *mirë (i, e)* καί πρέπει νά διαβάζονται: *i mirë* (πού εἶναι ὁ τύπος τοῦ ἀρσενικοῦ γένους) καί *e mirë* (πού εἶναι ὁ τύπος τοῦ θηλυκοῦ γένους).

Στήν ἑλληνική δίνεται μονάχα ὁ τύπος τοῦ ἀρσενικοῦ γένους, ἐνῶ ὁ τύπος τοῦ θηλυκοῦ ὑπονοεῖται. Π.χ. *dinak,-e*, πονηρός (πονηρή), *mirë (i, e)*, καλός (καλή) κλπ.

Τά ρήματα καταχωροῦνται στό πρῶτο πρόσωπο τοῦ ἐνεστώτα τοῦ ἐνικοῦ τῆς ὀριστικῆς καί στό γ' πρόσ. στά ἀπρόσωπα ρήματα ἢ στά ρήματα πού δέν χρησιμοποιοῦνται στό πρῶτο πρόσωπο. Γιά τὰ ρήματα πού δέν εἶναι ὀλότελα ὁμαλά, σημειώνονται σέ παρένθεση ὁ ἀόριστος, ἡ προστακτική τοῦ ἐνικοῦ τοῦ ἐνεστώτα καί ἡ μετοχή.

Γιά τίς συντομογραφίες πού χρησιμοποιοῦνται βλέπε στό σχετικό πίνακα.

Στό λεξικό δέν συμπεριλαμβάνονται οἱ λέξεις τῶν διαλέκτων τῶν Ἀλβανῶν τῆς Ἑλλάδας καί τῆς Ἰταλίας.

Σημείωση: Γιά τεχνικούς λόγους δέν γίνεται χρήση τῆς ὑπογεγραμμένης.

ΟΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΕΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

FJALË TË SHKURTUARA

Α

'Αερ.	=	αεροπορία
Αίτ.	=	αίτιατική
'Αθλητ.	=	άθλητισμός
"Αλγεβ.	=	άλγεβρα
άμετ.	=	άμετάβατο (ρῆμα)
'Ανατ.	=	άνατομία
'Αντθ.	=	άντιθετο
άντων.	=	άντωνυμία
'Αόρ.	=	άόριστος
'Αριθ.	=	άριθμός
'Αρχιτ.	=	άρχιτεκτονική
'Αστρ.	=	άστρονομία

Β

Βιολ.	=	βιολογία
βλ.	=	βλέπε
Βοτ.	=	βοτανική

Γ'

Γεν.	=	γενική
Γεωγρ.	=	γεωγραφία
Γεωλ.	=	γεωλογία
Γεωμ.	=	γεωμετρία
Γραμμ.	=	γραμματική
Γυμν.	=	γυμναστική

	Δ	
δεικτ. άντων.	=	δεικτική άντωνυμία.
Διπλ.	=	διπλωματία.
δοτ.	=	δοτική
	Ε	
Έμπόρ.	=	έμπόριο
έπίθ.	=	έπίθετο
έπ.	=	έπίρρημα
έπιφ.	=	έπιφώνημα
έπιφ. θαυμ.	=	έπιφώνημα θαυμαστικό
έπιφ. κλητ.	=	έπιφώνημα κλητικό
έρωτ. άντων.	=	έρωτηματική άντωνυμία
	Ζ	
Ζωολ.	=	ζωολογία
	Θ	
Θέατρ.	=	Θέατρο
θηλ.	=	θηλυκό
	Ι	
Ίατρ.	=	ιατρική
Ίστορ.	=	ιστορία
	Κ	
κοιν.	=	κοινώς
Κτην.	=	κτηνιατρική
κτητ. άντων.	=	κτητική άντωνυμία
	Λ	
Λογ.	=	λογική
Λογοτχ.	=	λογοτεχνία

Μ

Μαθ.	=	μαθηματικά
Μέλλ.	=	μέλλοντας
μετ.	=	μεταβατικό (ρῆμα)
Μετεωρ.	=	Μετεωρολογία
Μετφ.	=	μεταφορικῶς
μετχ.	=	μετοχή
Μηχ.	=	μηχανική
Μυθ.	=	μυθολογία

Ν

Ναυτ.	=	ναυτικό
Νομ.	=	νομική

Ο

Οίκον.	=	οικονομία
Όρυκτ.	=	όρυκτολογία
ούσ. άρ.	=	ούσιαστικό άρσενικό
ούσ. θ.	=	ούσιαστικό θηλυκό
ούσ. ούδ.	=	ούσιαστικό ούδέτερο

Π

Παθ.	=	παθητική φωνή
πληθ.	=	πληθυντικός άριθμός
Πολιτ.	=	πολιτική
ποσοτ. έπ.	=	ποσοτικό έπίρρημα
πρόθ.	=	πρόθεση
προστχ.	=	προστακτική
προσ. άντων.	=	προσωπική άντωνυμία

Ρ

ρ. μετ.	=	ρῆμα μεταβατικό
ρ. άμετ.	=	ρῆμα άμετάβατο
ρ. άυτοπ.	=	ρῆμα άυτοπαθές
ρ. μέσ.	=	ρῆμα μέσο
ρ. άπρόσ.	=	ρῆμα άπρόσωπο
ρητορ.	=	ρητορική

Σ

στερητ. μόριο	=	στερητικό μόριο
Στρατ.	=	στρατιωτική λέξη
σύνδ.	=	σύνδεσμος
σύνδ. διαζ.	=	σύνδεσμος διαζευκτικός
σύνδ. έρωτ.	=	σύνδεσμος έρωτηματικός

Τ

Τεχν.	=	τεχνική
-------	---	---------

Υ

ύποχ.	=	υποκοριστικό
-------	---	--------------

Φ

Φαρμ.	=	φαρμακολογία
Φιλολ.	=	φιλολογία
Φιλοσ.	=	φιλοσοφία
Φυσ.	=	Φυσική
Φυσιολ.	=	Φυσιολογία
Φωτογρ.	=	φωτογραφία

Χ

Χημ.	=	Χημεία
------	---	--------

ΤΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ (ALFABETI)

Τό ἀλφάβητο τῆς ἀλβανικῆς γλώσσας ἀποτελεῖται ἀπό 36 γράμματα πού γράφονται καί προφέρονται ἔτσι:

Τοῦ χεριοῦ		Τοῦ τύπου		Προφορά
Κεφαλαῖα	Μικρά	Κεφαλαῖα	Μικρά	
<i>A</i>	<i>a</i>	A	a	α
<i>B</i>	<i>b</i>	B	b	μπ
<i>C</i>	<i>c</i>	C	c	τσ
<i>Ç</i>	<i>ç</i>	Ç	ç	τσι
<i>D</i>	<i>d</i>	D	d	ντ
<i>Dh</i>	<i>dh</i>	Dh	dh	δ
<i>E</i>	<i>e</i>	E	e	ε
<i>Ë</i>	<i>ë</i>	Ë	ë	ε ἄφωνο
<i>F</i>	<i>f</i>	F	f	φ

G	g	G	g	γκ, γγ,
Gj	gj	Gj	gj	γκι
H	h	H	h	χ μόλις προφέρεται.
I	i	I	i	ι
J	j	J	j	γι
K	k	K	k	κ όταν ακολουθεί ο, α, ου, ω.
L	l	L	l	λι
Ll	ll	Ll	ll	λ όταν ακολουθεί ο, α, ου, ω.
M	m	M	m	μ
N	n	N	n	ν
Nj	nj	Nj	nj	νι
O	o	O	o	ο
P	p	P	p	π
Q	q	Q	q	κι
R	r	R	r	ρ
Rr	rr	Rr	rr	ρρ (δυνατό)
S	s	S	s	σ
Sh	sh	Sh	sh	σι

<i>T</i>	<i>t</i>	T	t	τ
<i>Th</i>	<i>th</i>	Th	th	θ
<i>U</i>	<i>u</i>	U	u	ου
<i>V</i>	<i>v</i>	V	v	β
<i>X</i>	<i>x</i>	X	x	τζ
<i>Xh</i>	<i>xh</i>	Xh	xh	τζι, τζιάμι, τζιάκι.
<i>Y</i>	<i>y</i>	Y	Y	υ (τραχύ)
<i>Z</i>	<i>z</i>	Z	z	ζ
<i>Zh</i>	<i>zh</i>	Zh	zh	ζι ζιούζιουνας.

Διαίρεση τῶν γραμμάτων (Ndarja e shkronjave)

Τά γράμματα αὐτά διαιροῦνται σέ 7 φωνήεντα καί σέ 29 σύμφωνα.

Τά σύμφωνα διαιροῦνται πάλι σέ 19 ἀπλά καί σέ 10 δίψηφα σύμφωνα.

Τά φωνήεντα εἶναι: **a, e, i, o, u, y, ë.**

Τά ἀπλά σύμφωνα εἶναι: **b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, q, r, s, t, v, x, z.**

Τά δίψηφα σύμφωνα εἶναι: **ç, dh, gj, ll, nj, rr, sh, th, xh, zh.**

Ἡ προφορά τῶν γραμμάτων (Shqiptimi i shkronjave)

Ἀντίθετα ἀπό τίς περισσότερες ξένες γλῶσσες, ἡ προφορά στήν ἄλβανική γλῶσσα, εἶναι εὐκολώτατη, γιατί ὅλα τά φωνήεντα καί τά σύμφωνα (ἐκτός ἀπό ἐλάχιστες περιπτώσεις) προφέρονται.

Στήν ἄλβανική γλῶσσα δέν ὑπάρχουν διπλά φωνήεντα, γιαυτό ὅλα τά φωνήεντα προφέρονται τό καθένα χωριστά. Αὐτό εἶναι μεγάλη εὐκολία. Π.χ. **ai** (αἰ) αὐτός, **përroi** (περρόϊ) ὁ λάκκος, **automobili** (αουτομομπίλι) τό αὐτοκίνητο, κλπ.

Τά φωνήεντα: **a, e, o, u, i**, προφέρονται ὅπως τά ἀντίστοιχα ἑλληνικά, δηλαδή τό **a** ὅπως τό ἑλληνικό **α**, τό **e** ὅπως τό ἑλληνικό **ε**, τό **i** ὅπως τό ἑλληνικό **ι**, τό **o** ὅπως τό ἑλληνικό **ο** καί τό **u** ὅπως τό ἑλληνικό δίψηφο φωνήεν **ου**, κλπ. Π.χ. **udha** (ούδα) ὁ δρόμος, **ura** (ούρα) τό γεφύρι κλπ.

Τό **ë** (ε ἄφωνο), πού μόλις προφέρεται πνιχτά σάν τό **e**, π.χ. **unë** (ούνε) ἐγώ καί τό **y** (ϋψιλον τραχύ) δέν ὑπάρχουν καί οὔτε ἀποδίδονται στήν ἑλληνική γλῶσσα, π.χ. **ylberi** (υλμπερί) τό οὐράνιο τόξο κλπ.

Τά σύμφωνα: **dh = δ, f = φ, g = γκ** (ὅταν ἀκολουθοῦν τά φωνήεντα **o, a, ω**, καί τό διπλό φωνήεν **ου**), **m = μ, n = ν, p = π, r = ρ, rr = ρρ** (δυνατό ρ), **s = σ, ç, t = τ, th = θ, v = β, z = ζ**, προφέρονται ὅπως καί τά ἀντίστοιχά τους ἑλληνικά π.χ.:

dh = δ, dhoma (δόμα) τό δωμάτιο, **dhurata** (δουράτα) τό δῶρο.

f = φ, fitimi (φιτίμι) τό κέρδος, **fitore** (φιτόρε) νίκη.

g = γκ, gara (γκάρα) ἡ ἀμιλλα, **gropa** (γκρόπα) ἡ γούρα.

k = κ, kali (κάλι) τό ἄλογο, **koka** (κόκα) τό κεφάλι.

m = μ, mali (μάλι) τό βουνό, **muri** (μούρι) ὁ τοῖχος.

n = ν, nata (νάτα) ἡ νύχτα, **nuni** (νούνι) ὁ νουνός.

p = π, puna (πούνα) ἡ δουλιὰ, **pena** (πένα) ἡ πέννα.

r = ρ, rasti (ράστι) ἡ εὐκαιρία, **radha** (ράδα) ἡ σειρά.

s = σ, ç, sot (σότ) σήμερα, **sasia** (σασία) ἡ ποσότητα.

t = τ, **tani** (τανί) τώρα, **toka** (τόκα) ή γῆ.
th = θ, **thika** (θίκα) τό μαχαίρι, **thesi** (θέσι) τό σακκί.
v = β, **vera** (βέρα) τό κρασί, **veriu** (βερίου) ὁ βορριάς.
z = ζ, **zarfi** (ζάρφι) ὁ φάκελλος, **zorra** (ζόρρα) τό ἔντερο.

Προφέρονται διαφορετικά τά ἐξῆς ἀπλά σύμφωνα:

Τό **b** προφέρεται ὅπως ὁ φθόγγος μπ πού χρησιμοποιοῦμε στίς λέξεις: **mparouti**, **mpogos**, **mpura**, **mpaimpas**, **mpastouni**, **mpatsos** κλπ. χωρίς ὅμως νά ἀκούεται καθόλου τό μ. Στή λεπτομέρεια αὐτή πρέπει νά δόσουμε μεγάλη προσοχή, γιατί υπάρχουν καί περιπτώσεις κατά τίς ὁποῖες πρό τοῦ **b** ὑπάρχει καί τό **m**, πού μονάχα τότε πρέπει νά ἀκούεται καί τό **m**, π.χ. **ambasada** (ἀμ-μπασάντα), **ambienti** (ἀμ-μπιέντι) τό περιβάλλον κλπ. Στά παραδείγματα αὐτά ἀκούεται τό μ ὄχι γιατί ἀποτελεῖ φθόγγο τοῦ **b**, ἀλλά γιατί ὑπάρχει τοῦτο σ'αὐτή τή λέξη πρό τοῦ **b**, ἐνῶ στό παράδειγμα **abetare** (αιπετάρε) τό ἀλφαβητάριο, τό μ δέν πρέπει νά ἀκούεται καθόλου. Ἀπεναντίας πάλι ὅταν θά προφέρετε τή λέξη **kompetent** (κομ-πετέντ) ἀρμόδιος, θά προφέρετε χωριστά τό **m** καί χωριστά τό **p**.

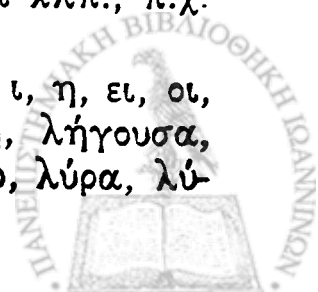
Τό **c** προφέρεται τσ, ὅπως στίς λέξεις τσαῖ, τσίμες, τσαπί, τσιμπίδι, τσαμπί, τσεκούρα, κλπ., π.χ. **copa** (τσόπα) τό κομμάτι, **coha** (τσόχα) ἢ τσόχα, τό ροῦχο, **cili?** (τσιλί;) ποιός;

Τό **d** προφέρεται ντ, ὅπως προφέρομε τίς λέξεις: νταμάρι, ντάμα, ντόμινο κλπ., χωρίς ὅμως νά ἀκούεται καθόλου τό ν. Δηλαδή καί ἐδῶ ἰσχύουν ὅσα εἶπαμε γιά τό **b**, π.χ. **domate** (ντομάτε) ντομάτα, **dora** (ντόρα) τό χέρι, **dera** (ντέρα) ἢ θύρα, **dogana** (ντογκάνα) τό τελωνεῖο, **dimri** (ντίμρι) ὁ χειμώνας κλπ. Στά παραδείγματα αὐτά δέν πρέπει νά ἀκούεται καθόλου τό ν τοῦ ντ, ἐνῶ στό παράδειγμα **andej** (αν-ντέϊ) ἀπ'ἐκεῖ **andart** (αν-ντάρτ) ἀντάρτης, ἀκούεται τό πρῶτο ν γιατί ὑπάρχει τοῦτο πρό τοῦ **d**.

Τό **h** προφέρεται πολύ ἀδύνατα σάν χ, ὅπως στή λέξη χαρά, ἀλλά πιό ἀδύνατα, π.χ. **hymni** (ύμνι) ὁ ὕμνος, **hardhi** (χαρδί) τό κλῆμα, **hiri** (χίρι) ἢ στάχτη, **hosteni** (χοστένι) τό βουκέντρι, **hovi** (χόβι) ἢ ὄρμη κλπ. Πάντως θά προσέχομε πάντα νά τό προφέρομε τόσο ἀδύνατα πού μόλις νά διακρίνεται.

Τό **j** προφέρεται πάντα ὅπως τό γ ὅταν ἀκολουθεῖ φωνῆεν ι, υ, η, ει, ε, αι, ὅπως στίς λέξεις: γένος, γήϊνος, γέρος, γίδα, γίγαντας, γήπεδο, γυμνός, γαιάνθρακας, γειά σου, γιορτή, γιαούρτι κλπ., π.χ. **jeleku** (γελέκου) τό γελέκι, **jemi** (γέμι) εἴμαστε κλπ.

Τό **l** προφέρεται πάντα ὅπως τό λ ὅταν ἀκολουθεῖ, ι, η, ει, οι, υ, ε, αι, ὅπως στίς λέξεις: λίγο, λιμάνι, λιθάρι, λήθη, λήγουσα, λησμονῶ, λείπω, λεία, λοιπόν, λοιμός (ἀρρώστεια), λύνω, λύρα, λύ-

πη, λύκειο, λερώνω, λεπτός, λαιμός, λαίμαργος κλπ., π.χ. **lumi** (λιούμι) τό ποτάμι, **lajka** (λιάϊκα) ή κολακεία, **lora** (λιόπα) ή άγελάδα κλπ.

Τό **q** προφέρεται όπως τό **k** στην έλληνική γλώσσα όταν άκολουθεϊ: ι, η, ει, οι, υ, ε, αι, όπως στίς λέξεις: **kinw**, **qhelida**, **qhpas**, **qejmeno**, **qejmhljo**, **qekinos**, **qoilada**, **qoiloponos**, **qojmoumai**, **qoinwnia**, **qunghos**, **qyparisoi**, **qefali**, **qeramidi**, **qairos**, **qaiw** κλπ., π.χ. **qeni** (κένι) ό σκύλος, **qepa** (κέπα) τό κρεμμύδι, **qime** (κίμε) ή τρίχα.

Τό **x** προφέρεται τζ, όπως στην έλληνική στίς λέξεις: **tzitzikas**, **tzaki**, **tzami**, **tzifos**, π.χ. **xixa** (τζίτζα) ή σπίδα, **xamare** (τζαμάρε) ό αύλός, ή τζαμάρα κλπ.

Προφέρονται διαφορετικά τά έξής δίψηφα σύμφωνα:

Τό **ç** = τσι, όπως προφέρεται στίς λέξεις, **Tsiamis**, **tsiek** (τραπεζιτική έπιταγή)· π.χ. **çmimi** (τσιμίμι) ή τιμή, **çerdhe** (τσιέρδε) ή φωλιά, **çupa** (τσιούπα) ή κοπέλλα κλπ.

Τό **gj** = γκι, προφέρεται όπως στίς λέξεις: **gkionis**, **Gkikas**, π.χ. **gjella** (γκέλα) τό φαγητό, **gjumi** (γκιούμι) ό ύπνος, **gjuri** (γκιούρι) τό γόνατο, **gjuha** (γκιούχα) ή γλώσσα κλπ.

Τό **ll** = λ, όπως προφέρεται όταν άκολουθεϊ **a**, **o**, **w**, **ou**, όπως στίς λέξεις: **llanos**, **llampa**, **llagos**, **lluzomai**, **llutro**, π.χ. **llogari** (λογκαρί) ό λογαριασμός, **llafazani** (λαφαζάνι) ό φλύαρος, **llози** (λόζι) ό μοχλός, **llogore** (λογκόρε) χαράκωμα, κλπ.

Τό **nj** = νι, προφέρεται όπως στίς λέξεις: **ν(ε)ιάτα**, **νιός**, π.χ. **njeriu** (νιερίου) ό άνθρωπος, **një** (νιë) ένα, **njolla** (νιόλα) ή κηλίδα, **njoftimi** (νιοφτίμι), ή άνακοίνωση, **njoh** (νιόχ) γνωρίζω κλπ.

Τό **rr** = ρρ, δυνατό ρ, όπως στίς λέξεις: **ρόπαλο**, **ρόδα**, π.χ.: **rrethi** (ρρέθι) ό κύκλος, **rreziku** (ρρεζίκου) ό κίνδυνος, **rreze** (ρρέζε) ή άχτίνα, **rrapi** (ρράπι) ό πλάτανος κλπ.

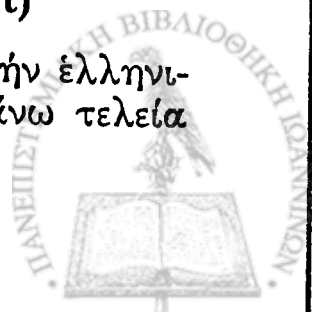
Τό **sh** = σι, προφέρεται πολύ παχύ, όπως στίς λέξεις: **πασσιάς**, **shami** (σιαμί) **μανδήλι**, **sharra** (σιάρρα) τό πριόνι, **shega** (σιέγκα) τό ροϊδο, **shoh** (σιόχ) βλέπω, κλπ.

Τό **xh** = τξι, προφέρεται πολύ παχύ, όπως στίς λέξεις: **τζιάμι**, **τζιαμί**, π.χ. **xhepi** (τζιέπι) ή τσέπη, **xhaba** (τζιάμπα) δωρεάν κλπ.

Τό **zh** = ζι, προφέρεται πολύ παχύ, όπως στίς λέξεις: **ζιούζιουνας** (κανθάρι), π.χ. **zhapi** (ζιαπί) σαύρα, **zhuria** (ζιουρία) ή έλλανόδικη έπιτροπή, **zhurma** (ζιούρμα) ό θάρυβος.

Τά σημεία στίξης (Shenjat e pikësimit)

Τά σημεία στίξης στην άλβανική είναι όπως και στην έλληνική εκτός από τό έρωτηματικό πού είναι ? (;) και την άνω τελεία πού είναι ; (·).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ἀλβανο-Ἑλληνικόν Λεξικόν Κωνστ. Χριστοφορίδη, Ἀθῆναι 1904.
2. Ἀλβανο-Ἑλληνικόν Λεξικόν Κωνστ. Χριστοφορίδη, μεταγραφέν καί ἐπεξεγρασθέν ὑπό Ἀλεξάνδρου Τζουβάνη, 1961.
3. Fjalori i Gjuhës Shqipe (Instituti i Shkencave), Tiranë 1954.
4. Μεγάλη Ἑλληνική Ἐγκυκλοπαιδεία "Πυρσός", Ἀθῆναι 1930.
5. Ἐγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν Ἐκδοτικοῦ Οἴκου "ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ" Α. Ε. Ἀθῆναι 1935.
6. Ἐπίτομον Ἐγκυκλοπαιδικόν Λεξικόν "ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ" Α. Ε. Ἀθῆναι 1935.
7. Μέγα Λεξικόν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης Δ. Δημητράκου, Ἀθῆναι 1935.
8. Ὀρθογραφικόν λεξικόν Ζηκίδου, Ἀθῆναι 1936.
9. Λεξικόν Ἑλληνικόν Α. Γιάνναρη, Ἀθῆναι 1902.
10. Νεοελληνικό-Ἰταλικόν λεξικόν Ε. Μπριγκέντη, Μεδιόλανον 1927.
11. Ἰταλο-Ἑλληνικόν Λεξικόν Ε. Μπριγκέντη, Μεδιόλανον 1927.
12. Ἰταλο-Ἑλληνικόν λεξικόν Ι. Ν. ΣΙΑΕΡΗ, Ἀθῆναι.
13. Fjalor Rusisht-Shqip, Moskë 1954.
14. Σύγχρονον ὀρθογραφικόν-ἐρμηνευτικόν λεξικόν τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης (καθαρευούσης-δημοτικῆς), Ἐπιτροπῆς φιλολόγων, Ἀθῆναι 1961.

15. Dizionario Albanese-Italiano. Angelo Leotti, Roma 1927.
16. Ρωσσοελληνικόν λεξικόν Α. Α. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, Μόσχα 1966.
17. Ρωσσοελληνικόν λεξικόν Φ. Κανονίδη, Μόσχα 1951.
18. Έλληνο-Ρωσικόν λεξικόν Α. Α. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, Μόσχα 1950.
19. Ρωσσο Έλληνικό λεξικό Κ. Ν. Παπαδάτου-Λάτσωφ, Μόσχα, 1949.
20. Γαλλοελληνικόν λεξικόν ΔΗΜ. ΠΑΝΤΑΖΗ, 'Αθήναι.
21. Έλευθερουδάκη Σύγχρονος Έγκυκλοπαίδεια, Έγκυκλοπαιδικαί Έκδόσεις Ν. ΝΙΚΑΣ και ΣΙΑ Ε. Ε., ΕΚΔΟΣΗ ΤΡΙΤΗ, 'Αθήναι 1962.
22. Fjalor Latinisht-Shqip, Henrik Lacaj e Filip Fishta, Tiranë 1966.
23. Όρθογραφικόν Λεξικόν τῆς νέας Έλληνικῆς. Έκδοτικός Οἶκος «ΑΣΤΗΡ» Αλ. και Ε. Παπαδημητρίου, ΑΘΗΝΑΙ, 1970.

ΤΟ ΑΛΒΑΝΙΚΟ ΑΛΦΑΒΗΤΟ

A a	I i	Rr rr
B b	J j	S s
C c	K k	Sh sh
Ç ç	L l	T t
D d	Ll ll	Th th
Dh dh	M m	U u
E e	N n	V v
Ë ë	Nj nj	X x
F f	O o	Xh xh
G g	P p	Y y
Gj gj	Q q	Z z
H h	R r	Zh zh

A

A, a, Τό πρώτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

a, διαζ. σύνδ. ἤ, **Petri-ti vjen sot a nesër**, Ὁ Πετρίτης ἔρχεται σήμερα ἢ αὔριο.

a, apo, σύνδ. ἔρωτ. ὅταν προηγείται γενική ἐρώτηση, **Kur vjen Leonidha, sot a nesër?** πότε ἔρχεται ὁ Λεωνίδας σήμερα ἢ αὔριο;

a, ἔρωτ. μόριο, **a dëgjon se ç' thotë ai?** ἀκοῦς τί λέει αὐτός;

abé-ja, οὐσ. θ. ὁ πληθ. ἄχρηστος, τό ἴσκιωμα, τό φάντασμα, **hije a fantazmë**.

abecé-ja, οὐσ. θ. τό ἀλφάβητο, ἡ ἀλφάβητος, **alfabeti**.

abetâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, βλ. **abetare**.

abetare-abetarja, οὐσ. θ. πληθ. —, τό ἀλφαβητάριο.

abdikim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ παραίτηση, ἡ θεληματική παραίτηση.

abdikój, ρ. ἀμετ. παραιτοῦμαι (τῆς ἀρχῆς, κυρίως τοῦ θρόνου).

ablativ-i, οὐσ. ἄρ. Γραμμ. ἡ ἀφαιρετική πτώση, **rasa rrjedhore**.

abnegaciòn-i, οὐσ. ἄρ. βλ. **vet-mohim**.

abonim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ συνδρομή, **pajtim**.

abonhem, ρ. μέσ. ἐγγράφομαι συνδρομητής, γίνομαι συνδρομητής.

abonój, ρ. μετ. ἐγγράφω συνδρομητή, κάνω συνδρομητή

abonuar (i, e), ἐπίθ. συνδρομητής, ἐκεῖνος πού εἶναι συνδρομητής.

abórt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, Ἴατρ. ἡ ἀποβολή, ἡ ἔκτρωση, **dështim**.

abrogim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, Νομ. ἡ κατάργηση, ἡ ἀκύρωση, ἡ ἀναίρεση.

abrogój, ρ. μετ. Νομ. καταργῶ, ἀναιρῶ, ἀκυρώνω.

absolut,-e, ἐπίθ. ἀπόλυτος, δεσποτικός, ἀπολυταρχικός, **monarki** — **e**, ἀπόλυτος μοναρχία.

absolutisht, ἐπ. 1. ἀπόλυτα, ἀπεριόριστα, ὀλότελα, 2. ἀπολυταρχικά.

absolutizëm - absolutizmi, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀπολυταρχία, ὁ ἀπολυταρχισμός.

absorbim-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. Φυσ. ἡ ἀπορρόφηση.

absorbój, ρ. μετ. Φυσ. ἀπορροφῶ, **e zeza absorbon dritën**, τό μαῦρο ἀπορροφάει τό φῶς.

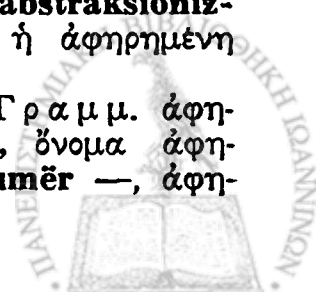
abstenim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ ἀποχή (ἀπό τίς ἐκλογές).

abstenòj, ρ. ἀμετ. ἀπέχω, — **në votim**, ἀπέχω τῆς ψηφοφορίας.

abstraksiòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, Λογ. ἡ ἀφαίρεση, ἡ ἀφηρημένη ἔννοια.

abstraksionizëm - abstraksionizmi, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀφηρημένη τέχνη.

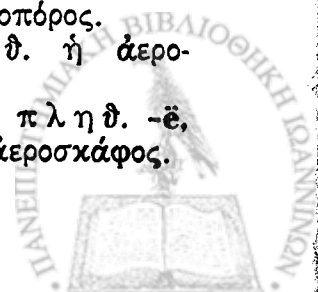
abstràkt,-e, ἐπίθ. Γραμμ. ἀφηρημένος, **emër** —, ὄνομα ἀφηρημένο, Μαθ. **numër** —, ἀφη-

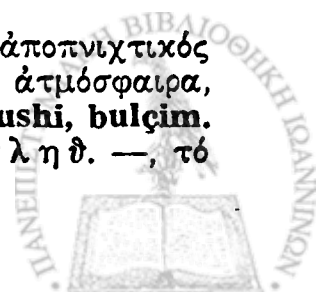
ρημένος ἀριθμός, ἀντθ. **konkret,-e**, συγκεκριμένος.
absurd,-e, ἐπίθ. παράλογος, ἄτοπος, ἀνόητος.
absurdité-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, ὁ παραλογισμός, τό παράλογο, ἡ ἀνοησία.
abshise-abshisja, οὐσ. θ. πληθ. —, Γεωμ. ἡ τετμημένη (ἡ μιὰ ἀπό τῆς γεωγραφικῆς συντεταγμῆς) ἡ ἄλλη λέγεται, **ordinatë-a**, τεταγμένη.
abuzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ κατάχρηση, ἡ ὑπέρβαση, **shpërdorim**.
abuzoj, ρ. ἀμετ. καταχρῶμαι, κἀνω κατάχρηση, **shpërdorj**.
acâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, βλ. **çelik**.
acarî-a, οὐσ. θ. τό τσουχτερό κρύο, ἡ παγωνιά, **cingërimë**.
acarim-i, οὐσ. ἄρ. 1. ὁ ἐρεθισμός, 2. ὄξυνση, ἡ ἐπιδείνωση, ἡ τραχύτητα.
acaròj, ρ. μετ. 1. ἐρεθίζω, 2. ὀξύνω, **ashpërsoj**.
acetik,-e, ἐπίθ. Χημ. ὀξεικό, **acid** —, τό ὀξεικό ὀξύ.
acetón-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. ἡ ἀκετόνη.
acid-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, Χημ. τό ὀξύ, — **sulfurik**, θεικόν ὀξύ, κοιν. τό βιτριόλι.
acidité-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, Χημ. ἡ ὀξύτητα.
açik,-e, ἐπίθ. ἀνοιχτός, (σέ χρώματα) καί ἐπ. ἀνοιχτά, **i foli** —, τοῦ μίλησε ἀνοιχτά, ἀπερίφραστα.
adaptim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, 1. ἡ προσαρμογή, 2. στή βιολογία ἡ ἱκανότητα προσαρμογῆς.
adaptòj, ρ. μετ. προσαρμόζω, **adaptohem**, προσαρμόζομαι.
adâsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ συνονόματος.
aderim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ προσχώρηση, Μετφ. ἡ συγκατάδεση.
aderòj, ρ. μετ. προσχωρῶ, Μετφ. συναινῶ, συγκατατίθεμαι.
adët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, τό συνήθειο, τό ἔθιμο, ἡ συνήθεια.

πληθ. τά ἔμμηνα, **ato të mua-jit, të larat**.
adeziôn-i, οὐσ. ἄρ. Φυσ. ἡ ἔνωση, ἡ προσκόλλησις.
adjutânt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ ὑπασπιστής.
administratë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, ἡ διοίκηση, ἡ διεύθυνση, ἡ διαχείριση.
administratív,-e, ἐπίθ. διοικητικός, **këshilli** —, τό διοικητικό συμβούλιο, **masa** —e, διοικητικά μέτρα.
administratôr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ διοικητής, ὁ διαχειριστής.
administrím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ διοίκηση, ἡ διεύθυνση, ἡ διαχείριση.
administròj, ρ. μετ. διοικῶ, διευθύνω, διαχειρίζομαι, κυβερνῶ.
admirâl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ ναύαρχος.
admiraliât-i, οὐσ. ἄρ. τό ναυαρχεῖο.
admirím-i, οὐσ. ἄρ. ὁ θαυμασμός.
admiròj, ρ. μετ. θαυμάζω.
admirúes-i, οὐσ. ἄρ. ὁ λάτρης, ὁ θαυμαστής.
admirùese-admirúesja, οὐσ. θ. ἡ θαυμάστρια.
adoptim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ υἱοθέτηση, ἡ υἱοθεσία, 2. ἡ ἔγκριση.
adoptòj, ρ. μετ. 1. υἱοθετῶ, 2. ἐγκρίνω, **adoptoi një rezolutë**, ἐνέκρινε ψήφισμα.
adoptuar (i, e), ἐπίθ. υἱοθετημένος, θετός.
adrësë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, ἡ διεύθυνση.
adhurím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ λατρεία.
adhuròj, ρ. μετ. λατρεύω.
adhurúes-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ λάτρης.
adhurùeshëm (i)-adhurùeshme (e), ἐπίθ. λατρευτός.
aerodinamikë-a, οὐσ. θ. ἡ ἀεροδυναμική.
aeronáut-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ ἀεροναύτης, ὁ ἀεροπόρος.
aeronautikë-a, οὐσ. θ. ἡ ἀεροναυτική.
aeroplán-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, τό ἀεροπλάνο, τό ἀεροσκάφος.

aeroplanmbártëse - **aeroplanmbártësja**, ούσ. θ. πληθ.—, τό αεροπλανοφόρο.
aeropórt-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, ό αερολιμένας, τό αεροδρόμιο.
aerostát-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, τό αερόστατο.
afarist-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë. ό επιχειρηματίας, ό κερδοσκόπος.
afát-i, ούσ. άρ. πληθ. -e. ή προθεσμία, τό χρονικό διάστημα.
afetar,-e, επίθ. άδρησκος, άθεος.
afër, έπ. κοντά, σιμά, πλησίον, δίπλα, **nga afër, pranë**.
Afërditë-a, ούσ. θ. ό Λύγερινός, (άστρο).
afërsisht, έπ. σχεδόν, περίπου.
afërt (i, e), επίθ. ό πλησίον, κοντινός και συγγενής.
afinitët-i, ούσ. άρ. ή συγγένεια, ή όμοιότητα, ή οίκειότητα, Χημ. έλξη συνθετική έτερογενών σωμάτων.
afion-i, ούσ. άρ. τό όπιο, κοιν. τό άφιονί, **opium**.
afishe-afishja, ούσ. θ. πληθ.—, τό τοιχοκόλλημα, ή άγγελία.
afishó-j, ρ. μετ. 1. τοιχοκολλώ, 2. άγγέλω, διαφημίζω.
aforizëm - aforizmi, ούσ. άρ. πληθ. **aforizma**, 1. ό άφορισμός, 2. τό γνωμικό.
àfrazi, έπ. άπό κοντά, εκ του πλησίον, **nga afër, afër**.
afreskë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή νωπογραφία, ή τοιχογραφία, Συνήθως ό πληθ. **afreska**, νωπογραφίες.
afrikàn,-e, επίθ. άφρικανικός και ούσ. ό Άφρικανός.
afrim-i, ούσ. άρ. τό πλησίασμα, ή προσέγγιση, τό ζύγωμα.
afro, έπ. σχεδόν, περίπου, **gati, pothuaj**.
afró-j, ρ. μετ. 1. προσεγγίζω, πλησιάζω, φέρνω πιό κοντά, 2. ρ. άμετ. πλησιάζω. προσεγγίζω, ζυγώνω.
afriar (i, e), επίθ. άγαπητός, έγκάρδιος, καταδεχτικός.
afsh-i, ούσ. άρ. 1. ή ζέστα, ή ζεστασιά, ή πυράδα, 2. ή έξαψη, — **djaloshar**, ή νεανική έξαψη.
aftë (i, e), επίθ. ικανός, καπάτσος.

aftësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή ικονότητα, ή καπατσοσύνη.
ag-u, ούσ. άρ. 1. τό λυκαυγές, ή χαραυγή, — **u i dritës**, 2. ή κόρη του όφθαλμού, — **u i syrit, bebja e syrit**.
agà-i, ούσ. άρ. πληθ. **agallatë**, ό άγάς.
agim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e. ή αύγή, ή χαραυγή, τά χαράματα.
agnosticizëm - agnosticizmi, ούσ. άρ. Φιλοσ. ή άγνωσιαρχία, ό άγνωστικισμός.
agnushe - agnushja, ούσ. θ. πληθ. —, Βοτ. τό βοτάριο, καρδιόχορτο, **bar zemre**.
agòn, ρ. άπρόσ. χαράζει γλυκοχαράζει, ξημερώνει, ροδίζει ή αύγή.
agrár,-e, επίθ. άγροτικός, **reforma -e**, ή άγροτική μεταρρύθμιση.
agregat-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό συγκρότημα, 2. ή πολυσύνθετη μηχανή.
agrëp-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, Ζωολ. ό σκορπιός, **akrep, cfurk**.
agresiòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έπιδρομή, ή επίθεση.
agresiv,-e, επίθ. έπιθετικός.
agresór-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë. ό επιτιθέμενος, ό έπιδρομέας, ό εισβολέας.
agrobiologji-a, ούσ. θ. ή άγροβιολογία.
agronóm-i, ούσ. άρ. πληθ. *ë, ό άγρονόμος, ό γεωπόνος.
agronomi-a, ούσ. θ. ή άγρονομία, ή γεωπονική.
agroteknik,-e, επίθ. άγροτεχνικός, και ούσ. ό τεχνικός γεωπόνος.
agroteknikë-a, ούσ. θ. ή άγροτεχνική.
agrume-t, ούσ. άρ. πληθ. τά έσπεριδοειδή.
aguliçe-agulicja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Primula grandiflora*) τό ήράνθεμο, κοιν. τό δρακάκι, ή πρίμουλα, ή παναγίτσα, ή πασχαλούδα, **poleskë**.
agushi-a, ούσ. θ. ό άποπνιχτικός καιρός, ή πνιγηρή άτμόσφαιρα, τό συννεφόκαμα, **zagushi, bulçim**.
agjenci-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό πραχτορείο.

agjént-i, ούσ. ἄρ. πληθ. -ë, -a,
1. ὁ πράχτορας, ὁ ἀντιπρόσωπος,
2. ὁ πράχτορας, 3. ὁ χαφιές,
ὁ κατὰσκοπος.
agjenturë-a, ούσ. θ. πληθ. -a,
1. ἡ κατασκοπεία, 2. οἱ πράχτο-
ρες, τὸ δίχτυο κατασκοπείας.
agjërim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. -e,
ἡ νηστεία.
agjëroj, ρ. ἄμετ. νηστεύω.
agjitaciön-i, ούσ. ἄρ. πληθ.
-e, ἡ διαφώτιση, ἡ προπαγάνδα.
agjitativ,-e, ἐπίθ. διαφωτιστικός,
προπαγανδιστικός.
agjitatör-i, ούσ. ἄρ. πληθ. -ë,
ὁ διαφωτιστής, ὁ προπαγανδιστής.
ah-u, ούσ. ἄρ. πληθ. -e, Βοτ.
ἡ ὀξυά.
ahëng-u, ούσ. ἄρ. πληθ.
ahëngje, γλέντι, διασκεδάση μέ
λαϊκά ὄργανα.
ahere, ἐπ. τότε, atëhere.
ahishtë-a, ούσ. θ. πληθ. -a,
δάσος μέ ὀξυές, τόπος κατάφυτος
μέ ὀξυές.
ahmarrje - ahmarrja, ούσ. θ.
πληθ. —, ἡ ἀντεκδίκηση, ἡ ἐκ-
δίκηση, ἡ βεντέτα, **hakmarrje**.
ai, προσ. ἄντων. τρίτου προσώ-
που, αὐτός.
ajdës-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —a,
Βοτ. (Laburnum alpinum) ὁ
κῦτισος, κοιν. σύννεφο.
ajër-ajri, ούσ. ἄρ. ὁ ἀέρας.
ajkë-a, ούσ. θ. 1. τὸ ἀφρόγαλα,
τὸ καϊμάκι, 2. τὸ ἄνθος, -a e
djalërisë, τὸ ἄνθος τῆς νεότητος.
ajò, προσ. ἄντων. τρίτου προσώ-
που, θ. γένους, αὐτή, πληθ.
ato, αὐτές.
ajròr,-e, ἐπίθ. ἀεροπορικός, ἐναέ-
ριος, **flota -e**, ὁ ἀεροπορικός στό-
λος, ἡ ἀεροπορία, **posta -e**, τὸ
ἀεροπορικό ταχυδρομεῖο.
ajròsje-ajròsja, ούσ. θ. πληθ.—,
ὁ ἀερισμός.
akàcje-akàcja, ούσ. θ. πληθ.—,
Βοτ. (Robina pseudacacia) ἡ
ἀκακία, κοινὴ ὄνομασία τῆς ψευ-
δακακίας τῆς ροβινίας, **robinjë**.
akademí-a, ούσ. θ. πληθ. —,
ἡ Ἀκαδημία.
akademik-u, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë,
ὁ ἀκαδημαϊκός, τὸ μέλος τῆς
Ἀκαδημίας.

akademik,-e, ἐπίθ. ἀκαδημαϊκός,
viti —, τὸ ἀκαδημαϊκὸ ἔτος, τὸ
πανεπιστημιακὸ ἔτος.
akademist-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë,
-a, 1. ὁ ἀπόφοιτος τῆς Ἀκαδη-
μίας, 2. ὁ μαθητὴς τῆς Ἀκαδη-
μίας.
akçi-u, ούσ. ἄρ. πληθ. —, βλ.
gjellbërës.
akëcila, θ. ἄόρ. ἄντων. ἡ δεῖνα, ἡ
τάδε, **filanja**.
akëcili, ἄρ. ἄόρ. ἄντων. ὁ δεῖ-
να(ς), ὁ τάδε, **filani**.
aklimatizim-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἐγκλι-
μάτιση, ὁ ἐγκλιματισμός.
aklimatizòj, ρ. μετ. ἐγκλιματί-
ζω.
aklimatizohem, ρ. μέσ. ἐγκλι-
ματίζομαι.
akoma, ἐπ. ἀκόμα, **edhe, énde,**
halà.
akòrd-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e,
Μουσ. 1. ἡ συγχορδία, τὸ
ἀκόρντο, 2. Οἶκον. ἡ συμφωνία,
ἡ ἐργασία, κατ'ἀποκοπή.
akordòj, ρ. μετ. 1. παρέχω, πα-
ραχωρῶ, δίνω, 2. Μουσ. ἐναρ-
μονίζω.
akreditòj, ρ. μετ. Διπλ. 1. δια-
πιστεύω, 2. ἐξουσιοδοτῶ.
akredituar (i, e), ἐπίθ. διαπι-
στευμένος.
akrëp-i, ούσ. ἄρ. πληθ. -e, -ë,
1. Ζωολ. (Euscorpius flavi-
caudis) βλ. **agrep, cfurk**, 2. ὁ
δείχτης ὠρολογίου.
akrobaci-a, ούσ. θ. πληθ.—,
1. ἡ ἀκροβασία, ἡ τέχνη τοῦ
ἀκροβάτη, 2. τὸ τέχνασμα, ἡ
ἐπινόηση τεχνασμάτων.
akrobàt-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ
ἀκροβάτης, ὁ σχοινοβάτης, **pe-
li-
van**.
akropòl-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e,
τὸ φρούριο τῶν ἀρχαίων ἐλλήνη-
κῶν πόλεων, ἰδιαίτερα τῶν Ἀθη-
νῶν, ἡ Ἀκρόπολη.
aksidént-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e,
τὸ δυστύχημα, τὸ ἐπεισόδιο, τὸ
ἀτύχημα.
aksiomë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τὸ
ἀξίωμα.
aksiòn-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e,
1. στρατιωτικὴ ἐπιχείρηση, 2. τὸ
ἔργο, ἡ πράξη, -i i rinisë, τὸ ἔρ-

γο τῆς νεολαίας, 3. Ἐμπορ. ἡ μετοχή.
aksionist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ē, -a, Ἐμπορ. ὁ μέτοχος.
akshàm-i, οὐσ. ἄρ. τὸ βράδυ, μόλις βασιλέψει ὁ ἥλιος.
akt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, 1. ἡ πράξη, τὸ ἔργο, 2. τὸ ἔγγραφο.
akt-akuzë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, Νομ. τὸ κατηγορητήριο.
akt-shitje - akt-shitja, οὐσ. θ. πληθ. -, τὸ πωλητήριο.
aktiv-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, 1. τὰ στελέχη μιᾶς ὀργάνωσης, τὸ ἀχτίβ, -i i partisë, τὸ κομματικό ἀχτίβ, τὰ στελέχη τοῦ κόμματος, 2. Ἐμπορ. τὸ ἐνεργητικό, καὶ ἐπίθ., -e, ἐνεργητικός, δραστήριος.
aktivist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ē, -a, τὸ ἐνεργὸ μέλος ὀργάνωσης, τὸ στέλεχος.
aktivitet-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ δράση, ἡ δραστηριότητα, ἡ ἐνεργητικότητα.
aktivizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ δραστηριοποίηση.
aktivizòj, ρ. μετ. δραστηριοποιῶ, **aktivizohem**, δραστηριοποιούμαι.
aktòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ē, ὁ ἠθοποιός, θ. **aktore**.
aktual,-e, ἐπίθ. ἐπίκαιρος.
aktualitët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ ἐπικαιρότητα.
akuarel-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, 1. ἡ ὑδατογραφία, 2. ἡ ἀκουαρέλ(λ)α. ἡ νερομπογιά.
akuarelist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë ὁ ὑδατογράφος, ὁ ἀκουαρελ(λ)ίστας.
akuarium-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, (acquarium), τὸ ἐνυδρεῖο, τὸ ἀκουάριο.
akull-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **akuji**, ὁ πάγος.
akullnajë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, ὁ παγετώνας, τὸ παγόβουνο.
akullòj, ρ. μετ. παγώνω κάποιον, **akullohem**, παγώνω ἀπὸ τὸ κρῦο, ξεπαγιάζω.
akullore - akullòrja, οὐσ. θ. πληθ. —, τὸ παγωτό.
akullt (i, e), ἐπίθ. παγωμένος, παγερός.

akullthýese - akullthýesja, οὐσ. θ. πληθ. —, τὸ παγοθραυστικό, καὶ ἐπίθ. —, —e, παγοθραυστικός.
akumulatòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ē, Φυσ. ὁ συσσωρευτής, ἡ μπαταρία.
akumulim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ συσσώρευση.
akumulòj, ρ. ἀμετ. συσσωρεύω, **grumbulloj**.
akustik,-e, ἐπίθ. ἀκουστικός, **nervi** —, τὸ ἀκουστικό νεῦρο.
akustikë-a, οὐσ. θ. Φυσ. ἡ ἀκουστική.
akuzativ-i, οὐσ. ἄρ. Γραμμ. ἡ αἰτιατική πτώση, **rasa kallzore**.
akuzë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, ἡ κατηγορία.
akuzòj, ρ. μετ. κατηγορῶ, **akuzohem**, κατηγοροῦμαι.
alabastër - alabastri, οὐσ. ἄρ. ὁ ἀλάβαστρος, τὸ ἀλάβαστρο.
alàrm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, Στρατ. ὁ συναγεριμός, 2. ἡ ἀνησυχία, ἡ ἀδημονία.
alarmòj, ρ. μετ. 1. κάνω συναγεριμό, 2. μπάζω τὸν πανικό, 3. συγχύζω.
album-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, τὸ λεύκωμα, κοιν. τὸ ἄλμπουμ.
albuminë-a, οὐσ. θ. Χημ. τὸ λεύκωμα (ἄζωτοῦχος οὐσία).
aleancë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, ἡ συμμαχία, **besëlidhje**.
aleàt,-e, ἐπίθ. συμμαχικός.
aleàt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ σύμμαχος.
alegori-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ἄλληγορία.
alegorik,-e, ἐπίθ. ἄλληγορικός.
alfabët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, τὸ ἀλφάβητο, **abecë**.
alfabet k,-e, ἐπίθ. ἀλφαβητικός.
algë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, Βοτ. τὰ φύκια.
algjebër-algjebra, οὐσ. θ. Μαθ. ἡ ἄλγεβρα.
algjebrik,-e, ἐπίθ. ἄλγεβρικός, **ekuacion** —, ἄλγεβρική ἐξίσωση.
alisivë-a, οὐσ. θ. τὸ σταχτόνερο, κοιν. ἡ ἄλυσίβα, **finjë**.
alivan, ἀκλιτη λέξι, ἡ λιπο-

θυμία, **i ra** —, τοῦ ἤρθε λιποθυμία, λιγοθυμία.
alkâl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, Χημ. τό ἀλκάλι.
alkaloïd-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, τὰ ἀλκαλοειδῆ.
alkimî-a, οὐσ. θ. ἡ ἀλχημεία.
alkoöl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό οἰνόπνευμα, τό ἀλκοόλ.
alkoolik,-e, ἐπίθ. οἰνοπνευματώδης, ἀλκοολικός, **pije -e**, οἰνοπνευματώδη ποτά.
alkoolist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ ἀλκοολικός, ὁ μέθυσος.
alkoolizëm-alkoolizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ἀλκοολισμός.
almise-t, οὐσ. θ. πληθ. τὰ γεωργικά ἐργαλεῖα.
alpin,-e, ἐπίθ. ἄλπειος, ἀλπινικός, ἀλπικός, τῶν ἼΑλπεων, **klimë —e**, ἄλπειο κλίμα.
alpinist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, —a, ὁ ἀλπινιστής, ὁ ὄρειβάτης.
alpinizëm - alpinizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ἀλπινισμός, ἡ ὄρειβασία.
altâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, 1. τό ἱερό, 2. ὁ βωμός, τό θυσιαστήριο, ἡ ἅγια τράπεζα.
alternatív,-e, ἐπίθ. ἐναλλασόμενος, **korenti** —, τό ἐναλλασόμενον ρεῦμα.
alternativë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, 1. ἡ ἐναλλαγή, ἡ ἐκδοχή, 2. ἡ ἐκλογή.
alternativisht, ἐπ. ἐναλλάξ, ἐκ περιτροπῆς, ἀλληλοδιαδοχικά.
altoparlânt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, τό μεγάφωνο, ὁ τηλεβόας.
altruïst-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, —a, ὁ ἀλτρουϊστής, ἀντθ. **egoist**.
altruizëm - altruizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ἀλτρουϊσμός, ἀντθ. **egoizëm**.
alumin-i, οὐσ. ἄρ. Ὁρυκτ. τό ἀλουμίνιο, τό ἀργίλιο.
aluziön-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ὁ ὑπαινιγμός.
allçi-a, οὐσ. θ. ὁ γύψος, **gjips**.
amalgamë-a, οὐσ. θ. Χημ. τό ἀμάλαμα, Μετφ. μῖγμα.
amanët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό ἐνέχυρο, ἡ ὑποθήκη, τό ἀμανάτι, τό ἀμανέτι.
amatör-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἐρασιτέχνης, θ. —e.
ambalázh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e,

ἡ συσκευασία, τό πακετάρισμα, τό δεμάτιασμα, κοιν. τό ἀμπαλλάζ.
ambasadë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, ἡ πρεσβεία.
ambasadör-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ πρεσβευτής, ὁ πρέσβυς, —i **i jashtëzakonshëm e fuqiplotë**, ὁ ἔκτακτος καί πληρεξούσιος πρεσβευτής.
ambiciöz,-e, ἐπίθ. φιλόδοξος, δοξομανής.
ambicje-ambicja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ φιλοδοξία, ἡ δοξομανία, τό φιλότιμο.
ambient-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό περιβάλλον.
ambulancë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό πολυιατρεῖο, τό ἱατρεῖο πρῶτων βοηθειῶν, τό ἐξωτερικό ἱατρεῖο.
ambulânt,-e, ἐπίθ. περιφορητός, περιοδεύων, μετακινήτος, φορητός.
amët-i, οὐσ. ἄρ. τό καθάρσιο, τό καθαρκτικό.
amerikân,-e, ἐπίθ. ἀμερικανικός.
amerikân-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ Ἀμερικανός, θ. ἡ Ἀμερικανίδα.
amë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, 1. ἡ πηγὴ (πού βγαίνει ἀπὸ πέτρα), 2. ἡ κοίτη ποταμοῦ, 3. τό στέλεχος, (τό κύριο σῶμα διπλοτύπου βιβλίου, ἀποδείξεων, εἰσιτηρίων, λαχείων κλπ.), 4. ἡ μητέρα, **nënë**.
amësi-a, οὐσ. θ. ἡ μητρότητα.
amëz-a, οὐσ. θ. 1. τό μητρῶο, 2. ἡ βασίλισσα τῶν μελισσῶν, 3. ὁ ὄσμη.
amfibë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τὰ ἀμφίβια.
amiânt-i, οὐσ. ἄρ. Ὁρυκτ. τό ἀμίαντο, ὁ ἀμίαντος.
amidön-i, οὐσ. ἄρ. τό ἄμυλο, ὁ νισεστές.
amnezî-a, οὐσ. θ. ἡ ἀμνησία, ἡ ἀμνημοσύνη, ἡ λήθη, ἡ ξεχασία.
amnistî-a, οὐσ. θ. ἡ ἀμνηστία.
amoniäk-u, οὐσ. ἄρ. Χημ. ἡ ἀμμωνία.
amorf,-e, ἐπίθ. ἄμορφος.
amortizim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, Οἶκον. ἡ ἀπόσβεση, ἡ χρεωλυσία.
amortizøj, ρ. μετ. ἀποσβήνω, ἐξοφλῶ χρεωλυτικῶς.

ampër-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —, Φυσ. τό ἀμπέρ. Συντομία Α.

ampërmëtër - ampërmëtri, ούσ. ἄρ. πληθ. **ampërmëtra**, Φυσ. τό ἀμπερόμετρο.

ampulë-a, ούσ. θ. πληθ. **-a**, τό φιαλίδιο, ἡ ἀμπούλα, ἡ φῦσιγξ.

amshím-i, ούσ. ἄρ. ἡ αἰωνιότη-
τα, **përjetësi**.

amshòj, ρ. μετ. διαιώνιζω, **për-
jetësoj**.

amtâr,-e, ἐπίθ. μητρικός, **gjuha
-e**, ἡ μητρική γλώσσα.

àmull, ἐπίθ. στεκούμενος (λέγε-
ται μονάχα γιά νερό), **ujë** — στε-
κούμενο, στάσιμο νερό.

amullí-a, ούσ. θ. ἡ ἀποτελμά-
τωση, ἡ στασιμότητα.

amvisë-a, ούσ. θ. πληθ. **-a**, ἡ
σπιτονοικοκυρά, ἡ οἰκοδέσποινα,
ἡ νοικοκυρά.

amzë-amza, ούσ. θ. πληθ. **-a**,
1. τό μητρῶο (τῶν μαθητῶν σχο-
λείου), 2. ἡ βασίλισσα τῶν με-
λισσῶν.

anakronizëm - anakronizmi, ούσ.
ἄρ. πληθ. **anakronizma**, ὁ
ἀναχρονισμός.

anale-t, ούσ. θ. πληθ. τά χρο-
νικά.

analfabët,-e, ἐπίθ. ἀναλφάβητος.

analfabetizëm - analfabetizmi,
ούσ. ἄρ. ὁ ἀναλφαβητισμός.

analítik,-e, ἐπίθ. ἀναλυτικός,
ἀντθ. **sintetik**.

analizë-a, ούσ. θ. πληθ. **-a**, ἡ
ἀνάλυση, ἀντθ. **sintezë**.

analizòj, ρ. μετ. 1. ἀναλύω,
2. ἐξετάζω.

analòg,-e, ἐπίθ. ἀνάλογος, ἀνα-
λογικός.

analogji-a, ούσ. θ. πληθ. —, ἡ
ἀναλογία.

ananàs-i, ούσ. ἄρ. Βοτ. ὁ ἀνα-
νάς ἢ ἡ ἀνανάσσα.

anapést-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **-e**,
Λογοτχ. ὁ ἀνάπαιστος.

anarkí-a, ούσ. θ. 1. ἡ ἀναρχία,
2. ἡ ἔλλειψη τάξης, ἀκαταστα-
σία.

anarkík,-e, ἐπίθ. ἀναρχικός.

anarkíst-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **-ë,
-a**, ὁ ἀναρχικός.

anarkizëm - anarkizmi, ούσ. ἄρ.
ἡ ἀναρχία, ὁ ἀναρχισμός.

anasjelltas, ἐπ. ἀντιστρόφως,
τανάπαλι, ἀντίστροφα, ἀνάποδα,
ἀνεστραμμένα.

anasjelltë (i, e), ἐπίθ. ἀνεστραμ-
μένος, ἀντίστροφος.

anasòn-i, ούσ. ἄρ. Βοτ. (*Pim-
pinella anisum*), τό ἄνισον, τό
γλυκάνισο, **glikanxo**.

anatomi-a, ούσ. θ. ἡ ἀνατομία.

anatomi-k,-e, ἐπίθ. ἀνατομικός.

andaj, σύνδ. βλ. **prandaj**.

andëj, ἐπ. ἀπ'ἐκεῖ, ἐκεῖδε(ν),
ἀντθ. **këtej**, δῶδε.

andëjmë (i, - andëjme (e)), ἐπίθ.
ὁ ἀπ'ἐκεῖ, ὁ ἀπέναντι εὐρισκόμε-
νος, ὁ ἔναντι.

andëjshëm (i) - andëjshme (e),
ἐπίθ. βλ. **i andëjmë**.

andëjza, ἐπ. βλ. **andëj**.

andë-a, ούσ. θ. ἡ ὄρεξη, ἡ ἐπι-
θυμία, ἡ ἔφεση, **ma k'ënda**, μοῦ
ἀρέσει.

andje - andja, ούσ. θ. βλ. **an-
dë**.

andrallë-a, ούσ. θ. πληθ. **-a**, ἡ
φροντίδα, ἡ μέριμνα, ἡ σκοτούρα,
2. ἡ ζαλάδα, ἡ ζάλη.

anekdotë-a, ούσ. θ. πληθ. **-a**,
τό ἀνέκδοτο.

anëks-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **-e**,
1. τό παράρτημα, ἡ πρόσδετη
οἰκοδομή, 2. ἡ προσθήκη.

aneksím-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **-e**,
ἡ προσάρτηση.

aneksòj, ρ. μετ. προσαρτῶ (μέ-
τῃ βίᾳ), καταλαμβάνω.

anemí-a, ούσ. θ. Ἰατρ. ἡ ἀναι-
μία.

anemik,-e, ἐπίθ. ἀναιμικός.

aneroíd-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **-e**,
Μετεωρ. τό μεταλλικό βαρό-
μετρο.

anesë-a, ούσ. θ. ἡ μεροληψία,
ἀντθ. **paanësi**.

anestetik,-e, ἐπίθ. 1. ἀναισθητι-
κός, 2. τό ἀναισθητικό.

anestezí-a, ούσ. θ. ἡ ἀναισθησία.

anë-a, ούσ. θ. πληθ. —, 1. τό
μέρος, ἡ ἄκρα, ἡ μεριά, **e ha ana
kalin**, βατίζει τό ἄλογο, **i mban
— atij njeriu**, τόν προστατεύει,
me — të mikut, διά (μέσου)
τοῦ φίλου, **mënjane**, κατά μέρος,
χωριστά, **kthej kokën mënjane**,
ἀδιαφορῶ, **e vura festen mënja-**

në, δέν μέ νοιάζει, δέν μέ μέλει,
të katër -t e dheut, τά πέρατα
 τῆς γῆς, τά τέσσερα σημεῖα, **-t
 e trupit**, τά ἄκρα τοῦ σώματος,
 2. **-t e lumit**, οἱ ὄχθες τοῦ ποτα-
 μιοῦ, **ana e mbarë (e astarit)**,
 ἡ ὄρθα, ἡ καλή ὄψη, 3. **nga ç' —
 je?** ἀπό ποῖο μέρος εἶσαι; — **e
 mb'** —, παντοῦ, πανταχοῦ.
anë-a, οὐ σ. θ. Ἄνατ. ἡ μήτρα,
mitër.
anëje-anëja, οὐ σ. θ. πληθ.—,
 στενό χαλί (κελίμι), πού σκεπά-
 ζουν τόν καναπέ.
anës, ἐπ. 1. δίπλα, πλάγια,
 2. κοντά, — **lumit**, ἀκροποταμιά.
anësi-a, οὐ σ. θ. ἡ μεροληψία,
 ἀντθ. **paanësi**.
anësor,-e, ἐπίθ. πλάγιος.
anëtâr-i, οὐ σ. ἄρ. πληθ. **-ë**, τό
 μέλος (ὀργάνωση κλπ.).
anëtarësi-a, οὐ σ. θ. ἡ ιδιότητα
 τοῦ μέλους.
ang-u, οὐ σ. ἄρ. βλ. **ankth**.
angarî-a, οὐ σ. θ. πληθ. —, ἡ
 ἀγγαρία.
anglëz-i, οὐ σ. ἄρ. πληθ. **-ë**, ὁ
 Ἄγγλος, ἐπίθ. —**e**, ἀγγλικός.
anglisht, ἐπ. ἀγγλικά, ἐγγλέ-
 ζικα, ἀγγλιστί.
anglishte - anglishtja, οὐ σ. θ. ἡ
 ἀγγλική γλώσσα, τά ἀγγλικά.
angullin, ρ. ἀμετ. οὐρλιάζει (ὁ
 σκύλος).
angjinare - angjinarja, οὐ σ. θ.
 πληθ.—, Βοτ. (*Cynara scolymus*) ἡ
 κυνάρρα ἢ κινάρρα, κυ-
 νάρρα ἢ κοινή ἢ σκόλυμος, κοιν.
 ἀγκινάρρα.
angjinë-a, οὐ σ. θ. ἡ ἀγγίνη, ἡ
 κυνάγχη.
anî, ἐπ. ἔστω, ἄς εἶναι, δέν
 πειράζει, **s'ka gjë**.
anije-anija, οὐ σ. θ. πληθ. —,
 τό πλοῖο, τό σκάφος, — **luftë**,
 τό πολεμικό πλοῖο.
anilinë-a, οὐ σ. θ. Χημ. ἡ ἀνιλί-
 νη, **bojra -e**, χρώματα ἀνιλίνης.
animizëm-animizmi, οὐ σ. ἄρ. ὁ
 ψυχισμός ὁ ἀνιμισμός.
ankënd-i, οὐ σ. ἄρ. ὁ πλειστη-
 ριασμός, ἡ δημοπρασία, **vë në** —,
 πουλῶ σέ δημοπρασία, δημοπρα-
 τῶ, βγάζω στό σφυρί.
ankesë-a, οὐ σ. θ. πληθ. —**a**,

τά παράπονα, ἡ μεμψιμοιρία.
anketë-a, οὐ σ. θ. πληθ. **-a**, τό
 ἔντυπο ἐρωτηματολόγιο, τό ἐρω-
 τηματολόγιο, **fletë -a**, τό ἐρωτο-
 τηματολόγιο, 2. ἡ ἔρευνα.
ankim-i, οὐ σ. ἄρ. πληθ. **-e**, τό
 παράπονο, ἡ διαμαρτυρία, τά πα-
 ράπονα.
ankòj, ρ. ἀμετ. καί **rënkòj**, βογ-
 γῶ, στενάζω.
ankohem, ρ. μέσ. παραπονοῦ-
 μαι, μεμψιμοιρῶ, διαμαρτύρομαι.
ankth-i, οὐ σ. ἄρ. πληθ. **-e**, ὁ
 ἐφιάλτης, ὁ βραχνάς, **ang**.
ankües-i, οὐ σ. ἄρ. πληθ.—, ὁ
 μεμψίμοιρος, ὁ παραπονούμενος, ὁ
 παραπονιάρης, Νομ. ὁ ἐνάγων,
 ὁ μηνυτής.
anodë-a, οὐ σ. θ. πληθ.—**a**,
 Φυσ. ἡ ἄνοδος, τό ἀνόδιο.
anofele-anofelja, οὐ σ. θ. πληθ.
 —, Ζωολ. τό ἀνωφελές κου-
 νούπι.
anòj, ρ. ἀμετ. κλίνω πρός, ἐκκλί-
 νω, βαίζω.
anomali-a, οὐ σ. θ. πληθ. —, ἡ
 ἀνωμαλία.
anonim,-e, ἐπίθ. ἀνώνυμος, **letër
 -e**, ἀνώνυμος ἐπιστολή, **shoqëri
 -e**, ἀνώνυμος ἔταιρία.
anormal,-e, ἐπίθ. ἀνισόρροπος,
 2. ἀνώμαλος, ἔκρυθμος.
ansambël-i, οὐ σ. ἄρ. 1. τό σύν-
 ολο, 2. τό καλλιτεχνικό συγκρό-
 τημα.
anshëm (i) - anshme (e), ἐπίθ. με-
 ροληπτικός.
antagonist,-e, ἐπίθ. ἀνταγωνιστι-
 κός.
antagonizëm-antagonizmi, οὐ σ.
 ἄρ. πληθ. **antagonizma**, ὁ ἀν-
 ταγωνισμός.
antarktik,-e, ἐπίθ. ἀνταρκτικός.
antenë-a, οὐ σ. θ. πληθ. **-a**, ἡ
 κεραία, ἡ ἀντέ(ν)να.
antiajër-i, οὐ σ. ἄρ. πληθ.—**ë**,
 Στρατ. τό ἀντιαεροπορικό, καί
 ἐπίθ.—, —**e**, ἀντιαεροπορικός,
mbrojtja -e, ἡ ἀντιαεροπορική
 ἄμυνα.
anticiklòn-i, οὐ σ. ἄρ. ὁ ἀντι-
 κυκλώνας.
antifashist,-e, ἐπίθ. ἀντιφασιστι-
 κός, **Rinia -e**, ἡ ἀντιφασιστική
 νεολαία.

antifashist-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, ό αντιφασίστας, θηλ. -e.
antifetär,-e, έπίθ. άντιφρησκευτικός.
antiimperialist,-e, έπίθ. άντιιμπεριαλιστικός, **kampi** —, τό άντιιμπεριαλιστικό στρατόπεδο.
antikë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, άρχαιολογικό πράγμα, τό κάθε τί πού έχει άρχαιολογική άξία, και έπίθ. **antik,-e**, άρχαίος, παλιός.
antikitet-i, ούσ. άρ. ή άρχαιοτητα.
antikitete-t, ούσ. θ. πληθ. οί άρχαιότητες, τά άρχαία μνημεία.
antikombëtar,-e, έπίθ. άντεθνικός.
antikomunist,-e, έπίθ. άντικομμουνιστικός.
antilopë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. ή άντιλόπη.
antimalarik,-e, έπίθ. άντιελονοσιακός, άνδελονοσιακός.
antimarksisht,-e, έπίθ. άντιμαρξιστικός.
antimilitarist,-e, έπίθ. άντιμilitaristikός.
antimòn-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. τό άντιμόνιο.
antinomi-a, ούσ. θ. πληθ. —, Φιλοσ. ή άντινομία.
antipati-a, ούσ. θ. ή άντιπάθεια, άντθ. **simpati**.
antipatik,-e, έπίθ. άντιπαθητικός.
antipòd-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Γεωγρ. ό άντίπους, ό άντίποδας.
antipopullòr,-e, έπίθ. άντιλαϊκός.
antiseptik,-e, έπίθ. άντισηπτικός.
antiseptik-u, ούσ. άρ. πληθ. -ë, Ίατρ. τό άντισηπτικό.
antitezë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, ή άντίθεση (σχήμα λόγου).
antituberkulär,-e, έπίθ. άντιφυματικός, **dispenserí** —e, τό έξωτερικό φθισιατρείο.
antiveneriàn,-e, έπίθ. άντιαφροδισιακός.
antologji-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή άνθολογία.
antonim-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, τό άντώνυμο.
antracit-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό άνθρακίτης.
antropoidë-t, ούσ. άρ. πληθ.

Ζωολ. οί άνθρωποειδείς, οί άνθρωπόμορφοι (πίθηχοι).
antropolog-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό άνθρωπολόγος.
anuar (i, e), έπίθ. έπικλινής, πού κλίνει από μιά μεριά.
anulim-i, ούσ. άρ. ή άκύρωση, ή άναίρεση, ή κατάργηση.
anulòj, ρ. μετ. άκυρώνω, καταργώ.
anjëz-a, ούσ. θ. πληθ. -a, Ζωολ. Οί μικρές ψείρες πού μόλις φαίνονται.
aorist-i, ούσ. άρ. Γραμμ. ό άόριστος, **e kryer e thjeshtë**.
aortë-a, ούσ. θ. Άνατ. ή άορτή.
ap, ρ. μετ. βλ. **jar**.
aparät-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, 1. ή συσκευή, τό μηχάνημα, ή μηχανή, —i **telefonik**, τό τηλέφωνο, ή τηλεφωνική συσκευή, —i **foto-grafik**, ή φωτογραφική μηχανή, 2. ό μηχανισμός, —i **administrativ**, ό διοικητικός μηχανισμός, —i **shtetëror**, ό κρατικός μηχανισμός, 3. Φυσιολ. τά όργανα, 4. Άνατ. τό σύστημα, —i **i tretjes**, τό πεπτικό σύστημα.
aparaturë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, οί συσκευές, τό σύνολο τών μηχανών.
apartament-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, τό διαμέρισμα.
apartëid-i, ούσ. άρ. ή πολιτική τών φυλετικών διακρίσεων, ή φυλετική διαχώρηση, ή φυλετική διάκριση.
apatí-a, ούσ. θ. ή άπάθεια, ή άναλγησία, ή άναισθησία, ή άδιαφορία.
apatik,-e, έπίθ. άπαθής, άναίσθητος, άδιάφορος.
apël-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, 1. ή έκκληση, 2. τό προσκλητήριο, 3. Νομ. ή έφεση.
apelòj, ρ. μετ. Νομ. έφεσιβάλλω, κά(μ)νω έφεση, εκκαλώ απόφαση.
apendicit-i, ούσ. άρ. Ίατρ. ή σκωληκχειδίτις, ή σκωληκοειδίτις.
apikulturë-a, ούσ. θ. ή μελισσοκομία.

aplikim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ εφαρμογή, **zbatim**.
apo, διαζ. σύνδ. ἡ, εἴτε καὶ **a**.
apogjë-u, ούσ. ἄρ. Ἄστρ. 1. τό απόγειο, 2. Μετφ. τό απόγειο, τό ἀνώτατο σημεῖο, ὁ κολοφώνας.
apolitik,-e, ἐπίθ. ἀπολιτικός, ἀδιάφορος γιά τήν πολιτική.
apologji-a, ούσ. θ. πληθ. —, ἡ ἀπολογία.
apopleksi-a, ούσ. θ. Ἰατρ. ἡ ἀποπληξία, κοιν. ὁ νταμπλάς.
apostafat, ἐπ. ἐπίτηδες, σκόπιμα, μέ σκοπό, **nergut**.
a posteriori, ἐπ. Φιλοσ. ἐκ τῶν ὑστέρων, ἀντθ. **a priori**.
apostrof-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —a, Γραμμ. ἡ ἀπόστροφος.
apostrofë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, Ρητορ. ἡ ἀποστροφή, (σχῆμα λόγου).
apostull-i, ούσ. ἄρ. πληθ.
apostuj-t, ὁ ἀπόστολος.
a priori, ἐπ. Φιλοσ. ἐκ τῶν προτέρων, ἀντθ. **a posteriori**.
aproksimativ,-e, ἐπίθ. παραπλήσιος, ὁ κατά προσέγγισιν.
aproksimativisht, ἐπ. περίπου, πάνω κάτω, κατά προσέγγισιν.
aprovim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἔγκριση, ἡ ἐπιδοκιμασία, ἡ συναίνεση, ἡ συγκατάθεση.
apronòj, ρ. μετ. ἐγκρίνω, ἐπιδοκιμάζω, συναινῶ, συγκατατίθεμαι.
aq, ποσοτ. ἐπ. τόσο, — **mund të bëj për ty**, τόσο μπορῶ νά κάμω γιά σένα, — **më bën**, τόσο μοῦ κάνει, δέν σκοτίζομαι, — **di të them**, τόσο ξέρω νά πῶ.
aqëhera, σύνδ. στό μεταξύ, **ndërkaq**.
ar-i, ούσ. ἄρ. ὁ χρυσός, τό φλωρί, **fjalë —i**, σοφά λόγια.
arab,-e, ἐπίθ. ἀραβικός, ἀράπικος, **shifra —e**, ἀραβικοί ἀριθμοί.
arabeske-t, ούσ. θ. πληθ. τά ἀραβουργήματα.
arabishte-arabishtja, ούσ. θ. ἡ ἀραβική γλώσσα.
aràk, ἐπ. εἰδικεύτηκε, πῆρε τό χέρι (σέ ἐπάγγελμα), **u bë** —.

araknidë-t, ούσ. θ. πληθ. Ζωολ. τά ἀραχνοειδή.
arap-i, ούσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ ἀράπης, ὁ μαῦρος.
arape-arápja, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀραπίνα, ἀράπισσα, ἡ μαύρη.
arapeshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ ἀραπίνα, 2. πολύ μελαχρινή γυναίκα.
arar-i, ούσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ γεωργός, ὁ ζευγίτης, **bujk**.
arashkë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, Βοτ. τό ρεπάνι, τό γογγύλι, **rrer**.
arbëresh,-e, ἐπίθ. 1. ἄλβανοῖταλός, ὁ ἄλβανός τῆς Ἑλλάδας, 2. ὁ λιάπης.
arbërisht, ἐπ. 1. κατά τήν ἀλβανική διάλεκτο τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδας, 2. κατά τήν συνήθεια τῶν ἀρμπρέσιδων τῆς Αὐλώνας.
arbëror,-e, ἐπίθ. ἀλβανικός, **shqiptar**.
arbitër-arbitri, ούσ. ἄρ. πληθ. **arbitra**, ὁ διαιτητής.
arbitrâr,-e, ἐπίθ. αὐθαίρετος.
arbitrarisht, ἐπ. αὐθαίρετα.
arbitraritet-i, ούσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ αὐθαίρεσία.
arbitrâzh-i, ούσ. ἄρ. 1. ἡ διαιτησία, 2. τό διαιτητικό δικαστήριο.
arbitròj, ρ. μετ. διαιτητεύω.
ardhacàk-u, ούσ. ἄρ. πληθ. -ë, βλ. **ardhës, i ardhur**.
ardhàng, ρ. μετ. ἀναζωογονῶ, **shiu i ardhangu lulet**, ἡ βροχή ἀναζωογόνησε τά λουλούδια.
ardhangët (i, e), ἐπίθ. γεμάτος, ὄλο δύναμη καὶ τρυφεράδα (λέγεται γιά τά φυτά καὶ τά παιδιά).
ardhës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ φερμένος, ὁ νεοφερμένος, ὁ νεόφερτος, ὁ ἔποικος, ὁ ξένος, ἔπηλυσ, **i ardhur**.
ardhi-a, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. βλ. **hardhi**.
ardhishkë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, Ζωολ. βλ. **hardhucë**.
ardhje-ardhja, ούσ. θ. ὁ ἐρχομός, ἡ ἄφιξη.
ardhshëm(i) - ardhshme(e), ἐπίθ. ἐπόμενος, μελλοντικός, προσεχής.
ardhshme(e) - ardhshmeja(e), ούσ.

·θ. Γραμμ. ὁ μέλλοντας (χρόνος τῶν ρημάτων).

ardhur (i, e), ἐπίθ. 1. νεοφερμένος, νεόφερτος, ἔποικος, ξένος, φερμένος, μετανάστης, 2. γινομένος, **bukë e** —, ψωμί πού ἦρθε, πού γίνηκε ἀπό τό προζύμι, πού φούσκωσε.

àrdhura-t (të), οὐσ. θ. πληθ. τά ἔσοδα, ἀντθ. **të dalat, shpenzimet.**

arenë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, ὁ στίβος, ἡ κονίστρα, Μετφ. τό πεδίο δράσης, **në -n ndërkombëtare**, στό διεθνή στίβο.

areometër-areometri, οὐσ. ἄρ. πληθ. -a, Φυσ. τό ἀραιόμετρο.

arë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό χωράφι ὁ ἄγρός.

arësim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ παιδεία, ἡ ἐκπαίδευση, —i **tetënjëçar**, ἡ ὀχτάχρονη ἐκπαίδευση, —i **i mesëm**, ἡ μέση ἐκπαίδευση, **Ministria e -it**, τό Ὑπουργεῖο Παιδείας.

arësimòr,-e, ἐπίθ. ἐκπαιδευτικός.

arësimtâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ ἐκπαιδευτικός, ὁ δάσκαλος κλπ.

arësòj, ρ. μετ. καθησυχάζω, διώχνω (τά σκυλιὰ), **dëboj.**

arësýe-ja, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. τό λογικό, 2. ἐπιχείρημα, γιά νά ἀποδείξει κάτι, — **bindëse**, πειστικά ἐπιχειρήματα, 3. ἡ αἰτία, **për ç' —?**, γιά ποιά αἰτία; 4. δίκιο.

arësýeshëm (i) -arësýeshme (e), ἐπίθ. 1. λογικός, 2. δικαιολογημένη, **mungesë e -e**, δικαιολογημένη ἀπουσία.

arësytim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ κρίση, ἡ λογική, ὁ λογισμός, ὁ συλλογισμός.

arësytòj, ρ. ἀμετ. λογίζομαι, αἰτιολογῶ, ρ. μετ. δικαιολογῶ.

arëz-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, Ζωολ. (*Vaspa vulgaris*) ἡ σφήκα.

argat-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ ἡμερομισθιος ἐργάτης γῆς.

argëlidh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, Βοτ. ἡ ἀγριελιά, **ullastër.**

argëtim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ διασκέδαση, ἡ ἀναψυχή, ἡ ψυχαγωγία.

argëtòj, ρ. μετ. διασκεδάζω, ψυχαγωγῶ, χαϊδεύω, **argëtohem,**

διασκεδάζω, ξαχλιάζω.

argëtues,-e, ἐπίθ. διασκεδαστικός, ψυχαγωγικός.

argoshë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. ὁ δρώτσιλας, ἡ δρωτσιλα.

argument-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, -a, τό ἐπιχείρημα.

argumentim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἐπιχειρηματολογία, ἡ ἀπόδειξη μέ ἐπιχειρήματα.

argumentòj, ρ. ἀμετ. φέρνω ἐπιχειρήματα, ἀποδείχνω μέ ἐπιχειρήματα, ἐπιχειρηματολογῶ.

argjënd-i, οὐσ. ἄρ. ὁ ἄργυρος, τό ἀσήμι, **ergjënd.**

argjëndâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ χρυσικός, ὁ χρυσοχόος, **kujun-xhi.**

argjendarí-a, οὐσ. θ. πληθ. —, τό χρυσοχοεῖο.

argjilë-a, οὐσ. θ. ἡ ἄργιλος, **botë, baltë e bardhë, deltinë.**

argjilòr,-e, ἐπίθ. ἀργιλώδης.

arí-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, Ζωολ. (*Ursus*) ἡ ἀρκούδα, θηλ. **harushë, arushë.**

áric-ària, οὐσ. θ. πληθ. —, Μουσ. ἡ ἄρια.

aristokraci-a, οὐσ. θ. ἡ ἀριστοκρατία.

aristokrat,-e, ἐπίθ. ἀριστοκρατικός.

aristokrat-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ ἀριστοκράτης, θηλ. **aristokrate.**

arimetik,-e, ἐπίθ. ἀριθμητικός.

arimetikë-a, οὐσ. θ. Μαθ. ἡ ἀριθμητική.

arkaik-e, ἐπίθ. ἀρχαῖκός.

arkaizëm-arkaizmi, οὐσ. ἄρ. πληθ. **arkaizma**, ὁ ἀρχαϊσμός, ἀντθ. **neologjizëm**, νεολογισμός.

arkeològ-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἀρχαιολόγος.

arkeologji-a, οὐσ. θ. ἡ ἀρχαιολογία.

arkeologjik,-e, ἐπίθ. ἀρχαιολογικός, **muzeu** —, τό ἀρχαιολογικό μουσεῖο.

arkë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, 1. τό κιβώτιο, τό κασσόνι, ἡ κασέλα, ἡ κάσα, τό κουτί, τό σεντούκι, -a **e nuses**, τό σεντούκι τῆς νύφης, -a **e të vdekurit**, τό φέρετρο, 2. Τά

ταμείο πού εισπράττονται τά χρήματα καί τό χρηματοκιβώτιο, 3. —a e kursimit, τό ταμειυτήριο.

arkëtâr-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, ό ταμίας.

arkëtim-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, ή εισπραξη.

arkëtòj, ρ. μετ. εισπράττω.

arkitékt-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, ό αρχιτέκτονας.

arkitekturë-a, ούσ. θ. ή αρχιτεκτονική.

arkív-i, ούσ. άρ. πληθ. -a, τό αρχείο.

arkivist-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, -a, ό αρχαιοφύλακας.

arkivòl-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό φέρετρο.

arktik,-e, έπίθ. Γεωγρ. άρκτικός, άντθ. antarktik.

armatë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, Στρατ. ή στρατιά, gjeneral -e, στρατηγός διοικητής στρατιάς.

armatim-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, 1. ό όπλισμός, τά όπλα, 2. ό έξοπλισμός.

armatòs, ρ. μετ. έξοπλίζω, όπλίζω, άντθ. çarmatos /armatosem, όπλίζομαι, έξοπλίζομαι.

armaturë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή σιδηροσκευή μηχανής, 2. ό σιδερένιος σκελετός, ή σιδεροδεσία, 3. ή όπλοδόκη, ό όπλοδέτης.

armë-ja, ούσ. θ. τό τουρσί, ή λαχαραμιά (ίδίως άπό κράμβη).

armën,-e, έπίθ. άρμένικος.

armën-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, ό 'Αρμένης, ό 'Αρμένιος.

armë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό όπλο, —t bërthamore, τά πυρηνικά όπλα, —t e ftohta, τά άγγέμαχα όπλα (μαχαίρια, ξίφη, λόγχεις, πελέκεις κλπ.) Στρατ. όπλα όνομάζονται καί οί σύμφωνα μέ τόν όπλισμό καί τόν προσδιορισμό τους ύποδιαίρεσεις του στρατεύματος: -a e këmbësorisë, τό πεζικό, -a e artillerisë, τό πυροβολικό κλπ.

armëmbajtje-armëmbajtja, ούσ. θ. ή όπλοφορία.

armëpushim-i, ούσ. άρ. ή άνακωχή, ή έκεχειρία.

armëtâr-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, ό όπλοποιός.

armik,-e, έπίθ. έχθρικός.

armik-u, ούσ. άρ. πληθ. armiq, ό έχθρός, θηλ. armike.

armiqësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή έχθρα, τό μίσος, ή έχθροπάθεια.

armiqësòr,-e, έπίθ. έχθρικός.

arnë-ni, ούσ. άρ. πληθ. -j, Βοτ. βλ. molikë.

arnesâr-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, ό μπαλωματάς, arnator.

arnesë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, τό μάλωμα.

arnë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, τό μπαλωματάκι.

arnim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό μάλωμα, τό μαντάρισμα, 2. ή έπισκευή, ή έπιδιόρθωση.

arnishtë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, παλιό κομμάτι πού χρησιμεύει σάν μάλωμα.

arnòj, ρ. μετ. μαντάρω, μπαλώνω, έπισκευάζω, έπιδιορθώνω.

arogant,-e, έπίθ. αύθάδης, δρασύς.

aromatik,-e, έπίθ. άρωματικός, άρωματώδης, μυρωδάτος.

aromë-a, ούσ. θ. τό άρωμα, ή μυρωδιά.

arqipël-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, Γεωγρ. τό αρχιπέλαγος.

arqitë-a, ούσ. θ. πληθ. -a, ό λύγος, βεργίτσες άπό λυγαριά (ίτιά) μέ τίς όποιες κάνουν καλάδια καί κανίστρες.

arsenâl-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, 1. τό όπλοστάσιο, 2. ό ναύσταθμός.

arsenik-u, ούσ. άρ. Χημ. 1. τό άρσενικόν, 2. τό τριοξειδιο, ίσχυρό δηλητήριο, κοιν. τό ποντικοφάρμακο.

art-i, ούσ. άρ. πληθ. -e, 1. ή τέχνη, ή καλλιτεχνία, -et e bukura, οί καλές τέχνες, —et figurative, οί είκαστικές τέχνες, 2. ή τέχνη, ή δεξιοτεχνία, ή ικανότητα.

artër-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άρτηρία.

artë (i, e), έπίθ. χρυσός, χρυσοϋς, χρυσαφένιος, φλωρένιος, μαλαματένιος.

artî-ri, ούσ. άρ. πληθ.—nj.

Βοτ. 1. ὁ πρίνος, πρινάρι, κοιν. τὸ πουρνάρι, **rröbull**, 2. εἶδος πεύκου.

artificial-e, ἐπίθ. τεχνητός, ψεύτικος, πλαστός, **mëndafsh** —, τὸ τεχνητὸ μετάξι.

artikull-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **artikuj**, 1. Γραμμ. τὸ ἄρθρο, 2. τὸ ἄρθρο πού δημοσιεύεται, 3. τὸ ἄρθρο τοῦ συντάγματος, καταστατικοῦ ἢ νόμου, συμβολαίου κλπ. 4. κάθε εἶδος ἐμπορεύματος, τὸ εἶδος, τὸ ἐμπόρευμα.

artiléri-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Στρατ. τὸ πυροβολικό, — **e rëndë**, τὸ βαρὺ πυροβολικό, — **e lehtë**, τὸ ἐλαφρὸ πυροβολικό, — **e motorizuar**, τὸ μηχανοκίνητο πυροβολικό, — **kundrajrore**, τὸ ἀντιαεροπορικό πυροβολικό.

artiljër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, ὁ πυροβολητής.

artist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -ë, -a, ὁ καλλιτέχνης, ὁ ἡθοποιός. — **i popullit**, καλλιτέχνης τοῦ λαοῦ, θηλ. **artiste**,

artistik-e, ἐπίθ. καλλιτεχνικός, **liccu** —, τὸ καλλιτεχνικό λύκειο.

artistikisht, ἐπ. καλλιτεχνικά.

artishtë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, δάσος μέ πουρνάρια.

artizanat-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ βιοτεχνία, **zejtari**.

artris, ρ. μετ. μεταφυτεύω, μεταφέρω φυτὰ ἀπὸ ἓνα μέρος σ' ἄλλο.

artrit-i, οὐσ. ἄρ. Ἴατρ. ἡ ἀρθρίτις, ἡ ἀρθρίτιδα, **cermë**, **priq**.

artropodë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τὰ ἀρθρόποδα.

arushë-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, ἡ ἄρκτος, ἡ ἀρκούδα (ἡ θηλυκιά), **harushë**.

arrakate, ἐπίθ. λέγονται τὰ ζῶα ὅπως ἡ προβατίνα, ἡ γίδα πού δέν κάθονται μέ τ' ἄλλα ζῶα, ἀλλά ξεκόβονται, ξεμακρύνουν.

arrati-a, οὐσ. θ. ἡ φυγάδευση, ἡ φυγή, ἡ δραπέτευση, ἡ ἀπόδραση, **mori** — **në**, ἔγινε ἄφαντος, ἔξαφανίστηκε, χάθηκε.

arratisem, ρ. μέσ. 1. δραπετεύω, γίνομαι φυγόδικος, 2. σκορπίζομαι, **m'u arratisën bagëtia**, μοῦ σκορπίστηκε τὸ βιό.

arratisje - **arratisja**, οὐσ. θ.

πληθ.— ἡ δραπέτευση, ἡ φυγόδικία, ἡ φυγή.

arratisur (i, e), ἐπίθ. φυγόδικος, καὶ οὐσ. ἄρ. πληθ. **t'** —, ὁ δραπέτης, ὁ φυγάς.

arrç-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -a, 1. Ζωολ. βλ. **dosëza**, 2. βλ. **arrëza e qafës**.

arrç-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -a, Βοτ. (*Rhamnus fallax*) ράμνος ὁ ψευδής, κοιν. βουρβουλιά, μαυραγκαθιά.

arrést-i, οὐσ. ἄρ. Στρατ. ἡ κράτηση, ἡ ὀλιγοήμερη φυλάκιση.

arrestim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, ἡ σύλληψη, ἡ φυλάκιση, ἡ κράτηση.

arrestoj, ρ. μετ. συλλαμβάνω, θέτω ὑπὸ κράτηση, φυλακίζω.

arrë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Juglans regia*) ἡ καρυδιά, τὸ δέντρο καὶ ὁ καρπὸς της, — **e egër**, (*Allantus glandulosa*) ὁ ἀτλαντὸς κοιν. βρωμοκαρυδιά ἢ βρωμοκαρυά, πού ἀναπτύσσεται γρήγορα, — **e fytit**, Ἄνατ. τὸ μῆλο τοῦ Ἀδάμ. βλ. **fikthi, tokla e gërmazit**.

arrëz-a, οὐσ. θ. πληθ. -a, δάσος μέ καρυδιές, **arrnjet**.

arrëz-a, οὐσ. θ. Ἄνατ. ὁ πρῶτος σπόνδυλος τοῦ λαιμοῦ, στὸν ὁποῖο στηρίζεται τὸ κεφάλι, **arrçi** (i qafës).

arrij, ρ. ἄμετ. 1. φθάνω καὶ ρ. μετ. **e** —, φθάνω κάποιον στὸ περπάτημα. ρ. ἄμετ. **arrijn**, φθάνει, ἀρκεῖ, 2. ὠρμάζω, **u arrijnë pemët**, ὠρίμασαν τὰ φρούτα, 3. ἐπιτυγχάνω, **ja** — **qëllimit**, ἐπιτυγχάνω τὸ σκοπὸ.

arrijë (i, e), ἐπίθ. ὠριμος, γινόμενος, **pemë e** —, ὠριμος καρπός.

arritje-**arritja**, οὐσ. θ. ἡ ἄφιξη, ὁ ἐρχομός.

arrijët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. -e, δάσος μέ καρυδιές, **arrëz**.

arritë (i, e), ἐπίθ. καρυδένιος, **dru i** —, καρυδένιο ξύλο.

as-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, μικρὴ ρωμαϊκὴ μονέδα, κοιν. ἄσπρο.

as, σὺνδ. συμπλεκτικός, ἄρνητ. οὔτε, μήτε, — **ha**, — **pi**, οὔτε τρώει, οὔτε πίνει.

asamblé-ja, ούσ. θ. πληθ. —, ή συνέλευση, —**ja e përgjithshme e OKB**, ή γενική συνέλευση του 'Οργανισμού τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν.

asamblíst-i, ούσ. άρ. πληθ. -ë, τό μέλος τῆς συνέλευσης.

asfalt-i, ούσ. άρ. Ὀρυκτ. ή άσφαλτος, **bitum, serë**.

asfaltim-i, ούσ. άρ. πληθ.— e ή άσφαλτόστρωση, τό άσφάλτωμα.

asfaltòj, ρ. μετ. άσφαλτοστρώνω, άσφαλτώνω.

asfiksí-a, ούσ. θ. Ἰατρ. ή άσφυξία.

asgjëkund, έπ. πουθενά, ούδαμου, **askund**.

asgjësim-i, ούσ. άρ. ή καταστροφή, ή έξόντωση, ή έξολόθρευση, ό άφανισμός, ή έκμηδένιση.

asgjësòj, ρ. μετ. καταστρέφω, έξοντώνω, έκμηδενίζω, συντρίβω.

asimetri-a, ούσ. θ. ή άσυμμετρία, ή έλλειψη συμμετρίας.

asimetrik,-e, έπίθ. άσύμμετρος.

asimilím-i, ούσ. άρ. ή άφομοίωση.

asimilòj, ρ. μετ. άφομοιώνω.

asistencë-a, ούσ. θ. ή βοήθεια, ή συνδρομή, ή περίθαλψη.

asistént-i, ούσ. άρ. πληθ.— ë, -a, ό βοηθός, ό παραστάτης, 2. ό έπιμελητής, θηλ. **asistente**.

asistòj, ρ. άμετ. παρευρίσκομαι, παρίσταμαι.

askáth-i, ούσ. άρ. βλ. **elbthi**.

askét-i, ούσ. άρ. πληθ.— ë, ό άσκητής.

asketizëm-asketizmi, ούσ. άρ. Θρησκ. ό άσκητισμός, ή άσκητεία.

askund, έπ. βλ. **asgjëkund**.

askurrë, έπ. ποτέ, **kurrë**.

askùsh, άόρ. άντων. κανέννας, ούδεις, **asnjë; kurrkush**.

asllàn-i, ούσ. άρ. πληθ.— ë, —a, βλ. **luà-ni**, Μετφ. παλληκάρι.

asndonjë, άόρ. άντων. και έπίθ. κανέννας, κανείς, ούδεις, **asnjë**.

asndonjëherë, έπ. ποτές, καμμιά φορά, ούδέποτε, **asnjëherë**.

asnjanës-e, έπίθ. 1. Γραμμ. ούδέτερο (γένος), 2. ούδέτερος

(στόν πόλεμο, στην πολιτική), **neutral**, 3. Χημ. σώμα ή διάλυση που δέν έχει όξέα ούτε άλκάλεια, ούδέτερο άλας.

asnjanësi-a, ούσ. θ. ή ούδετερότητα, **neutraliteti**.

asnjerí, άόρ. άντων. κανέννας, κανείς, **askush**, έπίθ.

asnjë, άόρ. άντων. κανέννας, κανείς, ούδεις, έπίθ. **s'bën — punë**, δέν κάνει καμμιά δουλιά.

asnjëherë, έπ. ποτέ, ούδέποτε, **kurrë, askurrë**.

asnjëri, άόρ. άντων. βλ. **asnjë**, θηλ. **asnjëra**.

asodore, έπίθ. τέτοιου είδους, **i atij lloji**.

asokohe, έπ. βλ. **atëhere**.

asonancë-a, ούσ. θ. πληθ.— a. ή παρήχηση, ή συνήχηση.

aspak, έπ. καθόλου, ούδόλως, **s'është — e vërtetë**, δέν είναι καθόλου άλήθεια, **kurrsesi**.

aspëkt-i, ούσ. άρ. πληθ.— e, ή όψη, ή άποψη.

aspër-aspra, ούσ. θ. πληθ. **aspra**, παλιό άσημένιο νόμισμα, σημαίνει και γενικά τά χρήματα, τό άσπρο, τό άργύριο.

aspirant-i, ούσ. άρ. πληθ.— ë, 1. Στρατ. ό άνθυπασπιστής, 2. εκείνος που έτοιμάζει έναίσιμο διατριβή, ό άσπιράντης, ό ύποψήφιος.

aspiranturë-a, ούσ. θ. οί μεταπτυχιακές άνώτερες σπουδές, ή άσπιραντούρα, ή έναίσιμος διτριβή, ή ύποψηφιότητα.

aspiratë-a, ούσ. θ. πληθ.— a, ό πόθος, ή επιθυμία, ή προσδοκία, -at e **popullit**, οί πόθοι, οί προσδοκίες του λαου.

aspirinë-a, ούσ. θ. πληθ.— a, ή άσπιρίνη.

astâr-i, ούσ. άρ. πληθ.— ë, -e, ή φόδρα, τό άστάρι.

astmë-a, ούσ. θ. Ἰατρ. τό άσθμα, **shpirrë, gulçim**.

astrit-i, ούσ. άρ. πληθ.— ë, είδος όχιάς, κοιν. άστρίτης, Μετφ. παλληκάρι, άνδρείος.

astrofizikë-a, ούσ. θ. ή άστροφυσική.

astrològ-u, ούσ. άρ. πληθ.— ë, ό άστρολόγος.

astrologji-a, ούσ. θ. ή αστρολογία.
astronaut-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό αστροναύτης.
astronautikë-a, ούσ. θ. ή αστροναυτική.
astronom-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό αστρονόμος.
astronomi-a, ούσ. θ. ή αστρονομία.
ashë-ashja, ούσ. θ. πληθ.—, (Plex acuífolium) δρῦς ή χνοώδης, ή άγρια βαλανιδιά, **dushk i egër**.
ashër-ashra, ούσ. θ. πληθ.
ashra, 1. ό φλοιός, ή πελεκούδα, 2. τό άγριοκάστανο.
ashik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έραστής.
ashiqare, έπ. φανερά, πασιφανώς, έξόφθαλμα.
ashke-ashkja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **ashër, ashkël**.
ashkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **ashkël, bujashkë**.
ashkël-a, ούσ. θ. πληθ. **ashkla**, ή πελεκούδα, **ashkë**.
ashklòj, ρ. μετ. κάνω πελεκούδες-πελεκούδες.
ashpër, έπ. σκληρά, δριμύτατα.
ashpër, (i, e), έπίθ. σκληρός, τραχύς, δριμύς, άγριος, άπότομος.
ashpërim-i, ούσ. άρ. ή θξυνηση, ή χειροτέρευση, ή έκτράχυνση, ή ένταση, **ashpërsim**.
ashpëròj, ρ. μετ. θξύνω, χειροτερεύω, έντείνω, έρεδιζω, έξερεδιζω, άγριεύω.
ashpërsi-a, ούσ. θ. ή σκληρότητα, ή έξερέδιση, ή άγριότητα, ή τραχύτητα.
ashpërsim-i, ούσ. άρ. ή θξυνηση, ή ένταση, **ashpërim**.
ashpërsòj, ρ. μετ. θξύνω, χειροτερεύω, έντείνω, έρεδιζω, **ashpërsohem**, άγριεύω, έρεδιζομαι.
asht-i, ούσ. άρ. πληθ. **eshtra-t**, τό όστούν, τό κόκκαλο, **kockë**.
ashtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **ahishte**.
ashtth-i, ούσ. άρ. άρρώστεια τών ποδιών τών άλόγων.
ashtù, έπ. έτσι, τοιουτοτρόπως, ούτως.
ashtuqajtur (i, e), έπίθ. ό λεγόμενος.

at-i, ούσ. άρ. πληθ. **atllarë**, τό άλογο ίππασίας κοιν. τό άτι, **kalë shale**.
atà, προσ. άντων. τρίτου πληθ. προσώπου άρσ. αυτοί. Ούδ. γένος γ' ένικοῦ προσώπου, — **djathë është të kripur**, αυτό τό τυρί είναι άλατισμένο, άλμυρό, θηλ. **ato**.
atakòj, ρ. μετ. επιτίθεμαι, προσβάλλω.
atashë-u, ούσ. άρ. πληθ.—, Διπλ. ό ακόλουθος (πρεσβείας).
atdhë-u, ούσ. άρ. ή πατρίδα.
atdhedashuri-a, ούσ. θ. ή φιλοπατρία, ό πατριωτισμός.
atdhetar-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό πατριώτης θηλ. — e, **patriot**.
atdhetari-a, ούσ. θ. ό πατριωτισμός, ή φιλοπατρία.
ateist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, -a, ό άθεος, ό άθειστής, θηλ. **ateiste**.
ateizëm-ateizmi, ούσ. άρ. έ άθεισμός, ή άθεια.
atelië-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό εργαστήριο, τό άτελιέ.
atentat-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άπόπειρα, ή δολοφονική άπόπειρα.
atë-ati, ούσ. άρ. πληθ. **etër**, 1. ό πατέρας, **i ati**, ό πατέρας του **kujdesi i t'et**, τό ένδιαφέρον του πατέρα του, **i ngjan t'et**, μοιάζει του πατέρα του, 2. αιδεσιμώτατος, ό παπάς, — **Petro**, ό παπά Πέτρος, ό αιδεσιμώτατος.
atëbotë, έπ. βλ. **atëhere**.
atëhere, έπ. τότε, **ahere**.
atëhershëm (i) - atëhershme (e), έπίθ. ό τότε, τοτεινός, εκείνου του καιρού.
atëlòsh-i, ούσ. άρ. ό παππούλης, φωνάζουν τόν παππού ή κανέναν γέροντα σέ ένδειξη σεβασμοῦ.
atëròr,-e, έπίθ. πατριχός, πάτριος.
atësi-a, ούσ. θ. ή πατρότητα, ή πατρότης.
atillë (i, e), έπίθ. (για μακρυά) τέτοιος, τέτοια.
atjë, έπ. εκεί, άντθ. **këtu**, έδῶ.
atjeshëm (i) - atjeshme (e), έπίθ. πού κάθεται ή πού είναι εκεί, ό εκεί.

atkinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ φοράδα ἱππασίας, **pelë shale**.
atlàs-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Γεωγρ. ὁ ἄτλας.
atlét-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ἀθλητής.
atletik-e, ἐπίθ. ἀθλητικός, **lojrat** —**e**, οἱ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες.
atletikë-a, ούσ. θ. ὁ ἀθλητισμός, — **e lehtë**, ἀθλητισμός στίβου.
atllàs-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τὸ ἀτλάζι (ὕφασμα).
atmosferë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ἀτμόσφαιρα, Μηχ. μονάδα πίεσης, Μετφ. τὸ περιβάλλον.
atmosferik,-e, ἐπίθ. ἀτμοσφαιρικός, **presioni** — ἡ ἀτμοσφαιρική πίεση.
ato, προσ. ἄντων. γ' προσ. πληθ. θηλυκοῦ γένους, αὐτές καὶ δειχτ. ἄντων. (γιά μακρυά), ἐκεῖνες.
atòl-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Γεωγρ. ἀτόλλη. (νησίδια κοραλλιογενής).
atòm-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Φυσ. τὸ ἄτομο.
atomik,-e, ἐπίθ. ἀτομικός, τῶν ἀτόμων, **energji** — **e**, ἀτομική ἐνέργεια, **reaktori** — ὁ ἀτομικός ἀντιδραστήρας, **bomba** — **e**, ἡ ἀτομική βόμβα, **shpërthimi** — ἡ ἀτομική ἔκρηξη.
atomist-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ἀτομιστής.
atòn,-e, ἐπίθ. Γραμμ. ἄτονος, (πού δέν τονίζεται).
atribùt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ ἰδιότητα.
atrofi-a, ούσ. θ. Ἰατρ. ἡ ἀτροφία.
atrofizòj, ρ. μετ. ἀτροφῶ, προξενῶ ἀτροφία.
aty, ἐπ. 1. αὐτοῦ (γιά πλησίον ἐκεῖνου μέ τόν ὁποῖο μιλοῦμε), 2. γύρω, κατά, — **nga ora gjashtë**, κατά τίς ἔξι, 3. πότε, — **qan** — **qesh**, πότε κλαίει, πότε γελάει, 4. ἀμέσως, — **për** —, στή στιγμή, — **këtu**, κάπου-κάπου, σποραδικά, τῆδε κάκεῖσε.
atypari, ἐπ. 1. αὐτοῦ πλησίον, αὐτοῦ κοντά, **kaloj** —, πέρασε αὐτοῦ κοντά, πρὸς αὐτοῦ, 2. γύρω σ'αὐτή τήν ὥρα.

athët (i, e), ἐπίθ. στυφός, στυπτικός, ὑπόξινος.
athtëm-i, ούσ. ἄρ. 1. ἡ ὑπόξινη, ἡ στυφή γεύση, 2. τό ξηρό κρύο πού σέ κόβει, τό τσουχτερό κρύο, **cingërimë**, **frac**.
athtëj, ρ. μετ. στύφω, κάνω στυφό, **më athtëj gojën**.
audiencë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ἀκρόαση, **e pritë** η'—, τόν δέχτηκε σέ ἀκρόαση.
auditòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, 1. ἡ αἰθουσα παραδόσεων, 2. τὸ ἀκροατήριον, οἱ ἀκροατές.
aullin, ρ. ἀμετ. οὐρλιάζει (ὁ σκύλος, ὁ λύκος).
australiàn,-e, ἐπίθ. αὐστραλιανός, αὐστραλιανός.
australiàn-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ Αὐστραλός, θηλ.—**e**.
austriàk,-e, ἐπίθ. αὐστριακός, καὶ ούσ. ὁ Αὐστριακός.
autarkí-a, ούσ. θ. ἡ αὐτάρκεια.
autarq'ik,-e, ἐπίθ. αὐτάρκης.
autenticitët-i, ούσ. ἄρ. ἡ αὐθεντικότητα, ἡ γνησιότητα, τὸ ἀξιόπιστο.
autent'ik,-e, ἐπίθ. αὐθεντικός, γνήσιος, **akt** —, γνήσιο, αὐθεντικό ἔγγραφο.
autobiografi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ αὐτοβιογραφία.
autobiografik,-e, ἐπίθ. αὐτοβιογραφικός.
autoblindë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Στρατ. τὸ θωρακισμένο αὐτοκίνητο.
autobùs-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, —**a**, τὸ λεωφορεῖο.
autodidàkt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ αὐτοδιδάκτος, ὁ αὐτομαθής.
autokraci-a, ούσ. θ. ἡ ἀπολυταρχία, ὁ ἀπολυταρχισμός, ὁ δεσποτισμός.
autokrat-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ἀπόλυτος μονάρχης.
autokritikë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ αὐτοκριτική, **bëj** —, κάνω αὐτοκριτική.
autoktòn-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ αὐτόχθονος, ὁ ἰθαγενής.
automatik,-e, ἐπίθ. αὐτόματος, **çentrali** — **telefonik**, ὁ αὐτόματος τηλεφωνικός σταθμός, **pu-**

shkët —e, τὰ αυτόματα όπλα.
automatik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ē, Στρατ. τό αυτόματο (όπλο).
automatikisht, έπ. αυτόματα, αυτόμάτως.
automatizim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή αυτόματοποίηση.
automjët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, μηχανοκίνητο μεταφορικό μέσο.
automobil-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό αυτοκίνητο, — ngarkese, τό φορτηγό αυτοκίνητο, κοιν. τό καμιόνι.
automobilistik,-e, έπίθ. αυτοκινητιστικός.
autonom,-e, έπίθ. αυτόνομος, **shtet —**, αυτόνομο κράτος.
autonomi-a, ούσ. θ. ή αυτονομία, ή αυτοκυβέρνηση.
autopark-u, ούσ. άρ. πληθ.
autoparqe-t, τό άμαξοστάσιο, τό αυτοκινητοστάσιο, Στρατ. ό όρχος αυτοκινήτων.
autoportrët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή αυτοπροσωπογραφία.
autopsi-a, ούσ. θ. Ιατρ. ή αυτοψία.
autoqefäl,-e, έπίθ. αυτοκέφαλος, **Kisha —e e Shqipërisë**, ή αυτοκέφαλος Έκκλησία τής Άλβανίας.
autòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό δημιουργός, ό συγγραφέας, ό συντάχτης, 2. ό δράστης, ό άυτουργός.
autoritar,-e, έπίθ. άυταρχικός, άυθεντικός, μέ κϋρος.
autoritet-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό κϋρος, ή άυθεντικότητα, 2. ή άυθεντία, 3. ή έπιρροή. Πληθ. οί άρχές, —et e vendit, οί τοπικές άρχές.
autorizim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή έξουσιοδότηση, 2. τό έγγραφο τής έξουσιοδότησης.
autorizòj, ρ. μετ. έξουσιοδοτώ, κάνω πληρεξούσιο.
autosugjestion-i, ούσ. άρ. ή άυθυποβολή.
avantàzh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό πλεονέκτημα.
avarì-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή άβάρια, ή βλάβη, ή ζημιά.

avàz-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, μουσικός σκοπός, ίσο.
aventurë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή τυχοδιωκτική περιπέτεια.
aventuriër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τυχοδιώκτης, θηλ. —e.
avermë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τά δέματα τών τσαρουχιών.
aviacion-i, ούσ. άρ. ή άεροπορία, Στρατ. **flota ajrore**, ό άεροπορικός στόλος.
aviator-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άεροπόρος.
avit, ρ. μετ. πλησιάζω, προσεγγίζω, σιμώνω, **avitem**, βλ. **afroj**.
avitem, ρ. μέσ. πλησιάζω, προσεγγίζω, σιμώνω, **afrohem**.
avlëmënd-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό άργαλειός, **vegjë, tezgjah**.
avlli-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή αύλή, 2. ό αύλόγυρος, **oborr**.
avokät-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, **avoketën**, ό δικηγόρος, ό συνήγορος.
avokaturë-a, ούσ. θ. τό δικηγορικό επάγγελμα, ή δικηγορία.
avrohem, ρ. παθ. **më avrohen duart**, μου πρήσκονται τά χέρια από τό κρϋο.
avull-i, ούσ. άρ. πληθ. **avuj-t**, 1. ό άτμός, ό άχνός, 2. ή πυράδα, **oda qe —**, τό δωμάτιο ήταν ζεστό, **rri pranë zjarrit e merr një —**, κάθεται κοντά στή φωτιά και ζεσταίνεται, **më hypi një —**, μου άνέβηκε μιά φλόγα, μιά στενοχώρια.
avullim-i, ούσ. άρ. Φυσ. ή έξάτμιση.
avullòj, ρ. άμετ. έξατμίζω, **ujët avullon**, τό νερό έξατμίζεται.
avullore - avullorja, ούσ. θ. πληθ.—, τό άτμόπλοιο, **vapor**.
avullëshëm (i) - avullëshme (e), έπίθ. πτητικός, αιδέριος, πού έξατμίζεται εύκολα.
axhami-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό άπειρος, ό άρχάριος, κοιν. άτζαμής, **i parjekur**.
ay, προσ. άντων. βλ. **ai**.
azdisur (i, e), έπίθ. ζωηρός, άκράτητος, γεμάτος ζωή και σφρίγος, άτίθασος.
azgën-e, έπίθ. θαρραλέος, άσυγ-

κράτητος (λέγεται για
 ἄλογα καὶ παιδιὰ).
aziatik, -e, ἐπίθ. ἀσιατικός.
azil-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό
 ἄσυλο, — **i i pleqve**, τό γεροντο-
 κομείο.

azimüt-i, οὐσ. ἄρ. Ἄστρ. τό
 ἀζιμούδιον, τό ἀζιμούθ.
azot-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. τό ἄζωτο.
azotemí-a, οὐσ. θ. ἡ ἄζωτοαίμια,
 ἡ ἄζωδαιμία.
azotik, -e, ἐπίθ. ἄζωτούχος, νιτρι-
 κός.

B

B, b, τό δεύτερο γράμμα τοῦ ἄλβα-
 νικοῦ ἀλφάβητου, προφέρεται μπ.
babà-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **llarë**,
 1. ὁ πατέρας, **atë**, 2. ὁ ἡγούμενος
 τοῦ τεκέ μπεκτασῆδων.
babagjýsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **ër**,
 — **a**, ὁ παππούς, ὁ πάππος.
baballëk, ἐπίθ. καὶ οὐσ. ἀδῶος,
 ἀπονήρευτος ἄνδρας, θηλ.— **e**.
babanace-babanacja, οὐσ. θ. τό
 καλαμποκίσιο ψωμί, κοιν. ἡ
 μπομποτά, ἡ μαμάτσα.
babaník-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **ë**,
 Βοτ. (*Sedum maximum*) σέδον
 τό ὑψηλόν, κοιν. σταφυλάκι,
 ἀμάραντο.
babaxhàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **ë**,
 — **a**, 1. ἄνδρας ἀδῶος καὶ ἀγα-
 πητός, 2. παλληκάρι, ἰκανός,
bablok, θηλ. — **e**.
babazòt-i, οὐσ. ἄρ. ὁ παππούς,
gjysh.
babë-a, οὐσ. ἄρ. ὁ πατέρας, ὁ
 μπαμπάς, **babai**, **ati**.
babëzi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀχορτασιά, ἡ
 λαυμαργία, ἡ ἀπληστεία.
babel-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **a**,
 Ζωολ. βλ. **bregeë**.
bablòk-u, οὐσ. ἄρ. ὁ πατερούλης,
 ὁ μπαμπάκας, χαϊδευτική λέξη,
 θηλ. **nanëlokë**, τὴν μεταχειρίζο-
 μαστε καὶ σέ συντρόφους στήν
 ὀμιλία, καὶ ἐπίθ. ἀπλός, φρόνι-
 μος, **babaxhan**.
babò-ja, οὐσ. θ. πληθ.— βλ.
mamia.
bacë-a, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **a**,
 1. ὁ μέγας ἀδελφός, 2. ὁ θεῖος,

3. λέγεται τιμητικά καὶ ἕνας
 σύντροφος ἢ γέρος.
bacë-a, οὐσ. θ. πληθ.— **a**, τό
 ράπισμα, ὁ μπάτσος, **dackë**,
shuplakë.
bacil-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **e**, ὁ
 βάκιλλος, τό βακτηρίδιο.
badër-badra, οὐσ. θ. πληθ.
badra, Βοτ. (*Asphodelus*) σφερ-
 δούκλι, ὁ ἀσφόδελος, **badhër**.
badianà, ἐπ. δωρεάν, χάρισμα,
 φθηνά, χωρὶς πληρωμῆ, τζάμπα.
badifokë-a, οὐσ. θ. πληθ.— **a**,
 1. πέτσινο σακίδιο πού βαστοῦν
 τὴν ἴσκινα, τό στελάρι καὶ τόν
 πυργιόβολο, 2. τό πορτοφόλι.
badhër-badhra, οὐσ. θ. πληθ.
badhra, Βοτ. βλ. **badër**.
bafër-bafra, οὐσ. θ. πληθ.— **a**,
 Βοτ. (*Pistacia therebinthus*) ἡ
 πιστάκη ἢ πιστακιά. Πιστακιά ἡ
 τερέβινθος κοιν. ἡ κοκκορρεβιδιά,
 τσιτσιρεβιά, τριμηδιά.
baft-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **e**, ἡ
 μοίρα, τό γραφτό, ἡ τύχη, **fat**.
bagàzh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **e**,
 ἡ ἀποσκευή.
bagë-a, οὐσ. θ. Κτην. ραγάδες.
bagël-bagla, οὐσ. θ. πληθ.
bagla, βλ. **bagjë**.
bagëlit, ρ. ἀμετ. κοπρίζω, **bagë-**
liti, κόπρισε, ἔκανε σβουινιά.
bagëti-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τὰ
 ζῶα, τὰ κτήνη, τὰ πρόβατα, τὰ
 γίδια, — **e trashë**, τὰ χονδρά
 ζῶα, — **e imtë**, — **e hollë**, τὰ
 γιδοπρόβατα.
bakllavà-ja, οὐσ. θ. πληθ.—,
 ὁ μπακλαβάς.

bahçe-bahçja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **kopsht**.
bahçevân-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **kopshtar**.
bahe-bahja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **hobeja**.
bajame-bajamja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. Βοτ. ή άμυγδαλιά, 2. τό άμύγδαλο, 3. Ίατρ. οί άμυγδαλές.
bajät,-e, έπίθ. μπαγιατικός, όχι φρέσκος.
bajgë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κόπρος, ή κοπριά τών ζώων, ή σβουνιά.
bajonetë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ξιφολόγη, ή λόγη.
bajrâk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, **bajraqe**, 1. ή σημαία, τό λάβαρο, τό φλάμπουρο, 2. τό γένος, ή φυλή, ή πατριά.
bajraktâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό φύλαρχος, ό άρχηγός τής φυλής, 2. εκείνος πού κρατάει τό λάβαρο του γάμου και προπορεύεται όταν παίρνουν τή νύφη, ό σημαιοφόρος.
bajrâm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, οί δυό κυριώτερες γιορτές τών μουσουλμάνων, τό μπαϊράμι.
bajukë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. πτηνό πού ζει στά νερά (νηκτικó) από τήν οίκογένεια τής άγριοπαπιας.
bajzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Fulica atra*), αϊθια, κοιν. βουτηχτήρα, βουταναριά και ζαροπάπι.
bakalaro-ja, ούσ. θ. Ζωολ. ε γάδος ή όνος και όνίσκος κοιν. ό μπακαλιάρος. Από τό είδος (*Gadua morrhua*) έξάγεται τό μπουρουνέλαιο κοιν. τό ψαρόλαδο.
bakelit-i, ούσ. άρ. ό βακελίτης.
bakëm-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Haematoxylon campechianum*) τό αίματόξύλο καμπεχιανόν κοιν. τό μπακάμι.
bakër-bakri, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό χαλκός, τό μπακίρι, **rem**.
bakërt (i, e), έπίθ. χάλκινος, μπακιρένιος, **i remtë**.
bakërxhî-u, ούσ. άρ. πληθ.—,

ό χαλκουργός, ό χαλκωματάς, ό γανωματάς, ό γανωτής.
bakshish-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή δωροδοκία, τό φιλοδώρημα, τό χάρισμα κοιν. τό μπαξίσι.
baktër-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό βακτήριο, τό βακτηρίδιο.
bakteriològ-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βακτηριολόγος, ό μικροβιολόγος.
bakteriologji-a, ούσ. θ. ή βακτηριολογία.
bakteriologjik,-e, έπίθ. βακτηριολογικός.
baktî-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **bagëti**.
bal-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό σκυλί με άσπρα στίγματα, ό μπάλιος.
baladë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μπαλλάδα, ή μπαλλάντα, ό βαλλισμιός, βαλλιστικό άσμα.
balancë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό ζύγι, ή ζυγαριά, **peshore**.
balancòj, ρ. μετ. ισοσταθμίζω, σταθμίζω, ισορροπώ, ζυγίζω.
balash-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ζωο με άσπρο στίγμα στό μέτωπο.
balcâm-i, ούσ. άρ. βλ. **ballsam**.
balç-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ή βρακολινιά, 2. ή φασκιά.
balç-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Hypericum perforatum*) τό υπερίκόν κοιν. τό βαλσαμόχορτο.
baldosë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Meles taxus*) ό τρόχος, μέλης, κοιν. ό άσβός, ή μπαλντόσα, **dosëbalë**, **vjedhull**.
balenë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Balaena*) ή φάλαινα.
balerinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή χορεύτρια, ή μπαλλερίνα.
balët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό χορόδραμα, τό μπαλλέτο.
balë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **baldosë**.
balgë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **bajgë**.
balík-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, σκυλί με άσπρες κηλίδες κοιν. μπάλιος.
baliskë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, γίδα με άσπρες κηλίδες, μπάλια.

balistik, -e, ἐπίθ. βαλλιστικός, **raketë** —e, ὁ βαλλιστικός πύραυλος.
balistikë-a, οὐσ. θ. Στρατ. ἡ βαλλιστική, ἡ βλητική, ἡ βαλοστατική, ἡ βληματομετρία.
balo-ja, οὐσ. ἄρ. τό ἄσπρο βόϊδι.
balonë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ χαρταετός.
balòsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. **balash**.
balòz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ βαθύπλουτος, ὁ πολὺ πλούσιος.
baltak, -e, ἐπίθ. βαλτώδης, τελευτωδής, λασπώδης, **baltanik**.
baltanik, -e, ἐπίθ. βλ. **baltak**.
baltë-a, οὐσ. θ. ὁ πηλός, τό χῶμα, ἡ λάσπη, τό ἀργιλόχωμα.
baltë (i, e), ἐπίθ. πῆλινος, χοϊκός, χωματένιος, **enë balte**, πῆλινο δοχεῖο.
baltik, -e, ἐπίθ. 1. βαλτώδης, ὑγρὸς τόπος, ὁ βάλτος, βαλτονέρι, τό τέλμα, 2. βαλτικός, **vendet** —e, οἱ χῶρες τῆς Βαλτικῆς.
baltinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ βάλτος, τό ἔλος, τό τέλμα, **baltovinë**.
baluke-balukja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. **bajzë**.
ballafaqe, ἐπ. ἀνοιχτά, σέ ἀντιπαράσταση, κατάματα.
ballafaqim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀντιπαράσταση, ἡ ἀντιπαραβολή.
ballafaqòj, ρ. μετ. φέρνω σέ ἀντιπαράσταση, ἀντιπαραβάλλω.
ballakume-ballakumja, οὐσ. θ. πληθ.—, γλύκισμα μέ ἀλεύρι, βούτυρο, αὐγά καί ζάχαρη.
ballandër-ballandra, οὐσ. θ. πληθ. **ballandra**, βλ. **ujëvarë**, **lifqer**.
ballanxhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, μεγάλη γούρα μέ νερό, στέρα.
ballbreshtëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Onobrychis sativa*) ὀνοβρυχίς ἡ ἡμερος, εἶδος τριφυλλιοῦ.
ballë-i (t), οὐσ. ἄρ. καί οὐσ. οὐδ. 1. τό μέτωπο, κοιν. ἡ μπάλα, 2. τό πρώτιστο, τό ἄριστο, τό ἐξαίρετο, —i i **rinisë**, τό ἄνθος τῆς νεολαίας, —i i **grurit**, ἡ πρώτη ποιότητα τοῦ σταριοῦ, —i i

gjësë, ἡ πρώτη ποιότητα τοῦ πράγματος, 3. τό μπροστινὸ μέρος, ἡ πρόσοψη, —i i **shtëpisë**, ἡ πρόσοψη τοῦ σπιτιοῦ, 4. Στρατ. τό μέτωπο, ἡ πρώτη γραμμὴ, **në** — **të luftës**, στό μέτωπο, στήν πρώτη γραμμὴ, 5. ὁ βαθμός (σεισμοῦ), **tërmet shtatë ballësh**, σεισμὸς ἑπτὰ βαθμῶν, /i **bëj** — **rrezikut**, ἀντιμετωπίζω τὸν κίνδυνο, ἐπ. — **për** —, ἀντίκρυ, ἀπέναντι.
ballëhapët, ἐπ. ἀσπροπρόσωπα, ἄφοβα.
ballicë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό μανδῆλι πού δένουν οἱ γυκαῖκες στό κεφάλι.
ballkanik, -e, ἐπίθ. βαλκανικός, **shtetet** —, τὰ βαλκανικά κράτη.
ballkòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ ἐξώστης, τό μπαλκόνι.
ballo-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ χορός, ἡ χοροεσπερίδα, ὁ μπάλλος.
ballomë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό μπάλωμα, **arnë**, **mballomë**.
ballsàm-i, οὐσ. ἄρ. ὁ βάλσαμος, Μετφ. ἡ παρηγοριά.
ballsamim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό βαλσάμωμα, ἡ βαλσάμωση.
ballsamòj, ρ. μετ. ταριχεύω, βαλσαμώνω.
ballsamosur (i, e), ἐπίθ. ταριχευμένος, βαλσαμωμένος.
balluke-t, οὐσ. θ. πληθ. τούφα ἀπὸ μαλλιά, ἡ μπαλούκα.
bamirës, -e, ἐπίθ. ἀγαθοεργός, ἀγαθοποιός, εὐεργέτης.
bamirësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀγαθοεργία, ἡ ἀγαθοποιία, ἡ εὐεργεσία.
bamje-bamja, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Hibiscus esculentus*) ὁ ἰβίσκος ὁ ἐδώδιμος κοιν. ἡ μπάμια.
banak-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ μπάγκος μαγαζιοῦ, τό τεζιάκι.
banal, -e, ἐπίθ. χυδαῖος, τετριμένος, βάνουσος, ἀχρεῖος.
banane - **bananja**, οὐσ. θ. πληθ.— Βοτ. ἡ βανανιά, ἡ μπανανιά, καί ὁ καρπὸς τῆς ἡ βανάνα, ἡ μπανάνα.
banderolë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ φορολογικὴ ταινία.
bandë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ὁ μουσικὸς ὄμιλος, ἡ φιλαρμο-

- νική, ή μπάντα, ή φαμφάρα, 2. ή συμμορία, ή σπείρα.
- bandill-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ē, κομψός, συμπαθητικός, εύπαρουσίαστος νέος, τσαχπίνης, άξιαγάπητος, όμορφονιός.
- bandit-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό συμμορίτης, ό κακούργος.
- banesë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κατοικία, ή μόνιμη διαμονή, **banim**.
- banim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή κατοικία, ή μόνιμη διαμονή.
- bankàr,-e**, έπίθ. τραπεζιτικός.
- bankët-i**, ούσ. άρ. τό έπίσημο γεύμα, τό συμπόσιο, τό τραπέζι.
- bankë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή τράπεζα, **banka e shtetit**, ή τράπεζα του κράτους, 2. ό μπάγχος.
- bankënotë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, τό χαρτονόμισμα, τό τραπεζογραμμάτιο.
- bankiër-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό τραπεζίτης.
- banòj**, ρ. άμετ. διαμένω, κατοικώ.
- banòr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό κάτοικος.
- banjë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό λουτρό, τό μπάνιο, 2. τό μέρος που κάνουν λουτρό, κοιν. τά μπάνια, τά λουτρά.
- bar-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ëra, 1. τό χόρτο, τό χορτάρι, ή πρασινάδα, — **i thatë**, τό ξηρό χορτάρι, ό σανός, 2. τό γιατρικό, τό φάρμακο, τά βότανα, **ilac**.
- bar-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ποτοπωλείο, τό μπάρ.
- bar blete**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Melissa officinalis*) μέλισσα ή φαρμακευτική, κοιν. μελισσόχορτο, μελισσοβότανο, **lule blete**.
- bar ethesh**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Erythraea centaureum*) έρυθραία τό κενταύριον, κοιν. ριγόχορτο, θερμόχορτα, θερμασοβότανο, κινινόχορτο, **trikë**.
- bar i trashë**, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. **madërgonë**.²
- bar lunge**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Viola silvestris*) βιολέττα ή δασώδης, κοινό όνομα τής ματθαιολίας και του χειράνθου.
- bar miu**, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. **brenjë thiu**.
- bar ndërgishte**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Potentilla reptans*) ή ποτεντίλλη ή έρπουσα κοιν. πεντάφυλλο και πενταδάχτυλο.
- bar ngjitës**, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. **gjunjëza**.
- bar peshku**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Verbascum*) βερμπάσxon, φλόμος τό θήλυ ή κυματόφυλλο, μελίσσαντρος, άλεπούσι.
- bar pezmi**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Achillea millefolium*), άχιλλεία ή χυλιόφυλλος.
- bar shëngjergji**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Lysimachia nummularia*) λυσιμάχιο τό κοινό, κοσμητικό φυτό.
- bar tamli**, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. **lule qumështore**.
- bar thëllëze**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Mercurialis*) ή μερκουριαλς κοιν. σκυλόχορτο, σκαρόχορτο.
- bar veshi**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Sempervivum tectorum*) σεμπρεβίβο τό άείζων κοιν. άμάραντα ή σέδα.
- bar zemre**, ούσ. άρ. Βοτ. γετινιανή ή κιτρίνη, **sanëza**, **agnushe**.
- barabàr**, έπ. έξ έσου, **ισα — ισα**, όμοια, **njësoj**, **njëlloj**.
- barabartë (i, e)**, έπίθ. **ισος**, όμοιος.
- barabarësi-a**, ούσ. θ. βλ. **barasi**.
- barabitje-barabitja**, ούσ. θ. πληθ.—, ή σύγκριση, **krahësim**.
- barabrinjë,-e**, έπίθ. Γεωμ. **ισόπλευρο (τρίγωνο)**.
- barakë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, τό παράπηγμα, ή παράγκα, ή μπαράκα.
- baras**, έπ. βλ. **barabar**.
- barasi-a**, ούσ. θ. ή ισότητα, **barabarësi**.
- barasim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή **ισοφαρίση**, ή **ισότητα**, 2. ή σύγκριση, 3. ή **ισοπαλία**.
- barasòj**, ρ. μετ. 1. **ισοφαρίζω**, 2. **συγκρίνω**, **παραβάλλω**, 3. **έξισώνω**.
- barbàr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë,

ὁ βάρβαρος καὶ ἐπίθ. βάρβαρος, βαρβαρικός, ἀπολίτιστος, ἄγριος, θηλ. —e.

barbarisht, ἐπ. βάρβαρα, μέ βάρβαρο τρόπο, βαρβαρικά.

barbarizëm-barbarizmi, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **barbarizma**, 1. ἡ βαρβαρότητα, 2. ὁ βαρβαρισμός.

barbaroze-barbarozja, οὐσ. θ. Βοτ. (*Geranium rosa*) τὸ γεράνιο κοιν. τὸ μπαρμπαρόζι, **elbarozë**.

barbû-ni, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —j, Ζωολ. (*Mulus barbatus*) ὁ μουῦλλος ὁ πωγωνοφόρος ἢ τρίγλη, κοιν. μπαρμπούνι.

barbunjë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, Βοτ. εἶδος φασουλιάς πού κάνει τὰ λεγόμενα μπαρμουῖνια καὶ ὁ καρπὸς τῆς.

barburiq-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —a, Ζωολ. (*Barbus merid. Petenyi*) μικρὸ ψάρι πού ζεῖ στὰ γλυκὰ ὕδατα.

bardha (e), οὐσ. θ. τὸ ἀσπράδι, **e — e syrit**, τὸ ἀσπράδι τοῦ ματιοῦ, **e — e vesë**, τὸ ἀσπράδι τοῦ ἀύγου.

bardhâk-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, τὸ ποτήρι, τὸ κύπελλο, **gotë**, **qelq**.

bardhâsh-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, τὸ ἄσπρο ἄλογο, τὸ ἄσπρο περιστέρι, ὁ ἄσπρος τράγος, θηλ. —e.

bardhemë (i)-bardheme (e), ἐπίθ. ἀσπριδερός, λευκόχρους, **bardhok**.

bardhë (i, e), ἐπίθ. λευκός, ἄσπρος.

bardhë-t (të), οὐσ. οὐδ. τὸ ἀσπράδι, **të —t e syrit**, τὸ ἀσπράδι τοῦ ματιοῦ, **të —t e vesë**, τὸ ἀσπράδι τοῦ ἀύγου, **të kuq e të bardhë**, τὸ φιασίδι, τὸ φτειασίδι, τὸ καλλυντικό.

bardhishe-bardhishja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, ἡ ἄσπρη γίδα.

bardhøk,-e, ἐπίθ. βλ. **i bardhemë**.

bardhòsh,-e, ἐπίθ. ἀσπρουδερός, ἀσπρειδερός, ἀσπρουλιάρικος.

barës, ρ. ἀμετ. (ἀορ. **barita**) περπατῶ, βαδίζω.

bareshë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ βοσκοπούλα, ἡ τσοπανοπούλα.

bari-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —nj, ὁ βοσκός, ὁ τσοπάνος, **çoban**.

barikadë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, τὸ ὁδόφραγμα.

barishte-t, οὐσ. θ. πλ η θ. τὰ λαχανικά, τὰ χορταρικά.

baritje-baritja, οὐσ. θ. τὸ περπάτημα, τὸ βάδισμα, **ecje**.

baritòn-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, Μουσ. ὁ βαρύτονος.

baritòr,-e, ἐπίθ. ποιμενικός, βουκολικός, **poezi —e**, βουκολική ποίηση.

bark-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **barqe-t**, 1. ἡ κοιλιά, 2. τὸ γένος, **vëllezër nga një —**, ἀδελφοί ἀπὸ μιὰ κοιλιά, ἀπὸ μιὰ μητέρα (ὁμομήτριοι), **vëllezër prej dy —qesh**, ἀδελφοί ἀπὸ δύο μητέρες (κιῆναν πατέρας), 3. ἡ γενεά, **kaluan tri barqe**, πέρασαν τρεῖς γενεές, 4. ἡ διάρροια, **më heq —**, ἔχω διάρροια, —**u i keq**, ἡ δυσεντερία, Μετφ. **në — të javës**, στή μέση τῆς ἐβδομάδας, **na mbiu në —**, μᾶς φύτρωσε στήν κοιλιά (τὸ βαρεθήκαμε, γιὰ φαγητά).

barkaléc,-e, ἐπίθ. κοιλαράς, **bar-kosh**, **barkmadh**.

barkanjòs,-e, ἐπίθ. βλ. **barkalec**.

barkas, ἐπ. τῆς κοιλιάς, μπρούμυτα, Στρατ. πρηνηδόν, **bar-kazi**.

barkatâr-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ βαρχάρης.

barkazi, ἐπ. βλ. **barkas**.

barkë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ βάρκα, ἡ λέμβος.

barkgjerë, ἐπίθ. Μετφ. πλατόκαρδος, ὑπομονητικός, **zemërgjerë**.

barkmâdh-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.

barkmêdhenj, βλ. **barkalec**, θηλ. **barkmadhe**, πλ η θ. **barkmêdha**, καὶ ἐπίθ. —, —e, **bar-kalece**.

barkore - barkorja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, μάλλινο ὕφασμα πού βάζουν στήν κοιλιά τῶν μικρῶν παιδιῶν, κοιν. ἡ πονιόβα.

barkòsh-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, καὶ ἐπίθ. βλ. **barkalec**, θηλ. —e.

barksòn, ρ. ἀμετ. κάνει κοιλιά, **lëshon bark**, κάνει κοιλιά, **ka barksue muri**, ὁ τοῖχος ἔκαμε κοιλιά, κοίλιασε.

- barkthatë**, ἐπίθ. ἡ στείρα, λέγεται ἡ γυναίκα πού δέν γεννάει, *shterpë*.
- barkushe-barkushja**, οὐσ. θ. πλ η θ.—, ἡ κοιλία, καθεμιά από τίς δυό κάτω κοιλότητες τῆς καρδίας.
- barnatòr-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ē, ὁ φαρμακοποιός, *farmacist*.
- barnatore-barnatorja**, οὐσ. θ. π λ η θ.—, τό φαρμακεῖο, *farmaci*.
- barngrënës-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—, Ζωολ. ὁ χορτοφάγος, ὁ φυτοφάγος.
- barometër-barometri**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. *barometra*, τό βαρόμετρο.
- baròn-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ē,—a, ὁ βαρῶνος, θ η λ.—eshë, ἡ βαρώνη.
- baròt-i**, οὐσ. ἄ ρ. β λ. *barut*.
- bártje-bártja**, οὐσ. θ. π λ η θ.—, β λ. *mbartje*.
- barùt-i**, οὐσ. ἄ ρ. τό μπαρούτι, ἡ πυρίτιδα, *barot*.
- barrë-a**, οὐσ. θ. π λ η θ.—, 1. τό φορτίο, τό φόρτωμα, *një* —, ἕνα φόρτωμα, Μετφ. *ju bëra — atij*, τοῦ ἔγινε φόρτωμα, τοῦ ἔγινε κουνούπι, 2. *është me* —, εἶναι ἔγκυος, *ngjitem me* —, ἐγκυμονῶ, μένω ἔγκυος, γκαστρώνομαι, *mbeti me* —, ἔμεινε ἔγκυος, *i shkoj —a*, ἀποβάλθηκε.
- barròj**, ρ. μετ. β λ. *ngarkoj*.
- barròs**, ρ. μετ. β λ. *ngarkoj*.
- barrse**, ἐπίθ. ἔγκυος, λέγονται τά ζῶα πού εἶναι ἔγκυα, *dele* —, προβατίνα ἔγκυος, *mbratë*.
- basketbòll-i**, οὐσ. ἄ ρ. Ἀθλητ. ἡ καλαθοσφαίριση, ἡ καλαθόσφαιρα, τό μπάσκετ μπῶλ.
- basketbollist-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ë, ὁ καλαθοσφαιριστής, ὁ παίκτης τοῦ μπάσκετ μπῶλ.
- basmë-a**, οὐσ. θ. π λ η θ.—a, βαμβακερό ὕφασμα μέ λουλούδια, τό τσίτι.
- basso-ja**, οὐσ. ἄ ρ. Μουσ. 1. ἡ βαθειά φωνή, ἡ βαθύφωνία, τό μπάσο, 2. ὁ βαθύφωνος, ὁ βαθύτονος, ὁ μπάσος, *bas*.
- bast-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, τό στοίχημα, *vë* —, στοιχηματίζω.
- bastàrd-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ē,—a, ἄνθρωπος ἔκφυλος, νῶθος, ὄχι γνήσιος, μπάσταρδος.
- bastardhòj**, ρ. μετ. ἐκφυλίζω, νοθεύω, μπασταρδεύω.
- bastër-bastra**, οὐσ. θ. Βοτ. β λ. *vrugu, pajaga e grurit*.
- bastis**, ρ. μετ. 1. ἔρευνῶ, κάνω ἔρευνα, ψάχνω, 2. κάνω ἐπιδρομή, ἀρπάζω, λεηλατῶ, ληστεύω, μπαίνω διά τῆς βίας σέ σπίτι γιά ἔρευνα.
- bastisje-bastisja**, οὐσ. θ. π λ η θ.—, ἡ διά τῆς βίας ἔρευνα.
- bastùn-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, τό μπαστούνι, τό ραβδί, ἡ μαγκούρα.
- bash**, ἐπ. ἀκριβῶς, ταμάμ, *rikërisht*.
- bash-i**, οὐσ. ἄ ρ. 1. ἡ πλώρα, ἡ πλώρη, 2. ὁ καλύτερος, τό καλύτερο, —i i *duhanit*, τό καλύτερο καπνό.
- bashibuzùk-u**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ë, ὁ ἄτακτος στρατιώτης, ὁ μισθοφόρος στρατιώτης, ὁ μπασμπουζούκος, *mercenar*.
- bashkangjit**, ρ. μετ. συνάπτω, συνενώνω (ἐπί ἐγγράφων), ἐπισυνάπτω.
- bashkangjitur**, ἐπ. συνημμένως, ἀντάμα, μαζί.
- bashkari-a**, οὐσ. θ. β λ. *bashkësi, kolektivitet*.
- bashkarisht**, ἐπ. μαζί, ἀπό κοινοῦ, *së bashku*.
- bashkatdhetàr-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ë, ὁ συμπατριώτης, ὁ συντοπίτης.
- bashkekzistencë-a**, οὐσ. θ. ἡ συνύπαρξη, —a *paqësore*, ἡ εἰρηνική συνύπαρξη.
- bashkekzistòj**, ρ. ἄ μετ. συνυπάρχω.
- bashkë**, ἐπ. μαζί, ἀπό κοινοῦ.
- bashkë-a**, οὐσ. θ. π λ η θ.—a, ὁ πόκος, κοιν. τό ποκάρι, *ndukë*.
- bashkëbisedim-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, ἡ συνομιλία.
- bashkëfajtòr-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ë, ὁ συνένοχος.
- bashkëfjalim-i**, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, ἡ συνομιλία, ἡ συνδιάλεξη.
- bashkëfshatàr-i**, οὐσ. ἄ ρ.

πληθ.—ë, ό συγχωριανός, ό χωριανός.
bashkëjetesë-a, ούσ. θ. ή συμβίωση, ή συνοίκηση.
bashkëjetòj, ρ. άμετ. συμβιῶ, συζῶ.
bashkëkohas-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό σύγχρονος.
bashkëluftëtàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό συναγωνιστής, ό συμπολεμιστής.
bashkënxënës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό συμμαθητής, θηλ.—e.
bashkëpunëtòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό συνεργάτης, ό συνεργός.
bashkëpuním-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή συνεργασία.
bashkëpunòj, ρ. άμετ. συνεργάζομαι.
bashkëqytetàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό συμπολίτης, θηλ.—e.
bashkërendít, ρ. μέτ. παρατάσσω, άραδιάζω, 2. εύθυγραμμίζω, συντονίζω, **koordinòj**.
bashkërenditës,-e, έπίθ. Γραμμ. παρατακτικός, **fjalitë —e**, παρατακτικές προτάσεις, άντθ. **nënrënditës,-e**, ύποτακτικός.
bashkërendòj, ρ. μετ. βλ. **koordinòj**, **bashkërendít**.
bashkësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή κοινότητα.
bashkëshòrt-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό σύζυγος θηλ.—e, ή σύζυγος.
bashkëshòrtòr,-e, έπίθ. συζυγικός.
bashkëtingëllòrè - bashkëtingëllorja, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τό σύμφωνο.
bashkëveprim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή συνεργασία, ή κοινή δράση.
bashkëvepròj, ρ. άμετ. δρῶ άπό κοινού.
bashki-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό δημαρχεϊο, ή δημαρχία.
bashkiàk,-e, έπίθ. δημαρχιακός, **taksat —e**, δημαρχιακοί φόροι.
bashkím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή ένωση, ή ένότητα, —i **bën fuqinë**, στήν ένότητα ή δύναμη, 2. κοινωνική όργάνωση, —**et Profesionale**, οί έπαγγελματικές

ένώσεις, 3. ένωση κρατῶν μέ κοινή άνώτερη έξουσία, **BRSS**, "ένωση Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιῶν, **BRPSH**, "ένωση Νεολαίας Έργασίας Άλβανίας, 4. Χημ. ή μίξη, ή ένωση.
bashkòj, ρ. μετ. 1. ένώνω, συνένώνω, συνδέω, 2. συνδιάζω.
bashku (së), έπ. μαζί, **bashkë, tok**.
bashkuar (i, e), έπίθ. ένωμένος.
bashtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **bahçe**.
batàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βαλτώδες, έλῶδες, ύγρό μέρος, βάλτος.
batakçi-e, ούσ. άρ. πληθ.—, ό άπατεώνας ό κατεργάρης, ό μπαταξής.
batakçillëk-u, ούσ. άρ. πληθ. **batakçillëqe**, ή άπάτη, τό ξεγέλασμα, ή έξαπάτηση, ή κατεργαριά, τό μπαταξηλίκι, **mashtrim**.
bataliòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, —e, Στρατ. τό τάγμα.
batàll,-e, έπίθ. άχρηστος, άνώφελος, **bëj —**, άχρηστεύω, **më la —**, μ'άφησε χωρίς δουλιά.
batanìe-batanìa, ούσ. θ. πληθ.—, ή κουβέρτα, τό κλινοσκεπάσμα.
bataré-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή όμοβροντία.
bateri-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. Στρατ. ή πυροβολαρχία, ή κανονιοστοιχία, τό πυροβολεϊο, — **kundrajrore**, ή άντιαεροπορική πυροβολαρχία, 2. Φυσ. ό ό συσσωρευτής, ή μπαταρία, — **elektrike**, ή ήλεκτρική συστοιχία, ή ήλεκτρική μπαταρία, ό ήλεκτρικός συσσωρευτής.
batërdi-a, ούσ. θ. 1. ό μεγάλος θόρυβος, **patërdi**, 2. ή καταστροφή, ό άφανισμός, **shkatërrim, rrenim**.
batërdís, ρ. μετ. καταστρέφω, άφανίζω, **na batërdisi**, μās άφάνισε, μās κατέστρεψε στά έξοδα, **batërdisem**, καταστρέφομαι, άφανίζομαι στά έξοδα.
baticë-a, ούσ. θ. φάση τής παλίρροιας, ή πλημμυρίς, ή φουσκονεριά, άντθ. **zbaticë**, άμπωτις.
bathë-a, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ.

(*Vicia faba*) ὁ κύαμος, κοιν. κουκί ἢ κουκιά.
bathër-bathra, οὐσ. θ. πληθ. **bathra**, Βοτ. (*Narcissus roeticus*) 1. νάρκισσος ὁ ποιητικός, φυτό κοσμητικό, 2. ἀσφόδελος.
bathishtë-a, οὐσ. θ. πληθ. —e, μέρος σπαρμένο μέ κουκιά, **bathore**.
bauksit-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. ὁ βωξίτης.
baùlle-baùlleja, οὐσ. θ. πληθ. —, τὸ μπαούλο, ἢ βαλίτσα ἀπὸ ξύλο.
baxhanàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ σύγγαμπρος, ὁ μπατζανάκης.
baxhë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ὁ φεγγίτης, μικρὸ παράθυρο στή στέγη γιὰ νὰ δίνει φῶς.
baxho-ja, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, 1. ὁ τυροκόμος, ὁ γαλακτοκόμος, 2. τὸ γαλακτοκομεῖο, τὸ τυροκομεῖο, κοιν. ὁ μπάτζος.
bazàl,-e, ἐπίθ. βασικός, **themelor**.
bazàlt-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. ὁ βασάλτης, ὁ μελανόλιθος.
bazë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ βάση, — **ushtarake**, ἡ στρατιωτικὴ βάση, — **navale**, ἡ ναυτικὴ βάση, 2. Γεωμ. ἡ βάση, 3. Χημ. ἡ οὐσία, ἡ ὁποία ἐνούμενη μέ δξύ παράγει ἄλας, 4. Ἀρχιτ. τὸ θεμέλιο, τὸ βᾶθρο.
bazik,-e, ἐπίθ. Χημ. ἡ βάση, βασικός.
bazòj, ρ. μετ. 1. βασιζώ, στηρίζω, 2. θεμελιώνω, **bazohem**, βασιζομαι, στηρίζομαι.
be-ja, οὐσ. θ. πληθ. —, ὁ ὄρκος, **bëj** —, ὀρκίζομαι, **vë në** —, ὀρκίζω.
bebe-bëbja, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. τὸ παιδάκι, τὸ μωρό, τὸ βρέφος, 2. ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, **bebëz**.
bebëz-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, —a e syrit, ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, ἡ κόρη τοῦ ματιοῦ.
bedunicë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. βλ. **sherbela**.
bef, ἄκλιτη λέξη, **s'i bën** — **syri**, δέν τοῦ φοβᾶται τὸ μάτι.
befas, ἐπ. ἔξαφνα, αἰφνης, ξαφνικά, ἀπότομα, ἀνεπάντεχα, ἀπροσδόκητα, **papritmas**.
befasi-a, οὐσ. θ. ὁ αἰφνιδιασμός.

befi (ja), ρ. ἀμετ. βλ. **ja behi**.
befi-i, οὐσ. ἄρ. **duhet të rrimë me** —, 1. πρέπει νὰ κάμομε τέσσερα τὰ μάτια καί νὰ φυλαχτοῦμε, 2. ἐπ. **pa beft, befas, papritur**, ἔξαφνα, ξαφνικά, ἀνεπάντεχα, ἀπρόοπτα.

befiti (më), ρ. ἀμετ. ἔτυχε, συνέβηκε, **bani beft, qëlloj e u bë, na befti kjo punë**, μᾶς ἔτυχε, μᾶς συνέβηκε τοῦτο, **bëj beft**, προσέχω, προσυλλάσσομαι.

begatem, ρ. μέσ. πλουτῶ, γίνομαι πλούσιος, **pasurohem**.

begatë (i, e), ἐπίθ. βλ. **i begatshëm**.

begati-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ εὐημέρια, ἡ εὐφορία, ὁ πλοῦτος.

begatshëm (i) - begatshme (e), ἐπίθ. πλούσιος, εὐφορος, γόνιμος, πολύκαρπος, **vend i** —, πλούσιος, εὐφορος τόπος.

beh-u, οὐσ. ἄρ. βλ. **befi**.

behâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἀνοιξη καί μέ εὐρύτερη ἔννοια τὸ καλοκαίρι.

behi (ja), ρ. ἀμετ. ἔρχομαι ἀπρόοπτα, ἔξαφνα, **ja befi**.

bej-beu, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**lerë**, ὁ μπέης (τούρκικος τίτλος), θ. —**lereshë**.

bejendis, ρ. μετ. 1. περιμένω μέ τιμὴ ἕναν ὑποδεέστερο, 2. ρ. ἀμετ. καταδέχομαι, **nuk —i të më flasë**, δέν καταδέχτηκε νὰ μοῦ μιλήσει.

bejkë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ ἄσπρη προβατίνα, καί ἐπίθ. **dele** —.

bejlëg-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **bejlegje**, ἡ μονομαχία, **dyluftim, duel**.

bejtâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ λαϊκός ποιητής, **bejtexhi**.

bëjte-bëjtja, οὐσ. θ. πληθ. —, ποίημα μέ λυρικό ἢ σατυρικό χαρακτήρα λαϊκοῦ ποιητῆ.

bejtexhi-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, βλ. **bejtâr**.

bekçi-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ φύλακας, ὁ ἀγροφύλακας, **rojtar**.

bekim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ εὐλογία.

bekòj, ρ. μετ. εὐλογῶ, δίνω τὴν εὐλογία.

bektashí-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό μπεκτασής.
bektashizëm-bektashizmi, ούσ. άρ. Θρησκ. ό μπεκτασισμός.
bel-i, ούσ. άρ. 1. ή μέση, 2. τό μπέλι, **qyrek**.
belà-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή φροντίδα, ή σκοτούρα, κοιν. ό μπελάς, **gjes —në**, νά βρεΐς τό μπελά σου.
belbacàk-u, ούσ. άρ. και έπίθ. ό τραυλός, ό τσεβδός, **i belbët**.
belbacük-u, ούσ. άρ. και έπίθ. βλ. **i belbët**.
belbër (i, e), έπίθ. βλ. **i belbët**.
belbët (i, e), έπίθ. τραυλός, τσεβδός, ψελλός, ψευδός.
belbëzim-i, ούσ. άρ. τό τραύλισμα, τό ψέλλισμα, ψεύδισμα.
belbëzòj, ρ. άμετ. τραυλίζω, ψελλίζω, ψευδίζω.
belbùq-i, ούσ. άρ. και έπίθ. βλ. **i belbët**.
belezik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **byzylyk**.
belg,-e, έπίθ. βελγικός, και ούσ. ό Βέλγος.
belushkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Salmothymus ohridanus*) σολομός ή άττακεύς ό όχριδανός, είδος πέστροφας.
benë-a, ούσ. θ. μέρος πού τό χτυπάει ό βοριάς.
beng-u, ούσ. άρ. πληθ. **bengje**, Ζωολ. (*Oriolus oriolus*) ό όριολος, κοιν. κιτρινοπούλι, συκοφάγος ή συκάς.
benzinë-a, ούσ. θ. ή βενζίνη.
benzòl-i, ούσ. άρ. ή βενζόλη, τό βενζόλιο.
beqàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, και έπίθ. άγαμος νέος, άνύπανδρος, έργένης.
beqarí-a, ούσ. θ. ή έργένικη ζωή, ή μπεκιάρικη ζωή, ή ζωή του άνύπανδρου.
ber-i, ούσ. άρ. 1. τό τόξο, —**i i urës**, τό τόξο του γεφυριού, 2. τό βέλος, **hark e —**, τόξο και βέλος, 3. είδος φιδιού.
berbër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κουρέας, **floktar**.
bereqét-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό γέννημα, τά σιτηρά, τά δη-

μητριακά προϊόντα, κοιν. τό μπερεκέτι, 2. Μετφ. άφθονία.
beronjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Ilex acuífolium*) έληξ κοιν. έλαιόπρινος ό όξύφυλλος λέγεται και λαύρος, μηλοπούρναρο, άρκουδοπούρναρο, ήμερο πουρνάρι, λιόπρινο.
beronjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. φτενό και μακρύ φίδι, πού περιτυλίσσεται στον άνθρωπο ή ζωο όταν θέλει νά τον δαγκάσει.
beronjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. γυναίκα πού δέν γεννάει, στείρα, 2. ζωο πού δέν γεννάει, **lopë —**, άγελάδα στείρα.
berr-i, ούσ. άρ. πληθ.—a,—e, ζωο (κριάρι ή προβατίνα, τράγος ή γίδα).
besa-besë, άκλιτη λέξη, **u li-dhën me —**, έδοσαν τό λόγο τής τιμής, **besa-besën**, και **për besë**, (όρκος των Άλβανών).
besë-a, ούσ. θ. 1. ή πίστη, ή θρησκεία, 2. ό λόγος τιμής, **zë —**, έμπιστεύομαι, **jaq —n**, δίνω λόγο τιμής, **më hëngri në —**, μέ έξαπάτησε (άφοϋ μου έδωκε τό λόγο τιμής), 3. **është i —s**, είναι πιστός, έμπιστος, 4. **është i pa—**, είναι άπιστος, **besa!** έπιφ. όρκου, **për —** λόγο τιμής, 5. **ai është i —s sonë**, έχει την ίδια θρησκεία μέ μάς.
besëlidhës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό σύμμαχος, **aleat**.
besëlidhje-besëlidhja, ούσ. θ. ή συμμαχία, **aleancë**.
besëqene, έπίθ. και ούσ. θ. ή άπιστη, **e pabesë**, άρ. **besëqen**, άπιστος.
besím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έμπιστοσύνη, ή πίστη, **njeri i —it**, άνθρωπος έμπιστοσύνης, **kam —**, έχω έμπιστοσύνη, έμπιστεύομαι, **liri e —it**, ή άνεξίδηρ-σκεία.
besimtâr,-e, έπίθ. θρησκος, πιστός, πού πιστεύει στα θεΐα.
besnik,-e, έπίθ. πιστός, έμπιστος, αξιόπιστος, σίγουρος, άφοσιωμένος.
besnikëri-a, ούσ. θ. ή πίστη, ή άφοσίωση.
besnikërisht, έπ. πιστά.

besòj, ρ. μετ. 1. πιστεύω, έμπιστεύομαι, *zë besë*, πιστεύω, έμπιστεύομαι, *mos i beso atij*, μή τόν πιστεύεις, 2. ρ. άμετ. νομίζω, μου φαίνεται, — *se ka për t'ardhur*, νομίζω πώς θαρδεϊ, μου φαίνεται πώς θαρδεϊ, 3. ρ. άπρόσ. *s'më besohet*, δέν πιστεύω.

bestàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό μεσάζοντας μεταξύ δύο μερίδων πού βρίσκονται σέ αίμα, γιά νά μή έκδικηθοῦν γιά όρισμένο χρονικό διάστημα, 2. έπίθ. πιστός, *burrë* —, άνδρας πού βαστάει τό λόγο, έμπιστος, *grua* —e, γυναίκα έμπιστη, πιστή.

bestytñi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή δεισιδαιμονία, ή πρόληψη.

besùar (i, e), έπίθ. έμπιστος, άνθρωπος έμπιστοσύνης, *i besueshëm*.

besùeshëm (i)-besùeshme (e), έπίθ. έμπιστος, *i besuar*.

betejë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μάχη, ή συμπλοκή.

betím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό δρκος, ή δρκωμοσία, ή δρκοδοσία.

betinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή πλάκα, ή παγίδα γιά πουλιά.

betòj, ρ. μετ. όρκίζω, *vë në bë*, βάζω σέ δρκο, *betohem*, *bëj bë*, όρκίζομαι.

betòn-i, ούσ. άρ. τό μπετόν, τό σκυρόδεμα.

betonarmé-ja, ούσ. θ. τό σιδηροπαγές σκυροκονίαμα, τό σκυρόδεμα.

betoniere-betonierja, ούσ. θ. πληθ.—, ή μπετονιέρα, ό μαλακτήρας σκυροδέματος.

betoním-i, ούσ. άρ. τό μπετοναρίσμα, τό δυνάμωμα ενός χτιρίου ή γεφυριού κλπ. μέ σκυροκονίαμα.

betonòj, ρ. μετ. τσιμεντώνω, χτιζώ μέ μπετόν.

bezdi-a, ούσ. θ. ή ένόχληση, ή άνησυχία, ή ταραχή.

bezdis, ρ. μετ. ένοχλώ, στενοχωρώ, άνησυχώ, *mërzit*, *shqetësoj*.

beze-bezja, ούσ. θ. πληθ.—, βαμβακερό ύφασμα άσπρο λίγο σκληρό, ό χασές.

bezgë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Phlomis fructiosa*) φλιμής ή θαμνώδης κοιν. γαίδουρασφάκι, σφάκα, *sfakë*, *dunicë*.

bëj, ρ. μετ. κάνω, πράττω, έχτελώ, παράγω, e — *për asgjë*, τόν έξευτελίζω, — *punë*, εργάζομαι, δουλεύω, — *bë*, όρκίζομαι, — *fjalë*, τσακώνομαι, λογομαχώ, — *udhëtim*, ταξιδεύω, — *ujët*, ούρώ, κατουρώ, — *gati*, έτοιμάζω, — *sikur*, προσποιούμαι, *më bëhet*, μου φαίνεται, *i — bishë*, άποφεύγω, ρ. άπρόσ. *bën të ftohët*, *bën dimër*, κάνει κρύο, χειμώνας, *bëhem*, όρμάζω, *u bëjnë kumbullat*, ρούμασαν τά κοόμπουλα, *bëhem i shtëpisë*, έξοκειούμαι.

bëme (e)-bëmja (e), ούσ. θ. πληθ.— (të), τό έργο, *me fjalë e me të* —, μέ λόγια και μέ έργα.

bërcak-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. τό μικρό κάθε ψαριού.

bërcël-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Triticum monococcum*) ή τριτικίνη.

bërlyket, ρ. μέσ. μουγκρίζει ή άγελάδα, τό βόϊδι, *pëllet*.

bërsi-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό καταπάτι, τό λιόστο, — *vaji*, τά λιόστα, — *rrushi*, τά τσίπουρα, τά στέμφυλα.

bërshë-bërsheni, ούσ. άρ. πληθ.—j, Βοτ. (*Taxus baccata*) ό τάξος, κοιν. ήμερο έλατο, σμίλαξ, *tis*, *enjë*.

bërtàs, ρ. άμετ. 1. φωνάζω, κραυγάζω, κράζω, 2. έπιπλήττω, κάνω τήν παρατήρηση, *i bërtas*, του κάνω τήν παρατήρηση.

bërthamë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό πυρήνας, τό κουκούτσι.

bërthamòr-e, έπίθ. πυρηνικός, *armë* —e, πυρηνικά όπλα.

bërxollë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μπριζόλα. ή

bërrakë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. *brrakë*.

bërrore-bërròrja, ούσ. θ. πληθ.—, τό σαμάρι, *samar*.

bërruc-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. *bërrucë*.

bërrucë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κάπα, ή μπρούτσα, ή φλακ-

κωτή, μάλλινη χωρίς μανίκια, **bruc**.
bërrýl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,—a, ό άγκώνας, Μετφ. u bë —, μέδυσε, έγινε τάπα.
bështinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, κοπάδι πρόβατα χωρίς βοσκό.
bëtajë-a, ούσ. θ. ή έπιληψία, ό τρόμος, ή λαχτάρα.
bëzàj, ρ. άμετ. φωνάζω, i —, του φωνάζω, **mos** —, πάψε, μή φωνάζεις, μήν άκούεσαι.
bëzhðile-t, ούσ. θ. πληθ. τά σκουπίδια.
biberòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό θήλαστρο, τό μπιμπερό.
bibë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. 1. τό πουλάκι τής χήνας ή πάπιας, 2. ό κοῦρκος.
bibël-bibla, ούσ. θ. πληθ. **bibla**, ή βίβλος, (ή Παλαιά και ή Καινή διαθήκη).
biblik,-e, έπίθ. βιβλικός.
bibliofil-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βιβλιόφιλος.
bibliografî-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή βιβλιογραφία.
bibliotekâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βιβλιοθηκάριος.
bibliotekë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή βιβλιοθήκη.
bic-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό γουρουνόπουλο, **derk**.
bice-bicja, ούσ. θ. πληθ.—, τό μέρος, τό μονοπάτι, **vend**, **shteg**.
bicàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό σουγιάς, **brisk**.
bicikletë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό ποδήλατο.
bidòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό μπιντόνι, τό τενεκεδένιο δοχεῖο.
bie, ρ. άμετ. πέφτω, άνώμ. ρ. (άόρ. **rashë**), — **në gju-një**, γονατίζω, — **shi**, βρέχει, — **borë**, χιονίζει, **më** — **ndër mend**, θυμούμαι.
bie, ρ. μετ. (άορ. **prura**). φέρνω μαζί μου από μακριά, άντθ. **shpie**.
bie, ρ. μετ. χτυπῶ, i — **derës**, χτυπῶ τή θύρα, i — **fyellit**, χτυπῶ, παίζω τή φλογέρα.
b. f. (**bie fjala**), λ.χ. (λόγου χάρη).

bifték-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό μπιφτέκι.
bigamî-a, ούσ. θ. ή διγαμία.
bigë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή διχάλα, 2. βουνό μέ δυό κορυφές.
bigëzòj, ρ. μετ. διχοτομῶ, χωρίζω στά δυό.
bigonî-a, ούσ. θ. πληθ.—, ψεύτικη ή άπλή κατηγορία, ή συκοφαντία, **më ngjiti** —, **më nxori** —, μέ συκοφάντησε, μέ κατηγόρησε.
bigòrr-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, είδος πορώδικης πέτρας, κοιν. ή σφουγγαρόπετρα.
bij, ρ. άμετ. βλαστάνω, φυτρώνω, **biu bari**, φύτρωσε τό χορτάρι, **mbij**.
bijë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή θυγατέρα, ή κόρη, e **bija**, ή κόρη του, — **në shpirt**, ή ψυχοκόρη.
bikër-bikra, ούσ. θ. πληθ.
bikra, Ζωολ. βλ. **kllogjën**, **harap**.
bikonkân,-e, έπίθ. άμφίκοιλος, (λέγεται σέ φακούς).
bikonvéks,-e, έπίθ. άμφίκυρτος (σέ φακούς).
bilanc-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό ίσολογισμός, τό ίσοζύγιο.
bilardo-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό σφαιριστήριο, τό μπιλιάρδο.
bilbil-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,—a, 1. Ζωολ. (*Silvia luscinia*) ή συλβία ή άηδών, κοιν. τό άηδόνι, **bylbyl**, 2. ή σφυρίχτρα.
bilë, σύνδ. μάλιστα, και μάλιστα, **madjë**.
biletarî-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό ταμείο εισιτηρίων, ή θυρίδα πού πουλοῦνται εισιτήρια.
biletë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό εισιτήριο, τό μπιλιέτο.
bilonjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **biskonjë**.
bim-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, βλ. **bic**.
bimë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό φυτό, — **industriale**, βιομηχανικά φυτά.
bimësi-a, ούσ. θ. Βοτ. ό φυτικός κόσμος, ή βλάστηση, **vegjetacioni**.
bimëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό μικρό φυτό.

bimòr, -e, ἐπίθ. φυτικός, **bota —e**, ὁ φυτικός κόσμος.
bimsë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, βλ. **bodrum**.
binà-ja, οὐσ. θ. πλ η θ.—, ἡ οἰκοδομή, τό χτίριο.
binàr-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, 1. ἡ δοκός, 2. ἡ σιδηροτροχιά.
bind, ρ. μετ. πείθω, **bindem**, 1. πείδομαι, 2. ὑποτάσσομαι, ὑπακούω, ρ. ἄμετ. **i bindem**, τόν ὑπακούω.
bindës, -e, ἐπίθ. πειστικός, **argumenta —e**, πειστικά ἐπιχειρήματα.
bindje-bündja, οὐσ. θ. πλ η θ.—, 1. ἡ ὑπακοή, ἡ εὐπειθεία, 2. ἡ πεποίθηση.
bindur (i, e), ἐπίθ. 1. ὑπάκουος, εὐπειθής, 2. πεπεισμένος, **jam i përkëtë gjë**, εἶμαι πεπεισμένος γι'αὐτό.
binék-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ἄλογο ἱππασίας, τό ἄτι, **kalë shale, at**.
binësh-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**e**, ἡ γούνα.
binòm-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, Μαθ. τό διώνυμο.
binjak-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ δίδυμος, θ.—**e**.
biograf-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ βιογράφος.
biografi-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—, ἡ βιογραφία.
biografik, -e, ἐπίθ. βιογραφικός, **shënime —e**, βιογραφικά σημειώματα.
biokimí-a, οὐσ. θ. ἡ βιοχημεία.
biokimik, -e, ἐπίθ. βιοχημικός.
bioksid-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. τό διοξειδίον.
biològ-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ βιολόγος.
biologji-a, οὐσ. θ. ἡ βιολογία.
biologjik, -e, ἐπίθ. βιολογικός.
bir-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **bij-të**, ὁ γιός, ὁ υἱός, τό τέκνο, **i —i**, τό παιδί του, — **në shpirt**, — **për shpirt**, ψυχοπαίδι, ψυχογιός, ὁ θετός υἱός.
birë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, βλ. **vrìma**.
birëri-a, ἡ υἰότητα, ἡ υἰότης, **e**

nxori —et, δέν τό ἀναγνωρίζει πιά γιά παιδί.
birko, ἐπ. ἢ ἐπιφ. ἐξαίρετα, πολύ καλά, — **djalë**, πολύ καλό παιδί, ντελιπαίδι.
biròj, ρ. μετ. βλ. **shpòj**.
birth-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**a**, ὁ δοδιήνας, ὁ βύζουνας, ὁ βούζουνας, τό βουζούνι, κοιν. καλό γερός, **i thatë, çiban**.
birucë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, 1. ἡ τρύπα, τό ἄνοιγμα, 2. ἡ τρώγλη, 3. τό ἀπομονωτήριο, τό κελλί τῆς φυλακῆς.
birrari-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—, τό ζυθοπωλεῖο, ἡ μπουραρία.
birrë-a, οὐσ. θ. ὁ ζύθος, ἡ μύρα.
bisedë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, ἡ συνομιλία, ἡ κουβέντα, ἡ συνδιάλεξη.
bisedòj, ρ. ἄμετ. συζητῶ, συνομιλῶ, ὁμιλῶ, συνδιαλέγομαι, κουβεντιάζω, ρ. μετ. συζητῶ (μιά ὑπόθεση), **rrah një çështje, kuvendoj**.
biseksual, -e, ἐπίθ. ἐρμαφρόδιτος, ἀρσενικοθήλυκος, διγενής, **hermafrodit, -e**.
bisk-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **bisq, bisqe**, τό κλωνάρι, τό κλωνί, **një — bozilok**, ἓνα κλωνί βασιλικό.
biskonjë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, κοπέλλα ἢ γυναίκα μέ ψηλό καί ἴσιο σῶμα, μέ λυγερό σῶμα.
biskotë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, τό μπισκότο.
bismüt-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. τό βισμούθιο.
bistak-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, τό τσαμπί σταφυλιοῦ, τό κοπάνι, ὁ βότρυς.
bistër, ἐπίθ. πολύ ξυνό, ἀφράτο, **kumbull —**, κούμπουλο πολύ ξυνό, **uthull —**, ξύδι πολύ δυνατό, ἀφράτο, **ujë —**, νερό κρύο, Μετφ. λέγεται γιά μιὰ γυναίκα πού μιλάει μέ ὑπαινιγμούς.
bistër-bistri, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **bistra**, Ζωολ. εἶδος θαλασσινοῦ ψαριοῦ.
bishë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, τό θηρίο, τό ἀγρίμι, ὁ λύκος, **egërsirë**.
bisht-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ra, —a**,

1. ή ούρά, Μετφ. τό τέλος, **i bëj** — **punës**, άποφεύγω τή δουλιά, **e shikoj me** — **të syrit**, τόν βλέπω μέ τήν ούρά του ματιού, **iku me** — **ndër shalë**, έφυγε ντροπιασμένος, **e drodhi** — **in**, πέθανε, τά τίναξε, **e mori në** —, τήν έπαθε, **i kreh** — **in**, τόν κολακεύω, **po më qet** — **a**, βγαίνει άπό τό λόγο.

bishtagjatë-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Ζωολ. (*Aegithalus caudatus*) αϊγίδαλος, μέ μακρυά ούρά, πού ζεί στά δάση.

bishtajë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. ό καρπός τής φασολιάς, φασουλάκι (νωπό), λοβός, λοβίο, **mashurkë**.

bishtajore-t, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. Τά ψυχανθή, τά όσπριώδη, **Ieguminoze**.

bishtaléc-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, ή πλεξούδα, ή πλεξίδα, **gërshetë**.

bishtalüg-u, ούσ. άρ. βλ. **mëmëligë**.

bishtarake-bishtarakja, ούσ. θ. πληθ.—, τό καφέτσι, ή καφετιέρα, τό μπρίκι του καφέ.

bishtatundës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, (*Cauda trepida*) ή σεισοπυγίς, κοιν. ή σουσουράδα, ή κωλοσούσα, **bishtlëkundës**, **dylmere**, **delmere**, **tundubishtje**.

bishteüng,-e, έπίθ. κολοβός, χωρίς ούρά, μέ κομμένη τήν ούρά.

bishtdhelpër-bishtdhelpira, ούσ. θ. Βοτ. (*Alopecurus pratensis*) άλωπέκουρος κοιν. άλεπονουρά, φυτό τών άγρωστοειδών.

bishtfultere-bishtfulterja, ούσ. θ. Ζωολ. ό γυρίνος, **harap**.

bishtgërshërë-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (*Anas acuta*) είδος άγριόπαπιας.

bishtgërshërë, έπίθ. πού έχει τήν ούρά σαν ψαλίδι, λέγεται για τήν χελιδόνα.

bishtlëkundës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **bishtatundës**.

bishtlopatë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. **bishtfultere**.

bishtmí-u, ούσ. άρ. πληθ.—, Βοτ. (*Micromeria juliana*) μικρομερίς ή ίουλιανή ή ύσσωπος, κοιν. άγριο τσαϊ.

bishtore-bishtorja, ούσ. θ. πληθ.—, ή κουτάλα, ή χουλιάρρα, **luhare**.

bishtòs, ρ. μετ. κωλοκουρεύω τά ζώα (πρόβατα), **rrëbisht**.

bishtth-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Βοτ. ό μίσχος τών φύλλων ή τών καρπών, κοιν. τό τσουνί, τό κοτσάνι.

bishtùk-u, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, 1. τό τενεκεδένιο καντήλι μέ μακρύ χέρι, ή πιλοφωτιά, 2. Βοτ. σκίλλα ή παράλιος, κοιν. σκιλλοκρομμύδα, κρομμυδόσκιλλα, κρεμμυδασκέλλα, άσκιλλητούρα, **boçkë**.

bitonjë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. λεπτό φυτό.

bitùm-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. βλ. **serë**.

bixhòz-i, ούσ. άρ. τό χαρτοπαίγνιο, τό κουμάρι, **kumar**.

bisantin,-e, έπίθ. βυζαντινός, **stil** —, βυζαντινός ρυθμός.

bizele-bizelja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Pisum sativum*) πίσσον τό ήμερο, τό μπιζέλι, ό άρακάς.

bizë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό τσαρουχοσούβλι, **fëndyell**.

bizòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e** —**a**, Ζωολ. (*Bonassus bison*) ό βόναςος ό βίσων, τό άγριο βύδι.

bjerr, ρ. μετ. βλ. **humbas**.

bjeshkatàr,-e, έπίθ. βοσκός ύψιπέδου, εκείνος πού ξεκαλοκαιριάζει μέ τά ζώα στό βουνό, θ. —**e**, ή γυναίκα πού έπεξεργάζεται τά προϊόντα του γάλακτος στό βουνό.

bjeshkë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ψηλό βουνό μέ θερινή βοσκή.

bjeshkòj, ρ. άμετ. πηγαίνω τά ζώα στό βουνό και περνώ τό καλοκαίρι μαζί μ'αυτά εκεί, ρ. μετ. βόσκω τά ζώα σε ψηλό βουνό μέ θερινή βοσκή.

blé-bleni, ούσ. άρ. πληθ.—**j**, ό τόμος (βιβλίων), **vëllim**.

blegë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή βοσκοπούλα, **bareshë**.

blegërimë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό βέλασμα τών προβάτων.

blegërin, ρ. άμετ. βελάζει και **blegëron**.

blegëron, ρ. άμετ. βλ. **blegërin**.

blegtòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό κτηνοτρόφος, ό ζωοτρόφος, ό βοσκός, θηλ.—e.

blegtoràl-e, επίθ. κτηνοτροφικός, **produkte** —e, κτηνοτροφικά προϊόντα.

blegtoreshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κτηνοτρόφισσα, **bareshë**.

blegtorí-a, ούσ. θ. ή κτηνοτροφία.

bléj, ρ. μετ. αγοράζω, ψωνίζω, Μετφ. εξαγοράζω, δωροδοκώ.

blejë-a, ούσ. θ. βλ. **blerje**.

blerës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό αγοραστής και επίθ. αγοραστικός, **fuqia** —e, ή αγοραστική δύναμη.

blerím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή πρασινάδα, ή χλόη, **gjelbërim**.

blerinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό πράσινος τόπος, χλοερός, **lëndinë**.

blerje-blerja, ούσ. θ. πληθ.—
1. ή αγορά, τό ψώνισμα,
2. Μετφ. ή εξαγορά, ή δωροδοκία.

bleròn, ρ. άμετ. πρασινίζει, **gjelbëron**.

blertë (i, e), επίθ. πράσινος, χλοερός, **i gjelbër**.

bletâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό μελισσοκόμος, ό μελισσοουργός.

bletari-a, ούσ. θ. ή μελισσοκομία.

bletë-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (*Apis mellifera*) μέλισσα ή μελιττουργός, ή μέλισσα, κοιν. τό μελίτσι.

bletërritës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό μελισσοκόμος, **bletar**.

bli-bliri, ούσ. άρ. πληθ.—rë, —j, Βοτ. (*Tilia*) ή τιλία, ή φιλύρα κοιν. τό φλαμούρι, ή λίπα, **lipë**.

bli-blini, ούσ. άρ. πληθ.—rë, —j, Ζωολ. (*Acipenser sturio*) ό βξύρρυγχος.

blirím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή πλημμύρα, **vërshim**.

bliròn, ρ. άμετ. πλημμυρίζει, **vërshon**.

bloçkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. ό κώνος τής πεύκης, κοιν. στρόβιλος, τό κουκουνάρι (ό καρπός), **boçë**, **doçkë**.

blof-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, πρό-

σχημα για δελεασμό, ή μπλόφα.

blojë-a, ούσ. θ. ή άλεση, τό άλεσμα.

blok-u, ούσ. άρ. πληθ. **bloqe**,
1. ό όγκος, ή μάζα τσιμέντου κλπ., 2. τό μπλόκ, τό σημειωματάριο, 3. συγκρότημα (σπιτιών), 4. πολιτ. ό συνασπισμός.

blokadë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό αποκλεισμός, τό μπλοκάρισμα.

blokim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
1. ή απόκλειση, ή δέσμευση, ό αποκλεισμός, 2. Τεχν. τό μπλοκάρισμα, ή έμπλοκή.

blokòj, ρ. μετ. αποκλείω, δεσμεύω, — **mallrat**, δεσμεύω τά εμπόρευματα.

blokùar (i, e), επίθ. αποκλεισμένος, δεσμευμένος, **mall i** —, δεσμευμένο εμπόρευμα, **mbeta i** — **nga dëbora**, αποκλειστηκα από τό χιόνι.

blond-e, επίθ. βλ. **leshverdhë**.

blozë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή καπνιά, ό φοῦμος, αιδάλη, **çagjë**.

blu, επίθ. κυανούς, γαλανός.

blùaj, ρ. μετ. άλέθω, — **grurët**, άλέθω τό στάρι, — **kafen**, κόβω τόν καφέ, Μετφ. **mos** —, μή μιλάς στά χαμένα.

bluzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μπλούζα.

bobël-bobla, ούσ. θ. πληθ. **bobla**, Ζωολ. (*Helix pomatia*) έλιξ ό πωματίας ή έλιξ ό κοινός, κοιν. τό σαλιγκάρι, ό σάλιαγκος, ό σάλιαγκας.

bobinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Φυσ. τό πηνίο κοιν. ή μπομπίνα.

bobò! έπιφ. δυστυχίας, φόβου, βαβαί! όμποπό! ούπουπού! μπουμπου! **bubu!** **obobò!**

boboreshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **mizë përdhese**.

boboricë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **buburrecë-a**,

boçë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό (τυπογραφικό) δοκίμιο, —a **tipografike**, τό τυπογραφικό δοκίμιο, 2. ή φιάλη, ή μποτίλια.

boçë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ό κώνος, κοιν. στρόβιλος τής πεύκης, τό κοτσάνι του καλαμπο-

κιού, 2. τό μήλο του 'Αδάμ, —a
e fytit, τό μήλο του 'Αδάμ, 3. ό
μπόγος, τό δέμα, όμποξιάς, 4. ή
άνέμη.

bočkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Βοτ.
(Scilla maritima) σκίλλα ή πα-
ράλιος κοιν. σκιλλοκρομμύδα,
κρομμυδόσκιλλα, κρεμμυδασκέλ-
λα, άσκίλλα, άσκιλλητούρα, qepë
e detit, bishtuk.

bodëc-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, —a,
1. ή άκίς, ή αίχμη, τό βουκέντρι,
ή βουκέντρα, 2. ή σατυρική προ-
θήκη, thumbac.

bođrëm-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
τό ύπόγειο, τό ύπόγειο κελλάρι,
qilar.

bohçe-bohçja, ούσ. θ. πληθ. —,
1. όμπόγος, τό δέμα, κοιν. ό
μποξιάς, 2. ποδιά δουλεμένη σέ
άργαλειό μέ πλουμά.

bòj-i, ούσ. άρ. πληθ. —, τό
άνάστημα, τό μπότι, një — nje-
riu, ένα άνάστημα άνθρώπου,
shtati.

bojatis, ρ. μετ. 1. βάφω, χρωμα-
τίζω, 2. λουστάρω (ύποδημα-
τα), — murin, χρωματίζω,
άλείφω τόν τοίχο, — këpucët,
χρωματίζω, λουστάρω τά ύπο-
δήματα.

bojaxhi-u, ούσ. άρ. πληθ. —,
1. ό χρωματιστής, ό βαφιάς, 2. ό
λουστρος (ύποδημάτων).

bojë-a, ούσ. θ. πληθ. —ra, 1. τό
χρώμα, ή βαφή, 2. ό χρωματι-
σμός.

bojkotim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ό έμπορικός άποκλεισμός, τό
μπούκοτάζ, τό μπούκοτάρισμα.

bojkotòj, ρ. μετ. μπούκοτάρω,
άποκλείω έμπορικῶς.

bokërr-bokrra, ούσ. θ. πληθ. —a,
Ζωολ. ό άγρόμυς, ό μύς τῶν
άγρῶν, άρουραϊός, mi fushe.

boks-i, ούσ. άρ. ή πυγμαχία, τό
μπόξ.

boksiër-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό πυγμαχος.

bolshevik,-e, έπίθ. μπολσεβίκι-
κος.

bolshevik-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό μπολσεβίκος.

bolshevizëm-bolshevizmi, ούσ.
άρ. ό μπολσεβικισμός, bazat teo-

rike të —it, οί θεωρητικές άρχές
(βάσεις) του μπολσεβικισμού.

boll, έπ. άρκετά, άφθονα, πολύ,
e bukur —, άρκετά ώραία.

bollë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
Ζωολ. (Callapeltis Aesculapii)
είδος φ(ε)ιδιού.

bollëk-u, ούσ. άρ. ή άφθονία.

bòllshëm (i)-bòllshme (e), έπίθ.
φαρδύς, πλατύς, εύρύχωρος.

bullujcë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
Ζωολ. (Tropidonotus natrix) ό
τροπιδόνωτος ό ψηφιδωτός, κοιν.
νερόφιδο.

bombardim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ό βομβαρδισμός.

bombardòj, ρ. μετ. βομβαρδίζω.

bombardües, ούσ. άρ. και έπίθ.
Στρατ. βομβαρδιστικό (άερο-
πλάνο).

bombastik,-e, έπίθ. πομπώδης,
fjalë —e, πομπώδικα λόγια.

bombë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή
βόμβα, —a atomike, ή άτομική
βόμβα, —a me hidrogjen, ή ύδρο-
γονική βόμβα, ή ύδρογονοβόμβα,
—a me sahat, ή έγκαιροφλεγής
(ώρολογιακή) βόμβα, ή βρα-
δυφλεγής βόμβα.

bonifikim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ή βελτιώση, ή γονιμοποίηση τῆς
γῆς μέ άποξήρανση και άρδευση,
τά έγγειοβελτιωτικά έργα, ή έγ-
γειοβελτίωση.

bonifikòj, ρ. μετ. έγγειοβελτιώ-
νω, γονιμοποιῶ τῆ γῆ (μέ
άποξηραντικά και άρ-
δευτικά έργα).

bonjak-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό όρφανός, τό όρφανό, θηλ. —e.

bor-i, ούσ. άρ. Ορυκτ. τό βό-
ριον.

boràks-i, ούσ. άρ. Χημ. τό βο-
ρικό νάτριο.

borë-a, ούσ. θ. πληθ. —ra, τό
χιόνι, bie —, χιονίζει, an' e —ës,
τό μέρος του βορια, dëborë, zbo-
rë.

borgjéz,-e, έπίθ. άστικός, shtetet
—e, τά άστικά κράτη.

borgjéz-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό άστός, ό μπουρζουάς, ό μπορ-
γκέζος.

borgjezi-a, ούσ. θ. ή άστική τά-
ξη, ή μπουρζουαζία.

bori-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή σάλπιγγα, τό κλάξον, τό κόρνο, 2. ό σωλήνας, **huri**.
borigë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Pinus nigra*) πίτυς ή πεύκη ή μέλαινα, κοιν. τό άγριό-πευκο, **gdhé, çetinë**.
borik,-e, έπίθ. Χημ. βορικός, **acid** —, βερικόν όξύ.
borimë-a, ούσ. θ. τό λεπτό χιόνι, τό σπυρόχιονο.
borizàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë. Στρατ. ό σαλπιγγτής, **burizan**.
bors-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Fringilla coelebs*) σπιζα ή άγαμος κοιν. σπίνος, τσό-νι, πίπιζα, πτηνό ώδικό, **zborak**.
borxh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό χρέος, ή ύποχρέωση, **marr** —, χρεώνομαι, **ja kam** —, τοϋ τό έχω ύποχρέωση, τοϋ τό χρεωστῶ, 2. τό καθήκον.
borxhli-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό χρεώστης, ό χρεωφειλέτης, ό όφει-λέτης.
borzilòk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Βοτ. βλ. **bozilok**.
bostàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό μπουστάνι, 2. τό πεπόνι, **pjepër**.
bosh, έπ. άδεια, κενά, και έπίθ. άδειανός, κενός, **e kam shtëpinë** —, έχω τό σπίτι άδειανό, **punë** —e, χαμένη δουλιά, μά-ταια, **fjalë** —e, κενά, χαμένα λό-για, **zbrazët**.
boshatis, ρ. μετ. άδειάζω, κενώ-νω, έκκενώνω, **zbraz**.
boshatisje-boshatisja, ούσ. θ. βλ. **zbrazje**.
boshllëk-u, ούσ. άρ. πληθ.—
boshllëqe, τό άδειο, τό κενό.
boshnjàk,-e, έπίθ. βόσνιος.
bosht-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ό άξοντας, 2. —i i **kurrizit**, Άνατ. ή σπονδυλική στήλη.
botanik,-e, έπίθ. βοτανικός, **kop-shti** —, ό βοτανικός κήπος.
botanikë-a, ούσ. θ. ή βοτανική.
botanist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βοτανολόγος.
bote-botja, ούσ. θ. πληθ.—, ή στάμνα, τό μπότι, **shtamë, bot**.
botë-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ό κόσμος, τό σύμπαν, 2. **mos dëgjo**

se ç'hotë —a, μήν άκούς τί λέει ό κόσμος, οί άνθρωποι, 3. **është e** —s, είναι ξένο, **qeni i** —s, ξένο σκυλί.

botëkuptim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή κοσμοθεωρία, ή κοσμοαντίληψη, —i **marksist-leninist**, ή μαρξιστικο-λενινιστική κοσμοθεωρία.
botërisht, έπ. δημοσίως, δημοσία.
botëror,-e, έπίθ. παγκόσμιος, **lëvizja** —e e **partizanëve të pa-qes**, τό παγκόσμιο κίνημα τῶν όπαδῶν τῆς ειρήνης.
botim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έκδοση, ή δημοσίευση.
botòj, ρ. μετ. δημοσιεύω, έκδίδω.
botònjës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό έκδότης.
botòr,-e, έπίθ. δημόσιος, **punët** —e, τά δημόσια έργα.
botùar (i, e), έπίθ. δημοσιευμένος.
bozë-a, ούσ. θ. ύπόξινο άναψυκτι-κό.
bozilòk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Βοτ. (*Ocimum basilicum*) ώκν-μον τό βασιλικόν, κοιν. ό βασι-λικός, **borzilok**.
bragàç-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό μπραγκάτσι, μπακράτσι.
brahmàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βραχμάνος, ιερέας τοϋ Βράχμα.
brahmanizëm-brahmanizmi, ούσ. άρ. ό βραχμανισμός.
braktis, ρ. μετ. έγκαταλείπω, παρατῶ, αφήνω, παραμελῶ.
braktisje-braktisja, ούσ. θ. ή έγκατάλειψη.
bran, έπ. συρτά, σβαρνιστά, **e hoqi** —, τόν σβάρνισε, **osh e** —.
branë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή σβάρνα, ό βωλοκόπος, ό σβωλοκό-πος, **trinë, lesë, brezë**.
branis, ρ. μετ. σβαρίζω, σβαρνί-ζω, σέρνω, τραβῶ κάποιον σέρνον-τας, **zvaris**.
bravare - bravarja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. προβατίνα πού μέ-νει στό σπίτι για γάλα, 2. κο-πάδι από πρόβατα πού άνήκουν σέ πολλά άτομα, κοιν. μπραβά-ρια.
bravë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κλειδαριά, **kyçenicë**.
brazdë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **brazë**.

brazë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή αύλακιά, **hulli**.
brazëm-brazmi, ούσ. άρ. βλ. **krismë**.
bré-u, ούσ. άρ. πληθ. **brej**, Βοτ. βλ. **breth**.
breth-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Βοτ. (Abies) ή έλάτη, τό έλατο, **çam**, **bre**.
breth, ρ. μετ. (άόρ. **brodha**, προσταχτ. **bridh**), 1. τρέχω, 2. περιφέρομαι άσκοπα, σουλατσάρω.
brethës,-e, επίθ. άνακλαστικός, άντανεκλαστικός.
brédhje,-brédhja, ούσ. θ. Φυσ. ή άνάκλαση, ή άντανάκλαση, **refleksion**.
brefotròf-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό βρεφοκομείο, παιδικό άσυλο.
breg-ù, ούσ. άρ. πληθ. **brigje**, **bregje**, 1. ή παραλία, ή άκτή, ή δχθη, 2. ό λόφος, Μετφ. **dolli në** —, πέρασε τίς δυσκολίες.
bregadetas-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **bregdetas**.
bregalumas-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό παραποτάμιος κάτοικος, που κατοικεί στίς όχθες τών ποταμών.
bregcë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Merops apiaster) Μέροψ ό μελισσοφάγος, κοιν. ό μελισσοουργός, **gargull**, **brojcë**, **zog blete**.
bregdét-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άκτή, ή παραλία, **anë deti**.
bregdetâr,-e, επίθ. παραθαλάσσιος, παράκτιος, έπάκτιος, **viset** —e, τά παραθαλάσσια μέρη.
bregdetas-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό παραθαλάσσιος κάτοικος, **bregadetas**.
bregòr,-e, επίθ. λοφώδης, **vend** —, λοφώδης τόπος.
bregore - bregorja, ούσ. θ. πληθ.—, ό λόφος, ό λοφίσκος.
brej, ρ. μετ. ροκανίζω, τραγανίζω (μέ τά δόντια), κριτσαλίζω, κατατρώγω, Μετφ. **brehem**, ροκανίζομαι, συνερίζομαι, γρινιάζω, **ato të dy brehen e hahen**, αύτές τρώγονται, γρινιάζουν, **më bren zemra**, άμφιβάλλω γιά κάποιον.

bréjtës-it, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά τρωκτικά, τάξη τών θηλαστικών.
brekë-t, ούσ. θ. πληθ. τά έσώβρακα (μονάχα ό πληθυντικός).
brenda, έπ. μέσα, έντός.
bréndazi, έπ. έσωθεν, από μέσα.
brendí-a, ούσ. θ. τό περιεχόμενο, —a e librit, τό περιεχόμενο του βιβλίου.
bréndshëm (i) - bréndshme (e), επίθ. έσωτερικός **politika e** —e, ή έσωτερική πολιτική, **Ministria e Punëve të Brendshme**, τό ύπουργείο τών Έσωτερικών.
brengë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή φροντίδα, ή μέριμνα, ή έγνοια, ή στενοχώρια.
brengë thiu, ούσ. άρ. Βοτ. (Asparagus acytifolius) άσπάραγος ό όξύφυλλος και χοιρόψωμο.
brengòs, ρ. μετ. στενοχωρώ, πικραίνω, βασανίζω, ένοχλώ.
brengosur (i, e), επίθ. στενοχωρημένος, πικραμένος, **i hidhëruar**.
bresë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. τό κιχόρι, ή πικραλίδα, ραδίκι, **radhqe**, **kore**, **lkore**.
breshër-i, ούσ. άρ. πληθ.—, τό χαλάζι.
breshëri-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή όμοβροντία.
breshkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Testudo) ή χελώνα.
breshkëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. οι χοιράδες, τά χελώνια, τά χελωνάκια (πού βγαίνουν στό λαίμó), 2. ή ψώρα τών σύκων.
breshkùjëse-breshkùjësja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (Chelonia aquatica) έμύς ή τεлмаτόβιος, κοιν. ή νεροχελώνα, **breshkujcë**.
breshhtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, δάσος μέ έλατα.
bretk-u, ούσ. άρ. πληθ. **bretq**, Ζωολ. ό άρσενικός βάτραχος, ό βάδρακας, ό βατραχός, κοιν. ό μπάμπακας.
bretkosë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Rana) ό βάτραχος, κοιν. ό βαδρακός, ό βάδρακας, ό μπάμπακας, ό μπάκακας.
brez-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. ή ζώνη, τό ζωνάρι, 2. ή γενεά, **dy**

—a, δύο γενεές ανθρώπων, —
mbas —i, από γενεά σέ γενεά,
 κληρονομικά, —i i ri, ή νέα γε-
 νεά, — **muri**, τό ζωνάρι του τολ-
 χου, τό διάζωμα, —i i zonjës,
 τό ούράνιο τόξο, Μετφ. **lëshoj**
 —in, ζητῶ καυγά.
brezë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ.
branë, trinë.
brezëmbrek-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
 ή βρακοζώνα, **ushkur.**
bri-briri, ούσ. άρ. πληθ. —, τό
 κέρατο, **i vura britë**, τόν έξαπά-
 τησα, τόν έκεράτωσα, **i marri**
s'ka —, ό άνόητος, ό τρελλός
 δέν έχει κέρατα (για νά γνω-
 ριστεῖ).
brigadë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
 1. Στρατ. ή ταξιαρχία, 2. μονά-
 δα έδελοντών (όμάδα, ταξι-
 αρχία) πού δουλεύουν σέ έργο
 για ώρισμένο χρονικό διάστημα,
 3. ή ομάδα, τό συνεργείο, —a
traktoriste, τό συνεργείο όδηγών
 τραχτέρ, —a e **kualitetit të lar-**
të, ή ομάδα άνώτερης ποιότητας,
 —a e **kontrollit**, ή ομάδα έλέγ-
 χου, τό κλιμάκιο έλέγχου.
brigadiër-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
 ό επικεφαλής του συνεργείου, ό
 μπριγκατιέρης, ό ταξιαρχος, ό
 επικεφαλής της ομάδας.
brij, ρ. μετ. βλ. **brej, brehem.**
brilant-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
 —a, τό μπριλλάντι, ό στιλβαδά-
 μας, τό διαμάντι.
brimë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ.
britmë.
brimë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή
 τρύπα, **vrimë.**
brimòj, ρ. μετ. 1. τρυπῶ, **bëj bri-**
më, 2. ξετρυπώνω, 3. τρυπώνω,
 κρύβω.
brinjazi, έπ. πλάγια, πλευρικά.
brinjë-a, ούσ. θ. πληθ. —, τό
 πλευρό, ή πλευρά, Μετφ. **i theu**
 —t, του έσπασε τά πλευρά, τόν
 έδειρε πολύ, τόν άσπασε στό ξύ-
 λο, Γεωμ. ή πλευρά (των
 γεωμετρικών σχημά-
 των).
brirtë (i, e), έπίθ. κεράτινος, από
 κέρατο.
brirth-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
 Ζωολ. ή κεραία, **prekël.**

brisk-u, ούσ. άρ. πληθ. **brisqe**,
 1. τό ξυράφι, 2. ό σουγιός.
brishtë (i, e), έπίθ. 1. εϋδραυστος,
 2. ό δίσεκτος, **mot i** —, τό δίσε-
 κτο έτος, ό δίσεκτος χρόνος, **visek.**
britanik,-e, έπίθ. βρεταννικός.
britm-i, ούσ. άρ., — **i parë**, ό
 Σεπτέμβρης, — **i dytë**, ό Οχτώ-
 βρης, — **i tretë**, ό Νοέμβρης, πού
 λέγεται και **brimuer** (ίσως
 από τό **brymë**, ή πάχνη).
britmë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή
 κραυγή, ή φωνή, τό ξεφωνητό.
brof! έπιφ. άμέσως, — **më këmbë**,
 άμέσως στό πόδι, (όρθιοι),
bëri — **e u çua më këmbë**,
 άμέσως σηκώθηκε όρθιος.
brohori-të, ούσ. θ. πληθ. ό άλλα-
 λαγμός, οι ζητωκραυγές, οι έπευ-
 φημίες, **brohoritje.**
brohorit, ρ. μετ. έπευφημῶ, ζητω-
 κραυγάζω.
brohoritje-t, ούσ. θ. πληθ. οι
 έπευφημίες, οι ζητωκραυγές.
brom-i, ούσ. άρ. Χημ. τό βρώ-
 μιο.
bronc-i, ούσ. άρ. ό βρείχαλκος,
 κοιν. μπρούντζος, **tunxh.**
bronke-t, ούσ. θ. πληθ. Άνατ.
 οι βρόγχοι.
bronkit-i, ούσ. άρ. Ιατρ. ή βρογ-
 χίτις, ή βρογχίτιδα.
broshurë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
 τό φυλλάδιο, ή μπροσούρα, όλιγο-
 σέλιδο τεϋχος.
bruc-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, βλ.
bërrucë.
bruc-i, ούσ. άρ. πληθ. —a,
 Ζωολ. (*Melolontha vulgaris*) ή
 μηλολόνη, ό χρυσοκάνθαρος.
brukë-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Tamarix*
gallica) Ταμάριξ, κοιν. άρμυρ-
 κια.
brul-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, βλ.
bërryl.
brumanik-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
 είδος μπουρεκιού μέ αύγά και βού-
 τυρο.
brumbull-i, ούσ. άρ. πληθ.
brumbuj, Ζωολ. (*Bombus ter-*
restris) ό κάνθαρος, κοιν. σκα-
 θάρι.
brumë-i, ούσ. άρ. και —t, ούσ.
 ούδ. τό ζυμάρι, τό προζύμι, ή
 μαγιά.

brumòj, ρ. μετ. βλ. **brumos**.
brumòs, ρ. μετ. ζυμώνω, **mbruj**.
brushë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή βούρτσα, **vurçë, furçë**.
brutâl,-e, ἐπίθ. απότομος, αγροϊκος, βάνουσος, βίαιος.
brutalisht, ἐπ. απότομα, βάνουσα, άγρια, βίαια.
brutalitët-i, ούσ. άρ. ή βαναυσότητα, ή αὐθάδεια, ή βιαιότητα.
bruto, ἐπίθ. τό μικτό βάρος, τό μπροῦτο, άντθ. **neto**.
brymë-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή πάχνη, **vesë e ngrirë, çafë**.
brrakë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό μέρος πού βγαίνει και μένει τό στεκούμενο νερό, **bërrakë**.
bùall-i, ούσ. άρ. πληθ. **buaj**, τό βουβάλι, ό βούβαλος.
buallicë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή βουβάλα.
bubazhël-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, ό μπαμπούλας, ό μπούμπας, τό σκιάχτρο πού φοβερίζουν τά παιδιά, **gogol**.
bubë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ό μεταξοσκώληκας, 2. ή λεβίδα, 3. μικρή ψείρα, τό ζωΐφιο, 4. ό μπαμπούλας, **të hëngri** —a, παιδική φράση.
bubís, ρ. μετ. (άόρ. **bubita**) ξεψειριάζω, **çmorrit**.
bubrég-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό νεφρό, **veshkë**.
bubrék-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό νεφρό, **veshkë**.
bubullimë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή βροντή, **bubullinë, bumbullimë**.
bubullín, ρ. άπρόσ. βροντάει, μπουμπουνίζει, **gjëmon**.
buburit, ρ. άμετ. κοχλάζει, χουχλάζει, **po — gjella**, βράζει σιγά τό φαγητό.
buburrecë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. ή κατσαρίδα, ή βλάττη.
bubuzhinkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό κάνθαρος, τό σκαθάρι, **zhuzhinkë**.
bucelë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή βαρέλα, ή βαλιέρα, τό βαρελάκι.
buçàs, ρ. άμετ. άντηχῶ, βροντῶ, κροτῶ, **po —in malet**, άντηχοῦν τά βουνά, **më —in veshët**, μου

ήχοῦν τ'αὐτιά, μου βουίζουν τ'αὐτιά.

budallá-i, ούσ. άρ. πληθ. **budallënj**, ό βλάκας, ό ήλιθιος, ό κουτός, ό άνόητος.
budallallëk-u, ούσ. άρ. πληθ. **budallallëqe**, ή κουταμάρα, ή βλακεία, ή άνοησία, ή ήλιθιότητα, **marrëzi**.
budallallosem, ρ. μέσ. αποβλακώνομαι, ζεκουτιάζω, άνοηταίνω.
budist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό βουδιστής, θηλ. —e.
budizëm-budizmi, ούσ. άρ. ό βουδισμός.
buf-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, —a, Ζωολ. (*Bubo maximus*) Βύας ό μέγας, κοιν. ό μπουφός, Μετφ. ό βλάκας, ό άνόητος, ό κουτός.
bufë-ja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. ό μπουφές, ή σκευοθήκη, 2. ό μπουφές, τό κυλικείο.
buhavit, ρ. μετ. βλ. **ënjt, buhavitëm, ënjtem**.
bujâr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό εύγενής, ό γενναιοδωρος, ό άπλοχέρης, ό μεγαλόψυχος, **dorëçelë, dorëdhënë**, ἐπίθ. **bujar,-e**.
bujarî-a, ούσ. θ. 1. ή εύγένεια, ή γενναιοψυχία, ή γενναιοδωρία.
bujarisht, ἐπ. 1. γενναιοδωρα, άπλόχερα, 2. εύγενικά.
bujashkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή πελεκούδα, **ashkë**.
bujë-a, ούσ. θ. 1. ό πάταγος, ό θόρυβος, ή μεγάλη έντύπωση, 2. ό κρότος, **pa —**, άθόρυβα.
bujgër-bujgri, ούσ. άρ. πληθ. —, Βοτ. (*Quercus macedonica*) δρυς ή κοκκοφόρος κοιν. πρίνος, λέπρινο, κατσιπρίνος, **qarr i kuq**.
bujk-u, ούσ. άρ. πληθ. **bujq**, 1. ό γεωργός, 2. —**rob**, ό δουλοπάροικος.
bujkeshë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή γυναίκα του γεωργού.
bujkròb-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό δουλοπάροικος.
bujkrobëri-a, ούσ. θ. ή δουλοπαροικία.
bujqësi-a, ούσ. θ. ή γεωργία.
bujqësòr,-e, ἐπίθ. γεωργικός, **vegla —e**, γεωργικά εργαλεία, **shkollë —e**, ή γεωργική σχολή.

bùjshëm (i) - bújshme (e), ἐπίθ.
 1. θορυβώδης, πομπώδης, 2. έντυ-
 πωσιακός, πού προξενεί αίσθηση.
bujtinë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό
 ξενοδοχείο.
bujtòj, ρ. μετ. φιλοξενῶ, προσφέρω
 κατάλυμα.
bukë-a, ούσ. θ. πληθ. —, τό ψω-
 μί, ὁ ἄρτος, **ha** —, τρώγω, **hyri**
në —, πῆρε ὑπαλληλία, μπῆξε
 ὑπάλληλος.
bukëbërës-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ
 ψωμάς, ὁ ἄρτοποιός.
bukëdhanë, ἐπίθ. φιλόξενος, ἀπλο-
 χέρης, **mikpritës**, **bujar**.
bukëfike-bukëfikja, ούσ. θ.
 πληθ. —, ἡ συκομαίδα, ἡ συκομα-
 γίδα, τό συκόψωμο.
bukël-bukla, ούσ. θ. πληθ. **buk-**
la, Ζωολ. (*Mustela vulgaris*).
 ίκτίς ἡ κατοικίδιος κοιν. νυφί-
 τσα, **buklëz**, **nuse e lalës**.
bukërpjékës-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —,
 ὁ ψωμάς, ὁ φούρναρης, ὁ ἄρτο-
 ποιός.
bukëshkalë, ἐπίθ. ἀχάριστος,
 ἀγνώμονας.
buklëz-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
 Ζωολ. βλ. **bukël**.
bukolik,-e, ἐπίθ. βουκολικός.
bukur, ἐπ. ώραῖα, ὄμορφα, θαυμά-
 σια.
bukur (i, e), ἐπίθ. ώραῖος, ὄμορφος.
bukura (e) e dheut, ούσ. θ. ἡ ώραία
 τῆς γῆς, ἡ θεά τῆς ἡμορφιάς, ἡ
 πεντάμορφη.
bukurë-ja, ούσ. θ. πληθ. —,
 Ζωολ. βλ. **xixëllonjë**.
bukurezë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
 Ζωολ. βλ. **xixëllonjë**.
bukuri-a, ούσ. θ. πληθ. —, ἡ
 ὄμορφιά, ἡ ώραιότητα.
bukuròsh,-e, ἐπίθ. ὄμορφος, συμ-
 παθητικός, ώραῖος.
bukurshkrím-i, ούσ. ἄρ. ἡ καλλι-
 γραφία, **kaligrafi**.
bulçím-i, ούσ. ἄρ. ὁ ἀποπνιχτικός
 καιρός, τό συννεφόκαμα, ἡ πνιγη-
 ρότητα, ἡ πνιγηρή ἀτμόσφαιρα,
 ἡ κουφόβραση, ἡ πλάκωση, **agu-**
shi, **zagushi**.
buletë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ.
biletë.
buletín-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, τό

δελτίο, —i i **lajmeve**, τό δελτίο
 εἰδήσεων.

bulevård-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e,
 ἡ λεωφόρος.

bulë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ
 σταγόνα, ἡ σταλιά, **një — ujë**,
 μιά σταλιά νερό, 2. τό μπουμπού-
 κι, ὁ ὀφθαλμίσκος τῶν δέντρων,
 3. ὁ λοβός, κοιν. τό λουβί, τοῦ
 μπιζελιοῦ, φασουλιοῦ, τοῦ αὐτιοῦ
 κλπ.

bulëz-a, ο.ύσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ
 σταγόνα, ἡ σταλιά, **një — ujë**,
 μιά στάλα νερό, μιά σταγόνα νε-
 ρό, 2. τό σπυράκι, τό σπυρί, **i ka**
dalë një —, τοῦ βγῆκε ἓνα σπυ-
 ράκι.

bulgër-bulgri, ούσ. ἄρ. πληθ. —,
 Βοτ. βλ. **bujgër**.

bulëzòn, ρ. ἀμετ. βλ. **bulon**.

bulí-bulini, ούσ. ἄρ. πληθ. —j,
 Βοτ. (*Ulmus levis*) ἡ πετελέα ἡ
 πεδινή, κοιν. ἡ φτελιά, παραγά-
 τσι, βρυσιά.

bulirë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ.
bucelë.

bulk-u, ούσ. ἄρ. πληθ. **bulq**,
 1. βλ. **bujk**, 2. Ζωολ. βλ. **bur-**
kthi.

bulkth-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —a,
 Ζωολ. βλ. **burkth**.

bulmét-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, τά
 προϊόντα τῆς γαλακτοκομίας, τά
 γαλακτερά, **bylmét**.

bulmetore-bulmetorja, ούσ. θ.
 πληθ. —, τό γαλακτοκομείο, τό
 γαλακτοπωλεῖο, τό γαλατάδικο.

bulòn, ρ. ἀμετ. μπουμπουκιάζει
 (τό δέντρο), **bulëzon**.

bulqí-a, ούσ. θ. ἡ γεωργία, πληθ.
 —të, τά σπαρτά στό χωράφι, τά
 στάρια, τά γεννήματα.

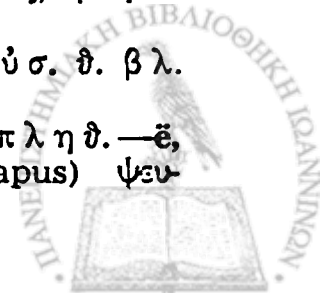
bulurit, ρ. ἀμετ. βλ. **buluron**.

buluròn, ρ. ἀμετ. μουγκρίζει (τά
 γελαδικά).

bullafiq,-e, ἐπίθ. παχουλός, (πο-
 λύ παχύς στό σῶμα καί
 στό πρόσωπο καί ἄσχη-
 μος), φουσκομάγουλος, μαγου-
 λάς, **bushiq**.

bullandër-bullandra, ούσ. θ. βλ.
bullëndër.

bullàr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë,
 Ζωολ. (*Pseudopus apus*) ψευ-

δόπους ό άπους, έρπετό σαυροειδές.

bulledër - bulledra, ούσ θ. πληθ. **bulledra**, Βοτ. (Fomes fomentarius) πυρίτης πολύπορος, κοιν. ίσκα.

bulletër, έπίθ. δυνατό ξύδι, άφράτο, **kumbull** —, πολύ ξυνό κούμπουλο.

bullë-a, ούσ θ. πληθ. —a, 1. ή γυναίκα πού στολίζει τή νύφη και τήν πηγαίνει στό σπίτι του γαμβρού, 2. ή μωαμεθανίδα γυναίκα.

bullëndër-bullëndra, ούσ θ. τό χλιαρό νερό μέ λίγο άλάτι, πού πλένουν τά πόδια για νά ξεκουραστούν από πορεία.

bullgär,-e, έπίθ. βουλγάρικος.

bullgarisht, έπ. βουλγάρικα, βουλγαριστί.

bullgarishte-bullgarishtja, ούσ θ. ή βουλγάρικη γλώσσα.

bullgür-i, ούσ. άρ. ό κοφτός, στάρι βρασμένο, λιασμένο και κομμένο στά χειρόμπουλα, τό μπουλγούρι, τό μπλουγούρι, τό μπληγούρι, τό πλιγούρι, **fërratë**.

bullungë-a, ούσ θ. πληθ. —a, ό βούτσουνας, ό ρόζος, **xhunga-xhunga**, —a —a, ρόζους-ρόζους.

bumballë-a, ούσ θ. πληθ. —a, Ζωολ. (Blatta orientalis) ή βλάττη, κοιν. ή κατσαρίδα.

bumbrék-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό νεφρό, **veshkë-t**.

bumbullimë-a, ούσ θ. πληθ. -a, βλ. **bubullimë**.

bumbullin, ρ. άπρόσ. βλ. **bubullin**.

bunacë-a, ούσ θ. 1. ή γαλήνη, ή ήρεμία, ή μπουνάτσα, 2. τό σκοτάδι τής νύχτας.

bunär-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. τό κεφαλονέρι, 2. πηγάδι, βρύση.

bung-u, ούσ. άρ. πληθ. **bunga**, Βοτ. (Quercus sessiliflora) δρῦς ή άμισχος, κοιν. δένδρο, δενδρούλι, γρανιτιά, ρουπάκι.

bungbutë-a, ούσ θ. πληθ. —a, Βοτ. (Quercus lanuginosa) δρῦς ή χνοώδης, κοιν. άγρια βαλανιδια.

bungë-a, ούσ θ. πληθ. —a, βλ. **bung**.

buqär-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, γεωργός πού κατοικεί στην πόλη, **fushar**. Μετφ. πλούσιος.

buqicë-a, ούσ θ. πληθ. —a, τό λουκέτο, **dryni**.

burbulët, ρ. μετ. άρταίνω κάποιον πού βαστάει σαρακοστή, **burbulëtem**, άρταίνομαι, χαλάω τή σαρακοστή, **përmëletem**.

burbuqe - burbuqja, ούσ θ. πληθ. —, τό μπουμπούκι, ό κάλυκας, **gonxhe**.

burdulläk-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Βοτ. (Portulaca oleracca) ή άνδράχνη, ή άνδράχλα.

burg-u, ούσ. άρ. πληθ. **burgje**, ή φυλακή.

burgim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή φυλάκιση.

burgòs, ρ. μετ. φυλακίζω.

burgòsje-burgòsja, ούσ θ. ή φυλάκιση, ή κράτηση.

burgosur-i, (i), ούσ. άρ. πληθ. —(të), ό φυλακισμένος.

burgji-a, ούσ θ. πληθ. —, 1. τό τρύπανο, τό τρυπάνι, ή άρίδα, 2. ή βίδα.

burí-a, ούσ θ. πληθ. —, βλ. **borí**.

burím-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή πηγή.

burizän-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, βλ. **borizan**.

burkth-i, ούσ. άρ. πληθ. —, Ζωολ. (Gryllus domesticus) γρύλλος ό οίκιακός, κοιν. τριζόβι, **bulk, bulkth**.

burmë-a, ούσ θ. πληθ. —a, ό κοχλιάς, μικρή βίδα, ή βίδα, **vidë**.

buròn, ρ. άμετ. πηγάζει.

burokraci-a, ούσ θ. ή γραφειοκρατία, τό χαρτοβασίλειο.

burokrät-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό γραφειοκράτης.

burokratík,-e, έπίθ. γραφειοκρατικός.

bursë-a, ούσ θ. πληθ. —a, 1. τό χρηματιστήριο, 2. ή ύποτροφία.

bursist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, —a, ό ύπότροφος, θηλ. —e.

burràc-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —a, μικρόσωμος άντρας, άνδράριο, άνδρωπάριο, κοντοπίδαρος.
burracàk-u, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό δειλός, ό φοβιτσιάρης, άνδράριο.
burravéc-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —a, β λ. **burracak**.
burréc-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, β λ. **burracak**.
burrë-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —a, 1. ό άνδρας, ό άντρας, 2. ό σύζυγος, 3. ό γενναίος, — **i dheut**, ό ήρωας τής γής, **gjysmë** —, μεσόκοπος άντρας, — **i thyer**, άντρας περασμένης ήλικίας, **a je burrë!** (χαίρετισμός).
burrëri-a, ούσ. θ. 1. ή άνδρική ήλικία, 2. ή άνδρεία, ή άντρειωσύνη, ή θαρραλεότητα.
burrërisht, έπ. άνδρεία παλληκαρήσια, άνδρίκια, σάν άνδρας.
burrërishte, έπίθ. άνδρίκια, **këpucë** —, άνδρίκια ύποδήματα, **groba** —, άνδρίκια ρούχα, ά ν τ θ. **grarishte**.
burrëroj, ρ. μετ. άντρειεύω, άντρειώνω.
burrëror,-e, έπίθ. άνδρείος, παλληκαρήσιος, γενναίος, άνδρίκιος.
burrneshë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, παλληκάρα γυναίκα, **trime**.
burrnòt-i, ούσ. άρ. ό ταμπάκος, Μετφ. **ky nxënës është** —, αυτός ό μαθητής είναι πολύ άδύνοτος στά μαθήματα.
busolë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, β λ. **busull**.
bust-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή προτομή.
busull-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή πυξίδα, ό μπούσουλας.
bush-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, Βοτ. (*Buxus sempervirens*) πύξος ή άειθαλής, κοιν. πυξός, πυξάρι, τσιμισίρι.
bushiq,-e, έπίθ. β λ. **bullafiq**.
bushliqe - bushliqja, ούσ. θ. π λ η θ. —, 1. ό φούλτακας, ή φουσκαλίδα, **fulltakë**, **fulltak**, 2. Βοτ. ό καρπός τής φτελιάς.
bushtër-bushtra, ούσ. θ. π λ η θ.

bushtra, ή σκύλα και γυναίκα άνήθικη, κακή, **buçë**, **kuçkë**.
bushtërz-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Ζωολ. β λ. **dosëza**, **arrçi**,
bushtrik-u, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, τό καλαμπόκι πού δέν δένει άστάκι.
bushurdís, ρ. μετ. γεμίζω τό στόμα μέ νερό και ραντίζω τό καπνό ή τά ρούχα κλπ., — **duhanin**, ραντίζω τό καπνό (για να μαλακώσει).
but-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό βαενάκι, τό βαρέλι, ό κάδος, τό βουτσι.
but-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό μπούτι, ό μηρός.
bute-butja, ούσ. θ. π λ η θ. —, τό βουτσι του τυριου, τό βαρέλι, ό κάδος.
butë, έπ. μαλακά, ήπια, άπαλά, **me zë të** —, μέ τό καλό, μέ τό μαλακό.
butë (i, e), έπίθ. 1. μαλακός, ήπιος, άπαλός, πράος, **njeri i** —, μαλακός άνθρωπος, **bukë e** —, μαλακό ψωμί, **mot i** —, μαλακός καιρός, 2. ήμερος, **fik i** —, ήμερη συκιά.
butësi-a, ούσ. θ. ή μαλακότητα, ή ήπιότητα, ή πραότητα, ή άπαλότητα.
butësirë-a, ούσ. θ. μαλακός και υγρός καιρός, **mot i butë**.
butësisht, έπ. μαλακά, άπαλά, ήπια, μέ λεπτότητα.
butük-u, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, χρονιάρικος τράγος, **ftujak**, θ η λ. **ftujë**, χρονιάρικη γίδα.
buxhàk-u, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, **buxhaqe**, 1. ή γωνιά του δωματίου, 2. Βοτ. (*Vicia sativa*) ό άρακάς, ό άρακος, κοιν. ό βίκος.
buxhék-u, ούσ. άρ. β λ. **dosëza**, **arrçi**.
buxhét-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ό προϋπολογισμός, — **i i shtetit**, ό κρατικός προϋπολογισμός.
buxhetòr,-e, έπίθ. του προϋπολογισμού, **viti** —, τό οικονομικό έτος.

buzàs,-e, ἐπίθ. οὐσ. ἄρ. καὶ θ. ὁ χειλαράς, μέ χονδρά χεῖλη.

buzë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό χεῖλος, τό χεῖλι, **vuri —n në gas**, χαμογέλασε, **drodhi —t**, στράβωσε τά χεῖλη, μέ εἰρωνεία γιά περιφρόνηση, **vari —t**, δυσαρεστήθηκε, **s'i qeshi buza**, δέν γέλασε, δέν χάρηκε.

buzëgàz,-e, ἐπίθ. εὐθυμος, παιδρός, χαρούμενος, χαμογελαστός, **i qeshur**.

buzëhollë, ἐπίθ. ψιλοστόμαχος, ναζιάρης, πού δέν τοῦ ἀρέσει κανένα φαγητό.

buzëpaqeshur, ἐπίθ. 1. ἀγέλαστος, πού δέν τοῦ γελάει τό χεῖλος, 2. δύσθυμος, στενοχωρημένος, θλιμμένος, ἀγέλαστος, (ἀπό τίς στενοχώριες) πικραμένος, μελαγχολικός.

buzëqamë, ἐπίθ. σκυθρωπός, βαρύς, κατηγής, κατσούφης, **i mvrojtur**.

buzëqësh, ρ. ἀμετ. χαμογελῶ, μειδιῶ, **nënqesh**.

buzëqëshje-buzëqëshja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό χαμόγελο, τό μειδίαμα.

buzëqeshur, ἐπίθ. γελαστός, εὐθυμος, παιδρός, χαρούμενος.

buzëvarë, ἐπίθ. δυσαρεστημένος, θυμωμένος, κατσουφιασμένος.

buzore-buzorja, οὐσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τό χειλόφωνο ἢ χειλικόν, πού προφέρεται μέ τά χεῖλη, **b,p,m, labial**.

buzük-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τό μπουζούκι, ἔγχορδο μουσικό ὄργανο μέ ἔξι χορδές, σάν εἶδος κιθάρας.

byc-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, βλ. **elbth, kath**.

byk-u, οὐσ. ἄρ. ἢ ἄχνη, τό ἄχυρο, τό ἄχερο.

bylbyl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, —a, βλ. **bilbili**.

bylmët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, βλ. **bulmet**.

bylyzýk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τό βραχιόλι, τό περικάρπιο.

bymëj, ρ. μετ. διαστέλλω, διογκώνω, **bymehet**, Φυσ. διαστέλλεται.

bymim-i, οὐσ. ἄρ. Φυσ. ἡ διαστολή, ἀντθ. **tkurrje**.

bymýeshëm (i) - bymýeshme (e), ἐπίθ. πού διαστέλλεται, διαστελλόμενος, **trup i —**, διαστελλόμενο σῶμα (μέ θερμανση).

byr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ζωολ. βλ. **urithi**.

byrëk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, **byreqe**, τό μπουρέκι καὶ ἡ πίττα, ἡ κρεατόπιττα, ἡ τυρόπιττα.

byrò-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό γραφεῖο, —**ja e Partisë**, τό κοιμματικό γραφεῖο, —**ja politike**, τό πολιτικό γραφεῖο, —**ja teknike**, τό τεχνικό γραφεῖο.

byrokraci-a, οὐσ. θ. βλ. **burokraci**.

byrokràt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. **burokrat**.

byrokratik,-e, ἐπίθ. βλ. **burokratik**.

byrum! ἐπιφ. ὀρίστε! κοπιάστε!

bythçe-bythçja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. τό ἀποτσιγάρο, ἡ γόπα, 2. τό πατόφυλλο τοῦ καπνοῦ, τά πατάδια.

bythë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ὁ πινός, τό κάτω μέρος, ὁ πάτος, 2. ὁ κῶλος, ὁ πρωκτός, **rrì në —**, κάθομαι καταγῆς, —**a e kazanit**, ὁ πάτος τοῦ καζανιοῦ, **në — të fikut**, στή ρίζα τῆς συκιάς.

bythqiçër-bythqiçra, οὐσ. θ. πληθ. **bythqiçra**, Βοτ. (aristolochia) ἡ ἀριστολογία, ἀριστολογία ἢ κοινή ἢ κλιματίδα καὶ ἀμπελοχλαδόρριζα, ἀγριαμπελίνα, χελιδονιά, ἀγριάμπελη.

byzylýk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. **bylyzyk**.

C

C, e, Τό τρίτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

ca, ἄρ. ἄντων. μερικοί, μερικές, — **venë**, — **vijnë**, μερικοί πηγαίνουν, μερικοί ἔρχονται.

ca, ἔπ. λίγο, λιγάκι, **shko — më tutje**, πηγαινε λιγάκι (λίγο) παρέχει. — **nga** —, ἀπό λιγα-λίγα.

cabòk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, τό κούτσουρο, **kërcu**.

cak-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **caqe**, τό ὄριο, ἡ θέση, τό ἄκρο, **secili të qëndrojë në — të vet**, ὁ καθένας νά μείνει στή θέση του, **i vë caqet**, τοῦ βάζω ὄρια.

cakorre-cakorrja, οὐσ. θ. πληθ. —, βλ. **sëpatë e vogël, nagaçe**.

caktim-i, οὐσ. ἄρ. ὁ καθορισμός.

caktòj, ρ. μετ. 1. ὀρίζω, καθορίζω, προσδιορίζω, — **orën**, ὀρίζω τήν ὥρα, — **çmimin**. καθορίζω τήν τιμή, 2. τοποθετῶ, διορίζω.

caktuar (i, e), ἐπίθ. ὠρισμένος, καθορισμένος, προκαθορισμένος.

calik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ ἄσχος, τό κατσιούπι, **kaçup**.

callangur-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, μικρό ἄγουρο πεπόνι, τό σκιλιμπόνι.

cangadhe-cangadhja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ γαλάρα, γίδα ἢ προβατίνα, πού ἔχει μείνει χωρίς τό μικρό της.

cap-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **cepinj**, βλ. **çjar**.

capë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, τό τσαπί ἢ τσάπα, ἡ ἀξίνα.

caròj, ρ. μετ. σκαλίζω, τσαπίζω.

caronjë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, γίδα μέ κέρατα σάν τοῦ τράγου.

carorre-carorrja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ἀγελάδα μέ μεγάλα κέρατα.

car-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ τσάρος, ὁ βασιλιάς, θηλ. — **inë**.

carac-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **a**, Βοτ. (*Celtis australis*) κέτλις ἡ

αὐστραλιανή, κοιν. ἡ μελικοκιά, **bobol, karabobë**.

carist,-e, ἐπίθ. τσαρικός, **regjimi —**, τό τσαρικό καθεστώς.

carizëm-carizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ τσαρισμός, τό καθεστώς τοῦ τσάρου.

car-k-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **carqe**, ὁ τσάρκος τῶν κατσικῶν.

cazë, ἄρ. ἄντων. μερικοί καί ἔπ. βλ. **ca**.

ca ..., βλ. **zba** ...

cbe ..., βλ. **zbe** ...

cbo ..., βλ. **zbo** ...

cbr ..., βλ. **zbr** ...

cbu ..., βλ. **zbu** ...

cefël-cefla, οὐσ. θ. πληθ. **cefla**,

1. ὁ φλοιός, ἡ φλούδα, τό φλούδι, ἡ πέτσα, κοιν. τό τσέφλι, 2. τό πελεκούδι, τό θραῦσμα, **cifël**.

cek, ρ. μετ. βλ. **prek, çik**.

cekë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, 1. ἡ στεριά, ἡ ξηρά, 2. τά ρηχά (νερά).

cekë-a, οὐσ. θ. ἡ πρώτη ποιότητα, — **a e duhanit**, τό καλύτερο καπνό.

cekët (i, e), ἐπίθ. ρηχός, ἀβαθής, **ujë i —**, τό ρηχό νερό, **pjatë e —**, τό ρηχό πιάτο, Μετφ. ἐπιπόλαιος, **njeri i —**, ἄνθρωπος ἐπιπόλαιος.

celebrim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ τελετή τοῦ πολιτικοῦ γάμου, ὁ πολιτικός γάμος.

celebròj, ρ. μετ. τελῶ, — **mar-tesën**, κάνω, τελῶ πολιτικό γάμο, νομιμοποιῶ τό γάμο.

celenterate-t, οὐσ. θ. πληθ. Ζωολ. τά κοιλεντερωτά ἢ κοιλέντερα.

celfis, ρ. μετ. ξεφλίζω, ξεφλουδίζω, **qëroj**.

celulë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, 1. ὁ πυρήνας, 2. Βιολ. τό κύτταρο.

celuloidë-a, οὐσ. θ. τό κυτταροειδές, τό σελλουλόιντ.

celulozë-a, ούσ. θ. Χημ. ή κυτταρίνη, ή κελλουλόζα.
cen-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —e, σωματικό έλάττωμα, κακή συνήθεια, κακή έξη, **njeri me** —, άνδρως μέ έλάττωμα.
cenòj, ρ. μετ. 1. αρχίζω, αρχινώ, — **gjellën**, αρχινώ. τό φαγητό, 2. θίγω, προσβάλλω, — **në nder**, θίγω στήν τιμή, Μετφ. παραβιάζω, **cënoj**.
censurë-a, ούσ. θ. ή λογοκρισία.
censuròj, ρ. μετ. λογοκρίνω, έλέγχω, κάνω λογοκρισία.
centigràm-i, ούσ. άρ. πλ η θ.—, τό έκατοστογράμμο.
centilitër-centilitri, ούσ. άρ. πλ η θ. **centilitra**, τό έκατοστόλιτρο.
centimetër-centimetri, ούσ. άρ. πλ η θ. **centimetra**, τό έκατοστόμετρο.
central,-e, έπίθ. κεντρικός, **komiteti** —, ή κεντρική έπιτροπή, **rrugë** —e, κεντρικός δρόμος, κεντρική όδός, **qëndror**.
central-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —e, 1. ό σταθμός, —**i i elektrikut**, ό ήλεκτρικός σταθμός, 2. τό κέντρο, —**i telefonik**, τό τηλεφωνικό κέντρο.
centralizëm-centralizmi, ούσ. άρ. ό συγκεντρωτισμός, —**i demokratik**, ό δημοκρατικός συγκεντρωτισμός.
centralizim-i, ούσ. άρ. ή συγκεντρωποίηση, ή συγκέντρωση, —**i i kapitalit**, συγκέντρωση του κεφαλαίου, άντθ. **decentralizim**, ή αποκέντρωση.
centralizòj, ρ. μετ. συγκεντρώνω, συγκεντροποιώ, άντθ. **decentralizoj**, αποκεντρώνω.
centrifugàl,-e, έπίθ. φυγόκεντρος ή κεντρόφυγος, **forca** —e, ή φυγόκεντρος δύναμη, άντθ. **centripetal**, κεντρομόλος.
centripét,-e, έπίθ. κεντρομόλος, **forca** —e, ή κεντρομόλος δύναμη.
cep-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —a, —e, ή γωνία, ή κόγχη, **në** — **të murit**, στήν άκρη του τοίχου, **në** — **të rrugës**, στή γωνιά του δρόμου.
ceremoni-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, ή τελετή, **pa** —, χωρίς πολλούς τύπους.

ceremoniàl,-e, έπίθ. έθιμοτυπικός, τελετουργικός.
ceremoniàl-i, ούσ. άρ. ή έθιμοταξία, ή έθιμοτυπία.
cergë-a, ούσ. θ. πλ η θ. —a, 1. ή φλοκωτή, κοιν. ή τσέργα (μάλλινο σκέπασμα μέ κλόσσια), 2. — **e merimangës**, ό ιστός τής άράχνης.
cerk, ρ. μετ. έπιτυγχάνω στό χτύπημα, **qëlloj**, **godit**.
cermë-a, ούσ. θ. πλ η θ. —a, ό ρευματισμός, ή άρθρίτις, ή άρθρίτιδα, **më zë** —a, μου πιάνονται τά νεύρα του ποδιού, **përdhes**, **artrit**, 2. ή πρώτη ποιότητα.
cermit, ρ. άμετ. τρίζω, — **dhëmbët**, τρίζω τά δόντια, **cërmit**.
certifikatë-a, ούσ. θ. πλ η θ. —a, τό πιστοποιητικό.
cetacé-të, ούσ. θ. πλ η θ. Ζωολ. τά κητώδη.
cëmòn (më), ρ. άπρόσ. μέ σφάζει, μέ σπάει λιγάκι, **më** — **zemra**, μέ σφάζει λιγάκι ή καρδιά.
cënim-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —e, ή θίξη, ή παραβίαση, ή παράβαση.
cënòj, ρ. μετ. βλ. **cenoj**.
cërcërim-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —e, τό κελάιδισμα των πτηνών, **cicërim**.
cërcërit, ρ. άμετ. κελαιδώνω, κελαιδώνω, **cicëron**.
cëriç, ρ. μετ. καίω βούτυρο ή λάδι στό τηγάνι.
cëriç-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —a, βλ. **mullibardha**.
cërle-cërlja, ούσ. θ. πλ η θ.—, είδος πτηνού, κοτσιφιού, **cirrajë**.
cërmëdëll-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Rhus cotinus*) ρούς ό κότινος, κοιν. ή άγριλιά, ή άγριελιά, τό άγρίλι, άγριελαία, **brosht**.
cërmòk-u, ούσ. άρ. πλ η θ. —ë, βλ. **shtuf**.
cfagë-a, ούσ. θ. ό ιστός τής άράχνης, **pëlhura e merimangës**.
cfilit, ρ. μετ. τσακίζω στό ξύλο, βασανίζω, παιδεύω, τυραννώ, **cfilitem**, βασανίζομαι, τυραννούμαι, ύποφέρω.
cfràt-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —e, ό φράχτης που κάνουν στό ποτάμι για να γυρίσουν τό νερό, **pendë**.
cfurk-u, ούσ. άρ. πλ η θ. **cfurqe**,

1. ἡ διχάλα, **furkë, tërfurk**, 2. ὁ σκορπιός, **akrep, perçollak, sfurk**.
cfytës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**a**, τὸ σιφόνι, κοιν. ντουντούκι, πού παίζουν τὰ παιδιά μέ νερό, **stërfyc**.
cibune-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ τσιπούνι.
cicami-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, Ζωολ. (Troglodytes troglodytes) τρωγλοδύτης ὁ τρωγλοδύτης, ὁ τρυποφράχτης, κοιν. τὸ γκριτζιάκι, μικρὸ πτηνὸ.
cicë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **sisë**.
cicërim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τὸ κελάηδισμα, ὁ τερετισμός.
cicëron, ρ. ἄμετ. κελαηδεῖ, τιτυβίζει, τερετίζει, **cicërit**,
cifël-cifla, οὐσ. θ. πληθ. **cifla**, βλ. **cefël**.
cigare-cigarja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ σιγάρο, τὸ τσιγάρο, τὸ σιγαρέττο, **fletë** (kartë)—, τὸ σιγαρόχαρτο.
cigaris, ρ. μετ. τσιγαρίζω, καβουρντίζω, **cigarisem**, τσιγαρίζομαι, καβουρντίζομαι, **cigariset me dhjamë të tij**, τὰ περνάει μέ ἐκεῖνο πού ἔχει.
cigarishte-cigarishtja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ καπνοσύριγγα, ἡ πίπα.
cik, ρ. μετ. ἀγγίζω, ἐγγίζω, **prek, cek**.
cikë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (Anthus campestris) ὁ ἄνθος, πτηνὸ ξηροβατικὸ.
cikël-cikli, οὐσ. ἄρ. πληθ. **cikle**, ὁ κύκλος.
cikërimë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τὰ μικροπράγματα.
ciklòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ὁ κυκλώνας.
ciklop-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ κύκλωπας, **katallâ**.
ciklopik-e, ἐπίθ. κυκλώπειος, **mure**—**e**, τὰ κυκλώπεια τείχη.
ciklostil-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, τὸ μηχανήμα τοῦ πολύγραφου, ὁ πολύγραφος.
ciknë-a, οὐσ. θ. 1. ἡ πάχνη, ἡ ξεροπαγωνιά, 2. ἡ τσίχνα τοῦ φαγητοῦ.

ciknoset, ρ. παθ. τσικνίζει, παραψήνεται, παρακαβουρντίζεται.
cikrròn, ρ. ἄπρόσ. ψιχαλίζει, πέφτει ψιλή βροχή, **pikrron**.
cila, ἐρωτ. ἄντων. βλ. **cili**.
ciladò, ἄόρ. ἄντων. βλ. **cilido**.
cilësi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ποιότητα, Μετφ. τὸ προτέρημα, τὸ προσόν.
cilësòj, ρ. μετ. χαρακτηρίζω.
cilësòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Γραμμ. ὁ ἐπιθετικὸς προσδιορισμός.
cili, ἐρωτ. ἄντων. ποιός; — **është ai?** ποιός εἶναι αὐτός, θηλ. **cila**, ποιά;
cilidò, ἄόρ. ἄντων. ὁ καθέννας, ἕκαστος, ὅποιοςδήποτε, — **qoftë**, ὅποιοςδήποτε καί ἂν εἶναι, θηλ. **cilado**, ἐκάστη, ὁποιαδήποτε, ἡ καθεμιά.
cilindër-cilindri, οὐσ. ἄρ. πληθ.
cilindra, 1. Τεχν. καὶ Γεωμ. ὁ κύλινδρος, 2. καπέλλο κυλινδρικό, τὸ ψηλὸ καπέλλο.
cilindrik-e, ἐπίθ. κυλινδρικός.
cimàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, βλ. **thumbi**.
cimbis, ρ. μετ. βλ. **pickoj**.
cimbür-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**. Ζωολ. βλ. **këpushë**.
cingare-cingarja, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **cigare**.
cingël-cingli, οὐσ. ἄρ. μικρὸ ξύλο, κοιν. ἡ κίτσα πού παίζουν τὰ παιδιά, τὸ μεγάλο τὸ λένε καλέτσι, τὸ τσελίκι, τσιλίκι, **pingël**.
cingëlthi, ἐπ. **lozim**—?, παίζομε τὰ καλέτσια; τσελίκα;
cingërimë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ παγωνιά, τὸ τσουχτερό κρύο, ἡ πάχνη, **fraç, acari**.
cingris, ρ. μετ. παροξύνω, συνδουλίζω, ἀνασκαλεύω, **ngacmoj**.
cinik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ κυνικός, ὁ ἀδιάντροπος καὶ ἐπίθ.
cinizëm-cinizmi, οὐσ. ἄρ. Φιλοσ. ὁ κυνισμός, ἡ κυνικότητα.
cinkografí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ χαλκογραφία, ἡ τσιγκογραφία.
cinxër-cinxri, οὐσ. ἄρ. πληθ.
cinxra, Ζωολ. ὁ τσίντζιρας, ὁ τζιτζικας, τέττιξ, ὁ τέτιγας, **gjinkallë**.

cinxërim-i, ούσ. άρ. ό τερετισμός, τό τερέτισμα, τό τσιντσιρίσμα.
cinxërit, ρ. άμετ. τερετίζει (ό τζίτζικας), τσιντσιρίζει.
cinxife-cinxifja, ούσ. θ. Βοτ. ή ζίζυφος, κοιν. ή ζίζυφιά τζιτζιφιά, **xinxife**.
cip-i, ούσ. άρ. 1. ή άκρη, **në — të krahut**, στήν άκρη του βραχίονα, στήν πλάτη, 2. τοπ. έπ. έπανωτά — **më** —, τό ένα πάνω στ'άλλο, έπανωτά, **pingo**.
cipë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή μεμβράνα, ή τσίπα, τό κάλυμμα, — e **qepës**, ή τσίπα του κραμμυδιού, Μετφ. **njeri pa** —, άνθρωπος χωρίς άναμούστρα, χωρίς ντροπή, **i ka plasur** —a, του βγήκε ή ντροπή.
cipëplasur, επίθ. άδιάντροπος, άναίσχυντος, **i paturp**.
cirikokë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. ή κορώνη ή σποδόχρους, κοιν. κουρούνα, **stërqokë**.
cirilik,-e, επίθ. κυριλλικός, **shkrim** —, κυριλλική γραφή (του άλφάβητου μερικων σλαβικων γλωσσων).
cirkus-i, ούσ. άρ. τό τσίρκο, τό τσίρχολο.
cirlë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **mullibardhë**.
cironkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. ό τσίρος, **cirua, gjuhë**.
cirua-ciròi, ούσ. άρ. πληθ. **cironj**, Ζωολ. βλ. **cironkë**.
cirris, ρ. μετ. κεντώ, κεντρίζω, κοιν. τζινώ, **thumboj**.
cität-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό άπόσπασμα, ή περικοπή, χωρολόγου, ή παράθεση (άπό κείμενο).
citë, έπ. γεμάτα, ύπεργεμάτο, ξεχειλισμένο, κοιν. τσίτα, **plot**.
citòj, ρ. μετ. παραδέτω άπόσπασμα (άπό κείμενο), **qek**.
citòs, ρ. μετ. ύπεργεμίζω, τσιτώνω, **mbush plot**.
civil-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, ό πολίτης, ό άστός.
civil,-e, επίθ. πολιτικός, άστικός, **rroba** —e, πολιτικά ρούχα, **të drejtat** —e, τά πολιτικά δικαιώματα, Δικ. **kodi** —, ό άστικός

κώδικας, **lufta** —e, ό έμφύλιος πόλεμος.
cjap-i, ούσ. άρ. πληθ. **cjep**, ό τράγος, τό τραγί, **sqap**.
skëlfít, ρ. μετ. γρατσουνίζω, **gërvish, gërryej**.
ckërfitem, ρ. μέσ. άνοιγω πολύ (για λουλούδια, λάχανα), **i u ckërfitën sytë**, του πετάχτηκαν τά μάτια (του άνοιξαν πολύ).
ckërmít, ρ. μετ. βλ. **skërmít**.
cmag-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, βλ. **kunj**.
cmir-i, ούσ. άρ. βλ. **smirë, nakar, haset**.
cof, ρ. άμετ. ψοφώ, (έπί ζώων), **ngordh**.
coftinë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **ngordhësirë, kërmë**.
cohë-a, ούσ. θ. πληθ. —ra, ή τσόχα, μάλλινο ύφασμα, τό ρούχο.
cohtë (i, e), επίθ. στόχινος, άπό τσόχα, ρούχινος.
copë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό κομμάτι, τό τεμάχιο, τό μέρος, **një — bukë**, ένα κομμάτι ψωμί, Μετφ. έπ. **ja tha** —, του τό είπε άνοιχτά, άπερίφραστα, **bëhet — për të**, γίνεται κομμάτια, κόβεται, θυσιάζεται γιαυτόν, —a —a, κομμάτια-κομμάτια, **u kthye copë-copë**, γύρισε καταξεσχισμένος.
copëtim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό κομματιασμα, ό διαμελισμός, ό τεμαχισμός.
copëtòj, ρ. μετ κομματιάζω, τεμαχίζω, διαμελίζω, διαμοιράζω, Μετφ. **u copëtuan**, κόπηκαν, θυσιάστηκαν, έκαμαν μεγάλες προσπάθειες, κατακουράστηκαν.
copëz-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό κομματάκι.
copëzòj, ρ. μετ. βλ. **copëtoj**.
copëtuar (i, e), επίθ. 1. διαμελισμένος, κομματιασμένος, 2. κατατσακισμένος, κατάκοπος, 3. κουρελιασμένος.
cub-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, ό ληστής, ό κλέφτης, ό άρπαγας, **hajdut, kusar**.
cucë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **çupë, vajzë, gocë**.
cufël-cuflla, ούσ. θ. πληθ. **cuflla**,

1. βλ. *cefëli*, 2. οἱ μεγάλες νιφάδες (του λουῦ πες) τοῦ χιονιοῦ.
cule-culja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ὁ αὐλός, ἡ φλογέρα, 2. Ἄνατ. τό προκνήμιο, ὁ αὐλός, κοιν. τό καλάμι τοῦ ποδιοῦ, *cyle*.
cule-t, οὐσ. θ. πληθ. τά ράκη, τά κουρέλια, *zhele*.
cullufe-t, οὐσ. θ. πληθ. ἡ τούφα, ἡ μπούκλα, τό τσουλούφι, *xullufe*.
cung-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. *cungje*, κοιν. τό κούτσουρο, πού μένει ἀφοῦ κοπεῖ ὁ κορμός δέντρου, *kërcu*.
cung,-e, ἐπίθ. 1. κολοβός, ἀκρωτηριασμένος, σακατεμένος, 2. ἐπ. κολοβά, ἀκρωτηριασμένα.
cungim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό κολόβωμα, ἡ ἀκρωτηρίαση, τό ἀκρωτηρίασμα, ὁ ἀκρωτηριασμός.
cungòj, ρ. μετ. 1. κολοβώνω, κλαδεύω, 2. ἀκρωτηριάζω, ἀποκόπτω.

cup, ἐπ. μονά, (ὄχι ζυγά), **par a** —? μονά ἢ ζυγά; (τούρικα *tek a çift*), ἀντθ. **par ose çift**.

curr, ρ. μετ. βλ. *curroj*.²

curril-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, ἡ κάνουλα τοῦ νεροῦ, ὁ κρουνός, τό ἀνάβρυσμα.

curròj, ρ. μετ. 1. μικραίνω, — **veshët**, τοῦ μικραίνω τά αὐτιά, 2. ἀνασηκώνω, **curron veshët**, ἀνασηκώνει τά αὐτιά, ὅπως κάνει τό σκυλί, τό ἄλογο, τό μουλάρι, ἀπό φόβο.

cvarrë, ἐπ. βλ. *zvarrë*.

cvarris, ρ. μετ. βλ. *zvarris*.

cverdhem, ρ. μετ. βλ. *zverdhem*.

cverk-u, οὐσ. ἄρ. βλ. *zverk*.

cyle-cylja, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. *fyell*, *cule*.

cys, ρ. μετ. (ἀορ. *cyta*, *cyt*, *cytë*), βλ. *ngas*, *ngacmoj*.

Ç

Ç, ç, Τό τέταρτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

ç' (çë), ἐρωτ. ἀντων.— **the?** τί εἶπες; — **është?** τί εἶναι; ἐπίθ.— **punë bën?** τί δουλιὰ κάνεις; — **njeri është ai?** τί λογῆς ἀνδρῶπος εἶναι αὐτός;

çaçanik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ἡ καρυδιά καί τό καρύδι μέ φύλλα, ἡ πράσινη φλούδα τῶν καρυδιῶν πού χρησιμοποιεῖται γιά βάψιμο.

çaçkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. τό φλυτζάνι τοῦ καφέ, 2. τό κρανίο, τό καύκαλο.

çadër-çadra, οὐσ. θ. πληθ. **çadra**, 1. ἡ ὀμπρέλλα, τό ἀλεξιβρόχιο, τό ἀλεξήλιο, 2. ἡ σκηνή, τό ἀντίσκηνο, τό τσαντήρι, ἡ τέντα.

çaf-i, οὐσ. ἄρ. βλ. *çafë*.

çafë-a, οὐσ. θ. ἡ πάχνη, *brymë*, *brimë*.

çafkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. *çajme*.

çafkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. τό κρανίο, ἡ κορυφή τοῦ κεφαλιοῦ, 2. ἡ τσάφκα τοῦ τσαγιοῦ ἢ τοῦ γάλατος, τό φλυτζάνι, τό κύπελλο, ἡ κούπα.

çafkëlore-çafkëlorja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. *laureshë*, *kaçuler*.

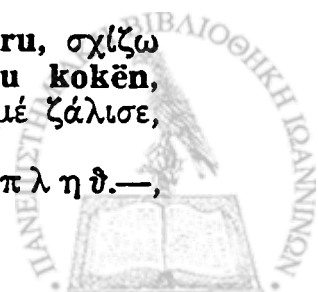
çahje, ἐπίθ. διαρρηχτικός, πού ἀνοίγει εὐκόλα, **pjeshkë** —, ροδάνικο πού βγαίνει εὐκόλα τό κουκούτσι, ὁ πυρήνας.

çair-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό λιβάδι, κοιν. τό τσαῖρι, *livadh*, *luadh*.

çaj-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Thea sinensis*) τό τέϊον, κοιν. το τσαῖ, — **mali**, βουνίσιο τσαῖ.

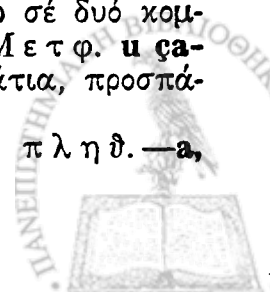
çaj, ρ. μετ. σχίζω, — **dru**, σχίζω ξύλα, Μετφ. **më çau kokën**, μοῦ ἔσχισε τό κεφάλι, μέ ζάλισε, μέ σκότισε.

çajme-çajmja, οὐσ. θ. πληθ.—,

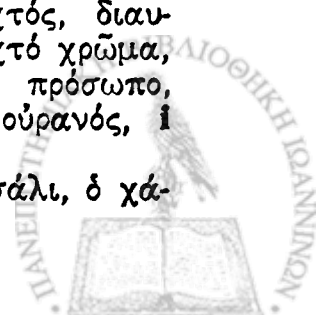
Ζωολ. 1. (Lanus collurio) λά-
νιος ή άετομάχος ό έρυθρόπους
ό μεσημβρινός, γένος ώδικών πτη-
νών, 2. (Ardea cinerea) ό έρω-
διός ό τεφρόχρους, κοιν. ψαροφά-
γος ή τρυγονοσύρτης ή τρυγονο-
κράχτης, **çafkë, çarkë**.
çajnik-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό
τσαγερό, ή τσαγιέρα, ή τσαϊέρα.
çajre-çajrja, ούσ. θ. πληθ. —,
βλ. **çair**.
çakáll-i, ούσ. άρ. πληθ. **çakej**,
Ζωολ. (Canis aureus) ό θώς,
κοιν. τό τσακάλι.
çakalle-çakallja, ούσ. θ. πληθ. —.
1. ή ροκάνα, τό κρόταλο, 2.
Μετφ. — **mulliri**, φλύαρος,
Ilafazan.
çakarit, ρ. μετ. άνοιγω διάπλατα
τά μάτια, γουρλώνω τά μάτια.
çakë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό μέ-
ρος, τό σημείο στό αυλάκι του
νεροϋ που παίρνουν νερό για να
ποτίσουν τά χωράφια.
çakëll-i, ούσ. άρ. σωρός άπό μι-
κρές κομματιασμένες πέτρες,
κοιν. τό τσικίλι.
çakërdis, ρ. μετ. 1. διασκορπίζω,
άπομακρύνω, σκορπάω, **çakërdi-
sem**, φεύγω, γίνομαι άφαντος,
2. τρελλαίνομαι, **m'u — mendja**,
τρελλάθηκα, μου έφυγε ή γνώμη.
çakërdisur (i, e), έπίθ. συγχυσμέ-
νος, ταραγμένος, σαστισμένος.
çakërit, ρ. μετ. άνοιγω πολύ
τά μάτια, γουρλώνω τά μάτια.
çakërr, έπίθ. άλλολθωρος, άλλή-
θωρος, στραβομάτης, ληθώρης.
çakmàk-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό άναπτήρας, τό τσακμάκι.
çakmàsh-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
βλ. **stopan, djathar**.
çal-i, ούσ. άρ. ό κουτσός, ό χω-
λός, θηλ. —kë.
çalakëmbëzi, έπ. κουτσά, **eci —**,
περπατώ μέ τό κουτσό, μέ τό
ένα πόδι, **luaj —**, παίζω τό κου-
τσό, παίζω τόν καλόγερο.
çalamàn,-e, ούσ. άρ. θ. και έπίθ.
βλ. **i çalë, çalok**.
çalë (i, e), έπίθ. κουτσός, χωλός,
topall.
çalkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή
κουτσή γυναίκα, **topalle**.
çalòj, ρ. ά μετ. κουτσαίνω, χωλαί-

νω, Μετφ. **çalon puna**, χωλαί-
νει, δέν πάει καλά ή δουλιά.
çalòk,-e, έπίθ. βλ. **i çalë**.
çalùk,-e, έπίθ. βλ. **i çalë**.
çallëstis, ρ. μετ. προσπαδῶ, μερι-
μνῶ, φροντίζω, **përriqem**.
çallma-t, ούσ. θ. πληθ. σπυριά
καλαμποκιου ψημένα στό κόσκι-
νο, κοιν. οί τσιρόκοι, παπαδιές.
çallmë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό
σαρίκι, τό τυρμπάνι.
çam-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Βοτ.
βλ. **bredhi**.
çam-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό Τσά-
μης, ό Τσιάμης, κάτοικος τής
Τσαμουριάς, θηλ. **çame**.
çam,-e, έπίθ. τσάμικος, ό τῶν τσά-
μηδων.
çamçakëz-i, ούσ. άρ. τό κολοφώ-
νιο.
Çamëri-a, ούσ. θ. ή Τσαμουριά.
çamërisht, έπ. τσάμικα, στήν
τσάμικη διάλεκτο.
çamërishte-çamërishtja, ούσ. θ. ή
τσάμικη διάλεκτος.
çanàk-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, **ça-
naqe**, ή γαβάδα, τό τσανάκι, τό
πινάκι (χωματένιο).
çanaklëpirës-i, ούσ. άρ. πληθ. —,
ό τσανοκογλείφτης, ό πινακογλεί-
φτης, ό δουλοπρεπής, **sahanlëpi-
rës, parazit**.
çantë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή
τσάντα, 2. τό χαρτοφυλάκιο, ό
χαρτοφύλακας.
çap-i, ούσ. άρ. κυνηγητικό σκυλί,
λαγωνικό, **langua, zagar**.
çap-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, —a,
τό βήμα, ή δρασκελιά.
çap, ρ. μετ. μασῶ (τό ψωμί) ρ.
ά μετ. περπατῶ, βαδίζω, **eci**,
προστ. **çap!** πήγαινε!
çapàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ή
ταινία, ή κορδέλλα (χρυσή ή
άσημένια), 2. ή μεταξωτή
κορδέλλα.
çapë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ.
1. **kafshatë**, 2. βλ. **shat i vogël**.
çapëlej, ρ. μετ. βλ. **çapëlòj**.
çapëlòj, ρ. μετ. σχίζω σε δυό κομ-
μάτια, **çapëlohem**, Μετφ. **u ça-
pëlova**, έγίνα κομμάτια, προσπά-
θησα πολύ.
çarkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
Ζωολ. βλ. **çafkë**.

çarkën -i, ούσ. άρ. και επίθ. τσαχπίνης, παιγνιδιάρης, κατεργάρης, πανούργος, ό άταχτος, **djalë i prapë, bandill, i pahajr.**
çarkënllëk-u, ούσ. άρ. πληθ. **çarkënllëqe**, ή τσαχπινιά, ή κατεργαριά.
çaròk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Άνατ. 1. τό μηραίο όστουñ, 2. τό κλήκτρο (τοῦ κόκκορα), **kërciri i këmbës.**
çarraz, έπ. παράλογα, άνόητα, άσκοπα, **foli** —, μίλησε άσκοπα, και επίθ.—e, βίαιος, άπερίσκεπτος.
çarthi, έπ. μέ βήμα, **me çar, me hap.**
çarua-çaroi, ούσ. άρ. πληθ. **çarònj**, τό πλήκτρο (κόκκορα).
çarap-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **çorap.**
çarçaf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό σεντόνι, 2. ό φερετζές.
çardhák-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό έξώστεγο, ή βεράντα, **çardak.**
çarë (i, e), επίθ. σχισμένος.
çarë-a, (e), ούσ. θ. πληθ.—a, (të), ή σχισμή, ή ρωγή, τό ράγισμα.
çark-u, ούσ. άρ. πληθ. **çarqe**, 1. ό δόκανος, ή ποντικοπαγίδα, **dhokan**, 2. τό χαβάνι (τοῦ καπνοῦ). —u i **duhanit.**
çarmatim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό άφοπλισμός, τό ξαρμάτωμα, άντθ. **armatimi**, ό έξοπλισμός.
çarmatòs, ρ. μετ. άφοπλίζω, **çarmatosem**, ρ. μέσ. άφοπλίζομαι.
çart-i, ούσ. άρ. τό παραμιλητό, τό παραλήρημα, **flet prej** —i, παραλαλεϊ, παραληρεϊ.
çartë-a, ούσ. θ. ή διχόνοια, **u ka hi** —a, τούς μπήκε ή διχόνοια, ή γρίνια, **grindja, përcarja.**
çartòj, ρ. άμετ παραληρω, παραλαλω, παραμιλω, παραφρονω.
ças-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **çasti.**
çast-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή στιγμή, **orë e** —, κάθε ώρα και στιγμή.
çatall-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, **çataj**, ή διχάλα, τά δάντια του τρικουλιού.
çati-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **pullaz.**

çaül-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **nofull.**
çbëj, ρ. μετ. 1. ξεκάνω, **çbëj mallin**, ξεκάνω, πουλω τό πράγμα, 2. χαλνω, καταστρέφω.
çbojatis, ρ. μετ άποχρωματίζω.
çdëmtim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άποζημίωση, ή άποκοπή.
çdo, επίθ. καθένας, καθεμιά, — **njeri**, ό καθένας.
çdrëdh, ρ. μετ. βλ. **zhdrëdh.**
çduk, ρ. μετ. βλ. **zhduk.**
çdukje-çdukja, ούσ. θ. βλ. **zhdukje.**
çehré-çehrja, ούσ. θ. ό δψη, ή έκφραση του προσώπου, ό τσιερέσ.
çek-u, ούσ. άρ. πληθ.—a, **çeqe**, 1. τό τραπεζογραμμάτιο, τό τσέκι, ή τραπεζιτική έπιταγή, 2. ούσ. άρ. έθνικ. ό Τσέχος.
çek,-e, επίθ. τσέχικος, **gjuha** —e, ή τσέχικη γλώσσα.
çek, ρ. μετ. βλ. **prek.**
çekan-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό σφυρί, **çokan.**
çekiq-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, τό σφυρί, τό σφυράκι.
çekisht, έπ. τσέχικα, τσεχιστί.
çekishte-çekishtja, ούσ. θ. ή τσέχικη γλώσσα.
çekmexhé-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό συστάρι, **syzë.**
çekoslovàk,-e, επίθ. τσεχοσλοβάκιος.
çekoslovàk-u, ούσ. άρ. ό Τσεχοσλοβάκος, θηλ. —e.
çel, ρ. μετ. άνοιγω, — **derën**, άνοιγω τή θύρα, — **një tokë**, ξεχερσώνω, δουλεύω για πρώτη φορά, — **zjarrin**, άνάβω τή φωτιά, ρ. άμετ. —i **koha**, άνοιξε ό καιρός, —**ën lulet**, άνθισαν τά λουλούδια, **a** — **ai njeri?** δέχεται ξένους, (φιλοξενεϊ) αυτός ό άνθρωπος; **i u** — **fytyra**, του γέλασε τό πρόσωπο, χάρηκε.
çelës-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, —e, τό κλειδί **haps, kyç.**
çelët (i, e), επίθ. άνοιχτός, διαυγής, **ngjyrë e** —, άνοιχτό χρωμα, **fytyrë e** —, φαιδρό πρόσωπο, **qiell i** —, καθαρός ούρανος, **i kthjellët.**
çelik-u, ούσ. άρ. τό άτσάλι, ό χαλυβας, **çelnik,**

çelje-çelja, ούσ. θ. 1. τό άνοιγμα, 2. ή έναρξη, 3. τό άνθισμα.
çelnik-u, ούσ. άρ. βλ. **çelik**.
çelnikòs, ρ. μετ. άτσαλώνω, χαλυβδώνω. Μετφ. σκληραγωγῶ.
çelniktë (i, e), επίθ. άτσαλίνος, άτσαλένιος, χαλύβδινος.
çeltinë-a, ούσ. θ. τό ξέφωτο (δάσους).
çeruar (i, e), επίθ. 1. άνοιχτός, 2. γελαστός, χαρούμενος, εύθυμος, 3. καθαρός, όλοκάθαρος, **qiell i** —, καθαρός ούρανός.
çembër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό κεφαλομάντηλο, τό τσεμπέρι.
çemi, ρ. μετ. λογοπιάνω, αναφέρω, **ja çema atë punë**, του λογόπιακα, του θύμισα, του έδιξα, εκείνητή δουλιά.
çengél-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, —a, ό γάντζος, ή άρπάγη, τό τσεγκέλι, τό τσιγκέλι.
çeré-ja, ούσ. θ. πληθ.—, κοιν. ή κατσούλα (λίγες τρίχες που άφίνουν στην κορφή του κεφαλιού), **perçe**, **çerpe**.
çeptirë-a, ούσ. θ. βλ. **ligatë**².
çerdhe-çerdhja, ούσ. θ. πληθ.—, ή φωλιά, **çerdhja e fëmijëve**, ό βρεφικός, παιδικός σταθμός.
çerdhukull-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Alauda arvensis*) κορυδαλός ή αλούδα, κορυδαλός ό κοινός ή άγροτικός, κοιν. σιταρήθρα, σταρήθρα.
çeré-çeréja, ούσ. θ. βλ. **çehré**.
çerék-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό τέταρτο, **një — sahati**, ένα τέταρτο της ώρας.
çerekçi-a, ούσ. άρ. πληθ.—, φτωχός βιοτέχνης (άπηρχ. λέξη).
çereke-çerekja, ούσ. θ. πληθ.—, μέτρο σιτηρών από 24 όκάδες.
çerép-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, πήλινο δοχείο, μικρότερο από τό τεψί, αλλά βαδύτερο, όπου ψήνουν ψωμί και ή γαβάδα.
çerjép-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **çerrep**.
çerr-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **cicami**.
çetâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό συμμορίτης, ό ληστής, **çetanik**.
çetele-çetelja, ούσ. θ. πληθ.—, ή

έγκοπή, ή έντομή (βέργα).
çetë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή ομάδα, 2. τό γένος, ομάδα οικογενειών.
çetinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **borigë**, **vgje**.
çetòj, ρ. μετ. βγαίνω συμμορίτης, ληστής.
çetür-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ξύλινο δοχείο (γάλακτος), **kupëz**.
çë, έρωτ. άντων. τί; **ç'**, **çfarë**.
çënjtem, ρ. μέσ. ξεπρήσκομαι, **u çënjt dora**, ξεπρήστηκε τό χέρι.
çështje-çështja, ούσ. θ. πληθ.—, ή υπόθεση, τό ζήτημα, **e bëri** —, τό έκαμε ζήτημα, **na dolli një** —, μάς παρουσιάστηκε μία υπόθεση.
çfajësim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άδώση.
çfajësohem, ρ. μέσ. άυτόπ. δικαιολογούμαι, άπαλλάσσομαι της εύθύνης.
çfajësòj, ρ. μετ. άδρώνω, δικαιολογῶ, άπαλλάσσω των εύθυνών.
çfaq, ρ. μετ. βλ. **shfaq**.
çfaqje-çfaqja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **shfaqje-shfaqja**.
çfarë, έρωτ. άντων. τί; — **deshe?** τί ήθελες; επίθ. — **njeriu është ai?** τί είδους άνθρωπος είναι αυτός;
çfarëdò, άόρ. άντων. ό, τι, ότιδήποτε, — **që t'i thuash e bën**, ότιδήποτε νά του πεις, ό, τι κι άν του πεις, τό κάνει.
çfaròs, ρ. μετ. βλ. **shfaros**.
çfarosje-çfarosja, ούσ. θ. βλ. **shfarosje**.
çfronësòj, ρ. μετ. βλ. **shfronësòj**.
çfronësim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **shfronësim**.
çfryj, ρ. μετ. βλ. **shfryj**.
çfrytëzim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **shfrytëzim**.
çfrytëzòj, ρ. μετ. βλ. **shfrytëzòj**.
çfrytëzues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **shfrytëzues**.
çfrytëzuar (i, e), επίθ. βλ. **shfrytëzuar (i, e)**.
çibàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **birthi**.
çibük-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ή πίπα, τό τσιμπούκι.
çiçibanòz-i, ούσ. άρ. πληθ. βλ. **çiçibune**.

çibune - **çibunia**, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Ceratonia siliqua*) ή κερωνία ή έλλοβος ή κεραιώνια ή κεραιά, κοιν. ή χαρουπιά, ή ξυλοκερατιά, ή κουτσουρουδιά, ή κουτσουπιά.
çifçi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό δουλοπάροικος.
çifligâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τσιφλικάς, ό γαιοχτήμονας, ό χτηματίας.
çiflik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, **çifliqe**, τό τσιφλίκι, τό χτήμα, τό άγρόχτημα.
çift-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ζευγάρι, τό ζεύγος.
çifte-çiftja, ούσ. θ. πληθ.—, τό δίκανο, ό τσιεφτές.
çifteli-a, ούσ. θ. πληθ.—, Μουσικό όργανο μέ δύο χορδές.
çiftòj, ρ. μετ. ζευγαρώνω, **çiftos**.
çiftòs, ρ. μετ. βλ. **çiftoj**.
çik, ρ. μετ. βλ. **prek**.
çikë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **gocë, vajzë, çupë**.
çikë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Phylloscopus collybita*) ό φυλλόπνευστος ή φυλλοσκόπος, μικρό πτηνό.
çikë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κομματάκι, λίγο, **një — bukë**, λίγο ψωμί, ένα κομματάκι ψωμί, **e bëri — a — a**, τό έκαμε κομμάτια-κομμάτια.
çikë, έπ. λίγο, λιγάκι, λιγουλάκι, κομματάκι, **për një —**, παρ' όλίγο.
çikërrime-t, ούσ. θ. πληθ., τά μικροπράγματα, τά ψιλικά.
çikërrimë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, μικρό πράγμα, ψιλικό.
çikërrimtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έμπορος ψιλικών, ό ψιλικατζής.
çikëverrë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **xixëllonjë, buku-rezë**.
çikla-t, ούσ. θ. πληθ. τά πολύ μικρά και άσήμαντα πράγματα, τά μικροπράγματα.
çiklist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό ποδηλατιστής, ό ποδηλατοδρόμος, ό ποδηλάτης.
çiklizëm - **çiklizmi**, ούσ. άρ. 'Αθλητ. ή ποδηλασία, ή ποδηλατοδρομία.

çiklòp-i, ούσ. άρ. Ζωολ. ό κύκλωψ (μαλακόστραχο).
çikòj, ρ. μετ. βλ. **pikoj**.
çikòn, ρ. άμετ. βλ. **pikon**.
çikrik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό μαγγάνι ή ροδάνι, ή σβίγα, ή άνέμη, πού κλώθονται τά νήματα, 2. τό μαγγάνι ή μαγγανοπήγαδο, 3. τό καρέλι μέ ράμμα, ό μακαράς, τό καρούλι, Φυσ. ή τροχαλία.
çilék-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **dredhëza, luleshtrydha**.
çilimí-u, ούσ. έρ. πληθ.—nj, τό μικρό, τό μικρό παιδί, παιδάκι, **kalama**.
çiltas, έπ. άνοιχτά, άπερίφραστα, έλικρινά, **po ta them —**, σου τό λέγω άνοιχτά, άπερίφραστα, **hapët, sinqerisht**.
çiltër (i, e), έπίθ. άνοιχτός, έλικρινής, **i sinqertë**.
çimento-ja, ούσ. θ. τό τσιμέντο.
çimërr-çimrra, ούσ. θ. πληθ. **çimrra**, βλ. **çimkë**.
çimkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. ό κοριός, ό κορεός, ή κόριζα, **tar-tabiqe, çimërr**.
çinâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Βοτ. βλ. **rrapi**.
çiní-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό πινάκι, τό πιάτο, τό τσανάκι.
çip-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, —a, ή γωνία, **qoshe, kënd, skâj**.
çirak-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό μαθητευόμενος, τό τσιράκι.
çirem, ρ. παθ. βλ. **çjerr**.
çirish-i, ούσ. άρ. βλ. **çiriç**.
çizme-çizmja, ούσ. θ. πληθ.—, ή μπόττα, τό υπόδημα.
çjerr, ρ. μετ. ξεσχίζω, παθ. **çirem**, σχίζομαι, ξεσχίζομαι, Μετφ. φωνάζω δυνατά, ξελαρυγγίζομαι.
çjerrë (i, e), έπίθ. ξεσχισμένος.
çjerrje-çjerrja, ούσ. θ. τό ξεσχισμα, τό γρατσούνισμα.
çka, έρωτ. άντων. άναφ. άντων, έπίθ. τί; ό,τι, ç', çë.
çka, έπ. 1. έτσι κι'έτσι, ούτε καλά, ούτε άσχημα, **si shkon?** πώς πας; —, έτσι κι'έτσι, 2. δέν πειράζει (σάν άπάντηση η δυσ-αρέσκειας).
çka ... βλ. **shka ...**

çkalit, ρ. μετ. χαϊδεύω, përkëdhel, ledhatoj.
çkalitâr-i, ούσ. ἄρ. καί ἐπίθ. χαϊδεμένος, θηλ.—e, i përkëdhelur.
çkallmòj, ρ. μετ. βλ. shkallmoj.
çkallòj, ρ. ἀμετ. βλ. shkalloj.
çkallùar (i, e), ἐπίθ. βλ. (i, e) shkalluar.
çkarkim-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, βλ. shkarkim.
çkarkòj, ρ. μετ. βλ. shkarkoj.
çkatërrâq-e, ἐπίθ. βλ. shkatërraq.
çkatërrim-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, βλ. shkatërrim.
çkatërrimtâr,-e, ἐπίθ. βλ. shkatërrimtar.
çkatërròj, ρ. μετ. βλ. shkatërroj.
çkëlqëj, ρ. ἀμετ. βλ. shkëlqej.
çkëlqim-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, βλ. shkëlqim.
çkëlqyer (i, e), ἐπίθ. βλ. (i, e) shkëlqyer.
çkëmbëj, ρ. μετ. βλ. shkëmbej.
çkëmbim-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, βλ. shkëmbim.
çkëput, ρ. μετ. βλ. shkëput.
çkëputje-çkëputja, ούσ. θ. βλ. shkëputje.
çkërfitem, ρ. μέσ. βλ. shkërfitem.
çkishërím-i, ούσ. ἄρ. Ἐκκλ. βλ. shkishërím.
çkishëròj, ρ. μετ. βλ. shkishëròj.
çkombëtarizim-i, ούσ. ἄρ. βλ. shkombëtarizim.
çkombëtarizòj, ρ. μετ. βλ. shkombëtarizoj.
çkopsít, ρ. μετ. ξεκουμπώνω (τά κουμπιά), ρ. μέσ. ξεκουμπώνομαι, çkopsitem.
çkoq, ρ. μετ. βλ. shkoq.
çkoqít, ρ. μετ. βλ. shkoqit.
çkoqitje-çkoqitja, ούσ. θ. πλ η θ.—, βλ. shkoqitje.
çkreh, ρ. μετ. βλ. shkreh.
çkrep, ρ. μετ. βλ. shkrep.
çkrepëtin, ρ. ἀπρόσ., ρ. ἀμετ. βλ. shkrepëtin.
çkridhem, ρ. μέσ. βλ. shkridhem.
çkrif, ρ. μετ. βλ. shkrif.
çkriftòj, ρ. μετ. βλ. shkriftoj.
çkrifur (i, e), ἐπίθ. βλ. (i, e) shkrifët.

çkrij, ρ. μετ. βλ. shkrij.
çkrirës-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—, βλ. shkrirës.
çkujdesem, ρ. αὐτοπ. βλ. shkujdesem.
çkujdesje-çkujdesja, ούσ. θ. βλ. shkujdesje.
çkujdesur (i, e), ἐπίθ. βλ. i shkujdesur.
çkul, ρ. μετ. βλ. shkul.
çkundërmòn, ρ. ἀμετ. βλ. shkundërmon.
çkurdís, ρ. μετ. βλ. shkreh.
çkurorëzim-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, τό διαζύγιο, ἡ διάλυση γάμου, shkurorëzim.
çkurorëzohem, ρ. μέσ. αὐτοπ. χωρίζομαι, παίρνω διαζύγιο, διαζευγνύομαι, χωρίζω, shkurorëzohem.
çkurorëzòj, ρ. μετ. διαλύω γάμο, δίνω διαζύγιο, χωρίζω, διαζευγνύω, shkurorëzøj.
çkurorëzuar (i, e), ἐπίθ. χωρισμένος, πού πήρε διαζύγιο, διεζευγμένος, i ndarë, shkurorëzuar (i, e).
çkyç, ρ. μετ. ἀνοίγω μέ κλειδί, ξεκλειδώνω, zhdryj.
çlirim-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἀπελευθέρωση, ἡ ἀπολύτρωση.
çlirimtâr,-e, ἐπίθ. ἀπαλευθερωτικός, lufta —e, ὁ ἀπελευθερωτικός ἀγώνας, lufta Nacional Çlirimtare, ὁ ἔθνικοαπελευθερωτικός ἀγώνας.
çlirimtâr-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ ἀπελευθερωτής, ὁ λυτρωτής.
çliròj, ρ. μετ. ἐλευθερώνω, ἀπελευθερώνω, ξεσκλαβώνω, çlirohëm, ἀπελευθερώνομαι, ξεσκλαβώνομαι.
çliruar (i, e), ἐπίθ. ἐλευθερωμένος, ἀπελευθερωμένος.
çlodh, ρ. μετ. ξεκουράζω, ἀναπαύω, çlodhëm, ξεκουράζομαι, ἀναπαύομαι, shlodh.
çlodhje-çlodhja, ούσ. θ. τό ξεκούρασμα, ἡ ἀνάπαυση, ἡ ἀνακούφιση, ἡ ἀναψυχή, shlodhje.
çlodhur (i, e), ἐπίθ. ξεκουρασμένος, ἀναπαυμένος, i shlodhur.
çmallem, ρ. μέσ. βγάζω τόν πόνο.
çmend, ρ. μετ. τρελλαίνω, ξετρελλαίνω, κάνω ἔξω φρενῶν, çme-

ndem, τρελλαίνομαι, ξετρελλαίνομαι, γίνομαι ἔξω φρενῶν, **shkalluj**.

çmendinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό φρενοκομείο, τό ψυχιατρεῖο, τό τρελλοκομείο.

çmendur (i, e), ἐπίθ. τρελλός, παλαβός, φρενοβλαβής, ψυχοπαθής, **i marrë, i shkalluar**.

çmilitarizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀποστρατικοποίηση, ἡ ἀποστρατιωτικοποίηση.

çmilitarizòj, ρ. μετ. ἀποστρατιωτικοποιῶ, ἀποστρατιωτικοποιῶ.

çmilitarizuar (i, e), ἐπίθ. ἀποστρατιωτικοποιημένος.

çmim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. ἡ ἀξία, ἡ τιμή, τό ἀντίτιμο, 2. τό βραβεῖο, —**i i Republikës**, τό βραβεῖο τῆς Δημοκρατίας.

çmobilizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀποστράτευση.

çmobilizòj, ρ. μετ. ἀποστρατεύω, **çmobilizohem**, ἀποστρατεύομαι.

çmobilizuar (i, e), ἐπίθ. ἀποστρατευμένος, ἀπόστρατος.

çmoj, ρ. μετ. 1. ἐκτιμῶ, κρίνω ἄξιον, τιμῶ, 2. σέβομαι.

çmorrít, ρ. μετ. ξεψειριάζω, ξεψειρίζω, **bubis, çkrimb**.

çmos, ἄρ. ἀντων, τό πᾶν, τό δυνατόν, **bëri — t'ja kthejë mendjen**, ἔχαμε τό πᾶν νά τοῦ γυρῶσει (ἀλλάξει) τή γνώμη.

çmuar (i, e), ἐπίθ. 1. πολύτιμος, **gur i —**, πολύτιμος λίθος, πετράδι, 2. σεβαστός, ἀξιότιμος.

çmëshëm (i) - çmëshme (e), ἐπίθ. βλ. **i çmuar**.

çnderim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ ἀτίμωση, τό ἀσχος, ἡ προσβολή τῆς τιμῆς, **shnderim**.

çnderòj, ρ. μετ. ἀτιμάζω, ντροπιάζω, καταισχύνω, **shnderoj**.

çndershëm (i) - ndershme (e), ἐπίθ. βλ. **i shndershëm**.

çnjerëzor,-e, ἐπίθ. ἀπάνθρωπος, σκληρός, ἄσπλαχνος, θηριώδης, **shnjerëzor**.

çoban-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë, çobenj**, ὁ βοσκός, ὁ τσομπάνος, ὁ ποιμένας, θηλ.—**e, bari**.

çobanàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ στανιάρης, **stanar**.

çobankë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ βοσκοπούλα, 2. Ζωολ. ἡ σεισοπυγίς, ἡ σουσουράδα, ἡ κωλοσοῦσα, **bishtatundës**.

çoj, ρ. μετ. 1. στέλνω, ἀποστέλλω, πηγαίνω, **ku e çon atë?** ποῦ τό πηγαίνεις αὐτό; **çova një letër**, ἔστειλα ἓνα γράμμα, 2. σηκώνω, ξυπνῶ, **më ço n'orën pesë**, σήκωσέ με (ξύπνα με) στίς πέντε, 3. περνῶ τόν καιρό, **si e çove mbrëmë?** πῶς τά πέρασες ψές; προσταχ. **çohu!** σήκου! ξύπνα! **çohem**, σηκώνομαι, ξυπνῶ.

çokàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, βλ. **çekan**.

çokàs, ρ. ἀμετ. (ἄόρ. **çokita**), 1. χτυπῶ τή θύρα, τήν πόρτα, **trokas**, 2. ρ. μετ. τσουγκρίζω, τσουγκρῶ, **çokitëm vezët**, τσουγκρίσαμε τ'αὐγά, **çokitëm gotat**, τσουγκρίσαμε τά ποτήρια.

çokollatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ σοκολάτα.

çoku, ἐπ. 1. κάπου, — **do të jetë fshehur**, κάπου θά εἶναι κρυμμένος, **diku**, 2. κάποτε, ποῦ καί ποῦ, σπάνια, κάπου-κάπου, — **vjen**, κάποτε ἔρχεται.

çokush, ἄρ. ἀντων. βλ. **dikush, ndokush**.

çomagë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ποιμενική ράβδος, τό ρόπαλο.

çomlëk-u, οὐσ. ἄρ. τό στιφάδο.

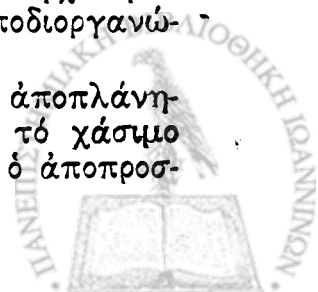
çorap-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ κάλτσα, **çarap**.

çorbë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ σούπα, ὁ τσορβάς, Μετφ. ἡ μπερδεψιά, τό μπερδεμα, ἡ ἀνακατωσούρα, **u bë — kjo punë**, μπερδεύτηκε ἄσχημα αὐτή ἡ δουλιὰ, **na e bëri mëndjen —**, μάς ἀντράλεψε, μάς θόλωσε τό μυαλό.

çorganizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀποδιοργάνωση, ἡ ἀταξία, ἡ σύγχυση.

çorganizòj, ρ. μετ. ἀποδιοργανώνω, φέρνω σύγχυση.

çorientim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀποπλάνηση, ἡ παραπλάνηση, τό χάσιμο τοῦ προσανατολισμοῦ, ὁ ἀποπροσανατολισμός.

orientòj, ρ. μετ. παραπλανῶ, κάνω κάποιον νά χάσει τόν προσανατολισμό, άποπροσανατολίζω, επιφέρω σύγχυση.

orientuar (i, e), ἐπίθ. άπροσανατόλιστος.

orodit, ρ. μετ. έκφυλίζω, μπασταρδεύω, χαλνῶ, νοθεύω, βεβηλώνω, **oroditem**, έκφυλίζομαι, μπασταρδεύομαι, βεβηλώνομαι, **bastardhoj**.

oroditje-oroditja, ούσ. θ. τό μπαστάρδεμα, ό έκφυλισμός, ή βεβήλωση.

otë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. 1. (Garrulus glandarius) γάρουλος ό δρυόβιος ή λάλος, 2. ή θηλυκιά του πτηνου γκιώνης.

opa, ope, opo, opr... βλ. **shpa, shpe, shpo, shpr...** etj.

opagim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **shpagim**.

opalos, ρ. μετ. βλ. **shpalos**.

opall, ρ. μετ. βλ. **shpall**.

opallës-i, ούσ. άρ. βλ. **shpallës**.

opallje-opallja, ούσ. θ. πληθ.—e, βλ. **shpallje**.

opengòj, ρ. μετ. 1. ξενταίνω, 2. άποδεσμεύω.

opërblëj, ρ. μετ. βλ. **shpërblej**.

opërblim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **shpërblim**.

opërkàs, ρ. μετ. βλ. **spërkas**.

opif, ρ. μετ. βλ. **shpif**.

opifës,-e, ἐπίθ. βλ. **shpifës**.

opifje-opifja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **shpifje**.

opihem, ρ. μέσ. βλ. **shpihem**.

opik, ρ. μετ. βλ. **shpik**.

opikës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **shpikës**.

opikje-opikja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **shpikje**.

opim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **shpim**.

opoj, ρ. μετ. βλ. **shpoj**.

oporr, ρ. μετ. βλ. **shporr**.

opronësím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **shpronësím**.

opronësòj, ρ. μετ. βλ. **shpronësoj**.

opyllëzim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **shpyllëzim**.

opyllëzòj, ρ. μετ. βλ. **shpyllëzòj**. **opyllëzuar (i, e)**, ἐπίθ. βλ. **i shpyllëzuar**.

opqep, ρ. μετ. βλ. **shqep**.

opqetësim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **shqetësim**.

opqetësòj, ρ. μετ. βλ. **shqetësoj**.

opqit, ρ. μετ. βλ. **shqit**.

opqùaj, ρ. μετ. βλ. **shquaj**.

opquar (i, e), ἐπίθ. βλ. **i shquar**.

opqýej, ρ. μετ. βλ. **shqýej**.

opregjistrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή διαγραφή.

opregjistròj, ρ. μετ. διαγράφω.

opregullim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άταξία, ή άκαταστασία, ή σύγχυση, ή άνακατωσούρα, ή τσαπατσουλιά, **shrrregullim**.

opregullòj, ρ. μετ. φέρνω σύγχυση, άταξία, διαταράσσω τήν τάξη, **shregulloj**.

opregullt (i, e), ἐπίθ. άκατάστατος, άπεριποίητος, τσαπατσούλης, τσαπατσούλικος.

oprethòj, ρ. μετ. λύνω τήν πολιορκία, άπαγκιστρώνω.

oprrënjos, ρ. μετ. ξερριζώνω, έκρίζωνω, έξαφανίζω, **shrrënjos**.

oprrënjosje-oprrënjosja, ούσ. θ. τό ξερρίζωμα, ή έξαφάνιση, **shrrënjosje**.

opthur, ρ. μετ. ξεφράζω, ξεπλέχω, έξαρθρώνω, **opthurem**, παρεκτρέπομαι, ξεπλέχομαι, γίνομαι άπείδαρχος, παρεκκλίνω, άποχαλινώνομαι, **shthurem**.

opthurje-opthurja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή έξάρθρωση, 2. ή άποχαλίνωση, **shthurje**.

opthurur (i, e), ἐπίθ. 1. ξεπλεγμένος, έξεφραχτος, 2. άδιάντροπος, άχαλίνωτος, άπείδαρχος, **i pafre**.

opçuràs, ρ. άμετ. βλ. **çuçuris**.

opçurís, ρ. άμετ. (άόρ. **çuçurita**) ψιδυρίζω, μιλῶ στ'αύτί, **pëshpërit**.

opudí-a, ούσ. θ. πληθ.—, —ra, τό θαύμα, ή έκπληξη, τό έκτακτο γεγονός, ή άπορία, **më vjen** —, άπορώ, —rat e teknikës, τά θαύματα τής τεχνικής.

opudit, ρ. μετ. έκπλήσσω, καταπλήσσω, **opuditem**, έκπλήσσομαι,

θαυμάζω, άπορω, μένω άναυδος, παραξενεύομαι.
çuditërisht, έπ. παράξενα, καταπληχτικά, έκπληχτικά, **për çudi**.
çuditshëm (i)-çuditshme (e), έπίθ. παράξενος, καταπληχτικός, περίεργος, **njeri i —**, παράξενος άνθρωπος.
çufkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **xhufkë**.
çukë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή κορυφή, **majë**, —a e **malit**, ή κορυφή του βουνού.
çukit, ρ. μετ. τσιμπώ, ραμφίζω, τσιμπώ μέ τό ράμφος.
çun-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, τό παιδί, **djalë**.
çunak-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό παιδαρέλι, ό άτζαμής, ό άψητος.
çupë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή κοπέλλα, τό κορίτσι, **vajzë**, **gocë**.
çupëri-a, ούσ. θ. 1. ή έφηβική ήλικία τών κοριτσιών, 2. ή παρθενία, ή παρθενιά, 3. όλες οι κοπέλλες μιās συνοικίας, τά κορίτσια, οι νέες, ή νεότητα (των κοριτσιών), **vajzëri**.
çupulinë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό κοριτσάκι.
çuràn-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, ό κουρκος, ό γάλλος, ό Ινδιάνος, **gjel deti**, **misrok**.
çurg-u, ούσ. άρ. πληθ. **çurgje**, τό ρεΐδρο, ή μάνα του νερού, τό κεφαλάρι, έπ. κρουνηδόν, **i vete djersa —**, του τρέχει ό ιδρώτας αϋλάκι, κρουνηδόν, **binte shiu —**, έπεφτε βροχή μέ τήν κανάτα, μέ τό τουλούμι.
çurgòn, ρ. ά μετ. **bie çurg**, **kroi —**, ή βρύση τρέχει πολύ.
çurkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό κρουνός, ή μάνα του νερού, τό κεφαλάρι, **çurgu**.
çurlikòn, ρ. ά μετ. βλ. **cicëron** (zogu).

çutër-çutra, ούσ. θ. πληθ. **çutra**, ή φλάσκα του κρασιού, ή τσότρα, ή ζήτσα.
çvarròs, ρ. μετ. ξεθάφτω, **zhvarròs**.
çvat, ρ. μετ. άποσπώ, άποκόπτω, ξεσχίζω, **ujku —i dy dele**, ό λύκος ξεσχισε δυό προβατίνες, **xhvat**.
çvendòs, ρ. μετ. 1. μετατοπίζω, 2. αλλάζω άπόφαση, **zhvendos**.
çvendosje-çvendosja, ούσ. θ. ή μετατόπιση, **zhvendosje**.
çvesh, ρ. μετ. 1. άπογυμνώνω, άποφλουώνω ξεφλουδίζω, — **shpatën**, ξιφουλκώ, ξεσπαθώνω, **zhvesh**, 2. άποστρατεύω, ξεφορω, **zhvesh**.
çvidhòs, ρ. μετ. ξεβιδώνω, άποκοχλιώνω, **zhvidhòs**.
çvleftësim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή ύποτίμηση, (τής άξίας νομισματος ή έμπορεύματος), **zhvleftësim**.
çvleftësòj, ρ. μετ. 1. ύποτιμώ, 2. βγάζω άπό τήν κυκλοφορία ένα χαρτονόμισμα, **zhvleftësòj**.
çvleftësuar (i, e), έπίθ. ύποτιμημένος, πού έχει χάσει τήν άξια, **zhvleftësuar (i, e)**.
çvlerësim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή ύποτίμηση, **çvleftësim**, **zhvlerësim**.
çvlerësòj, ρ. μετ. ύποτιμώ, **çvleftësòj**, **zhvlerësòj**.
çvoshk, ρ. μετ. ξεφλουδίζω, άποφλουώνω, **zhvoshk**.
çvulos, ρ. μετ. άποσφραγίζω, άνοίγω (έπιστολή, έγγραφο), **zhvulos**.
çyrek-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, **çyreqe**, τό καρβέλι, τό τσουρέκι.
çyryk, έπίθ. και έπ. έλαττωματικός, άτελής, σακάτης, έπ. **i ka dhëmbët —**, έχει τά δόντια χαλασμένα.

D

D, d, τό πέμπτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

dac-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**a**, 1. ὁ γάτος, **macok**, Μετφ. γυμνός, 2. **dac deti**, Ζωολ. (*Scylliorhinus stellaris*) εἶδος σκυλόψαρου.

dackë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—**a**, τό χαστούκι, ὁ μπάτσος, τό σκαμπίλι, ὁ κόλαφος, **bacë, shuplakë, shëpullë**.

dadë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—**a**, 1. ἡ παραμάνα, ἡ νταντά, ἡ τροφός, 2. τό παξιμάδι τῆς βίδας, τό περικόχλιο, 3. ἡ μαμά, ἡ μαμάκα.

dafinë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—**a**, Βοτ. (*Laurus nobilis*) ἡ δάφνη ἡ εὐγενής, ἡ δάφνη, κοιν. ἡ βαγια ἡ βαϊά, **kurorë —e**, στεφάνι ἀπό δάφνη, ὁ δαφνοστέφανος.

dafni-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—, Ζωολ. ἡ δαφνία, κοιν. ψύλλος τοῦ νεροῦ.

daí-u, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. **dajllarë**, βλ. **dajë**.

daí-u, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. **dajllarë**, ὁ εὐγενής, ὁ γενναϊόδωρος, ὁ ἀπλόχερος, ὁ μεγαλόψυχος, ἐπίθ. γενναῖος, νταῆς, **bujar**.

dairë-ja, οὐ σ. θ. π λ η θ.—, τό ντέφι, τό σείστρο, **dajre, def**.

dâj, ρ. μετ. βλ. **ndaj**.

dajâk-u, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**ë**, ῥάβδος μακρά καί χονδρή, τό ραβδί, τό ξύλο, ἡ φορτωτήρα, Μετφ. ὁ δαρμός, τό ξύλο, **i dha një —**, τοῦ ἔδωσε ἓνα ξύλο, δαρμό.

dajë-a, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**a**, 1. ὁ θεῖος ἀπό μητέρα, 2. ὁ μπάρμπας ὅπως ἀποκαλοῦν τὰ παιδιὰ τοῦς γέρους, **dajko, dajo**.

dajko-dajkua, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—, βλ. **dajë**.

dajlân-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**e**, τό ἰχθυοτροφεῖο, κοιν. βιβάρι ἢ διβάρι.

dâjo-dâjua, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—, βλ. **dajë**.

dajre-dajrja, οὐ σ. θ. π λ η θ.—, τό ντέφι, τό σείστρο.

dakòr, dakòrd, ἐ π. σύμφωνα, συμφώνως, **kemi mbetur —**, μείναμε σύμφωνα, συνεννοηθήκαμε, **jam —**, συμφωνῶ.

daktil-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**ë**, ὁ δάκτυλος (μετρικός).

diktilik,-e, ἐπίθ. δακτυλικός.

daktilograf-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**ë**, ὁ δακτυλογράφος, θηλ.—**e**.

daktilografi-a, οὐ σ. θ. ἡ δακτυλογραφία.

daktilografik,-e, ἐπίθ. δακτυλογραφικός, **maginë —e**, δακτυλογραφική μηχανή, ἡ γραφομηχανή.

daktilografist-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**ë**, ὁ δακτυλογράφος, θηλ.—**e**.

daktilografòj, ρ. μετ. δακτυλογραφῶ, γράφω στή μηχανή.

dal, ρ. ἄ μετ. (ἄ ὀ ρ. **dolla, dola**, προστχ. **dil**, μετχ. **dalë**), βγαίνω, ἐξέρχομαι, Μετφ. **i — fjalës**, παραβαίνω τό λόγο, **ka dalë menç**, τρελλάθηκε, **i — zot**, προστατεύω, **më del**, μέ φθάνει, μοῦ ἀρκεῖ, **dolli dielli**, ἀνέτειλε ὁ ἥλιος, — **jashtë**, κάνω τήν ἀνάγκη.

dala (të), οὐ σ. θ. π λ η θ. τά ἔσοδα, **të hyra e të —**, τά ἔσοδα καί τά ἔξοδα.

dale! ἐπιφ. στάσου! περίμενε! **qëndro! prit!**

dale-dale, ἐ π. σιγά, **me ngadalë. dalë (i)**, ἐπίθ. βγαλμένος, κοσμογυρισμένος, **njeri i —**, ἄνθρωπος κοσμογυρισμένος, **i shetitur**.

dalë-a (e), οὐ σ. θ. βλ. **çiban, birth**.

dalë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—**a**, Ἰατρ. 1. **i thatë, çiban**, 2. Κτην. ὁ ἄνθρακας, κοιν. τό νταλάκι, **plasja**.

dalë-t (të), οὐ σ. οὐ δ. ἡ ἔξοδος, τό τέλος, **në të — të prillit**, περί τά

τέλη τοῦ Ἀπρίλη, **të —t jashtë**, ἡ ἀνάγκη, ἡ ἀποπάτηση.
dalëngadalë, ἐπ. σιγά, **me ngadale**.
dalje-dalja, οὐσ. θ. ἡ ἔξοδος, **rrugë —**, διέξοδος.
dalkadalë, ἐπ. βλ. **dalëngadalë**.
daltë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ σμίλη, τό σμιλάρι, τό κοπίδι.
daltòj, ρ. μετ. σμιλεύω, λαξεύω, χαράσσω, σκαλίζω, γλύφω.
dalzotës-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —, ὁ προστάτης.
dallandyshe-dallandyshja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, Ζωολ. βλ. **dallëndy-she**.
dallavere-dallaverja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, ἡ ραδιουργία, ἡ μηχανορραφία, ἡ σκευωρία, χρησιμοποιεῖται μᾶλλον ὁ πλ η θ. κοιν. τὰ νταραβέρια, τὰ νταλαβέρια.
dallaveraxhi-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —, ὁ ραδιοῦργος, ὁ μηχανορράφος, ὁ ἀπατεώνας.
dalldis, ρ. ἀμετ. ἐπιδίδομαι, προσηλώνομαι, ἔχω πάντα τό νοῦ, —**i pas pullumbave**, ἔμεινε μέρα νύχτα μέ τὰ περιστέρια, **dalldisem**.
dallëndyshe-dallëndyshja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, Ζωολ. (*Hirudo rustica*) ἡ χελιδόνα ἡ ἀγροδιαιτος καί ἡ κοινή, τό χελιδόνι.
dallgë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —, τό κύμα, Μετφ. —**ët e jetës**, οἱ θλίψεις, οἱ περιπέτειες τῆς ζωῆς.
dallim-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, ἡ διάκριση.
dallkaük-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ κόλακας, ὁ ὑποκριτής, ὁ καιροσκόπος, ὁ χαμαιλέων, πού προσαρμόζεται ὑποκριτικά σέ κάθε κατάσταση.
dallkauklëk-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **dallkauklëqe**, ἡ κολακεία, ἡ ὑποκρισία, ἡ προσποίηση.
dallòj, ρ. μετ. διακρίνω, ξεχωρίζω, ρ. ἀμετ. **dallon**, διακρίνεται, ἐξέχει, **dallohem**, διακρίνομαι, ξεχωρίζω.
dalluar (i, e), ἐπίθ. διακριμένος, διακεκριμένος, **nxënës i —**, διακεκριμένος μαθητής, ἄριστος μαθητής.

dallues-e, ἐπίθ. διακριτικός, **shenja —e**, διακριτικά σημεῖα.
dallueshëm (i) - dallueshme (e), ἐπίθ. διακριτός.
damâr-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, Ἄνατ. ἡ φλέβα, αἰμοφόρο ἀγγεῖο, —**ët e gjakut**, τὰ αἰμοφόρα ἀγγεῖα, Μετφ. **ka një — marrëzie**, ἔχει μιὰ φλέβα τρέλλας.
damas, ἐπ. χωριστά, **ndamas, veças**.
damâz-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ράτσα (ἰδιαίτερα γιά τὰ ζῶα), **e mban demin për —**, τό βαστάει τό δαμάλι γιά ράτσα.
damë-a, οὐσ. θ. ἡ ντάμα (εἶδος παιγνιδιοῦ).
damixhanë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ δαμιζάνα, ἡ νταμιζάνα, ἡ νταμουζάνα, ἡ πυτίνη, **damzane**.
damkë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ κηλίδα, τό στίγμα, κοιν. ὁ λεκές.
damkòs, ρ. μετ. στιγματίζω, κηλιδώνω.
damllà-ja, οὐσ. θ. Ἰατρ. ἡ ἀποπληξία, κοιν. ὁ νταμπλάς, **pikë, apipleksi**.
damzane-damzanja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, ἡ δαμιτζάνα, ἡ νταμουζάνα, ἡ πυτίνη.
danéz,-e, ἐπίθ. δανός, καί οὐσ. ὁ Δανός.
dangall-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ κοιλαράς, θηλ. —e, **barkosh**.
dangaràq-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, βλ. **barkosh, barkiq, dangall**.
danubiàn,-e, ἐπίθ. παραδουναβίος.
dantellë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ δαντέλλα, ἡ ταντέλλα.
dardhë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, Βοτ. (*Pirus communis*) ὁ πῖρος ἡ πύρος ὁ κοινός, κοιν. ἡ ἀχλαδιά, ἡ ἀπιδέα ἡ κοινή καί τό ἀχλάδι (ὁ καρπός).
dardhishtë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, Βοτ. βλ. **dardhukël**.
dardhukël-dardhukla, οὐσ. θ. πλ η θ. **dardhukla**, Βοτ. (*Pirus piraster*) ἡ ἀχλαδιά ἡ ἀγρία, ἡ ἀγριοαχλαδιά, ἡ γκοριτσιά.
darë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ τανάλια, Στρατ. ὁ κλοιός.
darkem, ρ. μέσ. δειπνῶ (σέ φί-

λο), **darkohem**, δειπνῶ σέ φίλο, φιλεύομαι.
darkë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό δειπνο.
darovë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **daroví**.
daroví-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό κέρασμα (τῆς νύφης), τό δῶρο πού δίνεται στή νύφη, **darovë**, **darovitje**.
darovisht, ἐπ. δωρεάν, χάρισμα, τζάμπα, χωρίς πληρωμή, **falas**.
darovít, ρ. μετ. δωρίζω, χαρίζω, κερνῶ (τή νύφη μέ χρήματα ἢ δῶρα).
darovitje-darovitja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κέρασμα (τῆς νύφης).
darvinist-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, —**a**, ὁ δαρβινιστής.
darvinizëm-darvinizmi, ούσ. ἄρ. ὁ δαρβινισμός.
dasí-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ὁ διχασμός, ἡ διχόνοια, 2. Ἐκκλ. τό σχίσμα, **përçarje**.
dasmë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ὁ γάμος, κοιν. ἡ χαρά.
dasmòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ γαμήλιος, ὁ προσκαλεσμένος στό γάμο.
dasmore-dasmorja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **dasmoreshë**.
dasmoreshë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ παράνυμφος, 2. ἡ γυναίκα πού πηγαίνει μαζί μέ τούς συμπεθέρους γιά νά πάρει τή νύφη, **dasmore**.
dash-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **desh**, τό κριάρι, —**i i kumborës**, κριάρι ὀδηγός (μέ κουδούνι), — **i vjetër**, πού ἔχει περάσει τά δύο χρόνια, — **galan**, μαῦρο κριάρι, — **i patredhur**, κριάρι ἄστριφτο, βαρβάτο.
dashakëq-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ κακοθελητής, ὁ χαιρέκακος, ὁ ἐχθρός.
dashamirë-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ καλοθελητής, ἐκεῖνος πού σου θέλει τό καλό, ὁ φίλος.
dashje, ούσ. θ. ἄκλιτο, ἡ θέληση, ἡ σκοπιμότητα, **me** —, θεληματικά, μέ σκοπό, ἐπίτηδες, σκόπιμα, **pa** —, ἄθελα, χωρίς νά τό

θέλει, **me** — **e pa** —, θέλοντας καί μή.
dashnòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ἀγαπητικός, ὁ ἐραστής.
dashtër-dashtra, ούσ. θ. πληθ.
dashtra, 1. Βοτ. (Acanthus) ἡ ἄκανθος, ἄκανθος ἡ ἀπλή, κοιν. μοντρούνα ἢ ἀπρεια, 2. Ἀρχιτ. ἄκανθος, κόσμημα τῶν κιονόκρανων, κατ'ἀπομίμηση τῶν φύλλων τῆς ἀκάνθου τῆς ἀπλῆς, δηλ. τῆς ἀπρεια.
dashur (i, e), ἐπίθ. ἀγαπητός, ἀγαπημένος.
dashur-a (e), ούσ. θ. πληθ.—**a**, (**të**), ἡ ἀγαπητικιά, ἡ φίλη τῆς καρδιάς, ἡ ἐρωμένη.
dashur-i (i), ούσ. ἄρ. πληθ.—(**të**), ὁ ἀγαπητικός, ὁ ἐρωμένος.
dashurí-a, ούσ. θ. ἡ ἀγάπη, ὁ ἔρωτας.
dashuròj, ρ. μετ. ἀγαπῶ, ἐρωτεύομαι, **dashurohem**, ἐρωτεύομαι.
datë-a, ούσ. θ. ἡ τρομάρα, ὁ φόβος, ἡ φρίκη, **i kallí** —**n**, τόν τρόμαξε.
datë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ἡμερομηνία, ἡ χρονολογία.
datëlindje-datëlindja, ούσ. θ. πληθ.—, τά γενέθλια.
daùlle-daùllja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό τύμπανο, τό ντέφι, τό ταμποῦρλο, 2. Ἄνατ. τό τύμπανο, **daullja e veshit**, τό τύμπανο τοῦ αὐτιοῦ.
davà-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀγωγή, ἡ δίκη, **bëj** —, ἐνάγω, κάνω ἀγωγή, δίκη, **e humbi** —**në**, ἔχασε, ἀπότυχε.
davaris, ρ. μετ. (ἄόρ. **davarita**) διασκορπίζω, σκορπίζω, **era davariti retë**, ὁ ἀέρας σκόρπισε τά σύννεφα.
debàt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ συζήτηση, ἡ ζωνηρή συζήτηση (στή βουλῆ κλπ.), ἡ ἀγόρευση.
debitòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ὀφειλέτης, ὁ χρεώστης, **borxhli**, ἄντθ. **kreditor**, ὁ πιστωτής.
debojë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ἀποθήκη ὀπλων, πυρομαχικῶν, ὀπλοστάσιο.
decentralizim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ὁ ἀποκεντρωτισμός,

ή ἀποκέντρωση, ή ἀποσυγκέντρωση.
decentralizòj, ρ. μετ. ἀποκεντρώνω, ἀποσυγκεντρώνω.
decilitër-decilitrì, ούσ. ἄρ. πληθ. **decilitra**, τό δεκατόλιτρο.
decimetër-decimetri, ούσ. ἄρ. πληθ. **decimetra**, τό δεκατόμετρο ή ὑποδεκάμετρο, τό δέκατο τοῦ μέτρου.
dedikim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ή ἀφιέρωση, τό ἀφιέρωμα (ἔργου).
dedikòj, ρ. μετ. ἱφιερώνω (ἔνα ἔργο), **kushtoj**.
deduksion-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, Φιλοσ. ή ἀπιγωγή, ἀντθ. **induksioni**, ή ἐπαγωγή.
deduktiv,-e, ἐπίθ. ἀπαγωγικός, **metoda** —e, ή ἀπαγωγική μέθοδος, ἀντθ. **induktiv**.
def-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, τό σείστρο, τό νταούλι, τό ντέφι, **dajre**.
de facto, ἐπ. Νομ. ντέ φάκτο, πράγματι, τῶ ὄντι, ἔμπραχτα, πραγματικά, ἀντθ. **de jure**.
defensivë-a, ούσ. θ. Στρατ. ή ἄμυνα, ἀντθ. **ofensivë**.
deficit-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, τό ἔλλειμμα (ἐμπόριο).
definicion-i, ούσ. ἄρ. βλ. **përku-fizimi**.
definitiv,-e, ἐπίθ. 1. τελειωτικός, τελικός, ὀριστικός, 2. μόνιμος.
definitivisht, ἐπ. ὀριστικά, τελειωτικά, μόνιμα.
deformim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ή παραμόρφωση, ή διαστροφή.
deformòj, ρ. μετ. παραμορφώνω, διαστρέφω, ἀσχημίζω.
deformuar (i, e), ἐπίθ. παραμορφωμένος.
deftër-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, —e, τό τετράδιο, κριν. τό δεφτέρι.
degdis, ρ. μετ. στέλνω, ξεκινῶ, ἔξαποστέλλω.
degë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ὁ κλάδος, τό κλαρί, τό κλωνάρι, 2. ὁ κλάδος τῆς ἐπιστήμης ή τέχνης, —a e **fillosofisë**, ὁ κλάδος τῆς φιλοσοφίας, ή φιλοσοφική σχολή, **është i degës**, εἶναι ἀρμόδιος, εἰδικός, 3. τό ὑποκατάστημα, τό παράρτημα, ὁ τομέας, τό τμήμα, **dega e Bankës**, τό ὑποκα-

τάστημα τῆς Τράπεζας, 4. ή διακλάδωση, **lumi i Tiranës ësh-të — e Ishmit**, τό ποτάμι τῶν Τιράνων εἶναι διακλάδωση (παράποταμος) τοῦ ποταμοῦ "Ίσμι.
degëzim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ή διακλάδωση.
degëzòj, ρ. μετ. διακλαδώνω.
degradim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ὁ ὑποβιβασμός.
degradòj, ρ. μετ. ὑποβιβάζω, ὑποβιβάζω ἀπό τό ἀξίωμα, ἀπό τή θέση, **degradohem**, ὑποβιβάζομαι.
dejienerim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ὁ ἐκφυλισμός, ή διαφθορά.
dejieneròj, ρ. μετ. ἐκφυλλίζω, **dejienerohem**, ἐκφυλλίζομαι.
deh, ρ. μετ. μεθῶ κάποιον καί **dej, dehem**, μεθῶ.
dej, ρ. μετ. βλ. **deh**.
dej, ἐπ. μεθαύριο, **pasnesër, jo nesër po —**, ὄχι αὔριο, ἀλλά μεθαύριο, **nesër —**, αὔριο μεθαύριο (κάποτε, καμμιά φορά).
dëjç-i, ούσ. ἄρ. Βοτ. βλ. **gjethe delli**.
dëjkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. (*Apus apus*) ὁ χύψελος ὁ ἄπους, κοιν. πετροχελίδονο, πού μοιάζει μέ τό χελιδόνι.
dejiemaràk-u, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ μέθυσος, ὁ μεθύστακας, **pianec**.
de jure, ἐπ. Νομ. ντέ γιοῦρε, αὐτοδικαίως, δικαιοματικά. ἀντθ. **de facto**.
dakadencë-a, ούσ. θ. ή παρακμή, ή κατάπτωση, ή τέχνη τῆς παρακμῆς.
dekadënt,-e, ἐπίθ. 1. τῆς παρακμῆς, ὀπαδός τῆς λογοτεχνικῆς σχολῆς τῶν ντεχαντέντ (τῆς παρακμῆς), 2. ξεπεσμένος, παρηκμασμένος, παρακμάζων.
dekadentizëm-dekadentizmi, ούσ. ἄρ. ή τέχνη ή ή λογοτεχνία τῆς παρακμῆς.
dekaédër-dekaédri, ούσ. ἄρ. πληθ. **dekaedra**, Γεωμ. τό δεκάεδρον.
dekagràm-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —, τό δεκάγραμμο.
dekalitër-dekalltri, ούσ. ἄρ. πληθ. **dekalitra**, τό δεκάλιτρο.
dekametër-dekametri, ούσ. ἄρ.

πληθ. **dekametra**, το δεκαμετρο.
dekàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, —a, ό κοσμήτορας, ό κοσμήτωρ.
dekanàt-i, ούσ. άρ. τό γραφείο του κοσμήτορα.
dekë-a, ούσ. θ. βλ. **vdekje**.
deklamim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άπαγγελία.
deklamòj, ρ. μετ. άπαγγέλλω.
deklaratë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή δήλωση, ή διακήρυξη.
deklaròj, ρ. μετ. δηλώνω, διακηρύττω.
dekompozim-i, ούσ. άρ. 1. ή άποσύνδεση, 2. ή σήψη, ή σαπίλα.
dekompozòj, ρ. μετ. 1. άποσυνδέτω, 2. σαπίζω.
dekoratë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό παράσημο.
dekore-t, ούσ. θ. πληθ. οί διακοσμήσεις, οί σκηνογραφίες, τά σκηηνικά.
dekorim-i, ούσ. άρ. 1. ή παρασημοφορία, 2. ή διακόσμηση, ό στολισμός, ό διάκοσμος.
dekoròj, ρ. μετ. 1. παρασημοφορώ, 2. διακοσμώ, στολίζω.
dekrét-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό διάταγμα.
dekretligj-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό νομοθετικό διάταγμα.
dekretòj, ρ. μετ. εκδίδω διάταγμα, επικυρώνω, θεσπίζω.
dele-delja, ούσ. θ. πληθ.—, **dhen**, Ζωολ. τό πρόβατο, ή προβατίνα, πληθ. τά πρόβατα.
deledash, ούσ. άρ. και έπίθ. έρμαφρόδιτος, **hermafrodit**.
delegaciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή αντιπροσωπεία, ή άποστολή, ή επιτροπή, **dërgatë**.
delegàt-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό αντιπρόσωπος, ό άπεσταλμένος.
delegòj, ρ. μετ. στέλνω (βγάζω) αντιπροσώπους.
deleguar (i, e), έπίθ. άπεσταλμένος, αντιπρόσωπος.
delendis, ρ. μετ. προσβάλλω, κατηγορώ, κάνω για πέντε παράδες.
delenxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, και έπίθ. πρόστυχος, μασκαράς.
delfin-i, ούσ. άρ. Ζωολ. (*Delphinus*) τό δελφίνι.
deli, έπίθ. πολύ καλός, παλληκάρι, — **djalë**, ντελικαίδι, πολύ κα-

λό παιδί, — **vajzë**, πολύ καλή κοπέλλα.

deliberativ,-e, έπίθ. **notë —e**, θετική ψήφος, **notë konsultative**, συμβουλευτική ψήφος.

delikat,-e, έπίθ. λεπτός, ντελικάτος, άβρός, λεπτοκαμωμένος, **çështje —e**, λεπτό ζήτημα, **me trup —**, μέ αδύνατο, ντελικάτο σώμα.

delikatesë-a, ούσ. θ. ή λεπτότητα, ή άβρότητα.

delme-delnja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **dele**.

delmër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό προβατοβοσκός, **bari dhensh**.

delmere-delmerja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή βοσκοπούλα, που φυλάγει τά πρόβατα, 2. Ζωολ. βλ. **bishtatundës**.

deltë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Γεωγρ. τό δέλτα του ποταμού.

deltinë-a, ούσ. θ. ή άργιλος, τό άσπρόχωμα, **argjilë**, **botë**, **baltë e bardhë**.

deltinor,-e, έπίθ. άργιλώδης, άργιλώδικος, **argjilor,-e**.

deluziòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άπάτη, ή πλάνη, ή διάψευση των έλπίδων, ή άποτυχία.

dell-i, ούσ. άρ. πληθ. **dej**, 1. Άνατ. ό τένοντας, 2. ό σφυγμός, **i rreh —i shumë**, του χτυπάει πολύ ό σφυγμός, 3. ή φλέβα, τό νταμάρι, 4. Βοτ. **gjeth —i**, τό πλαντάγινον ή άρνόγλωσσο, κοιν. κορακοπόδι, χηνοπόδι, ψαλιδόχορτο, περδικοπάτημα, βεντουρόχορτο, Μετφ. **e gjeta në — të mirë**, τόν βρήκα στα καλά του, **ka një — poetik**, έχει ποιητική φλέβα, ταλέντο, κλίση, **i këceu —i**, του ανέβηκαν.

dem-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό δαμάλι, **mëzat**, **muzat**.

demagòg-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό δημαγωγός, ό δημοκόπος.

demagogji-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή δημαγωγία.

demalùk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, αλέτρι μέ δυό χερούλια.

demarkaciòn-i, ούσ. άρ. ή όροθεσία (συνόρων), **vija e —it**, ή όροθετική γραμμή.

demārsh-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό διάβημα.

demaskim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό ξεσκεπάσμα, ή άποκάλυψη, τό ντεμασκάρισμα.

demaskòj, ρ. μετ. ξεσκεπάζω, άποκαλύπτω, ξεμασκαρεύω, βγάζω τή μάσκα, ντεμασκάρω.

demaskùar (i, e), έπίθ. ξεσκεπασμένος, ντεμασκαρισμένος.

dembél,-e, έπίθ. όκνηρός, τεμπέλης, και ούσ. άρ. και θηλ. **përtac**.

dembeli-a, ούσ. θ. ή όκνηρία, ή τεμπελιά, ή νωθρότητα, **përtaci**, **përtesë**.

dembelosem, ρ. μέσ. όκνῶ, τεμπελιάζω.

demét-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, —a, βλ. **dùaj**.

demografi-a, ούσ. θ. ή δημογραφία, στατιστική μελέτη του πληθυσμού.

demografik,-e, έπίθ. δημογραφικός **gjendja —e e Shqipërisë**, ή δημογραφική κατάσταση τής 'Αλβανίας.

demokrací-a, ούσ. θ. ή δημοκρατία, — **socialiste**, σοσιαλιστική δημοκρατία, — **popullore**, λαϊκή δημοκρατία, — **borgjeze**, άστική δημοκρατία, —a **brenda në parti**, ή έσωκομματική δημοκρατία.

demokrat-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό δημοκράτης, θηλ. —e.

demokratik,-e, έπίθ. δημοκρατικός, **të drejtat —e**, τά δημοκρατικά δικαιώματα, **qeverí —e**, δημοκρατική κυβέρνηση, **fronti —**, τό δημοκρατικό μέτωπο.

demokratkísh, έπ. δημοκρατικά, κατά δημοκρατικό τρόπο.

demokratizim-i, ούσ. άρ. ή δημοκρατικοποίηση, ό εκδημοκρατισμός.

demokratizòj, ρ. μετ. δημοκρατικοποιῶ.

demoralizòj, ρ. μετ. διαφθείρω, έξαχρειώνω, άποθαρρύνω, **demoralizohem**, διαφθείρομαι, έξαχρειώνομαι, χάνω τό ήθικό μου, άποθαρρύνομαι.

demoralizùar (i, e), έπίθ. άποθαρρυσμένος.

demonstratë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,

1. ή διαδήλωση, 2. ή επίδειξη. — **navale**, ναυτική επίδειξη.

demonstrativ,-e, έπίθ. επίδειχτικός, επίδεικτικός.

dend, ρ. μετ. χώνω, τσιτώνω, πατῶ για νά πάρει περισσότερο, Μετφ. α) χορταίνω, β) δέρνω άσχημα, ρ. μέσ. **dendem**, χορταίνω, **dënd**.

dendëròj, ρ. μετ. πυκνώνω, **miku i dendëroi vizitat**, ό φίλος πυκνωσε τίς έπισκέψεις, τίς έκανε πιό συχνές.

dendësi-a, ούσ. θ. 1. ή πυκνότητα, 2. Φυσ. ή πυκνότητα, ή πυκνότης, 3. ή πυκνότητα, —a **e popullatës**, ή πυκνότητα του πληθυσμού.

dendësim-i, ούσ. άρ. ή συμπύκνωση, ή πύκνωση.

dendësòj, ρ. μετ. πυκνώνω, συμπυκνώνω.

dendur, έπ. πυκνά, συχνά, συχνάκις, **vjen —**, έρχεται συχνά, πυκνά.

dendur (i, e), έπίθ. πυκνός, συμπαγής, συχνός, **vizita të —a**, συχνές έπισκέψεις, άντθ. **i rrallë**.

deng-u, ούσ. άρ. πληθ. —a, **dengje**, τό δέμα, ό μπόγος, κοιν. τό ντέγκι, και έπ. γεμάτα, ξεχείλα.

denik-u, ούσ. άρ. ό άνεμοστρόβιλος, ή καταιγίδα, ό δυνατός άέρας μέ βροχή.

denoncím-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή καταγγελία, 2. ή κατάδοση.

denoncòj, ρ. μετ. 1. καταγγέλλω, Νομ. καταγγέλλω μιá συμφωνία, ένα σύμφωνο, 2. δηλώνω, — **mallrat**, δηλώνω τά έμπορεύματα, τά πράγματα, 3. καταδίδω.

denoncùar (i, e), έπίθ. 1. καταγγελλμένος, καταδομένος, 2. δηλωμένος.

dentàr,-e, έπίθ. όδοντοϊατρικός, **klinikë —e**, τό όδοντοϊατρείο.

dentist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, —a, ό όδοντοϊατρός.

denjë (i, e), έπίθ. άξιος, άντάξιος, έπάξιος.

denjësisht, έπ. άξια, έπάξια, άντάξια.

depërtim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή διεσδυσση, ή εισχώρηση.
depërtòj, ρ. μετ. 1. διατρυπῶ, διαπερνῶ, 2. ρ. άμετ. εισχωρῶ, διεσδύω.
depërtùeshëm (i) - depërtùeshme (e), ἐπίθ. διαπερατός, διατρητός.
depo-ja, ούσ. θ. πληθ. —, ή αποθήκη.
deponim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Νομ. ή κατάθεση, ή όμολογία.
deponòj, ρ. μετ. καταθέτω (ένώπιον δικαστηρίου κλπ.).
deponues-i, ούσ. άρ. πληθ. — ό καταθέτης.
depozitë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή κατάθεση, ή παρακαταθήκη, — **të hollash**, κατάθεση χρημάτων, 2. ενέχυρο.
depozitòj, ρ. μετ. 1. καταδέτω, παρακαταδέτω, αποταμιεύω, 2. αποθηκεύω.
depozituar (i. e), ἐπίθ. κατατεθειμένος.
deputët-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό βουλευτής.
deq-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή δολιότητα, τό στρατήγημα, τό τέχνασμα, τό μαριφετί.
derdh, ρ. μετ. 1. χύνω, —e **këtë ujë**, χύσε αυτό τό νερό, Μετφ. — **lot**, κλαίω, — **ujët**, ούρῶ, κατουρῶ, 2, καταδέτω, — **paret në bankë**, καταδέτω τά χρήματα στην τράπεζα, 3. έξοδεύω, — **pare për një...**, έξοδεύω χρήματα για ένα...
derdhje-derdhja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. τό χύσιμο, 2. τό χύσιμο (μετάλλων), 3. ή έκβολή (ποταμοῦ).
derë-a, ούσ. θ. πληθ. **dye**, ή θύρα, — e **udhës**, ή πόρτα, ή πύλη, Μετφ. σπίτι, οικογένεια, — e **madhe**, πλούσιο, άριστοκρατικό, άρχοντικό σπίτι, — e **parë**, πρωτόσπιτο, άρχοντόσπιτο, — e **mirë**, καλή οικογένεια, — **bardhë**, εύτυχής, καλότυχος, — **mbyllët**, άφιλόξενος, — e **vogël**, τό αποχωρητήριο.
derëbardhë, ἐπίθ. εύτυχής, καλότυχος.

derëçelë, ἐπίθ. φιλόξενος, άνοιχτοσπίτης.
derës-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό θυρωρός, **portjer**, **derëtar**.
derëtar-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, βλ. **derës**.
derëzi-derëzezë, ἐπίθ. άτυχος, δυστυχής, καί ούσ. άρ. —u, ό άτυχος, ό δύστυχος, ό έρημος, θηλ. **derëzeza**.
dergjem, ρ. μέσ. κοιτομαι, μένω άρρωστος στό κρεβάτι.
dergjë-a, ούσ. θ. 1. μακρά άσθένεια, 2. ή φυματίωση.
deri, πρόθ. ώς, μέχρι, ίσαμε — **tani**, μέχρι τώρα, — **këtu**, έως έδῶ, **gjër**.
derisa, σύνδ. ώσπου, έως ότου, — **të vijë**, ώσπου νάρθει.
deritashëm (i) - deritashme (e), ἐπίθ. ό προγενέστερος, ό μέχρι τώρα, ό μέχρι τουδε.
derivat-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. παράγωγο, 2. Γραμμ. παράγωγος.
derk-u, ούσ. άρ. πληθ. **dirq**, βλ. **derkuc**.
derkuc-i, ούσ. άρ. πληθ —ë, τό γουρουνάκι, τό γουρουνόπουλο.
derman-i, ούσ. άρ. πληθ —e, ό τρόπος, μέσο θεραπείας, **s'i gjindet —i**, δέν έχει σωτηρία, θεραπεία, **pa —**, χωρίς άλλο, έξάπαντος.
dermatolog-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Ίατρ. ό δερματολόγος.
dermatologji-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή δερματολογία.
dert-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό καημός, ή θλίψη, τό παράπονο, τό ντέρτι.
dervën-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. τό ντερβένι, ό δημόσιος δρόμος, ή δημοσιά, 2. στενό βουνών.
dervish-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό δερβίσης, μοναχός μωαμεθανός πού ζει σε τεκέδες (μοναστήρια), 2. Βοτ. είδος μύκητος, μανιταριού.
derr-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, Ζωολ. (*Sus domesticus*) χοῖρος ό κατοικίδιος, κοιν. τό γουρουνι, — **i egër**. (*Sus scrofa*) ό άγριόχοιρος, τό άγριογούρουνο, Μετφ. **m'u bë —**, μουΐγινε γου-

ρούνι, δέν μπορῶ νά τόν βλέπω.
derràr-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ē, ὁ
 χοιροβοσκός, ὁ γουρουνάς.
derrësisht, ἐπ. παλληκαρσία,
 γενναῖα, ἀνδρείως, γουρουνίσια.
derrni-a, ἡ παλληκαριά.
deskriptiv,-e, ἐπίθ. περιγραφικός,
gjeometri —e, περιγραφική γεω-
 μετρία (ἄλλη ὀνομασία
 τῆς παραστατικῆς γεω-
 μετρίας).
despòt-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë. 1. ὁ
 τύραννος, ὁ δεσπότης, 2. ὁ ἐπίσκο-
 πος, ὁ δεσπότης, **episkop**.
despotik,-e, ἐπίθ. δεσποτικός, τυ-
 ραννικός, ἀπολυταρχικός, αὐθαί-
 ρετος.
despotizëm-despotizmi, ούσ. ἄρ.
 ὁ δεσποτισμός, ἡ ἀπολυταρχία.
destemël-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e,
 τό χειρομάντηλο, τό μαντήλι τῆς
 τσέπης καί τοῦ κεφαλιοῦ, **shami**.
destinaciòn-i, ούσ. ἄρ. ὁ προορι-
 σμός, **destinim**.
destinim-i, ούσ. ἄρ. ὁ προορισμός.
destinòj, ρ. μετ. προορίζω, προκα-
 θορίζω.
destinuar (i, e), ἐπίθ. προωρισμένος.
desh, ἐπ. παρ'ὄλιγο, παρατρίχα,
 — **e vrau**, παρ'ὄλιγο νά τόν σκο-
 τώσῃ.
deshifrim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e,
 1. ἡ ἀποκρυπτογράφηση, 2. διανά-
 γνωση.
deshifròj, ρ. μετ. 1. ἀποκρυπτογρα-
 φῶ, 2. διαβάζω κάτι κακογραμμé-
 νο ἢ μέ ἄγνωστο ἀλφάβητο.
deshtas, ἐπ. βλ. **nergut**, **kastile**.
det-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, **detra**,
 ἡ θάλασσα, Μετφ. ἀφθονία.
detàr-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë, ὁ
 ναυτικός, ὁ θαλασσινός, ὁ ναύτης,
 ὁ θαλασσοπόρος, ἐπίθ. **kantieri** —,
 τό ναυπηγεῖο, **flota** —e, ὁ ναυτι-
 κός στόλος, τό ναυτικό, **klimë**
 —e, θαλάσσιο κλίμα.
detari-a, ούσ. θ. ἡ θαλασσοπορία.
determinizëm-determinizmi, ούσ.
 ἄρ. Φιλοσ. ὁ ντετερμινισμός, ἡ
 αἰτιοκρατία.
determinòj, ρ. μετ. 1. προσδιορίζω,
 καθορίζω, ὀρίζω, 2. ἀποφασίζω.
detorës-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —, ὁ
 χρεώστης, ὁ ὀφειλέτης, **borxhli**.
detyrë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. τό

καθῆκον, τό χρέος, ἡ ὑποχρέωση,
e quaj për —, τό θεωρῶ καθῆκον,
 ὑποχρέωση, 2. ἡ ὑπηρεσία, τό
 ἀξίωμα, ἡ θέση, **jam në** —, εἶμαι
 στήν ὑπηρεσία.
detyrim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e,
 1. ἡ ὑποχρέωση, — **e familjare**,
 οἰκογενειακές ὑποχρεώσεις, 2. τό
 χρέος, ἡ ὀφειλή, 3. ὁ ἐξαναγκα-
 σμός.
detyròj, ρ. μετ. ὑποχρεώνω, ἐξανα-
 γκάζω, ἐπιβάλλω.
detyruar (i, e), ἐπίθ. ὑποχρεωμένος,
 ἐξαναγκασμένος.
detyrùeshëm (i) - detyrùeshme (e),
 ἐπίθ. ὑποχρεωτικός, καταναγκα-
 στικός, ἀντθ. **fakultativ**, προαι-
 ρετικός.
devë-ja, ούσ. θ. π λ η θ. —, Ζωολ.
 ἡ γκαμήλα, **gamile**.
devijim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, ἡ
 παρέκκλιση, — **i majtë**, ἀριστερή
 παρέκκλιση, — **i djathtë**, δεξιά
 παρέκκλιση, ἡ ἐκτροπή.
devijòj, ρ. ἀμετ. παρεκκλίνω,
 ἐκτρέπομαι.
dezertim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, ἡ
 λιποταξία.
dezertòj, ρ. ἀμετ. λιποταχτῶ, αὐ-
 τομολῶ.
dezertòr-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë, ὁ
 λιποτάχτης, ὁ αὐτόμολος.
dezinfektant-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë,
 τό ἀπολυμαντικό.
dezinfektim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e,
 ἡ ἀπολύμανση.
dezinfektòj, ρ. μετ. ἀπολυμαίνω.
dezinfektùes,-e, ἐπίθ. ἀπολυμαντι-
 κός.
dezhùr-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —, ὁ
 ἐφημερεύων, τῆς ὑπηρεσίας,
 θηλ. —e, ἡ ἐφημερεύουσα.
dëbim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, ἡ
 ἐκδίωξη, τό διώξιμο, ἡ ἀπέλαση,
 ὁ ἐκδιωγμός.
dëbòj, ρ. μετ. ἐκδιώκω, διώχνω,
 ἀποβάλλω, **zboj**, **përzë**.
dëborë-a, ούσ. θ. βλ. **borë**.
dëbuar (i, e), ἐπίθ. διωγμένος, ἐκ-
 διωγμένος.
dëfrëj, ρ. ἀμετ. διασκεδάζω,
 γλεντῶ, τέρπομαι, **dëfrehem**,
 διασκεδάζω, γλεντῶ.
dëfrenjës,-e, ἐπίθ. διασκεδαστι-
 κός, τερπνός, ψυχαγωγικός.

dëfrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή διασκέδαση, ή εύθυμία, τό γλέντι.
dëftëj, ρ. μετ. βλ. **dëftoj**.
dëftesë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή απόδειξη παραλαβής, 2. τό ένδεικτικό, —a **shkollore**, τό ένδεικτικό του σχολείου.
dëftòj, ρ. μετ. 1. δείχνω, 2. μαρτυρώ, 3. διηγούμαι.
dëftòr,-e, έπίθ. δείκτικός, Γραμμ. **përemër** —, δείκτική άντωνυμία.
dëftore-dëftorja, ούσ. θ. Γραμμ. ή όριστική έγκλιση.
dëftües-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. ό πίνακας των περιεχομένων, 2. ό δείκτης.
dëgjesë-a, ούσ. θ. ή ύπακοή, **ndëgjesë**.
dëgjim-i, ούσ. άρ. ή άκοή (αίσθηση), ή άκρόαση.
dëgjòj, ρ. μετ. 1. άκούω, 2. ύπακούω, **ja dëgjon fjalën**, τόν άκούει, Ιατρ. άκροάζομαι, έξετάζω μέ τό άκουστικό, **dëgjohem**, άκούομαι, **s'më dëgjohet fjala**, δέν μου άκούεται (είσακούεται) ό λόγος.
dëgjonjës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό άκροατής, θηλ.—e, **ndëgjues**.
dëgjuar (i, e), έπίθ. φημισμένος, διάσημος, γνωστός, **njeri i —**, διάσημος, φημισμένος, ξακουστός άνθρωπος.
dëgjüeshëm (i) - dëgjüeshme (e), έπίθ. ύπάκουος, εύπειθής.
dëkohem, ρ. μέσ. κοιν. σπάω, μου βγαίνει ή κήλη και **këputem ndër vete; çelem ndër vete, shponem, rrëxohem**.
dëkòj, ρ. μετ. 1. δέρνω, σπάω στό ξύλο, 2. χύνω.
dëlir, ρ. μετ. καθαρίζω, **i — plagën**, του καθαρίζω τήν πληγή, **dëlirem**, καθαρίζομαι, κάνω τήν ανάγκη, λευτερώνομαι, **u dëlir lehona**, λευτερώθηκε ή λεχώνα, καθαρίστηκε.
dëlirë, έπ. καθαρά, **pastër**.
dëlirë (i, e), έπίθ. καθαρός, λάγαρος, παστρικός, **i qëruar, i pastër**.
dëlirë-t (të), ούσ. ούδ. ή καθαριότητα, **pastërtia**.
dëllëngthi, έπ. έπίτηδες, από σκοπού, **kastile, nergut**.

dëllinjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (Juniperus) ό κέδρος.
dëm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ζημιά, ή βλάβη, **e shita me —**, τό πούλησα μέ ζημία, **maqina pësoi një — të vogël**, ή μηχανή έπαθε μία μικρή βλάβη.
dëm, έπ. του κάκου, μάταια, στά χαμένα, **vate —, shkoi —**, πήγε χαμένο.
dëmshëm (i) - dëmshme (e), έπίθ. βλαβερός, έπιζήμιος, όλέθριος.
dëmshpërblim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άποζημίωση, —**et e luftës**, οί πολεμικές έπανορθώσεις.
dëmtar,-e, έπίθ. βλαβερός, έπιβλαβής, **damtar**.
dëmtim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή βλάβη, τό χάλασμα, ή άβάρια, **pësoi një —**, έπαθε βλάβη, άβάρια.
dëmtòj, ρ. μετ. βλάπτω, βλάφτω, ζημιώνω, προκαλώ ζημία.
dëmtües,-e, έπίθ. βλαβερός, έπιβλαβής.
dënd, ρ. μετ. βλ. **dënd**.
dëndësi-a, ούσ. θ. βλ. **dëndësi**.
dëndësim-i, ούσ. άρ. βλ. **dëndësim**.
dëndësòj, ρ. μετ. βλ. **dëndësoj**.
dëndur, έπ. βλ. **dëndur**.
dënës, ρ. άμετ. κλαίω μέ άναφυλλητά, μέ λυγμούς, μοιρολογώ.
dënësë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό λυγμός, τό κλάμα, τό άναφυλλητό, **qan me —**, κλαίει μέ λυγμούς, μέ άναφυλλητά.
dëng, έπ. **bëri —**, έσκασε από τό κακό, από τή ζήλεια.
dënga, έπ. χορτάτα, ξέχειλα, γεμάτα, **e mbushi —**, τό γέμισε ως τό χείλος, ξέχειλα, κάργα, **dëngëza, deng**.
dëngëla-t, ούσ. θ. πληθ. οί κουταμάρες, οί άνοησίες, τά κουροφέξαλα, οί παινεσιές, οί χαυχησιολογίες, σαχλαμάρες.
dëngëza, έπ. γεμάτα, κάργα, ξέχειλα, **dënga, deng**.
dënim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή τιμωρία, ή ποινή.
dënòj, ρ. μετ. 1. τιμωρώ, καταδικάζω, 2. Μετφ. βλάπτω, **më dënoji gjella**, μέ έβλαψε, μέ πείραξε

τό φαγητό, 3. ἀρχινῶ, πειράζω, **kush e ka dënue gjellën?**, ποιός πείραξε, ἀρχίνησε, τό φαγητό;
dënohem, ρ. παθ. τιμωρούμαι, καταδικάζομαι.
dënuar (i, e), ἐπίθ. τιμωρημένος, καταδικασμένος.
dërdëlis, ρ. ἀμετ. φλυαρῶ, πολυλογῶ, μωρολογῶ, λέγω ἀνοησίες.
dërgatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ἀποστολή, ἡ ἀντιπροσωπεία, **delegacion**.
dërgesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ἀποστολή, τό δέμα (ταχυδρομικό).
dërgim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—**e**, ἡ ἀποστολή, τό στάλσιμο.
dërgòj, ρ. μετ. στέλνω, ἀποστέλλω. — **me postë**, ταχυδρομῶ, ταχυδρομίζω, **impostoj**.
dërguar-i(i), οὐσ. ἀρ. πληθ.—(të), ὁ ἀπεσταλμένος, ὁ σταλμένος, **i —i i jashtëzakonshëm**, ὁ ἔκτακτος ἀπεσταλμένος.
dërgues-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, ὁ ἀποστολέας, **dërgonjës**.
dërhëm-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, τό δράμι, τό 1/400 τῆς **hëqës**.
dërkore - dërkorja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό ἐστιατόριο, **restaurant**.
dërkùj, ρ. ἀμετ. βλ. **drekem**.
dërmake - dërmakja, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **thërrime**.
dërmë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, πετρώδης τόπος, δύσβατος, κατηγορία, γκρεμός, Μετφ. **i dha —n**, τόν ξεφορτώθηκε, τόν ἔστειλε στό γκρεμό, **e hoqi qafës, e dëboi**.
dërmí-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **thërmí**.
dërmít, ρ. ἀμετ. νυστάζω, μισοκοιμῶμαι, **dremít**.
dërmòj, ρ. μετ. 1. συντρίβω, θραύω, κάνω τρίμματα, Μετφ. δέρνω πολύ, ρ. ἀμετ. κατεβαίνω, — **nga kali**, κατεβαίνω ἀπό τό ἄλογο, ξεκαβαλλικεύω, — **shka-llët**, κατεβαίνω τίς σκάλες, ρ. μέσ. **dërmohem**, χτυπῶ βαρεια, θρουβαλίζομαι, μωλωπίζομαι, **rashë e u dërmova**, ἔπessa καί κτύπησα πολύ, 2. κουράζομαι, κατακουράζομαι.

dërmues,-e, ἐπίθ. συντριπτικός, ἀπόλυτος, **shumica —e**, ἡ συντριπτική, ἡ ἀπόλυτη, πλειοψηφία.

dërsif, ρ. ἀμετ. βλ. **dërsij**.

dërsij, ρ. ἀμετ. (ἀόρ. **dirsa**, μετοχ. **dirsur**), ἰδρώνω, **dërsihem**, ἰδρώνω, **dërsitem, djersitem**.

dërsirë (i, e), ἐπίθ. ἰδρωμένος, **i djersirë**.

dërstilë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ νεροτρουβιά, **valanicë**.

dërrasë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ σανίδα, **dhogë**, 2. ἡ πέτρινη πλάκα, Μετφ. **ai ka një — mangut**, τοῦ λείπει ἀπ'τό μυαλό, 3. Ἄνατ. τό στέρνο, 4. — **e zezë**, ὁ μαυροπίνακας.

dërrmòj, ρ. μετ. βλ. **dërmoj**.

dëshirë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ἐπιθυμία, ὁ πόθος.

dëshiròj, ρ. μετ. 1. ἐπιθυμῶ, ποθῶ, 2. στεροῦμαι (γι'αυτό καί ἐπιθυμῶ), **dëshirofsh tët atë e tët amë**, εἶδε νά στερηθεῖς (κι'ἐπομένως) νά ἐπιθυμήσεις τόν πατέρα σου καί τήν μητέρα σου, 3. θέλω, — **të ha**, θέλω νά φάω.

dëshirore-dëshirorja, οὐσ. θ. Γραμμ. ἡ εὐκτική (ἔγκλιση).

dëshirùeshëm (i) - dëshirúeshme (e), ἐπίθ. ἐπιθυμητός, ποθητός.

dëshmí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. Νομ. ἡ μαρτυρική κατάθεση, ἡ μαρτυρία, 2. ἡ ἀπόδειξη, ἡ ἔνδειξη, 3. τό πιστοποιητικό, 4. τό ἔνδεικτικό, — **shkollorë**.

dëshmitar-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—**ë**, Νομ. ὁ μάρτυρας, ὁ αὐτόπτης μάρτυρας, θηλ.—**e**.

dëshmòj, ρ. μετ. καί ἀμετ. 1. μαρτυρῶ, (ἐν ὀρκῶς), 2. πιστοποιῶ.

dëshmòr-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—**ë**, ὁ μάρτυρας, ὁ πεσών, —**ët e luftës nacionalçlirimtare**, οἱ μάρτυρες, οἱ πεσόντες τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα, θηλ.—**e**.

dëshmues-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, βλ. **dëshmitar**.

dëshpërim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—**e**, 1. ἡ ἀπελπισία, ἡ θλίψη, ἡ με-

λαγχολία, ή στενοχώρια, 2. ή απόγνωση.

dëshpëròj, ρ. μετ. θλίβω, στενοχωρῶ, ἀπελπίζω, **dëshpërohem**, ἀποδαρρύνομαι, χάνω τό κουράγιό μου, ἀπελπίζομαι, στενοχωροῦμαι.

dëshpërùar (i, e), ἐπίθ. ἀπελπισμένος, λυπημένος, ἀποδαρρυμένος, κατσοφιασμένος, δυσαρεστημένος.

dështim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ή ἀποβολή, 2. ή ἀποτυχία.

dështòj, ρ. ἀμετ. 1. ἀποβάλλω (ἐπί γυναικῶν), ἐνῶ γιατά ζῶα shtie; **dështoi gruaja**, ἀπέβαλλε, ἀποβάλθηκε, ή γυναίκα, **shtiu pela, lopa, dhia etj.**, ἀπόρριξε ή φοράδα, ή ἀγελάδα, ή γίδα κλπ., 2. ἀποτυγχάνω.

di ρ. μετ. γνωρίζω, ξέρω (ἄόρ. **dita-e-i**, παρατ. **dija**, μετχ. **ditur**), **e dija për njeri të mirë**, τόν ἤξερα για καλόν ἄνθρωπο, **s'do t'ja dijë**, δέν θέλει νά ξέρει.

diabët-i, ούσ. ἄρ. Ἴατρ. ὁ ζαχαροδιαβήτης, **sëmundja e sheqerit**.

diabetik-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ζαχαροδιαβητικός, ὁ διαβητικός, καί ἐπίθ. ζαχαροδιαβητικός, διαβητικός.

diafragmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. Ἄνατ. τό διάφραγμα, 2. Φυσ. τό διάφραγμα τῆς φωτογραφικῆς μηχανῆς κλπ.

diagnozë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ἴατρ. ή διάγνωση.

diagonale-diagonalja, ούσ. θ. πληθ.—, Γεωμ. ή διαγώνιος.

diagramë-a, ούσ. θ. πληθ.—e, τό διάγραμμα, **grafik**.

dialékt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ή διάλεκτος (γλώσσας).

dialektik,-e, ἐπίθ. διαλεκτικός, **materializmi** —, ὁ διαλεκτικός ὕλισμός, **metoda —e**, ή διαλεκτική μέθοδος.

dialektikë-a, ούσ. θ. ή διαλεκτική.

dialektologji-a, ούσ. θ. ή διαλεκτολογία.

dialòg-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ διάλογος.

diamant-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ ἀδάμας, τό διαμάντι.

diametër-diametri, ούσ. ἄρ. πληθ. **diametra**, Γεωμ. ή διάμετρος.

diametralisht, ἐπ. διαμετρικά, ἐκ διαμέτρου.

diarë-ja, ούσ. θ. Ἴατρ. ή διάρροια.

diç, ἄόρ. ἄντων. κάτι, κάτι τι, — **më thotë**, κάτι μου λέει, — **më porositi**, κάτι μέ παράγειλε, **diçka**.

diçëm (i) - diçme (e), ἐπίθ. ὁ εἰδήμων, ὁ πολυμαθής, ὁ μορφωμένος.

diçkà, ἄόρ. ἄντων. κάτι, κάτι τι, **ka — të jashtëzakonshme**, ἔχει κάτι τό ἐξαιρετικό, ἐπ. κάπως, λιγάκι, — **më mirë**, κάπως (λιγάκι) καλύτερα.

didaktik,-e, ἐπίθ. διδακτικός.

didaktikë-a, ούσ. θ. ή διδακτική.

didaskalik,-e, ἐπίθ. διδασκαλικός.

die, ἐπ. βλ. **dje**.

diel-a (e), ούσ. θ. πληθ.—a, (**të**), ή Κυριακή.

diell-i, ούσ. ἄρ. ὁ ἥλιος, **leu (lindi) —i**, ἀνέτειλε ὁ ἥλιος, **perëndoi —i, ra —i, u fal —i**, ἔδυσε, ἐβασίλειψε ὁ ἥλιος. Μετφ. **mbeti në —**, ἔμεινε μέ τό δάχτυλο στό στόμα, ἔμεινε χωρίς τίποτε.

diellòr,-e, ἐπίθ. ἡλιακός, **sistemi —**, τό ἡλιακό σύστημα.

dies-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ὁ μάγος, ὁ μάντης, ὁ χαρτορρίχτης, θηλ.—e, ή μάγισσα, ή μαγίστρα, 2. ὁ σοφός, ὁ πολυμαθής, ὁ ἐπιστήμονας, ὁ πεπαιδευμένος, ὁ λόγιος, **dijetar**.

diestàr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. 1. **dies**, 2. γέρος (διαιτητής).

diestare - diestarja, ούσ. θ. πληθ.—, ή μάγισσα, ή μαγίστρα, **diese**.

dietë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή δίαιτα, 2. τά ἔξοδα πού παίρνει για μία μέρα ἕνας ὑπάλληλος πού πηγαίνει μέ ὑπηρεσία, μέ ἀποστολή.

difékt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, τό ἐλάττωμα, ή ἐλαττωματικότητα, ή ἀτέλεια.

diferencë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή διαφορά.

diferenciàl-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē, Τεχν. τό διαφορικό.
diferencim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή διαφοροποίηση, —i klasor i fshatit, ή ταξική διαφοροποίηση του χωριού, 2. ή διάκριση.
diferencòj, ρ. μετ. διαφοροποιώ.
diferencuar (i, e), επίθ. διαφοροποιημένος.
differit-i ούσ. άρ. Ίατρ. ή δωδερίτιδα, **fyf i keq**.
diftong-u, ούσ. άρ. πληθ. **diftongje**, Γραμμ. ή δίφθογγος.
digë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό ύδατοφράχτης, **pendë, cfrat**.
dihàs, ρ. άμετ. άσθμαίνω, λαχανιάζω (άόρ. **dihata**).
dij, ρ. μετ. και άμετ. βλ. **gdhij**.
dij, ρ. μετ. βλ. **di**.
dije-dija, ούσ. θ. ή γνώση, ή σοφία, ή έπιστήμη, **në lëmë të —s**, στό πεδίο τής έπιστήμης, **ai flet me —**, αυτός μιλάει λογικά, μέ κρίση, μέ σύνεση.
dijení-a, ούσ. θ. ή γνώση, **s'kam —**, δέν έχω γνώση, δέν ξέρω, **vë në —**, κάνω γνωστό, άνακοινώνω, γνωστοποιώ.
dijetar-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό γνώστης, ό σοφός, ό έπιστήμονας, ό πολυμαθής, ό λόγιος.
dijshëm (i) - dijshme (e), επίθ. βλ. **i ditur**.
dikastër-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, άνώτατο γραφείο κρατικής διοίκησης, τό ύπουργείο.
dikotiledòn,-e, επίθ. Βοτ. δικοτυλήδονος, **bimë —e**, φυτό δικοτυλήδονο.
dikotiledone-t, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά δικοτυλήδονα, τά δικότυλα.
diktat-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή ύπαγόρευση, τό κείμενο καθ' ύπαγόρευση, 2. Πολιτ. ή ύπαγόρευση, ή έπιβολή, ό έξαναγκασμός.
diktatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό δικτάτορας.
diktatoriàl,-e, επίθ. δικτατορικός, **fuqi —e**, δικτατορική έξουσία.
diktaturë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή δικτατορία, —a e proletariatit, ή δικτατορία του προλεταριάτου.
diktím-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή ύπαγόρευση, **diktat**, 2. Νομ. τό

άλλοτε έφετείο και άκυρωτικό σαν ό "Αρειος Πάγος, 3. ή έφεση.
diktimòj, ρ. μετ. κάνω έφεση, έφεσιβάλλω (κατά δικαστικής άπόφασης).
diktòj, ρ. μετ. 1. ύπαγορεύω, 2. άνακαλύπτω, έξιχνιάζω, ξετρύπωνω, άνακαλύπτω, **e diktova fajtorin**, άνακάλυψα τόν ένοχο.
dikù, έπ. κάπου, — **do të jetë**, κάπου θά είναι, 2. κάποτε, — **vjen tek ne**, κάποτε έρχεται σέ μäs, **deri —**, μέχρις ενός σημείου.
dikùr, έπ. κάποτε, κάποιον καιρό, — **do të më kujtosh**, κάποτε θά μέ θυμηθεΐς.
dikurshëm (i) - dikurshme (e), επίθ. ό άλλοτε.
dikùsh, άόρ. άντων. κάποιος, κάποια (για άμφοτέρα τά γένη), — **erdhi**, κάποιος ήρθε, **çokush, ndokush**.
dilemë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό δίλημμα.
diletant-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, —a, ό έρασιτέχνης, ό άπειρότεχνος, ό ντιλεττάντης.
diletantizëm - diletantizmi, ούσ. άρ. ή έρασιτεχνία, ό έρασιτεχνισμός, ό ντιλετταντισμός.
dimension-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή διάσταση, ή έκταση, τό μέγεθος.
dimër-dimri, ούσ. άρ. πληθ. **dimra**, ό χειμώνας, Μετφ. τό κρύο, **sot bën —**, σήμερα κάνει χειμώνας, κρύο, — **i fortë**, ή βαρυχειμωνιά.
dimërak,-e, επίθ. χειμωνικό, χειμωνιάτικος, χειμερινός, **fik —**, **dardhë —e**, χειμωνιάτικο σύχο, άχλάδι κλπ.
dimërim-i, ούσ. άρ. ή διαχειμαση, τό ξεχειμώνιασμα.
dimëròj, ρ. άμετ. διαχειμάζω, ξεχειμάζω, ξεχειμωνιάζω, παραχειμάζω.
dimëròr-i, ούσ. άρ. ό Δεκέμβρης, κοιν. ό Άντριγιάς, **dhjetor**.
dimëròr,-e, επίθ. χειμερινός, χειμωνιάτικος (καρποί που όριμάζουν άργά και διατηροϋνται τό χειμώνα), **dardhë —e**, χειμερινό άχλάδι.
dimitë-t, ούσ. άρ. πληθ. κοιν. τά τσιτιάνια, **çitjanë-t**.

dimnishtë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**,
1. τό χειμαδιό, ή χειμερινή δια-
μονή, 2. ή χειμερινή τροφή τῶν
ζώων, 3. τά έξοδα για ξεχειμώ-
νιασμα τῶν ζώων.

dinak,-e, ἐπίθ. πονηρός, πανούρ-
γος, δόλιος, ύπουλος, **dhelparak**.

dinakëri-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή
πονηριά, ή πανουργιά, ή δολιότη-
τα, ή ύπουλότητα, **dredhi**.

dinakërisht, ἐπ. πονηρά, ύπουλα,
δόλια, **dhelpërisht**.

dinamik,-e, ἐπίθ. δυναμικός,
Μετφ. όρμητικός, ενεργητικός,
ζωηρός, **i gjallë në punë, ener-
gjik**.

dinamikë-a, ούσ. θ. Φυσ. 1. ή
δυναμική, 2. ή δυναμική κίνηση.

dinamit-i, ούσ. άρ. ό δυναμίτης,
ή δυναμίτις.

dinamizëm-dinamizmi, ούσ. άρ.
ή δυναμικότητα, ό δυναμισμός, ή
ζωηρότητα, τό σφρίγος.

dinamò-ja, ούσ. θ. πληθ.—,
Φυσ. ή δυναμομηχανή, τό δυνα-
μό.

dinamometër-dinamometri, ούσ.
άρ. πληθ. **dinamometra**,
Τεχν. τό δυναμόμετρο.

dinasti-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή δυ-
ναστεία.

dinjitët-i, ούσ. άρ. ή αξιοπρέπεια.

diplomaci-a, ούσ. θ. ή διπλωμα-
τία.

diplomát-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
ό διπλωμάτης.

diplomatik,-e, ἐπίθ. διπλωματικός,
marrëdhënjet —e, οί διπλωματι-
κές σχέσεις, **korieri —**, διπλωμα-
τικός ταχυδρόμος, **trupí —**, τό δι-
πλωματικό σώμα.

diplomë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό
δίπλωμα, τό πτυχίο.

diplomuar (i, e), ἐπίθ. και ούσ.
ό πτυχιούχος, διπλωματούχος.

dipterë-t, ούσ. άρ. πληθ.—
Ζωολ. τά δίπτερα, διπτέρυγα.

dirék-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
1. τό δοκάρι, τό ύποστήριγμα, τό
άντιστύλι, ό ύποστάτης, 2. τό
κατάρτι, ό ιστός.

dirékt, ἐπ. κατ'εύθειαν, ίσια,
δλόισα, άμεσα, **zgjedhje —e**,
άμεσες εκλογές.

direktivë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή
όδηγία, ή κατευθυντήρια γραμμή.

dirigjént-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
ό διευθυντής όρχήστρας, ό άρχι-
μουσικός, ό μαέστρος.

dirigjòj, ρ. μετ. Μουσ. διευδύνω
όρχήστρα.

dirk-u, ούσ. άρ. πληθ. **dirq**,
βλ. **derkuc**.

dirsem, ρ. άμετ. βλ. **dërsij**.

dirsë-t. ούσ. θ. πληθ. βλ. **djer-
sët**.

disà, άόρ. άντων. ἐπίθ. μερικοί,
κάμποσοι, — **vetë**, μερικά άτομα,
— **burra**, μερικοί άντρες, — **ikën**,
μερικοί έξφυγαν, **ca**.

disenjatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
ό σχεδιαστής.

disertaciòn-i, ούσ. άρ. ή έναλοισμη
διατριβή, ή πραγματεία.

disfatë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή
ήττα, ή καταστροφή, ή άποτυ-
χία.

disfatist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, -**a**,
ό ήττοπαθής.

disfatizëm-disfatizmi, ούσ. άρ. ή
ήττοπάθεια.

disi, ἐπ. κάπως, μέτρια, κατά
κάποιο τρόπο.

disiplinë-a, ούσ. θ. ή πειθαρχία,
dishiplinë.

disiplinòj, ρ. μετ. πειθαρχώ, επι-
βάλλω πειθαρχία, **dishiplinoj**.

disiplinòr,-e, ἐπίθ. πειθαρχικός,
masa —e, πειθαρχικά μέτρα.

disiplinuar (i, e), ἐπίθ. πειθαρχη-
μένος, πειθαρχικός, ύπάκουος.

disk-u. ούσ. άρ. πληθ. **disqe**,
Άθλητ. ό δίσκος, **hedhja e
—ut**, ή δισκοβολία, —**u i diellit**,
ό δίσκος του ήλιου, —**u i grama-
fonit**, ό δίσκος του γραμοφώνου.

diskreditim-i. ούσ. άρ. ή άπώλεια
του κύρους, ή δυσφήμιση, ό
έξευτελισμός, ή χρεωκοπία.

diskreditòj, ρ. μετ. δυσφημώ, ρι-
χνω τό κύρος, καθιστώ άνυπό-
ληπτο, έξευτελίζω, **diskredito-
hem**, έξευτελιζομαι, δυσφημούμαι,
χάνω τό κύρος.

diskriminaciòn-i, ούσ. άρ.
πληθ.—**e**, ή διάκριση, — **racial**,
ή φυλετική διάκριση, **diskrimi-
nim**.

diskriminim-i, ούσ. άρ. πλ η θ. -e, ή διάκριση, **diskriminacion**.
diskutant-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —ē, ό δμιλητής, ό ρήτορας, ό συζητητής.
diskutim-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —e, ή συζήτηση, ή εξέταση, —i i **çeshtjes**, ή εξέταση, ή συζήτηση τής υπόθεσης.
diskutòj, ρ. μετ. και ά μετ. συζητῶ, **diskutohet**, συζητεῖται, εξετάζεται.
dispeçer-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —, ό διεκπεραιωτής, ό ρυθμιστής.
dispenseri-a, ούσ. θ. πλ η θ. —, τό λαϊκό λατρεῖο, τό λατρεῖο, — **anti-tuberkulare**, τό έξωτερικό φθισιατρεῖο.
dispensë-a, ούσ. θ. πλ η θ. —a, εκπαιδευτικό πολυγραφημένο έγχειρίδιο, φυλλάδιο.
disponibël, ἐπίθ. διαθέσιμος, **fond** —, διαθέσιμο κονδύλιο.
disponibilitët-i, ούσ. άρ. ή διαθεσιμότητα.
disponòj, ρ. μετ. διαθέτω, έχω.
dispozicion, άκλιτη λέξη, ή διαθεσιμότητα, σέ διάθεση, **në — të ministrisë**, στή διάθεση του ύπουργείου, **jam në — tënd**. εἶμαι στή διάθεσή σου, στίς διαταγές σου.
dispozitë-a, ούσ. θ. πλ η θ. —a, ή διάταξη (έγκυκλίου, νόμου κλπ).
distancë-a, ούσ. θ. πλ η θ. —a, ή απόσταση, **largësi**.
distik-u, ούσ. άρ. πλ η θ. —ë, τό δίστιχο (στήν ποίηση), και ἐπίθ. **elb** —, τό δίστιχο κριθάρι (για τή ζυθοποιία).
distilatòr-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —ë, ό δωλιστήρας, τό φίλτρο, ό αποστακτήρας.
distilim-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —e, Φυσ. ή διύλιση, ή απόσταξη.
distilòj, ρ. μετ. Φυσ. διυλίζω, αποστάζω.
distinktiv-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —a, τό σήμα, τό διακριτικό, ή κονκάρδα.
distomë-a, ούσ. θ. Ζωολ. διστομο τό ήπατικό, διστομο τό μακρόστομο και βιλαρζία ή αίματόβιος.
dishepull-i, ούσ. άρ. πλ η θ. di-

shepuj, ό μαθητής, ό όπαδός, **ithtar**.
dishiplinë-a, ούσ. θ. βλ. **disiplinë**.
dishiplinòj, ρ. μετ. βλ. **disiplinòj**.
dishiplinòr,-e, ἐπίθ. βλ. **disiplinor**.
dishull-i, ούσ. άρ. πλ η θ. **dishuj**, Βοτ. βλ. **dushkull**.
ditar-i, ούσ. άρ. πλ η θ. —e, τό ήμερολόγιο, τό σημειωματάριο μέ καθημερινά γεγονότα και σημειώσεις.
ditare-ditarja, ούσ. θ. πλ η θ. —, τό βιβλίο ύλης μιās τάξης ή ενός εκπαιδευτικού.
ditë-a, ούσ. θ. πλ η θ. **dit**, ή μέρα, — **feste**, γιορτάσιμη μέρα, — **pune**, εργάσιμη μέρα, **përditë**. — **për** —, **çdo** —, —a — —s, καθημερινά, κάθε μέρα, **ka ditë**, έχει πολύν καιρό, **tërë —n e —s**, όλη τήν ήμέρα, **çeshtje e —s**, επίκαιρο ζήτημα, **mirë dita!** καλή μέρα! καλημέρα!
ditëbardhë, ἐπίθ. εύτυχής, καλότυχος, εύτυχισμένος.
ditëgjatë, ἐπίθ. μακρόβιος, μακρόζωος.
ditëlindje-ditëlindja, ούσ. θ. τά γενέθλια.
ditën, ἐπ. μέρα, κατά τήν διάρχεια τής μέρας, άντθ. **natën**.
ditëshkurtër, ἐπίθ. βραχύβιος, λιγόμερος, λιγόχρονος (κατάρα).
ditëzezë, ἐπίθ. ή δύστυχη, ή άτυχη.
ditëzi, ἐπίθ. δύστυχος, άτυχος.
ditje-ditja, ούσ. θ. ή γνώση, **me — ose me paditje**, γνωρίζοντας ή μή γνωρίζοντας, μέ γνώση ή μέ άγνοια.
ditòj, ρ. ά μετ. περνῶ τή μέρα, ρ. μετ. **i ditova bagëtinë n'atë mal**, τά βόσκησα τά ζῶα όλη τήν ήμέρα σ'αυτό τό βουνό.
ditòr,-e, ἐπίθ. ήμερήσιος, **paga** —e, τό ήμερομίσθιο, τό μεροδούλι, τό μεροκάματο.
ditshëm (i)-ditshme (e), ἐπίθ. βλ. **i ditur**.
ditur (i. e), ἐπίθ. 1. ό σοφός, ό πολυμαθής, πεπαιδευμένος, ειδήμων, πεπειραμένος, μορφωμένος, 2. γνωστός, **kjo është punë e —**, πού

τήν ξέρει ὄλος ὁ κόσμος, **njeri i** —, πολυμαθής.
dituri-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ γνώση, ἡ μόρφωση, ἡ πολυμαθία, ἡ σοφία.
div-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**a**, ὁ δράκοντας, τὸ τέρας (μυθολογία).
divan-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. τὸ χῶλ, τὸ ντιβάνι, 2. ὁ καναπές.
divergjencë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ διαφωνία, ἡ διαφορά ἀντιλήψεων, ἡ διάσταση, ἡ ἀσυμφωνία.
diversant-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ἀντιπερισπαστής, ὁ σαμποταριστής, θηλ.—**e**.
diversion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Στρατ. ὁ ἀντιπερισπασμός, τὸ σαμποτάζ, τὸ σαμποτάρισμα, ἡ δολιοφθορά.
divizë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ στολή, 2. τὸ συνάλλαγμα, —**a e huaj**, τὸ ξένο συνάλλαγμα.
divizion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Στρατ. ἡ μεραρχία, — **kavalerie**, μεραρχία ἵππικου.
divorc-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Νομ. τὸ διαζύγιο.
dizenterí-a, οὐσ. θ. Ἰατρ. ἡ δυσεντερία, **barku i keq**.
dizinfektim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ ἀπολύμανση.
dizinfektòj, ρ. μετ. ἀπολυμαίνω.
djalë-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **djem**, **djema**, **djelm**, 1. τὸ παιδί, τὸ ἀγόρι, ὁ ἔφηβος, 2. ὁ γυιός, **bëj** —, υἱοδετῶ.
djalëri-a, οὐσ. θ. ἡ ἐφηβική ἡλικία, ἡ νεότητα, τὰ νειάτα, ἡ νεανική ἡλικία.
djalòsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **djelmosha**, ὁ νέος, ὁ νεανίας, ὁ ἔφηβος, τὸ παλληκάρι.
djaloshar,-e, ἐπίθ. νεανικός, ἐφηβικός, νεαρός, **në moshën** —**e**, στή νεανική ἡλικία.
djalth-i, οὐσ. ἄρ. μικρὸ παιδί (χαϊδευτικά), τὸ παιδάκι.
djall-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **djaj**, ὁ διάβολος, ὁ σατανάς.
djallëzi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ διαβολία, ἡ πονηρία, 2. ἡ μηχανορραφία, ἡ ραδιουργία, ἡ σκευωρία.
djallëzòj, ρ. μετ. δαμονίζω, μα-

θαίνω κάποιον διαβολές, πονηριές.
djallëzòr,-e, ἐπίθ. σατανικός, διαβολικός, **planet** —**e**, τὰ σατανικά σχέδια.

djallëzuar (i, e), ἐπίθ. διαβουλευμένος, δαμονισμένος, πονηρός.

djallushë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ διαβολιάρρα, ἡ πονηρή (γυναίκα).

djathanik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, τὸ τυρομπούρεχο, ἡ τυρόπιττα.

djathar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ τυροκόμος, **baxho**.

djathë-i (t), οὐσ. ἄρ. καὶ οὐσ. οὐδ. πληθ. **djathëra**, τὸ τυρί, — **i njomë**, τὸ χλωρὸ τυρί.

djathta (e), οὐσ. θ. 1. ἡ δεξιά, τὸ δεξιὸ χέρι, 2. Πολιτ. ἡ δεξιά, (συντηρητικὸ ρεῦμα, ἐν ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πρόοδο).

djathtas, ἐπ. δεξιά, ἀπ'τά δεξιά, ἀντθ. **majtas**, ἀριστερά.

djathtazi, ἐπ. βλ. **djathtas**.

djathtë (i, e), ἐπίθ. 1. δεξιός, **dora e** —, τὸ δεξιὸ χέρι, **ana e** —, τὸ δεξιὸ μέρος, 2. ὁ δεξιός, πού ἀνήκει στή δεξιά παράταξη, **opozita e** —, ἡ δεξιά ἀντιπολίτευση.

djë, ἐπ. χτές, χθές.

djég, ρ. μετ. (ἄρ. **dogja**, μετχ. **djegur**), καίω, καίγω, — **dielli**, καίει ὁ ἥλιος, Μετφ. **i dogji ajo fjalë**, τὸν ἔκαψε αὐτός ὁ λόγος, ρ. ἀμετ. **digjem**, ἔχω πυρετό, Μετφ. **u dogja për ujë**, ἔχω μεγάλη δίψα, **u dogj për ...**, πέθανε γιὰ, κήκε γιὰ ..., **u dogj bileta**, ἔγινε ἄχρηστο, δέν ἰσχύει τὸ εἰσιτήριο.

djégëje-djégëja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ καύση, τὸ κάψιμο, βλ. **djegje**.

djegës-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (**Raseda**) ἡ οἰνάνθη, οἰνάνθη ἡ ἀνιδοειδής, κοιν. σγαράντζι, **shukull**.

djegës,-e, ἐπίθ. 1. καύσιμος, εὐφλεκτος, **lëndë** —**e**, καύσιμη ὕλη, 2. πού καίει, καυστικός, **spec** —, πιπεριά πού καίει.

djegësirë-a, οὐσ. θ. ἡ ξινίλα, (τοῦ στομαχιοῦ), **uth i lehtë**.

djegshëm (i)-djegshme (e), ἐπίθ. εὐφλεκτος, καύσιμος.

djegje-djegja, οὐσ. θ. πληθ.—,

τό κάψιμο, ή καύση, ή αποτέφρωση.
djegur (i, e), έπίθ. καμένος, Μετφ. τσικνισμένος, **gjellë e** —, καμένο, τσικνισμένο φαγητό.
djék, ρ. μετ. βλ. **djeg**.
djelë-a (e), ούσ. θ. πληθ. — **a të**), βλ. **e diel**.
djelmëri-a, ούσ. θ. ή νεολαία, άντθ. **pleqëri**, τά γεράματα, τό γήρας, **djalëri**.
djelmuri-a, ούσ. θ. περιληπτικό, τά παιδιά γενικά, **djalëri**.
djër-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, — **a**, 1. ή κούνια του μωρού, τό λίκνο, 2. Μετφ. ή κοιτίδα, **djepe**.
djépe-djërja, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **djep**.
djergsore-djergsorja, ούσ. θ. πληθ. —, ή λεχώνα, **lehonë**.
djërsem, ρ. μέσ. βλ. **dërsij**.
djersë-a, ούσ. θ. πληθ. —, ό ιδρώτας, Μετφ. **me — të ballit**, μέ τόν ιδρώτα του προσώπου.
djerr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, γή χέρσα, άκαλλιέργητη και έπίθ. **tokë — e**, μέρος άκαλλιέργητο, άδούλευτο και **lëndinë**.
djerrishtë-a, ούσ. θ. βλ. **djerr**.
djeshëm (i) - djeshme (e), έπίθ. χτεσινός, χθεσινός.
do, δεύτερο και τρίτο πρόσωπο του ένεστώτα του ρήματος **dua**, 1. θέλω, 2. σηματίζει τό μέλλοντα, **do të vete**, θά πάω, 3. πρέπει, — **shikuar mirë kjo punë**, πρέπει νά τήν προσέξομε καλά αύτή τή δουλιά.
do, άόρ. άντων. και άόρ. έπίθ. βλ. **disa**, **ca**.
do-ja, ούσ. θ. Μουσ. ντό, ό πρώτος φθόγγος τής μουσικής κλίμακας.
dobare, έπ. τουλάχιστο, **paksë-paku**.
dobësi-a, ούσ. θ. 1. ή αδυναμία, ή καχεξία, 2. στον πληθ. — **të**, οι αδυναμίες, τά τρωτά, οι έλλείψεις.
dobësim-i, ούσ. άρ. ή εξασθένηση, ή εξάντληση, τό αδυνάτισμα.
dobësirë-a, ούσ. θ. ή αδυναμία, ή καχεξία, ή εξάντληση, **dobësim**.
dobësòj, ρ. μετ. αδυνατίζω, εξασθενίζω, **dobësohem**, αδυνατώ, χάνω τήν ύγεια, αδυνατίζω.
dobët, έπ. αδύνατα, άσχημα.

dobët (i, e), έπίθ. 1. αδύνατος, καχεκτικός, 2. πρόστυχος, **stofë e** —, πρόστυχο ύφασμα, κακής ποιότητας.
dobí-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή ώφέλεια, τό όφελος, ή χρησιμότητα, **s'bën** —, δέν ώφελεί.
dobishëm (i) - dobishme (e), έπίθ. ώφέλιμος, χρήσιμος.
dockë-a, ούσ. θ. 1. τό κοτσάνι, 2. τό χεράκι (τρυφερό χέρι παιδιοϋ), **doçkë**.²
doçe-doçja, ούσ. θ. 1. πήλινο δοχείο νερού μέ ή χωρίς χερούλια, 2. τσόκαλο, ξεσπειρισμένο άστάκι καλαμποκιού που χρησιμεύει σαν τόπι στό παιγνίδι των παιδιών που λέγεται, **doçkë**.¹
doçë-a, ούσ. θ. βλ. **doçkë**.
doçkë-a, ούσ. θ. 1. παιγνίδι (παιδιών), 2. τό χεράκι, **dockë**.
doemòs, έπ. χωρίς άλλο, εξάπαντος, θέλοντας και μή, έχων άκων, **domosdò**.
doganë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό τελωνείο (τό γραφείο και ό φόρος), 2. ό δασμός.
doganiër-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό τελώνης.
doganòr,-e, έπίθ. τελωνειακός, **taksë — e**, τελωνειακός φόρος, δασμός.
dogmatik,-e, έπίθ. δογματικός.
dagmatikë-a, ούσ. θ. ή δογματική.
dogmatizëm-dogmatizmi, ούσ. άρ. ό δογματισμός.
dogmë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό δόγμα.
dòjë-a, ούσ. θ. ή θέληση, ή επιθυμία, **vullnet**, **dëshirë**.
dòjkë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή τροφός, ή θηλάστρα, ή παραμιάνα, **vajë**, **mëndeshë**.
dojkë-a, ούσ. θ. βλ. **doçkë**.¹
doke-t, ούσ. θ. πληθ. τά ήθη και έθιμα, — **t e zakonet**, τά ήθη και έθιμα.
dokë-a, ούσ. θ. βλ. **doçkë**.¹
dokëndis, ρ. μετ. 1. βλάπτει (στήν ύγεια), **mos ha se të** —, μή τρώς γιατί σε βλάπτει στην ύγεια, 2. προσβάλλω μέ λόγια, θίγω στό φιλότιμο, **prek në sedër**.

dokrra-t, ούσ. θ. πληθ. μέγαρα κόκκαλα, ὄστα, Μετφ. χαμένα λόγια, κουταμάρες, φλυαρίες, ἀνοησίες, **mos folë** —, μή λές κουταμάρες, ἀνοησίες.

doktòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ē, 1. ὁ γιατρός, θηλ. —eshë, 2. ὁ διδάκτορας (ἀνώτερος ἐπιστημονικὸς τίτλος), ὁ δόκτωρ.

doktoratë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ἡ διδακτορία, ὁ τίτλος ἢ ὁ βαθμὸς τοῦ διδάκτορος, **marr —n**, ἀναγορεύομαι διδάκτορας, **disertacioni për** —, ἡ ἐναίσμιμος διατριβὴ ἐπὶ διδακτορία.

doktrinë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. τὸ δόγμα, ἡ δοξασία, 2. Φιλοσοφ. ἡ θεωρία.

dokudò, ἐπ. ὅπου κι' ὅπου, **s'e jap vajzën** —, δέν τήν δίνω τήν κοπέλλα ὅπου κι' ὅπου, ὅπου μοῦ τήν ζητήσουν.

dokument-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —a, ἡ ἀπόδειξη, τὸ ἔγγραφο, ἀποδειχτικὸ, πειστήριο, μαρτύριο, τεκμήριο, πληθ. **dokumenta**, ἔγγραφα, ντοκουμέντα, ἀποδειχτικά, στοιχεῖα.

dokumentàr,-e, ἐπίθ. ἀποδειχτικὸς (πού στηρίζεται σέ ἔγγραφα ἀποδείξεις, σέ ντοκουμέντα).

dokumentàr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, κινηματογραφικὴ ταινία μέ ἐπικαιρότητες, ἡ χρονογραφικὴ ταινία, ἡ ἀποδειχτικὴ ταινία.

dokumentim-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἀπόδειξη μέ ντοκουμέντα.

dokumentòj, ρ. μετ. ἀποδείχνω μέ ἔγγραφα, προσάγω ἔγγραφα, ἀποδείχνω μέ ντοκουμέντα, μέ στοιχεῖα.

dollàk-u, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, οἱ περινημίδες, οἱ γκέτες, οἱ γκέτες.

dollàp-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, —e, 1. ἡ ἱματιοθήκη, ἡ ντουλάπα, 2. —i i kafes, τὸ ψητάρι τοῦ καφέ, τὸ καβουρδιστήρι τοῦ καφέ, τὸ φρύγετρο.

dolli-a, ούσ. θ. πληθ. —, ἡ πρόποση, κοιν. τὸ ντολί, **ngre** —, κάνω πρόποση, σηκώνω ντολί.

domate-domatja, ούσ. θ. πληθ. —,

(solanum lycopersicum) λυκοπερσικὸν τὸ ἐδώδιμον ἢ σολανὸν τὸ λυκοπερσικὸν, κοιν. ἡ ντομάτα.

domethënë (d.m.th.), ἐπ. δηλαδή.

domethënje-domethënja, ούσ. θ. ἡ σημασία, ἡ ἐννοια.

dominionë-t, ούσ. ἄρ. πληθ. οἱ κτήσεις (μισοαποικίες).

dominò-ja, ούσ. θ. τὸ ντόμινο (παιγνίδι).

domkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ὁ ὄγκος, τὸ τρήξιμο, τὸ ἐξόγκωμα, τὸ οἴδημα, **bullungë, xhungë**.

domosdò, ἐπ. βλ. **doemos**.

domosdoshëm (i) - domosdoshme (e), ἐπίθ. ἀπαραίτητος, ἀναγκαῖος.

domosdoshmëri-a, ούσ. θ. ἡ ἀναγκαιότητα, τὸ ἀπαραίτητο.

dorac,-e, ἐπίθ. καὶ ούσ. ἄρ. καὶ θηλ. ὁ κουλοχέρης, **dorëcung**.

dora-dora, ἐπ. χέρι-χέρι.

dora-doras, ἐπ. βλ. **dora-dorës**.

dora-dorës, ἐπ. προσωρινά, τώρα γιὰ τώρα, **përkohësisht**.

doràk-u, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, 1. τὸ χερούλι τοῦ ἀλετριού, 2. ἐπίθ. κουλοχέρης, **dorac, dorëcung**.

doràshkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τὸ γάντι, τὸ χειρόκτιο, **dorëza**.

doravit, ρ. μετ. βλ. **darovit**.

doravitje-doravitja, ούσ. θ. βλ. **darovitje**.

dordoléc-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, —a, τὸ σκιαχτρο, τὸ φόβητρο.

dorë-a, ούσ. θ. πληθ. **duar**, 1. τὸ χέρι, 2. τὸ χερούλι, ἡ λαβή, —a e **thikës**, ἡ λαβὴ τοῦ μαχαιριοῦ, —a e **havanit**, τὸ γουδοχέρι, τὸ γουδόχερο, **një — miell**, μιά χούφτα ἀλεύρι, 3. ἡ ἀπόδειξη, **merri një** —, πάρτου μιά ἀπόδειξη, 4. ἡ ποιότητα, **miell i — së parë**, ἀλεύρι πρώτης ποιότητος, **e ka prishë —n**, χάλασε τήν ποιότητα, 5. **vë** —, βάζω χέρι, ἐπιχειρῶ, ἀναλαμβάνω, **heq** —, παραιτοῦμαι, — **më** —, ἀπό χέρι σέ χέρι, χέρι-χέρι, **më ra në** —, μούρδε στό χέρι, μοῦ ἔπεσε στό χέρι, —a **vetë**, ὁ ἴδιος, **ka** —, κλέβει, **i ktheu — babës**, χτύπησε

τόν πατέρα του, **nën** —, κάτω από τό χέρι, **blej nën** —, αγοράζω κρυφά, στή μαύρη αγορά, **rri me duar kryq**, κάδομαι μέ τά χέρια σταυρωμένα, **më jep** —, μέ βοηθεῖ, μέ συμφέρει, **i vjen për** —e, τοῦ πιάνει τό χέρι, εἶναι ἱκανός, **ka** — **të mbarë**, ἔχει καλό χερικό, εἶναι γουρλής, **na iku në për duar**, μάς πέθανε σέ μικρό χρονικό διάστημα καί ἀπρόοπτα, **ai është i —s sonë**, αὐτός εἶναι ἀπό μάς, ἀπό τό γένος μας, ἀπ'τή θρησκεία μας.

dorëcung, ἐπίθ. κουλοχέρης, **dorac**.

dorëçelë, ἐπίθ. γενναιόδωρος, ἀπλοχέρης, **bujar**, **dorëdhënës**.

dorëdhënës,-e, ἐπίθ. 1. βλ. **dorëçelë**, 2. ἐγγυητής.

dorëdhënje-dorëdhënja, οὐσ. θ. βλ. **garanci**.

dorëgjatë, ἐπίθ. μακροχέρης, παντοδύναμος.

dorëgjerë, ἐπίθ. βλ. **dorëçelë**.

dorëhapët, ἐπίθ. ἀπλοχέρης, ἀνοχτοχέρης, σπάταλος.

dorëheqës,-e, ἐπίθ. παραιτημένος, ὑπό παραίτηση.

dorëheqje-dorëheqja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ παραίτηση, **jap** —, δίνω παραίτηση, παραιτοῦμαι.

dorëhollë, ἐπίθ. φτωχός, ἄπορος, **i varfër**, **i vobektë**.

dorëlëshuar, ἐπίθ. ἄσωτος, σπάταλος.

dorëmbarë, ἐπίθ. γουρλής, πού ἔχει καλό χερικό, γούρικός.

dorëmyllur, ἐπίθ. σφιχτοχέρης, φιλάργυρος, τσιγκούνης.

dorëplot, ἐπ. ἀπλόχερα, ἀφειδωλα, ἀφειδῶς.

dorëshkrim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό χειρόγραφο.

dorështrënguar, ἐπίθ. σφιχτοχέρης, φιλάργυρος, τσιγκούνης, **dorëmyllur**, **neqez**.

dorëthatë, ἐπίθ. βλ. **dorështrënguar**.

dorëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. τό χερούλι, ἡ χειρολαβίδα, —a e **dorës**, τό χερούλι τῆς θύρας, 2. τό γάντι, τό χειρόκτιο, 3. ἡ χούφτα, **një** — **grurë**, μιά χούφτα στάρι.

dorëzanë-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἐγγυητής, **garant**.

dorëzani-a, οὐσ. θ. ἡ ἐγγύση, **garanci**.

dorëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ παράδοση, ἡ ἐπίδοση, ἡ ἀπονομή.

dorëzòj, ρ. με τ. 1. παραδίνω, ἐχειρίζω, ἀπονέμω, 2. Ἐκκλήσι.— **prift**, χειροτωνῶ, **dorëzohem**, παραδίνομαι.

dorëzonjë-a, οὐσ. θ. Βοτ. (*Lonicera caprifolium*) τό αἰγόκλημα ἢ λινοκερία, γνωστό ὡς αἰγόκλημα καί ἀγριόκλημα, αἰγίοφυλλο.

dori-u, οὐσ. ἄρ. καί ἐπίθ. ἄλογο μέ χρυσοκοκκινωπό χρώμα, κοιν. ντορής, **kalë qimekuq**.

dosâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. **dosje**.

dosë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ γουρούνα, 2. γυναίκα παχειά, 3. κακή γυναίκα.

dosëbalë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **baldosë**.

dosëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Gryllus gryllotalpa*) ἡ γρυλλοτάλπη ἢ γρυλλοσπάλαξ, ἔντομο ἀπό τά γρυλλοειδῆ ὡς γρύλλος ὁ κοινός ἢ πρασσοκουρίς, κοιν. κολοκυθοκόφτης, **bushtërz**, **arrç**.

dosje-dosja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἰδιαιτερός φάκελλος μιᾶς ὑπόθεσης, ἡ δικογραφία, 2. ὁ χαρτοφύλακας, ἡ χαρτοθήκη.

dot, δυνητικό μόριο, ἀδύνατο, δύσκολο, **s'ha** —, δέν μπορῶ νά φάγω, **s'e bëj** —, δέν μπορῶ νά τό κάμω.

dosidò, ἐπ. ὅπως-ὅπως, **shkel e shko**, **pa kujdes**.

dozë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ δόση.

dra-u,-ni, οὐσ. ἄρ. τό ὑπόλειμμα, τό κατακάθι λειωμένου βούτυρου.

dragë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, βλ. **ortek**.

dragomân-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a, ὁ διερμηνέας, **përkhthyes**.

dragua-dragoi, οὐσ. ἄρ. πληθ.—

dragonj, ὁ δράκος, ὁ δράκοντας, **drangua**.

drakoniân,-e, ἐπίθ. δρακόντειος, **ligj** —, δρακόντειος νόμος.

dramatik,-e, ἐπίθ. δραματικός.

dramatizòj, ρ. μετ. δραματοποιῶ.
dramatùrg-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
 ὁ δραματουργός.
dramatùrgji-a, οὐσ. θ. ἡ δραμα-
 τουργία.
dramë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ
 δράμα, — **baritore**, ποιμενικό
 δράμα, — **historike**, ιστορικό δρά-
 μα.
drangù-a-drangò-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.
drangò-j, ὁ δράκος, ὁ δράκοντας,
 πρόσωπα τῆς ἄλβανικῆς μυθολο-
 γίας πού τὰ φαντάζονται σάν
 ἀνθρώπους πού ἀγωνίζονται μέ
 τήν ὕδρα μέ τὰ στοιχιά, ὥσπου τή
 σκοτώσουν. Εἶναι σύμβολο ἀν-
 δρείας, παλληκαριάς. Μετφ. ἀν-
 δρεῖο παλληκάρι.
drap-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, τὸ
 μακρόξυλο, μπαστούνι μακρῷ.
drapër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,
drepinj, drepër, τὸ δρεπάνι, — **e**
çekan, τὸ σφυροδρέπανο.
dré-ri, οὐσ. ἄρ. πληθ.—rë,
 Ζωολ. (Cervus) τὸ ἐλάφι, θηλ.
sutë, drenushë.
dre! ἐπιφ. θαυμαστικό.
dré-ja, οὐσ. θ. βλ. **droje**.
dredh, ρ. μετ. (ἄόρ. **drodha**,
 μετχ. **dredhur**), 1. κλώθω, στρί-
 βω, γυρίζω, περιστρέφω, — **lesh**,
 γνέθω, 2. εὐνουχίζω, Μετφ. —
valle, χορεύω.
dredhàk,-e, ἐπίθ. βλ. **dredha-**
ràk,-e.
dredharàk,-e, ἐπίθ. πονηρός, πα-
 νοῦργος, κατεργάρης, ἀσταθής,
 ἀστατος, **dredhak**.
dredhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,
 1. τὰ λουριά τῶν τσαρουχιῶν
 (οἱ ἰμάντες), 2. ἡ στροφή
 δρόμου, Μετφ. **flokë —a —a**,
 κατσαρά μαλλιά, **i bën —a fja-**
lës, δέν βαστάει τὸ λόγο.
dredhël-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,
 Βοτ. (Campanula) καμπανούλη
 ἢ κωδωνίσκος, φυτὸ ἀπὸ τὰ κω-
 δωνοειδῆ.
dredhëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, βλ.
tehria.
dredhëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,
 Βοτ. (Fragaria vesca) ἡ χαμο-
 κερασιά, ἡ φράουλα, ἡ κουκουμα-
 ριά, **luleshtrydhe, çilek**.
dredhí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ πο-

νηριά, ἡ πανουργία, ἡ δολιότητα,
 ἡ ὑπεκφυγή, ὁ ἐλιγμός, τὸ κόλπο,
 τὸ τέχνασμα, ἡ ἀστάθεια.

dredhò-j, ρ. ἄμετ. 1. πονηρεύομαι,
 κάνω πονηριές, 2. ἀλλάζω δρόμο,
 Μετφ. κάνω ἐλιγμούς.

drédhur (i), ἐπίθ. 1. κλωστής, **fill**
i —, ἡ κλωστή, τὸ κλωσμένο νῆ-
 μα, 2. εὐνουχισμένος, στριμμένος,
i tredhur.

drédhura-t (të), οὐσ. θ. πληθ.
 1. τὰ ρίγη, οἱ τρεμουῖλες, 2. οἱ
 στροφές τοῦ δρόμου, τὰ γυρίσμα-
 τα.

dregëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ
 κάκαδο, τὸ κάρκαδο, ἡ πέτσα πού
 σχηματίζεται πάνω στήν πλη-
 γή, ἡ κρούστα, τὸ κουκούδι.

drejt, ἐπ. 1. ἴσια, δλόισα, κα-
 τευθεῖαν, ὀρθά, **gri —**, κάθησε
 ὀρθίος, (στά πόδια), 2. δί-
 καια, εἰλικρινά, σταράτα, **folë —**,
 μίλα δίκαια, εἰλικρινά, σταράτα,
 πρόθ. πρός, **ne shkojmë — so-**
cializmit, ἔμεῖς βαδίζομε πρός τὸ
 σοσιαλισμό, — **për —**, κατευ-
 θεῖαν, ἴσια, ἀπευθείας, χωρὶς με-
 σολάβηση, ἄμεσα.

drejtë (i, e), ἐπίθ. 1. ἴσιος, ὀρθός,
trup i —, ἴσιο σῶμα, **dru i —**,
 ἴσιο ξύλο, 2. δίκαιος, εἰλικρινής,
njeri i —, δίκαιος, εἰλικρινής ἀν-
 ἄθρωπος.

drejtë-a (e), οὐσ. θ. 1. τὸ δίκαιο,
kështu është e —a, ἔτσι εἶναι τὸ
 σωστό, τὸ δίκαιο, **me të —**, μέ
 τὸ δίκιο, μέ τὰ σωστά, εἰλικρινά,
 2. ἡ ἀλήθεια, **më thua j të —n**,
 πές μου τήν ἀλήθεια, 3. Νομ. τὸ
 δίκαιο, **e —a civile**, τὸ ἀστικό
 δίκαιο, **e —a penale**, τὸ ποινικό
 δίκαιο, **e —a ndërkombëtare**, τὸ
 διεθνές δίκαιο, πληθ.—a (të),
 τὰ δικαιώματα, **të —at e njeriut**,
 τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου.

drejtësi-a, οὐσ. θ. ἡ δικαιοσύνη,
Ministria e Drejtësisë, τὸ
 Ὑπουργεῖο τῆς Δικαιοσύνης.

drejtëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,
 Γεωμ. ἡ εὐθεία γραμμὴ, ἡ εὐ-
 θεία.

drejtím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,
 1. ἡ κατεύθυνση, 2. ἡ διεύθυνση,
nën —in ..., ὑπὸ τήν διεύθυ-
 ση....

drejtkëndës, -e, ἐπίθ. Γεωμ. ὀρθογώνιο, **kënddrejtë**.

drejtòj, ρ. μετ. 1. διευθύνω, κατευθύνω, 2. ίσιώνω, 3. ἀπευθύνω, 4. διοικῶ.

drejtonjës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, καὶ ἐπίθ. ὁ διευθύνων, ὁ διευθυντής, **drejtues**.

drejtòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ διευθυντής, θηλ.—**eshë**.

drejtoràt-i, οὐσ. ἄρ. 1. τὸ διευθυντήριο.

drejtorí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ διεύθυνση, τὸ γραφεῖο τοῦ διευθυντῆ.

drejtpeshím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἰσορροπία.

drejtpërdrejt, ἐπ. ἄμεσα, κατ'εὐθείαν, ἴσια.

drejtpërdrejtë (i, e), ἐπίθ. ἄμεσος, ὁ ἀπ'εὐθείας.

drejtues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, καὶ ἐπίθ. βλ. **drejtonjës**.

drekem, ρ. μέσ. γευματίζω, **ha drekë**.

drekë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. τὸ γεῦμα, **ha —**, γευματίζω, **ftoj për —**, προσκαλῶ γιὰ γεῦμα, 2. τὸ μεσημέρι.

drekëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Convallaria maialis*) κομβάλλαρια τοῦ Μαΐου, κοιν. κρίνος.

drekòj, ρ. ἄμετ. γευματίζω, **drekem, drekohem**.

dremít, ρ. ἄμετ. νυστάζω, **dërmít**.

drenúshë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. ἡ ἐλαφίνα, **sutë**.

dreq-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ër**, ὁ σατανάς, ὁ διάβολος, Μετφ. ἄνθρωπος ἀνάποτος καὶ ἔξυπνος, **ta marri —!** νά πάρει ὁ διάβολος!

dreq, ἐπ. βλ. **drejt**.

dreqësi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ διαβολιά, ἡ πονηριά, **prapësi**.

dreqnushë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ διαβολιάρρα, ἡ πονηρή.

drë-ri, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. **dre-ri**.

drënjë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ σταχτιά γίδα.

dridh, ρ. μετ. (ἄόρ. **drodha**, προστχ. **dridh**, μετχ. **dridhë**), κάνω νά τρέμει, **dridhem**,

ρ. μέσ. ριγῶ, τρέμω, —**em nga të ftohtit**, τρέμω ἀπὸ τὸ κρύο, Μετφ. τσομάζω.

dridhje-dridhja, οὐσ. θ. ἡ τρεμούλα, τὸ τρεμούλιασμα, **drithmë**.

dridhmë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ τρεμούλα, τὸ ρίγος, τὸ τρεμούλιασμα, **drithmë**.

dritare-dritarja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ παράθυρο, **dritore**.

dritë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τὸ φῶς, —**a e diellit**, τὸ ἡλιακὸ φῶς, **zbardhi —a**: χάραξε. ἔφεξε, ἄντθ. **errësirë**, τὸ σκοτάδι, —**a e syrit**, ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ, Μετφ. **dolli në —**, σώθηκε, γλύτωσε ἀπὸ τὰ βάσανα.

dritëdhënës, -e, ἐπίθ. φωτοδότης. **dritëshkurtër**, ἐπίθ. κοντόφθαλμος, μύωπας, **miop**.

dritëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τὸ καντήλι, τὸ λυχνάρι, τὸ φῶς.

dritore-dritorja, οὐσ. θ. βλ. **dritare**.

drithë-i, οὐσ. ἄρ. —**t**, οὐσ. οὐδ. πληθ. —**ra**, τὰ σιτηρά, (τὸ γέννημα, τὰ δημητριακά).

drithëròj, ρ. ἄμετ. λαχταρῶ, μοῦ τρέμει ἡ καρδιά, τρέμω, **drithëron nëna për djalin**, λαχταράει ἡ μάνα γιὰ τὸ παιδί.

drithmë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ὁ τρόμος, ἡ λαχτάρα, **dridhmë**.

drithnik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ἡ σιταποθήκη, ὁ σιτοβολώννας.

drithtëm-i, οὐσ. ἄρ. βλ. **drithmë**.

dritthohem, ρ. μέσ. λαχταρῶ, τρομάζω, τρεμουλιάζω, **tmerohem**.

drizë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. ὁ πάλιουρος ὁ ἀκανθώδης, κοιν. παλιούρα καὶ πάλιουρας, τὸ παλιούρι.

drobit, ρ. μετ. κουράζω πολύ, ἐξαντλῶ, **drobitem**, κουράζομαι, κόβομαι ἀπὸ τὴν κούραση, ἐξαντλοῦμαι.

drobitur (i.e), ἐπίθ. ἐξασθενημένος, κουρασμένος, ἐξαντλημένος.

drobolitë, οὐσ. θ. πληθ. τὰ ἐντόσθια τῶν ζώων, **të brendshmet**.

drobolit, ρ. μετ. ταραζώ τὰ ἐντόσθια, συνταράζω, **më —i**, μοῦ τάραξε τὰ ἐντόσθια.

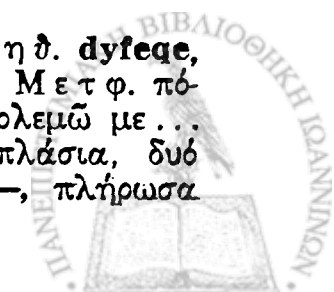

droj, ρ. μετ. βλ. **druaj**.
dròje-droja, ούσ. θ. ή συστολή, τό σέβας, ή δειλία, ή διστακτικότητα, ό φόβος.
dròjtje-dròjtja, ούσ. θ. βλ. **droje, druajtje**.
dròjtur (i, e), έπίθ. συνεσταλμένος, ντροπαλός, διστακτικός, δειλός, φοβισμένος.
dromcë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **thërrime**.
dromeòj, ρ. μετ. βλ. **thërrmoj**.
dromedàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë. Ζωολ. (Camelus dromedarius) κάμηλος ή δρομάς, ή γκαμήλα.
dromonís, ρ. μετ. δρομονίζω, δερμονίζω, καθαρίζω τό στάρι στό άλώνι μέ τό δρομόνι, μέ τό δερμόνι, δρυμόνι.
drosht-i, ούσ. άρ. Βοτ. (Dorycnium hirsutum) δορύκνιο τό δασύ, θάμνος.
dru-ri, ούσ. άρ. πληθ.—nj, —rë. 1. τό δέντρο, τό δένδρο, —ri i fikut, ή συκιά, —ri i ullirit, ή έλαιά, ή έλιά, 2. τό ξύλο.
dru-ja, ούσ. θ. πληθ.—të, τό ξύλο, një barrë —, ένα φόρτωμα ξύλα, Μετφ. — e shtrebër, τό στραβόξυλο, është —, είναι χοντρός από τή γνώμη, jap —, δέρνω, δέρω.
drùaj, ρ. άμετ. φοβοῦμαι, έχω φόβο, trembem, druhem, συστέλλομαι, δέν τολμῶ, druhem t'ja them, δέν τολμῶ νά τοῦ τό πῶ, — të shkoj atje, ντρέπομαι νά πάω εκεί.
drùajtje-drùajtja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ό φόβος, 2. ή συστολή, ή ντροπαλότητα, ή ντροπαλωσύνη.
drùajtur (i, e), έπίθ. βλ. **i ndrùajtur**.
druàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **druvar**.
drudhe-drudhja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **thërrime**.
drudhëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **thërrime**.
drugë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. βλ. **sovajkë**, 2. τό δράχτι, ό κλωστήρας, ή άτραχτος.
drùnjtë (i, e), έπίθ. ξύλινος, lugë e —, ξύλινο κουτάλι.

druvâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ξυλοκόπος, ό ξυλάς.
dry-dryni, ούσ. άρ. πληθ.—j, τό λουκέτο (κρεμαστή κλειδαριά) buqicë.
dùa, ρ. μετ. (άόρ. **desha**, προστ. **duaj**, μετχ. **dashur**), 1. θέλω, επιθυμῶ, — të ha, θέλω νά φάγω, 2. αγαπῶ, αγαπάω.
dùaj-t, ούσ. άρ. πληθ. τά δεμάτια (σταριοῦ κλπ.).
dualizëm-dualizmi, ούσ. άρ. 1. Φιλοσ. ό δυϊσμός, ό δυαδισμός. 2. Πολιτ. ή διαρχία, δυαδική έξουσία, **dypushtet**.
duartrokít, ρ. μετ. χειροκροτῶ.
duartrokítje-t, ούσ. θ. πληθ. τά χειροκροτήματα.
duarthatë-i, -a, ούσ. άρ. και θ. ό στεγνοχέρης, ό άνίκανος.
duarthatë, έπ. **erdhi** —, ήρθε μέ άδειανά χέρια, χωρίς δῶρο.
duét-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή μονομαχία, **dyluftim**.
duét-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Μουσ. ή διφωνία, τό ντουέτο.
duf-i, ούσ. άρ. τό άχτι, ό θυμός, τό γινάτι, **nxjerr —in**, βγάζω τό θυμό μου, ξεθυμαίνω.
dugulis, ρ. μετ. βλ. **gudulis**.
duhàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Βοτ. (Nikotiana tabaccum) ή νικοτιανή, ταμπάκος, κοιν. ό καπνός, **pi** —, καπνίζω, **fabrikë —i**, τό καπνεργοστάσιο.
duhaníshte-dyhanishtja, ούσ. θ. πληθ.—, ή καπνοφυτεία, τόπος φυτευμένος μέ καπνά, καπνοχώραφα, **duhanore**.
duhanore-duhanorja, ούσ. θ. πληθ.—, ή καπνοφυτεία, τό καπνοχώραφο.
duhanshitës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό καπνοπώλης.
duhantore-duhantorja, ούσ. θ. πληθ.—, τό καπνοπωλεϊο.
duhem, ρ. μέσ. 1. είμαι άναγκαϊός, άπαραίτητος, χρειαζόμενος, a — unë këtu? είμαι άναγκαϊός, χρειαζομαι έδῶ; 2. αγαποῦμαι παθ. τοῦ **dua**.
duhet, ρ. άπρόσ. χρειάζεται, πρέπει, a — kjo gjë? χρειάζεται αυτό τό πράγμα; ç'të — ty? τί

- σοῦ χρειάζεται εσένα, τί σέ μέλει εσένα;
- duhí-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀνεμοθύελλα, ἡ καταιγίδα, ἡθύελλα, **stuhi, furtunë**.
- duhur (i, e)**, ἐπίθ. 1. ἀναγκαῖος, ἀπαραίτητος, 2. κατάλληλος, **në kohën e —**, στόν κατάλληλο καιρό.
- duk**, ἄκλιτη λέξη, **s'ka — mielli**, δέν αὐξάνει, **s'i ka — fjala**, δέν τοῦ περνάει ὁ λόγος.
- duke**, μόριο πού προτάσσεται στή μετοχή γιά νά σχηματιστεῖ τό γερονδιακό (ἡ ἐνεργητική μετοχή), — **punuar**, δουλεύοντας, — **pirë**, πίνοντας.
- dukem**, ρ. μέσ. φαίνομαι, ἐμφανίζομαι, **pse s'u duke dje?** γιατί δέν φάνηκες χτές; **më duket**, μοῦ φαίνεται, **kështu më duket**, ἔτσι μοῦ φαίνεται.
- dukë-a**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ δούξ, ὁ δούκας, θηλ. — **eshë**, ἡ δούκισσα.
- dukje-dukja**, οὐσ. θ. ἡ ὄψη, ἡ ἐμφάνιση, ἡ ἔξωτερική ἐμφάνιση, **vë në —**, ἐκδέτω, ὑπογραμμίζω, τονίζω.
- dukshëm (i) - dukshme (e)**, ἐπίθ. φανερός, ὀρατός, ὀλοφάνερος, ἐμφανής, ἔκδηλος, προφανής, καταφανής.
- dukuní-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, τό φαινόμενο, **fenomen**.
- dukur (i, e)**, ἐπίθ. ὄμορφος, ἐμφανισμος, λεβέντης, **njeri i —**, ὄμορφος ἄνδρας.
- dumping-u**, οὐσ. ἄρ. Ἐμπορ. ντουμπίνγκ, δώμπινγκ, ντάμπινγκ.
- dunicë-a**, οὐσ. θ. πληθ.— **a**, Βοτ. βλ. **bezgë, sfakë**.
- duodén-i**, οὐσ. ἄρ. Ἄνατ. τό δωδεκαδάκτυλον (ἔντερο).
- duplikatë-a**, οὐσ. θ. πληθ.— **a**, τό ἀντίγραφο, τό ἀντίτυπο, ἡ κόπια, διπλόγραφο, διπλότυπο.
- duq-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **e**, ἡ κάουλα (ξύλινη).
- durim-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ ὑπομονή, ἡ καρτερία, **ki ca —**, ἔχε, κάμε λίγη ὑπομονή.
- duròj**, ρ. ἄμετ. ὑπομένω, ἀνέχομαι, ἀντέχω, κάνω ὑπομονή, **s'm'u**

- durua**, δέν μπόρεσα ν'ἀνδέζω, δέ βαστάχθηκα.
- duruar (i, e)**, ἐπίθ. ὑπομονητικός, καρτερικός, **njeri i —**, ὑπομονητικός ἄνθρωπος, **i durueshëm**.
- durùeshëm(i)-durùeshme(e)**, ἐπίθ. ὑπομονητικός, καρτερικός, **i duruar**.
- dush-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **e**, ἡ ψυχρολουσία, τό ντούς, — **i stoh-të**, ἡ ψυχρολουσία, τό κρύο ντούς.
- dushk-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ. **dushqe**, 1. Βοτ. (Quercus) ἡ δρῦς, ἡ βαλανιδιά καί **lis**, — **i egër**, ἡ ἄγρια βαλανιδιά, 2. τό κλαδί πού φυλάγεται γιά τό χειμώνα σάν τροφή τῶν ζώων.
- dushktë (i, e)**, ἐπίθ. δρύϊνος, κοιν. δρένιος, **dru e —**, δρένιο ξύλο, ἀπό ξύλο βαλανιδιάς.
- dushkull-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. **dushkuj**, Βοτ. (Pistacia lentiscus) ἡ πιστάκη ἢ πιστακιά, κοιν. ἡ τσιτσιρεβιά, ἡ κοκκορεβιδιά, **dishull**.
- dushmân-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **ë**, βλ. **armik**.
- dushnezë-a**, οὐσ. θ. πληθ.— **a**, τό πυκνόκλαδο, **shkurre**.
- dushnik-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **ë**, δάσος μέ βαλανιδιές, **dushkajë**.
- duvâk-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **ë**, τό βέλο, ὁ πέπλος, κοιν. τό μπαρμπούλι (τῆς νύφης), **vel**.
- duzinë-a**, οὐσ. θ. πληθ.— **a**, ἡ δωδεκάδα, ἡ ντουζίνα, **duzhinë**.
- d.v.**, γιά συντομία: **dora vetë**, ἰδίαις χερσί, ἰ.χ. ἰδιογράφως, ἰδιοχειρῶς.
- dy**, ἄριθ. δύο, **të —, të —ja**, κι'οί δύο, οί δύο μαζί.
- dyanshëm (i)-dyanshme (e)**, ἐπίθ. δίπλευρος, ἀμφοτερόπλευρος, Νομ. διμερής.
- dybék-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ.— **ë**, ἡ κάδη, κοιν. τό ντουμπέκι, τό ντουρμπέκι, πού δέρνουν τό γάλα, **tundës¹⁾, fillç**.
- dyfék-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ. **dyfeqe**, τό ὄπλο, τό ντουφέκι, Μετφ. πόλεμος, **bëj — me**, πολεμῶ με...
- dyfish**, ἐπ. διπλά, διπλάσια, δύο φορές, δίσ, **pagova —**, πλήρωσα διπλάσια.

dyfish-i, ούσ. άρ. τό διπλάσιο, τό διπλό.

dyfishòj, ρ. μετ. διπλασιάζω.

dyfishhtë (i, e), έπίθ. διπλάσιος, διπλός, διπλοῦς.

dyjavshëm(i)-dyjavshm(e), έπίθ. δισεβδομαδιαίος, δεκαπενθήμερος.

dykatshe, έπίθ. διώροφος, δίπατος, **shtëpí** —, διώροφο, δίπατο σπίτι, ή διώροφη κατοικία.

dyke, πρόθ. βλ. **duke**.

dykrenore, έπίθ. δικέφαλος, **shqiponja** —e, δικέφαλος άετός.

dylibi-a, ούσ. θ. πληθ.—, τά κιάλια, ή διόπτρα, — **teatri**, τά θεατρικά κιάλια, **tejqyrë**.

dylmere - dylmerja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **bishta-tundës, delmere**.

dyluftim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή μονομαχία, **duel**.

dylým-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **dynym**.

dyllë-i, ούσ. άρ. και **dyllë-t**, ούσ. ούδ. τό κερί, ό κηρός, — **i kuq**, τό βουλοκέρι, κηρός ισπανικός ή σφραγιστικός, — **i i veshit**, ή κυψελίδα του άυτιου, (κηροειδής ύλη), Μετφ. **u bë** —, κιτρίνισε, έγινε κερί, **letër —i**, τό κηρόχαρτο.

dyllòs, ρ. μετ. κερώνω, κηρώνω, αλείφω μέ κερί, κηραλείφω.

dyllosur (i, e), έπίθ. κηρωτός, κηρωμένος, κερωμένος.

dylltë (i, e), έπίθ. κερένιος, κέρινος, κήρινος, Μετφ. χλωμός, κίτρινος σάν τό κερί, κίτρινος.

dymbëdhjetë, άριθ. δώδεκα.

dynd, ρ. μετ. σείω, μετατοπίζω, κουνῶ συθέμελα, **dyndem: u** —, σηκώθηκε στό πόδι ένας λαός, στρατός, κλπ.

dyndje-dyndja, ούσ. θ. πληθ.—, ή κάθοδος, ή μετοίκηση, ή μετανάστευση (λαών), —a e **ropujve**, ή κάθοδος, ή μετοίκηση, ή μετανάστευση τών λαών.

dyným-i, ούσ. άρ. πληθ.—, έκταση από 1000 τετρ. μέτρα, τό στρέμμα, **një** —, ένα στρέμμα, **dylým**.

dynjà-ja, ούσ. θ. πληθ. ό κόσμος, ή άνθρωπότητα, **e di gjithë —ja**, τό ξέρει όλος ό κόσμος, **botë**.

dypalësh,-e, έπίθ. διμερής, δίπλευρος, **marrëveshje —e**, διμερής συμφωνία.

dypushtët-i, ούσ. άρ. Πολιτ. ή διαρχία, δυαδική έξουσία, **dualizëm 2**.

dyqan-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό κατάστημα, τό μαγαζί, τό παντοπωλείο, — **i i ushqimeve**, τό κατάστημα τροφίμων.

dyrrøkëshe, έπίθ. Γραμμ. διύλλαβη (λέξη).

dystòj, ρ. μετ. ίσοπεδώνω, ίσιώνω, λειαίνω έξισώνω, έξομαλύνω, ίσιάζω.

dysh, έπ. στά δύο, έξ ήμισείας, μισό και μισό, από μισά, **endaj (më)** —, τό μοιράζω, (χωρίζω) στά δύο.

dysh-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ό άριθμός δύο και τό ψηφίο δύο, τό δυάρι, ή διάρα, τό δύο, **mori — në histori**, πήρε δύο (δυάρι) στην ιστορία, Μετφ. **s'bën një** —, δέν αξίζει διάρα.

dyshék-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό στρώμα, ή στρωμνή, τό στρωμάτσο, ή κλινοστρωμνή, — **kashte**, τό άχυρόστρωμα, ή άχυροστρωμνή.

dyshemë-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό πάτωμα, — **me dërrasa**, τό σανιδένιο πάτωμα, — **me pllaka**, τό πέτρινο πάτωμα.

dyshim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άμφιβολία, ή ύποψία, ή καχυποψία, **pa** —, άναμφίβολα, άσφαλώς, **kam** —, ύποψιάζομαι, έχω άμφιβολία, άμφιβάλλω, **s'ka asnjë — se...**, δέν ύπάρχει καμιά άμφιβολία ότι...

dyshimtë (i, e), έπίθ. ύποπτος, άμφίβολος, άβέβαιος, **njeri i** —, ύποπτος άνθρωπος, **punë e** —, άβέβαιη, ύποπτη δουλιά.

dyshòj, ρ. άμετ. και μετ. άμφιβάλλω, ύποψιάζομαι, ύποπτεύομαι, **nuk** —, είμαι βέβαιος, σίγουρος, δέν άμφιβάλλω, **të mos dyshosh aspak për këtë**, νά μήν άμφιβάλλεις καθόλου γι'αυτό.

dytë (i, e), έπίθ. δεύτερος.

dythundrāk,-e, έπίθ. Ζωολ. δίχηλος, δίνυχος, (τά ζῶα που φέρουν δύο όπλας).

dythundrakë-t, ούσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τὰ δίχθηλα, τὰ δίνυχα, ζῶα πού ἔχουν δύο δνυχωτά δάχτυλα (ἀγελάδα, πρόβατο κλπ.).

dyvjecâr,-e, ἐπίθ. διετής, δίχρονος, **plani** —, τό διετές σχέδιο, τό δίχρονο σχέδιο.

dyzanòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ἡ δίφθογγος, **diftong**.

dyzét, ἀριθ. σαράντα.

dyzetkëmbëshe - dyzetkëmbëshja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (Myriapodon) ἡ σαρανταποδαρούσα, ἡ σχολόπενδρα, κοιν. ψαλίδα, **këmbëshumës**.

DH

Dh, dh, τό ἕκτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου, προφέρεται δ.

dha, σύνδ. βλ. **pra**.

dhallaník-u, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, μπουρέκι μέ καλαμποκίσιο ἀλεύρι καί μέ ξυνόγαλο ἢ γιαούρτι.

dhallë-a, ούσ. θ. τό ξυνόγαλο, τό ξυνόγαλα, τό ἀποβουτυρωμένο γάλα, Μετφ. **na e bëri mendjen** —, μάς ἀντράλλεψε.

dhampir-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ὁ γυιός τοῦ βρυκόλακα.

dhanore - dhanorja, ούσ. θ. Γραμμ. ἡ δοτική (πτῶση).

dhantí-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **dhunti**.

dhaskâl-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **dhaskenj, dhaskâj**, ὁ δάσκαλος, θηλ. —**icë, —eshë, mësuës**.

dhë-u, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ra**, 1. ἡ γῆ, 2. τό χῶμα, τό ἔδαφος, ἡ ξηρά, 3. ἡ χώρα, **iku në — të huaj**, ἔφυγε σέ ξένη χώρα, στά ξένα, **ka një copë** —, ἔχει ἕνα κομμάτι χωράφι, μέρος, ἔδαφος, Μετφ. **mori fjala —në**, ἀνόληχτηκε ὁ λόγος, διαδόθηκε, **mori —në ndër sy**, ἔγινε φυγᾶς, μετανάστευσε, **burr' i dheut!** παλληκάρι, **për këtë** —! (ὄρκος: μά τή γῆ!), **rri për dhë**, κάδομαι χάμω, καταγῆς, χάμου, **të përpihtë dheu!** **t'u haptë** —**u!** εἶδε νά σέ καταπιεῖ ἡ γῆ! (κατάρρα).

dhe, σύνδ. συνδετ. καί, **e, edhe**. **dhel**, ρ. μετ. βλ. **lajkatoj**.

dhelatâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, τό χαϊδιάρικο παιδί, μοναχοπαιδί, θηλ. —**e, ledhatar**.

dhelatòj, ρ. μετ. βλ. **ledhatoj, përkëdhel**.

dhele-t, ούσ. θ. πληθ. βλ. **dhelka, ledhe**.

dhelëkundje-dhelëkundja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **tërmet**,

dhelkë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **përkëdhelje**.

dhelparâk,-e, ἐπίθ. πονηρός, δόλιος, ὑπουλος, πανούργος, **dinak**.

dhelpër-dhelpra, ούσ. θ. πληθ. **dhelpra**, Ζωολ. ἡ ἄλεπού.

dhelpëri-a, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ πονηριά, ἡ πανουργιά, ἡ δολιότητα, **dinakëri**.

dhelpërisht, ἐπ. πονηρά, ὑπουλα, δόλια, **dinakërisht**.

dhemb (më, të, i), ρ. ἀμετ. βλ. **dhëmb**.

dhembje - dhembja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **dhëmbje**.

dhemizë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. 1. ἡ νύμφη, ἡ κάμπια, **vemje, larvë**, 2. τό μυγόφτυσμα, τό μυγόχεσμα, **mishi është plot me —a**, τό κρέας εἶναι γεμάτο μυγοφτύσματα.

dhemje-dhemja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **dhemizë** 1.

dhen-të, ούσ. θ. πληθ. (ὁ ἐνικότος **dele-ja**) περιληπτικὸ ὄνομα, τὰ πρόβατα, **dhën-të**.

dhenâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ὁ

βοσκός, ό τσομπάνος, ό προβατιά-
ρης, θ η λ. — e.

dhënël-a, ού σ. θ. π λ η θ. — a, β λ.
ashkë, bujashkë.

dhënez-a, ού σ. θ. π λ η θ. — a,
1. μικρή πελεκούδα, 2. ή παρονυ-
χίδα, 3. Ζωολ. τό σκαθάρι πού
τρώνει τό ξύλο.

dhesk-u, ού σ. ά ρ. π λ η θ. **dhesq**,
Ζωολ. β λ. **zekthi.**

dhez, ρ. με τ. β λ. **ndez.**

dhezur (i, e), έ π ί θ. β λ. **i ndezur.**

dhëmb-i, ού σ. ά ρ. π λ η θ. — e, τό
δόντι, — **i i syrit**, ό σωφρονιστή-
ρας, ό φρονιμίτης, — **ët e qumë-
shtit**, τά δόντια τής πρώτης όδον-
τοφυίας, οί γαλαξίες, οί γαλα-
κτίες, Με τ φ. **zbardhi —ët**, γέ-
λασε είρωνικά, 2. — **ët e krehërit**,
e sharrës etj, τά δόντια τής χτέ-
νας, του πριονιού κλπ.

dhëmb (më, të, i), ρ. ά με τ. 1. (μέ,
σέ, τόν) πονεϊ, **më — koka**, μέ
πονεϊ τό κεφάλι, 2. **më dhëmbet**,
τόν λυπούμαι.

dhëmballë-a, ού σ. θ. π λ η θ. —, ό
τραπεζίτης, ή δοντούρα, — **a e
syrit**, ό σωφρονιστήρας, ό φρονι-
μίτης.

dhëmbarësh-i, ού σ. ά ρ. π λ η θ. — e,
ό στραβοδόντης.

dhëmbçòj, ρ. με τ. δαγκάνω, δα-
γκώνω, μπήγω τά δόντια, **ka-
fshoj.**

dhëmbëz-a, ού σ. θ. π λ η θ. — a,
τά δόντια (όχι του άνθρώ-
που), τό όδοντωτό μέρος έργα-
λείου, — **at e sharrës, të rrotave
etj.**, τά δόντια του πριονιού, τά
δόντια των τροχών κλπ.

dhëmbje - dhëmbja, ού σ. θ.
π λ η θ. —, ό πόνος, **kam —**, έχω
πόνους.

dhëmbore - dhëmborja, ού σ. θ.
π λ η θ. —, Γραμμ. τό όδοντόφω-
νο, τά όδοντόφωνα.

dhëmbur (i, e), έ π ί θ. πονετικός,
συμπονετικός, εύσπλαχνος, **i
dhëmsbur.**

dhëmbura-t, (të), ού σ. θ. π λ η θ.
οί πόννοι, **dhëmbjet.**

dhëmburí-a, ού σ. θ. ή συμπόνια,
ή εύσπλαχνία, ό οίκτος, **dhëm-
shurí.**

dhëmbysët (më), ρ. ά με τ. β λ.
dhimset (më).

dhëmshtëm(i)-dhëmshtëme(e), έ π ί θ.
πονετικός, συμπονετικός, εύσπλα-
χνος, **i dhëmsbur, zemërbutë.**

dhëmsbur (i, e), έ π ί θ. πονετικός,
συμπονετικός, εύσπλαχνος.

dhëmsburí-a, ού σ. θ. ή συμπόνια,
ή λύπηση, ή εύσπλαχνία, ό
οίκτος.

dhën-të, ού σ. θ. π λ η θ. β λ.
dhen-të.

dhëna-t (të), ού σ. θ. π λ η θ. τά
δεδομένα, τά στοιχειά, **të dhëna-t.**

dhënar-i, ού σ. ά ρ. π λ η θ. — e,
β λ. **dhenar.**

dhëndër - dhëndëri, ού σ. ά ρ.
π λ η θ. **dhëndurë**, ό γαμπρός, ό
γαμβρός.

dhëndëri-a, ού σ. θ. 1. όλοι οί
γαμπροί μιās οίκογένειας, 2. ό
χρόνος πού είναι κανείς γαμπρός,
rrobot e — së, τά γαμπριάτικα
ρουχα.

dhëndëroj, ρ. με τ. γίνομαι γα-
μπρός, **bëhem dhëndër.**

dhënë (i, e), έ π ί θ. άφοσιωμένος,
δοσμένος, πού έχει κλίση για κά-
τι.

dhënë-t (të), ού σ. ού δ. τό δοῦναι,
të — e të marrë, τό δοῦναι και
λαβεῖν.

dhënje-dhënja, ού σ. θ. τό δόσιμο,
τό δοῦναι, **të dhënë.**

dhí-a, ού σ. θ. π λ η θ. —, Ζωολ.
ή γίδα, ή κατσικά, **rrugë — sh**,
κατσικόδρομος, μονοπάτι, — **e
egër**, ή αίγαγρος, κοιν. τό άγριο-
κάτσικο, άγριόγίδα.

dhiar-i, ού σ. ά ρ. π λ η θ. — e, ό
γιδοβοσκός, ό γίδαρης, ό αίγοβο-
σκός.

dhiare-dhiarja, ού σ. θ. π λ η θ. —,
1. ή γιδοβοσκός, ή αίγοβοσκός,
2. κατσικόδρομος, μονοπάτι, **rru-
gë dhish.**

dhiatë-a, ού σ. θ. π λ η θ. — a, 1. ή
διαθήκη, 2. ή Παλαιά και ή Και-
νή Διαθήκη, — **a e vjetër**, — **a e
ré; testament.**

dhimbet (më), ρ. ά με τ. λυπούμαι,
φείδομαι, μέ πονεϊ, **nuk i — gjë
për atë**, θυσιάζει τό πάν γιαυτόν,

- δέν λυπᾶται τίποτε γι'αυτόν, (më) **dhimset**.
- dhimbë-a**, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ό πόνος (σωματικός και ψυχικός), **dhimbje**, 2. ή εύσπλαχνία, ή συμπόνια, ή λύπηση.
- dhimbje - dhimbja**, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **dhëmbje**.
- dhimset (më)**, ρ. άμετ βλ. (më) **dhimbet**.
- dhimshëm(i)-dhimshme(e)**, έπίθ. 1. εύσπλαχνος, πονετικός, 2. πού σέ πονεί, **i dhëmbur**.
- dhiozmë-a**, ούσ. θ. Βοτ. ή μίνθη, κοιν. ό δυόσμος, **mendër**.
- dhiqël-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ή δικέλλα, τό δικέλλι.
- dhirtë (i, e)**, έπίθ. γιδήσιος, γίδινος, **gunë e —**, γίδινη, γιδήσια, ταλαγάνα, **lesh i —**, μαλλί γιδήσιο.
- dhisk-u**, ούσ. άρ. πληθ. **dhisqe**, 1. ό δίσκος (για φαγητά κλπ.), 2. ό δίσκος (τῆς δισκοβολίας, του ήλιου, τῆς σελήνης), Μετφ. ή βοήθεια πού μαζεύουν για κάποιον.
- dhjamë-i**, ούσ. άρ. και **dhjamë-t**, ούσ. ούδ. πληθ.—**ra**, τό λίπος, τό πάχος, τό ξύγκι, **ve —**, παχαίνω, **mahem**.
- dhjamur (i, e)**, έπίθ. παχύς, λιπαρός, ξυγκερός λιπώδης, στεατώδης, **mish i —**, παχύ, ξυγκερό, κρέας.
- dhjes**, ρ. μετ. και άμετ. (άόρ. **dhjeva**, προστχ. **dhit**, μετχ. **dhier**), κάνω τήν ανάγκη, άφοδεύω, άποπατῶ **dhitëm**, γεμίζω τά βρακιά, κάνω τήν ανάγκη έπάνω μου.
- dhjeta (e)**, ούσ. θ. πληθ.—(**të**), τό δέκατο, ή δεκάτη (φορολογία έπί τῆς παραγωγῆς στή γεωργία, στό παρελθόν).
- dhjetàr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό δεκατιστής.
- dhjetë**, άριθ. δέκα, ούσ. θ.—**a**, τό δεκάρι.
- dhjetë (i, e)**, έπίθ. δέκατος.
- dhjetëfish**, έπ. δεκαπλάσια.
- dhjetëfishòj**, ρ. μετ. δεκαπλασιάζω.
- dhjetërrokësh-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, δεκασύλλαβος, στίχος από δέκα συλλαβές.
- dhjetësh**, έπ. σέ δέκα κομμάτια, μερίδια, **e ndau —**, τό μοίρασε σέ δέκα μερίδια, κομμάτια.
- dhjetësh-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**e, -a**, ή δεκάρα (νόμισμα).
- dhjetësh-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, Μαθ. ή δεκάδα.
- dhjetënjëtòr-i**, ούσ. άρ. ή δεκαετηρίδα, ή δέκατη έπέτειος, τά δεκάχρονα.
- dhjetënjëtësh-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή δεκαετία.
- dhjetòj**, ρ. μετ. δεκατίζω, δεκατεύω, άποδεκατίζω.
- dhjetòr-i**, ούσ. άρ. ό Δεκέμβρης, ό Άντριγιάς, **shëndre. shënëndre**.
- dhjetòr.-e**, έπίθ. Μαθ. δεκαδικός, **numrat —ë**, οί δεκαδικοί άριθμοί.
- dhogë-a**, ούσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **dërrasë**.
- dhokàn-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό δόκανος, τό δοκάνι, ή παγίδα, **kurth, çark mish**.
- dhokanìqe-t**, ούσ. θ. πληθ. τά δεκανίκια, οί πατερίτσες.
- dhomë-a**, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό δωμάτιο, ή κάμαρα.
- dhri-a**, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. βλ. **hardhi**.
- dhrim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**ra**, οί δρίμες, κοιν. δρίμη.
- dhunë-a**, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή βία, ό εκβιασμός, 2. ή κακή και επιζήμια πράξη, τό αίσχος, ή ντροπή, **i vuri — shtëpisë**, ντρόπιασε τό σπίτι, 3. **do të dalë — ndërmjet**, θά έχει κακό άποτέλεσμα, θά βγει σέ κακό, 4. **me —**, διά τῆς βίας.
- dhunim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ό εκβιασμός, ή βία, ή παραβίαση, ή παράβαση, —**i i marrëveshjes**, ή παραβίαση τῆς συμφωνίας.
- dhunòj**, ρ. μετ. βιάζω, άτιμάζω, παραβιάζω, θίγω, αναγκάζω, καταπατῶ, — **të drejtat e tjetrit**, καταπατῶ τά δικαιώματα του άλλου.

dhuntí-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **dhuratë**.

dhuratë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό δῶρο, τό χάρισμα, **dhuntí**.

dhurëti-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό δῶρο πού πηγαίνομε στό γάμο, τό δῶρο, κοιν. τό πεσκέσι.

dhuròj, ρ. μετ. δωρίζω, χαρίζω, κάνω δῶρο.

dhuruar (i, e), ἐπίθ. χαρισμένος, ἀφιερωμένος.

dhurues-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ δωρητής.

E

E, e, τό ἔβδομο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου. Προφέρεται ὅπως τό ε.

e, προτακτικό ἄρθρο πού τίθεται: 1. πρό τῶν ἐπιθέτων δηλυκοῦ γένους, **e mirë**, καλή, **e madhe**, μεγάλη, 2. πρό τῶν ἐπιθέτων τοῦ δηλυκοῦ γένους, ὅταν χρησιμοποιοῦνται σάν οὐσιαστικά ὀνόματα, **e vërteta**, ἡ ἀλήθεια, **e drejta**, τό δίκαιο, **e fshehta**, τό μυστικό κλπ., 3. πρό μερικῶν ὀνομάτων δηλυκοῦ γένους πού σημαίνουν συγγένεια, **e bija**, ἡ κόρη του, **e ëma**, ἡ μητέρα του, 4. πρό τῶν ὀνομάτων ἡμερῶν, **e hënë**, Δευτέρα, **e diel**, Κυριακή κλπ., 5. πρό τῶν ὀνομάτων τῆς γενικῆς πτώσης, ὅταν προηγεῖται ὄνομα δηλυκοῦ γένους κατ'ὀνομοστικήν, **punë e shkollës**, ἡ δουλιὰ τοῦ σχολείου, **motra e Petros**, ἡ ἀδελφή τοῦ Πέτρου κλπ., ἡ ὄνομα οἰουδήποτε γένους σέ αἰτιατική πτώση, **oborrin e shkollës**, τήν αὐλή τοῦ σχολείου, **motrën e nënës**, τήν ἀδελφή τῆς μητέρας κλπ.

e, συγκεκομμένος ἢ βραχύς τύπος τῆς αἰτιατικῆς πτώσης τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τρίτου προσώπου, **e pashë**, τόν (τήν) εἶδα, **e bëj**, αὐτό τό κάμνω, τό κάνω.

e, σύνδ. καί. **dhe, edhe**,

eci, ρ. ἀμετ. βαδίζω, περπατῶ, — **me këmbë**, πηγαίνω πεζός, περπατῶ, βαδίζω, Μετφ. **s'i ecën fjala**, δέν τοῦ περνάει ὁ λόγος, **i ecën rroga**, τοῦ τρέχει ὁ μισθός.

ecuni-a, ούσ. θ. ἡ πορεία, ἡ μέθοδος, ὁ τρόπος ἀνάπτυξης μιᾶς ἐργασίας, —a **e mësimi**, ἡ πορεία τοῦ μαθήματος, ἡ μέθοδος διδασκαλίας.

edukatë-a, ούσ. θ. ἡ ἀνατροφή, ἡ ἀγωγή, ἡ διαπαιδαγώγηση, ἡ διάπλαση, **njeri me** —, ἄνθρωπος μέ ἀνατροφή, μέ καλή ἀγωγή, μέ καλούς τρόπους, μέ εὐγένεια, — **fizike**, ἡ σωματική ἀγωγή.

edukativ,-e, ἐπίθ. παιδαγωγικός, ἐκπαιδευτικός, ἀναμορφωτικός, διαπαιδαγωγητικός, **masa** —e, διαπαιδαγωγητικά μέτρα.

edukator-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ παιδαγωγός, ὁ ἐκπαιδευτής, θηλ.—e, λέγεται μᾶλλον γιά τίς ἐκπαιδευτικές πού ἐργάζονται στούς παιδικούς σταθμούς καί κήπους.

edukim-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἀγωγή, ἡ διαπαιδαγώγηση, ἡ ἐκπαίδευση, —i **i rinisë**, ἡ διαπαιδαγώγηση τῆς νεολαίας.

edukòj, ρ. μετ. διαπαιδαγωγῶ, μορφώνω, ἀνατρέφω, διαπλάσσω.

edh-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—a, βλ. **kec, kedh**.

edhe, σύνδ. και, **e**, **dhe**.
édhe, έπ. βλ. **endé**, **akoma**.
efékt-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, 1. τό αποτέλεσμα, 2. ή έντύπωση, ή αίσθηση.
efektív,-e, έπίθ. 1. αποτελεσματικός, δραστικός, τελεσφόρος, **metodë** —**e**, αποτελεσματική μέθοδος, **masa** —**e**, τά δραστικά μέτρα, αποτελεσματικά μέτρα, 2. πραγματικός, ύπαρκτός, **forcat** —**e**, οί πραγματικές δυνάμεις.
efektiv-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, 1. τό προσωπικό, τό σώμα, —**i** **oficerëve**, τό σώμα τών άξιωματικών, 2. ή διαθέσιμη δύναμη, ή πραγματική δύναμη, ό υπό τά όπλα στρατός.
efektivisht, έπ. πραγματικά, άληθινά, πράγματι, **në të vërtetë**.
efikàs,-e, έπίθ. αποτελεσματικός, **masa** —**e**, αποτελεσματικά μέτρα.
egër (i, e), έπίθ. 1. άγριος, **kafshë e** —, άγριο ζώο, άγρίμι, **dhi e** —, τό άγριόγιδο, τό άγριοκάτσικο, **derr i** —, τό άγριογούρουνο, **rosë e** —, ή άγριόπαπια, 2. άξεστος, άπολίτιστος, Μετφ. σκληρός, θηριώδης, 3. άπότομος, άγενής, άγροϊκος, άξεστος, βάνουσος.
egërlë-ja, ούσ. θ. πληθ. —, Βοτ. ή άγριελιά, **ullastër**, **ulli i egër**.
egërsi-a, ούσ. θ. ή άγριότητα, ή σκληρότητα, ή άσπλαχνία, ή βαρυσότητα, ή ώμότητα, ή θηριωδία.
egërsim-i, ούσ. άρ. 1. ή έξαγρίωση, τό άγριεμα, 2. ό έξερεθισμός.
egërsirë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, τό άγριο ζώο, τό θηρίο, τό άγρίμι, Μετφ. θηριώδης, σκληρός, άπάνθρωπος, άγριάνθρωπος, ό άκοινώνητος.
egërsisht, έπ. άγρια, σκληρά, άπάνθρωπα, μέ τό άγριο, θηριώδιστα.
egërsòj, ρ. μετ. 1. άγριεύω, έξαγριώνω, 2. έρεθίζω, θυμώνω, όργίζω, μανιάζω, **egërsohem**, άγριεύω, έξαγριώνομαι, 3. έρεθίζομαι, θυμώνω, όργίζομαι.
egoist-i. ούσ. άρ. πληθ. —**ë**. ό

έγωιστής, και έπίθ. —**e**, έγωιστικός.
egoizëm-egoizmi, ούσ. άρ. ή φιλαυτία, ό έγωισμός, άντθ. **altruizëm**.
egjër-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Lolium temulentum*) Λόλιον τό μεθυστικό, κοιν. ή αίρα ή ήρα (του σταριού).
egjiptiàn-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**. ό Αίγύπτιος, έπίθ. **αίγυπτιακός**.
eh-u, ούσ. άρ. βλ. **teh**.
eh, ρ. μετ. βλ. **preh**, **grih**.
eh, έπιφ. έ! — **dhe ti!** έ, κι'εσύ!
ehë-a, ούσ. θ. βλ. **teh**, **presë**. **eh**.
ej, έπιφ. έ, **Ej ti!** έ, σύ!
eja, έπιφ. έλα, **hajde**.
ekinoderme-t, ούσ. θ. πληθ. Ζωολ. τά έχινόδεσμα.
ekip-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, ή ομάδα, τό κλιμάκιο, ό όμιλος.
ekipàzh-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, τό πλήρωμα (πλοίου, άεροπλάνου).
eklektik,-e, έπίθ. έκλεκτικός.
eklektik-u, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ό έκλεκτικός.
eklektizëm-eklektizmi, ούσ. άρ. Φιλοσ. ό έκλεκτικισμός.
eklips-i, ούσ. άρ. πληθ. —**et**, Άστρ. ή έκλειψη, —**i i plotë**, ή όλική έκλειψη, —**i i plotë i hënës**, ή όλική έκλειψη τής σελήνης, —**i i pjesshëm i diellit**, ή μερική έκλειψη του ήλιου, **të zënë**.
ekonòm-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ό οικονόμος, ό διαχειριστής.
ekonomat-i, ούσ. άρ. 1. τό γραφείο και ή άρμοδιότητα του οικονόμου. 2. ό οικονόμος, ό διαχειριστής.
ekonomi-a, ούσ. θ. 1. ή οικονομία, —**a socialiste**, ή σοσιαλιστική οικονομία, —**a bujqësore**, ή άγροτική οικονομία, 2. μονάδα παραγωγής, —**të fshatare**, τά άγροτικά νοικοκυριά, —**a ndihmëse**, ή βοηθητική οικονομία, τό βοηθητικό νοικοκυριό, — **fshatare**, τό άγροτικό νοικοκυριό, — **kolektive**, τό κολλεκτιβίστικο νοικοκυριό, 3. ή οικονομία, **bëj** —, κάνω οικονομία, **për** — **kohe**, για οικονομία χρόνου, **regjimi i** —**së**, τό

καθεστώς οικονομίας, **me** —, μέ οικονομία, μέ τάξη, μέ λιτότητα.
ekonomik,-e, ἐπίθ. οικονομικός,
dobia —e, τό οικονομικό όφελος,
krizë —e, οικονομική κρίση,
shkenca —e, ή οικονομολογία, ή
οικονομική, ή οικονομολογική ἐπι-
στήμη.
ekonomikisht, ἐπ. οικονομικά, οικο-
νομικῶς.
ekonomist-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë,
—**a**, ό οικονομολόγος, **inxhenjer**
—, μηχανικός οικονομολόγος.
ekonomizëm-ekonomizmi, ούσ.
ἄρ. ό οικονομισμός.
ekonomizòj, ρ. μετ. οικονομῶ, κά-
νω οικονομία, έξοικονομῶ.
ekràn-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, ή
ὀθόνη.
ekskavatòr-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë,
ό ἐσκαφέας, — **me zhinxhir**
rrëshqitës, ἐσκαφέας μέ ἐρπύ-
στριες.
ekskavatorist - i, ούσ. ἄρ.
π λ η θ. —ë, ό ὀδηγός ἐσκαφέα.
ekskluziv,-e, ἐπίθ. ἀποκλειστικός,
e drejta —e, τό ἀποκλειστικό δι-
καίωμα.
ekskluzivisht, ἐπ. ἀποκλειστικά.
ekspansionist,-e, ἐπίθ. ἐπεκτατι-
κός, έξαπλωτικός.
ekspansionizëm - ekspansionizmi,
ούσ. ἄρ. ό ἐπεκτατισμός, ή τάση
πρός επέκταση, ή επέκταση, ή
ἐξάπλωση, —**i imperialist**, ό
ἱμπεριαλιστικός ἐπεκτατισμός.
ekspeditë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —**a**,
ή ἀποστολή, — **shkencore**, ή
ἐπιστημονική ἀποστολή, — **ndë-**
shkimore, ή ἐκκαθαριστική ἐπι-
χείρηση.
eksperiencë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —**a**,
ή πείρα, —**a e jetës**, ή πείρα τῆς
ζωῆς, **shkëmbim —e**, ή ἀνταλ-
λαγή πείρας, **njeri me —**, ἄνθρω-
πος ἔμπειρος, πεπειραμένος.
eksperiment-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —**e**,
τό πείραμα, ή δοκιμή, ό πειραμα-
τισμός, **bëj —**, πειραματίζομαι,
κάνω πειράματα.
eksperimental,-e, ἐπίθ. πειραματι-
κός, **shkencat —e**, οί πειραματι-
κές ἐπιστῆμες.
ekspért-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë,

ό πραγματογνώμονας, ό ἐμπειρο-
τέχνης, ό εἰδήμονας, ό εἰδικός.
ekspertizë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —**a**,
ή πραγματογνωμοσύνη, ή ἐμπειρο-
γνωμοσύνη (τό ἔργο τῶν
ἐμπειρογνώμόνων καί ή
ἐκθεσή τους), **bëj —**, ὑπο-
βάλλω σέ εξέταση ἐμπειρογνώμο-
νων.
eksplođim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —**e**,
ή ἔκρηξη, **shpërthim**.
eksplođòn, ρ. ἄμετ. ἐκρήγνυται,
κάνει ἔκρηξη.
eksploziv-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —**e**,
ή ἐκρηκτική ὕλη.
ekspont-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë,
Μαθ. ό ἐκδέτης, Μετφ. σημαί-
νων, ἐκπρόσωπος.
ekspòrt-i, ούσ. ἄρ. 1. ή ἐξαγωγή,
ἀντθ. **importi**, ή εἰσαγωγή,
2. τό ἐξαγωγικό ἐμπόριο.
eksportim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —**e**,
ή ἐξαγωγή ἐμπορευμάτων,
ἀντθ. **importim**.
eksportòj, ρ. μετ. ἐξάγω (ἐμπο-
ρεύματα), ἀντθ. **import-
toj**.
eksportues-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —,
ό ἐξαγωγεὺς, ό ἐξαγωγέας.
ekspozitë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —**a**,
ή ἐκθεση, — **fotografike**, ή φω-
τογραφική ἐκθεση.
ekspozòj, ρ. μετ. ἐκθέτω.
ekspozuar (i, e), ἐπίθ. ἐκτεθειμέ-
νος, **mallrat e —a**, τά ἐκθέματα.
ekspresionist,-e, ἐπίθ. ἐξπρεσσιο-
νιστικός.
ekspresionizëm - ekspresionizmi,
ούσ. ἄρ. ό ἐξπρεσσιονισμός.
ekstazë-a, ούσ. θ. ή ἔκσταση,
në —, σέ ἔκσταση.
ekstensiv,-e, ἐπίθ. ἐπεκτατικός.
ekstràkt-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —**e**,
τό ἐκχύλισμα, τό ἀπόσταγμα.
ekstraterritorial,-e, ἐπίθ. ἑτερό-
δικος, ἐκεῖνος πού ἀπολαμβάνει
τό προνόμιο τῆς ἑτεροδικίας.
ekstraterritorialitët-i, ούσ. ἄρ. ή
ἑτεροδικία.
ekstravagancë-a, ούσ. θ. ή ἐκ-
κεντρικότητα, ή ἐκκεντρικότης.
ekstravagant,-e, ἐπίθ. ἐκκεντρι-
κός, ἀλλόκοτος.

ekstrém-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό άκρο, τό έσχατο.
ekstremist,-e, έπίθ. έξτρεμιστικός.
ekstremist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έξτρεμιστής, θηλ.—e.
ekstremizëm-ekstremizmi, ούσ. άρ. ό έξτρεμισμός.
ekuciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Μαθ. ή έξίσωση, —**i i gradës së parë**, έξίσωση πρώτου βαθμού, —**i i gradës së dytë**, έξίσωση δευτέρου βαθμού, — **bikuadrat**, διτετράγωνος έξίσωση.
ekuatòr-i, ούσ. άρ. Γεωγρ. ό ίσημερινός.
ekuilibër-ekuilibri, ούσ. άρ. ή ίσορροπία, τό ίσοζύγιο, ή ίσοσταθμηση.
ekuilibrist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άκροβάτης, ό ίσορροπιστής, ό σχοινοβάτης.
ekuibròj, ρ. μετ. ίσοσταθμίζω.
ekuivalént,-e, έπίθ. ίσοδύναμος, ισότιμος, πού έχει τήν ίδια αξία.
ekzagjeròj, ρ. μετ. μεγαλοποιώ, ύπερβάλλω, έξογκώνω.
ekzàkt, έπ. άκριβώς, άκριβέστατα, **tamam**, **pikërisht**.
ekzàkt,-e, έπίθ. άκριβής, σωστός.
ekzaminòj, ρ. μετ. έξετάζω, έξελέγχω, διαγιγνώσκω, έρευνώ.
ekzekutím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή εκτέλεση, 2. ή θανατική εκτέλεση.
ekzekutív,-e, έπίθ. εκτελεστικός, **pushteti** —, ή εκτελεστική έξουσία, **komiteti** —, ή εκτελεστική έπιτροπή.
ekzekutòj, ρ. μετ. 1. εκτελώ, θανατώνω, έχτελώ θανατική άπόφαση, 2. παίζω, (μουσικό τεμάχιο), — **hymnin kombëtar**, παίζω, άνακρούω τόν έθνικό ύμνο.
ekzemë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ίατρ. τό έκζεμα (δέρματος).
ekzemplàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό αντίτυπο, **vepra u shtyp në një mijë** —ë (kopje), τό έργο τυπώθηκε sé χίλια αντίτυπα, **kopje**, 2. τό δείγμα, τό μοντέλο.
ekzistencë-a, ούσ. θ. ή ύπαρξη.

ekzistòj, ρ. ά μετ. ύπάρχω, ύφίσταμαι, είμαι.
ekzotík,-e, έπίθ. έξωτικός.
elasticitët-i, ούσ. άρ. Φυσ. ή ελαστικότητα.
elastík,-e, έπίθ. ελαστικός.
elb-i, ούσ. άρ. πληθ.—ëra, Βοτ. (Herdeum europeum) τό κριθάρι, ή κριθή.
elbarozë-a, ούσ. θ. Βοτ. βλ. **barbaroze**.
elbërishte-elbërishtja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **elbore**.
elbishte-elbishtja, ούσ. θ. ή καλαμιά τής κριθής, του κριθαριού.
elbore-elborja, ούσ. θ. πληθ.—, χωράφι πού ήταν σπαρμένο μέ κριθάρι.
elbtë (i, e), έπίθ. κριθαρένιος, **bukë e**—, κριθαρένιο ψωμί, κριθίνο ψωμί.
elbth-i, ούσ. άρ. Ίατρ. τό κριθαράκι, **askath**, **byc**, **kath**.
elefant-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a. Ζωολ. ό έλέφαντας, **fil**.
elegancë-a, ούσ. θ. ή κομψότητα, ή λεπτότητα, ή χάρις, ή φιλοκαλία, ή γλαφυρότητα.
elegant,-e, έπίθ. κομψός, κομψογυμμένος, φιλόκαλος, κομψευόμενος, **grua** —e, κομψή γυναίκα.
elegji-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή ελεγεία, τό έλεγείον.
elektoràl,-e, έπίθ. εκλογικός, **e drejta** —e, τό εκλογικό δικαίωμα, τό δικαίωμα ψήφου, **zona** —e, εκλογική ζώνη, **bileta** —e, τό ψηφοδέλτιο, **fushata** —e, ή προεκλογική καμπάνια.
elektriciët-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό ήλεκτρολόγος, ό ήλεκτροτεχνίτης.
elektricitët-i, ούσ. άρ. Φυσ. ό ήλεκτρισμός.
elektrifikím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό εξηλεκτρισμός, ή ήλεκτροποίηση, —**i i industrisë**, ό εξηλεκτρισμός τής βιομηχανίας, —**i i vendit**, ό εξηλεκτρισμός τής χώρας, ή ήλεκτροδότηση.
elektrifikòj, ρ. μετ. ήλεκτροποιώ, έξηλεκτρίζω, ήλεκτροφωτίζω, ήλεκτροδοτώ.

elektrifikuar (i, e), ἐπίθ. Ἐξηλεκτρισμένος, ἠλεκτροφωτισμένος.
elektrik,-e, ἐπίθ. ἠλεκτρικός, **drita —e**, τό ἠλεκτρικό φῶς, **llampa —e**, ἡ ἠλεκτρική λυχνία, ἡ ἠλεκτρική λάμπα, **rryma —e**, ἠλεκτρικό ρεῦμα, **energja —e**, ἡ ἠλεκτροενέργεια, ἡ ἠλεκτρική ἐνέργεια, **stacioni —**, ὁ ἠλεκτρικός σταθμός, **instalimi —**, ἡ ἠλεκτρική ἐγκατάσταση.
elektrik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, 1. τό ἠλεκτρικό, 2. ὁ ἠλεκτρισμός.
elektrizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἠλεκτρίση.
elektrizòj, ρ. μετ. ἠλεκτρίζω, Μετφ. ἐνθουσιάζω.
elektrodë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Φυσ. τό ἠλεκτρόδιο, — **pozitive**, θετικό ἠλεκτρόδιο, — **negative**, ἀρνητικό ἠλεκτρόδιο.
elektrodinamik,-e, ἐπίθ. ἠλεκτροδυναμικός.
elektrodinamikë-a, οὐσ. θ. Φυσ. ἡ ἠλεκτροδυναμική.
elektrokardiogram-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό ἠλεκτροκαρδιογράφημα.
elektrokimí-a, οὐσ. θ. ἡ ἠλεκτροχημεία.
elektrolizë-a, οὐσ. θ. Χημ. ἡ ἠλεκτρόλυση.
elektromagnét-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἠλεκτρομαγνήτης.
elektromagnetik,-e, ἐπίθ. ἠλεκτρομαγνητικός, **valët —e**, τὰ ἠλεκτρομαγνητικά κύματα.
elektromagnetizëm - elektromagnetizmi, οὐσ. ἄρ. Φυσ. ὁ ἠλεκτρομαγνητισμός.
elektrometër-elektrometri, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, τό ἠλεκτρόμετρο.
elektromotòr - i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, ὁ ἠλεκτροκινητήρας.
elektròn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Φυσ. τό ἠλεκτρόνιο.
elektronik,-e, ἐπίθ. ἠλεκτρονικός, **llamba —e**, ἡ ἠλεκτρονική λυχνία.
elektronikë-a, οὐσ. θ. Φυσ. ἡ ἠλεκτρονική.
elektroteknik,-e, ἐπίθ. ἠλεκτροτεχνικός.
elektroteknik-u, οὐσ. ἄρ.

πληθ.—ë, ὁ ἠλεκτρολόγος, ὁ ἠλεκτροτεχνίτης.
elektroteknikë-a, οὐσ. θ. ἡ ἠλεκτροτεχνία.
elektroterapi-a, οὐσ. θ. ἡ ἠλεκτροθεραπεία.
element-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό στοιχείο.
elementâr,-e, ἐπίθ. στοιχειώδης, στοιχειώδης, **njohuritë —e**, οἱ στοιχειώδεις γνώσεις, **gjeometri —e**, ἡ στοιχειώδης γεωμετρία.
elenistik,-e, ἐπίθ. ἑλληνιστικός, **periudha —e**, ἑλληνιστική περίοδος.
eliminim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀπόκλειση, ὁ ἀποκλεισμός, ἡ ἐξάλειψη, Μαθ. ἡ ἀπαλοιφή.
eliminòj, ρ. μετ. ἀποκλείω, ἐξάλειψω, Μαθ. ἀπαλείφω.
elipsë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Γεωμ. ἡ ἔλλειψη.
eliptik,-e, ἐπίθ. Γεωμ. ἑλλειψοειδής, —ές, Γραμμ. ἑλλιπής, ἑλλειπτικός, **fjali —e**, ἑλλιπτική πρόταση.
elmaz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό διαμάντι, 2. ὁ ὑαλοκόπτης, τό διαμάντι πού κόβουν τὰ τζάμια, **diamant**.
elokuencë-a, οὐσ. θ. ἡ εὐφράδεια, ἡ εὐγλωττία, ἡ καλλιπέπεια, **gojtari**.
elokuént,-e, ἐπίθ. εὐγλωττος, εὐφραδής, **gojtâr**.
em,-e, κτητ. ἐπίθ. καί κτητ. ἄντων. **emi, emja**, δικός μου, δική μου, βλ. **imi, imja**.
emancipim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ χειραφέτηση, —i i gruas, ἡ χειραφέτηση τῆς γυναίκας.
emancipòj, ρ. μετ. χειραφετῶ, ἀπαλλάσσω τή γυναίκα ἀπό τήν ἀνδρική ἐξουσία, **emancipohem**, χειραφετοῦμαι.
emblemë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό ἔμβλημα.
embriologji-a, οὐσ. θ. ἡ ἐμβρυολογία.
embriòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Ζωολ. τό ἔμβρυο.
embrional,-e, ἐπίθ. ἐμβρυώδης, **në gjendje —e**, σέ ἐμβρυώδη κατάσταση.
emër-emri, οὐσ. ἄρ. πληθ.

emra, τό ὄνομα. Γραμμ. — **i përveçëm**, κύριο ὄνομα, — **i përgjithshëm**, κοινό, τό προσηγορικό ὄνομα, Μετφ. ἡ φήμη, **njeri me** —, ἄνθρωπος φημισμένος, ξακουστός, **ka — të keq**, ἔχει κακή φήμη.

emërim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, 1. ἡ ὀνομασία, 2. ὁ διορισμός.

emëròj, ρ. μετ. 1. ὀνομάζω, 2. διορίζω.

emërore - emërorja, οὐσ. θ. Γραμμ. ἡ ὀνομαστική (πτῶση), **emnore**.

emërore, ἐπίθ. ὀνομαστικός, **listë** —, ὀνομαστικός κατάλογος.

emëronjës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, Μαθ. ὁ παρονομαστής, βλ. **emërues**.

emërtim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ ὀνομασία.

emërues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, Μαθ. ὁ παρονομαστής, **emëronjës**.

emfazë-a, οὐσ. θ. ἡ ἔμφαση.

emigraciòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ μετανάστευση, ὁ ἔκπατρισμός.

emigrànt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, 1. ὁ μετανάστης, ὁ ἔκπατρισμένος, 2. ὁ φυγάς.

emigrim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ μετανάστευση, ὁ ἔκπατρισμός, **emigracion**.

emigròj, ρ. ἀμετ. μεταναστεύω, ἔκπατριζομαι, μετοικῶ, ἀποδημῶ.

emisàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ ἀπεσταλμένος.

emisiòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, 1. ἡ ἔκδοση (γραμμαμάτων, χρεωγράφων κλπ.), **bankë —i**, ἐκδοτική τράπεζα, 2. ἡ ἔκπομπή, — **i radiofonik**, ἡ ραδιοφωνική ἔκπομπή.

emnim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, βλ. **emërim**.

emnòj, ρ. μετ. βλ. **emëròj**, **mos e emno**, μή τόν ἀναφέρεις ὀνομαστικά, μέ τό ὄνομα.

emnües-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, Μαθ. βλ. **emëronjës**, **emërues**.

emociòn-i, οὐσ. ἄρ. ἡ συγκίνηση.

empirik,-e, ἐπίθ. ἐμπειρικός.

empirist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, — **a**, ὁ ἐμπειρικός.

empiriokriticizëm - empiriokriticizmi, οὐσ. ἄρ. Φιλοσ. ὁ ἐμπειριοκριτικισμός.

empirizëm-empirizmi, οὐσ. ἄρ. Φιλοσ. ὁ ἐμπειρισμός, ἡ ἐμπειριαρχία, ἡ ἐμπειριοκρατία.

emtë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ θεία, **e —a**, ἡ θεία του, ἡ θεία της.

emulaciòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ ἄμιλλα, — **i socialist**, ἡ σοσιαλιστική ἄμιλλα.

emulsiòn-i, οὐσ. ἄρ. τό γαλάκτωμα.

enciklopedí-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ἐγκυκλοπαίδεια.

enciklopedik,-e, ἐπίθ. ἐγκυκλοπαιδικός, **njeri** —, ἐγκυκλοπαιδικός ἄνθρωπος, ἄνθρωπος μέ ἐγκυκλοπαιδική μόρφωση.

enciklopedist - i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, — **a**, ὁ ἐγκυκλοπαιδιστής, πληθ. οἱ ἐγκυκλοπαιδιστές.

end-i οὐσ. ἄρ. Βοτ. ἡ γῦρις, **tufk**.

end, ρ. μετ. ὑφαίνω, **endem**, Μετφ. περιφέρομαι.

end, ρ. ἀμετ. ἀνθίζω, — **i molla**, ἀνθισε ἡ μηλιά, — **i dardha**, ἀνθισε ἡ ἀχλαδιά, **çel lule**.

end, ρ. μετ. μυγοφτιῶ, **miza e —i mishin**, ἡ μύγα ἔφτυσε τό κρέας, μυγόφτυσε τό κρέας.

endacàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ πλανόδιος.

ende-endja, οὐσ. θ. πληθ. —, τό ἄνθος, τό λουλούδι (τῶν δέντρων), **lule**.

endé, ἐπ. ἀκόμα, — **s'ka ardhur**, δέν ἦρθε ἀκόμα, **edhé, akoma**.

endës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ ὑφαντής, ὁ ὑφαντουργός.

endëz-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ὁ ἰστός τῆς ἀράχνης, ἡ ἀράχνη, ἡ ἀραχνιά, **pëlhura e merimangës**.

endëz-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, τό ἄνθος (τῶν δέντρων), τό ἄνθος τῆς ἐλιάς, **lulja e pemëve**.

endëzòn, ρ. ἀμετ. ἀνθίζει, λουλουδίσει (τό δέντρο), **end, çel lule (pema)**.

endokrinològ - u, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ ἐνδοκρινολόγος.

endokrinologji-a, ούσ. θ. ή ένδοκρινολογία.
energjetik,-e, έπίθ. ένεργειακός, sistemi —, τό ένεργειακό σύστημα.
energjetikë-a, ούσ. θ. ή ένεργειακή, ή ένεργητική.
energji-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή ένεργεια, —a atomike, ή άτομική ένεργεια, Μετφ. ή ζωηρότητα, gjallëri.
energjik,-e, έπίθ. ένεργητικός, δραστήριος, njeri —, ένεργητικός, δραστήριος άνθρωπος.
energjikisht, έπ. ένεργά, ένεργητικά, δραστήρια.
enë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό δοχείο, Άνατ. τό άγγείο, —t e gjakut, τά αίμοφόρα άγγεία.
eng-u, ούσ. άρ. 1. ό κωφάλαλος, 2. ό βλάκας.
engléz-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, και έπίθ. θηλ.—e, βλ. anglez.
engjëll-i, ούσ. άρ. πληθ. engjëj, ό άγγελος.
engjëllòr,-e, έπίθ. άγγελικός.
engjëllushe-engjëllushja, ούσ. θ. τό άγγελοϋδι, τό άγγελοϋδάκι (χαϊδευτικό θηλυκό).
engjërdhí-a, ούσ. θ. Όρυκτ. ό υδράργυρος, zhivë, merkur.
enigmatik,-e, έπίθ. αίνιγματικός, αίνιγματώδης, άνεξήγητος, μυστήριος, μυστηριώδης.
enigmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό αίνιγμα, gjëzë, gjëzë e gjëzë.
enkas, έπ. έπίτηδες, έσκεμμένα, σκόπιμα, nergut, kastile.
enklitik,-e, έπίθ. Γραμμ. έγκλιτικός, λέγονται και έγκλινόμενες (λέξεις).
ent-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ίδρυμα, τό καθίδρυμα, τό σωματείο, —e shtetërore, τά κρατικά ιδρύματα, τά δημόσια ιδρύματα.
entomolog-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έντομολόγος.
entomologji-a, ούσ. θ. ή έντομολογία.
entomologjik,-e, έπίθ. έντομολογικός.
entuziazëm-entuziazmi, ούσ. άρ. ό ένθουσιασμός.
entuziazmòj, ρ. μετ. ένθουσιάζω,

προκαλώ ένθουσιασμό, entuziazmohem, ένθουσιάζομαι.
enjë-a, ούσ. θ. Βοτ. βλ. bërshë, tis.
enjë-a, ούσ. θ. βλ. cangadhe.
enjte (e) - enjtja (e), ούσ. θ. πληθ.— (t'), ή Πέμπτη.
ep-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό έπος, epos.
epem, ρ. μέσ. άυτοπαθ. 1. κάμπτομαι, κυρτώνομαι, λυγίζω, druri i thanës epet, τό ξύλο τής κρανιας λυγίζει, κάμπτεται, 2. άφοσιούμαι, epem pas teje, άφοσιούμαι προς έσένα, Μετφ. më epet, μου περνάει από τό χέρι μου, τά καταφέρνω, s'më epet t'i them, δέν τολμώ νά τοϋ πώ.
epërm (i) - epërme (e), έπίθ. ό, ή άνω, i sipërm, Shqipëria e —e, ή άνω Άλβανία.
epërsi-a, ούσ. θ. ή έπεροχή, ή άνωτερότητα.
epidemí-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ιατρ. ή έπιδημία.
epidemik,-e, έπίθ. έπιδημικός, sëmundje —e, έπιδημική ασθένεια.
epidemiolog - u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έπιδημιολόγος.
epidemiologji-a, ούσ. θ. ή έπιδημιολογία.
epidemiologjik,-e, έπίθ. έπιδημιολογικός.
epidermë-a, ούσ. θ. Άνατ. ή έπιδερμίδα, ή έπιδερμís.
epigòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έπίγονος.
epigráf-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έπιγραφή.
epigram-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό έπίγραμμα.
epik,-e, έπίθ. έπικός, poet —, έπικός ποιητής, stil —, έπικό ύφος, στύλ.
epikuriàn,-e, έπίθ. έπικούρειος.
epikuriàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έπικούρειος.
epikurizëm-epikurizmi, ούσ. άρ. Φιλοσ. 1. ό έπικουρισμός, 2. εϋδαιμονισμός.
epilepsi-a, ούσ. θ. Ιατρ. ή έπιληψία, ό σεληνιασμός, ajo punë, ajo e tokës, bota, ftiga, punëhera, bëtaja.

epileptik, -e, ἐπίθ. ἐπιληπτικός.
epileptik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἐπιληπτικός, θηλ. —e.
epilog-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἐπίλογος, ἀντθ. **prolog**, ὁ πρόλογος.
epiqendër-epiqendra, οὐσ. θ. τό ἐπίκεντρο.
epiròt, -e, ἐπίθ. ἠπειρωτικός, πού ἀνήκει στήν Ἠπειρο.
episòd-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό ἐπεισόδιο.
episodik, -e, ἐπίθ. ἐπεισοδιακός.
epitáf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό ἐπιτύμβιο, τό ἐπιτάφιο ἐπίγραμμα.
epitél-i, οὐσ. ἄρ. Ἀνατ. τό ἐπιθήλιον, ὁ ἐπιθηλιακός ἱστός.
epitét-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό κοσμητικό ἐπίδετο.
epokë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ ἐποχή, —a e gurit, ἡ ἐποχή τοῦ λίθου, —a e hekurit, ἡ ἐποχή τοῦ σιδήρου.
eporé-ja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ἐποποιῖα.
épos-i, οὐσ. ἄρ. βλ. **ep-i**.
eporòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ προϊστάμενος, ὁ ἀνώτερος καί ἐπίθ. **eporòr**, -e, **oficer** —, ἀνώτερος ἀξιωματικός.
epsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἠδυπάθεια, ἡ φιληδονία, ἡ λαγνεία.
eptë (i, e), ἐπίθ. βλ. **i epur**.
epur (i, e), ἐπίθ. καμπτός, λυγιστός, εὐκαμπτος, εὐλύγιστος.
erdhí-a, οὐσ. θ. βλ. **hardhí**.
erë-a, οὐσ. θ. πληθ. —ra, 1. ὁ ἀέρας, ὁ ἀγέρας, ὁ ἄνεμος, **fryn** —, φυσάει ἄνεμος, ἀέρας, — e **shiu**t, ὁ νοτιάς, — e **borës**, βόρειος ἄνεμος, ὁ βοριάς, 2. τό ἄρωμα, ἡ μυρωδιά, ἡ ὀσμή, ἡ εὐωδιά, — e **mirë**, ἡ εὐωδιά, — e **keqe**, ἡ δυσωδία, ἡ βρώμα, **mori** —, ἐμίρισε, βρώμησε, **ka** —, μυρίζει (κακά), **i vjen** —a, βρωμάει, **mori** — **peshku**, βρώμησε τό ψάρι, **qeni ra n'** —, τό σκυλί μυρίστηκε, ἀνακάλυψε τά ἴχνη μέ τήν ὄσφρηση, **fjalë n'** —, ἀεροβασίες, κουταμάρες, Πληθ. —ra, οἱ μυρωδιές, τά μυρωδικά, **erëza**, **erurina**, 3. ὁ ἀήρ. 4. **erë-a**, ἡ

ἐποχή, ἡ χρονολογία, **era e ré**, ἡ νέα ἐποχή.
érëza-t, οὐσ. θ. πληθ. τά μυρωδικά, οἱ μυρωδιές, εὐοσμα χόρτα ὅπως τό μάραθο, ὁ δυόσμος, τό μακεδονήσι κλπ.
érg-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, Φυσ. τό ἔργιο(ν), τό ἔργ.
ergjënd-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. ὁ ἄργυρος, τό ἀσήμι, **argjënd**, **serm**.
ergjëndë (i, e), ἐπίθ. ἀσημένιος, ἀργυρός, ἀργυροῦς, **enët e** —a, τά ἀσημένια, τά ἀργυρά σκεύη, **brezi i** —, ἀσημένιο ζωνάρι, ζώνη.
ergjëz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, βλ. **anjëz**, **argull**.
erozion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ διάβρωση (τοῦ ἐδάφους).
eruptiv, -e, ἐπίθ. ἐκρηκτικός, ἠφαιστειογενής, ἠφαιστιώδης, ἐκρηξιγενής (γεωλ.).
erz-i, οὐσ. ἄρ. βλ. **nder**.
err, ρ. μετ. σκοτεινιάζω, γίνομαι ἀφορμή μέ τήν ἀργοπορία νά πιάσει κάποιον τό σκοτάδι, **mos më** —, μὴ γίνεσαι ἀφορμή νά μέ πιάσει τό σκοτάδι, Μετφ. **i** —**i sytë**, πέθανε, βασιλεψε τά μάτια, **errem**, ρ. μέσ. ἀργῶ τά βράδια, βραδιάζω, **pse u erre?** γιατί ἐβράδιασες, σ'ἔπιασε τό σκοτάδι; **u err**, βράδιασε νύχτωσε, σκοτείνιασε, **si u errët?** πῶς νυχτώσατε; πῶς βραδιάσατε;
errësim-i, οὐσ. ἄρ. τό σκοτείνιασμα, ἡ συσκότιση.
errësirë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό σκοτάδι, τό σκότος, τό ἔρεβος.
errësòj, ρ. μετ. συσκοτίζω, σκοτεινιάζω, ἀμαυρώνω, **errësohem**, νυχτώνω, μέ πιάνει ἡ νύχτα, **errem**, **më zë nata**.
errët, ἐπ. σκοτεινά, ζοφερά, σκοτεινιασμένα, θεοσκότεινα **terrët**.
errët (i, e), ἐπίθ. 1. σκοτεινός, **natë e** —, ἡ σκοτεινή νύχτα, **dhome e** —, τό σκοτεινό δωμάτιο, 2. τό βαθύ χρῶμα, τό σκοῦρο, **e kuqe e** —, τό βαθύ κόκκινο χρῶμα, τό σκοῦρο, Μετφ. ἀκατανόητος, ἀσαφής, συγκεχυμένος,

δυσνόητος, **mendim i** —, ή σκοτεινή, συγκεχυμένη σκέψη.
esencë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. τό εκχύλισμα, τό απόσταγμα, τό εκπίεσμα, ή εσάνς, 2. ή ούσία, ή πραγματικότητα, **në** —, στήν ούσία, —a e çështjes, ή ούσία τής υπόθεσης.
esenciâl,-e, έπίθ. ούσιώδης, ούσιαστικός, σημαντικός, βασικός, **s'u bënë ndryshime** —e, δέν έγιναν σημαντικές αλλαγές.
esëll, έπ. 1. νυστικά, άφάγωτα, μέ άδειο στομάχι, 2. ξεμεθυμένα.
esëllt (i, e), έπίθ. νυστικός, άφάγωτος, άπιωτος, άμέθυστος, νηφάλιος.
eskavatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, βλ. **ekskavator**.
eskavatorist - i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, βλ. **ekskavatorist**.
esmér,-e, έπίθ. μελαχροινός, **çupë** —e, μελαχροινή κοπέλλα.
esnâf-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. οί συντεχνίες, τά σωματεία στό παρελθόν των έπαγγελματιών, 2. ό βιοτέχνης, πού έπαιρνε μέρος σ'αυτά τά σωματεία (συντεχνίες), ό έμπορας, ό έπαγγελματίας.
esofâg-u, ούσ. άρ. Άνατ. ό οισοφάγος, **zorrë e kuqe**.
estetik,-e, έπίθ. αισθητικός.
estetikë-a, ούσ. θ. ή αισθητική.
estôn-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό Έσθονός, έπίθ. —e, έσθονικός.
estradë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό έλαφρό θέατρο, βαριετέ, έπιθεώρηση.
ësull, έπ. βλ. **ësëll**.
esh-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Ζωολ. βλ. **iriq**.
eshâk-u, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. **ta-tull**.
eshke-eshkja, ούσ. θ. πληθ. —, Άνατ. βλ. **veshke**.
eshkë-a, ούσ. θ. ή ίσκινα, ή ύσκα.
eshkore - eshkorja, ούσ. θ. πληθ. —, ή θήκη τής ίσκινας.
eshtë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό κυταριακός ιστός, **pejzë**.
eshtër-eshtra, ούσ. θ. πληθ. **eshtra**, τό όστουν, τό κόκκαλο, **ashti, kocka**.

eshtërt (i, e), έπίθ. όστεώδης, όστέϊνος, κοκκαλένιος, κοκκάλινος.
eshtër,-e, έπίθ. όστέϊνος, όστεώδης, **ind** —, όστίτης ιστός.
et-i, ούσ. άρ. βλ. **etje**.
etapë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό σταθμός, τό στάδιο, ή φάση.
etër-i, ούσ. άρ. 1. ό αϊθέρας, ό αϊθήρ. 2. Χημ. — **sulfurik**, ό αιθυλαϊθήρ, ό κοινός φαρμακευτικός αϊθέρας, πού λέγεται αϊθυλικός ή θευικός αϊθέρας.
etësuar (i, e), έπίθ. διψασμένος, **i etësbëm**.
etik,-e, έπίθ. ήθικός.
etiketë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή έτικέττα, ή έπιγραφή, 2. ή έθιμοτυπία, ή έτικέττα.
etikë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Φιλοσ. ή ήθική.
etimologji-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή έτυμολογία.
etimologjik,-e, έπίθ. έτυμολογικός, **fjalor** —, έτυμολογικό λεξικό.
etj. συντομία: **e të tjera**, και τά λοιπά (κλπ.).
étje-étja, ούσ. θ. ή δίψα, Μετφ. ή μεγάλη έπιθυμία.
etnik,-e, έπίθ. έθνικός.
etnograf-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό έθνογράφος.
etnografi-a ούσ. θ. ή έθνογραφία.
etnografik,-e, έπίθ. έθνογραφικός.
etnolog-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό έθνολόγος.
etnologji-a, ούσ. θ. ή έθνολογία.
etnologjik,-e, έπίθ. έθνολογικός.
etshëm (i) - etshme (e), έπίθ. διψασμένος.
etuar (i, e), έπίθ. βλ. **i etur, i etshëm**.
ëthe-t. ούσ. θ. πληθ. (ό ένικ. **ethja**), ό πυρετός, οί θέρμες, —t e **kënetës**, ό έλώδης πυρετός, ή έλονοσία, ή μαλάρια, —t e **gush-tit**, οί θέρμες του Αύγούστου, ό πυρετός του Αύγούστου.
etshëm (i) - ëthshme (e), έπίθ. πυρετώδης.
eufemizëm-eufemizmi, ούσ. άρ.

πληθ. **eufemizma**, ὁ εὐφημισμός.
eufoni-a, οὐσ. θ. Γραμμ. ἡ εὐφωνία, ἡ ἀρμονία, ἀντθ. **kakofoni**, ἡ κακοφωνία.
eufonik,-e, ἐπίθ. ἀρμονικός, εὐφωνος, καλόηχος, εὐφωνικός.
euforbicé-të, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ εὐφορβιοειδῆ.
eukalípt-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, Βοτ. (*Eukalyptus*) ἡ εὐκάλυπτος.
eventuàl,-e, ἐπίθ. ἐνδεχόμενος.
eventualitét-i, οὐσ. ἀρ. τὸ ἐνδεχόμενο, τὸ τυχαῖο γεγονός, τὸ τυχαῖο περιστατικό, τὸ ἀπρόοπτο, τὸ ἀπρόβλεπτο, **për çdo** —, γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο.
evidencë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ προφανές, τὸ πρόδηλον, τὸ καταφανές, τὰ περιληπτικά δεδομέ-

να ἑνός ζητήματος, μιᾶς ὑπόθεσης, **kam në** —; **mbaj në** —, ἔχω ὑπόψην, **kam n'— një shkresë**, **mbaj n'evidencë një shkresë**, ἔχω ὑπόψην ἕνα ἔγγραφο (δέν τό βάζω στό ἀρχεῖο) μέχρις οὗ διεκπεραωθεί ἡ ὑπόθεση.
evidént,-e, ἐπίθ. σαφής, προφανής, καταφανής, πρόδηλος, φανερός, ἐκδηλος, ὀλοφάνερος.
evitim-i, οὐσ. ἀρ. ἡ ἀποφυγή, ἡ πρόληψη (λαθῶν).
evitòj, ρ. μετ. ἀποφεύγω, προλαβαίνω, προλαμβάνω, ἀποτρέπω, ἀποσοβῶ.
evolución-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, ἡ ἐξέλιξη.
evropián,-e, ἐπίθ. εὐρωπαϊκός καί οὐσ. ἀρ. ὁ Εὐρωπαῖος, θηλ.—e, **ezmér-e**, ἐπίθ. βλ. **esmer**.

Ë

Ë, ë, τὸ ὄγδοο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.
ë, ἀντί: **është**, τρίτο πρόσωπο τοῦ ἐνικοῦ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἐνεστώτα τοῦ ρήματος **jam**.
ëhem, ρ. μέσ. πρήσκομαι, φουσκῶνω, **ënjtem**.
ëma (e), οὐσ. θ. 1. ἡ μητέρα του, ἡ μητέρα της, 2. τὸ στέλεχος, τὸ κύριο σῶμα διπλοτύπου βιβλίου, ἀποδείξεων, εἰσιτηρίων, λαχείων κλπ.
ëmbël, ἐπ. γλυκά, **folë** —, μέλα γλυκά.
ëmbël (i, e), ἐπίθ. 1. γλυκός, γλυκός, ἀντθ. **i hidhur**, πικρός **i thartë**, ξυνός, 2. εὐχάριστος, **bojë e** —, γλυκό, εὐχάριστο χρῶμα.

ëmbëlsí-a, οὐσ. θ. ἡ γλυκάδα, ἡ γλυκύτητα, **me** —, μέ γλυκό τρόπο.
ëmbëlsirë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ γλύκισμα.
ëmbëlsòj, ρ. μετ. 1. γλυκαίνω, 2. καταπραῦνω, μαλακώνω, **ëmbëlsohem**, γλυκαίνομαι, Μετφ. **u ëmbëlsua macja**, γλυκάθηκε ἡ γάτα, ἔρχεται συχνά, γιὰτί βρίσκει νά φάει.
ëmbëltore-ëmbëltorja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ ζαχαροπλαστεῖο.
ëmë-a, οὐσ. θ. ἡ μητέρα, ἡ μάνα, **jo' ëmë**, ἡ μητέρα σου, **e ëma**, ἡ μητέρα του, ἡ μητέρα της, **s' ëmës**, τῆς μάνας, τῆς μητέρας, **s'at ëme**, τῆς μάνας σου, **t'et ëmë**, τῆς μητέρας σου.
ëndet (m'), ρ. μέσ. μου τό θέλει ἡ ὄρεξη, μου ἀρέσει.

ëndë-a, ούσ. θ. ή ὄρεξη, ή ἐπιθυμία, ή ἔφεσις (ὁ π λ η θ. ἄ χ ρ η σ τ ο ς), **ma ka —a**, μοῦ ἄρέσει, μοῦ τό θέλει ή ὄρεξη.
ëndë-a, ούσ. θ. τό ἄνθι τοῦ ἄλευριοῦ, **ända e miellit**.
ëndërr-ëndrra, ούσ. θ. π λ η θ. **ëndrra-t**, τό ὄνειρο, **shoh —**, βλέπω ὄνειρα, ὄνειρεύομαι, **pashë një —**, εἶδα ἓνα ὄνειρο.
ëndërrime-t, ούσ. θ. π λ η θ. τά ὄνειροπολήματα, οἱ ὄνειροπολήσεις.
ëndërròj, ρ. μετ. ὄνειροπολῶ, ὄνει-

ρεύομαι, **shoh ëndrra**, ὄνειρεύομαι, ὄνειροπολῶ, ρεμβάζω.
ëndërrit, ρ. μετ. β λ. **ëndërroj**.
ëndërrües-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—, ὁ ὄνειροπόλος, ὁ φαντασιοκόπος.
ëndje-ëndja, ούσ. θ. β λ. **ëndë**.
ënjt, ρ. μετ. πρήσκω, φουσκώνω, **plaga u ënjt**, πρήστηκε ή πληγή.
ënjtem, ρ. μέσ. πρήσκομαι, φουσκώνω, **buhavitem**.
ënjtje-ënjtja, ούσ. θ. τό πρήξιμο, τό φούσκωμα.
ënjtur (i, e), ἐπίθ. πρησμένος.

F

F, f, τό ἕνατο γράμμα τοῦ ἄλβανικοῦ ἀλφάβητου, προφέρεται ὅπως τό φ.
fabrikant-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ë, ὁ ἐργοστασιάρχης.
fabrikë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, τό ἐργαστάσιο, ή φάμπρικα, —a e **duhanit**, τό καπνεργοστάσιο, τό ἐργαστάσιο σιγαρέττων, —a e **mobiljeve**, τό ἐργοστάσιο ἐπιπλων, —a e **tekstilit**, τό ὑφαντήριο, τό ὑφαντουργεῖο, —a e **letrës**, τό ἐργοστάσιο χαρτοποιίας, —a e **sheqerit**, τό ἐργοστάσιο ζάχαρης.
fabrikim-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, ή κατασκευή, τό φτιάξιμο.
fabrikòj, ρ. μετ. κατασκευάζω, φτιάχνω, παράγω, φτειάνω, Μετφ. ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω, χαλκεύω.
fabrikònjës-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—, β λ. **fabrikues**.
fabrikües-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—, ὁ κατασκευαστής, Μετφ. ὁ ἐπινοητής, ὁ χαλκευτής.
fac-símile, ἄ κ λ ι τ η λ ἔ ξ η, τό πανομοιότυπο, ή φωτοτυπία.
faiz-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, ὁ τόκος, τό διάφορο, **kamatë**.

faj-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, 1. τό σφάλμα, τό φταίξιμο, 2. Νομ. τό ἀδίκημα, ή ἐνοχή, τό πταῖσμα.
fajdé-ja, ούσ. θ. 1. ή ὠφέλεια, 2. ὁ τόκος, τό διάφορο, **kamatë, interes, faiz**.
fajdexhí-u, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—, ὁ τοκογλύφος, ὁ τοκιστής.
fajësi-a, ούσ. θ. Νομ. ή ἐνοχή.
fajësòj, ρ. μετ. ἐνοχοποιῶ, κατηγορῶ.
fajkore-fajkorja, ούσ. θ. π λ η θ.—, Ζωολ. β λ. **fajkua**.
fajkua-fajkòi, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ. **fajkoj** Ζωολ. (**Falco**), ὁ ἰέραξ, τό γεράκι, **skifter, sqifter, fajkore**.
fajtòj, ρ. ἄ μετ. σφάλλω, ἁμαρτάνω, φταίω, **fëje, bëj faj**.
fajtòr-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ë, ὁ ἐνοχος, ὁ φταίχτης, θ.—e.
fakt-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, 1. τό γεγονός, τό συμβάν, — **i kryer**, τετελεσμένο γεγονός, 2. τό δεδομένο, π λ η θ.—e, τά στοιχεῖα.
faktòj, ρ. μετ. ἀποδείχνω μέ στοιχεῖα, μέ δεδομένα, μέ ἀποδειχτικά.
faktòr-i, ούσ. ἄ ρ. π λ η θ.—ë,

1. ὁ παράγοντας, 2. Μαθ. ὁ παράγοντας, ἕκαστος τῶν δύο ὄρων τοῦ πολλαπλασιασμοῦ.
- fakultativ,-e**, ἐπίθ. προαιρετικός, **leksione —e**, προαιρετικά μαθήματα.
- fakultét-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ σχολή (τοῦ πανεπιστημίου), —i **juridik**, ἡ νομικὴ σχολή, —i i **mjekësisë**, ἡ σχολὴ ἰατρικῆς, ἡ ἰατρικὴ σχολή.
- fal**, ρ. μετ. 1. χαρίζω, 2. συγχωρῶ, **më falni**, μέ συγχωρεῖτε! συγνώμη! 3. ἀμνηστεύω, **u fal**, ἀμνηστεύθηκε, 4. σβήνω, **fale dritën**, σβῆσε τό φῶς, **falem**, δέομαι, προσκυνῶ, προσεύχομαι, **lutem**, Μετφ. **u fal drita**, σβῆστηκε τό φῶς, **u fal**, χαρίστηκε, ἀμνηστεύθηκε, **u fal dielli**, ἔδυσε, βασίλεψε ὁ ἥλιος, **i falem**, ὑποτάσσομαι, ὑποκύντω, **unë s'i falem atij**, ἐγὼ δέν ὑποτάσσομαι σ'αυτόν, **i falem nderit**, τόν εὐχαριστῶ, **falem nderit**, εὐχαριστῶ.
- fala-t (të)**, οὐσ. θ. πληθ. τά χαιρετίσματα, οἱ χαιρετισμοί, **të —të përzemërta**, ἐγκάρδια χαιρετίσματα, **shumë të —**, πολλά χαιρετίσματα, πολλούς χαιρετισμούς, **i jepni të fala Petros**, δῶστε χαιρετίσματα στόν Πέτρο.
- falas**, ἐπ. δωρεάν, χάρισμα, τζάμπα, **falë, gratis**.
- falë**, ἐπ. βλ. **falas**.
- falënderim-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ εὐχαριστία, ἡ εὐγνωμοσύνη.
- falënderòj**, ρ. μετ. εὐχαριστῶ, εὐγνωμονῶ, **ju — shumë**, σᾶς εὐχαριστῶ πολύ.
- falës**, ἐπίθ. χαριστής, πλατύκαρδος, μεγαλόψυχος.
- falimentim-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ χρεωκοπία, ἡ φτώχεια, τό φαλιμένοτο.
- falimentòj**, ρ. ἀμετ. χρεωκοπῶ, φαλίρω, πτωχεύω, Μετφ. ἀποτυγχάνω τοῦ σκοποῦ.
- falimentuar (i, e)**, ἐπίθ. 1. χρεωκοπημένος, 2. ἀποτυχημένος.
- falje-falja**, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ συγχώρηση, ἡ συγνώμη, 2. ἡ ἀμνηστεία, ἡ χάρη, ἡ ἀπονομή χάριτος.

- fals-e**, ἐπίθ. κίβδηλος, πλαστός, ψεύτικος, προσποιητός, πλαστογραφημένος, **pashaportë —e**, πλαστό διαβατήριο, **pare —e**, κίβδηλο νόμισμα.
- falsifikatòr-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ πλαστογράφος, ὁ κίβδηλοποιός, ὁ παραχαράκτης, ὁ διαστρεβλωτής.
- falsifikim-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ πλαστογραφία, ἡ παραχάραξη, ἡ παραποίηση, ἡ διαστρέβλωση, ἡ πλαστογράφηση.
- falsifikòj**, ρ. μετ. πλαστογραφῶ, παραποιῶ, παραχαράσσω, διαστρεβλώνω.
- falshëm (i) - falshme (e)**, ἐπίθ. συγχωρητέος, πού μπορεῖ νά συγχωρεθεῖ.
- faltore-faltorja**, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ ναός, τόπος προσευχῆς, ἐκκλησία, **tempull**.
- falur (i, e)**, ἐπίθ. συγχωρεμένος, ἀμνηστευμένος, χαρισμένος.
- fall-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ μαντεία, ἡ πρόρρηση, τό ρίξιμο τῆς τύχης, τό μάντευμα, ἡ χαρτομαντεία, ἡ χειρομαντεία, **hedh —, shtie —**, ρίχνω τήν τύχη.
- fallxhi-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ μάντης, ἐκεῖνος πού ρίχνει τήν τύχη, ὁ χειρομάντης, ὁ χαρτομάντης.
- fallxheshë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ μάντισσα, ἡ χειρομάντισσα, ἡ χαρτομάντισσα, ἡ χαρτορίχτρα, πού κοιτάζει τά φλυτζάνια.
- famë-a**, οὐσ. θ. ἡ φήμη, ἡ διασημότητα, **me — botërore**, παγκοσμίου, διεθνούς φήμης, **me —**, φημισμένος.
- famëkëq,-e**, ἐπίθ. κακόφημος.
- famëmádh,-e**, ἐπίθ. φημισμένος, διάσημος, ὀνομαστός, ξακουστός.
- familjar-e**, ἐπίθ. 1. οἰκογενειακός, **gjendja —e**, ἡ οἰκογενειακὴ κατάσταση, **jetë —e**, οἰκογενειακὴ ζωή, 2. οὐσ. οἰκογενειάρχης, 3. οἰκεῖος, σπιτικός, στενός.
- familjarisht**, ἐπ. οἰκογενειακῶς, **ju uròj —**, σᾶς εὐχομαι οἰκογενειακῶς.
- familjaritet-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ οἰκειότητα, ἡ στενή σχέση, ἡ ἐξοικείωση.

familjarizohem, ρ. μέσ. αὐτοπ. ἐξοικειούμαι.

familje-familja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ οἰκογένεια, 2. Βιολ. ἡ οἰκογένεια, ἡ ὁμοιογένεια, **familja e Maceve**, ἡ οἰκογένεια (ἡ ὁμοιογένεια) τῶν αἰλουροειδῶν (τόλιοντάρι, ἡ τίγρις, ἡ γάτα κλπ.).

famshëm (i) - famshme (e), ἐπίθ. φημισμένος, διάσημος, ὀνομαστός, ἔραυτος, περίφημος, **famë-madh, i dëgjuar**.

famull-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἐνορία, ἡ ἐφημερία, ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐνορία.

famullitâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἐφημέριος, ὁ ἱερέας μιᾶς ἐνορίας, ὁ ἐνοριακὸς ἱερέας.

fanatik,-e, ἐπίθ. φανατικός, οὐσ. ἄρ. καὶ θ. ὁ φανατικός.

fanatizëm-fanatizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ φανατισμός.

fanatizòj, ρ. μετ. φανατίζω.

fanellatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ βαμβακερὸ ὕφασμα, τὸ φανελλάτο.

fanellë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ φανέλλα.

fanerogame-t, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ φανερόγαμα φυτὰ ἢ σπερματόφυτα, ἀντθ. **kriptogamet**, τὰ κρυπτόγαμα.

fanfarë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ φανφάρα, μουσικὴ μπάντα ἀπὸ πνευστὰ ὄργανα.

fang-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **fangje**, 1. τὸ κακὸ ἔδαφος ποῦ δέν καλλιεργεῖται, 2. πεδιάδα, μέρος μέ χορτο, 3. χοντρό χορτο, **bar i trashë**.

fanitet (më), ρ. μέσ. τριτοπρόσωπο, μοῦ παρουσιάζεται, μοῦ ἐμφανίζεται, **m'u fanit im atë**, μοῦ παρουσιάσθηκε ὁ πατέρας μου κατὰ φαντασίαν ἢ εἶδα τὸ φάντασμα τοῦ πατέρα μου, **m'u duk**, εἶδα ὀπτασία, **të faniturit**, ἡ ὀπτασία.

fantastik,-e, ἐπίθ. φανταστικός, φαντασιώδης.

fantazí-a, οὐσ. θ. 1. ἡ φαντασία, 2. ἡ φαντασιοπληξία, 3. Μουσ. ἡ φαντασία.

fantazmë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ φάντασμα, ἡ ὀπτασία.

faqe-faqja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ πρόσωπο, ἡ ὄψη, **i a thashë në** —, τοῦ τό εἶπα κατὰ πρόσωπο, Μετφ. **na zbardhi —n**, μᾶς τίμησε, μᾶς ἔβγαλε ἀσπροπρόσωπους, **mos i jep — djalit**, μὴ τοῦ δίνεις θάρρος τοῦ παιδιοῦ, **s'i skuqet faqja**, δέν ἔχει ἐντροπή, **s'kam sy e —**, ντρέπομαι, δέν ἔχω μοῦτρα, **sa për sy e —**, τυπικά, **faqja e shtëpisë**, ἡ πρόσοψη τοῦ σπιτιοῦ, 2. τὰ ψίδια, — **këpucësh**, τὰ ψίδια τῶν ὑποδημάτων, 3. ἡ σελίδα (βιβλίου), πρόθ. — **meje**, μπροστά μου, ἐνώπιόν μου, **στά μάτια μου**.

faqebardhë, ἐπίθ. ἀσπροπρόσωπος, **dolli** —, βγήκε ἀσπροπρόσωπος.

faqebardhë, ἐπ. ἀσπροπρόσωπα, μέ ἐπιτυχία, ἐπιτυχημένα, ἐπιτυχῶς.

faqedjegur, ἐπίθ. προσωποκαμένος, καμένος στό πρόσωπο.

faqekùq,-e, ἐπίθ. ροδοκόκκινος, κοκκινομάγουλος, Μετφ. ἐντιμος, τίμιος.

faqekùq-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **kryeartëza**.

faqelarë, ἐπίθ. 1. ἀστιγματίστος, ἄστικτος, 2. τίμιος, ἐντιμος, **ballëhapët**.

faqeverdhë, ἐπίθ. κιτρινιάρης, ὠχρός, χλωμός, πελιδνός.

fáqeza, ἐπ. παρουσία, ἀνοιχτά, φανερά, σταράτα, **haptazi**.

faqezí-faqezezë, ἐπίθ. ξετσιπωτός, ἀδιάντροπος, ἀναίσχυντος, **i paturp**.

faqòj, ρ. μετ. 1. ἰσιώνω, δίνω ὄψη στό ψωμί, 2. σελιδοποιῶ, σελιδώνω, **faqos**.

faqore-faqorja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ παγούρι, ἡ μποτιλίτσα τῆς ρακῆς.

faqòs, ρ. μετ. σελιδοποιῶ, σελιδώνω.

faqosës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ σελιδοποιός.

faqosje-faqosja, οὐσ. θ. ἡ σελιδοποίηση.

faraník,-e, ἐπίθ. βλ. **farës**.

farashë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, κοιν. τὸ φαράσι (τῶν σκουπιδιῶν).

fare, ἔπ. 1. καθόλου, ὀλότελα, ἐντελῶς ὀλωσδιόλου, s'e njoh —, δέν τόν γνωρίζω καθόλου, — mi-rë, πολύ καλά.

farefis-i, οὐσ. ἄρ. τό συγγενολότι, τό συγγενολόγι, οἱ δικοί, ὁ συγγενής, οἱ συγγενεῖς, jemi — me të, εἴμαστε συγγενεῖς μ'αὐτόν.

farefisni-a, οὐσ. θ. ἡ συγγένεια, kemi —, ἔχομε συγγένεια.

farë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—, 1. ὁ σπόρος, ç'farë hedh, atë mbledh, ὅτι σπόρο ρίξεις, αὐτόν θά θερίσεις, δηλ. ὅτι σπέρεις θερίζεις, 2. Βιολ. τό εἶδος, τό γένος, 3. τό προζύμι, tharm, — buke, — kosi, ὁ γιαιργουτὸσπορος.

farës,-e, ἐπίθ. πού φυλάγεται γιά σπόρο, pjerër —, πεπόνι πού φυλάγεται γιά σπόρο, faranik.

farfuri-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—, 1. ἡ πορσελάνη, τά εἶδη πορσελάνης, 2. ἡ στιλπνότητα.

farishte-t. οὐσ. θ. πλ η θ. τά σπορίδια τῶν λαχανικῶν.

farkë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—a, 1. τό σιδεράδικο, 2. τό ἄμوني (τοῦ σιδερά), ὁ ἄκμονας.

farkëtâr-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ σιδεράς, ὁ σιδηρουργός.

farkëtim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ σφυριλάτηση.

farkëtòj, ρ. μετ. 1. χαλκεύω, σφυριλατῶ, 2. ἀτσαλώνω, σκληραγωγῶ.

farkòj, ρ. μετ. 1. σφυριλατῶ, χαλκεύω (τό σίδερο), 2. καλλιγώνω, πεταλώνω, καρφώνω τά πέταλα, 3. στρώνω, — dhomën me dërrasa, στρώνω τό δωμάτιο μέ σανίδια, Μετφ. ἀτσαλώνω, σκληραγωγῶ, σφυριλατῶ.

farmaceutik,-e, ἐπίθ. φαρμακευτικός, prodhime —e, φαρμακευτικά προϊόντα.

farmaci-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—, τό φαρμακεῖο, barnatore.

farmacist-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ φαρμακοποιός, barnator.

farmak-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. farmage, τό φαρμάκι, τό δηλητήριο, Μετφ. ἡ πικράδα, ἡ πίκρα (τῶν φαρμάκων ἢ καί κάθε ἄλλο πικρό).

farmakologji-a, οὐσ. θ. ἡ φαρμακολογία.

farmakòs, ρ. μετ. φαρμακίωνω, δηλητηριάζω, Μετφ. θλίβω, λυπῶ.

faròs,-e, ἐπίθ. 1. πολύσπορος, σπορώδης, 2. πού φυλάγεται γιά σπόρο.

faròj, ρ. μετ. καταστρέφω, ἔξοντώνω, ἐκμηδενίζω, çfaros.

faròs, ρ. μετ. βλ. faroj, çfaros.

farosjc-farosja, οὐσ. θ. πλ η θ.—, ἡ καταστροφή, ἡ ἐξόντωση, ἡ ἐκμηδένιση, ἡ ἐρήμιωση, çfarosje.

farsë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—a, ἡ φάρσα.

fasule-fasulja, οὐσ. θ. πλ η θ.—, Βοτ. (Phaseolus vulgaris) φασόλιος ὁ κοινός, κοιν. τό φασούλι, τό φασόλι, — të njoma, νωπά φασόλια, φασουλάκια, — të thata, τά ξηρά φασόλια, — qor-re, syqene, τά χωριατφάσουλα, ἡ ἀραποφάσουλα ἢ γυφτοφάσουλα, τά λιανοφάσουλα.

fashë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—a, 1. τό τεμάχιο, κομμάτι, 2. ἡ φασκιά, fashqë.

fashikull-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. fashikuj, τό τεῦχος, τό φυλλάδιο (βιβλίου).

fashis, ρ. μετ. (ἄόρ. fashita) βλ. qetësoj, resht.

fashist,-e, ἐπίθ. φασιστικός.

fashist-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ φασίστας, θηλ.—e.

fashizëm-fashizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ φασισμός.

fashòj, ρ. μετ. σπαργανώνω, φασκιώνω.

fat-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—e, ἡ τύχη, ἡ μοίρα, për — të mirë, γιά καλή τύχη, κατά καλή τύχη, εὐτυχῶς, për — të keq, κατά κακή τύχη, δυστυχῶς.

fatâl,-e, ἐπίθ. μοιραῖος, πεπρωμένος, ὀλέθριος.

fatalist-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, —a, ὁ μοιρολάτρης, καί ἐπίθ.—, —e, μοιρολατρικός.

fatalisht, ἔπ. μοιραῖα.

fatalizëm-fatalizmi, οὐσ. ἄρ. ἡ μοιρολατρεία, ἡ μοιροκρατία, ὁ φαταλισμός.

fatbardhë, ἐπίθ. εὐτυχής, εὐτυ-

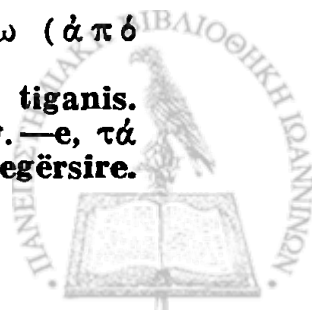

χισμένος, τυχερός, **fatlum**, **fatmadh**, **i lumtur**.
fatbardhësi-a, ούσ. θ. ή εύτυχία, ή τύχη, ή εύδαιμονία, **lumtëri**.
fatkéq,-e, έπίθ. δυστυχής, άτυχος, κακότυχος, **fatzi**, **fatlig**.
fatkeqësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή δυστυχία, ή συμφορά, τό δυστύχημα, τό άτύχημα.
fatlig,-ë, έπίθ. βλ. **fatkeq**.
fatlum,-e, έπίθ. βλ. **fatmadh**.
fatmadh,-e, έπίθ. εύτυχής, τυχερός, πολύ τυχερός.
fatmirë, έπίθ. εύτυχής, τυχερός, καλότυχος.
fatôs-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό παλληκάρι, ό λεβέντης, ό ρωμαλέος, ό ήρωας, **trim i fortë**.
faturë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό τιμολόγιο έμπορευμάτων, κοιν. ή φατούρα, ό λογαριασμός, έμπορευμάτων, 2. ή άπόδειξη.
fatzi-fatzezë, έπίθ. δυστυχισμένος, δυστυχής, άτυχος, κακότυχος.
fäunë-a, ούσ. θ. Ζωλ. ή πανίδα, τό βασιλείο τών ζώων μιās χώρας.
favôr-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή χάρη, ή εύνοια, ή ύποστήριξη, ή εύκολία, ή έκδούλευση, ύπέρ, **në — të shtetit**, ύπέρ τοϋ κράτους, **të lutem bëmë një —**, σέ παρακαλώ κάμε μου μιά χάρη.
favorizim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή εύνοια, ή ύποστήριξη, ή χάρη, ή έκδούλευση, τό χατήρι.
favorizôj, ρ. μετ. εύνοώ, ύποστηρίζω, βοηθώ.
favôrshëm (i) - favôrshme (e), έπίθ. εύνοϊκός, εύμενής, άϊσιος, κατάλληλος, **me kondita të —e**, μέ εύνοϊκούς όρους.
fazë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή φάση, —a e **hënës**, ή φάση τής σελήνης.
fë-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή θρησκεία, ή πίστη.
feçkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή προβοσκίδα, (στά έντομα, έλ έφαντα κλπ.).
federatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή όμοσπονδία, —a **Botërore e Rinisë Demokratike (FBRD)**, Πα-

γκόσμια Όμοσπονδία Δημοκρατικής Νεολαίας, (ΠΟΔΝ).
federativ,-e, έπίθ. όμοσπονδιακός, **Republika —e Socialiste Sovjetike e Rusisë**, Ρωσική Σοβιετική Όμοσπονδιακή Σοσιαλιστική Δημοκρατία (ΡΣΟΣΔ).
feje-t, ούσ. θ. πληθ. τά ρουθούνια (μόνον ό πληθ. χρησιμοποιείται), —et e **hundës**, τά ρουθούνια, **fejza**.
fejesë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό άρραβώνας, ή άρραβώνα, **vlesë, vlim**.
fejôj, ρ. μετ. άρραβωνιάζω, άρραβωνίζω, **vloj**.
fejuar (i, e), έπίθ. άρραβωνιασμένος, άρραβωνισμένος.
fejuar-i, (i), ούσ. άρ. ό άρραβωνιαστικός θηλ. e —, ή άρραβωνιαστικά.
fëjzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τά ρουθούνια, —at e **hundës**, τά ρουθούνια, **feje-t**.
fekondim-i, ούσ. άρ. ή γονιμοποίηση.
fekondôj, ρ. μετ. γονιμοποιώ, καθιστώ γόνιμο.
feldspât-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. άστριοι, όμάδα όρυκτών.
femër-femra, ούσ. θ. πληθ.
femra, 1. τό θηλυκό, θήλυς, θήλεια, 2. ή γυναίκα.
femëror,-e, έπίθ. θηλυκός, θήλυς, γυναικείος, **emër —**, θηλυκό όνομα, **gjini —e**, θηλυκό γένος.
femërore-femërorja, ούσ. θ. Γραμμ. τό θηλυκό (γένος), άντθ. **mashkullore**, άρσενικό.
femohonjës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό άρνησιθρησκος.
fenër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —e, 1. τό φανάρι, 2. ό φάρος.
fenomën-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό φαινόμενο, **dukunë**.
ferexhë-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ό φερετζές, ή καλύπτρα.
ferishte-ferishtja, ούσ. θ. πληθ.—, τό βρέφος, τό νήπιο, **foshnjë, çilimi**.
fermént-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ζύμη, τό ένζυμο, τό προζύμι, ή μαγιά.
fermentim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή ζύμωση, 2. ό άναβρασμός.

fermentòn, ρ. ἀμετ. γίνεται η ζύμωση, ζυμώνει, αναβράζει.
fermë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό κρατικό αγρόχτημα, ή φέρμα, τό αγρόχτημα, τό υποστατικό.
ferr-i, οὐσ. ἄρ. ὁ ἼΑδης, ή κόλαση, **skëterra**, **xhehenëmi**.
ferrac-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Smilax aspera*) σμίλλαξ ή τραχεία, κοιν. ὁ ἀρκουδόβατος.
ferre-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **cicami**.
ferre-e, ἐπίθ. ἀγκαθωτός, ἀκανθώδης, **me gjëmba**.
ferrecak-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ζωολ. βλ. **kryeartëza**.
ferreckë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. τό ὄνόπορδο, ὁ σκόλυμος, κοιν. τό γαϊδουράγκαθο, **ferrecë**, **thërreckë**, **gjëmbac**, **gjëmb go-mari**.
ferrë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. 1. ὁ βάτος, ή βατομουριά, 2. τό ἀγκάθι, Μετφ. **ky njeri m'u bë** —, δέν μου ξεχωρίζεται, **ju vu** —a, τοῦ κλειστήκε τό σπίτι, σβήστηκε.
ferrëbardhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. ή ἀγριοτριανταφυλλιά, **trëndafil i egër**, **kaçe**.
ferrëbutë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **spërëngu**.
ferrëkuqe-ferrëkùqja, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Paliurus spina Christi*) ὁ παλλουρος ὁ ἀκανθώδης κοιν. παλιούρα, πάλιουρας, παλιούρι, **drizë**.
ferrishtë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό βατῶδες μέρος, μέ βάτα.
ferrmanzë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Rubus fruticosus*) βάτος ή θαμνώδης, κοιν. βάτος, βατσινιά, βαβατσινιά, βατομουριά, βατσουνιά καὶ ὁ καρπός.
fes-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, βλ. **feste**.
feste-festja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ σκούφος, ή σκούφια, τό φέσι.
festë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ή γιορτή, ή ἑορτή, **e kremte**.
festim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ πανηγυρισμός, ὁ γιορτασμός, **kremtim**.
festiväl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό φεστιβάλ, ή πανήγυρις, —

muzikor, τό μουσικό φεστιβάλ, — **folkloristik**, λαογραφικό φεστιβάλ.
festòj, ρ. μετ. πανηγυρίζω, γιορτάζω, **kremtoj**.
felâr,-e, ἐπίθ. θρησκός, θρησκευτικός, εὐσεβής, **ceremoni** —e, θρησκευτική τελετή.
fetishizëm-fetishizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ φετιχισμός, ή εἰδωλολατρεία.
feudäl,-e, ἐπίθ. φεουδαρχικός, **sistemi** —, τό φεουδαρχικό σύστημα.
feudäl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ φεουδάρχης.
feudalizëm-feudalizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ φεουδαρχισμός, ή φεουδαρχία.
fëllim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ή αὔρα, τό δροσερό ἀεράκι, **erë e hollë**, **fillad**.
fëlliq, ρ. μετ. 1. λερώνω, ρυπαίνω, μαγαρίζω, **ndyj**, Μετφ. ἐντροπιάζω, ρεζιλεύω, **fëlliqem**, λερώνομαι, Μετφ. ρεζιλεύομαι, ντροπιάζομαι, ἐξευτελίζομαι.
fëlliqr (i, e), ἐπίθ. λερωμένος, ἀκάθαρτος, βρώμικος, λασπωμένος, ρυπαρός.
fëmijë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. τό παιδί, τό μωρό, τό βρέφος, τό παιδάκι (ἀνεξάρτητα φύλου, γένους), 2. ή οἰκογένεια, 3. ή γυναίκα, ή σύζυγος.
fëmijëri-a, οὐσ. θ. ή παιδική ήλικία, τά παιδικά χρόνια.
fëndyell-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **fëndyiej**, τό τσαρουχοσούβλι, **bizë**, **biz**, **feme**.
fërfëllòj, ρ. μετ. ρίχνω, ἐκσπενδονίζω, ἀνεμίζω, **hedh**, **vërtit**.
fërfillizë-a, οὐσ. θ. λεπτό χιόνι πού πέφτει μέ ἀνεμοστρόβιλο.
fërg-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **fërgje**, βλ. **tigan**.
fërgesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό τηγάνισμα, τό τσιγάριασμα, τό τηγανισμένο φαγητό.
fërgëlli-të, οὐσ. θ. πληθ. τά ρίγη, **e zunë ethet me** —, τόν έπιασε ὁ πυρετός μέ ρίγος.
fërgëllòj, ρ. ἀμετ. τρέμω (ἀπό πυρετό), **dridhem**.
fërgòj, ρ. μετ. τηγανίζω, **tiganis**.
fërkém-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τά ἴχνη ἀγριμουῦ, **gjurmë egërsire**.

fërkím-i, ούσ. άρ. 1. ή έντριβή, τό τρίψιμο, τό μασάζ, 2. ή προστριβή.
fërkój, ρ. μετ. 1. τρίβω, 2. χαϊδεύω, θωπεύω, 3. κάνω μασάζ, **fërkohem**, τρίβομαι.
fërshëllëj, ρ. ά μετ. σφυρίζω, συρίζω, σφυρώ, **fishkëlloj**.
fërshëllimë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, τό σφύριγμα, **fishkëllimë**.
fërtele-t, ούσ. θ. π λ η θ. τά κομμάτια, **na u bënë rrobat — nëpër driza**, μάς έγιναν τά ρούχα κομμάτια-κομμάτια στά βάτα.
fëstëk-u, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, τό φιστίκι, **fistik**.
fët, έπ. τάχιστα, έν ριπή όφθαλμού, στή στιγμή, άμέσως, — e —, στή στιγμή, άμέσως, **përnjëherë**.
fidàn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, —a, τό φυτάδι, τό φυτάρι, ό φυτός, τό δενδρύλλιο, τό φιντάνι, τό φυντάνι.
fidanishte-fidanishtja, ούσ. θ. π λ η θ. —, τό φυτώριο.
fier-i, ούσ. άρ. (π λ η θ. άρ χ η σ τ ο ς) Β ο τ. (Filices) ή πτέρις, ή φτέρη, κοιν. βλάχα, βράχλα.
figurë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. τό σχήμα, ή έξωτερική μορφή ένός σώματος, 2. Γεωμ. τό σχήμα, —a **gjeometrike**, τό γεωμετρικό σχήμα, 3. Γραμμ. τό σχήμα, —a **retorike**, τό ρητορικό σχήμα, 4. ή φιγούρα, ή στάση (σέ χ ο ρ ό), 5. τό πιόνι, ό πεσσός, (τ ο υ σ κ α κ ι ο υ). Μετφ. προσωπικότης, διακεκριμένο πρόσωπο, ή φυσιογνωμία, ή μορφή.
fije-fija, ούσ. θ. π λ η θ. —, 1. τό νήμα, ή κλωστή, τό ράμμα, **një — kashte**, ένα άχυράκι, ένα κομματάκι, κλωνί άχυρο, 2. τό φύλλο, **një — letër**, ένα φύλλο χαρτί, Μετφ. **një —**, λιγάκι, **asnjë —**, καθόλου.
fijehollë, έπίθ. λεπτόκλωστος, μέ λεπτά νήματα, μέ κλωστήτσες, λεπτόνητος, άραχνούφαντος.
fik-u, ούσ. άρ. π λ η θ. **fiq**, Β ο τ. (Ficus carica) ή συκῆ, κοιν. ή συκιά (τό δέντρο και ό καρπό ς), — **buf**, άγίνωτο, φουσκωμένο σύχο, — **deti**, (Opuntia ficus indica) όπρουντία ή

λνδική συκῆ, κοιν. ή φραγκοσυκιά ή άραποσυκιά.

fik, ρ. μετ. σβήνω, — **zjarrin, dritën**, σβήνω τή φωτιά, τό φώς, Μετφ. καταστρέφω, e **fiku**, τόν κατέστρεψε (οίκονομικά), παθ. **fikem, u fik zjarri, drita**, σβήστηκε ή φωτιά, τό φώς, Μετφ. **u fik**, καταστράφηκε (οίκονομικά), **u fikën gazit**, έσκασαν στά γέλια, ξεκαρδίστηκαν στά γέλια.

fikët-it (të), ούσ. ούδ. ή λιποθυμία, ή λιγοθυμία, **vilani, alivan, i ra të —**, λιποθύμησε, λιγοθύμησε.

fiks, έπ. άκριβώς, έπακριβώς.

fiktív-e, έπίθ. είκονικός, ύποθετικός, πλαστός, **kapitali —**, τό είκονικό κεφάλαιο.

fiksàzh-i, ούσ. άρ. Φωτογρ. ό στερεωτής.

fikh-i, ούσ. άρ. 1. τό φουσκωμένο, τό άγίνωτο σύχο, **mufë**, 2 Άνατ. **molla e Adamit**, τό μῆλο του Άδάμ.

fil-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, —a, Ζωολ. βλ. **elefant**.

filàn-i, άόρ. άντων. και έπίθ. ό τάδε, κάποιος, — **njeri**, ό τάδε άνθρωπος, θ η λ. —e, **filankë**.

filantrop-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό φιλάνθρωπος.

filantropí-a, ούσ. θ. ή φιλανθρωπία.

filantropík,-e, έπίθ. φιλανθρωπικός, **vepër —e**, φιλανθρωπικό έργο.

filarmoní-a, ούσ. θ. ή φιλαρμονική.

filateli-a, ούσ. θ. ή γραμματοσημοσυλλογή, ή γραμματοσημοφιλία, ή φιλοτέλεια, ή φιλατέλεια, ό φιλοτελισμός.

filatelist-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό γραμματοσημοσυλλέκτης, γραμματοσημόφιλος, ό φιλοτελιστής.

filaturë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή νηματουργία, τό νηματουργείο, τό κλωστήριο.

fildish-i, ούσ. άρ. τό έλεφαντόδοντο, τό έλεφαντοστούν, τό φιλντίσι.

fildishtë (i, e), έπίθ. έλεφάντινος, φιλντισένιος.

filiç-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό ξυλοντούμπεκο, *tundës*.
filistin-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό φιλισταίος, ό μικροαστός.
filiz-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό βλαστάρι, ό βλαστός, Μετφ. ό έκγονος, ό απόγονος, ό επίγονος.
film-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, —e, ή κινηματογραφική ταινία, τό φιλμ, — *me ngjyra*, ή έγχρωμη ταινία, τό έγχρωμο φιλμ, — *dokumentar*, ή χρονογραφική ταινία, τό ντοκουμέντέρ, *xhiroj* —, γυρίζω ταινία.
filokserë-a, ούσ. θ. Ζωολ. (*Phylloxera vastatrix*) ή φυλλοξήρα, έντομο ήμίπτερο, ή φυλλοξήρα τής άμπέλου.
filolog-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό φιλόλογος.
filologji-a, ούσ. θ. ή φιλολογία, *fakulteti i —së*, ή σχολή φιλολογίας, ή φιλολογική σχολή.
filologjik,-e, έπίθ. φιλολογικός, *studime —e*, φιλολογικές μελέτες.
filozof-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό φιλόσοφος.
filozofi-a, ούσ. θ. ή φιλοσοφία.
filozofik,-e, έπίθ. φιλοσοφικός.
filozofòj, ρ. άμετ φιλοσοφῶ.
filtër-filtri, ούσ. άρ. πληθ. *filtra*, τό φίλτρο, ό διυλιστήρας, τό διυλιστήριο, ό ήδμός, τό στραγγιστήριο, τό σουρωτήρι, *kullesë*.
filtrim-i, ούσ. άρ. ή διήθηση, ή διύλιση, τό φιλτράρισμα, τό στραγγισμα.
filtròj, ρ. μετ. διυλίζω, διηθῶ, στραγγίζω, φιλτράρω.
filxhàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, τό φλυτζάνι, τό κύπελλο.
fill-i, ούσ. άρ. πληθ. *fije, fij*, τό νήμα, ή κλωστή, τό ράμμα, — *mëndafshi*, μεταξωτή κλωστή, 2. τό σύρμα, τό τέλι, — *telegrafi*, τό σύρμα του τηλεγράφου, — *elektrik*, τό ήλεκτρικό σύρμα, Μετφ. *zë* —, αρχίζω, *ja hoqi —in*, δέν ενδιαφέρεται πιά γιαυτόν.
fill, έπ. 1. ίσια, όλδισα, κατευθείαν, *shkoi — e në shtëpi*, πήγε κατευθείαν (ίσια) στό σπίτι, 2. μονάχος, μόνος, κατάμονος, *rron — vetëm*, ζει μόνος, όλομό-

ναχος, στό σπίτι, 3. λεπτομερειακά, *ja thashë për — e për për*, του τό είπα από την αρχή ως τό τέλος, μ'όλες τίς λεπτομέρειες, λεπτομερειακά.

fillesë-a, ούσ. θ. βλ. *fillim*.

fillestàr,-e, έπίθ. 1. αρχάριος, αρχικός, προκαταρκτικός, 2. έναρκτηριος, *shkelmi* —, τό έναρκτηριο λάκτισμα (ποδόσφαιρο).

fillikat, έπ. βλ. *fillthi, vetëm*.

fillim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή αρχή, ή έναρξη, *fillesë*.

fillòj, ρ. μετ. αρχίζω, *nis, άντθ. mbaroj*.

fillòr,-e, έπίθ. στοιχειώδης, στοιχειώδικος, αρχικός, *shkolla —e*, τό δημοτικό σχολειό, *arësimi* —, ή στοιχειώδης εκπαίδευση.

fillròjtës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, συντηρητής τηλεγραφικού και τηλεφωνικού δικτύου.

fillthi, έπ. κατάμονος, όλομόναχος, *vetëm, fillikat*.

finale-finalja, ούσ. θ. 1. Μουσ. τό φινάλε, τό τελευταίο μέρος, 2. Άθλητ. οί τελικοί (άγῶνες), τά τελικά, *ndeshja —e*, ό τελικός άγώνας, *semi-finale* ό ήμιτελικός, *çerek-finale*, ό προημιτελικός.

financë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή έφορεία, ή οικονομική έφορεία, τό δημόσιο ταμείο, τά οικονομικά, ή οικονομική κατάσταση, *Ministria e Financave*, τό Υπουργείο των οικονομικῶν.

financiàr,-e, έπίθ. χρηματιστικός, οικονομικός, *kapitali* —, τό χρηματιστικό κεφάλαιο, *viti* —, τό οικονομικό έτος, *gjendja —e*, ή οικονομική κατάσταση, *kontrolli* —, ό οικονομικός έλεγχος.

financiarisht, έπ. οικονομικῶς, οικονομικά, *ekonomikisht*.

financiér-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό χρηματιστής.

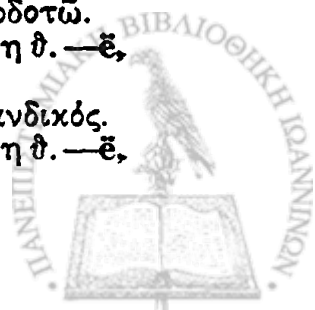
financim-i, ούσ. άρ. ή χρηματοδότηση.

financòj, ρ. μετ. χρηματοδοτῶ.

fink-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. βλ. *borsi*.

finlandéz,-e, έπίθ. φιλλανδικός.

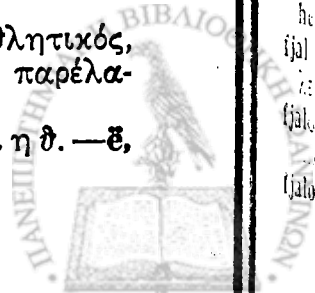
finlandéz-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό Φιλλανδός.

finòk, -e, ἐπίθ. πονηρός, τετραπέ-
ρατος, ἐπιτήδειος, πανουῦργος.
finjë-a, οὐσ. θ. ἡ ἀλισίβα, τό
σταχτόνερο, ἡ θολόσταχτη, κα-
τασταλαχτή.
firë-a, οὐσ. θ. (ὁ πλ η θ. ἄχρη-
στος), τό ἔλλειμμα, ἡ φύρα, ἡ
ἀπώλεια βάρους (σέ ἐμπο-
ρεύματα).
firmë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, 1. ἡ
ὑπογραφή, 2. ὁ ἐμπορικός οἶκος,
ἡ ἐμπορική ἐπιχείρηση, ἡ φέρμα.
firmòj, ρ. μετ. καὶ ἀμετ. ὑπογρά-
φω, **nëshkruaj**.
firomë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, βλ.
frymë.
fis-i, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —e, 1. ἡ
φυλή, 2. τό γένος, ἡ καταγωγή,
ἡ συγγένεια ἐξ αἵματος, **jemi —
me ata**, εἴμαστε συγγενεῖς μ'αὐ-
τούς.
fisarmonikë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a,
Μουσ. ἡ φουσαρμόνικα, ἡ ἀρμό-
νικα.
fisëm (i)-fisme (e), ἐπίθ. εὐγενής,
ἀπό καλό σόϊ.
fiskâl,-e, ἐπίθ. φορολογικός, τοῦ
δημοσίου ταμείου, **sistemi —**,
τό φορολογικό σύστημα.
fisnik-u, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë, ὁ
εὐγενής, ὁ ἀριστοκράτης, ὁ εὐπα-
τρίδης, ἀξιοπρεπής.
fisnikëri-a, οὐσ. θ. ἡ εὐγένεια, ἡ
ἀξιοπρέπεια.
fisnikërisht, ἐπ. εὐγενικά, ἀξιό-
πρεπα.
fisnikëroj, ρ. μετ. ἐξευγενίζω, ἐξυ-
ψώνω, (ἡ θικά), **puna e fisni-
këron njerinë**, ἡ ἐργασία ἐξευγε-
νίζει (ἐξυψώνει) τόν ἄνθρωπο.
fisnor,-e, ἐπίθ. 1. τῆς φυλῆς,
2. συγγενικός.
fistik-u, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë, τό
φιστίκι, τό πιστάκι.
fishëk-u, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë, τό
φυσίγγιο, Μετφ. **jam —**, εἶμαι
τάπα, δέν ξέρω τίποτα, **fyshek**.
fishëkore-fishëkørja, οὐσ. θ.
πλ η θ. —, ἡ φυσίγγιοθήκη, ἡ πα-
λάσκα.
fishëkzâr-i, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë,
τό πυροτέχνημα.
fishk, ρ. μετ. μαραίνω, **veshk**,
vyshk, ρ. μέσ. **fishkem**, μαραί-
νομαι, **veshkem**, **vyshkem**.

fishkëllimë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a,
τό σφύριγμα, **fërshëllimë**.
fishkëllòj, ρ. ἀμετ. σφυρίζω, **fër-
shëllej**, **fërshëllij**.
fishkët (i, e), ἐπίθ. 1. μαραμένος,
2. ζαρωμένος, **i veshkur**.
fishkur (i, e), ἐπίθ. βλ. **i fishkët**.
fishnjâr-i, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë,
Ζωολ. (*Mustela foina*) ἰκτίς ἡ
δενδρόβιος, κοιν. τό κουνάβι,
shqar, **shqarth**, **kunav**.
fit, ἐπ. ἴσα-ἴσα, **jemi —**, οὔτε
μου ἔχεις οὔτε σου ἔχω.
fitesë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, βλ.
fitim.
fitil-i, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë, —a,
τό φυτίλι, ἡ θρυαλλίδα.
fitim-i, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —e, 1. τό
κέρδος, ἡ ὠφέλεια, 2. ἡ νίκη.
fitimtâr,-e, ἐπίθ. νικηφόρος.
fitimtâr-i, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë,
ὁ νικηφόρος, ὁ νικητής.
fitime-t, οὐσ. θ. πλ η θ. οἱ διαβο-
λές, οἱ ραδιουργίες, οἱ συκο-
φαντίες, τά μπασίματα.
fitòj, ρ. μετ. καὶ ἀμετ. κερδίζω,
ἐπιτυχάνω, Μετφ. ἀποκτῶ, —
simpatinë e popullit, ἀποκτῶ
τὴν συμπάθεια τοῦ λαοῦ.
fitore-fitørja, οὐσ. θ. πλ η θ. —,
1. ἡ νίκη, 2. ἡ κατάχτηση.
fizik,-e, ἐπίθ. φυσικός, **gjeografia**
—e, ἡ φυσική γεωγραφία, **kultu-
ra —e**, ἡ φυσική ἀγωγή, ἡ γυ-
μναστική, **puna —e**, ἡ χειρονακτι-
κή ἐργασία, ἡ σωματική ἐργα-
σία.
fizikë-a, οὐσ. θ. ἡ φυσική, **fakul-
teti i —s**, ἡ σχολή φυσικῆς, —a
bërthamore, ἡ πυρηνική φυσι-
κή.
fizikisht, ἐπ. σωματικά.
fiziolog-u, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë, ὁ
φυσιολόγος.
fiziologji-a, οὐσ. θ. ἡ φυσιολογία.
fiziologjik,-e, ἐπίθ. φυσιολογικός.
fizionomí-a, οὐσ. θ. ἡ φυσιογνω-
μία.
fizioterapi-a, οὐσ. θ. ἡ φυσιοθερα-
πεία.
fizkultural,-e, ἐπίθ. ἀθλητικός,
paradë —e, ἡ ἀθλητική παρέλα-
ση.
fizkulturst-i, οὐσ. ἀρ. πλ η θ. —ë,
ὁ ἀθλητής.

- fizkulturë-a**, ούσ. θ. ή φυσική (ή σωματική) άγωγή, ή γυμναστική.
- fjalamàn-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό φλύαρος, ό πολυλογάς, ό φαφλατάς, θηλ.—**e**, **llafazan**.
- fjalë-a**, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή λέξη, ό λόγος, — **për** —, κατά λέξη, —**a e nderit**, ό λόγος τιμής, **u hap —a**, διαδόθηκε ό λόγος, **liria e —s**, ή έλευθερία λόγου, **mori —n**, πήρε τό λόγο, **i pres —n**, τόν διακόπτω, **i çoi —**, τόν είδοποίησε, **jam më një — me të**, είμαι σύμφωνος μ'αυτόν, συμφωνώ, **si e latë —n?** πώς αποφασίσατε; **bëri — me...**, τσακώθηκε μέ..., **i dëgjohet —a**, είσακούεται, του περνάει ό λόγος, **i kthej —**, του εναντιώνομαι, **mbaj —n**, τηρώ τό λόγο, — **e vjetër**, παροιμία, **jaq —**, άπολογούμαι, 2. ύπόσχομαι, — **e urtë**, παροιμία, —**a vjen**, παραδείγματος χάριν, — **e rëndë**, βαρύς, προσβλητικός λόγος, **pa —**, χωρίς άλλο.
- fjalëkrýq-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό στραυρόλεξο.
- fjalëmbël**, έπίθ. γλυκόλογος, εύπροσήγορος, **gojëmbël**.
- fjalëpàk**, έπίθ. λιγόλογος, όλιγόλογος, **që flet pak**.
- fjalërendë**, έπίθ. βάνουσος, αὐθάδης, άπότομος.
- fjalëshumë**, έπίθ. πολυλογάς, φλύαρος, πολύλογος, φαφλατάς.
- fjalëtòj**, ρ. άμετ. λογομαχῶ.
- fjalëz-a**, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή λεξούλα, Γραμμ. τό μόριο.
- fjalí-a**, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. ή πρόταση, — **e thjeshtë**, άπλή πρόταση, — **kryesore**, κυρία πρόταση.
- fjalím-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ό λόγος, ή άγόρευση, ή όμιλία, **ligjëratë**.
- fjalohem**, ρ. μέσ. λογομαχῶ, **hahem me fjalë, zihem me fjalë**.
- fjalòr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, τό λεξικό.
- fjalòrth-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, μικρό λεξικό, λεξικό τσέπης.
- fjalosem**, ρ. μέσ. συνομιλώ, συν-

διαλέγομαι, όμιλώ, κουβεντιάζω, **bisedoj, kuvendoj**.

fjerë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. **nëpërkë**.

fjetje-fjetja, ούσ. θ. ό ύπνος, **dhoma e —s**, τό δωμάτιο του ύπνου, ή κρεβατοκάμαρα.

fjetore-fjetorja, ούσ. θ. πληθ.—, ό θάλαμος του ύπνου, ό κοιτώνας.

fjetur (i, e), έπίθ. 1. άποκοιμισμένος, κοιμισμένος, νυσταλέος, ράθυμος, **njeri i —**, άνθρωπος άποκοιμισμένος, νωθρός, τεμπέλης, όκηρός, χαῦνος, 2. σιγαλός, λιμνάζων, **ujë i —**, στάσιμο νερό, λιμνάζον, πού δέν τρέχει.

fjord-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, Γεωγρ. τό φιόρντ, τό φιόρδ.

flagrant,-e, έπίθ. αυτόφωρος, άταπόδεικτος, πρόδηλος, φανερός, όλοφάνερος, **në kundërshtim — me atë**, sé καταφανή, όλοφάνερη, αντίθεση μ'αυτόν.

flagrancë-a, ούσ. θ. τό αυτόφωρο, **zë në —**, πιάνω έπ'αυτόφωρω, συλλαμβάνω έπ'αυτόφωρω.

flak, ρ. μετ. ρίχνω, έκτοξεύω, έκδιώκω, έκσφενδονίζω, **flakëroj**.

flakë-a, ούσ. θ. πληθ.—**ra**, ή φλόγα.

flakërim, έπ. άστραπιαία, ένριπή όφθαλμού, διά μιās, **përnjëherej**.

flakëroj, ρ. μετ. ρίχνω, πετώ, ρ. άμετ. λάμπω, άστράφτω, **flakëron xhami**, τό τζάμι γυαλίζει, άστράφτει.

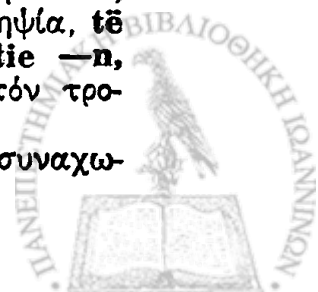
flakët (i, e), έπίθ. 1. φλογερός, ένθερμος, θερμός, 2. ένθουσιώδης.

flakje-flakja, ούσ. θ. 1. τό ρίψιμο, τό πέταγμα, 2. ή έγκατάλειψη, ή έκδιώξη.

flakòj, ρ. άμετ. φλογίζω, φλογίζομαι, καταφλέγομαι.

flamë-a, ούσ. θ. 1. ή χολέρα, (τῶν τετραπόδων ζῴων καί τῶν πτηνῶν), 2. τό κρουλόγημα, ή καταρροή, τό συνάχι, 3. ή άσθένεια τῆς άμπέλου, ό περονόσπορος, 4. ή έπιληψία, **të raftë —a**, Μετφ. **i shtie —n**, του μπάζω τόν τρόπο, τόν τρομάζω.

flamosem, ρ. μέσ. είμαι συναχωμένος, έχω καταρροή.

flamosur (i, e), ἐπίθ. 1. δύστυχος, ἔρημος, 2. συναχωμένος, κρουολογημένος, πουντιασμένος.

flàmur-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **flàmuj**, ἡ σημαία, τό φλάμπουρο, **ngritja e —it**, ἡ ἀνύψωση, ἡ ἔπαρση τῆς σημαίας.

flamurtàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ὁ σημαιοφόρος.

flas, ρ. μετ. καὶ ἀμετ. (ἄόρ. **fola**, μετχ. **folur**), 1. ὁμιλῶ, μιλῶ, συζητῶ, —**in për të**, τόν κατηγοροῦν, **i —**, τόν μαλώνω, τόν ἐπιπλήττω, **më flet babai**, μέ μαλώνει ὁ πατέρας, **vete për të folë**, πάνω νά παρηγορήσω, **ma foli**, μοῦ τό ἔταξε, 2. **flitet**, λέγεται, ψιθυρίζεται, **diçka flitet**, κάτι ψιθυρίζεται, 3. ἀγορεύω, δημηγορῶ.

flatër-flatra, οὐσ. θ. πληθ. **flatra**, ἡ φτερούγα, ἡ πτέρυγα.

flàuto-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, Μουσ. τό φλάουτο, ἡ φλογέρα.

fle, ρ. ἀμετ. (ἄόρ. **fjeta**, προστχ. **fli**, μετχ. **fjetur**), κοιμοῦμαι, Μετφ. **ai — në këmbë**, κοιμᾶται ὀρθός, εἶναι χαμένος, **e — mendjen**, εἶμαι ἥσυχος, σίγουρος γιά τήν εὐνοϊκή ἔκβαση μιᾶς ὑπόθεσης, **s'më flihet**, δέν ἔχω ὕπνο.

flegë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **ashkël**.

flegër-flegra, οὐσ. θ. πληθ. **flegra**, 1. τά θυρόφυλλα, τά παραθυρόφυλλα, 2. —**at e hundës**, τά ρουθούνια, οἱ μυκτῆρες.

flegmatik,-e, ἐπίθ. φλεγματικός, φλεγματώδης, ἀπαθής, ψυχρός.

fletàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ἡ ἀπάνω μυλόπετρα, ἐκεῖνη πού γυρίζει.

fletë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ πτέρυγα, ἡ φτερούγα, 2. τά φύλλα, —**t e derës**, τά θυρόφυλλα, —**t e dritares**, τά παραθυρόφυλλα, —**t e mullirit**, ἡ φτερωτή τοῦ μύλου, 3. Βοτ. τό φύλλο (τῶν φυτῶν), **gjeth**, 4. τό φύλλο (χαρτί), **një — letër**, ἕνα φύλλο χαρτί, — **e librit**, φύλλο τοῦ βιβλίου, — **lirimi**, τό ἀπολυτήριο.

fletëgjërë, ἐπίθ. Βοτ βλ. **palnjë**. **fletëz-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό φτερό τῆς σαίτας (τοῦ βέλους).

fletore-fletorja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. τό τετράδιο, 2. ἡ ἔφημερίδα.

fletushkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. φυλλάδιο, 2. φυλλάδα, μικρή καί ἀσήμαντη ἔφημερίδα.

flë, ρ. ἀμετ. βλ. **fle**.

fli-a, οὐσ. θ. ἡ θυσία, τό ὄλοκαύτωμα, **u bë — përr atdhe**, θυσιάστηκε γιά τήν πατρίδα.

flijòj, ρ. μετ. θυσιάζω, προσφέρω θυσία, **sakrifikoj**.

flit-i, οὐσ. ἄρ. ἐντομοκτόνο ὑγρό, κοιν. τό φλίτ.

floçkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ νεράιδα τοῦ γιालοῦ, **nuse e ujërave**.

flok-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, 1. οἱ τρίχες τοῦ κεφαλιοῦ, ἡ κόμη, τά μαλλιά τοῦ κεφαλιοῦ, Μετφ. **i marr — ët**, γίνομαι νουνός, 2. οἱ νυφάδες, οἱ τουλοῦπες, οἱ τολύπες τοῦ χιονιοῦ, **bie bora — ë — ë**, τό χιόνι πέφτει νυφάδες — νυφάδες (τουλοῦπες — τουλοῦπες).

flokatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ φλοκκάτα.

flokbardhë, ἐπίθ. ἀσπρομάλλης.

flokdredhur, ἐπίθ. κατσαρομάλλης, σγουρομάλλης.

floke-flokja, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ φλοκκάτα, **xhok**, 2. ἡ βελέντζα, **velenxë**.

flokëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **floçkë**.

flogjzatë, ἐπίθ. μακρομάλλης.

flokkùq,-e, ἐπίθ. κοκκινομάλλης.

floktàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ κουρέας, ὁ κομμωτής, ὁ μπερμπέρης, **berber**.

floktarí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό κουρεῖο, τό κομμωτήριο.

flokverdhtë, ἐπίθ. ξανδομάλλης, θηλ. ξανδομαλλούσα.

flokzi-floçkezë, ἐπίθ. μαυρομάλλης, μαυρομάλλα, μαυρομαλλούσα.

florë-a, οὐσ. θ. ἡ χλωρίδα, ἡ χλωρίς.

flori-ri,-u, οὐσ. ἄρ. 1. ὁ χρυσός, τό χρυσάφι, τό μάλαμα, 2.

(πληθ.—nj, —j,) τὰ φλωριά, τὰ χρυσαφικά, πού κρεμούν στό λαιμό γιά στολίδι, **një varg me florinj**, μιά άρμάδα φλωριά.
florinjtë (i, e), έπίθ. χρυσαφένιος, χρυσός, χρυσοῦς, μαλαματένιος.
flotë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό στόλος, τό ναυτικό, —a **luftarake detare**, ό ναυτικός πολεμικός στόλος, —a **ajrore**, ό αεροπορικός, έναέριος στόλος, —a **detare tregëtare**, έμπορικός στόλος.
flurë, έπ. στό φτερό, στά πεταχτά, πετώντας, στόν άέρα, **e vret shpendin në** —, χτυπάει τά πτηνά (πουλιά) στό φτερό, πετώντας, στόν άέρα.
flurim-i, ούσ. άρ. βλ. **fluturim**.
flurimthi, έπ. βλ. **fluturimthi**.
flutur-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. 1. ή πεταλούδα, ή χρυσαλλίδα, ή ψυχή, ή ψυχούλα, 2. τό δίστομον, **distoma**.
fluturak-e, έπίθ. πτητικός, πού πετάει.
fluturak-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό πτηνό, τό κοτόπουλο, **zog pu-le**.
fluturim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή πτήση, τό πέταγμα.
fluturimthi, έπ. πεταχτά, στό φτερό, Μετφ. βιαστικά, στά γρήγορα, άστραπιαία, **flurë, flurimthi**.
fluturòj, ρ. άμετ. πετώ, έπταμαι.
fluturues,-e, έπίθ. βλ. **fluturak,-e**.
flad-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή αύρα, τό δροσερό άεράκι.
fladís, ρ. μετ. (άόρ. **fladita**), δροσίζω, φρεσκάρω, **freskoj, fladitem**, δροσίζομαι, φρεσκάρομαι, **freskohem**.
fluskë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή φουσκαλίδα, ό φούλτακας (άπό κάψιμο), 2. ή φούσκα, ή φουσκάλα, ή φλύκταινα, ή φουσκαλίδα, — **sapuni**, ή σαπουνόφουσκα, ή φουσαλλίδα.
fodull,-e, έπίθ. ύπερήφανος, περήφανος, ύπεροπτικός, άλαζονικός, κενόδοξος.
fodullëk-u, ούσ. άρ. ή ύπερηφάνεια, ή περηφάνεια, ή ύπεροψία, ή άλαζονεία.

fojletë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **caraci**.
fokë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Phoca) ή φώκη, ή φώκια.
fokë-a, ούσ. θ. Ιατρ. (Erysipelas) ό έρυσίπελας, κοιν. τό άνεμοπύρωμα, **të kuqtë e madh**.
folë-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή φωλιά, ή φωλεά, Μετφ. τό καταφύγιο, ή διαμονή, ή τρώγλη, **çerdhe**.
folës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό όμηλητής, ό έκφωνητής, —i **i radios**, ό έκφωνητής, ό σπηκερ.
folje-folja, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τό ρήμα, — **veprore**, ένεργητικό ρήμα, — **pësore**, παθητικό ρήμα, — **pavetore**, άπρόσωπο ρήμα, — **ndihmëse**, βοηθητικό ρήμα, — **transitive**, μεταβατικό ρήμα.
foljòr,-e, έπίθ. Γραμμ. ρηματικός, **mbiemër** -, ρηματικό επίθετο.
folklòr-i, ούσ. άρ. ή λαογραφία, τό φολκλόρ.
folklorist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό λαογράφος.
folkloristik,-e, έπίθ. λαογραφικός, **festivali** —, τό λαογραφικό φεστιβάλ.
folme (e) - folmja (e), ούσ. θ. 1. τό λέγειν, ό τρόπος του λέγειν, ή διάλεκτος χωριού ή πόλης, 2. ή ύπόσχεση.
folur-it (të), ούσ. ούδ. τό λέγειν, ό τρόπος του λέγειν, τά λόγια.
fond-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό κονδύλιο, τό κεφάλαιο (πού προβλέπεται στόν προϋπολογισμό) πληθ.—e, τά κεφάλαια, τά κονδύλια, 2. τά άποθέματα.
fonderi-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό χυτήριο.
fonetik,-e, έπίθ. φωνητικός.
fonetikë-a, ούσ. θ. Γραμμ. ή φωνητική.
fonogram-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό φωνογράφημα.
fora, έπ. φανερά, φόρα, **e bëri** —, τόκαμε φόρα, φανερά, στά φόρα, έξω.
forazhëre-t, ούσ. άρ. πληθ. οί ζωοτροφές, οί κτηνοτροφές, ή νομή, ή φορβή.

forbël-forbla, ούσ. θ. πληθ. **forbla**, τά σκουπίδια (ἀπό λεπτές φλοῦδες φρούτων).

forcë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. ἡ δύναμη, ἡ ἰσχύς, ἡ ρώμη, 2. Φυσ. ἡ δύναμη, 3. ἡ βία.

forcím-i, ούσ. ἄρ. τό δυνάμωμα, ἡ ἐνίσχυση, ἡ τόνωση.

forcòj, ρ. μετ. δυναμώνω, ἐνισχύω, στερεώνω, ἀτσαλώνω, **forcohem**, δυναμώνω, γερεύω, ἀτσαλώνομαι.

forë-a, ούσ. θ. 1. ἡ δύναμη, ἡ ἰσχύς, ἡ ὄρμη, ἡ φόρα, ἡ ἔνταση, ἡ προσπάθεια, **me —**, μέ δύναμη, μέ ὄρμη, μέ φόρα, 2. ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ μεγαλοπρέπεια.

formaciòn-i, ούσ. ἄρ. πληθ. — **e**, 1. τό σύστημα, ἡ μορφή τῆς κοινωνίας, — **i ekonomiko-shoqëror**, τό κοινωνικο-οἰκονομικό σύστημα, 2. Γεωλ. ἡ διάπλαση (τό σύνολο τῶν γεωλογικῶν στρωμάτων μιᾶς περιόδου), 3. Στρατ. ἡ στρατιωτική μονάδα, ὁ σχηματισμός, ἡ διάταξη, **në — lufte**, σέ διάταξη μάχης, σέ σχηματισμό μάχης.

formâl,-e, ἐπίθ. 1. τυπικός, **nga pikëpamja —e**, κατά τύπους, ἀπό τυπική ἀποψη, 2. γιά τόν τύπο, τυπικά, γιά τά μάτια τοῦ κόσμου, **vizitë —e**, τυπική ἐπίσκεψη.

formalist,-e, ἐπίθ. φορμαλιστικός, τυπικός.

formalist-i, ούσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, — **a**, ὁ τυπικός, ὁ τυπολάτρης, ὁ ἀκριβολόγος, ὁ φορμαλιστής.

formalisht, ἐπ. τυπικά, γιά τόν τύπο, γιά τά μάτια.

formalitet-i, ούσ. ἄρ. πληθ. — **e**, 1. ἡ τυπικότητα, ὁ τύπος, 2. ἡ διατύπωση, πληθ. **formalitetet**, οἱ διατυπώσεις.

formalizëm-formalizmi, ούσ. ἄρ. ὁ φορμαλισμός, ἡ τυπολατρεία.

formât-i, ούσ. ἄρ. πληθ. — **e**, τό σχῆμα, τό μέγεθος.

formë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. τό σχῆμα, ἡ μορφή, 2. τό καλούπι, τό μοντέλο, τό πρότυπο, Μετφ. **sa për —**, τυπικά, γιά τά μάτια.

formím-i, ούσ. ἄρ. πληθ. — **e**,

1. ὁ σχηματισμός, — **i i qeverisë**, ὁ σχηματισμός τῆς κυβέρνησης, 2. ἡ διαμόρφωση.

formòj, ρ. μετ. 1. σχηματίζω, διαμορφώνω, διαπλάσσω, συγκροτῶ, — **një mendim**, σχηματίζω γνώμη, ἀντίληψη, — **ushtërinë**, καταρτίζω, συγκροτῶ τό στρατό, — **qeverinë**, σχηματίζω κυβέρνηση, **formohem**, σχηματίζομαι, διαμορφώνομαι, διαπλάσσομαι, 2. ἀποτελοῦμαι, **trupi ynë formohet**, τό σῶμα μας ἀποτελεῖται, **formohet karakteri**, σχηματίζεται, διαμορφώνεται ὁ χαρακτήρας.

formulâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ἔντυπο μέ σημειώσεις πού πρέπει νά συμπληρωθοῦν, τό δελτίο.

formulë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. ὁ τύπος, ἡ φόρμουλα, 2. Μαθ. ἡ παράσταση, ὁ τύπος, — **algjebrike**, ἡ ἀλγεβρική παράσταση, ὁ ἀλγεβρικός τύπος, 3. Χημ. ὁ τύπος, — **a kimike**, ὁ χημικός τύπος.

formulòj, ρ. μετ. διατυπώνω, — **një vendim**, διατυπώνω μιᾶ ἀπόφαση, συντάσσω ἀπόφαση.

formulím-i, ούσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ διατύπωση, ἡ σύνταξη.

fort, ἐπ. δυνατά, ἰσχυρά, σφοδρά, πολύ, — **mirë**, πολύ καλά, **folë më —**, μίλα πιό δυνατά.

fortesë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό φρούριο, τό ὄχυρό, ὁ προμαχώνας, τό προπύργιο, τό κάστρο, **kalà**.

fortë (i, e), ἐπίθ. δυνατός, ρωμαλέος, γερός, στερεός, σταθερός, ἀσφαλής, σκληρός, **kala e —**, ἰσχυρό φρούριο, **dru e —**, στερεό ξύλο, **dimër i —**, βαρύς, ἄγριος χειμώνας, **argumente të —a**, πειστικά ἐπιχειρήματα, ἀποδεικτικά, **i — në matematikë**, δυνατός, ἰκανός, γερός στά μαθηματικά.

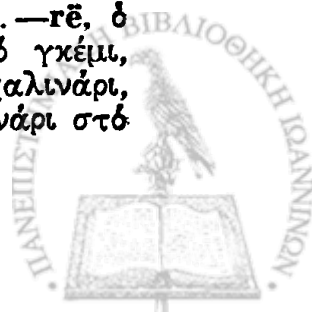
fortifikatë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό ὄχυρωμα, τό ὄχυρωματικό ἔργο, τό προπύργιο.

fortifikím-i, ούσ. ἄρ. πληθ. — **e**, 1. ἡ ὄχυρωση, ἡ ὄχυρωσις, 2. τό ὄχυρωμα.

fortifikòj, ρ. μετ. ὄχυρώνω, στερεώνω, κάνω ὄχυρωματικά ἔργα.

fortifikùes, -e, ἐπίθ. ὀχυρωματικός.
forùm-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, τό φόρουμ, ἀνώτερη ἀρχή στίς ὄργανώσεις καί στήν ἐξουσία, ἀνώτατο ὄργανο.
fosfàt-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, Χ η μ. τό φωσφορικό ἄλας.
fosfòr-i, οὐσ. ἄρ. Χ η μ. ὁ φώσφορος, ὁ φωσφόρος.
fosforeshencë-a, οὐσ. θ. Φ υ σ. ὁ φωσφορισμός.
fosforik, -e, ἐπίθ. φωσφορικός, φωσφορούχος, Χ η μ. acid —, τό φωσφορικό ὄξύ.
fosforit-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, Ὁ ρ υ κ τ. ὁ φωσφορίτης.
fosgjén-i, οὐσ. ἄρ. Χ η μ. τό φωσγένιο.
fosil-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, τό ἀπολιθώμα, ἐπίθ. —e, ἀπολιθωμένος, qymyr —, ἀπολιθωμένο κάρβουνο, πετροκάρβουνο.
fosilizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀπολιθώση.
foshnjaràk, -e, ἐπίθ. παιδικός, παιδιακίσιος, νηπιώδης, παιδαριώδης.
foshnje-foshnja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, τό βρέφος, τό μωρό, τό νήπιο, τό παιδί, τό νεογέννητο, τό βυζανιάρικο.
foshnjëri-a, οὐσ. θ. ἡ βρεφική ἡλικία, ἡ νηπιότητα, ἡ νηπιακή ἡλικία.
foshnjòr, -e, ἐπίθ. νηπιακός, βρεφικός.
foshnjore-foshnjorja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, τό νηπιαγωγεῖο.
fotograf-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ φωτογράφος.
fotografi-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —, ἡ φωτογραφία.
fotografik, -e, ἐπίθ. φωτογραφικός, aparat —, ἡ φωτογραφική μηχανή.
fotografim-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, ἡ φωτογράφηση.
fotografòj, ρ. μετ. φωτογραφῶ, φωτογραφίζω, fotografohem, φωτογραφίζομαι, φωτογραφοῦμαι, βγαίνω φωτογραφία.
fotoreportàzh - i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, τό φωτορεπορτάζ.
fotoreportér-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ φωτορεπόρτερ.
fortotelegram-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e,

τό τηλεφωτογράφημα, τό φωτοτηλεγράφημα.
tototipi-a, οὐσ. θ. ἡ φωτοτυπία.
iqinjë-a, οὐσ. ἄρ. θ. πλ η θ. —, ὁ γείτονας, ἡ γειτόνισσα.
iqinjëroj, ρ. ἄμετ. γειτονεύω, γειτνιάζω, γειτονιαζώ.
iqinjësi-a, οὐσ. θ. ἡ γειτνίαση, ἡ γειτονιά, ἡ γειτονία.
fragment-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, τό ἀπόσπασμα, ἡ περικοπή, τεμάχιο (κειμένου).
fragmentar, -e, ἐπίθ. ἀποσπασματικός, verpër —e, ἀποσπασματικό ἔργο.
frakcion-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, 1. ἡ φράξια, ἡ μερίδα, —i anti-parti, ἡ ἀντικομματική φράξια, —i parlamentar, ἡ κοινοβουλευτική ομάδα, 2. κάθετος (σέ ἀριθμούς πρωτοκόλλου).
frakcionist-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ φραξιονιστής.
francëz, -e, ἐπίθ. γαλλικός.
francëz-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ Γάλλος, frëng.
frang-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —a, τό φράγχο (νόμισμα).
frangji-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ πολεμίστρα, mazgall.
franko, ἐπίθ. ἀτελῶς, ἀνέξοδα, χωρίς ἔξοδα μεταφορᾶς, προπληρωμένα, — Durrës. χωρίς ἔξοδα μεταφορᾶς (παραδοτέα) στό Δυρράχιο, (ἐμπορ. ὄρος).
fraq-i, οὐσ. ἄρ. τό τσουχτερό κρύο, acari, cingërimë.
frashër-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —a, Β ο τ. (Fraxinus) ὁ φράξος, ἡ μελία, μέλεγος.
frashnje - frashnja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, Β ο τ. βλ. frashër.
frazologji-a, οὐσ. θ. ἡ φρασεολογία.
frazologjik, -e, ἐπίθ. φρασεολογικός.
frazë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ φράση, — boshe, ἡ κενή φράση, τά κούφια λόγια.
fre-freri, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ χαλινός, τό χαλινάρι, τό γκέμι, τό φρένο, Μετφ. τό χαλινάρι, veri — gojës, βάλε χαλινάρι στό στόμα.

frekuencë-a, ούσ. θ. ή συχνότητα, Φυσ. ή συχνότης.
frekuentim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή συχνή επίσκεψη, τό σύχνασμα, ή σύχναση, 2. ή φοίτηση.
frekuentòj, ρ. μετ. 1. συχνάζω, επισκέφτομαι συχνά, 2. φοιτώ.
frena-t, ούσ. θ. πληθ. ή τροχοπέδη, τό φρένο, —a **dore**, τό χειρόφρενο, Μετφ. **marr —t në dorë**, παίρνω τή διεύθυνση, τή διοίκηση, παίρνω τά ήνια.
freng-e, επίθ. γαλλικός, **letërsia —e**, ή γαλλική λογοτεχνία.
freng-u, ούσ. άρ. ό Γάλλος, **francez**.
frengjisht, έπ. γαλλικά, γαλλιστί, στή γαλλική γλώσσα.
frengjishte-frengjishtja, ούσ. θ. ή γαλλική γλώσσα.
frenòj, ρ. μετ. φρενάρω, τροχοπεδώ (μηχανή), Μετφ. επιβραδύνω, άναχαιτίζω, έμποδίζω, δυσκολεύω, χαλιναγωγώ, δαμάζω, συγκρατώ.
frerëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό τσάμπουρο (πού μένει από τό τσαμπί του σταφυλιού, άφού φάμε τις ρόγες).
fresk-u, ούσ. άρ. ή δροσιά, ή δροσερότητα, ή φρεσκάδα, ή ψυχρή αύρα, **sot bën —**, σήμερα έχομε φρεσκάδα, κάνει λίγο κρύο.
freskët (i, e), επίθ. 1. φρέσκος, δροσάτος, δροσερός, ύγρός, **erë e —**, δροσερό άεράκι, 2. νωπός, πρόσφατος, **gjalpë i —**, φρέσκο βούτυρο, **fruta të —a**, νωπά φρούτα.
freskí-a, ούσ. θ. βλ. **fresk-u**, Μετφ. ή άνθηρότητα, ή τρυφεράδα, ή νωπότητα.
freskim-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ή δροσιά, ή φρεσκάδα.
fresko, ούσ. άρ. πληθ.—, τό φρέσκο, ή νωπογραφία, ή τοιχογραφία.
freskòj, ρ. μετ. δροσιζω, φρεσχάρω, **freskohem**, δροσιζομαι.
freskues-e, επίθ. δροσιστικός, άναψυκτικός, **pije —e**, άναψυκτικά ποτά.
freth-i, ούσ. άρ. Κτην. είδος άσθένειας στις μύτες των άλόγων και κάποτε και των νηπίων.

frezator-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό φρεζαδόρος, ό τορναδόρος τής φρέζας.
frezë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή φρέζα, ρυκανίστρα ή μηχανική ρυκάνη, ό ρυκανοτόρνος, ή φραιζομηχανή.
frëngëllòj, ρ. μετ. βλ. **vringëlloj**.
frëngjüz-i, ούσ. άρ. Ιατρ. ή σύφιλις, ή σύφιλη, **sifilizi**.
frigorifër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό ψυγείο, ή παγωνιέρα.
frikacak-e, επίθ. φοβητσιάρης, δειλός, άτολμος, άνανδρος, **frikës, frikash, frikaman**.
frikaman-e, επίθ. βλ. **frikacak**.
frikash-e, επίθ. βλ. **frikacak, frikës**.
frikem, ρ. παθ. φοβοῦμαι, **trembem**.
frikë-a, ούσ. θ. ό φόβος, ή δειλία, **kam —**, φοβοῦμαι, **i hyri —a**, του μπήκε ό φόβος, **i shtie —n**, τόν φοβερίζω, **është — se mos.....**, ύπάρχει φόβος μήπως...
frikës-e, επίθ. βλ. **frikacak**.
frikësim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό εκφοβισμός, ή φοβέρα.
frikësòj, ρ. μετ. εκφοβίζω, φοβερίζω, φοβίζω, τρομάζω, **frikòj**, παθ. **frikësohem**, φοβοῦμαι, **trembem, frikohem**.
frikòj, ρ. μετ. βλ. **frikësoj**.
frikshëm (i) - frikshme (e), επίθ. 1. φοβερός, τρομαχτικός, άπαίσιος, τρομερός, 2. δειλός, φοβητσιάρης.
fron-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό σκαμνί, ή καρέκλα, (γενικά) τό κάθισμα, 2. ό θρόνος (βασιλικός), 3. τό τακούνι (ιδιαιτερα των γυναικείων παπουτσιών), τό θρονί, **gotë me —**, ποτήρι μέ θρονί.
front-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. Στρατ. τό μέτωπο, 2. Μετφ. —i **ideologjik**, τό ιδεολογικό μέτωπο, 3. μαζική όργάνωση, —i **popullor**, τό λαϊκό μέτωπο, —i **Demokratik**, τό Δημοκρατικό Μέτωπο.
frontal-e, επίθ. μετωπικός, **sulmi —**, ή μετωπική, ή κατά μέτωπο επίθεση.

früer-frori, ούσ. άρ. βλ. **shkurti**.
frullizë-a, ούσ. θ. ή νιφάδα, ή του-
λούπα (του χιονιοϋ).

frushkull-i, ούσ. άρ. πληθ. **frushkuj**, τό μαστήγιο, τό φραγγέ-
λιο, τό καμτσικι, ό βούρδουλας,
kamxhik.

frushkullòj, ρ. μετ. δέρνω μέ τό
καμτσικι, μέ τό βούρδουλα, μα-
στιγώνω, φραγγελῶ.

frushull-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό
σφύριγμα του άέρα.

frutikulturë-a, ούσ. θ. ή όπωρο-
καλλιέργεια.

fruth-i, ούσ. άρ. Ίατρ. (Morbi-
llus) ή ίλαρά, ή όστρακιά, έρυθρί-
τις, —i i zi; —i i keq, ή σκαρλα-
τίνα.

fryj, ρ. μετ. 1. φυσῶ, φουσκώνω,
i — **zjarrit**, φυσῶ τή φωτιά, —
hundët, φυσῶ τή μύτη, **fryn erë**,
φυσάει άέρας, πνέει, φυσάει,
Μετφ. **fryu**, έφυγε, τάσκασε,
fryhem, φουσκώνω, πρήσκομαι,
m'u fry dora, μου πρήστηκε τό
χέρι, 2. χορταίνω, γεμίζω τήν
κοιλιά, παχαίνω.

frymë-a, ούσ. θ. 1. ή άναπνοή, ή
ανάσα, **marr** —, άναπνέω, m'u
zu —a, μου πιάστηκε ή άναπνοή,
ή ανάσα, **mbaj** —n, κρατῶ τήν
άναπνοή, τήν ανάσα, — **artifi-
ciale**, τεχνητή άναπνοή, — **më**
—, χνότο μέ χνότο (πολύ
κοντά), **erdhi me një** —,
ήρθε μέ μιá ανάσα, τρεχάτος,
2. ό άέρας, ό άήρ, ή πνοή, 3. ή
ψυχή, τό άτομο, i dolli —a, του
βγήκε ή ψυχή, πληθ. οί ψυχές,
τά άτομα, **ky fshat ka 1000** —,
αυτό τό χωριό έχει χίλια άτομα
(ψυχές), 4. τό πνεῦμα,
(Μετφ.), —a e këtij shekulli,
τό πνεῦμα αυτού του αιώνα, — e
keqe, — e ligë, κακό, άκάθαρτο
πνεῦμα, τό δαιμόνιο, **dha fry-
mën**, απέθανε.

frymëmarrje-frymëmarrja, ούσ.
θ. ή άναπνοή, ή ανάσα.

frymënxjërrje - frymënxjërrja,
ούσ. θ. ή έκπνοή, άντθ. **fry-
mëmarrja**.

frymëzim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
1. ή έμπνευση, 2. ό ένθουσιασμός,
ή έμψύχωση.

frymëzòj, ρ. μετ. 1. έμπνέω,
2. έμψυχώνω, ένθαρρύνω, ένθου-
σιάζω, **frymëzohem**, έμπνέομαι,
3. έμψυχώνομαι, ένθουσιάζομαι,
inspirohem.

frymëzuar (i, e), έπίθ. 1. έμπνευ-
σμένος, έμψυχωμένος, 2. ένθου-
σιασμένος.

frymòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό
ζῶο (κάθε έμψυχοθν).

frymòs, ρ. άμετ. άναπνέω, — **një
herë!** άνάπνευσε μιá φορά!

fryrë (i, e), έπίθ. φουσκωμένος, πα-
ραφουσκωμένος, έξωγκωμένος,
όγκώδης, **plane të** —a, παρα-
φουσκωμένα, έξωγκωμένα σχέδια.

fryrë-t (të), ούσ. ούδ. 1. τό φύση-
μα, 2. τό φούσκωμα.

fryse-frysja, ούσ. θ. πληθ.—, τό
φουσητήρι (της φωτιάς).

fryt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό
καρπός, τό όπωρικό, τό φρούτο,
2. τό κέρδος, ή ώφέλεια, ή παρα-
γωγή, —i i punës, ό καρπός της
δουλιάς.

frytdhënës,-e, έπίθ. καρποφόρος,
προσοδοφόρος, γόνιμος.

frytë (i, e), έπίθ. παχύσαρκος, πα-
χύς, σαρκώδης, σωματώδης, γε-
ρός.

frytore, έπίθ. όπωροφόρος, καρπο-
φόρος, **pemë** —e, όπωροφόρο
δέντρο.

frytshëm (i) -frytshme (e), έπίθ.
καρποφόρος, γόνιμος, ώφέλιμος,
pjellor.

fryzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή
σφυρίχτρα, **bilbil**.

fshaçe, έπ. 1. χωριάτικα (όλο
τό χωριό), **e kemi vendosur**
—, άποφασίσαμε χωριανικά (όλο
τό χωριό), 2. κατά τήν συνή-
θεια του χωριου, χωριάτικα, **t'ja
shtrojmë** —, νά τό στρώσομε χω-
ριάτικα, **fshatarçe**.

fshaj, ρ. άμετ. βλ. **psherëtij**.

fshat-i, ούσ. άρ. πληθ.—ra, τό
χωριό, **katund**.

fshatâr,-e, έπίθ. άγροτικός, **lëviz-
ja** —e, τό άγροτικό κίνημα.

fshatâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
1. ό χωριάτης, ό άγρότης, ό χω-
ρικός, —i varfër, ό φτωχός άγρό-
της, —i mesëm, ό μεσαίος άγρό-
της, —i kooperuar, συνεται-

ρισμένος αγρότης, — **i pasur**, ó εύπορος αγρότης, 2. ó συγχωριανός, ó χωριανός, θηλ. — **e, ky është një —i im**, αυτός είναι ένας συγχωριανός μου.

fshatarák,-e, έπίθ. χωριάτικος, χωρικός.

fshatarák-u, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, βλ. **fshatar**.

fshatarçe, έπ. χωριάτικα (κατά τήν συνήθεια των χωρικών), **fshatçe, katundarçe**.

fshatarësi-a, ούσ. θ. ή άγροτιά, οί χωρικοί, — **a e kooperuar**, ή συνεταιρισμένη άγροτιά, — **a punonjëse**, ή έργαζόμενη άγροτιά.

fshatçe, έπ. βλ. **fshaçe**.

fshëh, ρ. μετ. κρύβω, αποκρύβω, κρύπτω, αποκρύπτω, σκεπάζω, άντθ. **zbuloj, dëftej**, ρ. μέσ. **fshihem**, κρύβομαι, κρύπτομαι.

fsheharák,-e, έπίθ. κρυφός άνδρωπος, πονηρός, **tinzar, tinzak**.

fshëhsirë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, κρυφό, άπόμερο, άπόκρυφο μέρος, ή κρυψώνα.

fshehtas, έπ. κρυφά, μυστικά, κρυφίως, λάθρα, λαθραία, στά κρυφά, **fshehurazi, fshëhura**.

fshëhtë (i, e), έπίθ. κρυφός, μυστικός, άπόρρητος.

fshëhur (i, e), έπίθ. 1. κρυμμένος, κρυφός, 2. άφανής.

fshëhtësi-a, ούσ. θ. ή έχεμύθεια, τό άπόρρητον.

fshëhura, έπ. βλ. **fshëhtas**.

fshëhurazi, έπ. βλ. **fshëhtas**.

fshësë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή σκούπα, τό σάρωδρο, τό φρόκαλο, Μετφ. **i vuri —n**, τόν έδιωξε, τόν πάστρεξε.

fshij, ρ. μετ. 1. σκουπίζω, σαρώνω, 2. καθαρίζω, — **dhomën**, σκουπίζω, καθαρίζω τό δωμάτιο, 3. σβήνω (μέ τό σβηστήρι), 4. διαγράφω, έξαλείφω, άπαλείφω.

fshikë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. ή φούσκα, ή φλύκταινα, ή φουσκάλιδα, ή φουσαλ(λ)ίδα, 2. Άνατ. ή κύστις, ή κύστη, ή ούροδόχος κύστη, 3. τό βομβύκιο, κοιν. τό κουκούλι (τοῦ μεταξοσκώ-

ληκα), — **e mëndafshit**, τό κουκούλι.

fshikëz-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, βλ. **fshikë**.

fshikull-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή βίτσα, ή βέργα, τό καμτσίκι, ό βούρδουλας, ή μάτσιγα, τό ματσίγιο, τό κνούτο.

fshikullòj, ρ. μετ. μαστιγώνω, μαστιγῶ, φραγγελῶ, χτυπῶ μέ τή βίτσα, μέ τό καμτσίκι, **satira fshikullon të metat**, ή σάτιρα μαστιγώνει τίς έλλείψεις.

fshira-t (të), ούσ. θ. πληθ. τά σκουπίδια, **bazhgaret**.

fshirë-a (e), ούσ. θ. τό σκούπισια και έπίθ. σκουπισμένη.

fshirës-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό σκουπιδάς, ό σκουπιδιάρης, ό όδοκαθαριστής, **fshëstar, fshësar**.

fshirëse - fshirësja, ούσ. θ. πληθ. —, τό σβηστήρι.

fshirje-fshirja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. τό σκούπισμα, τό σβήσιμο, ή έξάλειψη, 2. ή διαγραφή.

fthesë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή πρόσκληση, τό κάλεσμα, τό προσκλητήριο, τό καλεστιάτικο, 2. Νομ. ή κλήση.

fthesës-i, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, ό καλεστής, εκείνος πού καλεϊ, πού προσκαλεϊ για γάμο, **thirrës**.

ftigë-a, ούσ. θ. ή έπιληψία, ό σεληνιασμός, **epilepsi**.

ftillòj, ρ. μετ. 1. διασαφηνίζω, διευκρινίζω, έπεξηγῶ, — **e këtë punë**, διευκρίνισε αυτή τή δουλιά, — **e këtë fjalë**, έπεξηγήσε αυτή τή λέξη, 2. τακτοποιῶ, κανονίζω, — **punët e shtëpisë**, τακτοποιῶ, κανονίζω τίς δουλιές τοῦ σπιτιοῦ, **shkoqit**.

ftillzim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ή διευκρίνιση, ή έπεξηγήηση.

ftillzòj, ρ. μετ. βλ. **ftilloj**.

ftoh, ρ. μετ. κρυώνω, ψύχω, βάζω κάτι να κρυώσει, ψυχραίνω κάποιον, Μετφ. άπομακρύνω, **ftohem**, κρυολογῶ, ψυχραίνομαι, **është ftohur nga ne**, έχει ψυχραθει από μας.

ftohësirë-a, ούσ. θ. ή κρυάδα, τό ψύχος, τό κρύο, Μετφ. ή ψυχρότητα, ή άδιαφορία.

ftohët, έπ. ψυχρά, κρύα, **sot bën**

—, σήμερα κάνει κρύο, **kam** —, κρυώνω, έχω κρύο, Μετφ. **më priti** —, μέ δέχτηκε ψυχρά, όχι εγκάρδια.

ftohtë (i, e), ἐπίθ. ψυχρός, κρύος, Μετφ. άπαθής, άδιάφορος.

ftohtë-t (të), ούσ. ούδ. τό κρύο, **sot bën** —, σήμερα κάνει κρύο, **kam të** —, κρυώνω, **kam marrë të** —, έχω πάρει κρύο, έχω κρυολογήσει.

ftoj, ρ. μετ. καλῶ, προσκαλῶ, **kush vete pa ftuar e gjen pa shtruar**, όποιος πάει άκάλεστος, τό βρίσκει άστρωτο (παροιμία), **grish**.

ftomë-a, ούσ. θ. τό κρύο, ό ψυχρός καιρός, **të ftohtët**.

ftua-ftoi, ούσ. άρ. πληθ. **ftonj**, Βοτ. (*Cydonia vulgaris*) κυδωνέα ή έπιμήκης ή ή κοινή, κοιν. ή κυδωνιά, τό δέντρο και ό καρπός, τό κυδώνι.

ftuar (i, e), ἐπίθ. καλεσμένος, προσκαλεσμένος, προσκεκλημένος.

ftues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό κλητήρας (του δικαστηρίου).

ftujak-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, χρονιάρικο κατσίκι, θηλ. **ftujë**.

ftujë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή χρονιάρικη κατσικά, γίδα.

fuci-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό βαρέλι, τό βουτσι, ό κάδος, τό καδί.

fugë-a, ούσ. θ. πληθ.—a. Ζωολ. ή θηλυκιά του πτηνου συκοφάης, συκοφάγος, ό άρσενικός λέγεται **beng**.

fugë-a, ούσ. θ. 1. ή φωτιά, **i vuri —n shtëpisë**, έβαλε φωτιά στο σπίτι, 2. ή όρμη, τό όρμητικό τρέξιμο, 3. ή σβούρα.

fugòj, ρ. άμετ. τρέχω, σπεύδω, **vrapoj**.

fukarà-ja, ούσ. άρ. και θ. και ἐπίθ. ό φτωχός, ό φουκαράς, ό φουκαριάρης, ό κακομοίρης.

fukarallëk-u, ούσ. άρ. ή φτώχεια, κοιν. τό φουκαράλίκι, ή άνείχεια, ή πενία, ή ένδεια, ή κακομοιριά, ή άδλιότητα.

fultere-fulterja, ούσ. θ. πληθ.—, τό τηγάνι, **tigan**.

fulterëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. ό γυρίνος, **arap**, **kllögjën**.

fulltak-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό φούλτακας, ή κύστη που σχηματίζεται από τό κάψιμο, ή φλύκταινα, ή φούσκα, **fulltakë**.

fulltakë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **fulltak**.

fund-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό τέλος, ό πάτος, ό πυθμένας, τό βάθος, ό βυθός, —i i **detit**, —i i **liqenit**, ό βυθός, ό πυθμένας (της θάλασσας, της λιμνης κλπ.), **në — të dhomës**, στο βάθος του δωματίου, **i jap — punës**, τελειώνω τη δουλιά, **mori —**, τελείωσε, **në —**, **më në —**, **së —i**, επί τέλους, τό κάτω-κάτω, στο κάτω-κάτω, **tash së fundi**, τελευταία, —i i —it, στο κάτω-κάτω της γραφής, σε περίπτωση έσχάτης ανάγκης, σε περίπτωση άπολύτου ανάγκης, 2. ή φούστα.

fundërrri-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό κατακάθισμα, τό άπομεινάρι, τό υπόλειμμα, ή υποστάθμη, τά κατακάθια, τά άπομεινάρια, τά υπολείμματα.

fundit (i, e), ἐπίθ. τελευταίος, έσχαστος, **stacioni i —**, ό τελευταίος σταθμός, τό τέρμα, **lajmet e —**, οι τελευταίες είδήσεις, **i mbrami**.

fundòr,-e, ἐπίθ. Γραμμ. τελικός, **zanore —e**, τό τελικό φωνήεν.

fundòs, ρ. μετ. βυθίζω, καταβυθίζω, **fundosem**, βυθίζομαι, βουλιάζω, καταβυθίζομαι.

fundosje-fundosja, ούσ. θ. ή βύθιση, ή καταβύθιση, τό βούλιαγμα.

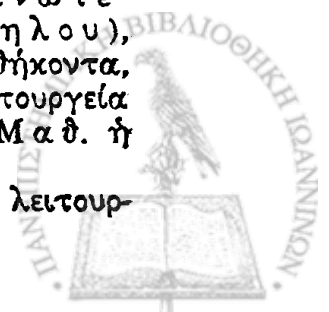
fundosur (i, e), ἐπίθ. βυθισμένος, βουλιαγμένος, καταβυθισμένος.

funeràl,-e, ἐπίθ. επικήδειος, **marsh —**, τό πένθιμο έμβατήριο.

funeràl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή κηδεία, ή εκφορά, ή ταφή, ή νεκρική πομπή, ό ένταφιασμός.

funksion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό καθήκον, ή ύπηρεσία, τό λειτουργημα, άξίωμα (άνώτερο), ή θέση (ύπάλληλου), **kryen —e**, εκτελεί καθήκοντα, χρέη, 2. Βιολ. ή λειτουργεία (των όργάνων), 3. Μαθ. ή συνάρτηση.

funksionim-i, ούσ. άρ. ή λειτουργ-

γία, τό λειτούργημα, ή κίνηση, ή ἐνέργεια.
funksionòj, ρ. ἀμετ. λειτουργῶ, ἐνεργῶ, κινουῖμαι, ἐργάζομαι (για ἄμηνανές ή ὄργανα).
funksionâr-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—ë, ὁ λειτουργός, ὁ ἀξιωματοῦχος, ὁ ἀνώτερος ὑπάλληλος, θηλ.—e.
fugí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ή δύναμη, ή ἰσχύς, ή ρώμη, 2. Φυσ. ή δύννη (μονάδα μέτρησης τῆς δύναμης), 3. Μαθ. τό γινόμενο ἴσων παραγόντων, π.χ. 5.5.5. = 5³ εἶναι ή τρίτη δύναμη τοῦ 5. 4. ή ἐξουσία, **ju dha — e plotë**, τοῦ δόθηκε πλήρης ἐξουσία, **është në —**, ἰσχύει, 5. Στρατ. ή στρατιωτική δύναμη, οἱ ἔνοπλες δυνάμεις.
fugimadh,-e, ἐπίθ. παντοδύναμος, μεγαλοδύναμος, πανίσχυρος.
fugiplotë, ἐπίθ. 1. παντοδύναμος, 2. πληρεξούσιος, **përfaqësuesi —**, ὁ πληρεξούσιος ἀντιπρόσωπος, **ministri —**, ὁ πληρεξούσιος ὑπουργός, ὁ πρέσβυς, ὁ πρεσβευτής.
fugishëm (i) - fugishme (e), ἐπίθ. δυνάτος, ἰσχυρός, ρωμαλέος.
furí-a, οὐσ. θ. ή ὄρμη, ή σφοδρότητα, ή ὄρμητικότητα, ή λύσσα, ή βία, ή ὄρμη τοῦ ἀνέμου, ή μαγία, ή φούρια.
furishëm (i) - furishme (e), ἐπίθ. σφοδρός, ὄρμητικός βίαιος, λυσσαλέος, παράφορος, μανιώδης, θυελλώδης.
furkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ή ἡλακία, ή ρόκα, 2. ή διχάλα (πού μαζεῦουν τό χόρτο).
furkuliçë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό πηροῦνι, **pirun**.
furnizím-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, ὁ ἐφοδιασμός, ὁ ἀνεφοδιασμός, ή προμήθεια.
furnizòj, ρ. μετ. ἐφοδιάζω, προμηθεύω, ἀνεφοδιάζω.
furnizùes,-e, ἐπίθ. ἐφοδιάζων, ἐφοδιαστής.
furnizùes-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, ὁ ἐφοδιαστής, ὁ τροφοδότης, θηλ.—e.
furtunë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ή τρικυμία, ή θαλασσοταραχή, ή

φουρτούνα, ή καταιγίδα, ή θύελλα, **stuhi, duhi, shtërngatë**.
furuvejkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, βλ. **kukuvajkë**.
furr-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, βλ. **furrë**.
furrë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ φούρνος, τό καμίνι, — **e lartë**, ή ὑψικάμινος, Μετφ. ή μεγάλη ζέστη, **këtu qenka —**, ἐδῶ εἶναι φούρνος, εἶναι ἀφόρητη ζέστη, **furr**.
furrík-u, οὐσ. ἀρ. πληθ. **furríqe**, 1. ή φωλιά (πού γεννοῦν οἰκόττες, πάπιες, χῆνες), 2. ὁ φῶλος, κοιν. τό φῶλι, Μετφ. μικρή καλύβα.
furrtar-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—ë, ὁ φούρναρης, ὁ ψωμάς, **furrxhi**.
fus, ρ. μετ. (ἀόρ. **futa**) βλ. **fut**.
fustân-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, τό φουστάνι.
fustë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ή φούστα, τό μεσοφούστανο, τό μεσοφόρι, 2. εἶδος βάρκας.
fusharâk-u, οὐσ. ἀρ. πληθ.—ë, ὁ πεδινός, ὁ καμπίσιος, ὁ κάτοικος τοῦ κάμπου, ἀντθ. **malësor**.
fushatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ή ἐκστρατεία, 2. ή καμπάνια, —a **elektorale**, ή προεκλογική καμπάνια, —a **e mbjelljeve**, ή καμπάνια τῆς σπορᾶς, 3. ὁ ἔρανος.
fushë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ή πεδιάδα, ὁ κάμπος, —a **e Myzeqesë**, ὁ κάμπος τῆς Μουζεκιᾶς, 2. τό πεδίο, **në —n e luftës**, στό πεδίο τῆς μάχης, 3. τό φόντο.
fushím-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, Στρατ. ή κατασκήνωση, ή στρατοπέδευση, ὁ καταυλισμός (στό ὑπαιθρο μέ σκηνές ή πρόχειρα στεγάσματα).
fushòr,-e, ἐπίθ. πεδινός, Στρατ. **artilerí —e**, πεδινό πυροβολικό.
fushul-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **shushunjë**.
fut ρ. μετ. χώνω, βάζω μέσα, μπάζω, μπήγω, εισάγω (ἀόρ. **futa** μετχ. **futur**), Μετφ. **ai — hundët**, αὐτός ἀνακατεύεται, χῶ-

νει τή μούρη του παντού, έπεμβαίνει σέ ζητήματα όχι τής άρμοδιότητάς του, άντθ. **nxjerr**.

futbòll-i, ούσ. άρ. Άθλητ. τό ποδόσφαιρο.

futbollist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό ποδοσφαιριστής.

futë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή μπροστέλλα, ή ποδιά, κοιν. ό φουτάς, 2. μαύρο μαντήλι του κεφαλιού, πού βάζουν οι γυναΐκες για πένθος, **vufsh —n!** εΐθε νά βάλλεις τό μαύρο μαντήλι! (κατάρα).

futje-futja, ούσ. θ. 1. τό μπάσιμο, ή είσαγωγή, 2. Οίκον. ή τοποθέτηση, ή επένδυση.

fatur (i, e), επίθ. χωμένος, μπασιμένος, βαθουλός, **vend i —**, βαθουλό μέρος, γούρνα, γούρα, Μετφ. άνθρωπος τολμηρός, πού μπαίνει, αναμιγνύεται παντού.

fuzhnje-fuzhnja, ούσ. θ. πληθ.—, κοιν. τό καμάκι.

fyckë, επίθ. άδειος, κούφιος, **arrë —**, κούφιο καρύδι, Μετφ. ό κουτός, ό άδειος από τό κεφάλι.

fyej, ρ. μετ. προσβάλλω, ύβρίζω, βρίζω, **fyhem**, προσβάλλομαι.

fyell-i, ούσ. άρ. πληθ. **fyej, fej**, 1. ό αύλος, ή φλογέρα, τό φλάουτο, **i bie —it**, παίζω τή φλογέρα, τόν αύλό, 2. Άνατ.—**i i këmbës**, τό μηραιό όστούν, τό

όστούν τής κνήμης, —**i i dorës**, ή κερκίς, Μετφ. ό βλάκας, ό κουτός, **budalla**.

fyerje-fyerja, ούσ. θ. πληθ.—, ή προσβολή, ή εξύβριση.

fyshëk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό φυσίγγιο, **fishëk**.

fyt-i, ούσ. άρ. 1. ό λαμιός, ό λάρυγγας, ό φάρυγγας, **më dhëmb —i**, μέ πονάει ό λαμιός, ό λάρυγγας, **i mbeti buka në —**, του έμεινε τό ψωμί στό λάρυγγα, **e kapa për —i**, τόν άρπαξα από τό λαρύγγι, **u zunë — për —**, πιάστηκαν λαμιό μέ λαμιό, 2. τό στόμιο (άγγείου).

fytas, έπ. λαμιό μέ λαμιό, **grykë më grykë**.

fytyrë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό πρόσωπο, ή όψη, **s'kam —**, δέν έχω πρόσωπο, δέν έχω μούτρα, Μετφ. **më mori —n**, μέ πρόσβαλε μπροστά στους άλλους, **s'kam — t'i dal përpara**, δέν έχω πρόσωπο νά του βγῶ μπροστά, δέν έχω μούτρα.

fytyrëcelë, επίθ. γελαστός, άνοιχτοπρόσωπος, εύχαρις.

fytyrëar (i, e), επίθ. άλληγορικός, μεταφορικός.

fyzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, λεπτός σωλήνας, **fyzat e gjakut**, τά αίμοφόρα άγγεία.

G

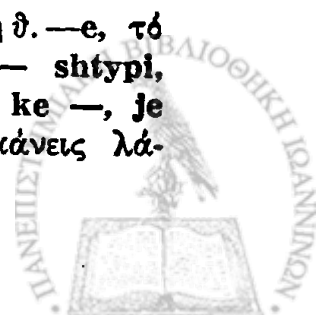
G, g, τό δέκατο γράμμα του άλβανικού άλφάβητου, προφέρεται όπως τό γχ.

gabardinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. είδος μάλλινου ύφάσματος, κοιν. **καμπαρντίνα**, 2. ή **καμπαρντίνα** (έλαφρό έπανωφόρι).

gabë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **gaf**.

gabë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή άστοχία, τό σφάλμα, τό λάθος, 2. ή βλακεία, ή άνοησία, **mos folë —a**, μή λές βλακειές, κουταμάρες, άνοησιές.

gabim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό σφάλμα, ή πλάνη, — **shtypri**, τυπογραφικό λάθος, **e ke —, je —**, είσαι λαθεμένος, κάνεις λάθος, **lajthim**.

gabimisht, ἔπ. κατά λάθος, ἐσφαλμένα.
gabòj, ρ. ἄμετ. λαθεύω, λανθάνω, σφάλω, γελιέμαι, ἀπατῶμαι, **të gabon syri**, σέ γελάει τὸ μάτι, ρ. μετ. κάνω νά σφάλει, Μετφ. — **rrugën**, χάνω τὸ δρόμο, παραστρατίζω, **gabohem**, κάνω λάθος, λαθεύω, πέφτω ἔξω, πλανιέμαι, γελιέμαι.
gabonjë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **shkabë**.
gabuar (i, e), ἐπίθ. λαθεμένος, ἐσφαλμένος, γελασμένος, ἀνακριβής, σφαλερός, **mendim i —**, ἐσφαλμένη σκέψη.
gabzhërr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, ὁ οἰσοφάγος, **gërlac**.
gacë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ ἀνθρακιά, τὸ ἀναμμένο κάρβουνο, Μετφ. **i ka sytë —**, τοῦ σπινθηροβολοῦν τὰ μάτια.
gacullinë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **xixëllonjë**.
gacullòj, ρ. ἄμετ. σπινθηροβολῶ, λάμπω, **i —në sytë**, τοῦ σπινθηροβολοῦν τὰ μάτια.
gac-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, τὸ πουλάρι, ὁ πῶλος, τὸ γαῖδουράκι, **kërriç, polisht, visk**.
gacë-gacja, οὐσ. θ. πληθ. —, Βοτ. βλ. **lule vjeshte**.
gadishull-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **gadishuj**, Γεωγρ. ἡ χερσοσόνησος, **sinisi, siujdhesë**.
gaf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τὸ λάθος, τὸ σφάλμα, ἡ γκάφα, **bërenjë —**, ἔκαμες μιὰ γκάφα, **gabë, proçkë**.
gaforre-gaforrja, οὐσ. θ. πληθ. —. 1. Ζωολ. (*Telphusa fluvialis*) ἄστακός ὁ ποτάμιος, κοιν. ἡ παραβίδα (ἔχι ἡ θαλασσινή), 2. (*Carcinus maenas*) ὁ καρκίνος, κοιν. ὁ κάβουρας, τὸ καβούρι, **gërthje**.
gagaç-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ βραδύγλωσσος, ὁ τραυλός, ὁ ψευδός, ὁ τσεβδός, **belbacak**.
gajàs, ρ. ἄμετ. 1. διψῶ ὑπερβολικά, πεθαίνω τῆς δίψας, —a **për ujë**, διψῶ, πεθαίνω γιὰ νερό, 2. ἀσθμαίνω, 3. κουράζομαι ὑπερβολικά, ἀποκάμνω, —a **së foluri**, —a **së ecuri**, ἀπόκαμα, κου-

ράστηκα, μιλώντας, περπατώντας, 4. λιγώνω, ξεκαρδίζομαι, —a **së qeshuri**, ξεκαρδίστηκα στὰ γέλια.

gajasur (i, e), ἐπίθ. λαχανιασμένος, κατακουρασμένος.
gajdë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ γκάιδα, ἡ γκάντα, ἡ ἀσκοσαμπούνα, μουσικό ὄργανο, ὁ ἄσκαυλος, ἀσκομαντούρα, ἡ τσαμπούνα.
gajgë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τὰ καρύδια πού σπᾶνε εὐκόλα, ἀντθ. **gungë**.
gajle-gajlja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ἀνησυχία, ἡ ταραχή, ἡ φροντίδα, ἡ ἔγνοια, **s'ka —**, δέν πειράζει, **s'kam —**, δέν θέλω νά ξέρω, δέν μέ νοιάζει, **gale**.
gajrët-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ὑπομονή, τὸ κουράγιο, τὸ θάρρος, **bën —**, στάσου σάν ἄνδρας, μὴ ἀπελπίζεσαι, κάνε ὑπομονή, **i jap —**, ἐνθαρρύνω, **bëj —!** κάμε ὑπομονή! βαστάξου!
gajtàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, —e, —a, τὸ σειρίτι, τὸ γαϊτάνι.
galacù - galacuni, οὐσ. ἄρ. πληθ. —j, ὁ παράλυτος, πού δέν μπορεῖ νά περπατήσει, ἔπ. **u mblohdh —**, μαζεύτηκε κουβάρι.
galàmsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, ὁ παράλυτος, **paralitik, ulok, gjytrym**, ἔπ. κουβάρι, **u mblohdh —**, μαζεύτηκε κουβάρι.
galàn, ἐπίθ. μαῦρος, **dash —**, μαῦρο κριάρι.
galdim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἀγαλλίαση, ἡ μεγάλη χαρά.
galdòj, ρ. ἄμετ. ἀγάλλομαι, χαίρομαι πολὺ, **gëzohem fort**.
gale-gajlja, οὐσ. θ. πληθ. —, βλ. **gajle**.
galé-ja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ γαλέρα, (ἰστιοφόρο καί μέ κουπιά), τὰ λεγόμενα κάτεργα (τῶν βυζαντινῶν).
galeri-a, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ἡ στοά, ἡ γαλαρία, ἡ σήραγγα, 2. ἡ γαλαρία, τὸ ὑπερῶο (θεάτρου, κινηματογράφου), 3. ἡ πινακοθήκη, —a **e arteve**, ἡ πινακοθήκη τῶν καλῶν τεχνῶν.
galetë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ γαλέττα, τὸ παξιμάδι, ὁ διπυρίτης ἄρτος.

galë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. 1. ή κορώνη, ή κουρούνα, ή καλιακούδα, 2. ή μαύρη προβατίνα.

galic, έπ. ανακούρκουδα, **rri** —, κάδομαι ανακούρκουδα, όκλάδην, όκλαδόν, **galuc**.

galinacé-të, ούσ. θ. πληθ. Ζωολ. τά άλεκτοροειδή, τά όρνιθοειδή ή σκαλιστικά (πτηνά).

galmë (i)-galme (e), έπίθ. σταχτός, σταχτερός, **i murmë**.

galuc, έπ. βλ. **galic**.

galvanizim-i, ούσ. άρ. ή γαλβάνιση.

galvanometër-galvanometri, ούσ. άρ. πληθ. **galvanometra**, Φυσ. τό γαλβανόμετρο.

galvanoplastikë-a, ούσ. θ. Φυσ. ή γαλβανοπλαστική.

galvanoskòp-i, ούσ. άρ. τό γαλβανοσκόπιο.

gallòf-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Ζωολ. κορώνη ή σποδόχρους, κοιν. κουρούνα (ή σταχτιά), Μετφ. βλάκας.

galloshe - galloshja, ούσ. θ. πληθ. —, ή γαλόσα, ή γαλότσα, ή πηλοβατίδα.

gallustër-gallustra, ούσ. θ. πληθ. **gallustra**, βλ. **baxhë**.

gamë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή κλίμακα, ή γκάμα, —a e **tingujve**, ή μουσική κλίμακα, ή κλίμακα τών φθόγγων, —a e **ngjygrave**, ή γκάμα τών χρωμάτων.

gamërr-gamrra, ούσ. θ. πληθ. **gamrra**, τό δόλωμα (πού βάζουν στό άγκίστρι), **karremi**.

gamile-gamilja, ούσ. θ. πληθ. —, Ζωολ. βλ. **deve**.

gamule-gamulja, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **grumbull**.

gandòj, ρ. μετ. χτυπώ, **godit**, **vras**, Μετφ. προσβάλλω, θίγω.

gangrenë-a, ούσ. θ. Ιατρ. ή γάγγραινα.

gangstër-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, —a, ό γκάγκστερ.

garanci-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή έγγύηση.

garant-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό έγγυητής, ό κεφίλης.

garantòj, ρ. μετ. και ά μετ. έγγυώμαι, έξασφαλίζω.

garàzh-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό άμαξοστάτιο, τό γκαράζ, ύποστéγαση, ύπόστεγο (αύτοκινήτων).

garbe-garbja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. τό άνθοδοχείο, **saksi**, 2. τό ούροδοχείο.

gardalinë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **krycartëza**.

gardë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή φρουρά, —a **kombëtare**. ή ένδοφρουρά, —a e **vjetër**, ή παλαιά φρουρά.

gardërobë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή ιματιοθήκη, τό ιματιοφυλάκιο, ή γκαρνταρόμπα.

gardian-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό δεσμιοφύλακας, — **i burgut**, ό φύλακας τών φυλακών.

gardh-i, ούσ. άρ. πληθ. **gardhe**, **gjerdhe**, **gardhiqe**, ό φράχτης, τό περίφραγμα (κήπου, χωραφιοῦ κλπ.), Μετφ. έμπόδιο, τό φράγμα, τό φράξιμο.

gardhishte-gardhishtja, ούσ. θ. πληθ. —, ό μικρός φράχτης.

gardhòj, ρ. μετ. περιφράσσω, φράζω μέ φράχτη, **rrethoj**.

garë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή άμιλλα, ό άγώνας, τό άγώνισμα, 2. ό άνταγωνισμός.

gargalis, ρ. μετ. γαργαλίζω, γαργαλάω, **gudulis**.

gargarë-a, ούσ. θ. ή γαργάρα, ό γαργαρισμός.

gargull, έπ. γεμάτα, ξεχείλα, e **mbushi** —, τό γέμισε ξεχείλα.

gargull-i, ούσ. άρ. πληθ. **garguj**, Ζωολ. 1. βλ. **shtura**, 2. βλ. **bregca**.

garnizòn-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή φρουρά τής πόλης, τό φρουραρχείο, **komandant i** —, ό φρούραρχος.

garràç-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, τό σπασμένο πιθάρι ή στάμνα, γλάστρα λουλουδιών.

garrít, ρ. ά μετ. γκαρίζει τό γομάρι, όγκαρίζει, **pëllët**.

gastare-gastarja, ούσ. θ. πληθ. —, τό γυαλί, ή ύαλος.

gastarina-t, ούσ. θ. πληθ. τά γυαλικά, τά ύαλικά, **qelqurina**.

gastartë (i, e), ἐπίθ. γυάλινος, γυαλένιος, **i qelqtë**.

gastrik,-e, ἐπίθ. γαστρικός, **lëngu** —, τό γαστρικό ὑγρό.

gastrit-i, οὐσ. ἄρ. Ἰατρ. ἢ γαστρίτιδα, ἢ γαστρίτις.

gashtellë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. **gashtë**.

gashtë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ἄνατ. ἢ ἐπιγονατίδα, ἢ ἐπιγονατίς, **gaxhë, gashtellë**.

gashtë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ λυδία λίθος, 2. τό ἀκόνι.

gatë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. (*Ardea cinera*) ὁ ἐρωδιός ὁ τεφρόχρους, κοιν. ψαροφάγος ἢ τρυγονοσύρτης ἢ τρυγονοκράκτης, **çafkë, çajme**.

gati, ἐπ. 1. ἔτοιμα, **jam** —, εἶμαι ἔτοιμος, **bëhem** —, ἐτοιμάζομαι, **bëj** —, ἐτοιμάζω, **gjella është** —, τό φαγητό εἶναι ἔτοιμο, 2. σχεδόν παρ'ὀλίγο, — **sa s'u vrava**, παρ'ὀλίγο νά σκοτωθῶ, **erdhën të gjithë**, ἦρθαν σχεδόν ὅλοι.

gatim-i, οὐσ. ἄρ. τό μαγεῖρευμα, **kjo grua bën të mirë**, αὐτή ἢ γυναίκα μαγεύει καλά, κάνει καλό μαγεῖρευμα.

gatishëm (i) - gatishme (e), ἐπίθ. βλ. **i gatshëm**.

gatishmëri-a, οὐσ. θ. 1. ἡ ἐτοιμότητα, ἡ προθυμία, 2. ἡ ἐπιφυλακή.

gatit, ρ. μετ. ἐτοιμάζω, προπαρασκευάζω, προετοιμάζω, **gatitem**, προετοιμάζομαι, ἐτοιμάζομαι, γίνομαι ἔτοιμος, **gatitu!** προσοχή!

gatitje-gatitja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ προετοιμασία, ἡ ἐτοιμασία, ἡ προπαρασκευή.

gatshëm (i) - gatshme (e), ἐπίθ. ἔτοιμος, πρόθυμος.

gatùaj, ρ. μετ. 1. κάνω, κάμνω, ζυμώνω τό ψωμί, ζυμώνω, 2. μαγεύω, Μετφ. φέρνω σέ πέρας, κάνω, **s'gatove gjë**, δέν ἔκαμες τίποτε.

gatùar (i, e), ἐπίθ. 1. ζυμωμένος, μαγειρεμένος, 2. φτιαγμένος.

gavër-gavra, οὐσ. θ. πληθ. **gara**, βλ. **zgavër**.

gavërzë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, οἱ πόροι (τοῦ σώματος), **porët**.

gavër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, τό πατητήρι σταφυλιῶν, **tirë**.

gaz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. τό αέριο, (τό γκάζι), — **ndriçues**, τό αερίοφωτο, τό φωταέριο, — **lotues**, τό δακρυγόνο αέριο, — **e mbyhtëse**, τά ἀσφυξιογόνα αέρια, — **sulfuror**, τό διοξειδίο τοῦ θείου SO₂, 2. τό πετρέλαιο, **vajguri**.

gaz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ χαρά, ἡ εὐθυμία, ἡ εὐφροσύνη, **gëzim**, 2. τό γέλιο, **u fika —it**, πέθανα στά γέλια, **vura buzën në —**, χαμογέλασα, **u bë —i i botës**, ἔγινε περίγelo τοῦ κόσμου, ἔγινε γελοῖος.

gazetâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ δημοσιογράφος, ὁ ἐφημεριδογράφος.

gazetari-a, οὐσ. θ. ἡ δημοσιογραφία.

gazetashitës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ ἐφημεριδοπώλης.

gazetë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ ἐφημερίδα, —a **e murit**, ἡ ἐφημερίδα τοῦ τοίχου.

gazëllim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, βλ. **ngazëllim**.

gazëllòj, ρ. ἀμετ. βλ. **ngazëllòj**.

gazifikim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ αεριοποίηση.

gazifikòj, ρ. μετ. αεριοποιῶ.

gazmënd-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἀγαλλίαση, **gëzim i madh**.

gazmòj, ρ. μετ. χαροποιῶ, **gëzòj**.

gazmòr,-e, ἐπίθ. χαροποιός, χαρούμενος, εὐθυμος, φαιδρός.

gazogjén-i, οὐσ. ἄρ. ἡ αεριογόνος συσκευή, ἡ αεριογόνος γεννήτρια, τό αεριογόνο.

gazometër-gazometri, οὐσ. ἄρ. τό αερίομετρο, ὁ μετρητής αέριου, τό γκαζόμετρο.

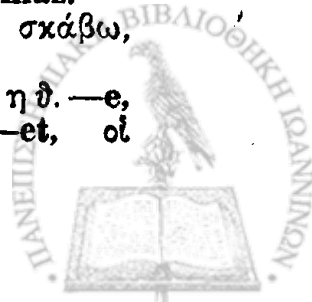
gatzë (i, e), ἐπίθ. αέριος, αεριώδης, αεριοειδής, **trup i —**, αεριώδες σῶμα.

gatzòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἀστεῖος, ὁ χωρατατζής.

gdhend, ρ. μετ. σκαλίζω, λαξεύω, πελεκίζω, Μετφ. ἐξευγενίζω, ἐκπολιτίζω, **e ka gdhendur shkollá**, τόν ἐξευγένισε τό σχολεῖο, τόν ἔκαμε ἄνθρωπο, **s'u — kurrë ai njeri**, δέν ἔγινε ἄνθρωπος, **gdhënd**.

gdhendël - gdhendla, ούσ. θ. πληθ. gdhendla, βλ. ashkël.
 gdhendës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό λαξευτής, ό σκαλιστής, ό γλύπτης, ό πελεκητής, gdhendës.
 gdhendje-gdhendja, ούσ. θ. τό σκάλισμα (σέ ξύλο, πέτρα κλπ), τό πελέκισμα, τό ροκάνισμα, gdhendje.
 gdhendur (i, e), έπίθ. σκαλιστός, λαξευτός, πελεκημένος, Μετφ. έξευγενισμένος.
 gdhë-ri, ούσ. άρ. πληθ.—nj, 1. ό ρόζος (ξύλου), 2. ό άξεστος, ό βλάκας, ό κουτός, ό μπουφος.
 gdhënd, ρ. μετ. βλ. gdhend.
 gdhëndës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. gdhendës.
 gdhëndje-gdhëndja, ούσ. θ. βλ. gdhendje.
 gdhi, ρ. μετ. άγρυπνώ, ρ. άμετ. ξημερώνω, si u gdhive? πώς ξημέρωσες; po gdhin, ρ. άπρόσ. χαράζει, φέγγει, γλυκοχαράζει, u gdhi, ξημέρωσε, u di, άντθ. ngrysem, ngryset.
 gdhirë-t (të), ούσ. ούδ. τό λυκαυγές, ή αύγή, τά χαράγματα, τά ξημερώματα, ό όρθρος, ndaj të —, κατά τά ξημερώματα, τά ξημερώματα.
 gegë-a, ούσ. άρ. πληθ.—, ό γκέκας, ό γκέγκας, κάτοικος τής γκεγκουριάς.
 gegëri-a, ούσ. θ. ή Γκεγκουριά (ή Άλβανία από τό Σκουμπίνι (Γενοῦσο) ποταμό και πάνω.
 gegërisht, έπίθ. γκέγκικα, κατά τήν γκέγκικη διάλεκτο.
 gegërishte-gegërishtja, ούσ. θ. ή γκέγκικη διάλεκτος.
 ger-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. kitër, ketër.
 germë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό γράμμα, me — të madhe, μέ κεφαλαίο γράμμα.
 gëlbazë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό φλέγμα, τό πτύελο, këlbazë.
 gëlgere-gëlgërja, ούσ. θ. ό άσβέστης, ή άσβεστος, ό πληθ. λείπει.
 gëlgëror, -e, έπίθ. άσβεστούχος, άσβεστώδης, gur —, ό άσβεστίτης, ό άσβεστόλιθος, ή άσβεστό-

πετρα, ujë —, τό άσβεστόνερο.
 gëlltit, ρ. μετ. καταπίνω, καταβροχθίζω, kapërdij.
 gëmushë-a, ούσ. θ. πληθ.—a βλ. kaçubë.
 gënjëj, ρ. άμετ. και μετ. ψεύδομαι, άπατώ, εξαπατώ, άποπλανώ, ξεγελώ, të gënnen syri, σέ γελάει τό μάτι, gënjehem, γελιέμαι, άπατώμαι, άπατιέμαι.
 gënjeshër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ψεύστης, ό ψεύτης, ό άπαταυώνας, θηλ.—e. ή ψεύτρα, rremash, rrenacak.
 gënjeshër - gënjeshtra, ούσ. θ. πληθ. gënjeshtra, τό ψέμα, ή ψευτιά, τό ψεύμα, rrenë.
 gënjeshërt (i, e), έπίθ. ψεύτικος, ψευδής, άπατηλός, άνακριβής, άναληθής, lajm i —, ψεύτικη είδηση, άνακριβής είδηση.
 gënjyer (i, e), έπίθ. γελασμένος, άπατημένος.
 gërbulë-a, ούσ. θ. Γιατρ. ή λέπρα, lepra.
 gërbulët (i, e), έπίθ. λεπρός.
 gërdallë-a, ούσ. θ. τό παληάλογο, τό γέρικο άλογο.
 gërgàs, ρ. μετ. (άόρ. gërgita), πειράζω, έμπαίζω, ngas.
 gërgëllac-i, ούσ. άρ. Ανατ. βλ. gërlac.
 gërgëllak-u, ούσ. άρ. Ανατ. βλ. gurmaz.
 gërhanë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό λανάρι, ή λανάρα, krehër, shutër, shprishalesh.
 gërhàs, ρ. άμετ. (gërhas-et —et, άόρ. gërhita), ρουχαλίζω, ρουχάζω, ρέγχομαι, ρουχαλίζω, gërhij.
 gërhimë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό ρουχάλιασμα, τό ρουχαλητό, τό ρουχαλητό.
 gërlac-i, ούσ. άρ. Ανατ. βλ. gabzherri.
 gërmadhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a. τό έρείπιο.
 gërmaz-i, ούσ. άρ. Ανατ. ό λάρυγγας, τό λαρύγγι, gurmaz.
 gërmih, ρ. μετ. σκάπτω, σκάβω, mih, rrëmih.
 gërmim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό σκάψιμο, πληθ.—et, οι άνασκαφές.

gërmòj, ρ. μετ. σκάφτω, σκάβω, gërmih, rrëmih, Μετφ. **mos e gërmo më këtë punë**, μή τήν πειράζεις πιά αὐτή τή δουλιά, ἄφησέ την μέ τόσο.

gërmùq, ἐπ. καμπουριάρικα, καμπουριαστά, **rrì** —, κάδομαι καμπουριαστά.

gërmùq,-e, ἐπίθ. καμπούρικος, καμπουριασμένος, κυρτός, κυφός.

gërmùq-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ καμπούρης.

gërmuqem, ρ. αὐτοπ. καμπουριάζω, κυρτοῦμαι, κυφοῦμαι, **kërrusem**.

gërmuqët (i, e), ἐπίθ. καμπουριάρης, καμπούρικος, καμπουρωτός.

gërnjâr,-e, ἐπίθ. γρινιάρης, ὁ γκρινιάρης, ὁ μουρμούρης, ὁ μεμψίμοιρος, **grindavec, grinda-njoz**.

gërnjë-a, οὐσ. θ. ἡ γρίνια, ἡ γκρινία, ἡ μουρμούρα, ἡ μεμψιμοιρία.

gërqisht, ἐπ. βλ. **gërqisht**.

gërqishte-gërqishtja, οὐσ. θ. βλ. **gërqishte**.

gërshët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**a**, ἡ πλεξούδα, ἡ πλεξίδα, **kosë, bishtalec, bëj** —**a**, κάνω πλεξίδες.

gërshetim-i, οὐσ. ἄρ. 1. τό πλέξιμο, ἡ συνύφανση, ἡ σύμπλεξη, ἡ πλοκή, 2. ἡ διασταύρωση.

gërshetòj, ρ. μετ. 1. πλέκω, κάνω πλεξίδες, πλεξοῦδες, συνυφαίνω, 2. διασταυρώνω.

gërshërë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό ψαλίδι.

gërshërëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. Ζωολ. (Forficula) ἡ ψαλίς, ἡ ψαλίδα, ἡ φορφικούλη, (ἔντομο), **gershanëz, kobisht, lugevezhë**, 2. ἡ ψαλίδα (γρεντά).

gërthàs, ρ. ἀμετ. φωνάζω, κραυγάζω, φωνασκῶ, βάζω τίς φωνές.

gërthiülë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. **pupëza**.

gërthje-gërthja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **gaforre**.

gërvish, ρ. μετ. ξύνω, τσουγκρανίζω, γαρτζουνίζω, γρατζουνίζω, γρατσουνάω, **gërric**.

gërvishtje - gërvishtja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό γρατσούνισμα, ἡ τσουγκρανιά, ἡ κεντιά, ἡ νύξη.

gërzh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, βραχῶδες μέρος, τό φαράγκι, ἀπόκρημνος βράχος.

gërrýej, ρ. μετ. 1. ξύνω, 2. διαβιβρώσκω, κατατρῶγω, **po më gërryen barku**, μοῦ γουργουρίζει ἡ κοιλά, πεινῶ.

gërrýerje-gërrýerja, οὐσ. θ. 1. ἡ διάβρωση (ἐδάφους), 2. τό ρινισμα.

gështenjë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (Castanea sativa) ἡ καστανέα, ἡ καστανιά (καί ὁ καρπός της), τό κάστανο, **ngjyrë** —**e**, τό καστανό χρῶμα, — **e egër**, ἡ ἀγριοκαστανιά.

gëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. ἡ χαρά, ἡ ἀγαλλίαση, ἡ εὐχαρίστηση, 2. χαρές, **për** —**e ju ardhshim!** καί σέ χαρές, χαρούμενες περιπτώσεις, ἀντθ. **hidhërim**.

gëzòf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ἡ γούνα, τό γουναρικό.

gëzòj, ρ. μετ. 1. χαροποιῶ, προκαλῶ χαρά, εὐφραίνω, τέρπω, 2. χαίρω, — **besimin e tij**, χαίρω τῆς ἐμπιστοσύνης του, **gëzohem**, χαίρομαι.

gëzuar! ἐπιφ. ἐπί εὐχῆς, χαρούμενα!

gëzuar (i, e), ἐπίθ. 1. χαρούμενος, εὐθυμος, εὐχαριστημένος, 2. εὐτυχής, εὐτυχισμένος.

gëzùeshëm (i) - gëzùeshme (e), ἐπίθ. εὐθυμος, χαρούμενος, περιχαρής, **i gëzuar**.

gëzhojë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ὁ κάλυκας, —**a e fishekut**, ὁ κάλυκας τοῦ φυσιγγιοῦ, 2. τό καυκάλι, τό καβούκι, τό τσόφλι, —**a e kërmillit, e arrës**, τό καβούκι τοῦ σαλιγκαριοῦ, τοῦ καρυδιοῦ.

gëzhutë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τά ἄχαλα, τά σκύβαλα, τά κοσκινίσματα τοῦ σταριοῦ, τά ἀποκοσκινίδια, **gërdhutë**.

gisht-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**a**, —**ëra**, —**ërinj**, ὁ δάχτυλος, τό δάχτυλο, —**i i madh**, ὁ ἀντίχειρας ἢ μέγας ἢ ἀντιδάχτυλος, κοιν. τό μεγάλο δάχτυλο, —**i dëftues**, δελχτής ἢ λιχανός, κοιν. λιχοπινακάς, —**i i mesëm**, μέσος ἢ σφάκελος, κοιν. καπετάνιος ἢ μεσιανό δάχτυλο, —**i i**

- unazës**, παράμεσος ἢ δακτυλιώτης ἢ ἐπιβάτης ἢ δακτυλιδάς, — **i i vogël**, μικρός ἢ μύωψ ἢ ὠτίτης, κοιν. δαχτυλάκι.
- gishte-gishtja**, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ δαχτυλήθρα, **gishtëz**.
- gishtëz-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ δαχτυλήθρα, **gishte**.
- gizë-a**, οὐσ. θ. ὁ χυτοσίδηρος.
- gladiator-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ μονομάχος (ἐπί Ρώμης).
- glasë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ κουτσουλιά, ἡ κοτσιλιά, ἡ ὀρνιθοκοπρος.
- glepë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ τσίμπλα (τῶν ματιῶν), **shklepë**.
- glicerinë-a**, οὐσ. θ. Χημ. ἡ γλυκερίνη.
- glikanxo-ja**, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. τὸ γλυκάνισον καὶ ἄνισον, **anasoni**.
- glikò-ja**, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ γλυκό (κυρίως τοῦ κουταλιοῦ).
- glistër-glistra**, οὐσ. θ. πληθ.
- glistra**, Ζωολ. 1. (*Lumbricus terrestris*) τὸ σκουλήκι, λουμπρικός ὁ γήινος, ἡ γλίστρα, **karem**, **rrajzë**, 2. οἱ ἔλμινθες, κοιν. λεβίδες, **rre**.
- glob-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα (ἐποπτικὸ διδακτικὸ μέσο).
- globâl-e**, ἐπίθ. 1. συνολικός, ὀλικός, 2. γενικός.
- glukozë-a**, οὐσ. θ. ἡ γλυκόζη ἢ γλύκωμα.
- glutin-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ γλουτένη ἢ γλυτίνη.
- gllabëroj**, ρ. μετ. καταβροχθίζω, καταπίνω, χάφτω, Μετφ. καταχτῶ.
- gllënkë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ γουλιὰ, **pi një** —, πίνω μιά γουλιὰ, **gërrqe**.
- gnëis-i**, οὐσ. ἄρ. Γεωλ. ὁ γνεύσιος.
- gocë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **vajzë**, **çupë**.
- gocë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Ostrea edulis*) τὸ ὄστρεο, κοιν. τὸ στρίδι, ὄστριο τὸ ἐδώδιμον, τὸ κοινότατο στρείδι, — **deti**, **stridhë**, **guackë**, **vosk**.

godinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **ndërtesë**.

godit, ρ. μετ. 1. χτίζω, οἰκοδομῶ, — **një shtëpi**, χτίζω σπίτι, 2. διορθώνω, κανονίζω, **e —i punën**, τὴν διορθώσε, τὴν κανόνισε τὴ δουλιὰ, 3. χτυπῶ, **e —i me pëllëmbë**, τὸν χαστούκισε, 4. ρ. ἄπρὸς. συμβαίνει, τυχαίνει, — **i që atë ditë s'kisha para me vetë**, ἔτυχε ἐκείνη τὴν ἡμέρα νά μὴ ἔχω χρήματα μαζί μου, **u goditën**, χτυπήθηκαν.

goditje-goditja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ χτύπημα, — **e lehtë**, ἐλαφρὸ χτύπημα, — **me grusht**, χτύπημα μέ γροθιά, γροθοκόπημα.

goditur (i, e), ἐπίθ. χτυπημένος, βαρεμένος (ἀπὸ ἀποπληξία), Μετφ. πετυχημένος.

gogël-gogla, οὐσ. θ. πληθ. **gogla**, ὁ κῶνος, τὸ κουκκουνάρι. (τῶν κωνοφόρων δέντρων).

gogësi, ρ. ἄμετ. χασιῶμαι, χασμοῦμαι, χασιουριέμαι.

gogësimë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **gogësirë**.

gogësirë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τὸ χασμούρισμα, τὸ χάσισημα, τὸ χασιουρητό.

gogësit, ρ. ἄμετ. χασιουριέμαι, χασιμέμαι, ἀνοίγω τὸ στόμα.

gogël-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, —**a**, τὸ φόβητρο, τὸ σκιάχτρο, ὁ μπαμπούλας.

gojë-a-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ τραυλός, ὁ ψευδός, ὁ βραδύγλωσσος, ὁ ψελλός, θηλ.—**e**, ἐπίθ.—, —**e**.

gojëk-e, ἐπίθ. στραβόστομος, **gojështrëmbër**.

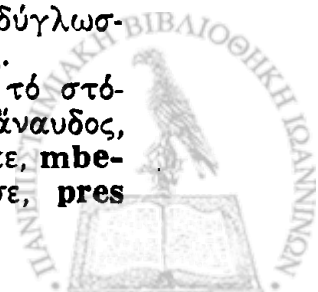
gojarisht, ἐπ. προφορικά, στοματικά, **gojas**.

gojërtë-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ χρυσόστομος, ὁ εὐγλωττος, εὐφραδής, καὶ ἐπίθ.

gojësh-e, ἐπίθ. βραδύγλωσσος, τραυλός, ψευδός.

gojësh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, 1. ὁ στραβόστομος, 2. ὁ βραδύγλωσσος, ὁ τραυλός, ὁ ψευδός.

gojë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ στόμα, **mbeti pa** —, ἔμεινε ἀναυδος, ἀνταπολόγητος, μαγεύτηκε, **mbeti me** — **hapët**, ἀπόρρεσε, **pres**

me — hapët, περιμένω άνυπόμωνα, **s'hapi** —, δέν μίλησε καθόλου, — **t e këqia**, τά κακά στόματα.

gojë asllani, ούσ. θ. Βοτ. βλ. **gojë ujku**.

gojëdhënë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, ή παράδοση, ό θρύλος, **traditë**.

gojëkéq,-e, έπίθ. κακόστομος, κακόγλωσσος.

gojëlashtë, έπίθ. βλ. **gojëndyrë**.

gojëlëshuar, έπίθ. φαφλατάς, άθυρόστομος, φλύαρος, πολυλογάς, **gojëçthurur**.

gojëlidhuri, ούσ. άρ. ό λύκος, κατ'εύφημισμόν, καί sé μερικά μέρη καί τό φείδι, **gojëmbërthyeri**.

gojëmbël, έπίθ. γλυκόστομος, γλυκομίλητος, εύπροσήγορος, **fjalëmbël**.

gojëmbërthyeri, ούσ. άρ. ό λύκος (κατ'εύφημισμόν), **i pagoji**.

gojëmjaltë, έπίθ. μελίρρυτος, γλυκόστομος, μελιστάλαχτος.

gojëndyrë, έπίθ. άθυρόστομος, βρωμόστομος, αισχρολόγος.

gojëprishur, έπίθ. βλ. **gojëkéq**, **gojëlashtë**.

gojështhurur, έπίθ. βλ. **gojëlëshuar**.

gojëtar-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ρήτορας, ό εύφραδής, ό εύγλωττος.

gojëtarí-a, ούσ. θ. ή ρητορική, ή εύφράδεια, ή εύγλωττία, ή καλλιπέπεια.

gojëthatë, έπίθ. **mbeti** —, έμεινε μέ τό δάχτυλο στό στόμα, τάχασε όλα.

gojë ujku, ούσ. θ. Βοτ. (*Antirrhinum majus*) τό άντίρρινο τό μεΐζον, κοιν. σκυλάκι ή λυκάκι, λυκόστομο, φυτό κοσμητικό, **gojë asllani**.

gojëz-a, ούσ. θ. πληθ.—α, 1. ό χαλινός, τό καπίστρι, **ngojë**, 2. τό στοματάκι.

gol-i, ούσ. άρ. πληθ.—α, τό τέρμα, τό γκόλ (ποδόσφαιρο).

golash-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. βλ. **ligavec**.

golle-gollja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **zgavër**.

gomâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. τό γομάρι, τό γαιδούρι, ό γαΐδαρος, ό όνος, **veshijatë**, **magjar**, θηλ.—e, —icë.

gomare - gomarja, ούσ. θ. πληθ.—, ή γομάρα, ή γαιδούρα, ή γαιδάρα.

gomaricë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, βλ. **gomare**.

gomarllëk-u, ούσ. άρ. πληθ. **gomarllëqe**, ή γαιδουριά, ή βλακεία, ή άνοησία, ή κουταμάρα.

gomë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, 1. τό κόμμα (έλαστικό), τό λάστιχο, 2. ή γομαλάστιχα, ό σβηστήρας, ή γόμμα.

gonxhe-gonxhja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **burbuqe**.

gorillë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, Ζωολ. (*Gorilla gona*) ό γορίλλας (ό μέγιστος τών πιθήκων).

goruç-i, ούσ. άρ. πληθ.—α, γέρος μαζεμένος από τά γεράματα, παράλυτος από τά γεράματα.

gorré-ja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **humnere**.

gorricë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, Βοτ. (*Pirus achras*) ή άγριαπιδιά, ή άγριαχλαδιά, Μετφ. Πληθ.—α, οί κουταμάρες, οί άνοησίες, τά τιποτένια πράγματα.

gorrishtë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, τόπος κατάφυτος μέ άγριοαχλαδιές.

goskë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, Ζωολ. βλ. **gocë deti**.

gostí-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό συμπόσιο, τό έπίσημο γεύμα, κοιν. τραπέζι, ζιαφέτι.

gostít, ρ. μετ. φιλεΐω, κερνώ, κάνω τραπέζι, τραττάρω.

gotë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, τό ποτήρι, τό κύπελλο, **kupë**, **qelq**.

gotík,-e, έπίθ. γοτδικός, (ρυθμός), **stili** —, γοτδικός ρυθμός.

govatë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, ή σκάφη, τό σκαφίδι.

gozhdë-a, ούσ. θ. πληθ.—α, τό καρφι, ή καρφίτσα, ήλος.

gozhdòj, ρ. μετ. καρφώνω, καθηλώ, καθηλώνω.

gra-të, ούσ. θ. πληθ. τοῦ **grua**, οί γυναΐκες, βλ. **grua**.

grabit, ρ. μετ. ἀρπάζω, ἀπάγω, κλέβω, ληστεύω, λεηλατώ.

grabitës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἄρπαγας, ὁ ληστής, ὁ κλέφτης.

grabitje-grabitja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἄρπαγή, ἡ λεηλασία, ἡ κλεψιά.

grabitqâr,-e, ἐπίθ. ἀρπαχτικός, **shpend** —ë, ἀρπαχτικά πτηνά.

grackë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ παγίδα, ἡ φάκα, Μετφ. **ra në** —, ἔπεσε στήν παγίδα, **kurth**.

grackë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **lakër e bardhë**.

gradë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ὁ βαθμός (θερμόμετρου, βαρόμετρου), 2. Γεωγρ. ἡ μοίρα παράλληλου ἢ ἰσημερινοῦ, 3. Γεωμ. τὸ 1/360 μέρος τοῦ κύκλου, 4. ὁ βαθμός (ίεραρχίας ὑπαλλήλων ἢ ἀξιωματικῶν).

gradim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ προαγωγή, ὁ προβιβασμός.

gradòj, ρ. μετ. προάγω (κάποιον), προβιβάζω, **gradohem**, προάγομαι, προβιβάζομαι.

graduàl,-e, ἐπίθ. βαθμιαῖος.

gradualisht, ἐπ. βαθμιαῖα, βαθμιαίως, βαθμηδόν.

graduàt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Στρατ. ὁ βαθμοφόρος.

grafik,-e, ἐπίθ. γραφικός.

grafik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, 1. ἡ γραφικὴ παράσταση, τὸ διάγραμμα, ὁ πίνακας, 2. τὸ πρόγραμμα (δουλιᾶς), —u i punës, τὸ πρόγραμμα δουλιᾶς.

grafit-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. ὁ γραφίτης.

grah, ρ. μετ. φωνάζω (στάζω).

gram-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, —na, Βοτ. (*Cynodon dactylon*) κυνόδους ὁ δάκτυλος, κοιν. ἀγριά, ἡ ἀγριάδα, ἡ ἀγρωστis.

gramatikë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ γραμματικὴ.

gramatikòr,-e, ἐπίθ. γραμματικός, **rregullat** —e, οἱ γραμματικοὶ κανόνες, **analizë** —e, γραμματικὴ ἀνάλυση.

graminacë-të, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. τὰ ἀγρωστοειδῆ.

gramofòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,

—a, τὸ γραμμόφωνο, ὁ φωνόγραφος.

granatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ γρανάτα, ἡ χειροβομβίδα.

granit-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. ὁ γρανίτης.

grari-a, οὐσ. θ. πληθ.— (ὁ πληθ. λείπει), τὸ γυναικεῖο φύλο, οἱ γυναῖκες, ἡ γυναικουριά.

grarishte, ἐπίθ. γυναικεῖα, γυναικήσια, **groba** —e, γυναικεῖα ρούχα, γυναικήσια ρούχα.

grashinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Vicia*) ὁ ἀρακάς, ὁ ἀρακάς, κοιν. ὁ βίκος.

gratis, ἐπ. δωρεάν, χάρισμα, τζάμπα.

grathël-grathla, οὐσ. θ. πληθ.—

grathla, Βοτ. βλ. **gjembas**, **gjemb gomari**, **thërreckë**.

gravitaciòn-i, οὐσ. ἄρ. Φυσ. ἡ ἔλξη, ἡ ἔλξις, **ligji i** —it, ὁ νόμος τῆς ἔλξης, ὁ νόμος τῆς ἔλξεως.

gravitët-i, οὐσ. ἄρ. Φυσ. τὸ βάρος, ἡ βαρύτητα, ἡ βαρύτης,

qendra e —it, τὸ κέντρο τοῦ βάρους, **fugia e** —it, ἡ δύναμη τῆς βαρύτητας.

grazhd-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ παχνί, τὸ πανθί, ἡ φάτνη.

greq,-e, ἐπίθ. ἑλληνικός, **kultura** —e, ἡ ἑλληνικὴ μόρφωση.

greq-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ Ἕλληνας, ὁ Ἕλλην, ὁ Ρωμιός, ὁ Γραικός.

greke-grekja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ Ἑλληνίδα, Ἑλληνίς, ἡ Ρωμιά.

grekofòn,-e, ἐπίθ. ἑλληνόφωνας.

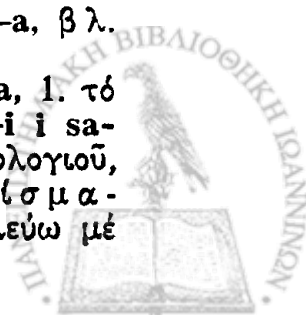
krekomàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ἑλληνόφιλος, ὁ ἑλληνόφρων, ὁ φιλέλληνας, ὁ ἑλληνομανής, ὁ μανιώδης φιλέλληνας, ὁ ἑλληνολάτρης.

greminë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ κρημνός, ὁ γκρεμός, τὸ βάραθρο, ἡ ἄβυσσος, ἡ ἀπόκρημνη πλαγιά, **humnere**, **hon**.

gremis, ρ. μετ. βλ. **rrëzoj**.

grenzë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, βλ. **arëz**.

greq-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, 1. τὸ ἀγκίστρι, 2. ὁ δείχτης, —i i **sahatit**, ὁ δείχτης τοῦ ὥρολογιοῦ, 3. τὸ βελονάκι (κεντρίσμα-τος), **punoj me** —, δουλεύω μέ

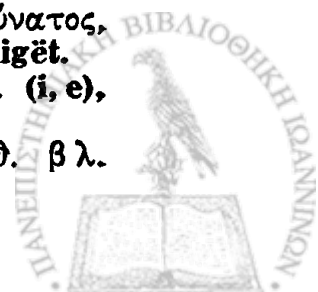

βελονάκι, Μετφ. **ja nxori me** —, του τάβγαλε μέ τό στεγκέλι.
greqisht, έπ. έλληνικά, έλλη-
 νιστί, ρωμέϊκα.
greqishte-greqishtja, ούσ. θ. ή έλ-
 ληνική γλώσσα, τά έλληνικά.
grerë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
 Ζωολ. βλ. **arëz**.
gresë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή
 άγουρίδα, **aguridhe**.
greth-i, ούσ. άρ. πληθ.—a,
 Ζωολ. (*Vespa crabro*) βέσπη ή
 κράβρος, κοιν. ή μεγάλη σφήκα,
 ή σφήγκα, ή σφήξ ή άγριοκόμα-
 νος ή σερσές, **arëz e madhe**.
grevë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή
 άπεργία, —a e **përgjithshme**, ή
 γενική άπεργία, **bëj** —, άπεργώ,
shpall —, κηρύττω άπεργία.
grevist,-e, έπίθ. άπεργιακός, **lëviz-**
ja —e, τό άπεργιακό κίνημα.
grevist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό
 άπεργός.
grevëthyes-i, ούσ. άρ. πληθ.—,
 ό άπεργοσπάστης.
grezdë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ.
gresë.
gribë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό
 λανάρι, ή λανάρα, 2. ή γραβάλα,
 ή τσουγκράνα, 3. είδος διχτιού
 ψαρεύματος.
grifshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
 Ζωολ. (*Garrulus glandarius*) ή
 κίσσα.
grigj-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό
 κοπάδι, τό ποίμνιο, ή άγέλη, **gri-**
gjë.
grigjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ.
grigj.
grih, ρ. μετ. άκονίζω, τροχίζω,
grihoj.
grihë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό
 άκόνι.
grihòj, ρ. μετ. τροχῶ στό άκόνι,
grih.
grij, ρ. μετ. 1. λιανίζω, κόβω ψιλά
 ψιλά, θρυμματίζω, — **duhanin**,
 κόβω τόν καπνό, 2. κατατρώγω,
 χαλνῶ, e **griu krimbi**, τό έφαγε,
 τό κατάφαγε τό σκουλήκι, i **griu**
rrobat, τά κατάσχισε τά ρούχα,
më griu barku, μέ πονεϊ πολύ ή
 κοιλιά, **grihem**, λογομαχῶ, κατα-
 τρώγω τόν έαυτό μου, κουράζομαι
 πολύ, γίνομαι κομμάτια.

grikëll-griklla, ούσ. θ. πληθ.
griklla, Ζωολ. **bregcë**.
grila-t, ούσ. θ. πληθ. τά παρα-
 θυρόφυλλα, οί γρίλλιες.
grill-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ύλισβας,
 ή μαλακόπετρα (είδος μαλα-
 κῆς πέτρας).
grillòj, ρ. μετ. ρινίζω, λιμάρω, κά-
 νω ρινίσματα.
grimcë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό
 τρίμμα, τό μόριο, **thërmí**.
grimcím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
 τό τεμάχισμα, τό θρυμματίσμα.
grimcòj, ρ. μετ. θρυμματίζω, κά-
 νω τρίμματα, κατακομματιάζω,
thërmoj.
grimë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό
 τρίμμα, τό θρύμμα, τό κομματά-
 κι, 2. όλίγο, λιγάκι, **më prit**
një —, περίμενέ με λιγάκι.
grindanjòz,-e, έπίθ. γρινιάρης,
 γκρινιάρης, φιλόνηκος, καυγα-
 τζής, **grindavec**, **gërnjar**.
grindavéc,-e, έπίθ. βλ. **grinda-**
njoz.
grindem, ρ. μέσ. γρινιάζω, γκρινιά-
 ζω, τσακώνομαι, φιλονεικῶ λογο-
 μαχῶ, **zihem**, **hahem me fjalë**.
grindë-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ.
grindje.
grindës,-e, έπίθ. βλ. **grindavec**.
grindje-grindja, ούσ. θ. πληθ.—,
 ή γρίνια, ή φιλονεικία, ή έριδα,
 έρις, ή λοχομαχία, **grindë**.
grip-i, ούσ. άρ. Ιατρ. ή γρίππη.
gris-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ό κο-
 λοκυδοτριφτης, **rende kungulli**.
gris, ρ. μετ. 1. σχίζω, από τήν
 πολλή χρήση, 2. ξεσχίζω.
grisje-grisja, ούσ. θ. τό σχίσιομο,
 τό ξεσχισμα.
griskël-griskla, ούσ. θ. (ό πληθ.
 λείπει) τό λέπι (ψαριουῦ),
luspë.
grish, ρ. μετ. προσκαλῶ (σέ
 γάμο άπλά χωρίς κανί-
 σκι), e —a **për darkë**, τόν
 προσκάλεσα σέ δείπνο, **ftoj**.
grishje-grishja, ούσ. θ. πληθ.—,
 τό κάλεσμα, ή πρόσκληση.
grivë, έπίθ. γρίβας (σταχτι
 άλογο).
grizhël-grizhla, ούσ. θ. πληθ.
grizhla, Ζωολ. βλ. **laraskë**.
gromësi, ρ. άμετ. έρεύγομαι,

ρεύγομαι, κοιν. ρουγκαλιούμαι, **gugsoj**.
gromësirë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό ρέψιμο, τό ρεύξιμο, τό ρουγκάλισμα, ό έρευγμός, τό έρευγμα, **gromësitje**.
gromësitje-gromësitja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ρέξιμο, τό έρευγμα, τό ρουγκάλισμα.
gropë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό λάκκος, ό τάφος, ή γούβα, τό κοίλωμα, ή γούρα, ή γούρνα.
gropësirë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, κοιλώδης τόπος, ή κοιλότητα, ή κοιλάδα.
gropòj, ρ. μετ. άνοιγω λάκκο, γούρα, γούβα, έσκαπτω, 2. θάφτω, θάπτω, παραχώνω, θάβω.
gropore-groporja, ούσ. θ. βλ. **gropësirë**.
groshë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. 1. τό φασούλι, 2. ή φακή, 3. ό όβολός, ή δεκάρα.
groshëz-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Lotus corniculatus*) λωτός ό κερατοφόρος, κοιν. άγριοτριφύλλι.
grua-ja, ούσ. θ. πληθ. **gra-të**, 1. ή γυναίκα, 2. ή σύζυγος.
gruàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό φιλογύνης, ό γυναικάς, ό γυναικομανής, θηλυμανής.
grumbull-i, ούσ. άρ. πληθ. **grumbuj**, ό σωρός, ή στίβα, τό συμμαζευμα, τό πλήθος, έπ. συμμαζευτά, κουβάρι.
grumbullim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή συγκέντρωση, ή συσσωρευση, τό μάζωμα, ή έπισυσώρευση.
grumbullòj, ρ. μετ. συσσωρεύω, έπισωρεύω, μαζώνω, συναθροίζω, συγκεντρώνω.
grunjëra-t, ούσ. θ. πληθ. τά σιτηρά, τά στάρια, **grunjëra-t**.
grunàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό σιτοβολώννας, ή σιταποθήκη, ή άποθήκη σιτηρών, κοιν. άμπάρι, **hambar**.
grunore - grunorja, ούσ. θ. πληθ.—, χωράφι πού ήταν σπαρμένο μέ στάρι, καλαμιές.
grunjtë (i, e), έπίθ. 1. σταρένιος, σταρίσιος, **bukë e —**, σταρίσιο ψωμί, 2. μελαψός, μαυριδερός.
grup-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή

ομάδα, —**i i gjakut**, ή ομάδα αίματος, ό όμιλος, — **sportiv**, άθλητικός όμιλος, τό συγκρότημα, τό σύμπλεγμα.
grupàzh-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή ομάδα, ή φατρία.
grupim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή συγκρότηση, ή συνένωση, ή κατάταξη.
grupòj, ρ. μετ. συγκροτώ, συνενώνω, κατατάσσω.
gurë-i, ούσ. άρ. πληθ.—, και —**t**, ούσ. ούδ. Βοτ. (*Triticum vulgare*) ό σίτος, τό σιτάρι, τό στάρι.
grusht-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, —**a**, 1. ή γροθιά, ή πυγμή, 2. ή φούχτα, ή φουχτιά, ή γούφτα, **një — miell**, μιά φούχτα άλεύρι, **një — njerëz**, λίγοι άνθρωποι, **një — njeri**, μιά σπιδαμή άνθρωπος, — **shteti**, τό πραξικόπημα, ή άνατροπή του καθεστῶτος.
grykakùq-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **gushkuq**.
grykashkë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή λαυμαριά, ή σαλιαρίτσα.
grykë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ό φάρυγγας, ό λάρυγγας, τό λαρύγγι, 2. τό στόμιο, —**a e pusit**, τό στόμιο του πηγαδιου, 3. —**a e malit**, ή χαράδρα, τό στενό, ή κλεισούρα του βουνου, 4. ό πορθμός, (θάλασσας), —**a e detit**, ό πορθμός της θάλασσας, 5. —**a e lumit**, τό στόμιο του ποταμου, ή έκβολή, 6. —**a e vullkanit**, ό κρατήρας ήφαιστείου.
grykës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό φαγάς, ό λαιμαργος, ό άδηφάγος, θ.—**e**.
grykësi-a, ούσ. θ. ή λαιμαργία, ή άπληστία, ή άχορτασιά.
grykòre - grykorja, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. λαρυγγικά, λαρυγγόφωνα (κ, γ, χ).
gryksë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή προσδέλλα, **përparse**.
grymosur (i, e), έπίθ. άδύνατος, λιγνός, ισχνός, **i dobët, i ligët**.
grunjë (i, e), έπίθ. 1. βλ. (i, e), **grunjtë**.
grýnjëra-t, ούσ. θ. πληθ. βλ. **grunjëra-t**.

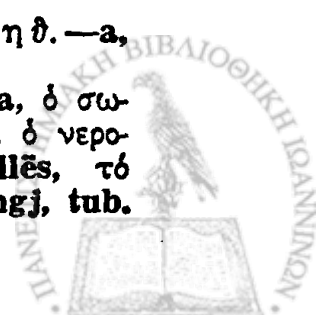

- grýnjtë (i, e)**, ἐπίθ. βλ. **i grunjtë**.
guacë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. **gocë deti**.
gùall-i, οὐσ. άρ. πληθ. **guaj**, 1. τό τσόφλι, —**i i arrës, lë-vozhgë e arrës**, τό τσόφλι καρυδιού, 2. τό καβούκι, τό καύκαλο (χελώννας, σαλίγκκαρου).
guàskë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό ὄστρακο, τό καβούκι, τό τσόφλι, τό κέλυφος.
guàzë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό ὄστρακο τοῦ στρειδιού.
gube-gubja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. πλατύ χτένι, λανάρι, ἡ λανάρρα, 2. ἡ γραβάλα τοῦ χόρτου, 3. εἶδος διχτιοῦ ψαρέματος.
gubere-guberja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ταλαγάννα (ἀπό γίδινο μαλλί πού φτάνει ὡς τὰ γόνατα).
gubë-a, οὐσ. θ. εἶδος ἀσθένειας τῶν προβάτων πού τούς προκαλεῖ τριχόπτωση.
gubëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, χελωνάκια, τὰ χελώνια, οἱ χοιράδες, **breshkëz**.
gucimacë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Picris brassicae*) ἡ κάμπια τῆς κράμβης ἢ βράσκης, τοῦ καμπρολάχανου.
guç-i, οὐσ. άρ. πληθ.—**e**, τό δάγκαμα τοῦ ἀλόγου, **kali zë —, kali kafshon**, τό ἄλογο δαγκάνει.
gudulis, ρ. μετ. γαργαλίζω, γαργαρεύω, γκουτουλῶ, **kilikos**.
gudulisje-gudulisja, οὐσ. θ. τό γαργάλισμα, τό γαργάλεμα, τό γκουτούλισμα.
guerilje-guerilja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ μαχητική ομάδα, μικρή μαχητική ομάδα (παρτιζάνικη).
gufallë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ κουφάλα, ἡ κοιλότητα, ἡ γούβα.
gufë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό σπήλαιο, τό ἄντρο, ἡ σπηλιά, 2. τό κοίλωμα, τό βαθούλωμα, ἡ κοιλότητα (δέντρο), **guvë**.
gufër-gufra, οὐσ. θ. πληθ. **gufra**, ὁ κρατήρας ἡφαιστείου, **krater**.
gufim-i, οὐσ. άρ. τό φούσκωμα, **të gufuarit**.
gufkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. κότα μέ χοντρό λαιμό, 2. ἡ φού-

- ντα ἀπό φτερά κάτω ἀπό τό ράμφος.
gufòn, ρ. άπρόσ. 1. πηγάζει νερό ἀπό τή γῆ, ἀναβλύζει, ἀναβρῦει, βρυσάει, 2. ξεχειλίζει, χύνεται, 3. διαστέλλεται, φουσκώνει, ἀναβράζει, **gufoi buka**, φούσκωσε τό ψωμί, **më — zemra nga gëzimi**, μοῦ σκιρτάει ἡ καρδιά ἀπό τή χαρά, μοῦ πάλλει, μοῦ χτυπάει ἡ καρδιά ἀπό χαρά.
gufònjës,-e, ἐπίθ. ἀναβλυστικός, φουσκωμένος, φουσκωτός.
gugàsh-i, οὐσ. άρ. πληθ.—**a**, βλ. **guhak**.
gugë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό ὑποκάμισο τοῦ μωροῦ παιδιοῦ (στήν παιδικιά κίσια γλώσσα).
guguçe-guguçja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **kumria**.
guguftù-ja, οὐσ. θ. βλ. **kumria**, **guguçe**.
guhàk-u, οὐσ. άρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. (*Columba palumbus*) περιστέρα ἡ πελδονή, κοιν. τό ἀγριοπερίστερο, **gugash**, Μετφ. βλάκας, ἡλίθιος, νωθρός, **idiot, i ngathët, gallof**.
gujatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ὁ φλοιός, —**a e dheut**, ὁ φλοιός τῆς γῆς, **cipa e dheut**.
gujavë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό τσόφλι (καρυδιού, αὐγοῦ), τό κέλυφος, τό τσόφλι, **lëvozhga**.
guksòj, ρ. άμετ. βλ. **gromësij**.
gulçim-i, οὐσ. άρ. 1. ἄσθμα μέ βήχα, 2. ἡ παραχή, ἡ ἐνόχληση, 3. ἡ θλίψη, 4. ἡ δύσπνοια, **astmë**.
gulçòj, ρ. μετ. 1. ἀνησυχῶ, 2. σηκώνω, **gulçova lepurin prej shtrofkës**, σήκωσα τό λαγό ἀπό τή φωλιά του, 3. ρ. άμετ. μόλις ἀναπνέω, ἀσθμαίνω, ἀνησυχῶ καί ρ. οὐδ. φουσκώνω, **gulçohem, shqetësohem, çohem**, ἀνησυχῶ, **të gulçova**, σέ ἀνησύχησα, **vorba gulçoi**, τό τσουκάλι τοῦ φαγητοῦ φούσκωσε, **mos u gulço, mos u shqetëso**, μή ἀνησυχεῖς.
gulçònjës,-e, ἐπίθ. ἀσθματικός, ἀσθμαίνων.
gumëzhij, ρ. άμετ. βομβῶ, βοιζῶ, βοτζῶ, **gumëzhít**.
gumëzhít, ρ. άμετ. βλ. **gumëzhij**.

gumëzhitje-gumëzhitja, ούσ. θ. πληθ.—, ὁ βόμβος, τό βουΐσμα (τῶν μελισσῶν).
gunë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ γούνα, ἡ ταλαγάνα.
gungaç,-e, ἐπίθ. καμπούρης.
gungaç-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ καμπούρης, θηλ.—**e**.
gungallë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. **gjinkallë**.
gungë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ καμπούρα, τό κύρτωμα, οἶδημα, τό κύφωμα, πρῆσμα, Ἰατρ. τά χελωνάκια, τά χελώνια, οἱ χοιράδες, ἐπ.—**a**—**a**, λοφίσκοι, σωροί (γῆς), ἐπίθ. **arrë**—, πετροκάρυδο, σκληρό καρύδι.
gur-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, τό λιθάρι, ἡ πέτρα, ὁ λίθος, — **mulliri**, ἡ μυλόπετρα, — **i raçmuar**, ἀνεκτίμητος, πολύτιμος λίθος, πετράδι, ἀδάμας, — **kali**, ἡ γαλαζόπετρα, ὁ θεϊκός χαλκός, τό γιάρι, — **gëlqerje**, ὁ ἀσβεστόλιθος, — **zjarr**, ἡ τσακμακόπετρα, ὁ πυρόλιθος, ὁ πυρίτης, τό στουρνάρι.
guralëc-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, τό πετράδι, τό πετραδάκι, **lozim**—**ash**? παίζομε τά πεντόβολα;
gurgaç-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, ὁ πυρόλιθος, ἡ τσακμακόπετρα, ὁ πυρίτης, **strall**.
gurgulé-ja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ ἀνακατωσοúra, ὁ πάταγος, ἡ ταραχή, ἡ σύγχυση, ἡ φασαρία, ὁ θόρυβος, 2. πλῆθος ἀνθρώπων.
gurgullim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τό κελάρυσμα, τό γουργούρισμα, τό μουρμουρητό (για νερό), ὁ φλοῖσβος, τό γουργουλητό, — **i i ujit**, τό κελάρυσμα τοῦ νεροῦ.
gurgullon, ρ. ἀμετ. κελαρίζει, γουργουρίζει (τό νερό).
guričkë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό πετραδάκι, μικρή πέτρα, πετρίτσα, τό χαλίκι, **gur i vogël**.
gurmaz-i, ούσ. ἄρ. Ἄνατ. ὁ λάρυγξ, ὁ λάρυγγας, τό λαρύγγι, **gërmaz**.
gurnëc-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. βλ. **skortë i bardhë**.
gurore-gurorja, ούσ. θ. πληθ.—, τό λατομεῖο, κοιν. τό μαντέμι

(μέρος πού βγάζουν πέτρα).
gurosem, ρ. μέσ. ἀπολιθοῦμαι, ἀπολιθώνομαι.
gurtë (i, e), ἐπίθ. 1. πέτρινος, λιθίνος, λιθώδης, 2. σκληρός.
gurth-i, ούσ. ἄρ. Ἰατρ. ἡ λιθίαση.
gurrë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ πηγή (πού βρυσάει πολύ νερό ἀπό βράχο), 2. ἡ πηγή τοῦ ποταμοῦ, **gurrëz**.
gurrëz-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, μικρή πηγή (ὑποκοριστικὸ τοῦ **gurgë**).
gushakùq-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, βλ. **gushkuq**.
gushë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ὁ πρόλοβος, ἡ γκούσα, ἡ σγάρα, (τῶν πτηνῶν), 2. ἡ βρογχόκηλη, τό ἔμπροσθεν τοῦ λαιμοῦ.
gushkùq-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. (*Erithraeus rubecula*) ὁ ἐρύθακος, ὁ ἐρυθρόλαιμος, κοιν. ὁ κοκκινολαίμης.
gushore - gushorja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό περιδέραιο, 2. ἡ σαλιαρίτσα, ἡ λαυμαριά, τό περιλαίμιο.
gusht-i, ούσ. ἄρ. ὁ Αὔγουστος.
gushtericë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. ἡ σαύρα, **hardhje**.
gushtovjeshtë-a, ούσ. θ. ὁ περί τά τέλη Αὔγουστου καί ἀρχές τοῦ Σεπτέμβρη καιρός.
gubernatòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ διοικητής, ὁ κυβερνήτης.
guvertë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **kuvertë**.
gunë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό σπήλαιο, ἡ κουφάλια, τό βαθούλωμα.
guxim-i, ούσ. ἄρ. τό θάρρος, ἡ τόλμη.
guximtâr,-e, ἐπίθ. τολμηρός, θαρραλέος.
guximtâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ δράστης (φόνου, κλοπῆς).
guxòj, ρ. ἀμετ. τολμῶ, κουτάω, θαρρῶ. θαρρεύω.
guzhinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **kuzhinë**.
gyp-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, ὁ σωλήνας, τό λαμνί, — **uji**, ὁ νεροσωλήνας, — **i i pisqollës**, τό λαμνί τοῦ πιστολιοῦ, **qyngj**, **tub**.

GJ

- Gj, gj**, τό ένδέκατο γράμμα του άλβανικου άλφάβητου.
- gjah-u**, ούσ. άρ. 1. τό κυνήγι, **dal për** —, βγαίνω για κυνήγι, **gjuetí**, 2. τό θήραμα, τό θήρευμα, ή άγρα.
- gjahtër-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ή κυνηγός, **gjahtor**, **gjuetar**, **gjahtar**.
- gjahtër-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **gjahtar**.
- gjaj**, ρ. άμετ. 1. όμοιάζω, μοιάζω, **i gjan t'et**, μοιάζει του πατέρα του, **i gjan s'emës**, μοιάζει τής μάνας του, της, 2. **kjo rrobë s'të gjan**, αυτό τό φόρεμα δέν σου πρέπει, 3. μου φαίνεται, νομίζω, **më gjan**, **ashtu më duket**, **më ngjan**, έτσι μου φαίνεται, **si ngjau kjo punë?** πώς συνέβηκε αυτή ή υπόθεση; **ngjaj**, **ngjas**.
- gjak-u**, ούσ. άρ. πληθ.—ra, **gjaqe**, 1. τό αίμα, Μετφ. **ju prish —u**, του χάλασε τό αίμα, **më ngriu gjaku**, τρόμαξα, **i kërcëu —u në tru**, λύσσαξε από τό θυμό του, 2. ή συγγένεια, **jemi të një —u**, είμαστε συγγενείς, **—u ujë s'bëhet**, τό αίμα νερό δέ γίνεται, 3. φόνος, αίματοχυσία, **u bë — i madh**, έγινε μεγάλη αίματοχυσία, 4. ή έχθρα, ή βεντέτα, ή άντεκδίκηση, **mora —un**, πήρα τό αίμα, άντεκδικήθηκα, εκδικήθηκα, **i falí —un**, του χάρησε τό αίμα, συμφιλιώθηκε, 5. Πληθ.—ra-t, τά έμμηνα των γυναικών.
- gjakatër,-e**, έπίθ. αίμοχαρής, αίμοβόρος.
- gjakatër-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό αίμοχαρής, ό αίμοβόρος.
- gjakdërdhje-gjakdërdhja**, ούσ. θ. πληθ.—, ή αίματοχυσία, τό ματοχύλισμα, τό μαχειλιό, **kërdí**.
- gjakës-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό φονιάς, ό φονεύς, 2. ό αίμοχαρής, ό αίμοβόρος, 3. ό έχθρός.
- gjakësi-a**, ούσ. θ. πληθ.—, ό φόνος, **bëj —**, διαπράττω φόνο.
- gjakftohtë**, έπίθ. ψύχραιμος, ήσυχος, ήρεμος, άτάραχος, άντθ.
- gjaknxehhtë**.
- gjakftohtësi-a**, ούσ. θ. ή ψυχραιμία, ή ήρεμία, ή άταραξία, **me —**, ψύχραιμα.
- gjakmarrës,-e**, έπίθ. εκδικητικός, εκείνος που φονεύει για νά πάρει τό αίμα (για άντεκδίκησηση, για εκδίκησηση).
- gjakmarrje-gjakmarrja**, ούσ. θ. ή εκδίκηση, ή άντεκδίκηση.
- gjakndezur**, έπίθ. βλ. **gjaknxehhtë**.
- gjaknxehhtë**, έπίθ. θερμόαιμος, όξύθυμος, παράφορος, ευερέδιστος.
- gjaknxehhtësi-a**, ούσ. θ. ή θερμοαιμία, ή παραφορά, ό θυμός, ή όργή, ή έξαψη, **gjakndezje**.
- gjakòj**, ρ. μετ. αίματώνω, ματώνω, **gjakos**.
- gjakòs**, ρ. μετ. αίματώνω, ματώνω, **gjakoj**.
- gjakosur (i, e)**, έπίθ. ματωμένος, αίματωμένος, αίμόφυρτος, αίμοσταγής.
- gjakpirës-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό αίμοβόρος, ό αίμοδιψής, ό αίμοχαρής, ό αίμορουφήχτης, 2. ό εκματαλλευτής.
- gjakshëm (i)-gjakshme (e)**, έπίθ. αίματηρός, αίματωμένος, αίμοσταγής.
- gjalmë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κορδόνι, τά δέματα των παπουτσιών, ό σπάγγος, **lidhëse**.
- gjalpë-i**, ούσ. άρ. και ούσ. ούδ.—t, τό βούτυρο.
- gjallë**, έπ. ζωντανά, ζωηρά, μέ ζωντάνια, φαιδρά.
- gjallë (i, e)**, έπίθ. 1. ζωντανός, ζών, **gjuhë e —**, ζώσα γλώσσα, 2. ζωηρός, **është i —**, είναι

ζωηρός, **i gjalli i do të gjitha**, ὁ ζωντανός τὰ θέλει ὅλα, **në të gjallë të tij**, ὅσο ζοῦσε αὐτός.

gjallëri-a, οὐσ. θ. ἡ ζωντάνια, ἡ ζωηρότητα, ἡ ζωηράδα, ἡ ζωτικότητα, τό σφρίγος.

gjallërim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀναζωογόνηση.

gjallërisht, ἐπ. ζωηρά, ζωντανά, παιδρά, εὐθυμα.

gjallëroj, ρ. μετ. ἀναζωογονῶ.

gjan, ρ. ἀμετ. βλ. **ngjan**.

gjarë-t (të), οὐσ. οὐδ. τό ἐνδεχόμενο, **ka të** —, μπορεῖ νά εἶναι ἔτσι, φαίνεται νά εἶναι ἔτσι.

gjarpër-gjarpëri, οὐσ. ἄρ. πληθ. **gjarprij**, **gjërpinj**, **gjarpërij**, Ζωολ. 1. τό φίδι, 2. Μετφ. ἄπιστος, ἐχθρός.

gjarpërim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ στροφή, ἡ καμπή, ὁ ἐλιγμός, ἡ ἔρπωση, τό στρίψιμο, τό στριφογύρισμα.

gjarpëroj, ρ. ἀμετ. ἐλίσσομαι, στριφογυρίζω, ἔρπω.

gjarpërushe-gjarpërushja, οὐσ. θ. πληθ. —, τό θηλυκό φίδι, Μετφ. κακή γυναίκα, κακόψυχη, σάν ὄχια.

gjasë-a, οὐσ. θ. 1. ἡ ὁμοιότητα, τὰ σημάδια, ὅπως φαίνεται, — **tjanë të mira**, τὰ σημάδια εἶναι καλά, **me** —, ἴσως, μπορεῖ, 2. ἡ πιθανότητα, **probabiliteti**.

gjasim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ὁμοιότητα.

gjasoj, ρ. ἀμετ. τόν μοιάζω, τόν ὁμοιάζω, τοῦ μοιάζω, **i ngjaj**, **i gjaj**, **i përgjaj**.

gjashtë, ἀριθ. ἕξι, ἕξι, ἕξι.

gjashtë (i, e), ἐπίθ. ἔκτος.

gjashtëdhjetë, ἀριθ. ἐξήκοντα, ἐξήντα.

gjashtëkëndësh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, Γεωμ. τό ἑξάγωνο.

gjashtëmbëdhjetë, ἀριθ. δεκαἕξι, δεκαἕξι.

gjashtëmujor - i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, τό ἑξάμηνο, ἡ ἑξαμηνία, **semestër**.

gjatamân,-e, ἐπίθ. ψηλός, ὕψιλος, ἀντθ. **shkurtabiq**.

gjatâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, βλ. **gjahtar**.

gjatushe, ἐπίθ. ψηλή καί λυγερή, μέ ψηλό καί λεπτό σῶμα.

gjatas, ἐπ. βλ. **gjatazi**,

gjatazi, ἐπ. κατά μήκος.

gjatë, ἐπ. **foli gjerë e** —, μίλησε λεπτομερειακά, **kjo shkon** —, αὐτό διαρκεῖ πολὺ.

gjatë, πρόθ. 1. κατά, — **bregut të detit**, κατά τὴν ἀκροθαλασσιά, 2. κατά τὴ διάρκεια, — **dimrit**, κατά τὴ διάρκεια τοῦ χειμῶνα, κατά τό χειμῶνα.

gjatë (i, e), ἐπίθ. 1. μακρὺς, μακρὺς, **rrugë e** —, μακρὺς δρόμος, **fjalim i** —, ἐκτενὴς λόγος, 2. Γραμμ. **zanore e** —, μακρὸ φωνῆεν, ἐπ. **për së** —i, κατά μήκος, Μετφ. **e ka gjuhën e** —, εἶναι πολυλογάς, φλύαρος, φαφλατάς.

gjatësi-a, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. τό μήκος, τό μάκρος, 2. Γεωγρ. — **gjeografike**, τό γεωγραφικό μήκος.

gjatëj, ρ. μετ. 1. μακρύνω, μακραίνω, **zgjat**, 2. ρ. ἀμετ. κυνηγῶ.

gjatësh,-e, ἐπίθ. μακρούτσικος, ψηλός, **gjatush**.

gjatësh,-e, ἐπίθ. βλ. **gjatësh**.

gjedh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, τὰ γελαδικά, τὰ χοντρά ζῶα.

gjedhe-gjedhja, οὐσ. θ. πληθ. —, τό δείγμα, **mostër**, **model**.

gjetshék, ἐπίθ. ἀνήμπορος, ἀδιάθετος, **i pamundur**.

gjegje-gjegjja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ἀπάντηση, **përgjegje**.

gjëj, ρ. μετ. (ἀδρ. **gjeta**, μετχ. **gjetur**), 1. βρίσκω, εὐρίσκω, ἔξευρίσκω, ἀντθ. **humbas**, 2. ἀνακαλύπτω, 3. συναντῶ, **e gjeta rrugës**, τόν συνάντησα στό δρόμο.

gjël-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, Ζωολ. ὁ κόκκορας, ὁ πετεινός, Μετφ. **i rri** —, τοῦ ἐναντιώνομαι, δέν τοῦ ὑποτάσσομαι, **kokosh**, **kaposh**, — **i egër**, Ζωολ. (*Tetrao urogallus*) ὁ ἀγριοπετεινός, τέτραξ, τετράων, κοιν. χωματίδα ἢ ἀγριογάλλος, **gjelegër**, — **deti**, Ζωολ. (*Meleagris gallinapavo*) ἡ Ἰνδική ὄρνις, ὁ Ἰνδιάνος, ὁ γάλλος, ὁ κοῦρκος.

misrok, gjeldec, biba, θηλ. **pu-lë deti, miskë, pulkë, rikë.**
gjelazéz-i, ούσ. άρ. πλ η θ.—, (Phalacrocorax carbo) ό φαλακροκόραξ, ό φαλακροκόρακας, κοιν. καλιτζακού.
gjelbër (i, e), έπίθ. πράσινος, πρασινωπός, **i blertë.**
gjelbërim-i, ούσ. άρ. ή πρασινάδα, ή χλόη, **blerim.**
gjelbëron, ρ. άμετ. πρασινίζει, ντύνεται στό πράσινο, **bleron.**
gjelbërt (i, e), έπίθ. βλ. **i gjelbër.**
gjellbërës-i, ούσ. άρ. πλ η θ.—, ό μάγειρας, θηλ. —e.
gjellë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, 1. τό φαγητό, **bëj** —, μαγειρεύω, 2. ή ζωή.
gjelltore - gjelltorja, ούσ. θ. πλ η θ.—, τό μαγειριό, ή κουζίνα, τό έστιατόριο, ή ταβέρνα, **restaurant (i vogël).**
gjem-i, ούσ. άρ. τό χαλινάρι, κοιν. τό γκέμι.
gjemb-i, ούσ. άρ. πλ η θ.—a, τό άγκάθι, **gjëmb.**
gjemí-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, τό καίκι, τό ίστιοφόρο (πλοίο), τό καράβι.
gjendarmëri-a, ούσ. θ. ή χωροφυλακή, ή τζανταρμαρία (σέ μερικές άστικές χώρες).
gjendje-gjendja, ούσ. θ. 1. ή κατάσταση, —a e të sëmurit, ή κατάσταση του άσθενή, 2. ή θέση, — **shoqërore,** ή κοινωνική θέση, **zyra e —s civile,** τό ληξιαρχείο, **libri i —s civile,** τό ληξιαρχικό βιβλίο, τό δημοτολόγιο, **gjëndja.**
gjenealogji-a, ούσ. θ. ή γενεαλογία.
gjenealogjik,-e, έπίθ. γενεαλογικός, **druri** —, τό γενεαλογικό δέντρο.
gjeneral-i, ούσ. άρ. πλ η θ.—ë, Στρατ. ό στρατηγός, — **armate,** στρατηγός στρατιάς, — **kolonel,** ό στρατηγός, — **leitnant,** ό αντιστράτηγος, — **major,** ό υποστράτηγος.
gjeneralissim-i, ούσ. άρ. Στρατ. ό άρχιστράτηγος, ό πρώτος στρατάρχης, ό στρατηλάτης (άνώτατος στρατ. τίτλος).

gjeneratë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, ή γενεά, ή γενιά, **brez.**
gjenerator-i, ούσ. άρ. πλ η θ.—ë, Τεχν. ή γεννήτρια, ή ήλεκτρογεννήτρια.
gjenetikë-a, ούσ. θ. ή γενετική.
gjenezë-a, ούσ. θ. ή γένεση.
gjeni-u, ούσ. άρ. πλ η θ.—, ή μεγαλοφυία, ή ιδιοφυία, ό έξοχος νοός, τό δαιμόνιο, τό ταλέντο.
gjenial,-e, έπίθ. μεγαλοφυής, **poet** —, μεγαλοφυής ποιητής, **vepër —e,** μεγαλοφυές έργο, **ide —e,** μεγαλοφυής ιδέα, **njeri** —, ό μεγαλοφυής, ή μεγαλοφυία.
gjenital,-e, έπίθ. γεννητικός, γενετήσιος, **organet —e,** τά γεννητικά όργανα.
gjeodezi-a, ούσ. θ. ή γεωδαισία.
gjeofizikë-a, ούσ. θ. ή γεωφυσική.
gjeograf-i, ούσ. άρ. πλ η θ.—ë, ό γεωγράφος.
gjeografi-a, ούσ. θ. ή γεωγραφία.
gjeografik,-e, έπίθ. γεωγραφικός, **harta —e,** ό γεωγραφικός χάρτης, **pozita —e,** ή γεωγραφική θέση.
gjeokimi-a, ούσ. θ. ή γεωχημεία.
gjeolog-u, ούσ. άρ. πλ η θ.—ë, ό γεωλόγος.
gjeologji-a, ούσ. θ. ή γεωλογία.
gjeologjik,-e, έπίθ. γεωλογικός.
gjeometër-gjeometri, ούσ. άρ. πλ η θ. **gjeometra,** ό γεωμέτρης.
gjeometri-a, ούσ. θ. ή γεωμετρία, — **analitike,** άναλυτική γεωμετρία, — **deskriptive,** παραστατική γεωμετρία.
gjeometrik,-e, έπίθ. γεωμετρικός.
gjëpura-t, ούσ. θ. πλ η θ. τά κουροφέξαλα, οί άνοησίες, οί κουταμάρες, οί παραλογίες, οί βλακειές, **fjalë boshe, dokrra.**
gjer-i, ούσ. άρ. πλ η θ.—a, Ζωολ. (Myoxus glis) ό μυωξός, δασόβιο τρωκτικό θηλαστικό ζώο.
gjer, πρόθ. έως, μέχρι, — **këtu,** έως έδω, — **në Durrës,** μέχρι τό Δυρράχιο, — **më sot,** μέχρι σήμερα, **deri.**
gjeraqinë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, Ζωολ. τό γεράκι, ό ιέραξ, ό ιέρακας, Μετφ. γρήγορη κι'έπιδέξια γυναίκα, σβέλτα, κοιν. γερακίνα (στά λαϊκά τραγούδια).

gjérazi, έπ. σέ πλάτος, σέ φάρδος, **për së gjeri**.
gjerbë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή σταγώνα, ή σταλαγματιά, ή ψεκάδα, **çikë, pikë**.
gjerbòj, ρ. μετ. παίρνω τό άφρόγαλα, τό καιμάκι άπό τό γάλα και ρ. ά μετ. στάζει, **gjerbon**, — **shtëpia**, στάζει τό σπίτι, **pikon shtëpia**.
gjerdàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, τό περιδέραιο, τό περιλαίμιο, **gushore**.
gjerë, έπ. πλατιά, πλατειά, φαρδιά, εύρύχωρα, έκτεταμένα, **u shtri sa gjatë** —, ξαπλώθηκε φαρδιά πλατιά, — **e gjatë**, λεπτομερειακά, **gjerësisht**.
gjerë (i, e), έπίθ. φαρδύς, εύρύς, πλατύς, εύρύχωρος, **masat e —a punonjëse**, οί πλατιές έργαζόμενες μάζες, Μετφ. ύπομονητικός, πλατύκαρδος, **i duruar**.
gjerësi-a, ούσ. θ. τό πλάτος, τό άνοιγμα, ή εύρύτητα, ή άπεραντοςύνη, — **gjeografike**, τό γεωγραφικό πλάτος.
gjerësisht, έπ. πλατιά, φαρδιά, έκτεταμένα, **gjerë**.
gjergjëf-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό τελλάρο (κεντήματος), τό γκεργκέφι.
gjermàn,-e, έπίθ. γερμανικός, **letërsia —e**, ή γερμανική λογοτεχνία.
gjermàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό Γερμανός, θηλ.—**e**.
gjermanisht, έπ. γερμανικά, γερμανιστί.
gjermanishte-gjermanishtja, ούσ. θ. ή γερμανική γλώσσα.
gjersa, σύνδ. μέχρι, μέχρις ότου, έως ότου, ώσπου, **do të punoj — të gdhiet**, θά δουλέψω ώσπου νά ξεμερώσει, **derisa**.
gjertanishëm (i)-gjertanishme (e), έπίθ. ό μέχρι τώρα, μέχρι τουδε.
gjest-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. ή χειρονομία, 2. ή πράξη, ή ενέργεια, — **armiqësor**, έχθρική πράξη, ενέργεια, χειρονομία.
gjesh, ρ. μετ. βλ. **ngjesh (bukën)**.
gjeshtër-gjeshtra, ούσ. θ. πληθ.

gjeshtra, Βοτ. (Genista) ή γένιστη, κοιν. άφάνα, **gjlneshtër**.
gjetës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό εύρητής, ό έφευρέτης.
gjetiu, έπ. άλλού, άλλαχού, **gjetkë**.
gjetje-gjetja, ούσ. θ. πληθ.—, ή εύρεση, ή άνακάλυψη.
gjetkë, έπ. βλ. **gjetiu**.
gjethe-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ή φυλλωσιά, τό φύλλωμα, 2. τό κλαδί, **gjethe**.
gjethe-gjethja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό φύλλο (δέντρου), 2. τό κλαδί (γιά ζωοτροφή τό χειμώνα), τό φύλλωμα, — **delli**, Βοτ. (Plantago) πλαντάγιο ή άρνόγλωσσο, κοιν. κορακοπόδι, χηνοπόδι, ψαλιδόχορτο, περδικοπάτημα, βεντουρόχορτο.
gjethet, ρ. μέσ. φουντώνει, φυλλάνει, γεμίζει μέ φύλλωμα, **gjethe-son**.
gjethe-son, ρ. ά μετ. φουντώνει, φυλλάνει, γεμίζει μέ φύλλωμα, **gjethet**.
gjetimë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. βλ. **krifishë**.
gjë-ja, ούσ. θ. πληθ.—**ra**, 1. τό πράγμα, τό άντικείμενο, πληθ.—**ra**, τά πράγματα, τά είδη, οί άποσκευές, 2. ή δουλιά, ή ύπόθεση, **kjo është tjetër** —, αυτό είναι άλλη δουλιά, ύπόθεση, πράγμα, 3. τίποτε, κάτι τι, **a ke — për të thënë?** έχεις τίποτε νά πεις; **nuk dinte** —, δέν ήξερε τίποτε, **kjo s'është** —, αυτό δέν είναι τίποτε, **s'ka** —, δέν πειράζει, 4. — **e gjallë**, τά ζωντανά (πρόβατα, γίδια κλπ.).
gjë-ri, ούσ. άρ. 1. τό πράγμα, — **pa zot**, πράγμα χωρίς νοικοκύρη, 2. τά ζώα, τό βιός, **kullos gjënë**, βόσκω τό βιό, **gjëri i gjallë**, τό βιός, τά ζώα, τά ζωντανά.
gjëkafshë, άόρ. άντων. κάτι τι, κάτι, **a ka — për të ngrënë?** έχει κάτι (τίποτε) νά φάμε; **gjësendi**.
gjëkundi, έπ. πουθενά, σέ κανένα μέρος, κάπου, **a e ke parë** —? τόν έχεις ίδει πουθενά; **s'duket** —, δέν φαίνεται πουθενά, **s'e gje-**

ta —, δέν τόν βρῆκα πουθενά, σέ κανένα μέρος.
gjëlpërë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. —a, β λ. **gjilpërë**.
gjëmb-i, οὐ σ. ά ρ. π λ η θ. —a, τό άγκάδι, — **gomari**, τό γαιῶδουράγκαθο, τό γομαράγκαθο, Μετφ. **rri si mbi —a**, κάθεται σάν στ'άγκάδια, εἶναι άνήσυχος.
gjëmbaç-i, οὐ σ. ά ρ. Β ο τ. (Carduus nutans) τό όνόπορδο, ό σκόλυμος, κοιν. τό γαιῶδουράγκαθο, **ferreçë, ferreckë, thërreckë, rrëfeshk**.
gjëmbòj, ρ. μετ. άγκυλῶ, άγκυλώνω, τσιμπῶ, **shpoj, ther, thumboj**.
gjëmbtë (i, e), ἐπίθ. άκανθώδης, άκάνθινος, άκανθωτός.
gjëmë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. —, 1. κακή, θλιβερή εἶδηση (ἐπίθ αν ά του), ή συμφορά, ό θλεθρος, μέγα δυστύχημα, ε' — **që na gjeti!** τί μεγάλο κακό, τί συμφορά, πού μās βρῆκε! **ja bëri —n**, του τόκαμε τό κακό, 2. ή βροντή, **gjëmmim, bubullimë**.
gjëmëmàdh,-e, ἐπίθ. κακόμοιρος, δύστυχος, **fatkeq**.
gjëmím-i, οὐ σ. ά ρ. π λ η θ. —e, ή βροντή, ή μπουμπουναριά, ή άντήχηση, ή βοή, τό βογγητό, **bubullimë, oshëtimë**.
gjëmòj, ρ. μετ. 1. βροντῶ, ήχῶ, άντηχῶ, μπουμπουνίζω, κάνω θόρυβο, βουίζω, θορυβῶ, κροτῶ, **gjëmojnë malet**, βουίζουν (άντηχοῦν) τά βουνά, **gjëmon deti**, βρύχεται (μουγγρίζει) ή θάλασσα, **gjëmon shtëpia**, βουίζει (άχάει) τό σπίτι, ρ. άπρόσ. **gjëmòn**, βροντάει, μπουμπουνίζει, μπουμπουνάει, 2. ξατρέχω, διώκω, **ndjek, gjimòj**.
gjëndër-gjëndra, οὐ σ. θ. π λ η θ. **gjëndra**, ό άδένας.
gjëndje-gjëndja, οὐ σ. θ. β λ. **gjëndje**.
gjërë, ἐπ. β λ. **gjerë**.
gjërë (i, e), ἐπίθ. β λ. **i gjerë**.
gjërësi-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. —, β λ. **gjerësi**.
gjësendi, άόρ. άντων. β λ. **gjëkafshë**.
gjëzë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. —a, τό

αίνιγμα, ό γρίφος, **gjëzë e gjëzë, kashë e lashë**.

gjì-ri, οὐ σ. ά ρ. π λ η θ. —, 1. τό στῆθος, ό θώρακας, 2. ό μαστός, τό βυζί, **i jap — fëmijës, i jap sisë**, βυζάνω τό παιδί, **e mban në** —, τό κρατάει στήν άγκαλιά, Μετφ. **në — të familjes**, στους κόλπους τῆς οίκογένειας, **nga —ri i popullit**, από τους κόλπους του λαού, από τό λαό, 3. Γεωγρ. ό κόλπος, — **i detit**, κόλπος τῆς θάλασσας.

gjigant-i, οὐ σ. ά ρ. π λ η θ. —ë, ό γίγαντας, ό γίγας, **vigan**.

gjilpërë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. —a, 1. τό βελόνι, ή βελόνα, 2. τό καρφοβέλονο, ή καρφίτσα, τό καρφιτσάκι, 3. — **e sahatit**, ό άξονας του ώρολογιού, — **e bu-sullës**, ή βελόνη, ό δείκτης τῆς πυξίδας, Μετφ. **i bëri një** —, του έκαμε μιá ένεση, **as një majë —e**, ούτε βελόνι, καθόλου, τίποτε, **gjëlpërë**.

gjilpëryer-i, οὐ σ. ά ρ. 1. ή σακ(κ)ορ(ρ)άφα, 2. τό σουβλί.

gjimnastikë-a, οὐ σ. θ. ή γυμναστική.

gjimnàz-i, οὐ σ. ά ρ. π λ η θ. —e, τό γυμνάσιο.

gjimnastikòr,-e, ἐπίθ. γυμναστικός, **ushtrime —e**, γυμναστικές άσκήσεις.

gjimnazist-i, οὐ σ. ά ρ. π λ η θ. —ë, —a, ο γυμνασιόπαις, μαθητής γυμνασίου, τό γυμνασιόπαιδο.

gjimòj, ρ. μετ. 1. διώκω, τρέχω, ξατρέχω, **i gjimon mbrapa**, τόν ξατρέχει, τόν καταδιώκει, 2. βροντῶ, άντηχῶ.

gjinde-gjindja, οὐ σ. θ. περιληπτικό, τό πλήθος, ό όχλος, ό λαός, ή μάζα, **gjindja e shtëpisë**, οί άνθρωποι του σπιτιού.

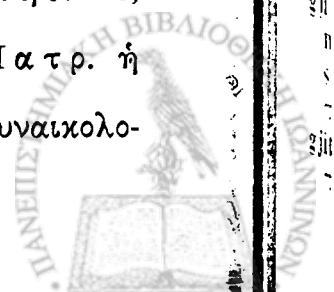
gjindje-gjindja, οὐ σ. θ. περιληπτικό, β λ. **gjinde**.

gjindore - gjindorja, οὐ σ. θ. Γραμμ. ή γενική (πτώση).

gjinekolog-u, οὐ σ. ά ρ. π λ η θ. —ë, ό γυναικολόγος.

gjinekologji-a, οὐ σ. θ. 'Ιατρ. ή γυναικολογία.

gjinekologjik,-e, ἐπίθ. γυναικολογικός.

gjineshtër-gjineshtra, ούσ. θ. πληθ. **gjineshtra**, Βοτ. τό σπάρτο, τό βοῦρλο (φυτό), **gjeshtër**.

gjingjërë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **grashinë**.

gjini-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό γένος, ή καταγωγή, ή συγγένεια, **gjiri-a**, 2. Γραμμ. τό γένος, —a **mashkullore**, τό αρσενικό γένος, —a **femërore**, τό θηλυκό γένος, —a **asnjanëse**, τό οὐδέτερο γένος, 3. Βιολ. τό γένος, τό είδος.

gjinkallë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Cicada) ό τέτιξ, κοιν. ό τζιτζικας, ό τσίντσιρας, **cinxër**.

gjips-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό γύψος, ή γυψοκονία, ή γυψόσκονη.

gjirafë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Camelopardalis) ή καμηλοπάρδαλις, ή καμηλοπάρδαλη.

gjiri-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **gjini-a**.

gjiriz-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, —a, τό κανάλι άποχωρητηρίου, ό βόθρος, ό όχετός, ή γούρα του νεροχύτη, του άποχωρητηρίου.

gjirmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή έστία, ή όμπλή, τό τζάκι (τό μέρος πού ανάβομε τή φωτιά).

gjisht-i, ούσ. άρ. βλ. **gisht**.

gjishtëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **gishtëz**.

gjitare, έπίθ. μαστοφόρος, (λεγεταί για τά ζῶα πού δίνουν πολύ γάλα), γαλατερή.

gjitare-t, ούσ. θ. πληθ. τά μαστοφόρα ζῶα, τά θηλαστικά.

gjithandëj, έπ. παντού, e **kërkova** —, τόν ζήτησα παντού, πανταχού, σ'όλα τά μέρη, **kudo**, **gjithkund**.

gjithanshëm (i) - gjithanshme (e), έπίθ. πολύπλευρος, όλόπλευρος, **ndihmë e** —, όλόπλευρη βοήθεια.

gjithaq, έπ. τόσο πολύ, **aq shumë**, **aq fort**, **ullinjte s'kanë** — **sivjet**, οι έλιές δέν έχουν και τόσο πολύ έφέτος.

gjithashtu, έπ. έπίσης, όμοίως, παρομοίως, όμοια, παράμοια.

gjithazi, έπ. γενικά, συνολικά, τό όλον, τό σύνολο, **gjithsejt**.

gjithshkë, άόρ. άντων. τό πάν, τό κάθε τι, ότιδήποτε.

gjithë (të) - gjitha (të), άόρ. άντων. όλoi, όλες, όλα, **ai i ditë** —a, αυτός τά ξέρει όλα, (të) **gjithë burrat**, όλoi οι άνδρες, (të) —a **gratë**, όλες οι γυναίκες, **ka hequr dorë së gjithash**, τράβηξε χέρι άπ'όλα.

gjithë, έπίθ. όλος, όλη, όλόκληρος, πληθ.—, και **të gjithë**, — **bota**, όλος ό κόσμος, — **klasa**, όλη ή τάξη, — **ditën**, όλη τήν ήμέρα, **me — mend?** μέ τά σωστά, αλήθεια, στά σοβαρά; — e —, **gjithsejt**, όλο — όλο, συνολικά.

gjithësi-a, ούσ. θ. τό σύμπαν, ή οικουμένη, ή ύφήλιος, **rruzullimi**.

gjithfarë, άόρ. έπίθ. παντοία, διάφορα, ποικίλα, κάθε είδους, — **sendesh**, διάφορα, κάθε είδους πράγματα, **me — mjetesh**, μέ παντοειδή, μέ κάθε λογής μέσα.

gjithkund, έπ. παντού, πανταχού, **kudo**.

gjithkush, άόρ. άντων. ό καθένας, έκαστος, — **të tijnë**, ό καθένας τό δικό του, — e **di**, ό καθένας τό ξέρει.

gjithmonë, έπ. πάντα, πάντοτε, **për —**, για πάντα, αιώνια.

gjithnjë, έπ. πάντα, πάντοτε, **vjen —**, έρχεται πάντα, **përherë**.

gjithsaherë, έπ. κάθε φορά, όσες φορές, κάθε φορά πού, όσάκις.

gjithsecili, άόρ. άντων. ό καθένας, έκαστος, θηλ.—a.

gjithséjt, έπ. συνολικά, γενικά, τό όλον.

gjithsesi, έπ. όπωςδήποτε, όπως και νάναι, όπως και νάρθει ή δουλιά.

gjizër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ύποτυροκόμος, ό βοηθός του τυροκόμου.

gjizë-a, ούσ. θ. ή μυζήθρα.

gjobër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. εκείνος πού επιβάλλει τό πρόστιμο, 2. ό άγροφύλακας.

gjobë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό πρόστιμο, χρηματική τιμωρία.

gjobit, ρ. μετ. επιβάλλω πρόστιμο, προστιμάω, **gjoboj**.
gjobitje-gjobitja, ούσ. θ. πληθ.—, ή επιβολή πρόστιμου, τό προστιμάρισμα.
gjōja, έπ. τάχα, δῆθεν, τάχατες, σάμπως, **kinse**,
gjōks-i, ούσ. άρ. 1. τό στῆθος, ό θώρακας, τό στέρνον, 2. τά στήθη, ό κόλπος, οί μαστοί, τά βυζιά.
gjol-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή λίμνη, 2. ό βάλτος, τό έλος, τό τέλιμα.
gjollë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, οί πλάκες πάνω στίς όποιες βάζουν τό άλάτι για να φάνε τά πρόβατα, **vgjollë**.
gjon-i, ούσ. άρ. Ζωολ. (Otus scops scops) ό σκώψ, κοιν. ό γκιώνης, και **qok**, **qokth**, θηλ. **çotë**.
gjonth-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. ή φυλλόψειρα.
gjurë (i, e), έπίθ. δύστυχος, κακόμοιρος, άτυχος, άξιολύπητος, έρημος, όρφανός.
gju-ri, ούσ. άρ. πληθ.—**një**, τό γόνατο, Μετφ. **i bie në gjunjë**, του πέφτω στα γόνατα, τόν ίκετεύω.
gjūaj, ρ. μετ. 1. κυνηγῶ, κυνηγάω, 2. κάδομαι σ'επιφυλακή, ανοίγω τά μάτια μου τέσσερα, κατασκοπεύω, ένεδρεύω, άνιχνεύω, παρακολουθῶ, 3. χτυπῶ, — **me gur**, λιθοβολῶ, 4. πυροβολῶ.
gjuetar-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **gjahtar**,
gjuetar-a, ούσ. θ. τό κυνήγι, **gjahu**.
gjuhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. ή άφύη, κοιν. ή σαρδέλλα, **cironkë**.
gjuhë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή γλώσσα, —a **amëtare**, ή μητρική γλώσσα.
gjuhëlopë-a, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Anchusa officinalis*) άγχουσα ή βαφική, κοιν. βοϊδόγλωσσα.
gjuhëmbajtur, έπίθ. βραδύγλωσσος.
gjuhësi-a, ούσ. θ. ή γλωσσολογία.
gjuhësor,-e, έπίθ. γλωσσικός, γλωσσολογικός.

gjuhëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό γλωσσίδι τῆς καμπάνας.
gjumash,-e, έπίθ. ύπναράς, ύπνιαρης, νυσταλέος.
gjumë-i, ούσ. άρ. ό ύπνος, —i **i parë**, ό πρωτόύπνος, **kam —**, νυστάζω, έχω ύπνο, **dhoma e gjumit**, τό δωμάτιο του ύπνου, ή κρεβατοκάμαρα, **vë në —**, αποκοιμίζω.
gjumëmádh,-e, έπίθ. βλ. **gjumash**.
gjumëzi-gjumëzezë, έπίθ. κακόμοιρος, μαυρότυχος, δύστυχος.
gjunjazi, έπ. γονατιστά, γονυπετῶς, **gjunjas**.
gjunjëzohem, ρ. μέσ. γονατίζω, πέφτω στα γόνατα, Μετφ. ύποκύπτω, **gjunjëzoi**, ρ. μετ. γονατίζω, κάμπτω κάποιον.
gjurmë-a, ούσ. θ. πληθ.—, —a, τό ίχνος, τό πάτημα, ή πατησιά, τό αποτύπωμα, **i ra për —**, τόν ανακάλυψε, τόν πῆρε μυρουδιά, **fsheh —t**, αποκρύπτω τά ίχνη.
gjurmime-t, ούσ. θ. πληθ. 1. οί έρευνες (έπιστημονικές), 2. (ό ένικός), ή παρακολούθηση, ή άνίχνευση, ή αναζήτηση άκολουθώντας τά ίχνη.
gjurmōj, ρ. μετ. αναζητῶ ακολουθώντας τά ίχνη, — **derrin**, αναζητῶ τό γουρούνι, (άπό τά ίχνη του), 2. άνιχνεύω, παρακολουθῶ, κατασκοπεύω, ίχνηλατῶ.
gjykatë-a, ούσ. θ. Νομ. τό δικαστήριο, —a **e lartë**, τό άνώτατο δικαστήριο, —a **ushtarake**, τό στρατοδικείο, —a **popullore**, τό λαϊκό δικαστήριο.
gjykatës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Νομ. ό δικαστής, **gjyqtar**.
gjykatore - gjykatorja, ούσ. θ. πληθ.—, Νομ. τό δικαστήριο, ή έδρα δικαστηρίου, ή αίθουσα δικαστηρίου.
gjykim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή κρίση, ή γνώμη, **sipas —it tim**, κατά τήν κρίση, κατά τή γνώμη μου, 2. τό λογικό, ή σύνεση, ή φρόνηση, ή λογικότητα, **burrë me —**, άνδρας μέ σύνεση, μέ λογικό, μέ λογική, e **humbi**

—in, έχασε τή λογική, 3. ή διαδικασία, ή εκδίκαση, 4. ή δικαστική απόφαση.

gjkòj, ρ. μετ. 1. δικάζω, κρίνω, 2. γνωμοδοτώ, σχηματίζω γνώμη.

gjkùes,-e, επίθ. δικαστικός, **trupi** —, τό δικαστικό σώμα.

gjyle-gjylja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή όβίδα, τό βλήμα, 2. Άθλητ. ή σφαίρα, **hedhja e** —s, ή σφαιροβολία.

gjym-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ύδροδοχείο, κοιν. τό γκιούμι.

gjymsamí-u, ούσ. άρ. κατά τό ήμισυ ποντικός (δημιούργημα τής άλβανικής λατικής μυθολογίας).

gjymtë (i, e), επίθ. άκρωτηριασμένος, σακάτης, άνάπηρος, έλλιπής.

gjymtím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό έλάττωμα, σωματικό έλάττωμα, 2. ό άκρωτηριασμός, τό σακάτεμα.

gjymtòj, ρ. μετ. άκρωτηριάζω, σακατεύω, κολοβώνω, καθιστώ άνάπηρο.

gjymtyrë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. οί κλειδώσεις, οί άρθώσεις, οί άρμοί, 2. τά μέλη του σώματος, (χέρια, πόδια).

gjynàh-u, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άμαρτία, τό άμάρτημα, **ka hyrë në** —, άμάρτησε, κριματίστηκε, **laj** —et, πληρώνω άμαρτίες, **sa** —! τί κριμα!

gjyq-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Νομ. 1. ή δίκη, 2. τό δικαστήριο.

gjyqësòr,-e, επίθ. δικαστικός, **veprime** —, δικαστικές έέργειες, πράξεις.

gjyqtàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Νομ. 1. ό δικαστής, **gjykatës**, 2. ό διαιτητής (παιγνιδιού), **arbitër**.

gjyrýk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό φυσητήριο, ή φύσα, τό φυσερό, φυσούνα (του σιδερά).

gjysmàk,-e, επίθ. ήμιτελής, ήμιμαθής, μισός, ήμμερής, **masa** —e, ήμίμετρα.

gjysmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό μισό, τό ήμισυ, έπ. **për** —, έξ ήμισείας, μισό και μισό, μεσιακά, — **lakuriq**, μισόγυμνος, — **i marrë**, μισότρελλος.

gjysmëhënë-a, ούσ. θ. ή ήμισέληνος, τό μισοφέγγαρο, — **a e kuqe**, ή έρυθρά ήμισέληνος.

gjysmërrëth-i, ούσ. άρ. πληθ. **gjysmërrathë**, Γεωμ. τό ήμικύκλιο.

gjysmëzyrtàr,-e, επίθ. ήμιέπισημος.

gjysmòj, ρ. μετ. μισιακιάζω, χωρίζω σε δύο, διχοτομώ.

gjysh-i, ούσ. άρ. πληθ.—ër, —a, 1. ό παππούς, ό πάππος (ό πατέρας του πατέρα και ό πατέρας τής μητέρας), **im** —, ό παππούς μου, **yt** —, ό παππούς σου, **i** —**i**, ό παππούς του, της, 2. ό ήγούμενος τεκέ (μοναστηρίου) μπεκτασήδων.

gjyshe-gjyshja, ούσ. θ. πληθ.—, ή γιαγιά, ή νόνα, ή μάμη, **ime** —, ή γιαγιά μου, **jot** —, **gjyshja jote**, ή γιαγιά σου, **e** —**ja**, ή γιαγιά του, της.

gjzlykë-t, ούσ. άρ. πληθ. τά ματογυάλια, **syze**.

H

H, h, τό δωδέκατο γράμμα τοῦ ἄλβανικοῦ ἀλφάβητου.

ha, ρ. μετ. (ἄρ. *hëngra*, προστ. *ha*, μετχ. *ngrënë* καί *hangër*), τρώγω, ἀντθ. **vjell**, ξερνώ, — **drekën**, γευματίζω, γιοματίζω, — **darkën**, δειπνῶ, **e hëngri dheu i zi**, τόν ἔφαγε ἡ μαύρη γῆς, πέθανε, **u hëngrën**, τσακώθηκαν, λογομάχησαν, φαγώθηκαν.

habër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ εἶδηση, ἡ ἀγγελία, ἡ πληροφορία, τό νέο, κοιν. τό χαμπέρι, **lajm**.

habí-a, οὐσ. θ. ἡ ἐκπληξη, ἡ κατάπληξη, ἡ ἀπορία, ἡ ἐκσταση, ὁ θαυμασμός.

habít, ρ. μετ. καταπλήττω, καταπλήσσω, ἐκπλήσσω.

habitem, ρ. μέσ. ἀπορῶ, ἐκπλήσσομαι, ἐκπλήττομαι, μένω ἐκστατικός, θαυμάζω.

habítje-habítja, οὐσ. θ. βλ. **habí**.

habitore-habitorja, οὐσ. θ. Γραμμ. ἔγκλιση θαυμαστική, ἀπορίας, θαυμασμοῦ (δέν ὑπάρχει στήν ἑλληνική), **s'paskam fare**, δέν ἔχω καθόλου! (ὅταν ἐκφράζομε τήν ἀπορία μας γιατί νομίζαμε πώς εἶχαμε, ἐνῶ δέν ἔχομε).

habitshëm (i)-habitshme (e), ἐπίθ. 1. θαυμαστός, παράξενος, καταπληκτικός, 2. ἀφηρημένος, σαστισμένος.

habitur (i, e), ἐπίθ. ἐκπληκτος, ἐκστατικός, κατάπληκτος.

hàe-ja, οὐσ. θ. πληθ.—**na**, τό φαγητό, ἡ τροφή (τῶν ἀνθρώπων).

hàes,-e, ἐπίθ. 1. φαγώσιμος, 2. λαίμαργος, πολυφαγός, **hamës**.

hair-i, οὐσ. ἄρ. ἡ προκοπή, ἡ ὠφέλεια, τό χαῖρι, **s'bën** —, δέν κἀνει προκοπή, **mos pafsh** —! νά

μή ἰδεῖς προκοπή, νά μή ἰδεῖς χαῖρι (κατάρρα).

hajät-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τό ἐξώστεγο, κοιν. τό χαγιατι, αὐλή σκεπασμένη, χῶλ.

hàjde, πληθ. —**ni**, ἐπιφ. 1. ἔλα, ἐλάτε! **hajde, hajde!** ἔλα, ἔλα, ἄντε, ἄντε! 2. πήγαινε!

hajduçe, ἐπ. κλέφτικα, **iku** —, ἔφυγε ἀπαρατήρητος, κλέφτικα, κρυφά, λαθραῖα.

hajdüt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, —**ër**, ὁ κλέφτης, ὁ ληστής, ὁ λωποδύτης, θηλ.—**e**, —**kë**, κλέφτρα, — **i natës**, κλέφτης τῆς νύχτας.

hajdutëri-a, οὐσ. θ. 1. ἡ κλοπή, ἡ κλεψιά, 2. περιληπτικό, ἡ κλεφτουριά, οἱ κλέφτες.

hajmalí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό φυλαχτό, τό χαῖμαλί, τό φυλαχτάρι.

hàjthëm (i)-hàjthme (e), ἐπίθ. ξερακιανός, ξεραγκιανός.

hajvàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, —**a**, τό ζῶο, τό κτῆνος, κοιν. τό χαῖβάνι, Μετφ. βλάκας, χοντρός.

hak-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **haqe**, βλ. **hakë**.

hakë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ ἀνταμοιβή, ἡ πληρωμή, 2. τό δίκιο, **ke** —, ἔχεις δίκιο, 3. ἐκδίκηση, ἡ ἀντεκδίκηση, **marr** —**n**, παίρνω τό δίκιο, ἐκδικούμαι, **hak**.

hakmerrem, ρ. μέσ. ἐκδικούμαι κατά τινος, ἀντεκδικούμαι, παίρνω ἐκδίκηση.

hakmarrës,-e, ἐπίθ. ἐκδικητικός, ἐκδικητής, ἐκείνος πού παίρνει τό δίκιο, φιλέκδικος.

hakmarrje-hakmarrja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἐκδίκηση, ἡ ἀντεκδίκηση, ἡ βεντέτα.

halà, έπ. βλ. *edhe, ende, akoma*.
halë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό άγανο, 2. τό ψαροκόκκαλο, — **peshku**, τό ψαροκόκκαλο, Μετφ. **e ka — në sy**, δέν μπορεί νά τόν ιδεί, τόν μισεί, 3. Βοτ. (*Pinus nigra*) πίτυς ή αύστριακή ή μέλαινα, κοιν. άγριόπευκο.
halinòs, ρ. μετ. καταφθείρω, **e — i sëmundja**, τόν κατέφθειρε ή άσθένεια και δέν μπορεί νά γιατρευτεί.
haliq-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό πετραδάκι, τό χαλίκι, **zall, vend —**, ή χαλικαριά.
halorë-t, ούσ. άρ. πληθ. Βοτ. τά κωνοφόρα, δέντρα άειθαλή, μέ βελονοειδή φύλλα.
halucionaciòn - i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή ψευδαίσθηση (πλάνη των αίσθήσεων), παραιοσθηση, ψευδαιοσθησία.
hall-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή φροντίδα, ή μέριμνα, ή έγνοια, κοιν. τό χάλι, **është në — të madh**, έχει μεγάλο χάλι, **nga — i të shqetësòj**, από τή μεγάλη ανάγκη sé άνησυχώ, **bëra —**, κατόρθωσα νά βρώ (κάτι) πού είχα ανάγκη.
hallakàs, ρ. μετ. διασκορπώ, — **pulat**, διασκορπώ τίς κότες, **u hallakatën**, διασκορπίστηκαν.
halláll-i, ούσ. άρ. τό χάρισμα, τό χαλάλι, έπ. — **të qoftë**, χαλάλι νά σου γίνει, **bëj —**, χαρίζω, συγχωρώ.
hallexhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό πολύφροντις, ό ένδεής, ό φτωχός, ό δυστυχής, εκείνος πού έχει χάλια, πάμπτωχος, **nevojtar**.
hallë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή θεία (άπό πατέρα).
hallkë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό κρίκος, ό δακτύλιος, ό χαλκάς.
hallvë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό χαλβάς.
hamáll-i, ούσ. άρ. πληθ. **hamaj**, ό άχθοφόρος, ό χαμάλης, ό φορτωτής, ό φορτοεκφορτωτής.
hamallëk-u, ούσ. άρ. 1. ή βαρειά δουλιά, κοιν. τό χαμαλίκι, 2. ή άχθοφορία, τά χαμαλιάτικα, τά άχθοφορικά, Μετφ. ή δουλιά χωρίς κέρδη, ή βαρειά δουλιά.

hambâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ή σιταποθήκη, ή άποθήκη σιτηρών, ό σιτοβολώννας, κοιν. τό άμπάρι.
hamëndje-hamëndja, ούσ. θ. ή είκασία, ό στοχασμός, ό συμπερασμός.
hamës,-e, έπίθ. φαγάς, λαίμαργος, **grykës, ngrënës**.
hamës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό φαγάς, ό λαίμαργος, **grykës, ngrënës**.
hamëshòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, τό βαρβάτο άλογο, επιβήτορας, επιβήτωρ, άλογο διασταύρωσης.
hamull-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **hamullore**.
hamullore-hamullorja, ούσ. θ. πληθ.—, ή καλαμιά (χωράφι πού θερίστηκε και πού πρώτα ήταν σπαρμένο μέ σιτάρι, κριθάρι, βρώμη, καλαμπόκι κλπ.).
hamurik-u, ούσ. άρ. πληθ. **hamuric**, ό άσπάλαξ, ό τυφλοπόντικας, **urithi**.
han-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό πανδοχείο, κοιν. τό χάνι.
hane, έπ. πρό πολλοῦ, — **sa ka që kam ardhë**, ήρθα πρό πολλοῦ έδῶ, έχω πολλή ῶρα πού έχω έρθει.
hanko-ja, ούσ. θ. πληθ.—, έτσι φώναζαν τίς μωαμεθανίδες γυναίκες.
hanxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό πανδοχεύς, κοιν. ό χαντζής.
hap-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, 1. τό βήμα, **çap**. 2. τό διάβημα, **bëri — at e duhura**, έκαμε τά άναγκαία διαβήματα, 3. τό καταπότι, κοιν. τό χάπι (φάρμακο).
hap-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, Ίατρ. τό καταπότι, κοιν. τό χάπι, τό δισκίο.
hap, ρ. μετ. 1. άνοίγω, **çel**, άνοίγω μέ τό κλειδί, άντθ. **mbyll, kyç, ndryj**, κλειδώνω μέ τό κλειδί, 2. ιδρύω, θεμελιώνω, — **një shkollë**, ιδρύω ένα σχολείο, 3. διαδίδω, κυκλοφορώ, — **fjalë**, διαδίδω, — **iajmin**, διαδίδω τήν είδηση, 4. αρχίζω, κάνω αρχή, — **mbledhjen**, αρχίζω τή σύσκεψη,

τή συνεδρίαση, 5. ρ. άμετ. άνθῶ,
—en lulet, άνθισαν, άννοιξαν τά
λουλούδια, —i koha, αϊθρίασε,
καθάρισε (ό ούρανός), ξάνοιξε
ό καιρός, ξαστέρωσε, i — sytë,
τόν μαθαίνω, na —e punë, μάς
έβγαλες δουλιά, φασαρίες, u —
fjala, διαδόθηκε ό λόγος, u —
dita, μεγάλωσε ή μέρα, πῆρε ή
μέρα, hapem, ξανοίγομαι, άνοί-
γομαι.

hapaçél,-e, έπίθ. βλ. **hapmadh**.
hapë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ.
hap.

hapësirë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
1. ό χῶρος, τό διάστημα, τό άχα-
νές, τό κενό, —a kozmike, τό
κοσμικό διάστημα, τό διάστημα,
—a ajrore, ό έναέριος χῶρος,
2. ό άνοιχτός χῶρος, ό χῶρος.

hapët, έπ. άνοιχτά, i foli —,
τοῦ μίλησε άνοιχτά, me ballë —,
άφοβα, άσπροπρόσωπα.

hapët (i, e), έπίθ. 1. έκτεταμένος,
πλατύς, fushë e —, έκτεταμένη
πεδιάδα, 2. άνοιχτός (για χρώ-
ματα), όχι βαθύς, σκοῦρος, e
kuqe e —, άνοιχτό κόκκινο
(χρῶμα), 3. άνοιχτόκαρδος,
εϊλικρινής.

hapje-hapja, ούσ. θ. τό άνοιγμα,
ή έναρξη, ή αρχή, hapja e shko-
llave, τό άνοιγμα (ή έναρξη)
τῶν σχολείων, hapje tokash, τό
ξεχέρσωμα, τό άνοιγμα γῆς.

hapmàdh,-e, έπίθ. εκείνος πού
έχει μεγάλη δρασκελιά, hapaçel.
haps-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ.
çelës.

haps-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ.
burg.

haptas, έπ. άνοιχτά, φανερά,
άπερίφραστα, εϊλικρινά, άνοιχτό-
καρδα, σταράτα, όλοφάνερα, i
kam folur —, τοῦ μίλησα άνοι-
χτά, σταράτα.

hapur (i, e), έπίθ. άνοιχτός, ξεσκέ-
παστος, ξέσκεπος, i hapët.

harabél-i, ούσ. άρ. πληθ.—a,
Zwol. (Passer domesticus)
στρουθός ό οικιακός, κοιν. ό
σπουργίτης, τό σπουργίτι, τό
στρουθίο, trumcak, rabeckë,
spurdhiq.

haràç-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό

κεφαλικός φόρος, ό φόρος ύποτέ-
λειας, κοιν. τό χαράτσι.

haràm-i, ούσ. άρ. τό άδικο, τό
άθέμιτο, κοιν. τό χαράμι,
άντθ. hallall, të qoftë —! νά
σοῦ γίνει χαράμι! e ha bukën
—! τρώγει τό ψωμί χαράμι!

haràp-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό
άράπης, ό άραβας, 2. Zwol. ό
γυρίνος, bikër, bishtfultere, kllö-
gjen, fulterëz.

haràr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό
σακκί (μεγάλο σακκί), ό
σάκκος.

harbòj, ρ. άμετ. λυσσάζω, σκυ-
λιάζω, νευριάζομαι, περιφέρομαι
άσκοπα, e harboi pija, τόν λύσ-
σαξε, τόν μάνιασε τό πιωτό, har-
bohem, βλ. hazdisem, tërbo-
hem.

harbùar (i, e), έπίθ. λυσσασμένος,
μανιασμένος, έξαγριωμένος, kalë
i —, άτίθασο, άγριο, άδάμαστο,
άχαλίνωτο άλογο.

harbüt-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
άγενής, άξεστος, άμόρφωτος,
(έτσι άποκαλοῦσαν τούς
άπλους άνθρώπους πού
δέν είχαν ύψηλή κατα-
γωγή οί άγάδες και οί
μπέηδες), χυδαίος.

hardàll-i, ούσ. άρ. βλ. sinap,
Μετφ. βλάκας, χοντροκέφαλος.

hardhël-hardhla, ούσ. θ. πληθ.
hardhla, βλ. hardhje.

hardhí-a, ούσ. θ. πληθ.—, —a,
Βοτ. (Vitis) τό κλήμα τῆς
άμπέλου, τό σταφυλόκλημα, τό
κλήμα.

hardhiçkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
Zwol. βλ. hardhje.

hàrdhje - hàrdhja, ούσ. θ.
πληθ.—, Zwol. (Lacerta agi-
lis) ή σαύρα ή ζωηρά, κοιν.
γουστέρα, ή γουστερίτσα, gush-
terikë, gushtericë, hardhucë,
hardhiçkë, hardhuckë.

hardhucë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
1. βλ. hardhje, 2. Ιατρ. ή
σκαρλατίνα.

hardhuckë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
βλ. hardhje.

haré-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή χα-
ρά, ή άγαλλιαση, ή εύθυμία.

hark-u, ούσ. άρ. πληθ. harqe,

1. τό τόξο, 2. Γεωμ. τόξο (τμήμα καμπύλης, κύκλου, έλλείψεως κλπ.), Ἄρχιτ. ἡ ἀψίδα, τό κύρτωμα.
harkētār-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ τοξότης.
harlīs, ρ. μετ. βλ. azdis.
harmēshōr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, βλ. hamēshor.
harmōc-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Βοτ. (Pinus pinea) πεύκη ἢ παράλιος.
harmonī-a, οὐσ. θ. 1. Μουσ. ἡ ἄρμονία, 2. ἡ ὁμόνοια, ἡ σύμφοια.
harmonik,-e, ἐπίθ. ἄρμονικός, ἡ harmonishēm.
harmonizīm-i, οὐσ. ἄρ. Μουσ. ἡ ἐναρμόνιση.
harmonizōj, ρ. μετ. Μουσ. ἐναρμονίζω.
harpē-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Μουσ. ἡ ἄρπα.
hartē-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Γεωγρ. ὁ χάρτης, —a gjeografike, ὁ γεωγραφικός χάρτης, —a e Shqipërisë, ὁ χάρτης τῆς Ἀλβανίας.
hartīm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἔκθεση (ἰδεῶν), 2. ἡ ἐκπόνηση, τό σχεδίασμα, (σχεδίου).
hartinē-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (Pinus montana) πεύκη ἢ δρεινή.
hartograf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ χαρτογράφος, kartograf.
hartografi-a, οὐσ. θ. ἡ χαρτογραφία, kartografi.
hartōj, ρ. μετ. συντάσσω, συνδέτω, ἐκθέτω, ἐκπονώ, σχεδιάζω.
hartües-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἐκδέτης, ὁ ἐκπονητής, ὁ συνδέτης, hartonjës.
harüp-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. βλ. çiqi-bune, çiqibanoz.
harushē-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. Ζωολ. ἡ ἄρκουδα (ἡ θηλυχιά), 2. Ἄστρον.—a e madhe, ἡ μεγάλη ἄρκτος, —a e vogël, ἡ μικρὴ ἄρκτος (ἀστερισμός), τό τελευταῖο ἄστρο τῆς οὐρᾶς τῆς ὁποίας εἶναι ὁ πολιικός ἀστéρας.
harxh-i, οὐσ. ἄρ. ἡ δαπάνη, τό τρόφιμα πού ἀγοράζομε γιά ὀρι-

σμένη περίοδο, πληθ.—e, οὐσ. θ. πληθ. α) τά ἔξοδα, οἱ δαπάνες, β) τά ὑλικά πού χρειάζονται γιά ἓνα κοστουμί: ἀστάρι, ράμματα, καναβάτσα, κουμπιά κλπ.

harxhim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό ἔξοδιασμα, τό ἔξοδο, ἡ δαπάνη, shpenzim.

harxhōj, ρ. μετ. βλ. shpenzoj.

harr, ρ. μετ. 1. βοτανίζω, ξεχορταριάζω, 2. κλαδεύω τό κλῆμα, ξεκλαδίζω, tëharr.

harrāq,-e, ἐπίθ. λησμονιάρης, ξεχασιάρης, ἐπιλήσμονας, ἐπιλήσμων.

harresē-a, οὐσ. θ. ἡ λησμονιά, ἡ λησμοσύνη, ἡ ἀφηρημάδα, ὁ ξεχασμός, τό ξέχασμα, ἡ ἀμνησία, ἡ λήθη, ἡ ξεχασία.

harrje-harrja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (Phlebotomus papatasi) ὁ φλεβοτόμος, εἶδος κουνουπιού.

harrōj, ρ. μετ. ξεχνῶ, λησμονῶ, ἀλησμονῶ.

harrōk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ βαρβάτος τράγος, çjap i padre-dhur.

harruar (i, e), ἐπίθ. βλ. harrāq.

has, ρ. ἄμετ. καί ρ. μετ. συναντῶ τυχαῖα, συναντῶ, προσκόπτω, προσκρούω.

hase-hasja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ χασές, humai, kambrik.

hasëll-i, οὐσ. ἄρ. τό γρασίδι, καλλιέργεια κριθαριού ἢ βρώμης γιά βοσκή, κοιν. χασίλι.

hasër-hasra, οὐσ. θ. πληθ. hasra, ἡ ψάδα, rrogoz.

hasm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, βλ. armik.

hasmëri-a, οὐσ. θ. 1. ἡ ἔχθρα, ἡ ἐχθρότητα, ἡ κακοβουλία, 2. kemi —, βρισκόμαστε σέ αἷματα, σέ ἐχθρότητα.

hashash-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (Papaver somniferum) μήκων ὁ ὑπνοποιός ἢ ὑπνοφόρος, κοιν. ἀφιόνι, ὑπνος καί παπαβερίνη (ναρκωτικό), χασίσι.

hatà-ja, οὐσ. θ. ἡ ἀτυχία, ἡ δυστυχία, me —, ἀθελα, ἀκούσια.

haüz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ὕδατοδεξαμενή, ἡ στέρνα.

havà-ja, οὐσ. θ. τό κλίμα, ὁ ἀ(γ)έρας, ὁ καιρός, Μετφ. fjalë në

—, λόγια στόν άέρα, άεροβασίες.
havàn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. τό γουδί, 2. καπνοκοπτήρι, κοιν. τό χαβάνι.
havàz-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή μελωδία, — **i vjetër**, παλιά ιστορία, γνωστό πράγμα.
havjâr-i, ούσ. άρ. τό χαβιάρι, τό αύγοτάραχο, — **i zi**, τό μαύρο χαβιάρι.
hazër, έπ. έτοιμα, **gati**, **bëhem** —, έτοιμάζομαι.
hedh, ρ. μετ. 1. ρίχνω, ρίπτω, έκσφενδονίζω, — **diskun**, ρίχνω τόν δίσκο, 2. χύνω (μέσα σε δοχείο), **mos i hidh ujë qumështit**, μή ρίχνεις νερό στό γάλα, 3. — **grurin**, λιχνίζω, άνεμίζω τό στάρι μέ τό τρικούλι για νά ξεχωρίσει από τό άχυρο και τά άχαλα, 4. περνώ, βγαίνω άντίπερα, — **lumin**, περνώ τό ποτάμι, βγαίνω στήν άντίπερα όχθη, 5. μεταδέτω, **ku të kanë hedhur?** ποῦ σε μετέδεσαν; ποῦ σ'έρριξαν; — **në gjyq**, ενάγω, κάνω άγωγή, ρίχνω σε δίκη, — **në dorë**, βάζω στό χέρι, **ka hedhur dashuri**, έρωτεύτηκε, **ja hoddhi**, τοῦ τήν έρριξε, ρ. ά μετ. **po** — **borë**, χιονίζει, **hidhem**, ρίχνομαι, όρμῶ, **i hidhem**, τοῦ ρίχνομαι, τοῦ όρμῶ.
hedhe-hedhja, ούσ. θ. ή πιτυρίδα, ή πιτυρήθρα, **zbokth**.
hedhje-hedhja, ούσ. θ. π λ η θ. —, ή ρίψη, τό ρίξιμο, ρίψιμο.
hedhur (i, e), έπίθ. 1. λεπτός και ψηλός, ψηλέας, 2. ζωηρός, θαρραλέος, μέ πρωτοβουλία, **është i** —, είναι ζωηρός, έχει πρωτοβουλία, είναι θαρραλέος.
hegjëmòn-i, ούσ. άρ. ό ήγεμόνας, ό ήγέτης.
hegjemoní-a, ούσ. θ. ή ήγεμονία, — **a e proletariatit**, ή ήγεμονία τοῦ προλεταριάτου.
hej! έπιφ. έ! **hej, ku vete ti?** έ, ποῦ πας εσύ;
hejdë-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Polygonum fagopyrum*) πολύγωνον φαγόπυρον (είδος σιτηροῦ πού χρησιμοποιεῖται σαν ταγή).

hekatombë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή εκατόμβη.
hektâr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, τό εκτάριο, τό εκτάρι, μονάς επιφανείας ίση προς δέκα στρέματα.
hektogram-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —, τό εκατόγραμμο.
hektolitër-hektolitri, ούσ. άρ. π λ η θ. **hektolitra**, τό εκατόλιτρο.
hektometër-hektometri, ούσ. άρ. π λ η θ. **hektometra**, τό εκατόμετρο.
hekur-i, ούσ. άρ. 1. Όρυκτ. τό σίδηρο, π λ η θ. —a, α) τά σιδερικά, τά δεσμά, οί χειροπέδες, οί άλυσίδες, **është për** —a, είναι για τά σίδερα, είναι τρελλός, 2. τό σίδηρο (τοῦ σιδερώματος), — **elektrik**, τό ηλεκτρικό σίδηρο, 3. ή άγκυρα (πλοίων).
hekurishte-t, ούσ. θ. π λ η θ. τά σιδερικά, τά σιδηρικά.
hekuròs, ρ. μετ. σιδερώνω.
hekuròsje-hekuròsja, ούσ. θ. τό σιδέρωμα.
hekurpunës-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —, ό σιδεράς, ό σιδηρουργός, **hekurpunonjës**.
hekurt (i, e), έπίθ. σιδερένιος, σιδηροῦς, Μετφ. δυνατός.
hekurudhë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή σιδηροδρομική γραμμή.
hekurudhòr,-e, έπίθ. σιδηροδρομικός.
hekszametër-hekzometri, ούσ. άρ. π λ η θ. **hekzametra**, τό εξάμετρο.
helikë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. Γεωμ. ή έλικξ (τοῦ Ἀρχιμήδη), 2. ό έλικας (πλοίων, άεροπλάνων κλπ.).
hélium-i, ούσ. άρ. Χημ. τό ήλιον (άέριο).
helm-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό δηλητήριο, τό φαρμάκι, **mori (riu)** —in, πήρε (έπιε) τό δηλητήριο. Μετφ. α) πολύ πικρό, β) ή θλίψη, ή χολή, ή λύπη.
helmarinë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Βοτ. (*Atropa belladonna*) ή άτροπος, άτροπος ή δελεαστική ή εύθαλεία ή άτροπος, κοιν. μπελλαντόνα.
helmatim-i, ούσ. άρ. ή δηλητηρίαση, τό φαρμάκιμα, **helmim**.

helmatís, ρ. μετ. δηλητηριάζω, φαρμακώνω, **helmoj**.

helmetë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Στρατ. τό κράνος, ή κάσκα.

helmës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Βοτ. νήριον ή ροδοδάφνη, κοιν. ή ροδοδάφνη και πικροδάφνη, **landër**.

helmím-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή δηλητηρίαση, —**i i gjakut**, ή δηλητηρίαση του αίματος, **helmatim**.

helmòj, ρ. μετ. 1. δηλητηριάζω, φαρμακώνω, 2. προξενώ λύπη, θλίψη, θλίβω, πικραίνω, λυπώ, **helmohem**, 1. δηλητηριάζομαι, 2. θλίβομαι, πικραίνομαι.

helmües,-e, έπίθ. δηλητηριώδης, φαρμακερός, **gaz** —, τό δηλητηριώδες άέριο, **gjarpër** —, φαρμακερό φείδι, **helmonjës,-e**.

helmtë (i, e), έπίθ. δηλητηριώδης, φαρμακερός.

helmüar (i, e), έπίθ. 1. δηλητηριασμένος, φαρμακωμένος, 2. καταπικραμένος, 3. δηλητηριώδης, πού έχει δηλητήριο, **i helmtë**.

hell-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, **hej**, **heje**, 1. ή σουβλα, τό σουβλί, ό όβελός, 2. σταλαγματίης, —**e guri**, ό σταλαγματίης, 3. ό σταλακτίτης.

hematít-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. αιματίτης.

hemipterë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά ήμίπτερα.

hemisferë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Γεωγρ. τό ήμισφαίριο.

hemofili-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή αιμοφιλία.

hemoglobinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή αιμογλοβίνη, ή αιμοσφαιρίνη.

hemoroidë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ίατρ. οί αιμορροΐδες, κοιν. οί ζοχάδες.

hemoragji-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή αιμορραγία ή αιμόρροια.

hendëk-u, ούσ. άρ. πληθ. **hendëqe**, τό χαντάκι, ή τάφρος, —**u antitanks**, ή αντιαρματική τάφρος.

hepatík,-e, έπίθ. Ίατρ. ήπατικός, του ήπατος.

heq ρ. μετ. (άόρ. **hoqa**, προστ. **hiq** μετχ. **hequr**),

1. τραβώ, σέρνω, σύρω, έλκω, **qetë —in parmendën**, τά βόδια

τραβούν (σέρνουν) τό άλέτρι,

2. άφαιρώ, **i — të drejtën**, του άφαιρώ τό δικαίωμα, **ja hoqa njollën**, του άφαίρεσα την κηλίδα,

3. βγάζω, — **pallton**, βγάζω τό έπανωφόρι,

4. Μαθ. άφαιρώ, 5. ύποφέρω, — **keq**, ύποφέρω, κακοπαθώ, **ai po** —, ξεψυχάει, ψυχορραγεί, βρίσκεται στην άγωνία του θανάτου, — **dorë**, παραιτούμαι, τραβώ χέρι, **i — veshin**, τόν έπιπλήττω, του κάνω την παρατήρηση, **ja hoqi vetes**, αυτοκτόνησε, **i hoqi një dru**, του έδοσε ένα ξύλο, **hiqe derën**, κλείσε τή θύρα (βγαίνοντας), **hiqem**,

1. σέρνομαι, σβαρίζομαι, 2. εξαφανίζομαι, **hiqmu këtej**, φύγε απ'έδω, 3. άποσύρομαι, — **mënjane**, άποσύρομαι, 4. προσποιούμαι, **më hiqet mik**, μου κάνει (προσποιείται) τό φίλο.

heqës-i, ούσ. άρ. εκείνος πού ύποφέρει, πού ύπομένει, ύποφέρων.

heqje-heqja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή έλξη, τό τράβηγμα, ή άφαίρεση, 2. ή κλήρωση, —**a e lotarisë**, ή κλήρωση του λαχείου.

hequr (i, e), έπίθ. 1. άδύνατος (ίδιαίτερα στό πρόσωπο), **m'u duk i hequr kësj here**, μου φάνηκε άδύνατος αυτή τή φορά, 2. τραβηγμένος, βγαλμένος.

herbariùm-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό φυτολόγιο, συλλογή ξηρών φυτών.

heret, έπ. 1. ένωρίς, πρόωρα, **ngrihem** —, σηκώνομαι ένωρίς, γρήγορα, 2. κάποτε, τόν παλιό καιρό.

herë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή φορά, **dy** —, δύο φορές, **shumë** —, πολλές φορές, **këtë** —, αυτή τή φορά, **një copë** —, μερικές ώρες, λίγο, 2. κάποτε, **një — na qe një plak e një plakë**, μιá φορά (κάποτε) ήταν ένας γέρος και μιá γρηά, έπ. πότε, κάποτε, — **duke qeshur**, — **duke qarë**, πότε γελώντας και πότε κλαίγοντας, **ndonjë** —, καμιά φορά,

1. έλκω, **qetë —in parmendën**, τά βόδια

τραβούν (σέρνουν) τό άλέτρι,

2. άφαιρώ, **i — të drejtën**, του άφαιρώ τό δικαίωμα, **ja hoqa njollën**, του άφαίρεσα την κηλίδα,

3. βγάζω, — **pallton**, βγάζω τό έπανωφόρι,

4. Μαθ. άφαιρώ, 5. ύποφέρω, — **keq**, ύποφέρω, κακοπαθώ, **ai po** —, ξεψυχάει, ψυχορραγεί, βρίσκεται στην άγωνία του θανάτου, — **dorë**, παραιτούμαι, τραβώ χέρι, **i — veshin**, τόν έπιπλήττω, του κάνω την παρατήρηση, **ja hoqi vetes**, αυτοκτόνησε, **i hoqi një dru**, του έδοσε ένα ξύλο, **hiqe derën**, κλείσε τή θύρα (βγαίνοντας), **hiqem**,

1. σέρνομαι, σβαρίζομαι, 2. εξαφανίζομαι, **hiqmu këtej**, φύγε απ'έδω, 3. άποσύρομαι, — **mënjane**, άποσύρομαι, 4. προσποιούμαι, **më hiqet mik**, μου κάνει (προσποιείται) τό φίλο.

heqës-i, ούσ. άρ. εκείνος πού ύποφέρει, πού ύπομένει, ύποφέρων.

heqje-heqja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή έλξη, τό τράβηγμα, ή άφαίρεση, 2. ή κλήρωση, —**a e lotarisë**, ή κλήρωση του λαχείου.

hequr (i, e), έπίθ. 1. άδύνατος (ίδιαίτερα στό πρόσωπο), **m'u duk i hequr kësj here**, μου φάνηκε άδύνατος αυτή τή φορά, 2. τραβηγμένος, βγαλμένος.

herbariùm-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό φυτολόγιο, συλλογή ξηρών φυτών.

heret, έπ. 1. ένωρίς, πρόωρα, **ngrihem** —, σηκώνομαι ένωρίς, γρήγορα, 2. κάποτε, τόν παλιό καιρό.

herë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή φορά, **dy** —, δύο φορές, **shumë** —, πολλές φορές, **këtë** —, αυτή τή φορά, **një copë** —, μερικές ώρες, λίγο, 2. κάποτε, **një — na qe një plak e një plakë**, μιá φορά (κάποτε) ήταν ένας γέρος και μιá γρηά, έπ. πότε, κάποτε, — **duke qeshur**, — **duke qarë**, πότε γελώντας και πότε κλαίγοντας, **ndonjë** —, καμιά φορά,

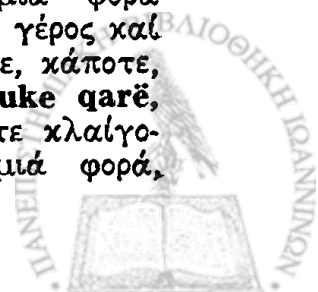
1. έλκω, **qetë —in parmendën**, τά βόδια

τραβούν (σέρνουν) τό άλέτρι,

2. άφαιρώ, **i — të drejtën**, του άφαιρώ τό δικαίωμα, **ja hoqa njollën**, του άφαίρεσα την κηλίδα,

3. βγάζω, — **pallton**, βγάζω τό έπανωφόρι,

4. Μαθ. άφαιρώ, 5. ύποφέρω, — **keq**, ύποφέρω, κακοπαθώ, **ai po** —, ξεψυχάει, ψυχορραγεί, βρίσκεται στην άγωνία του θανάτου, — **dorë**, παραιτούμαι, τραβώ χέρι, **i — veshin**, τόν έπιπλήττω, του κάνω την παρατήρηση, **ja hoqi vetes**, αυτοκτόνησε, **i hoqi një dru**, του έδοσε ένα ξύλο, **hiqe derën**, κλείσε τή θύρα (βγαίνοντας), **hiqem**,

κάποτε, κάπου — κάπου, — pas —e, από καιρού σέ καιρό, rrallë —, σπάνια.

herëkeqe - herëkeqja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. kukuvaj-kë.

herës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Μαθ. τό πηλίκον (τῆς διαίρεσης).

hermafrodit-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έρμαφρόδιτος, ό άρσενικοθήλυκος, deledash.

hermetikisht, έπ. έρμητικά, έρμητικῶς, στεγανά.

herò-i, ούσ. άρ. πληθ.—nj, 1. ό ήρωας, —i kombëtar, ό έθνικός ήρωας, —i i punës socialiste, ό ήρωας τῆς σοσιαλιστικῆς δουλιᾶς, — i popullit, λαϊκός ήρωας, ήρωας τοῦ λαοῦ, 2. ό πρωταγωνιστής, —i i dramës, ό πρωταγωνιστής τοῦ δράματος.

heroík,-e, έπίθ. ήρωικός, lufta —e, ό ήρωικός πόλεμος, ό ήρωικός άγώνας, epi —, τό ήρωικό έπος.

heroikisht, έπ. ήρωικά, ήρωικῶς, παλληκαρήσια, ra —, έπεσε ήρωικά, luftoi —, πολέμησε, άγωνίστηκε ήρωικά, γενναῖα, παλληκαρήσια.

heroinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ήρωίδα, ή ήρωίς, 2. ή ήρωίνη.

heroizëm - heroizmi, ούσ. άρ. πληθ. heroizma, ό ήρωισμός.

hershëm (i) - hershme (e), έπίθ. 1. πρώϊμος, 2. παλιός, zakonet e —, τά παλιά ήθη και έθιμα.

herr, ρ. μετ. βλ. harr, tëharr.

herrës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό κλαδευτής (κλημάτων) πού ξεκλαρίζει τά κλήματα.

hesàp-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. llogari.

hesë-a, ούσ. θ. τά τρόφιμα τῆς χρονιᾶς, zahiré, hejë.

hesht, ρ. άμετ. σιωπῶ, σιγῶ, σωπαίνω, hesht! πᾶψε, σιώπησε, σιωπή! pusho! tyt!

hështazi, έπ. σιωπηρά, σιωπηλά.

heshtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό δόρυ, τό άκόντιο, shtizë.

heshtëm-i, ούσ. άρ. βλ. heshtje.

hështje-hështja, ούσ. θ. ή σιωπή, ή σιγή, Μετφ. e kaloj në —, άποσιωπῶ, παρασιωπῶ.

heterogjën,-e, έπίθ. έτερογενής, άνόμοιος.

hetime-t, ούσ. θ. πληθ. οί ανακρίσεις, οί έρευνες, Νομ. οί ανακρίσεις, bëj —, κάνω ανακρίσεις.

hetòj, ρ. μετ. 1. έρευνώ, έξετάζω, ανακρίνω, 2. άνακαλύπτω, Νομ. ανακρίνω.

hetües-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Νομ. ό άνακριτής, pyetës.

hetuesí-a, ούσ. θ. Νομ. τό γραφεῖο τοῦ άνακριτῆ, ή άνάκριση.

heztím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό δισταγμός, ή ταλάντευση, ή άναποφασιστικότητα, ή διστακτικότητα.

heztòj, ρ. άμετ. διστάζω, ταλαντεύομαι, είμαι άναποφασιστος.

hë, έπ. — sot — nesër, ᾶ σήμερα ᾶ αύριο, μέ τό σήμερα μέ τό αύριο.

hënë-a, ούσ. θ. Ἄστρ. τό φεγγάρι, ή σελήνη, — e ré, τό καινούργιο φεγγάρι, — e plotë, πανσέληνος, — e ngrënë, φθίνουσα σελήνη, δηλ. από τήν πανσέληνο μέχρι τῆς τελευταίας φάσης, u mbush —a, γέμισε, αύξησε τό φεγγάρι, dolli —a, βγήκε τό φεγγάρι, zbritja në —, ή προσελήνωση, Μετφ. njeri me —, άνθρωπος μέ φεγγάρια, μέ νταμάρια, sëmundja e —s, ή έπιληψία.

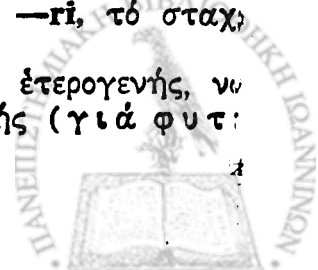
hënë-a (e), ούσ. θ. πληθ.—a (të), ή Δευτέρα (τῆς έβδομάδας).

hënëz-a, ούσ. θ. τό φεγγάρι, ή σελήνη, hënë.

hëpërhë, έπ. προσωρινά, πρόσκαιρα, πρός τό παρόν, για τήν ώρα.

hi-ri, ούσ. άρ. (ό πληθ. άχρηστος), ή στάχτη, ή τέφρα, u bëfsh hi! είθε νά γίνεις στάχτη (κατάρρα), e bëri — e pluji hur, τόν έκαμε στάχτη, τόν έξαφάνισε, Μετφ. deshí të ma hidhte — syve, ήθελε νά μέ γελούσε, νά μοῦ έρριχνε στάχτη στό μάτια, bojë —ri, τό σταχτοχρώμα.

hibríd,-e, έπίθ. έτερογενής, υνοδογενής, έτεροφυής (για φύτα και ζώα).

hibrid-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Βιολ. ό νόθος, ό νοθογενής, τό ύβρίδιον.

hic, άόρ. άντων. τίποτε, καθόλου, — *fare*, καθόλου, όλότελα, παντελώς, — *njeri*, κανέννας, κανείς.

hide-hidja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Zizyphus vulgaris*) ή ζιζυφος ή κοινή, κοιν. ή ζιζυφιά, τζιτζιφιά.

hidër-hidra, ούσ. θ. 1. Μυθ. ή ύδρα. 2. Ζωολ. ή ύδρα, ή νεροφίδα.

hidrät-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Χημ. ό ύδρίτης, ή ένυδρη ένωση.

hidraulik,-e, έπίθ. ύδραυλικός.

hidraulik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ύδραυλικός.

hidraulikë-a, ούσ. θ. ή ύδραυλική.

hidravidh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, —a, τό ύδροπλάνο.

hidrocenträl - i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό ύδροηλεκτρικός σταθμός, —i «Lenin», ό ύδροηλεκτρικός σταθμός «Λένιν».

hidrodinamikë-a, ούσ. θ. ή ύδροδυναμική.

hidroelektrik,-e, έπίθ. ύδροηλεκτρικός, *centrali* —, ό ύδροηλεκτρικός σταθμός.

hidrograf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ύδρογράφος.

hidrografi-a, ούσ. θ. ή ύδρογραφία.

hidrografik,-e, έπίθ. ύδρογραφικός.

hidrogjën-i, ούσ. άρ. Χημ. τό ύδρογόνο.

hidrokarbür-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό ύδρογονάνθρακας.

hidroksid-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Χημ. τό ύδροξείδιο, *hidrat*.

hidrolizë-a, ούσ. θ. Χημ. ή ύδρόλυση.

hidrometeorologjik-e, έπίθ. ύδρομετεωρολογικός.

hidrometër-hidrometri, ούσ. άρ. πληθ. *hidrometra*, 1. τό ύδρόμετρο, ό ύδρομετρητής, 2. μετεωρολογικό ύδρόμετρο, λέγεται και βροχόμετρο, ύετόμετρο.

hidrometri-a, ούσ. θ. ή ύδρομετρία, ή ύδρομέτρηση.

hidrometrik,-e, έπίθ. ύδρομετρικός.

hidropizi-a, ούσ. θ. Ιατρ. ύδρωπικας, ύδρωπικία, ύδρωψ.

hidrostatikë-a, ούσ. θ. Φυσ. ή ύδροστατική.

hidroturbinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό ύδροστρόβιλος, ή ύδροτουρμπίνα.

hidhem, ρ. μέσ. βλ. *hedh*.

hidhërim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή πίκρα, Μετφ. ή λύπη, ή θλίψη.

hidhët (i, e), έπίθ. πικρός, Μετφ. θλιβερός, λυπηρός, *i hidhur*.

hidhëroj, ρ. μετ. πικραίνω, Μετφ. θλίβω, λυπώ, στενοχωρώ.

hidhës-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Βοτ. ή κνίδη, κοιν. ή τσουκνίδα, *hithër*, *hisëll*.

hidhur (i, e), έπίθ. πικρός, Μετφ. θλιβερός, λυπηρός, θλιμμένος, *lajm i —*, θλιβερή είδηση.

hienë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Hyoena*) ή ύαινα.

hierarki-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή ιεραρχία.

hierarkik,-e, έπίθ. ιεραρχικός.

hierarkikisht, έπ. ιεραρχικώς.

hieroglif-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τά ιερογλυφικά.

hierore-hierorja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ιερόν (ό ναός).

hije-hija, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή σκιά, ό ίσκιος, 2. τά φαντάσματα, οί σκιές, τά πνεύματα, κοιν. στοιχειά, 3. πρέπει, *më ka —*, μου πρέπει, *s'të ka —*, δέν σου πρέπει, δέν σου πάει.

hijerëndë, έπίθ. σοβαρός, βαρύς, έπιβλητικός.

hijesira-t, ούσ. θ. πληθ. 1. τά φυτά πού φύονται στό δάσος κάτω από τή σκιά τών δέντρων, 2. τά σκιερά μέρη.

hijesdj, ρ. μετ. έπισκιάζω.

hijeshi-a, ούσ. θ. ή κομψότητα, ή χάρη, ή θελκτικότητα.

hijezdj, ρ. μετ. δίνω σκιά (στην ίχνογραφία).

hijshëm (i)-hijshme (e), έπίθ. κομψός, ώραιος, χαριτωμένος, *vajzë e —*, ώραία, χαριτωμένη κοπέλλα.

higrometër-higrometri, ούσ. άρ.

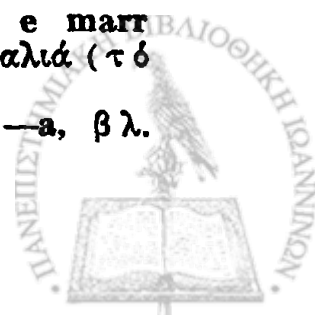

πληθ. **higrometra**, τό υγρόμετρο.
higjienë-a, ούσ. θ. ἡ ὑγιεινή.
higjienik,-e, ἐπίθ. ὑγιεινός, ὑγειονομικός, **masa —e**, ὑγειονομικά μέτρα.
hikër-hikra, ούσ. θ. πληθ. **hikra**, 1. τό κομμένο γάλα, 2. Βοτ. βλ. **hejdë**.
hile-hilja, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀπάτη, ἡ ἐψαπάτηση, ἡ δολοπλοκία, ὁ δόλος, ἡ μαργιολιά, ἡ κατεργαριά, ἡ τρούφα, τό ψέμα.
hileqar,-e, ἐπίθ. δόλιος, πονηρός, πανούργος, ὁ δολοπλόκος, ὁ ἀπατεώνας στά παιχνίδια.
hime-t, ούσ. θ. πληθ. τά πίτουρα, τά πίτυρα (τά ψιλά), **krunde**, τά χοντρά πίτυρα καί γενικά τά πίτυρα, τά πίτερα.
himenopterë-t, ούσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τά ὑμενόπτερα.
himn-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ ὕμνος, —i **kombëtar**, ὁ ἐθνικός ὕμνος.
himonik-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. **imonik**.
himtë (i, e), ἐπίθ. σταχτός, σταχτερός, γρίζος, **i përhimtë**.
hinàrdh-i, ούσ. ἄρ. Βοτ. ἡ ἀγκινάρα, **angjinare**.
hingë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **hinkë**.
hingël-hingla, ούσ. θ. πληθ. **hingla**, ἡ ἔγκλα, πληθ. οἱ ἔγκλες, τά σχοινιά πού βάζουν στό σαμάρι, στά ζῶα γιά νά μή τούς πέφτει τό φορτίο, ἡ ἔγγλα, τό ἔποχον.
hingëllimë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό χρεμέτισμα, τό χλιμίντρισμα.
hingëllin, ρ. ἄμετ. χρεμετίζει, χλιμιντρίζει, **hingëllon**.
hinkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό χωνί, **hingë**, **honi**, **fëner**, **piri**.
hiperbolë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ ὑπερβολή (ρητορικό σχῆμα), 2. Γεωμ. ἡ ὑπερβολή (κωνική τομή).
hipertrofi-a, ούσ. θ. Ἰατρ. ἡ ὑπερτροφία.
hipi, ρ. ἄμετ. ἀναβαίνω, ἀνεβαίνω, — **në katin e dytë**, ἀνεβαίνω στό δεύτερο πάτωμα, **i —**

kalit, ἵππεύω, καβαλλικεύω, Μετφ. **i hipi inati**, θύμωσε, τοῦ ἀνέβηκε ὁ θυμός, **ç'të ka hipur sot?** τί σοῦ ἀνέβηκε σήμερα; τί ἔχεις;
hipnotizëm-hipnotizmi, ούσ. ἄρ. ὁ ὑπνωτισμός.
hipnotizòj, ρ. μετ. ὑπνωτίζω, Μετφ. τοῦ παίρνω τά μυελά, τόν μαγεύω, **ja marr ment, magjeps**.
hipnozë-a, ούσ. θ. ἡ ὑπνωση, ἡ νάρκωση.
hipokrit,-e, ἐπίθ. ὑποκριτικός, διπρόσωπος.
hipokrit-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ὑποκριτής, ὁ διπρόσωπος, διπλοπρόσωπος, ἀνελικρινής. θηλ.—e.
hipokrizi-a, ούσ. θ. ἡ ὑποκρισία, ἡ προσποίηση, ἡ διπροσωπία, ἡ διπλοπροσωπία, ἡ ἀνελικρίνεια.
hipopotàm-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ζωολ. (*Hippopotamus*) ὁ ἵπποπόταμος.
hipotekë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Νομ. ἡ ὑποθήκη.
hipotekim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ὑποθήκευση.
hipotekòj, ρ. μετ. ὑποθηκεύω.
hipotenuzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Γεωμ. ἡ ὑποτείνουσα.
hipotetik,-e, ἐπίθ. 1. ὑποδευτικός, ἀβέβαιος, ἀμφίβολος, 2. Γραμμ. **fjali —e**, ὑποδευτική πρόταση.
hipotezë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ ὑπόθεση (λογική), ἡ εἰκασία.
hipur, ἐπ. καβάλλα, **erdhi —**, ἤρθε καβάλλα, **kaluar**.
hir-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ χάρις, ἡ χάρη, 2. ἡ τιμή, ἡ εὐνοια, ἡ εὐμένεια, ἡ ὑποστήριξη, **i ka dalë —it**, ἔχασε τήν ὑποστήριξη, τήν εὐνοια, τήν ἐμπιστοσύνη του, 3. **me — a me pahir**, θέλοντας μή θέλοντας, ἐκὼν ἄκων, θέλοντας καί μή, **për — të së vërtetës**, χάριν τῆς ἀλήθειας, 4. —e, τά φυλαχτά.
hirësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, τίτλος μητροπολίτη, ἡ σεβασμότητα, ἡ ἀγιότητα, ἡ ἱερότης, **hirësia e juaj**, ἡ Ὑμετέρα Ἀγιότης, ἱερότης, ἀγιοσύνη.
hirohem, ρ. μέσ. θωπεύω, χαϊδεύω, **lajkatoj**.

hirraq, -e, έπίθ. όρρώδης, πού είναι σάν όρρός.
hirrë-a, ούσ. θ. ό όρρός του γάλατος, τό τυρόγαλο, (πληθ. λείπει).
hirrët (i, e), έπίθ. όρρώδης, σάν όρρός, **ujë i** —, θολό νερό.
hisëll-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, Βοτ. βλ. **hithër**.
histeri-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή ύστερα, ό ύστερισμός.
histerik-e, έπίθ. ύστερικός.
histologji-a, ούσ. θ. ή ιστολογία.
histori-a, ούσ. θ. ή ιστορία, —a e **Kohës së Mesme**, ή ιστορία του Μεσαίωνα, —a e **naturës**, ή φυσική ιστορία, 2. ή αφήγηση, ανέκδοτο, **na thujaj ndonjë** —, πές μας καμιά ιστορία.
historian-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό ιστορικός, ό ιστοριογράφος.
historik-e, έπίθ. ιστορικός, **kohët —e**, οι ιστορικοί χρόνοι, **materializmi** —, ό ιστορικός ύλισμός.
historik-u, ούσ. άρ. τό ιστορικό.
historikisht, έπ. ιστορικώς, ιστορικά, από ιστορική άποψη.
hith-i, ούσ. άρ. (Oidium) 1. άνθραξ άμπέλου ή άνθράκωσις, 2. έρυσίβη, κοιν. στάχτη, καπνιά, συρίκι, σύρικας, συναπίδι, μπάστρα, στάχτιασμα, **myzkë, hl**.
hith-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, Βοτ. βλ. **hithra**.
hithër-hithra, ούσ. θ. πληθ. **hithra**, Βοτ. (Urtica) ή κνίδη, κοιν. ή τσουκνίδα, **hisëll, hithës, hith**.
hithkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. βλ. **ajdësi**.
hjëdh, ρ. μετ. βλ. **hedh**.
hobë-ja, ούσ. θ. πληθ. —, ή σφενδόνη, **bahe, zabë**.
hòje-hòja, ούσ. θ. πληθ. —, ή κηρήθρα, κοιν. μελόπιττα.
holandéz,-e, έπίθ. όλλανδικός.
holandéz-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό Όλλανδός.
hole-holja, ούσ. θ. πληθ. —, είδος κούνιας για μικρά παιδιά.
holla-t (të), ούσ. θ. πληθ. τά χρήματα, τά λεπτά, οι παράδες.
hollak,-e, έπίθ. λεπτός, λιγνός, λεπτοκαμωμένος.

hollë, έπ. 1. ψιλά, λεπτά, **bluar** —, άλεσμένο ψιλά, φτενά, Μετφ. **gjykon** —, κρίνει βαθείά, μέ όξυδέρκεια, 2. **është** — **nga gjëndja**, δυσκολεύεται οικονομικά, είναι φτωχός.
hollë (i, e), έπίθ. 1. λεπτός, λιγνός, **dërrasë e** —, λεπτή, φτενή σανίδα, **zë i** —, λεπτή, ψιλή φωνή, 2. όξύς, 3. όξύνους, άγχίνους.
hollësi-a, ούσ. θ. 1. ή λεπτότητα, 2. ή λεπτομέρεια, πληθ. **hollësi-të**, οι λεπτομέρειες, **me** —, λεπτομερειακά.
hollësishtëm (i) - hollësishtëm (e), έπίθ. λεπτομερειακός, λεπτομερής.
hollësishtë, έπ. λεπτομερειακά, λεπτομερώς, έμπεριστατωμένα.
hollët (të), ούσ. ούδ. ή λιποθυμία, **të fikët, vilani, alivan**.
hollí-a, ούσ. θ. —a e **mendjes**, ή όξύνοια, ή άγχίνοια.
hollòj, ρ. μετ. λεπτόνω, κάμνω ψιλό, 2. άνοίγω πέτουρα, **hulloj, hollohem**, λεπτόνομαι, άδυνατίζω, **jam holluar nga sëmundja**, άδυνάτισα από την άρρώστ(ε)ια.
hollùes-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ή όμαλίστρα, πλάστης, μπλάστης (πού άνοίγουν πέτουρα), κοιν. τό καλαμίδι, τό πλάστι, τό πλαστήρι, **okllai, petës, hollonjës**.
homogjën,-e, έπίθ. όμοιογενής, παρόμοιος, όμοειδής, άντθ. **heterogjen-e**, έτερογενής.
homoním-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Γραμμ. όμώνυμος.
hon-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό γκρεμός, τό βάρανδρο, ή άβυσσος.
hop-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή στιγμή, **këtë — nuk vij**, αύτή τή στιγμή δέν έρχομαι, έπ. κατά διαστήματα, κατά διαλείμματα, μέ διακοπές, —e —e, κάποτε, πού και πού, κάπου-κάπου, 2. τό άλμα, —i i **madh**, τό μεγάλο άλμα.
hora, άκλιτη λέξη, **e marr** —, τό παίρνω στην άγκαλιά (τό παιδάκι), άγκαλιά.
hor-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, βλ. **horr**.

horas, έπ. όλοι μαζί, έν χορω, **gjithë bashkë, në kor.**
horasàn-i, ούσ. άρ. ή άμμοκονία, κοιν. ή λάσπη τών κτιστών, **Нос, Иас.**
hordhi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή όρδη, ό συρφετός **turmë mizore.**
horizont-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό όρίζοντας, ό όρίζων, Μετφ. **njeri me — të gjerë**, άνθρωπος μέ εύρύ όρίζοντα.
horizontal-e, έπίθ. όρίζόντιος, άντθ. **i pingultë**, κάθετος.
horizontalisht, έπ. όρίζοντια, όρίζοντίως.
horllëk-u, ούσ. άρ. πληθ. **horllëqe**, ή ξετσιπωσιά, ή προστυχιά, αίσχος, 2. φτώχεια, άνέχεια, **qesat, krizë.**
hormòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή όρμόνη.
horr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τυχοδιώκτης, ό άναιδής, ό μόρτης, ό μάγκας, ό άλήτης, ό άδιάντροπος, άθλιος.
hòrre-hòrrja, ούσ. θ. πληθ.—, άδιάντροπη, άνήθικη, ξετσιπωτη, άλανιάρια, πρόστυχη.
hostén-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό βουκέντρι, βούκεντρο, ή βουκέντρα.
hotél-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ξενοδοχείο, **bujtinë.**
hotelxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ξενοδόχος.
hov-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή όρμη, ή όρμητικότητα, ή σφοδρότητα, ό ένθουσιασμός, **me —**, μέ όρμητικότητα, μ'ένθουσιασμό, μέ όρμη, όρμητικά, **i pres, i ndal —in**, άνακόπτω, άναχαιτίζω τήν όρμη, **vrull**,
hov, ρ. άμετ. πηδῶ, **këcej, hidhem.**
hovardà, έπίθ. γενναιόδωρος, άπλοχέρης, χοβαρδás, χουβαρδás.
hovshëm (i) - hovshme (e), έπίθ. όρμητικός, σφοδρός, θυελλώδης.
hoxhë-a, ούσ. άρ. πληθ. **hoxhallarë**, ό χότζας, ό χότζιας.
hu-ri, ούσ. άρ. πληθ.—nj, ό πάσσαλος, τό παλούκι.
hu-ni, ούσ. άρ. πληθ.—, μέτρο σίτου, άραβόσιτου κλπ. ίσο μέ 100 όκάδες.

hùa-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό δάνειο, **jar —**, δανείζω, δανειοδοτῶ, **marr —**, δανείζομαι, —**ja shtetërore**, τό κρατικό δάνειο.
huadhënës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό πιστωτής, ό δανειστής, ό δανειοδότης.
huadhënje-huadhënja, ούσ. θ. πληθ.—, ή δανειοδότηση, ή παροχή δανείου, τό δάνεισμα, ή πίστωση, ή χορήγηση πιστώσεων.
hùaj, ρ. μετ. δανείζω, δανειοδοτῶ, **huhem**, δανείζομαι, παίρνω δάνειο, **unë s'— te njeri**, έγώ δέν δανείζομαι σέ κανέναν.
hùaj (i, e), έπίθ. ξένος, άλλοδαπός, άλλότριος, ό άλλοεθνής, **në vend të —**, σέ ξένη χώρα, **gjuha e —**, ή ξένη γλώσσα.
hùall-i, ούσ. άρ. πληθ. **hoje**, βλ. **hoje mjalti.**
huamarrës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό χρεώστης, ό όφειλέτης, ό δανειζόμενος.
hùaza, έπ. δανεικά.
huazisht, έπ. δανεικά.
hudh, ρ. μετ. βλ. **hedh.**
hudhër-hudhra, ούσ. θ. πληθ. **hudhra**, Βοτ. (*Allium cepa*) τό σκόρδο.
hullí-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή αύλακιά, ό όγμος.
hullòj, ρ. μετ. βλ. **holloj, bëj petë.**
humai-a, ούσ. θ. βλ. **hase.**
humaníst-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —**a**, ό άνθρωπιστής, ό ούμανιστής
humanitàr-e, έπίθ. άνθρωπιστικός, **shkenca —e**, οί άνθρωπιστικές (ή ιστορικο — φιλολογικές) έπιστήμες.
humanizëm-humanizmi, ούσ. άρ. ό άνθρωπισμός, ό φιλανθρωπισμός, ό ούμανισμός.
humb, ρ. μετ. και ρ. άμετ. χάνω, **humbas, — rrugën**, χάνω τό δρόμο.
humbàs, ρ. μετ. (ά όρ. **humbas** μετχ. **humbur**), 1. χάνω, — **lapsin**, χάνω τό μολύβι, 2. χάνω, νικιέμαι, — **një luftë**, χάνω έναν πόλεμο, νικουμαι, νικιέμαι, ήττῶμαι, άντθ. **fitoj, e —**, τόν χάνω, τόν εξαφανίζω, χωρίς

λχνη, ρ. ἀμετ. 1. ἀόρ. **humbi**,
 χάθηκε, — **dielli**, χάθηκε, βασί-
 λεψε ὁ ἥλιος, 2. βυθίζομαι, χάνο-
 μαι, — **në ujë**, χάνομαι, βυθίζο-
 μαι στό νερό, 3. χάνομαι, εξαφα-
 νίσθηκα, χάθηκα ἀπό τὰ μάτια.
humbët (i, e), ἐπίθ. 1. χαμένος,
 2. ἀφηρημένος, χαζός, βλάκας,
 ἡλίθιος.
humbje-humbja, οὐσ. θ. ἡ ἀπώ-
 λεια, τό χάσιμο, — **e fitime**, ζη-
 μίες καί κέρδη.
humbur (i, e), ἐπίθ. 1. χαμένος,
 2. ἀφηρημένος, χαζός, ἡλίθιος,
 βλάκας.
humnerë - humnerja, οὐσ. θ.
 πληθ.—, ὁ κρημνός, τό βάρ-
 αθρο, ἡ ἄβυσσος, ὁ γρκεμός,
greminë, hon.
humor-i, οὐσ. ἀρ. τό χιοῦμορ, ἡ
 εὐθυμία, ἡ χαριτολογία, ἡ εὐτρα-
 πελία.
humorist-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, ὁ
 εὐθυμογράφος, ὁ χιομορλιστας.
hundac,-e, ἐπίθ. ὁ κουτζομύτης,
 ὁ πλατσομύτης, ὁ κουτσομύτης.
hundak,-e, ἐπίθ. 1. μυταράς,
 2. ψηλομύτης, ὑπεροπτικός, ὑπε-
 ρήφανος, ἀλαζονικός.
hundç-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, καί
 ἐπίθ. ὁ μυταράς.
hundë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ μύ-
 τη, ἡ ρίς, **flet me** —, μιλάει μέ
 τή μύτη, **fryj —t**, φουσῶ τίς μύ-
 τες, φουσῶ τή μύτη, Μετφ. **ka**
 —, ἔχει μύτη, τό βαράει ψηλά,
më dolli për —sh, τό πλήρωσα
 ἀκριβά, μοῦ βγήκε ἀπό τή μύτη.
hundëmadh,-e, ἐπίθ. μυταράς,
 Μετφ. ψηλομύτης, ὑπερήφανος.
hundështypur, ἐπίθ. πλατσομύ-
 της, πλατσομύτης, πλατσουκομύ-
 της.
hundohem, ρ μέσ. πικραίνομαι,
 προσβάλλομαι, ὀργίζομαι, γινα-
 τεύω, **idhnohem, zemërohem**.
hundore - hundorja, οὐσ. θ.
 πληθ.—, Γραμμ. ἔρρινος, ρι-
 νικός, πού προφέρεται μέ τή μύτη,
zanore —, ἔρρινο, ἔνρινο φωνήεν.
hundròj, ρ. ἀμετ. μιλῶ μέ τή
 μύτη, ἔρρινίζω, **flas me hundë**.
hungaréz,-e, ἐπίθ. οὐγγρικός, οὐγ-
 γαρέζικος, μαγυάρικος.

hungaréz-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, ὁ
 Οὐγγρος, ὁ Οὐγγαρέζος, ὁ Μα-
 γυάρος, **maxbar**.
hungarisht, ἐπ. οὐγγαρέζικα,
 οὐγγριστί, οὐγγρικά.
hungarishte-hungarishtja, οὐσ. θ.
 ἡ οὐγγρική γλώσσα, ἡ οὐγγαρέζι-
 κή γλώσσα, ἡ μαγυάρικη γλώσ-
 σα.
hungron, ρ. ἀμετ. οὐρλιάζει ὁ σκύ-
 λος ἢ ὁ λύκος, **ulërin**.
hup, ρ. μετ. καί ρ. ἀμετ. βλ.
humbas.
huptë (i, e), ἐπίθ. μπαγιάτικος,
bukë e —, παλιό, μπαγιάτικο
 ἀπό πολλές μέρες ψωμί, **borë e**
 —, σκληρό χιόνι, σάν πέτρα, **pa-
 ra të —a**, λέγονται τά χρήματα
 πού παίρνει κανείς καί πού τά
 θεωροῦσε σάν χαμένα.
huq-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, τό
 ἐλάττωμα, κακή ἔξις, **burrë me**
 —, ἄνδρας μέ ἐλαττώματα, μέ
 κακές ἔξεις, **gjithkush ka një** —,
 ὁ καθένας ἔχει κάποιο ἐλάττωμα,
 δέν εἶναι κανένας χωρίς ἐλαττώ-
 ματα
huq, ἐπ. χαμένα, στά χαμένα,
shkoj —, πήγε στά χαμένα.
hurde-hurdhja, οὐσ. θ. πληθ.—,
 Βοτ. **urthi**.
hurdhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ
 γούρα γεμάτη νερό, λάκκος γεμά-
 τος νερό.
hurdhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ
 εἶδος τυροῦ σέ κεφάλια.
hurdhia, ἐπίθ. καταβρεγμένος,
 μούσκεμα, **i lagur, qull**.
hurme-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ
 Βοτ. (*Phoenix dactylifera*) ὁ φοῖ-
 νιξ, τό φοινικόδεντρο, ἡ χουρμα-
 διά καί ὁ καρπός της, — **vendi**,
 (*Diospyros lotus*) διόσπυρος ὁ
 λωτός, κοιν. τραπεζωνία, — **de-
 ti**, (*Diospyros kaki*) διόσπυρος ὁ
 σινικός ἢ κακί.
huror-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, βλ.
uror, uruar.
hurth-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, ἡ
 Βοτ. βλ. **urthi**.
hutàq,-e, ἐπίθ. χαζός, ξεχασιάρης,
 βλάκας, ἡλίθιος.
hutë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ Ζωολ.
 (*Aegyptius*) ὁ αἴγυπιός, γύψ ὁ
 λευκοκέφαλος, κοιν. ὄρνιο ἢ

- κόκκινο ὄρνιο, — **e bardhë**, (Aegyptius monachus) γύξ ὁ μοναχός, κοιν. μαῦρο ὄρνιο ἢ λυκόνιο.
- hutë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό μαρτίνι (ὄπλο).
- huti-hutini**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**j**, Ζωολ. (Asio otus) Ἴσσιος, κοιν. μπουῖφος, — **me veshë**, (Bubo bubo) μπουῖφος μέ αὐτιά, ὁ βύας.
- hutim-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ σαστισμάρα, ἡ ταραχή, ἡ σύγχυση.
- hutòj**, ρ. μετ. σαστίζω, συγχύζω, ζαλίζω, παραζαλίζω, **hutohem**, ζαλίζομαι, ἐκπλήσσομαι, τὰ χάνω, **shastis**, **habitem**.
- hutuar (i, e)**, ἐπίθ. σαστισμένος, ζαλισμένος, ἐκπληκτος, χαζός, **hutaq**.
- hy-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**j**, ὁ Θεός, θηλ. **hyjneshë**, ἡ θεά.
- hyj**, ρ. ἀμετ. εἰσέρχομαι, μπαίνω, — **në punë**, πιάνω δουριά, **s'më hyn në punë**, δέν μου χρειάζεται, **hyn në fuqi**, ἰσχύει, ἀρχίζει νά ἐφαρμόζεται, **i hyri frika**, τοῦ μπῆκε ὁ φόβος, φοβήθηκε.
- hyjneshë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ θεά, **perëndeshë**.
- hyjni-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ θεότητα, ἡ θεότης, ἡ θεία ὑπαρξη.

- hyjnizim-i**, οὐσ. ἄρ. 1. ἡ θεοποίηση, 2. ἀποθέωση.
- hyjnizòj**, ρ. μετ. 1. θεοποιῶ, 2. ἀποθεώνω, **hyjnoj**.
- hyjnòj**, ρ. μετ. 1. θεοποιῶ, 2. ἀποθεώνω.
- hyjnòr-e**, ἐπίθ. θεῖος, θεϊκός, οὐράνιος, **i hyjnueshëm**.
- hyjplime - hyjplimja**, οὐσ. θ. Ἴστρ. ὁ γαλαξίας, ὁ γαλακτίας, τό ἄχυρο τοῦ νούου, **kashta e kumtrit**, **byku i kumbarës**, **qumështorja**.
- hyll-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. **hyj**, βλ. **yll**.
- hyllësi-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, Ἴστρ. ὁ ἀστερισμός.
- hypi**, ρ. μετ. βλ. **hipi**.
- hypur**, ἐπ. βλ. **hipur**.
- hyra-t (të)**, οὐσ. θ. πληθ. τὰ ἔσοδα, ἀντθ. **të dalat**, τὰ ἔξοδα.
- hyrët (të)**, οὐσ. οὐδ. 1. ἡ εἴσοδος, 2. ἡ εἰσαγωγή, **hyrje**.
- hyri-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, οἱ νύμφες (τοῦ παράδεισου τῶν μωαμεθανῶν), Μετφ. ὄμορφη κοπέλλα ἢ γυναίκα, πεντάμορφη.
- hyrje-hyrja**, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ εἴσοδος.
- hyzmeqâr-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ὑπηρέτης, ὁ λακός, θηλ.—**e**.

I, i, τό δέκατο τρίτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

i, προταρκτικό ἄρθρο καί ἐπιτακτικό ἄρθρο τοῦ ἄρ. γένους τῶν ὀνομάτων, ἐπιθέτων, ἀντωνυμιῶν καί ἀριθμητικῶν τακτικῶν, **i (malit)**, τοῦ βουνοῦ **i (keq)**, κακός, **i (tij)**, δικός του, **i (vëllai)**, ὁ ἀδελφός του, **i (treti)**, ὁ τρίτος, θηλ. **e**.

i, συγκεκριμένος, ἀδύνατος, τύπος τῆς προσ. ἀντων. τρίτου προσώπου δοτικῆς πτώσης καθῶς καί τοῦ τρίτου προσώπου αἰτιατικῆς τοῦ πληθυντικοῦ: **i thashë**, τοῦ εἶπα, **i thashë asaj**, τῆς εἶπα, **i vrava (ata)**, τοῦς σκότωσα, **i vrava (ato)**, τίς σκότωσα (αὐτές), γιά ἀμφοτέρα τά γένη.

ibrik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ē, **ibriqe**, κοιν. τό μπρίκι.
ickël-ickla, ούσ. θ. πληθ. **ickla**, ή κλωτσιά, ό κλωτσος, **vickë**.
idé-ja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή ιδέα, — **përparimtare**, προοδευτικές ιδέες, 2. ή σκέψη, ή γνώμη, **më erdhî një — e bukur**, μου ήρθε μία καλή σκέψη.
ideâl,-e, έπίθ. ιδεώδης, ιδανικός.
ideâl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ιδανικό, τό ιδεώδες, τό Ίνδαλμα.
idealíst,-e, έπίθ. ιδεαλιστικός, **filosofia —e**, ή ιδεαλιστική φιλοσοφία.
idealíst-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό ιδεαλιστής, ό εξιδανικευτής, ό ούτοπιστής.
idealizëm-idealizmi, ούσ. άρ. ό ιδεαλισμός.
idealizim-i, ούσ. άρ. ή εξιδανίκευση.
idealizòj, ρ. μετ. εξιδανικεύω.
idem, έπ. όμοίως, όμοια, **po ajo**.
identifikòj, ρ. μετ. συνταυτίζω, έξομοιώνω, όμοιώνω, ταυτίζω.
identifikim-i, ούσ. άρ. ή συνταύτιση, ό ταυτισμός.
identík,-e, έπίθ. ταυτόσιμος, ταυτοειδής, πανόμοιος, άπαράλλακτος, όμοιος, ίδιος.
identitét-i, ούσ. άρ. ή ταυτότητα, ή ταυτότης.
ideològ-u, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό ιδεολόγος.
ideologji-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή ιδεολογία.
ideologjik,-e, έπίθ. ιδεολογικός.
ideopolítik,-e, έπίθ. ιδεολογικοπολιτικός, **niveli —**, τό ιδεολογικοπολιτικό επίπεδο.
ideòr,-e, έπίθ. ιδεολογικός, **përmbajtja —e e romanit**, τό ιδεολογικό περιεχόμενο του μυθιστορήματος.
idil-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ειδύλλιο.
idilik,-e, έπίθ. ειδυλλιακός.
idiocí-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή ήλιθιότητα, ή βλακεία, ή ιδιωτεία, ή φυσική μωρία.
idiomë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό ιδιωματισμός, οι ιδιωματισμοί, τό ιδίωμα (γλωσσικό).

idiòt,-e, έπίθ. ήλιθιος βλάκας, άνόητος, βλακώδης.
idiòt-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό ήλιθιος, ό βλάκας, ό άνόητος.
idiotizëm-idiotizmi, ούσ. άρ. πληθ. **idiotizma**, ό ιδιωματισμός, ή ιδιομορφία, **provincializmi**.
idhët, έπ. πικρά, σκληρά, **i foli —**, του ήλιθισε σκληρά.
idhët (i, e), έπίθ. πικρός, **i hidhur**, άντθ. **i ëmbël**.
idhnäk,-e, έπίθ. θυμώδης, όξύθυμος.
idhnäkth-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Βοτ. (*Solanum nigrum*) σολανόν τό μελανόν, κοιν. βρωμοβότανο, στρύφνο, στύφνος, βρωμόχορτο, άγριοντομάτα, μαυρόχορτο και σολανόν τό μέλαν.
idhnâq-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, (*Solanum dulcamara*) σολανόν τό γλυκύπικρο.
idhujtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό ειδωλολάτρης.
idhujtari-a, ούσ. θ. ή ειδωλολατρεία.
idhull-i, ούσ. άρ. πληθ. **idhuj**, τό ειδωλο, τό όμοίωμα.
igrasí-a, ούσ. θ. βλ. **lagështi, lagështirë**.
igumén-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό ήγούμενος (μοναστηριού).
ijas, έπ. πλάγια, πλαγίως, **anës**.
ijë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό πλευρό, τό ισχίον, ό γόφος, τό γκόφι, Μετφ. **rri me duar në —**, κάθομαι μέ τά χέρια σταυρωμένα, Γυμν. **duart në —!** τάς χείρας επί τών ισχίων!
iki, ρ. άμετ. φεύγω, άπομακρύνομαι τρεχάτος, γρήγορα, άποχωρώ, άναχωρώ, **shkoj, nisem, largohem**.
ikje-ikja, ούσ. θ. 1. ή άναχώρηση, ή φυγή, ή διαφυγή, τό φυγικό, 2. ή διαρροή.
ikonë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή εικόνα, τό εικόνησμα.
ikonogrâf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό εικονογράφος, ό άγιογράφος.
ikonografi-a, ούσ. θ. 1. ή εικονογραφία, ή άγιογραφία, 2. σύστημα γραφής μέ εικόνες.
ikonoklàst-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē,

ὁ εἰκονοκλάστης, ὁ εἰκονομάχος.
ikra-t, οὐ σ. θ. π λ η θ. τὰ αὐγά
 τοῦ ψαριοῦ, τό χαβιάρι, τό αὐγοτά-
 ραχο, **vetë e peshkut**.
iktiologji-a, οὐ σ. θ. ἡ ἰχθυολογία.
ikur (i, e), ἐ π ί θ. φευγάτος, δραπέ-
 της, φυγάς, **i arratisur, i mër-
 guar**.
ilegâl,-e, ἐ π ί θ. παράνομος, ἔκνο-
 μος, **shtypi** —, ὁ παράνομος τύ-
 πος, **aktivitet** —, παράνομη δρά-
 ση.
illegalitët-i, οὐ σ. ἄ ρ. ἡ παρανομία,
në —, σέ παρανομία.
ilët-i, οὐ σ. ἄ ρ. ἡ ἐπιληψία, **është
 njeri me** —, εἶναι ἐπιληπτικός.
ilir,-e, ἐ π ί θ. ἰλλυρικός.
ilirishte-ilirishtja, οὐ σ. θ. ἡ ἰλλυ-
 ρική γλῶσσα, ἡ γλῶσσα τῶν ἰλ-
 λυριῶν.
ilnje-ilnja, οὐ σ. θ. π λ η θ.—, Β ο τ.
 β λ. **ilqe**.
ilqe-ilqja, οὐ σ. θ. π λ η θ.—, Β ο τ.
 (*Quercus ilex*) δρυς ἡ ἄρια,
 κοιν. ἀριά, ἀριός, ἀσίλακας.
iluminist,-e, ἐ π ί θ. διαφωτιστικός.
iluminist-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—ē,
 ὁ διαφωτιστής, ὁ ὁπαδός τοῦ δια-
 φωτισμοῦ.
iluminizëm-iluminizmi, οὐ σ. ἄ ρ.
 Φι λ ο σ. ὁ διαφωτισμός.
iluzion-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, ἡ
 αὐταπάτη.
im,-e, ἐ π ί θ. κ τ η τ. ἐμός, δικός μου,
 θ η λ. ἐμή, δική μου, — **bir**, τό
 παιδί μου, θ. **ime**, — **bijë**, ἡ κόρη
 μου, **koka** —e, τό κεφάλι μου,
 καί κ τ η τ. ἄ ν τ ω ν. **imi**, δικός
 μου, ἐμός, θ. **imja**, δική μου, ἐμή,
im shoq, ὁ σύζυγός μου, **ime
 shoqe**, ἡ σύζυγός μου.
im, ρ. με τ. λεπτύνω, **imtoj**, — **le-
 shin**, ἀνοίγω, γράϊνω, λαναρίζω
 τό μαλλί.
imagjinatë-a, οὐ σ. θ. ἡ φαντασία,
 ἡ ἐπινόηση.
imagjinòj, ρ. με τ. φαντάζομαι,
 (ἐ π ι)νοῶ, βάζω στό νοῦ μου.
imediât,-e, ἐ π ί θ. ἄμεσος, ἐπείγων,
 πού δέν δέχεται ἀναβολή.
imitim-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, ἡ
 μίμηση, ἡ ἀπομίμηση.
imitòj, ρ. με τ. μιμοῦμαι, ἀπομι-
 μοῦμαι.
imonik, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—ē,

Β ο τ. τό καρπούζι, ὁ ὑδροπέπων,
shalqi.
imoral,-e, ἐ π ί θ. ἀνήθικος.
imoralitët-i, οὐ σ. ἄ ρ. ἡ ἀνηθικό-
 τητα.
imperatòr-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—ē,
 ὁ αὐτοκράτορας.
imperatorî-a, οὐ σ. θ. ἡ αὐτοκρα-
 τορία.
imperialist,-e, ἐ π ί θ. ἰμπεριαλιστι-
 κός.
imperialist-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—ē,
 ὁ ἰμπεριαλιστής.
imperializëm-imperializmi, οὐ σ.
 ἄ ρ. ὁ ἰμπεριαλισμός.
imponòj, ρ. με τ. ἐπιβάλλω, **impo-
 nohem**, ἐπιβάλλομαι.
importim-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—e,
 ἡ εἰσαγωγή (ἐμπορευμά-
 των), ἄ ν τ θ. **eksportim**, ἡ
 ἔξαγωγή.
importòj, ρ. με τ. εἰσάγω, φέρνω
 ἀπό τό ἔξωτερικό.
importues-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—,
 ὁ εἰσαγωγέας, **importonjës**.
improvizòj, ρ. με τ. αὐτοσχεδιάζω,
 κάνω ἢ λέγω κάτι ἐκ τοῦ προ-
 χείρου.
impozant,-e, ἐ π ί θ. ἐπιβλητικός,
 μεγαλοπρεπής.
impuls-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, ἡ
 παρόρμηση, ἡ ὠθηση, ἡ προτρο-
 πή, ἡ παρακίνηση, τό σπρώξιμο.
impulsiv,-e, ἐ π ί θ. ὀρμητικός,
 ἀσυγκράτητος, δραστήριος.
imshtë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—a, δά-
 σος μέ νέες βαλανιδιές.
imtë, ἐ π. λεπτά, ψιλά, **e bluaj**
 —, τό ἀλέθω ψιλό, φτενό.
imtë (i, e), ἐ π ί θ. λεπτός, μικρός,
 ψιλός, **rëra është e** —, ἡ ἄμμος
 εἶναι λεπτή, φτενή, ψιλή, **shi i**
 —, ψιλή βροχή, βροχούλα, **bagëti**
e —, τά πρόβατα καί τά γίδια,
 2. λεπτομερής, **përshkrim i** —,
 λεπτομερειακή περιγραφή.
imtësi-a, οὐ σ. θ. ἡ λεπτομέρεια, ἡ
 ἀκρίβεια, ἡ λεπτότητα.
imtësisht, ἐ π. λεπτομερειακά, λε-
 πτομερῶς.
imti, οὐ σ. ἄ ρ. ἡ ὀξύνοια, ἡ ἐξυπνά-
 दा, **njeri pa** — **e urti**, ἄνθρωπος
 χωρίς ὀξύνοια καί σύνεση.
imtòj, ρ. με τ. 1. κάνω λιανά, —
drutë, σχίζω τά ξύλα καί τά κά-

νω λιανά, 2. αναλύω, διευκρινίζω.
imunitét-i, ούσ. άρ. 1. Διπλ. ή άσυλία, — **diplomatik**, ή διπλωματική άσυλία, — **i parlamentar**, ή κοινοβουλευτική άσυλία, 2. Γιατρ. ή άνοσια.

imzòt-i, ούσ. άρ. 1. πανιερώτατος, μακαριώτατος, σεβασμιώτατος, (τίτλος επισκόπου ή αρχιεπισκόπου), 2. έτσι αποκαλεί και ο ύπηρέτης τό άφεντικό και ή γυναίκα τόν άνδρα της, (στη λαϊκή ποίηση).

inàt-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή όργή, ό θυμός, τό πείσμα, κοιν. τό γινάτι, **ka shumë — me mua**, είναι πολύ θυμωμένος μαζί μου, **do ta bëj për —**, θά τό κάμω για πείσμα, για γινάτι, **më vjen —**, θυμώνω, πεισμώνω, γινάτευω, γινάτώνω

inatòs, ρ. μετ. όργίζω, παροργίζω, θυμώνω, έρεθίζω, **inatosem**, όργίζομαι άγανακτώ, θυμώνω, έρεθίζομαι, γινάτώνω, **zemërohem**.

inaugurim-i, ούσ. άρ. ό έγκαινιασμός, ή έγκαινιαση, τά έγκαίνια.

inauguròj, ρ. μετ. έγκαινιάζω, κάνω τά έγκαίνια.

incident-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. τό έπεισόδιο, τό άτύχημα, τό συμβάν, 2. τό περιστατικό.

ind-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή κρόκη, κοιν. τό ύφάδι, (πληθ. άχρηστος), άντθ. **majë, tymën**, 2. Άνατ. ό ιστός, — **eshtor**, ό όστίτης ιστός, — **mus-kulor**, ό μυϊκός ιστός.

indéks-i, ούσ. άρ. 1. σύλλαβος, κατάλογος αϊρέσεων (Δυτ. Έκκλησίας), 2. πίνακας, ό πίναξ, κατάλογος περιεχομένων, 3. τό εύρετήριο, ό δείκτης, 4. Μαθ. ό δείκτης, τό σημείο.

indiferencë-a, ούσ. θ. ή άδιαφορία, ή άπάθεια, ή ψυχρότητα.

indiferént,-e, έπίθ. άδιάφορος, άπαθής, ψυχρός.

indiferentizëm - indiferentizmi, ούσ. άρ. ή άδιαφορία, ή άπάθεια.

indikativ,-e, έπίθ. 1. δειχτικός, ένδειχτικός, δηλωτικός, 2. Γραμμ. ή όριστική έγκλιση, **mënyra dëftore**.

indipendencë-a, ούσ. θ. βλ. **parvarësi**.

indipendént,-e, έπίθ. βλ. **i parvarur**.

indirékt, έπ. έμμεσα, πλάγια, μέ πλάγιο τρόπο, **tërthorazhi**.

indirékt,-e, έπίθ. έμμεσος, πλάγιος, λοξός, **taksat —e**, οί έμμεσοι φόροι.

individ-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό άτομο, τό πρόσωπο, ό άνθρωπος.

individuàl,-e, έπίθ. άτομικός, προσωπικός, **çështje —e**, άτομική, προσωπική ύπόθεση, **punë —e**, άτομική εργασία.

individualist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό άτομικιστής, ό φιλοτομαριστής, θηλ. —e, ή άτομικίστρια.

individualisht, έπ. άτομικά, άτομικώς.

individualitét-i, ούσ. άρ. ή άτομικότητα.

individualizëm - individualizmi, ούσ. άρ. Φιλοσ. ό άτομικισμός, ό φιλοτομαρισμός, ή άτομοκρατία, ό έντιβιντουαλισμός.

induksion-i, ούσ. άρ. 1. ή έπαγωγή, άντθ. **deduksion**, 2. Φυσ. ή έπαγωγή (ήλεκτρισμοϋ).

induktiv,-e, έπίθ. έπαγωγικός, **metoda —e**, έπαγωγική μέθοδος.

induktòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Φυσ. ό έπαγωγεύς.

industri-a, ούσ. θ. ή βιομηχανία, —a e rëndë, ή βαρεία βιομηχανία, —a e lehtë, ή έλαφρά βιομηχανία.

industrial,-e, έπίθ. βιομηχανικός, **prodhime —e**, βιομηχανικά προϊόντα, **vend —**, βιομηχανική χώρα.

industrializim-i, ούσ. άρ. ή εκβιομηχάνιση, ό εκβιομηχανισμός, ή βιομηχανοποίηση, — **i socialist i vendit**, ή σοσιαλιστική εκβιομηχάνιση τής χώρας.

industrializòj, ρ. μετ. εκβιομηχανίζω, βιομηχανοποιώ, εισάγω τή βιομηχανία.

inerci-a, ούσ. θ. Φυσ. ή αδράνεια, **nga —a**, α) από συνήθεια, β) Φυσ. από κεκτημένη ταχύτητα.

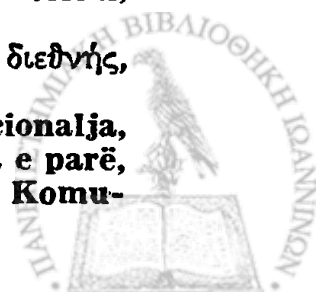

infarkt-i, ούσ. άρ. Ίατρ. τό έμφραγμα, ή έμφραξη, ή έμβολή.
infeksiòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή μόλυνση, τό μόλυσμα, ή μολυσματική άσθένεια, ό λοιμός.
infektim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή μόλυνση, τό μόλυσμα.
infektiv,-e, έπίθ. μολυσματικός, λοιμώδης, κολλητικός, μεταδοτικός.
infektòj, ρ. μετ. μολύνω, μεταδίδω άσθένεια μέ μικρόβια.
inferiòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό ύφιστάμενος, ό ύποδεέστερος, κατώτερος.
inferioritét-i, ούσ. άρ. ή ύποδεεστερότητα, ή μειονεκτικότητα.
infermeri-a, ούσ. θ. π λ η θ. —, τό θεραπευτήριο, τό νοσηλευτήριο, τό πρόχειρο νοσοκομείο, τό άναρρωτήριο.
infermiér-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, —a, ό νοσοκόμος, θ η λ. —e.
infinitiv-i, ούσ. άρ. Γραμμ. τό άπαρέμφατο, **mënyra paskajore**.
inflaciòn-i, ούσ. άρ. ό πληθωρισμός.
inflamaciòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, Ίατρ. ή φλεγμονή, ή φλόγωση.
influncë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. ή έπιρροή, ή έπενέργεια, ή έπίδραση, τό κύρος, **ndikim, ka —**, έχει έπιρροή, έχει κύρος, **njeri me —**, άνθρωπος μέ κύρος, 2. Ίατρ. ή γρίππη, ή ίνφλουέντσα.
influncim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή επίδραση, ή έπενέργεια.
influncòj, ρ. μετ. επιδρώ, έπηρεάζω, έπενεργώ, **influncohem**, έπηρεάζομαι, ύφισταμαι τήν επίδραση, τήν έπιρροή άλλου, **ndikoj**.
informaciòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή πληροφορία, ή είδηση, ή κατατόπιση, —i **politik**, ή πολιτική κατατόπιση, ένημέρωση.
informatë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή πληροφορία, ή είδηση, ή κατατόπιση.
informativ,-e, έπίθ. πληροφοριακός, είδησεογραφικός, **Byroja —e**, τό γραφείο πληροφοριών.
informòj, ρ. μετ. πληροφορώ, κατατοπίζω, δίνω είδήσεις, πληροφορίες, **informohem**, πληροφοροϋμαι,

παίρνω πληροφορίες, είδήσεις.
informatòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό πληροφοριοδότης, θ η λ. —e, ή πληροφοριοδότης.
ingliz,-e, έπίθ. β λ. **anglez**.
ingranàzh-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή συνοδόντωση, συντρόχωμα, εκκρουστήρας.
iniciale-t, ουσ. θ. π λ η θ. τά αρχικά γράμματα, τά αρχικά, τά άρκτηκόλεξα.
inisiativë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή πρωτοβουλία, **njeri me —**, άνθρωπος μέ πρωτοβουλία, **nisiativë**.
inisiatòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό πρωτεργάτης, ό πρωτουργός, ό πρωταίτιος, ό πρωτοστάτης, ό ύποκινητής, **nisiator**.
injeksiòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή ένεση, ή έγχυση.
inklinaciòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, Φυσ. ή άπόκλιση, —i **magnetik**, ή μαγνητική άπόκλιση.
inkasim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, β λ. **arkëtim**.
inkasòj, ρ. μετ. β λ. **arkëtòj**.
inkuadròj, ρ. μετ. πλαισιώνω, πλαισιώ, έντάσσω.
inkubaciòn-i, ούσ. άρ. 1. Ίατρ. ή έπώαση, 2. ή εκκόλαψη.
inkubatòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, τό εκκολαπτήριο, ή εκκολαπτική μηχανή.
inkuiziciòn-i, ούσ. άρ. ή ιερά εξέταση, ή ιεροεξέταση, ή ιεροκρισία, ή ιεροδικία.
inkurajim-i, ούσ. άρ. ή ένθάρρυνση, ή παρότρυνση.
inkurajòj, ρ. μετ. ένθαρρύνω, παροτρύνω, παρορμώ.
inondatë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή πλημμύρα, **vërshim, përmbytje**.
inorganik,-e, έπίθ. άνόργανος, **kimi —e**, ή άνόργανος χημεία, άντθ. **organik,-e**, όργανικός.
insëkt-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, Ζωολ. τό έντομο.
insekticid-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό έντομοκτόνο.
insektngrënës,-e, έπίθ. έντομοφάγος, έντομοφάγο.
insektngrënës-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —, τό έντομοφάγο.
insistim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e,

ή επιμονή, ή έπιμονή, **këmbë-ngulje**.
insistòj, ρ. μετ. έπιμένω, **ngul këmbë**.
inspektim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή επιθεώρηση, ό έλεγχος.
inspektòj, ρ. μετ. επιθεωρώ, έποπτεύω, έλέγχω, επιβλέπω.
inspektòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό επιθεωρητής, ό έπόπτης, ό έφορος, ό έλεγκτής.
inspektorí-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό γραφείο του επιθεωρητή, του έπόπτη.
inspirim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έμπνευση, **frymëzim**.
inspiròj, ρ. μετ. έμπνέω, **frymëzòj**.
instalim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή τοποθέτηση, ή εγκατάσταση, τό μοντάρισμα, ή εφαρμογή, —**i elektrik**, ή ήλεκτρική εγκατάσταση.
instalòj, ρ. μετ. έξοπλίζω, έφοδιάζω μέ μηχανές, τοποθετώ, εγκαθιστώ, εγκαθιδρύω, κάνω εγκατάσταση, **instalohem**, εγκαθίσταμαι, άποκαταστιέμαι.
instancë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ιεραρχική βαθμίδα, ό βαθμός, (δικαστηρίου).
instinkt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ένστικτο, τό όρμέφυτο, τό έμφυτο.
instinktiv,-e, έπίθ. ένστικτώδης, ένστικτώδικος, αύθόρητος.
instinktivisht, έπ. ένστικτώδικα, αύθόρητα, όρμέφυτα.
institucion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό ίδρυμα, τό καθίδρυμα, 2. Νομ. ό θεσμός.
institut-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άνωτάτη σχολή, τό ίνστιτούτο, —**i i kërkimeve shkencore**, τό Ίνστιτούτο έπιστημονικών έρευνών.
instruksione-t, ούσ. θ. πληθ. οι οδηγίες, οι καθοδηγητικές οδηγίες, **sipas —ve**, σύμφωνα μέ τις οδηγίες, **udhëzime**.
instruktòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό καθοδηγητής, ό ίνστρούχτορας, 2. ό καθηγητής της φυσικής άγωγής.
instrument-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό εργαλείο, τό σύνεργο, τό όργανο,

νο, Μουσ. τό όργανο, —e **muzikore**, τά μουσικά όργανα.
instrumental,-e, έπίθ. ένόργανος, **muzikë —e**, ή ένόργανος μουσική.
insulinë-a, ούσ. θ. Φαρμ. ή ίνσουλίνη.
integral-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Μαθ. τό όλοκλήρωμα, ό όλοκληρωτικός λογισμός, και έπίθ. όλοκληρωτικός, **njehësim —**, όλοκληρωτικός λογισμός.
integritët-i, ούσ. άρ. ή άκεραιότητα, —**i tokësor**, ή έδαφική άκεραιότητα.
intelektual,-e, έπίθ. διανοητικός, **punë —e**, διανοητική έργασία.
intelektual-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό διανοούμενος, ό μορφωμένος.
inteligjencë-a, ούσ. θ. 1. ή διανόηση, ή όξύνοια, ή άγχίνοια, 2. οι διανοούμενοι, ή διανόηση.
inteligjënt,-e, έπίθ. έξυπνος, εύφυής, νοήμων, **i zgjuar**.
intendencë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Στρατ. ή έπιμελητεία.
intendënt-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έπιμελητής, ό φροντιστής.
intensifikim-i, ούσ. άρ. ή έντατικοποίηση.
intensifikòj, ρ. μετ. έντατικοποιώ, έντείνω, έπιτείνω.
intensitet-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έντατικότητα, Φυσ. ή ένταση.
intensiv,-e, έπίθ. έντατικός, έντονος, **punë —e**, έντατική δουλιά.
interes-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. τό συμφέρο, τό όφελος, 2. τό ένδιαφέρο, 3. ό τόκος.
interesant,-e, έπίθ. ένδιαφέρων, περιέργος, σπουδαίος, αξιόλογος.
interesim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ένδιαφέρον.
interesòn (më) ρ. ά μετ. μέ συμφέρει, έχει σημασία για μένα, **intëresohem**, ένδιαφέρομαι, φροντίζω.
interim (ad), συγκεκομένα **a.i.**, έπ. προσωρινά, προσωρινώς, **i ngarkuari me punë ad interim**, ό έπιτετραμμένος.
internacional,-e, έπίθ. διεθνής, **ndërkombëtar**.
internacionale - internacionalja, ούσ. θ. 1. ή Διεθνής, —**ja e parë**, ή πρώτη Διεθνής, —**ja Komu-**

niste, ή Κομμουνιστική Διεθνής,
2. ή Διεθνής, ό ύμνος τής διεθνούς.
internacionalizēm - internaciona-
lizmi, ούσ. άρ. ό διεθνισμός, —
i proletar, ό προλεταριακός διεθνι-
σμός.
internacionalist,-i, ούσ. άρ.
πληθ. —ē, ό διεθνιστής.
internát-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό
οίκοτροφεϊο, **konvikt**.
internatist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē,
ό οικότροφος, **konviktor**.
internim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ή έξορία, ή εκτόπιση, ό περιορι-
σμός.
internòj, ρ. μετ. έξορίζω, εκτοπι-
ζω, περιορίζω, **syrgjynos**.
internùar (i, e), έπίθ. και ούσ. ό
έξόριστος, ό εκτοπισμένος.
interpelancë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
ή έπερώτηση.
interpelòj, ρ. μετ. έπερωτώ, κάνω
έπερώτηση.
interpretim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ή έρμηνεία, ή έπεξήγηση, —**i i li-**
gjëve, ή έρμηνεία τών νόμων,
⊕ έατρ. ή εκτέλεση.
interpretòj, ρ. μετ. διερμηνεύω,
έρμηνεύω, έπεξηγώ, έξηγώ,
⊕ έατρ. εκτελώ.
intervál-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
τό διάστημα, τό διάλειμμα, **me-**
-e, κατά διαστήματα, εκ δια-
λειμμάτων, Μουσ. τό διάστη-
μα.
intervenim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
βλ. **ndërhyrje**.
intervenòj, ρ. άμετ. βλ. **ndërhyj**.
intervistë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
ή συνέντευξη, **jap** —, δίνω συν-
έντευξη (δημοσιογραφική).
intim,-e, έπίθ. έσωτερικός, στενός,
οίκειος, ένδόμυχος, **mik** —, στε-
νός φίλος, έπιστήθιος, έγκάρδιος
φίλος, **mik i ngushtë**.
intimitët-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ή οικειότητα, ή στενή σχέση, ή
έγκαρδιότητα.
intrasigjënt,-e, έπίθ. άδιάλλα-
κτος, άσυμβιβαστος, **i papajtue-**
shëm.
intransitiv,-e, έπίθ. άμετάβατος,
Γραμμ. **folje** —e, ρήμα άμετά-
βατο, **ai flé**, αυτός κοιμάται, **jo-**
kalimtare.

intrigant-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē,
ό ραδιοϋργος, ό μηχανορράφος,
θηλ. —e, και έπίθ. ραδιοϋρ-
γος, μηχανορράφος.
intrigë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή
ραδιουργία, ή μηχανορραφία, ή
σκευωρία, ή δολοπλοκία, **fitme,**
kalla, spica.
intrigòj, ρ. άμετ. ραδιοργώ, μη-
χανορραφώ, δολοπλοπώ, σκευωρώ.
intuicion-i, ούσ. άρ. ή διαίσθηση,
ή προαίσθηση, τό προαίσθημα,
Φιλοσ. ή ένόραση, ή διαίσθη-
ση.
intuitë-a, ούσ. θ. ή έποπτεία, ή
άντληψη μέ τίσ αισθήσεις.
intuitiv,-e, έπίθ. έποπτικός, διαι-
σθητικός, καταφανής, **mjete** —e,
έποπτικά μέσα (διδασκα-
λίας).
invadim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή
είσβολή, ή έπιδρομή.
invadòj, ρ. μετ. είσβάλλω, επιδρά-
μω.
invalid-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē, ό
ανάπηρος, ό σακάτης, — **i luftës**,
ό ανάπηρος πολέμου.
invaliditet-i, ούσ. άρ. ή άναπη-
ρία.
inventar-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē,
1. τά στοιχεία τής κινητής περι-
ουσίας, 2. κατάστιχο, άπογραφή,
ό κατάλογος άπογραφής στοι-
χείων κινητής περιουσίας.
inventarizim-i, ούσ. άρ. ή άπο-
γραφή περιουσίας.
inventarizòj, ρ. μετ. άπογράφω,
καταγράφω, κάνω καταγραφή.
invertibratë-t, ούσ. άρ. πληθ. —t,
Ζωολ. τά άσπόνδυλα.
investim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ή επένδυση, ή τοποθέτηση κεφα-
λαίων.
investòj, ρ. μετ. επενδύω (κε-
φάλαια).
inxhinier-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē,
—a, ό μηχανικός, — **minierash**,
ό μηχανικός μεταλλειολόγος, —
kimist, ό χημικός μηχανικός, —
mekanik, ό μηχανικός μηχανολό-
γος.
inxhinierí-a, ούσ. θ. ό κλάδος τής
μηχανικής, ή μηχανική.
inxhí-a, ούσ. θ. πληθ. —, τό

μαργαριτάρι, **perlë**, margaritar.
ipéshkv-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ij**, ό
καθολικός επίσκοπος.
ipí-a, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **mu-**
llar, qipi.
iridacé-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ.
Γένος φυτών κονδυλορρίζων και
βολβοδών, τά διάφορα είδη λριδας,
κυριώτερα τών όποίων είναι ό
κίτρινος κρίνος, ή κυανή γερμα-
νική λριδα.
iridë-a, ούσ. θ. Άνατ. ή λρις, ή
λριδα (του ματιου).
iriq-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, — **ë**,
Ζωολ. (*Erinaceus europaeus*)
έχίνος ό χειρσαίος ή έχίνος ό εύρω-
παϊκός, ό άκανθόχοιρος, κοιν. ό
σκαντζόχοιρος, — **deti** (*Echinus*)
ό έχίνος, κοιν. ό άχινός, **esh**.
irizë-a, ούσ. θ. Άατρ. ό καρκί-
νος και **kancer, uriq i zi**.
irlandéz,-e, έπίθ. Ιρλανδικός.
irlandéz-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**,
ό Ιρλανδός, θηλ. — **e**, ή Ιρλανδέ-
ζα, ή Ιρλανδή.
ironí-a, ούσ. θ. ή είρωνία, **flet me**
—, μιλάει είρωνικά, — **a e fatit**,
ή είρωνία τής τύχης.
ironík,-e, έπίθ. είρωνικός, **buzë-**
qeshje —e, είρωνικό χαμόγελο.
ironikisht, έπ. είρωνικά, είρωνι-
κώς, **me ironi**.
ironizòj, ρ. μετ. είρωνεύομαι.
iskër-iskra, ούσ. θ. πληθ. **iskra**,
ή σπίθα, ό σπινθήρας.
islamík,-e, έπίθ. Ισλαμικός, του
Ισλαμισμού.
islamizëm-islamizmi, ούσ. άρ. ό
Ισλαμισμός ή μουσουλμανισμός και
Μωαμεθανισμός, **myslimanizmi**.
istikàm-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**,
Στρατ. τό χαράκωμα, βλ. **Ho-**
gore.
istm-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**,
Γεωγρ. ό Ισθμός.
ish, πρόθεμα, πρώην, άλλοτε,
— **drejtori**, ό πρώην διευθυντής,
— **ministër**, ό πρώην ύπουργός.
ishull-i, ούσ. άρ. πληθ. **ishuj**,
Γεωγρ. ή νήσος, τό νησί.

italiàn,-e, έπίθ. Ιταλικός, **muzikë**
— **e**, ή Ιταλική μουσική.
italiàn-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό
Ίταλός, θηλ. — **e**, ή Ίταλίδα.
italisht, έπ. Ιταλιστί, Ιταλικά,
στήν Ιταλική γλώσσα.
italishte-italishtja, ούσ. θ. ή Ιτα-
λική γλώσσα, ή Ιταλική.
itineràr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, τό
δρομολόγιο, ή διαδρομή.
ithtàr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό
όπαδός, **dishepull**.
ithtim-i, ούσ. άρ. ή πικράδα, **të**
idhëtit.
ithtòj, ρ. μετ. πικραίνω, **m'u ithtua**
goja, μου πικράθηκε τό στόμα,
άντθ. **ëmbëlsoj**.
izobare-t, ούσ. θ. πληθ. —,
Γεωγρ. Ισοβαρείς γραμμάι.
izolacionist-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**.
ό όπαδός τής πολιτικής τής άπο-
μόνωσης.
izolànt,-e, έπίθ. Φυσ. μονωτικά
ύλικά, μονωτικός, άπομονωτικός,
δυσηλεκτραγωγός.
izolatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**,
Φυσ. ό μονωτής, ό μονωτηρας,
ό άπομονωτηρας.
izolim-i, ούσ. άρ. ή άπομόνωση, ή
άπόκλειση, Φυσ. ή μόνωση
(ή λ ε κ τ ρ.).
izolòj, ρ. μετ. άπομονώ, άπομονώ-
νω, **veçoj**.
izoluar (i, e), έπίθ. άπομονωμένος,
i veçuar.
izoshél,-e, έπίθ. Γεωμ. Ισοσκε-
λές (τρίγωνο), **dybrinjënjë-**
shëm.
Izoterme-t, ούσ. θ. πληθ.
Γεωγρ. Ισόθερμες γραμμές.
Izotope-t, ούσ. θ. πληθ. Φυσ. τά
Ισοτόπια.
Izraél-i, ούσ. άρ. τό Ίσραήλ.
izraelít,-e, έπίθ. Ισραηλιτικός,
Ισραηλινός, έβραϊκός.
izraelít-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό
Ίσραηλίτης, ό Έβραϊός, θ. — **e**, ή
Ίσραηλίτισσα, ή Έβραία.

J

J, j, τό δέκατο τέταρτο γράμμα του ἄλβανικοῦ ἀλφάβητου.

ja, ἐπ. ἰδού, νά, — **tek erdhi!** ἰδού (νά) πού ἦρθε! — **ku po ta them!** γιά πού σου τό λέγω!

ja, διαζ. σύνδ. ἦ, — **unë** — **ti**, ἦ ἐγώ ἦ ἐσύ, **ose, o**.

ja, συνηρημένος τύπος προσ. ἄντων. τρίτου προσώπου, — **dhashë librin**, τοῦ τό ἔδοσα τό βιβλίο, (προκύπτει ἀπό τήν συνένωση τῶν βραχέων τύπων τῆς προσωπικῆς ἄντων. γ' προσώπου $i + e, i + i$).

jabanxhi-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. βλ. **i huaj**.

jahni-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό γιαχνί, εἶδος φαγητοῦ.

jajë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ θεία ἀπό πατέρα, **hallë**.

jakë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό κολλάρο, ὁ γιακάς.

jakë, ἐπ. ἔλα, **eja, hajde, —ni, ejani, hajdeni**.

jakí-a, οὐσ. θ. πληθ. 1. Στή λαϊκή ἰατρική, πληγή πού ἀνοίγεται τεχνητά γιά νά καθαρίσει τό αἷμα, 2. ἡ κόλλα, λαπάς, ἔμπλαστρο μέ σαπούνι, κρεμμύδι καί λάδι σέ χτυπημένο μέρος τοῦ σώματος γιά νά θεραπευθεῖ.

jam, ρ. ἄμετ. βοηθητικό (ἄόρ. **qeshë**, προστ. **ji**, μετχ. **qënë**), εἶμαι, ὑπάρχω, — **keq**, εἶμαι κακά, — **dyshas, e kam më dysh**, τόχω στά δύο.

jamb-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. ὁ λαμβος, μετρικός πούς, 2. ἰδιαίτερα στόν πληθ. λαμβοί, λέγονταν τό ἀπό λάμβους σατυρικό, σκωπτικό ἢ ὑβριστικό ποίημα.

jamball-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Βοτ. (*Glycyrrhiza glabra*) γλυκόρριζα ἢ λεία ἢ ἄτριχος, κοιν. ἢ γιάμπολη.

jambik,-e, ἐπίθ. λαμβικός, **varg** —, λαμβικός στίχος.

jamulli-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, μάλλινο σκέπασμα, σάγισμα.

janâr-i, οὐσ. ἄρ. ὁ Γενάρης, ὁ Ἰανουάριος, **kallnor**.

jar, ρ. μετ. 1. δίδω, δίνω, (ἄόρ. **dhashë**, προστ. **jep**, μετχ. **dhënë**), 2. προσφέρω, 3. παρέχω, **i** — **besën**, ἐμπιστεύομαι, **jepem pas teje**, ἀφοσιώνομαι σέ σένα, — **hua**, δανείζω, **e jep ligji**, τό ἐπιτρέπει ὁ νόμος, **s'më jep dorë**, δέν μέ συμφέρει, — **shpirt**, ξεψυχῶ, ψυχομαχῶ, ἐκπνέω, **i** — **sy**, τοῦ δίνω πρόσωπο (θάρρος), — **vajzën**, πανδρεύω τήν κοπέλα καί **ar**, ἄντθ. **marr, jepem**, 1. ἐπιδίνομαι, ἀφοσιώνομαι, 2. παραδίνομαι.

jarí-a, οὐσ. θ. βλ. **shtat**.

japonéz,-e, ἐπίθ. γιαπωνέζικος, ἰαπωνικός.

japonéz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ Γιαπωνέζος, ὁ Ἰάπων, θηλ.—**e**, ἡ Γιαπωνέζα, ἡ Ἰαπωνίδα, ἡ Ἰαπωνίς.

jardë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ὑάρδα ἢ γυάρδα

jargavân-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Βοτ. ἡ πασχαλιά, **ilak**.

jargavéc-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. ὁ γυμνοσιάλιαγκας, ἡ λείμαξ, **ligavec, golash**.

jargavél,-e, ἐπίθ. σάλιαρης, σιάλιαρης.

jargë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό σάλι, τό σάλιο, πληθ. τά σάλια.

jargòs, ρ. μετ. σαλλίζω, σιαλλίζω, σαλιώνω, **jargosem**, γίνομαι μέ σάλια.

jarovizím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐαρινοποίηση, ἡ μετατροπή σιτηρῶν φθινοπωρινῆς σέ σιτηρά ἐαρινῆς σποράς.

jasemin-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Jaseminus fruticans*) ὁ ἱασμος, τό γιασεμί.

jastëk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, τό προσκέφαλο, τό μαξιλλάρι.

jashta, ἐπ. 1. ἔξω, 2. ἐχτός.
jashtazi, ἐπ. ἀπ'ἔξω.
jashtë, ἐπ. ἔξω, ἐχτός καὶ πρόθ. —
meje, ἐχτός ἀπό μένα, Μετφ.
dal —, κάνω τήν ἀνάγκη.
jashtëligjshëm (i) - jashtëligjshme (e), ἐπίθ. παράνομος, ἔκνομος.
jashtëm (i) - jashtëme (e), ἐπίθ. ἔξωτερικός, **tregëtia e —e**, τὸ ἔξωτερικό ἐμπόριο, **politika e —e**, ἡ ἔξωτερική πολιτική, **së jashtëmi**, ἀπὸ τὸ ἔξωτερικό, ἀπ'ἔξω.
jashtëshkollòr,-e, ἐπίθ. ἐξωσχολικός **arësimi —**, ἡ ἐξωσχολική ἐκπαίδευση.
jashtëzakonisht, ἐπ. ἐξαιρετικά, ἔκτακτα.
jashtëzakonshëm (i) - jashtëzakonshme (e), ἐπίθ. 1. ἐξαιρετικός, 2. ἔκτακτος, **i dërguar i —**, ὁ ἔκτακτος ἀπεσταλμένος.
jatagàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ γιαταγάνι.
jatàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ στρώμα, κοιν. τὸ γιατάκι, Μετφ. τὸ κατάλυμα, τὸ καταφύγιο.
jatër-jatri, ἄδρ. ἀντων. ἕτερος, ἄλλος, βλ. **tjetër**, **me njëri-jatrin**, ὁ ἕνας μέ τὸν ἄλλον.
javàsh, ἐπ. βλ. **ngadalë**.
javë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἑβδομάδα, ἡ βδομάδα, **për —**, κάθε (ἐ)βδομάδα.
javòr,-e, ἐπίθ. ἑβδομαδιαῖος, βδομαδιατικός, **planì —**, τὸ ἑβδομαδιαῖο σχέδιο, **revistë —e**, ἑβδομαδιαῖο περιοδικό, **i përvjavshëm**.
jaz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, 1. τὸ αὐλάκι τοῦ μύλου, 2. τὸ πένθος, **zi**, **mbaj —**, ἔχω πένθος, πενθῶ, **mbaj zi**.
jehòn, ρ. ἀπρόσ. ἀντηχεῖ, ἀντηχάει, ἀντιλαλεῖ, βουτίζει.
jehonë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀπήχηση, ἡ ἠχώ, ἡ ἀντήχηση, ὁ ἀντίλαλος.
jéle-jélja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ χαίτη τοῦ ἀλόγου, **krife**, **kikë**.
jelék-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, **jeleqe**, τὸ γελέκι, τὸ γιλέκι, τὸ γιλέκο.
jemení-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ μαῦρο κεφαλομάντηλο, **mafër**.

jeniçér-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ γενίτσαρος, ὁ γιανίτσαρος.
jepem, ρ. αὐτοπ. βλ. **jap**.
jeremi-a, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ὁ ἐρημίτης, ὁ ἀσκητής, **murg**, 2. ἡ μοναξιά τοῦ καλόγηρου, ἡ μοναξιά, **vetëmi**.
jeremini-a, οὐσ. θ. ἔρημος, ἀκατολκητος τόπος.
jerm-i, οὐσ. ἄρ. τὸ παραλήρημα, τὸ παραμιλητό, ἀπὸ πυρετό ἢ ἀσθένεια καὶ **jermi-a**, **çart**, **përçart**, **klapí**, **flet —**, **flet përçart**, παραληρεῖ, παραμιλάει, παραλαλεῖ.
jermësiní-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Juniperus sabina*) ἄρκευθος ἢ σαβίνη, κοιν. ἀγριοκυπάρισσο καὶ κέδρος.
jermi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **jerm**.
jermòj, ρ. ἀμετ. παραμιλῶ, παραληρῶ, παραλαλῶ, **flas jerm**, **flas përçart**.
jes, ρ. ἀμετ. (ἄδρ. **jeta**), βλ. **mbes**, **mbetem**.
jesirthi, ἐπ. τὸ σκλαβάκι, τὰ σκλαβάκια, **luajmë —?** παίζομε τὸ σκλαβάκι; παίζομε τὰ σκλαβάκια;
jeshil,-e, ἐπίθ. πράσινος, Μετφ. ἄγουρος, ἀνώριμος, ἀγίνωτος, **i gjelbër**, **i blerët**.
jeshilòn, ρ. ἀμετ. πρασινίζει, **ble-ron**, **gjelbëron**.
jetesë-a, οὐσ. θ. ὁ βίος, ἡ διαβίωση, τὸ ζήσιμο, ὁ τρόπος ζωῆς.
jetë-a, οὐσ. θ. ἡ ζωὴ, ὁ βίος, ἡ ὑπαρξη, **paç —!** νά ζήσεις! **pastë —!** νά ζήσει! Μετφ. **ndërroi —**, ἀπέθανε, **për sa të jetë jeta**, αἰώνια, αἰωνίως.
jetëdhënës,-e, ἐπίθ. ζωοδότης, ζωογόνος, ζωοποιός.
jetëgjatë, ἐπίθ. μακρόζωος, μακρόβιος.
jetër-jetri, ἄδρ. ἀντων. βλ. **tjetër**.
jetërsim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Νομ. ἡ ἀπαλλοτριώση, ἡ μεταβίβαση, μεταβιβασμός.
jetërsòj, ρ. μετ. Νομ. ἀπαλλοτριώνω, ἀπαλλοτριῶ, μεταβιβάζω.
jetësòr,-e, ἐπίθ. ζωτικός.

jetëshkrim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή βιογραφία, **biografi**.
jetëshkurtër-i, ούσ. άρ. ό βραχύβιος, ό όλιγόχρονος, ό έφήμερος.
jetik,-e, έπίθ. 1. ζωτικός, 2. παλαιός, πολυετής, **interesat —e**, τά ζωτικά συμφέροντα, 3. **rrogë —e**, μισθός, έπίδομα ισόβιο.
jetim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό όρφανός, τό όρφανό, τό πεντάρφανο, θ η λ. —e, **bonjak**.
jetimore - jetimorja, ούσ. θ. π λ η θ.—, τό όρφανοτροφείο.
jetòj, ρ. ά με τ. 1. ζώ, ύπάρχω, διάγω, 2. διαμένω, κατοικώ.
jezuit-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, ό έησουίτης, Με τ φ. ύποκριτής.
jezuitizëm-jezuitizmi, ούσ. άρ. ό έησουίτισμός, Με τ φ. ή ύποκρισία, ή δολιότητα.
jo, έπ. άρνητ. όχι, **nuk**. άντθ. ρο, μάλιστα.
jod-i, ούσ. άρ. Χ η μ. τό ιώδιο.
jon-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, Φ υ σ. τό ίόν.
jonizim-i, ούσ. άρ. Φ υ σ. Ίατρ. ό ίονισμός, ό ίοντισμός, ή ίόντωσης.
jonizòj, ρ. με τ. ίονίζω, ίοντίζω, ίοντώ.
jonë, κτητ. άντων. δική μας, ήμετέρα, **shtëpia —**, τό σπίτι μας, **vajza —**, ή κόρη μας, ή κοπέλλα μας.
jongër-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, ό ταμπουράς, τό μπουζούκι.
jonxhë-a, ούσ. θ. Β ο τ. (Medicago sativa) μηδική ή κοινή ή σπαρτή, κοιν. τριφύλλι, — e **egër** (Medicago minima) Μηδική ή άυτοφυής, κοιν. άγριοτριφύλλο.
jorgàn-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, τό γιοργάνι, τό πάπλωμα.
josh, ρ. με τ. προσελκύω, **tërheq me dhelka**.
joshë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, ή γιαγιά, ή μητέρα τής μητέρας, **gjyshe**.
jote, κτητ. έπίθ. σου, **vajza —**, ή κόρη σου, ή κοπέλλα σου, **jot bijë**, ή κόρη σου, κτητ. άντων. **jotja**, ή δική σου.
ju, προσ. άντων. β' π λ η θ. προσώπου, έσεΐς, σεΐς, ύμεις.
jüaj, κτητ. άντων. **puna —**, ή

δουλιά σας, δουλιά δική σας, **djali —**, τό παιδί σας, **jüaji**, ό δικός σας, θ η λ. **jüaja**, δική σας.
jubilàr,-e, έπίθ. του ίωβηλαίου.
jubilé-u, ούσ. άρ. π λ η θ.—, τό ίωβηλαϊόν, ή κάθε μεγάλη έπέτειος.
jug-u, ούσ. άρ. 1. ό νότος ή Μεσημβρία, κοιν. νοτιά, 2. ό νοτιάς και όστρια (ά έ ρ α ς), **jugë**.
jugë-a, ούσ. θ. β λ. **jug**.
juglindje-juglindja, ούσ. θ. τά νοτιοανατολικά.
juglindòr,-e, έπίθ. νοτιοανατολικός, **erë —e**, νοτιοανατολικός άνεμος, σιρόκος.
jugòr,-e, έπίθ. νότιος, **poli —**, νότιος πόλος ή άνταρκτικός πόλος.
jugosllàv,-e, έπίθ. γιουγκοσλαβικός, γιουγκοσλαβικός, νοτιοσλαβικός.
jugosllàv-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, ό Γιουγκοσλαύος, ό Γιουγκοσλάβος, θ η λ.—e, ή Γιουγκοσλαύα, ή Γιουγκοσλάβα.
jugperëndim-i, ούσ. άρ. τά νοτιοδυτικά, τό νοτιοδυτικό σημείο του όρίζοντα.
jugperëndimòr,-e, έπίθ. νοτιοδυτικός, **erë —e**, νοτιοδυτικός άνεμος, ό γαρμπής.
jullàr-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, τό καπίστρι, τό χαλινάρι, **kapistër**.
jurí-a, ούσ. θ. 1. ή έλλανόδικη έπιτροπή, 2. Νομ. τό δικαστήριο των ένόρκων, οί ένορκοι.
juridik,-e, έπίθ. νομικός, **fakulteti —**, ή νομική σχολή, ό νομικός κλάδος.
juridiksión-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, ή δικαιοδοσία.
juridikisht, έπ. νομικά, νομικώς, άπό νομική άποψη.
jurisprudencë-a, ούσ. θ. Νομ. ή νομική έπιστήμη, ή νομολογία.
juríst-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, ό νομικός.
justifikim-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, ή δικαιολογία, ή δικαιολόγηση, ή δικαιωση.
justifikòj, ρ. με τ. δικαιολογώ, δικαιώνω, e — **besimin**, δικαιώνω τήν έμπιστοσύνη, **justifikohem**, δικαιολογούμαι, δικαιολογιέμαι.

Κ

Κ, κ, τό δέκατο πέμπτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

ka-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. γε, τό βῶδι, **një pendë ge**, ἓνα ζευγάρι βῶδια.

kabinét-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ε. 1. τό γραφεῖο, —**i i Partisë**, τό κομματικό γραφεῖο, 2. ἡ κυβέρνησις, τό ὑπουργικό συμβούλιο, **formoj —in**, σχηματίζω κυβέρνησις, 3. ἐργαστήριον, —**i i fizikës**, τό ἐργαστήριον τῆς φυσικῆς, 4. τό ἀποχωρητήριον, ὁ ἀπόπατος.

kabinë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —α, ὁ θάλαμος, ἡ καμπίνα, ὁ κοιτωνίσκος.

kablo-ja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, Φυσ. τό καλώδιο, τό σύρμα, — **telegrafike**, τό τηλεγραφικό καλώδιο.

kabllogràm-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ε, τό καλωδιογράφημα.

kabòq-i, οὐσ. ἄρ. κορυφή λόφου, **majë kodre, sukë**.

kabuní-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —, εἶδος γλυκίσματος μέ σταφίδες, ἀμύγδαλα, ρύζι καί ζάχαρη.

kacabù-kacabuní, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**nj**, Ζωολ. κολεόπτερον, κἀνθάρος, κοιν. σκαθάρι, ζιουζιούνη.

kacadré-kacadréni, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**j**, Ζωολ. (*Lucanus cervus*) λουκανός, εἶδος μεγάλων κανθάρων πού ζοῦν σέ σάπια ξύλα.

kacafytem, ρ. μέσ. ἀλληλοπ. τσακῶνομαι, ἔρχομαι στά χέρια, φιλονεικῶ, **u kacafytën**, τσακώθηκαν, φιλονεικοῦν. ἤρθαν στά χέρια.

kacafytje-kacafytja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, τό τσάκωμα, ἡ φιλονεικία, ἡ πάλη, ὁ καυγάς.

kacagjél, ἄκλιτη λέξις, **ggi** —, καμπαρντίζομαι, κοκκορεύομαι, κομπάζω, κορδῶνομαι.

kacan-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**ë**, ὁ τσιγκούνης, **i kursyer, dorë-shtrënguar**.

kacarrík-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**ë**, ἡ φούρκα κληματαριάς.

kacarrohem, ρ. μέσ. ἀναρριχῶμαι, **kacavarem**.

kacarrùm-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**a**, τό ξεσπυρισμένο ἀστάκι καλαμποκιοῦ, τό τσόκαλο, κότσαλο.

kacaturre-kacaturrja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, εἶδος ξιφολόγχης, **kasaturre**.

kacavarës,-e, ἐπίθ. ἀναρριχητικός, **kacavjerrës**.

kacavirrem, ρ. μέσ. ἀναρριχῶμαι, σκαρφαλώνω, ἀνέρπω.

kacavjerrës,-e, ἐπίθ. Βοτ. ἀναρριχητικά φυτά ὅπως ὁ κισσός, ἡ ἀμπελος κλπ, **kacavarës**.

kacék-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**ë**, 1. τό ἀσκή, ὁ ἀσκός, κοιν. τό κατσιούπι, **kaçup, calik**, 2. τό φυσητήρι, τό φουσερό.

kacér,-e, ἐπίθ. 1. μέ ἴσια κέρατα, 2. μέ σηκωμένα μουστάκια.

kaci-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —, μικρό σιδερένιο φτυάρι τῆς φωτιάς, ἡ μασιά, κοιν. τό φάρασι.

kaciq-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —, **kacek, kaciqe-ja**, ὁ ἀσκός λαδιοῦ, τό λαδοτόμαρο, καί κρασιοῦ, ξυδιοῦ, **calik, rrëshëk, rrëshiq, kaçup**, τό λαδοτόμαρο, **kaciq vaji, vere, uthulle**, ἀσκός λαδιοῦ, κρασιοῦ, ξυδιοῦ.

kacù, ἐπ. βλ. **galiç**.

kaç-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **keç, keçër**, ὁ ὑφαντής, ὁ ὑφαντουργός, **endës**.

kaçabék-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**ë**, Ζωολ. **kaçubét, qift**.

kaçàk-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**ë**, ὁ δραπετής, ὁ φυγόδικος, ἐπίθ. ὁ λαθραῖος, **duhan** —, λαθραῖος καπνός, **mall** —, λαθραῖο ἐμπόρευμα, πράγμα πού πωλιέται κρυφά, λαθραῖα.

kaçamàk-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—, τό κουργούτι, ἢ πολέντα, **mëmë-ligë**.
kaçamill-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. **kaçamij**, Ζωολ. βλ. **kërmill**.
kaçavidhë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, τό βιδωτήρι, τό κοχλιοστρόφιο, κοιν. ὁ βιδολόγος, τό κατσαβίδι.
kaçe-kaçja, ούσ. θ. πλ η θ.—, 1. τό ἀγριοτριαντάφυλλο, ἢ ἀγριοτριανταφυλλιά, 2. (*Crocus vernus*) ὁ κρόκος, ἱριδοειδές φυτό, 3. κοχλικόν τό φθινοπωρινόν, **lule vjeshte**.
kaçkavàll-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, τό κεφαλοτούρι.
kaçkë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, βλ. **arrë**.
kaçorr-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—a, τό λαγόπουλο, **këlysh lepuri**.
kaçubët-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—a, Ζωολ. βλ. **qift, kaçabek**.
kaçubë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, ὁ θάμνος, τό χαμόδεντρο, **gëmushë**.
kaçül-i, ούσ. ἄρ. 1. τό λοφίο (τῶν πτηνῶν), 2. τό λειρί τοῦ πετεινοῦ, **kaçirubë, kaçulitë**.
kaçüp-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, βλ. **kacek, calik**.
kaçurrël, ἐπίθ. κατσαρομάλλης, σγουρομάλλης, **i ka flokët** —, ἔχει κατσαρά, σγουρά μαλλιά.
kaçurrela-t, ούσ. ἄρ. πλ η θ. τὰ κατσαρά, τὰ σγουρά μαλλιά.
kad-i, ούσ. ἄρ. βλ. **qem, timjamë, timjan**.
kadaif-i, ούσ. ἄρ. τό κανταΐφι, εἶδος γλυκίσματος.
kadalë, ἐπ. βλ. **ngadalë**.
kadastër-kadastra, ούσ. θ. 1. τό κτηματολόγιο, τό κατάστιχο κτηματογραφίας, 2. τό γραφεῖο πού τηροῦνται τὰ βιβλία αὐτά.
kadastrâl-e, ἐπίθ. κτηματολογικός, κτηματογραφικός.
kade-kadja, ούσ. θ. πλ η θ.—, ὁ κάδος, τό καδί, ξύλινο δοχεῖο.
kadët-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, μαθητῆς μέσης στρατιωτικῆς σχολῆς.
kadî-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ. **kadilerë**, ὁ χότζας δικαστῆς, κοιν. ὁ κατῆς (ἐπί τουρκοκρατίας).
kadifë-ja, ούσ. θ. πλ η θ.—, τό βελούδο, ὁ κατηφές.

kadishtë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, ὁ καδίσκος, μικρό ξύλινο δοχεῖο.
kadhë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, κλαδευτήρι.
kafàs-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—, τό κλουβί.
kafë-ja, ούσ. θ. Βοτ. (*Coffea arabica*) ἢ καφφέα ἢ ἀραβική, τό καφεόδεντρο καί ὁ καρπός του, ὁ καφές, **bojë** —, τό καφετί χρώμα, 2. τό καφενεῖο, **kafenë**.
kafeinë-a, ούσ. θ. ἢ καφεΐνη.
kafenë-ja, ούσ. θ. πλ η θ.—, τό καφενεῖο.
kafexhî-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—, ὁ καφετζής, ὁ ἰδιοκτήτης καφενεῖου, ὁ καφεπώλης.
kafkë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, τό κρανίο.
kafshâr-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ ζωβοσκός, ὁ φύλακας τῶν ζώων, ὁ ἡμιονηγός.
kafshatë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, ἢ μπουκιά, ἢ χαψιά, **çapë, kafshore**.
kafshë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, τό ζῶο γενικά, τό φορτηγό ζῶο, τό κτῆνος.
kafshëz-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, 1. τό αἶνιγμα, **gjëzë e gjëzë**, 2. μικρό ζῶο.
kafshitë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, βλ. **kafshatë**.
kafshòj, ρ. μετ. δαγκώνω, δαγκάνω, **qeni që leh nuk kafshon**, τό σκυλί πού γαυγίζει δέν δαγκάνει.
kah, ἐπ. ἀπό, πρόθ. ἀπό, ἐκ.
kah-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, ἢ κατεύθυνση, ἢ φορά, **drejtimi**.
kahe-kahja, ούσ. θ. πλ η θ.—, Μ α θ. ἢ φορά, ἢ κατεύθυνση.
kaike-kaikja, ούσ. θ. πλ η θ.—, τό καίκι.
kaish-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, βλ. **rryp**.
kajmàk-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, βλ. **ajkë**.
kajsi-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, Βοτ. (*Prunus armeniaca*) ἢ βερικοκιά, ἢ καϊσιά, βερικοκκία ἢ ἀρμένια, τό βερίκοκκο.
kakao, ούσ. θ. Βοτ. (*Theobroma cacao*) 1. τό θεόβρωμα τό

- λειόκαρπον, κοιν. τό κακαόδε-
ντρο, 2. τό κακάο.
- kakarís**, ρ. ἀμετ. κακκαρίζω, **ko-
koris, pula** —, κακκαρίζει ή κο-
τα.
- kakavíc-i**, ούσ. ἀρ. πληθ.—**a**,
μικρά πεπόνια πού δέν ώριμάζου-
ν πιά, κοιν. σκιλιμπόνια.
- kakërdhí-a**, ούσ. θ. πληθ.—, ή
κόπρος τής γίδας, κοιν. τά γι-
δογκόβαλα, ή κακαράντζα.
- kakërdhicë-a**, ούσ. θ. πληθ.—**a**,
Ζωολ. βλ. **hardhje**.
- kakërdhòk-u**, ούσ. ἀρ. πληθ.—**ë**,
ό βολβός του ματιού, **kokërdhok,
Hoçkë**.
- kakëzogëz-a**, ούσ. θ. πληθ.—**a**,
Ζωολ. (*Anguis fragilis*) όφις ό
εύθραυστος, ό τυφλίνος.
- kakofoní-a**, ούσ. θ. ή κακοφωνία,
άντθ. **eufoní**, εύφωνία.
- kalà-ja**, ούσ. θ. πληθ.—, τό
φρούριο, τό κάστρο, **fortesë**.
- kalakíc**, έπ. βλ. **kalapíc**.
- kalamà-ni**, ούσ. ἀρ. πληθ.—**j**,
τά μικρά παιδιά (παιδιά και
κορίτσια ώς 8-9 χρονών).
- kalandër-kalandra**, ούσ. θ. πληθ.
kalandra, Ζωολ. (*Melanocory-
pha calandra*) μελανοκόρυφος ό
κάλανδρος, κοιν. ή καλιάντρα.
- kalapíc**, έπ. καλιγκότσια (όπως
φέρνουν τά παιδιά οι μη-
τέρες στους ώμους), **kali-
boç**.
- kalaqafë**, έπ. **kaliqafë**, όπως βα-
στούν τά μικρά παιδιά στον αυχέ-
να μέ τά πόδια κρεμασμένα
μπροστά.
- kalarohem**, ρ. μέσ. αναρριχώμαι
(λέγεται κυρίως για τά
αναρριχητικά φυτά).
- kalavësh-i**, ούσ. ἀρ. πληθ.—**a**,
τό τσαμπί σταφυλιού, **vesh ru-
shi**.
- kalb**, ρ. μετ. σαπίζω, αφήνω να
σαπίσει, Μετφ. **e kalba në dru**,
τόν σάπισα, τόν σκότωσα στό ξύ-
λο, **kalbem**, σήπομαι, σαπίζω, σέ-
πομαι.
- kalbësirë-a**, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή
σαπίλα, κάτι τό σάπιο, τό σαπρό.
- kalbët (i, e)**, έπίθ. σάπιος, σαπισμέ-
νος, σαπρός. άποσυντεθειμένος,
σαθρός, **i kalbur**.
- kalbëzohem**, ρ. μέσ. σέπομαι, σή-
πομαι, **kalbem**.
- kàlcium-i**, ούσ. ἀρ. Χημ. τό
άσβέστιο.
- kalém-i**, ούσ. ἀρ. πληθ.—**a**,
1. τό μολύβι, τό μολυβδοκόνδυλο,
2. τό μπόλι.
- kalemxhí-u**, ούσ. ἀρ. πληθ.—,
πουλημένος δημοσιογράφος ή
συγγραφέας, γραφιάς.
- kalendâr-i**, ούσ. ἀρ. πληθ.—**ë**,
τό ήμερολόγιο, ό ήμεροδείχτης,
— **tavoline**, τό έπιτραπέζιο ήμε-
ρολόγιο, — **muri**, τό ήμερολόγιο
του τοίχου.
- kalendarik,-e**, έπίθ. ήμερολογια-
κός, του ήμερολογίου.
- kalë-i**, ούσ. ἀρ. πληθ. **kuaj,
kual, kol**, 1. Ζωολ. τό άλογο, ό
ίππος, τό άτι, — **shale**, άλογο
ίππασίας, άτι, — **i i qyqes**, τό
άλογο του κούκκου, τό άλογάκι
τής Παναγίας, ή μάντις (έντο-
μο δρθόπτερο), 2. Φυσ. ή
ίπποδύναμις, ό ίππος, συμβατική
γραφή **HP**.
- kalibër-kalibri**, ούσ. ἀρ. πληθ.
kalibra, ή διάμετρος κάννης ή
βλήματος όπλου, τό διαμέτρημα,
ή δλκή.
- kalibobë-a**, ούσ. θ. πληθ.—**a**,
Βοτ. βλ. **carac**.
- kalibòç**, έπ. παίρνω στούς ώμους,
καλιγκότσια, **kalapíc**.
- kalif-i**, ούσ. ἀρ. πληθ.—**ë**, ό χα-
λίφης.
- kalifât-i**, ούσ. ἀρ. τό χαλιφάτο
(τό άξιωμα, ή έξουσία, ή
έπικράτεια του χαλίφη).
- kaligrafí-a**, ούσ. θ. πληθ.—, βλ.
bukurshkrim.
- kalim-i**, ούσ. ἀρ. πληθ.—**e**, τό
πέρασμα, ή διέλευση, ή διάβα, ή
δίοδος.
- kalimtâr,-e**, έπίθ. περαστικός, δια-
βατικός, μεταβατικός.
- kalit**, ρ. μετ. 1. άτσαλώνω, σφυ-
ρηλατώ, 2. σκαλίζω, λαξεύω, δέ-
νω, **si u — çeliku**, πώς δενότανε
τάτσάλι, Μετφ. σκληραρωγώ,
άτσαλώνω.
- kalitje-kalitja**, ούσ. θ. τό άτσάλω-
μα, ή σφυρηλάτηση, Μετφ. ή
σκληραγωγία.
- kalitur (i, e)**, έπίθ. άτσαλωμένος,

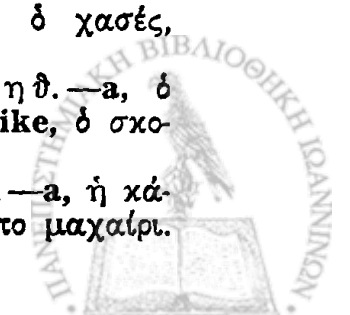

- σφυρηλατημένος, Μετφ. σκληραγωγημένος.
- kàlium-i**, ούσ. άρ. Χημ. τό κάλιο, ή ποτάσσα, *potasi*.
- kalkopirit-i**, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό χαλκοπυρίτης.
- kalkulim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό ύπολογισμός, ό λογαριασμός, ή άρίθμηση.
- kalkulòj**, ρ. μετ. ύπολογίζω, λογαριαζώ, άριθμῶ.
- kalòj**, ρ. άμετ. 1. περνῶ, διαβαίνω, διέρχομαι, — *rrugës*, περνῶ στό δρόμο, *ky libër kaloi dorë më dorë*, αυτό τό βιβλίο πέρασε από χέρι σέ χέρι, *i kaloi afati*, τοῦ πέρασε ή προδεσμία, *i kaloi kolla*, τοῦ πέρασε ό βήχας, *ja kaloj*, τόν ξεπερνῶ, *nuk më kalon në vrap asnjë*, δέν μέ ξεπερνάει κανένας στό τρέξιμο, *na kanë kaluar disa gabime*, μᾶς διέφυγαν μερικά λάθη, 2. ρ. μετ. περνῶ, ξεπερνῶ, *e kalova*, τόν πέρασα.
- kalòr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. *kalorës*.
- kalorës-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό καβαλλάρης, ό ίππέας, Στρατ. ό ίππέας, στρατιώτης τοῦ ίππικού, 2. ό ίππότης, ό εύγενής μαχόμενος ἔφιππος (τοῦ μεσαιῶνα), Μετφ. εύγενής, *bujar, fisnik*.
- kalorësi-a**, ούσ. θ. 1. ή εύγένεια, ή φιλοφροσύνη, 2. ό ίπποτισμός, 3. τό ίππικό, οί ίππεις.
- kalorí-a**, ούσ. θ. πληθ.—, Φυσ. ή θερμίδα, ή θερμής, — *a e vogël*, μικρή θερμίδα, — *a e madhe*, μεγάλη θερμίδα.
- kalorifer-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό θερμαγωγός, τό καλοριφέρ.
- kalqyqe - kalqyqja**, ούσ. θ. πληθ.—a, τό άλογο τοῦ κούκου, τό άλογάκι τῆς Παναγίας, ή μάντις (έντομο όρθόπτερο), *kali i qyqes, mjellbardha*.
- kaltër (i, e)**, έπίθ. γαλανός, γαλάζιος, *bojë qielli*.
- kaluar**, έπ. καβάλλα, ἔφιππος, *shkoj* —, πηγαίνω καβάλλα, πηγαίνω ἔφιππος, *jam* —, είμαι καβάλλα.
- kaluar (i, e)**, έπίθ. περασμένος, παλιός, προηγούμενος, *javën e —*,

- τήν περασμένη έβδομάδα, *i — (nga moshë)*, περασμένος (τήν ήλικία).
- kaluar-a (e)**, ούσ. θ. τό παρελθόν.
- kaluç-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό άλογάκι, Γυμν. ίππος ή ίππικόν έφαλτήριο, *kalush*.
- kalüese**, έπίθ. προβιάσιμος.
- kalüeshëm (i) - kalüeshme (e)**, έπίθ. 1. διαβατός, ύπερβατός, 2. προβιάσιμος, *notë e —*, προβιάσιμος βαθμός.
- kalush-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό άλογάκι, 2. τό έφαλτήριο, *kaluç*.
- kall**, ρ. μετ. (άόρ. *kalla-e-i*, μετχ. *kallur*), 1. βάζω, θέτω, 2. ώθῶ, παρακινῶ, *kush të —i të bësh atë punë?* ποιός σέ (έβαλε), παρακίνησε νά κάμεις αυτό; *të tjerë e kanë kallur*, άλλοι τό έβαλλαν, τόν παρακίνησαν, 3. θάπτω, θάπτω, ένταφιάζω, — *në dhë*, χώνω στή γῆ, θάπτω.
- kallaballëk-u**, ούσ. άρ. τό πλήθος, ό όχλος (άνθρώπων), κοιν. τό καλαμπαλίκι, Μετφ. **mblidh —un**, έλα στά καλά σου, μάσε τή γνώμη σου.
- kallafatim-i**, ούσ. άρ. τό καλαφάτισμα, διάναξις.
- kallafatòj**, ρ. μετ. καλαφατίζω, φράσσω, διανάπτω, πακτῶ.
- kallais**, ρ. μετ. γανώνω, καλατίζω, κασσιτερώνω.
- kallaj-i**, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό κασσίτερος, τό καλάϊ.
- kallajxhi-u**, ούσ. άρ. πληθ.—nj, ό γανωτής, ό γανωματάς, κοιν. ό καλαντζής, *kallanxhi*.
- kallàm-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, —ë, —a, 1. Βοτ. ό κάλαμος, τό καλάμι, — *i sheqerit*, (*Saccharum officinalis*) τό ζαχαροκάλαμο, — *i misrit*, ή καλαμποκιά, 2. τό πηνίο ή μασούρι, 3. — *i i çorapit*, τό καλάμι τῆς κάλτσας, 4. — *i i këmbës*, τό κνημαίο όστοῦν, ή κνήμη, — *i dorës*, ή κερκίς.
- kallamàr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό μελανοδοχεῖο, 2. Ζωολ. ή τευθίς, κοιν. καλαμάρι.
- kallamishte-kallamishtja**, ούσ. θ.

πληθ.—, ὁ καλαμιώννας.
kallamé-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ καλαμιά, hamullore.
kalldrëm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό λιθόστρωτο, κοιν. τό καλντερίμι.
kallëp-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό καλούπι, ἡ φόρμα, — *këpucësh*, τό καλαπόδι, — *i i kapeleve*, τό καλούπι, ἡ φόρμα τῶν καπέλλων.
kallëz-it, οὐσ. ἄρ. πληθ. οἱ στάχεις, τὰ στάχια πού μένουν στά χωράφια μετά τό θέρο, *ai kërkon — në borë*, αὐτός ζητάει ἀστάκια στό χιόνι, δηλ. ἀδύνατα πράγματα.
kallëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ διαβολή, ἡ κατάδοση, — *e të pathemelta*, ἀβάσιμες καταδόσεις, συκοφαντίες, 2. ἡ ἀφήγηση, ἡ διήγηση, ἡ ἐξιστόρηση, — *e popullore*, λαϊκά διηγήματα, *trëgim*.
kallëzòj, ρ. μετ. 1. καταδίδω, μαρτυρῶ, πληροφορῶ, 2. διαβάλλω, συκοφαντῶ, 3. διηγούμαι, ἀφηγοῦμαι.
kallëzore - kallëzorja, οὐσ. θ. Γραμμ. ἡ αἰτιατική (πτῶση).
kallëzues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, τό κατηγορήμα ἢ κατηγορούμενο, — *foljor*, τό ρηματικό κατηγορούμενο ἢ κατηγορηματικό ρῆμα ἢ ἀπλῶς ρῆμα, — *emëror*, ὀνομαστικό κατηγορούμενο ἢ ἀπλῶς κατηγορούμενο.
kallí-ri, οὐσ. ἄρ. πληθ.—nj, *kallëza*, τό ἀστάχι, ὁ στάχυς, — *gruri*, ἀστάχυ σταριουῦ, — *misri*, ἀστάχυ, τό στάχι καλαμποκιουῦ, Μετφ. *ka mbetë* —, ἔμεινε ὁλομόναχος.
kallkân, ἐπ. παγωμένα, ξυλιασμένα, *i rrinë rrobat* —, τοῦ κάθονται τά ρούχα παγωμένα, ξυλιασμένα, *ishte bërë* —, εἶχε παγώσει, εἶχε ξεπαγιάσει.
kallm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, 1. τό καλάμι τοῦ καλαμποκιουῦ, τό καλάμι τῆς κάλτσας, 2. Βοτ. τό νεροκάλαμο.
kallmishtë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ὁ καλαμιώννας, ὁ καλαμιώννας,

2. ἡ καλαμωτή, πλέγμα ἀπό καλάμι.
kallnuer-kallnori, οὐσ. ἄρ. ὁ Γενάρης, *janar*.
kallogré-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ καλόγρηνα, *murgeshë*.
kallogjër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ καλόγερος, μοναχός, *murg*.
kallp,-e, ἐπίθ. κίβδηλος, κάλπικος, ψεύτικος, πλαστός.
kam, ρ. μετ. βοηθητικό (ἄόρ. *pata*, προστ. *ki*, μετχ. *rasur, pasë*), ἔχω, *sa ka kjo gjë?* πόσο ἔχει, κοστίζει, αὐτό τό πράγμα; — *nevojë*, ἔχω ἀνάγκη, *s'kam se si*, δέν μπορῶ, — *punë*, ἔχω δουλιά, εἶμαι ἀπασχολημένος, ἀσχολοῦμαι, *pastë jetë!* νά ζήσει! *pastë dritë!* ἔς εἶναι συγχωρεμένος! *pastë fagen e zezë!* εἶδε νά εἶναι ντροπιασμένος, *pastë fagen e bardhë!* εἶδε νά εἶναι πάντα ἀσπροπρόσωπος, παινεμένος.
kamatâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ τοχιστής, ὁ τοχογλείφος, *fajdexhi*.
kamatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ τόκος, *interes, fajde, faiz, uzurë*.
kambadoras, ἐπ. μέ χέρια καί πόδια, χειροπόδαρα, *me këmbë e me duar*.
kambaléc-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, τό ὑποστήριγμα, τό στήριγμα, τό καβαλλέτο, ὁ ὀκρίβαντας, ὀκρίβας.
kambanare-kambanarja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό κωδωνοστάσιο, τό καμπαναριό.
kambëpatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Chenopodium album*) χηνοπόδιο τό λευκό, κοιν. κλουβίδα, χηνοπόδι.
kambëzezë-a, οὐσ. θ. Κτην. γάγραινα ἡ ἐμφουσηματώδης.
kambiâl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό γραμματίο, ἡ συναλλαγματική.
kambrík-u, οὐσ. ἄρ. ὁ χασές, *humai*.
kamerë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ θάλαμος, — *a fotografike*, ὁ σκοτεινός θάλαμος.
kamë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ κάμα, ἡ ξιχολόγχη, δίκικοπο μαχαίρι.

kamës-i, ούσ. ἄρ. καί ἐπίθ. πλούσιος, **i pasur**, **pasanik**,
kâmfur-i, ούσ. ἄρ. ἡ κάμφορα, ἡ καμφορά, ἡ καμφουρά.
kaminë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **kumia**.
kamiön-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, τό φορτηγὸ (αὐτοκίνητο), τό καμιόνι.
kâmje-kamja, ούσ. θ. ἡ ἰδιοκτησία, ἡ περιουσία, τὰ ὑπάρχοντα.
kamomilë-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Matricaria chamomilla*) ἡ ματρακαρία, τό χαμόμηλον, τό χαμομήλι.
kamp-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. τό στρατόπεδο, —**i i paqes**, τό στρατόπεδο τῆς εἰρήνης, —**i socialist**, τό σοσιαλιστικὸ στρατόπεδο, —**i i përqëndrimit**, στρατόπεδο συγκέντρωσης, 2. ἡ κατασκήνωση, —**i i pionierëve**, ἡ κατασκήνωση τῶν πιονέρων, ἡ πιονιέριχη κατασκήνωση.
kampanulacë-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ κωδωνανθῆ, **lulekëmbora**.
kampiön-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, —**ë**, 1. τό δείγμα, ἡ μόστρα, 2. ὁ πρωτοπόρος, 3. Ἄθλητ. ὁ πρωταθλητής, πρωταγωνιστής, —**i i botës**, ὁ πρωταθλητής τοῦ κόσμου.
kampionat-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Ἄθλητ. τό πρωτάθλημα.
kâmur (i, e), ἐπίθ. ὁ ἔχων, ὁ ἔχουμενος, εὐπορος, πλούσιος, **i pasur**.
kamxhik-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, τό μαστίγιο, τό καμτσίκι, ὁ βούρδουλας, τό κνοῦτο, **kërbaç**, **dre-dhë**.
kanadéz,-e, ἐπίθ. канаδικός.
kanadéz-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ Καναδός, θηλ.—**e**, ἡ Καναδή.
kanâl-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. τό κανάλι, —**i vaditës**, τό ἀρδευτικὸ κανάλι, τό ποτιστικὸ κανάλι, 2. Γεωγρ. ἡ διώρυγα, τό κανάλι, ἡ διώρυξ, —**i i Suezit**, ἡ διώρυγα τοῦ Ζουέζ, Μετφ. μέσο, ὁδός, **me —in zyrtar**, διὰ τῆς ὑπηρεσιακῆς ὁδοῦ.
kanalizim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. ἡ διοχέτευση, ἡ ἀποχέτευση, 2. Τεχν. ἡ ἀποχέτευση, σύστημα ὑπονόμων, οἱ ὑπόνομοι.

kanalizòj, ρ. μετ. 1. διοχετεύω, ἀνοίγω κανάλια γιὰ ἐγγειοβελτιωτικά ἔργα, 2. ἀποχετεύω.
kanâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, βλ. **kasap**.
kanàre-kanarja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **kasaphane**.
kanarinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Serius canarius*) σπίζα ἡ κανάριος, κοιν. τό καναρίνι, τό κανάρι.
kanât-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τό θυρόφυλλο, τό παραθυρόφυλλο.
kanavacë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ κανναβάτσα, τό κανναβάτσο, τό κανναβάτσι.
kancër-i, ούσ. ἄρ. Ἰατρ. ὁ καρκίνος, **irizë**, **urij i zi**.
kandâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ἡ ζυγαριά, ἡ πλάστιγγα, κοιν. τό καντάρι, ὁ στατήρας, Μετφ. **s'çon** —, δέν ἔχει σημασία.
kandër-kandra, ούσ. θ. πληθ. **kandra**, Ζωολ. ἔντομο.
kandidat-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ὑποψήφιος, — **për deputet**, ὁ ὑποψήφιος βουλευτής, — **partie**, δόμικο μέλος τοῦ κόμματος, — **i K. Qëndror**, ἀναπληρωματικὸ μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς.
kandidaturë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ὑποψηφιότητα, **vuri —n**, ἔβαλε ὑποψηφιότητα, **tërheq —n**, ἀποσύρω τὴν ὑποψηφιότητα.
kandil-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, —**a**, ἡ καντήλα, τό καντήλι, τό λυχνάρι, ὁ λύχνος, — **deti**, Ζωολ. ἡ μέδουσα, **kandile**.
kandile - kandilja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **kandil**.
kandis, ρ. μετ. πείθω, **plaka u kandis**, ἡ γρηά πείσθηκε, **kandisem**, πείθομαι.
kanellë-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Laurus cinnamomum*) κιννάμωμιον τό λευκάνειον, κοιν. ἡ κανέλλα.
kangûr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. ἡ καγκουρά (θηλαστικὸ μαρσιποφόρο).
kanibal-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ καννίβαλος, ὁ ἀνθρωποφάγος, Μετφ. ἄγριος, θυριώδης.
kanibalizëm - kanibalizmi, ούσ. ἄρ. ὁ καννιβαλισμός, ἡ ἀνθρωφα-

γία, Μετφ. ή άγριότητα, ή θηριωδία, ή άπανθρωπία.
kanisk-u, ούσ. άρ. πληθ. **kanisqe**, τό κανίσκι, τό γαμήλιο δώρο.
kanistër-kanistra, ούσ. θ. πληθ. **kanistra**, ή κανίστρα, τό κανίστρο, τό κανίστρι, τό πανέρι.
kanosem, ρ. μέσ. άπειλώ, φοβερίζω, **më kanoset**, μέ άπειλεϊ, μέ φοβερίζει, **kërcënoj**, **kanos**.
kanösje-kanösja, ούσ. θ. πληθ.—, ή άπειλή, ή φοβέρα.
kanotàzh-i, ούσ. άρ. Άθλητ. ή λεμβοδρομία.
kantiër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό έργοτάξιο, — **ndërtimi**, τό έργοτάξιο οίκοδομών, — **i detar**, τό ναυπηγείο.
kanün-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό κανών, ό νόμος, ή νομοθεσία, ό θεσμός (συλλογή πολιτικών και ποινικών νόμων πού κληρονομοϋνται από γενεά σε γενεά), — **i i Lekë Dukagjinit**, — **i i Skënderbeut**, **ligj**.
kanunore - kanunorja, ούσ. θ. πληθ.—, ό κανονισμός, (άπηρχ. λέξη) βλ. **rregullore**.
kanushë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **lejlek**, **kanjushë**.
kanxhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή άρπάγη, ό γάντζος, τό τσεγκέλι, **ganxhë**.
kanjelë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κάνουλα, **muslluk**.
kanjushë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. ό πελαργός, τό λελέκι, **lejlek**.
kaolin-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ή καολίνη, ό καολίνης.
kàos-i, ούσ. άρ. τό χάος, ή άνακατούρα, ή άταξία, ή άκαταστασία.
kaotik,-e, επίθ. χαώδης, **gjendje —e**, χαώδης κατάσταση.
kap, ρ. μετ. πιάνω, συλλαμβάνω, (ίδίως μέ τά χέρια), e — **i prej flokësh**, τόν έπιασε από τά μαλλιά, **guximtari u kap**, ό δράστης συνελήφθηκε, **është kapur**, πιάστηκε, πλούτισε.
kapacitet-i, ούσ. άρ. 1. ή ίκανότητα, τό δυναμικό (μηχανής

έργοστασίου κλπ.), 2. ή χωρητικότητα.
kapàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό καπάκι, — **u i syrit**, τό βλέφαρο.
karanxhe - karanxhja, ούσ. θ. πληθ.—, ή καταπακτή, ή κλαβανή, ή γκλαβανή.
kapàr-i, ούσ. άρ. ή προκαταβολή, τό καπάρο.
kapardisem, ρ. μέσ. κορδώνομαι, κοκχορεύομαι, χαμπαρτίζομαι, **krekohem**.
kaparòj, ρ. μετ. βλ. **kaparos**.
kaparòs, ρ. μετ. προκαταβάλλω, καπαρώνω, δίνω προκαταβολή, καπάρο, **jaq kapar**, **kaparòj**.
kapasë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή καπάσα, δοχείο λαδιού, τό πιθάρι, τό κιούπι του λαδιού, **qyp vaji**.
kapastër-kapastra, ούσ. θ. πληθ. **kapastra**, Βοτ. (*Acer dacycarpum*) ή σφένδαμνος, κοιν. τό σφεντάμι, **lløj panje**.
kapedàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό καπετάνιος, άρχηγός ομάδας, **kapidan**.
kapelë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό καπέλλο.
kapë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό μανταλάκι, ό σφιχτήρας, ό συσφιχτήρας, 2. τό θήλαστρο, τό μιμπερό.
kapërcëj, ρ. μετ. 1. διαβαίνω, πηδῶ, περνῶ, — **lumin**, περνῶ, διαβαίνω τό ποτάμι, — **hendekun**, πηδῶ τό χαντάκι, 2. υπερβαίνω, ξεπερνῶ, υπερπηδῶ, παρακάμπτω, — **vështirësitë**, υπερπηδῶ, ξεπερνῶ τίς δυσκολίες, — **fjalën**, αλλάζω τήν όμιλία, γιά νά φύγω από τό θέμα.
kapërcëll-i, ούσ. άρ. Άνατ. ό οίσοφάγος, **esofagu**.
kapërcim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή παράκαμψη, ή υπερνίκηση, ή υπερπήδηση, τό πέρασμα, ή διάβαση.
kapërcyëshëm (i) - kapërcyëshme (e), επίθ. διαβατός, προσπεραστός υπερβατός, **i pa—**, άνυπέρβλητος, άξεπέραστος.
kapërdij, ρ. μετ. 1. καταπίνω, **gëlltit**, 2. άνατρέπω, **u kapërdi**

barka, ἀνατρέπηκε ἢ βάρκα, ἀναποδογυρίστηκε ἢ βάρκα, **kapërdihem**, ἀνατρέπομαι.

kapërthéj, ρ. μετ. καρφώνω, κρατῶ σφιχτά.

kapës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, 1. ὁ συνδετήρας, ὁ σφιχτήρας, ὁ συσφιχτήρας, τὸ μανταλάκι, — **rrobash**, τὸ μανταλάκι, — **flokësh**, ἡ φουρκέτα, ἡ καρφίτσα μαλλιῶν, 2. τὸ θήλαστρο, τὸ μπιμπερό, **kapëse**.

kápëse-kápësja, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **kapës**.

kapicë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ὁ ἄσπρος σκοῦφος, φέσι, 2. δεμάτι σταριουῦ, 3. ἡ στίβα, ὁ σωρός, **stivë**.

kapilâr,-e, ἐπίθ. τριχοειδής.

kapilarë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ἄνατ. τὰ τριχοειδῆ ἄγγεῖα.

kapilaritët-i, οὐσ. ἄρ. Φυσ. τὸ τριχοειδές.

kapinòk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Βοτ. (*Marrubium vulgare*) μαρρούβιον, κοιν. σάρωμα, σκουλόχορτο, μαρμαράκι κλπ.

kapistàll-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, βλ. **kapistër**.

kapistër-kapistra, οὐσ. θ. πληθ. **kapistra**, τὸ καπίστρι, τὸ χαλινάρι, τὸ γκέμι, τὰ ἡνία, **kapistall**.

kapít, ρ. μετ. καταπονῶ, κουράζω, ἔξαντλῶ, **më —i gjumi**, πέθανα γιὰ ὕπνο, **kapitem**, κουράζομαι, καταπονοῦμαι, ἔξαντλοῦμαι, **lodhem, këputem, rraskapitem**.

kapitàl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ κεφάλαιο, — **konstant**, τὸ πάγιο κεφάλαιο, τὸ σταθερὸ κεφάλαιο, — **i variabël**, τὸ μεταβλητὸ κεφάλαιο, — **financiar**, τὸ χρηματιστικὸ κεφάλαιο, — **i bankar**, τὸ τραπεζικὸ κεφάλαιο, — **i qarकुllues**, τὸ κυκλοφοροῦν κεφάλαιο, — **industrial**, τὸ βιομηχανικὸ κεφάλαιο, **grumbullimi i —it**, ἡ συσσώρευση τοῦ κεφαλαίου, **struktura organike e —it**, ἡ ὀργανική σύνδεση τοῦ κεφαλαίου.

kapitalist,-e, ἐπίθ. καπιταλιστικός, κεφαλαιοκρατικός, **sistemi —**, τὸ καπιταλιστικὸ σύστημα, **rrethimi —**, ἡ καπιταλιστικὴ πε-

ρική κλωση, **shoqëria —e**, ἡ καπιταλιστικὴ κοινωνία.

kapitalist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a, ὁ καπιταλιστής, ὁ κεφαλαιοκράτης, ὁ κεφαλαιοῦχος.

kapitalizëm-kapitalizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ καπιταλισμός, ἡ κεφαλαιοκρατία, — **monopolist**, μονοπωλικός καπιταλισμός.

kapitël-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Ἄρχιτ. τὸ κιονόκρανο, τὸ κεφαλοκόλωνο.

kapitén-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, —ë, 1. Στρατ. ὁ λοχαγός, 2. ὁ καπετάνιος, ὁ πλοίαρχος, 3. Ἄθλητ. ὁ ἀρχηγός, — **i i skuadrës**, ὁ ἀρχηγός τῆς ὀμάδας.

kapitull-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **kapituj**, τὸ κεφάλαιο (βιβλίου, νόμου, κανονισμοῦ κλπ.), — **i i parë**, κεφάλαιο πρῶτο.

kapitullant,-e, ἐπίθ. συνθηκολόγος.

kapitullim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ συνθηκολόγησις, ἡ συνθηκολογία.

kapitullòj, ρ. ἄμετ. συνθηκολογῶ, παραδίδομαι (μέ ὄρους ἢ χωρὶς ὄρους).

kapitur (i, e), ἐπίθ. κατακουρασμένος, ἀποκαμωμένος, κατάκοπος, ἔξαντλημένος, καταπονημένος, **i lodhur, i raskapitur**.

kàrje-kàrja, οὐσ. θ. ἡ σύλληψη.

kaplòq-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ τουλούπα, **shtëllungë**.

kapllàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ζωολ. βλ. **tigër**.

kapòsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. **gjel**, — **deti, gjel deti**, ὁ Ἰνδιάνος, ὁ κοῦρκος, ὁ γάλλος.

kapotë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ χλαίνη, ἡ χλαίνα, ὁ μανδύας.

kapriçióz,-e, ἐπίθ. ἰδιότροπος, παράξενος, καπριτσιάρης.

kaprùall - kapròlli, οὐσ. ἄρ. πληθ. **kaproj**. Ζωολ. (*Capreolus*) τὸ ζορκάδι, θηλ. **kaprolle, zorkadhë, sorkadhë**.

kaps, ἐπ. δυσκοίλια, **ai është —**, αὐτός εἶναι δυσκοίλιος.

kapsallít, ρ. μετ. καψαλίζω, (τὰ μάτια).

kapsí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ τσάμπουρο, **rruvani i rrushit, frëri i rrushit**.

kapsllëk-u, ούσ. άρ. ή δυσκοιλιό-
τητα, **vua j prej —ut**, ύποφέρω
άπό δυσκοιλιότητα.

kapsollë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
1. τό καψούλι, ή καψούλα,
(σφαίρας όπλου), καψύλ-
λιο, 2. Βοτ. ή κάψα.

kapsulë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
Βοτ. ή κάψα.

kapshatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
βλ. **kafshatë**, **kafshore**.

kapshòj, ρ. μετ. βλ. **kafshoj**.

kaptër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
Στρατ. ό έπιλοχίας, (ξηρᾶς),
Ναυτ. κελουστής, Άεροπ. ό
έπισμηνίας.

kaptë (më të), έπ. **më të kaptë të
malit, më të kapërcyer të ma-
lit, në faqen tjetër të malit**,
στήν άλλη πλευρά του βουνού.

kartinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
1. τό κεφάλι (ζώων και
άνθρώπων), 2. τό κεφάλαιο
(βιβλίου).

kartòj, ρ. μετ. 1. διαβαίνω, ξε-
περνῶ, ύπερπηδῶ, **kaptoj malet,**
kapërcej malet, διαβαίνω τά
βουνά, βγαίνω στην άλλη πλευ-
ρά του βουνού, 2. καταπίνω,
χάπτω, — **kafshatën, përcjell
kafshatën**, καταπίνω τή μπου-
κιά.

kapùa-kapòi, ούσ. άρ. πληθ.
kaponj, βλ. **gjel, kokosh, ka-
posh**.

kapuç-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ή
σκούφια, ή κουκούλα, τό φέσι, τό
σκέπασμα τής κεφαλής, **kësulë,**
kaçulle.

kapùl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό
σωρός, — **i i kapave të misrit**, ό
σωρός των δερματιών καλαμπο-
κιού, έπ. **me kapul**, σωρηδόν,
plot.

kaq, έπ. τόσο (άναφέρεται
στό aq), **për — gjë?** γιά τόσο
δά μικρό πράγμα; — **di të them**,
τόσο ξέρω νά σου πῶ.

kaqòl-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, με-
γάλο καρύδι πού μεταχειρίζονται
τά παιδιά στό παιχνίδι, Μετφ.
χοντροκέφαλος, **i trashë**.

karabinà-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ό
σκελετός χτιρλου, τό караγιαπí.

karabobe - karabobja, ούσ. θ.

πληθ.—, Βοτ. 1. βλ. **bobol**,
2. βλ. **carac**.

karabullàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
Ζωολ. (*Phalacrocorax pyg-
maeus*) φαλακοκόραξ ό πυγμαίος,
κοιν. λαγγόνα, 2. (*Phalacroco-
rax carbo*) φαλακοκόραξ ό κορ-
μοράν, κοιν. καλικαντζού, ό γε-
ρανός.

karabùsh-i, ούσ. άρ. πληθ.—a,
1. άστάκι καλαμποκιού, 2. άνθρω-
πος κουτός, βλάκας, χοντροκέφα-
λος, **torollak**.

karafil-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a,
Βοτ. 1. (*Dianthus*) ό δίανθος,
κοιν. τό γαρύφαλλο, 2. (*Euge-
nia aromatica*) ή εύγενία,
κοιν. τό καρυοφύλλι, τό μωσχο-
κάρφι.

karafilorë-t, ούσ. άρ. πληθ.
Βοτ. τά καρυοφυλλοειδή.

karajfile - karajfilja, ούσ. θ.
πληθ.—, τό καρυοφύλλι ή κα-
ριοφίλι (όπλο μέ έμπροσθο-
γεμή μέ πυρόλιθο).

karakatinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
βλ. **shkatërinë**.

karaktër-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
1. ό χαρακτήρας, ό χαρακτήρας,
2. τύπος γραφής.

karakteristik-e, έπίθ. χαρακτη-
ριστικός, διακριτικός, **fytyrë —e**,
χαρακτηριστικό πρόσωπο, **shenjë
—e**, χαρακτηριστικό γνώρισμα,
shembull —, χαρακτηριστικό πα-
ράδειγμα.

karakteristikë-a, ούσ. θ. πληθ.
—a, τό χαρακτηριστικό, τά χα-
ρακτηριστικά, τά διακριτικά ση-
μεία (άτόμου).

karakterizim-i, ούσ. άρ. ό χαρα-
κτηρισμός.

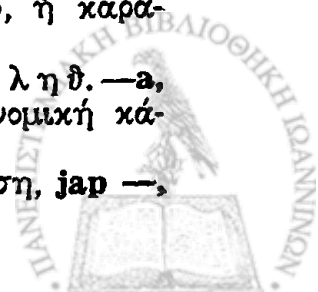
karakterizòj, ρ. μετ. χαρακτηρίζω,
cilësoj.

karamanjollë-a, ούσ. θ. ή λαιμη-
τόμος, ή γκιλλιοτίνα, ή καρμα-
νιόλα.

karamele - karamelja, ούσ. θ.
πληθ.—, τό ζαχαρικό, ή кара-
μέλλα.

karantinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
ή καραντίνα, ή ύγειονομική κά-
θαρση.

karàr-i, ούσ. άρ. άπόφαση, **jar —**

ἀποφασίζω, **i dhashë** —, ἀποφάσισα.

karavidhe - karavidhja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. ἡ παραβίδα.

karbíd-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. τὸ ἀνθρακούχο σῶμα, καρβίδια.

karbòn-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. ἄνθραξ.

karbonàt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Χημ. τὸ ἀνθρακικό ἄλας, τὸ καρμπονάτ.

karbonik,-e, ἐπίθ. ἀνθρακικός, **acid** —, ἀνθρακικό ὄξύ.

karbonizím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀπανθράκωση.

karbonizòj, ρ. μετ. ἀπανθρακῶνω.

karburànt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ καύσιμο, ἡ καύσιμη ὕλη, πληθ.—e, τὰ καύσιμα.

karburatòr-i, οὐσ. ἄρ. Τεχν. τὸ καρμπυρατέρ, ὁ ἀνθρακωτήρ, ὁ ἐξαερωτής, ὁ ἀναμίκτης (αὐτοκίνητων κλπ.).

kardiàk,-e, ἐπίθ. καρδιακός.

kardinàl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ καρδινάλιος.

kardiogramë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ἰατρ. τὸ καρδιογράφημα.

karierë-a, οὐσ. θ. ἡ σταδιοδρομία, ἡ καριέρα, — **diplomatiqe**, ἡ διπλωματική καριέρα, σταδιοδρομία.

karieríst-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἀριβίστας, ὁ καριερίστας, ὁ δοξομανής, ὁ θεσιθήρας.

karikaturë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ γελοιογραφία, ἡ καρικατούρα.

karikaturíst-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ γελοιογράφος, ὁ καρικατουρίστας.

karkaléc-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a, Ζωολ. (*Locusta viridis*) ἡ ἀκρίδα.

karkashinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, πρόβατο ἀδύνατο, ἄθρεφτο, ἄρρωστιάρικο, **berr i ligët, i paushqyer, i sëmurë**.

karnavâl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ καρναβάλι, ὁ καρνάβαλος, τὰ καρναβάλια, Μετφ. **u bë** —, ἔγινε κοροΐδο τοῦ κόσμου.

karotë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. ὁ δαῦκος, τὸ δαυκί, τὸ κάρωτο, τὸ καρῶτο.

karpüz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Βοτ. βλ. **shalqi**.

karshí, ἐπ. ἀπέναντι, ἀντίκρυ, ἔναντι, πρόθ. — **shtëpisë**, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σπίτι, **përballë, kundrejt**.

kartél-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Οἶκον. τὸ καρτέλ.

kartelë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ φάκελλος (προσωπικός), ἡ καρτέλλα.

kartë-a, οὐσ. θ. πληθ.—ra, 1. τὸ χαρτί, 2. τὸ γράμμα, ἡ ἐπιστολή, 3. τὸ τραπουλόχαρτο, τὸ παιγνιόχαρτο, πληθ.—**rat e lodrës, kartërat e lojës**, τὰ τραπουλόχαρτα, ἡ τράπουλα.

kartëmonedhë - a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ χαρτονόμισμα.

kartëpostale-kartëpostalja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ ταχυδρομικό δελτάριο, ἡ καρτ-ποστάλ, τὸ ἐπιστολικό δελτάριο, τὸ δελτάριο.

kartëvizitë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ ἐπισκεπτήριο, ἡ κάρτα.

kartograf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ χαρτογράφος, **hartograf**.

kartografi-a, οὐσ. θ. ἡ χαρτογραφία, **hartografi**.

kartografik,-e, ἐπίθ. χαρτογραφικός, **shkenca** —e, ἡ χαρτογραφική ἐπιστήμη.

kartolerí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ χαρτοπωλεῖο.

kartolinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ ταχυδρομικό δελτάριο (εἰκονογραφημένο).

kartòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, τὸ χαρτόνι, τὸ καρτόνι, **fabrika e —it**, τὸ ἐργοστάσιο χαρτονιοῦ, **kartuç**.

kartotekë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ εὑρετήριο μέ καρτέλλες.

kartuç-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, βλ. **karton**.

karthë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Cytisus laburnum*) κύτισος ὁ δασύς, κοιν. σύννεφο.

karthí-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, φρύγανα, τσάκινα, **karthje**.

kàrthje-kàrthja, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **karthí**.

karvàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ παραβάνι, Μετφ. πληθός.

karrabisht-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **gërshërëza**.

karrace - karracja, οὐσ. θ.

πληθ.—, τό χρονιάρικο μουλάρι ή και νεώτερο.
karreïn-i, ούσ. άρ. μικρός τράγος, χρονιάρικος, **ftujak**.
karrém-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Lumbricus terrestris*) ό λουμπρίκος, κοιν. τό σκουλήκι τής βροχής.
karrige-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή καρέκλα, **kareklle**.
karriq-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ένα φόρτωμα σιτηρά.
káro-ro-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κάρρο.
karrocë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή άμαξα, τό άμάξι, ή καρότσα.
karrociër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άμαξάς.
karroqe - karroqja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. μέτρο σιτηρών 8-10 κοιλιά, 2. ή καρδάρα, ό κάδος.
kasafortë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό χρηματοκιβώτιο.
kasàp-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό χασάπης, ό κρεοπώλης, **mishtar**.
kasaphane-kasaphanja, ούσ. θ. πληθ.—, τό χασάπικο, τό χασαπαριό, τό σφαγεϊό. Μετφ. ή μεγάλη αίματοχυσία, τό μακελιό, ή σφαγή, **gjakderdhje e madhe, kërdi**.
kasavët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή φροντίδα, ή μέριμνα, **mos ki** —, μή μερακώνεσαι, μή νοιάζεσαι.
kasdëj, èπ. αντίπροχτες, αντίπροχδες, **tjetërpasnesër**.
kasnéc-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ό κήρυκας, ό διαλαλητής, ό τελάλης.
kasnecòj, ρ. μετ. διαλαλῶ, διακηρύττω, **lajmoj**.
kasolle-kasòllja, ούσ. θ. πληθ.—, ή καλύβα, ή καλυβούλα, ή άχυροκαλύβα, **kolibe, kësollë**.
kastë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κάστα, κοινωνική τάξη, —a e **brahmanëve**, ή κάστα τών βραχμάνων.
kastile, èπ. επίτηδες, σκόπιμα, — **ja thashë**, του τό είπα επίτηδες, **kanë ardhë — për ty**, ήρθαν επίτηδες για σένα, **nergut, enkas**.

kastòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. (*Castor faber*) ό κάστωρ, ό κάστορας.
kastravéc-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, Βοτ. (*Cucumis sativus*) τό άγγουράκι, **trangull**, ό συκίος ό ήμερος, κοιν. τό άγγούρι.
kashër-i, ούσ. άρ. είδος κεφαλοτουριού, τό κασέρι.
kashë e lashë, άκλιτη λέξη, τό αίνιγμα, **gjëzë, gjëzë e gjëzë**.
kashër-kashra, ούσ. θ. πληθ.— **kashra**, Βοτ. τό βούρλο, ό σχοίνος, **xunkthi**.
kashtë-a, ούσ. θ. (περιληπτικό) 1. τό άχυρο, 2. Άστρ. — e **kumtrit**, ό γαλαξίας (άστερισμός), κοιν. τό άχυρο του νούνου, **u bënë — e koqe**, διασκορπίστηκαν.
kashtore - kashtorja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή νταμιτζάνα, 2. ή καλύβα μέ καλάμια, ή άχυροκαλύβα, **kasolle me kashtë**.
kàshtull-a, ούσ. θ. Άστρ. ό γαλαξίας, βλ. **kashtra e kumtrit, byku i kumbarës**.
kat-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό όροφος, τό πάτωμα, **shtëpi dykatëshe**, διώροφο σπίτι, — **përdhes**, τό ισόγειο.
kataklizmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό κατακλυσμός, Μετφ. ή μεγάλη πλημμύρα, **përmbytje e tmerrshme**.
katalizatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Χημ. ό καταλύτης ή καταλυτήρας.
katalizë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Χημ. ή κατάλυση.
katalòg-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κατάλογος, — **librash**, κατάλογος βιβλίων, — **pullash**, κατάλογος γραμματοσήμων.
katallà - katallani, ούσ. άρ. πληθ.—j, ό κύκλωπας, **katallan**.
katandí-a, ούσ. θ. πληθ.—, κοιν. ή κατάντια, ό πλοῦτος, ή κατάσταση, **s'ka shtëpi e —**, δέν έχει τίποτε.
katandís, ρ. άμετ. καταντῶ.
kataràkt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,

ὁ καταρράκτης, ἡ ὑδατόπτωση,
ujvarë, lifqer.
katastrofàl,-e, ἐπίθ. καταστρεπτι-
 κός.
katastrofë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a,**
 1. ἡ καταστροφή, 2. τό δυστύχη-
 μα, ἡ συμφορά, ὁ ὄλεθρος.
katedër-katedra, οὐσ. θ. πληθ.
katedra, ἡ καθέδρα, ἡ ἔδρα (κα-
 θηγητοῦ).
katedrale - katedralja, οὐσ. θ.
 πληθ.—, ὁ καθεδρικός ναός, ἡ
 μητρόπολη, **kryekishë, kisha**
kryesore.
kategori-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ
 κατηγορία, ἡ τάξη, ἡ ομάδα
 (ἀνθρώπων), **kjo — njerë-**
zish, ἡ κατηγορία, ἡ τάξη αὐτῆ
 ἀνθρώπων, **i — së së parë,** πρῶ-
 τῆς ποιότητας, κατηγορίας, **i do-**
rës së parë.
kategorik,-e, ἐπίθ. κατηγορηματι-
 κός, **përgjigje —e,** κατηγορημα-
 τική ἀπάντηση, σαφής.
kategorikisht, ἐπ. κατηγορηματικά,
 κατηγορικά, κατηγορηματικῶς.
kategorizim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e,**
 ἡ διαβάθμιση, ἡ ἔνταξη, ἡ κατά-
 ταξη, —**i i arësimitarëve,** ἡ δια-
 βάθμιση τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἡ
 ταξινόμηση, ἡ κατάταξη σέ κα-
 τηγορίες.
kategorizoj, ρ. μετ. διαβαθμιζῶ,
 ἐντάσσω, ταξινομῶ, τάσσω σέ
 κατηγορίες.
katekizëm-katekizmi, οὐσ. ἄρ.
 πληθ. **katekizma,** ἡ κατήχηση.
katët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e,**
 Γεωμ. ἡ κάθετος (γραμμή).
katër, ἀριθ. τέσσερα.
katërdhetë, ἀριθ. βλ. **dyzet.**
katërfish, ἐπ. τετραπλάσια.
katërfishòj, ρ. μετ. τετραπλασιάζ-
 ω.
katërkëmbësh-it, ὄνομα περι-
 πληκτικό ζωολ. τά θηλα-
 στικά τετράποδα, καί ἐπίθ. τε-
 τράποδο, **shtazë —e,** τετράποδο
 ζῶο.
katërkëndësh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—,
 Γεωμ. τό τετράπλευρο.
katërmbëdhjetë, ἀριθ. δεκατέσσε-
 ρα, ἀριθ. ταχτικό, (i, e) —,
 δέκατος τέταρτος.
katërsh (më), ἐπ. σέ τέσσερα (μέ-

ρη, τεμάχια), **e ndau më —,**
 τό μοίρασε σέ τέσσερα μέρη.
katërt (i, e), ἐπίθ. τέταρτος.
katil-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë, —a,**
 ὁ κακοῦργος, ὁ φονιάς, **gjaksori.**
katodë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a,**
 Φυσ. ἡ κάθοδος.
katolicizëm-katolicizmi, οὐσ. ἄρ.
 ὁ καθολικισμός.
katolik,-e, ἐπίθ. καθολικός, **kisha**
 —**e,** ἡ καθολική ἐκκλησία.
katolik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë,** ὁ
 καθολικός, ὁπαδός, τῆς Καθολι-
 κῆς ἐκκλησίας, θηλ.—**e,** ἡ κα-
 θολική, ἡ καθολικία.
katòq-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e,** τό
 κατώγι, **katûa.**
katragjýsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**a,**
 —**ër,** ὁ προπάππος, ὁ προσπάππος,
 ὁ πατέρας τοῦ πρόπαππου.
katràn-i, οὐσ. ἄρ. ἡ πίσσα, τό
 κατράμι, **zift.**
katranòs, ρ. μετ. χαλνῶ ἄδελα.
kàtrash (së), ἐπ. τρεχάτα, μέ τά
 τέσσερα, τετραχῶς.
katravësh-i, οὐσ. ἄρ. μυθολογικό
 θηρίο πού τρώγει ἀνθρώπους.
katròr,-e, ἐπίθ. Γεωμ. τετραγω-
 νικός, Μαθ. **rrënja —e,** ἡ τετρα-
 γωνική ρίζα, Γεωργ. **në folë**
 —**e,** κατά τετράγωνα, κατά τε-
 τραγωνικά κοιλώματα.
katròr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë,**
 Γεωμ. τό τετράγωνο, Μαθ. —**i**
i numrit, τό τετράγωνο ἀριθμοῦ,
 (ἡ δευτέρα), **ngre në —,** τετρα-
 γωνίζω.
katrovë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a,** ἡ
 στάμνα, τό λαγήνι.
katûa-katòj, οὐσ. ἄρ. πληθ. **ka-**
tonj, τό ὑπόγειο, τό κατώγι.
katùnd-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e,** τό
 χωριό, **fshat.**
katundâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë,**
 ὁ χωριάτης, ὁ χωρικός, ὁ ἀγρό-
 τῆς, θηλ.—**e.**
katundarçe, ἐπ. βλ. **fshatarçe.**
katundari-a, οὐσ. περιληπτι-
 κός, βλ. **fshatarësi.**
kath-i, οὐσ. ἄρ. Ἰατρ. ὁ κρῖθια-
 κας, κοιν. τό κριθαράκι, **elbth,**
byc, askath.
kauçùk-u, οὐσ. ἄρ. τό ἔλαστικό
 κόμμι, τό καουτσούκ, **llastik.**
kaùll. ἀκλιτη λέξη, μέ ὄρο, **e**

blej me —, τό αγοράζω μέ έγγύηση, πού μπορώ νά τό γυρίσω άν δέν μου άρέσει.
kaustik,-e, έπίθ. καυστικός, **sodë** —e, καυστική σόδα.
kauzàl,-e, έπίθ. αίτιολογικός, αίτιακός, αίτιώδης, **shkajkor**.
kauzalitët-i, ούσ. άρ. ή αίτιότητα, ή αίτιολογία, τό αίτιατόν, ή αίτιακή σχέση.
kàuzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή αίτια, τό αίτιο, ή υπόθεση, —a e **drejtë**, ή δίκαιη υπόθεση, —a e **popullit**, ή υπόθεση του λαού.
kavàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Βοτ. (*Populus italica*) ή ήμερη λεύκα, **plep i butë**.
kavaliër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, 1. ό ίππότης, ό εύγενής, ό γενναϊόδωρος, 2. ό καβαλλιέρος, ό συνοδός.
kavàll-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, βλ. **fyell**.
kavanòz-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, γυάλινο κυλινδρικό δοχείο.
kazàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, τό καζάνι, ό λέβητας.
kazeinë-a, ούσ. θ. Χημ. ή καζεΐνη, ή τυρίνη.
kazermë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό στρατώνας.
kazmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή σκαπάνη, ό κασμάς.
ke, πρόθ. βλ. **te, tek, shkova — yt vëlla**, πήγα στον άδελφό σου, έπ. νά ποϋ, **ja — është**, γιά ποϋ είναι, **ja — erdhi**, νά πού ήρθε.
kec-i, ούσ. άρ. πληθ.—ër, —a, τό κατσίκι, **keç, edh, kedh**.
keç-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, βλ. **kec, edh, ðηλ.—e**.
keçe-keçja, ούσ. θ. πληθ.— μικρή κοπέλλα, **çupë e vogël**.
kedh-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ðηλ.—e, βλ. **kec, edh**.
kem-i, ούσ. άρ. βλ. **qem, thimia-më**.
kentaur-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κένταυρος.
kep-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. άπόκρημνος βράχος, 2. Γεωγρ. τό άκρωτήριο.
kep, ρ. μετ. γλύφω, σκαλίζω, λαξεύω, **kalit, çokanis**, 2. τσιμπώ, **çukit, quk**.

kepore-keporja, ούσ. θ. πληθ.—, μικρή τσεκούρα, **sëpatë e vogël**.
keq, έπ. κακά, άσχημα, κακώς, **shkruan** —, γράφει κακά, **shkon** —, περνάει κακά, άσχημα, **jam** —, είμαι κακά (άρρωστος), **është** — nga sytë, υποφέρει από τά μάτια, — e më —, κακήν κακώς, **më vjen** —, λυπούμαι, 2. πολύ, e **do** —, τόν θέλει πολύ, e **ha** — **sallatën**, τήν τρώει πολύ τή σαλάτα.
keq (i) - keqe (e), έπίθ. κακός, **njeri i —**, κακός άνθρωπος, **stoffë e —e**, κακό, πρόστυχο ύφασμα, **lajm i —**, κακή είδηση.
keq-të (të), ούσ. ούδ. τό κακό, ή δυστυχία, ή κακία, **na kalle të —të**, μάς έμπασες τό κακό, **e priti me të** —, τόν δέχτηκε μέ τό κακό, **pa të** —, χωρίς κακία, χωρίς διαβολιά, **e kam për të** —, τόχω γιά κακό.
keqàrdhje-keqàrdhja, ούσ. θ. ή δυσαρέσκεια, ή λύπη, **po ta them me** —, σου τό λέγω μετά λύπης, μέ συμπόνοια.
këqas, έπ. βλ. **keq**.
keqbërës,-e, έπίθ. κακοποιός, κακοϋργος.
keqbërës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό κακοποιός, ό κακοϋργος.
keqe (e) - këqja (e), ούσ. θ. ή άνάγκη, τό χάλι, τό κακό, e **bëri nga e keqja**, τό έκαμε από άνάγκη, e **mira dhe e keqja, s'harrohet**, τό καλό και τό κακό δέν λησμονείται, πληθ. **të këqiat**, τά κακά, τά βάσανα.
keqësím-i, ούσ. άρ. ή χειροτέρευση, ή επιδεινώση.
keqësòj, ρ. μετ. χειροτερεύω, επιδεινώνω, **keqësohem**, χειροτερεύω, γίνομαι χειρότερα (σέ άσθένεια) u **keqësuan marrëdhënjet**, χειροτέρευσαν, έπεδεινώθηκαν οί σχέσεις.
keqkuptím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή παρεξήγηση, ή παρανόηση.
keqkuptòj, ρ. μετ. παραξηγώ, παρανοώ.
keqpërdòr, ρ. μετ. κακομεταχειρίζομαι.
kerr-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **qerre, qerr**.

kerrmë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, μέρος με πολλά βάτα.

ketër-ketri, ούσ. άρ. πληθ. **ketra**, Ζωολ. (Sciurus) ό σκίουρος, κοιν. ή βερβερίτσα, **kitër**.

kë, έρωτ. άντων. αίτ. πτώση, ποιόν; ποιά; — **don?** ποιόν θέλεις; και άναφ. άντων. όποιον, όποια, **merr — të duash**, πάρε όποιον θέλεις, βλ. **kush**.

këcéj, ρ. άμετ. πηδῶ, **hidhem**, — **nga gëzimi**, 1. πηδῶ από τή χαρά, 2. χορεύω, **ai këcen shumë bukur**, αυτός χορεύει πολύ καλά, **kërcej**.

këcim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. τό πήδημα, 2. 'Αθλητ. τό άλμα, 3. ό χορός, **kërcim**.

këcimtar-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό χορευτής, θηλ. —e.

këhà, έπ. βλ. **këtu**.

këlbazë-a, ούσ. θ. 1. τό φλέγμα, τό πτύελο, 2. Κτην. δίστομον τό ήπατικό, ή διστομίαση, ή διστομάτωση, ή κλαπάτσα.

këlboqe - këlboqja, ούσ. θ. πληθ. —, τό φλέγμα, τό πτύελο, **ballgam, gëlbazë**.

këlkazë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. (Arum maculatum) 'Αρον τό σπιλωτόν, φαρμακευτικό φυτό.

këlhàs, ρ. άμετ. (άόρ. klitha, προστ. klith), φωνάζω δυνατά, **bërtas, gërthas**.

këlthimë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **klithmë**.

këlysh-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, —a, τό μικρό (τό νεογνό) τής σκύλας, τής γάτας και κάθε άλλου σαρκοφάγου ζώου, τό κουτάβι.

këllàs, ρ. μετ. 1. μπάζω, χώνω, (άόρ. **kalla**, μετχ. **kallur**), e — **në dhet**, τόν χώνω στή γη, τόν ένταφιάζω, e **kallnë të vdekurin**, τόν έθαψαν, τόν ένταφίασαν τό νεκρό, 2. παρακινῶ, **nuk e bëri vetiu, të tjerë e kallën**, δέν τόκαμε μόνος του, άλλοι τόν παρακίνησαν.

këllcacë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό ντουντούκι, τό χτυπητήρι, **stërfyc**.

këlleqkë, έπίθ. κλούβιο, **vezë —**, αύγό κλούβιο, χαλασμένο.

këllëç-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό σπαθί, τό ξίφος.

këllëf-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό θηκάρι, ή θήκη, κοιν. τό κουλούφι.

këllirë-a, ούσ. θ. 1. τό άκάθαρτο νερό, 2. ή κηλίδα, **njollë**.

këllik-u, ούσ. άρ. πληθ. **këllqe**, 'Ανατ. τό μηραίο όστούν, **çapok**.

këmbanik-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό πεζός, ό πεζοπόρος, **këmbësor**.

këmbanë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή καμπάνα, ό κώδωνας, **i bie —s**, χτυπῶ τήν καμπάνα.

këmbanore-këmbanorja, ούσ. θ. πληθ. —, τό κωδωνοστάσιο, τό καμπαναριό.

këmbëj, ρ. μετ. ανταλλάσσω, ανταλλάζω, αλλάσσω, αλλάζω, **ndërroj**.

këmbës-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό άργυραμοιβός, ό ανταλλάσσων, ό σαράφης.

këmbesë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή ανταλλαγή, **ndërrim**.

këmbë-a, ούσ. θ. πληθ. —, τό πόδι, **rri më —**, κάθομαι όρθιος, **rri — mbi —**, κάθομαι μέ τό πόδι πάνω στ'άλλο, **më merren —t**, τρικλίζω, παραπαίω, **sa mbahem në —**, μόλις στέκομαι στά πόδια, e **ndoqi —a —s**, τόν πῆρε κατά πόδι, **me — të mbarë**, μέ καλό ποδαρικό, **marr nëpër —**, κακομεταχειρίζομαι, καταπατῶ, ποδοπατῶ, **i ra ndër —**, του έπεσε στά πόδια, τόν παρακάλεσε, **ngul —**, έπιμένω, **ua dha këmbëve**, τόβαλε στά πόδια, έπ. πεζῆ, ποδαράτα, **po shkoj —**, πηγαίνω μέ τά πόδια, πεζῆ, ποδαράτα.

këmbëdele-këmbëdelja, ούσ. θ. πληθ. —, Βοτ. βλ. **radhique**.

këmbëkrýq, έπ. σταυροπόδι.

këmbëkuqe-këmbëkuqja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. Ζωολ. ή πέρδικα, 2. τό κουρκούτι, **mëmëligë, përvëlak**.

këmbëngulje-këmbëngulja, ούσ. θ. ή έπιμονή, ή έμμονή.

këmbërapë, έπίθ. γουρσούζης, γουρσούζικος, καχορίζικος, δυσοίωνος.

këmbëqirí-u, ούσ. άρ. π λ η θ. -nj, είδος πτηνού πού ζει στό νερό.
këmbës-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—, 1. ό πεζοπόρος, ό πεζός, 2. σκάλα πού αναβαίνουν στά δέντρα, στόν τοίχο.
këmbësòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, 1. ό πεζοπόρος, 2. Στρατ. ό στρατιώτης του πεζικού, ό φαντάρος, ό πεζός, πεζικάριος.
këmbësori-a, ούσ. θ. Στρατ. τό πεζικό.
këmbëshpëjtë, έπίθ. ταχυπόδαρος, ταχύπους, γρήγορος.
këmbështrëmbër, έπίθ. τραβοπόδαρος, στραβοπόδης.
këmbëshumëz - a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, Ζωολ. ή σαρανταποδαρούσα, *dyzëtkëmbëshe*.
këmbëtërs, έπίθ. βλ. *këmbëprapë*.
këmbëz-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, 1. ή σκανδάλη (όπλου), 2. μέρος του άλετριού, 3. θηλιά ράμματα, 4. ξύλινος στύλος καλύβας, ή φούρκα.
këmbëzbathur, έπίθ. ξυπόλυτος, *zbathur*.
këmbím-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, ή ανταλλαγή, ή αλλαγή, —i *i eksperiencës*, ή ανταλλαγή πείρας, *pjesë —i*, ανταλλαχτικό (μηχανών).
këmborë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—, τό κουδούνη των προβατιών, *kumborë*.
këmborëzë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, τό κουδουνάκι.
këmbýer (i, e), έπίθ. 1. αλλαγμένος, ανταλλαγμένος, 2. τρελλός, παράφρονας, *i shkalluar*, *i marrë*.
këmishë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, τό υποκάμισο, τό πουκάμισο, —a *e natës*, τό νυχτικό, *ka lindur me —*, είναι τυχερός, —a *e gjarpërit*, τό δέρμα του φιδιού, τό φιδουρούτι.
kënaq, ρ. μετ. 1. τέρπω, εύφραίνω, εύχαριστώ, 2. ίκανοποιώ, *kënaqem*, εύχαριστούμαι, εύχαριστιέμαι.
kënaqësi-a, ούσ. θ. ή τέρψη, ή εύχαριστηση, ή ίκανοποίηση.

kënaqur (i, e), έπίθ. εύχαριστημένος, ίκανοποιημένος.
kënd-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, Γεωμ. ή γωνία, — *i drejtë*, όρθή γωνία, — *i ngushtë*, όξεία γωνία, — *i gjerë*, άμβλεία γωνία, *kulmi i —it*, ή κορυφή της γωνίας, *brinjët e —it*, πλευρές της γωνίας, — *e të kundërta në kulm*, κατά κορυφήν γωνίες, — *e të bashkëmbështetura*, έφεξής γωνίες, — *e përgjegjëse*, εντός εκτός και επί τά αυτά γωνίες, — *e të njëanshme të jashtme*, εκτός και επί τά αυτά (μέρη) γωνίαι, — *qëndror*, επίκεντρος γωνία, — *periferik*, έγγεγραμμένη γωνία, — *e të brendshme*, έσωτερικαί γωνίαι, 2. — *i kuq*, ή κόκκινη γωνία.
kënddrëjtë-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—, Γεωμ. τό όρθογώνιο, *trekëndsh —*, τό όρθογώνιο τρίγωνο.
këndëj, έπ. άπ'έδω, — *lumit*, δώδε από τό ποτάμι.
këndës-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—a, ό κόκκορας, ό άλέκτωρ, — *i egër*, ό έποψ, κοιν. τσαλαπετεινός, *këndez*, *kaposh*.
këndëz-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—a, βλ. *këndes*.
këndë-a, ούσ. θ. ή όρεξη, ή έφεσις, έπιθυμία, *ma ka —a*, μου άρέσει, *ëndë*.
këndím-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, ή ανάγνωση, *libri i —it*, τό αναγνωστικό, *nuk di — e shkrim*, δέν ξέρει γραφή και ανάγνωση, είναι αναλφάβητος.
këndòj, ρ. μετ. και ά μετ. 1. ψάλλω, τραγουδώ, ύμνω, 2. διαβάζω, αναγινώσκω, — *gazetën*, διαβάζω την έφημερίδα, Μετφ. *të këndoftë zemra*, είθε νά είσαι χαρούμενος.
këndonjës-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—, ό αναγνώστης, *lexonjës*.
këndshëm (i)-këndshme (e), έπίθ. εύχάριστος, άρεστός, τερπνός.
këndùar (i, e), έπίθ. λόγιος, μορφωμένος, διαβασμένος, γραμματισμένος.
këndùes-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—, βλ. *gjeli*, *këndesi*.
kënetë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, τό

τέλεσμα, τό ἔλος, ὁ βάλτος, ὁ βαλτότοπος, ἡ ἑλώδης περιοχή.
kënetòr, -e, ἐπίθ. βαλτώδης, ἑλώδης, τεσματώδης.
kënë-a, οὐσ. θ. ἡ χέννα, ἡ χεννά, κοιν. ἡ ὀκνά, πού βάφουν οἱ γυναῖκες τά μαλλιά, ἀπό φύλλα τῆς ἀλκάνης (λαουσονίας τῆς ἀόπλου), (Lawsonia inermis) **këna-ja**.
këngë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό τραγούδι, τό ἄσμα, — **popullore**, λαϊκό τραγούδι.
këngëtàr, -e, ἐπίθ. τραγουδιστής, ὠδικός, κελαδιστικός, **zog** —, ὠδικό πτηνό.
këngëtòr, -e, ἐπίθ. ὠδικός, κελαηδιστικός, **zogj** —ë, ὠδικά πτηνά.
këngëtòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ τραγουδιστής, ὁ ἀοιδός, θηλ.—e, ἡ τραγουδίστρια, ἡ ἀοιδός.
këpucàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ὑποδηματοποιός, ὁ τσαγκάρης, ὁ παπουτσής, **këpucëtar**.
këpucë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό ὑπόδημα, κοιν. τό παπούτσι.
këpucëtàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. **këpucar**.
këpucëtore-këpucëtorja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό ὑποδηματοποιεῖο, τό τσαγκαράδικο, τό τσαγκάριο.
këpujë-a, οὐσ. θ. πληθ.—ë, —a, 1. κόκκος, **një** — **mollë**, ἓνα μῆλο, 2. τό κουμπί, —at e **këmi-shës**, τά κουμπιά τοῦ ὑποκάμισου, 3. ἡ στάλα, **një** — **ujë**, μιά στάλα νερό, 4. Γραμμ. τό συνδετικό ρῆμα, τό ρῆμα πού συνδέει τό ὑποκείμενο μέ τό κατηγορούμενο.
këpurdhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **kërpudhë**.
këpùs, ρ. μετ. βλ. **këput**.
këpushë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Ixodes ricinus) ἑλώδης ὁ κρότων, κοιν. τό τσιμπούρι, ὁ κυνορραϊστής, **rriqër**, **cimbur**.
këput, ρ. μετ. κόβω, — **gjethet e drurit**, κόβω τά φύλλα τοῦ δέντρου (μέ τό χέρι), Μετφ. — **fjalën**, ἀποφασίζω, δίνω τό λόγο, **këpus**, **këputem**, κουράζομαι, ἔξαντλοῦμαι, κόβομαι.
këputje-këputja, οὐσ. θ. ἡ μεγάλη κούραση, ἡ καταπόνηση, 2. ἡ

διακοπή, —a e **marrëdhënjeve diplomatike**, **prerja e marrëdhënjeve diplomatike**, ἡ διακοπή τῶν διπλωματικῶν σχέσεων.
këputur (i, e), ἐπίθ. 1. κουρασμένος, κατακουρασμένος, καταπονημένος, κατάκοπος, 2. πολύ φτωχός, πάμπτωχος, πάμφτωχος.
këqyr, ρ. μετ. βλ. **vështroj**.
kërbac-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ βούρδουλας, τό μαστίγιο, τό κνούτο, τό καμτσίκι, **kamxhik**, **dredhë**.
kërbë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ κάδος, τό καδί, τό μαστέλλο, τό βαρελάκι, τό βουτσί.
kërbisht-i, οὐσ. ἄρ. Ἄνατ. τό ἱερόν ὄστοῦν.
kërbishtje-t, οὐσ. θ. πληθ. 1. Ἄνατ. κοιν. τά πακιά, τά νεφρά, **më ranë** —t, **më ranë kryqëzat**, μου ἔπεσαν τά πακιά, 2. ὁ ρευματισμός τῶν ὀσφίων, ὀσφυαλγία.
kërbishtorë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τά σπονδυλωτά.
kërbujë, ἐπ. καμπουριαστά, καμπούρικα, **ecte** —, περπατοῦσε καμπουριαστά, **kërrusur**.
kërcàs, ρ. μετ. 1. κροτῶ, κάνω κρότο, τρίζω, στρίζω, — **dhëmbët**, τρίζω τά δόντια, 2. **krisi lufta**, ἀναψε, ἄρχισε ὁ πόλεμος, 3. Μετφ. **krisi e iku**, σηκώθηκε καί ἔφυγε, ἔφυγε.
kërcëj, ρ. ἀμετ. βλ. **këcej**.
kërcëll-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **kërcëj**, ὁ βλαστός ἡ στέλεχος, **kërcyell**.
kërcë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τραγανό κόκκαλο, τραγανάδι, κοιν. ἡ κίρτσα, ἡ τραγανήδρα.
kërcëllij, ρ. μετ. τρίζω τά δόντια, **ngërcëllij**, **skërmit**.
kërcëllim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό τρίξιμο, ὁ τριγμός (τῶν δοντιῶν).
kërcënim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀπειλή, ἡ φοβέρα, **kanosje**, **frikësim**.
kërcënohem (i), ρ. μέσ. τόν ἀπειλῶ, τόν φοβερίζω, **i kanosem**.
kërci-ri, οὐσ. ἄρ. πληθ.—nj, Ἄνατ. τό προκνήμιο, τό ὄστοῦν τῆς κνήμης, ἡ κνήμη, τό καλάμι τοῦ ποδιοῦ.

kërcim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό πήδημα, 2. ό χορός, **këcim**.
kërcimtare-kërcimtarja, ούσ. θ. πληθ.—, ή χορεύτρια, **balerinë**.
kërcëu-ri, ούσ. άρ. πληθ.—nj, τό κούτσουρο, τό πρέμνο, **cung, kucër**.
kërcýell-i, ούσ. άρ. πληθ. **kërcej**, τό στέλεχος, ό βλαστός τών φυτών, **kërcell**.
kërcëp-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό κούτσουρο, Μετφ. — **nga mendja**, χοντροκέφαλος, **kokëtrashë**.
kërcëik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Άνατ. βλ. **kërcëiri**.
kërdi-a, ούσ. θ. ή αιματοχυσία, ή έρήμωση, ή καταστροφή, ό άφανισμός, **kasaphane, gjakderdhje**.
kërdis, ρ. άμετ. καταστρέφω, άφανίζω, **na —i**, μάς κατάστρεψε, μάς άφάνισε.
kërkës-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ζητιάνος, **lypës, përderës**.
kërkesë-a, ούσ. θ. ή αίτηση, ή ζήτηση, τό αίτημα, ή άπαίτηση, —a dhe oferta, ή ζήτηση και ή προσφορά, **sipas —s së tij**, σύμφωνα μέ τήν αίτησή του.
kërkime-t, ούσ. θ. πληθ. οί έρευνες, οί έξερευνήσεις, οί μελέτες, οί άναζητήσεις, **gjurmimet, studimet**.
kërkôj, ρ. μετ. 1. έρευνώ, ψάχνω, 2. γεύομαι, — **gjellën për kripë**, δοκιμάζω τό φαγητό για άλάτι (γεύομαι), 3. ζητώ, **ç'të —?** τί νά ζητήσω; **ti kërkon shumë**, έσύ ζητάς πολλά.
kërkûes-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό έρευνητής, 2. ό αίτητής, ό αίτών, **kërkonjës**.
kërkund, έπ. πουθενά, **asgjëkund, asgjëkundi**.
kërkûsh, άόρ. άντων. κανέννας, κανείς, ούδεις, **askush, asnjë**.
kërleshem, ρ. μέσ. συμπλέκομαι, τσακώνομαι, πιάνομαι από τά μαλλιά, **u kërlëshën midis tyre**, τσακώθηκαν άναμεταξύ τους, **përleshem**.
kërmë-a, ούσ. θ. τό πτώμα ζώου, κοιν. ψοφίμι, **ngordhësirë**.
kërmill-i, ούσ. άρ. πληθ. **kërmijnj**, 1. Ζωολ. (*Helix*) ό έλιξ ό πωματίας, ό κοχλιάς, κοιν.

ό σαλιγκαρος, τό σαλιγκάρι, 2. Άνατ. —i i veshit, ό κοχλιάς (τό έσωτερικό του αυτιού).

kërnëtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Μουσ. τό κλαρίνο, **klarinetë**.
kërp-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Cannabis sativa*) κάνναβις ή ήμερος, κοιν. τό κανναβούρι, τό καννάβι, **kanp**.
kërpîj, ρ. άμετ. τρώγω μεζέδια στό πιτό.
kërptë (i, e), έπίθ. κανναβήσιος, κανναβένιος.
kërpudhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. τό μανιτάρι, **këpurdhë**.
kërshëri-a, ούσ. θ. ή περιέργεια, **kureshtje, kuriozitet**.
kërshterë (i, e), έπίθ. βλ. **krishterë (i, e)**.
kërtollë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **patate**.
kërthi - kërthini, ούσ. άρ. πληθ.—nj, τό βρέφος, τό νεογεννητο, τρυφερό, **kalamanjtë, çiliminjtë, qengj —**, τρυφερό άρνί, του γάλακτος, τό βυζαντάριχο.
kërthi, έπίθ. και ούσ. τρυφερό, μικρό (λέγεται για άρνιά και βρέφη), **qengj —**, τρυφερό άρνί, του γάλακτος, βυζαντάριχο, **i njomë, kërthinjë**.
kërthinjë, έπίθ. και ούσ. άρ. και θ. τρυφερό, **qengj —**, τό τρυφερό άρνί, του γάλακτος, βυζαντάριχο.
kërthinjtë (i, e), έπίθ. τρυφερός, βυζαντάριχο, **i njomë, kërthi**.
kërthizë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό όμφαλός, κοιν. ό άφαλός.
kërr-i, ούσ. άρ. βλ. **gomari**, έπίθ.—, —e, **kalë —**, σταχτί άλογο, **i përhimë**.
kërrabë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή άγκλίτσα, ή γκλίτσα, ή άγκλούτσα, ό κλοῦτσος, ή ποιμενική ράβδος.
kërric-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, —ë, τό γομαράκι, τό πουλάρι, **polisht, kroc. gaç**.
kërrigë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή καλτσοβελόνα, ή σαίτα, **shtizë**.
kërrit, ρ. άμετ. γρυλλίζει (για τή φωνή τών γουρουνιών).

kërrmí-a, ούσ. θ. Ζωολ. (Anobium pertinax) τό άνόβιο, κολεόπτερο έντομο πού τρώει τά ξύλινα έπιπλα τή νύχτα και **krimbi i drusë**.

kërrüs, ρ. μετ. κυρτώνω, καμπουριάζω, κύπτω, **kërrusem**, καμπουριάζω, **gërmuqem**.

kërrutë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τετράποδο μέ κέρατα γυρισμένα πίσω από τό κεφάλι.

kësén (më), ρ. άπρόσ. μέ σφάζει (έπί κρυολογήματος).

kësisòj, έπ. έτσι, τοιουτοτρόπως, κατ'αυτόν τόν τρόπο, έπίθ. αυτού του είδους, — **lulesh s'kam parë**, λουλούδια αυτού του είδους (σάν κι'αυτά) δέν έχω ιδεί.

kësodore, έπ. έτσι, τοιουτοτρόπως, κατ'αυτόν τόν τρόπο, έπίθ. αυτού του είδους.

këst-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή δόση, **paguaj me** —, πληρώνω μέ δόσεις, **me** —**e**, μέ δέσεις, **kist**.

kësulër-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. βλ. **laureshë**, **kaçuler**.

kësulë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή σκούφια, είδος φεσιού.

këshill-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, 1. ή συμβουλή, **këshillë**, 2. τό συμβούλιο, — **pedagogjik**, τό παιδαγωγικό συμβούλιο, —**i i Ministrave**, τό ύπουργικό συμβούλιο. 3. τό συμβούλιο (όργανο τής λαϊκής ή εξουσίας), —**i popullor i rrethit, fshatit**, τό λαϊκό συμβούλιο τής έπαρχίας, του χωριού.

këshillë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή συμβουλή.

këshillim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή συμβουλή, ή συμβούλευση.

këshillòj, ρ. μετ. συμβουλεύω, **këshillohem**, συμβουλεύομαι.

këshilltâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, 1. ό σύμβουλος, ό συμβουλάτορας, —**i ushtarak**, ό στρατιωτικός σύμβουλος, 2. τό μέλος συμβουλίου.

kështjellë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό πύργος, τό φρούριο, τό κάστρο, **fortesë, kala**.

kështù, έπ. έτσι, τοιουτοτρόπως, — **ose ashtu**, έτσι ή άλλουώς, **po**

— **na e bën!** πάντα έτσι μάς τό κάνεις!

këtà, δεικτ. άντων. (για πλησίον) αυτοί, θηλ. **këto**, αυτές, — **djem**, τά παιδιά αυτά, **këto vajza**, αυτές οι κοπέλλες.

këtej, έπ. άπ'έδω, έδωθε, έντευθεν (όταν δείχνομε κάτι πλησίον), **a ka rënë shi** —? έχει βρέξει άπ'έδω; — **e tutje**, από έδω και πέρα, από σήμερα και στο έξής, — **lumit**, άπ'έδω, έδωθε από τό ποτάμι, **këndeje**.

këtejme (i) - këtejme (e), έπίθ. ό έδωθε, ό άπ'έδω, **së këtejmi**, από τό μέρος αυτό.

këtille (i, e), έπίθ. τέτοιος, **i — është fati i çdo njeriut**, τέτοια είναι ή τύχη κάθε άνθρώπου, **më kot kërkon të — gjë**, στά χαμένα, μάταια ζητάς τέτοιο πράγμα.

këtojë, έπ. 1. άπ'έδω, έδω πέρα (για κοντά), **eja** —, έλα έδω πέρα, 2. πέρα, **e hodhi** —, τόν έρριξε πέρα, κάτω, **këtu — këtojë**, έδω — εκεί.

këtù, έπ. έδω, ένταυθα.

këtùshëm (i) - këtùshme (e), έπίθ. ό άπ'έδω, ό έντόπιος, έγχώριος, **shtypi i —**, ό έγχώριος τύπος, ό έδω τύπος.

këthmill-i, ούσ. άρ. πληθ. **këthmij**, Ζωολ. βλ. **kërmill**.

kiç-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, ή πρύμνα, ή πρύμνη (πλοίου).

kij, ρ. μετ. κλαδεύω, — **vreshtën**, κλαδεύω τό άμπέλι.

kikirik-u, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, —**e**, 1. Βοτ. ή πιστάκη ή πιστακιά, κοιν. φυστικιά, 2. ή άραχίς.

kilikòj, ρ. μετ. γαργαλεύω, γαργαλίζω, κουντουλώ.

kilo-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κιλό, τό χιλιόγραμμα, **kilogram**.

kilogram-i, ούσ. άρ. πληθ.—, τό κιλό, τό χιλιόγραμμα, **kg**.

kilogrammëtër - kilogrammétri, ούσ. άρ. πληθ. **kilogrammetra**, τό χιλιογραμμόμετρο, **kgm**.

kilometër-kilometri, ούσ. άρ. πληθ. **kilometra**, τό χιλιόμετρο (χλμ, ή χμ), **km**.

kilometràzh-i, ούσ. άρ. ή χιλιόμετρηση.

kilovàt-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Φυσ. τό χιλιόβατο, τό κιλοβάτ, (σύμβολο kw, κβ), **kilovàt-orë**, τό ώραίο κιλοβάτ (σύμβολο kw h, ώκβ).

kilüs-i, ούσ. άρ. Φυσιολ. ό χυλός.

kimà-ja, ούσ. θ. ό κιμάς, λεπτοκομμένο κρέας, — **me vezë**, κιμάς μέ αύγά.

kimçë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **hide**.

kimerë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Μυθ. ή Χίμαιρα.

kimí-a, ούσ. θ. ή χημεία, — **organike**, ή οργανική χημεία, — **inorganike**, ή άνόργανος χημεία.

kimik,-e, έπίθ. χημικός, **analiza —e**, ή χημική άνάλυση, **plehra —e**, τά χημικά λιπάσματα.

kimikisht, έπ. χημικά, χημικώς, άπό χημική άποψη.

kimíst-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό χημικός.

kimizím-i, ούσ. άρ. ή χημειοποίηση.

kind-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, (χρησιμοποιοείται μάλλον ό πληθ.), —**at e fustanit**, οί λόξεις, οί πτυχές του φουστανιού.

kinemà-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ό κινηματογράφος, — **folëse**, ό όμιλών κινηματογράφος, τό σινεμά.

kinematografí-a, ούσ. θ. ή κινηματογραφία.

kinematografik,-e, έπίθ. κινηματογραφικός.

kinematografíst-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κινηματογραφιστής.

kinéz,-e, έπίθ. κινέζικος, σινικός.

kinéz-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό Κινέζος, θηλ.—e, ή Κινέζα.

kinë-a, ούσ. θ. Βοτ. βλ. **kininë**.

kininë-a, ούσ. θ. ή κινίνη, τό κινίνο.

kinkalerí-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό κατάστημα ψιλικών, τά ψιλικά, τό ψιλικατζίδικο, 2. τά γραφικά είδη.

kinoaparàt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή κινηματογραφική μηχανή.

kinooperatòr - i, ούσ. άρ.

πληθ.—ë, ό όπερατέρ κινηματογράφου.

kinoteatër - kinoteatri, ούσ. άρ. τό κινηματοθέατρο, ό κινηματογράφος.

kinofestivàl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό κινηματογραφικό φεστιβάλ.

kinostùdio-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κινηματογραφικό στούντιο.

kinozhurnàl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τά κινηματογραφικά επίκαιρα, ή χρονογραφική ταινία.

kinse, σύνδ. σάμπως, σάματα, τάχατες, τάχα, δῆθεν, **gjoja, sikur**,

kipçë-kipça, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **hide, xinxife**.

kiropterë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά χειρόπτερα.

kirùrg-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ίατρ. ό χειρουργός.

kirurgji-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή χειρουργική.

kirurgjik,-e, έπίθ. χειρουργικός, **ndërhyrje —e**, ή χειρουργική επέμβαση.

kismët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή μοίρα, ή τύχη, **njeri me —**, τυχερός άνθρωπος, **ditë e ré, — i ri**, καινούργια μέρα, καινούργια τύχη.

kist-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **këst**.

kishë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή έκκλησία, ό ναός, —**a orthodhokse, katolike**, ή όρθόδοξος, ή καθολική έκκλησία.

kishtâr,-e, έπίθ. έκκλησιαστικός.

kitarë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Μουσ. ή κιθάρα, **qitharë**.

kithi (për së), έπ. πλάγια, πλαγίως, άπό δίπλα, άπό τό πλάϊ. **λοξά, për së —**, πλάγια, **λοξά, e preva për së —**, τό έκοψα πλάγια, **λοξά**.

kizë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κλαδευτόρι.

kjartas, έπ. βλ. **qartas**.

kjo, δεικτ. άντων. τούτη, αύτη πληθ. **këto**.

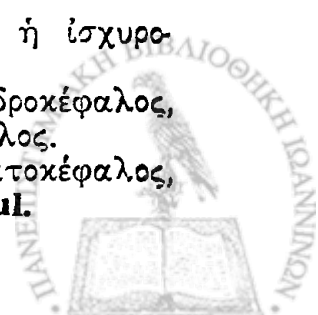
klasë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή τάξη, —**a punëtore**, ή έργατική τάξη, **lufta e —ave**, ή πάλη των τάξεων, **armiku i —s**, ό ταξικός έχθρός, 2. ή τάξη (σχολ.

λείου), —a e parë, ή πρώτη τάξη, 3. ή κατηγορία.
klasicizëm-klasicizmi, ούσ. άρ. ό κλασικισμός.
klasifikim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ταξινόμηση, ή διαβάθμιση, ή κατάταξη.
klasifikòj, ρ. μετ. ταξινομώ, διαβαθμίζω, κατατάσσω.
klasik,-e, έπίθ. κλασσικός, **autor** —, κλασσικός συγγραφέας, **she-mbull** —, κλασσικό παράδειγμα.
klasik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό κλασσικός, 2. οί κλασσικοί (οί άρχαίοι συγγραφείς "Ελληνες και Λατίνοι), —ët e marksizëm-leninizmit, οί κλασσικοί του μαρξισμού-λενινισμού.
klasist,-e, έπίθ. βλ. klasòr.
klasòr,-e, έπίθ. ταξικός, **lufta** —e, ή ταξική πάλη.
klauzolë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ρήτρα, ό όρος, τό άρθρο, ό ειδικός όρος συμφώνου ή συμβολαίου κλπ.
kleçkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό ξυλαράκι, — **dhëmbësh**, οί όδοντογλυφίδες, 2. Μετφ. **punë me** —a, δουλιά όχι καθαρή, ύποπτη.
kler-i, ούσ. άρ. ό κληρος, οί ιερείς, —i **orthodhoks**, ό όρθόδοξος κληρος.
klerik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κληρικός, ό ιερωμένος, ό κληρικόφρων.
klerikàl,-e, έπίθ. κληρικός, έκκλησιαστικός.
klerikalizëm-klerikalizmi, ούσ. άρ. ό κληρικισμός, ή κληρικοκρατία.
kliënt-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό πελάτης, ό μουστερης, **myshterri**.
klientelë-a, ούσ. θ. ή παλατεία.
klikë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κλίκα, ή συμμορία, ή φάρα.
klmaterik,-e, έπίθ. κλιματικός, κλιματολογικός, **konditat** —e, οί κλιματικές (κλιματολογικές) συνθήκες.
klimë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κλίμα, — **detare**, παραθαλάσσιο κλίμα, — **kontinentale**, τό ήπειρωτικό κλίμα.

klinik,-e, έπίθ. κλινικός.
linikë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 'Ιατρ. ή κλινική.
klishë-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κλισέ, ή χαλκογραφία.
klithmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κραυγή, **britmë e madhe**.
klor-i, ούσ. άρ. Χημ. τό χλώριο.
klorat-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Χημ. χλωρικά άλατα.
klorhidrik,-e, έπίθ. Χημ. ύδροχλωρικός **acid** —, ύδροχλωρικό όξύ.
klorik,-e, έπίθ. Χημ. χλωρικός, **acid** —, τό χλωρικό όξύ.
klorofil-i, ούσ. άρ. ή χλωροφύλλη.
klorofòrm-i, ούσ. άρ. Χημ. τό χλωροφόρμιο.
klorùr-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Χημ. τό χλωριούχο.
klub-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή λέσχη, —i **i arësimitarëvet**, ή λέσχη τών εκπαιδευτικών.
kllapë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή χειροπέδη, οί άλυσίδες (οί χειροπέδες), 2. ό μάνταλος, ό μάνδαλος, 3. τά δύο σημεία τής παρένθεσης ( ).
kllapit, ρ. μετ. τρώει σάν ό σκύλος, κοιν. χλαπουρίζει.
klapurit, ρ. άμετ. παραμιλάει (όταν έχει πολύ πυρετό).
klinzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Charadrius pluvialis*) χαραδριός ό πλουβιανός, κοιν. τό κιτρινοπούλι.
klloçkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κλώσσα, **sqokë, squkë**.
kllogjë-r-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Claviceps purpurea*) ή έρυσίβη, κοιν. καπνιά, μπάστρα (παρασιτάει στό στόρι, κριθάρι και προκαλει τήν ασθένεια στό χτισμα), **mungu i grurit**.
kllokë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **klloçkë**.
koalicion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό συνασπισμός, **qeveri** —i, κυβέρνηση συνασπισμού.
kob-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή άνοσιουργία, ή άπάτη, ή προδοσία, 2. ή συμφορά, ή δυστυχία,

ή αναποδιά, ή μεγάλη θλίψη, τό άτύχημα.
kobàlt-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. τό κοβάλλιο.
kobàsh,-e, έπίθ. πού κλέβει στά κρυφά, **mace** —e, κλέφτρα γάτα.
kobë-a, ούσ. θ. 1. ή κλεψιά, ή κλοπή (μέσα στό σπίτι), 2. ή ζημιά, τό κακό, ή συμφορά.
kobimtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άπατεώνας, ό πλάνος.
kobshëm (i) - kobshme (e), έπίθ. σιχαμερός, έλεεινός, άθλιος, βδελυρός, θλιβερός.
kobtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άπιστος, ό προδότης.
kobure-koburja, ούσ. θ. πληθ.—, τό περιστροφο, τό πιστόλι, Μετφ. **është** —, είναι βλάκας.
koçë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Chrisophris auratus) χρύσοφρυς, κοιν. τσιπούρα, κότσα.
kockë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **koskë**.
koconarë-t, ούσ. άρ. πληθ. Άνατ. ό καρπός (τοῦ χειριοῦ).
koçân-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. Βοτ. τό κότσαλο, τό κότσιαλο, τό κοτσάνι (καλαμποκιοῦ), 2. τό στέλεχος, ό βλαστός, 3. κοιν. ή ούρά, τό κοτσάνι, τό τσουνί, ό ξυλώδης μίσχος (καρποῦ).
koçék-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, κοιν. τό κοτσέκι.
koçimare-koçimarja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. βλ. **marë**.
koçkullë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (Lathyrus sativa) λάθυρος ό ήμερος, κοιν. λαθούρι.
kod-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Νομ. ό κώδικας, —i **civil**, ό άστικός κώδικας, —i **penal**, ό ποινικός κώδικας, —i **i punës**, ό κώδικας έργασίας.
kodër-kodra, ούσ. θ. πληθ. **kodra**, ό λόφος, τό ύψωμα.
kodifikim-i, ούσ. άρ. ή κωδικοποίηση.
kodifikòj, ρ. μετ. κωδικοποιώ.
kodrinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό λοφίσκος.

kodrinòr,-e, έπίθ. λοφώδης.
koeficént-i, ούσ. θ. πληθ.—ë, —a, Μαθ. ό συντελεστής.
kofin-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό κοφίνι, **si —i pas të vjelit**, κατόπιν έορτής.
kofshë-a, ούσ. θ. πληθ.— ό μηρός.
koherencë-a, ούσ. θ. ή συνάφεια.
koherént,-e, έπίθ. συναφής, συναγόμενος.
kohezión-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Φυσ. ή συνοχή.
kohë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ό καιρός, ή έποχή, —a **e së vjelave**, ό καιρός τοῦ τρυγητοῦ, **kam —, εύκαιρῶ, — e mirë**, καλοκαιρία, — **e keqe**, κακοκαιρία, **i shkoi —a**, παρήκμασε, τοῦ πέρασε ή έποχή, **me —, έγκαιρα, para —e, pa —, άκαιρα, παράκαιρα, në çdo —, πάντα, Γραμμ. χρόνος.**
kohënik,-e, έπίθ. βλ. **bashkëkohas**.
koj, ρ. μετ. ψωμίζω, τα(γ)τζω (τά μικρά ή γερόντους), **kuaj, mëkòj**.
kok-u, ούσ. άρ. τό κόκ, ό όπτάνθραξ.
kokainë-a, ούσ. θ. ή κοκαΐνη.
kokë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κεφάλι, ή κεφαλή, — **bagëti**, κεφάλια ζῶα, ζωντανά, Μετφ. **njeri me —, άνδρωπος μέ γνώμη, μυαλωμένος, s'i mbushet —a, δέν πείθεται, s'çan —n, δέν σκοτίζεται, δέν σχίζει κεφάλι, për —n e babait**, μά τό κεφάλι τοῦ πατέρα, στό κεφάλι τοῦ πατέρα.
kokëçarje-t, ούσ. θ. πληθ. οί φροντίδες, οί μέριμνες, οί έγνοιες, οί σκοτούρες, σχιζοκεφαλιές, άντράλες.
kokëdërr, έπίθ. στεργιοκέφαλος, ίσχυρογνώμονας, γουρουνοκέφαλος.
kokëfortë, έπίθ. ίσχυρογνώμονας, στεργιοκέφαλος, **kryeneç, kokëshkëmb**.
kokëfortësi-a, ούσ. θ. ή ίσχυρογνωμία.
kokëkungull, έπίθ. χονδροκέφαλος, κολοχύδας, έλαφρόμυαλος.
kokëmish,-e, έπίθ. κρεατοκέφαλος, χονδροκέφαλος, **kryetul**.

kokëngjeshur, ἐπίθ. ἰσχυρογνώμωνας, στεργιοκέφαλος.

kokërdhøk-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ē, ὁ βολβός (τοῦ ματιοῦ), —**u i syrit**, ὁ βολβός τοῦ ματιοῦ.

kokërr-kokrra, οὐσ. θ. πλ η θ. **kokrra**, ὁ κόκκος, — **gruri**, κόκκος σταριοῦ, **një** — **vé**, ἓνα αὐγό, **një** — **ulli**, ἓνας κόκκος (σπυρί) ἐλιάς.

kokëshkëmb,-e, ἐπίθ. στεργιοκέφαλος, ἰσχυρογνώμωνας, **kokëfortë**.

kokëtrashë, ἐπίθ. χονδροκέφαλος, βλάκας.

kokëtul,-e, ἐπίθ. χονδροκέφαλος, κρεατοκέφαλος, **kryetul**.

koklavít, ρ. μετ. ἀνακατώνω, περιπλέκω, μπερδεύω, ἀναμιγνύω, συγχέω, **ngatërroj**, **ndërlikoj**.

koklavítje-koklavítja, οὐσ. θ. ἡ περίπλεξη, τό μπερδεμα, ἡ ἀνακατωσοῦρα, ἡ σύγχυση, ἡ περιπλοκή, **ndërlikim**.

koklavitur (i, e), ἐπίθ. μπερδεμένος, ἀνακατωμένος, περίπλοκος.

kokonë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —**a**, ἡ κοκόνα, ἡ κούκλα, Μετφ. ἡ ἄμορφη γυναίκα.

kokoris, ρ. ἀμετ. βλ. **kakaris**.

kokòsh-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ē, βλ. **gjel**, **kaposh**.

kokrrizë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —**a**, ὁ μικρός κόκκος, τό σπυράκι.

kolandinë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —**a**, ἡ κούνια, ἡ τραμπέλα, ἡ αἰώρα, **shilar**, **kunë**.

kolég-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ē, ὁ συνάδελφος.

kolégj-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**e**, 1. ὁ σύλλογος, τό συμβούλιο ἰδρύματος, —**i i avokatëve**, ὁ δικηγορικός σύλλογος, 2. τό λύκειο, τό γυμνάσιο, ἐκπαιδευτήριο, τό κολέγιο.

kolegjiâl,-e, ἐπίθ. συλλογικός.

kolegjiâlitët-i, οὐσ. ἄρ. ἡ συλλογικότητα, ἡ συνεργασία.

kolegjiùm-i, οὐσ. ἄρ. τό συμβούλιο ἰδρύματος, —**i i redaksisë**, ἡ σύνταξη, ἡ συνταχτική ἐπιτροπή.

koleksion-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**e**, ἡ συλλογή, — **pullash**, ἡ συλλογή γραμματοσήμων, — **gazetash**,

συλλογή ἐφημερίδων, **mbaj** —, συλλέγω, καταρτίζω συλλογή.

koleksionist-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ē, ὁ συλλέκτης, ὁ συλλέγων, ὁ συλλογεύς.

kolektiv,-e, ἐπίθ. 1. συλλογικός, ὁμαδικός, κολλεχτιβίστικος, κολλεχτιβικός, κοινός, 2. Γραμμ. περιληπτικό, **emër** —, περιληπτικό ὄνομα, κοινό.

kolektiv-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**e**, ὁ σύλλογος, ἡ κολλεχτίβα, τό σύνολο, ἡ κολλεχτίβα.

kolektivë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —**a**, ὁ σύλλογος, ἡ κολλεχτίβα, ἡ συνεργατική.

kolektivisht, ἐπ. συλλογικά, ὁμαδικά, **së bashku**.

kolektivizim-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**e**, ἡ κολλεχτιβοποίηση, ὁ κολλεχτιβισμός, —**i i bujqësisë**, ἡ κολλεχτιβοποίηση τῆς γεωργίας.

kolektivizòj, ρ. μετ. κολλεχτιβοποιῶ.

kolendër-kolendra, οὐσ. θ. πλ η θ. **kolendra**, ἡ παραμονή τῶν Χριστουγέννων, τά κάλαντα, τά κόλιαντρα, τά κάλανδα.

koleoptër-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ē, Ζωολ. τά κολεόπτερα, οἱ κἀνθαροι.

kolerë-a, οὐσ. θ. Ἰατρ. ἡ χολέρα.

kolibe-kolibja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, ἡ καλύβα, μικρό σπίτι, ἡ χαμοκέλα, **kasolle**.

kolipostë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —**a**, τό ταχυδρομικό δέμα.

kolkòz-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —**e**, τό κολχόζ.

kolkoziàn,-e, ἐπίθ. κολχόζνικος.

kolkoziàn-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ē, ὁ κολχόζνικος, ὁ κολχοζίτης, θηλ. —**e**, ἡ κολχοζίτισσα, ἡ κολχόζνιτσα.

kolme (e), ἐπίθ. ἄμορφη, νόστιμη, (για κοπέλλες, γυναῖκες), **e hieshme**.

kolonél-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ē, Στρατ. ὁ συνταγματάρχης.

kolonë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —**a**, 1. ἡ φάλαγγα, 2. ἡ στήλη, ὁ στύλος, ἡ κολώνα.

koloní-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —, 1. ἡ ἀποικία, 2. ἡ κοινότητα, ἡ πα-

ροικία, —a shqiptare e Bukureshtit, ἡ ἀλβανικὴ παροικία, κοινότητα, τοῦ Βουκουρεστίου.

koloniâl,-e, ἐπίθ. ἀποικιακός, **politika —e**, ἡ ἀποικιακὴ πολιτικὴ, **forcat —e**, οἱ ἀποικιακὲς δυνάμεις.

koloniale-t, οὐσ. θ. πλ η θ. τὰ ἀποικιακὰ εἶδη, τὰ ἀποικιακὰ, προϊόντα τῶν ἀποικιῶν.

kolonializëm-kolonializmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ἀποικισμός, ἡ ἀποικιοκρατία.

kolonizator-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ ἀποικιστής, ὁ ἀποικιοκράτης.

kolonizim-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—e, ὁ ἀποικισμός, ἡ ἀποίκιση.

kolonizòj, ρ. μετ. ἀποικίζω.

kolonjë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—a, ἡ κολώνια.

kolòs-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ κολοσσός, ὁ γίγας.

kolosâl,-e, ἐπίθ. κολοσσιαῖος, τεράστιος.

kolovít, ρ. μετ. κουνῶ, ταλαντεύω, κλυδωνίζω, λιχνίζω **kolovitem**, ταλαντεύομαι, κλυδωνίζομαι, τραμπολίζομαι, αἰωροῦμαι, διακυμαίνομαι. **tund, lëkund.**

kolube-kolubja, οὐσ. θ. πλ η θ.—, 1. ἡ καλύβα, 2. ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν, **korube.**

koll-i, οὐσ. ἄρ. βλ. **kollë.**

kollàj, ἐπ. εὐκολα, **e kam —**, τὸ ἔχω εὐκολα.

kollàjtë (i, e), ἐπίθ. εὐκολος, εὐχερής, **i lehtë.**

kollàn-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—a, 1. τὸ ζωνάρι, ὁ ζωστήρας, 2. ἡ καταζώστρα, τὸ ἔποχον, κοιν. ἡ ἔγγλα, ἡ ἔγκλα, τὸ μπαλντούμι.

kollare-kollarja, οὐσ. θ. πλ η θ.—, τὸ κολλάρο, τὸ γιακαδάκι, ὁ γιακάς, **qafëza.**

kollem, ρ. μέσ. βλ. **kollitem.**

kollë-a, οὐσ. θ. ὁ βήχας, **më zë —a**, μέ πιάνει ὁ βήχας, **më nget —a**, μέ πειράζει ὁ βήχας, —a e **bardhë**, ὁ κοκκύτης καὶ —a e **mirë**, ὁ κοκκύτης, κοιν. ὁ κάρκαλος, — e **keqe** καὶ — e **madhe**, ἡ φθίση.

kollë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—, ἡ κόλλα χαρτί, φύλλο χαρτί.

kollitem, ρ. μέσ. βήχω, ἔχω βήχα, **kollem.**

kolloface - kollofacja, οὐσ. θ. πλ η θ.—, τὸ λουκάνικο, **suxhuk.**

kollofit, ρ. μετ. καταβροχθίζω, καταπίνω, **gëlltit.**

kollogjonë-a, οὐσ. θ. Βοτ. τὸ χαμόδεντρο, ὁ θάμνος, **murrizi.**

kollomòq-i, οὐσ. ἄρ. τὸ καλαμπόκι, **misër.**

kollovâr-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ ἐσώγαμπρος, ἐκείνος ποῦ μπαίνει γαμπρός στό σπίτι τοῦ πεθεροῦ, **ka hyrë —**, μπήκε γαμπρός,

është bërë —, ἔγινε ἐσώγαμπρος.

kollozhék-u, οὐσ. ἄρ. βλ. **janar.**

kolltúk-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ἡ πολυθρόνα, Μετφ. **i pëlqen —u**, τοῦ ἀρέσει ἡ ἀνώτερη θέση, τὸ ἀξίωμα.

komandant-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, Στρατ. 1. ὁ διοικητής, 2. ὁ ἀρχηγός.

komandë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—a, Στρατ. 1. ἡ διαταγή, 2. ἡ διοίκηση, ἀνώτερη στρατιωτικὴ ἀρχή, —a e **Përgjithshme**, τὸ γενικό ἀρχηγεῖο, **nën —n e tij**, ὑπὸ τὴν διοίκησή του.

komandòj, ρ. μετ. καὶ ἀμετ. διοικῶ, διατάζω.

komb-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—e, τὸ ἔθνος, —i **sovran**, τὸ κυρίαρχο ἔθνος, —i **i shtypur**, τὸ καταπιεζόμενο ἔθνος.

komb-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—e, βλ. **nyje.**

kombajnë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—a, τὸ κομπάιν, ἡ σύνθετη θεριστικὴ καὶ ἀλωνιστικὴ μηχανή.

kombajné-r-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—ë, ὁ ὀδηγός τοῦ καμπάιν, ὁ κομπανιέρης.

kombësi-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—, ἡ ἐθνικότητα, ἡ ἐθνικότης, ἡ ἐθνότης, **me — shqiptare**, μέ ἀλβανικὴ ἐθνικότητα, ε' —? τί, ποιᾶς ἐθνικότητας;

kombëtar,-e, ἐπίθ. ἐθνικός, **ndjenja —e**, τὸ ἐθνικό αἶσθημα, **të ardhurat —e**, τὸ ἐθνικό εἰσόδημα.

kombëtarizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐθνικοποίηση, ἡ κρατικοποίηση, **nacionalizim.**

kombinaciòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ό συνδιασμός, ή συναρμογή πραγμάτων, 2. ή σύμπτωση.

kombinat-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό έργοστασιακό συγκρότημα, ή σύνδετη βιομηχανική έπιχείρηση, τό κομπινάτ, —i *tekstilit* «Stalin», τό ύφαντουργικό έργοστασιακό συγκρότημα «Στάλιν».

kombinim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ό συνδιασμός, ή συναρμογή πραγμάτων, ή έναρμόνιση, 2. Χ η μ. ή σύνδεση.

kombinòj, ρ. μετ. 1. συνδιάζω, 2. έναρμονίζω.

komçë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, τό κουμπί, *kopsë*.

komedi-a, ούσ. θ. π λ η θ. —, ή κωμωδία.

komediograf - i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό κωμωδιογράφος.

komént-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό σχόλιο, —et e *shtypit*, τά σχόλια του τύπου.

komentatòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, β λ. *komentues*.

komentòj, ρ. μετ. σχολιάζω.

komentùes-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —, ό σχολιαστής, *komentonjës*.

komét-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, Άσ τ ρ. ό κομήτης, *yll me bisht*.

komfòrt-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή άνεση, *shtëpi me të gjitha* —et, σπίτι με όλες τις άνέσεις.

komik,-e, έπίθ. κωμικός, άστεϊός.

komik-u, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό κωμικός, ό γελοτοποιός, ό άστεϊός.

komisàr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, 1. ό έπίτροπος, ό κομισσάριος, —i *politik*, ό πολιτικός έπίτροπος, 2. —i i *lartë*, ό ύπατος άρμολστής.

komisariàt-i, ούσ. άρ. τό έπιτροπάτο.

komisiòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ή έπιτροπή, —i i *zgjedhjeve*, ή έκλογική έπιτροπή, —i i *kontrollit*, ή έπιτροπή έλέγχου, 2. ή προμήθεια, *dyqan me —*, κατάστημα με προμήθεια, τό κατάστημα ειδών εύκαιρίας.

komisionàr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό παραγγελιοδόχος, ό μεσίτης.

komit-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, —a, ό φυγόδικος για πολιτικούς λόγους, ό κοιματζής.

komitét-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή έπιτροπή, —i *ekzekutiv*, ή έκτελεστική έπιτροπή, —i i *partisë*, ή κομματική έπιτροπή.

komoditét-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή άνεση, ή εύκολία, τό κομφόρ, τό χουζούρι, *komfort*.

kompàkt,-e, έπίθ. συμπαγής, πυκνός, άτόπιος, μονοκόμματος, μονολιθικός.

kompani-a, ούσ. θ. π λ η θ. —, 1. Σ τ ρ α τ. ό λόχος, 2. ή έταιρία, 3. e *kompania*, και συντροφία, και Σία.

kompàs-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, —e, ό διαβήτης, τό κομπάσσο.

kompensatë-a, ούσ. θ. ό κοντραπλακές, τό κοντραπλακέ.

kompetencë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. ή άρμοδιότητα, 2. ή δικαιοδοσία.

kompetént,-e, έπίθ. άρμόδιος.

kompléks,-e, έπίθ. σύνδετος, *magina* —e, σύνδετες μηχανές.

kompléks-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό σύνολο, τό σύμπλεγμά, τό συγκρότημα.

kompleksív,-e, έπίθ. συνολικός, όλικός, περιληπτικός.

komplementàr,-e, έπίθ. συμπληρωματικός.

komplét-e, έπίθ. πλήρης, όλόκληρος.

kompletím-i, ούσ. άρ. ή συμπλήρωση.

kompletòj, ρ. μετ. συμπληρῶ, συμπληρώνω.

kompletùar (i, e), έπίθ. συμπληρωμένος.

komplicitét-i, ούσ. άρ. Νομ. ή ένοχή, ή συνενοχή, τό μέρδεμα.

komplimént-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —a, ή φιλοφρόνηση, τό φιλοφρόνημα, τό κομπλιμέντο, i *bën* —a, του κάνει φιλοφρονήσεις, κομπλιμέντα.

komplòt-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή συνωμοσία, *zbulòj —in*, άνακαλύπτω τή συνωμοσία.

komplotist-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό συνωμότης.

komponént-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, τό συστατικό στοιχείο.

komponente-komponentja, ούσ. θ.

πληθ.—, Φυσ. ή συνιστώσα (δύναμη).

komponím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Χημ. ή σύνθεση.

kompostë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κομπόστα.

kompozición-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή σύνθεση, Μουσ. ή σύνθεση, ή μελοποίηση, Χημ. τό μίγμα, τό κράμα.

kompozím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Μουσ. ή σύνθεση, ή μελοποίηση.

kompozítör-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό μουσικοσυνθέτης, ό συνθέτης, ό μουσουργός.

kompozòj, ρ. μετ. Μουσ. συνδέτω, μελοποιώ.

kompresë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό επίδεμα, ή κομπρέσσα.

kompresör-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Τεχν. ό συμπιεστής.

komprometòj, ρ. μετ. ένοχοποιώ, έκδέτω, διασύρω, **komprometohem**, ένοχοποιούμαι, έκτίθεμαι.

komprometüar (i, e), έπίθ. ένοχοποιημένος, έκτεθειμένος.

kompromis-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό συμβιβασμός, **vij në** —, έρχομαι σέ συμβιβασμό.

komsomól-i, ούσ. άρ. ή Κομσομόλ (ή Κομμουνιστική Ένωση Νεολαίας).

komsomolas-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό κομσομόλος.

komshí-u, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **fajnjë**.

komunál,-e, έπίθ. κοινοτικός, δημοτικός, **shërbimet** —e, οί ύπηρεσίες κοινής ώφελείας, οί ύπηρεσίες του δήμου.

komunë-a, ούσ. θ. 1. ή κοινότητα, 2. κομμούνα, —a e **Parisit**, ή Παρισινή Κομμούνα.

komunikación - i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή συγκοινωνία, ή έπικοινωνία.

komunikatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό άνακοινωθέν, ή άνακοίνωση.

komunikím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή κοινοποίηση, ή γνωστοποίηση, ή άνακοίνωση, 2. ή έπικοινωνία.

komunikòj, ρ. μετ. 1. κοινοποιώ,

γνωστοποιώ, άνακοινώνω, 2. έπικοινωνώ.

komunist,-e, έπίθ. κομμουνιστικός, **partia** —e, τό Κομμουνιστικό Κόμμα, **Manifesti** —, τό Κομμουνιστικό Μανιφέστο.

komunist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κομμουνιστής.

komunitët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή κοινότητα, —i **primitiv**, ή πρωτόγονη κοινωνία.

komunizëm-komunizmi, ούσ. άρ. ό κομμουνισμός.

kon-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Γεωμ. ό κώνος.

koncentrik,-e, έπίθ. 1. συγκεντρωτικός, συγκεντρικός, Γεωμ. όμόκεντρος, συγκεντρικός.

koncentrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή συγκέντρωση, Χημ. ή (συμ)πύκνωση, ή πυκνότητα.

koncentròj, ρ. μετ. συγκεντρώνω, — **vëmendjen**, συγκεντρώνω τήν προσοχή, Χημ. (συμ)πυκνώνω, **koncentrohem**, συγκεντρώνομαι, συγκεντρούμαι, Χημ. (συμ)πυκνοῦμαι.

koncentrUAR (i, e), έπίθ. συγκεντρωμένος, Χημ. συμπυκνωμένος, **solucion i** —, συμπυκνωμένη διάλυση, **qumësht i** —, συμπυκνωμένο γάλα.

koncépt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή άντίληψη, ή έννοια, ή ιδέα, 2. άρχική μορφή έκθεσης, έγγράφου

koncért-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Μουσ. ή συναυλία, τό κονσέρτο.

koncesión-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έκχώρηση δικαιώματος, ή παραχώρηση.

kondák-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό κοντάκι, ό ύποκόπανος, **qytë**.

kondensatör-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Φυσ. ό συμπυκνωτήρας, ό συμπυκνωτής, —i **elektrik**, ό ήλεκτρικός συμπυκνωτήρας.

kondicionál,-e, έπίθ. 1. ύποθετικός, **fjalí** —e, ύποθετική πρόταση, 2. Νομ. ύπό δρους, μέ δρους, δυνητικός, μέ άναστολή.

kondicionél,-e, έπίθ. Νομ. ύπό δρους, μέ δρους, μέ άναστολή, **dënim** —, τιμωρία μέ άναστολή.

kondicionòj, ρ. με τ. 1. βάζω όρους, εξαρτῶ από, 2. προσδιορίζω, καθορίζω, Νομ. θέτω ρήτρα (σε συμβόλαιο κλπ.).

kondicionuar (i, e), επίθ. υπό όρους, εξαρτημένος, **reflekse të —a**, τά εξαρτημένα άντανακλαστικά.

konditë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό όρος, —at e **kontratos**, οί όροι του συμβολαίου, **vë —a**, βάζω όρους, **me —**, μέ τον όρο, —at e **punës**, οί συνθηκες έργασίες.

konduktòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. Φυσ. ό άγωγός (ή λεκτρι-σμοϋ), 2. ό όδηγός, εισπράχτορας, ό έλεγχτής, ό έλεγκτής.

kone-konja, ούσ. θ. πληθ. —, τό κουταβάκι, μικρό σκυλάκι.

konfederatë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή συνομοσπονδία.

konferencë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή διάλεξη, ή όμιλία, 2. ή διάσκεψη, ή συνδιάσκεψη, ή σύσκεψη.

konferenciér-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό ρήτορας, ό άγορητής, ό όμιλητής.

konfiskim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή κατάσχεση, ή δήμευση, —i i **pasurisë**, ή κατάσχεση τής περιουσίας.

konfiskòj, ρ. με τ. κατάσχω, δημεύω.

konflikt-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή διένεξη, ή σύγκρουση, ή διαμάχη.

konfòrm, έπ. σύμφωνα, άνάλογα, αναλόγως, — **ligjit**, σύμφωνα μέ τό νόμο.

konfuzion-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή σύγχυση, ή άταξία, ή άσάφεια.

konglomerat - i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό σύγκριμα, ή μάζα, τό σύμφυρμα.

kongrés-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. τό συνέδριο, —i i **partisë**, τό συνέδριο του κόμματος, 2. τό κογγρέσσο (νομοθετικό σωμα σε μερικά καπιταλιστικά κράτη).

kongresist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό σύνεδρος, μέλος συνεδρίου.

kongjestion-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,

Ίατρ. ή συμφόρηση, —i **polmonar**, ή πνευμονική συμφόρηση.

kongjill-i, ούσ. άρ. πληθ. **kongjij**, βλ. **thëngjill i ndezur**.

konifere-t, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά κωνοφόρα, (δέντρα), **halorët**.

konik,-e, επίθ. κωνικός, πού έχει σχήμα κώνου.

konkàn,-e, επίθ. κοϊλος, βαδουλός, **pasqyrë —e**, κοϊλο κάτοπτρο, βαδουλός καθρέφτης, άντθ. **konveks**.

konkluzion-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό συμπέρασμα, **përfundim**.

konkordat-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή συμφωνία, ή σύμβαση, τό κονκορδάτο.

konkrét,-e, επίθ. συγκεκριμένος, Γραμμ. **emër —**, συγκεκριμένο όνομα, Μαθ. **numër —**, συγκεκριμένος άριθμός, άντθ. **abstrakt**.

konkretisht, έπ. συγκεκριμένα, συγκεκριμένως.

konkretizim-i, ούσ. άρ. ή συγκεκριμενοποίηση.

konkretizòj, ρ. με τ. συγκεκριμενοποιώ, πραγματοποιώ.

konkurencë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Οίκον. ό άνταγωνισμός, ό συναγωνισμός.

konkurént-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό άνταγωνιστής, ό άντίπαλος, 2. εκείνος πού συμμετέχει σε διαγωνισμό.

konkuròj, ρ. με τ. άνταγωνίζομαι, συναγωνίζομαι, άμιλλοϋμαι.

konkùrs-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό διαγωνισμός, ή άμιλλα.

konòp-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, βλ. **litar, tërkuzë**.

konsequencë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή συνέπεια, τό άποτέλεσμα, τό έπακόλουθο, **pasojë**.

konsequént,-e, επίθ. συνεπής.

konservatòr,-e, επίθ. συντηρητικός.

konservatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό συντηρητικός, θηλ. —e, 2. Μουσ. τό ώδεϊο, **konservatorium**.

konservatorium-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Μουσ. τό ώδεϊο.

konservatorizëm - konservatoriz-

mi, ούσ. άρ. ό συντηρητισμός, ή συντηρητικότητα.
konservë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή κονσέρβα.
konservim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ή κονσερβοποίηση, 2. ή διατήρηση.
konservòj, ρ. μετ. 1. κονσερβοποιώ, 2. διατηρώ.
konservuar (i, e), έπίθ. κονσερβοποιημένος, **fruta të —a**, τά κονσερβοποιημένα φρούτα, τά φρούτα κονσέρβα.
konsideròj, ρ. μετ. θεωρώ, — **ofendim**, θεωρώ προσβολή.
konsiderëshëm (i) - konsiderëshme (e), έπίθ. σημαντικός, αξιόλογος, σπουδαίος, ύπολογισμός.
konsistòn, ρ. ά μετ. συνίσταται, έγκειται.
konsolidim-i, ούσ. άρ. ή παγίωση, ή στερέωση, ή έδραίνωση, ή σταθεροποίηση.
konsolidòj, ρ. μετ. στερεώνω, παγιώνω, έδραίνω, σταθεροποιώ.
konspékt-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή περίληψη, ή έπιτομή, ή σύνοψη, **hëj —**, κάνω περίληψη.
konspiraciòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ή συνωμοσία, τά συνωμοτικά μέτρα, 2. ή συνωμοτικότητα, ή μυστικότητα.
konspiratív,e, έπίθ. συνωμοτικός, κρυφός, μυστικός, **mbledhje —e**, μυστική, κρυφή σύσκεψη.
konstànt,-e, έπίθ. σταθερός, διαρκής, άμετάβλητος, εύσταθής, συνεχής.
konstante-konstantja, ούσ. θ. π λ η θ. —e, ή σταθερά.
konstatim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή διαπίστωση, ή έξακρίβωση.
konstatòj, ρ. μετ. διαπιστώνω, έξακριβώνω, έξελέγχω.
konstelaciòn-i, ούσ. άρ. ό άστειρισμός.
konstituciòn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό σύνταγμα, ό συνταγματικός χάρτης, **kushtetutë**.
konstitucional,-e, έπίθ. συνταγματικός.
konstrukt-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή διάρθρωση, ή κατασκευή, ή δομή, Γραμμ. ή σύνταξη.

konstruktív,-e, έπίθ. έποικοδομητικός, **propozimi —**, ή έποικοδομητική πρόταση, **plan —**, έποικοδομητικό σχέδιο.
konsultatív,-e, έπίθ. συμβουλευτικός, γνωμοδοτικός, **këshilli —**, τό γνωμοδοτικό συμβούλιο.
konsultë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, τό συμβούλιο, —a **mjekësore**, τό Ιατρικό συμβούλιο, τό κονσουλτο.
konsultim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή γνωμάτευση, ή συμβουλή ειδικοϋ, ή γνωμοδότηση.
konsultòj, ρ. μετ. συμβουλεύομαι, **konsultohem**, συμβουλεύομαι μέ έναν, συσκέπτομαι, διαβουλεύομαι.
konsultore-konsultorja, ούσ. θ. έξωτερικό Ιατρείο για βρέφη, ύγειονομικό ίδρυμα παροχής όδηγιών για βρέφη.
konsull-i, ούσ. άρ. π λ η θ. **konsuj**, 1. ό πρόξενος, — **i përgjithshëm**, γενικός πρόξενος, 2. ό ύπατος.
konsullatë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, τό προξενείο.
konsullòr,-e, έπίθ. προξενικός, **trupit —**, τό προξενικό σώμα.
konsùm-i, ούσ. άρ. 1. ή κατανάλωση, **kooperativa e —it**, ό καταναλωτικός συνεταιρισμός, 2. ή φθορά.
konsumatòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό καταναλωτής, ό άγοραστής, —ë*t*. οί καταναλωτές, τό καταναλωτικό κοινό, άντθ. **prodhonnjës**.
konsumim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ή κατανάλωση, τό ξόδεμα, 2. ή φθορά.
konsumòj, ρ. μετ. καταναλώνω, καταναλίσκω, δαπανώ, ξοδεύω.
konsumues-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —, βλ. **konsumator**.
kontabël, έπίθ. λογιστικός, **shëf —**, ό άρχιλογιστής.
kontabilitët-i, ούσ. άρ. 1. ή λογιστική, 2. τό λογιστήριο.
kontàkt-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ή έπαφή, ή συναφή, ή συνάφεια, —**et personale**, οί προσωπικές έπαφές, 2. Φυσ. ή ένωση, — **elektrik**, ήλεκτρική ένωση, Μετφ. ή σχέση.
kontangjente-ja, ούσ. θ. Γεωμ. ή συνεφαπτομένη.

kontatòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, —a, ὁ ἠλεκτρικός μετρητής, τὸ ρολοῖ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, νεροῦ, *sahat*.

kontestòj, ρ. μετ. ἀμφισβητῶ, διαφιλονικῶ.

kontinent-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, Γεωγρ. ἡ ἤπειρος, ἡ ξηρά.

kontinentàl,-e, ἐπίθ. ἡπειρωτικός, χερσαῖος, *klimë* —e, ἡπειρωτικό κλίμα.

kontingjént-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. Οἶκον. τὸ καθωρισμένο ποσό, ἡ ποσότητα, ἡ παρτίδα, 2. ἡ ομάδα, τὸ τμήμα, τὸ κλιμάκιο, — *mjekësh*, κλιμάκιο ἰατρῶν.

kontrabandë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τὸ λαθρεμπόριο, ἡ λαθρεμπορία, τὸ κοντραμπάντο, *bëj* —, κάνω λαθρεμπόριο.

kontrabandíst - i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ λαθρέμπορος, ὁ λαθρέμπορας, ὁ κοντραμπαντιέρης.

kontrabàs-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—a, Μουσ. τὸ κοντραμπάσσο, τὸ βαθύχορδο.

kontradiktë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀντίθεση, ἡ ἀντίφαση, —*at klasore*, οἱ ταξικές ἀντιθέσεις, —*at e kapitalizmit*, οἱ ἀντιθέσεις (ἀντιφάσεις) τοῦ καπιταλισμοῦ.

kontradiktòr,-e, ἐπίθ. ἀντιφατικός, ἀντίθετος, *mendime* —e, οἱ ἀντιφατικές γνῶμες.

kontraktòj, ρ. μετ. κάνω (κλεινω) συμβόλαιο, συμβάλλομαι.

kontràst-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀντίθεση, ἡ διαφορά, —*i midis fshatit e qytetit*, ἡ ἀντίθεση μεταξύ πόλης καὶ χωριοῦ.

kontratë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τὸ συμβόλαιο, τὸ συμφωνητικό, τὸ κοντράτο, *nënshkruaj* —n, ὑπογράφω συμφωνητικό, συμβόλαιο.

kontribuòj, ρ. ἀμετ. συντείνω, συμβάλλω, βοηθῶ, συντελῶ.

kontribùt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ συνεισφορά, ἡ συμβολή.

kontroll-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ ἐλεγχος, ἡ ἔρευνα, ἡ ἐξέλεγχση, *nën* —in, ὑπὸ τὸν ἐλεγχο, *bëj* —, ἐλέγχο.

kontrollòj, ρ. μετ. ἐλέγχο, ἐξετάζω λεπτομερῶς, ἐξελέγχο, κάνω ἐλεγχο.

kontrollòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ ἐλεγκτής, ὁ ἐλέγχων.

konvejér-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, Τεχν. ὁ μεταφορέας, ἡ μεταφορική ταινία, ἡ ἀλυσίδα, *sistemi zhinxhir*, τὸ σύστημα τῆς ἀλυσίδας.

konvéks,-e, ἐπίθ. καμπύλος, κυρτός, *pasqyrë* —e, τὸ κυρτό κάτοπτρο, ὁ κυρτός καθρέφτης.

konvencionàl,-e, ἐπίθ. συνθηματικός, συμβατικός, *shenja* —e, τὸ συμβολικό σῆμα, τὸ συνθηματικό σημεῖο, *armët* —e, τὰ συμβατικά ὄπλα.

konventë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ σύμβαση, ἡ συμφωνία, — *ndërkombëtare*, ἡ διεθνῆς σύμβαση, —*a tregëtare, kulturele, postale*, ἐμπορική, πολιτιστική, ταχυδρομική σύμβαση.

konvikt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ οἰκοτροφεῖο, *internat*.

konviktòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ οἰκότροφος.

konxhe-konxhja, ούσ. θ. πληθ.—, τὸ μπουμπούκι, ὁ κάλυκας, *gonxhe*.

konjàk-u, ούσ. ἄρ. τὸ κονιάκ.

kooperativë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ὁ συνεταιρισμός, ἡ συνεργατική, —*a bujqësore*, ὁ γεωργικός, ὁ ἀγροτικός συνεταιρισμός, —*a e shitblerjes*, ὁ συνεταιρισμός ἀγοραπωλησίας, —*a e konsumit*, ὁ καταναλωτικός συνεταιρισμός.

kooperativist,-e, ἐπίθ. συνεταιρικός, *tregëtia* —e, τὸ συνεταιρικό ἐμπόριο.

kooperativist-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ συνεταιριστής, θηλ.—e.

kooperim-i, ούσ. ἄρ. ὁ συνεταιρισμός, ἡ συνεργασία, ἡ συνένωση σέ συνεταιρισμό, ἡ συνεργατική.

kooperohem, ρ. μέσ. συνεταιρίζομαι, μπαίνω σέ συνεταιρισμό.

kooperuar (i, e), ἐπίθ. συνεταιρισμένος, μέλος συνεταιρισμοῦ.

kooptim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ πρόσληψη, ἡ κοομπάτσια, ὁ διορισμός.

kooptoj, ρ. μετ. προσλαμβάνω μέ

κοοπτάτσια (χωρίς έκλογές), διορίζω.
kooptuar (i, e), έπίθ. διορισμένος, έγκάθετος.
koordinata-t, ούσ. θ. πληθ. Μαθ. οί συντεταγμένες, **sistemi i —vet**, τό σύστημα τών συντεταγμένων.
koordinim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό συντονισμός, ή έναρμόνιση.
koordinòj, ρ. μετ. συντονίζω, Μετφ. έναρμονίζω.
korace-koracja, ούσ. θ. πληθ.—, ή μαγκούρα, τό ρόπαλο.
koràn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ό κόπανος, 2. τό τσαμπί (σταφυλιού), κοιν. τό κοπάνι.
koré-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κοπάδι, ή άγέλη, **tufë, grigj**.
kopër-kopra, ούσ. θ. πληθ. **kopra**, Βοτ. (Phoeniculum officinale) φαινίκουλον τό κοινόν ή μάραθρο, κοιν. μάλαθρο και μάραθρο, — **qeni**, τό άγριομάραθρο.
kopicë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. ό σκῶρος, ό κόπιτσας, ό κόπικας, **molë, tenjë**.
kopil-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, 1. ό νόθος, ό έξώγαμος, νοθογενής, **dobic**, 2. ό ύπηρέτης για βαριές δουλιές, τό κοπέλλι, 3. ό έξυπνος, ό πονηρός, ό ύπουλος, θηλ —e και έπίθ.—e.
kopilí-a, ούσ. θ. πληθ.—ra, ή πονηριά, ή κατεργαριά, ή διαβολιά, **djallëzi, dinakëri**.
kopilòj, ρ. ά μετ. 1. εργάζομαι σαν ύπηρέτρια, κάνω βαριές δουλιές, 2. ύπεκφεύγω.
kopist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό δακτυλογράφος, ό άντιγραφέας.
kopisteri-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό γραφείο τών δακτυλογράφων, τών άντιγραφέων.
korjatív,-e, έπίθ. ό άποτυπωτικός χάρτης, τό καρμπόν, ή μελανόκολλα.
korje-korja, ούσ. θ. πληθ.—, τό άντίγραφο, τό άντίτυπο.
korjím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άντιγραφή, ή άποτύπωση.
korjòj, ρ μετ. άντιγράφω, άποτυπώνω, κοπιάρω.
korràc-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό

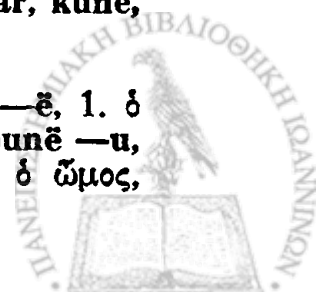
φιλάργυρος, ό τσιγκούνης, ό σπαγγοραμμένος.
korraci-a, ούσ. θ. ή φιλαργυρία, ή τσιγκουνιά.
kopsë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κουμπί, **komçë**.
kopsit, ρ. μετ. κουμπώνω, θηλυκώνω, **kopsitem**, κουμπώνομαι, θηλυκώνομαι.
kopsht-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, **qipshte**, 1. ό κήπος, —i **zoologjik**, ό ζωολογικός κήπος, —i **fëmijëvet**, ό παιδικός κήπος, 2. τό περιβόλι, ό κήπος.
kopshtar-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κηπουρός, ό περιβολάρης.
kopshtari-a, ούσ. θ. ή κηπουρική.
kopshtore - kopshtorja, ούσ. θ. πληθ.—, ό παιδικός κήπος, προσχολικός κήπος, παιδικός σταθμός.
korùk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άλήτης, τό άλάνι, **hor**.
koqe-koqja, ούσ. θ. πληθ.—, ό κόκκος, τό σπυρί, — **gruri, misri**, κόκκος σταριού, καλαμποκιού, 2. στρόγγυλο φρούτο, **një — molle, dardhe, fiku etj**, ένα (σπυρί) μήλο, άχλάδι, σύκο κλπ.
koqërina-t, ούσ. θ. πληθ. τά σπυράκια πού βγαίνουν στό σῶμα.
koqkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό σπυράκι, **puçër**.
kor-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή χορωδία, ό χορός, τό κόρο.
koracatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Στρατ. τό θωρηκτό.
koràl,-e, έπίθ. χορωδιακός, **grupi —**, ό χορωδιακός όμιλος, **këngë —e**, τό χορικό, τραγούδι για χορωδία.
koràl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό κοράλλιο, τό κοράλλι, Ζωολ. τό κοράλλι.
koràn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. ή πέστροφα, ό τρώκτης, (Salmo lentic) σολωμός ό κοινός, κοιν. τό κοράνι (ψάρι).
korb-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, Ζωολ. (Corvus corax) ό κόρακας, τό κοράκι, —i **i natës**, είδος κουκουβάγιας, — **i bardhë**, κορώνη ή σποδόχρους, κοιν. κουρούνα, — **sqerkuq**, πυρροκόραξ ό άλπειος, κοιν. γαυράνι.

korbë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό θή-
λυς κόρακας, Μετφ. ή δύστυ-
χη, ή άμοιρη.
kordë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
Γεωμ. ή χορδή, **kordhë**².
kordhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή
σπάθα, τό σπαθί, 2. ή χορδή.
kordhëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
1. ή χορδή, 2. έντερα πλεχτά
ψημένα, κοιν. ή χορδή, κουκου-
ρέτσι, τό κοκορέτσι, **kukurec**.
kordhëtàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
ό σπαθοφόρος, ό ξιφοφόρος.
kore-korja, ούσ. θ. πληθ.—, ή
κρόδα, ή κόρα, ή φλούδα δέντρου.
kore-korja, ούσ. θ. πληθ.—,
Βοτ. τά ραδίκια, τό κιχώριο, ή
πικραλίδα, **radhige**.
koreàn,-e, έπίθ. κορεάτικος.
koreàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό
Κορεάτης, θηλ.—e, ή Κορεάτισ-
σα.
korént-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό
ρεύμα, — **elektrik**, τό ήλεκτρικό
ρεύμα.
koreografi-a, ούσ. θ. ή χορογρα-
φία.
koreografik,-e, έπίθ. χορογραφι-
κός.
korespondencë - a, ούσ. θ.
πληθ.—a, ή άλληλογραφία, ή
άνταπόκριση.
korespondént - i, ούσ. άρ.
πληθ.—ë, ό άνταποκριτής, —
i posaçëm, ό ειδικός άνταποκρι-
τής, **anëtar** —, άντεπιστέλλων
μέλος.
korespondòj, ρ. μετ. 1. άλληλο-
γραφώ, άντεπιστέλλω, 2. ταιριά-
ζω, άνταποκρίνομαι.
korë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κρό-
δα, ή κόρα, ή κρούστα, **koricëkë**,
kore, **kuje**.
korie-koria, ούσ. θ. πληθ.—,
μικρό δάσος κοινή ιδιοκτησία χω-
ριού, **pyll i vogël**.
koris, ρ. μετ. (άόρ. **korita**)
έντροπιάζω, ντροπιάζω, κατα-
σχύνω.
koritë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό
σκαφίδι, ή σκάφη, τό αύλάκι του
μούλου, ή ποτίστρα, ή κορίτα.
koritur (i, e), έπίθ. πεινασμένος,
διψασμένος, **i** — **për ujë**, διψα-
σμένος.

kornë-ja, ούσ. θ. Άνατ. ό κερα-
τοειδής (χιτών) όφθαλμού.
kornizë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή
κορνίζα, τό πλαίσιο, τό κάδρο.
korolë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ.
ή στεφάνη (άνθους).
koromane - korománia, ούσ. θ.
πληθ.—, ή κουραμάνα.
koronë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
1. τό στέμμα, ή κορώννα, 2. ή
κορώννα (νόμισμα).
korozion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
ή διάβρωση.
korparmatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
Στρατ. τό σώμα στρατού.
korporatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
τό σωματείο, ή συντεχνία, τό
έσνάφι, — **a e zanatçivet**, τό σω-
ματείο τών βιοτεχνών, **esnaf**.
korsél-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ή
στύψη, **shap**.
korube-korubja, ούσ. θ. πληθ.—,
ή κυψέλη, **kolube**, **zgjua i ble-**
tës.
korrr, ρ. μετ. θερίζω, δρέπω,
Μετφ. — **suksese**, έχω έπιτυ-
χιές, **më —i uria**, μέ θέρισε (πέ-
θανα) ή πείνα.
korrrat (të), ούσ. θ. πληθ. 1. περι-
ληπτικό, τά σπαρτά, 2. ό θέρος,
ή έποχή του θερισμού.
korrrëkt,-e, έπίθ. άψογος, άκριβής,
ταχτικός, **sjellje —e**, άψογη
συμπεριφορά.
korrrëktòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
ό διορθωτής (τυπογραφι-
κων δοκιμιών).
korrrës,-e, έπίθ. θεριστικός, **maqi-**
në —e, θεριστική μηχανή.
korrrës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό θε-
ριστής, θηλ.—e, ή θερίστρια, ή
θερίστρα.
korrridòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
ό διάδρομος.
korrriér-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό
ταχυδρόμος, — **diplomatik**, ό
διπλωματικός ταχυδρόμος.
korrrigjim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
ή διόρθωση.
korrrigjòj, ρ. μετ. διορθώνω, έξα-
λείφω τά λάθη.
korrrik-u, ούσ. άρ. ό Ίούλης, ό
Ίούλιος, κοιν. ό Άλωνάρης.
kòrrje-kòrrja, ούσ. θ. 1. ό θέρος,
ό θερισμός, 2. ή συγκομιδή.

korrovésh,-e, ἐπίθ. γκουτσόφτης, μέ κομμένο αὐτί.
 korrozí-korrozezē, ἐπίθ. μαυριδερός, μελαχροινός, μελαψός.
 kos-i, οὐσ. ἄρ. ἢ γιαούρτη, τό γιαούρτι.
 kosē-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ κόσσα, μεγάλο δρεπάνι, 2. ἡ πλεξούδα, ἡ πλεξίδα, ἡ κοτσίδα.
 kōsinus-i, οὐσ. ἄρ. Γεωμ. τό συνημίτονον, —i i një këndi, τό συνημίτονον γωνίας.
 kosít, ρ. μετ. κοσιζώ, κόβω χόρτο.
 kositēs-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ χορτοκόπος, ὁ θεριστής, ὁ κοσιτσιτζής.
 koskē-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό κόκκαλο, Μετφ. — e lëkurë, πετσὶ καὶ κόκκαλο, kockë.
 kosovār-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ κάτοικος τῆς Κοσόβας (τοῦ Κόσσοβου ἢ Κοσσυφοπεδίου).
 kosto-ja, οὐσ. θ. τό κόστος (τῆς παραγωγῆς), ulja e —s, ἡ μείωση τοῦ κόστους.
 kostùm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἐνδυμασία, ἡ φορεσιά, τό κουστούμι, τό κοστουίμι.
 kosh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, —a, τό κοφίνι, ἡ κόφα, μεγάλο καλάθι, τό καλάθι.
 koshere-kosherja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ κυψέλη τῶν μελισσῶν, 2. μικρὸ καλάθι, κανίστρι, τό κοφίνι.
 koshē-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ κύρτος, κοιν. κιοῦρτος ἢ κάλαθος, ψαροκάλαθο.
 kot-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ζωολ. τό βουβαλάκι, kotorri.
 kot, ἐπ. μάταια, ἄσκοπα, ἄδικα, στά χαμένα, punon —, δουλεύει στά χαμένα, μάταια, ἄσκοπα, — së —i, κουτουρού, στά χαμένα, më —, μάταια, χωρίς αἰτία, στά χαμένα, τοῦ κάκου, ἀνώφελα.
 kotéc-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, —a, ὁ δρνιδώνας, τό κοτέτσι, qymezi i pulave.
 kotele-kotelja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό γατάκι, këlysh macje.
 kotë (i, e), ἐπίθ. μάταιος, ἀνώφελος, ἄσκοπος, punë e —, ἄσκοπη δουλιά, fjalë të —a, χαμένα λό-

για, μάταια, më të —, στά χαμένα.
 kotësi-a, οὐσ. θ. ἡ ματαιότητα, ἡ ματαιότης.
 kotiledon-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Βοτ. ἡ κοτυληδόνα, ἡ κοτυληδίων.
 kotohem, ρ. μέσ. βλ. flas për çart.
 kotòrr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ζωολ. τό βουβαλάκι, θηλ.—e.
 kothere - kotherja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ κρόδα, ἡ κόρα, krodhë.
 kovac-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ σιδεράς, ὁ σιδηρουργός.
 kovë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ὁ κουβάς, τό μαστέλλο.
 kozak-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ κοζάκος.
 kozmetik,-e, ἐπίθ. κοσμητικός, καλλωπιστικός, mjete —e, τά καλλυντικά.
 kozmetikë-a, οὐσ. θ. ἡ κοσμητική, ὁ καλλωπισμός, ἡ καλλωπιστική.
 kozmik,-e, ἐπίθ. κοσμικός, rrezet —e, οἱ κοσμικές ἀκτίνες, raketa —e, ὁ κοσμικός πύραυλος, anije —e, τό διαστημόπλοιο.
 kozmodrom-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό κοσμοδρόμιο.
 kozmografi-a, οὐσ. θ. ἡ κοσμογραφία.
 kozmografik,-e, ἐπίθ. κοσμογραφικός.
 kozmonaut-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ κοσμοναύτης.
 kozmonautikë-a, οὐσ. θ. ἡ κοσμοναυτική, ἡ ἀστροναυτική.
 kozmopolit,-e, ἐπίθ. κοσμοπολιτικός.
 kozmopolit-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ κοσμοπολίτης. θηλ.—e, ἡ κοσμοπολίτισσα.
 kozmopolitizëm - kozmopolitizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ κοσμοπολιτισμός.
 kozmos-i, οὐσ. ἄρ. ὁ κόσμος, τό διάστημα, τό Σύμπαν.
 kozhél-i, οὐσ. ἄρ. βλ. shilar, kunë, shregull.
 kqyr, ρ. μετ. βλ. këqyr.
 krah-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, 1. ὁ βραχίονας, τό μπράτσο, punë —u, χειροναχτική δουλιά, 2. ὁ ὤμος,

- ή πλάτη, 3. ή φτερούγα, ή πτέρουγα, ή πτέρυξ, Μετφ. **bëri** — **ë**, έκαμε φτερά, πέταξε, χάθηκε, 4. ή άγκαλιά, **një** — **dru**, μιá άγκαλιά (ένα χέρι) ξύλα, **kam** — **ë**, έχω προστασία, έχω πλάτες, **i dal** —, τόν προστατεύω, **punëtor** — **u**, ό χειρονάχτης, — **ë pune**, χέρια δουλιάς, έργατικά χέρια (ιδιαιτέρα στη γεωργία).
- kraharòr-i**, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, 1. τό στήθος, ό θώρακας, 2. οι μαστοί, τά βυζιά.
- krahas**, έπ. παράλληλα, δίπλα, στό πλάγι, πλάϊ.
- krahasim-i**, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ή σύγκριση, Γραμμ. **shkallët e** — **it: pohorja, krahasorja, sipërorja**. οι βαθμοί σύγκρισης: θετικός, συγκριτικός και ύπερθετικός.
- krahasimtâr,-e**, έπίθ. συγκριτικός, **gramatika** — **e**, ή συγκριτική γραμματική.
- krahasòj**, ρ. μετ. συγκρίνω, παραβάλλω, παραλληλίζω.
- krahasore - krahasorja**, ούσ. θ. Γραμμ. ό συγκριτικός βαθμός.
- krahcung,-e**, έπίθ. κουλοχέρης, μονοχέρης, γκουτζοχέρης, μονόχειρ
- krahinë-a**, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή περιοχή, ή περιοχή νομού.
- krahinòr,-e**, έπίθ. έπαρχιακός, περιφερειακός.
- krahjetë-a**, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Βοτ. ή σημήδα, **mështekën**.
- krahnjërr-i**, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, Βοτ. (*Erica carnea*) ή έρείκη ή σφονδυλωτή, άρείκη, ήρείκη, ρεϊκι, άρεικι.
- krahòsh-i**, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, τό δισάκκι, τό δισάκκιο, τό σακ(κ)ίδιο, Στρατ. ό γυλιός.
- krap-i**, ούσ. άρ. πληθ. **krep**, Ζωολ. (*Cyprinus carpio*) ό κυπρίνος, κοιν. σαζάνι, τό γρεβάδι (Ψάρι).
- krapuliq-i**, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, 1. Ζωολ. τά μικρά του κυπρίνου, 2. Ζωολ. (*Gobio sp.*) ό γωβιός, κοιν. ό κωβιός.
- krasít**, ρ. μετ. κλαδεύω, **kij**.

- krasitje-krasitja**, ούσ. θ. τό κλάδευμα.
- krastë-a**, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό λατομείο, τό πετροκοπείο, τό νταμάρι.
- kratër-i**, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, Γεωγρ. ό κρατήρας (ή φαστείου).
- kravatë-a**, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ό λαιμοδέτης, ή γραβάτα.
- kreçe-kreçja**, ούσ. θ. πληθ. —, ή κράμβη, τό καμπρολάχανο, **kokëlakër**.
- credenciale-t**, ούσ. θ. πληθ. τά διαπιστευτήρια, **letërkredenciale**.
- krëdi-a**, ούσ. θ. πληθ. —, ή πίστωση, **i jap** —, του δίνω πίστωση, τόν πιστώνω, **hap** —, άνοίγω πίστωση, Μετφ. ή έμπιστοσύνη, τό κῦρος, ή ύπόληψη.
- krëdit-i**, ούσ. άρ. ή πίστωση, — **bujqësor**, ή άγροτική πίστωση, — **me afat të gjatë**, ή μακροπρόθεσμη πίστωση, — **me afat të shkurtër**, ή βραχυπρόθεσμη πίστωση.
- krëditim-i**, ούσ. άρ. ή χρηματοδότηση, ή χορήγηση πιστώσεων.
- krëditòj**, ρ. μετ. πιστώνω, παρέχω επί πιστώσει.
- krëditòr-i**, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό πιστωτής, ό δανειστής, άντθ. **debitor**.
- krëdo-krëdoja**, ούσ. θ. τό σύμβολο τής πίστεως, τό πιστεύω.
- krëdh**, ρ. μετ. βουτώ, βυθίζω, **zhys, kridhem**, ρ. μέσ. βουτιέμαι στό νερό, βυθίζομαι, **zhytem**.
- krëdharàk-u**, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, Ζωολ. ή αϊθια, νηκτικό πτηνό, κοιν. βουτηχτήρα, βουταναριά, ζαροπάπι.
- krëh**, ρ. μετ. χτενίζω, — **flokët**, χτενίζω τά μαλλιά, χτενίζομαι, — **leshin**, λαναρίζω τό μαλλί, Μετφ. **i** — **bishtin**, τόν κολακεύω.
- krëhër-krëhri**, ούσ. άρ. πληθ. **krëhre**, τό χτένι.
- krëj**, ρ. μετ. (άδρ. **krëva**, μετχ. **krÿer**), βγάζω, **nxiërr**.
- krëjt**, έπ. όλότελα, έντελώς, όλως, διόλου, τελείως, **fare, u zhduk** —, έξαφανίσθηκε όλότελα, έντελώς.

krekë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Acer campestre*) σφένδαμνος ὁ πεδινός, κοιν. ἔγλενός, κρέκεζος ἢ σφεντάμι ἢ ἄκερ.

krekosem, ρ. μέσ. κομπάζω, κορδώνομαι, καπαρδίζομαι, καμαρώνω, κάνω τόν σοβαρό, τόν σπουδαῖο, ἐπαίρομαι.

krekosur(i, e), ἐπίθ. κομπαστικός, κορδωμένος, κορδωτός, καπαρδισμένος, ἐπιδεικτικός, κενόδοξος.

kremë-a, ούσ. θ. 1. ἡ κρέμα, (γλύκισμα), 2. καλλυντική ἀλοιφή.

kremte (e) - kremtja (e), ούσ. θ. πληθ.— (të), ἡ γιορτή, festë, ditë e —, γιορτάσιμη μέρα, ἀντθ. ditë pune, ἐργάσιμη μέρα, μέρα δουλιᾶς, ἡ καματερή.

kremtım-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—**e**, ὁ γιορτασμός, ὁ ἑορτασμός.

kremtòj, ρ. μετ. γιορτάζω, ἑορτάζω.

krenar,-e, ἐπίθ. ὑπερήφανος, περήφανος, ἀλαζονικός, ἀγέρωχος, kryelartë.

krenari-a, ούσ. θ. ἡ ὑπερηφάνεια, ἡ περηφάνεια, ἡ ὑψηλοφροσύνη.

krenohem, ρ. μέσ. περηφανεύομαι, ὑπερηφανεύομαι, καυχῶμαι, καυχιέμαι.

krep-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—**a**, βλ. shkëmb, shkrep.

krestomatı-a, ούσ. θ. ἡ χρηστομάθεια.

kresë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ξύστρα (τῶν ἀλόγων), τό ξυστρί, ἡ στλεγγίς.

kreshk-u, ούσ. ἀρ. πληθ.—**ë**, τό λέπιο, τά λέπια (ψαριοῦ), pare peshku.

kreshmë-t, ούσ. θ. πληθ. ἡ νηστεία, ἡ σαρακοστή.

kreshmòj, ρ. ἀμετ. νηστεύω, κρατῶ σαρακοστή, σαρακοστεύω, mbaj kreshmë.

kreshmore - kreshmorja, ούσ. θ. πληθ.—, τό σαρακοστιανό, ἐπίθ. σαρακοστιανός.

kreshnik,-e, ἐπίθ. ἠρωϊκός, εὐγενικός, armët —**e**, τά ἠρωϊκά δπλα, malet —**e**, τά ἀγέρωχα βουνά.

kreshnik-u, ούσ. ἀρ. πληθ.—**ë**, ὁ ἠρωας, ὁ ρωμαλέος, θηλ.—**e**.

kreshpë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, προβατίνα μέ μακρὸ καί σκληρὸ μαλλί.

kreshtë-a, ούσ. θ. 1. ἡ χαίτη ἀλόγου, 2. ἡ ξύστρα, τό ξυστρί, 3. οἱ ρίζες τῶν κρεμμυδιῶν, πράσπων, 4. ἡ ράχη τοῦ βουνοῦ, ἡ κορυφογραμμή.

krenat-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—**e**, ἡ κλίνη, τό κρεβάτι, shtrat.

krezm-i, ούσ. ἀρ. τό μῦρο, τό χρίσμα (δογματική).

krëhër-krëhri, ούσ. ἀρ. πληθ. krëhre, βλ. krehër.

krife-krifja, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ χαίτη τοῦ ἀλόγου, jelja e kalit.

krifshë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Phillyrea media*) ἡ φιλυρέα, κοιν. ὁ φιλλυκας, τό φιλ(λ)ύκι, φελλύκι, ἀγλατζινιά.

krijesë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό δημιούργημα, τό πλάσμα, 2. ἡ γέννηση, ἡ δημιουργία.

krijim-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—**e**, 1. ἡ δημιουργία, 2. τό ἔργο.

krijimtarı-a, ούσ. θ. ἡ δημιουργικότητα.

krijòj, ρ. μετ. δημιουργῶ, συγκροτῶ, ἐπινοῶ, ἐφευρίσκω.

krijuar (i, e), ἐπίθ. δημιουργημένος, φτιαγμένος.

krijues,-e, ἐπίθ. δημιουργικός, punë —, δημιουργική ἐργασία.

krijues-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—, ὁ δημιουργός, ὁ ἐφευρέτης, ὁ πλαστοουργός, ὁ πλάστης.

krikllòn, ρ. ἀμετ. τρίζει (ἡ ρόδα) ὁ τροχός, kërcët.

krım-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—**e**, τό ἔγκλημα, τό κακούργημα.

krimb-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Vermes*) ὁ σκώληξ, κοιν. τό σκουλήκι, —i i i tëndafshit ὁ μεταξοσκώληκας, Μετφ. i hyri —i, τοῦ μπῆκε τό σκουλήκι, τό σαράκι, ἡ ἀρρώστ(ε)ια.

krimbem, ρ. μέσ. σκουληκιάζω, πιάνω σκουλήκια, γεμιζώ σκουλήκια, zë krimba.

krimbur (i, e), ἐπίθ. σκουληκιάρκος, σκουληκιάρης, σαρακισμένος, dhëmb i —, σκουληκιάρικο δόντι, χαλασμένο.

kriminal,-e, ἐπίθ. ἐγκληματικός,

έκνομος, **plane** —e, έγκληματικά σχέδια.
kriminalist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό έγκληματολόγος.
kriminalistikë-a, ούσ. θ. ή έγκληματολογία.
kriminalitët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έγκληματικότητα.
kriminël-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ό έγκληματίας, ό κακούργος.
krip-i, ούσ. άρ. ή κόμη, τά μαλλιά, **flokët, leshrat**.
krip, ρ. μετ. άλατίζω.
kripanik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **kripës**.
kripç-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **krifshë**.
kripë-a, ούσ. θ. πληθ.—ra, τό άλας, τό άλάτι, — **guri**, τό όρυκτό άλας, — **inglizi**, τό άλάτι (καθαρτικό), άγγλικό άλας ή πικρό άλας ή άλας τοῦ "Εψομ, Μετφ. **shaka me** —, νόστιμα άστεϊα, **krypë**, Χημ. πληθ.—ra, τά άλατα (χημικές ένώσεις).
kripës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ή άλατιέρα, τό άλατερό, ή άλατερή, τό άλατοπίπερο, **kripanik, krypçë**.
kripësirë-a, ούσ. θ. ή άρμούρα, ή άλμούρα, ή άλμη, ή άρμη, ή άρμούρα, **shëllirë**.
kripësòj, ρ. μετ. βλ. **krip**.
kripore-kriporja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή άλυκή, τό άλατωρυχειό, 2. ή άλατιέρα.
kriptogame-t, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά κρυπτόγαμα, άντθ. **fanerogamet**.
kripth-i, ούσ. άρ. βλ. **qimja**.
kripur (i, e), έπίθ. άλατισμένος, άλμυρός, άρμυρός, πολύ άλατισμένος.
kris, ρ. άμετ. και μετ. 1. ραγίζω, —i **qelqi**, ράγισε τό γυαλί, 2. κάνω κρότο, κροτώ, —i **pushka**, άναψε τό ντουφεκίδι.
krisë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό ράγισμα, τό ράισμα, **plasa**.
krisje-krisja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. βλ. **gram**.
krisinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό κρότος, ή έκπυρσοκρότηση (τῶν δπλων).

kristal-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό κρύσταλλο, τό κρούσταλλο.
kristalin,-e, έπίθ. κρυστάλλινος, κρυσταλλένιος, κρυσταλλικός, κρυσταλλώδης.
kristalizim-i, ούσ. άρ. τό κρυστάλλωμα, ή κρυστάλλωση.
kristalizòj, ρ. μετ. κρυσταλλώνω, κρυσταλλῶ, άποκρυσταλλώνω.
kristaltë (i, e), έπίθ. κρυσταλλένιος, κρυστάλλινος, κρυσταλλώδης, Μετφ. διαυγής, καθαρός σάν κρούσταλλο.
kristian,-e, έπίθ. χριστιανικός, **i krishterë**.
kristianizëm-kristianizmi, ούσ. άρ. ό χριστιανισμός, ή χριστιανοσύνη.
krisur (i, e), έπίθ. 1. ραγισμένος, 2. Μετφ. τρελλός, παλαβός, άνισόρροπος, άπερίσκεπτος.
krishterë (i, e), έπίθ. χριστιανικός, χριστιανός, και ούσ. άρ. πληθ. (**të**) —.
krishterim-i, ούσ. άρ. ό χριστιανισμός, ή χριστιανοσύνη, οί χριστιανοί, **kristianizëm**.
kritër-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό κριτήριο.
kritik,-e, έπίθ. 1. κριτικός, **vërejtje** —e, ή κριτική παρατήρηση, **mendje** —e, τό κριτικό μυαλό, ό κριτικός νοῦς, 2. κρίσιμος, **moment** —, ή κρίσιμη στιγμή, **moshë** —e, ή κρίσιμη ήλικία.
kritik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κριτικός, — **letrar**, ό λογοτεχνικός κριτικός.
kritikë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κριτική, ή έπίκριση, —a **dhe autokritika**, ή κριτική και ή αυτοκριτική, **mbytja e** —s, τό πνίξιμο τῆς κριτικῆς, **bëj** —, κάνω κριτική, έπικρίνω.
kritikòj, ρ. μετ. και άμετ. κάνω κριτική, έπικρίνω, κατακρίνω, κριτικάρω.
krizantemë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. τό χουσάνθεμο τό σινικό, κοιν. άγιοδημητριάτικο.
krizë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή κρίση, — **ekonomike**, οίκονομική κρίση, 2. — **qeveritare**, κυβερνητική κρίση, 3. Γιατρ. — **ner-vash**, νευρική κρίση.

kroät,-e, ἐπίθ. κροατικός.
kroät-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ē, ὁ Κροάτης, θηλ. —e, ἡ Κροάτισσα.
krodhë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. korë.
krokodil-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ē, —a, Ζωολ. ὁ κροκόδειλος.
krom-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. τὸ χρώμιο.
kromàsh,-e, ἐπίθ. οὐσ. ἄρ. θ. ὁ ψωριάρης, zgjebarak.
kromë-a, οὐσ. θ. 1. Ἴατρ. ἡ ψώρα, ἡ φαγούρα, zgjebe, 2. Βοτ. τὸ ἀγριοτριαντάφυλλο.
kromòs-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ē, ἐπίθ. βλ. zgjebarak.
kromosem, ρ. μέσ. ψωριάζω, zgjebosem.
kronik,-e, ἐπίθ. χρονικός, χρόνιος, sëmundje —e, χρόνια ἀσθένεια.
kronikë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τὸ χρονικό, τὰ χρονικά.
kronist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ē, ὁ χρονογράφος, ὁ χρονικογράφος.
kronologji-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ χρονολογία.
kronologjik,-e, ἐπίθ. χρονολογικός.
kronologjikisht, ἐπ. χρονολογικά, χρονολογικῶς.
kronometër-kronometri, οὐσ. ἄρ. πληθ. kronometra, τὸ χρονόμετρο.
kronometrik,-e, ἐπίθ. χρονομετρικός.
kronometrim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ χρονομέτρηση.
kronometròj, ρ. μετ. χρονομετρῶ.
kross-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, Ἄθλητ. ὁ ἀγώνας ἀνωμάλου δρόμου.
krua-kroi, οὐσ. ἄρ. πληθ. kro-nje, kronj, ἡ βρύση, ὁ κρουνός.
kruàj, ρ. μετ. ξύνω, — kokën, ξύνω τὸ κεφάλι, kruhem, ξύνομαι.
krucifere-t, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ σταυρανθῆ (φυτά).
krunde-t, οὐσ. θ. πληθ. τὰ πύτουρα, τὰ πύτουρα. Μετφ. ky është —, δέν ἀξίζει τίποτε.
kruspull, ἐπ. κουβαριαστά, καμπουριαστά, bëhem —, μαζεύομαι κουβάρια ἀπὸ τὰ γεράματα ἢ ἀρρώστ(ε)ια, kuspull.

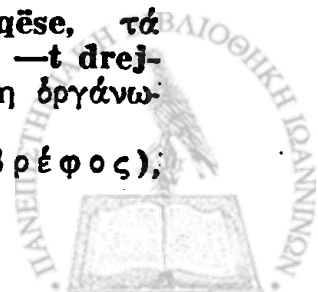
kruspullòj, ρ. μετ. μαζώνω κουβάρια, kruspullohem, γίνομαι κουβάρια, συμπιέζομαι, συσφιγγομαι.
krustacë-të, οὐσ. θ. πληθ. Ζωολ. τὰ μαλακόστραχα ἢ καρκινοειδῆ.
krushk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. krushq, ὁ συμπέθερος, θηλ. —ë, ἡ συμπεθέρα.
krushkohem, ρ. μέσ. συμπεθεριάζω, συμπεθερολογῶ, συμπεθερεύω.
krushqàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ προξενητής, ὁ μεσίτης, θηλ. —e.
krushqí-a, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ἡ συμπεθεριά, τὸ συμπεθεριό, 2. ἡ προξενιά, ἡ μεσιτεία.
krydh, ρ. μετ. (ἄδρ. krodha, μετοχ. krydhë), παίρνω ἀνεπαίσθητα, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθεῖ, ja —i paratë, τοῦ τὰ σου φρωσε τὰ χρήματα, τοῦ τὰ πῆρε ἀπὸ τὴν τσέπη χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει.
krye-t, οὐσ. οὐδ. πληθ. krerë, 1. τὸ κεφάλι, kokë, 2. ἡ ἀρχή, në — të muajit, στήν ἀρχή τοῦ μήνα, 3. τὸ κεφάλαιο, —et e gjasë, kapitali, 4. ὁ ἀρχηγός, ὁ πρῶτος, kreu i fshatit, ὁ προϊστάμενος, ὁ προεστώς τοῦ χωριοῦ, 5. τὸ κεφάλαιο (βιβλίου), kreu i dytë, τὸ δεύτερο κεφάλαιο, Μετφ. fund e —, ἀπὸ τὴν κορφὴ στόν πάτο, πατόκορφα, ὀλότελα, — jave, viti, κάθε βδομάδα, κάθε χρόνο.
kryeartëz-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. (Fringilla carduelis) ἡ ἀκανθὶς ἢ ἀκανθυλλίς, κοιν. ἡ καρδερίνα, τὸ γαρδέλι, στραγαλιάνος, ἀστραγαλίνος, gardelinë.
kryeartikull-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. kryeartikuj, τὸ κύριο ἄρθρο.
kryefamiljar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἀρχηγός οἰκογένειας, ὁ οἰκογενειάοχος.
kryefill-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀρχή, ἡ πρώτη ἀρχή, ἡ ἀφετηρία, pikënisja, fillimi.
kryefjalë-a, οὐσ. θ. πληθ. —, Γραμμ. τὸ ὑποκείμενο.
kryegjñsh-i, οὐσ. ἄρ. ὁ θρησκευτικός ἀρχηγός τῶν μπεκτασήδων.
kryej, ρ. μετ. (ἄδρ. krena, μετχ. kryer), ἀποπερατώνω,

τελειώνω, έκτελῶ, τὰ βγάζω πέ-
ρα, mbaroj, përbush.
kryekëpùt, έπ. όλότελα, έντελῶς,
 άπόλυτα, πέρα για πέρα, τελείως,
 krejt, fare.
kryekomandant-i, ούσ. άρ.
 πληθ.—ë, ό άνώτατος διοικη-
 τής, ό άρχιστράτηγος.
kryekonsull-i, ούσ. άρ. πληθ.
kryekonsuj, ό γενικός πρόξενος.
kryekungull, έπίθ. 1. κολοκυθοκέ-
 φαλος, Μετφ. χονδροκέφαλος,
 βλάκας, 2. φαλακρός, tullac.
kryekùq-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
 Ζωολ. βλ. kryeartëz.
kryelartë, έπίθ. ύπερήφανος, πε-
 ρήφανος, άλαζόνας, ύπερόπτης,
 mendjemadh.
kryelartësi-a, ούσ. θ. ή (ύ)περη-
 φάνεια, ή άλαζονεία, ή ύπεροψία,
 krenari.
kryellogaritâr-i, ούσ. άρ.
 πληθ.—ë, ό άρχιλογιστής.
kryeministër-kryeministri, ούσ.
 άρ. πληθ. kryeministra, ό πρω-
 θυπουργός, ό πρόεδρος τής κυβέρ-
 νησης.
kryeministri-a, ούσ. θ. τό πρωθυ-
 πουργείο.
kryemjeshhtër-kryemjeshtri, ούσ.
 άρ. πληθ. kryemjeshtra, ό άρ-
 χιμάστορας.
kryemòt-i, ούσ. άρ. ή άρχιχροινιά,
 ή πρωτοχροινιά, nata e vitit të ri.
kryenës,-e, έπίθ. ίσχυρογνώμων,
 ίσχυρογνώμονας, ίσχυρόγνωμος,
 πεισματάρης, ξεροκέφαλος, πεί-
 σμων.
kryengritës,-e, έπίθ. στασιαστι-
 κός.
kryengritës-i, ούσ. άρ. πληθ.—,
 ό στασιαστής, ό άντάρτης, ό
 έπαναστάτης, θηλ.—e.
kryengritje-kryengritja, ούσ. θ.
 πληθ.—, ή στάση, ή έξέγερση,
 ή έπανάσταση, ό στασιασμός.
kryengulthi, έπ. κατακέφαλα, ra-
 shë —, έπеса κατακέφαλα.
kryepläk-u, ούσ. άρ. πληθ.
kryepleq, ό πρόεδρος κοινότητας,
 ό μουχτάρης, ό δημογέροντας
 (άπηρχαιομένη λέξη).
kryepleqësi-a, ούσ. θ. ή δημογε-
 ροντία.
kryepunëtòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,

ό άρχιεργάτης, ό προϊστάμενος
 τών έργατῶν, θηλ.—e, ή άρχιερ-
 γάτρια.
kryeqytët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
 ή πρωτεύουσα.
kryeqytetas-i, ούσ. άρ. πληθ.—,
 ό πρωτευουσιάνος, ό κάτοικος τής
 πρωτεύουσας.
kryer-a (e), ούσ. θ. Γραμμ. ό
 παρακείμενος, kam shkruar, έχω
 γράψει, e — e thjeshtë, άόριστος,
 shkova, πήγα, e — e plotë, ό
 ύπερσυντέλικος.
kryeradhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
 ή παράγραφος, kryerresht.
kryeredaktòr - i, ούσ. άρ.
 πληθ.—ë, ό άρχισυντάχτης.
kryerje-kryerja, ούσ. θ. ή έκπλή-
 ρωση, ή έκτέλεση, ή πραγματο-
 ποίηση, kryerja e detyrës, ή
 έκπλήρωση του καθήκοντος.
kryerrësht-i, ούσ. άρ. πληθ.—a,
 ή παράγραφος, ή άρχή έκάστου
 στίχου, kryeradhë.
kryesi-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό
 προεδρείο, —a e gjyqit, τό προ-
 εδρείο του δικαστηρίου, 2. ή προ-
 εδρεία, 3. ή έδρα, τό γραφείο του
 προέδρου.
kryesisht, έπ. βασιικά, κυρίως, κυ-
 ριολεχτικά, πρό πάντων, ιδίως,
 κατά πρώτο λόγο, κατ' έξοχήν,
 πρωτίστως.
kryesòj, ρ. μετ. προεδρεύω, είμαι
 επί κεφαλής, ήγούμαι.
kryesòr,-e, έπίθ. κύριος, βασικός,
 κεφαλαιώδης, πρώτιστος, θεμε-
 λιώδης, problemi —, τό βασικό
 πρόβλημα, lëndët —e, οί κυριώτε-
 ρες ύλες, detyra —e, τό πρωταρ-
 χικό, τό κύριο καθήκον.
kryetâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό
 πρόεδρος, ό επικεφαλής, —i i gjy-
 qit, ό πρόεδρος του δικαστηρίου,
 2. ό άρχηγός.
kryetrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—a,
 τό πρωτοπαλλήκαρο, ό άνδρείος.
kryetùl,-e, έπίθ. χονδροκέφαλος,
 βλάκας, kokëtul.
kryeulët, έπίθ. ταπεινός, εύπειδής.
kryeurë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό
 προγεφύρωμα.
kryevepër-kryevepra, ούσ. θ.
 πληθ. kryevepra, 1. τό κυριώ-

τερο ἔργο ἑνός συγγραφέα, 2. τό ἀριστούργημα.
kryezòt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ërinj**, ὁ ἄρχων, ὁ κυρίαρχος (τίτλος φεουδάρχῃ), **sundimtar**.
krymb-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **a**, Ζωολ. βλ. **krimb**.
krymbem, ρ. μέσ. βλ. **krimbem**.
krypë-a, οὐσ. θ. βλ. **kripë**.
krypësht-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Alysum maritimum*) ἄλυσσον τό παραδαλάσσιον.
krypore - kryporja, οὐσ. θ. πληθ. —, βλ. **kripore**.
kryq-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ὁ σταυρός, Μετφ. **bëra** —, ἀπόρρησα, — **i i Kuq**, ὁ Ἐρυθρός Σταυρός, **rri me duar** —, κάθομαι μέ σταυρωμένα χέρια, χωρίς δουλιά, **rri këmbëkryq**, κάθομαι σταυροπόδι, **bëj** —, προσκυνῶ.
kryqas, ἐπ. σταυρωτά, στραυρωμένα, χιαστί.
kryqàs, ρ. μετ. διασταυρώνω, σταυρώνω, **kryqasem**, σταυρώνομαι, διασταυρώνομαι.
kryqe-t, οὐσ. θ. πληθ. 1. Ἄνατ. τό ἱερό ὄστου, 2. τό πιαρί (τοῦ σαμαριοῦ), **kryqëza-t**.
kryqëza-t, οὐσ. θ. πληθ. Ἄνατ. βλ. **kryqe**, **kërbishte**.
kryqëzatë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ σταυροφορία.
kryqëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, 1. ἡ σταύρωση, τό σταύρωμα, 2. ἡ διασταύρωση, (ἐπί ζώων), 3. — **udhësh**, τό σταυροδρόμι, **udhëkryq**.
kryqëzòj, ρ. μετ. 1. σταυρώνω, 2. διασταυρώνω (ἐπί ζώων).
kryqëzòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, Ναυτ. τό καταδρομικό.
krrabë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ ποιμενική ράβδος, ἡ ἀγκλίτσα, ἡ γκλίτσα.
ksilografi-a, οὐσ. θ. ἡ ξυλογραφία, τό ξυλογράφημα.
kshetë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ νεράϊδα.
kthëj, ρ. μετ. στρέφω, γυρίζω, ἐπιστρέφω, — **librin**, ἐπιστρέφω τό βιβλίον, — **fjalën**, παραβαίνω τό λόγο, **i** — **fjalën**, τοῦ ἀπαντῶ, τοῦ ἀντιλέγω, τοῦ ἀντιλογιέμαι, **i** — **shpinën**, τοῦ γυρίζω τίς πλά-

τες, — **besën**, ἀλλαξοπιστῶ, ἔξομῶ, ἔξομώνω, — **rrugë**, ἀλλάζω δρόμο, ρ. ἀμετ. γυρίζω, ἐπιστρέφω, **kthhem**, ἐπιστρέφω.
kthesë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ στροφή.
kthetër - kthetra, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, τὰ γαμψά νύχια τῶν σαρκοφάγων ζώων καί τῶν ἀρπαχτικῶν πτηνῶν, Μετφ. **ra në kthetër e tija**, τοῦ ἔπεσε στά βρόχια, στά νύχια, στά πλοκάμια.
kthim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ ἐπιστροφή, ὁ γυρισμός, ἡ ἐπάνοδος.
kthjellët, ἐπ. καθαρὰ, ἑάστερα, **flas** —, ὀμιλῶ καθαρὰ.
kthjellët (i, e), ἐπίθ. διαυγής, αἰθριος, ἀνέφελος, καθαρός, ἑάστερος.
kthjellòj, ρ. μετ. 1. αἰθριάζω, καθαρίζω, **u kthjellua koha**, αἰθρίασε ὁ καιρός, ἄνοιξε ὁ καιρός, 2. διευκρινίζω, **u kthjellua çeshtëja**, διευκρινίστηκε ἡ ὑπόθεση.
kthyer (e), ἐπίθ. πσιωνυοισμένη, γυναίκα πού χωρίστηκε ἀπό τόν ἄνδρα καί γύρισε στό πατριό.
kthyer-a (e), οὐσ. θ. πληθ. — **a**, (të), ἡ στροφή, βλ. **kthesë rrugë**.
ku, ἐπ. 1. ποῦ; — **je?** ποῦ εἶσαι; **për** — **je nisur?** γιά ποῦ κίνησες; 2. ὅπου, — **të duash**, ὅπου θέλεις, ὅπουδήποτε.
kuadër-kuadri, οὐσ. ἄρ. τό πλαίσιο, **në kuadrin e përgjithshëm**, στό γενικό πλαίσιο, στά γενικά πλαίσια.
kuadër-kuadri, οὐσ. ἄρ. πληθ. **kuadra**, τό στέλεχος, 1. τὰ στελέχη τοῦ στρατοῦ, 2. τό σύνολο τῶν ὑπαλλήλων ἑνός διοικητικοῦ κλάδου, οἱ ὀργανικές θέσεις, 3. ἡ εἰκόνα, ἡ ζωγραφιά, ὁ ζωγραφικός, πίνακας, **kuadro**.
kuadro-t, οὐσ. θ. πληθ. τὰ στελέχη, σημαίνοντα μέλη πολιτικοῦ κόμματος, — **të udhëheqëse**, τὰ καθοδηγητικά στελέχη, — **të drejtuese**, διευθυντικά μέλη ὀργανώσεως, ὀργανισμοῦ κλπ.
kua.i, ρ. μετ. ταῖζω (βρέφος); **koj**, **mëkoj**.

kualifikim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ εἰδίκευση, ἡ ἐξειδίκευση, — **i lartë**, ἀνώτατη εἰδίκευση, **kurs —i**, φροντιστήριο εἰδίκευσης.
kualifikòj, ρ. μετ. εἰδικεύω, ἐξειδικεύω, ἀνεβάζω τό ἐπίπεδο εἰδίκευσης.
kualifikuar (i, e), ἐπίθ. εἰδικευμένος, ἐξειδικευμένος, ἔμπειρος, **punëtor i —**, εἰδικευμένος ἐργάτης.
kualitativ,-e, ἐπίθ. ποιοτικός, **ci-lësor**.
kualitët-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ποιότητα, — **i lartë**, ἡ ἀνώτερη ποιότητα, —**i dhe kuantiteti**, ἡ ποιότητα καί ἡ ποσότητα, **stofë e —it të parë**, ὕφασμα πρώτης ποιότητας.
kuantitativ-e, ἐπίθ. ποσοτικός, **sasior**.
kuantitët-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ποσότητα, **sasi**.
kuàre-i, ούσ. ἄρ. Ὀρυκτ. χαλκοπυρίτις, ὁ χαλαζίας, τό κουάρτσιο.
kuartët-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, Μουσ. τό κουαρτέτο, ἡ τετραφωνία.
kub-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, Γεωμ. ὁ κύβος, **metër —**, κυβικό μέτρο, 3. Μαθ. ἡ τρίτη δύναμη ἀριθμοῦ, $4^3 = 64$.
kubë-ja, ούσ. θ. πληθ. —, Ἀρχιτ. ὁ θόλος, ὁ τροῦλλος, ἡ θολωτή στέγη.
kubël-kubla, ούσ. θ. πληθ. **kubla**, Ζωολ. (*Alosa fallax nilotica*) ἡ φρίσσα ἢ θρίσσα, ἡ ἀλόζη (ψάρι).
kubik,-e, ἐπίθ. Μαθ. κυβικός, **rrënja —e**, ἡ κυβική ρίζα.
kuçedër-kuçedra, ούσ. θ. πληθ. **kuçedra**, ἡ ὕδρα, μυθολογικό τέρας τῆς ἀλβανικῆς πίστης, δαίμονας τῆς θύελλας, τό ἐφαντάζονταν σάν τεράστιο φίδι μέ πόδια, μέ στερὰ καί κέρατα καί μέ 7, 8 ἢ 12 κεφάλια, Μετφ. **është —**, γυναίκα κακή καί ἄγρια, τέρας, μέγαιρα, στρίγλα.
kuçkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ἡ σκύλα, Μετφ. κακή γυναίκα.
kudò, ἐπ. παντοῦ, ὅπουδήποτε, ὅπου κι'άν, πανταχοῦ, — **qoftë**,

ὅπου κι'άν εἶναι, — **që të vesh**, ὅπου κι'άν πᾶς, ὅπουδήποτε κι'άν πᾶς.

kudh-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —a, 1. ὁ ἄκμονας, **kudhër**, 2. τό πιθάρι.

kudhër-kudhra, ούσ. θ. πληθ. **kudhra**, ὁ ἄκμονας, ὁ ἄκμων, τό ἄμῶνι.

kufi-ri, ούσ. ἄρ. πληθ. —, 1. τά σύνορα, ἡ μεθόριος, —**të e shtetit**, τά σύνορα τοῦ κράτους, 2. τό ὄριο, Μετφ. **i vë —**, χαλιναγωγῶ, **me —**, μέ μέτρο.

kufiremë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. βλ. **kufirmë**.

kufirmë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. (*Symphytum officinale*) σύμφυτον, κοιν. στεκούλια, σύμφυτο τό κονδυλόρριζο.

kufitâr,-e, ἐπίθ. συνοριακός μεθοριακός, μεθόριος, **zona —e**, ἡ (παρα)μεθόριος περιοχή.

kufitâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ συνοριακός φρουρός, ὁ φρουρός τῶν συνόρων, ὁ ἀκρίτας.

kufizim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ὁ περιορισμός.

kufizòj, ρ. μετ. περιορίζω, — **shpenzimet**, περιορίζω τά ἔξοδα, **kufizohem**, περιορίζομαι, ἀρκοῦμαι.

kufizuar (i, e), ἐπίθ. περιωρισμένος, **sipërfaqe e —**, περιωρισμένη ἔκταση.

kufomë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό πτώμα, ἡ σορός νεκροῦ.

kuhem, ρ. μέσ. συγκαίωμα.

kuintâl-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, τό κουίντάλι, ὁ μετρικός στατήρας, ἑκατό κιλά.

kuís, ρ. ἀμετ. οὔρλιάζω, τό οὔρλιασμα σκύλου, ὅταν τό χτυποῦν, Μετφ. καί γιά τά νήπια καί βρέφη ὅταν κλαῖνε.

kuitancë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό ἐξοφλητικό, ἡ ἐξοφλητική ἀπόδειξη.

kujdës-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ φροντίδα, ἡ ἔγνοια, ἡ μέριμνα, ἡ προσοχή, **me —**, προσεχτικά, μέ προσοχή.

kujdesem, ρ. μέσ. φροντίζω, νοιάζομαι, μεριμνῶ. **kujdesohem**.

kujdesshëm (i) - kujdesshme (e),

- ἐπίθ. προσεκτικός, **të jeni i** —! νά είσθε προσεκτικός!
- kujdestar-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ē, 1. ό κηδεμόνας, ό κηδεμών, 2. ό έπιμελητής, —i i klasës, ό έπιμελητής τής τάξης, θ η λ. —e.
- kujdestari-a**, ούσ. θ. ή κηδεμονία.
- kujë-a**, ούσ. θ. ό θρήνος, τό κλάμα, ή κραυγή (σέ θάνατο).
- kujtesë-a**, ούσ. θ. ή μνήμη, τό μνημονικό.
- kujtim-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e. 1. ή ανάμνηση, ή ένθύμηση, 2. τό ένθύμιο, **për** —, γιά ένθύμιο, 3. πληθ. —e, τά άπομνημονεύματα.
- kujtòj**, ρ. μετ. 1. ύπενθυμίζω, θυμίζω, **po ta** —, στό ύπενθυμίζω, ρ. ά μετ. ένθυμούμαι, φέρνω στή μνήμη, θυμάμαι, — **t'im atë**, ένθυμούμαι, σκέπτομαι, τόν πατέρα μου, 2. νομίζω, **ç'kujton ti?** τί νομίζεις; **kujtohem**, ένθυμούμαι, **m'u kujtua**, θυμήθηκα, **më kujtohet**, θυμούμαι, θυμάμαι.
- kujunxhi-u**, ούσ. άρ. πληθ. —, ό χρυσοχόος, ό χρυσιχός, ό κοσμηματοπώλης, **argjendar**, **kujxhi**.
- kukaçefas**, έπ. τό κρυφτό, τό κρυφτούλι, (παιγνίδι τών παιδιών).
- kukull-a**, ούσ. θ. πληθ. —a, ή κούκλα, τό άνδρείκελο, **qeveri** —, κυβέρνηση άνδρείκελο.
- kukumjaçkë-a**, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **kukuvajkë**.
- kukurbitacë-të**, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά κολοκυνθοειδή ή σκουειδή.
- kukurëc-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό κοκκορέτσι, τό κουκουρέτσι.
- kukuvajkë-a**, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. ή γλαυξ, ή κουκουβάγια, ή κουκουβάγια.
- kulës-i**, ούσ. άρ. πληθ. **kules**, ή κουλούρα, άζυμο ψωμί, έπ. κουλουργιαστά, σέ σχήμα σπειροειδές, **gjarpëri rri** —, τό φίδι κάθεται κουλουργιαστά.
- kulák-u**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό κουλάκος, ό πλουσιοχωρικός, πλούσιος άγρότης.
- kulár-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό ζυγός, **kau i** —it, βόδι ζυγοϋ

- (ζευγαριοϋ), 2. σίδερο ή ξύλο λυγισμένο σάν τόξο.
- kulëks-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, Ζωολ. (Culex) τό κοινό κουνούπι, όχι τό άνωφελές, πού δέν μεταδίδει τήν έλονοσία.
- kuletë-a**, ούσ. θ. πληθ. —a, τό χρηματοφυλάκιο, τό πορτοφόλι, τό πουγγί.
- kulm-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή κορυφή, 2. Μετφ. ό κολοφώνας, τό άπόγειο, τό κατακόρυφο. —i i **lavdisë**, ό κολοφώνας τής δόξας, 3. Γεωμ. ή κορυφή (γωνίας).
- kulmak-u**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Βοτ. τό σπάρτο τό κοινό ή βουρλοειδές, κοιν. σπάρτο ή σπάρτος.
- kulpër-i**, ούσ. άρ. πληθ. **kulpëra**, Βοτ. (Clematis) ή κληματίς, κοιν. ή κληματίδα ή άγρια άμπελη, άγριαμπελούδα, άμπελίνα και άγριοκλημα, χελιδονιά, κουρουνιά.
- kulshedër - kulshedra**, ούσ. θ. πληθ. **kulshedra**, βλ. **kuçedër**.
- kult-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή λατρεία, —i i **individit**, ή προσωπολατρεία.
- kultere-t**, ούσ. θ. πληθ. οί διαβρώσεις, τό νεροφάγωμα, (άπό νερό) σέ πέτρες ή βράχους.
- kultivatòr-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό μικρό άλέτρι, σκαλιστική μηχανή.
- kultivim-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή καλλιέργεια.
- kultivòj**, ρ. μετ. καλλιεργώ.
- kultural,-e**, επίθ. (έκ)πολιτιστικός, μορφωτικός, **niveli** —, τό (έκ)πολιτιστικό, τό μορφωτικό έπίπεδο, **kulturor**.
- kulturë-a**, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ό πολιτισμός, ή πνευματική καλλιέργεια, ή μόρφωση, ή κουλτούρα, 2. ή καλλιέργεια, —a e **rambukut**, ή καλλιέργεια βαμβακιού, 3. ή φυτεία, 4. —a **fizike**, ή σωματική άγωγή, **fizkulturë**.
- kulturòr,-e**, επίθ. βλ. **kultural**.
- kulturuar (i, e)**, επίθ. μορφωμένος, πεπαιδευμένος, πολυμαθής, **njeri i** —, μορφωμένος, πολιτισμένος άνθρωπος.

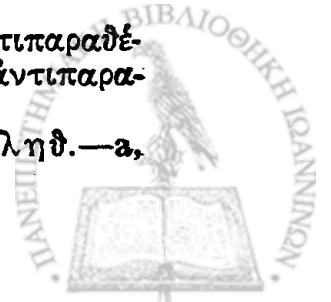

kulumbri-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **kumria**.
kullem, ρ. μέσ. βλ. **kollem**.
kullesë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό στραγγιστήρι, τό σουρωτήρι.
kullë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, όχυρός πύργος, ό πύργος, κοιν. ή κούλα.
kullim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή άποστράγγιση, τό στράγγισμα, τό σούρωμα.
kullmë (i, e), επίθ. ώχροφαιο, κιτρινόμαυρο χρώμα (για άλογα).
kullòj, ρ. μετ. 1. στραγγίζω, σουρώνω, διυλίζω, 2. στάζω, σταλάζω, λαγαρίζω, ρ. άμετ. **kullon**, στάζει, **kulloi vaji**, λαγάρισε τό λάδι.
kullomë-a, ούσ. θ. τό κατακάθι, τό κατακάδισμα, κοιν. ό πάτος.
kullòs, ρ. μετ. βόσκω και άμετ. **kullot bagëtia**, βόσκουν τά ζώα.
kulloshtër-kulloshtëra, ούσ. θ. τό πρωτόγαλο, ή κολάστρα, ή κολιάστρα.
kullotë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή βοσκή, ό βοσκότοπος, — **vere**, θερινή βοσκή, — **dimri**, χειμερινή βοσκή, κοιν. χειμαδιό.
kullotës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό βοσκός, **bari**.
kullùar (i, e), επίθ. λάγαρος, άγνός, βέρος, διαυγής, στραγγισμένος, διυλισμένος, ξεκάθαρος, (επί ύγρών), Μετφ. καθαρού χαρακτήρος.
kullùes-e, επίθ. άποστραγγιστικός.
kullufit, ρ. μετ. καταβροχθίζω μέ μιās, καταπίνω λαίμαργα, λαφύσσω, **lup**, **gëlltit**.
kulumbri-a, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Prunus spinosa*) προύμνη ή προύνος ή άκανθώδης, κοιν. άγριοκουμπουλιά. **kumbull e egër**.
kum-i, ούσ. άρ. βλ. **rërë**.
kum-i, ούσ. άρ. ή κακή είδηση, **mandatë**.
kumák-u, ούσ. άρ. Βοτ. (*Calendula officinalis*) ή καλανδής, ή καλενδούλη, κοιν. νεκρολούλουδο, τής γριās τ'άδράχτι.
kumâr-i, ούσ. άρ. τυχερό παιχνίδι, τό χαρτοπαίγνιο, τό κουμάρι, **bixhoz**.
kumarxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—,

ό χαρτοπαίχτης, ό κουμαρτζής.
kumbarë-a, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό ανάδοχος, ό σύντεκνος (πού βαφτίζει και στεφανώνει), κοιν. ό κουμπάρος, ό νουνός, **nuni**.
kumbari-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή κουμπαροσύνη, ή κουμπαριά, τό κουμπαριό.
kumbim-i, ούσ. άρ. 1. ό ήχος, τό βούισμα, 2. Φυσ. ή άντήχηση, ή συνήχηση, **rezonancë**.
kumbòn, ρ. άμετ. άντηχεϊ, βουίζει, ήχεϊ.
kumbonäre-kumbonârja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κωδωνοστάσιο, κοιν. τό καμπαναριό, **kambanare**.
kumbonë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ό κώδωνας, τό κουδούνι, **kumborë**.
kumbònjës-e, επίθ. ήχηρός, ήχητικός, ήχερός, εύηχος, καλόηχος.
kumborë-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **kumbonë**, **këmborë**.
kumbùeshëm (i) - kumbùeshme (e), επίθ. ήχηρός, ήχητικός, εύηχος, καλόηχος, βροντώδης, βροντερός.
kumbull-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Prunus*) ή κουμπουλιά και τό κούμπουλο, ή κορομηλιά, Μετφ. **i bëri rrush e -a**, τά ξόδεψε άσκοπα τά χρήματα.
kumi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή κάμινος, κοιν. τό καμίνι τών άγειοπλαστών, τών κεραμοποιών.
kumri-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (*Streptopelia risoria*) ή δεκοχτούρα, δημῶδες όνομα τής αίγυπτιακής περιστερās, γιατί μοιάζει σαν να λείει δεκοχτώ, **kulumbri**.
kumtesë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή άνακοίνωση.
kumtër-kumtri, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ανάδοχος, ό σύντεκνος, κοιν. ό κουμπάρος, ό νουνός, **kashtë e kumtrit**, τό άχυρο του νούνου (ό γαλαξίας), τά «γαλαξιακά νέφη».
kumtëri-a, ούσ. θ. ή κουμπαροσύνη, ή κουμπαριά, τό κουμπαριό, **kumbari**.
kumtòj, ρ. μετ. άνακοινώνω, γνωστοποιώ, είδοποιώ, **lajmëroj**.
kunadhe - kunadhja, ούσ. θ.

- πληθ.—, Ζωολ. βλ. *shqarhi*.
kunat-i, ούσ. άρ. πληθ. *kunetër*, 1. ό άνδράδελφος, ό κουνιάδος (για τή γυναίκα), *im* —, ό άνδραδελφός μου, *yt* —, ό άνδραδελφός σου. 2. ό γυναικάδελφος, ό κουνιάδος, (για τόν άνδρα), *kunatoll*.
kunatë-a, ούσ. θ. πληθ.—*a*, 1. ή άνδραδέλφη (για τήν γυναίκα), *ime* —, ή άνδραδέλφη μου, *jot* —, ή άνδραδέλφη σου, *e* —*a*, ή άνδραδέλφη της, 2. ή αδελφή τής γυναίκας (για τόν άνδρα), ή γυναικάδελφη, κοιν. ή κουνιάδα.
kunatoll-i, ούσ. άρ. πληθ.—*ë*, ό αδελφός τής γυναίκας, ό γυναικάδελφος, ό κουνιάδος.
kunde-kundja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Tyrpha latifolia*) ή τύφη, έλόβιο φυτό, κοιν. ψαδιά, ψάδες, ρένες, *kallm*, *bimë kënetash*.
kundër, πρόθ. κατά, — *meje*, κατέμοϋ, — *armikut*, κατά τοϋ έχθροϋ.
kundër, έπ. ενάντια, *flet* —, μιλάει ενάντια, *kundra*.
kundër-kundra, ούσ. θ. πληθ.
kundra, τό παπούτσι, τό υπόδημα, *i zhvesh* —*at*, βγάζω τά παπούτσια, τά υπόδήματα.
kundërajròr-e, έπίθ. άντιαεροπορικός, *mbrojtja* —*e*, ή άντιαεροπορική άμυνα.
kundërhelm - i, ούσ. άρ. πληθ.—*e*, τό άντιδοτο δηλητηρίου, κοιν. τό αντιφάρμακο (στη φυσική και ήθική έννοια τής λέξης).
kundërmasë-a, ούσ. θ. πληθ.—*a*, τό άντίμετρο, τό άντίπονο.
kundërmòn, ρ. άμετ. μουίζει εύχάριστα ή δυσάρεστα, βγάζει καλή μυρωδιά, αλλά και κακή μυρωδιά. *kundërmojnë lulet*, μοσχοβολοϋν τά λουλούδια, *më kundërmoi*, *më qelbi*, μέ βρώμησε.
kundërpadi-a, ούσ. θ. πληθ.—, Νομ. ή άνταγωγή.
kundërpagesë - a, ούσ. θ. πληθ.—*a*, εναντι πληρωμής, μέ πληρωμή.
kundërpeshë-a, ούσ. θ. τό αντί-

- βαρο, τό άντιστάθμισμα, τό άντίρροπο.
kundërrevolucion-i, ούσ. άρ. ή άντεπανάσταση.
kundërrevolucionàr,-e, έπίθ. άντεπαναστατικός.
kundërrevolucionàr,-i, ούσ. άρ. πληθ.—*ë*, ό άντεπαναστάτης.
kundërspiunàzh-i, ούσ. άρ. ή άντικατασκοπεία.
kundërsùlm-i, ούσ. άρ. πληθ.—*e*, Στρατ. ή άντεπίθεση.
kundërsulmòj, ρ. μετ. άντεπιτίθεμαι.
kundërshtàr,-e, έπίθ. αντίθετος, αντίπαλος, άντιμέτωπος, *paia* —*e*, ή αντίθετη παράταξη, μερδα.
kundërshtàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—*ë*, ό αντίπαλος, ό αντίμαχος, ό άντιλέγων.
kundërshtim-i, ούσ. άρ. πληθ.—*e*, ή εναντιώση, ή αντίθεση, ή άντίρρηση, *në* — *me ligjin*, σ'άντίθεση μέ τόν νόμο, *s'kam asnjë* —, δέν έχω καμμιά άντίρρηση.
kundërshtòj, ρ. μετ. άνδισταμαι, εναντιώνομαι, άντιτάσσω, άντιτείνω, — *në fjalë*, άντιλέγω.
kundërshtòr,-e, έπίθ. Γραμμ. *lidhëse* —*e*, άντιθετικοί σύνδεσμοι, ρο. *përndryshe*.
kundërt (i, e), έπίθ. ενάντιος, άντίθετος.
kundërt-a (e), ούσ. θ. τό άντίθετο, ή αντίθεση, *uniteti i të* —*ave*, ή ένότητα τών άντιθέτων, *lufta e të* —*ave*, ή πάλη τών άντιθέτων.
kundërthënje-kundërthënja, ούσ. θ. πληθ.—, ή αντίφαση, ή αντιφατικότητα, ή αντίθεση, ή αντιλογία, ή άντίρρηση.
kundërveprim - i, ούσ. άρ. πληθ.—*e*, ή άντίδραση, ή άντενέργεια.
kundërvepròj, ρ. άμετ. άντιδρω, άντενεργω.
kundërvë, ρ. άμετ. άντιπαραδέτω, άντιπαραβάλλω, άντιπαρατάσσω.
kundërvleftë-a, ούσ. θ. πληθ.—*a*, τό άντίτιμο.

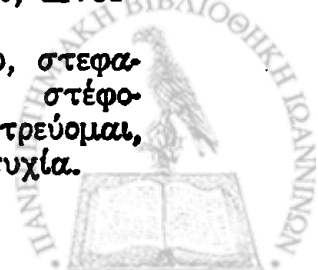

- kundra**, έπ. κατά, ένάντια, **kundër**.
- kundra**, πρόθ. κατά, **kundër**.
- kundravàjtës-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, Νομ. ό παραβάτης.
- kundravàjtje-kundravàjtja**, ούσ. θ. πληθ.—, ή παράβαση, ή παραβίαση, ή καταπάτηση νόμου ή κανονισμού.
- kundréjt**, πρόθ. προς, έναντι, άπέναντι, αντίκρυ, — **shtëpisë**, έναντι του σπιτιού, άπέναντι στο σπίτι.
- kundrinë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, Γραμμ. τό άντικείμενο.
- kuneifòrm,-e**, έπίθ. σφηνοειδής, **shkrím** —, σφηνοειδής γραφή.
- kunë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κούνια, ή αίώρα, **kolovajzë**.
- kungallë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **gjinkallë**.
- kungë-a**, ούσ. θ. τό άγιοβήμα, κοιν. τό ιερό, **ajodhima**.
- kungull-i**, ούσ. άρ. πληθ. **kunguj**, Βοτ. (Cucurbita) τό κολοκύδι και ή κολοκυδιά, 2. τό λέγένη, δοχείο νερού, Μετφ. άνδρωπος χονδροκέφαλος, **u bë —i e mori gardhë**, γίνηκε τό κολοκύδι και του στράβωσε ό λαιμός — **i egër** (Bryonia alba) ή βρυωνία ή δίαικος, κοιν. τό άγριοκολόκυθο, άγριοκολοκύδι, — **ujës**, ή νεροκολοκυδιά και τό νεροκολόκυθο, **susak**.
- kungulleshkë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, τά κολοκυθάκια.
- kungullùsh-i**, ούσ. άρ. Βοτ. (Ecballium elaterium) έκβάλλιον ή έλατήριον ό άγριοσίκυς, κοιν. άγριαγγουριά, πικραγγουριά ή γαϊδουραγγουριά.
- kunupicë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **marenë**.
- kunj-i**, ούσ. άρ. πληθ.—a, ή σφήνα.
- kuotë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό ύψόμετρο, τό ύψωμα, 2. ή συνδρομή μέλους, ή συνεισφορά (μηνιαία ή έτήσια), **kuotizacìon**.
- kuotizacìon-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή συνδρομή, ή είσφορά, ή συνεισφορά, μηνιαία ή έτήσια μέλους, **kuotë**.

- kupàc-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό κλειδοπίνακο, κοιν. τό πινάκι.
- kupë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό ποτήρι, κοιν. ή κούπα, Μετφ. **iu mbush —a**, τό παράκαμε, δέν ύποφέρεται πιά, κοιν. του γέμισε τό ποτήρι, 2. βαθύ πήλινο πιάτο, 3. ή βεντούζα, 4.—a **egjurit**, Άνατ. τό όστούν της έπιγονατίδος, ή έπιγονατίς, —a **e kresë**, τό κρανίο, 5. Βοτ —a **e lules**, τό πέταλο, τά φυλλάρια, που άποτελοούν τή στεφάνη, τό άνθόφυλλο, 6. τά παιγνιόχαρτα, —at, οί κούπες, **lozim —at?** παίζομε τίς κούπες; 7. —a **e qiellit**, ό ούράνιος θόλος, ό ούρανός, Φράσεις: **ha bukën, mos përmbys kupën**, μήν είσαι άχάριστος, άγνώμονας.
- kupolifere-t**, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά κυπελλοφόρα (δέντρα), όπως ή κασταλιά, ή λεπτοκαρυά κλπ.
- kupòn-i**, ούσ. άρ. πληθ.—a,—e, 1. τό κουπόνι, τό άπόκομμα, τό τοκομερίδιο, ή μερισματατόδειξη, 2. τό ρετάλι, τό ύπόλοιπο ύφάσματος.
- kuptim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έννοια, ή σημασία, τό νόημα, **s'ka** —, δέν έχει έννοια, νόημα, **me plot —in e fjalës**, μ'όλη τή σημασία της λέξης, **me dy —e**, διαφορούμενος, μέ δυό έννοιες.
- kuptimplòt,-e**, έπίθ. πολυσήμαντος, σημαντικός, δηλωτικός, άξιόλογος.
- kuptòj**, ρ. μετ. καταλαβαίνω, έννοώ, άντιλαμβάνομαι, **e kuptove tani?** τό κατάλαβες τώρα; **u kuptuam tani?** συνεννοηθήκαμε τώρα;
- kuptueshëm (i) kuptueshme (e)**, έπίθ. 1. άντιληπτός, 2. κατανοητός, νοητός.
- kuptuar (i, e)**, έπίθ. νοήμονας, νοήμων, λογικός, γνωστικός.
- kupzë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ξύλινο δοχείο, 2. —a **e gjurit**, ή έπιγονατίς.
- kuq (i) - kuqe (e)**, έπίθ. 1. κόκκινος, έρυθρός, 2. κομμουνιστής.
- kuq-të (të)**, ούσ. ούδ. 1. ή κοκκι-

νάδα, τό κοκκινάδι, *të —të e vesë*, ὁ χρόκος τοῦ αὐγοῦ, 2. *të —të e madh*, Ἰατρ. ὁ ἐρυσίπελας, κοιν. τό ἀνεμοπύρωμα, *foka*.
kuq, ρ. μετ. κοκκινίζω κάτι, τηγανίζω (ὅσο νά κοκκινίσει), *skuq*, *kuqem*, κοκκινίζω ἀπό ντροπή, *s'i skuqet fytyra*, δέν τοῦ κοκκινίζει τό πρόσωπο, δέν ντρέπεται.
kuqal, -e, ἐπίθ. κοκκινομάλλης, *kuqalosh*, *kuqëlosh*.
kuqal-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*ë*, 1. ὁ κοκκινωπός, ὁ κοκκινομάλλης, ὁ κοκκινοτρίχης ἄνθρωπος, 2. τό κόκκινο βόδι, ὁ κοκκίνης, θηλ.—*e*.
kuqalësh, -e, ἐπίθ. βλ. *kuqal*.
kuqalësh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*ë*, βλ. *kuqal-i*.
kuqëlòsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*ë*, βλ. *kuqal*, θηλ.—*e*.
kuqërrém (i, e), ἐπίθ. κοκκινωπός, ἐρυθρωπός.
kuqlore-kuqlorja, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Amanita caesarea*) ἀμανίτης, κοιν. μανιτάρι, μέ κοκκινωπό χρώμα.
kuqòn, ρ. ἀμετ. κοκκινίζει (ἀπό τό κόκκινο χρώμα).
kur, ἐπ. 1. πότε; — *erdhe?* πότε ἦρθες; 2. σύνδεσμος (χρόνου), ὅτε, ὅταν, *eja —të duash*, ἔλα ὅποτε, ὅταν θέλεις, (αἰτιολογικός), — *s'do, mos eja*, ἀφοῦ δέ θέλεις, μὴν ἔρχεσαι, — *po e —jo*, πότε ναί καί πότε ὄχι.
kurajë-a, οὐσ. θ. τό θάρρος, τό κουράγιο, ἡ τόλμη, *guxim*, *zemër*.
kurajòz, -e, ἐπίθ. θαρραλέος, τολμηρός, ἀνδρεῖος.
kurativ, -e, ἐπίθ. θεραπευτικός.
kurbàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, τό θυμά, τό θυόμενον, ἡ θυσία, κοιν. τό κουρμπάνι, *bëj —* θυσιάζω, *t'u bëfsha —*, νά σοῦ γίνω θυσία.
kurbët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, ἡ ξενιτ(ε)ιά, τά ξένα, *shkoj në —*, πηγαίνω στήν ξενιτειά, ξενιτεύομαι, πάνω στά ξένα.
kurbë-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, Γεωμ. ἡ καμπύλη γραμμῆ, *lakore*.

kurdò, ἐπ. πάντοτε, ὅποτε, πάντα, ἐκάστοτε, σὺνδ. — *që*, ὅποτε-δήποτε, σ'ὅποια στιγμή, *në çdo kohë*, *kurdoherë*.
kurdoherë, ἐπ. πάντα, πάντοτε, *gjithnjë*, *sa herë që*.
kurént-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e* τό ρεῦμα, *rrymë*.
kureshtâr, -e, ἐπίθ. περιεργός, *kurioz*.
kureshti-a, οὐσ. θ. ἡ περιέργεια, *kërshëri*, *kuriozitet*.
kurë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Ἰατρ. ἡ θεραπεία, ἡ κούρα.
kurím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ νοσηλεία, ἡ θεραπεία, ἡ κούρα, *të kuruarit*.
kuriòz, -e, ἐπίθ. περιεργός, *njeri —*, περιεργός ἄνθρωπος.
kuriozitet-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, ἡ περιέργεια, πληθ.—*et*, τά ἀξιοθέατα, *kërshëri*, *kureshti*.
kurm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*a*, 1. τό σῶμα, —*at e të vdekurve*, τά σώματα τῶν νεκρῶν, 2. ὁ κορμός (δέντρου).
kurnac, -e, ἐπίθ. τσιγκούνης, φιλάργυρος, σφιχτοχέρης, φειδωλός, *dorështrënguar*.
kuròj, ρ. μετ. θεραπεύω, νοσηλεύω, γιατρεύω, κουράρω, λατρεύω, *kush e kuron?* ποίος τόν θεραπεύει. τόν νοσηλεύει, ποίος τόν κουράρει; *kurohem*, θεραπεύομαι, νοσηλεύομαι.
kurořë-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, 1. τό στεφάνι, ὁ στέφανος, τό διάδημα, τό στέμμα, Μετφ. ὁ γάμος, — *e parë*, ἡ πρώτη γυναίκα, ὁ πρῶτος ἄντρας, τό πρῶτο στεφάνι, *grua me —*, νόμιμη γυναίκα, *grua pa —*, παλλακίδα, ἡ μαιτρέσσα, μορτζα, χωρίς στεφάνι, 2. Βοτ. ἡ στεφάνη, τό σύνολο τῶν κλάδων στό ἀπάνω μέρος μεγάλου δέντρου, 3. τό στέμμα, ἡ κορώνα.
kurořëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, 1. τό στεφάνωμα, ἡ στέψη, ἀντθ. *shkurořëzim*, τό διαζύγιο, *divorci*, 2. τό ἐπιστέγασμα.
kurořezòj, ρ. μετ. στέφω, στεφανώνω, *kurořëzohem*, στέφομαι, στεφανώνομαι, παντρεύομαι, Μετφ. στέφεται μ'ἐπιτυχία.

kurpër-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **kurpë-ra**, Βοτ. βλ. **kulpër**.

kurs-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. τό φροντιστήριο, ἡ διδασκαλία, ἡ σειρά μαθημάτων, —i i **leksioneve**, ἡ σειρά παραδόσεων, 2. ἡ ἀξία, ἡ τιμή, —i i **monedhës**, ἀξία, ἡ τιμή τοῦ χρηματιστηρίου, τό χρηματιστήριο, 3. ἡ πορεία, 4. ἡ γραμμή, —i i **politikës**, ἡ πολιτική γραμμή.

kurse, σύνδ. ἐνῶ, — **s'di, pse flet?** ἀφοῦ δέν ξέρεις, γιατί μιλάς;

kursëj, ρ. μετ. οἰκονομῶ, κάνω οἰκονομία, βάζω κατά μέρος, μαζεύω, ρ. ἄμετ. δέν ξεδεύω παρά γιά τά ἀπαραίτητα, φείδομαι, **mos kur-seni**, μὴν εἶστε φιλάργυροι, τσιγκούνηδες, — **paratë**, λυποῦμαι τά χρήματα, **s'kursehet për ty**, δέν ἀψυχίεται γιά σένα, δέν εἶναι ἀπρόθυμος νά σέ ἐξυπηρετήσῃ.

kursim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ οἰκονομία, ἡ φειδώ, **arka e —it**, τό ταμειυτήριο, **libreza e —it**, τό βιβλιάριο τῶν καταθέσεων στό ταμειυτήριο, **me — të madh**, μέ μεγάλη οἰκονομία.

kursimtâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ οἰκονόμος, ὁ φειδωλός, ἐκεῖνος πού κάνει οἰκονομία, θηλ. —e, ἡ οἰκονόμα, ἡ φειδωλός.

kursant-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, 1. ὁ μαθητής στρατιωτικῆς σχολῆς, 2. ὁ ἀκροατής, ἐκεῖνος πού παίρνει μέρος σέ φροντιστήριο.

kursiv,-e, ἐπίθ. τά κυρτά τυπογραφικά στοιχεῖα, **me shkronja —e**, μέ κυρτά στοιχεῖα.

kursyer (i, e), ἐπίθ. στιγκούνης, σφιχτοχέρης, **dorështrënguar**.

kurth-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, τό δόκανο, ὁ δόκανος, ἡ παγίδα, ἡ φάκα, **çark, dhokan**, Μετφ. **ra në —**, ἔπεσε στήν παγίδα.

kurrë, ἐπ. ποτέ, οὐδέποτε, **asnjëherë, askurrë**.

kurrfarë, ἄορ. ἐπίθ. κανένα, καμιά, — **lezeti**, κανένα γοῦστο.

kurrgjë, ἄορ. ἄντων. τίποτε, οὐδέν, μηδέν, **bëj prej —je**, κάνω ἀπό τό τίποτε.

kurrillë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. (*Grus cinerea*) γερανός ὁ τεφρόχρους (σταχτόχρωμος), **tojë, kojrilë**.

kurriz-i, ούσ. ἄρ. 1. ἼΑνατ. τά νῶτα, ἡ ράχη, ἡ πλάτη, ἡ σπονδυλική στήλη, Μετφ. **miku më ktheu —in**, μ'έγκατέλειψε ὁ φίλος, **rron në — t'atij**, ζεῖ σέ βάρος του, μέ ἔξοδά του, **rron në — të tjerëve**, ζεῖ σέ βάρος τῶν ἄλλων, εἶναι παράσιτο, 2. ὁ ὕβος, ἡ καμπούρα, **i ka dalë —i**, τοῦ βγήκε ἡ καμπούρα, 3. Γεωγρ. —i i **malit**, ἡ ράχη τοῦ βουνοῦ, ἡ κορυφογραμμή βουνοῦ.

kurrizdalë, ἐπίθ. καμπούρης, κυφός, κυρτός, **gungaç**.

kurrizor,-e, ἐπίθ. καμπύλος, κυρτός.

kurrizorë-t, ούσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τά σπονδυλωτά, **vertebratë, vertebrorë-t**.

kurrikund, ἐπ. πουθενά, **asgjëkundi**.

kurrikush, ἄορ. ἄντων. οὐδεῖς, κανείς, κανένας, **asnjëri, askush**. **kurrsesi**, ἐπ. μέ κανένα τρόπο, σέ καμιά περίπτωση, **n'asnjë mënyrë**.

kusâr,-e, ἐπίθ. κλέφτης.

kusâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ κλέφτης, ὁ ἄρπαγας, ὁ ληστής, θηλ. —e, — **me çizme**, κλέφτης μέ τσαρούχια, φημισμένος, περιβόητος κλέφτης, **cub**, — **i detit**, ὁ πειρατής, ὁ κουρσάρος.

kusari-a, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **kusëri**.

kusëri-a, ούσ. θ. πληθ. —, ἡ ληστεία, ἡ ἄρπαγή, ἡ κλεψιά, ἡ κλοπή, **vjedhie**.

kusërisht, ἐπ. ληστρικά, κλέφτικα, κλεφτά, κλεφτάτα.

kusëroj, ρ. ἄμετ. κλέβω, ληστεύω, ζῶ μέ ληστείες, **rroj me kusëri**.

kuspull, ἐπ. βλ. **kruspull**.

kusur-i, ούσ. ἄρ. 1. τό ὑπόλοιπο, **më jep —in**, δόσε μου τό ὑπόλοιπο, Μετφ. **s'lashë —**, ἔκαμα τό πᾶν, **dhjetë vjet e —**, πάνω ἀπό δέκα χρόνια, 2. τό ἐλάττωμα, **s'ka —**, δέν ἔχει ἐλάττωμα, 3. τό κουσουρί, **ç'— pata unë?** τί κου-

- σούρι είχα έγώ; τί άμαρτίες είχα έγώ;
- kush**, έρωτ. άντων. ποιός, τίς και άναφορ. άντων. όστις, εκείνος πού, Γεν. **kujt?** τίνος, ποιανού; Αίτ. **kë?** ποιόν;
- kush**, άναφορ. άντων. όποιος, — **duron**, **fiton**, όποιος ύπομένει κερδίζει, άόρ. άντων. κανέννας, κανείς, **atë s'e do** —, αυτόν δέν τόν θέλει κανέννας, — **këndej**, — **andej**, ποιός άπέδω, ποιός άπέχει.
- kushak-u**, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, τό περίζωμα, τό ζωνάρι του τούχου και ό σύρτης τής θύρας ή του παραθυριού, **shulci i derës**.
- kushdò**, άόρ. άντων. ό καθέννας, όποιοσδήποτε, **cilido**; **mund të vijë kushdò**, μπορεί νάρθει όποιοσδήποτε, ό καθέννας.
- kushedí**, έπ. ίσως, πιθανόν, **mbase, ndoshta**.
- kushëri-ri**, ούσ. άρ. πληθ. —**nj**, ό έξάδελφος, **im** —, **yt** —, **i** —**i**, ό έξαδελφός (μου, σου, του), — **i parë**, πρώτος έξάδελφος, — **i dytë**, δεύτερος έξάδελφος κλπ.
- kushërirë-a**, ούσ. θ. πληθ. —**a**, ή έξαδέλφη, ή έξαδέρφη, **ime** —, **jot** —, **e** —**a**, ή έξαδέλφη (μου, σου, του, της).
- kushrini-a**, ούσ. θ. ή έξαδελφωσύνη, όλα τά έξαδέλφια μαζί.
- kusht-i**, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, 1. ό δρος, ή προϋπόθεση, **me** —, υπό δρους, **me çdo** —, μέ κάθε τρόπο, 2. τό τάξιμο (στάθεια), τό άφιέρωμα, 3. τό στοίχημα, **lidhemi me** —, βάζομε στοίχημα, 4. πληθ. —**et**, οί συνδήςκες, οί δροι, —**et e punës**, οί δροι (συνδήςκες) έργασίας, **me** —, μέ τόν δρο, **me** —**e të rënda**, μέ βαρείς δρους.
- kushtetës,-e**, έπίθ. συνταγματικός, **Asambleja** —**e**, ή συνταγματική έθνοσυνέλευση, **kushtetotnjës,-e**.
- kushtetutë-a**, ούσ. θ. πληθ. —**a**, τό σύνταγμα, ό συνταγματικός χάρτης.
- kushtòj**, ρ. μετ. άφιερώνω, **ja** —,

τό άφιερώνω, **i kushtohem**, άφιερώνομαι, έπιδίδομαι, **ju kushtua muzikës**, έπεδόθηκε στή μουσική.

kushtòn, ρ. άμετ. κοστίζει, τιμάται, **sa** — **kjo gjë?** πόσο κοστίζει αυτό τό πράγμα; **vlen**.

kushtore - kushtorja, ούσ. θ. Γραμμ. ή ύποθετική, ή δυνητική (έγκλιση), **fjalí** —, ύποθετική πρόταση.

kushtrim-i, ούσ. άρ. 1. ή έκκληση, ή πρόσκληση, έγερτήριο σάλπισμα, 2. ό συναγεμός, ό κώδων του κινδύνου, **alarm**.

kushtùeshëm (i) - kushtùeshme (e), έπίθ. άκριβός, πολύτιμος.

kut-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό πήχυς, ή πήχη, ό πήχας, (μέτρο).

kutí-a, ούσ. θ. πληθ. —, τό κουτί, έπ. — —, κουτιά-κουτιά.

kuturù, έπ. έπιπόλαια, άπερίσκεπτα, άστόχαστα, άσυλόγιαστα, στά κουτουρού, στον άέρα, στην τύχη, Μετφ. **flet** —, μιλάει στά κουτουρού, άπερίσκεπτα, άερολογεί.

kuvénd-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, 1. ή όμιλία, ό συνομιλία, ή συνδιάλεξη, **s'ha** —, δέν παίρνει κουβέντα, δέν καταλαβαίνει, 2. ή συνέλευση, —**i i burrave**, ή συνέλευση για συζήτηση ζητημάτων γενικού συμφέροντος, 3. —**i Popullor**, ή Λαϊκή Βουλή, τό κοινοβούλιο, 4. μοναστήρι, κοινόβιο, (καθολικων καλόγερων), **monastir**.

kuvendòj, ρ. άμετ. συζητώ, συνομιλώ, κουβεντιάζω, όμιλώ, **bisedoj**.

kuvertë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. τό κατάστρωμα (πλοίου), 2. ή κουβέρτα, τό κλινοσκέπασμα, **guvertë**.

kuxim-i, ούσ. άρ. βλ. **guxim**.

kuximtar,-e, έπίθ. βλ. **guximtar,-e**,

kuxòj, ρ. άμετ. βλ. **guxoj**.

kuzhinë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ή κουζίνα, τό μαγειριό, 2. ό

τρόπος τοῦ μαγειρεύματος, τὰ φαγητά γενικά.

ky, δεικτ. ἄντων. τοῦτος, αὐτός, θηλ. **kjo**, τούτη, αὐτή, πληθ. **këta**, αὐτοί, θηλ. **këto**, αὐτές.

kyç-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, —a, 1. τό κλειδί, 2. Ἄνατ. ἢ ἄρθρω-

ση, ὁ ἄρμος, 3. Ἡλεκτρ. ὁ διακόπτης.

kyç, ρ. μετ. κλειδώνω, **kyçem**, κλειδώνομαι.

kyçënicë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. **bravë**.

kyçur (i, e), ἐπίθ. κλειδωμένος.

L

L, l, τό δέκατο ἕκτο γράμμα τοῦ ἄλβανικοῦ ἀλφάβητου.

la-ja, οὐσ. θ. Μουσ. λά, ὁ ἕκτος φθόγγος τῆς μουσικῆς κλίμακας.

la, ἐπ. βλ. **lart**, —e **më** — καί σέ ἀνώτερα (εὐχή).

lab,-e, λιάπικος, λάπικος, λιάμπικος, **dialekti** —, ἡ λιαπική διάλεκτος.

lab-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **lebër**, ὁ Λιάπης, ὁ Λιάμπης, ὁ Λάπης, ὁ κάτοικος τῆς Λια(μ)πουριάς, θηλ. —e, ἡ Λιάπισσα, ἡ Λάπισσα, ἡ Λιάμπισσα.

Labëri-a, οὐσ. θ. ἡ Λια(μ)πουριά (περιοχή τῆς Ἀλβανίας).

labërisht, ἐπ. λιαπιστί, λιάμπικα, στή διάλεκτο τῶν Λιάπηδων, **lapçe**.

labërishte-labërishtja, οὐσ. θ. ἡ λιαπική διάλεκτος.

labiâl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, Γραμμ. τό χειλόφωνο, **buzore**.

labiate-t, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. (Labiatae) τὰ χειλανθῆ.

labirint-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ὁ λαβύρινθος, 2. Ἄνατ. ὁ λαβύρινθος τοῦ ὠτός (αὐτιοῦ).

labôt-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (Atriplex hortensis) ἀτρίπληξ ὁ κηπαῖος, κοιν. χρυσολάχανο ἢ λαβουδιά ἢ δεπουντιά, ἢ λαμποτιά, ἢ λοποτιά, ἢ λομπουτιά, τό χηνόποδο, τό χηνόποδιο.

ladût-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, καί ἐπίθ. ὁ κακόψυχος, ὁ ἄπιστος.

lafshë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό λοφίο, κοιν. τό λειρί.

lag, ρ. μετ. βρέχω (μέ νερό), καταβρέχω, περιβρέχω, **më —u shiu**, βράχηκα, Μετφ. — **gojën**, δροσίζω τό στόμα μου, **lagem**, βρέχομαι, περιβρέχομαι.

lagës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, 1. τό ποτιστήρι, τό καταβρεχτήρι, 2. βλ. **stërlagës**.

lagësirë-a, οὐσ. θ. 1. βροχερός καιρός, 2. ἡ ὑγρασία, **lagështirë**.

lagështirë-a, οὐσ. θ. βλ. **lagësirë**.

lagët (i, e), ἐπίθ. βρεγμένος, μυσχεμένος, ὑγρός.

lagëtë, ἐπ. μουσκίδι, μούσκεμα.

lagur (i, e), ἐπίθ βρεγμένος, ὑγρός, **i lagët**.

lagje-lagja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ συνοικία.

lahutë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Μουσ. τό λαβούτο ἢ λαοῦτο.

laik,-e, ἐπίθ. λαϊκός, κοσμικός (πού δέν ἀνήκει στόν κλήρο), **shkolla —e**, λαϊκό σχολεῖο.

laj, ρ. μετ. 1. λούω, λούζω, πλένω, — **faqet**, πλένω τό πρόσωπο, Μετφ. **të lan e të lyen**, σέ κολακεύει, 2. ξεπληρώνω, ἔξοφλῶ, — **borxhin**, ξεπληρώνω τό χρέος, 3. — **me florë**, **me argjënd**, ἐπιχρυσώνω, ἐπαργυρώνω, **lahem**, πλένομαι, κάνω μπάνιο.

lājka-t, οὐσ. θ. πληθ. οἱ κολακεῖς, **i bëj —**, τόν κολακεύω.

lajkatàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό κόλακας, ό δουλοπρεπής, ό κολακιάρης.

lajkatòj, ρ. μετ. κολακεύω.

lajm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή είδηση, ή άγγελία, ή πληροφορία, —et e fundit, οί τελευταίες είδήσεις.

lajmërim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή είδοποίηση, ή γνωστοποίηση, ή κοινοποίηση, ή ανακοίνωση, ή άγγελία, **lajmim**.

lajmëroj, ρ. μετ. είδοποιώ, ανακοινώνω, άγγέλω, πληροφορώ,

lajmoj, **lajmërohem**, είδοποιούμαι, πληροφοροῦμαι.

lajmës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό μεσίτης, ό προξενητής και **mbles**, **krushqar**, **shkes**.

lajmësi-a, ούσ. θ. ή μεσιτεία, ή προξενιά (για άρραβώνα), **mblesëri**, **shkesi**, **krushqi**.

lajmëtàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό άγγελιοφόρος.

lajthatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (Cercis siliquastrum) κερκίς ή κερατοειδής, κοιν. ή κουτσουπιά, κοκκορεβιδιά, μαμάκουλα, μαμακουλιά, άγρια ξυλοκερατιά, **lofatë**, **lafatë**.

lajthi-a, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (Corylus avellana) κόρυλος ή άβελλανία, κοιν. ή λεπτοκαρυά ή φουντουκιά και τό λεπτόκαρο, τό φουντούκι, **lejthi**.

lajthim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό λάθος. **gabim**.

lajthis, ρ. άμετ. (άόρ. **lajthi-ta**), λανθάνω, σφάλλω, λαθεύω, Μετφ. **lajthiti**, τρελλάθηκε, έφυγε από τά μυαλά.

lak-u, ούσ. άρ. πληθ. **leq**, **leqe**, 1. ό βρόχος, ή θηλειά, τό δίχτυ, τό βρόχι, Μετφ. **s'bie në** —, δέν πέφτει στά δίχτυα, στά βρόχια, 2. πληθ. **leqe-t**, **më dri-dhen leqet e këmbëvet**, μου τρέμουν οί άντζες τών ποδιών, μου τρέμουν τά πόδια (άπό τό φόβο), 3. Γεωγρ. ό αύχένας βουνοῦ.

lakër-lakra, ούσ. θ. πληθ. **lakra**. Βοτ. (Brassica) ή βράσκη ή κράμβη, — e **bardhë**, τό καμπρο-

λάχανο, τό κραμπολάχανο, — e **zezë**, βράσκη ή μέλαινα, κοιν. τό σινάπι, πληθ. **lakra-t**, τά λάχανα, ήμερα και άγρια.

lakim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Γραμμ. ή κλίση.

lakmi-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή άπληστεία, ή πλεονεξία, ή λαυμαργία, ή άχορτασιά, 2. ή ζήλεια, ή ζηλοφθονία.

lakmim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **lakmi**.

lakmòj, ρ. μετ. και ρ. άμετ. ζηλεύω, ζηλοφθονώ, ζηλοτυπώ, είμαι άχορταγος, είμαι πλεονέκτης, είμαι ζηλιάρης.

lakmues,-e, επίθ. άχορταγος, άπληστος, ζηλιάρης, ζηλότυπος, ζηλόφθονος, **lakmonjës**.

lakòj, ρ. μετ. 1. λυγίζω, κάμπτω, **përkul**, 2. Γραμμ. κλίνω.

lakonik,-e, επίθ. λακωνικός, **përgjegje** —e, λακωνική άπάντηση.

lakore-lakorja, ούσ. θ. πληθ.—, Γεωμ. ή καμπύλη, **kurbë**.

lakror-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ή πίττα, ή κρεατόπιττα, **lakruar**.

lakruar - lakrori, ούσ. άρ. πληθ.—ē, βλ. **lakror**.

lakùeshëm (i) - lakùeshme (e), επίθ. Γραμμ. κλιτός, **i pa—**, άκλιτος.

lakuriq-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, —a, 1. Ζωολ. (Vespertilio) ή νυχτερίς, κοιν. ή νυχτερίδα, τό νυχτοπούλι, **lakurekës**, **lakuriqi i natës**, **zogu i natës**, 2. επίθ. γυμνός, δλόγυμνος, τσιτσίδος, 3. έπ. γυμνά, γυμνώς, τσιτσίδι.

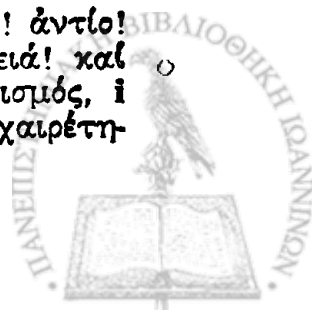
lalë-a, ούσ. άρ. λέγεται ό μεγαλύτερος άδελφός, ό πατέρας, ό κουνιάδος.

lamelibranke-t, ούσ. θ. πληθ. Ζωολ. τά όστρακώδη. τά όστρακόδεσμα, τά όστρακοειδή.

lamë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Auchenia lama) προβατοκάμηλος ή λάμα.

lamsh-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, βλ. **lëmsb**.

lamtumirë! έπιφ. χαίρετε! άντίο! καλήν άντάμωση! έχε γειά! και ούσ. θ.—a, ό άποχαιρετισμός, **i dha**, **i tha** —n, τόν άποχαιρετήσε.

lanét-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ër**, ό διάβολος, ό δαίμονας, — **pac**, καταραμένος νάσαι, θηλ.—**e**.
langua-langòj, ούσ. άρ. πληθ.
langònj, Ζωολ. τό λαγωνικό, τό κυνηγετικό σκυλί, θ. **langore**, ή λαγωνίκα, ή κυνηγετική σκύλα, **cap**, **zagar**.
lapërushe - lapërùshja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Agaricus sp.*) άγαρικόν, κοιν. ή ίσκα, είδος μανιταριού έδώδιμου.
laps-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, τό μολύβι, τό μολυβδοκόντυλο.
lapùsh,-e, έπίθ. εκείνος πού έχει μεγάλα γυριστά αύτιά.
lar-i, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. **dafinë**.
laradàsh-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, 1. Ζωολ. βλ. **pelikan**, 2. είδος παιχνιδιού τών παιδιών.
laragàn,-e, έπίθ. κατάστικτος, παρδαλός, ποικιλόχρωμος.
laramàn,-e, έπίθ. βλ. **laragan**, **i larmë**, Μετφ. διπλοπρόσωπος, διπρόσωπος, (άνθρωπος).
laraskë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Pica caudata*) ή κίσσα ή κοινή, κίσσα ή μακρόουρος, ή καρακάξα, **grizhël**.
laràsh-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, 1. Ζωολ. (*Chathartes persuopterus*) ό καθαρτής, άρπακτικό πτηνό, 2. ό παρδαλός τράγος ή βόδι, **kau** —, τό παρδαλό βόδι.
larë (i, e), έπίθ. παρδαλός, ποικιλόχρωμος, κατάστικτος.
larg, έπ. μακρυά, μακριά, μακρόθεν, μακράν, **nga** —, **së** —**u**, από μακρυά, από μακριά, **largazi**.
lãrgazi, έπ. από μακρυά, απόμακρα, μακρόθεν, **që larg**, **për së largu**.
largesë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ή απομάκρυνση, 2. ή απόσταση, τό διάστημα (μεταξύ δύο σημείων), **distancë**.
largësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή απόσταση, τό διάστημα, **distancë**, **largesë**.
largët (i, e), έπίθ. μακρυνός, μακρινός, απόμακρος, άντθ. **i afërm**.
largim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή απομάκρυνση.
largòj, ρ. μετ. απομακρύνω, απομακραίνω, αποσύρω, παραμερίζω,

διώχνω, **largohem**, απομακρύνωμαι, παραμερίζω, αποσύρομαι, άντθ. **afrohëm**.
largpamës,-e, έπίθ. διορατικός, όξυδερκής.
larí-a, ούσ. θ. 1. ή ποικιλοχρωμία, ή ποικιλία, 2. Ζωολ. ή ύποοιαίρεση του είδους, **larmí**, **varietet**.
laríng-u, ούσ. άρ. Άνατ. ό λάρυγγας, τό λαρρύγγι, ό λάρυγξ.
larmë (i) - larme (e), έπίθ. παρδαλός, ποικιλόχρωμος, κατάστικτος, **laraman**, **i larë**, **larush**.
larmí-a, ούσ. θ. ή ποικιλοχρωμία, ή ποικιλόχροια, **lari**.
laro-ja, ούσ. άρ. πληθ.—, ό παρδαλής, παρδαλό σκυλί, Μετφ. άλήτης, άγύρτης, πρόστυχος, **zuzar**, **rrugaç**, **hor**.
lart, έπ. επάνω, άπάνω, πάνω, ψηλά, **sipër**, **përprjetë**.
lartë (i, e), έπίθ. 1. ψηλός, ύψηλός, έξέχων, 2. ανώτερος, **nëpunës i** —, ανώτερος υπάλληλος.
lartësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό ύψος, Γεωμ. —**a e një trekëndëshi**, τό ύψος ενός τριγώνου, Γεωγρ. τό ύψωμα, τό ψήλωμα.
lartësòj, ρ. μετ. 1. ύψώνω, άνυψώνω, έξυψώνω, 2. επαινών, εκθειάζω, **lartoj**.
lartësirë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό ύψωμα, τό ψήλωμα.
lartpërmendur (i, e), έπίθ. ό προαναφερθείς, ό προειρημένος, ό προμνημονευθείς.
larùsh,-e, έπίθ. ποικιλόχρωμος, παρδαλός, κατάστικτος, **i larmë**.
larvë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. ή κάμπη, ή κάμπια, **veme**.
laryshhtë (i, e), έπίθ. βλ. **i larmë**, **i larë**.
laskuríq-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. **lakuríqi**.
lastar-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, Βοτ. τό βλαστάρι, ό βλαστός, **filiz**.
lashtat-t (të), ούσ. θ. πληθ. τά σιτηρά, τά δημητριακά.
lashtë (i, e), έπίθ. 1. αρχαίος, παλός, 2. πρώιμος, **fiq të** —, τά πρώτα, τά πρώιμα σύκα.
lashtësi-a, ούσ. θ. ή αρχαιότητα.
latént,-e, έπίθ. κρυφός, λανθά-

νων, άσαφής, **sëmundje** —e, λανθάνουσα νόσος, άρρώστια.
latë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κουπόνι, τό δελτίο, τό τοκομερίδιο.
latin,-e, έπίθ. λατινικός, **gjuha** —e, ή λατινική γλώσσα.
latinisht, έπ. λατινικά, λατινιστί, στή λατινική γλώσσα.
latòj, ρ. μετ. λαξεύω γλύπτω, σκαλίζω μάρμαρα, ξύλα, πελεκῶ.
laturis, ρ. μετ. λερώνω, κηλιδώνω, λεκιάζω, ρυπαίνω, **laturisem**, λερώνομαι, λεκιάζω.
laureat-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βραβευμένος, — **i çmimit të Republikës**, ό βραβευμένος με τό βραβείο τής Δημοκρατίας και έπίθ.—e, βραβευμένος, δαφνοστεφανωμένος, άναγορευθείς διδάκτωρ.
laureshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Alauda cristata*) ό κορυδαλός ό λοφιοφόρος, γαλερίτη ή λοφιοφόρος ή κορδαλιός, άσκορδαλιός, τσουτσουλιάνος, κουρτσολιός, κορυδός και κατσουλιέρης, κουτσουλογιάννης, **kaçuler**, **kësuler**, 2. βλ. **çerdhukull**.
laurohem, ρ. μέσ. 1. βραβεύομαι, 2. άναγορεύομαι διδάκτωρ.
lavdërim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό έπαινος, ή έξύμνηση, τό παίνεμα, τό έγκώμιο, **lëvdatë**, **mburrje**.
lavdëròj, ρ. μετ. έπαινώ, ύμνώ, δοξάζω, εκθειάζω, έξυμνώ, **lavdërohem**, έπαινούμαι, έξυμνούμαι, έγκωμιάζομαι.
lavdi-a, ούσ. θ. ή δόξα, ό έπαινος, — **dëshmorëvet!** δόξα στους πεσόντες!
lavdiplotë, έπίθ. βλ. **i lavdishëm**.
lavdishëm (i) - lavdishme (e), έπίθ. ένδοξος, δοξασιμένος, παινεμένος, έπαινετός.
lavë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή λάβα (τῶν ήφαιστείων).
lavër-lavra, ούσ. θ. ή δουλιά στο χωράφι, **ka për** —, βόδι ζευγαριού.
lavjerrës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Φυσ. τό εκκρεμές, **pendulë**.
lavròj, ρ. μετ. 1. καλλιεργῶ, 2. άσκῶ, έπεξεργάζομαι, **lëvroj**.

lavrues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό καλλιεργητής, ό σταχαστής.
lebeti-a, ούσ. θ. βλ. **lemeri**, **tmerr**.
lebetitem, ρ. μέσ. τρομάζω, φρικιάζω, τρομοκρατούμαι.
leckamàn,-e, έπίθ. κουρελιάρης, κουρελής, ρακένδυτος, κουρελιάρικος.
leckamàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κουρελιάρης, ό κουρελής, ό ρακένδυτος, **i leckosur**.
leckë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό ράκος, κοιν. τό κουρέλι.
leckòs, ρ. μετ. κουρελιάζω, ξεσχίζω τά φορέματα, **greckos**.
leckosur (i, e), έπίθ. κουρελιάρης, κουρελιασιμένος, ρακένδυτος, ξεσχισμένος, **i greckosur**.
ledh-i, ούσ. άρ. ή ίλύς, κοιν. ή λάσπη του ποταμού, ό βούρκος, **lym**, **llucë**, 2. τό πρόσχωμα, τό έπίχωμα, περιτοίχισμα.
ledhatòj, ρ. μετ. χαϊδεύω, θωπεύω, **përkëdhel**, **ledhatohem**, χαϊδεύομαι, ζητῶ χαΐδια, χάδια.
ledhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό χάδι, τό χαΐδεμα, ή θωπεία, **përkëdhelje**, **dhelkë**.
legâl,-e, έπίθ. νόμιμος, έννομος, άντθ. **illegal**, παράνομος, έκνομος.
legalizim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή νομιμοποίηση, ή επικύρωση, ή θεώρηση, ή έπιβεβαίωση.
legalizòj, ρ. μετ. νομιμοποιῶ, επικυρώνω, θεωρῶ, βεβαιώνω.
legatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή πρεσβεία.
leguminoze-t, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά χεδροπά, τά ψυχανθῆ, τά έλλοβόκαρπα, **bishtajoret**.
legjendâr,-e, έπίθ. θρυλικός, μυθικός, ένδοξος, **lufta** —e, ό θρυλικός άγώνας, ό ένδοξος άγώνας.
legjendë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ό θρύλος, ό μύθος, 2. Γεωγρ. τό υπόμνημα.
legjiòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή λεγεώνα, ή λεγεών.
legjiònâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό λεγεωνάριος.
legjislaciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Νομ. ή νομοθεσία.

legjislativ,-e, ἐπίθ. νομοθετικός, **pushteti** —, ἡ νομοθετική ἐξουσία.
legjislatòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ νομοθέτης, **ligjëbërës**.
legjislaturë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ νομοθετική περίοδος.
legjitim,-e, ἐπίθ. νόμιμος, **kërkesat** —e, τὰ νόμιμα αἰτήματα.
leh, ρ. ἀμετ. γαυγίζω, ἄλυχτῶ, ὑλακτῶ, βαβίζω.
lehonë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ λεχώνα, ἡ λεχούσα, ἡ λεχώ.
lehtas, ἐπ. ἐλαφρά, εὐκόλα, **lehtazi**, **lehtë**.
lehtëazi, ἐπ. βλ. **lehtas**, **lehtë**.
lehtë, ἐπ. ἐλαφρά, ἐλαφρῶς.
lehtë (i, e), ἐπίθ. 1. ἐλαφρός, ἀβαρής, εὐκόλος, 2. Στρατ. εὐκίνητος.
lehtësi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ εὐκολία, **me** —, χωρὶς δυσκολία, μέ εὐκολία, 2. ἡ χάρη, **ma bën këtë** —, μοῦ κάνεις αὐτὴ τὴ χάρη, τὴ διευκόλυνση, **lehtësim**.
lehtësim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ διευκόλυνση, 2. τὸ ξαλάφρωμα, ἡ ἀνακούφιση, **ndjej një** —, αἰσθάνομαι ἀνακούφιση.
lehtësòj, ρ. μετ. 1. ἐλαφρώνω, διευκολύνω, 2. ἀνακουφίζω, μετριάζω.
lehtësües-e, ἐπίθ. Νομ. ἐλαφρυντικός, **rrethana** —e, ἐλαφρυντικές περιστάσεις (συνθῆκες), **lehtësonjë**.
léj, ρ. ἀμετ. 1. γεννῶ, 2. ἀνατέλλω, **leu dielli**, ἀνέτειλε ὁ ἥλιος, ἀντθ. **perëndon**.
léje-léja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἄδεια, **marr** —, παίρνω ἄδεια, **jap** —, δίνω ἄδεια, **një javë** —, μιὰ βδομάδα ἄδεια, **me —n tua**, μέ τὴν ἄδειά σας.
lejekalim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἄδεια διόδου, διαβάσεως, τὸ φύλλον πορείας.
léjë-a, οὐσ. θ. βλ. **leje**.
lejlék-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, 1. Ζωολ. (Ciconia) ὁ πελαργός, τὸ λελέκι, 2. εἶδος κόσσας, δρεπανιοῦ.
lejòj, ρ. μετ. ἐπιτρέπω, ἀφήνω, **jap leje**.

lejore, ἐπίθ. Γραμμ. παραχωρητική, **fjali** —, παραχωρητικὴ πρόταση.

lejùeshëm (i) - lejùeshme (e), ἐπίθ. ἐπιτρεπόμενος, πού ἐπιτρέπεται.

lek-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ λέκ, ἡ νομισματικὴ μονάδα τῆς Ἀλβανίας.

leksion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ διάλεξη, ἡ ὁμιλία, ἡ διδασκαλία, **ndjek —et**, παρακολουθῶ τὰ μαθήματα, τίς παραδόσεις.

lektòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ὁμιλητής, ἐκεῖνος πού κάνει τὴ διάλεξη.

leksik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ λεξιλόγιο.

leksikograf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ λεξικογράφος.

leksikografi-a, οὐσ. θ. ἡ λεξικογραφία, ἡ ὀνοματολογία.

leksikografik,-e, ἐπίθ. λεξικογραφικός.

leksikòr,-e, ἐπίθ. λεξικός, λεξικολογικός.

lemeri-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ φρίκη, ὁ τρόμος, ὁ φόβος, ὁ πανικός.

lemeris, ρ. μετ. προξενῶ φρίκη, τρομάζω, πανικοβάλλω, **lemeritem**, μέ πιάνει φρίκη, τρομάζω **lemerisem**, **tmerohem**.

lemerishëm (i) - lemerishme (e), ἐπίθ. φρικτός, τρομακτικός, τρομερός.

lemëzòj, ρ. ἀμετ. ἔχω λόξυγγα, λυγγιέμαι, λυγκιάζομαι.

lemzë-a, οὐσ. θ. ὁ λόξυγγας, **mëzë —a**, μέ πιάνει ὁ λόξυγγας.

lende-lendja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ βαλανίδι, **lend**.

leninist,-e, ἐπίθ. λενινιστικός, λενινικός.

leninist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ λενινιστής, ὁ ὀπαδός τοῦ λενινισμοῦ, θηλ.—e.

leninizëm-leninizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ λενινισμός.

leopard-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ζωολ. (Felis leopardus) ἡ λεοπάρδαλις, ἡ λεοπάρδαλη.

lepe! ἐπ. βλ. **urdhëro!**
lepidopterë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ.

Ζωολ. τὰ λεπιδόπτερα, κοιν. οἱ ψυχές, οἱ πεταλοῦδες.

lepra, οὐσ. θ. Ἰατρ. ἡ λέπρα.

lepur-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **lépuj**, **lepra**, Ζωολ. (*Lepus timidus*) ὁ λαγός ὁ κοινός, Μετφ. **i ka hyrë** — **i në bark**, εἶναι φοβιτσιάρης, καταφοβισμένος, — **i butë**, (*Lepus cuniculus*) ὁ κόνικλος, κοιν. τὸ κουνέλι.

lepurushë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ λαγουδίνα, ἡ θηλυκιά τοῦ λαγοῦ.

lepurushkë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, τὸ λαγόπουλο, τὸ λαγουδάκι, **kaçorr**.

leqe-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. οἱ κάτω τένοντες, βλ. ἐνικ. **lak**.

leqe-leqja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ κηλίδα, ὁ λεκές, **njollë**.

leqendis, ρ. μετ. ἐξασθενίζω, ἀδυνατίζω (σωματικά ἢ ἡθικά), πικραίνω, **leqendisem**, ἐξασθενίζω, πικραίνομαι.

leqikë-a, οὐσ. θ. Βοτ. (*Lactuca sativa*) ἡ λακτούκη ἢ θρίδαξ ὁ ἡμερος, κοιν. τὸ μαρούλι, **marule**.

lerë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, βλ. **zhyl**.

lerë-t (të), οὐσ. οὐδ. βλ. **lindja**.

lesë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ σβάρνα, τὸ βωλοκόπι, ὁ βωλοκόπος, **trinë**.

lesim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, τὸ σβάρνισμα, τὸ βωλοκόπημα.

lesòj, ρ. μετ. σβαρνίζω, βωλοκοπῶ, **trinoj**.

lesh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ra**, οὐσ. οὐδ. — **të**, 1. τὸ μαλλί, τὸ τρίχωμα, τὸ ἔριον, — **rudë**, τὸ μαλακό, τὸ λεπτό, τὸ ροῦντο μαλλί, Μετφ. — **e li**, μαλλιά κουβάρια, 2. τὰ μαλλιά, **flokët**.

leshdredhur, ἐπίθ. κατσαρομάλλης, σγουρός, **kaçurrel**.

leshko-ja, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, βλ. **sylesh**.

leshtërik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, τὸ φύκι, τὰ φύκια.

leshtë (i. e), ἐπίθ. 1. μάλλινος, 2. προβάτινος, πρόβιος, **qumësht i** —, πρόβιο γάλα, 3. Μετφ. πράος, ἀπονήρευτος, κουτούτσικος, ἀφελής.

leshtor-e, ἐπίθ. μαλλιαρός, τριχωτός, δασύτριχος, μαλλερός.

leshverdhë, ἐπίθ. ξανθός, ξανθομάλλης, ξανθομαλλούσα, ξανθομάλλα.

letër-letra, οὐσ. θ. πληθ. **letra**, 1. ἡ ἐπιστολή, τὸ γράμμα, — **e hapur**, ἀνοιχτή ἐπιστολή, 2. τὸ χαρτί (γραψίματος), 3. τὸ χαρτοπαίγνιο, τὸ χαρτί (τῆς τράπουλας).

letërkëmbim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ ἀλληλογραφία, **korrespondencë**.

letërkredenciale-t, οὐσ. θ. πληθ. τὰ διαπιστευτήρια (γράμματα).

letërnjoftim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, ἡ ταυτότητα, τὸ πιστοποιητικὸν ταυτότητας, τὸ δελτίο ταυτότητας.

letërsi-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ λογοτεχνία, ἡ φιλολογία, — **a shqipe**, ἡ ἀλβανικὴ λογοτεχνία, **literaturë**.

letërshpërndarës - i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ διανομέας, ὁ ταχυδρομικὸς διανομέας.

letërthirrje-letërthirrja, οὐσ. θ. πληθ. —, Νομ. ἡ κλήση.

letërthithëse-letërthithësja, οὐσ. θ. πληθ. —, τὸ στουπόχαρτο, ὁ ἀπορροφητικὸς χάρτης.

leton-e, ἐπίθ. λεττονικός.

leton-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ Λεττονός.

letrâr-e, ἐπίθ. λογοτεχνικός, φιλολογικός, **revistë** — **e**, λογοτεχνικό περιοδικό.

letrâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ λογοτέχνης, ὁ φιλόλογος, ὁ ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων.

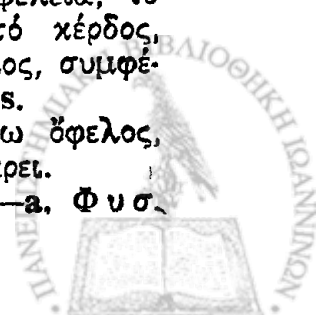
leukocit-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, τὸ λευκὸ αἰμοσφαίριο, τὸ λευκοκύτταρο, ἰδίως στὸν πληθ. — **e**, τὰ λευκὰ αἰμοσφαίρια.

levënd,-e, ἐπίθ. λεβέντης.

leverdi-a, οὐσ. θ. ἡ ὠφέλεια, τὸ ὄφελος, τὸ συμφέρο, τὸ κέρδος, **s'kam** —, δέν ἔχω ὄφελος, συμφέρο, κέρδος, **dobi, interes**.

leverdis, ρ. ἀπρόσ. ἔχω ὄφελος, **s'më** —, δέν μέ συμφέρει.

levë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, Φυσ.

ὁ μοχλός, ὁ λαστός, Μετφ. ἡ κινήτρια δύναμη, τό μέσο.
leverdisshëm (i) - leverdisshme (e), ἐπίθ. συμφορτικός, ἐπικερδής.
levrëk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, Ζωολ. (Morone labrax) ὁ λάβραξ, κοιν. τό λαβράκι (ψάρι).
lexim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό διάβασμα, ἡ ἀνάγνωση, **libër** —, τό ἀναγνωστικό, **sallë —i**, τό ἀναγνωστήριο.
lexòj, ρ. μετ. διαβάζω, ἀναγινώσκω, **këndoj**.
lexònjës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἀναγνώστης, **këndonjës**.
lexùeshëm (i) - lexùeshme (e), ἐπίθ. εὐανάγνωστος, εὐκολοδιάβαστος, **shkrim i —**, εὐανάγνωστη γραφή.
lezeçëm (i) - lezeçme (e), ἐπίθ. εὐχάριστος, τερπνός, νόστιμος.
lë, ρ. μετ. 1. ἀφήνω, ἐγκαταλείπω, 2. ἐπιτρέπω. **më** —, ἐπιτρέψέ μου, **e — pas dore**, δέν ἐνδιαφέρομαι, δέν φροντίζω, 3. **e — pas, α)** προσπερῶ, **β)** πεθαίνω, τόν ἀφήνω πίσω.
lëftòj, ρ. ἀμετ. καί μετ. βλ. **luftoj**, Μετφ. **më lëfton zemra**, μοῦ χτυπάει ἡ καρδιά.
lëkùe-lëkòni, lëkòi, οὐσ. ἄρ. πληθ. **lëkòj**, Βοτ. (Nymphaea alba) νυμφαλα ἡ λευκή, κοιν. νούφαρο, νεροκολοκυθιά, πλατομαντήλα κλπ.
lëkùnd, ρ. μετ. δονῶ, ταλαντεύω, λικνίζω, κουνῶ, κλονίζω, **tund, lëkundem**, ταλαντεύομαι, ἀμφιταλαντεύομαι.
lëkundje - lëkundja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ δόνηση, ἡ ταλάντευση.
lëkundshëm (i) - lëkundshme (e), ἐπίθ. ταλαντευόμενος, ἀσταθής.
lëkurë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. τό δέριμα, τό τομάρι, τό πετσί, 2. ὁ φλοιός (δέντρων). ἡ φλούδα, —a e mollës, ἡ φλούδα τοῦ μήλου.
lëkurës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ γδάρτης.
lëkurhollë, ἐπίθ. 1. λεπτόδερμος, 2. λεπτόφλουδος, φτενόπετσος.

lëkurtë (i, e), ἐπίθ. δερμάτινος, πέτσινος.
lëkurtrashë, ἐπίθ. χοντρόδερμος, παχύδερμος, Μετφ. ἀναίσθητος.
lëmë-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **lëmënj**, τό ἄλωνι, —i i parë, τό πρῶτο ἄλωνι, Μετφ. τό πεδίλο (δράσης ἐπιστημονικῆς ἢ καλλιτεχνικῆς κλπ.).
lëmishte - lëmishtja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. μικρά ξυλάκια, 2. τά σκουπίδια.
lëmòj, ρ. μετ. 1. ρινίζω, λειαίνω, 2. χαϊδεύω, θωπεύω.
lëmoshë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ ἐλεημοσύνη, 2. τά κόλλυβα ἢ ἄλλα φαγώσιμα πού μοιράζονται γιά τίς ψυχές τῶν ἀποθαμένων.
lëmsh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό κουβάρι, Γεωγρ. ἡ ὑδρόγειος, ἡ γήινη σφαίρα, Μετφ. **u mblohdh e u bë** —, μαζεύτηκε κουβάρι, **u bë puna** —, μπερδεύτηκε ἡ δουλιὰ.
lëmùar (i, e), ἐπίθ. λειῶς, γλιστερός.
lëndë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ ξυλεία, ἡ ξυλική, 2. ἡ ὕλη, τό ὕλικό, —t e para, οἱ πρῶτες ὕλες, οἱ ἀκατέργαστες ὕλες, 3. Μετφ. —t e mësimi, οἱ ὕλες, τά μαθήματα, ἡ διδακτική ὕλη.
lëndinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ πρασινάδα, τό γρασίδι, 2. πράσινο μικρό λειβάδι, χέρσος, ἀκαλλιέργητος τόπος, λειβάδι.
lëndòj, ρ. μετ. ἐρέθίζω (τήν πληγή), θλίβω, **më lëndoi plagën**, μοῦ ἐρέθισε τήν πληγή, **më lëndoi zemrën**, μέ κέντησε στήν καρδιά.
lëndòr.-e, ἐπίθ. ὕλικός, **bota —e**, ὁ ὕλικός κόσμος.
lënë (i, e), ἐπίθ. 1. τρελλός, παλαβός, ἀνισόρροπος, 2. ἀφημένος, ἐγκαταλειμμένος.
lëng-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **lëngje**, ὁ ζωμός, τό ζουμί, ὁ χυμός, Φυσ. τό ὑγρό, **trupat e —ët**, τά ὑγρά σώματα.
lëngatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀρρώστια, ἡ ἀσθένεια, ἡ νόσος, — e tokës, ἡ ἐπιληψία, ὁ σελη-

νιασμός, —a e hënës, ή επίληψία, ό σεληνιασμός, **epilepsia**.
lëngësirë-a, ούσ. θ. ό χυμός (των δέντρων, των φρούτων).
lëngshëm (i) - lëngshme (e), έπίθ. 1. νερούλος, ύγρός, 2. ζουμερός.
lëngët (i, e), έπίθ. ρευστός, ύδατώδης, νερούλος, ζουμερός, Φυσ. **trup i** —, ύγρό σωμα.
lëngëtore - lëngëtorja, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τά ύγρά, (σύμφωνα), I, II, r, rr, **likuide**.
lëngëzim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Βιολ. ή έκκριση, **sekrecioni**.
lëngim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή άδιαθεσία, τό νόσημα, ή άδυναμία, 2. ή ασθένεια, 3. ό τύφος, **tifo**.
lëngòj, ρ. άμετ. ασθενώ, ύποφέρω, πάσχω από άρρώστια, είμαι άρρωστος. **lëngon nga kolla e keqe**, πάσχει από φθιση.
lëprij, ρ. μετ. γλείφω, λείφω (μήτή γλώσσα).
lëprietë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Rumex*) τό λάπαθο, τό λάπατο.
lëpushë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. 1. (*Petasites officinalis*) πετασίτης ό φαρμακευτικός, κοιν. κωλοπάνα, 2. (*Verbascum thapsiforme*) βερμπάσκον, κοιν. φλόμος, κυματόφυλλο, μελίσσαντρος, άλεπούσι κλπ.
lërim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή καλλιέργεια. τό όργωμα, —i i **tokës**, ή καλλιέργεια, τό όργωμα τής γής, **lëvrin**.
lërdi, ρ. μετ. καλλιεργώ τήν γή, όργώνω. **lëvroj**.
lëshim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή άπόλυση, ή έξαπόλυση, 2. ή ύποχώρηση, ή παράβλεψη, ή παραχώρηση. **hëj** —e, κάνω ύποχωρήσεις, ύποχωώ.
lëshoi, ο. μετ. 1. άφήνω, άπολύω, άπολύνω. — **qenin**, άπολύνω τό σκυλί, 2. ρίχνω, έξαπολύω, **dielli lëshon rrezet**, ό ήλιος ρίχνει τics άχτίδες, 3. Μετφ. — **lot**, κλαίω, — **gruan**, γωοίζω τή γυναίκα, ρ. άμετ. άνοίγω,

άνθω, **lëshoi trëndafili**, άνοιξε, άνθησε ή τριανταφυλλιά, μπουμπούκιασε, **lëshoi bleta**, έρριξε τό μελίτσι, **lëshohem**, πετιέμαι, πετάζομαι, όρμώ.
lëndatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό έπαινος, τό παίνεμα, ό κοιμπασμός, ή έξύμνηση.
lëndim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **lëndatë**, **mburrje**.
lëndòj, ρ. μετ. έπαινώ, παινώ, έγκωμιάζω, έξυμνώ, δοξάζω, **lëndohem**, ύπερηφανεύομαι, καυχώμαι, παινιέμαι, καυχησιολογώ, δοξάζομαι.
lëviz, ρ. άμετ. κινούμαι, κουνιέμαι, ρ. μετ. κουνώ, βάζω σέ κίνηση.
lëvizës,-e, έπίθ. κινητήριος, **forcat** —e, οί κινητήριες δυνάμεις.
lëvizshëm (i) - lëvizshme (e), έπίθ. κινητός, εύκίνητος.
lëvizje-lëvizja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή κίνηση, 2. ή κυκλοφορία, —a e **rrugës**, ή κυκλοφορία του δρόμου, 3. Στρατ. ή μετακίνηση. — **trupash**, μετακινήσεις στρατευμάτων, 4. τό κίνημα. —a **revolucionare**, τό έπαναστατικό κίνημα, —a **punëtore**, τό έργατικό κίνημα, —a **nationalclirimtare**, τό έθνικο-άπελευθερωτικό κίνημα.
lëvizòr,-e, έπίθ. κινητικός, πού μεταδίδει κίνηση.
lënozheë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό τσόφλι, τό τσέφλι, τό κέλυφος, ή φλούδα, ό φλούδος, ή κόρα.
lëvriri, ρ. άμετ. κινούμαι, κυκλοσοώ, **qarkulloj**, **lëvis**.
lëvrin-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή καλλιέσκεια, τό δονωια, ή έπεξεργασία, 2. ή κυκλοσοοία.
lëvròj, ρ. μετ. 1. καλλιεργώ, 2. άτκώ, 3. έλαφοώνω. ο. άμετ. κινούμαι, κυκλοσοώ, **lëvriri**.
li-ri, ούσ. άρ. Βοτ. (*Clinus ustatissimum*) λίνον τό ώσφελιώτατον, κοιν. τό λινάοι, ή λινοκαλάμι, **farë liri**, ό λινασόσπορος, Μετφ. **lesh e** —, ή άνακατωσούρα, τό υπέροδεια, **u hën lësh e** —, έγιναν μαλλιά κουβάρια.

li-a, ούσ. θ. Ἰατρ. ἡ εὐλογία,
— **a e dhenvet**, ἡ προβατοβλογία,
ἡ ἀνεμοβλογία.
liberal,-e, ἐπίθ. φιλελεύθερος.
liberalizëm-liberalizmi, ούσ. ἄρ.
ὁ φιλελευθερισμός.
liberalizim-i, ούσ. ἄρ. ἡ φιλε-
λευθεροποίηση.
libër-libri, ούσ. ἄρ. πλ η θ. **libra**,
τό βιβλίο.
libralidhës-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—,
ὁ βιβλιοδέτης, θ η λ.—**e**, ἡ
βιβλιοδέτισσα.
librër-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ
βιβλιοπώλης, ὁ κάτοχος βιβλιο-
πωλείου.
librarí-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, τό
βιβλιοπωλεῖο.
librashitës-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—,
ὁ βιβλιοπώλης, θ η λ.—**e**, ἡ βι-
βλιοπώλισσα.
librezë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—**a**, τό
βιβλιάριο, τό βιβλιαράκι, — **ban-
ke**, τό βιβλιάριο τῆς τραπέζης,
τῶν καταθέσεων, — **kursimi**,
βιβλιάριο ταμιευτηρίου, ἀποτα-
μίευσης.
licë-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—, τό λύ-
κειο (σχολεῖο), — **u artistik**,
τό καλλιτεχνικό λύκειο, ἡ καλλι-
τεχνική σχολή.
liceist-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, —**a**,
ὁ μαθητής λυκείου, θ η λ.—**e**.
lider-i, ούσ. ἄρ. ὁ ἀρχηγός, ὁ ἡγέ-
της, — **i partisë**, ὁ ἀρχηγός τοῦ
κόμματος, **udhëheqës**.
lidh, ρ. με τ. 1. δένω, — **duaj**, δένω
δεμάτια, — **plagën**, δένω τήν
πληγή, 2. συνδέω, ἐνώνω, συν-
άπτω, **lidhem**, συνδέομαι, ἔχω
σχέσεις.
lidhëse-lidhësja, ούσ. θ. πλ η θ.—,
ὁ συνδετήρας, τό κορδόνι, τό δέ-
μα, — **këpucësh**, τό κορδόνι.
lidhëz-a, ούσ. θ. πλ η θ.—**a**,
1. Γραμμ. ὁ σύνδεσμος, 2. τό
δέμα, τό κορδόνι, ὁ συνδετήρας.
lidhje-lidhja, ούσ. θ. πλ η θ.—,
1. τό δέσιμο, ἡ σύνδεση, 2. ὁ δε-
σμός, ἡ σχέση, ἡ συνάφεια, — **et
kulturale**, οἱ ἐκπολιτιστικές σχέ-
σεις, — **miqësore**, φιλικές σχέ-
σεις, 3. ὁ σύνδεσμος, ἡ ἔνωση,

— **a e shkrimtarëvet**, ὁ σύνδε-
σμος τῶν συγγραφέων.
lidhër,-e, ἐπίθ. Γραμμ. ἀναφορι-
κή, **fjali —e**, ἀναφορική πρότα-
ση.
lidhore-lidhërja, ούσ. θ. καί
ἐπίθ. ἡ ὑποταχτική (ἔγκλι-
ση).
lidhur, ἐπ. 1. σχετικά, — **me...**,
σχετικά μέ... 2. δεμένον.
lidhur (i, e), ἐπίθ. δεμένος, **trup i**
—, δεμένο σῶμα, γεροδεμένο.
lidhura-t (të), ούσ. θ. πλ η θ. οἱ
ἀπόκριες, ἡ ἀποκριά.
lig (i) - ligë (e), ἐπίθ. 1. κακός,
2. ἀδύνατος, λιγνός, ἀχαμνός,
3. ἄρρωστος, πολύ ἄρρωστος,
4. ἀνανδρος, φοβιτσιάρης.
liga-t (të), ούσ. θ. πλ η θ. τό κα-
κό, **më marrsh** —, νά μου πάρεις
τό κακό, **të këqiat**.
ligatë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—**a**, βλ.
1. **këlbazë**, 2. τό ἔλος, ὁ βάλτος.
ligavéc-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**,
λεῖμναξ, κοιν. ὁ γυμνοσάλια-
γκας.
ligë-a (e), ούσ. θ. 1. τό κακό, ἡ
κακή ὥρα, 2. ἡ ἀρρώστια, 3. τό
ἀποχωρητήριο.
ligësi-a, ούσ. θ. πλ η θ. ἡ κακία,
τό μῖσος.
ligët (i, e), ἐπίθ. λιγνός, ἀχαμνός,
ἀδύνατος, ξερα(γ)κιανός.
ligsh, ἐπ. ἄσχημα, κακά, **më vjen**
—, μούρχεται κακά, λυπάμαι,
liksh, **shumë rëndë, keq**.
ligj-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**e**, ὁ νό-
μος, ὁ θεσμός, **jashtë —it**. ἐκτός
νόμου, παράνομα, 2. **ligjë-a**,
Γραμμ. ὁ κανόνας.
ligjdhënës-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—,
ὁ νομοθέτης, **ligjbërës**.
ligjëratë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—**a**,
1. ὁ λόγος, ἡ ὁμιλία, 2. Γραμμ.
ὁ λόγος, **pjesët e —s**, τὰ μέρη
τοῦ λόγου.
ligjëroj, ρ. ἄμετ. 1. ὁμιλῶ, ἀγο-
ρεύω, 2. **qaj me ligje**, μοιρολογῶ,
μοιρολογῶ.
ligjor,-e, ἐπίθ. νόμιμος, σύμφωνα
μέ τό νόμο.
ligjshëm (i) - ligjshme (e), ἐπίθ.
νόμιμος.
likardhë-a, ούσ. θ. Ἰατρ. ἡ ἀνε-
μοευλογία, **lingardhë**.

likén-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, Βοτ. ὁ λειχήν, ἡ λειχήνα, οἱ λειχήνες, εἶδος μύκητα.

likér-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, τό λικέρ, τό ἡδύποτο.

liksht, ἐπ. βλ. **ligisht**.

likuidatòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, 1. ὁ ἐξοφλητής, 2. πολιτ. ὁ λικβινταριστής.

likuidím-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἐξοφληση, ἡ ἐκκαθάριση, Μετφ. ἡ ἐξάλειψη, —i i **analfabetizmit**, ἡ ἐξάλειψη τοῦ ἀναλφαβητισμοῦ, **as-gjësimi**.

likuidòj, ρ. μετ. ἐξοφλῶ, ἐξαλείφω, διαλύω, ξεκαθαρίζω, ἐκκαθαρίζω.

likurjshtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Octopus) ὀκτάπους, τό χταπόδι, τό ὀχταπόδι, ὁ πολύπους, **oktapodh**.

lil-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **zambaku**.

lilák-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, Βοτ. (Syringa vulgaris) σύριγγξ ἡ κοινή, ἡ πασχαλιά, ἡ σύριγγα, λιλάς, **jargavan**, **lejlak**.

liliacé-të, ούσ. θ. πληθ.—, (Liliaceae) Βοτ. τὰ λειριοειδῆ (φυτά).

limàn-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ λιμένας, τό λιμάνι, **port**.

limë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό ρινί, ἡ λίμα.

limfë-a, ούσ. θ. ἡ λέμφος, ἡ λύμφη.

limfatik,-e, ἐπίθ. λεμφατικός, λυμφατικός, Μετφ. βλ. **i plogët**.

limòn-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, Βοτ. (Citrus limonium) ἡ λεμονιά, (κίτρος ἡ λεμονέα) καὶ τό λεμόνι, **limua**.

limonadë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ λεμονάδα.

limontòz-i, ούσ. ἄρ. τό ξινό, τό λεμοντόζ, τό κιτρικό ὀξύ.

limua-limoi, ούσ. ἄρ. πληθ. **limonj**, βλ. **limon**.

linacé-të, ούσ. θ. πληθ. (Linaceae) Βοτ. τὰ λινοειδῆ.

lind, ρ. μετ. 1. γεννῶ, 2. ἀνατέλλει (ὁ ἥλιος), **leu dielli**, ἀνέτειλε ὁ ἥλιος.

lindje-lindja, ούσ. θ. πληθ.—,

1. ἡ γέννηση, ὁ τοκετός, 2. ἡ ἀνατολή, — e **Afërme**, ἡ Ἐγγύς Ἀνατολή, — e **Largme**, ἡ Ἄπω Ἀνατολή, 3. ἡ ἀνατολή (τοῦ ἡλίου).

lindòr,-e, ἐπίθ. ἀνατολικός, ἀνατολίτικος.

linguist-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ γλωσσολόγος, **gjuhëtar**, **glosolog**.

linguistik,-e, ἐπίθ. γλωσσολογικός.

linguistikë-a, ούσ. θ. ἡ γλωσσολογία, **gjuhësia**.

linkthi, ἐπ. καλπάζοντας, **me të shpejtë**.

linotip-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ λινотυπία, λινотυπική μηχανή.

linotipist-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ λινотύπης.

linjit,-i, ούσ. ἄρ. Ὀρυκτ. ὁ λιγνίτης, ὁ ξυλίτης, ὁ φαιάνθραξ.

lipacák-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, καὶ ἐπίθ. βλ. **lypës**, θηλ.—e.

lipë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. ἡ φιλύρα, ἡ φλαμουριά, τό φλαμούρι, ἡ τιλία, **bliri**.

liqén-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ἡ λίμνη, **gjol**.

lirë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. Μουσ. ἡ λύρα, 2. ἡ λύρα (νόμισμα).

lirë, ἐπ. 1. φτηνά, εὐθυνά, 2. ἐλεύθερα, φαρδιά, ὄχι στενά.

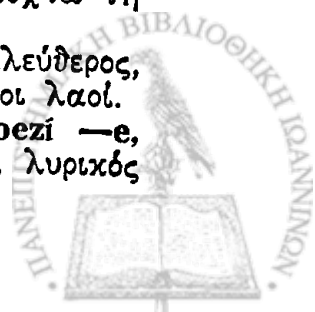
lirë (i, e), ἐπίθ. 1. ἐλεύθερος, λεύτερος, **popull i —**, ἐλεύθερος λαός, **hyrje e —**, ἐλεύθερη εἴσοδος, ἐλευθέρη εἴσοδος, **kohë e —**, ὁ λεύτερος καιρός, **përkthim i —**, ἐλεύθερη μετάφραση, 2. φτηνός, **jo i shtrenjtë**.

lirësi-a, ούσ. θ. ἡ φτήνεια, ἡ φτήνια, ἡ φθήνια, ἀντθ. **shtrenjtësi**.

liri-a, ούσ. θ. Φιλοσ. ἡ λευτεριά, ἡ ἐλευθερία, —a e **fjalës**, ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου, —a e **shtypit**, ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου, —**të demokratike**, οἱ δημοκρατικές ἐλευθερίες, **fitoj —në**, ἀποχτῶ τῆ λευτεριά.

liridashës,-e, ἐπίθ. φιλελεύθερος, **popujt —**, οἱ φιλελεύθεροι λαοί.

lirik,-e, ἐπίθ. λυρικός, **poezi —e**, λυρική ποίηση, **poet —**, λυρικός ποιητής.

- lirím-i**, ούσ. ἄρ. 1. Νομ. ἡ ἀπόλυση, — **kondicional**, ἀπόλυση μέ δρους, 2. **dëftesë —i**, τό ἀπολυτήριο (σχολείου).
- lirisht**, ἐπ. ἐλεύθερα, λεύτερα, **folë —**, μίλα ἐλεύθερα.
- lirizëm-lirizmi**, ούσ. ἄρ. ὁ λυρισμός.
- liròj**, ρ. μετ. 1. ἐλευθερώνω, ἐλευθερώνω, λυτρώνω, ἀπελευθερώνω, 2. ἀδειάζω, ἐκκενώνω, — **shtëpënë**, ἀδειάζω, ἐκκενώνω τό σπίτι, **i — vendin**. τοῦ παραχωρῶ τῆ θέση, 3. χαλαρώνω, — **brezin**, χαλαρώνω τό ζωνάρι, 4. φτηναίνω, — **bukën**, φτηναίνω τό ψωμί, **lirohëm**, ἀπελευθερώνομαι, ἀπολύομαι, ἀπαλλάσομαι.
- lirshëm**, ἐπ. 1. χαλαρά, 2. ἐλεύθερα, εὐρύχωρα, ἄνετα.
- lis-i**, ούσ. ἄρ. πληθ. —**a**, Βοτ. ἡ βαλανιδιά, ἡ δρύς, **dushk**.
- lisën-lisna**, ούσ. θ. πληθ. **lisna**, Βοτ. (*Thymus serpyllum*) θύμος, κοιν. τό θυμάρι.
- listë-a**, ούσ. θ. πληθ. —**a**, ὁ κατάλογος, ὁ πίνακας, **lista e nxënësve**, ὁ κατάλογος τῶν μαθητῶν, —**a e gjellëve**, ὁ κατάλογος τῶν φαγητῶν, τό μενού.
- litâr-i**, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, τό σχοινί, τό σκοινί, **tërkuzë**, **konop**, **tërsirë**.
- literaturë-a**, ούσ. θ. πληθ. —**a**, βλ. **letërsi**.
- litër-litri**, ούσ. ἄρ. πληθ. **litra**, τό λίτρο, ἡ λίτρα.
- litografi-a**, ούσ. θ. ἡ λιθογραφία.
- litografik-e**, ἐπίθ. λιθογραφικός.
- lituân,-e**, ἐπίθ. λιθουανικός.
- lituân-i**, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ὁ Λιθουανός, θηλ. —**e**, ἡ Λιθουανή.
- livadh-i**, ούσ. ἄρ. πληθ. —**e**, τό λειβάδι, τό λιβάδι, **çair**, **luadh**, **çajre**.
- livandë-a**, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. Βοτ. (*Lavandula*) ἡ λαβάντα καί λαβαντίς, κοιν. λεβάντα, χαμολίβανο, λιβανάκι, 2. τό ἀρωματικό αἰθέριο ἔλαιο, ἡ λεβάντα.
- livare-livarja**, ούσ. θ. πληθ. —,
- ὁ καταρράκτης, **katarakt**, **lifqer**, **ujvarë**.
- livrizë-a**, ούσ. θ. πληθ. —**a**, Ζωολ. (*Taenia solium*) ταινία ἡ μονήρης ἢ ἔνοπλος ταινία, **shirit**.
- livròj**, ρ. ἀμετ. 1. βλ. **lëvrij**, 2. ρ. μετ. βλ. **lëròj**, καλλιεργῶ.
- loço**, ἐπίθ. βλάκας, ἀφελής, **sylesh**.
- lodër-lodra**, ούσ. θ. πληθ. **lodra**, 1. τό παιχνίδι, —**at e fëmijëve**, τά παιχνίδια τῶν παιδιῶν, 2. τό τύμπανο, τό ντέφι, Μετφ. τέχνασμα, μανούβρα, **dredhí**.
- lodròj**, ρ. ἀμετ. χορεύω, πετῶ ἀπό χαρά, ρ. μετ. κάνω νά χορεύει.
- lodh**, ρ. μετ. κουράζω, καταπονῶ, ἔξαντλῶ, **lodhëm**, κουράζομαι.
- lodhët (i, e)**, ἐπίθ. κουρασμένος, κατάκοπος, **i lodhur**.
- lodhje-lodhja**, ούσ. θ. ἡ κούραση, ἡ κόπωση, **ndjej —**, αἰσθάνομαι κούραση, κόπωση.
- lodhshëm (i) - lodhshme (e)**, ἐπίθ. κουραστικός, ἐπίπονος, ἔξαντλητικός, **udhëtim i —**, κουραστικό ταξίδι, **punë e —e**, κουραστική δουλιά.
- lodhur (i, e)**, ἐπίθ. κουρασμένος, ἀποκαμωμένος, κατάκοπος, **i lodhët**.
- lofatë-a**, ούσ. θ. πληθ. —**a**, Βοτ. ἡ κουτσουπιά, **lajthatë**.
- logaritëm - logaritmi**, ούσ. ἄρ. πληθ. **logaritme**, Μαθ. ὁ λογάριθμος.
- logjik,-e**, ἐπίθ. λογικός, **përfundimí —**, τό λογικό συμπέρασμα.
- logjikë-a**, ούσ. θ. Φιλοσ. ἡ λογική, —**a dalektike**, ἡ διαλεκτική λογική, —**a formale**, ἡ τυπική λογική.
- logjikshëm (i) - logjikshme (e)**, ἐπίθ. λογικός, συνετός, νοήμονας.
- lojbë-a**, ούσ. θ. πληθ. —**a**, Ζωολ. (*Lichia amia*) ἡ λιχία ἡ ἄμια (ψάρι).
- lojë-a**, ούσ. θ. πληθ. **lojna**, 1. βλ. **lodër**, 2. Στρατ. τά γυμνάσια.
- lojtâr-i**, ούσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ὁ παίκτης, ὁ παίχτης.
- lòjtur (i, e)**, ἐπίθ. ἀνισόρροπος,

τρελλός, μισότρελλος, φευγάτος.
lokàl,-e, ἐπίθ. τοπικός, ἐγχώριος, ἐντόπιος, ντόπιος, *festë —e*, τοπική ἑορτή, Ἰατρ. *anestezi —e*, τοπική ἀναισθησία.
lokàl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, τό κέντρο (καφενεῖο, κλπ.), τό κατάστημα.
lokalist,-e, ἐπίθ. τοπικιστικός, καὶ οὐσ. ἄρ. καὶ θηλ. ὁ τοπικιστής.
lokalitët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, 1. ἡ τοπική διοίκηση, 2. τοποθεσία.
lokalizëm-lokalizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ τοπικισμός.
lokalizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐντόπιση, ὁ ἐντοπισμός.
lokalizòj, ρ. μετ. ἐντοπίζω, **lokali-zohem**, ἐντοπίζομαι.
lokomotivë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀτμάμαξα, ἡ ἀτμομηχανή.
lopâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*ë*, ὁ γελαδάρης, ὁ γελαδοβοσκός,
lopear, luar, bari lopësh.
lopatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, τό φτυάρι.
lopatëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, Ζωολ. βλ. **bishtfultere.**
lopë-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, ἡ ἀγελάδα, ἡ γελάδα.
los, ρ. ἀμετ. βλ. **luaj, loz.**
lot-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, τό δάκρυ, **dredh —**, δακρύζω, χύνω δάκρυα, κλαίω.
lotari-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό λαχείο, ὁ λότος.
lotòj, ρ. ἀμετ. δακρύζω, **derdh lot, qaj, loton hardhia**, στάζει, δακρύζει τό κλήμα, **pikon.**
loz, ρ. ἀμετ. καὶ ρ. μετ. 1. παίζω, **po —in fëmijët**, τὰ παιδιά παίζουν, 2. χορεύω, — **valle**, χορεύω, **luaj.**
lozonjâr,-e, ἐπίθ. παιγνιδιάρης, καπριτσ(ι)όζος.
lozhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, τό θεωρεῖο, ἡ λόζα (τοῦ θεάτρου).
luaj, ρ. μετ. καὶ ρ. ἀμετ. 1. παίζω, ἐμπαίζω, 2. κουνῶ, μετακινῶ, σαλεύω, Μετφ. — **menç**, τρελλαίνομαι, **loz.**
luàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*ë*, **luàj**, Ζωολ. (*Felis leo*) ὁ λέοντας, τό

λεοντάρι, τό λιοντάρι, ὁ λιόντας, θηλ.—*eshë*, ἡ λέαινα, Μετφ. γενναῖος, λιοντάρι.
lubí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, μυθολογικό τέρας ἀδηφάγο.
lubrifikànt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, τό ὑλικό γιὰ γρασσάρημα, ὑλικό ὀλισθηρό, γλοιῶδες, τό ὀρυκτέλαιο, τό γράσσο, λίπος μηχανῶν.
lubrifikòj, ρ. μετ. ἀλείφω μέ λίπος, λιπαίνω, λαδώνω (τίς ρόδες), **lyrësòj.**
lucë-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, 1. ἡ λάσπη, ἀκάθαρτο νερό, 2. ἐπ. λούτσα, μούσχεμα.
luejtshëm (i) - luejtshme (e), ἐπίθ. κινητός, **pasuri e —**, κινητή περιουσία.
luftanije - luftanija, οὐσ. θ. πληθ.—, Ναυτ. τό πολεμικό πλοῖο, τό πολεμικό, **anije luftë.**
luftâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*ë*, ὁ μαχητής, ὁ ἀγωνιστής, ὁ πολεμιστής, θηλ.—*e*, ἡ μαχήτρια, ἡ ἀγωνίστρια, ἡ πολεμιστρια, **luftëtar.**
luftaràk,-e, ἐπίθ. μαχητικός, ἀγωνιστικός, πολεμικός, **shpirt —**, μαχητικό, ἀγωνιστικό πνεῦμα.
luftë-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, —*ra*, 1. ὁ πόλεμος, —*a civile*, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, —*a partizane*, ὁ ἀντάρτικος, ὁ παρτιζάνικος πόλεμος, —*a patriotike*, ὁ πατριωτικός πόλεμος, **shpall —**, κηρύττω πόλεμο, 2. ὁ ἀγώνας, ἡ πάλη, —*a përdemkoracinë e socializmin*, ὁ ἀγώνας γιὰ τὴ δημοκρατία καὶ τό σοσιαλισμό, —*a e klasave*, ὁ ταξικός ἀγώνας, ἡ ταξική πάλη, —*a përdavarësi*, ὁ ἀγώνας γιὰ ἀνεξαρτησία.
luftënxitës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἐμπρηστής τοῦ πολέμου, ὁ φιλοπόλεμος.
luftëtâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*ë*, ὁ ἀγωνιστής, ὁ πολεμιστής, ὁ μαχητής, **luftar.**
luftim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e* ἡ μάχη, Μετφ. —*et e zemrës*, τό καρδιοχτύπι.
luftòj, ρ. ἀμετ. καὶ μετ. μάχομαι, ἀγωνίζομαι, πολεμῶ, καταπολεμῶ, παλεύω, — **për liri**,

ἀγωνίζομαι για λευτεριά, **lëftoj**.
lug-u, οὐ σ. ἄ ρ. πληθ. **lugj**, **lugje**, 1. τὸ ξύλινο ἢ πέτρινο αὐλάκι νεροῦ, τὸ λούκι, — **u i mullirit**, τὸ ξύλινο αὐλάκι τοῦ νερόμυλου, ἢ χοάνη, 2. Ἄνατ. ἢ λεκάνη, — **u i qafës**, ὁ σβέρκος, ὁ τράχηλος, 3. γενικά κάθε τί τὸ κοῦλον.

lugât-i, οὐ σ. ἄ ρ. πληθ. **lugét**, **lugetër**, ὁ βρυκόλακας, τὸ φάντασμα.

lugë-a, οὐ σ. θ. πληθ.—, τὸ κουτάλι, — **kafje**, **çaji**, τὸ κουτάλι τοῦ καφέ, τοῦ τσαγιοῦ, — **gjelle**, κουτάλι φαγητοῦ καὶ ἡ χουλιάρρα, ἢ κουτάλα.

luginë-a, οὐ σ. θ. πληθ.—**a**, ἡ κοιλάδα, τὸ λαγκάδι.

luhàs, ρ. μετ. καὶ ρ. ἀ μετ. (ἄ ὀ ρ. **luhata**), αἰωρῶ, κουνῶ, τάλαντεύω, κλυδωνίζω, — **djepin**, κουνῶ τὴν σαμαρίτσα, Μετφ. **çmimet luhasin**, οἱ τιμές διακυμαίνονται.

luhâtje-luhâtja, οὐ σ. θ. πληθ.—, 1. Φυσ. ἢ αἰώρηση, ἢ αἰώρησις (τοῦ ἐκκρεμοῦς), 2. ἡ διακύμανση.

luks-i, οὐ σ. ἄ ρ. πληθ.—**e**, ἡ πολυτέλεια, ἡ χλιδή, τὸ λούσσο, ἡ τρυφή, **gjëra —i**, εἶδη πολυτελείας, **ky është —**, αὐτὸ εἶναι πολυτέλεια.

luksòz,-e, ἐπίθ. πολυτελής, **botim —**, πολυτελής ἔκδοση.

lukth-i, οὐ σ. ἄ ρ. 1. τὸ στομάχι, 2. τὸ στόμιο τῆς βρύσης.

lulbukur-i, οὐ σ. ἄ ρ. Βοτ. (*Dianthus barbatus*) διανθος ὁ γενειοφόρος, κοιν. φραγκογαρύφαλλο, **lloj karafili**.

lule-lulja, οὐ σ. θ. πληθ.—, τὸ ἄνθος, τὸ λουλούδι, Μετφ. **në — të ballit**, στό μέτωπο, στό μέσον τοῦ μετώπου, **në —n e djalërisë**, στό ἄνθος τῆς νεότητος.

lule alle - lule allja, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Impatiens*) βαλσαμίνη ἢ μή μοῦ ἄπτου ἢ βοτάνι τῆς ἁγίας Κατερίνας ἢ μή μοῦ ἄπτου.

lule blete, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. 1. μέλισσα ἢ φαρμακευτική, τὸ μελισσοβότανο, τὸ μελισσόχορτο,

2. (*Lonicera caprifolium*) αἰγόκλημα ἢ λονικερία, **lule mustak**.
lule bore, οὐ σ. θ. Βοτ. ἡ ὄρτενσία.

lule dele - lule delja, οὐ σ. θ. πληθ.—, βλ. **lule shqerre**.

lule dielli, οὐ σ. ἄ ρ. Βοτ. (*Helianthus annuus*) ἡλίανθος ὁ ἐτήσιος, ὁ ἥλιος, τὸ λιοτήρι.

lulekâçe - lulekâçja, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Primula*) ἡ πριμούλη.

lule kadife - lule kadifja, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Tagetes*) ταγίτης, κοιν. ὁ κατιφές.

lule këmborë-a, οὐ σ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. ἡ καμπανούλη ἢ κωδωνίσκος, **dredhël**.

lule kumbonë-a, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. ἡ καμπανούλη, ἢ κωδωνίσκος, **dredhël**.

lule künde, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. βλ. **lulkuqi** 1.

lulekuqe - lulekûqja, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. ἡ παπαρούνα, ὁ μήκων, **lulkuqi**.

lule lakër - lule lakra, οὐ σ. θ. πληθ. **lule lakra**, Βοτ. (*botyris*) ἡ ἀνθοκράμβη, τὸ κουνουπίδι, ἡ μπρόκολα, παραπούλια.

lule mëllagë-a, οὐ σ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. τὸ πελαργόνιο, τὸ γεράνιο, **serden**.

lulenishte - lulenishtja, οὐ σ. θ. Βοτ. (*Balsamina*) ἡ βαλσαμίνη.

lule gumështore - lule gumështorja, οὐ σ. θ. Βοτ. (*Taraxacum officinale*) ταραξάκον τὸ φαρμακευτικό, κοιν. τὸ ἀγριομάρουλο, ἢ πικραλίδα, **lule dylli**, **bar tambli**.

lule sahati, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Passiflora caerulea*) παθανθές τὸ κυανοῦν, κοιν. ρολόγι ἢ τακελέκι, **lule krishti**.

lule sapuni, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. σαπωνάρια, **shkumbalja**.

lule shëmitri, οὐ σ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Chrysanthemum coronarium*) χρυσάνθεμον τὸ στεφανωματικόν καὶ ἀγιοδημητριατικά ἢ δημητριατικά καὶ ἡμερη τσιτσιμίδα, μαντηλίδα, καρπόνι, ἀργελάδες, **lule vjeshte**, **krizantemë**.

lule shqerre, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Bellis perennis*) βελλίσ ή πολυετής, τό λεγόμενο λευκανθές, κοιν. άσπρολούλουδο μαργαρίτα και μπέλλα.

luleshtrydhe - luleshtrydhja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. ή φράουλα ή χαμαικέρασος, **dredhëza**, **çileku**, **urtyta**.

lule vath-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Βοτ. (*Fuchsia*) ή φουξία, κοιν. σκουλαρίκι.

lule vjeshte, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. 1. (*Colchicum autumnale*) κοχλικόν τό φθινοπωρινόν, **gaçe**, **bar plakash**, 2. βλ. **lule shëmitri**, **krizantemë**.

lulëzim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή άνθηση, τό άνθισμα, 2. Μετφ. ή άκμή.

lulëzën, ρ. άμετ. άνθίζει, Μετφ. άκμάζει.

lulëzuar (i, e), έπίθ. άνθισμένος.

lulfin-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **bar thëllëze**.

lulishte - lulishtja, ούσ. θ. πληθ.—, ό άνθώνας, ό άνθόκηπος, ό δημόσιος κήπος.

lulkûq-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. Βοτ. (*Papaver rhoeas*) μήκων ή ροιάς, ή παπαρούνα, 2. ή έμμηνος περίοδος.

lum (i) - lume (e), έπίθ. καλότυχος, **i —i ti!** καλότυχος έσύ!

lumë-i, ούσ. άρ. πληθ. **lumenj**, τό ποτάμι, ό ποταμός.

lumëmàdh,-e, έπίθ. κακόμοιρος, δύστυχος, ταλαίπωρος.

lumëzi-lumëzezë, έπίθ. κακόμοιρος, άθλιος, ταλαίπωρος, άτυχος.

lumtë (të), έπ. μπράβο! εύγει! **të lumshin duart!** χαρά στά χέρια σου! **të — goja!** χαρά στό στόμα σου! (όταν τραγουδεϊ).

lumtëri-a, ούσ. θ. ή εύτυχία.

lumtërisht, έπ. εύτυχώς, κατά καλή τύχη, **për fat të mirë**.

lumtur (i, e), έπίθ. εύτυχής, εύτυχισμένος, τυχερός, **i lumur**.

lundër-lundra, ούσ. θ. πληθ. **lundra**, Ζωολ. (*Mustela lutra*) ή ένυδρίς, κοιν. βύδρα ή βίδρα ή νερόσκυλο, σκυλοπόταμο, **lundërz**, **vidër**, **vidërz**.

lundër-lundra, ούσ. θ. πληθ. **lundra**, 1. ή βάρκα, ή λέμβος, στενή και ρηχή βάρκα κωπηλασίας, 2. τό πορθμείο, ή σχεδία, τό πέραμα.

lundërtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βαρκάρης, **barkaxhi**, **lundrar**.

lundërz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **lundër**.

lundrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ναυσιπλοία, ή ναυτιλία, —**i lumor**, ή ποταμοπλοία.

lundròj, ρ. άμετ. πλέω.

lundrùeshëm (i) - lundrùeshme (e), έπίθ. πλωτός, πλεύσιμος.

lungë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό βύζοντας, έξόγκωμα πυώδες.

lugerbull-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Pelis lynx*) ό λύγξ, κοιν. ό ρήσος, θηλαστικό αϊλουροειδές, **rrëqebull**, **ris**.

lus, ρ. μετ. λατρεύω, ίκετεύω.

luspë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό λέπι.

lustër-lustra, ούσ. θ. ή στίλβωση, τό λουστράρισμα, ό λοϋστρος, ή λάμψη, τό λαμπήρισμα, ή στίλπνότητα, τό στίλβωμα.

lustraxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό λοϋστρος, ό λουστρατζής, ό στίλβωτής.

lustròj, ρ. μετ. λουστάρω, λουστρίζω, γυαλίζω, στίλβώνω.

lut, ρ. μετ. βλ. **lutem**.

lutem, ρ. μέσ. 1. παρακαλώ, **të lutem**, σέ παρακαλώ, 2. προσεύχομαι, **falem**.

lutës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ζητών, ό αίτῶν, ό αίτητής, ό ίκέτης, ό έκλιπαρών, ό ίκετεύων, ό προσευχόμενος, θηλ. **lutëse**.

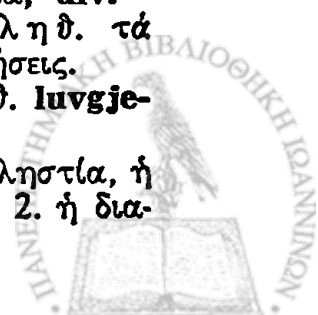
lutje-lutja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή αίτηση, **bëj —**, κάνω αίτηση, 2. ή δέηση, ή παράκληση.

lutrà-lutrani, ούσ. άρ. πληθ.—j, ό γίγαντας, άνδρας μελαψός μέ έξαιρετικά μεγάλο σῶμα, **div**.

lutura-t (të), ούσ. θ. πληθ. τά παρακάλια, οί παρακλήσεις.

lavgât-i, ούσ. άρ. πληθ. **lavgjetër**, βλ. **lugât**.

lavgji-a, ούσ. θ. 1. ή άπληστία, ή άδηφαγία, ή άχορτασιά, 2. ή δια-

βολιά, 3. άσκόσ, κοιν. κατσιούπι, shakull.
Iýej, ρ. μετ. (ά ό ρ. leva μετχ. lye r), 1. άλείφω, λαδώνω, 2. άσπρίζω, λευκαίνω, 3. βάφω, μπογιατίζω, χρωματίζω, lyhem, άλείφομαι, βάνω φιασίδι.
Iýer (i, e), έπίθ. άλειμμένος, Μετφ. λερωμένος, άνακατωμένος (σέ κακή πράξη), i pēr-lyer.
Iym-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ίλύς, ή λάσπη του ποταμού, ό βοϋρκος.
Iymërishte-Iymërishtja, ούσ. θ. πληθ.—, τόπος ίλυώδης, τελματώδης, βαλτότοπος.
Iyp, ρ. μετ. ζητῶ, διακονεύω, ζητῶ έλεημοσύνη, ζητιανεύω.
Iypës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό έπαίτης, ό ζητιάνος, Iyparak.
Iypësi-a, ούσ. θ. ή διακονιά, τό ζητιάνεμα, ή έπαιτεία.

Iypsem, ρ. μέσ. χρειάζομαι, είμαι άπαραίτητος, είμαι χρήσιμος, ρ. τριτοπρόσωπο, Iypset, χρειάζεται, më Iypset, μου χρειάζεται.
Iyrë-a, ούσ. θ. τό πάχος, τό λίπος, ή λίγδα, gjellë me —, φαγητό μέ λίγδα, μέ λίπος.
Iyrësòj, ρ. μετ. λιγδώνω, λαδώνω.
Iyrshëm (i) - Iyrshme (e), έπίθ. παχύς, λιπαρός, λιγδερός.
Iyshtër- - Iyshtra, ούσ. θ. πληθ. Iyshtra, 1. δ,τι φέρνει μαζύ του τό ποτάμι, 2. Μετφ. ό όχλος, τό πλήθος, (άνθρώπων), rremet.
Iyth-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. ό κάλος (στά δάχτυλα τῶν ποδιῶν), 2. μικρό σκληρό σπυράκι (πού βγαίνει στά χέρια), Iez.

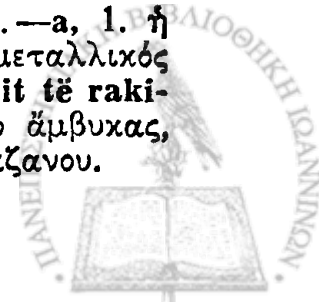
LI

LI, II, τό δέκατο έβδομο γράμμα του άλβανικού άλφάβητου.
Hac-i, ούσ. άρ. βλ. horasan.
Haf-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή λέξη, ό λόγος, ή συζήτηση, πληθ.—e, ή φλυαρία, τό κουτσομπολιό, fjalë, bisedë.
Hafazàn,-e, έπίθ. φλύαρος, πολυλογάς, φαφλατάς, λογάς, fjalaman.
Hafazán-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό φλύαρος, ό πολυλογάς, ό φαφλατάς.
Hafe-Hafja, ούσ. θ. πληθ. βλ. Haf.
Hagàp-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό έπώνυμο, τό έπίθετο, τό οικογενειακό όνομα, mbiemri, emri i familjes.
Hagár,-e, έπίθ. βλ. i kulluar.

Hagëm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό όχετός, ό ύπόνομος, τό σκάμμα, τό λαγούμι.
Hahtari-a, ούσ. θ. ή λαχτάρα, ό τρόμος, ή φρίκη, tmer.
Hahtaris, ρ. μετ. λαχταρίζω, τρομάζω, Hahtarisem, λαχταρίζω, τρομάζω (ό ίδιος), tmerroj.
Hamarinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή λαμαρίνα.
Hambë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή λάμπα, ό λαμπτήρας, ή λυχνία, —a elektrike, ό ήλεκτρικός λαμπτήρας, ή ήλεκτρική λάμπα, — me vaj guri, ή λάμπα πετρελαίου, — njëqind qirinjsh, λάμπα, λυχνία έκατά κεριών.
Hambík-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό λαμπίκο, 2. ό λαμπίκος, άποστακτήρ.

Hamburit, ρ. ἀμετ. λάμπω, φωτοβολῶ, κάμνω πολύ φῶς, **ndrit**.
Hap, ρ. μετ. 1. λάπτω, **qeni po** — **ujë**, τό σκυλί λαφύσει (πίνει) νερό, γλύφω, ρουφῶ, χάφτω (ἐπί ζώων), πίνω, 2. φλυαρῶ, λέγω ἀνοησίες, κουταμάρες, **mos** —, μή φλυαρεῖς.
Hapazân-e, ἐπίθ. βλ. **Hafazan**.
Hapë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ἡ γλῶσσα, Μετφ. τό στόμα, **goja**, 2. ἡ γλῶσσα τῶν παπουτσιῶν, 3. γίδα μέ μεγάλα αὐτιά, 4. —**a e veshit**, τό πτερύγιο τοῦ αὐτιοῦ, 5. ὁ λαπάς.
Hapushë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, 1. Βοτ. (*Rumex*) τό λάπαθο, 2. τό φύλλο τοῦ ἀστακιοῦ τοῦ καλαμποκιοῦ.
Hastik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **Hastiqe**, τό ἐλαστικό, τό λάστιχο, τό καουτσούκ, **gomë**.
Hastòj, ρ. μετ. δίνω θάρος, χαϊδεύω, κακομαθαίνω (τά μικρά παιδιά).
Hashkë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, ἡ καταβολάδα (φυτοῦ), τό κατωρύκι, **përpajnë**.
Hërë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, ὁ πήχυς τοῦ χεριοῦ, τό ἀντιβράχιο, ὁ ἀντιβραχιονας, **përvesh —t**, ἀνασκουμπώνομαι.
Hixhë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, σταθμός λαματικῶν πηγῶν, λαματικά λουτρά.
Hoçkë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, βλ. **kokërdhok**.
Hogaçe-Hogaçja, οὐσ. θ. πληθ. —, τέλμα, λάσπη μέ νερό.
Hogari-a, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ὁ λογαριασμός, **punoj për** —, ἐργάζομαι γιά λογαριασμό... Μετφ. ὁ ἀπολογισμός, ἡ λογοδοσία, **jar** —, κάνω ἀπολογισμό, λογοδοτῶ, 2. ἡ λογιστική, 3. τό λογιστήριο.
Hogarit, ρ. μετ. λογαριάζω, ὑπολογίζω, Μετφ. **s'e** —, δέν τόν λογαριάζει, δέν τόν ὑπολογίζει.
Hogaritär-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ὁ λογιστής.
Hogaritje - Hogaritja, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ὁ ὑπολογισμός, 2. ἡ καταμέτρηση, ἡ ἀρίθμηση.
Hogore-Hogorja, οὐσ. θ. πληθ. —, Στρατ. τό χαράκωμα, τό πρό-

χωμα, **bëj** —, κάνω χαρακώματα, προχώματα.
Hohë-a, οὐσ. θ. 1. τό νερόχινο, ὁ ἀνεμοστρόβιλος, ἡ βροχή, **këtë mur e zë —a**, αὐτόν τόν τοῖχο τόν πιάνει ἡ βροχή, ὁ νοτιάς, 2. ἡ ὑγρασία, **të lashtat tani s'duan** —, τά σπαρτά τώρα δέν θέλουν ὑγρασία.
Høj-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**e**, 1. τό εἶδος, ἡ ποιότητα, **këtë — malli**, αὐτό τό εἶδος ἐμπορεύματος, — **mendimesh**, διάφορες σκέψεις, 2. τό εἶδος (στίς φυσικές ἐπιστημίες), ὑποδιαίρέσεις, τό ὑποεἶδος, ἡ ποικιλία.
Hokoçit, ρ. μετ. τaráσσω τό νερό, κλουκκυρίζω.
Hokùm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**e**, τό λουκούμι.
Hom-i, οὐσ. ἄρ. ἡ λάσπη, ὁ βούρκος, ἡ ἰλύς, ὁ βόρβορος, Μετφ. τό κατακάθι, ὁ πάτος.
Homotit, ρ. ἀμετ. φλυαρῶ, πολυλογῶ, **flas kot, flas shumë**.
Homotitje - Homotitja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ φλυαρία, ἡ πολυλογία, τό κουτσομπολιό.
Hosh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**e**, 1. ἡ φωλιά ἄγριων ζώων, ἡ τρώγλη, 2. τόπος μέ πολύ μπερδεμένο χόρτο.
Hoz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**e**, 1. ὁ σύρτης, ἡ ἀμπάρα τῆς θύρας, 2. Φυσ. ὁ μοχλός, κοιν. ὁ λουστός, λοστός, μανέλλα, —**i i rushkës**, τό κινητόν οὐραῖον.
Hozhë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, τό θεωρεῖο, **lozhë**.
Hucë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, ἡ λούτσα, ἡ λάσπη, **lucë**.
Hukanik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, τό λουκάνικο, τό σουτζούκι, **suxhuk**.
Hukë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, Βοτ. βλ. **bliri**.
Hukë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, τό κλούβιο αὐγό, ἐπίθ. **ve** —, κλούβιο αὐγό.
Hullë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ἡ πίπα, τό τσιμπούκι, 2. μεταλλικός σωλήνας, —**a e kazanit të rakisë**, ὁ ἀποστακτήρας, ὁ ἄμβυκας, ὁ σωλήνας τοῦ ρακοκάζανου.

Hum-i, ούσ. ἄρ. ὁ πάτος (τοῦ λαδιοῦ, καφέ κλπ.), τό κατακάδι, ἡ ζούρα, ἡ μούργα, τό ἴζημα, Μετφ. — **i i shoqërisë**, κατακάδι τῆς κοινωνίας, **u bë** — (puna), μπλέχτηκε ἡ δουλιά, ἡ ὑπόθεση.

Hum, ρ. ἄμετ. κατατρώγω, καταβροχθίζω, λαφύσσω, **e —i për-**

njëherë, τό καταβρόχθισε μέ μιᾶς.

Hupës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, καί ἐπίθ. λαίμαργος, ἀχόρταγος, καταβροχθιστής, ἀφανιστής, καταστροφέας.

Ilustër-Ilustra, ούσ. θ. βλ. **lustër**.

Ilustròj, ρ. μετ. βλ. **lustròj**.

M

M, m, τό δέκατο ὄγδοο γράμμα τοῦ ἄλβανικοῦ ἀλφάβητου.

mace-macja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (Felis) ἡ γαλιῆ ἡ οἰκιακή ἡ γαλιῆ ἡ ἡμερος, κοιν. ἡ γάτα, **macë**.

macòk-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ γάτος, **dac**.

madëm-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. τά στρώματα (τῶν ὀρυχτῶν), 2. τό μεταλλεῖο, τό ὀρυχείο, τό λατομεῖο, κοιν. λατόμι, νταμάρι.

madërgonë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. 1. (Mandragora officinalis) μανδραγόρας ὁ φαρμακευτικός, 2. (Hyoscyamus niger) ὑοσκύαμος ὁ μέλας, κοιν. γέροντας, γερούλι, δαιμοναρία, γλυκίασμος, μηλόχορτο, στρουμπάρα.

madjë, ἐπ. βλ. **bilë**.

madh (i) - madhe (e), ἐπίθ. μεγάλος, **poet i —**, μέγας ποιητής, **vëllai i —**, ὁ μέγας ἀδελφός, **motra e —**, ἡ μέγασ ἀδελφή.

madhëri-a, ούσ. θ. ἡ μεγαλοπρέπεια, τό μεγαλεῖο, ἡ μεγαλειότητα, ἡ μεγαλωσύνη.

madhërishtë, ἐπ. μεγαλόπρεπα, μεγαλοπρεπέστατα, μεγαλοπρεπῶς.

madhëroj, ρ. μετ. μεγαλύνω, ἐξυψώνω (κάποιον ἢ θικά), **madhërohem**, μεγαλύνομαι, ἐξυψώνομαι.

madhësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό μέγεθος, ἡ διάσταση (ὑψος, μῆκος, πλάτος), 2. Μαθ. τό ποσό, τά ποσά, — **proporcionale të drejta**, ποσά εὐθέως ἀνάλογα, — **proporcionale të zhdrejta**, ποσά ἀντιστρόφως ἀνάλογα.

madhështi-a, ούσ. θ. 1. ἡ μεγαλοπρέπεια, 2. ἡ περηφάνεια, **kreni**. **madhështor,-e**, ἐπίθ. μεγαλειώδης, μεγαλόπρεπος, μεγαλοπρεπής, ἐπιβλητικός.

madhòj, ρ. μετ. βλ. **zmadhoj**.

madhòr,-e, ἐπίθ. 1. Νομ. ἐνήλικος, 2. ἀνώτερος, **fuqi —e**, ἀνώτερα δύναμη, 3. Στρατ. **shtabi —**, τό γενικό ἐπιτελεῖο, **oficer —**, ἀνώτερος ἀξιωματικός.

magazí-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **magazinë**.

magazinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἀποθήκη (ἐμπορευμάτων), 2. τό κατάστημα, τό μαγαζί, **Magazina Popullore (M A - P O)**, τό λαϊκό κατάστημα, **dyqan**.

magaziniër-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ἀποθηκάριος.

magnét-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ μαγνήτης, — **natyror**, ὁ φυσικός μαγνήτης.

magnetik,-e, ἐπίθ. μαγνητικός,

flushë —e, μαγνητικό πεδίο, **poli**
—, ό μαγνητικός πόλος, **gjëlpërë**
—e, ή μαγνητική βελόνη.
magnetizëm-magnetizmi, ούσ. άρ.
Φυσ. ό μαγνητισμός.
magnetizòj, ρ. μετ. μαγνητίζω,
Μετφ. ύπνωτίζω.
magnéz-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. τό
μαγνήσιο (μέταλλο).
magjër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό
Μαγυάρος, ό Ούγγρος, ό Ούγγα-
ρέζος.
mägje-mägja, ούσ. θ. πληθ.—,
1. ή σκάφη (του ψωμιού),
τό ζυμωτήριο, 2. τό σκαφίδι
(πού πλένουν τάρουχα).
magjéps, ρ. μετ. μαγεύω.
magji-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή μα-
γεία, τά μάγια, τό μάγευμα, **bëj**
—, κάνω μάγια, μαγεύω.
magjik,-e, έπίθ. μαγικός, **shkopi**
—, ή μαγική ράβδος.
magjiplotë, έπίθ. μαγευτικός, μα-
γικός, Μετφ. γοητευτικός, δελ-
κτικός.
magjistare - magjistarja, ούσ. θ.
πληθ.—, ή μάγισσα, ή μαγί-
στρα.
magjistricë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
βλ. **magjistare**.
magjyp-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό
γύφτος, ό άτίγγανος, ό άτσιγγα-
νος.
mahis, ρ. μετ. (άόρ. mahita)
1. έρεθίζω, άφορμίζω, (τήν
πληγή), **mahita plagën**, έρέ-
θισα τήν πληγή, 2. περιγελώ,
περιπαίζω, ρ. άμετ. **më mahiti**
gishti, μού έμασε τό δάχτυλο,
mahitem, περιγελώ, περιπαίζω,
mos u mahit, μή περιπαίζεις.
mahmür, έπ. κοιμισμένα, νυστα-
λέα, ύπναλέα, άγουροξυπνημένα.
mahnit, ρ. μετ. καταπλήττω,
έκπλήσσω, **mahnitem**, έκπλήσσο-
μαι, έκπλήττομαι, μένω έκθαμβος,
θαυμάζω.
mahnitshëm (i) - mahnitshme (e),
έπίθ. καταπληκτικός, άξιο-
θαύμαστος, θαυμάσιος, περίφημος,
έκπληκτικός.
maisträll-i, ούσ. άρ. ό νοτιοδυτι-
κός άνεμος, τό μαϊστράλι.
maj, ρ. μετ. παχύνω.
maj-i, ούσ. άρ. ό Μάης, ό Μάϊος,

festà e 1 majit, ή Πρωτομαγιά.
majà-ja, ούσ. θ. ή μαγιά, τό προ-
ζύμι, ή ζύμη, **tharm**.
majasill-i, ούσ. άρ. Ίατρ. όί
αίμορροΐδες, όί ζοχάδες, **hemo-**
roide, **suadhe**.
majdanòz-i, ούσ. άρ. Βοτ.
(Arium petroselinum) τό πετρο-
σέλινο τό ήμερο, ό μαΐδανός, ό
μαΐντανός, τό πετροσέλινο, μυρω-
διά, μακεδονήσι.
majë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή
κορυφή, —a e **malit**, ή κορυφή
του βουνού, 2. ή άκρη, ή αίχμη,
—a e **thikës**, ή αίχμη, ή άκρη
του μαχαιριού, Μετφ. τό άνθος,
—a e **miellit**, τό άνθος του
άλευριού, —a e **djalërisë**, τό
άνθος τής νεολαίας, **një — luge**,
λιγάκι, μιά μύτη χουλιαριού, κου-
ταλιού.
majhòsh,-e, έπίθ. υπόξινος, ξινού-
τσικος.
majmë (i) - majme (e), έπίθ. πα-
χύς, χοντρός, παχουλός, λιπαρός,
tokë e —, εύφορος, γόνιμη λιπα-
ρή γη (έδαφος), Μετφ.
rrogë e —, μεγάλος μισθός.
majmëri-a, ούσ. θ. 1. τό πάχος,
ή παχυσαρκία, ή πολυσαρκία,
2. ή γονιμότητα.
majmùn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
—a, Ζωολ. (Simia) ό πίθηκος,
ή μαϊμού.
majonezë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
ή μαγιονέζα.
majòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
Στρατ. ό ταγματάρχης,
Άεροπ. έπισμηναγός, Ναυτ.
πλωτάρχης.
majta (e), ούσ. θ. τό άριστερό (χέ-
ρι), Πολιτ. ή άριστερή (πα-
ράταξη), ή άριστερά.
majtas, έπ. άριστερά, άπ'τά άρι-
στερά, άντθ. **djathtas**.
majtë (i, e), έπίθ. 1. άριστερός, **do-**
ra e —, τό άριστερό χέρι, 2. ό
άριστερός, άριστεριστικός, πού
άνήκει στην άριστερή παράταξη.
majtizëm-majtizmi, ούσ. άρ.
Πολιτ. ό άριστερισμός.
makàr, έπιφ. 1. είθε, άμποτες, μα-
κάρι, 2. έπ. τουλάχιστο.
makarà-ja, ούσ. θ. πληθ.—,

1. Φυσ. ή τροχαλία, ό μακαράς, τό καρούλι, 2. τό καρέλι, ό μακαράς.
- makarona-t**, ούσ. θ. πληθ. τά μακαρόνια.
- makë-a**, ούσ. θ. ή τσίπα, ή πάνα, τό καϊμάκι, (έπί ύγρῶν), —**a e qumështit**, ή τσίπα, ή πάνα του γάλακτος, **zuri** —, έπιασε τσίπα, πάνα.
- makiavelizëm-makiavelizmi**, ούσ. άρ. ό μακιαβελλισμός.
- maksimùm-i**, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, 1. τό μάξιμουμ, τό άνώτατο όριο, τό περισσότερο, τό μέγιστο, 2. Νομ. τό άνώτατο όριο ποινής.
- makth-i**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Melilotus officinalis*) μελίλωτος ό φαρμακευτικός, κοιν. νυχάκι.
- makùsh-i**, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, Ζωολ. βλ. **struth**.
- mal-i**, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, τό βουνό, τό όρος, Μετφ. **marr-et**, δραπετεύω, παίρνω τά βουνά, **m'u bë zemra** —, χάρηκα πολύ, **rrofsh sa -et!** νά ζήσεις σάν τά ψηλά βουνά!
- malarík,-e**, έπίθ. έλενοσιακός, τής μαλάριας, έλώδης, **zonë -e**, έλώδης περιοχή.
- malárje-malárja**, ούσ. θ. Ίατρ. ή έλονοσία, ή μαλάρια, οί θέρμες.
- malazés-malazeze**, έπίθ. μαυροβουνιώτικος.
- malazéz-i**, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ό Μαυροβούνιος, θηλ. —**e**.
- malcím-i**, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, ό έρεθισμός (πληγής), τό έρέθισμα, ή άφόρμηση, **pezmatim, mahi**.
- malcòj**, ρ. μετ. έρεθίζω, άφορμίζω (τήν πληγή), **malcova plagën**, έρέθισα τήν πληγή, **pezmatoj, mahis**.
- malësi-a**, ούσ. θ. περιληπτικό, 1. όρεινή περιοχή, όρεινά μέρη, 2. οί κάτοικοι τών όρεινών περιοχών, οί όρεινοί, οί βουνήσιοι, οί όρεσίβιοι.
- malësòr,-e**, έπίθ. όρεινός, όρεσίβιος, βουνήσιος.
- malësòr-i**, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ό όρεινός, ό όρεσίβιος, ό βουνήσιος, θηλ. —**e**.
- malësheshe - malësheshja**, ούσ.

θ. πληθ. —, τό όροπέδιο, πεδινό μέρος στό βουνό.

malòk-u, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, 1. βλ. **malësor**, 2. άνδρωπος άξεστος, άπολίτιστος, άγροϊκος.

malòr,-e, έπίθ. όρεινός, βουνήσιος, **rrugë -e**, όρεινός δρόμος, **klimë -e**, όρεινό κλίμα.

malvace-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά μαλαχοειδή, κοιν. οί μολόχες (φυτά).

mall-i, ούσ. άρ. ό πόθος, ό πόνος, ή νοσταλγία, **më mori -i**, μέ έπηρε ό πόνος, ό πόθος, νοστάλγησα, **kam** —, έχω πόθο, ποδῶ, νοσταλγῶ.

mall-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ra**, 1. ή ιδιοκτησία, ή ιδιοκτησία, ή περιουσία, 2. τό έμπόρευμα, τό πρά(γ)μα, **mallra të konsumit të gjerë**, έμπορεύματα πλατειās κατανάλωσης.

mallëkim-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, 1. ή κατάρα, τό άνάδεμα. 2. Έκκλ. ό άφορισμός, **mallëkesë**.

mallëkòj, ρ. μετ. καταρῶμαι, καταριέμαι, άναδεματίζω, (έκκλ.) άφορίζω, **nëm**.

mallëkùar (i, e), έπίθ. καταραμένος, άναδεματισμένος, **i nëmur**.

mallëngjëj, ρ. μετ. συγκινῶ, προκαλῶ τή συμπάθεια, **mallëngjëhem**, συγκινοῦμαι, έπιποδῶ, νοσταλγῶ, **prekem në zemër**.

mallëngjim-i, ούσ. άρ. ή συγκίνηση, ό πόθος, ή νοσταλγία, **kam - për...** έχω πολύ πόθο για... μέ πήρε ό πόνος για...

mallëngjýer (i, e), έπίθ. συγκινημένος, νοσταλγικός, ταραγμένος, **i prekur në zemër**.

mallëngjýeshëm, έπ. συγκινητικά, νοσταλγικά, μέ συγκίνηση.

mallëngjýeshëm (i) - mallëngjýeshme (e), έπίθ. συγκινητικός, νοσταλγικός.

mamí-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή μαμμή, ή μαϊα, **babo**.

mamicë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ή τροφός, ή βάγια, 2. ή μαμμή, ή μαϊα.

mamiferë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά μαστοφόρα, **sisorët**.

man-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —a, —e, Βοτ. (Morus) ἡ μορέα, ἡ συκομορέα, ἡ συκαμινέα, ἡ μουριά, τό μούρον, τό δέντρο καί ὁ καρπός, — **toke**, ἡ φράουλα, **dredhëz, luleshtrydhe**.

manaferra-t, ούσ. θ. π λ η θ. τά βατόμουρα, κοιν. τά βάτσουνα.

manâr-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë, τό μανάρι, τό θρεφτάρι, θ η λ. —e.

manastîr-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, τό μοναστήρι, ἡ μονή.

mandall-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —a, ὁ μάνδαλος, ὁ μάνταλος, τό μάνταλο.

mandapostë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ἡ ταχυδρομική ἐπιταγή.

mandarinë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Βοτ. (Citrus nobilis) ἡ μανδариνα, ἡ μανταρινιά, τό δέντρο καί ὁ καρπός, τό μανταρίνι.

mandat-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, 1. ἡ ἐντολή, τό πληρεξούσιο, — **i deputetit**, ἡ ἐντολή, τό πληρεξούσιο τοῦ βουλευτῆ, 2. τό ἔνταλμα, — **pagese**, τό ἔνταλμα πληρωμῆς, — **arkëtimi**, τό ἔνταλμα εἰσπραξῆς, 3. Νομ. τό ἔνταλμα, — **arrestimi**, τό ἔνταλμα σύλληψης.

mandatë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ἡ κακή, θλιβερή εἶδηση, ἡ ἀγγελία θανάτου, τό μαντάτο.

mandolinatë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ἡ μαντολινάτα, ἡ μανδολινάτα.

mandolinë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Μουσ. τό μαντολίνο.

manevër-manevra, ούσ. θ. π λ η θ. **manevra**, 1. Στρατ. ὁ ἐλιγμός, ἡ μανούβρα, τό στρατήγημα, 2. τά στρατιωτικά γυμνάσια, οἱ μανούβρες, 3. ἡ δολοπλοκία, ἡ μηχανορραφία, ἡ ραδιουργία, τό τέχνασμα, τό κόλπο.

manevrim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, β λ. **manovrim**.

manevròj, ρ. μετ. β λ. **manònròj**.

mangall-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. **mangaj**, τό πύραυνο, τό μαγκάλι.

manganéz-i, ούσ. ἄρ. Ὁρυκτ. τό μαγγανέζιο ἢ μαγγανήσιο, τό μαγγάνιο.

mangë-a, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —, ὁ

ἀλήτης, ὁ δαίμονας, ὁ μάγκας, τό χαμίνι.

mangët (i, e), ἐπίθ. ἐλλειπῆς, ἀνεπαρκῆς, ἀτελής, λειψός.

mangut, ἐπ. λειψά, ἀνεπαρκῶς, **metë, firë, jo plot**.

manî-a, ούσ. θ. π λ η θ. —, Ἴατρ. ἡ μανία, ἡ παραφροσύνη, ἡ τρέλλα.

maniäk,-e, ἐπίθ. μανιακός.

manufakturë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ἡ μανιφατούρα, τά ὑφάσματα.

manifést-i, ούσ. ἄρ. τό μανιφέστο, ἡ διακήρυξη, — **i partisë komuniste**, τό μανιφέστο τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, — **i komunisti**, τό κομμουνιστικό μανιφέστο.

manifestim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, 1. ἡ διαδήλωση, ἡ ἐκδήλωση, 2. ἡ ἐπίδειξη.

manovelë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ὁ στρόφαλος, ἡ μανιβέλλα, ἡ μανιβέλλα.

manovrim-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —e, ἡ ἱκανότητα πρὸς ἐλιγμό, τό μανουβράρισμα, ἡ εὐκίνησια, ὁ ἐλιγμός, ἡ μανούβρα, **manevrim**.

manovròj, ρ. ἀμετ. Στρατ. χειρίζομαι, κάνω ἐλιγμούς, κάνω μανούβρες, μανουβράρω, **manevroji**.

manure - manurja, ούσ. θ. π λ η θ. —, τό μανούρι, τό κεφαλοτύρι.

manushaqe-manushaqja, ούσ. θ. π λ η θ. —, Βοτ. (Viola) τό λον, τό γιούλι, ὁ μενεξές, ἡ βιολέττα, **vjollcë**.

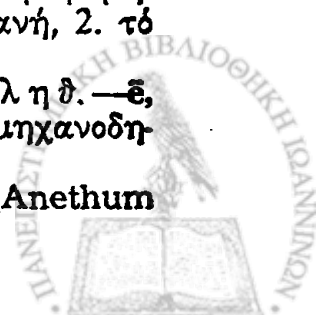
maqedhonas,-e, ἐπίθ. μακεδόνας, κάτοικος τῆς Μακεδονίας, μακεδονικός.

maqineri-a, ούσ. θ. π λ η θ. —, τά μηχανήματα, οἱ μηχανές.

maqinë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. ἡ μηχανή, — **shkrimi**, ἡ γραφομηχανή, — **qepëse**, ἡ ραφτομηχανή, — **shirëse**, ἡ ἄλωνιστική μηχανή, — **qethëse**, ἡ κουρευτική μηχανή, — **llogaritëse**, ἡ ἀριθμομηχανή, ἡ λογιστική μηχανή, 2. τό αὐτοκίνητο.

maqinist-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ë, —a, ὁ μηχανουργός, ὁ μηχανοδηγός.

marāj, ούσ. ἄρ. Βοτ. (Anethum

foeniculum) τό μάραθρο, μάραθο ή φαινίκουλο τό τριχοειδές, **marraq**.
marangòz-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό μαραγκός, ό ξυλουργός, **zdruckhtar**.
maràq-i, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. **maraj**.
maraskë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. τό άγριομάραθο, **kopër qeni**.
maràz-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό καημός, ή πικρία, τό μαράζι.
maré-ja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Arbutus unedo*) άρβουτος ή γνησία ή κόμαρος, κοιν. κουμαριά, **koçimare, marë**.
marenë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Vitex agnus castus*) άγνος, κοιν. λυγαριά, καναπίτσα, άγνιά, **kunupicë**.
mareshàll-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Στρατ. ό στρατάρχης.
marë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **maré**.
margarinë-a, ούσ. θ. ή μαργαρίνη, **gjalpë artificial**.
margaritâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό μαργαριτάρι, ό μαργαρίτης, **inxhi, perlë**.
marifët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό τρόπος, ή έπιδεξιότητα, ή έπιτηδειότητα, ή μαστοριά, **dredhi**.
marinâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ναύτης, ό ναυτικός, ό θαλασσινός, **detar**.
marinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό ναυτικό, —a **luftarake**, τό πολεμικό ναυτικό, —a **tregëtare**, τό έμπορικό ναυτικό.
marionetë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό άνδρείκελο, ή μαριονέττα, ό φασουλής.
markë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό σήμα, ή μάρκα (έργοστασίου).
marksist-e, επίθ. μαρξιστικός, **metoda marksiste-leniniste**, ή μαρξιστική-λενινιστική μέθοδος.
marksist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό μαρξιστής, θηλ.—e, ή μαρξίστρια.
marksizëm-marksizmi, ούσ. άρ. ό μαρξισμός.

marksizëm - leninizëm - marksizëm - leninizmi, ούσ. άρ. ό μαρξισμός-λενινισμός.
marmallatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μαρμελάδα.
mars-i, ούσ. άρ. ό Μάρτης (μήνας).
marsh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Μουσ. 1. τό έμβατήριο, τό μάρς, 2. **marsh!** έπιφ. έμπρός! άιντε! **përpara** —! έμπρός μάρς! — **në shtëpi!** έμπρός (στό) σπίτι!
marshim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή στρατιωτική πορεία, ή πορεία.
marshòj, ρ. άμετ. 1. βαδίζω, κάνω πορεία, πορεύομαι, 2. προχωρώ, προελαύνω.
martesë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό γάμος, ή παντρεία, —a **civile**, ό πολιτικός γάμος.
martë-a (e), ούσ. θ. πληθ.—a (**të**), ή Τρίτη (μέρα τής έβδομάδας).
martir-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό μάρτυρας, ό πεσόντας, **dëshmor**.
martirizòj, ρ. μετ. ύποβάλλω σέ μαρτύρια, βασανίζω.
martòj, ρ. μετ. παντρεύω, ύπανδρεύω, νυμφεύω, **martohem**, παντρεύομαι, ύπανδρεύομαι, νυμφεύομαι.
martuar (i, e), επίθ. παντρεμένος, ύπανδρευμένος.
marule-marulja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Lactuca sativa*) ή λακτούκη, θρίδαξ ό ήμερος, κοιν. μαρούλι.
marr, ρ. μετ. (άόρ. **moga**, προστχ. **meгг**, μετχ. **maггë**), 1. παίρνω, λαμβάνω, — **burrë**, παντρεύομαι, — **grua**, νυμφεύομαι, — **letër, kartë**, παίρνω γράμμα, έπιστολή, — **erë**, μυρίζω, — **frymë**, άναπνέω, — **vesh, dëgjoj**, πληροφοροϋμαι, μαθαίνω, — **veten**, άναλαμβάνω, άναλαβαίνω (έπί άρρώστων), — **sy e faqe**, ένθαρρύνομαι, — **më sysh**, βασκανίζω, παίρνω μέ τό μάτι, — **me të mirë**, καλοπιάνω, 2. **lopa merr dem**, ή άγελάδα σέρνει, βατεύεται (έπί συνουσιασμού

β ο ὤ ν), **më mirret goja**, ψελλίζω.
marrë (i, e), ἐπίθ. τρελλός, ζουρλός, φρενοβλαβής, Μετφ. βλάκας, άνόητος, κουτός, χαζός, μωρός, λωλός.
marrëdhënje-marrëdhënja, ούσ. θ. πληθ.—, ή σχέση, — **miqësore**, φιλικές σχέσεις, — **diplommatike**, διπλωματικές σχέσεις.
marrës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό παραλήπτης, ό λήπτης, ό δέχτης, **aparati** —, ό δέχτης ραδιοασυρμάτου.
marrëvëshje - marrëvëshja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή συμφωνία, ό συμβιβασμός, 2. ή σύμβαση, — **tregëtare**, ή έμπορική συμφωνία, ή έμπορική σύμβαση.
marrëzî-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή τρέλλα, ή παραφροσύνη, ή άνοησία, ή άμυαλοσύνη.
marrëzisht, έπ. τρελλά, παράφρονα, **marrisht**.
marrje-marrja, ούσ. θ. πληθ.—, ή λήψη, ή παραλαβή.
marròs, ρ. μετ. τρελλαίνω, μωραίνω, **marrosem**, τρελλαίνομαι, μωραίνομαι, **çmendem**, **shkalloj**, **marrohem**.
masakër-masakra, ούσ. θ. πληθ.
masakra, ή μαζική σφαγή, τό μακελλió, τό κατακρεούργημα, ό σφαγιασμός.
masakròj, ρ. μετ. σφαγιάζω, κατακρεουργώ, άφανίζω, σφάζω.
masàzh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έντριβή, τό μασάζ, ή μάλαξη.
masë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό μέτρο, **marr -n**, παίρνω μέτρο, —a **preventive**, προληπτικά μέτρα.
masë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή μάζα, 2. Φυσ, ή μάζα, 3. τό πλήθος του λαού, —at e **gjera të punonjësvet**, οί πλατιές μάζες τών έργαζομένων.
masív,-e, ἐπίθ. μαζικός, **sulmi** —, ή μαζική έξόρμηση, **prodhimi** —, ή μαζική παραγωγή.
maskarà-i, ούσ. άρ. πληθ.—**énj**. ό πρόστυχος, ό παλιάνθρωπος, ό άτιμος, ό άχρεϊός, ό μασκαράς.
maskë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μάσκα, τό προσωπεϊό, ή προσωπί-

δα, ή μουτσούνα, —a **antigaz**, ή άντιασφυξιογόνος μάσκα.
maskim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή συγκάλυψη, ή κάλυψη, τό καμουφλάρισμα, τό καμουφλάζ, 2. ή μεταμφίεση, τό μασκάρευμα.
maskòj, ρ. μετ. 1. μασκαρεύω, μεταμφιέζω, 2. συγκαλύπτω, κρύβω, καλύπτω, 3. Στρατ. καμουφλάρω, άποκρύπτω, συγκαλύπτω, παραλλάσσω.
mastikë-a, ούσ. θ. ή μαστίχα, **uzo**.
mashallá! έπιφ. νά μή βασκαθει!
mashë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή πυράγρα, κοιν. ή τσιμπίδα, τέ τσιμπίδι, ή μασιά, ό μασιάς.
mashinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Στρατ. άτομικό αυτόματα (δπλο), **mashinkë**.
mashinkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a. Στρατ. βλ. **mashinë**.
mashkull-i, ούσ. άρ. πληθ. **meshkuj**, ό άρσενικός, άρρενας.
mashkullòr,-e, ἐπίθ. Γραμμ. άρσενικός, **gjini** —e, τό άρσενικό γένος, άντθ. **gjini femërore**, τό θηλυκό γένος.
mashtrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άπάτη, ή εξαπάτηση, ό δόλος, τά γέλασμα, τό ξεγέλασμα, ή πλάνη, ή παραπλάνηση.
mashtròj, ρ. μετ. (έξ)απατώ, άποπλανώ, ξελεγώ, πλανώ, παραπλανώ, **gënjej**, **koboj**.
mashtrues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό δόλιος, ό άπατεώνας, ό κατεργάρης.
mashurka-t, ούσ. θ. πληθ. τά φασουλάκια, **bishtajat**, **fasulet e njoma**.
mat, ρ. μετ. μετρώ, — **dy metro**, μετρώ δύο μέτρα, — **tokën**, μετρώ τή γη, — **drithëtë**, μετρώ τά γεννήματα, Μετφ. ζυγίζω, —i **fjalët**, ζύγισε τά λόγια σου, **matem**, μετρίεμαι, Μετφ. σκοπεύω, έχω κατά νοϋν, προτίθεμαι.
matanë, έπ. εκείθεν, — **lumit**, πέρα άπ'τό ποτάμι, — **malit**, πίσω από τό βουνό, πέρα από τό βουνό.
matarim-i, ούσ. άρ. ή ταχτοποίηση, ή διορθωση, **të rregulluarit**.
mataròj, ρ. μετ. διορθώνω, ταχτο-

ποιῶ, **rregulloj** (shtëpinë).
matematik,-e, ἐπίθ. μαθηματικός,
me saktësi —e, μέ μαθηματική
ἀκρίβεια.
matematikàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
ὁ μαθηματικός.
matematikë-a, οὐσ. θ. τὰ μαθη-
ματικά, ἡ μαθηματική ἐπιστή-
μη.
materiál,-e, ἐπίθ. ὑλικός, **bota**
—e, ὁ ὑλικός κόσμος, **ndihmë**
—e, ὑλική βοήθεια.
materiàl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,
τό ὑλικό, ἡ ὕλη, — **ndërtimi**, τό
οἰκοδομικό ὑλικό.
materialist,-e, ἐπίθ. ὑλιστικός,
filosofia —e, ἡ ὑλιστική φιλοσο-
φία, **botëkuptimi —**, ἡ ὑλιστική
κοσμοθεωρία.
materialist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
—a, ὁ ὑλιστής.
materializëm-materializmi, οὐσ.
ἄρ. ὁ ὑλισμός, —**i dialektik**, ὁ
διαλεκτικός ὑλισμός, —**i histo-**
rik, ὁ ἱστορικός ὑλισμός.
matéris-matéria, οὐσ. θ. πληθ.—,
1. Φιλοσ. ἡ ὕλη, 2. Φυσ. ἡ
ὕλη (τῶν σωμάτων), **lëndë**.
maternitët-i, οὐσ. ἄρ. τό μαιευτή-
ριο.
matës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ὁ
μετρητής, 2. ἡ μετρική συσκευή.
mâtje-mâtja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ
μέτρηση, τό μέτρημα, ἡ καταμέ-
τρηση.
matkë-a, οὐσ. θ. ἡ βασίλισσα
(τῶν μεσιλισσῶν), **amzë**,
parëz.
matrapáz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
ὁ πλανόδιος ἀγοραπωλητής, ὁ
κερδοσκοπός, ὁ γυρολόγος, ὁ με-
σίτης, ὁ ματραπάζης, ὁ μεταπρά-
της.
matriarkât-i, οὐσ. ἄρ. ἡ μητριαρ-
χία, ἀντθ. **patriarkât**, ἡ πα-
τριαρχία.
matûf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a,
ὁ ξεκουτιάρης, ὁ ξεκούτης, ὁ μω-
ρός, **truthatë**, θηλ.—e, ἡ ξεκου-
τιάρα.
matur (i, e), ἐπίθ. μετρημένος, ἐπι-
φυλακτικός, ἐγκρατής, σώφρονας,
njeri i —, μετρημένος, λογικός,
συννετός ἄνθρωπος.

maturànt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
—a, ὁ τελειόφοιτος (μέσης
ἐκπαίδευσης).
maturë-a, οὐσ. θ. οἱ πτυχιακές,
ἀπολυτήριες ἐξετάσεις (μέσης
ἐκπαίδευσης).
maunë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ
φορτηγίδα, κοιν. ἡ μαούνα.
mauzoleùm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—,
τό μαισωλεῖο, —**i i Leninit**, τό
μαισωλεῖο τοῦ Λένιν.
maní, ἐπίθ. μαβί, κυανωπός, γα-
λαζωτός, γαλάζιος, **blu**, **bojë**
qielli.
maxhâr,-e, ἐπίθ. οὐγγαρέζικος,
οὐγγρικός, μαγυάρικος, **hunga-**
rez.
maxharisht, ἐπ. μαγυάρικα, οὐγγα-
ρέζικα, **hungarisht**.
mazgàll-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
—a; ἡ πολεμίστρα, ἡ τρύπα, τό
ἄνοιγμα, ἡ καμάρα, **frangji**.
mazût-i, οὐσ. ἄρ. τό μαζούτ.
mbàj, ρ. μετ. (ἄρ. **mbajta**,
προστ. **mba**, μετχ. **mbaj-**
tur), 1. κρατῶ, βαστῶ, — **për**
drekë, κρατῶ γιά γεῦμα, 2. φέρω,
— **përgjegjësi**, φέρω εὐθύνη, —
mend, ἐνθυμοῦμαι, — **armë**,
ὀπλοφορῶ, — **fjalën**, κρατῶ τό
λόγο, τήν ὑπόσχεση, — **rendin**,
τηρῶ τήν τάξη, **mba gojën**,
μή βρίζεις, βάστα τό στόμα σου,
— **të qeshurit**, συγκρατῶ τά γέ-
λοια, — **një fjalim**, ἐκφωνῶ λό-
γο, — **veten**, συγκρατῶ τόν ἑαυτό
μου, βαστιέμαι.
mbájtur (i, e), ἐπίθ. ἐπιφυλακτι-
κός, συγκρατημένος, καί οὐσ.
ἄρ. **i mbajtur-i**.
mbanë, ἐπ. κοντά, πλησίον,
pranë, **ndanë**, **në krah**.
mbar, ρ. μετ. κουβαλῶ, φέρω, με-
ταφέρω, μετακομίζω, — **ujë**, κου-
βαλῶ νερό, μεταφέρω νερό, **mba-**
rem, μεταφέρομαι, μετακομίζομαι,
κουβαλιέμαι.
mbaresë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,
Γραμμ. ἡ κατάληξη.
mbarë, ἐπ. ἀπό τήν ὄρθα, **nga ana**
e —, 1. ἀπό τήν ὄρθα, ἀπό τήν
καλή, ἀπό τήν ὀρθή, ἀντθ.
mbrapshtë, ἀνάποδα, **nuk më**
vjen — të shkruaj, δέν μουρχε-

ται δέξα, βολικά, νά γράψω, **kështu më vjen** —, έτσι μου έρχεται δέξα, πió βολικά, πió εύκολα, 2. πλέρια, όλότελα, γενικά, — **bota, bota** —, όλος ό κόσμος, **u ngritën**, —, ξεσηκώθηκαν, έπαναστάτησαν γενικά, όλoi, 3. **puna** —! καλώς κάνετε! άπάντηση: — **paç!** καλώς νάχεις!

mbarë (i, e), έπίθ. εύτυχής, αίσιος, τυχερός, γούρικός, προκομμένος, **viti i** —, αίσιον έτος, εύτυχισμένο έτος, **djalë i** —, προκομμένο παιδί, **ka dorë të** —, έχει καλό χερικό, έχει όγουρλίτικο χέρι, **ka këmbë të** —, έχει καλό ποδαρικό, πόδι, **ana e** —, ή καλή όψη (του ύφάσματος), ή όρθα, ή όρθή.

mbarësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή πρόοδος, ή εύτυχία, ή καλή έκβαση, ή εύόδωση, ή προκοπή, άντθ. **prapësi**.

mbarështim-i, ούσ. άρ. ή διευθέτηση, ή εύόδωση, ή προκοπή, ή διαχείριση.

mbarështoj, ρ. μετ. διευθετώ, διαχειρίζομαι, προοδεύω, προκόβω στή δουλιά.

mbarëvajtje-mbarëvajtja, ούσ. θ. ή πρόοδος, ή αίσια έκβαση, ή εύόδωση.

mbarim-i, ούσ. άρ. τό τέλος, ή λήξη, ό τερματισμός, — **i i punës**, τό τέλος τής δουλιάς, **fundi**.

mbaroj, ρ. μετ. τελειώνω, άποτελειώνω, τερματίζω, περατώνω, **mbarova punët**, τελείωσα τίς δουλιές, ρ. άμετ. τελειώνω, πεθαίνω, έκπνέω, **mbaroi shfaqja**, τελείωσε ή παράσταση.

mbars, ρ. μετ. (άόρ. **mbarsa**, μετχ. **mbarsur**), γκαστρώνω, έγγαστρώνω, **mbarsem**, γκαστρώνομαι, έγγαστρώνομαι, μένω έγχυος.

mbart, ρ. μετ. μεταφέρω, μετακομίζω, κουβαλώ, **mbartem**, μεταφέρομαι, μετακομίζομαι, κουβαλιέμαι.

mbartje - mbartja, ούσ. θ. πληθ.—, ή μεταφορά, τό κουβάλημα, ή μετακόμιση, **bartje**.

mbaruar (i, e), έπίθ. 1. τελειωμένος, **është punë e** —, είναι τελειωμένη δουλιά, 2. τέλειος, άριστος, **i përsosur**.

mbasandaj, έπ. βλ. **pastaj**, **mbasdarkë-a**, ούσ. θ. τό άπόδειπνο, μετά τό δείπνο.

mbasditë - mbasditja, ούσ. θ. πληθ.—, τό άπόγευμα, **pasdreke**.

mbasdreke - mbasdrekja, ούσ. θ. πληθ.—, τό άπόγευμα, **mbasditë**.

mbase, έπ. ίσως, πιθανόν, **ndoshta**, **ndofta**, **kushedi**.

mbasi, σύνδ. άφού, έπειδή, **meqë**, **meqenëse**, **si**.

mbath, ρ. μετ. 1. φορώ, — **kërcëft**, φορώ τά παπούτσια, τά ύποδήματα, 2. καλλιγώνω, πεταλώνω, — **kalin**, καλλιγώνω, πεταλώνω τ'άλογο, Μετφ. τρέπομαι σέ φυγή, **ua** — **i këmbëve**, τθβαλε στά πόδια.

mbathura-t (të), ούσ. θ. πληθ.—, τά έσώβραχα, τά σιώβραχα, τά βραχιά, **mbathje-t**.

mbes, ρ. άμετ. (άόρ. **mbeta**, μετχ. **mbetur**), 1. παραιμένο, μένω, **mbesim miq**, παραιμένοφιλοι, 2. περισσεύει, **kjo mbeti nga huka**, αυτό περισσεύσε άπό τό ψωμί, 3. σταματώ, **mbeti shiu**, σταμάτησε ή βροχή.

mbesë-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή άνεψιά, 2. ή έγγονή, ή έγγονιά, **mbesollë**.

mbesollë-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **mbesë**.

mbetem, ρ. μέσ. μένω, άπομένω, σταματώ, **mbeti në vend**, έμεινε στόν τόπο, — **në klasë**, μένω στήν τάξη, στάσιμος.

mbétje-mbétja, ούσ. θ. πληθ.—, Μαθ. τό ύπόλοιπο.

mbetura-t (të), ούσ. θ. πληθ.—, 1. τά άποφήματα, τά κατάλοιπα, τά ύπολείμματα, τά άποφάγια, τά άπομεινάρια, τά περισσεύματα, τά λείψανα, **të** — **t e gjellëve**, τά άποφάγια, 2. τά κατακάθια, **mbeturinat**.

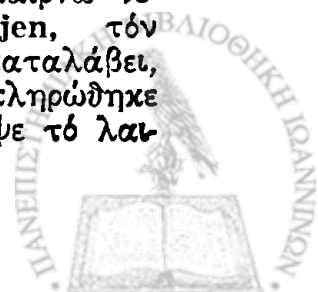
mbeturina-t, ούσ. θ. πληθ.—, τά

- ὑπολείμματα, τὰ κατακάδια, **të mbetura**.
- mbëltòj**, ρ. μετ. 1. φυτεύω, — **hardhi në vresht**, φυτεύω κλήματα στό ἀμπέλι, 2. θάπτω, παραχώνω, **mbëltuan të vdekurin**, ἔθαψαν, παράχωσαν τόν νεκρό (ἐπί ἐχθρῶν), γιά φίλους λέγουν: **varros, këllas në dhë**, θάπτω, θάπτω, ἔνταφιάζω.
- mbërthëj**, ρ. μετ. 1. κουμπώνω, δηλυκώνω, 2. καρφώνω, σταυρώνω, 3. πιάνω, συλλαμβάνω, e **mbërthyen**, τόν ἔπιασαν, τόν συνέλαβαν, **mbërthehem**, κουμπώνομαι, δηλυκώνομαι, **kopsitem**.
- mbërrij**, ρ. ἀμετ. 1. φθάνω, καταφθάνω, ἀφικνούμαι, ἔρχομαι, φτάνω, 2. καταλήγω, **arrij, mërrij**.
- mbështët**, ρ. μετ. 1. ἀκουμπῶ, στηρίζω, 2. ὑποστηρίζω, **mbështetem**, στηρίζομαι, ἀκουμπῶ, ὑποστηρίζομαι, **duke u mbështetur në...**, στηριζόμενος σέ..., βασιζόμενος σέ...
- mbështëtëse-mbështëtësja**, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. τό στήριγμα, ἡ στήριξη, τό ἔρεισμα, 2. ἡ ὑποστήριξη.
- mbështjëll**, ρ. μετ. (ἀόρ. **mbështolla**, προστχ. **mbështill**, μετχ. **mbështjellë**), 1. τυλίγω, τυλίζω, τυλίσσω, περιτυλίγω, περιτυλίσσω, περικαλύπτω, 2. συγκεντρώνω, μαζεύω, **mbështolli popullin**, συγκένρωσε τό λαό.
- mbështjëllëse - mbështjëllësja**, οὐσ. θ. πληθ.—, τό περίβλημα, τό περιτύλιγμα.
- mbështjellje - mbështjellja**, οὐσ. θ. τό περιτύλιγμα, ἡ περιτύλιξη, τό τύλιγμα.
- mbi**, πρόθ. 1. ἐπάνω, ἀπάνω, ἐπί, — **këto fjalë**, πάνω σ'αὐτά τὰ λόγια, 2. περίξ, σχετικά, **flasim mbi Kristoforidhin**, μιλοῦμε σχετικά, γύρω ἀπό τόν Χριστοφορίδη.
- mbicmòj**, ρ. μετ. ὑπερτιμῶ, ὑπερεκτιμῶ, — **forcat e mia**, ὑπερεκτιμῶ τίς δυνάμεις μου.
- mbiemër - mbiemri**, οὐσ. ἀρ.

- πληθ. **mbiemra**, 1. Γραμμ. τό ἐπίδετο, 2. τό ἐπώνυμο, τό οἰκογενειακό ὄνομα, **llagari**.
- mbiemërUAR (i, e)**, ἐπίθ. ἐκεῖνος πού ἔχει δύο ἐπώνυμα.
- mbikqyr**, ρ. μετ. παρατηρῶ, ἐπιτηρῶ, παρακολουθῶ, ἐπιβλέπω, προσέχω, ἐλέγχω.
- mbikqyrje - mbikqyrja**, οὐσ. θ. ἡ ἐπίβλεψη, ἡ ἐποπτεία, ἡ ἐπιτήρηση, ἡ παρατήρηση, **nën** —, ὑπό τήν ἐπίβλεψη, ὑπό τήν ἐπιτήρηση, **nën —n e drejtorit**, ὑπό τήν ἐπίβλεψη τοῦ διευθυντῆ.
- mbin**, ρ. ἀμετ. φυτρώνει (γιά σπόρους), Μετφ. **na mbiu në bark**, μάς φύτρωσε στήν κοιλιά, τό βαρεθήκαμε (γιά φαγητά).
- mbinatyrshëm (i) - mbinatyrshme (e)**, ἐπίθ. ὑπερφυσικός.
- mbinjerzòr,-e**, ἐπίθ. ὑπεράνθρωπος, **përpjekje —e**, ὑπεράνθρωπες προσπάθειες.
- mbishkrim-i**, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, ἡ ἐπιγραφή.
- mbivlerë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ὑπεραξία.
- mbizotëròj**, ρ. ἀμετ. ἐπικρατῶ, ὑπερισχύω, ὑπερέχω.
- mbjëll**, ρ. μετ. 1. σπέρνω, σπείρω, (σπόρους, κόκκους), 2. φυτεύω (ἐπί φυτῶν).
- mbjëlla-t (të)**, οὐσ. θ. πληθ. 1. τὰ σπαρτά, 2. ὁ καιρός τῆς σποράς.
- mbjëllës-i**, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, ὁ σπορέας, καί ἐπίθ. θηλ.—e, **maqinë —e**, σπαρτική μηχανή.
- mbjëllje-mbjëllja**, οὐσ. θ. ἡ σπορά, πληθ.—t, τὰ σπαρτά, οἱ σπορές, **fushata e mbjëlljeve**, ἡ καμπάνια τῆς σποράς, —t **pranverore**, οἱ ἀνοιξιάτικες σπορές, —t e **vjeshtës**, οἱ φθινοπωρινές σπορές.
- mblak**, ρ. μετ. βλ. **plak**.
- mblédhje - mblédhja**, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ συγκομιδή, τό μάζευμα, **mblédhja e ullinjve**, τό μάζευμα τῶν ἑληῶν, 2. Μαθ. ἡ πρόσδεση, 3. ἡ συνεδρίαση, ἡ συγκέντρωση, **sot kemi** —, σή-

μερα έχομε συνεδρίαση, — **pro-dhimi**, σύσκεψη παραγωγής.
mbles-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, βλ. **lajmës, shkues, krushqar**.
mblesë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, βλ. **fejesë**.
mblesëri-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή προσ Xenιά, **lajmësi, shkesi**.
mblaçit, ρ. μετ. μασώ, **çap, për-tyt, mblaçitem**, μασουλάω.
mbramë (i) - mbrame (e), έπίθ. τελευταίος, έσχατος, **tek e mbramja, më së fundi, së fundi**, στό τέλος, στό κάτω κάτω τής γραφής, **i fundit**.
mbrapa, έπ. όπισω, πίσω, **prapa**.
mbrapshtë, έπ. άνάποδα, **së prapthi**, άντθ. **mbarë**.
mbrenda, έπ. βλ. **brenda**.
mbrëj, ρ. μετ. (άόρ. **mbrëjta, μετχ. mbrëjtur**), ζεύω, ζευγνύω, ζεύγω, — **qetë**, ζεύγω, ζεύω τά βόδια.
mbresë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό ίχνος, Μετφ. ή έντύπωση, **përshlytje**.
mbret-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ër**, ό βασιλιάς, θηλ. — **ëreshë**, ή βασίλισσα.
mbretëri-a, ούσ. θ. πληθ. —, τό βασιλείο.
mbretëroj, ρ. άμετ. βασιλεύω, Μετφ. κυριαρχώ, έξουσιάζω, έπικρατώ, **qetësia mbretëron**, έπικρατεί ήσυχία.
mbrëma, έπ. βράδυ, κατά τό σουρουπο, τήν έσπέρα, **dje —**, χτές βράδυ, **mirë —**, καλησπέρα.
mbrëmanet, έπ. κατά τό σουρουπο, κατά τό βράδιασμα, κατά τό βραδιό, κατά τό έσπέρας, κατά τό βραδυό, προς τό έσπέρας, — **e mëngjezit**, πρωτ και βράδυ.
mbrëmë, έπ. χτές βράδυ.
mbrëmje - mbrëmja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. τό βράδυ, τό σουρουπο, ή έσπέρα, **çdo —**, κάθε βράδυ, 2. ή βραδυά, ή έσπερίδα, — **vallëzimi**, ή χοροεσπερίδα.
mbròj, ρ. μετ. 1. υπερασπίζω, — **dizertacionin tim**, ύποστηρίζω τήν έναίσιμο διατριβή μου, 2. Νομ. συνηγορώ, **mbrohem**,

υπερασπίζομαι, άμύνομαι.
mbròjtës,-e, έπίθ. άμυντικός, **fugia — e e një vendi**, ή άμυντική δύναμη μιās χώρας.
mbròjtës-i, ούσ. άρ. πληθ. —, 1. ό υπερασπιστής, ό προστάτης, 2. Νομ. ό συνήγορος, θηλ. — **e**.
mbròjtje-mbròjtja, ούσ. θ. 1. ή υπεράσπιση, ή προστασία, ή άμυνα, 2. ή άμυνα, **Ministria e —s Popullore**, τό ύπουργείο Λαϊκής Άμυνας, 3. Νομ. ή συνηγορία, ή υπεράσπιση.
mbrùj, ρ. μετ. ζυμώνω, **ngjesh, brumoj, brumos**, Μετφ. διαπλάθω, πλάθω.
mbrùjtur (i, e), έπίθ. ζυμωμένος, Μετφ. έμποτισμένος.
mbufàs, ρ. μετ. (άόρ. **mbufata**), φουσκώνω, **mbufatem**, ρ. παθ. και μέσ. φουσκώνομαι, φουσκώνω.
mbulesë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. τό κάλυμμα, τό σκέπασμα, **shtresë e —**, στρώμα και σκέπασμα, 2. τό καπάκι, **karak**.
mbulòj, ρ. μετ. σκεπάζω, καλύπτω, **mbulohem**, σκεπάζομαι, καλύπτομαι.
mburòjë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή άσπίδα, Μετφ. ή άμυνα, τό προπύργιο.
mburr, ρ. μετ. έπαινώ, έγκωμιάζω, **mburrem**, κομπάζω, καυχιέμαι, ύπερηφανεύομαι, περηφανεύομαι.
mburracàk-u, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, και έπίθ. ό κουχηματίας, ό κομπαστής, ό καυχησιάρης, ό παινεσιάρης, ό κομπορρήμων.
mburravéc-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, και έπίθ. βλ. **mburracàk**.
mburrje - mburrja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. ή καυχησιολογία, ή καύχηση, ό κομπασμός, ή άλαζονεία, ή ύπερηφάνεια, ή ύψηλοφροσύνη, 2. τό καύχημα, τό καμάρι.
mbush, ρ. μετ. γεμίζω, συμπληρώνω, — **thesin**, γεμίζω τό σακί, — **ujë**, γεμίζω νερό, παίρνω νερό, Μετφ. **i — mendjen**, τόν πείθω, του δίνω νά καταλάβει, **u mbush një vit**, συμπληρώθηκε ένα έτος, **mbushu!** κόψε τό λάιμό σου!

mbushur (i, e), ἐπίθ. 1. γεμάτος, πλήρης, 2. παχύς, χονδρός, 3. παραγεμισμένος, **pipërka të —a**, περιές παραγεμιστές.

mbyll, ρ. μετ. 1. κλείνω, κλείω, — **derën**, κλείνω τή θύρα, — **gojën**, σωπαίνω, κλείνω τό στόμα, 2. τελειώνω, περατώνω, ἀποτελειώνω, 3. κλειδώνω, Μετφ. **ja —a gojën**, τόν ἀποστόμωσα.

mbyllje-mbyllja, ούσ. θ. τό κλείσιμο, ἡ λήξη, — **a e shkollave**, τό κλείσιμο τῶν σχολείων, **fjala e —s**, ὁ τελικός λόγος.

mbyllur, ἐπ. κλειστά.

mbyllur (i, e), ἐπίθ. 1. κλειδωμένος, κλειστός, Νομ. **me dyer të —a**, μέ κλειστές θύρες, «κεκλεισμένων τῶν θυρῶν», **mbledhje e —**, κλειστή συνεδρίαση, 2. μονωμένος, περιορισμένος, ἐπιφυλακτικός, Μετφ. σιωπηλός, κλειστός χαρακτήρας, σκυθρωπός.

mbys, ρ. μετ. βλ. **mbyt**.

mbyt, ρ. μετ. 1. πνίγω, 2. σφάζω, **e mbyti me thikë**, τόν ἔσφαξε, **mbytem**, πνίγομαι, βυθίζομαι, βουλιάζω, **mbys**.

mbytas, ἐπ. στά βουβά, βουβά, σιωπηρά, ἀθόρυβα, ἐν ψυχρῶ.

mbytës,-e, ἐπίθ. πνιγηρός, ἀσφυκτικός, ἀποπνικτικός, **gazet —e**, τά ἀσφυξιογόνα ἀέρια.

mbýtje-mbýtja, ούσ. θ. πλ η θ.—, 1. ὁ πνιγμός, τό πνίξιμο, ἡ βύθιση, ἡ καταπόντιση, ἡ κατάπνιξη, 2. ἡ ἀσφυξία.

mbytur (i), ούσ. ἄρ. πλ η θ. **mbytur (të)**, καί ἐπίθ. ὁ πνιγμένος, **i —i do dhe shokë pas**, ὁ πνιγμένος συντρόφος γυρεύει.

me, πρόθ. συντάσσεται μέ αἰτ., 1. μέ, — **atë**, μέ αὐτόν, **me ju**, μέ σᾶς, 2. διά μέσου, — **anë t'atij**, διά μέσου αὐτοῦ.

meçkë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—**a**, βλ. **kuçkë**.

medälje - medälja, ούσ. θ. πλ η θ.—, τό μετάλλιο, τό ἀριστεῖο, τό βραβεῖο, — **ari**, χρυσό μετάλλιο, — **argjëndi**, ἀργυρό μετάλλιο.

medicinäl,-e, ἐπίθ. φαρμακευτι-

κός, **bimë —e**, φαρμακευτικά φυτά.

medicinë-a, ούσ. θ. ἡ λατρική, — **a legale**, ἡ λατροδικαστική, **mjekësi**.

meduzë-a, ούσ. θ. Ζωολ. ἡ μέδουσα, **kandil deti**.

mefshtë (i, e), ἐπίθ. βλ. **i ngathët, i qullët**.

mefshtësi-a, ούσ. θ. βλ. **ngathtësi, plogështi**.

megafön-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**e**, τό μεγάφωνο.

megalomän,-e, ἐπίθ. μεγαλομανής

megalomän-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ μεγαλομανής, θ η λ.—**e**.

megalomaní-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, ἡ μεγαλομανία.

megjithatë, ἐπ. μολαταῦτα, μολοντούτο, ἐν τούτοις.

megjithëqë, σύνδ. παρ' ὄλο πού, μ' ὄλο πού, μολονότι, **sadoqë, ndonëse, megjithëse**.

megjithëse, σύνδ. μολονότι, παρά, ἄν καί, παρ' ὄλο πού, **megjithëqë, ndonëse, sadoqë**.

mejdän-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**e**, τό πεδίο (μάχης), ἀνοιχτός χώρος.

mekanik,-e, ἐπίθ. μηχανικός, **punë —e**, μηχανική δουλιά.

mekanik-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ μηχανουργός, ὁ μηχανολόγος, ὁ μηχανικός.

mekanikë-a, ούσ. θ. Φυσ. ἡ μηχανική, — **a dinamike**, ἡ δυναμική μηχανική, — **a statike**, ἡ στατική μηχανική.

mekanikisht, ἐπ. μηχανικά.

mekanizëm-mekanizmi. ούσ. ἄρ. 1. ὁ μηχανισμός, 2. **mekanizmi i shtetit**, ὁ κρατικός μηχανισμός.

mekanizím-i, ούσ. ἄρ. ἡ μηχανοποίηση, ἡ ἐκμηχάνιση, — **i i bujqësisë**, ἡ ἐκμηχάνιση τῆς γεωργίας.

mekanizòj, ρ. μετ. ἐκμηχανοποιῶ, μηχανοποιῶ.

mekanizuar (i, e), ἐπίθ. ἐκμηχανοποιημένος, μηχανοποιημένος, μηχανοκίνητος.

mekem, ρ. μέσ. 1. μένω χωρίς ἀναπνοή, **u meka së qeshuri**,

- πέθανα στά γέλοια, 2. **i meket goja**, είναι τραυλός, ψευδός, βραδύγλωσσος.
- mel-i**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Panicum miliaceum*) ό κέχρος, κοιν. τό κεχρί, τό λιανό, τό λιανοκαλάμποχο.
- melakùq-i**, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. **melekuqe**.
- melankoli-a**, ούσ. θ. ή μελαγχολία.
- melankolik,-e**, επίθ. μελαγχολικός.
- melekuqe - melekuqja**, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Sorghum vulgare*) σόργον τό κοινόν και σόργον ό σάρος ή σόργον τό σάρωθρον. κοιν. σκούπα, **mëshesë, melakuq**.
- melhém-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή αλοιφή (φάρμακο), Μετφ. βάλασμος, παρηγοριά.
- melingonë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a. Ζωολ. ό μύρμηξ, κοιν. τό μυρμήγκι, τό μερμήγκι, ό μύρμηγκας,
- melingonë, mizë përdhese, thnegël**.
- melisdräv-i**, ούσ. άρ. Βοτ. (*Prunus mahaleb*) κέρασος ή μαχαλέβιος, κοιν. ή άγριοκερασιά, **mëzhdravë**.
- melodí-a**, ούσ. θ. πληθ.—, Μουσ. ή μελωδία, — **popullore**, λαϊκή μελωδία.
- melodík,-e**, επίθ. μελωδικός.
- melodramë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, τό μελόδραμα.
- meltë (i, e)**, επίθ. κέχρινος, **bukë e —**, κέχρινο ψωμί, ψωμί από κεχρί.
- membranë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, Άνατ. ή μεμβράνη.
- meméc,-e**, επίθ. μουγγός, βουβός, κωφάλαος.
- memorandùm - i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό υπόμνημα, ή διακόινωση.
- mençëm (i) - mençme (e)**, επίθ. συνετός, λογικός, γνωστικός, **i mençur**.
- mençur (i, e)**, επίθ. λογικός, συνετός, σώφρων.
- mençurí-a**, ούσ. θ. ή σύνεση, ή

λογικότητα, ή φρόνηση, ή σωφροσύνη.

mend-të, ούσ. θ. πληθ. 1. ό νούς, ή γνώμη, τό μυαλό, τό λογικό, **njeri me —**, λογικός, συνετός άνθρωπος, **mbaj —**, θυμούμαι, 2. **kam ndër —**, έχω κατά νούν, σκοπεύω, σχεδιάζω, **i erdhën —të, ka vënë —**. του ήρθαν τά μυαλά, **mblidh —të**, έλα στά λογικά σου, **me —**, φρόνιμα, **pa —**, άπερίσκεπτα.

mendär,-e, επίθ. βλ. **i mençur**.

mendër-mendra, ούσ. θ. πληθ. **mendra**, Βοτ. (*Mentha piperita*) ή μίνθη, κοιν. ό ήδύοσμος, δύοσμος, **dhiozmë, mendërz**.

mendësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **mentalitet**.

mendim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή σκέψη, — **i i mirë**, ή καλή σκέψη, 2. ή γνώμη, **jam i —it se...**, είμαι τής γνώμης ότι...

mendimtär -i, ούσ. άρ. πληθ.—ë. ό στοχαστής, ό βαδυστόχαστος, ό βαδύνους, ό λόγιος, ό σοφός, ό μελετητής.

mendje - mendja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή γνώμη, ό νούς, **kaq i pret mendja**, τόσο του κόβει, 2. ή σκέψη, **më dolli nga mendja**. λησιμόνησα, ξέχασα.

mendjehhtë, επίθ. επιπόλαιος, έλαφρόμυαλος, άπερίσκεπτος.

mendjemadh,-e, επίθ. άλαζονικός, ύπεροπτικός, ύπερήφανος.

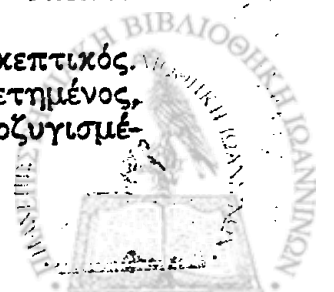
mendjemprehtë, επίθ. όξύνους, έξυπνος, τετραπέρατος, **mendjehollë**.

mendòj, ρ. άμετ. 1. σκέπτομαι, — **të nisem nesër**, σκέπτομαι νά ξεκινήσω αύριο, 2. ύποδέτω, νομίζω, — **se kështu është**, νομίζω ότι έτσι είναι.

mendòr,-e, επίθ. πνευματικός, **puna —e**, ή πνευματική εργασία, **lëvizja —e**, ή πνευματική κίνηση.

menduar, έπ. σκεπτικά, σκεπτικώς.

menduar (i, e), επίθ. 1. σκεπτικός, συλλογισμένος, 2. μελετημένος, καλομελετημένος, καλοζυγισμένος.

meningjë-a, ούσ. θ. τό μηνίγγι, τό μελίγγι, ή μήνιγξ, ό κρόταφος, οί κρόταφοι.

meningjit-i, ούσ. άρ. Ίατρ. ή μηνιγγίτιδα, ή μηνιγγίτις.

mensë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. ή τραπεζαρία, 2. τό έστιατόριο, — **popullore**, λαϊκό έστιατόριο.

menshevik-e, έπίθ. μενσεβίκικος.

menshevik-u, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό μενσεβίκος.

menshevizm-menshevizmi, ούσ. άρ. ό μενσεβικισμός.

mentalitet-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή νοοτροπία, **mendësi**.

menjëherë, έπ. άμέσως, στή στιγμή, εύθύς, **m'atë cast**.

menjëhershëm (i) - menjëher-shme (e), έπίθ. άμεσος.

meqënëse, σύνδ. έπειδή, έφ'όσον, μία και, μία πού, **meqë, ngaqë**.

meqë, σύνδ. βλ. **meqënëse**.

merà-ja, ούσ. θ. π λ η θ. —, ό βοσκότοπος (κοινοτικός ή ιδιωτικός), **kullotë**.

merak-u, ούσ. άρ. ή φροντίδα, ή μέριμνα, κοιν. τό μεράκι, ό πόθος, ό καημός.

merakòs, ρ. μετ. άνησυχώ, βασανίζω, μερακώνω, **merakosem**, μερακώνομαι, άνησυχώ.

mercenàr-e, έπίθ. μισθοφορικός, **trupa —e**, μισθοφορικά στρατεύματα.

mercenàr-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, ό μισθοφόρος, θ η λ. —e.

meremetim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή έπισκευή, ή έπιδιόρθωση, —i i **përgjithshëm**, ή γενική έπισκευή, έπιδιόρθωση, —i **profilaktik**, ή προφυλακτική έπιδιόρθωση, **ripa-rim**.

meremetòj, ρ. μετ. έπισκευάζω, έπιδιορθώνω.

meridiàn-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, Γεωγρ. ό μεσημβρινός.

merimagë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Ζωολ. βλ. **merimangë**.

merimangë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Ζωολ. (Aranea) ή άράχνη, ή άράχνα.

meritë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή ικανότητα, ή άξία, τό προτέρημα, ή άρετή, **njeri me —a**,

άνθρωπος άξίας, πού πρόσφερε πολλά, —a i **takon atij**, σ'αυτόν άνήκει ή τιμή.

meritòj, ρ. μετ. άξίζω, είμαι άξιος, **jam i denjë, marr atë që —**, παίρνω αυτό πού μου άξίζει.

merituar (i, e), έπίθ. έπάξιος, άξιος, τιμημένος, **shpërblim i —**, έπάξια άνταμοιβή, **artist i —**, διακεκριμένος καλλιτέχνης.

merkùr-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό ύδράργυρος, **zhivë**.

mermër-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, τό μάρμαρο.

mermertë (i, e), έπίθ. μαρμαρένιος, μαρμάρινος, **statujë e —**, μαρμάρινο άγαλμα.

merohem, ρ. μέσ. 1. τρομάζω, **trembem**, 2. ύποφέρω, κατακουράζομαι, **lodhem shumë**.

merrem, ρ. μέσ. άσχολουμαι, καταγίνομαι, Μετφ. — **vesh**, συνεννοούμαι.

mes-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ή μέση, τό κέντρο, **në — të rrugës**, στή μέση του δρόμου, — **për —**, διά μέσου, πέρα - πέρα, διαπεραστικά, 2. ή μέση, ή όσφύς.

mesatàr-e, έπίθ. μεσαίος, μέσος, μέτριος, **notë —e**, ό μέσος όρος βαθμού, **trup —**, μέτριο άνάστημα, **sōma, prodhimi —**, ή μέση παραγωγή.

mesatare - mesatàrja, ούσ. θ. π λ η θ. —, ό μέσος όρος, **mesatar-ja e notës**, ό μέσος όρος βαθμού.

mesatarisht, έπ. κατά μέσον όρον.

mesàzh-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, τό διάγγελμα, τό μήνυμα, — **drejtuar popullit**, τό διάγγελμα πρòς τό λαό.

mesditë-a, ούσ. θ. τό μεσημέρι, ή μεσημβρία.

mesditës-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —, Γεωγρ. βλ. **meridian**.

mesdhetàr-e, έπίθ. μεσόγειος, μεσογειακός, **klimë —e**, μεσογειακό κλίμα.

mesëm (i) - mesme (e), έπίθ. μεσαίος, μέσος, **shkollë e —**, σχολή μέσης εκπαίδευσης.

meshollë, έπίθ. λυγερή, πού έχει δαχτυλιδένια μέση, μέση δαχτυλίδι, (προφέρεται **mes-hollë**).

mesjetàr,-e, ἐπίθ. μεσαιωνικός, **arti** —, ἡ μεσαιωνική τέχνη.
mesjetë-a, οὐσ. θ. ὁ μεσαιώνας, **koha e mesme**.
meskëputur, ἐπίθ. λυγερή, **mes-hollë, belhollë**.
mesmë (i) - mesme (e), ἐπίθ. μεσαῖος, μέσος, **koha e mesme**, ὁ μεσαιώνας, **burrë i —**, μεσήλικας, μεσήλικος, μεσόκοπος.
mesnatë-a, οὐσ. θ. τὰ μεσάνυχτα, τό μεσονύχτι, τό μεσονύχτιον.
mesore-mesorja, οὐσ. θ. πληθ.—, Γεωμ. ἡ διάμεσος (τριγώνου).
mesore, ἐπίθ. Γραμμ. **folje** —, μέσο ρῆμα, ρῆμα μέσης φωνῆς, ἀμετάβατο ρῆμα.
mesunazë, ἐπίθ. λυγερή, πού ἔχει μέση δαχτυλίδι, **meshollë, belhollë**.
meshë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ λειτουργία (ἐκκλήσι.), 2. τό πρόσφορο, κοιν. λειτουργιά (ἄρτος), ὁ ἄρτος τῆς λειτουργίας.
meshòj, ρ. ἀμετ. (ἐκκλήσι.), λειτουργῶ, κάνω λειτουργία.
metafizik,-e, ἐπίθ. μεταφυσικός.
metafizikë-a, οὐσ. θ. Φιλοσ. ἡ μεταφυσική.
metaforë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Γραμμ. ἡ μεταφορά, π. χ. **vullnet i hekurt**, σιδερένια θέληση.
metaforik,-e, ἐπίθ. μεταφορικός, **kuptim** —, μεταφορική ἔννοια.
metakàrp-i, οὐσ. ἄρ. Ἄνατ. τό μετακάρπιο.
metàl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό μέταλλο.
metalik,-e, ἐπίθ. μεταλλικός, μεταλλοειδής.
metaloid-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὰ μεταλλοειδῆ ἢ ἀμέταλλα.
metalurgji-a, οὐσ. θ. ἡ μεταλλουργία.
metalurgjik,-e, ἐπίθ. μεταλλουργικός.
metamorfozë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βιολ. ἡ μεταμόρφωση.
metàn-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. τό μεθάνιο(ν).
metàzoa-t, οὐσ. θ. πληθ. Ζωολ. τὰ μετázωα.
metempsikozë-a, οὐσ. θ. ἡ με-

τεμψύχωση ἢ μετενσωμάτωση ἢ μετενσάρκωση.
meteòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ἄστρ. τό μετέωρο.
meteorit-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ἄστρ. ὁ μετεωρίτης, ὁ μετεωρόλιθος, ὁ ἀερόλιθος.
meteorologji-a, οὐσ. θ. ἡ μετεωρολογία.
meteorologjik,-e, ἐπίθ. μετεωρολογικός, **stacion** —, ὁ μετεωρολογικός σταθμός, **buletini** —, τό μετεωρολογικό δελτίο.
metë, ἐπ. λειψά, **mangut, eksiq**.
metë-a (e), οὐσ. θ. πληθ.—a (të), τό ἐλάττωμα, ἡ ἀτέλεια, τό ψεγάδι, ἡ ἔλλειψη.
metë (i, e), ἐπίθ. ἐλλ(ε)ιπής, λειψός, ἀτελής, ἀνεπαρκής, ἐλαττωματικός, Μετφ. ἀνισόρροπος.
metër-metri, οὐσ. ἄρ. πληθ.
metra, τό μέτρο, — **i katror**, τό τετραγωνικό μέτρο, — **kub**, τό κυβικό μέτρο.
metil-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. τό μεθύλιο(ν).
metil'k,-e, ἐπίθ. μεθυλικός, **alkool** —, ἡ μεθυλαλκοόλη, ἡ μεθυλική ἀλκοόλη, **ξυλόπνευμα, οἰνόπνευμα** ἀπό ξύλα.
meting-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **metingje**, τό συλλαλητήριο, ἡ συγκέντρωση. — **masiv**, τό μαζικό συλλαλητήριο, ἡ μαζική συγκέντρωση.
metodë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ μέθοδος, —a **dialektike marksiste**, ἡ μαρξιστική διαλεκτική μέθοδος.
metodik,-e, ἐπίθ. 1. μεθοδικός, 2. συστηματικός.
metodikë-a, οὐσ. θ. ἡ μεθοδική, ἡ μέθοδος.
metodikisht, ἐπ. μεθοδικά, μεθοδικῶς.
metodist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ μεθοδιστής, ὁ μεθοδολόγος.
metodologji-a, οὐσ. θ. ἡ μεθοδολογία, ἡ μεθοδικότητα.
metonimi-a, οὐσ. θ. ἡ μετωνυμία.
metràzh-i, οὐσ. ἄρ. τό μετράζ, τό μήκος σέ μέτρα.
metrik,-e, ἐπίθ. μετρικός, **sistemi** —, τό μετρικό σύστημα.

metrikë-a, ούσ. θ. ἡ μετρική.
metrò-ja, ούσ. θ. τό μετρό, ὁ ὑπόγειος ἠλεκτρικός σιδηρόδρομος.
metronòm-i, ούσ. ἄρ. Φυσ. καὶ Μουσ. ὁ μετρονόμος.
metropòl-i, ούσ. ἄρ. 1. ἡ μητρόπολη, 2. **metropoli-a**, ούσ. θ. ἡ ἔδρα καὶ κατοικία μητροπολίτη, 3. καθεδρικός ναός, **mitropoli**.
mezatâr,-e, ἐπίθ. βλ. **mesatar**.
mezatare-mezatarja, ούσ. θ. βλ. **mesatare**.
mezatarisht. ἐπ. βλ. **mesatarisht**.
mezé-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ὁ μεζές, τό μεζελίκι, τὰ ὀρεκτικά.
mezí, ἐπ. μέ δυσκολία, μόλις-μόλις· μετά βίας, — **qëndroj në këmbë**, μόλις στέκομαι στά πόδια, μέ δυσκολία.
më, ἐπ. πλέον, πιά, πιά, **çdo** —! τί θέλεις πιά, πλέον! — **mirë**, πιά καλά, καλύτερα, — **përpara**, πιό μπροστά.
më, προσ. ἄντων. συγκεκριμένος τύπος, μου, μέ, **ai** — **tha**, αὐτός μου εἶπε, **ajo** — **pa**, αὐτή μέ εἶδε.
më, πρόθ. εἰς, σέ, **mos rri** — **këmbë**, μή κάθισαι ὀρθίος, στό πόδι, — **orën shtatë**, στίς ἑφτά ἡ ὥρα, ἡ ὥρα ἑφτά.
mëditës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ μεροκαματιάρης, ὁ ἡμερομισθίος ἐργάτης.
mëditje-mëditja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ἡμερομισθιο, τό μεροδούλι, τό μεροκάματο, **punëtor me** —, ἐργάτης μέ μεροκάματο, ὁ μεροκαματιάρης ἐργάτης.
mëkat-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἁμαρτία, τό ἁμάρτημα, **bëj** —, ἁμαρταίνω, ἁμαρτάνω, **mëkatë**.
mëkatâr,-e, ἐπίθ. ἁμαρτωλός, **gjynahqar**.
mëkatâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἁμαρτωλός, θηλ.—e.
mëkëmb, ρ. μετ. ἀνασυγκροτῶ, ἐπανορθώνω, ἀνοικοδομῶ, ἀποκαθιστῶ, ἀναστηλώνω, ὀρθοποδῶ.
mëkëmbës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ τοποτηρητής, ὁ ἀναπληρωτής.
mëkëmbje-mëkëmbja, ούσ. θ. ἡ ἀνασυγκρότηση, ἡ ἀποκατάσταση, ἡ ἀνόρθωση.

mëlçí-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ἄνατ. τό ἦπαρ, τό συκώτι, — **e bardhë**, ὁ πνεύμονας, — **e zezë**, τό συκώτι, τό σκώτι, τό ἦπαρ.

mëllagë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **mullagë**, — **uji**, ἀλθαία ἡ φαρμακευτική, κοιν. νερομολόχα, **takër**.

mëllenjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **mullenjë**.

mëllezë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Ostrya carpinifolia*) ἡ ὄστρυά, ἡ καρπινόφυλλος, κοιν. ὄστρυά, μελιόγαυρος, σκυλόγαυρος, μεράντζα, κάρπινος, γαῦρος, τετράμυθος.

mëmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ μάνα, ἡ μητέρα, **nënë**.

mëmëdhë-u, ούσ. ἄρ. ἡ πατρίδα, **atdheu**.

mëmëligë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἄλευριά, ἡ πολέντα, τό κουρκούτι, ἡ κουρκούτη, ὁ χυλός, **kaçamak**.

mëmëzonjë-a, ούσ. θ. βλ. **gjyshe**.

mënd-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, βλ. **çast**.

mënd, ρ. μετ. θηλάζω, βυζαίνω, **qengji** — **delen**, τό ἀρνί βυζαίνει, πίνει γάλα ἀπό τήν προβατίνα.

mëndafsh-i, ούσ. ἄρ. ἡ μέταξα, τό μετάξι, — **artificial**, τό τεχνητό μετάξι, ἡ τεχνητή μέταξα, **krimbi i** —**it**, ὁ μεταξοσκώληκας.

mëndafsh-të (i, e), ἐπίθ. μεταξωτός, μετάξινος, μεταξένιος, ἀπό μετάξι, **pëlhurë e** —, μεταξωτό, τό μετάξινο ὕφασμα.

mëndeshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ τροφός, κοιν. ἡ νταντά, **vajë**.

mënesë-a, ούσ. θ. βλ. **vonesë**.

mëngë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό μανίκι, 2. Γεωγρ. — **deti**, ὁ βραχίονας ποταμοῦ.

mëngòj, ρ. ἀμετ. σηκώνομαι ταχύ, πολύ πρωτῆ, **ngrihem herët**.

mëngjéz-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. τό πρωτῆ, **mirë** —**i!** καλημέρα! (χαίρετισμός), 2. τό πρόγευμα, τό κολατσιό, τό πρωϊνό.

mëngjër (i, e), ἐπίθ. ἀριστερός, **më të** —, ἀριστερά, στ'ἀριστερά.
mëngjër-a (e), οὐσ. θ. ἡ ἀριστερά, τό ἀριστερό χέρι, **e majta**.
mëngjërash,-e, ἐπίθ. ἀριστερόχειρ, ἀριστερόχειρος, ἀριστερόχερος, ζερβοχέρης, ζερβός, **sollak, mëngjërash**.
mëni-a, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **mëri, urrejtje**.
mënishëm, ἐπ. ὀργισμένα, θυμωμένα, **zemëruar shumë**.
mënoj, ρ. ἀμετ. καθυστερῶ, βραδύνω, ἀργῶ, **vonoj, qellem**.
mënt, ἐπ. παρ'ὄλλο, — **ra**, παρ'ὄλλο νά πέσει.
mënyrë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ὁ τρόπος, τό μέσο, ἡ μέθοδος, **në këtë** —, ἔτσι, μ'αυτό τόν τρόπο, κατ'αυτό τόν τρόπο, **n'asnjë** —, μέ κανένα τρόπο, —**a e prodhimit**, ὁ τρόπος παραγωγῆς, 2. Γραμμ. ἡ ἔγκλιση, —**at e foljes**, οἱ ἔγκλισεις τοῦ ρήματος, —**a dëftore**, ἡ ὀριστική ἔγκλιση, —**a lidhore**, ἡ ὑποταχτική ἔγκλιση, —**a dëshimore**, ἡ εὐκτική ἔγκλιση, —**a kushtore**, ἡ ὑποθετική (ἔγκλιση).
mënjënë, ἐπ. στή μπάντα, παράμερα, χώρια, ἀδιάφορα, μονωμένα, **ai rri** —, αὐτός δέν ἀνακατεύεται.
mënjënoj, ρ. μετ. παραμερίζω, **mënjënohem**, 1. παραμερίζω, 2. παραμερίζομαι.
mënjënuar (i, e), ἐπίθ. παραμερισμένος, παράμερος, ἀπομονωμένος, ἀποτραβηγμένος, μοναχικός, **i mënjënur**.
mënjënur (i, e), ἐπίθ. βλ. **i mënjënuar**.
mëparshëm (i) - mëparshme (e), ἐπίθ. προηγούμενος, πρότερος, προγενέστερος.
mërdhac,-e, ἐπίθ. ἐκεῖνος πού αἰσθάνεται πολὺ τό κρῦο.
mërdhij, ρ. ἀμετ. κρυώνω, (ἀόρ. **mardha, μετχ. mardhur**).
mërgim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—**e**, ἡ μετανάστευση, ἡ ξενιτ(ε)ιά, τὰ ξένα, ὁ ἐκπατρισμός, ἡ ἀποδημία, **kurbet, dhe i huaj**.

mërgoj, ρ. μετ. ἀπομακρύνω, ἐξορίζω, ἐκπατρίζω, **mërgohem**, μεταναστεύω, ξενιτεύομαι, πάνω στά ξένα, ἐκπατρίζομαι, ἀποδημῶ, ἀπομακρύνομαι.
mërguar (i, e), ἐπίθ. ξενιτεμένος, ἀπόδημος, ἐκπατρισμένος.
mëri-a, οὐσ. θ. τό μῖσος, ἡ ὀργή, ὁ θυμός, **e kam** —, τόν μισῶ.
mërihem, ρ. μέσ. ὀργίζομαι, θυμῶνω, **u mërit**, θύμωσε, μᾶς κρατεῖ μῖσος, δέν μᾶς μιλάει μέ τό στόμα.
mëritur (i, e), ἐπίθ. ὀργισμένος, ὀργισμένος, θυμωμένος.
mërkurë-a (e), οὐσ. θ. πληθ. **mërkura (të)**, ἡ Τετάρτη (ἡ μέρα).
mërsinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Myrtus communis*) ὁ μύρτος, κοιν. ἡ μυρτιά, ἡ μυρσίνη.
mërzëj, ρ. ἀμετ. σταλιάζω, σταλίζω (γιά πρόβατα, γίδια, ἀγελάδια).
mërzia, οὐσ. θ. πληθ.—. ἡ πλήξη, ἡ ἀνία, ἡ στενοχώρια, ὁ βαρεμῖός, ἡ βαρεμάρα.
mërzim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—**e**, ὁ τόπος ὅπου σταλίζουν τὰ πρόβατα, τὰ γίδια, τὰ ἀγελάδια, ὁ στάλος, τό στάλισμα.
mërzit, ρ. μετ. ἐνοχλῶ, στενοχωρῶ, βαρύνω, προχαλῶ ἀνία, γίνομαι βαρετός, **mërzitem**, αἰσθάνομαι ἀνία, στενοχωριέμαι, στενοχωροῦμαι.
mërzitje-mërzitja, οὐσ. θ. ἡ ἀνία, ἡ στενοχώρια, ἡ πλήξη, ὁ βαρεμῖός, ἡ βαρεμάρα.
mërzitshëm (i) - mërzitshme (e), ἐπίθ. ἀνιαρός, βαρετός, πληκτικός, ἐνοχλητικός.
mërzitur (i, e), ἐπίθ. στενοχωρημένος.
mërrij, ρ. ἀμετ. βλ. **mëbërrij**.
mësallë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό τραπεζομάντηλο, ἡ πετσέτα φαγητοῦ, 2. Μετφ. τό τραπέζι, τό συμπόσιο, **si —a me dy faje**, ὑποκριτής, 3. — **djathi**, ἡ τζαντίλα, **napë djathi**.
mësim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—**e**, 1. ἡ διδασκαλία, ἡ διδαχῆ, **jar** —,

διδάσκω, δίνω μάθημα, 2. τό μάθημα, —i i historisë, τό μάθημα τῆς ἱστορίας.

mësòj, ρ. μετ. 1. διδάσκω, ἐκπαιδεύω, 2. σπουδάζω, διδάσκομαι, μαθαίνω, πληροφοροῦμαι, — **në shkollë**, μαθαίνω στό σχολεῖό, — **në universitet**, σπουδάζω στό πανεπιστήμιο, **mësohem**, συνηθίζω, ἐξοικειοῦμαι, **u mësona**, συνηθισα.

mësonjës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. **mësues-i**, θηλ.—e.

mësuar (i, e), ἐπίθ. 1. μορφωμένος, πεπαιδευμένος, ἐγγράμματος, 2. συνηθισμένος, μαθημένος.

mësues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ δάσκαλος, θηλ.—e, — **i merituar**, ἐπάξιος δάσκαλος, — **i popullit**, δάσκαλος τοῦ λαοῦ.

mësýj, ρ. μετ. ἐπιτίθεμαι, ἐφορμῶ, **sulmoj**.

mësýmje - mësýmja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἐπίθεση, ἡ ἔφοδος, **sulmi**.

mëshikëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ μικρή φούσκα, ἡ φλύκταινα, ἡ κύστις, —a e **krimit të mëndafshit**, τό κουκούλι (τοῦ μεταξοσκώληκα), τό βομβύκιο, —a e **ujit**, ἡ οὐροδόχος κύστις, ἡ οὐροδόχος κύστη.

mëshirë-a, οὐσ. θ. ἡ συμπόνοια, τό ἔλεος, ἡ χάρη, ἡ εὐσπλαχνία, **kam** —, εὐσπλαχνοῦμαι, λυποῦμαι, ἔλεῶ.

mëshiròj, ρ. μετ. εὐσπλαχνίζομαι, συγχωρῶ, λυποῦμαι.

mëshòj, ρ. ἀμετ. βαρύνω, **rëndoj**.

mëshqerrë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. ἡ δαμάλα, ἡ μοσχάρδα.

mëtejme (i) - mëtejme (e), ἐπίθ. ὁ παραπέρα, ὁ ἐπέκεινα, **zhvillimi i** —, ἡ παραπέρα ἀνάπτυξη, ἡ περαιτέρω ἀνάπτυξη.

mëtejshëm (i) - mëtejshme (e), ἐπίθ. βλ. **mëtejme (i)**.

mëvonshëm (i) - mëvonshme (e), ἐπίθ. κατοπινός, μεταγενέστερος, μετέπειτα, **ngjarjet e** —e, τά μετέπειτα γεγονότα, τά κατοπινά γεγονότα.

mëz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, τό

πουλάρι, ὁ πῶλος.

mëzàt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **mëzetër**, **mëzet**, Ζωολ. τό δαμάλι, τό ἄστριφτο βόδι, ὄχι στριμμένο βόδι, **muzat**.

mi (e) - mia (e), κτητ. ἄντων. πληθ. τοῦ, **im**, **ime**, δικοί μου, δικές μου, **shokët e mi**, οἱ σύντροφοί μου, **shoqet e** —a, οἱ συντρόφισσές μου, **librat e** —a, τά βιβλία μου.

mi-të (të), κτην. ἄντων. βλ. **im**, **ime**.

mi-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—nj, ὁ ποντικός, τό ποντίκι, — **arash**, μῦς ὁ ἀρουραῖος ἢ ἀγρόμυς, ὁ ἀρουραῖος, ὁ ποντικός τῶν ἀγρῶν, — **fushe**.

micak-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ζωολ. βλ. **cicami**, **çerri**.

midis, πρόθ. ἀνάμεσα, μεταξύ, — **së tjerave**, μεταξύ τῶν ἄλλων, μεταξύ ἄλλων, — **nesh**, μεταξύ μας, ἀνάμεσά μας.

miell-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ra, τό ἀλεύρι, τό ἄλευρον, **fabrikë** —i, τό ἀλευροποιεῖο.

mih, ρ. μετ. σκάπτω, ἀνασκάβω, σκάφτω, **rëmih**, **gërmoj**.

mihës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ σκάπτης, ὁ σκαφτιάς, **gërmues**.

mijë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, —ra, χίλια, ἡ χιλιάδα, **një** —, χίλια.

mijëshe - mijëshja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό χιλιάτικο.

mijënjecar,-e, ἐπίθ. χιλιόχρονος, χιλιετής.

mik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **miq**, ὁ φίλος, θηλ.—e, ἡ φίλη.

mikpritës,-e, ἐπίθ. φιλόξενος, **derëcelë**.

mikpritje-mikpritja, οὐσ. θ. ἡ φιλοξενία.

mikròb-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό μικρόβιο.

mikroborgjéz,-e, ἐπίθ. μικροαστικός.

mikroborgjéz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ μικροαστός.

mikroborgjezi—a, οὐσ. θ. ἡ μικροαστική τάξη, ἡ τάξη τῶν μικροαστῶν, ἡ μπουρζουαζία.

mikrofòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, —e, τό μικρόφωνο.

mikroorganizëm - mikroorganiz-mi, ούσ. άρ. π λ η θ. **mikroorganizma**, ό μικροοργανισμός, μικρόβιο.

mikroskòp-i-, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, Φυσ. τό μικροσκόπιο.

mikroskopík,-e, έπίθ. μικροσκοπικός.

milcë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, Βοτ. βλ. **bar blete**.

milë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, τό μίλι, τό μίλιον, — **detare**, τό ναυτικό μίλιο, τό ναυτικό μίλι.

milë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, βλ. **mijë**.

miligràm-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—, τό χιλιοστόγραμμα, τό ένα χιλιοστό του γραμμαρίου.

milimetër-milimetri, ούσ. άρ. π λ η θ. **milimetra**, τό χιλιοστόμετρο.

milingtonë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, Ζωολ. βλ. **melingtonë**.

milìon-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—a, τό ένατομμύριο.

militànt,-e, έπίθ. μαχητής, άγωνιστής (μιας ιδέας), άγωνιστικός, μαχητικός.

militànt-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, ό μαχητής, ό άγωνιστής (μιας ιδέας), θ η λ.—e,

militarist,-e, έπίθ. στρατοκρατικός, μιλιταριστικός.

militarist-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, ό στρατοκράτης, ό μιλιταριστής.

militarizëm-militarizmi, ούσ. άρ. ό μιλιταρισμός, ή στρατοκρατία.

militarizim-i, ούσ. άρ. ή στρατιωτικοποίηση.

militarizòj, ρ. μετ. στρατιωτικοποιώ.

milòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, τό ζυγούρι, κριάρι μέχρι δύο έτών, **miluar, pjellak, zigur**, θ η λ.—e.

mill-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, κολεός, θήκη ξιφολόγχης (σπαθιοϋ), **këllëf**.

mimikë-a, ούσ. θ. ή μιμική.

mimozë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, Βοτ. ή μιμόζα, (αίσθητική άκακία).

minatòr-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë,

1. ό μεταλλωρύχος, ό άνθρακωρύχος, 2. Στρατ. ό ναρχοδέτης, ό μινადέρος, ό ύπονομευτής.

mineral,-e, έπίθ. μεταλλικός, όρυκτός, **ujëra —e**, τά μεταλλικά νερά, τά λαματικά νερά.

mineral-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, τό όρυκτό, τό όρυκτό, τό μετάλλευμα.

mineralogji-a, ούσ. θ. ή όρυκτολογία.

minë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, Στρατ. και Ναυτ. ή νάρκη, ή τορπίλλη, — **magnetike**, ή μαγνητική νάρκη, **vë —a**, ναρχοδετώ, τοποδετώ νάρκες.

miniaturë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, ή μικρογραφία, ή μινιατούρα, **në —**, σέ μικρογραφία.

minierë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, τό όρυχείο, τό μεταλλείο, — **bakri**, τό μεταλλείο χαλκού, — **qymyrguri**, τό άνθρακωρυχείο, — **hekurri**, τό μεταλλείο σιδήρου, τό σιδηρωρυχείο.

minim-i, ούσ. άρ. 1. ή ύπονόμηση, 2. Στρατ. ή ναρχοδέτηση.

minimal,-e, έπίθ. έλάχιστος, άντθ. **maksimal**, μέγιστος.

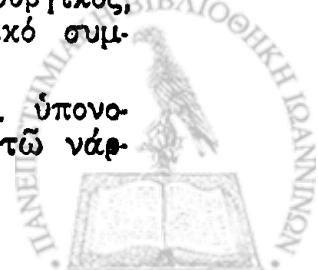
minimum-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, 1. τό έλάχιστο όριο, τό μίνιμουμ, άντθ. **maksimum**, 2. έπ. μίνιμουμ, τό λιγώτερο.

ministër - ministri, ούσ. άρ. π λ η θ. **ministra**, ό ύπουργός, — **pa portofol**, ό ύπουργός άνευ χαρτοφυλακίου, — **fuqplotë**, ό πληρεξούσιος ύπουργός, ό πλερεξούσιος πρεσβευτής.

ministri-a, ούσ. θ. π λ η θ.—, τό ύπουργείο, —a e **Punëve të Jashtëme**, τό 'Υπουργείο των 'Εξωτερικών, —a e **Punëve të Brendshme**, τό 'Υπουργείο των 'Εσωτερικών, a— e **Arësimit dhe e Kulturës**, τό 'Υπουργείο Παιδείας και πολιτισμού, —a e **Shëndetësisë**, τό 'Υπουργείο 'Υγιεινής.

ministròr,-e, έπίθ. ύπουργικός, **Këshilli —**, τό ύπουργικό συμβούλιο.

minòj, ρ. μετ. Στρατ. ύπονομεύω, ναρχοδετώ, τοποδετώ νάρ-

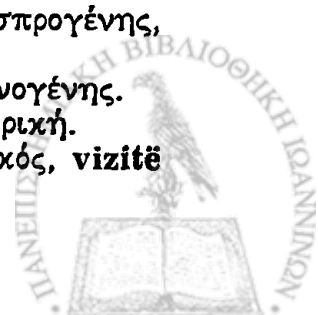

κες, Μετφ. τορπιλλίζω.
minoritàr,-e, ἐπίθ. μειονοτικός,
shkollat —e, τό μειονοτικά σχολεία.
minoritàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
 ὁ μειονοτικός.
minoritët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,
 ἡ μειονότητα, **pakicë**.
minus-i, οὐσ. ἄρ. μείον, πλήν,
 ἀντθ. **plus**.
minutë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,
 1. τό λεπτό (τῆς ὥρας), 2. ἡ
 στιγμή.
miop,-e, ἐπίθ. μυωπικός, μύωπας,
 κοντόφθαλμος, ὁ μή ὀξυδερκής, ὁ
 μή διορατικός, **dritëshkurtër**.
miopí-a, οὐσ. θ. 1. ἡ μυωπία, 2. ἡ
 ἔλλειψη ὀξυδέρκειας, ἡ ἔλλειψη
 διορατικότητας.
miqësi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ
 φιλία, 2. τό σύνολο τῶν φίλων,
 3. ἡ συμπεριδιά, ἡ κρουστιά.
miqësisht, ἐπ. φιλικά, φιλικῶς.
miqësohem, ρ. μέσ. γίνομαι φίλος.
miqësor,-e, ἐπίθ. φιλικός, **marrë-
 dhënje —e**, φιλικές σχέσεις.
mira-t (të), οὐσ. θ. πληθ. 1. τά
 ἀγαθά, τά καλά, **kish gjithë të
 —at**, εἶχε ὅλα τά ἀγαθά, ὅλα τά
 καλά, **të —t materiale**, τά ὑλικά
 ἀγαθά, 2. οἱ μοῖρες, **fatitë**.
mirë, ἐπ. καλά, καλῶς, **më —**, κα-
 λύτερα, — **dita!** καλημέρα!
mirë (i, e), ἐπίθ. καλός, ἀγαθός.
mirë-a (e), οὐσ. θ. τό καλό, ἡ κα-
 λωσύνη, ἡ ἀγαθότητα, **për të —!**
 γιά καλό!
mirëbesim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐμπιστο-
 σύνη, ἡ καλή πίστη.
mirëbërës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—,
 ὁ εὐεργέτης, θηλ.—e.
mirëfilli, ἐπ. πραγματικά, ἀκρι-
 βῶς, ἀναμφίβολα, πολύ καλά.
mirëfilltë (i, e), ἐπίθ. πραγματικός,
 ἀληθινός.
mirëmbajtje - mirëmbajtja, οὐσ.
 θ. ἡ συντήρηση, ἡ καλή διατήρη-
 ση.
mirënjohës,-e, ἐπίθ. εὐγνώμονας.
mirënjohje - mirënjohja, οὐσ. θ.
 ἡ εὐγνωμοσύνη.
mirënjohur (i, e), ἐπίθ. γνωστός,
 διάσημος, φημισμένος, περιβόητος,
 ἔγκριτος, διαπρεπής.

mirëpò, σὺν δ. κι'δμως, ἀλλ'δμως,
por, porse, po.
mirëpritës,-e, ἐπίθ. φιλόξενος.
mirëpritës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—,
 ὁ φιλόξενος, **i pritur**.
mirëpritje - mirëpritja, οὐσ. θ.
 ἡ φιλοξενία, ἡ καλή ὑποδοχή.
mirëqënje - mirëqënja, οὐσ. θ.
 ἡ εὐημερία, ἡ εὐπορία,
 ἡ εὐμάρεια, ἡ καλοπέραση.
mirërritje - mirërritja, οὐσ. θ.
 ἡ καλή ἀνατροφή, ἡ καλή ἀγω-
 γή, ἡ διαπαιδαγώγηση.
mirësi-a, οὐσ. θ. ἡ καλωσύνη, ἡ
 ἀγαθότητα, **kini —në**, ἔχετε τήν
 καλωσύνη, **më bëni një —**, μοῦ
 κάνετε μιὰ καλωσύνη, μιὰ χάρη.
mirësjëllje - mirësjëllja, οὐσ. θ.
 ἡ καλή συμπεριφορά, τό καλό
 φέρσιμο, ὁ καλός τρόπος, ἡ
 εὐπρέπεια.
miriapodë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ.
 Ζωολ. τά μυριάποδα.
mirtacë-të, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ.
 τά μυρτοειδή.
misër-misri, οὐσ. ἄρ. πληθ.
misra, Βοτ. (*Zea mays*) ὁ ἀρα-
 βόσιτος, τό καλαμπόκι, τό ἀραπο-
 σίτι, **kallamboq**.
mis-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, —a,
 βλ. **anëtar**.
misërishte - misërishtja, οὐσ. θ.
 πληθ.—, τό κότσαλο, τό τσιό-
 καλο (τοῦ καλαμποκιοῦ),
 τό τσόκαλο.
misërnike - misërnikja, οὐσ. θ.
 πληθ.—, τό καλαμποκίσιο ψω-
 μι, ἡ μπομπότα, ἡ μαμάτσα.
mision-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,
 1. ἡ ἐντολή, 2. Διπλωμ. ἡ ἀπο-
 στολή, ἡ ἀντιπροσωπεία, 3. τό
 καθῆκον.
misionâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
 ὁ ἱεραπόστολος, ὁ ἀπεσταλμένος,
 ὁ μισιονάριος.
miskë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,
 Ζωολ. ἡ γαλοπούλα, ἡ ἰνιδκῆ
 ὄρνιθα, **pulë deti**.
mistër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό
 μυστήριο, τό ἀπόρρητο, τό μυστι-
 κό, **e fshehta**.
misteriòz,-e, ἐπίθ. μυστηριώδης,
 ἀνιγματώδης, κρυφός, ἀκατανόη-
 τος.

mistri-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό μυστήρι.
mish-i, ούσ. άρ. και —të, ούσ. ούδ. τό κρέας, ή σάρκα, —i i dhëmbëvet, τά ούλα, Μετφ. me — e me shpirt, μ'όλη του τήν ψυχή.
mishërim-i, ούσ. άρ. ή ένσάρκωση, trupëzimi.
mishëròj, ρ. μετ. ένσαρκώνω, mishërohem, ένσαρκώνομαι.
mishmash, έπ. άνω κάτω, ανάκατα, άκατάστατα, περιπλεγμένα, φύρδην μίγδην.
mishngrënës,-e, έπίθ. σαρκοφάγος, shtazë —e, σαρκοφάγο ζώο.
mishngrënës-it, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά σαρκοφάγα.
mishtar-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό χασάπης, ό κρεοπώλης, ό κρεατοπώλης, kasap.
mit-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό μύθος, përrallë.
mitë-a, ούσ. θ. ή δωροδοκία, ryshfet.
mitër-mitra, ούσ. θ. πληθ. mitra, 1. Άνατ. ή μήτρα, 2. ή μίτρα (κάλυμμα τής κεφαλής) τών επισκόπων.
mitologji-a, ούσ. θ. ή μυθολογία.
mitòs, ρ. μετ. δωροδοκώ, jap ryshfet.
mitralim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό πολυβολισμός, ό μυδραλιοβολισμός.
mitralòj, ρ. μετ. μυδροβολώ, πολυβολώ.
mitralòz-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Στρατ. τό πολυβόλο, τό μυδραλιοβόλο, — dore, τό όπλοπολυβόλο, τό έλαφρό πολυβόλο, — i rëndë, τό βαρύ πολυβόλο.
mitropoli-a, ούσ. θ. 1. ή έδρα μητροπολίτη, 2. καθεδρικός ναός.
mitur (i, e), έπίθ. 1. άνήλικος, (για μικρά παιδιά), 2. ό άρχάριος, ό άπλοϊκός, άτζαμής, ό άπειρος.
miturí-a, ούσ. θ. 1. ή παιδική ήλικία, 2. ή άπειρία.
miturishte, έπίθ. παιδικός, këngë —, παιδικά τραγούδια.
mizë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μύγα, — kali, ή άλογόμυγα, — mjalti, ή μέλισσα, — gruri, (Ca-

landra granaria) καλάνδρα ή του σίτου, — pashke, ή κοκκινέλλη, κοιν. παπαδίτσα, — e ullirit, ό δάκος (τής έληās), κοιν. ή μύγα τής έλιās.
mizë përdhecke, ούσ. θ. πληθ.
miza përdhecke, Ζωολ. (Formica) βλ. melingonë.
mizëri-a, ούσ. θ. τό πλήθος, ό όχλος, mori.
mizòr,-e, έπίθ. θηριώδικος, αιμοχαρής.
mizòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άθλιος, ό άσπλαχνος, ό σκληρός, ό κακός, ό αιμοβόρος, ό μίζερος, gjakatar.
mizori-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή σκληρότητα, ή άγριότητα, ή θηριωδία, ή άθλιότητα, ή αιμοχαρία.
mizorisht, έπ. άθλια, σκληρά, άσπλαχνα, αιμόχαρα, θηριώδικα.
mjaft, έπ. άρκετά, — më, άρκετά πιά, φθάνει πιά, φθάνει πλέον.
mjaftòj, ρ. ά μετ. άρκω, φτάνω, έπαρκω, mjaftohem, άρκούμαι, ικανοποιούμαι, mjafton, άρκει, φτάνει.
mjaftùeshëm (i) -mjaftùeshme (e), έπίθ. άρκετός, έπαρκής, i mjaftë.
mjaltë-i, ούσ. άρ. και —t, ούσ. ούδ. τό μέλι.
mjaulit, ρ. ά μετ. νιαουρίζει, μιαουρίζει, μιαουλίζει.
mjedhër - mjedhra, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (Rubus idaeus) βάτος ή ίδαία, κοιν. ή σμεουριά, ή νάουρα.
mjegull-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή όμίχλη, ή καταχνιά, ή άντάρα, 2. (Oidium) άνθραξ, σκωρία, έρυσίβη (άμπέλου).
mjék-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό γιατρός.
mjekër-mjekra, ούσ. θ. πληθ. mjekra, 1. τό πηγούνι, ό πώγων, 2. ή γενειάδα, τά γένια, τά γένεια.
mjekërbardhë, έπίθ. άσπρογέννης, άσπρογενάτος.
mjekërkùq, έπίθ. κοκκινογέννης.
mjekësi-a, ούσ. θ. ή λατρική.
mjekësòr,-e, έπίθ. λατρικός, vizitë

—e, λατρική επίσκεψη, εξέταση.
mjekim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή
 θεραπεία, ή νοσηλεία.
mjekòj, ρ. μετ. νοσηλεύω, θερα-
 πεύω, γιατρεύω, **mjekohem**, θερα-
 πεύομαι, νοσηλεύομαι, γιατρεύο-
 μαι.
mjekròsh-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
 γενάτος, γενειοφόρος, μέ γένια,
 πωγωνάτος.
mjël, ρ. μετ. άρμέγω, (άόρ. mo-
 la, προστ. mil, μετχ. mje-
 lë).
mjelës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό
 άρμεχτής.
mjelëse - mjelësja, ούσ. θ.
 πληθ.—, ή άρμέχτρια.
mjelse, έπίθ. γαλάρα, πού άρμέ-
 γεται, πού δίνει γάλα, γαλατερή,
lopë —, άγελάδα πού άρμέγεται,
 γαλατερή.
mjellme - mjellmja, ούσ. θ.
 πληθ.—, Ζωολ. (Cygna olor)
 ό κύκνος.
mjerë, έπ. άλλοίμονο! — **ç'pë-
 suam!** άλλοίμονο τί πάθαμε! —
ti! άλλοίμονο σέ σένα!
mjerë (i, e), έπίθ. δυστυχής,
 άθλιος, δύστυχος, κακότυχος, **unë
 i —i!** ό δύστυχος έγώ!
mjergull-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
 βλ. **mjegull**.
mjerim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
 ή δυστυχία, ή συμφορά, ή θλίψη.
mjerisht, έπ. δυστυχώς, **për fat të
 keq**.
mjeruar (i, e), έπίθ. κακόμοιρος,
 κακομοιριασμένος, έλεεινός, φου-
 καριάρικός, άξιολύπητος, **në
 gjendje të** —, σέ έλεεινή κατά-
 σταση, **i mjerueshëm**.
mjerueshëm (i) - mjerueshme (e),
 έπίθ. βλ. **mjeruar**,
mjeshtër - mjeshtri, ούσ. άρ.
 πληθ.—, **mjeshtra**, 1. ό χτίστης,
 2. ό μάστορας, ό μάστορης, ό
 τεχνίτης, ό ειδικός, ό άριστοτέ-
 χνης.
mjeshtëri-a, ούσ. θ. πληθ.—,
 1. ή μαστοριά, ή τέχνη, ή άριστο-
 τεχνία, ή δεξιότητα, 2. τό έπεγ-
 γελμα, ή τέχνη.
mjet-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό
 μέσο, — **komunikacioni**, μέσο

συγκοινωνίας, —**et e prodhimit**,
 τά μέσα τής παραγωγής.
mlysh-i, ούσ. άρ. πληθ.—a,
 Ζωολ. (Esox lucius) έσοξ,
 κοιν. λοϋτσος, ψάρι τών γλυ-
 κών υδάτων.
mllëf-i, ούσ. άρ. βλ. **mëri, ze-
 mërim**.
mnerë-a, ούσ. θ. βλ. **tmerr**.
mo, άρνητικό ή άποφατι-
 κό μόριο, βλ. **mos**.
mobilizim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
 1. ή κινητοποίηση, 2. ή έπιστρά-
 τευση, — **i përgjithshëm**, γενική
 έπιστράτευση, — **i i masavet**, ή
 κινητοποίηση τών μαζών.
mobilizòj, ρ. μετ. 1. κινητοποιώ,
 2. έπιστρατεύω, **mobilizohem**, κι-
 νητοποιούμαι, έπιστρατεύομαι.
mobilizuar (i, e), έπίθ. 1. κινη-
 τοποιημένος, 2. έπιστρατευμένος.
mobilje - mobilja, ούσ. θ.
 πληθ.—, τό έπιπλο, πληθ. τά
 έπιπλα.
mobilerí-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό
 έπιπλοποιείο.
mobilòj, ρ. μετ. έπιπλώνω.
moçal-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό
 βάλτος, τό βαλτονέρι, τό τέλμα,
 τό έλος, ό βοϋρκος.
moçalòr,-e, έπίθ. έλώδης, βαλτώ-
 δης, γεμάτος από έλη.
moçëm (i) - moçme (e), έπίθ.
 1. άρχαίος, παλιός, 2. γηραιός, γη-
 ραλέος, ύπερήλικας.
modél-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό
 μοντέλλο, τό πρότυπο, τό καλού-
 πι, τό ύπόδειγμα.
modérn,-e, έπίθ. σύγχρονος, μο-
 ντέρνος, νεώτερος, νεωτερίστικος,
letërsia —e, ή σύγχρονη λογοτε-
 χνία, **teknika —e**, ή σύγχρονος
 τεχνική, ή μοντέρνα τεχνική.
modernizim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
 ό έκσυγχρονισμός, ό νεωτερισμός.
modernizòj, ρ. μετ. έκσυγχρονίζω,
 άνακαινίζω, μοντερνίζω, νεωτερί-
 ζω.
modést,-e, έπίθ. σεμνός, μετριοφρο-
 νας, ταπεινός, άπλοϋς, **njeri —**,
 σεμνός άνθρωπος.
modestí-a, ούσ. θ. ή σεμνότητα,
 ή μετριοφροσύνη, ή άπλότητα.
modë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μό-

δα, ὁ συρμός, **pas** —s, σύμφωνα μέ τή μόδα, **është e** —s, εἶναι τῆς μόδας.

modhull-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Lathyrus aphaca*) λάθυρος ἢ ἄφακος, κοιν. πνιγιά, μπαβούλια, ἀγριολαθούρι, λαμπούρι, **modhë, mollëz**.

mohim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἄρνηση, ἡ ἀπάρνηση, ἀντθ. **pohim**.

mohòj, ρ. μετ. ἀρνοῦμαι, ἀπαρνοῦμαι, δέν παραδέχομαι, — **fajësinë**, ἀρνοῦμαι τήν ἔνοχῆ.

mohore, ἐπίθ. Γραμμ. **fjali** —, ἀρνητική, ἀποφατική πρόταση, ἀντθ. **pohore**, θετική, καταφατική.

mòj, ἐπιφ. θηλ. μωρή, **mori**.

mokër-mokra, οὐσ. θ. πληθ. **mokra**, ἡ χειρομύλη, κοιν. τά χε(ι)ρόμπουλα, ὁ χε(ι)ρόμυλος, ἡ μυλόπετρα.

mokërr-mokrra, οὐσ. θ. πληθ. **mokrra**, Ζωολ. ἡ σαρανταποδαρούσα, **dyzetskëmbësh**.

molekulë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Χημ. τό μόριο.

molekulâr,-e, ἐπίθ. μοριακός, **pesha** —e, τό μοριακό βάρος.

molë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Tineolo biselliella*) σῆς ὁ διφθερόφιλος, κοιν. ὁ σκῶρος ἡ σκόρος, ὁ κόπιτσας, σάρακας, μόλιτσα, **kopicë, tenjë, molëz**.

molikë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Pinus peuce*), πίτυς ἡ πεύκη, κυρίως πίτυς ἡ μακεδονική, κοιν. κουκουναριά, **arnë**.

molis, ρ. μετ (ἄρ. **molita, molisa**) κουράζω, καταβάλλω, **e kanë molitë ethet**, τόν κατέβαλε ὁ πυρετός.

molít, ρ. μετ. κατατρώγει (ὁ σκόρος, ὁ κόπιτσας), **mola** — **rrrobat e lëkurën**, ὁ κόπιτσας, ὁ σκόρος τρώει τά ροῦχα καί τό δέρμα.

molo-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ μῶλος, ἡ προκυμαία, ἡ ἀποβάθρα.

moluske-t, οὐσ. θ. πληθ. Ζωολ. τά μαλάκια.

mollatartë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **domate**.

mollë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ.

(*Pirus malus*) ἡ μηλιά καί ὁ καρπός, τό μήλο, — **t e faqes**, τά μάγουλα, οἱ παρειές, — **a e Adami**, τό μήλο τοῦ Ἀδάμ, κοιν. καρύδι, **fikthi**.

mollëkuqe - mollëkùqja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (*Coccinella septempunctata*) ἡ κοκκινέλλη, κοιν. ἡ παπαδίτσα.

mollëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό μάγουλο, ἡ παρειά.

mollëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **modhulla**.

moment-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, βλ. **çast**.

monàrk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ μονάρχης.

monarkí-a, οὐσ. θ. ἡ μοναρχία, — **absolute**, ἡ ἀπόλυτος μοναρχία, — **konstitucionale**, συνταγματική μοναρχία.

monarkik,-e, ἐπίθ. μοναρχικός, **regjim** —, μοναρχικό καθεστώς.

monarkist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ μοναρχικός, ὁ φιλομόναρχος.

mondàn,-e, ἐπίθ. κοσμικός, ἐγκόσμιος, **njeri** —, κοσμικός ἄνθρωπος.

monedhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό νόμισμα, ἡ μονέδα, — **a metalike**, μεταλλικά νομίσματα, — **ergjëndi, floriri**, ἀργυρό, χρυσό νόμισμα.

monetâr,-e, ἐπίθ. νομισματικός, **reformë** —e, ἡ νομισματική μεταρρύθμιση, ἡ χρηματική μεταρρύθμιση.

mongòl,-e, ἐπίθ. μογγολικός.

mongòl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ Μογγόλος, θηλ.—e, ἡ Μογγόλισσα.

monizëm - monizmi, οὐσ. ἄρ. Φιλοσ. ὁ μονισμός ἡ ἐνισμός.

monogamí-a, οὐσ. θ. ἡ μονογαμία, ἀντθ. **poligami**, πολυγαμία.

monografi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ μονογραφία.

monokotilidone-t, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τά μονοκοτυλήδονα, τά μονοκότυλα.

monolít-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ μονόλιθος.

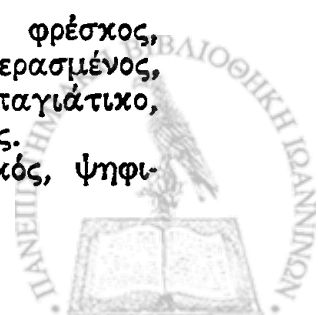

monolitik,-e, ἐπίθ. μονολιθικός, συμπαγής.
monològ-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ μονόλογος.
monòm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Μαθ. τό μονώνυμο.
monopàt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό μονοπάτι, ὁ κατσεικόδρομος.
monopòl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό μονοπώλιο, —i i shtetit, τό μονοπώλιο τοῦ κράτους, τό κρατικό μονοπώλιο.
monopolist,-e, ἐπίθ. μονοπωλιακός, μονοπωλιστικός, **kapitali** —, τό μονοπωλιακό, τό μονοπωλιστικό κεφάλαιο.
monopolist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ μονοπωλιστής, ὁ κάτοχος μονοπωλίου.
monopolizím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ μονοπώληση.
monopolizòj, ρ. μετ. μονοπωλῶ.
monoteist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a, ὁ μονοθεϊστής.
monoteizëm-monoteizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ μονοθεϊσμός, ἡ μονοθεΐα.
monotòn-e, ἐπίθ. 1. μονότονος, 2. ἐνοχλητικός.
monotoní-a, οὐσ. θ. ἡ μονοτονία.
montatòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἐφαρμοστής, ὁ μονταδόρος.
montàzh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἐφαρμογή, ἡ συναρμολόγηση, τό μοντάζ, τό μοντάρισμα, **montim**.
montím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἐφαρμογή, ἡ συναρμολόγηση, τό μοντάρισμα.
montòj, ρ. μετ. ἐφαρμόζω, συναρμολογῶ, μοντάρω.
monumént-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό μνημεῖο, τό ἀναμνηστικό ἔργο, **përmendore**.
monumentàl,-e, ἐπίθ. 1. μνημειώδης, **verpër** —e, μνημειῶδες ἔργο, 2. μεγαλοπρεπής.
moraçë-a, οὐσ. θ. Βοτ. (*Anethum graveolens*) τό βαρύσομον ἄνηθο, κοιν. ἄνηθος, τό ἄνηθο.
morajë-a, οὐσ. θ. Βοτ. βλ. **maraj**.
moràl,-e, ἐπίθ. ἠθικός, χρηστός, **detyrë** —e, τό ἠθικό καθῆκον.
moràl-i, οὐσ. ἄρ. 1. ἡ ἠθική, τό

ἦθος, 2. ἡ ἠθικότητα, 3. τό ἠθικό, τό θάρρος, τό κουράγιο, —i i **Iartë i ushtrisë**, τό ἀνώτερο ἠθικό τοῦ στρατοῦ.
moralist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἠθικολόγος.
moralisht, ἐπ. ἠθικά.
moratoriùm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό δικαιοστάσιο, τό χρεωστάσιο, τό ἐνοικιοστάσιο.
morfinë-a, οὐσ. θ. ἡ μορφίνη.
morfologjí-a, οὐσ. θ. ἡ μορφολογία.
morfologjik,-e, ἐπίθ. μορφολογικός.
morí-a, οὐσ. θ. τό πλήθος, ὁ ὄχλος, **mizëri**.
morinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Salix capraea*) ἡ ἀγριοϊτιά, **shelg i egër**.
mornica-t, οὐσ. θ. πληθ. βλ. **rrëqethe, drithma**.
mort-i, οὐσ. ἄρ. ὁ θάνατος, **shkoj për** —, πηγαίνω νά παρηγορήσω, **morte**, Μετφ. **e kam** —, τόν μισῶ, δέν μπορῶ νά τόν ἰδῶ, **s'ka** —, **s'di** —, δέν ἔχει πεθαμό, εἶναι πολύ στέργιο, γερό.
mortajë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Στρατ. τό ὄλμοβόλο, ὁ ὄλμος.
mortalitët-i, οὐσ. ἄρ. ἡ θνησιμότητα, ἡ θνητότητα.
morte-mortja, οὐσ. θ. ὁ θάνατος, ὁ χάρος.
morth-i, οὐσ. ἄρ. ἡ χιονίστρα, κοιν. ξεπάγιασμα.
morr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Pediculus*) ἡ ψείρα.
morracàk,-e, ἐπίθ. ψειριάρης.
morràs, ρ. μετ. βλ. **morrít**.
morràsh,-e, ἐπίθ. ψειριάρης, **morracak**.
morrít, ρ. μετ. ξεψειριάζω, **morrítem**, ξεψειριάζομαι, **morràs**.
mos, ἄρνητικό ἢ ἀποφατικό μόριο, 1. μή, — **folë!** μή μιλάς! — **më keq!** μή χειρότερα! 2. μήπως, — **di gjë për atë punë?** μήπως ξέρεις τίποτε γιὰ ἐκείνη τῆ δουλιά;
mosardhje - mosardhja, οὐσ. θ. ἡ μή προσέλευση, ἡ ἀπουσία.
mosbesím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ δυσπιστία, ἡ ἔλλειψη ἐμπιστοσύνης.

mosbindje - **mosbindja**, ούσ. θ. ή άνυπακοή, ή άπειλεια, ή παρακοή, ή άνυποταξία.
moskuptim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άκατανοησία, ή παρανόηση, ή παρεξήγηση.
mosmarrëvëshje - **mosmarrëvëshja**, ούσ. θ. πληθ.—, ή διαφωνία, ή διάσταση, ή παρανόηση, ή παρεξήγηση.
mosmirënjohës,-e, επίθ. άχαριστος, άγνώμονας, άγνώμων.
mosmirënjohje - **mosmirënjohja**, ούσ. θ. ή άγνωμοσύνη, ή άχαριστία.
mospagim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή μή πληρωμή, **në rast —i**, σέ περίπτωση μή πληρωμής.
mospajtim-i, ούσ. άρ. ή μή συνταύτιση, ό μή ταυτισμός.
mospërfillje - **mospërfillja**, ούσ. θ. ή περιφρόνηση, ή άπαξίωση.
mospërm bushje - **mospërm bushja**, ούσ. θ. ή μή έκπλήρωση, ή άδέτηση.
mosplotësim-i, ούσ. άρ. ή μή έκπλήρωση, ή άδέτηση, **mospërm bushje**.
mospranim-i, ούσ. άρ. ή άρνηση, ή άπόρριψη, ή μή παραδοχή.
mossulmim-i, ούσ. άρ. ή μή έπίθεση, **pakt —i**, σύμφωνο μή έπίθεσης.
mostër-mostra, ούσ. θ. πληθ. **mostra**, (έμπορ.), τό δείγμα, τό δειγματολόγιο.
mostjetër, έπ. τουλάχιστον, **së paku**.
moshatâr,-e, επίθ. συνομήλικας, συνηλικιώτης.
moshatâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό συνομήλικας, ό συνηλικιώτης, **vërsnik**.
moshë-a, ούσ. θ. ή ήλικία, **ç-ke?** τί ήλικία έχεις; — **e thyer**, περασμένη ήλικία, πάνω από τά 50 χρόνια, **më shkoj —a**, μου πέρασε ή ήλικία, πέρασαν τά χρόνια μου.
mot-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ό καιρός, — **i mirë**, καλός καιρός, καλοκαιρία, 2. τό έτος, ό χρόνος, — **i ri**, καινούργιος χρόνος, έπ.

jo simjet, po —, όχι φέτος, αλλά του χρόνου, 3. ή εποχή.
motak-e, επίθ. χρονιάρικος, ένός έτους, **viç —**, χρονιάρικο μοσχάρι, **vjetak, motar**.
motër - **motra**, ούσ. θ. πληθ. **motra**, 1. ή αδελφή, ή αδερφή, **ime —**, ή αδελφή μου, **jot —**, ή αδελφή σου, **e —a**, ή αδελφή ή αδελφή του, της, 2. **e —a**, ή νοσοκόμα, ή αδελφή του έλέους, 3. επίθ. **partitë —a**, τά αδελφά κόμματα.
motërzim-i, ούσ. άρ. ή αδελφοποίηση, ή αδελφοποιτα.
motiv-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. Μουσ. ό σκοπός, ή μελωδία, τό μοτίβο, 2. ή αίτία, τό αίτιο, ό λόγος, τό θέμα, τό έλατήριο, ή άφορμή.
motivacion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό αίτιολογικό, ή αίτιολογία, ή αίτιολόγηση, τό χαρακτηριστικό.
motivòj, ρ. μετ. αίτιολογώ.
motmòt-i, ούσ. άρ. τό έτος, ή χρονιά, **ka — kjo punë**, έχει ένα χρόνο αυτή ή δουλιά.
motobarkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a. ή άτμάκατος, ή βενζινάκατος.
motoçikletë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μοτοσυκλέτα.
motoçiklist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό μοτοσυκλετιστής.
motòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό κινητήρας, τό μοτέρ, Μετφ. ή κινητήρια δύναμη.
motorik,-e, επίθ. κινητήριος, κινητικός, **fuqia —e**, ή κινητήρια δύναμη, του κινητήρα, του μοτέρ.
motorist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό μηχανουργός κινητήρων.
motorizòj, ρ. μετ. μηχανοποιώ.
motoskaf-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άτμάκατος.
motovile - **motovilja**, ούσ. θ. πληθ.—, τό τυλιγάδι, ή άνέμη, **qerthullë**.
motuar (i, e), επίθ. όχι φρέσκος, μπαγιατικός, παλιός, γερασμένος, **bukë e —**, ψωμί μπαγιατικό, **borxh i —**, παλιό χρέος.
mozaik,-e, επίθ. μωσαϊκός, ψηφιδωτός.

mozaik-u, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ē, τό μωσαϊκό, τό ψηφιδωτό.
mpij, ρ. μετ. μουδιάζω, **mpihem**, m'u **mpinë këmbët**, μοῦ μούδιασαν τά πόδια, **më mpihen dhëmbët**, μοῦ μουδιάζουν τά δόντια.
mpirë (i, e), ἐπίθ. 1. μουδιασμένος, 2. ἀπαθής, **i mpitë**.
mplak, ρ. μετ. γεράζω κάποιον, **mplakem**, γεράζω, γηράζω.
mposht, ρ. μετ. καταβάλλω, καταπνίγω, καταστέλλω, **mposhtem**, καταβάλλομαι, ὑποτάσσομαι.
mposhtje - mposhtja, ούσ. θ. ἡ καταστολή, ἡ κατάπνιξη, τό πνίξιμο.
mposhtur (i, e), ἐπίθ. καταβεβλημένος.
mpreh, ρ. μετ. ἀκονίζω, ἀκονῶ, τροχίζω, δξύνω, — **dhëmbët**, ἀκονίζω, τροχίζω τά δόντια.
mprehtë (i, e), ἐπίθ. 1. κοφτερός, μυτερός, αἰχμηρός, 2. δξύνους, ἔξυπνος.
mprehtësi-a, ούσ. θ. ἡ δξύτητα, ἡ ἀγχίνοια, ἡ ἔξυπνάδα, ἡ δξύνοια, ἡ ἔξυπνάδα.
mreçë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Βοτ. (*Erica arborea*) ἡ ἐρείκη ἡ δενδρώδης ἡ ἡρείκη ἡ ἀρείκη, ρέικι.
mrekullí-a, ούσ. θ. π λ η θ. —, 1. τό θαῦμα, 2. **për** —, θαυμάσια.
mrekullùeshëm (i) - mrekullùeshme (e), ἐπίθ. θαυμάσιος, ὑπέροχος, ἔκτακτος.
mret-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —a, Βοτ. βλ. **krifshë**.
mu, ἐπ. ἀκριβῶς, σάν, — **si zog**, ἀκριβῶς σάν πουλί.
mua, γεν. τῆς προσ. ἀντων. **unë**, ἐγώ, ἐμένα, μοῦ.
muaaj-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —, ὁ μήνας, — **për** —, κάθε μήνα, **para një —i**, πρό ἐνός μηνός.
muajor,-e, ἐπίθ. μηνιατικός, μηνιαῖος, **rroga —e**, τό μηνιατικό, ὁ μισθός, **mujor**.
mufàs, ρ. μετ. φουσκώνω, πρήσκω, **mufatem**, φουσκώνω, πρήσκομαι.
mug-u, ούσ. ἄρ. π λ η θ. **mugje**, τό σούρουπο, τό σκοτείνιασμα, **mugësirë**.

mugëllòn, ρ. ἄπρὸσ. σκοτεινιάζει, βραδυάζει.
mugësirë-a, ούσ. θ. 1. τό λυκόφως, τό σκοτείνιασμα, τό σούρουπο, 2. τό λυκαυγές, ὁ βαθύς ὄρθρος.
mugët, ἐπ. σκοτεινά, ζοφερά, **është** —, εἶναι σκοτεινά, ζοφερά, σκοτεινιασμένα.
mugët (i, e), ἐπίθ. ζοφερός, σκοτεινός, σκοτεινιασμένος.
muhamedàn,-e, ἐπίθ. μωαμεθανικός, **musliman,-e**.
muhamedàn-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ē, ὁ μωαμεθανός, **musliman**.
mukòn, ρ. ἄμετ. μουγγρίζει (ἡ ἄγελάδα).
mukozë-a, ούσ. θ. ὁ βλεννογόνος ὑμὴν ἡ βλεννογόνος, ἡ βλεννομεμβράνα.
mullagë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Βοτ. (*Malva officinalis*) ἡ μάλαχη ἡ φαρμακευτική, κοιν. ἡ μολόχα, — **uji**, ἀλθαία ἡ φαρμακευτική, κοιν. νερομολόχα, **mëllagë**.
mullàr-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —ē, ἡ θημωνιά, ἡ θεμωνιά.
mullë-a, ούσ. θ. 1. ἡ κοιλιά, τό στομάχι, 2. ἡ μούλα, βλ. **mullëz**.
mullënjë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Ζωολ. (*Turdus merula*) κόσσυφος ὁ ἀριστοτέλειος ἡ κόσσυφος ὁ κόττυφος, κοιν. ὁ κόττυφας, κόττυφος, τό κοτσύφι, — **e bardhë**, κίχλη ἡ κίχλα ἡ μουσική, γνωστή μέ τό ὄνομα τσίχλα, **mullibardhë**.
mullëz-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. τό στομάχι, ὁ στόμαχος, 2. ἡ πυτία, κοιν. ἡ πυτιά (γιά τό πήξιμο τοῦ τυριοῦ).
mullí-ri, ούσ. ἄρ. π λ η θ. —nj, ὁ μύλος, — **uji**, ὁ νερόμυλος, — **i erës**, ὁ ἀνεμόμυλος, — **me motor**, ὁ ἀτμόμυλος, — **dore**, ὁ χε(ι)ρόμυλος, — **vaji**, τό ἐλαιοτριβεῖο, — **ri i kafes**, ὁ μύλος τοῦ καφέ, — **mielli**, ἀλευρόμυλος, τό ἀλευροποιεῖο, **fabrikë mielli**.
mullibardhë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —, Ζωολ. (*Turdus musicus*) κίχλη

ή μουσική, κοιν. ή τσίχλα, **mullis** —
mullis-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό μυλωνάς, ό άλευροποιός, **bloje**.
mullizezë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **mullënjë**.
mumje-mumja, ούσ. θ. πληθ.—, ή μούμια, ή μομμία.
mund-i, ούσ. άρ. ό κόπος, ό μόχθος, **punë me** —, κοπιαστική δουλιά.
mund, ρ. άμετ. 1. μπορώ, δύναμαι, **sot s'**—, σήμερα δέν μπορώ, είμαι άδιάθετος, **mundem**, 2. ρ. μετ. καταβάλλω, κατανικώ, **mundem**, νικιέμαι, νικούμαι, **armiku u mund**, ό έχθρός νικήθηκε.
mundës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. Άθλητ. ό παλαιστής, 2. ό νικητής.
mundësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή δυνατότητα, ή πιθανότητα, τό δυνατό, **kam** —, μπορώ, δύναμαι, έχω τή δυνατότητα.
mundësisht, έπ. άν είναι δυνατόν.
mundim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή προσπάθεια, κοιν. ό παιδεμός, ό κόπος, πληθ.—e, τά βάσανα, τά μαρτύρια, οί κακουχίες.
mundimshëm (i)-mundimshme (e), έπίθ. κουραστικός, δύσκολος, έπίπονος.
mundje-mundja, ούσ. θ. 1. Άθλητ. ή πάλη, 2. ή ήττα, ή κατατρόπωση, τό χάσιμο.
mundòj, ρ. μετ. 1. παιδεύω, κουράζω, καταπονώ, 2. βασανίζω, τυραννώ, **mundohem**, προσπαθώ, κάνω τό πάν, κουράζομαι.
mundshëm (i) - mundshme (e), έπίθ. 1. έπίπονος, 2. πιθανός, ένδεχόμενος, δυνατός, πραγματοποιήσιμος.
munduar (i, e), έπίθ. τυραννισμένος, καταπονημένος.
mundur (i, e), έπίθ. 1. νικημένος, ήττημένος, 2. πιθανός, ένδεχόμενος, **s'është e** —, δέν είναι δυνατόν.
mungesë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή έλλειψη, — **vullneti**, έλλειψη θέλησης, 2. ή άπουσία, —**at e nxënësit**, οί άπουσίες του μα-

θητή, 3. Νομ. έρήμην, **gjykim, dënim në** —, δίκη, καταδίκη έρήμην, σέ άπουσία.
mungòj, ρ. άμετ. άπουσιάζω. λείπω.
municion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Στρατ. τά πολεμοφόδια, τά πυρομαχικά.
munt, ρ. μετ. βλ. **mund**.
mur-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό τοίχος, τό ντουβάρι, **gazetë** —i, ή έφημερίδα του τοίχου.
muratòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό χτίστης, ό κτίστης, ό τοιχοποιός, οίκοδόμος.
murg-u, ούσ. άρ. πληθ. **murgj**, ό καλόγερος, ό μοναχός, **kallo-gjer**.
murmë (i) - murme (e), έπίθ. σκούρος, γκριζός, μαυριδερός, σταχτός, σταχτερός.
murmurim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό μουρμουρητό, ό ψίθυρος, τό μουρμούρισμα, 2. τό κελάρυσμα, **murmuris**, ρ. άμετ. μουρμουρίζω, ψιθυρίζω.
murmuròj, ρ. άμετ. 1. μουρμουρίζω, ψιθυρίζω, 2. κελαρύζω, (νερά), **murmuris**.
murtajë-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή πανώλης, ή πανούκλα.
murrash,-e, έπίθ. μαυριδερός, (έπί ζώων), **qen** —, μαυριδερός σκύλος.
murriz-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Βοτ. (*Crataegus*) κράταιγος, κοιν. μπερκιά, τριχοκιά, κουδομηλιά, άντικοκιά, μουρτζιά, τσαπουρνιά, γλογκίδι, γκλογκιά.
musakà-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ό μουσακάς (είδος φαγητού).
muskël-muskli, ούσ. άρ. πληθ.
muskuj, Άνατ. ό μύς, **muskujt e krahëve**, οί μύες των βραχιόνων.
muskulaturë-a, ούσ. θ. τά μούσकुλα, τό σύνολο των μυών.
muskulòr,-e, έπίθ. μυώδης, νευρώδης.
mustak-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, **mustaqe**, 1. τό μουστάκι, 2. Ζωολ. (*Cyprinus barbatus*) κυπρίνος ό πωγωνάτος (είδος ψαριού γλυκού νερού).

- mustage - mustaqja**, ούσ. θ. πληθ.—, τό μουστάκι, ό μύσταξ.
- mustaqemàdh**, έπίθ. μουστακαλής, **mustakoc**.
- mustardhë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μουστάρδα.
- mushamà-ja**, ούσ. θ. πληθ.—, —ra, 1. τό άδιάβροχο, ό μουσαμάς, ή μουσαμαδιά, 2. τό κεροπά-νι, τό κηρόπανο, μουσαμαδένιο έπικάλυμμα.
- mushkajë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **mushkonjë**.
- mushkàr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό μουλαράς, ό ήμιονηγός.
- mushkë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Equus mulus*) ό ήμίονος, τό μουλάρι, ή μουλάρα, ή μούλα.
- mushkëri-a**, ούσ. θ. πληθ.—, Άνατ. ό πνεύμων, τό πνευμόνι, τό πλεμόνι, ό πνεύμονας, **mëlçi e bardhë**.
- mushkonjë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Culicidae*) τό κουνούπι, —a **anofele**, τά άνωφελή κουνούπια, **mishkojë**, **mushkajë**, **kunup**.
- mushmullë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Mespilus*) ή μεσπιλέα, ή μουσμουλιά, (ό καρπός καί τό δέντρο), τό μούσμουλο (καρπός).
- musht-i**, ούσ. άρ. 1. ό μουστος, τό γλεϋκος, 2. τό πετ(ι)μέζι, τό πεκμέζι.
- muzàt-i**, ούσ. άρ. πληθ. **muzetër**, Ζωολ. βλ. **mëzat**.
- muzé-u**, ούσ. άρ. πληθ.—, τό μουσείο, — **arkeologjik**, άρχαιολογικό μουσείο, — **i shkencave natyrore**, μουσείο τών φυσικών έπιστημών, **Muzeu i Luftës Nacional Çlirimtare**, τό μουσείο του Έθνικο-άπελευθερωτικού Άγώνα.
- muzë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή μούσα, 2. πηγή ποιητικής έμπνευσης, ή έμπνευση.
- muzg-u**, ούσ. άρ. 1. τό λυκόφως, τό σούρουπο, τό σκοτάδι, 2. ό βαθύς όρθρος, τό λεκαυγές, ή χαραυγή.
- muzget**, ρ. άπρόσ. σουρουπώνει, σκοτεινιάζει, βραδυάζει, **muget**.
- muzgëtirë-a**, ούσ. θ. 1. τό λυκόφως, τό σούρουπο, 2. τό σουρούπωμα, τό σκοτάδι.
- muzikàl-e**, έπίθ. μουσικός, μελωδικός, **muzikor**.
- muzikalitët-i**, ούσ. άρ. ή μελωδικότητα, ή μουσικότητα.
- muzikànt-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό μουσικός, ό μουσικάντης, ό οργανοπαίχτης.
- muzikë-a**, ούσ. θ. 1. ή μουσική, — **vokale**, φωνητική μουσική, — **instrumentale**, ένόργανος μουσική, — **dhome**, μουσική δωματίου, — **e lehtë**, έλαφρά μουσική, — **vallëzimi**, μουσική χοροϋ, 2. ή μελωδία, 3. ή φιλαρμονική.
- muzikòr,-e**, έπίθ. μουσικός, **veglat** —e, τά μουσικά όργανα.
- muzhik-u**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό μουζίκος, Μετφ. άμαθής, άγροϊκος.
- mvar**, ρ. μετ. βλ. **var**.
- mvartës,-e**, έπίθ. έξαρτημένος, ύφιστάμενος.
- mvartësi-a**, ούσ. θ. ή έξάρτηση, **mvarësi**.
- myk-u**, ούσ. άρ. Βοτ. ή μούχλα, **buka ka zënë** —, τό ψωμί μούχλιασε.
- mykem**, ρ. μέσ. μουχλιάζω, **zë myk**.
- mykur (i, e)**, έπίθ. μουχλιασμένος, **bukë e** —, μουχλιασμένο ψωμί.
- mynxyrë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μεγάλη δυστυχία, **fatkeqësi e madhe**.
- mysafir-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ξένος, ό φιλοξενούμενος, ό μουσαφίρης, — **i pafuar**, άπρόσκλητος, άκάλεστος μουσαφίρης, **sonte jam** —, άπόψε είμαι μουσαφίρης, φιλοξενοϋμαι, **sonte kam** —ë, άπόψε έχω μουσαφίρηδες, φιλοξενούμενους.
- myshk-u**, ούσ. άρ. πληθ. **myshqe**, 1. Βοτ. (*Musculus*) βρύον, κοιν. τό μούσκλο, ή μούσκουλη, 2. τό άρωμα, ό μόσχος, ό μόσχος, ή εύωδιά, ή καλή όσμή.

N

N, n, τό δέκατο ένατο γράμμα του άλβανικοῦ ἀλφάβητου.

na, προσ. ἀντων. ἐμεῖς, **ne**.

na, μόριο, νά, ἰδού, —, **merr këtë letër**, νά, πάρε, αὐτό τό γράμμα.

nacionâl,-e, ἐπίθ. ἐθνικός, **çeshtë** —e, ἐθνικό ζήτημα, **ekonomia** —e, ἡ ἐθνική οἰκονομία, **kultura** —e, ὁ ἐθνικός πολιτισμός.

nacionalçlirimtâr,-e, ἐπίθ. ἐθνικο-απελευθερωτικός, **lëvizja** —e, τό ἐθνικοαπελευθερωτικό κίνημα, **lufta** —e, ὁ ἐθνικοαπελευθερωτικός ἀγώνας.

nacionalizëm - nacionalizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ἐθνικισμός, —i **borgjez**, ὁ ἀστικός ἐθνικισμός.

nacionalist,-e, ἐπίθ. ἐθνικιστικός.

nacionalist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, —a, ὁ ἐθνικιστής, θηλ. —e, ἡ ἐθνικίστρια.

nacionalitët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἐθνικότητα, **kombësi**.

nacionalizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐθνικοποίηση, ἡ κρατικοποίηση.

nacionalizoj, ρ. μετ. ἐθνικοποιῶ, κρατικοποιῶ.

nađir-i, οὐσ. ἄρ. Γεωγρ. τό ναδῖρ. ἀντθ. **zenit**, τό ζενίθ.

naftalinë-a, οὐσ. θ. ἡ ναφθαλίνη, **bar tenje**.

naftë-a, οὐσ. θ. ἡ νάφθα, τό ἀκάθαρτο πετρέλαιο.

nagaçe-nagaçja, οὐσ. θ. πληθ. —e, τό τσεκουράκι, μικρή τσεκούρα, **sëpatë e vogël, cakorre**.

naiv,-e, ἐπίθ. ἀφελής, ἀπλοϊκός, ἀπονήρευτος, **i patëkeq**.

naivitët-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀφέλεια, ἡ ἀπλοϊκότητα.

nakâr-i, οὐσ. ἄρ. ὁ φθόνος, ἡ ζήλεια, ἡ ζηλοφθονία, **cmirë**.

nakarmadh,-e, ἐπίθ. ζηλόφθονος, φθονερός, ζηλιάρης.

naltë (i, e), ἐπίθ. βλ. **i lartë**.

nallane-nallanja, οὐσ. θ. πληθ. —, βλ. **nallëne**.

nallbân-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ πεταλωτής.

nallëne-nallëja, οὐσ. θ. πληθ. —, τά καλίκια, τά τσόκαρα.

nam-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ φήμη, **me** —, φημισμένος, ζακουστός.

namûs-i, οὐσ. ἄρ. τό αἰσθημα, ἡ τιμή, **njeri me** —, ἄνθρωπος μέ αἰσθημα, **grua me** —, τίμα γυναίκα, **nder, sedër**.

nanuris, ρ. ἀμετ. νανουρίζω, βαυκαλίζω.

napë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. τό τουλουπάνι, ἡ τζαντίλα (τοῦ τυριοῦ), 2. τό φακιόλι, τό τσεμπέρι, τό τουλ(ου)πάνι.

napolôn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, τό χρυσό εἰκοσόγραφο, τό ναπολεόνι, τό ναπολιόνι.

narkotik,-e, ἐπίθ. ναρκωτικός, **barna** —e, τά ναρκωτικά φάρμακα.

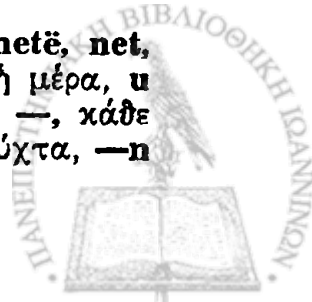
narkotik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, τό ναρκωτικό, πληθ. —ët, τά ναρκωτικά.

narkotizoj, ρ. μετ. ναρκώνω, προκαλῶ λήθαργο.

narkozë-a, οὐσ. θ. Ἰατρ. ἡ νάρκωση.

nasqiris, ρ. μετ. τακτοποιῶ (τό σπῆτι), **vë në rregull**.

natë-a, οὐσ. θ. πληθ. **netë, net**, ἡ νύχτα, ἀντθ. **ditë**, ἡ μέρα, **u bë** —, νύχτωσε, — **për** —, κάθε νύχτα, —a —ës, κάθε νύχτα, —n **e mirë!** καληνύχτα!

natën, έπ. κατά τή νύχτα, τή νύχτα.

natrium-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. τό νάτριο, **sodium**.

natural,-e, έπίθ. φυσικός, **madhësi** —e, φυσικό μέγεθος, **mëndafsh** —, φυσική μέταξα, **ekonomia** —e, ή φυσική οίκονομία.

naturalist,-e, έπίθ. νατουραλιστικός.

naturalist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό φυσιοδίφης, ό φυσιολόγος, —i i ri, ό νέος φυσιοδίφης, 2. ό φυσιολάτρης, ό νατουραλιστής, θηλ.—e, ή νατουραλίστρια.

naturalizëm - naturalizmi, ούσ. άρ. ό νατουραλισμός, ή φυσιοκρατία.

naturalizim-i, ούσ. άρ. ή πολιτογράφηση.

naturalizòj, ρ. μετ. πολιτογραφώ, **naturalizohem**, πολιτογραφούμαι.

naturalizuar (i, e), έπίθ. πολιτογραφημένος.

natyrë-a, ούσ. θ. 1. ή φύση, 2. ή έξοχή, 3. Μετφ. ή φύση, ή ούσία, ό χαρακτήρας, τό είδος, —a e punës, ό χαρακτήρας τής δουλιās, **pagim në** —, πληρωμή σέ είδος, καταβολή σέ είδος.

natyrisht, έπ. φυσικά, βέβαια, ασφαλώς.

natyròr,-e, έπίθ. φυσικός, **pasuritë** —e, ό φυσικός πλούτος, **shkencat** —e, οί φυσικές έπιστήμες.

natyrshëm (i) - natyrshme (e), έπίθ. φυσικός, **është e** —, είναι φυσικό, έννοείται.

navllo-ja, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ναύλος, τό ναύλο, πληθ. τά ναύλα.

nazàl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Γραμμ. τό έρρινο, τό ένρινο, **hundorja**.

naze-t, ούσ. θ. πληθ. τά καπρίτσια, τά νάζια.

nazist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ναζίστας, ό ναζιστής, ό ναζί, πληθ.—ë, οί ναζί, οί ναζιστες.

nazizëm-nazizmi, ούσ. άρ. ό ναζισμός.

ndaj, ρ. μετ. 1. διαιρώ, χωρίζω, διαμερίζω, 2. ξεχωρίζω, παραμε-

ρίζω, 3. διανέμω, — **ftesat**, διανέμω τίς προσκλήσεις, 4. διακρίνω, **ndahem**, μοιράζομαι, χωρίζομαι, άποχωρίζομαι.

ndaj, πρόθ. προς, — **punës**, έναντι τής έργασίας, προς τή δουλιά, — **meje**, προς έμένα, — **të gdhirë**, προς τά ξημερώματα, κατά τά ξημερώματα.

ndajfolje - ndajfolja, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τό έπίρρημα.

ndajfoljòr,-e, έπίθ. έπίρρηματικός.

ndajnatë, έπ. βλ. **ndajnatëherë**.

ndajnatëherë, έπ. κατά τό βραδυό, κατά τό σούρουπο, μέ τό βράδιασμα, μέ τό νύχτωμα, τό απόβραδο, κοντόβραδο.

ndajshtëm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή παράθεση, ή έπεξήγηση.

ndal, ρ. μετ. 1. σταματώ, έμποδίζω, —e **kalin**, σταμάτησε τό άλλογο, **ndal!** άλλτ! στάσου! 2. άναχαιτίζω, — **sulmin**, άναχαιτίζω τήν έπίθεση, **ndalem**, 1. σταματιέμαι, 2. σταματώ.

ndalesë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό σταμάτημα, ή στάση, ή διακοπή.

ndalim-i, ούσ. άρ. ή άπαγόρευση, —i i **armëve atomike**, ή άπαγόρευση τών άτομικών όπλων.

ndalje - ndalja, ούσ. θ. πληθ.—, ή στάθμευση, τό σταμάτημα, ή στάση, ή διακοπή.

ndalòj, ρ. μετ. 1. σταματώ, e **nda-loi automobilin**, τό σταμάτησε τό αυτοκίνητο, 2. άπαγορεύω, **doktori ja ka ndaluar duhanin**, ό γιατρός του άπαγόρευσε τό κάπνισμα, Στρατ. — **zjarrin**, διατάζω τήν κατάπαυση του πυρός, ρ. άμετ. σταματώ, στέκομαι, **ndalò!** στάσου! σταμάτα! **ndalohem**, 1. σταματώ, 2. άπαγορεύεται, **ndalohet duhani**, άπαγορεύεται τό κάπνισμα, **ndalohet qarkullimi**, άπαγορεύεται ή κυκλοφορία.

ndaluar (i, e), έπίθ. άπαγορευμένος, **është e** —, άπαγορεύεται.

ndanë, πρόθ. πλησίον, — **zjarrit**, πλησίον, κοντά στή φωτιά, **afër**.

ndarë (i, e), έπίθ. χωρισμένος, χωριστός.

ndarë-a (e), ούσ. θ. πληθ. **ndarra-t (të)**, δωμάτιο, τό διαμέρισμα.
ndarje-ndarja, ούσ. θ. 1. ή διανομή, ή κατανομή, ό καταμερισμός, —a e punës, ό καταμερισμός τής εργασίας, 2. ό χωρισμός, 3. τό μοίρασμα, τό χώρισμα.
ndénjëse - ndénjësja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κάδισμα.
ndénjur (i, e), έπίθ. 1. καθισμένος, στεκούμενος, **ujë i —**, στεκούμενο νερό, λιμναζόν νερό, 2. όχι φρέσκος, μπαγιάτικος.
nder-i, ούσ. άρ. ή τιμή, ή υπόληψη, **të falem —it**, σέ εύχαριστώ, **anëtar —i**, τό έπίτιμο μέλος, **kryetar —i**, έπίτιμος πρόεδρος.
nder, ρ. μετ. βλ. **ndër**.
nderë (i, e), έπίθ. τεταμένος, **gjendje e —**, τεταμένη κατάσταση.
nderim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ό σεβασμός, ή υπόληψη, ή εκτίμηση, τό σέβας, **me —e**, μέ σεβασμό, μέ εκτίμηση, —**et e mia!** τά σέβη μου! 2. Στρατ. ό χαιρετισμός.
ndermë (i) - nderme (e), έπίθ. βλ. **i ndershëm**.
nderoj, ρ. μετ. τιμώ, εκτιμώ, σέβομαι, **nderohem**, τιμέμαι. τιμούμαι.
ndershëm (i) - ndershme (e), έπίθ. 1. τίμιος, έντιμος, 2. σεβαστός, αξιότιμος.
ndershmëri-a, ούσ. θ. ή τιμιότητα, ή έντιμότητα.
ndershmërisht, έπ. τίμια, τιμώς, έντιμα.
nderuar (i, e), έπίθ. τιμημένος, αξιότιμος, **i —i zotëri!** αξιότιμε κύριε! **e —a zonjë!** αξιότιμη κυρία!
ndesh, ρ. άμετ. 1. συναντώ, 2. προσκρούω.
ndeshje-ndeshja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. Άθλητ. ή συνάντηση, ό άγώνας, 2. ή σύγκρουση.
ndez, ρ. μετ. 1. ανάβω, ανάπτω, ανάπτω, (άόρ. **ndeza**, προστχ. **ndiz**, μετχ. **ndezur**), — **llambën**, ανάπτω τή λάμπα, ρ. άμετ. —**i vара**, κάνει πολύ ζέστη, Μετφ. **nuk i ndezi**, δέν του πέρασε, δέν πέτυχε τό

σκοπό του, 2. έρεθίζω τινά, έξάπτω, ύποκινώ, **ndizem**, ανάπτω, παίρνω φωτιά, θυμώνω, Μετφ. **u ndez në fytyrë**, κοκκίνισε, έγινε φλόγα στό πρόσωπο, **ndizet shpejt ai**, θυμώνει γρήγορα αυτός.
ndezje-ndezja, ούσ. θ. τό άναμμα, ή ανάφλεξη.
ndë, πρόθ. βλ. **në**.
ndëgjesë-a, ούσ. θ. βλ. **dëgjesë**.
ndëgjòj, ρ. μετ. βλ. **dëgjoj**.
ndëgjües-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **dëgjues**, **dëgjonjës**.
ndëgjüeshëm (i) - ndëgjüeshme (e), έπίθ. ύπάκουος, εύπειδής, **i dëgjueshëm**.
ndënë, πρόθ. βλ. **nën**.
ndën, πρόθ. βλ. **nën**.
ndër, ρ. μετ. άπλώνω, έξαπλώνω, τείνω, — **rrobat**, **dorën**, άπλώνω τά ρούχα, τό χέρι, **ndërem**, έξαπλώνομαι, **shtrihem**.
ndër, πρόθ. μεταξύ, άνάμεσα, — **të tjera**, μεταξύ άλλων, άνάμεσα στ'άλλα.
ndërë (i, e), έπίθ. τεταμένος, βλ. **i nderë**.
ndëraleat.-e, έπίθ. διασυμμαχικός, **ushtritë —e**, τά διασυμμαχικά στρατεύματα.
ndërgjëgje - ndërgjëgjja ούσ. θ. ή συνείδηση, **me —**, συνειδητά, έν έπιγνώσει, σκόπιμα.
ndërgjëgjshëm (i) - ndërgjëgjshme (e), έπίθ. συνειδητός, ένσυνείδητος.
ndërgjyqës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Νομ. ό αντίδικος, ό διάδικος, πληθ. οί διάδικοι.
ndërhÿj, ρ. άμετ. 1. έπεμβαίνω, 2. μεσολαβώ, **ndermjetësoj**.
ndërhÿrës,-e, έπίθ. 1. μεσολαβητής, 2. έπεμβασίας.
ndërhÿrës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό μεσολαβητής, ό μεσίτης, 2. ό έπεμβασίας, ό έπεμβαίνων.
ndërhÿrje - ndërhÿrja, ούσ. θ. πληθ. 1. ή έπέμβαση, ή άνάμψη, 2. ή μεσολάβηση.
ndërkäg, σύνδ. στό μεταξύ.
ndërkohë-a, ούσ. θ. τό διάστημα, **në këtë —**, στό μεταξύ, στό χρονικό αυτό διάστημα.

ndërkombëtàr,-e, ἐπίθ. διεθνής, **gjendja —e**, ἡ διεθνής κατάσταση, **marrëdhënjet —e**, οἱ διεθνεῖς σχέσεις, Νομ. **e drejta —e**, τὸ διεθνές δίκαιο, **internacional**.

ndërkombëtare - ndërkombëtarja, οὐσ. θ. ἡ Διεθνής, ὁ ὕμνος τῆς διεθνούς, **internacionalja**.

ndërlidhës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. Στρατ. ὁ σύνδεσμος, ὁ διαβιβαστής, ὁ ἀγγελιοφόρος, 2. ὁ μεσάζοντας.

ndërlidhje - ndërlidhja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ σύνδεση, 2. Στρατ. ἡ ἐπικοινωνία, ἡ σύνδεση, ἡ διαβίβαση (τελεφωνική, τηλεγραφική κλπ.).

ndërlikim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ περιπλοκή, τὸ μπέρδεμα, τὸ ἀνακάτεμα, ἡ σύγχυση, ἡ ἀνακατωσούρα, **ngatërrim**.

ndërlikòj, ρ. μετ. ἀνακατεύω, μπερδεύω, περιπλέκω, συγχέω, ἀναμιγνύω, **ngatërroj**.

ndërlikùar (i, e), ἐπίθ. μπερδεμένος, μπλεγμένος, συγκεχυμένος, περίπλοκος, **punë e —**, μπερδεμένη δουλιά.

ndërluftiës,-e, ἐπίθ. ἐμπόλεμος.

ndërmàrr, ρ. μετ. ἐπιχειρῶ, ἀναλαμβάνω, ἀναλαμβάνω.

ndërmarrje - ndërmarrja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ ἐπιχείρηση, — **industriale shtetërore (NISH)**, βιομηχανική κρατική ἐπιχείρηση, 2. ἡ ἐργολαβία.

ndërmendem, ρ. μέσ. συνέρχομαι, ἔρχομαι στὸν ἑαυτό μου, στίς αἰσθήσεις μου (ὕστερα ἀπό λιποθυμία), **përmendem**, **vij ndër mend**.

ndërmjemë (i) - ndërmjeme (e), ἐπίθ. ἐνδιάμεσος, μεσαῖος.

ndërmjët, ἐπ. ἀνάμεσα, ἀναμεταξύ, μεταξύ, πρόθ. — **teje e meje**, μεταξύ μας.

ndërmjetës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ μεσάζοντας, μεσολαβητής, ὁ μεσίτης, θηλ. —e, ἡ μεσάζουσα, ἡ μεσίτρια, ἡ μεσολαβήτρια.

ndërmjetësi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ μεσολάβηση, ἡ μεσιτεία, ἡ μεσίτευσις.

ndërmjetësòj, ρ. ἀμετ. μεσολαβῶ, μεσιτεύω, κάνω τὸν μεσάζοντα.

ndërprerje - ndërprerja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ διακοπή, **pa —**, ἀδιάκοπα, συνεχῶς, κατὰ συνέχεια, συνέχεια, **vazhdimisht**.

ndërprës, ρ. μετ. διακόπτω, **ndërpritem**, διακόπτομαι.

ndërsa, σύνδ. ἐνῶ, **unë lexonja**, — **ai shkruante**, ἐγὼ διάβαζα, ἐνῶ αὐτὸς ἔγραφε.

ndërséj, ρ. μετ. ἐρεθίζω, (σκυλό), παροτρύνω, ἐξωθῶ, — **genin**, ἐρεθίζω (τὸ σκυλί), τὸ παροτρύνω, Μετφ. ὑποκινῶ, παρακινῶ, ἐξωθῶ.

ndërtesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ χτίριο, τὸ οἶκημα, τὸ οἰκοδόμημα.

ndërtim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ οἰκοδόμηση, τὸ χτίσιμο.

ndërtòj, ρ. μετ. οἰκοδομῶ, χτίζω, Γραμμ. — **një fjali**, σχηματίζω πρόταση.

ndërtiës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ οἰκοδόμος, ὁ κατασκευαστής, **ndërtonjës**.

ndërzéj, ρ. μετ. συνουσιάζω, (ἐπὶ οἰκιακῶν ζώων), **dhentë ndërzehen**, συνουσιάζονται τὰ πρόβατα (μουρκαλιοῦνται).

ndërzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ συνουσιασμός (ἐπὶ οἰκιακῶν ζώων), ἡ συνουσία, — **i artificial**, ἡ τεχνητὴ ἐνσπερμάτωση.

ndërresa-t, οὐσ. θ. πληθ. ἡ ἀλλαξιά, τὰ ἐσώρουχα, τὰ ἀσπρόρουχα.

ndërrim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀλλαγή, ἡ ἀντικατάσταση.

ndërròj, ρ. μετ. ἀλλάζω, ἀντικατασταίνω, ἀνταλλάσσω, — **mëndim**, ἀλλάζω γνώμη, Μετφ. **ndërroi jetë**, ἀπεβίωσε, πέθανε, **ndërrohem**, ἀλλάζω, μεταβάλλομαι, ἀλλάζω τὴν ἐνδυμασία.

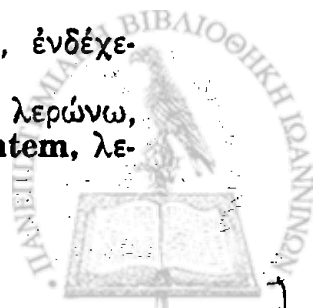
ndërrùeshëm (i)-ndërrùeshme (e), ἐπίθ. Γραμμ. κλιτός, μεταβλητός.

ndëshkim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ τιμωρία, ἡ ποινή.

ndëshkimòr,-e, ἐπίθ. 1. τιμωρητικός, **masa —e**, τὰ μέτρα τιμωρίας,

2. ἐκκαθαριστικός, **operacion** —, ἐκκαθαριστική ἐπιχείρηση.
ndëshkòj, ρ. μετ. τιμωρῶ, τιμωράω, **ndëshkohem**, τιμωροῦμαι, **dënoj**.
ndëshkùar (i, e), ἐπίθ. τιμωρημένος, **i dënuar**,
ndiéj, ρ. μετ. 1. ἀκούω, **të ndjefsha të mirën!** εἶδε νά σοῦ ἀκούω τό καλό, 2. συγχωρῶ, **ndihem**, ἀκούομαι.
ndier (i, e), ἐπίθ. ἀκουστός, φημισμένος, **i dëgjuar, i famshëm**.
ndih, ρ. μετ. βλ. **ndihmoj**.
ndihmë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ βοήθεια, **jar** —, **vij në** —, βοηθῶ.
ndihmës,-e, ἐπίθ. βοηθητικός, Γραμμ. **foljet —e**, τὰ βοηθητικά ῥήματα, **foljet ndihmëtare**.
ndihmës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ βοηθός, θηλ. —e.
ndihmëtar,-e, ἐπίθ. Γραμμ. βλ. **ndihmës**.
ndihmòj, ρ. μετ. βοηθῶ.
ndijë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ αἰσθησις, **shqisë**.
ndijim,-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ αἰσθησις, **sensacion**.
ndijòr,-e, ἐπίθ. αἰσθητικός, αἰσθητήριος, **nerv** —, τό αἰσθητήριον νεῦρον, **organet —e**, τὰ αἰσθητήρια ὄργανα, τὰ ὄργανα τῶν αἰσθήσεων.
ndikim,-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἐπίδρασις, **nën —in ....**, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν, κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίδρασιν... **influencë**.
ndikòj, ρ. μετ. ἐπιδρῶ, ἐπηρεάζω, **influencòj**.
ndjëj, ρ. μετ. βλ. **ndiej**.
ndjej, ρ. μετ. (ἄρ. **ndjeva**, μετχ. **ndier**), 1. αἰσθάνομαι, νοιώθω, **si e ndjeni veten?** πῶς αἰσθάνεσθε τόν ἑαυτόν σας; 2. συγχωρῶ, **më ndjeni!** μέ συγχωρεῖτε!
ndjék, ρ. μετ. (ἄρ. **ndoqa**, προστχ. **ndiq**, μετχ. **ndjekur**), 1. καταδιώκω, κυνηγῶ, — **armikun**, καταδιώκω τόν ἐχθρόν, 2. ἀκολουθῶ, — **shembullin**, ἀκολουθῶ τό παράδειγμα,

3. παρακολουθῶ, — **shtypin**, παρακολουθῶ τόν τύπον, 4. διώκω, **e ndoqi nga shtëpia**, τόν ἔδιωξε ἀπὸ τό σπίτι, ρ. ἀμετ. συνεχίζω, παρακολουθῶ, — **mësimet**, συνεχίζω, παρακολουθῶ τὰ μαθήματα, φοιτῶ, **ndiqem**, καταδιώκομαι, **vrasësi ndiqet prej policisë**, ὁ δράστης, ὁ φονιάς, καταδιώκεται ἀπὸ τὴν ἀστυνομία, **ndiqen**, βατεύονται (συνουσιάζονται τὰ ζῶα), **qentë, macet, ujqit ndiqen**, τὰ σκυλιά, οἱ γάτες, οἱ λύκοι βατεύονται, συνουσιάζονται.
ndjëkje - ndjëkja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ καταδίωξις, ὁ διωγμός.
ndjëll, ρ. μετ. 1. καλῶ, μαυλῶ (τίς κόττες, τὰ ζῶα κλπ.), — **bagëtinë, pulat etj., thërres bagëtinë, pulat etj.** φωνάζω, μαυλῶ τὰ ζῶα, τίς κόττες κλπ., 2. προαισθάνομαι, διαισθάνομαι, προμαντεύω.
ndjénjë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό αἰσθημα, τό συναίσθημα, —a **fisnike**, εὐγενικά αἰσθήματα.
ndjëri (i) - ndjëra (e), ἐπίθ. ὁ μακαρίτης, ἡ μακαρίτισσα, ὁ συγχωρεμένος, **i — xhaxha**, ὁ μακαρίτης ὁ θεῖος, ὁ συγχωρεμένος ὁ θεῖος.
ndjesë-a, οὐσ. θ. ἡ συγγνώμη, **kërkoj** —, ζητῶ συγγνώμη, — **pastë!** ἄς εἶναι συγχωρεμένος, συγχωρεμένος νᾶναι!
ndjesi-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ αἰσθησις.
ndjeshëm (i) - ndjeshme (e), ἐπίθ. αἰσθητός, εὐαίσθητος, **përmirësim i —**, αἰσθητή βελτίωσις, αἰσθητή καλυτέρευσις.
ndodh, ρ. ἀπρόσ. συμβαίνει, τυχαίνει, **ndodhem**, τυγχάνω, κοιν. λαχαίνω, παρευρίσκομαι κατὰ τύχη; **nuk u — atje**, δέν ἔτυχε (νά εἶναι) ἐκεῖ, δέν ἦταν παρών.
ndodhí-a, οὐσ. θ. πληθ. —, τό συμβάν, τό περιστατικό, τό γεγονός.
ndofta, ἐπ. ἴσως, πιθανόν, ἐνδέχεται, **mbase, ndoshta**.
ndoht, ρ. μετ. μολύνω, λερώνω, κηλιδώνω, λεκιάζω, **ndohtem**, λε-

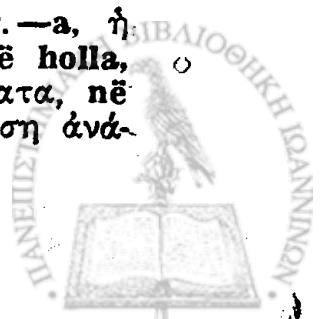

ρώνομαι, κηλιδώνομαι, λεκιάζομαι, **më vjen** —, σιχαίνομαι.
ndohtë (i, e), έπίθ. λερωμένος, βδελυρός, σιχαμερός, **i ndyrë**.
ndokùsh, άόρ. άντων. κανείς, κάποιος.
ndönëse, σύνδ. καίτοι, μολονότι, άγκαλά, άν και, παρ'όλον ότι.
ndonjë, άόρ. άντων. κανέννας, κάποιος, **ndokush**.
ndonjëherë, έπ. κάποτε, **do të pëndohehesh** —, θά μετανοιώσεις κάποτε, **dikur**.
ndonjëri, άόρ. άντων. κανέννας (άπ'αύτους), **ndonjë njeri**.
ndoshta, έπ. ίσως, πιθανόν, **mbase**.
ndot, ρ. μετ. λερώνω, κηλιδώνω, λεκιάζω, λασπώνω, μουντζουρώνω.
ndotur (i, e), έπίθ. λερωμένος, ρυπαρός, άκάθαρτος, σιχαμένος, βδελυρός.
ndrag, ρ. μετ. και άμετ. μαγαρίζω, **ndragem**, μαγαρίζομαι (για παιδιά), **ndyhem, fëlliqem**.
ndreq, ρ. μετ. 1. διορθώνω, έπιδιορθώνω, έπισκευάζω, **ndreqem**, διορθώνομαι, 2. συμβιβάζομαι, 3. στολίζομαι.
ndreqës-i, ούσ. άρ. 1. ό συμφιλιωτής, εκείνος που συμβιβάζει δύο άτομα, 2. ό διορθωτής, ό έπιδιορθωτής.
ndreqje-ndreqja, ούσ. θ. ή έπιδιορθωση, ή έπισκευή, ή διορθωμή, ή διορθωση.
ndriçëm (i) - ndriçme (e), έπίθ. βλ. **i ndritshëm**.
ndriçim-i, ούσ. άρ. ή λάμψη, ό φωτισμός, **shkëlqim**.
ndriçòj, ρ. μετ. φωτίζω, λάμπω, φέγγω, Μετφ. διασαφηνίζω, διευκρινίζω, **sqaroj**.
ndrikull-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **nunë**.
ndrij, ρ. άμετ. βλ. **ndrit**.
ndrit, ρ. άμετ. φωτίζω, λάμπω, στίλβω, γυαλίζω, λαμποκοπώ, λαμπυρίζω.
ndritshëm (i) - ndritshme (e), έπίθ. φωτεινός, λαμπερός, λαμπρός.
ndritur (i, e), έπίθ. λαμπρός, φω-

τεινός, λαμπερός, στίλπνός, γυαλιστερός, **me sy të** —, μέ λαμπερά μάτια.
ndròjtur, έπίθ. βλ. **i ndruejtur**.
ndrùajtur (i, e), έπίθ. διαταχτικός, συνεσταλμένος, έπιφυλαχτικός.
ndrydh, ρ. μετ. στραγγουλίζω, έξαρθρώνω, — **dorën**, στραγγουλίζω τό χέρι.
ndryj, ρ. μετ. κλειδώνω, **ndryhem**, κλείνομαι (στόσπίτι).
ndryshe, έπ. διαφορετικά, άλλουώτικα, άλλουώς, είδεμή, άλλως.
ndryshëm (i) - ndryshme (e), έπίθ. διάφορος, διαφορετικός, άλλουώτικός.
ndryshim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή μεταβολή, ή αλλαγή, ή μετατροπή, ή διαφορά.
ndryshk-u, ούσ. άρ. 1. ή σκούρια, 2. ή σκωρίαση (άρρώστεια του καλαμποκιού).
ndryshk, ρ. μετ. σκουριάζω κάτι, δξειδώνω (για μέταλλα), Μετφ. **ndryshkem**, χάνω την πνευματική ζωρότητα.
ndryshkët (i, e), έπίθ. σκουριασμένος, **thikë e** —, σκουριασμένο μαχαίρι, Μετφ. σκουριασμένος, όπισθοδρομικός (άνθρωπος).
ndryshkull-i, ούσ. άρ. πληθ.
ndryshkuj, Βοτ. (Euphorbia cyparissias) εύφόρβιο, κοιν. φλόμος, γαλατόχορτο, ή γαλατσίδα.
ndryshkur (i, e), έπίθ. βλ. **i ndryshkët**.
ndryshòj, ρ. μετ. αλλάζω, μεταβάλλω, — **mendim**, αλλάζω γνώμη, ρ. άμετ. αλλάζω, μεταβάλλομαι, **ndryshoi moti**, άλλαξε ό καιρός.
ndryshùeshëm (i) - ndryshùeshme (e), έπίθ. 1. μεταβλητός, εύμετάβλητος, 2. ίσταθής.
nduk, ρ. μετ. 1. μαδάω, μαδῶ, άποτριχώνω, βγάζω τά φτερά, 2. τραβῶ, — **e tërkuzën**, τράβα τό σχοινί, 3. τσιμπῶ, — **mishin**, τραβῶ, τσιμπῶ τό κρέας.
ndýrazi, έπ. βλ. **ndyrë**.
ndyrë, έπ. ρυπαρά, βρωμερά, άπρεπα, **e shau** —, τόν έβρισε άσχημα, μέ βρωμερά λόγια.

ndyrë (i, e), ἐπίθ. ἀκάθαρτος, λερωμένος, μαγαρισμένος, βρώμικος, λασπωμένος, **i ndohtë**.
ndyrësi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀκαθαρσία, ἡ λέρα, ἡ βρώμα, ἡ βρωμιά, ἡ ρυπαρότητα, ἀντθ. **pastërti-a**.
ne, προσ. ἀντων. πληθ. υντικοῦ ἀ' πρόσ. ἐμεῖς, βλ. **na**.
nefrít-i, οὐσ. ἄρ. Ἰατρ. ἡ νεφρίτιδα, ἡ νεφρίτις.
negatív,-e, ἐπίθ. 1. ἀρνητικός, **përgjegjë —e**, ἀρνητική ἀπάντηση, 2. Γραμμ. ἀρνητικός, 3. Μαθ. ἀρνητικός (ἀριθμός), πού ἔχει μπροστά τό σημεῖο —, 4. Φυσ. **elektricitet —**, ἀρνητικός ἡλεκτρισμός, **poli —**, ἀρνητικός πόλος.
negatív-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀρνητική πλάκα, εἰκόνα, τό νεγκατίφ (φωτογραφίας).
negër-negri, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ νέγρος, **zezak**.
negligjencë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀφροντισιά, ἡ ἀδιαφορία.
negligjënt,-e, ἐπίθ. ἀμελής, ἀδιάφορος.
néjse, ἐπ. ἔστω, ἄς εἶναι, **s'ka gjë**.
nekrologji-a, οὐσ. θ. ἡ νεκρολογία.
nekropòl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ νεκρόπολη.
nektâr-i, οὐσ. ἄρ. τό νέκταρ.
nemitem, ρ. μέσ. 1. βουβαίνομαι, (ἀπό ἀσθένεια), 2. μένω ἀναυδος, βουβαίνομαι, μένω ἀφωνος, βουβός (ἀπό ἐκπληξη ἢ ἀπό φόβο).
nen-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό ἄρθρο (νόμου).
nenë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Amaranthus blitum*) ἀμάρανθος τό βλίτον.
neon-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. τό νέον.
neolatín,-e, ἐπίθ. νεολατινικός, **gjuhë —e**, νεολατινική γλώσσα.
neologjizëm - neologjizmi, οὐσ. ἄρ. πληθ. **neologjizma**, νεολογισμός, ἡ νεολογία.
neolitik,-e, ἐπίθ. νεολιθικός, **epoka —e**, ἡ νεολιθική ἐποχή.
nepërkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,

Ζωολ. (*Vipera*) ἡ ἔχιδνα, ἡ ὄχια.
nerënxë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Citrus vulgaris*) ἡ νεραντζιά, κοινή ὀνομασία τῆς χρυσομηλέας ἢ κιτρέας τῆς βιγαραδίας καί τό νεράντζι.
nérgut, ἐπ. ἐπίτηδες, σκόπιμα, ἐκ προθέσεως, **me qëllim, kastile**.
nerv-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ἄνατ. τό νεῦρο.
nervòz,-e, ἐπίθ. νευρικός, **njeri —**, νευρικός ἄνθρωπος, **nevrik, sistemi —**, το νευρικό σύστημα.
nervozitët-i, οὐσ. ἄρ. ἡ νευρικότητα, ὁ ἐκνευρισμός, ἡ νευρικότης.
nesër, ἐπ. αὔριο, — **dej**, βλ. **dej**.
nesërm (i, e), ἐπίθ. αὔριανός.
nesërme (e) - nesërmja (e), οὐσ. θ. ἡ αὔριον, τό αὔριο, τό μέλλον.
neto, ἐπίθ. καθαρός, νέτος, **pesha —**, τό καθαρό βάρος, ἀντθ. **bruto**.
neutral,-e, ἐπίθ. βλ. **asnjanës**, Χημ. οὐδέτερο.
neutralitët-i, οὐσ. ἄρ. βλ. **asnjanësi**.
neutralizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐξουδετέρωση.
neutralizòj, ρ. μετ. ἐξουδετερώνω, ἐκμηδενίζω, Χημ. ἐξουδετερώνω.
neveri-a, οὐσ. θ. 1. ἡ σιχαμάρα, ἡ ἀπέχθεια, ἡ ἀηδία, 2. ἡ περιφρόνηση, Μετφ. ἡ ἀντιπάθεια.
neverit, ρ. μετ. 1. παραμελῶ, ἀφήνω στήν τύχη του, 2 σιχαίνομαι, ἀηδιάζω, **neveritet (më, të, i)**, σιχαίνομαι, ἀηδιάζω, Μετφ. **më është neveritur ai njeri**, τόν σιχάθηκα, τόν μπούχτισα αὐτόν τόν ἄνθρωπο, μοῦ εἶναι ἀποκρουστικός.
neveritje - neveritja, οὐσ. θ. βλ. **neveri**.
neveritshëm (i) - neveritshme (e), ἐπίθ. σιχαμερός, ἀπεχθής, ἀποκρουστικός, ἀντιπαθητικός, πού προκαλεῖ ἀηδία.
nevojë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀνάγκη, **kam — për të holla**, ἔχω ἀνάγκη γιά χρήματα, **në rast nevojë**, σέ περίπτωση ἀνά-

γκης, **bëj —n**, κάνω τήν ανάγκη μου.

nevojisht, έπ. 1. φτωχικά, φτωχά, 2. άπαραίτητα, άναγκαία.

nevojitem, ρ. μέσ. είμαι άναγκαίος, είμαι άπαραίτητος, χρειάζομαι, **s'— unë këtu**, δέν χρειάζομαι, δέν είμαι άπαραίτητος έγώ έδω, **më nevojitet**, μου χρειάζεται, τό έχω ανάγκη, **më nevojiten këta libra**, μου χρειάζονται, έχω ανάγκη από αυτά τά βιβλία.

nevòjshëm (i) - nevòjshme (e), έπίθ. άναγκαίος, άπαραίτητος, χρειαζούμενος.

nevojtar,-e, έπίθ. άπορος, φτωχός, άνθρωπος τής ανάγκης.

nevojtar-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό φτωχός, ό άπορος, θηλ.—**e**.

nevojtoe - nevojtoeja, ούσ. θ. πληθ.—, τό άποχωρητήριο, ό απόπατος, τό άναγκαίο.

nevrik,-e, έπίθ. νευρικός, **njeri —**, νευρικός άνθρωπος, **nervoz**.

në, πρόθ. είς, σέ, σ', **rri — shtëpi**, κάθομαι στό σπίτι, — **ditët tona**, στίς μέρες μας.

në, σύνδ. άν, — **ardhë ti**, άν έρθεις έσύ, **në qoftë se**, άν.

nëm, ρ. μετ. καταρῶμαι, καταριέμαι, (κάποιον), άναθεματίζω, **mallëkoj**.

nëmë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή κατάρρα, τό άνάθεμα, **mallëkim**.

nëmur (i, e), έπίθ. καταραμένος, άναθεματισμένος, **i mallëkuar**.

nën, πρόθ. υπό, κάτω, — **dhe**, κάτω από τή γῆ, υπό τήν γῆν.

nënçmòj, ρ. μετ. ύποτιμῶ, **nënçmohem**, ύποτιμοῦμαι, χάνω τήν αξία μου.

nëndarje - nëndarja, ούσ. θ. πληθ.—, ή ύποδιαίρεση.

nëndëtëse - nëndëtësja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ύποβρύχιο, — **atomike**, τό άτομοκίνητο, τό άτομικό ύποβρύχιο.

nëndrejtòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό ύποδιευθυντής.

nëndhëshëm (i) - nëndhëshme (e), έπίθ. υπό, από έδαφος, ύπόγειος, **ujërat e —e**, τά ύπόγεια ύδατα, **shpërthimet e —e**, οί ύπόγειες έκρήξεις.

nënë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή μητέρα, **mëmë**.

nënë, πρόθ. βλ. **nën**.

nënëmadhe - nënëmadhja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **gjyshe**.

nënëri-a, ούσ. θ. 1. ή μητρότητα, ή μητρότης, **amësi-a**, 2. όλες οί μητέρες ενός χωριού ή μιās συνουκίας.

nënëz-a, ούσ. θ. ή μητερούλα (έτσι άποκαλείται χαϊδευτικά ή μητέρα).

nënfish-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, τό ύποπολλαπλάσιο, —**at e metrit**, τά ύποπολλαπλάσια του μέτρου, άντθ. **shumëfish-i**, τό πολλαπλάσιο.

nënfletë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή έπιφυλλίδα (έφημερίδας).

nënkolonél-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Στρατ. ό άντισυνταγματάρχης, Ναυτ. ό άντιπλοίαρχος, Αερ. ό άντισμήναρχος.

nënkryetar-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό άντιπρόεδρος.

nënkuptòj, ρ. μετ. ύπονοῶ, **nënkuptohet**, ύπονοεΐται.

nënoficër-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, —**a**, Στρατ. ό ύπαξιωματικός.

nënproukt-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό ύποπροϊόν.

nëngësh, ρ. άμετ. χαμογελῶ, μειδιῶ, **buzëqesh**.

nëngëshje - nëngëshja, ούσ. θ. τό χαμόγελο, τό μειδίαμα, **buzëqeshje**.

nënrenditës,-e, έπίθ. Γραμμ. ύποτακτικός (σύνδεσμος), **fjalë —e**, πρόταση ύποτακτική, ύποτεταγμένη πρόταση, άντθ. **bashkërenditës,-e**, παρατεταγμένος-η.

nënrenditur (i, e), έπίθ. βλ. **nënrenditës,-e**.

nënshkrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή ύπογραφή, **firmë**.

nënshkrùaj, ρ. μετ. ύπογράφω, **firmoj**.

nënshkrùar-i (i), ούσ. άρ. πληθ.—**(të)**, ό ύπογεγραμμένος, θηλ. **e** —**a**, ή ύπογεγραμμένη.

nënshtetas-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ύπήκοος, ό πολίτης, θηλ.—**e**, και **shtetas**.

nënshtetësi-a, ούσ. θ. ἡ ὑπηκοότητα, ἡ πολιτογράφηση, marr — **në**, παίρνω τὴν ὑπηκοότητα, πολιτογράφομαι, **shtetësia**.
nënshttrim-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. — **e**, ἡ ὑποταγή, ἡ ὑποδούλωση.
nënshtroj, ρ. μετ. ὑποτάσσω, ὑποδουλώνω, **nënshtrohem**, ὑποτάσσομαι, συμμορφώνομαι.
nëntë, ἀριθ. ἑννιά, ἑννέα.
nëntë (i, e), ἀριθ. ἐπίθ. ἑνατος.
nëntëdhjetë, ἀριθ. ἑνενήντα, ἑνενήντα, ἑνενήκοντα.
nëntëmbëdhjetë, ἀριθ. δεκαεννιά, δεκαεννέα.
nëntëqind, ἀριθ. ἑννεακόσια, ἑννιακόσια.
nëntogër-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. — **ë**, — **a**, Στρατ. ὁ ἀνθυπολοχαγός, Ναυτ. σημαιοφόρος, Ἀερ. ἀνθυποσημηναγός.
nëntokë-a, ούσ. θ. τὸ ὑπέδαφος, **pasuritë e —s**, ὁ ὑπόγειος πλοῦτος.
nëntokësor-e, ἐπίθ. ὑπόγειος, **i nëndheshëm**.
nëntor-i, ούσ. ἄρ. ὁ Νοέμβρης, **vjeshtë e tretë, nëndor**.
nënvizòj, ρ. μετ. 1. ὑπογραμμίζω, 2. τονίζω, **theksoj**.
nënvleftësím-i, ούσ. ἄρ. ἡ ὑποτίμηση, **nënçmimi**.
nënvleftësòj, ρ. μετ. ὑποτιμῶ, **nënçmoj**.
nëpër, πρόθ. 1. διὰ μέσου, ἀνάμεσα, κατάμεσα, μέσα ἀπὸ, — **fu-sha e — male**, διὰ μέσου, ἀνάμεσα ἀπὸ κάμπους καὶ βουνά, 2. τόπο γενικά, **na iku — duar**, μᾶς ξέφυγε, Μετφ. πέθανε ἀπρόοπτα.
nëpërmës, πρόθ. μέσα ἀπὸ, ἀνάμεσα, κατάμεσα, **mos kalo — arës**, μὴ περνᾶς μέσα ἀπὸ τὸ χωράφι.
nëpërmjët, πρόθ. διὰ μέσου, **me anë të...**
nëpunës-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. — **ò**, ὁ ὑπάλληλος, — **i i shtetit**, ὁ δημόσιος ὑπάλληλος.
nëpunësi-a, ούσ. θ. πλ η θ. — **ἡ** ὑπαλληλία, ἡ ὑπηρεσία.
në qoftë se, σύνδ. ὑποθετι-

κόσ, ἔάν, ἂν, σέ περίπτωση, **në se**.

nësë, σύνδ. βλ. **në qoftë se**.

nër, πρόθ. βλ. **ndër**.

nga, πρόθ. 1. ἀπὸ (μὲ ὀνομαστική), — **shtëpia**, ἀπὸ τὸ σπίτι. ἔκ, ἐξ. 2. ἐπ. ἀπὸ ποῦ; ποῦδε; — **vjen?** ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; — **dole?** ἀπὸ ποῦ βγῆκες; — **je?** ἀπὸ ποῦ εἶσαι; σύνδ. σημαίνει τόπο, — **të ves të, vij edhe unë**, ἀπ'ὅπου πᾶς ἐσύ ἔρχομαι καὶ ἐγώ.

ngacmim-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. — **e**, 1. ὁ ἐρεθισμός, 2. ἡ ὑποκίνηση, ἡ ἐνόχληση, τὸ πείραγμα.

ngacmòj, ρ. μετ. πειράζω, διεγέρω, θίγω (στό φιλότιμο).

ngadale, ἐπ. σιγά, **ec —!** περπάτα σιγά!

ngadalë, ἐπ. βλ. **ngadale**.

ngadalësi-a, ούσ. θ. ἡ βραδύτητα.

ngadalësim-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἐπιβραδύνωση.

ngadalësòj, ρ. μετ. ἐπιβραδύνω, βραδύνω.

ngadalshëm (i) - ngadalshme (e), ἐπίθ. βραδύς, ἀργός, σιγανός, βραδυκίνητος, **i ngadaltë**.

ngadaltë (i, e), ἐπίθ. βλ. **i ngadalshëm**.

ngadò, ἐπ. ἀπ'ὅπου, ὅπουθε, ἀπ'ὅπουδῆποτε.

ngadhënjëj, ρ. ἄμετ. θριαμβεύω, νικῶ.

ngadhënjimtâr-e, ἐπίθ. νικηφόρος, θριαμβευτικός, **idetë —e, ol panikhëtrics lidëes**.

ngadhënjimtâr - i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. — **ë**, ὁ θριαμβευτής, ὁ νικητής, **ngadhënjyes**.

ngadhënjyes-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. — **βλ.** **ngadhënjimtar**.

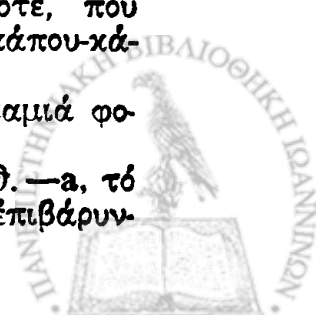
ngahera, ἐπ. παντοτεινά, πάντα, πάντοτε, **gjithnjë, përhëra**.

ngahershëm (i) - ngahershme (e), ἐπίθ. βλ. **i përhershëm**.

ngandonjëherë, ἐπ. κάποτε, ποῦ καὶ ποῦ, καμιά φορά, κάπου-κάπου, **nganjëherë**.

nganjëherë, ἐπ. κάποτε, καμιά φορά, **ngandonjëherë**.

ngarkesë-a, ούσ. θ. πλ η θ. — **a**, τὸ φορτίο, τὸ φόρτωμα. ἡ ἐπιβάρυν-

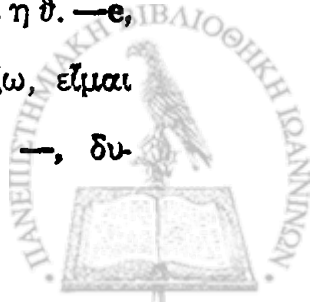

ση, Φυσ. — **elektrike**, ήλεκτροικό φορτίο.
ngarkim-i, ούσ. άρ. πληθ. — e, ή φόρτωση, τό φόρτωμα, ή έπιφόρτωση, ή έπιβάρυση, **punëtori i — shkarkimit**, ό φορτοεκφορτωτής (έργάτης), φορτωτής.
ngarkòj, ρ. μετ. 1. φορτώνω, 2. αναδέτω, έπιφορτίζω, Μετφ. έπιρρίπτω.
ngarkùar (i, e), έπίθ. 1. φορτωμένος, 2. έπιφορτισμένος, έπιβαρυμένος.
ngarkùar (e), έπίθ. έγκυος (me barrë).
ngarkùar (i) me punë, ούσ. άρ. πληθ. **të ngarkùarit me punë**, Διπλ. ό έπιτετραμμένος.
ngas, ρ. μετ. κεντώ, — **kalin**, κεντώ τό άλογο, πειράζω, **mos e nga**, μή τόν πειράζεις, **më — in ethet**, μέ πειράζουν οί δέρμες, — **tokën**, καλλιεργώ τή γή, ρ. άμετ. τρέχω.
ngasje-ngasja, ούσ. θ. ό πειρασμός, **vë në —**, βάζω σέ πειρασμό, σκανδαλίζω.
ngastër-ngastra, ούσ. θ. πληθ. **ngastra**, 1. τμημα, 2. τμημα γής, έπαρχία, συνοικία, 3. κοιμάτι τής πίττας.
ngashërim-i, ούσ. άρ. πληθ. — e, ό λυγμός, τό αναφυλλητό.
ngashëréj, ρ. μετ. συγκινώ, **ngashërehem**, συγκινοῦμαι.
ngashëroj, ρ. μετ. βλ. **ngashërej**.
ngashëryer (i, e), έπίθ. συγκινημένος, **i mallëngjyer**.
ngatërresë-a, ούσ. θ. πληθ. — a, τό μπέρδεμα, ή σύγχυση, τό έμπόδιο.
ngatërròj, ρ. μετ. μπερδεύω, έμπλέκω, περιπλέκω, συγχέω, ανακατεύω, — **botën**, μπερδεύω, ανακατεύω τόν κόσμο.
ngatërruar (i, e), έπίθ. μπερδεμένος, μπλεγμένος, αναμιγμένος, ανακατωμένος.
ngathët, έπ. όκνηρά, ράθυμα, χαλαρά, τεμπέλικα.
ngathët (i, e), έπίθ. όκνός, βραδύς, τεμπέλικός, μαλθακός, χαλαρός.
ngathësi-a, ούσ. θ. ό όκνήτητα, ή νωθρότητα, ή μαλθακότητα.

ngazëllòj, ρ. μετ. άγάλλω, χαροποιώ, κάνω κάποιον νά χαρεί, **ngazëllohem**, άγάλλομαι, χαίρομαι.
nge-ja, ούσ. θ. ή εύκαιρία, ό έλεύθερος καιρός, **kam — e**, εύκαιρώ, **s'kam —**, δέν εύκαιρώ, **jam me —**, εύκαιρώ.
ngec, ρ. άμετ. ντένω, μένω, σκαλώνω, σταματώ, **më — i buka në fyt**, μου έντεσε τό ψωμί στό λαμό.
ngel, ρ. άμετ. μένω, άπομένω, — **i kali në baltë**, έμεινε τό άλογο στή λάσπη, **nxënësi — i në klasë**, ό μαθητής έμεινε στάσιμος, — **gjithë ditën atje**, έμεινες όλην τήν ήμέρα εκεί.
ngij, ρ. μετ. χορταίνω (κάποιον), **ngihem**, χορταίνω, **ngop, ngihem**, χορταίνω ψωμί, Χημ. διαποτίζω.
ngimë (i) - ngime (e), έπίθ. χορταμένος, χορτάτος, **i ngopur, i nginjur**.
nginjur (i, e), έπίθ. χορτάτος, χορταμένος, **i ngopur**.
ngop, ρ. μετ. χορταίνω (κάποιον), **ngopem**, χορταίνω (ό ίδιος).
ngopur (i, e), έπίθ. χορτάτος, χορταμένος, **i ngosur**.
ngordh, ρ. άμετ. ψοφώ (έπίζών), **ngordhi, cofi**, ψόφησε, Μετφ. — **a së ftohtit**, ψόφησα, πέθανά από τό κρύο, ξεπάγιασα, — **a për gjumë**, πέθανα για ύπνο.
ngordhësirë-a, ούσ. θ. πληθ. — a, τό ψοφίμι, τό πτώμα, **kërmë, coffinë**.
ngordhët, έπ. 1. ψόφια, 2. κορδωμένα, φουσκωμένα.
ngordhët (i, e), έπίθ. 1. ψόφιος, άδύνατος, 2. κορδωμένος, τεντωμένος.
ngordhur (i, e), έπίθ. ψόφιος.
ngos, ρ. μετ. χορταίνω, **ngop, ngij, ngosem**, χορταίνω, **ngopem**.
ngratë (i, e), έπίθ. δυστυχής, δυστυχιμένος, κακόμοιρος, **i gjorë**.
ngre, ρ. μετ. 1. σηκώνω, ύψώνω, — **thesin**, σηκώνω τό σακί, — **zërin**, ύψώνω τή φωνή, 2. οίκοδομώ, — **një mur**, χτίζω έναν

τοῖχο, Μετφ. — krye, ἔξεγείρομαι, ἐπαναστατῶ.
ngreh, ρ. μετ. κουρδίζω, στήνω, — **sahatin**, κουρδίζω τὸ ὠρολόϊ, — **çarkun**, στήνω τὸ δόκανο, σηκώνω τὸ δόκανο.
ngrehinë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, τὸ χτίριο, τὸ οἰκοδόμημα, τὸ οἰκημα.
ngrehur (i, e), ἐπίθ. ὑπερήφανος, ἀλαζόνας, φαντασμένος, κορδαρισμένος.
ngrëna-t (të), οὐσ. θ. πληθ. τὰ φαγητά, **gjellët**.
ngrenë (i, e), ἐπίθ. 1. φαγωμένος, 2. φαγωμένος, διαβεβρωμένος, **i** — **nga mola**, σκωροφαγωμένος, **i** — **nga krimbi**, σκουληκοφαγωμένος.
ngrenës,-e, ἐπίθ. λαίμαργος, φαγάς, λιμάρης, ἀδηφάγος, πολυφαγάς, **hamës**.
ngrenje-ngrenja, οὐσ. θ. 1. τὸ τρώγειν, τὸ φάγωμα, ἡ βρώση, 2. ἡ φθορά, τὸ φάγωμα.
ngricë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ παγωνιά, τὸ ψῦχος, τὸ μεγάλο κρύο.
ngrij, ρ. ἀμετ. παγώνω, κρυώνω, Μετφ. **më ngriu gjaku**, μοῦ πάγωσε τὸ αἷμα, φοβήθηκα πολύ, ρ. μετ. **na ngriue gjakun**, μᾶς τρόμαξες.
ngrire (i, e), ἐπίθ. 1. παγωμένος, 2. Μετφ. ἀδέξιος, νωθρός, κοιμισμένος, **jo i shkathët**.
ngritje-ngritja, οὐσ. θ. ἡ ὑψωση, ἡ ἀνοδος, **ngritja e çmimeve**, ἡ ὑψωση, ἡ ἀνοδος τῶν τιμῶν, — **a e flamurit**, ἡ ὑψωση τῆς σημαίας, ἡ ἔπαρση τῆς σημαίας.
ngroh, ρ. μετ. θερμαίνω, ζεσταίνω, ἀντθ. **ftoh**, **ngrohem**, θερμαίνομαι, ζεσταίνομαι, ἀντθ. **ftohëm**.
ngrohtë (i, e), ἐπίθ. θερμός, ζεστός, **i ngrohët**.
ngrohtësi-a, οὐσ. θ. ἡ θερμότητα, ἡ ζεστασιά, **nxehtësi**.
ngryse, ρ. μετ. βραδυάζω, **si u ngryse?** πῶς νύχτωσες; πῶς ἐνύχτωσες; Μετφ. **i — i vetullat**, κατσούφιασε.
ngryset, ρ. ἀπρόσ. βραδυάζει, νυχτώνει, γίνεται ἑσπέρα, **u ngryse**, **u bë natë**, ἐβράδυσσε, (ἐ)-

νύχτωσε, **në dimër** — **shpejt**, τὸ χειμῶνα βραδυάζει, νυχτώνει, γρήγορα.
ngryset, ἐπ. 1. ἀργά, **erdhi — prëmë**, ἦρθε ἀργά ψές, 2. σκυθρωπά, βαριά, **s'di pse ai më rri** —, δέν ξέρω γιατί αὐτός μου κάθεται σκυθρωπά, βαριά.
ngryset (i, e), ἐπίθ. σκυθρωπός, κατηφής, κατσουφιασμένος.
ngrysur, ἐπ. ἀργά, κατὰ τὸ βράδυσμα, κατὰ τὸ σούρουπο.
ngrysur-it (të), οὐσ. οὐδ. ἡ βραδιά, τὸ σούρουπο, τὸ βραδιό, ἀργά, κατὰ τὸ βράδυ, **ndaj të** —, κατὰ τὸ βραδιό, **mbrëmja**.
ngul, ρ. μετ. χώνω, μπήγω, καρφώνω, Μετφ. — **këmbë**, ἐπιμένω.
ngulët (i, e), ἐπίθ. καρφωμένος, ἀπλανής, ἔμμονος, ἐπιμονος, ἀκλόνητος.
ngulim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. — **e**, 1. ἡ ἐγκατάσταση, ἡ ἐποίκηση, ἡ κατοίκηση. 2. ἡ ἀποικία, ἡ παροικία, **koloni**. 1
ngulitem, ρ. μέσ. ἐγκαθίσταμαι (σ' ἕνα μέρος), κατοικῶ, διαμένω.
ngulitet (më), ρ. παθ. μοῦ τυπώνεται κάτι στή γνώμη.
ngulmë-a, οὐσ. θ. ἡ ἐμμονή, ἡ ἐπιμονή, **këmbëngulje**.
ngulmim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. — **e**, ἡ ἐμμονή, ἡ ἐπιμονή, **insistim**.
ngulmòj, ρ. ἀμετ. ἐπιμένω, ἐπιμένω, **ngul këmbë**, **insistoj**.
nguròj, ρ. μετ. 1. σκληραίνω, 2. ρ. ἀμετ. διστάζω.
nguròs, ρ. μετ. ἀπολιθώνω, πετρώνω, **ngurosem**, ἀπολιθοῦμαι, ἀπολιθώνομαι.
ngurtë (i, e), ἐπίθ. σκληρός, πέτρινος, Φυσ. στερεός, **trup i —**, στερεό σῶμα, Μετφ. ἀκαμπτος.
ngurtësi-a, οὐσ. θ. ἡ σκληρότητα, ἡ τραχύτητα, ἡ ἀσπλαχνία.
ngurrim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. — **e**, ὁ δισταγμός.
ngurròj, ρ. ἀμετ. διστάζω, εἶμαι ἀναποφάσιτος, **stepem**.
ngushtë, ἐπ. στενά, **jam —**, δυσκολεύομαι.

ngushtë (i, e), ἐπίθ. στενός, **rrugë e** —, στενός δρόμος, Μετφ. **janë miq të** —, είναι στενοί, ἐπιστήθιοι φίλοι.

ngushticë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Γεωγρ. 1. τό στενό, ὁ πορθμός, 2. ἡ φτώχεια, ἡ ἀνέχεια, **ngush-tësirë**.

ngushtëj, ρ. μετ. στενεύω, **ngush-tohem**, στενεύομαι.

ngushullim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ παρηγοριά, ἡ παρηγορία, πληθ.—, τὰ συλλυπητήρια, —**e mia**, τὰ συλλυπητήριά μου.

ngushullòj, ρ. μετ. παρηγορῶ, συλλυπούμαι.

ngutësi-a, οὐσ. θ. ἡ βιασύνη, ἡ ἐπίσπευση, **me** —, βιαστικά.

ngutshëm (i) - ngutshme (e), ἐπίθ. 1. ἐπέλγων, βιαστικός, 2. βιαστικός, ἀσυγκράτητος, ὀρμητικός, **i rrëmbyeshëm**.

ngjāj, ρ. ἀμετ. μοιάζω, **përngjāj**. **ngjalë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**. Ζωολ. (*Anguilla vulgaris*) ὁ ἔγχελυς, κοιν. τό χέλι, **shket si** —, γλιστράει σάν τό χέλι.

ngjall, ρ. μετ. 1. ζωντανεύω, ζωογονῶ, 2. γιατρεύω, 3. παχύνω, παχαίνω, 4. ἀνασταίνω, **ngjällem**, 1. παχαίνω, 2. ἀνασταίνομαι, ζωντανεύω, 3. γιατρεύομαι, **shërohem**.

ngjallur (i, e), ἐπίθ. παχύς, χοντρός, γεμάτος, **i shëndoshë**.

ngjan, ρ. ἀμετ. συμβαίνει, **ndodh**. **ngjarë-t (të)**, οὐσ. οὐδ. **ka të** —, ἴσως, πιθανόν, **ka të gjarë**.

ngjarje-ngjarja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό γεγονός, τό συμβάν, τό περιστατικό, — **me rëndësi**, σημαντικό, σπουδαῖο, ἀξιόλογο γεγονός.

ngjas, ρ. ἀμετ. μοιάζω, ὁμοιάζω, **i ngjet t'et**, μοιάζει τοῦ πατέρα του.

ngjashëm (i) - ngjashme (e), ἐπίθ. ὁμοίος, παρόμοιος.

ngjat, ρ. μετ. 1. μακραίνω, μακρύνω, **e ngjate tepër**, πολύ τό μακρυνες, 2. ἐκτείνω, ἐξαπλώνω, — **dorën ta marr**, ἀπλώνω τό χέρι νά τό πάρω, ρ. ἀμετ. **nuk —i shumë**, δέν ἄργησε πολύ, **sa —i konferenca?** πόσο διάρκεσε ἡ

διάσκεψη; **ngjatem**, 1. μακρύνομαι, 2. ἐκτείνομαι, ἐξαπλώνομαι, **zgjatem**, **nderem**.

ngjelmësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀλμυράδα, ἡ ἀλμυρότητα, ἡ ἀρμυράδα.

ngjelmësòj, ρ. μετ. ἀλμυρίζω, ἀρμυρίζω, **njelmësoj**.

ngjelmët (i, e), ἐπίθ. ἀλμυρός, (ἐπί ὑγρῶν), **i njelmët**, **i kripur**.

ngjesh, ρ. μετ. 1. ζώνω, — **shpatën**, ζώνω τό σπαθί, 2. πλάττω, ζυμώνω, — **brumin**, ζυμώνω τό ζυμάρι, τό ψωμί.

ngjeshur (i, e), ἐπίθ. 1. τσιτωμένος, παραγεμισμένος, καργαρισμένος, 2. γεμάτος, γεροδεμένος, γερός, εὐρωστος, ὑγιής (σ τό σῶμα).

ngjet, ρ. ἀπρόσ. συμβαίνει, ε' —? τί συμβαίνει;

ngjeth, ρ. μετ. ἀνατριχιάζω, κάνω κάποιον νά ἀνατριχιάσει, **ngjethem**, ἀνατριχιάζω, φρικιάζω, τρεμουλιάζω, **m'u ngjeth shtati**, μοῦ ἀνατρίχιασε τό κορμί.

ngjéthje-ngjéthja, οὐσ. θ. ἡ ἀνατριχίαση, ἡ ἀνατριχίλα, ἡ φρίκη, τό ρίγος.

ngjirem, ρ. μέσ. βραχνιάζω, **m'u ngjir zëri**, μοῦ βράχνιασε ἡ φωνή.

ngjirur (i, e), ἐπίθ. βραχνός, βραχνιασμένος.

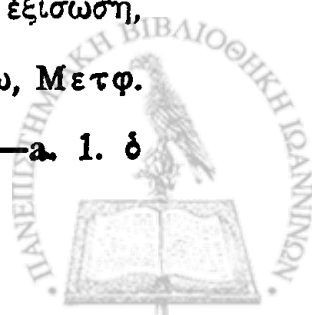
ngjit, ρ. μετ. 1. κολλάω, κολνῶ, 2. συγκολλῶ, συνενώνω, συνάπτω, προσάπτω, 3. συκοφαντῶ, ἐπιρρίπτω, **ma ngjitën mua**, μοῦ τό κόλλησαν ἐμένα, μέ ἐσυκοφάντησαν ἐμένα, 4. **ngjis me barrë**, ἐγκαστρώνω, 5. ἀναβαίνω, ἀνεβαίνω, — **a shkallët**, ἀνέβηκα τίς σκάλες, τὰ σκαλιά, **ngjitem**, ἀνεβαίνω, **i — pemës**, ἀνεβαίνω, ἀναρριχῶμαι στό δέντρο, 6. ἀκολουθῶ κάποιον, **i — mbrapa atij njeriu**, ἀκολουθῶ αὐτόν τόν ἄνθρωπο, τοῦ πηγαίνω ἀπό πίσω, 7. — **me barrë**, **mbarsem**, ἀγκαστρώνομαι.

ngjitas, ἐπ. κολλητά, **ngjitur**, **ngjitë**.

ngjitës-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. 1. (*Gallium aparine*) γάλιον ἡ ἀπαρίνη,

κοιν. κολλητσίδα, 2. ο κισσός, ο κισσαράς, **urthi**.
ngjitës-e, έπίθ. 1. κολλώδης, μέ κόλλα, 2. κολλητικός, μολυσματικός, **sëmundje —e**, κολλητική άρρώστεια.
ngjítje-ngjítja, ούσ. θ. 1. ή άνοδος, ή άνέβαση, ή άνάβαση, τό άνέβασμα, 2. τό κόλλημα, ή κόλληση, 3. ή προσκόλληση.
ngjitur (me), πρόθ. πλησίον, κοντά, κολλητά, — **me shtëpinë e tij**, πλησίον, σιμά, δίπλα στό σπίτι του.
ngjitur (i e), έπίθ. κολλητός, κολλημένος.
ngjýej, ρ. μετ. 1. βουτώ, — **kafshatën**, βουτώ τή μπουκιά (τή χαψιά) (στό φαγητό), 2. βάφω, — **petkat**, βάφω τά ρούχα, τά ένδύματα, χρωματίζω, **ngjyhem**, βάφομαι, μακιγιάρομαι, στολίζομαι, βάνω φκιασίδι.
ngjyrë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. τό χρώμα, ο χρωματισμός, **metale me —a**, χρωματιστά, έγχρωμα μέταλλα, 2. ή μελάνη.
ngjýrje - ngjýrja, ούσ. θ. ή βαφή, τό βάψιμο, **ngjyrosja**.
ngjyròs, ρ. μετ. βάφω, χρωματίζω.
ngjyrshëm (i) - ngjyrshme (e), έπίθ. χρωματιστός, έγχρωμος.
nihilist-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, —**a**, ο μηδενιστής (ο όπαδός του μηδενισμού).
nihilizëm - nihilizmi, ούσ. άρ. Φιλοσ. ο μηδενισμός.
nikël-i, ούσ. άρ. Χημ. τό νικέλιο, τό νίκελ.
nikotinë-a, ούσ. θ. ή νικοτίνη.
nip-i, ούσ. άρ. πληθ. —**a**, —**ër**, 1. τό έγγόνι, ο έγγονος, 2. ο άνεψιός, **im —**, ο άνεψιός μου, **yt —**, ο άνεψιός σου, **i nipí**, ο άνεψιός, τό έγγόνι του.
nis, ρ. μετ. 1. αρχίζω, 2. στολίζω, — **nusen**, στολίζω τή νύφη, 3. στέλλω, κινώ, **e —a letrën**, έστειλα τό γράμμα, ρ. ά μετ. —**i vара**, άρχισε ή ζέστη, **nisem**, 1. κινώ (νά πάω), — **të shkoj**, κινώ νά πάω, 2. στολίζομαι, — **si grua**, στολίζομαι σάν γυναίκα,

u nis si nuse, στολίστηκε σάν νύφη.
nisiativë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, ή πρωτοβουλία, **inisiativë**.
nisiatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, βλ. **inisiator**.
nisje-nisja, ούσ. θ. ή αναχώρηση, ή έκκίνηση, **orari i —s**, τό ώράριο αναχώρησης (του τραίνου, του πλοίου κλπ.), **pikë —**, ή άφετηρία.
nismë-a, ούσ. θ. βλ. **nisiativë**.
nisur (e), έπίθ. 1. στολισμένη, **nuse e —**, στολισμένη νύφη, 2. άρχινημένη, **bukë e —**, άρχινημένο ψωμί.
nishadër-i, ούσ. άρ. τό χλωριούχο άμμώνιο, τό νισαντήρι.
nishàn-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, 1. τό σαμάδι, τό σημείο, ή μικρή κρεατοελιά, ή έληά, 2. ο στόχος, **mori —**, πῆρε στόχο, 3. τό παράσημο, τό διακριτικό σημείο, **ka marrë dy —e**, έχει πάρει δυό παράσημα, 4. ο άρραβώννας, **këmbyen —in**, άλλαξαν τους άρραβώννες, τά δαχτυλίδια, Μετφ. **ajo vajzë është —**, αυτή ή κόπέλλα είναι πολή όμορφη.
nishestë-ja, ούσ. θ. τό άμυλο, τό άμυλάλευρο, ο νισεστές, **amidon**.
nitràt-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, Χημ. τό νιτρικό άλας.
nitrik,-e, έπίθ. Χημ. **acid —**, τό νιτρικό όξύ.
nitroglicerinë-a, ούσ. θ. Χημ. ή νιτρογλυκερίνη.
nivél-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, Φυσ. 1. τό έπίπεδο, **mbi —in e detit**, πάνω από τήν έπιφάνεια τής θάλασσας, 2. ή στάθμη, ή άεροστάθμη ή φουσαλλιδωτός χωροβάτης, Μετφ. τό ύψος, ο βαθμός, — **kultural**, τό πολιτιστικό, τό έκπολιτιστικό, τό μορφωτικό έπίπεδο, — **ideo-politik**, τό ιδεολογικό-πολιτικό έπίπεδο.
nivelim-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, ή ίσοπέδωση, Μετφ. ή εξίσωση, **rafshimi**.
nivelòj, ρ. μετ. ίσοπεδώνω, Μετφ. εξισώνω, εξισώ, **rafshoj**.
noçkë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ο

ἀστράγαλλος, τό κότσι, 2. βλ. **turi**.

nofull-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ σιαγώνα.

nocion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ ἔννοια, ἡ ἰδέα.

nomé-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ὁ τόπος βοσκῆς, ὁ βοσκότοπος, ἡ βοσκή, 2. ἡ μάνδρα, τό μαντρί.

nor-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. (*Colymbus nordicus*) ὁ κόλυμβος, κολυμβητικό πτηνό.

normal,-e, ἐπίθ. κανονικός, ὁμαλός, **temperaturë** —**e**, κανονική θερμοκρασία.

normale - normalja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. τό διδασκαλεῖο, (ἀπὸ ἡρχ. λέξις), σήμερα χρησιμοποιεῖται ἡ λέξις **shkolla pedagogjike**, 2. Γεωμ. ἡ κάθετος, **perpendikularja, pingule**.

normalist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, 1. ὁ διδασκαλιστής, 2. δάσκαλος ἀπόφοιτος διδασκαλείου, θηλ.—**e**.

normalizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐξομάλυνση, ἡ διευθέτηση, ἡ ρύθμιση.

normativë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ ρύθμιση (ὁ κανόνας) τῆς νόρμας, ὁ καθορισμός, τό ρεγουλάρισμα τῆς νόρμας.

normë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ νόρμα, τό ὄριο, **norma e rendimentit në punë**, ἡ νόρμα ἀπόδοσης στή δουλιὰ, τό ὄριο ἀπόδοσης στή δουλιὰ, —**a teknike**, ἡ τεχνική νόρμα, **mbi normën**, πάνω ἀπὸ τή νόρμα, —**a e mbivlerës**, τό ποσοστό τῆς ὑπεραξίας, 2. ὁ κανόνας, ὁ κανών, —**at e gjuhës letrare**, οἱ κανόνες τῆς λογοτεχνικῆς γλώσσας.

nosit-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. βλ. **pelikan**.

not-i, οὐσ. ἄρ. τό κολύμβι, τό κολύμπι, ἡ κολύμβηση, τό κολύμπημα, **nuk di** —, δέν ξέρει κολύμπι, **gara** —**i**, κολυμβητικοί ἀγῶνες.

notar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ κολουμπητής, ὁ κολουμβητής.

notaràk,-e, ἐπίθ. κολουμβητικός, **zogj** —**ë**, κολουμβητικά πτηνά.

notër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ συμβολαιογράφος, θηλ.—**e**, ἡ

συμβολαιογράφος.

noteri-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό συμβολαιογραφεῖο.

noterial,-e, ἐπίθ. συμβολαιογραφικός, **akt** —, ἡ συμβολαιογραφική πράξις.

notë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. Μουσ. ἡ νότα, τό φθογγόσημο, ὁ φθόγγος, 2. ὁ βαθμός, (στά μαθήματα), 3. Διπλωμ. ἡ διακοίνωση, — **proteste**, διακοίνωση διαμαρτυρίας, τό ὑπόμνημα, ἡ νότα.

noti-a, οὐσ. θ. ὁ νοτιάς, ἡ ὑγρασία, **erë e shiut, lagështirë**.

notim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ κολύμβηση, τό κολύμπημα.

notòj, ρ. ἄμετ. κολουμπῶ, κολουμπάω.

novatòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ καινοτόμος, ὁ νεωτεριστής, —**ët e prodhimit**, οἱ καινοτόμοι τῆς παραγωγῆς.

novatorizëm - novatorizmi, οὐσ. ἄρ. ἡ καινοτομία, ὁ νεωτερισμός.

novelë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ νοβέλλα, ἡ νουβέλλα, τό διήγημα.

novelist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ νουβελλίστας, ὁ διηγηματογράφος.

nozullim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ὁ ἐφοδιασμός (μέ εἶδη τροφίμων).

nuhàs, ρ. ἄμετ. (ἄδρ. **nuhà-ta**), μυρίζω, ὀσφραίνομαι.

nuhàtje-nuhàtja, οὐσ. θ. ἡ ὀσφρηση, **të nuhaturit**.

nuk, ἀρνητικό μόριο, δέν, — **ha**, δέν τρώγει, δέν τρώει, — **është kështu**, δέν εἶναι ἔτσι.

numerik,-e, ἐπίθ. ἀριθμητικός, **epërsi** —**e**, ἀριθμητική ὑπεροχή.

numër-numri, οὐσ. ἄρ. πληθ. **numra**, 1. ὁ ἀριθμός 2. Γραμμ. ὁ ἀριθμός (ἐνικός ἢ πληθυντικός), 3. Μαθ. — **konkret**, συγκεκριμένος ἀριθμός, — **abstrakt**, ἀφηρημένος ἀριθμός, — **i plotë**, ἀκέραιος ἀριθμός, — **dhjetor**, δεκαδικός ἀριθμός, — **i përbërë**, ἄρτιος, (ζυγός), ἀριθμός, — **prim**, μονός (περιττός) ἀριθμός, — **pozitiv**, θετι-

κός αριθμός, — negativ, ἀρνητικός αριθμός, —ra të kundërta, ἀντίθετοι αριθμοί, —ra me shenja të njëjta, ὁμόσημοι αριθμοί, —ra me shenja të kundërta, ἑτερόσημοι αριθμοί, —ra algjebrike (relative), ἀλγεβρικοί αριθμοί, Μετφ. s'e shtie në —, δέν τόν βάζω στό λογαριασμό, δέν τόν λογαριάζω, armiku — një, ὁ κυριώτερος ἐχθρός.

numërim-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, ἡ ἀρίθμηση, τό μέτρημα, ἡ μέτρηση.

numëroj, ρ. μετ. ἀριθμῶ, μετρῶ, — gjer më dhjetë..., μετρῶ ὡς τό δέκα...

numëror-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, 1. Γραμμ. τά ἀριθμητικά, —ë themelorë, ἀριθμητικά ἀπόλυτα, —ë rrjeshtorë, ἀριθμητικά τακτικά, 2. Ἀλγεβ. boshti —, εὐθεία τῶν ἀριθμῶν ἢ ὁ ἄξονας τῶν τετμημένων, ἐπίθ. emër —, οὐσιαστικό ἀριθμητικό, mbiemër —, ἀριθμητικό ἐπίθετο.

numëruës-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —, Μαθ. ὁ ἀριθμητής, numëronjës.

numizmatikë-a, οὐσ. θ. ἡ νομισματική, ἡ νομισματολογία.

nun-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, 1. ὁ ἀνάδοχος, ὁ νουνός, ὁ κουμπάρος, ὁ σύντεκνος, 2. βλ. rryfyes.

nunë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ ἀνάδοχος, ἡ νουνά, ἡ νούνα, ndrikullla.

nunëri-a, οὐσ. θ. ἡ κουμπαριά, (ὁ πλ η θ. δέν χρησιμοποιεῖται).

nuse - nusja, οὐσ. θ. πλ η θ. —, 1. ἡ νύφη, ἡ νύμφη, 2. Ζωολ. — e lalës, ἡ ἰκτίς ἢ κατοικίδιος, κοιν. νυφίτσα, bukla, nuselalë.

nuselalë-a, οὐσ. θ. Ζωολ. ἰκτίς ἢ κατοικίδιος, κοιν. ἡ νυφίτσα καί nusja e lalës, nusëla.

nusël-a, οὐσ. θ. Ζωολ. βλ. nuse e lalës, nuselalë.

nusëri-a, οὐσ. θ. 1. τό χρονικό διάστημα τῆς νύφης ὥσπου γίνει μητέρα, 2. ὅλες οἱ νυφάδες μαζί.

nusëroj, ρ. ἄμετ. εἶμαι νύφη, γίνομαι νύφη, Μετφ. καμαρώνω.

nuskë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, τό

βασκάνιο, ἡ βασκαντήρα, τό φυλαχτό, τό χαϊμαλί.

nxej, ρ. μετ. θερμαίνω, ζεσταίνω, Μετφ. ἐρεθίζω, πειράζω, παροξύνω, ἐκνευρίζω, θυμώνω, nxehem, ζεσταίνομαι, θερμαίνομαι, Μετφ. ἐκνευρίζομαι, ἐρεθίζομαι, πειράζομαι, θυμώνω.

nxejje-nxejja, οὐσ. θ. ἡ θέρμανση.

nxehtë, ἐπ. ζεστά, θερμά.

nxehtë (i, e), ἐπίθ. ζεστός, θερμός.

ditë e —, ζεστή μέρα, klimë e —, θερμό κλίμα, është me të —a, ἔχει πυρετό, kam të —, ἔχω πυρετό.

nxehtë (të) - nxehtit (të), οὐσ. οὐδ. ἡ ζέστα, ἡ κάψα, vapë.

nxehtësi-a, οὐσ. θ. 1. ἡ θερμότητα, 2. Φυσ. ἡ θερμοκρασία, ἡ θερμότητα.

nxehtësisht, ἐπ. θερμά, ζεστά, ἔνθερμα, e pritë —, τόν ὑποδέχτηκε θερμά, ἐγκάρδια.

nxë, ρ. μετ. 1. χωρῶ, χωράω, (më, të, e), —, μέ, σέ, τόν), χωρεῖ kjo enë — dy kilo, τό δοχεῖο αὐτό χωρεῖ δύο κιλά, Μετφ. s'e — vendi, δέν τό χωρεῖ ὁ τόπος (ἀπό τήν ἀνησυχία), 2. μαθαίνω, — përmendësh, μαθαίνω ἀποστήθιση, ἀποστηθίζω.

nxënësi-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —, ὁ μαθητής, ὁ μαθητευόμενος, θηλ. —e, ἡ μαθήτρια.

nxij, ρ. μετ. μαυρίζω, e nxiu dielli, τόν μαύρισε ὁ ἥλιος, ρ. ἄμετ. u nxi qielli, σκοτείνιασε ὁ οὐρανός, Μετφ. na nxiu faqen, μᾶς ντρόπιασε.

nxirë (i, e), ἐπίθ. μαυρισμένος, ἡλιοκαμένος.

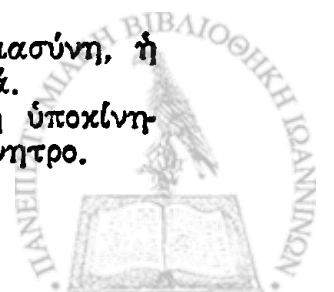
nxirëj, ρ. μετ. βλ. nxij.

nxit, ρ. μετ. ὑποκινῶ, παρακινῶ, προτρέπω, διεγείρω.

nxitës-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —, ὁ ὑποκινητής, ὁ πρωταίτιος, ὁ ἐμπρηστής, — luftë, luftënxitës, ὁ ἐμπρηστής πολέμου, ὁ φιλοπόλεμος.

nxitim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ βιασύνη, ἡ βίαση, me —, βιαστικά.

nxitje-nxitja, οὐσ. θ. ἡ ὑποκίνηση, ἡ προτροπή, τό κίνητρο.

nxitòj, ρ. ά με τ. έπισπεύδω, έπιταχύνω, σπεύδω, βιάζομαι, τρέχω μέ βία, **nxitohem**, βιάζομαι, σπεύδω, τρέχω, **ngutem**, **shpejtoj**.

nxjerr, ρ. με τ. (ά ό ρ. **nxoga**, προσ τχ. **nxirë**, με τχ. **nxjerrë**), βγάζω, εκβάλλω, έξάγω, — **kapelën**, βγάζω τό κάπέλλο, — **nga puna**, βγάζω άπό τή δουλιά, παύω, ς'— **ky vend?** τί βγάζει αυτός ό τόπος (ή χώρα); τί παράγει; — **këngë**, βγάζω τραγούδι, **i** — **gjumin**, τόν ξυπνώ, — **ligj**, εκδίδω νόμο, — **libra**, εκδίδω βιβλία, — **në shesh**, άποκαλύπτω, βγάζω στά φόρα.

nxjerrje-nxjerrja, ού σ. θ. 1. ή έξαγωγή, ή έξόρυξη (όρυχτών), 2. ή έξαγωγή (έμπορευμάτων), 3. τό βγάλσιμο (δοντιού), 4. ή άπόλυση, ή παύση (άπό τήν έργασία),

— **a nga puna**, ή άπόλυση, ή παύση άπό τή δουλιά, 5. ή είσπραξη, — **a e taksavet**, ή είσπραξη τών φόρων.

nýell-i, ού σ. ά ρ. π λ η θ. **nýej**, 1. ό άστράγαλος, τό κότσι, 2. ό ρόζος (ξύλου, σανίδας), **nye**, **rozë**.

nýje-nýja, ού σ. θ. π λ η θ.—, 1. ό κόμβος, ό κόμπος, — **komunikacioni**, συγκοινωνιακός κόμβος, 2. Άνα τ. ή άρθρωση, ό άρμός και **nye**, **kyç**.

nýjë-a, ού σ. θ. π λ η θ.— **a**, — **e**, 1. Γραμμ. τό άρθρο, — **e përparme**, τό προτακτικό άρθρο, — **e mbrapme**, έπιτακτικό, έπιτασσόμενο άρθρο, 2. ό κόμπος, ό ρόζος, 3. Άνα τ. ή άρθρωση, ό άρμός, **nye**.

nýjshëm (i) - nýjshme (e), έ π ί θ. Γραμμ. έναρθρος, **mbiemër i** —, έναρθρο επίθετο.

Nj

Nj, nj, τό είκοστό γράμμα του άλβανικού άλφαβήτου.

nja, έ π. σχεδόν, περίπου, πάνω-κάτω, επάνω-κάτω, — **katër orë**, σχεδόν τέσσερις ώρες.

njajzim-i, ού σ. ά ρ. π λ η θ.— **e**, Γραμμ. ή άφομοίωση, **asimilim**.

njuh, ρ. με τ. άριθμώ, **numëroj**.

njehsim-i, ού σ. ά ρ. π λ η θ.— **e**, Μ α θ. ή άρίθμηση, ή άπαρίθμηση.

njelmë (i, e), έ π ί θ. άλμυρός, άλατισμένος, άρμυρός, (έπί ύ γ ρ ω ν), **i ngjelmët**, **i kripur**.

njelmësòj, ρ. με τ. άλμυρίζω, **ngjelmësoj**, **e bëj të kripur**.

njelmët (i, e), έ π ί θ. άλμυρός, άρμυρός, (έπί ύ γ ρ ω ν), **i kripur**, **i njelmë**.

njera, πρό θ. β λ. **gjer**, **deri**.

njerëzi-a, ού σ. θ. 1. περιληπτικό, οί άνθρωποι, ό κόσμος, **qenë shumë** —, ήταν πολλοί άνθρωποι, 2. ή εύγένεια.

njerëzim-i, ού σ. ά ρ. ή άνθρωπότητα, **i gjithë** — **përparimtar**, όλη ή προοδευτική άνθρωπότητα.

njerëzishëm (i) - njerëzishme (e), έ π ί θ. εύγενής, εύγενικός, άξιόπρεπής.

njerëzisht, έ π. ανθρώπινα, εύγενικά, άξιόπρεπα, **me njerëzi**.

njerëzòr,-e, έ π ί θ. ανθρώπινος, **shoqëria** — **e**, ή ανθρώπινη κοινωνία.

njeri-u, ού σ. ά ρ. π λ η θ. **njerëz**, 1. ό άνθρωπος, 2. π λ η θ. οί συγγενείς, **njerëzit e mi**, οί συγγενείς μου, Μ ε τ φ. — **me dy faqe**, διπρόσωπος άνθρωπος, ά ό ρ.

άντων. a ka ardhur —? ήρθε κανέννας; mos i thuj —ut, μή πεις σε κανέναν.

njéri, άόρ. άντων. βλ. **njéri**, θηλ. **njera**, βλ. **njera**.

njerith-i, ούσ. άρ. Άνατ. ή επιγλωττίς, ή επιγλωττίδα, κιονίς, **lilth**, **dërgikth**.

njerk-u, ούσ. άρ. ό μητρυιός, ό πατρυιός, **vitërk**, **vitruk**, **vitkur**.

njerkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή μητρυιά, **jot** —, ή μητρυιά σου.

një, άριθ. 1. ένας, μία, ένα, — e — **bëjnë dy**, ένα κι ένα κάνουν δυό, 2. Γραμμ. άόρ. άρδρο, — **plak paska thënë**, ένας γέρος έχει πει. 3. έπ. — **për** —, ένας προς έναν, **ky bar t'i heq ethef — me** —, αυτό τό φάρμακο σου διώχνει τούς έλώδεις άμέσως.

njëanshëm (i) - njëanshme (e), έπίθ. μονόπλευρος, μονομερής.

njëditëzaj, έπ. προχτές, πριν λίγες μέρες, **pardje**.

njëherë, έπ. κάποτε, κάποια φορά, μία φορά.

njëherësh, έπ. μονομιās, παρευδύς, άμέσως, ταυτόχρονα, σύγχρονα.

njëhershëm (i) - njëhershme (e), έπίθ. 1. παλιός, παλμός, άρχαίος, περασμένος (στα χρόνια), 2. έφάπαξ, **shpërblim i** —, έφάπαξ άμοιβή.

njëjës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Γραμμ. ένικός, **numri** —, ένικός άριθμός, άντθ. **shumës**, πληθυντικός.

njëjtë (i, e), έπίθ. ό αυτός, ό ίδιος, e —a **gjë**, τό ίδιο πράγμα.

njëkohësisht, έπ. ταυτόχρονα, σύγχρονα, συγχρόνως.

njëkohshëm (i) - njëkohshme (e), έπίθ. σύγχρονος, ταυτόχρονος.

njëllòj, έπ. τό ίδιο, όμοια, όμοίως, παρόμοια, έξίσου, μέ τόν ίδιο τρόπο.

njëllòjtë (i, e), έπίθ. όμοιος, όμοειδής, παρόμοιος.

njëmbëdhjetë, άριθ. ένδεκα.

njëmbëdhjetërrokësh-i, ούσ. άρ. πληθ.—, —a, τό ένδεκασύλλαβο.

njëmendí, έπ. τώρα, **tani**, **këtë ças**.

njëmijë, άριθ. χίλια.

njëmijëshe - njëmijëshja, ούσ. θ. πληθ.—, τό χιλιάριο.

njëmijtë (i, e), έπίθ. χιλιοστός.

njënatëzaj, έπ. προχτές βράδυ.

njënjëshëm (i) - njënjëshme (e), έπίθ. βλ. **i barabartë**.

njëqelizore-t. ούσ. θ. πληθ. Ζωολ. τά μονοκύτταρα.

njëqind, άριθ. εκατό, **njëqint**.

njëqindtë (i, e), έπίθ. εκατοστός.

njëqindvjetòr - i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ή εκατονταετηρίδα, ή εκατοστή έπέτειος, τά εκατόχρονα, τά εκατοντάχρονα.

njëri, άόρ. άντων. 1. ένας, θηλ. **njera**, μία, — **me tjetrin**, ό ένας μέ τόν άλλον, 2. κάποιος.

njërrökëshe, έπίθ. Γραμμ. μονοσύλλαβος, μονοσύλλαβη.

njësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή μονάδα, 2. μονάς, μονάδα, — **gjatësie**, ή μονάδα μήχους, — **vëllimi**, ή μονάδα χωρητικότητας, 3. Στρατ. μονάδα, τμήμα, — **e flotës**, μονάδα του στόλου, 4. ή ένότητα, —a **moralo-politike e popullit**, ή ήθικο-πολιτική ένότητα του λαού.

njësit-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Στρατ. μικρή μονάδα, μικρό τμήμα, μαχητική μονάδα (παρτιζάνων), άπόσπασμα.

njësj, έπ. όμοια, παρόμοια, τό ίδιο, έξίσου, όμοίως, **njëllòj**.

njësj, ρ. μετ. ένοποιώ, **njëzsj**, **unifiksj**.

njësh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή μονάδα, 2. Μαθ. στόν πληθ.—e, οί μονάδες, 3. τό ένα (ό κακός βαθμός).

njësh, έπ. μαζί, άντάμα, **rrojmë** —, ζοῦμε μαζί, άντάμα.

njëtrajtshëm (i) - njëtrajtshme (e), έπίθ. όμοιόμορφος, **lëvizje e** —, όμαλή ή ισοταχής κίνηση.

njëthundræk,-e, έπίθ. Ζωολ. περιτοδάκτυλος, μονώνυχος, μονόχηλος.

njëthundrakë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά μονόχηλα, τά μόνυχα ή μόνοπλα, μόνώνυχα.

njëvleftshëm (i) - njëvleftshme (e), έπίθ. ίσοτύμος, ίσοδύναμος.

njëzët, άριθ. είκοσι.

njëzëtsh-i, ούσ. ἄρ. ἡ εἰκοσάδα, τό εἰκοσάρι.
njëzë e njëzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό αἰνιγμα, **gjëza, kashë e lashë, lodërza**.
njëzë, ἄριθ. βλ. **një**.
njëzëri, ἔπ. ὁμόφωνα, ὁμοφώνως.
njëzòj, ρ. μετ. βλ. **njësoj**.
njëcë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἀλιευτικό, ψαράδικο δίχτυ.
njilë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Tinca vulgaris*) ὁ τίλων, κοιν. τίγκα (ψάρι τῶν γλυκῶν νερῶν).
njisí-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **njësi**.
njoftim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀνακοίνωση, ἡ ἀγγελία, ἡ εἰδοποίηση, ἡ κοινοποίηση, ἡ γνωστοποίηση, **mora** —, ἔλαβα γνώση, μοῦ ἀνακοινώθηκε, ούσ. θ. πληθ.—e, οἱ γνώσεις, **njohuritë**.
njoftòj, ρ. μετ. κοινοποιῶ, εἰδοποιῶ, γνωστοποιῶ, ἀγγέλλω, πληροφοροῦ, ἀνακοινῶ.
njoh, ρ. μετ. 1. ξέρω, γνωρίζω, **nuk ju** —, δέν σᾶς γνωρίζω, δέν σᾶς ξέρω, 2. ἀναγνωρίζω, — **qeverinë**, ἀναγνωρίζω τήν κυβερνηση, Μετφ. **s'njeh qeni të zonë**, δέν γνωρίζει τό σκυλί τόν ἀφέντη, **njihem**, γνωρίζομαι, — **me të**, γνωρίζομαι μ'αυτόν, ἔχω γνωριμία μαζί του.
njohës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ γνώστης, ὁ εἰδήμονας.
njòhje-njòhja, ούσ. θ. 1. ἡ γνωριμία, 2. ἡ ἀναγνώριση, —a e **qeverisë**, ἡ ἀναγνώριση τῆς κυβέρνησης.
njohur (i, e), ἐπίθ. 1. γνωστός,

γνώριμος, 2. διάσημος, πασίγνωστος, διαπρεπής, φημισμένος, διακεκριμένος, **shkrimtar i** —, γνωστός, διάσημος συγγραφέας, **bëj të** —, κάνω γνωστό, γνωστοποιῶ, κοινοποιῶ.

njohuri-a, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ γνώση, — **elementare**, στοιχειώδεις γνώσεις, οἱ στοιχειώδεις γνώσεις, **ka — të kufizuara**, ἔχει περιορισμένες γνώσεις.

njollë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ κηλίδα, τό στίγμα, ἡ μουτζαλιά, ὁ λεκές, **nxjerr —a**, ξελεκιάζω, βγάζω τοὺς λεκέδες.

njollòj, ρ. μετ. κηλιδῶνω, στιγματίζω, λερῶνω, ρυπαίνω, **njollohem**, λερώνομαι, κηλιδώνομαι, μουντζουρώνομαι, **njollo**.

njollòs, ρ. μετ. βλ. **njolloj**.

njom, ρ. μετ. μουσκεύω, ὑγραίνω, διαβρέχω, βρέχω, νοτίζω, **shiu —i tokën**, ἡ βροχή νότισε τή γῆ, — **gojën**, βρέχω τό στόμα, δροσίζω τό στόμα.

njomë (i, e), ἐπίθ. 1. φρέσκος, νωπός, χλωρός, **bar i** —, χλωρό χορτάρι, **dru e** —, χλωρό ξύλο, **qepë të —a**, φρέσκα κρεμμύδια, **djathë i** —, χλωρό τυρί, **peshk i** —, φρέσκο ψάρι, **mish i** —, νωπό, φρέσκο κρέας, 2. τρυφερός, **sallata e** —, τρυφερή σαλάτα, φρέσκα σαλάτα, **kec i** —, τρυφερό κατσικάκι, 3. ὑγρός, μουσκεμένος, βρεγμένος, Μετφ. νέος (ἐπί ἀνθρώπων).

njomësi-a, ούσ. θ. ἡ φρεσκέδα, ἡ χλωρότητα, ἡ τρυφεράδα, ἡ δροσερότητα, ἡ νωπότης.

O, o, είκοστό πρώτο γράμμα του άλβανικού αλφάβητου.

O! έπιφ. 1. θαυμ. ή σχετλιαστικό, — **unë i mjeri!** ω, ό δυστυχής έγώ! 2. έπιφ. κλητ. — **shok!** ω, σύντροφε! σύντροφε! — **bir!** ω, γιέ! γιέ!

o, σύνδ. διαζ. ή, — **unë — ti**, ή έγώ ή έσύ.

oazë-oàza, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Γεωργ. ή θάση.

obelisk-u, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό όβελίσκος.

objékt-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. τό άντικείμενο, πράγμα, — **studimi**, άντικείμενο μελέτης, 2. θέμα, — **bisedimi**, θέμα συζήτησης, 3. Γραμμ. τό άντικείμενο, **kundrinë e drejtë**.

objektiv-e, έπίθ. 1. άντικειμενικός, άμερόληπτος, 2. άντικειμενικός, **realiteti** — ή άντικειμενική πραγματικότητα, **shkaqet — e**, τά άντικειμενικά αίτια.

objektiv-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. ό άντικειμενικός σκοπός, 2. Στρατ. ό στόχος, 3. Φωτογρ. ό φακός, ό έξωτερικός φακός, ό άντικειμενικός φακός.

objektivisht, έπ. άντικειμενικά, άντικειμενικώς.

objektivitet-i, ούσ. άρ. ή άντικειμενικότητα, ή άμεροληψία.

objektivizëm - objektivizmi, ούσ. άρ. ό άντικειμενισμός.

obòrr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή αύλή.

oborrtâr,-e, έπίθ. αύλικός, παλατιανός, του παλατιου.

oborrtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό αύλικός, ό παλατιανός.

observatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό άστεροσκοπεϊο, τό παρατηρητήριο.

obskurantist-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό σκοταδιστής, ό φωτοσβέστης, ό όπισθοδρομικός.

obskurantizëm - obskurantizmi, ούσ. άρ. ό σκοταδισμός, ή όπισθοδρομικότητα, ή σκοτοκρατία.

obstrukcionizëm - obstrukcionizmi, ούσ. άρ. ή κωλυσιεργία, ή σκόπιμη παρεμπόδιση των έργασιών στη βουλή, διάσκεψη, κλπ. ή παρεμπόδιση.

òde-òdja, ούσ. θ. πληθ.—, ή ώδή (ποίηση).

odë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό δωμάτιο, — **pritje**, ή αίθουσα ύποδοχής, — **buke**, ή τραπεζαρία, — **gjumi**, τό δωμάτιο του ύπνου, ή κρεβ(β)ατοκάμαρα, έπ. —**a — a**, τετράγωνο - τετράγωνο, κουτιά-κουτιά (για ύφάσματα μέ χρωματισμούς σέ τετράγωνα).

ofendim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, βλ. **fyerje**.

ofendòj, ρ. μετ. βλ. **fyej**.

ofensivë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Στρατ. βλ. **sulm**.

ofertë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Οίχον. ή προσφορά, —**a e kërkesa**, ή προσφορά και ζήτηση.

oficër-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, Στρατ. ό αξιωματικός, — **madhòr**, άνώτερος αξιωματικός, — **iditës**, ό αξιωματικός τής ύπηρεσίας, — **rezervist**, έφεδρος αξιωματικός, — **në lirim**, άπόστρατος αξιωματικός.

oficinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό μηχανικό εργαστήριο, τό μηχανουργείο, τό μηχανοποιείο.

ofiq-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. τό αξίωμα, — **i lartë**, άνώτερο αξίωμα, άνώτερη θέση, 2. ή ύπηρεσία, τό ύπουργημα.

ofiqâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό λειτουργός, — **i gjendjes civile**, ό ληξίαρχος, ό υπάλληλος του ληξιαρχείου.

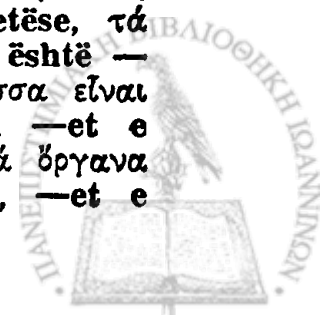

ofròj, ρ. μετ. προσφέρω.
oftikë-a, ούσ. θ. Ἴατρ. βλ. **tuberkulozi**.
ogiq-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, 1. τό κριάρι μέ κουδούνι, πού προπορεύεται τοῦ κοπαδιοῦ, 2. τό μανάρι (άρνι), **manar**.
ogür-i, ούσ. άρ. ή τύχη, ό καλός οίωμός, τό γούρι, **fat, bast**.
ogursëz-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό γουρσούζης, ό όγουρσουζης, ό άτυχός, ό κακότυχός, ό γουρσούζικός, θηλ.—e.
ogurzi-ogurzezë, έπίθ. γουρσούζικός, όγουρσούζικός, **këmbëters**.
okatâr,-e, έπίθ. όκάρικος (άχρηστη λέξη).
okatâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ή όκάρα, δοχείο πού χωρεί μιá όκά, **okatare, enë që nxë një okë**.
okë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή όκά.
okër-okra, ούσ. θ. Βοτ. ή βρίζα, ή σίκαλη, **tepë**.
ökje-ökja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **okatar**.
oksid-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Χημ. τό όξ(ε)ίδιο.
oksidim-i, ούσ. άρ. Χημ. ή όξ(ε)ίδωση.
oksidòj, ρ. μετ. όξ(ε)ιδώ, όξ(ε)ιδώνω, σκουριάζω (έπί μετάλλων).
oksidùeshëm (i) - oksidùeshme (e), έπίθ. όξ(ε)ιδώσιμος.
oksigjën-i, ούσ. άρ. Χημ. τό όξυγόνο.
oksitòn,-e, έπίθ. Γραμμ. όξύτονος.
oktaédër - oktaédri, ούσ. άρ. πληθ. **oktaédra**, Γεωμ. τό όκτάεδρο.
oktapòdh-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. ό όκτάπους ό κοινός, τό χταπόδι, **likurishtë**.
oktavë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. Μουσ. ή όκτάβα, ή όγδόη, ή διατονική κλίμακα, μέ όκτώ νότες, 2. Λογοτ. τό όκτάστιχο, ή όκτάβα.
okulist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ἴατρ. ό όφθαλμίατρος, ό όφθαλμολόγος.
okupaciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **pushtim**.

okupatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **pushtues, pushtonjës**.
okupòj, ρ. μετ. βλ. **pushtëj**.
oleacë-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά έλαιοειδή.
oligarkí-a, ούσ. θ. ή όλιγαρχία, — **financiare**, ή χρηματιστική όλιγαρχία.
oligarkik,-e, έπίθ. όλιγαρχικός.
olimpiadë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή όλυμπιάδα, —a **ballkanike**, ή βαλκανική όλυμπιάδα, —a **teatrale**, ή θεατρική όλυμπιάδα.
olimpik,-e, έπίθ. όλυμπιακός, **lojra -e**, οί όλυμπιακοί άγώνες.
ombelifere-t, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά σκιαδοφόρα (φυτά).
ombrelë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή όμπρέλλα, τό άλεξιβρόχιο.
omeletë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή όμελέττα.
ondulaciòn-i, ούσ. άρ. τό κατσάρωμα, τό όντουλάρισμα, τά σγουρωτά μαλλιά, τά μαλλιά περιμανάντ, τό περιμανάντ.
onomatopé-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή όνοματοποιία.
òpera, ούσ. θ. πληθ.—, Μουσ. τό μελόδραμα, ή όπερα.
operaciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. Ἴατρ. ή έγχείριση, **sala e -eve**, ή αίθουσα έγχειρήσεων, 2. Στρατ. ή έπιχείριση, 3. Οίκον. ή πράξη, (χρησιμοποιεῖται μάλλον στον πληθ.), —e **bankare**, οί τραπεζιτικές πράξεις, —et e **kursit të monedhës**, οί χρηματιστηριακές πράξεις.
operatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό χειροῦργος, **kirurg**, 2. ό χειριστής, ό όπερατέρ (κινηματογράφου).
operetë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό μελοδραμάτιο, ή όπερέτα.
operòj, ρ. μετ. Ἴατρ. έγχειρίζω, **operohem**, έγχειρίζομαι.
operuar (i, e), έπίθ. έγχειρισμένος.
opingâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τσαρουχάς.
opingë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό τσαρούχι.
opiniòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή γνώμη, ή άποψη, ή άντήληψη, ή

κοινή γνώμη, —i publik, ή κοι-
νή γνώμη, —i im, ή γνώμη μου,
ή αντίληψή μου.
òpium-i, ούσ. άρ. τό όπιο, τό
άφιόνι, afioni.
oponént-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό αντίπαλος, ό αντιλέγων.
oportunist,-e, έπίθ. όππορτουניστι-
κός, καιροσκοπικός.
oportunist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό όππορτουνιστής, ό καιροσκοπος,
θ η λ. —e.
oportunizëm - oportunisti, ούσ.
άρ. ό όππορτουνισμός, ό καιρο-
σκοπισμός, ή καιροσκοπία, ή πο-
λιτική τών περιστάσεων.
opozitár,-e, έπίθ. αντιπολιτευτι-
κός, τής αντιπολίτευσης.
opozitë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
1. Πολιτ. ή αντιπολίτευση, 2. ή
αντίθεση.
optik,-e, έπίθ. όπτικός, nervi —,
τό όπτικό νεύρο, mjetet —e, τά
όπτικά μέσα, τά όπτικά έργα-
λεία.
optikë-a, ούσ. θ. Φυσ. ή όπτι-
κή.
optimist,-e, έπίθ. αισιόδοξος,
άντθ. pesimist.
optimist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό αισιόδοξος, θ η λ. —e.
optimizëm - optimizmi, ούσ. άρ.
ή αισιοδοξία, άντθ. pesimizëm.
oqean-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
Γεωγρ. ό ώκεανός, —i Atlan-
tik, ό Άτλαντικός ώκεανός, —i
Paqësor, ό Ειρηνικός ώκεανός.
oqeanik,-e, έπίθ. ώκεάν(ε)ιος,
ώκεανικός.
oqeanografi-a, ούσ. θ. ή ώκεανο-
γραφία.
oqeanografik,-e, έπίθ. ώκεανογρα-
φικός.
orakull-i, ούσ. άρ. πληθ. orakuj,
τό μαντείο, —i i Delfit, τό μα-
ντείο τών Δελφών, —i i Dodo-
nës, τό μαντείο τής Δοδώνης και
ό χρησμός, ή πρόρρηση.
oral,-e, έπίθ. β λ. gojor.
orangutàng-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
Ζωολ. (Simia saturus) ό ούρα-
γκοτάγκος, ό ούραγκουτάγκος,
πίθηκος ό σάτυρος.
oràr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό

ώρARIO, τό ώρολόγιο (πρόγραμμα-
μα), —i i mësimene, τό ώρολό-
γιο πρόγραμμα τών μαθημάτων,
—i i trenave, τό ώρARIO, τό δρο-
μολόγιο για τά τραίνα, —i unik,
τό ένιαίο ώρARIO, τό συνεχές ώρά-
ριο.
orator-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό
ρήτορας, ό άγορητής, ό όμιλη-
τής, εύγλωττος.
oratori-a, ούσ. θ. ή ρητορεία, ή
ρητορική, ή εύγλωττία, gojëtarí.
oratorik,-e, έπίθ. ρητορικός, στομ-
φώδης.
orbitë-a, ούσ. θ. Άστρ. ή τρο-
χιά.
ordinancë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
ό στρατιώτης ύπέρτης άξιωματι-
κού, ό ίπποκόμος, ή όρντινάντσα.
ordinatë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
Γεωγρ. ή τεταγμένη, ή διατε-
ταγμένη (ή μιá άπό τίς
γεωγραφικές συντετα-
γμένες).
ordhi-a, ούσ. θ. πληθ. —, β λ.
hordhi.
orendi-të, ούσ. θ. πληθ. τά έπι-
πλα, ή έπίπλωση.
oreshkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
Βοτ. (Helianthus tuberosus)
ήλιανθος ό κονδυλόρριζος, ή
ψευδοκολοκασία, κοιν. κολοκα-
σία.
orë-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή ώρα,
sa është —a? τί (πόσο) ώρα
είναι; 2. τό ώρολόγι, τό ώρολόϊ,
τό ρολόϊ, —a e xhepit, τό ρολό-
γι τής τζέπης, — dore, τό ρο-
λόϊ του χεριού, — muri, τό ρολόϊ
του τοίχου, — tavoline, τό έπι-
τραπέζιο ώρολόγι, 3. ό καιρός,
s'ka ardhur —a, δέν ήρθε ό και-
ρός (ή ώρα), 4. Μυθολ. οι
ώρες, αι ώραι.
orëndreqës-i, ούσ. άρ. πληθ. —,
ό (ώ)ρολογάς, ό ώρολογοποιός,
sahatçi.
orgàn-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
1. τό όργανο, —et tretëse, τά
πεπτικά όργανα, gjuha është —
i të shijuarit, ή γλώσσα είναι
όργανο τής γεύσης, 2. —et e
pushtetit shtetëror, τά όργανα
τής κρατικής έξουσίας, —et e

partisë, τὰ κομματικά ὄργανα, 3. ὄργανο (δημοσιογραφικό), **Instituti i Shkencave ka dy** —e, τὸ Ἰνστιτούτο Ἐπιστημῶν ἔχει δύο ὄργανα (δημοσιογραφικά).

organik, —e, ἐπίθ. ὀργανικός, **kimia** —e, ἡ ὀργανική χημεία, **substant** —e, οἱ ὀργανικές οὐσίες, **sëmundje** —e, ὀργανική νόσος.

organikë-a, οὐσ. θ. **vendet organike**, οἱ ὀργανικές θέσεις.

organizatë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ ὀργάνωση, —a e **Partisë**, ἡ κομματική ὀργάνωση, —a e **Bashkimeve Profesionale**, ἡ ὀργάνωση τῶν Ἐπαγγελματικῶν Ἐνώσεων, 2. ὁ ὀργανισμός, —a e **Kombeve të Bashkuara (OKB)**, ὁ Ὄργανισμός τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν (Ο Ε Ε) καὶ ὁ Ὄργανισμός τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν (Ο Η Ε), — **ndërkombëtare**, ὁ διεθνῆς ὀργανισμός, ἡ διεθνῆς ὀργάνωση.

organizativ, —e, ἐπίθ. ὀργανωτικός, **puna** —e, ὀργανωτική δουλιὰ.

organizatòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ὀργανωτής, ὁ διοργανωτής.

organizëm - **organizmi**, οὐσ. ἄρ. πληθ. **organizma**, ὁ ὀργανισμός, —i i **njeriut**, ὁ ὀργανισμός τοῦ ἀνθρώπου, —i i **kafshëve**, ὁ ὀργανισμός τῶν ζώων, —i **bimor**, ὁ φυτικός ὀργανισμός.

organizim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ὀργάνωση, ἡ διοργάνωση, ἡ συγκρότηση, —i i **punës**, ἡ ὀργάνωση, ἡ διοργάνωση τῆς δουλιᾶς.

organizòj, ρ. μετ. ὀργανώνω, διοργανώνω, συγκροτῶ, — **mirë punën**, ὀργανώνω, διοργανώνω καλὰ τὴ δουλιὰ, ρυθμίζω τὴ δουλιὰ.

organizuar (i, e), ἐπίθ. ὀργανωμένος.

orient-i, οὐσ. ἄρ. βλ. **Lindja**.

oriental, —e, ἐπίθ. ἀνατολικός, ἀνατολίτικος, **lindor**.

orientalist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἀνατολιστής, ὁ ἀσιανολόγος, γνώστης τῶν ἀνατολικῶν λαῶν.

orientim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. προσανατολισμός, 2. ἡ κατευθυντήρια γραμμή, ἡ κατεύθυνση.

orientòj, ρ. μετ. 1. προσανατολίζω, 2. ἐνημερώνω, κατατοπίζω, **orientohem**, 1. προσανατολιζομαι, 2. κατατοπίζομαι, ἐνημερώνομαι.

orientuar (i, e), ἐπίθ. 1. προσανατολισμένος, 2. ἐνημερωμένος, κατατοπισμένος.

origjinàl, —e, ἐπίθ. 1. πρωτότυπος, γνήσιος, ιδιόρρυθμος, **vepër** —e, πρωτότυπο ἔργο, **mendim** —, πρωτότυπη σκέψη, 2. ιδιόρρυθμος, παράδοξος, ἀλλόκοτος, παράξενος (ἀνθρώπος).

origjinàl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τὸ πρωτότυπο, τὸ γνήσιο, τὸ χειρόγραφο.

origjinë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ καταγωγή, ἡ προέλευση, —a **shoqërore**, ἡ κοινωνική προέλευση, —a e **njeriut**, ἡ καταγωγή τοῦ ἀνθρώπου, ἡ προέλευση, 2. Γραμμ. ἡ ἔτυμολογία.

oriz-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Oryza sativa*) ὄρυζα ἢ ἡμερος, τὸ ρύζι.

orizore-orizorja, οὐσ. θ. πληθ. —, ὁ ὄρυζώνας, ὁ ὄρυζών.

orkestër-orkestra, οὐσ. θ. πληθ. **orquestra**, ἡ ὀρχήστρα, —a **simfonike**, ἡ συμφωνική ὀρχήστρα.

orkestràl, —e, ἐπίθ. τῆς ὀρχήστρας, γιὰ ὀρχήστρα, **muzikë** —e, μουσική γιὰ ὀρχήστρα.

orkidacë-të, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ ὀρχεοειδῆ (φυτὰ).

ormis, ρ. μετ. (ἄρ. **ormisa**, μετχ. **ormisur**), τακτοποιῶ, προετοιμάζω, βάζω σέ τάξη (ἐπίπραγμάτων).

ornamént-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τὸ κόσμημα, τὸ στολίδι, ὁ διάκοσμος.

orografi-a, οὐσ. θ. Γεωγρ. ἡ ὀρογραφία, ἡ ὀρεογραφία, —a e **Shqipërisë**, ἡ ὀρεογραφία τῆς Ἀλβανίας.

orografik, —e, ἐπίθ. ὀρεογραφικός, **kartë** —e, ὀρεογραφικός χάρτης.

orték-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **ortiqe**, ἡ χιονοστιβάδα.

ortodòks, —e, ἐπίθ. ὀρθόδοξος, **kisha** —e, ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία, ἡ Ἀνατολικὴ χριστιανικὴ ἐκκλησία.

ortodòks-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë,

ὁ ὀρθόδοξος, θηλ. —e, ἡ ὀρθόδοξη.
ortoepí-a, οὐσ. θ. ἡ ὀρθοέπεια.
ortografí-a, οὐσ. θ. ἡ ὀρθογραφία, **drejtshkrim**.
ortografik,-e, ἐπίθ. ὀρθογραφικός, **gabime —e**, ὀρθογραφικά λάθη.
ortopedik,-e, ἐπίθ. ὀρθοπεδικός.
ortopterë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τὰ ὀρθόπτερα.
orvatem, ρ. μέσ. προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ, κάνω τό πᾶν, δοκιμάζω, πασχίζω, ἀποπειρῶμαι.
orvåtje-orvåtja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀπόπειρα, ἡ δοκιμή, ἡ προσπάθεια, **përprjekje**.
ose, σύνδ. διαζ. ἤ, — **ti — ai**, ἡ ἐσύ ἢ αὐτός, εἶτε.
ostén-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, βλ. **hosten**.
oshënâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἀσκητής, ὁ ἐρημίτης, **eremit**, **jeremi**.

oshëtimë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἠχώ, ἡ ἀντήχηση, ὁ ἀντίλαλος, ὁ ὑπόκωφος κρότος, ἡ ὑπόκωφη βοή, τό βουητό, ἡ βουή, ἡ βοή, **gjë-mim**.
oshëtin, ρ. ἄμετ. ἀντηχεῖ, βουίζει, — **deti, lumi**, βουίζει ἡ θάλασσα, τό ποτάμι, **gjëmon, ushton**.
otomân,-e, ἐπίθ. ὀθωμανικός, **sundimi —**, ἡ ὀθωμανική κυριαρχία.
oturâk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τό οὐροδοχεῖο, κοιν. τό κανάτι, τό καθήκι.
ovâl-e, ἐπίθ. βλ. **vezak**.
oxhâk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, **oxhaqe**, ἡ καπνοδόχη, ἡ καπνοδόχος, τό τζάκι, Μετφ. παλιά, ἀριστοκρατική οἰκογένεια.
ozurë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, βλ. **uzurë**.

P

P, p, εἰκοστό δεύτερο γράμμα τοῦ ἄλβανικοῦ ἀλφάβητου.

pa, 1. στερητ. μόριο, χωρίς, ἄνευ, δίχως, — **dyshim**, ἀναμφίβολα, χωρίς ἀμφιβολία, 2. σύνδ. πρὶν, προτοῦ, — **gdhirë**, προτοῦ ξημερώσει, 3. Μαθ. τό σημεῖο τῆς ἀφαίρεσης, μείον ἢ πλῆν, **pesë — dy**, πέντε μείον (πλήν), δύο, 4. προστακτικό μόριο, — **eja këtu**, γιά ἔλα ἐδῶ, — **ta shoh!** γιά νά τό ἰδῶ!

pa, ἐπ. ἔπειτα, **ti shko një herë**, — **shohim e bëjmë**, πῆγαινε ἐσύ, ἔπειτα βλέπομε καί κάνομε.

pa, ἄρνητ. πρόσφυμα, **padije**, ἄγνοια, **i pafat**, ἄτυχος.

paafirmûar (i, e), ἐπίθ. ἀδιαβε-

βαίωτος, ἀνεξακρίβωτος, ἀνεπιβεβαίωτος.

paafruar (i, e), ἐπίθ. ἀζύγωτος, ἀπρόσιτος, ἀκοινώνητος, ἀπλησίαστος, ἀκατάδεχτος, **i paafreshëm**.

paafrùeshëm (i) - paafrùeshme (e), ἐπίθ. ἀζύγωτος, ἀπρόσιτος, ἀπλησίαστος, ἀκοινώνητος, ἀκατάδεχτος, **i paafruar**.

paaftë (i, e), ἐπίθ. ἀνίκανος, ἀνεπιτήδειος, ἀδέξιος, **i pazoti**.

paaftësi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀνικανότητα, ἡ ἀδεξιότητα, **pazotësi**.

paanë (i, e), ἐπίθ. 1. ἀτέρμιονας, ἀχανής, ἀπέραντος, 2. ἀμερόληπτος, **i paanshëm**.

paanësi-a, ούσ. θ. ἡ ἀμεροληψία.
paanësisht, ἐπ. ἀμερόληπτα, ἀμερολήπτως.
paanshëm (i) - paanshme (e), ἐπίθ. ἀμερόληπτος, δίκαιος, **objektiv**.
paardhur (i, e), ἐπίθ. ἀγίνωτο, πού δέν φούσκωσε, πού δέν ἤρθε (για τὸ προζύμι), **bukë e —**, ψωμί πού δέν φούσκωσε, πού δέν ἤρθε.
paarësyeshëm (i) - paarësyeshme (e), ἐπίθ. 1. ἀδικαιολόγητος, **mungesë e —**, ἀδικαιολόγητη ἀπουσία, 2. παράλογος.
paarmatosur (i, e), ἐπίθ. ἄοπλος.
paarirë (i, e), ἐπίθ. ἀγίνωτος, ἄγουρος, **kumbull e —**, ἄγουρο κούμπουλο.
pababë (i, e), ἐπίθ. χωρὶς πατέρα, ὄρφανός πατρός.
pabanuar (i, e), ἐπίθ. ἀκατοίκητος, ἔρημος, **i pabanueshëm**.
pabanueshëm (i) - pabanueshme (e), ἐπίθ. ἀκατοίκητος, μὴ κατοικήσιμος, **i pabanuar**.
pabarabartë (i, e), ἐπίθ. ἄνισος.
pabarasi-a, ούσ. θ. ἡ ἀνισότητα, **Μαθ. ἡ ἀνισότητα**.
pabegenisur (i, e), ἐπίθ. ἀκατάδεκτος, ἀκατάδεχτος.
pabesë (i, e), ἐπίθ. ἄπιστος, δόλιος, **dolli i —**, βγήκε ἄπιστος.
pabesí-a, ούσ. θ. ἡ ἀπιστία, ἡ δολιότητα, ἡ ἐπιπορκία, ἡ προδοσιά.
pabesuar (i, e), ἐπίθ. ἀπίστευτος, **gjëra të —a**, ἀπίστευτα πράγματα.
pabindur (i, e), ἐπίθ. ἀνυπότακτος, ἀνυπάκουος, ἀπειθαρχος.
pabisedueshëm (i) - pabisedueshme (i, e), ἐπίθ. ἀναντίρρητος, ἀσυζήτητος.
pabluar (i, e), ἐπίθ. ἄλεστος.
pabotuar (i, e), ἐπίθ. ἀδημοσίευτος, ἀνέκδοτος, ἀτύπωτος, **vepër e —**, ἀδημοσίευτο ἔργο, ἀνέκδοτο ἔργο.
pabrumë (i, e), ἐπίθ. ἄζυμος, ἀντθ. **me brumë**, ἔνζυμο, μέμαγιά.
pac-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. **pelikan**.
pacaktuar (i, e), ἐπίθ. ἀκαθόριστος,

ἀόριστος, ἀπροσδιόριστος, **i pacaktueshëm**.
pacaktueshëm (i) - pacaktueshme (e), ἐπίθ. ἀκαθόριστος, ἀπροσδιόριστος, ἀόριστος.
pacenuar (i, e), ἐπίθ. ἄδικτος, ἀνέπαφος, ἀκαίριος, ἀβλαβής, σῶος, ἀπείραχτος.
pacilësueshëm (i) - pacilësueshme (e), ἐπίθ. ἀχαρακτήριστος.
pacipë (i, e), ἐπίθ. ἀδιάντροπος, ἀναιδής, ἀναίσχυντος, ξετσιπυτος, **i paturp**.
pacavure - pacavurja, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ πατσαβούρα, τὸ κουρέλι, τὸ ράκος, Μετφ. **e bëri —**, τὸν ἔκαμε κουρέλι, 2. φυλλάδα, ὄχι σοβαρὴ ἐφημερίδα.
pace-pacja, ούσ. θ. πληθ.—, ὁ πατσιάς, ὁ πατσάς.
pacexhi-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ πατσατζής.
pacfrytëzuar (i, e), ἐπίθ. βλ. **i pashfrytëzuar**.
pacmuar (i, e), ἐπίθ. ἀνεκτίμητος, ἀνεχτίμητος, πολύτιμος, **gur i —**, πολύτιμο πετράδι, **i pacmueshëm**.
pacmueshëm (i) - pacmueshme (e), ἐπίθ. ἀνεκτίμητος, ἀνεχτίμητος, πολύτιμος, **gur i —**, πολύτιμος λίθος, πολύτιμο πετράδι.
pacquar (i, e), ἐπίθ. Γραμμ. βλ. **i pashquar**.
padallueshëm (i) - padallueshme (e), ἐπίθ. δυσκολοδιάκριτος, δυσδιάκριτος.
padashka, ἐπ. βλ. **padashur**.
padashur, ἐπ. ἄδελα, ἀκούσια, **e thashë —**, τὸ εἶπα ἄδελα, χωρὶς νὰ τὸ θέλω.
padenjë (i, e), ἐπίθ. ἀνάξιος, ἀνάρμοστος.
padepërtueshëm (i) - padepërtueshme (e), ἐπίθ. ἀδιαπέραστος, ἀδιάτρητος.
padëgjuar (i, e), ἐπίθ. 1. ἀνυπάκουος, 2. πρωτάκουστος, ἀνήκουστος, βλ. **i pandëgjueshëm**.
padëgjueshëm (i) - padëgjueshme (e), ἐπίθ. βλ. **i padëgjuar**.
padëmshëm (i) - padëmshme (e), ἐπίθ. ἀβλαβής.
padëmtuar (i, e), ἐπίθ. ἄβλαφτος,

ἄβλαβος, ἄβλαπτος, πού δέν ἔπαθε βλάβη.

padëshirùeshëm (i) - padëshirùeshme (e), ἐπίθ. ἀνεπιθύμητος.

padí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Νομ. 1. ἡ ἀγωγή, 2. ἡ καταγγελία.

padije-padija, οὐσ. θ. ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀγραμματσούνη.

padijeni-a, οὐσ. θ. ἡ ἀγνοία.

padijshëm (i) - padijshme (e), ἐπίθ. βλ. **i paditur**.

padiktùeshëm (i) - padiktùeshme (e), ἐπίθ. ἀπαρατήρητος, δυσδιάκριτος, πού δέν διακρίνεται.

padís, ρ. μετ. (ἀόρ. **padítia**, μετχ. **paditur**), Νομ. ἐνάγω, κατηγορῶ.

padiskutùeshëm (i) - padiskutùeshme (e), ἐπίθ. ἀναμφισβήτητος, ἀσυζήτητος, ἀδιαφιλονεικητος, ἀναντίρρητος, **i pabisedueshëm**.

padít, ρ. μετ. Νομ. ἐνάγω, κατηγορῶ, καταγγέλω, **padís**.

paditës-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, Νομ. ὁ ἐνάγων, ὁ ἐνάγοντας, ὁ μηνυτής, ὁ κατήγορος, ἀντθ. **i paditur**, ὁ ἐναγόμενος.

paditur (i,e), ἐπίθ. Νομ. ὁ ἐναγόμενος, ὁ κατηγορούμενος.

paditur (i,e), ἐπίθ. ἀμόρφωτος, ἀμαθής, ἀγράμματος, **i padijshëm**.

paditurí-a, οὐσ. θ. ἡ ἀμάθεια, ἡ ἀμορφωσιά, **padije**.

padjegshëm (i) - padjegshme (e), ἐπίθ. ἀφλεκτος, ἀκαυστος, ἀλεξιπυρος, πυρίμαχος, **tullë e** —, ὁ πυρίμαχος πλίνθος, πυρίμαχο τοῦβλο.

padjallëzùar (i, e), ἐπίθ. ἀφελής, ἀπλοϊκός, ἀδιαβόλευτος, καλοκάγαδος, ἀδῶος, **i patëkeq**.

padobishëm (i) - padobishme (e), ἐπίθ. ἀνώφελος, ἀχρηστος, μάταιος, ἄσκοπος.

padokumentùar (i, e), ἐπίθ. ἀναπόδεικτος, ἀναπόδειχτος.

padrëjtë-a (e), οὐσ. θ. ἡ ἀδικία, τὸ ἀδικο, **padrëjtësi**.

padrëjtí (i, e), ἐπίθ. ἀδικος.

padrëjtësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀδικία, τὸ ἀδικο, **e padrëjta**.

padrëjtësisht, ἐπ. ἀδικα, ἀδικως.

padròjtur (i, e), ἐπίθ. ἀτρόμητος, ἄφοβος, τολμηρός, ἀσύστολος.

padukshëm (i) - padukshme (e), ἐπίθ. ἀθέατος, ἀόρατος, ἀφανής.

padurim, ἄκλιτη λέξη, ἡ ἀνυπομονησία, **e pres me** —, τὸν περιμένω με ἀνυπομονησία.

padurùar (i, e), ἐπίθ. 1. ἀνυπόφορος, ἀνυπόφορος, 2. ἀνυπόμονος, **i padurueshëm**.

padurùeshëm (i) - padurùeshme (e), ἐπίθ. 1. ἀνυπόμιμος, 2. ἀνυπόφορος, ἀνυπόφορος, **i paduruar**.

padyshim, ἐπ. ἀναμφίβολα, ἀσφαλῶς, ἀναμφισβήτητα.

padyshimtë (i, e), ἐπίθ. ἀναμφίβολος, ἀναμφισβήτητος, σίγουρος, **i sigurtë**.

padhimbshëm (i) - padhimbshme (e), ἐπίθ. ἄπονος, σκληρόκαρδος, ἄσπλαχνος.

padhunùeshëm (i) - padhunùeshme (e), ἐπίθ. ἀπαραβίαστος, **kufitë tona janë të padhunueshme**, τὰ σύνορά μας εἶναι ἀπαραβίαστα.

padhunueshmí-a, οὐσ. θ. τὸ ἀπαραβίαστο.

paedukatë (i, e), ἐπίθ. ἀγενής, ἄξεστος, ἀγροῖκος, **i panjerëzishëm**.

paekzekutùar (i, e), ἐπίθ. ἀνετέλεστος.

paemër (e) - paemra (e), οὐσ. θ. 1. εἶδος λειχήνας, 2. ἡ ἀσθένεια τῆς σπλήνας (κατ'εὐφημισμὸ).

paemër (i) - paemri (i), οὐσ. ἀρ. ὁ διάβολος (κατ'εὐφημισμὸ), **djalli**.

paepur (i, e), ἐπίθ. ἄκαμπος, ἀλύγιστος, **i papërkulshëm**.

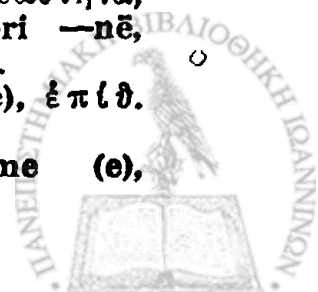
paevitùeshëm (i) - paevitùeshme (e), ἐπίθ. ἀναπόφευκτος, ἀφευκτος, **i paevituar**.

pafaj (i, e), ἐπίθ. ἀδῶος, **i pafajshëm**.

pafajësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀδωότητα, Νομ. ἡ ἀδώωση, **mori —në**, ἀδωώθηκε, βγήκε ἀδῶος.

pafajmë (i) - pafajme (e), ἐπίθ. βλ. **i pafajshëm**.

pafajshëm (i) - pafajshme (e),

ἐπίθ. ἀδῶος, **nxjerr të —**, ἀδῶωνω.
pafalshëm (i) - pafalshme (e), ἐπίθ. ἀσυγχώρητος.
pafarë (i, e), ἐπίθ. 1. ἀγίγαρτος, χωρίς κουκκούτσι, 2. μεγάλο πλήθος, **njerëz të —**, πλήθος ἀνθρώπων, **njerëz pa numër**.
pafat (i, e), ἐπίθ. ἄτυχος, δυστυχής, κακότυχος.
pafé (i, e), ἐπίθ. ἄδηρσκος, ἄθεος, ἀθειστής.
pafjetur (i, e), ἐπίθ. ἀκοίμητος, ἄγρυπνος.
pafré (i, e), ἐπίθ. ἀχαλίνωτος, ἀκαταδάμαστος, ἀκράτητος, ἀτίθασος.
pafrikshëm (i) - pafrikshme (e), ἐπίθ. ἀτρόμητος, ἄφοβος, τολμηρός.
pafrytshëm (i) - pafrytshme (e), ἐπίθ. ἄκαρπος, μάταιος.
pafuar (i, e), ἐπίθ. ἀπροσκάλεστος, ἀπρόσκλητος, ἀκάλεστος.
pafund (i, e), ἐπίθ. ἀτέλειωτος, ἀπέραντος, ἀχανής, **i paanë**.
pafundësi-a, οὐσ. θ. τό ἄπειρο, ἀπύθμενος, ἄβυσσος, τό μεγάλο βάθος, — **a e detit**, τό μέγα βάθος τῆς θάλασσας, ἡ ἄβυσσος.
pafuqi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀδυναμία, **nga —a**, ἀπό ἀδυναμία.
pafuqi (i, e), ἐπίθ. ἀδύνατος, ἀνύμπορος, **i pafuqishëm**.
pafuqishëm (i) - pafuqishme (e), ἐπίθ. ἀδύνατος, ἀνίσχυρος.
pafytyrë (i, e), ἐπίθ. ἀδιάντροπος, ἀναιδής, **i paturpshëm**.
pagabuar (i, e), ἐπίθ. 1. ἀλάνθαστος, ἀλάθευτος, 2. ἀναμάρτητος, **i pagabueshëm**.
pagabueshëm (i) - pagabueshme (e), ἐπίθ. 1. ἀλάθευτος, ἀλάνθαστος, 2. ἀναμάρτητος.
pagàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ εἰδωλολάτρης.
paganizëm - paganizmi, οὐσ. ἄρ. ἡ εἰδωλολατρεία.
pagdhendur (i, e), ἐπίθ. ἄξεστος, ἀγροῖκος, ἀγενής, ἀπολίτιστος.
pagesë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ πληρωμή, ἡ πλερωμή, **pa —**, χωρίς πληρωμή, δωρεάν.
pagë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ

πληρωμή, τό μεροκάματο (τοῦ ἐργάτη), **me — ditore**, μέ μεροκάματο, **me mëditje**.
pagëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, τό βάφτισμα, ἡ βάφτιση.
pagëzimtar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ βαπτιστής, **pagëzor**.
pagëzòj, ρ. μετ. βαπτίζω, βαπτίζω.
pagëzòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ βαπτιστής, **pagëzimtar**.
pagodë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ παγόδα.
pagojë (i, e), ἐπίθ. βουβός, μουγκός, ἄλαλος, ἄφωνος.
pagùaj, ρ. μετ. πληρώνω, πλερώνω, **paguhem**, πληρώνομαι.
pagùar (i, e), ἐπίθ. πληρωμένος.
pagùr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, τό παγούρι.
paguxim (i, e), ἐπίθ. ἄτολμος, δειλός, ἀθάρρευτος, ἀθάρρετος.
pagjak (i, e), ἐπίθ. ἀναμικός, ἀναίματος, **anemik**.
pagjakësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀναμία, **anemi**.
pagjashëm (i) - pagjashme (e), ἐπίθ. ἀπρεπής, ἄτοπος, ἀσχήμονας.
pagjumë-i, οὐσ. ἄρ. ἄυπνος, ἀκοίμητος, ἄγρυπνος.
pagjumësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀϋπνία, **vuaj nga —a**, ὑποφέρω ἀπό ἀϋπνία.
pahaír (i) - pahaíre (e), ἐπίθ. ἀχαίρευτος, ἀνεπρόκοπτος, ἀπρόκοπτος.
paharruar (i, e), ἐπίθ. ἀξέχαστος, ἀλησιμόνητος, ἀείμνηστος, **i paharrueshëm**.
paharrueshëm (i) - paharrueshme (e), ἐπίθ. βλ. **i paharruar**.
pahíeshëm (i) - pahíeshme (e), ἐπίθ. ἀπρεπής, ἄσεμνος, ἄπρεπος, ἀνάρμωστος.
pahír, ἐπ. ἄδελα, ἀκούσια, βλαία, **me —**, διά τῆς βλας, παρά τῆ θέληση.
pagagë-a, οὐσ. θ. Βοτ. ἡ μελούρα (τῆς ἀμπέλου καί τοῦ σταριού), **vrugu**.
pajetë (i, e), ἐπίθ. ἄζωος, χωρίς ζωή. πού πεθαίνει μικρός, **që vdes i vogël**.

pajetërsueshëm (i) - pajetërsueshëm (e), ἐπίθ. Νομ. ἀμεταβίβαστος, μὴ μεταβιβαζόμενος, ἀναπαλλοτρίωτος, ἀμετάδετος.

pajë-a, οὐσ. θ. ἡ προίκα, τό προικιό.

pajime-t. οὐσ. θ. πληθ. Στρατ. οἱ ἐξαρτήσεις, ὁ ἐφοδιασμός, ὁ ἐξοπλισμός.

pajis, ρ. μετ. ἐφοδιάζω, ἐξοπλίζω.

pajisje-pajisja, οὐσ. θ. ὁ ἐφοδιασμός, ὁ ἐξοπλισμός.

pajtesë-a, οὐσ. θ. ἡ μισθωση, ἡ ἐκμισθωση, ὁ μισθός.

pajtim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. εἰρήνευση, ἡ συμφιλίωση, ὁ συμβιβασμός, 2. ἡ συνδρομή, —i **në një gazetë**, ἡ συνδρομή στὴν ἐφημερίδα.

pajtimtâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ συνδρομητής.

pajtoj, ρ. μετ. 1. συμφιλιώνω, συμβιβάζω, διαλλάσσω, — **gjaqet**, συμφιλιώνω ἐχθρούς, εἰρηνεύω, 2. ἐκμισθώνω, μισθώνω, **pajtova dy punëtorë**, ἐμισθώσα δύο ἐργάτες, 3. ρ. ἀ μετ. συνταυτίζομαι, **këtu pajtojnë mendimet tona**, ἐδῶ συνταυτίζονται οἱ σκέψεις (οἱ ἀπόψεις) μας, **pajtohem**, 1. συμφιλιώνομαι, 2. ἐγγράφομαι, γράφομαι συνδρομητής, γίνομαι συνδρομητής, 3. συγκατανεύω, συμφωνῶ, — **me mendimin e tij**, συμφωνῶ μέ τὴν γνώμη του, 4. μισθώνομαι, μπαίνω στὴν ὑπηρεσία κάποιου.

pajustificuar (i, e), ἐπίθ. ἀδικοαλόγητος.

pak, ἐπ. λίγο, λιγάκι, **rri** —, κάδομαι λίγο, **për** —, παρ'ὀλίγο, παρὰ λίγο, **nga** —, ἀπό λίγο, **me** — **fjalë**, μέ λίγα λόγια, σύντομα, — **se**, σὺνδ. δέν φθάνει, — **se më hëngri gjënë, po desh të më hajë dhe kokën**, δέν φθάνει πού μου ἔφαγε τὴν περιουσία, ἀλλὰ ἤθελε νά μου φάει καί τό κεφάλι.

paka (e), οὐσ. θ. τό ὀλίγο, **e** — **s'të prish**, τό ὀλίγο δέν σέ βλάπτει.

pakalueshëm (i) - pakalueshëm (e), ἐπίθ. 1. ἀνυπέρβλητος,

ἀπροσπέραστος, ἀπέραστος, ἀδιάβατος, 2. ἀπροβίβαστος, **notë e** —e, ἀπροβίβαστος βαθμός.

pakallur (i, e), ἐπίθ. ἄδαφτος, **i vdekur i** —, πεθαμένος καί ἄδαφτος (ἀδυνατισμένος ἀπό ἀρρώστεια), πολὺ ἀδύνατος.

pakapërcyeshëm (i) - pakapërcyeshëm (e), ἐπίθ. ἀνυπέρβλητος, ἀπροσπέραστος.

pakapur (i, e), ἐπίθ. ἄπιαστος, ἀσύλληπτος.

pakë (i, e), ἐπίθ. ὀλίγος, ὀλιγοστός, ἀδύνατος, **vjen i — nga shtati**, ἔρχεται ὀλιγοστός, κοντός στό ἀνάστημα, **fshat i —**, ὀλιγοστό, μικρό χωριό, **i pakët**, ἐπ. **së paku**, τουλάχιστον.

pakënaqësi-a, οὐσ. θ. ἡ δυσἀρεσκεια, ὁ κακοφανισμός.

pakënaqur (i, e), ἐπίθ. δυσἀρεστημένος, κακοφανισμένος, ἀνικανοποίητος.

pakënaqshëm (i) - pakënaqshëm (e), ἐπίθ. δυσἀρεστημένος, ἀνικανοποίητος, κακοφανισμένος, **i pakënaqur**.

pakësim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ μείωση, ἡ ὑφεση, ἡ ἐλάττωση, τό λιγότεμα, —i **i personelit**, ἡ ἐλάττωση τοῦ προσωπικοῦ.

pakësòj, ρ. μετ. ὀλιγοστεύω, μειώνω, συντομεύω, ἐλαττώνω, μικραίνω.

pakët (i, e), ἐπίθ. ὀλίγος, ὀλιγοστός, ξερακιανός, ἀδύνατος.

pakicë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ μειονότητα, **minoritet**, 2. μικρὴ ποσότητα, **shes me** —, πούλω λιανικά, **shitje me** —, λιανικὴ πούληση, ἀντθ. **shumicë**.

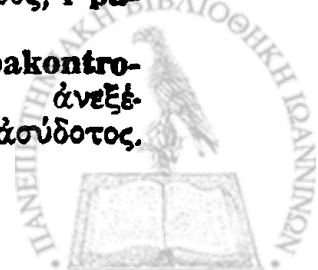
pakiderme-t, οὐσ. θ. πληθ. Ζωολ. τὰ παχύδερμα.

pako-ja, οὐσ. θ. πληθ. —, τό δέμα, τό πακέτο, ὁ μπόγος, — **postare**, τό ταχυδρομικὸ δέμα.

pakohë (i, e), ἐπίθ. παράκαιρος, πρόωρος, ἄκαιρος, **i pakohshëm**.

pakohshëm (i) - pakohshëm (e), ἐπίθ. παράκαιρος, πρόωρος, **i pakohë**.

pakontrollueshëm (i) - pakontrollueshëm (e), ἐπίθ. ἀνεξέλεγκτος, ἀνεξέλεγκτος, ἀσύδοτος.

pakorë, έπ. άχόρταγα, άπληστα.
pakorë (i, e), έπίθ. άπληστος, άχόρταγος.
pakorrur (i, e), έπίθ. άθέριστος, άθέριγος.
pakrahasùeshëm (i) - pakrahasùeshme (e), έπίθ. άσύγκριτος, άπαράβλητος, άπαράμιλλος.
pakrasitur (i, e), έπίθ. άκλάδευτος.
pakrehur (i, e), έπίθ. άχτένιστος, άκτένιστος.
pakritikùeshëm (i) - pakritikùeshme (e), έπίθ. άνεπίκριτος.
pakrýer (i, e), έπίθ. άπραγματοποίητος, άτελείωτος, άνεκπλήρωτος.
pakrýer (e), ούσ. θ. Γραμμ. ό παρατατικός.
pakrypë (i, e), έπίθ. βλ. **i pakripur**.
paksëpaku, έπ. τουλάχιστον.
pakt-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό σύμφωνο, —**i i mossulmimit**, τό σύμφωνο μή έπίδρασης.
paktën (të), έπ. τουλάχιστον, **së paku, paksëpaku**.
pakufi (i, e), έπίθ. άπεριόριστος, άχανής, άπέραντος.
pakufishëm (i) - pakufishme (e), έπίθ. άπεριόριστος, άπέραντος, Γραμμ. άόριστος, **përemër i —**, άόριστη άντωνυμία.
pakufizùar (i, e), έπίθ. άπεριόριστος, άπόλυτος, **fugia e — e monarkut**, ή άπόλυτη έξουσία του μονάρχη.
pakujdesi-a, ούσ. θ. ή άπροσεξία, ή άδιαφορία, ή άφροντισιά, ή άπερισκεψία.
pakujdesshëm (i) - pakujdesshme (e), έπίθ. άπρόσεκτος, άμελής.
pakundërshtùeshëm (i) - pakundërshtùeshme (e), έπίθ. άναντίρρητος, άναμφισβήτητος.
pakuptùar (i, e), έπίθ. 1. βλ. **i pakuptueshëm**, 2. άσυναίσθητος.
pakuptùeshëm (i) - pakuptùeshme (e), έπίθ. άκατανόητος, άκατάληπτος, άσαφής, **fjalë e—**, άκατάληπτη λέξη, **i pakuptuar**.
pakursýer (i, e), έπίθ. άφειδώλευτος, άπλόχερος, **ndihma e —**, ή άφειδώλευτη, ή άπλόχερη βοήθεια.

pakushtùeshëm (i) - pakushtùeshme (e), έπίθ. φτηνός, φθηνός, **që s'kushton shumë**.
palaço-ja, ούσ. άρ. πληθ.—, ό γελωτοποιός, ό εύτράπελος, Μετφ. γελοϊός, άξιογέλαστος, παλιάτσος.
palakùeshëm (i) - palakùeshme (e), έπίθ. Γραμμ. άκλιτος, **fjalë e —**, άκλιτη λέξη.
palara-t (të), ούσ. θ. πληθ. τά άπλυτα, **ja nxora të —t në shesh**, του έβγαλα τά άπλυτα.
palarë (i, e), έπίθ. 1. άπλυτος, **lesh i —**, άπλυτο μαλλι, 2. βρώμικος, άκάθαρτος.
palatâl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Γραμμ. βλ. **qiellzore**.
palatùar (i, e), έπίθ. άπελέκητος, άλάξευτος, Μετφ. άξεστος, **njeri i —**, άνθρωπος άξεστος.
palcë-a, ούσ. θ. 1. ό μυελός, τό μεδούλι (κυρίως των κοκκάλων), **gjer në —**, ως τό μεδούλι, 2. Βοτ. ή έντεριώνη. Μετφ. **në — të dimrit**, στήν καρδιά του χειμώνα.
palë, άκλιτη λέξη, άφησε, — **ta shoh**, άφησε νά τό ιδώ, ή άς τό ιδώ, — **të shkoj të shoh si është puna**, άς πάω νά ιδώ πώς έχει ή δουλιά.
palejùeshëm (i) - palejùeshme (e), έπίθ. άπαγορευμένος.
paleograf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό παλαιογράφος.
paleografí-a, ούσ. θ. ή παλαιογραφία.
paleografik,-e, έπίθ. παλαιογραφικός.
poleolitik,-e, έπίθ. παλαιολιθικός, **epoka —e**, ή παλαιολιθική έποχή.
poleontolog-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό παλαιοντολόγος.
paleontologji-a, ούσ. θ. ή παλαιοντολογία.
paleontologjik,-e, έπίθ. παλαιοντολογικός.
palestër-palestra, ούσ. θ. πληθ. **palestra**, Άθλητ. ή παλαιστρα.
palexùeshëm (i) - palexùeshme (e), έπίθ. δυσανάγνωστος.
palë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή

δίπλα, ή πιέτα, ή αναδίπλωση, ή πτυχή, ό πλισές, 2. τό ζευγάρι, τό ζευγός, *një — kërucë*, ένα ζευγάρι υποδήματα, 3. τό μέρος, ή πλευρά, *të dy — t mbetën të kënaqur*, τά δυό μέρη (οί δυό πλευρές) έμειναν εύχαριστημένα, έπ. — —, ομάδες — ομάδες, 4. Γεωλ. τό στρώμα.

palëkundshëm (i) - palëkundshme (e), έπίθ. ακράδαντος, ακλόνητος, σταθερός, άτράνταχτος.

palëmùar (i, e), έπίθ. άλιμάριστος, όχι λειός, όχι λιμαρισμένος.

palëndët (i, e), έπίθ. άυλος.

palëruar (i, e), έπίθ. άκαλλιέργητος, χέρσος, *tokë e —*, άκαλλιέργητη γή.

palëvizshëm (i) - palëvizshme (e), έπίθ. άκίνητος, άσάλευτος.

palidhur (i, e), έπίθ. 1. άδετος, *libër i —*, άδετο βιβλίο, 2. Μετφ. άσυνάρτητος, άσύνδετος, άκατάληπτος, *mendime të —a*, άσύνάρτητες σχέψεις.

paligjshëm (i) - paligjshme (e), έπίθ. παράνομος, άνομος, έκνομος, *vendim i —*, παράνομη, άνομη άπόφαση.

palmetë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ό θαλαμίσκος, ή καμπίνα (πλοίου).

palmë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Βοτ. ό φοϊνιξ, ό φοϊνικας, τό φοινικόδεντρο.

panjë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Βοτ. βλ. *panjë*.

palodhur (i, e), έπίθ. ακούραστος, άκάματος, άκαταπόνητος.

palogjikshëm (i) - palogjikshme (e), έπίθ. άπερίσχεπτος, παράλογος, άλογος.

palombàr-i, ούσ. ά ρ. π λ η θ. —ë, ό δύτης, ό βουτηχτής.

palòs, ρ. μετ. διπλώνω, Μετφ. e —i, τόν σκότωσε.

palòsje-palòsja, ούσ. θ. ή δίπλωση, ή πτύχωση, τό δίπλωμα.

palùejtshëm (i) - palùejtshme (e), έπίθ. 1. άκίνητος, άμετακίνητος, 2. Νομ. *pasuri e —*, άκίνητη περιουσία.

palundrùeshëm (i) - palundrùe-

shme (e), έπίθ. μή πλωτός, άπλωτος, άπλευστος.

paluze-palùzja, ούσ. θ. π λ η θ. —, βλ. *pelte*.

palýer (i, e), έπίθ. άβαφος, άνάλειφος, άμπογιατίστος, άλεύκαντος, άλεύκαστος, άλευκος, *mur i —*, άνάλειφος τοίχος.

pall, ρ. ά μετ. βλ. *pëllët*.

pallàt-i, ούσ. ά ρ. π λ η θ. —e, τό άνάχτορο, τό άνάκτορο, τό μέγαρο, τό παλάτι, —i i *pionierëve*, τό μέγαρο τών πιονέρηδων, τών πιονέρων.

pallavra-t, ούσ. θ. π λ η θ. οί κουταμάρες, οί άνοησίες, οί φλυαρίες.

pallë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, 1. τό σπαθί, τό ξίφος, 2. είδος κόπανου πού χτυπούν τά ρούχα όταν πλένουν, 3. άκλιτη λέξη, *bëj —*, κάνω κέφι.

pallto-ja, ούσ. θ. π λ η θ. —, τό έπανοφώρι, τό παλτό.

pallua-pallòi, ούσ. ά ρ. π λ η θ. **palloj**, Ζωολ. (Pavo) ό ταώς, τό παγώνι.

pamàjmë (i) - pamàjme (e), έπίθ. άπαχος, ίσχνός, άδύνατος, *jo i dhjamur*.

pamartùar (i, e), έπίθ. άνύπανδρος, άγαμος, *beqar*.

pamasë (i, e), έπίθ. άμέτρητος, άπροσμέτρητος, άπροσδιόριστος, ύπερβολικός.

pamatur (i, e), έπίθ. 1. άμέτρητος, άπέραντος, άχανής, 2. άπότομος, εύερέθιστος, όξύθυμος, άπερίσχεπτος, *njeri i —*, εύερέθιστος, άπότομος άνθρωπος.

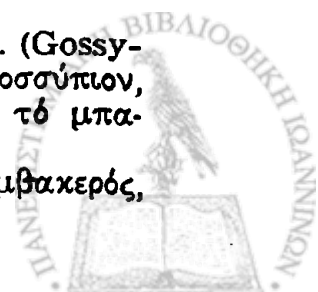
pambarùar (i, e), έπίθ. άτελείωτος, άτέλειωτος, μισοτελειωμένος, ήμιτελής, άτελής, έλλ(ε)ιπής.

pambròjtur (i, e), έπίθ. άνυπεράσπιστος, άπροστάτευτος, άπροφύλακτος, i — *nga era*, έκτεθειμένος στόν άέρα, άνεμόδαρτος.

pambrumë (e), έπίθ. άζυμος, χωρίς ζύμη.

pambük-u, ούσ. ά ρ. Βοτ. (Gossypium erbaceum) τό γοσσύπιον, ό βάμβαξ, τό βαμπάκι, τό μπαμπάκι.

pambuktë (i, e), έπίθ. βαμβακερός,

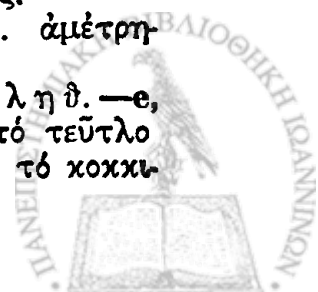

çorape të —a, βαμβακερές κάλτσες.
paménd (i, e), ἐπίθ. ἄμυαλος, ἀπερίσκεπτος, ἄνους.
pamendùar (i, e), ἐπίθ. ἀπερίσκεπτος, ἀστόχαστος, ἀσύνετος, ἀσυλλόγιστος.
pameritùar (i, e), ἐπίθ. ἀνάξιος, ἀνάρμοστος, **lavdatë e** —, ἀνάξιος ἔπαινος, ὁ παρ'ἀξίαν ἔπαινος, ἀνάρμοστος.
pamë-it (të), οὐσ. οὐδ. 1. ἡ ἐξωτερικὴ ἐμφάνιση, ἡ θέα, 2. ἡ ὄραση.
pamëkatë (i, e), ἐπίθ. ἀναμάρτητος.
pamësuar (i, e), ἐπίθ. 1. ἀγράμματος, ἀμόρφωτος, ἀμαθής, 2. ἀδαής, πρωτόπειρος, ἄπειρος, ἀμάθετος, ἀτζαμής, ἀσυνήθιστος.
pamëshirshëm (i) - pamëshirshme (e), ἐπίθ. ἄσπλαχνος, ἄσπλαγχνος, ἄπονος, σκληρόκαρδος, ἀνηλεής, ἄκαρδος, ἀλύπητος, σκληρός, ἀμελιχτος.
pamflet-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ὁ λιβελλος.
pamiradije - pamiradija, οὐσ. θ. βλ. mosmirënjohja.
pamiradijshëm (i) - pamiradijshme (e), ἐπίθ. βλ. bukëshkalë.
pamjaftuar (i, e), ἐπίθ. βλ. i pamjaftueshëm.
pamjaftueshëm (i) - pamjaftueshme (e), ἐπίθ. ἀνεπαρκής, λειψός, ἐλλ(ε)λιπής, **informata të** —e, ἀνεπαρκεῖς πληροφορίες.
pamje-pamja, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ἡ ὄψη, ἡ ἐμφάνιση, —e **bukur**, τό πανόραμα, —a e **përgjithshme e qytetit**, ἡ γενικὴ ἀποψη, ἡ γενικὴ θέα τῆς πόλης, **i shëndoshë në** —, ὑγιής στὴν ὄψη, πού φαίνεται ὑγιής, **ka — të gëzuar**, ἔχει χαρούμενη ὄψη, 2. ἡ ὄραση.
pamjelur (i, e), ἐπίθ. ἀνάριμεγος, ἀνάριμεχτος.
pamohuar (i, e), ἐπίθ. ἀναμφισβήτητος, ἀδιαφιλονίκητος, ἀναντίρρητος.
pamohueshëm (i) - pamohueshme (e), ἐπίθ. ἀναμφισβήτητος, ἀδιαφιλονίκητος, ἀναντίρρητος, ἀκαταμάχητος, **fakt i** —, ἀναμφι-

σβήτητο γεγονός, **argument i** —, ἀκαταμάχητο ἐπιχείρημα.
pamòrt (i, e), ἐπίθ. ἀπέθατος, ἀπέθαντος, πολὺ γερό, (για ὑφάσματα, ἔπιπλα κλπ., **i pavdekshëm**.
pamposhtur (i, e), ἐπίθ. ἀκατάβλητος, ἀκαταμάχητος, ἀκατανίκητος, ἀνίκητος, ἀδάμαστος.
pamundësi-a, οὐσ. θ. τό ἀδύνατο(ν), τό ἀκατόρθωτο(ν).
pamundur (i, e), ἐπίθ. 1. ἀδιάθετος, ἄρρωστος, ἀσθενής, 2. ἀδύνατος, ἀνέφικτος, ἀκατόρθωτος, **gjë e** —, ἀδύνατο πράγμα, **kjo është e** —, αὐτό εἶναι ἀδύνατο, **jam i** —, εἶμαι ἀδιάθετος, ἀνήμπορος, 3. ἀνίκητος, ἀκατανίκητος.
pamungùeshëm (i) - pamungùeshme (e), ἐπίθ. ἀνελλιπής, πού δέν λείπει ποτέ, ἀδιάλειπτος.
pamvarësi-a, οὐσ. θ. βλ. pavarësi.
panair-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. τό ἐμπορικό πανηγύρι, ἡ ἐμποροπανηγυρίς, 2. ἡ ἔκθεση, —i **i Selanikut**, ἡ ἔκθεση τῆς Θεσσαλονίκης.
pandalshëm (i) - pandalshme (e), ἐπίθ. ἀκράτητος, ἀσυγκράτητος, ἀκάδεχτος, ὀρμητικός, βλαίος.
pandarë (i, e), ἐπίθ. 1. ἀδιαίρετος, ἀδιάσπαστος, 2. ἀξεχώριστος, ἀχώριστος, ἀναπόσπαστος, **miq të** —, ἀχώριστοι φίλοι, **i pandashëm**.
pandéh, ρ. ἄμετ. νομίζω, ὑποδέτω, φαντάζομαι, ç'e — ti atë? τί τόν νομίζεις ἐσύ αὐτόν;
pandehur-i (i), οὐσ. ἄρ. πληθ. — (të), Νομ. ὁ κατηγορούμενος, ὁ ἐναγόμενος, ὁ ὑπόδικος, θηλ. e **pandehur**.
pandër (i, e), ἐπίθ. ἄτιμος, πρόστυχος.
pandezur (i, e), ἐπίθ. ἀναφτος.
pandëgjesë-a, οὐσ. θ. ἡ ἀνυπακοή, ἡ ἀπειθεία.
pandëgjueshëm (i) - pandëgjueshme (e), ἐπίθ. ἀνήκουστος, πρωτάκουστος, πρωτοφανής, ἄνευ προηγουμένου, **krim i** —, ἀνήκουστο ἔγκλημα, **i pandigjueshëm**.
pandërgjegjshëm (i) - pandër-

gjëgjshme (e), ἐπίθ. ἀσυνείδητος, ἀσυναίσθητος, μὴ συνειδητός.
pandërmjemë (i) - pandërmjeme (e), ἐπίθ. ἄμεσος, imediat.
pandërprerë (i, e), ἐπίθ. ἀδιάκοπος, συνεχής, διαρκής, ἀκατάπαυστος.
pandërruar (i, e), ἐπίθ. ἀνάλλαγος, ἀνάλλαχτος.
pandërrùeshëm (i) pandërrùeshme (e), ἐπίθ. 1. Γραμμ. ἄκλιτος, 2. ἀμετάβλητος, i **pandryshueshëm**.
pandëshkùeshëm (i) - pandëshkùeshme (e), ἐπίθ. ἀτιμώρητος, μὴ τιμωρητέος.
pandëshkueshmëri-a, οὐσ. θ. ἡ ἀτιμωρησία.
pandier (i, e), ἐπίθ. ἀκουστος, φρόνιμος (γιὰ παιδιὰ).
pandieshëm (i) - pandieshme (e), ἐπίθ. ἀναίσθητος, ἀσυναίσθητος, ἀσυγκίνητος.
pandigjesë-a, οὐσ. θ. ἡ ἀνυπακοή, ἡ ἀπειθεία, mosbindje.
pandihmë (i, e), ἐπίθ. ἀνυποστήριχτος, ἀβοήθητος, ἀπροστάτευτος.
pandreqshëm (i) - pandreqshme (e), ἐπίθ. ἀδιόρθωτος, ἀνεπανόρθωτος, ἀθεράπευτος, ἀγιάτρευτος, e keqe e —, ἀγιάτρευτο κακό, gabim i —, ἀδιόρθωτο, ἀνεπανόρθωτο σφάλμα.
pandryshùeshëm (i) - pandryshùeshme (e), ἐπίθ. 1. Γραμμ. ἄκλιτος, pjesët e — të ligjëratës, τὰ ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου, ὅπως τὸ ἐπίρρημα, ἡ πρόθεση, ὁ σύνδεσμος καὶ τὸ ἐπιφώνημα, 2. ἀμετάβλητος, i **pandërrueshëm**.
panegjirik-e, ἐπίθ. πανηγυρικός, fjalim —, ὁ πανηγυρικός λόγος.
panegjirik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ πανηγυρικός.
panevojshëm (i) - panevojshme (e), ἐπίθ. περιττός, ἄσκοπος, ἄχρηστος, ἀνώφελος, ὄχι ἀναγκαῖος.
panginjur (i, e), ἐπίθ. ἀχόρταγος, ἀχόρταστος, ἀκόρεστος, ἄπληστος, λαίμαργος, ἀδηφάγος, i **pangorur**.
pangishëm (i) - pangishme (e), ἐπίθ. βλ. i **pangjinjur**.

pangopësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀχορτασιά, ἡ ἀπληστεία, ἡ λαίμαργία, ἡ βουλιμία.
pangopur (i, e), ἐπίθ. ἀχόρταγος, ἀχόρταστος, ἄπληστος, λαίμαργος, i **panginjur**, i **pangopur**.
pangosur (i, e), ἐπίθ. ἀχόρταγος, ἀχόρταστος, ἀκόρεστος, ἄπληστος, λαίμαργος, i **pangopur**, i **pangjinjur**.
pangrënë (i, e), ἐπίθ. ἀφάγωτος, νηστικός, πεινασμένος, πειναλέος.
pangushullùeshëm (i) - pangushullùeshme (i, e), ἐπίθ. ἀπαρηγόρητος.
pangjashëm (i) - pangjashme (e), ἐπίθ. βλ. **pagjashëm**.
pangjitur (i, e), ἐπίθ. ἀκόλλητος.
pangjyrë (i, e), ἐπίθ. ἄχρωμος, ἄχρους, ἀχρωμάτιστος.
panik-u, οὐσ. ἄρ. ὁ πανικός.
panisur (i, e), ἐπίθ. ἀρχίνηγος, ἄδικτος ἀπείραχτος, bukë e —, ἀρχίνηγο, ἀπείραχτο ψωμί, i **pafilluar**.
pankartë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a. τὸ πλακάτ, τὸ παννώ.
pankreas-i, οὐσ. ἄρ. Ἄνατ. τὸ πάγκρεας.
panoramë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τὸ πανόραμα.
pantallona-t, οὐσ. θ. πληθ. τὸ παντελόνι, οἱ περισκελίδες.
panteist-e, ἐπίθ. πανθεϊστικός.
panteist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, —a, ὁ πανθεϊστής, θηλ. —e.
panteizëm-panteizmi, οὐσ. ἄρ. Φιλοσ. ὁ πανθεϊσμός.
panteon-i, οὐσ. ἄρ. τὸ πάνθειον.
panterë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. ὁ πάνθηρας, ἡ λεοπάρδαλις.
pantofël - pantofla, οὐσ. θ. πληθ. —a, οἱ παντόφλες, ἡ ἐμβάς.
pantomimë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ παντομίμα.
panumërt (i, e), ἐπίθ. ἀναρίθμητος, ἀμέτρητος, ἀπειράριθμος.
panumëruar (i, e), ἐπίθ. ἀμέτρητος.
panxhar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, Βοτ. (Beta vulgaris) τὸ τεῦτλο τὸ κοινόν, τὸ παντζάρι, τὸ κοκκι-

νογούλι, — **i sheqerit**, τό ζαχαρότευτλο.

panxhë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. βλ. **putër**, 2. Μετφ. μεγάλο χέρι, 3. ό ρεζές, ή άμπάρα, ό σύρτης.

panýjshëm (i) - panýjshme (e), έπίθ. Γραμμ. άναρθρος, **mbi-emër i** —, άναρthro έπίθετο (πού δέν έχει προτακτικό άρθρο), π.χ. **dinak**, πονηρός, **popullor**, λαϊκός.

panjerëzishëm (i) - panjerëzishme (e), έπίθ. άγενής, άγροϊκος, άξεστος, άπολίτιστος, κακοαναδρεμμένος.

panjë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Βοτ. (*Acer obtusatum*) σφένδαμνος ή άκερ, κοιν. σφεντάμι, — **fletë-gjerë**, (*Acer pseudoplatanus*) σφένδαμνος ό ψευδοπλάτανος, **palnjë**.

panjohur (i, e), έπίθ. 1. άγνωστος, άγνώριστος, 2. Μαθ. ό άγνωστος.

panjollë (i, e), έπίθ. άκηλίδωτος, άσπιλος, καθαρός, παστρικός.

paragall-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, Ζωολ. (*Psittacus*) ό ψιττακός, ό παπαγάλλος, Μετφ. παπαγάλλος.

paraguar (i, e), έπίθ. άπλήρωτος, άνεξόφλητος.

parajtùeshëm (i) - parajtùeshme (e), έπίθ. άδιάλλακτος, άνειρηνευτος, άσυμβίβαστος, άσυμφιλίωτος.

parajtueshmëri-a, ούσ. θ. ή άδιαλλαξία, ή άσυμφωνία.

parandehur, έπ. έξαφνα, άνεπάντεχα, άπροσδόκητα, ξαφνικά, αϊφνης.

parandehur (i, e), έπίθ. άπροσδόκητος, άνεπάντεχος, άπρόοπτος, αϊφνίδιος.

pararamenduar (i, e), έπίθ. άπρομελέτητος, άκούσιος, άπροαίρετος.

pararaparë (i, e), έπίθ. άπρόβλεπτος, άπρονόητος, **i pararashikuar**.

pararashikuar (i, e), έπίθ. άπρόβλεπτος, **i pararaparë**.

parare-paparja, ούσ. θ. πληθ. —,

ή παπ(π)άρα, ή ψωμόσουπα, ή ζεματούλα.

parartí (i), ούσ. άρ. και έπίθ. ό έξωκομματικός, έξωκομματικός, άνοργάνωτος.

paràsje-papasja, ούσ. θ. βλ. **skamje**.

paràstër (i, e), έπίθ. άκάθαρτος, βρώμικος.

parastërtí-a, ούσ. θ. ή άκαθαρσία, ή έλλειψη καθαριότητας.

parenguar (i, e), έπίθ. άνεμπόδιστος.

parëshuar (i, e), έπίθ. άζύγιστος, άζύγιαστος.

parë-a, ούσ. άρ. πληθ. —, ό πάπας, ό ποντίφηξ (τῆς Ρώμης).

parëlqyer (i, e), έπίθ. άνεπιθύμητος, άνάρμοστος, άπρεπής, **i parëlqyeshëm**.

parëlqyeshëm (i) - parëlqyeshme (e), έπίθ. άνεπιθύμητος, άνάρμοστος, άπρεπής, **i parëlqyer**.

parërdorshëm (i) - parërdorshme (e), έπίθ. άχρηστος.

parërdorur (i, e), έπίθ. άμεταχειριστος, άχρησιμοποίητος, καινούργιος.

parërfillur (i, e), έπίθ. άνυπόληπτος, περιφρονημένος, άνυπολόγιστος, άλογάριαστος, πού δέν τόν χαμπερίζουν.

parërgjegjësi-a, ούσ. θ. ή άνευθυνότητα, τό άνεύθυνο.

parërgjegjshëm (i) - parërgjegjshme (e), έπίθ. άνεύθυνος.

parërkthyer (i, e), έπίθ. άμετάφραστος.

parërkthëshëm (i) - parërkthëshme (e), έπίθ. άμετάφραστος, άνερμήνευτος, πού δέν μπορεί νά μεταφραστεί.

parërkulshëm (i) - parërkulshme (e), έπίθ. άλύγιστος, άκαμπτος, Μετφ. άκλόνητος, **i paerur**.

parërlyer (i, e), έπίθ. άκηλίδωτος, άλέρωτος, καθαρός, άσπιλος, **i panjollë**.

parërmbajtshëm (i) - parërmbajtshme (e), έπίθ. άσυγκράτητος, άκάθεκτος, άκράτητος, όρμητικός, **i parërmbajtur**.

parërmbajtur (i, e), έπίθ. άσυγ-

κράτητος, άκρατής, **i papërm**
bàjtshëm.
papërmirësùeshëm (i) - papërmi-
rësùeshme (e), έπίθ. άδιόρθωτος,
άβελτίωτος.
papërsosur (i, e), έπίθ. άτελής,
έλλ(ε)ιπής.
papërshkrùar (i, e), έπίθ. άπερ-
γραπτος, **i papërshkrùeshëm.**
papërshkrùeshëm (i) - papër-
shkrùeshme (e), έπίθ. άπερ-
γραπτος.
papërshkùeshëm (i) papërshkùe-
shme (e), έπίθ. άδιαπέραστος,
άδιάβατος.
papërshtátshëm (i) - papërshtát-
shme (e), έπίθ. άκατάλληλος,
άνάρμοστος, άταίριαστος.
papërtùar (i, e), έπίθ. βλ. **i pa-**
përtùeshëm.
papërtùeshëm (i) - papërtùeshme
(e), έπίθ. άκούραστος, άκαταπό-
νητος, άκάματος, άοκνος, πρόθυ-
μος, **i palodhur, që s'përton.**
papërzier (i, e), έπίθ. άμέτοχος,
άμπέρδευτος.
papilionacé-të, ούσ. θ. πληθ.
Βοτ. τά πεταλουδοειδή.
pap'ishëm (i) - pap'ishme (e),
έπίθ. πού δέν πίνεται, άκατάλ-
ληλος για πόση, όχι πόσιμος,
άποτος, μή πινόμενος, **ujë i —,**
νερό πού δέν πίνεται.
papjekur (i, e), έπίθ. άγουρος,
άνώριμος, άψητος, **bukë e —,**
ψωμί άψητο, **pemë e —,** άγου-
ρος, άνώριμος καρπός, **njeri i —,**
άψητος άνθρωπος, άτζαμής.
papjellë (e), έπίθ. στείρα, **grua e**
—, γυναίκα στείρα, πού δέν έχει
γεννήσει.
papjesëtùeshëm (i) - papjesëtùe-
shme (e), έπίθ. Μαθ. άδιαίρε-
τος.
papjesi (i), ούσ. άρ. ό διάβολος,
(κατ'εύφημισμός), **djalli.**
paplakur (i, e), έπίθ. άγέραστος,
άγήραστος.
paplasur (i, e), έπίθ. 1. άράγιστος,
2. άνέκρηκτος, πού δέν έχει έκρα-
γει.
paplotë (i, e), έπίθ. άτελής, έλ-
λ(ε)ιπής.
paplotësuar (i, e), έπίθ. ένεκπλή-

ρωτος, άνεχτέλεστος, άσυμπλήρω-
τος, άπραγματοποίητος, έλλ(ε)ι-
πής.

papnòr,-e, έπίθ. παπικός, του Πά-
πα, **selia —e,** ή παπική έδρα.

papranùeshëm (i) - papranùeshme
(e), έπίθ. άπαράδεχτος, **akt i —,**
άπαρέδεχτη πράξη.

paprashitur (i, e), έπίθ. άσκάλι-
στος.

papregatitur (i, e), έπίθ. άπροετοι-
μαστος.

paprékshëm (i) - paprékshme (e),
έπίθ. άπαραβίαστος, άδικτος.

paprekshmëri-a, ούσ. θ. τό άπα-
ραβίαστο.

paprekur (i, e), έπίθ. άδικτος, άνε-
παφος, άγγιχτος.

paprerë, έπ. άδιάκοπα, άκατάπαυ-
στα, άσταματία, τακτικά, **pa-**
reshtur.

paprerë (i, e), έπίθ. διαρκής, άκα-
τάπαυστος, άδιάκοπος, άκοπος.

paprishur (i, e), έπίθ. 1. άχάλα-
στος, άναλλοίωτος, 2. όλόκληρος,
σώος, άβλαβής.

papritmas, έπ. άνεπάντεχα, ξαφνι-
κά, έξαφνα, άφνης, **befas.**

papritùeshëm (i) - papritùeshme
(e), έπίθ. βλ. **i papërtùar.**

papritur, έπ. βλ. **papritmas, be-**
fas.

papritur (i, e), έπίθ. άπροσδόκητος,
άνεπάντεχος, ξαφνικός, άίφνιδιος.

paprivilegjùar (i, e), έπίθ. μή προ-
νομιούχος, πού δέν έχει προνομιού-
χα θέση.

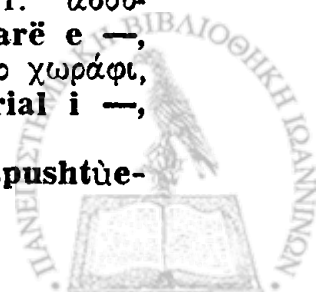
paprovùeshëm (i) - paprovùeshme
(e), έπίθ. άναπόδεικτος, πού δέν
άπαδεικνύεται, πού δέν μπορεί νά
άποδειχθεϊ.

papunë (i, e), έπίθ. άεργος, άνερ-
γος, άργός και ούσ. άρ. πληθ.
të —t, ό άνεργος, ό άεργος, **gjys-**
mëpapunë (i), ό ήμιάνεργος.

papunësi-a, ούσ. θ. ή άεργία, ή
άνεργία, **gjysmëpapunësi-a,** ή
ήμιανεργία, ή ύποαπασχόληση.

papunuar (i, e), έπίθ. 1. άδού-
λευτος άκαλλιέργητος, **arë e —,**
άδούλευτο, άκαλλιέργητο χωράφι,
2. άκατέργαστος, **material i —,**
άκατέργαστο ύλικό.

papushtùeshëm (i) - papushtùe-

shme (e), ἐπίθ. ἀκυρίευτος, ἀπόρθητος.

papushùar, ἐπ. ἀκατάπαυστα, ἀδιάκοπα, ἀσταμάτητα.

papushùar (i, e), ἐπίθ. ἀκατάπαυστος, ἀδιάκοπος, διαρκής, ἀσταμάτητος.

papyllëzùar (i, e), ἐπίθ. ἄδενδρος, σπανός (χωρίς βλάστηση), σπανό.

paq-i, οὐσ. ἄρ. ἡ εἰρήνη, **gjq i —it**, τό εἰρηνοδικεῖο, **gjkatësi i —it**, ὁ εἰρηνοδίκης.

paq, ἐπ. παστρικά, καθαρὰ, **e mban — shtëpinë**, τό βαστάει καθαρὰ (παστρικά), τό σπῆτι, **fshij —**, σκουπίζω παστρικά, καθαρὰ.

paqarë (i, e), ἐπίθ. ἄκλαυτος, ἀδάκρυτος, ἄκλαυστος.

paqartë (i, e), ἐπίθ. ἀσαφής, ἀσαφήνιστος, συγκεχυμένος, δυσνόητος.

paqe-paqja, οὐσ. θ. ἡ εἰρήνη, **partizanët e paqes**, οἱ ὀπαδοί τῆς εἰρήνης, **për mbrojtjen e paqes**, γιά τήν ὑπεράσπιση τῆς εἰρήνης.

paqedashës,-e, ἐπίθ. εἰρηνόφιλος, **popujt —**, οἱ εἰρηνόφιλοι λαοί.

paqenë (i, e), ἐπίθ. ἀνύπαρχτος, ἀνύπαρχτος.

paqepur (i, e), ἐπίθ. ἄρραφος, ἄρραφος.

paqetë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τό πακέτο, τό κουτί, **një — cigaresh**, ἓνα πακέτο τσιγάρα (σιγάρα).

paqetë (i, e), ἐπίθ. ἀνήσυχος.

paqethur (i, e), ἀκούρευτος.

paqëndisur (i, e), ἐπίθ. ἀκέντητος.

paqëndrùar (i, e), ἐπίθ. βλ. **i paqëndrùeshëm**.

paqëndrùeshëm (i) - paqëndrùeshme (e), ἐπίθ. ἀσυνεπής, ἀσταθής, ἄστατος, εὐμετάβλητος, ἐπιπόλαιος, **i paqëndruar**.

paqërùar (i, e), ἐπίθ. ἀκαθάριστος, ἀξεφλούδιστος, ἀναποφλοιώτος.

paqësòj, ρ. μετ. εἰρηνεύω, εἰρηνοποιῶ, συνδιαλλάσσω συμφιλιώνω.

paqësòr,-e, ἐπίθ. εἰρηνικός, διαλλαχτικός, **rregullimi —**, ἡ εἰρη-

νική διευθέτηση, **në mënyrë —e**, εἰρηνικά.

paqllëk-u, οὐσ. ἄρ. βλ. **pastërti**.

paqmë (i) - paqme (e), ἐπίθ. καθαρός, **i pastër**.

paqortùeshëm (i) - paqortùeshme (e), ἐπίθ. ἄψογος, ἄμειπτος, ἀνεπίληπτος.

paqytetërùar (i, e), ἐπίθ. ἀπολίτιστος, ἄξεστος, ἀγενής, ἀγροϊκος.

parà-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ παρὰς (νόμισμα), τό χρῆμα.

para, ἐπ. μπροστά, ἐμπρός, καί πρόθ. πρό, πρίν, — **afatit**, πρό τῆς προθεσμίας, — **shtëpisë**, μπροστά ἀπό τό σπῆτι.

para, πρόθεμα, πρόσφυμα, πρόθημα, πρό, **paralajmërim**, προειδοποίηση κλπ.

para (e), οὐσ. θ. ἡ ἀρχή, τό πρῶτο, **nga e —**, ἀπό τήν ἀρχή.

paraàrdhës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ προκάτοχος, ὁ προγενέστερος.

parabolë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ παραβολή, ἡ παροιμία.

parabolë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Γεωμ. ἡ παραβολή.

paraburgim-i, οὐσ. ἄρ. Νομ. ἡ προφυλάκιση.

paracaktim-i, οὐσ. ἄρ. ὁ προκαθορισμός.

paracaktòj, ρ. μετ. προκαθορίζω, προσδιορίζω.

paracaktùar (i, e), ἐπίθ. προκαθορισμένος, προσδιορισμένος.

paradë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ παρέλαση, —**a fizkulturele**, ἡ ἀθλητική παρέλαση, **parakalim**.

paradite - paraditja, οὐσ. θ. ἡ προμεσημβρία, τό πρόγευμα, τό πρόγιομα, **paradreka**.

paradite, ἐπ. πρό μεσημβρίας, **paradreke**.

paradòks-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τό παράδοξο, ἡ παραδοξολογία.

paradoksàl,-e, ἐπίθ. παράδοξος, ἀπίστευτος, παράξενος.

paradreke, ἐπ. βλ. **paradite**.

paradreke - paradrekja, οὐσ. θ. τό πρόγευμα, τό πρόγιομα, ἡ προμεσημβρία.

paradhënje - paradhënja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ προκαταβολή, ἡ προπληρωμή, τό καπάρο, **jar —**, δέ-

νω προκαταβολή, προκαταβάλλω.
paradhomë-a, ούσ. θ. ὁ προθάλαμος, τό χώλ.
parafinë-a, ούσ. θ. Χημ. ἡ παραφίνη.
parafjalë-a, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. ἡ πρόθεση.
parafolës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ προηγούμενος ὁμιλητής.
parafrazë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ παράφραση.
parafundit (i, e), ἐπίθ. προτελευταῖος, *grokja e* —, ἡ παραλήγουσα.
parafundòr,-e, ἐπίθ. Γραμμ. ἡ παραλήγουσα.
parafytyrim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ παράσταση, 2. ἡ φαντασία, *përfytyrim*.
parafytyròj, ρ. μετ. παρασταίνω στόν ἑαυτό μου, φαντάζομαι, *përfytyroj*.
paragràf-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ παράγραφος.
paragjykim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ πρόληψη, ἡ προκατάληψη.
parahatí-a, ούσ. θ. ἡ ἀνησυχία, *shqetësim*.
parahistorí-a, ούσ. θ. ἡ προϊστορία, *prehistori*.
parahistorik,-e, ἐπίθ. προϊστορικός, *prehistorik*.
parajsë-a, ούσ. θ. ὁ παράδεισος.
parakalím-i, ούσ. ἄρ. ἡ παρέλαση, *paradë*.
parakalòj, ρ. ἄμετ. παρελαύνω.
parakohshëm (i) - parakohshme (e), ἐπίθ. πρόωρος, ἄκαιρος, παράκαιρος.
paralajmërim - i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ προειδοποίηση.
paralajmëròj, ρ. μετ. προειδοποιῶ, προαγγέλλω.
paralél,-e, ἐπίθ. Γεωμ. παράλληλος, *plane* —e, παράλληλα ἐπίπεδα, Μετφ. *jetët* —e *të Plutarikut*, οἱ παράλληλοι βίοι τοῦ Πλουτάρχου.
paralél-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, Γεωγρ. 1. ὁ παράλληλος (κύκλος), 2. —et, τό δίζυγο (ὄργανο γυμναστικῆς).
paralele - paralelja, ούσ. θ.

πληθ.—, 1. Γεωμ. ἡ παράλληλος, 2. Γυμν. τό δίζυγο.
paralelisht, ἐπ. παράλληλα, *krahas*.
paralelizëm-paralelizmi, ούσ. ἄρ. πληθ. **paralelizma**, 1. Γεωμ. παραλληλισμός, 2. Μετφ. ὁ παραλληλισμός, ἡ σύγκριση.
paralelogram-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, Γεωμ. τό παραλληλόγραμμο.
paralelripéd-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, Γεωμ. τό παραλληλεπίπεδο.
paralindës-i, ούσ. ἄρ. ὁ πρωτότοκος, πρωτογέννητος, πρωτογενής.
paralindje-paralindja, ούσ. θ. ἡ πρωτοτοκία, τά πρωτοτόκια.
paralinduri (i), ούσ. ἄρ. καί ἐπίθ. ὁ πρωτότοκος, **paralindës**.
paralitik,-e, ἐπίθ. παραλυτικός, παράλυτος.
paralitik-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ παράλυτος.
paralizí-a, ούσ. θ. Ἰατρ. ἡ παράλυσις, ἡ παράλυση.
paralizím-i, ούσ. ἄρ. ἡ παράλυση.
paralizòj, ρ. μετ. παραλύω, Μετφ. **u paralizua puna**, παρέλυσε ἡ ἐργασία, ἐξαρθρώθηκε ἡ ἐργασία, **paralizohe**, γίνομαι παράλυτος, παραλύομαι, παθαίνω παράλυση.
paralizuar (i, e), ἐπίθ. παραλυμένος.
paraluftës (i, e), ἐπίθ. προπολεμικός.
paramendím-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, Νομ. ἡ προμελέτη, ἡ προσχεδίαση, *vrasje me* —, φόνος ἐκ προμελέτης, *me* —, σκόπμα, ἐσχευμένα.
paramendòj, ρ. ἄμετ. προνοῶ, προβλέπω, προμελετῶ, προσχεδιάζω.
parametër-parametri, ούσ. ἄρ. πληθ. **parametra**, ἡ παράμετρος, —i *i orbitës së satelitit*, ἡ παράμετρος τῆς τροχιᾶς τοῦ δορυφόρου.
parandíej, ρ. ἄμετ. προαισθάνομαι, διαισθάνομαι, **parandje**.
parandjénjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ προαισθήση, ἡ διαίσθηση, τό προαισθημα.
parapagim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ προπληρωμή, ἡ προκαταβολή.

parapagùaj, ρ. μετ. προπληρώνων, πληρώνων ἐκ τῶν προτέρων, προκαταβολικά, προκαταβάλλω.

parapame-t (të), οὐσ. θ. πληθ. τὰ προϋπολογισθέντα, τὰ προβλεφθέντα (στον προϋπολογισμό), τὰ κονδύλια, τὰ κοντούλια.

paraparë (i) - paraparë (e), ἐπίθ. προβλεπόμενος.

parapràk,-e, ἐπίθ. προκαταρκτικός, προπαρασκευαστικός, **hetime -e**, προκαταρκτικές ἀνακρίσεις.

paraqës, ρ. μετ. (ἀόρ. **paraqit-ta**), βλ. **paraqit**.

paraqit, ρ. μετ. 1. παρουσιάζω, ἐμφανίζω, συσταίνω, 2. υποβάλλω, — **Iutje**, υποβάλλω αίτηση, **paraqita dokumentat**, υπέβαλα, παρουσίασα τὰ έγγραφα, **paraqita fakte**, παρουσίασα ἀποδείξεις, **paraqes, paraqitem**, παρουσιάζομαι, συσταίνομαι, ἐμφανίζομαι.

paraqitje-paraqitja, οὐσ. θ. 1. ή παρουσίαση, ή υποβολή, 2. ή ἐμφάνιση, τό παρουσιαστικό, **ka** —, έχει παρουσιαστικό, έχει ἐμφάνιση.

pararendës-i, οὐσ. ἀρ. ὁ πρόδρομος, ὁ πρωτοπόρος.

pararojë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Στρατ. ή ἐμπροσθοφυλακή, ή προφυλακή, Μετφ. ή πρωτοπορεία, **Partia është —a e masave punonjëse**, τό Κόμμα είναι ή πρωτοπορεία τῶν ἐργαζομένων μαζῶν.

parasysh, ἐπ. ὑπ'ὄψη, **nuk e marr** —, δέν παίρνω ὑπ'ὄψη, **marr** —, παίρνω ὑπ'ὄψη.

parashikim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, ή πρόβλεψη, ή πρόγνωση.

parashikòj, ρ. μετ. προβλέπω, **parashoh**.

parashkollòr,-e, ἐπίθ. προσχολικός, **arësimi** —, ή προσχολική ἐκπαίδευση.

parashkrim-i, οὐσ. ἀρ. Νομ. ή παραγραφή, — **i i borxhevet**, ή παραγραφή τῶν χρεῶν.

parashtesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Γραμμ. τό πρόδεμα, τό πρόσφυμα, τό πρόδημα, **prefiks**, ἀντθ.

prapashtesë, τό ἐπίδημα, ἐπίδημα-τικό πρόσφυμα, **sufiks**.

parashtrim-i, οὐσ. ἀρ. ή υποβολή, ή παρουσίαση, ή πρόταση.

parashtròj, ρ. μετ. υποβάλλω, παρουσιάζω, **paraqit, paraqes**.

parashutë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό ἀλεξιπτωτο.

parashutist-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—ë, —a, Στρατ. ὁ ἀλεξιπτωτιστής, θηλ.—e, ή ἀλεξιπτωτρίστρια.

paratifo-ja, οὐσ. θ. Ἴατρ. ὁ παράτυφος.

parathënje-parathënja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ πρόλογος, ή εἰσαγωγή.

parathënës-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, βλ. **profet**.

paraushtaràk,-e, ἐπίθ. πρίν τήν θητεία, **shërbimi** —, ή προστρατιωτική ἐκπαίδευση, ἐγκύμναση. πρίν τή θητεία.

paraushtaràk - u, οὐσ. ἀρ. πληθ.—ë, ὁ στρατεύσιμος πού ἐπαιδεύεται πρίν κληθεῖ ή κλάση του, πού κάνει προστρατιωτική ἐκπαίδευση, προεγκύμναση.

parazit-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—ë, 1. τό παράσιτο, 2. Μετφ. παράσιτο.

parazitàr,-e, ἐπίθ. παρασιτικός, **shtazë -e**, παρασιτικά ζῶα.

parazitizëm-parazitizmi, οὐσ. ἀρ. ὁ παρασιτισμός.

parcelë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, κομμάτι, διαμέρισμα, — **toke**, διαμέρισμα, κομμάτι γῆς.

pardjë, ἐπ. προχτές, προχθές, **një-ditëzaj**,

pardjeshëm (i) - pardjeshme (e), ἐπίθ. προχθесινός, προχτεσινός.

pare-parja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ὁ παράς, τό χρῆμα, **s'bën një** —, δέν κάνει (ἀξίζει) μιὰ δεκάρα, 2. — **peshku**, τὰ λέπια (τοῦ ψαριοῦ).

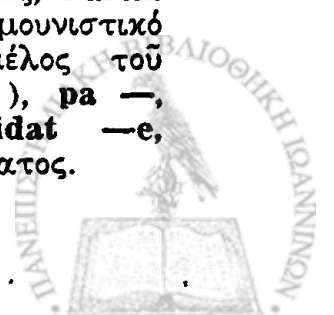
parealizuar (i, e), ἐπίθ. ἀπραγματοποίητος, **i realizueshëm**.

parealizueshëm (i) - realizueshëm (e), ἐπίθ. ἀνεχτέλεστος, ἀπραγματοποίητος, ἀνεκπλήρωτος.

paregjur (i, e), ἐπίθ. ἀκατέργα-

στος, Μετφ. ἀπαίδευτος, ἄπειρος, ἀδαής, ἄψητος.
parentezë-a, οὐσ. θ. π λ η θ. —a, ἡ παρένθεση, **klipara**.
pareshitur, ἐπ. διαρκῶς, ἀδιάκοπα, συνεχῶς, ἀκατάπαυστα, **vazhdimisht**.
pareshitur (i, e), ἐπίθ. συνεχῆς, διαρκῆς, ἀδιάκοπος, ἀκατάπαυστος.
parë-a, οὐσ. θ. π λ η θ. —a, τὸ ζευγος, τὸ ζευγάρι, ζυγά, **një — pëllumba**, ἓνα ζευγάρι περιστέρια, **palë**.
parë, ἐπ. πρότερον, πρό ὀλίγου, πρωτύτερα, προηγούμενα, **më —**, πρωτύτερα, **sa më —**, ὅσο τὸ δυνατὸ γρηγορότερα.
parë (i, e), ἐπίθ. 1. πρῶτος, πρώτη, **ditën e —**, τὴν πρώτη μέρα, 2. ὁ πιό διακριμένος, ὁ καλύτερος, **i —i i klasës**, ὁ πρῶτος, ὁ καλύτερος τῆς τάξης.
parë-i (i), οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. —t (të), ὁ ἀρχηγός, ὁ πρῶχοντας, **i —i i valles**, ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ, ἐκεῖνος πού σέρνει τὸ χορό, **të —t e vendit**, οἱ πρῶχοντες τοῦ τόπου, **të —t tanë**, οἱ πρόγονοί μας, θ η λ. e —, π λ η θ. **të para**.
parë-t (të), οὐσ. οὐ δ. 1. ἡ ἐξωτερικὴ ὄψη, ἡ ὄψη, ἡ θέα, ἡ θεωρία, **ka të — të bukur**, ἔχει ὠραία θεωρία, θέα, 2. ἡ ὄραση, **humbi të parët e syvet**, ἔχασε τὴν ὄραση.
parëndësi (i, e), ἐπίθ. β λ. **i parëndësishëm**.
parëndësishëm (i) - parëndësishme (e), ἐπίθ. ἀσήμαντος, ἀναξιόλογος ἀνάξιος λόγου, **i parëndësi**.
parësi-a, οὐσ. θ. 1. ἡ ἀριστοκρατία, οἱ πρῶχοντες, οἱ πρόκριτοι, **pari**, ἄ ν τ θ. **vegjëli**, ἡ φτωχολογία, 2. τὰ πρωτεῖα, ἡ ὑπεροχή.
parëzim-i, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. —e, τὸ ζευγάρωμα.
parëzòj, ρ. μετ. 1. ζευγαρώνω, **bëj çift**, 2. β λ. **mbrej**.
parfùm-i, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. —e, τὸ ἄρωμα.
parfumeri-a, οὐσ. θ. π λ η θ. —, τὸ ἀρωματοπωλεῖο.

pari-a, οὐσ. θ. β λ. **parësi**.
pari (së), ἐπ. πρῶτα, στήν ἀρχή, πρὶν ἀπ' ὅλα, ἀρχικά.
parim-i, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. —e, ἡ ἀρχή, ἀξίωμα, **në —**, κατ' ἀρχὴν, **në — jam dakord**, κατ' ἀρχὴν εἶμαι σύμφωνος, **princip**.
parimisht, ἐπ. βασικά, κατ' ἀρχὴν.
parimòr,-e, ἐπίθ. βασικός, ἀρχιακός, θεμελιώδης, **çështje —e**, βασικά ζητήματα, ἀρχιακά ζητήματα, **njeri —**, ἄνθρωπος μέ ἀρχές.
park-u, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. **parqe**, 1. ὁ ἀνθόκηπος, τὸ πάρκο, 2. τὸ αὐτοκινητοστάσιο, συνεργεῖο αὐτοκινήτων, ὄρχος αὐτοκινήτων, **autopark**.
parkët-i, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. —e, τὸ παρκέτο, τὸ παρκέ, **dysHEME me —**, πάτωμα μέ παρκέτο, μέ παρκέ.
parlamënt-i, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. —e, ἡ βουλή, τὸ κοινοβούλιο.
parlamentar,-e, ἐπίθ. κοινοβουλευτικός.
parlamentarizëm - parlamentarizmi, οὐσ. ἄ ρ. ὁ κοινοβουλευτισμός, τὸ κοινοβουλευτικὸ σύστημα, —i **borgjez**, ὁ ἀστικός κοινοβουλευτισμός.
parmak-u, οὐσ. ἄ ρ. π λ η θ. —ë, τὸ κιγκλίδωμα, τὸ κάγκελλο.
parmbrëmë, ἐπ. προχτές βράδυ, προψές, **njënatëzaj**.
parmendë-a, οὐσ. θ. π λ η θ. —a, τὸ ἄροτρο, τὸ ἀλέτρι.
parmë (i) - parme (e), ἐπίθ. Γραμμ. πρωτότυπη, **fjalë e —e**, πρωτότυπη λέξη.
parodi-a, οὐσ. θ. π λ η θ. —, ἡ παρωδία.
paroksitòn,-e, ἐπίθ. Γραμμ. παροξύτονος, **fjalë —e**, παροξύτονη λέξη.
parti-a, οὐσ. θ. π λ η θ. —, τὸ κόμμα, ἡ φατρία, ἡ μερίδα, —a e **Punës e Shqipërisë**, τὸ Κόμμα Ἐργασίας τῆς Ἀλβανίας, **Partia Komuniste**, τὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα, **anëtar —e**, μέλος τοῦ κόμματος (ταχτικὸ), **pa —**, ἐξωκομματικός, **kandidat —e**, δόκιμο μέλος τοῦ κόμματος.

particip-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Γραμμ. ή μετοχή, **pjesorja**.
partikularizëm - partikularizmi, ούσ. άρ. ή ιδιοτέλεια.
partishmëri-a, ούσ. θ. ή κομματικήτητα.
partizàn,-e, έπίθ. άντάρτικος, παρτιζάνικος, **lufta —e**, ό άνταρτοπόλεμος, ό παρτιζάνικος πόλεμος, ό παρτιζάνικος άγώνας.
partizàn-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό άντάρτης, ό παρτιζάνος, 2. ό όπαδός, —ët e **paqes**, οί όπαδοί τής εϊρήνης.
parthi, έπ. πρωτύτερα, ένωρίτερα, νωρίτερα, **qëpari**.
parullë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. τό σύνδημα, 2. Στρατ. τό σύνδημα.
parvjemë (i) - parvjeme (e), έπίθ. προπερσινός, προπερυσινός.
parvjét. έπ. πρόπερσυ, πρόπερσι, προπέρσι.
parvjetshëm (i) - parvjetshme (e), έπίθ. προπερσινός, **i parvjemë**.
parzëm-parzma, ούσ. θ. πληθ. **parzma**, Άνατ. τό στήθος, τό στήρνο.
parrafshùar (i, e), έπίθ. άνισοπέδωτος.
parrahur (i, e), έπίθ. 1. άδαρτος, μή αποβουτυρωμένος, 2. ασύχναστος, 3. άκατέργαστος, άπειρος.
parregullí-a, ούσ. θ. ή άταξία, ή άκαταστασία, ή άνακατωσούρα, ή άνακατωσιά.
parrëgullt (i, e), έπίθ. άκατάστατος, άντικανονικός, άνώμαλος, Γραμμ. άνώμαλος, **folje e —**, άνώμαλο ρήμα.
parrethùar (i, e), έπίθ. 1. άφρακτος, 2. άκύκλωτος.
parrëfyer (i, e), έπίθ. άνεκδιήγητος, άνέκφραστος, **i parrëfyeshëm**.
parrëfyeshëm (i) - parrëfyeshme (e), έπίθ. άνεκδιήγητος, άνέκφραστος.
parritur (i, e), έπίθ. άνήλικος, μικρός, **i mitur**.
parrùar (i, e), έπίθ. άξύριστος, άξούριστος
parrudha (i, e), έπίθ. άρυτίδωτος, χωρίς ρυτίδες.

pas, πρόθ. μετά, πίσω, κατόπι, —
meje, μετά, πίσω από μένα, —
derës, πίσω από τή θύρα, — **një viti**, ύστερα από ένα χρόνο, **brez — brezi**, από γενεά σε γενεά, έπ. **i vete —**, του πηγαίνει πίσω, τόν άκολουθεϊ, **nga —**, από πίσω, **bjeri — punës**, κοιτάξε τή δουλιά, **më —**, άργότερα.
pasagjër-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό έπιβάτης, ό ταξιδιώτης.
pasaktë (i, e), έπίθ. άνακριβής.
pasaktësi-a, ούσ. θ. ή άνακριβεία.
pasanik-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό πλούσιος, ό παραλής, θηλ. —e, και έπίθ. —, —e, πλούσιος, παραλής.
pasaportë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **pashaportë**.
pasardhës-i, ούσ. άρ. πληθ. —, 1. ό άπόγονος, πληθ. οί άπόγονοι, οί μεταγενέστεροι, 2. ό όπαδός, ό άκόλουθος.
pasdarke, έπ. μετά τό δεϊπνο.
pasdarkë-a, ούσ. θ. τό άπόδειπνο, τό άποδείπνι.
pasdreke, έπ. άπόγευμα, άπόγιομα, μετά μεσημβρία, μετά τό γεύμα.
pasdreke-a, ούσ. θ. τό άπόγευμα, τό άπόγεμα, τό άπόγιομα.
pasë-a, ούσ. θ. βλ. **pasuri**.
pasí, σύνδ. βλ. **mbasi**.
pasiguri-a, ούσ. θ. ή άβεβαιότητα, ή έλλειψη ασφάλειας.
pasigurt (i, e), έπίθ. άβέβαιος, έπισταλής.
pasigurùar (i, e), έπίθ. άνασφάλιστος, άσιγούρευτος.
pasion-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. τό πάθος, ή έμπάθεια, **me —**, μέ πάθος, 2. ή ζωηρή έπιθυμία, μεγάλη κλίση, **ka — për muzikë**, έχει πάθος, κλίση για μουσική.
pasitur (i, e), έπίθ. άκοσκίνιστος, άκοσκίνητος.
pasiv,-e, έπίθ. 1. παθητικός, άπαθής, **rol —**, παθητικός ρόλος, 2. Οίκον. τό παθητικό (ισολογισμοϋ), Γραμμ. **folje —e**, παθητικό ρήμα, άντθ. **aktiv,-e**, ένεργητικός.
pasiv-i, ούσ. άρ. 1. Οίκον. τό παθητικό, 2. Γραμμ. ή παθητική φωνή, άντθ. **aktiv**.

- pasjellë (i, e)**, ἐπίθ. ἀνάγωγος, ἀγενής, ἀπρετής, **i panjerëzi-shëm**.
- pasjellshëm (i) - pasjellshme (e)**, ἐπίθ. ἀνάγωγος, ἀγενής.
- paskajore - paskajorja**, οὐσ. θ. Γραμμ. τὸ ἀπαρέμφατο, **mënyra** —, τὸ ἀπερέμφατο (ἔγκλιση), **infinitiv**.
- paskëtaj**, ἐπ. στό ἐξῆς, ἀπ' ἐδῶ καὶ μπρός, ἀπ' ἐδῶ καὶ στό ἐξῆς.
- pasluftës (i, e)**, ἐπίθ. μεταπολεμικός, **periudha e** —, ἡ μεταπολεμική περίοδος.
- pasmë (i) - pasme (e)**, ἐπίθ. πισινός, ὀπίσθιος, **këmbët e pasme**, τὰ πισινὰ πόδια, **i mbrapëm**.
- pasnesër**, ἐπ. μεθαύριο.
- pasnesërm (i) - pasnesërme (e)**, ἐπίθ. μεθauριανός, **i dejmë**.
- pasòj**, ρ. ἀμετ. 1. ἀκολουθῶ, ἔπομαι, 2. ρ. μετ. μεταδίδω, διαβιβάζω.
- pasojë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ συνέπεια, τὸ ἐπακόλουθο, τὸ ἀποτελεσμα.
- pasònjës-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ὀπαδός, ὁ ἀκόλουθος.
- pasosur (i, e)**, ἐπίθ. ἀτέλειωτος, ἀδιάκοπος, ἀπέραντος, αἰώνιος.
- paspalistë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. βλ. **këmbëpatë**.
- paspjegùeshëm (i) - paspjegùeshme (e)**, ἐπίθ. ἀνεξήγητος.
- pasqyrë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ὁ καθρέπτης, Μετφ. κατάλογος, πίνακας, —**a e lëndës**, ὁ πίνακας τῶν περιεχομένων.
- pasqyrim-i**, οὐσ. ἄρ. τὸ καθρέφτισμα, ἡ ἀπεικόνιση, ὁ κατοπτρισμός.
- pasqyròj**, ρ. μετ. ἀπεικονίζω, καθρεπτίζω, καθρεφτίζω, κατοπτρίζω, **pasqyrohet**, καθρεφτίζεται, ἀπεικονίζεται.
- pasqyrùar (i, e)**, ἐπίθ. καθρεφτιστός, καθρεφτισμένος.
- passhkrim-i**, οὐσ. ἄρ. τὸ ὑστερόγραφο.
- pastaj**, ἐπ. ἔπειτα, ὕστερα, **më** —, ἀγρότερα, **mbasandaj**.
- pastajmë (i) - pastajme (e)**, ἐπίθ.
- ἐπόμενος, ἀκόλουθος, κατοπινός, ἐπακόλουθος, τελευταῖος, ὁ παρακάτω, ἀπώτερος.
- pastë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ πάστα, τὸ γλύκισμα, 2. — **dhëmbësh**, ἡ ὀδοντόπαστα, ἡ ὀδοντόκρεμα.
- pastër**, ἐπ. καθαρὰ.
- pastër (i, e)**, ἐπίθ. καθαρός, διαυγής, παστρικός, **i dëlirë**.
- pastër deti**, οὐσ. ἄρ. πληθ. **pastra deti**, Ζωολ. (Asteroidea) ἀστερίας, κοιν. σταυρός, θαλασσινὸ ἐχινόδερμο ζῶο, **yll deti**.
- pastërmë-ja**, οὐσ. θ. τὸ παστό κρέας, ὁ παστουριάς, παστουριάς
- pastërti-a**, οὐσ. θ. 1. ἡ καθαριότητα, ἡ πάστρα, 2. ἡ ἀγνότητα.
- pastërvitur (i, e)**, ἐπίθ. ἀγύμναστος, ἀσυνήθιστος, ἀνεξάσκητος, ἀπαίδευτος, ἄπειρος.
- pastiço-ja**, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ παστίτσιο.
- pastrehë (i, e)**, ἐπίθ. ἄστεγος, ἀστέγαστος.
- pastrim-i**, οὐσ. ἄρ. 1. τὸ καθάρισμα, τὸ σκούπισμα, 2. Πολιτ. ἡ ἐκκαθάριση.
- pastròj**, ρ. μετ. καθαρίζω, ἐκκαθαρίζω, **pastrohem**, καθαρίζομαι.
- pasthirmë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Γραμμ. τὸ ἐπιφώνημα.
- pasunâr,-e**, ἐπίθ. βλ. **i pasur**.
- pasur (i, e)**, ἐπίθ. πλούσιος, **i kamur**, **kamës**.
- pasuri-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ πλοῦτος, ἡ περιουσία, —**të minérale**, ὁ ὀρυχτός πλοῦτος, Νομ. — **e patundshme**, ἡ ἀκίνητη περιουσία, — **e tundshme**, ἡ κινητὴ περιουσία.
- pasurim-i**, οὐσ. ἄρ. ὁ πλουτισμός, ὁ ἐμπλουτισμός, —**i i gjuhës**, ὁ πλουτισμός τῆς γλώσσας, —**i i bakrit**, ὁ ἐμπλουτισμός τοῦ χαλκοῦ.
- pasuròj**, ρ. μετ. πλουτίζω, ἐμπλουτίζω, πλουταίνω, **pasurohem**, πλουτίζω, γίνομαι πλούσιος, πλουτίζομαι, ἐμπλουτίζομαι, **metalet pasurohen**, τὰ μεταλλεύματα ἐμπλουτίζονται.
- pash-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ἡ

ὄργυιά, μέτρο μήκους 1,83 ἐκ. τοῦ μέτρου.
pashà-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. — **llarë**, ὁ πασσάς, ὁ πασάς, **pashë**.
pashallëk-u, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. **pa-shallëqe**, 1. τό πασαλίκι, 2. τίτλος τοῦ πασᾶ.
pashaportë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. — **a**, 1. τό διαβατήριο, τό πασσαπόρτι, — **diplomatiqe**, διπλωματικό διαβατήριο, **pasaportë**, 2. ἡ ταυτότητα, τό δελτίο ταυτότητας, **letërnjoftim**.
pashaportizim-i, οὐ σ. ἄ ρ. 1. ἡ παροχή δελτίου ταυτότητας, 2. ἡ ἄδεια διαμονῆς, κατοικίας, **zyra e —it**, τό γραφεῖο δελτίων ταυτότητας.
pashëmbëllt (i, e), ἐ π ί θ. πρωτοφανής, πρωτάκουστος, ἀσύγκριτος.
pasheshë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. — **a**, ἡ σύζυγος τοῦ πασᾶ.
pasheshuar (i, e), ἐ π ί θ. ἀνώμαλος, ἀνισοπέδωτος, μὴ ἰσοπεδωμένος.
pashë-a, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. **pashallarë**, β λ. **pasha**.
pashëm (i) - pashme (e), ἐ π ί θ. ὁμορφος, ὠραῖος, ὁμορφονιός.
pashëndët (i, e), ἐ π ί θ. ἀσθενικός, φιλάσθενος, ἀρρωστιάρικος.
pashëruar (i, e), ἐ π ί θ. ἀγιάτρευτος, ἀδεράπευτος, ἀνίατος.
pashfrytëzuar (i, e), ἐ π ί θ. ἀνεκμετάλλευτος.
pashitur (i, e), ἐ π ί θ. ἀπούλητος, ἀδιάθετος (σ τ ὅ ἐ μ π ὄ ρ ι ο).
pashijshëm (i) - pashijshme (e), ἐ π ί θ. ἄνοστος.
pashkelur (i, e), ἐ π ί θ. ἀπάτητος, ἀπαραβλαστος, ἀπαράβατος, **ligjë e —**, ἀπαράβατος νόμος.
pashkë-t, οὐ σ. θ. π λ η θ. τό Πάσχα, ἡ Λαμπρή καί — **t e mëdha**, — **e vogël**, τὰ Χριστούγεννα.
pashkollë (i, e), ἐ π ί θ. ἀγράμματος, ἀμόρφωτος.
pashkoqur (i, e), ἐ π ί θ. ἀξεσπύριγος, ἀναποφλοιώτος, ἀξεσπόριστος, ἀξεκκόκιστος.
pashkruar (i, e), ἐ π ί θ. ἄγραφος, **ligjë e —**, ἄγραφος νόμος.
pashkücshëm (i) - pashküeshme

(e), ἐ π ί θ. ἀκοινώνητος, ἀζύγωτος.

pashlyëshëm (i) - pashlyëshme (e), ἐ π ί θ. 1. ἀνεξίτηλος, ἀνεξάλειπτος, 2. ἀνεξόφλητος (χ ρ έ ο ς).
pashmangshëm (i) - pashmangshme (e), ἐ π ί θ. ἀναπόφρευκτος, ἀναπότρεπτος.
pashòq (i) - pashoqe (e), ἐ π ί θ. ἀπαραμίλλος, ἔξοχος, ἀσύγκριτος.
pashoshur (i, e), ἐ π ί θ. ἀκοσκίνιστος, ἀκοσκίνητος.
pashpirt (i, e), ἐ π ί θ. ἄκαρδος, σκληρόκαρδος, ἄσπλαχνος, τραχύς.
pashprehshëm (i) - pashprehshme (e), ἐ π ί θ. ἀνέκφραστος.
pashpresuar (i, e), ἐ π ί θ. ἀνέλπιστος, ἀνεπάντεχος.
pashqiptëshëm (i) - pashqiptëshme (e), ἐ π ί θ. ἀπρόφερτος.
pashtershëm (i) - pashtershme (e), ἐ π ί θ. ἀνεξάντλητος, ἀστερευτος, **i pashteruar**.
pashteruar (i, e), ἐ π ί θ. ἀστερευτος, **burim i —**, ἀστερευτη πηγῆ.
pashtruar (i, e), ἐ π ί θ. ἄστρωτος, ἀπειδαρχος, ἀπειθάρχητος, ἀδάμαστος.
pashuar (i, e), ἐ π ί θ. ἄσβεστος, ἄσβηστος, **gëlqere e —**, ἀσβέστης ἄσβηστος.
pat-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. — **e**, 1. ὁ ὄροφος, τό πάτωμα, **shtëpi me dy —e**, διώροφο σπίτι, 2. ἰσόγειο.
patate-patatja, οὐ σ. θ. π λ η θ. —, Β ο τ. (solanum tuberosum) ἡ πατάτα καί σολανόν τό κονδυλῶδες.
patavër-patavra, οὐ σ. θ. π λ η θ. **patavra**, τό πέταυρο, ὑπόδοχος.
patentë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. — **a**, τό δίπλωμα εὐρεσιτεχνίας, ἡ πατέντα, — **a e shoferit**, τό δίπλωμα τοῦ σωφέρ (ὁδηγοῦ).
patericë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. — **a**, τό δεκανίκι, ἡ πατερίτσα.
patë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. — **a**, Ζ ω ο λ. (Anser) ἡ χήνα, — **e egër** (Anser anser) χήν ὁ ἄγριος, κοιν. ἀγριόχηννα.
patëkéq (i) - patëkeqe (e), ἐ π ί θ.

- ἀδῶος, ἄκακος, ἀφελής, ἀδιαβό-
λευτος.
- patëllxhàn-i**, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. —a,
Β ο τ. (Solanum melongena) σο-
λανόν ἢ μελιζάνα, ἢ μελιτζάνα.
- patëmetë (i, e)**, ἐ π ί θ. τέλειος,
ἄμεμπτος, ἀνεπλήρητος, ἄψογος,
χωρίς ἐλάττωμα.
- patëna-t**, οὐ σ. θ. π λ η θ. τὰ παγο-
πέδιλα, τροχοπέδιλα, τὰ πατίνα.
- patinëzh-i**, οὐ σ. ἄ ρ. 1. ἡ πεδίλο-
δρομία, κοιν. τό πατινάζ, 2. ἡ
παγοδρομία, **patinàtòr-i**, ὁ παγο-
δρόμος.
- patjetër**, ἐ π. χωρίς ἄλλο, ὅπωςδή-
ποτε, ἀναμφίβολα, ἀπαραίτητα.
- patkùa-patkòi**, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.
patkonj, τό πέταλο.
- patòk-u**, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. —ë,
Ζωολ. ὁ χήν, ὁ χήνος, ἡ ἀρσε-
νική χήνα.
- patolerùeshëm (i) - patolerùeshme
(e)**, ἐ π ί θ. ἀφόρητος, ἀνυπόφορος,
ἀνυπόφερτος.
- patològ-u**, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. —ë, ὁ
παθολόγος (ίατρός).
- patologji-a**, ο ἰ σ. θ. Ἴατρ. ἡ πα-
θολογία.
- patologjik-e**, ἐ π ί θ. παθολογικός,
gjendje —e, παθολογική κατά-
σταση.
- patomë-a**, οὐ σ. θ. π λ η θ. —a, 1. ὁ
ὄροφος, τό πάτωμα, 2. τό πέλιμα.
- patos-i**, οὐ σ. ἄ ρ. τό πάθος, μεγά-
λος ἐνθουσιασμός.
- patrazùar (i, e)**, ἐ π ί θ. ἀμπέρδευτος,
ἀδιάφορος, μὴ ἀναμιγμένος, ἀμέ-
τοχος, ἀκουνώνητος.
- patredhur (i, e)**, ἐ π ί θ. ἄστριφτος,
ἀμουνούχιστος, μὴ εὐνουχισμένος.
- patregùar (i, e)**, ἐ π ί θ. ἀνέκφρα-
στος, ἀνεκδιήγητος.
- patrembur (i, e)**, ἐ π ί θ. ἀτρόμητος,
ἄφοβος, τολμηρός.
- patretshëm (i) - patretshme (e)**,
ἐ π ί θ. ἀδιάλυτος.
- patretur (i, e)**, ἐ π ί θ. 1. ἄλυτος,
ἄλειωτος, **gjalpë i —**, ἄλυτο
βούτυρο, 2. ἀχώνευτος.
- patriarkàl-e**, ἐ π ί θ. πατριαρχικός,
jetë —e, πατριαρχική ζωή.
- patriarkàt-i**, οὐ σ. ἄ ρ. ἡ πατριαρ-
χία.
- patric-i**, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. —ë, ὁ
πατρίκιος, ὁ εὐπατρίδης.
- patrik-u**, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. —ë, ὁ
πατριάρχης.
- patrikanë-a**, οὐ σ. θ. τό πατριαρ-
χεῖο.
- patriot-i**, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. —ë,
1. ὁ πατριώτης, 2. ὁ συμπολίτης,
ὁ συγχωριανός, θ η λ. —e, ἡ πα-
τριώτισσα.
- patriotik-e**, ἐ π ί θ. πατριωτικός,
detyrë —e, πατριωτικό καθήκον,
ndjenja —e, πατριωτικά αἰσθή-
ματα.
- patriotizëm-patriotizmi**, οὐ σ. ἄ ρ.
ὁ πατριωτισμός, ἡ φιλοπατρία.
- patronàzh-i**, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. —e,
ἡ προστασία, ἡ κηδεμονία, **nën
—in**, ὑπό τήν κηδεμονία, προστα-
σία.
- patronditur (i, e)**, ἐ π ί θ. ἀκλόνη-
τος, ἀτάραχος, ἀτάραχτος, γαλή-
νιος.
- patrullë-a**, οὐ σ. θ. π λ η θ. —a,
Στρατ. ἡ περιπολία, ἡ περίπο-
λος.
- patundshëm (i) - patundshme (e)**,
ἐ π ί θ. 1. ἀκλόνητος, ἀτάραχος,
ἀτάραχτος, 2. Νομ. ἀκίνητος,
pasuri e —, ἀκίνητη περιουσία.
- patundur (i, e)**, ἐ π ί θ. σταθερός,
ἀκλόνητος, ἀσάλευτος, ἄκαμπτος,
ἀκράδαντος.
- paturp (i, e)**, ἐ π ί θ. ἀναίσχυντος,
ἀναιδής, ἀδιάντροπος.
- paturpësi-a**, οὐ σ. θ. ἡ ἀναίδεια,
ἡ ἀδιαντροπία, ἡ ἀναίσχυντία.
- paturpërisht**, ἐ π. ξετσιπῶτα, ἀδιάν-
τροπα, μέ ἀναίδεια.
- paturpshëm (i) - paturpshme (e)**,
ἐ π ί θ. ἀναιδής, ξετσιπῶτος,
ἀδιάντροπος, ἀναίσχυντος, **i pa-
turrp**.
- patheksùar (i, e)**, ἐ π ί θ. Γραμμ.
ἄτονος.
- pathellùar (i, e)**, ἐ π ί θ. ἀπερίσκε-
πτος, ἀπερίσκεπτος, ἀσύνετος,
ἐπιπόλαιος.
- pathemeltë (i, e)**, ἐ π ί θ. ἀβάσιμος,
ἀδεμελείωτος, **lajm i —**, ἀβάσιμη
εἶδηση.
- pathyeshëm (i) - pathyeshme (e)**,
ἐ π ί θ. 1. ἀκατάλυτος, ἀδιάρ-
ρηκτος, ἀκλόνητος, **miqësi e —**,

ἀκατάλυτη, ἀδιάρρηκτη φιλία,
2. ἀκατάβλητος, ἀκατανίκητος,
ἀκαταμάχητος, ἀήττητος, ἀνίκη-
τος, ushtri e —, ἀκατάβλητος,
ἀκαταμάχητος στρατός.

pathyeshmëri-a, οὐ σ. θ. τό ἀήττη-
το, τό ἀκατανίκητο, τό ἀκατά-
βλητο.

paudhë (i, e), ἐπίθ. ἄνομος, παρά-
νομος, ἄδικος, καί οὐ σ. ἄ ρ.
i —i, ὁ διάβολος, ὁ σατανάς, **të**
—a, παράνομες, ἄδικες πράξεις,
padrejtësitë.

paudhësi-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—, β λ.
padrejtësi.

paushqim-i, οὐ σ. ἄ ρ. ἡ ἀδρεψία, ἡ
ἀνεπαρκῆς θρέψις.

paushqyer (i, e), ἐπίθ. ἄδρεπτος,
ἄδρεφτος, ἀτροφικός, ἄσιτος, νη-
στικός.

pavaditur (i, e), ἐπίθ. ἀπότιστος,
ἀνάρδευτος.

pavarësi-a, οὐ σ. θ. ἡ ἀνεξαρτησία,
indipendena.

pavarësisht, ἐπ. ἀνεξάρτητα.

pavarur (i, e), ἐπίθ. ἀνεξάρτητος,
shtet i —, ἀνεξάρτητο κράτος,
Γ ρ α μ μ. **fjalí e —**, ἀνεξάρτητη
πρόταση.

pavdekësi-a, οὐ σ. θ. ἡ ἀθανασία.
pavdekshëm (i) - pavdekshme (e),

ἐπίθ. ἀθάνατος, **vepër e —**,
ἀθάνατο ἔργο, **i pavdekur**.

pavdekur (i, e), ἐπίθ. β λ. **i pa-
vdekshëm**.

pavënd (i, e), ἐπίθ. ἄτοπος, παρά-
λογος.

pavendosmëri-a, οὐ σ. θ. ἡ ἀναπο-
φασιστικότητα.

pavendosur (i, e), ἐπίθ. ἀναποφά-
σιστος, δισταχτικός, διστακτικός,
ἀμφίρροπος, ταλαντευόμενος.

**pavetëdijshëm (i) - pavetëdijshme
(e)**, ἐπίθ. ἀσυναίσθητος, ἀσυνει-
δητος.

pavetësòr,-e, ἐπίθ. Γ ρ α μ μ. ἀπρό-
σωπος, **pavetor**.

pavetòr,-e, ἐπίθ. Γ ρ α μ μ. ἀπρό-
σωπος, **folje —e**, ἀπρόσωπα ρή-
ματα, π.χ. **duhet**, πρέπει, **agon**,
γλυκοχαράζει, **bie borë**, χιονίζει
κ λ π.

pavërtetuar (i, e), ἐπίθ. ἀνεπιβε-
βαίωτος, ἀνεξακρίβωτος.

pavlefshëm (i) - pavlefshme (e),
ἐπίθ. ἄχρηστος, ἀνώφελος.

**pavullnëtshtëm (i) - pavullnetshme
(e)**, ἐπίθ. ἀκούσιος, ἀδέλητος,
ἄδελος, ἄβουλος.

pazà (i) - pazane (e), ἐπίθ. ἄφω-
νος, Γ ρ α μ μ. **ë**, τό ἄφωνο ε.

pazàr-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—e, 1. ἡ
ἀγορά, τό παζάρι, 2. τό παζά-
ρευμα, **bëj —**, παζαρεύω, 3. ἡ τι-
μή, **i preu —in**, ἔκοψε τήν τιμή,
τοῦ εἶπε τήν τελευταία τιμή,
Μ ε τ φ. **u bë —**, ἔγινε παζάρι,
μεγάλη ἀκαταστασία.

pazarllëk-u, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.
pazarllëqe, τό παζάρευμα.

**pazbatùeshëm (i) - pazbatùeshme
(e)**, ἐπίθ. ἀνεφάρμοστος.

pazbrazur (i, e), ἐπίθ. ἀκένωτος,
ἄδειαστος.

pazbuluar (i, e), ἐπίθ. ἀνεξιχνία-
στος, ἀναποκάλυπτος, ἀνεξερεύνη-
τος.

pazbùtshëm (i) - pazbùtshme (e),
ἐπίθ. ἀνήμερος, ἀδάμαστος,
ἄγριος, ἀνημέρευτος.

pazëshëm (i) - pazëshme (e),
ἐπίθ. Γ ρ α μ μ. ἄφωνος, π.χ. **ë**,
τό ἄφωνο ε.

**pazëvendësùeshëm (i) - pazëven-
dësùeshme (e)**, ἐπίθ. ἀναντικα-
τάστατος, δυσαναπλήρωτος.

pazgjìdhur (i, e), ἐπίθ. ἄλυτος.

pazí-a, οὐ σ. θ. Β ο τ. τό σέσκουλο,
τό σέσκλο, τό τεῦτλο.

pazíer (i, e), ἐπίθ. ἄβραστος, **mish
i —**, ἄβραστο κρέας.

pazonja (e), ἐπίθ. ἀνίκανη, ἀνεπι-
τήδεια, ἀδέξια.

pazotësi-a, οὐ σ. θ. ἡ ἀνικανότη-
τα.

pazoti (i), ἐπίθ. ἀνίκανος, ἀδέξιος,
θ η λ. **e pazonja**.

pazhvilluar (i, e), ἐπίθ. ὑποανά-
πτυκτος, ὑποανάπτυχτος, μὴ ἀνα-
πτυγμένος, καθυστερημένος.

pé-ri, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. **penjë**, ἡ
κλωστή, τό ράμμα, τό νῆμα.

pecetë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—a, ἡ πε-
τσέτα, τό προσόψιο.

pedagòg-u, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—ë,
ὁ παιδαγωγός, ὁ δάσκαλος, ὁ κα-
θηγητής.

padagogji-a, ούσ. θ. ἡ παιδαγωγική.

pedagogjik,-e, ἐπίθ. παιδαγωγικός, **shkollë —e**, τό διδασκαλεῖο, ἡ παιδαγωγική σχολή, **institutit —**, τό παιδαγωγικό ἴνστιτουτο.

pedant-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ē, ὁ σχολαστικός, ὁ στενοκέφαλος, ὁ μικρολόγος, ὁ σοφολογιώτατος.

pedanteri-a, ούσ. θ. ὁ σχολαστικισμός, ἡ σχολαστικότητα.

pediatri-a, ούσ. θ. ἡ παιδιατρική.

pediätër - pediatri, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—, ὁ παιδίατρος, θ η λ.—e, ἡ παιδίατρος.

pediatrik,-e, ἐπίθ. παιδιατρικός.

pëjzë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, Ἄνατ. ὁ ἰστός.

pekméz-i, ούσ. ἄρ. τό πετμέζι, τό πετμέζι, τό πεκμέζι.

pekül-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, 1. ἰδιαίτερη περιουσία μεταξύ ἀδελφῶν ἢ ἀνδρός καί γυναικός, 2. οἰκείος, **është rritur me —**, ἔχει μεγαλώσει μ' ὄλα τά καλά, μέ χάδια.

pekuli-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, τό φιλοδώρημα, **e ke mësuar me —**, τόν ἔχει μάθει μέ φιλοδωρήματα.

pelâr-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ē, ὁ βοσκός ἀλόγων καί φοράδων, ὁ ἀλογάς.

pelegrinëzh-i, ούσ. ἄρ. τό προσκύνημα.

pelerinë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, ἡ πελερίνα, τό ἐπινώπιο, ἡ μπέρτα.

pelë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, Ζωολ. ἡ φοράδα, ἡ ἀλόγα.

pelicë-pelicja, ούσ. θ. πλ η θ.—, 1. ἡ γούνα, ἡ γούνα, 2. τό κοντογούνη.

peligòrk-u, ούσ. ἄρ. Ζωολ. βλ. **bregeë**.

pelikân-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ē, Ζωολ. (*Pelecanus*) ὁ πελεκάνος, πελεκάνι, ὁ σακκάς, **laradash**.

pelin-i, ούσ. ἄρ. Βοτ. (*Artemisia absinthium*) ἀρτεμισία τό ἀψίνθιον, κοιν. ἀγριαψιδιά, ψιδιά.

pelivân-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ē, —a, ὁ ἀκροβάτης, Μετφ. ὁ ἐπιτήδειος.

pelq, ρ. μετ. θολώνω τό νερό, **trubulloj ujët**.

pelte-peltja, ούσ. θ. πλ η θ.—, ὁ πελτές, ὁ μπελτές, ὁ μπελ(ν)τές, **paluze**.

pellâzg,-e, ἐπίθ. πελασγικός.

pellâzg-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ē, ὁ Πελασγός, πλ η θ. οἱ Πελασγοί.

pellg-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ. **pëllgje**, 1. τό τέλμα, ὁ βάλτος, τό ἔλος, 2. πέλαγος, μέρος μέ νερό, μικρή λίμνη, 3. Γεωγρ. τό λεκανοπέδιο, —u i **Korçës**, τό λεκανοπέδιο τῆς Κορυτσᾶς.

pemë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, 1. τό ὄπωροφόρο δέντρο, 2. ὁ καρπός, τό ὄπωρο, τό φρούτο, 3. τό δέντρο, —a e vitit të ri, τό δέντρο τῆς πρωτοχρονιάς.

pemëshitës-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—, ὁ ὄπωροπώλης.

pemishte - pemishtja, ούσ. θ. πλ η θ.—, ὁ ὄπωρώνας.

pemurina-t, ούσ. θ. πλ η θ. οἱ καρποί, τά φρούτα.

penâl,-e, ἐπίθ. Νομ. ποινικός, **kodi —**, ὁ ποινικός κώδικας.

penalist-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ē, —a, Νομ. ὁ ποινικολόγος.

penalisht, ἐπ. ποινικά, ποινικῶς.

penalitet-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—e, Νομ. ἡ ποινικότητα, τό ποινικό σύστημα, ἡ ποινή.

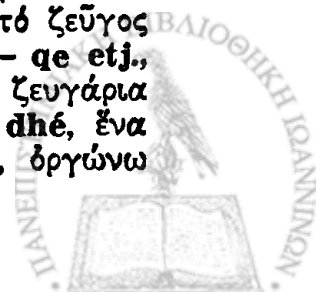
pendâr-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—ē,

1. ὁ φύλακας τῶν χωραφιῶν καί τῶν ἀμπελιῶν, ὁ ἀγροφύλακας, ὁ δραγάτης, **bekçi**, 2. ὁ γεωργός, ὁ ζευγίτης (ἀπ η ρ χ α ι ο μ ἔ ν η λ ἔ ξ η), **bujk, çifçi**.

pendaricë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, ἡ σκοπιά, ἡ δραγασιά.

pendesë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—a, ἡ μεταμέλεια, τό μετάνοιωμα, ἡ μετάνοια.

pendë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, 1. τό φτερό, Μετφ. **i ranë —t**, τοῦ ἔπεσαν τά φτερά, **pupël**, 2. ἡ γραφίδα (ἀπ ὀ φ τ ε ρ ὀ κ υ ρ ῖ ω ς), 3. τό ζευγάρι, τό ζευγός βοδιῶν, **një — qe, dy — qe etj.**, ἕνα ζευγάρι βόδια, δύο ζευγάρια βόδια, κλπ., 4. **një — dhë**, ἕνα στρέμμα γῆς, **ngas —t**, ὀργῶν

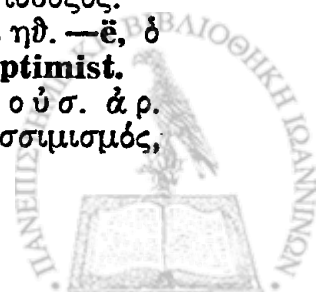

τή γῆ, 5. τό ύδατόφραγμα, ό ύδατοφράκτης.
pendim-i, ούσ. άρ. ή μεταμέλεια, ή μετάνοια, τό μετάνοιωμα, **pendesë**.
pendohem, ρ. μέσ. μετανοῶ, μεταμελοῦμαι, μετανοιώνω.
penduar (i, e), έπίθ. μετανοημένος, μεταμελημένος, μετανοιωμένος.
penë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή πέννα (γραψίματος), ό κονδυλοφόρος.
peng-u, ούσ. άρ. πληθ. **pengje**, 1. τό ένέχυρο, έχέγγυο, ή ύποθήκη, **vë** —, βάζω ένέχυρο, ένεχυριάζω, 2. ό δημος, Μετφ. **mëmbeti** —, μου έμεινε καρφί.
pengesë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό έμπόδιο, τό πρόσκομμα, τό κώλυμα
pengim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή έμπόδιση, ή παρεμπόδιση, ή παρακώλυση.
pengòj, ρ. μετ. έμποδίζω, παρεμποδίζω, παρουσιάζω δυσκολίες, **pengohem**, έμποδίζομαι, σκοντάφτω, προσκόπτω. παρακωλύομαι.
penik-u, ούσ. άρ. Βοτ. είδος σάν κίτρινου κέγγρου, **mel i kuq**.
pension-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή σύνταξη, 2. ή πανσιόν.
pensionist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, —a, ό συνταξιούχος.
pentaédër - pentaédri, ούσ. άρ. πληθ. **pentaédra**, Γεωμ. τό πεντάεδρο.
penjzë-a, ούσ. θ. Άνατ. βλ. **eshtë, péjzë**.
pepsinë-a, ούσ. θ. ή πεψίνη.
perandòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό αύτοκράτορας, θηλ. —eshë, ή αύτοκρατεία.
perandoràk,-e, έπίθ. αύτοκρατορικός.
perandorí-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή αύτοκρατορία, —a romake, ή ρωμαϊκή αύτοκρατορία.
perde-pérdja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. ό περδές, ή κουρτίνα, 2. ή αύλαλα (θεάτρου), 3. ή όδόνη, τό έκράν, 4. τό παραπέτασμα, τό προπέτασμα, — **tymi**, τό προπέτασμα καπνού.

perëndeshë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή θεά, **hyjneshë**.
perëndi-a, ούσ. άρ. ό θεός, **zoti**.
perëndim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή δύση, τό βασιλευμα του ήλιου, 2. ή δύση (σημείο του όρίζοντα), 3. **Perëndimi**, ή Δύση, οί χῶρες τῆς δυτικῆς Εύρώπης.
perëndimòr,-e, έπίθ. δυτικός, **vendet —e**, οί δυτικές χῶρες.
perëndishëm (i) - perëndishme (e), έπίθ. θεϊκός, θεϊος, **hyjnor**.
perëndon, ρ. άμετ. 1. βασιλεύει (για τήν δύση του ήλιου), **perëndoi dielli**, βασιλευσε, έδυσε ό ήλιος, 2. τελειώνει, παρακμάζει, **ka perënduar ajo kohë**, πέρασε εκείνος ό καιρός, Μετφ. **perëndoi sytë**, βασίλεψε (έδυσε) τά μάτια (όταν πεθαίνει κάποιος).
perfeksionim-i, ούσ. άρ. ή τελειοποίηση.
perfeksionòj, ρ. μετ. τελειοποιῶ, **perfeksionohem**, τελειοποιούμαι.
perfeksionuar (i, e), έπίθ. τελειοποιημένος.
perfeksionëshëm (i) - perfeksionëshme (e), έπίθ. τελειοποίησιμος.
pergamenë-a, ούσ. θ. ή περγαμηνή.
periferí-a, ούσ. θ. 1. τά προάστεια πόλης, 2. Γεωμ. ή περιφέρεια (κύκλου).
periferik,-e, έπίθ. περιφερειακός, **kënd** —, έγγεγραμμένη γωνία.
perifrazë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή περίφραση.
perime-t, ούσ. θ. πληθ. τά λαχανικά, τά κηπευτικά, **zarzavate, barishte**.
perimetër - perimetri ούσ. άρ. πληθ. **perimetra**, Γεωμ. ή περίμετρος.
periodë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή περίοδος, —a e **rindërtimit**, ή περίοδος τῆς άνοιχοδόμησης, 2. Γεωλ. οί γεωλογικές περίοδοι, 3. Γραμμ. ή περίοδος, **periudhë**.
periodik,-e, έπίθ. περιοδικός, **numër** —, περιοδικός άριθμός.

periodikisht, έπ. περιδικά, περιοδικώς.
periodizim-i, ούσ. άρ. ή διαίρεση, ό χωρισμός σέ περιόδους.
peripeci-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή περιπέτεια.
peritonit-i, ούσ. άρ. Ίατρ. ή περιτονίτις, ή περιτονίτιδα.
periudhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **periodë**.
perkuizim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έρευνα.
perlë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό μαργαριτάρι.
permanganat-i, ούσ. άρ. Χημ. τό υπερμαγγανικόν.
permanganik,e, έπίθ. Χημ. **acid** —, υπερμαγγανικόν όξύ.
permanént,-e, έπίθ. μόνιμος, διαρκής.
permanént-i, ούσ. άρ. τό σγούρωμα, τό κατσάρωμα, τό περιμάναντ.
peronòspora, ούσ. θ. ό περονόσπορος (τῆς άμπέλου), **vrugu i hardhisë**.
perpendikulare - perpendikularja, ούσ. θ. πληθ.—, Γεωμ. ή κάθετος, **normale**.²
persekutim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή καταδίωξη, ή δίωξη, ό κατατρεγμός.
persekutòj, ρ. μετ. καταδιώκω, κατατρέχω, διώκω, **përndjek**.
persian,-e, έπίθ. περσικός, **letërsia -e**, ή περσική λογοτεχνία.
persian-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό Πέρσης, θηλ.—, ή Περσίδα.
persisht, έπ. στήν περσική γλώσσα, πέρσικα, περσιστί.
persishte - persishtja, ούσ. θ. ή περσική γλώσσα.
persòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. τό πρόσωπο, τό άτομο, **dy -a**, δύο άτομα, 2. τό δρών πρόσωπο ένός έργου, δράματος, 3. Νομ. — **juridik**, νομικό πρόσωπο.
personàl,-e, έπίθ. προσωπικός, άτομικός, **interesat -e**, τά προσωπικά συμφέροντα, τά άτομικά συμφέροντα, **vetiàk**.
personalisht, έπ. προσωπικά, προσωπικώς, αυτόπροσώπως, **vetë**.
personalitët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,

ή προσωπικότητα, τό σπουδαίο πρόσωπο.
personàzh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Θέατρ. Λογοτχ. τό πρόσωπο, —i kryesor, τό κύριο πρόσωπο, ό πρωταγωνιστής.
personël-i, ούσ. άρ. τό προσωπικό, —i teknik, τό τεχνικό προσωπικό, **shefi i -it**, ό προσωπάρχης.
personifikim-i, ούσ. άρ. ή προσωποποίηση.
personifikòj, ρ. μετ. προσωποποιώ.
perspektivë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή προοπτική, 2. πληθ.—at, Μετφ. οί προοπτικές, οί δυνατότητες, —at e bujqësisë, οί προοπτικές, οί δυνατότητες τῆς γεωργίας.
perrì-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή πεντάμορφη, **është -**, είναι πεντάμορφη, πολύ όμορφη.
pesë, άριθ. πέντε.
pesëdhjetë, άριθ. πενήντα, πενήντα, πεντήκοντα.
pesëdhjetëvjetòr - i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ή πεντηκονταετηρίδα, τά πενήντάχρονα, ή πεντηκοστή έπέτειος.
pesëfish, έπ. πενταπλάσια, πενταπλασίως.
pesëfish-i, ούσ. άρ. τό πενταπλάσιο.
pesëfishòj, ρ. μετ. πενταπλασιάζω.
pesëfishtë (i, e), έπίθ. πενταπλάσιος, πεντάδιπλος, πενταπλοῦς.
pesëkëndësh-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Γεωμ. τό πεντάγωνο.
pesëmbëdhjetë, άριθ. δεκαπέντε.
pesërrokësh-i, ούσ. άρ. τό πεντασύλλαβο, έπίθ.—, —e, πεντασύλλαβος.
pesënjecàr,-e, έπίθ. πενταετής, —és, **plani -**, τό πενταετές, τό πεντάχρονο σχέδιο.
pesënjecàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό πεντάχρονο, ή πενταετία.
pesimist,-e, έπίθ. άπαισιόδοξος.
pesimist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άπαισιόδοξος, άντθ. **optimist**.
pesimizëm - pesimizmi, ούσ. άρ. ή άπαισιοδοξία, ό πεσσιμισμός, άντθ. **optimizëm**.

pestë (i, e), ἐπίθ. πέμπτος.
pestrovë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. troftë.
peshë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. τό βάρος, — e gjallë, ζωντανό βάρος, 2. τά σταθμά, 3. — specifike, τό εἰδικό βάρος, 4. —a atomike, τό άτομικό βάρος, 5. Ἀθλητ. βάρη, — e rëndë, βαρέων βαρῶν, — e mesme, μεσαίων βαρῶν, — e lehtë, ἐλαφρῶν βαρῶν, 6. — molekulare, μοριακόν βάρος, Μετφ. çoj —, ἐνδαρρύνω, çoj — popullin, ξεσηκῶν τὸ λαό.
peshim-i, οὐσ. ἄρ. τό ζύγισμα, me —, μέ τό ζύγι.
peshk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. peshq, pishq, Ζωολ. τό ψάρι, ὁ ἰχθύς, —u i kurrizit, Ἀνατ. ἡ σπονδυλική στήλη.
peshkagën-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, Ζωολ. ὁ καρχαρίας, τό σκυλόψαρο.
peshkatâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ψαράς.
peshkatari-a, οὐσ. θ. ἡ ἄλιεα, ἡ ἄλιευτική, τό ψάρεμα.
peshkim-i, οὐσ. ἄρ. τό ψάρεμα, ἡ ἄλιεα, anije —i, τό ἄλιευτικό, τό ψαράδικο, τό ψαράτικο, τό γριγρί.
peshkôj, ρ. μετ. ψαρεύω, ἄλιεύω.
peshôj, ρ. μετ. ζυγίζω, ζυγιάζω, σταθμίζω, Μετφ. peshoi fjalët, μέτρα τά λόγια, ρ. ἀμετ. peshon, ζυγίζει, sa peshon kjo? πόσο ζυγίζει αὐτό; Μετφ. fjala e tij peshon, ὁ λόγος του ἔχει σημασία, βαρύτητα.
peshojë-a, οὐσ. θ. τό ζύγι, ἡ ζυγαριά, peshore.
peshore - peshorja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ πλάστιγγα, ἡ ζυγαριά, peshojë.
peshqir-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, 1. ἡ πετσέτα τοῦ προσώπου, τό προσόψι, 2. Ἀνατ. τό περιτόναιο, —i i zorrëvet, τό περιτόναιο.
peshuar (i, e), ἐπίθ. ζυγισμένος, ζυγιασμένος, Μετφ. μετρημένος, ὑπολογισμένος, i matur.
petâl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, Βοτ. τό πέταλον, τό ἀνθόφυλλο.
petanik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë,

εἶδος μπουρεκιού καί πίττας, μέ κρέας ἢ ρύζι.
petë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. τό πέτουρο, τά φύλλα τῆς πίττας, —t e lakrorit, τά φύλλα, τά πέτουρα τῆς πίττας, 2. λεπτό ἔλασμα, Μετφ. i plasi —a, τοῦ βγῆκε ἡ ντροπή, δέν ἔχει πιά ντροπή.
petës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ πλάστης (μέ τόν ὁποῖο ἀνοίγουν τά φύλλα τῆς πίττας), τό πλαστήρι, ἡ πλαστήρα, τό καλαμίδι, okllai.
peticion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ αἴτηση, ἡ ἀναφορά.
petk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, τό φόρεμα, veshje, rrobë.
petrifikim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀπολίθωση, τό ἀπολίθωμα.
petrit-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, Ζωολ. (Astur palumbarius) ἀστούριος, κοιν. γεράκι καί κερκινέζι, ξεφτέρι, sokol.
petrografî-a, οὐσ. θ. ἡ πετρογραφία, ἡ πετρολογία, (κλάδος τῆς γεωλογίας).
petull-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ τηγανίτα, οἱ τηγανίτες, Μετφ. bëj petulla n'ujë, μάταια κοπιᾶζω.
pezaul-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ πεζόβολος.
pezmatim-i, οὐσ. ἄρ. 1. ὁ ἐρεθισμός (πληγῆς), 2. ὁ θυμός.
pezmatôj, ρ. μετ. 1. ἐρεθίζω (τήν πληγῆ), 2. θυμώνω, pezmatohem, 1. ἐρεθίζομαι, u pezmatua plaga, ἐρεθίστηκε ἡ πληγῆ, 2. θυμώνω, ὀργίζομαι.
pezul-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, τό πεζούλι, ἡ πεζούλα.
pezull, ἐπ. ἐκκρεμῶς, μετέωρα.
pezullim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἀναβολή, ἡ ἀναίρεση, ἡ ἀναστολή, τό σταμάτημα, ἡ παύση.
pezullôj, ρ. μετ. σταματῶ, βάζω σέ πρόσκαιρη ἀργία, διακόπτω, παύω, ἀναβάλλω, ἀνακαλῶ, ἀναιρῶ, — punën, σταματῶ τήν ἐργασία, ἀναστέλλω, παύω προσωρινά τή δουλιᾶ.
pëgëj, ρ. μετ. μαγαρίζω, κοπρίζω, λερώνω, ρυπαίνω, βρωμίζω, ndyj, ndrag, fëlliq.

pëgërë (i, e), ἐπίθ. μαγαρισμένος, λαρωμένος, βρωμερός, **i fëlliqur**.
pëlcàs, ρ. ἀμετ. 1. σκάω, σκάνω, σκάζω, 2. σκάζω, ραγίζω, **plasi qelqi**, ραγίστηκε τό γυαλί, Μετφ. **më plasi shpirtin!** μου ἔσκασε τήν ψυχή, **plasa vapës**, ἔσκασα ἀπό τή ζέστη, **plasi së qari**, ἔσκασε κλαίγοντας (τό παιδί).

pëlhurë-a, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, 1. τό ὕφασμα, τό πανί, **bëj** —, ὑφαίνω, 2. — **merimange**, ὁ ἰστός τῆς ἀράχνης, 3. τά ἰστία, τά πανιά τοῦ πλοίου, Μετφ. **ngre** —, σηκώνω πανιά, ξεκινῶ (σ τή θάλασσα).

pëlqëj, ρ. μετ. ἀρέσω, μ'ἀρέσει, **e — fort këtë njeri**, μ'ἀρέσει πολὺ αὐτός ὁ ἄνθρωπος, ρ. ἀμετ. **i** —, τοῦ ἀρέσω, **më pëlqen**, μου ἀρέσει.

pëlqim-i, οὐσ. ἀρ. ἡ ἔγκριση, ἡ ἐπιδοκιμασία, ἡ ἀρέσκεια, ἡ ἀποδοχή.

pëlqyer (i, e), ἐπίθ. ἀρεστός, **i pëlqyeshëm**.

pëlqyeshëm (i) - pëlqyeshme (e), ἐπίθ. ἀρεστός, **i pëlqyer**.

pëllë-ja, οὐσ. θ. πληθ. **pëllà**, ἡ γαλάρα, **dele** —, γαλάρα προβατίνα.

pëllët, ρ. ἀμετ. γκαρίζει, ὀγκαρίζει, **pall**.

pëllëmbë-a, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ἡ παλάμη, 2. ἡ σπιθαμή, ἡ πιδάμη.

pëllumb-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. — **a**, Ζωολ. (Columba) ἡ περιστέρα, τό περιστέρι, θηλ. — **eshë**, — **i egër** (Columba livia) περιστέρα ἡ πελιδνή, κοιν. ἀγριοπερίστερο.

pëqí-ri, οὐσ. ἀρ. πληθ. — **nj**, 1. τό κράσπεδο (φορέματος), ἡ ἄκρη, 2. ὁ κόλπος, **e mban foshnjën në** —, κρατεῖ τό μικρό στούς κόλπους, στά γόνατα, στήν ἀγκαλιά.

për, πρόθ. (συντάσ. με αιτιατική), 1, γιά, — **të**, γιά νά, — **këtë**, γιά αὐτό, 2. σημαίνει διάρκεια χρόνου: — **tri ditë**, ἐπί τρεῖς μέρες, γιά τρεῖς μέρες, —

pak, παρ'ὄλλο, 3. ἀπό, **më dolli** — **hundësh**, μου βγήκε ἀπό τή μύτη, **e kapi** — **veshi**, τόν ἔπιασε ἀπό τό αὐτί, 4. κάθε, — **ditë**, κάθε μέρα, **vit** — **vit**, κάθε χρόνο.

përafërsisht, ἐπ. περίπου, σχεδόν, κατά προσέγγιση, **afro**, **afërsisht**.
përbàlt, ρ. μετ. λασπώνω, σπιλώνω, **përbaltem**, σπιλώνομαι, λασπώνομαι, **bëhem me baltë**.

përbàll, ρ. μετ. βλ. **përballoj**.

përballë, ἐπ. ἀπέναντι, ἀντίκρυ, μετωπικά, κατάντικρυ, **karshi**, **kundruall**.

përballoj, ρ. μετ. ἀντιμετωπίζω, ἀντέχω, τά βγάζω πέρα.

përbashkët (i, e), ἐπίθ. κοινός, **interesa të** —, κοινά συμφέροντα.

përbetím-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. — **e**, ὁ ἔξορκισμός, ἡ συνωμοσία.

përbetòj, ρ. μετ. ὀρκίζω, ἔξορκίζω, ἔξορκῶ, **përbetohem**, ὀρκίζομαι, ἀπειλῶ.

përbetùar (i, e), ἐπίθ. ὀρκισμένος, ἔξορκισμένος, συνωμότης.

përbëj, ρ. μετ. συνδέτω, ἀποτελῶ, ἀπαρτίζω, **përbëhet**, ἀποτελεῖται, ἀπαρτίζεται.

përbërë (i, e), ἐπίθ. σύνθετος, συγκείμενος, ἀποτελούμενος, Γραμμ. σύνθετος, **kohët e —a**, οἱ σύνθετοι χρόνοι.

përbërës-e, ἐπίθ. συστατικός, **pjesë —e**, ἀναπόσπαστο μέρος.

përbërës-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —, τό συστατικό, τό μέρος, τό τμήμα.

përbërje - përbërja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ σύνθεση, Χημ. τό μίγμα.

përbindsh-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. — **a**, τό τέρας, τό ἔκτρωμα.

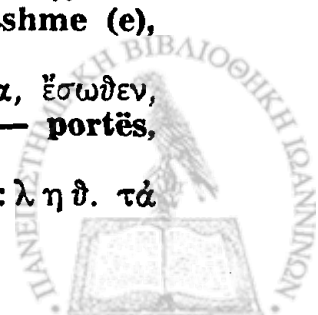
përbindshëm (i) - përbindshme (e), ἐπίθ. τερατώδης, τερατώδης.

përborë (i) - përborme (e), ἐπίθ. χιονοσκέπαστος, χιονοσκεπής.

përbotshëm (i) - përbotshme (e), ἐπίθ. παγκόσμιος.

përbrenda, ἐπ. ἀπό μέσα, ἔσωθεν, μέσα, ἐντός, πρόθ. — **portës**, μέσα ἀπό τήν πόρτα.

përbrendësa-t, οὐσ. θ. πληθ. τά

έντόσθια, τά σπλάχνα, **të brendshmet.**

përbri, έπ. 1. δίπλα, στό πλάγι, στό πλάϊ, 2. δίπλα, από κοντά, **në krah,** πρό θ. — **shtëpisë,** δίπλα στό σπίτι.

përbuz, ρ. μετ. περιφρονώ, e — **rrezikun,** περιφρονώ, άψηφώ τόν κίνδυνο, **përbuzem,** περιφρονούμαι, περιφρονιέμαι, καταφρονούμαι, καταφρονιέμαι.

përbuzje-përbuzja, ού σ. θ. ή περιφρόνηση.

përbuzur (i, e), έπί θ. περιφρονημένος, καταφρονημένος.

përcaktim-i, ού σ. άρ. πληθ. — e, 1. ό καθορισμός, ό προσδιορισμός, 2. ό όρισμός.

përcaktòj, ρ. μετ. καθορίζω, όρίζω, προσδιορίζω.

përcaktuar (i, e), έπί θ. καθωρισμένος, προσδιορισμένος.

përcëllij, ρ. μετ. (ά ό ρ. përcëllita), βλ. **përcëllòj.**

përcëllimë-a, ού σ. θ. πληθ. — a, τό τσουλούφρισμα, τό τσουλούφλισμα, τό καψάλισμα, **përcëllim.**

përcëllim-i, ού σ. άρ. τό τσουλούφλισμα, τό καψάλισμα, τό τσουλούφρισμα, **përcëllimë.**

përcëllòj. ρ. μετ. τσουλουφλίζω, τσουλουφρίζω, καψαλίζω, καιώ άπάνω-άπάνω, **përcëllohem,** τσουλουφλίζομαι, καψαλίζομαι.

përcëlluar (i, e), έπί θ. καψαλισμένος, τσουλουφρισμένος, τσουλουφλισμένος.

përciptas, έπ. έπιπόλαια, έπιφανειακά.

përciptë (i, e), έπί θ. έπιπόλαιος, έπιφανειακός, όχι έμβαθύς.

përcjell, ρ. μετ. (ά ό ρ. përcollia, προστχ. përcíll, μετχ. përcjellë), 1. προβοδίζω, ξεπροβοδίζω, συνοδεύω, κατευοδώνω, — **mikun,** ξεπροβοδίζω τό φίλο, 2. Μουσ. συνοδεύω (μέ μουσικό όργανο), 3. καταπίνω, Μετφ. **më — me fjalë,** δέν μου τελειώνει δουλιά, **përcíllhem,** ξεπροβοδίζομαι, προβοδίζομαι, συνοδεύομαι, κατευοδώνομαι, 4. καταπίνω μέ δυσκολία.

përcjellës-i, ού σ. άρ. πληθ. —,

1. ό συνοδός, ό ξεπροβοδιστής, ό άκόλουθος, 2. Φυσ. ό άγωγός, — **i mirë,** καλός άγωγός, — **i keq,** κακός άγωγός, **përcues.**

përcjellje - përcjellja, ού σ. θ. 1. τό ξεπροβόδισμα, ή συνοδεία, τό προβόδισμα, ή προπομπή, ή κατευόδωση, 2. Μουσ. τό άκομπανιάρισμα.

përcjellore - përcjellorja, ού σ. θ. Γραμμ. έπιρρηματική μετοχή, τό γερούνδιον, **duke notuar,** κολυμπώντας (κολυμπητά).

përc-i, ού σ. άρ. τράγος βαρβάτος, **cjar —.**

përcàj, ρ. μετ. διασπώ, διασχίζω, σπέρνω ζιζάνια.

përcàp, ρ. μετ. 1. μηρυκώμαι, μηρυκιέμαι, μηρυκάζω, άναμασώ, 2. μασώ, **përtyp.**

përcarje-t, ού σ. θ. πληθ. Πολιτ. τά διαβήματα.

përcarë (i, e), έπί θ. διχασμένος, διασπασμένος, διηρημένος.

përcarje-përcarja, ού σ. θ. ή διάσπαση, τό σχίσμα, ό διχασμός, ή διαίρεση, Μετφ. ή γρίνια, ή γκρίνια, ή διαφωνία, ή διχογνωμία.

përcart, έπ. **flet —,** παραλαλεί, παραμιλάει.

përcëmim-i, ού σ. άρ. 1. ή περιφρόνηση, 2. ή παραμέληση, **përbuzje.**

përcëmòj, ρ. μετ. 1. περιφρονώ, καταφρονώ, **përbuz,** 2. καταισχύνω, άσχημίζω, άσχημαίνω, **shëmtoj, përcëmohem,** 1. περιφρονούμαι, δέν ύπολογίζομαι, 2. άσχημαίνω.

përcëmuar (i, e), έπί θ. 1. άσχημος, **i shëmtuar.** 2. περιφρονημένος.

përcòj, ρ. μετ. βλ. **prij, udhëheq.**

përcòr-i, ού σ. άρ. πληθ. — ë, ό όδηγός κοπαδιοϋ (τράγος ή κριάρι), μπροστάρης.

përcües-i, ού σ. άρ. πληθ. —, Φυσ. άγωγός, **përcjellës.** 2

përdàj. ρ. μετ. βλ. **përhap, shpërndaj.**

përdàs-i, ού σ. άρ. πληθ. —, ό διανομέας, ό ταχυδρόμος, **postierri.**

përderës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. *lypës*.

përdëllëj, ρ. μετ. 1. έλεω, εύσπλαχνίζομαι, 2. παρηγορώ (έπί θανάτου), **përdëllehem**, παρηγορούμαι (άπό κάποιον).

përdëllesë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό έλεος, ή εύσπλαχνία, **përdëllim**.

përdëllim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό έλεος, ή συγχώρηση, ή εύσπλαχνία, **përdëllesë**, **mëshirë**.

përditë, έπ. καθημερινά, κάθε μέρα, **çdo ditë**.

përditshëm (i) - përditshme (e), έπί θ. καθημερινός, ήμερήσιος, **gazetë e —**, καθημερινή έφημερίδα.

përdor, ρ. μετ. μεταχειρίζομαι, χρησιμοποιοῦ.

përdorim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή μεταχείριση, ή χρησιμοποίηση, ή χρήση, **të përdorurit**.

përdoròj, ρ. μετ. βλ. **përdor**.

përdorshëm (i) - përdorshme (e), έπί θ. χρησιμοποιοήσιμος, εύχρηστος, εύμεταχειρίστος, εύχείριστος.

përdorse - përdorsja, ούσ. θ. πληθ.—, έργαλειό, **vegël pune**.

përdorur (i, e), έπί θ. μεταχειρισμένος, όχι καινούργιος, χρησιμοποιημένος, παλιός.

përdredh, ρ. μετ. (άόρ. **përdrodha**, μετχ. **përdredhur**), 1. στρίβω, συστρέφω, — **mustaqet**, στρίβω τά μουστάκια, **i — veshët**, του στρίβω τά αυτιά, 2. στραγγουλίζω, στραμπουλίζω, έξαρδρώνω, — **dorën**, στραμπουλίζω, στραγγουλώ τό χέρι.

përdredhje - përdredhja, ούσ. θ. πληθ.—, τό στραγγούλισμα, τό στραμπούλισμα, ή έξάρθρωση.

përdhé, έπ. χάμω, χάμου, καταγής, χαμαί, **për tokë**, **në dhë**.

përdhé-u, ούσ. άρ. βλ. **përdhës-i**.

përdhecke, έπί θ. 1. ισόγειος, **shtëpi —**, ισόγειο, μονόπατο, μονώροφο σπίτι, 2. **mizë —**, τό μυρμήγκι, ό μύρμηγκας, τό μερμήγκι.

përdhës-e, έπί θ. ισόγειος όροφος, **shtëpi —e**, ισόγειο, μονώροφο, μονόπατο σπίτι.

përdhës-i, ούσ. άρ. ό ρευματισμός, **reumatizmi**, **përdhéu**.

përdhesë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. τό μερμήγκι, τό μυρμήγκι, **mizë përdhecke**, **melingo-në**, **thnegël**.

përdhunë (me), έπ. βίαια, μέ τή βία, μέ τό ζόρι, **me pahir**.

përdhunim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ό έξβιασμός, ό έξαναγκασμός, ή παραβίαση.

përdhunisht, έπ. βίαια, βιαίως, διά τής βίας, **me përdhunë**.

përdhunòj, ρ. μετ. βιάζω, έξβιάζω, έξαναγκάζω, παραβιάζω, πιέζω, **dhunoj**.

përemër - përemri, ούσ. άρ. πληθ. **përemra**, Γραμμ. ή άντωνυμία.

përfaqe, έπ. για τά μάτια, **e qiti —**, τό έξβγαλε στά φόρα.

përfaqez, έπ. φανερά, παρησιία, **ndër sy**, **ballafaqe**.

përfaqësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή άντιπροσωπεία.

përfaqësim-i, ούσ. άρ. 1. ή έκπροσώπηση, ή έκπροσώπηση, 2. ή άντιπροσώπηση.

përfaqësòj, ρ. μετ. έκπροσωπώ, άντιπροσωπεύω, **përfaqësohem**, άντιπροσωπεύομαι, έκπροσωποῦμαι.

përfaqësues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό άντιπρόσωπος, ό έκπρόσωπος, — **i plotfuqishëm**, ό πληρεξούσιος άντιπρόσωπος, **përfaqësounjës**.

përfëlit, ρ. μετ. βλ. **përcëlloj**.

përfill, ρ. μετ. ύπολογίζω, έκτιμώ, ύπολήπτομαι, λαμβάνω ύπ'όψιν, **nuk e —**, δέν τόν βάζω στό νοῦ, δέν τόν ύπολογίζω, δέν τόν ύπολήπτομαι, δέν τόν χαμπερίζω.

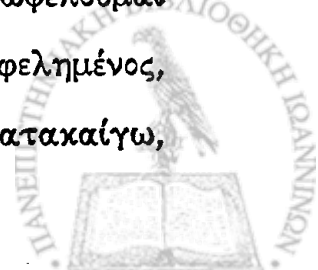
përfillje-përfillja, ούσ. θ. ό ύπολογισμός, ή ύπόληψη, ή έκτίμηση.

përfitim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή ώφέλεια, τό όφελος, τό κέρδος.

përfitòj, ρ. μετ. έπωφελοῦμαι, κερδίζω, — **nga rasti**, έπωφελοῦμαι τής εύκαιρίας.

përfituar (i, e), έπί θ. ώφελημένος, κερδισμένος, **i fituar**.

përflak, ρ. μετ. 1. κατακαίγω,

τσουλουφρίζω, 2. πετώ, ρίχνω, **flak**,
përflàs, ρ. μετ. κακολογῶ, κατηγορῶ κάποιον, δυσφημῶ, κουτσομπολεύω.
përforcím-i, οὐσ. ἄρ. τό δυνάμωμα, ἡ ἐνίσχυση, ἡ στερέωση, ἡ παγίωση, ἡ κατοχύρωση.
përforcòj, ρ. μετ. δυναμώνω, ἐνισχύω, στερεώνω, παγιάνω, κατοχυρώνω.
përforcùar (i, e), ἐπίθ. ἐνισχυμένος.
përfshij, ρ. μετ. περιλαμβάνω, περιλαβαίνω, συμπεριλαμβάνω, συμπεριλαβαίνω, ἀγκαλιάζω.
përfítim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἀντίληψη, τό ἀποκύημα, ἡ ἐπινόηση, τό δημιούργημα, τό γέννημα (μέ ἀφηρημένη ἔνοια).
përfítòj, ρ. μετ. ἀποκυῶ, γεννῶ, παράγω, σχηματίζω.
përfundi, ἐπ. κάτω, e **vuri** —, τόν ἔβαλε κάτω, τόν νίκησε.
përfundím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό ἀποτέλεσμα, ἡ συνέπεια, τό συμπέρασμα, τό πόρισμα, **si** —, σάν ἀποτέλεσμα.
përfundímisht, ἐπ. ὀριστικά, τελειωτικά, τελικά.
përfundimtâr-e, ἐπίθ. τελειωτικός, τελικός, ὀριστικός, **në fazën** —e, στήν τελική φάση, **definitiv**.
përfundòj, ρ. μετ. τελειώνω, ἀποτελειώνω, λήγω, περατώνω, τερματίζω, συμπεραίνω, **ndeshja përfundoi 1 : 1**, ὁ ἀγώνας ἔληξε ἕνα-ἕνα.
përfundùar (i, e), ἐπίθ. ὀλοκληρωμένος, τελειωμένος, ἀποτελειωμένος, τερματισμένος.
përfytem, ρ. αὐτοπαθ. τσακώνομαι, ἔρχομαι στά χέρια, ἀρπάζομαι, πιάνομαι, **kacafytem**, **përleshem**.
përfytyrím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ παράσταση, ἡ ἰδέα, ἡ ἀντίληψη, ἡ φαντασία, **parafytyrim**.
përfytyròj, ρ. μετ. φαντάζομαι, ὀραματίζομαι, παρασταίνω, παριστάνω, ἀναπαριστῶ νοερά, **parafytyroj**.

përgatit, ρ. μετ. ἐτοιμάζω, παρασκευάζω, προετοιμάζω, **përgatit**, **përgatitem**, ἐτοιμάζομαι, προετοιμάζομαι, **bëhem gati**, **gatitem**, **përgatitem**.
përgatitje - përgatitja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ προετοιμασία, ἡ προπαρασκευή, ἡ ἐτοιμασία, **përgatitje**.
përgënjeshtrim - i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ διάψευση.
përgënjeshtròj, ρ. μετ. διαψεύδω.
përgëzime-t, οὐσ. θ. πληθ. τά συγχαρητήρια, οἱ εὐχές, **urime**.
përgëzòj, ρ. μετ. 1. συγχαίρω, 2. χαϊδεύω, θωπεύω, **përkëdhel**.
përgojòj, ρ. μετ. κουτσομπολεύω, **marr nëpër gojë**.
përgjëj, ρ. ἀμετ. μοιάζω, ὁμοιάζω, παρομοιάζω, **përngjaj**.
përgjak, ρ. μετ. αἱματώνω, ματώνω, **përgjakem**, αἱματώνομαι.
përgjakshëm (i) - përgjakshme (e), ἐπίθ. αἱματηρός, **luftë e** —, αἱματηρός πόλεμος.
përgjakur (i, e), ἐπίθ. αἱματωμένος.
përgjasím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ὁμοιότητα, ἡ παρομοίωση.
përgjashëm (i) - përgjashme (e), ἐπίθ. παρόμοιος, πού μοιάζει, πού προσομοιάζει, ὁμοιος.
përgjegje - përgjegja, οὐσ. θ. ἡ ἀπάντηση, **gjegje**.
përgjegjës,-e, ἐπίθ. ὑπεύθυνος, **nëpunësi** —, ὁ ὑπεύθυνος ὑπαλληλος.
përgjegjës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ ὑπεύθυνος, ὁ ὑπόλογος, — **i arësimit**, ὁ ὑπεύθυνος τῆς παιδείας.
përgjegjësi-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ εὐθύνη, ἡ ὑπευθυνότητα, **kam** —, φέρω εὐθύνη.
përgjërím-i, οὐσ. ἄρ. ὁ ὄρκος, ἡ ἐπιθυμία, τό τάξιμο.
përgjëròj, ρ. μετ. 1. ἐξορκίζω, ὀρκίζω, **përgjërohem**, ὀρκίζομαι, 2. ἐπιθυμῶ.
përgjigjem, ρ. μέσ. 1. ἀπαντῶ, ἀνταποκρίνομαι, ἀποκρίνομαι, 2. εὐδύνομαι, ὑπευδύνομαι.
përgjim-i, οὐσ. ἄρ. τό ἀφήκρασμα, ἡ κρυφακοή, τό ἀφούκρασμα, ἡ ὑποκλοπή, 2. τό παραμόνεμα.

përgjithësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή γενικότητα, ή γενίκευση, **në** —, στή γενικότητα, γενικά.
përgjithësim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή γενίκευση.
përgjithësisht, έπ. γενικά, γενικώς.
përgjithësòj, ρ. μετ. γενικεύω, — **eksperiencën e arësimitarëve më të mirë**, γενικεύω τήν πείρα τών καλύτερων εκπαιδευτικών.
përgjithmònë, έπ. για πάντα, παντοτεινά, **një herë e —**, μία για πάντα.
përgjithshëm (i) - përgjithshme (e), έπίθ. γενικός, **sekretar i —**, γενικός γραμματέας, **Γραμμ. emër i —**, όνομα προσηγορικό, κοινό όνομα.
përgjòj, ρ. μετ. 1. άφηκράζομαι, κρυφακούω, άφουκράζομαι, 2. κατασκοπεύω, παραμονεύω, ένεδρεύω, 3. έπαγρυπνώ, φυλάγοντας τόν άρρωστο, τόν νεκρό, παραφυλά(γ)ω.
përgjües-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ώτακουστής, ό άφηκραστής, ό άφουκραστής.
përgjùmur (i, e), έπίθ. νυσταλέος, νυσταγμένος, ύπναλέος.
përgjünj, ρ. μετ. γονατίζω, Μετφ. ταπεινώνω, ταπεινώ, **përgjunjem**, ταπεινώνομαι, γονατίζω, κάμπτομαι, ύποτάσσομαι, **përulem**.
përgjunjur (i, e), έπίθ. γονατισμένος, Μετφ. ταπεινωμένος.
përgjysmë, έπ. ήμισυ, στή μέση, στά δυό, μεσ(ι)ακά, μισιακά, έξ ήμισείας.
përgjysmòj, ρ. μετ. διχοτομώ, μισιακιάζω, μεσιακιάζω, μεσιάζω.
përhàp, ρ. μετ. 1. διαδίδω, διαδίνω, μεταδίδω, **mos e — këtë fjalë**, μή διαδίδεις αυτό τό λόγο, 2. σκορπίζω, **shpërndaj; era i përhapi retë**, ό άέρας σκόρπισε τά σύννεφα.
përhapës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό μεταδότης, 2. ό διαδότης, ό διαδοσίας.
përhapje-përhapja, ούσ. θ. 1. ή διάδοση, 2. ή έξάπλωση, ή επέκταση.
përhapur (i, e), έπίθ. διαδομένος.
përherë, έπ. πάντα, πάντοτε, συν-

εχώς, άδιάκοπα, **gjithnjë, ngahera, përhera**, άντθ. **kurrë**.
përhershëm (i) - përhershme (e), έπίθ. μόνιμος, διαρκής, παντοτεινός, συνεχής.
përhimë (i) - përhime (e), έπίθ. γκρίζος, σταχτύς, σταχτερός, ψαρός, τεφρόχρους.
përgjashta, έπ. έξω, **jashtë**.
përgjashtëm (i) - përgjashtëme (e), έπίθ. έξωτερικός, **forma e —e**, ή έξωτερική μορφή, άποψη.
përgjashtëm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή έξαίρεση, **s'ka rregull pa —**, δέν ύπάρχει κανόνας, χωρίς έξαίρεση, 2. ή διαγραφή, ή άπόκλειση, ή άποβολή, — **i nga shkolla**, ή άποβολή άπό τό σχολείο, — **i nga partia**, ή διαγραφή άπό τό κόμμα.
përgjashtëj, ρ. μετ. 1. άποκλείω, έξαιρώ, 2. διαγράφω, άποβάλλω, **përgjashtëhem**, 1. άποκλείομαι, έξαιρουμαι, 2. άποβάλλομαι, διαγράφομαι, — **nga partia**, διαγράφομαι άπό τό κόμμα, — **nga shkolla**, άποβάλλομαι άπό τό σχολείο.
përgjashtëuar (i, e), έπίθ. 1. έξηρημένος, άποκλεισμένος, 2. διαγραμμένος.
përgjävshëm (i) - përgjävshme (e), έπίθ. έβδομαδιαίος, βδομαδιάτικος, **revistë e —**, έβδομαδιαίο περιοδικό, **javor**.
përgjetësi-a, ούσ. θ. ή αιωνιότητα, ή αιωνιότης.
përgjetësim-i, ούσ. άρ. ή διαιώνιση.
përgjetësòj, ρ. μετ. διαιώνίζω.
përgjëtshëm (i) - përgjëtshme (e), έπίθ. αιώνιος, Νομ. **burgim i —**, ισόβια δεσμά.
përkàs, ρ. μετ. και άμετ. (**përkët**, άορ. **përkita**, **preka**, μετχ. **prekur**, **përkít**), 1. έγγίζω, θίγω, άγγίζω, ψηλαφώ, 2. άνήκω, άφορώ, **më përkët**, μου άνήκει, **i përkët atij**, άνήκει σ'αυτόν.
përkatës.-e, έπίθ. σχετικός, αντίστοιχος, άνάλογος, **në vendet —e**, στίς αντίστοιχες χώρες, θέσεις.

përkëdhél, ρ. μετ. 1. χαϊδεύω, χαϊδολογῶ, χαδολογῶ, θωπεύω, 2. κολακεύω, **ledhatòj**, **përkëdhelem**, χαϊδεύομαι.

përkëdhelës, -e, ἐπίθ. χαϊδευτικός, θωπευτικός, κολακευτικός, χαϊδιάρικος.

përkëdhelje - **përkëdhelja**, οὐσ. θ. πληθ.—, τό χάδι, τό χαϊδεύμα, τό χαδολόγημα, ἡ θωπεία, **përkëdhelí**, **dhelkë**.

përkëdhelur (i, e), ἐπίθ. 1. χαϊδεμένος, χαδεμένος, 2. κολομαθημένος.

përkëmbem, ρ. μέσ. ὀρθοπεδῶ (για νήπια), ἀναλαμβάνω (ἐπί ἀσθενείας).

përkëtéj, ἐπ. δῶθε, ἐδῶθε, πρὸς τὰ ἐδῶ, πρὸθ. — **lumit**, δῶθε ἀπὸ τό ποτάμι.

përkohësisht, ἐπ. προσωρινά, προσωρινῶς, πρόσκαιρα.

përkohshëm (i) - **përkohshme** (e), ἐπίθ. προσωρινός, πρόσκαιρος, ἐφήμερος.

përkohshme (e) - **përkohshmja** (e), οὐσ. θ. πληθ.— (të) τό περιοδικό.

përkore - **përkorja**, οὐσ. θ. ἡ ὀλιγαρχία, ἡ λιτότητα (στό φαγητό, πιοτί).

përkorë (i, e), ἐπίθ. λιτοδίαιτος, ὀλιγαρχής, λιτός, ἐγκρατής, (στό φαγητό, στό πιοτί).

përkrah, ρ. μετ. ὑποστηρίζω, βοηθῶ, Μετφ. — **një mendim**, ὑποστηρίζω μιὰ ἄποψη, σκέψη.

përkrahës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ὑποστηρικτής, ὁ ὑπερασπιστής.

përkrahje - **përkrahja**, οὐσ. θ. ἡ ὑποστήριξη, ἡ βοήθεια.

përkrenare - **përkrenarja**, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ περικεφαλαία, τό κράνος.

përkthëj, ρ. μετ. μεταφράζω.

përkthenjës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. **përkthyes**.

përkthim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ μετάφραση, 2. ἡ διγλώττιση.

përkthyes-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ὁ μεταφραστής, 2. ὁ διερμηνέας, ὁ δραγουμάνος, **përkthenjës**.

përkufizim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ ὀρισμός, ὁ προσδιορισμός.

përkufizòj, ρ. μετ. ὀρίζω, καθορίζω, προσδιορίζω, διατυπώνω ὀρισμό.

përkujdësem, ρ. μέσ. μεριμνῶ, ἐνδιαφέρομαι, φροντίζω.

përkujdësje - **përkujdësja**, οὐσ. θ. ἡ μέριμνα, ἡ φροντίδα, ἡ ἔγνοια, τό ἐνδιαφέρο.

përkujtim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀνάμνηση, ὁ γιορτασμός, ἡ ἐπετηρίδα, ἡ ἐπέτειος, ἡ τήμηση.

përkujtimòr, -e, ἐπίθ. ἀναμνηστικός, μνημονευτικός, **plakë** —e, ἀναμνηστική πλάκα.

përkujtòj, ρ. μετ. μνημονεύω, τιμῶ τή μνήμη, ἀναφέρω, ἀναπολῶ.

përkul, ρ. μετ. λυγίζω, κυρτώνω, κάμπτω, **përkulem**, λυγιέμαι, λυγίζω, κάμπτομαι, Μετφ. s'përkulem, δέν λυγίζω, δέν ταπεινώνομαι, μένω ἀλύγιστος, ἄκαμπτος.

përkulje - **përkulja**, οὐσ. θ. ἡ κάμψη, τό λύγισμα, Μετφ. ἡ ὑπόκλιση.

përkulshëm (i) - **përkulshme** (e), ἐπίθ. εὐκαμπτος, εὐλύγιστος, λυγιστός.

përkulur (i, e), ἐπίθ. λυγισμένος, σκυφτός.

përkùndrazi, ἐπ. ἀντίθετα, ἀντιθέτως.

përlàj, ρ. μετ. διαρπάζω, ἀρπάζω, σαρώνω, ἀφανίζω, καταβροχθίζω, **përlahem me**, τσακώνομαι.

përlëshem (me), ρ. αὐτοπ. τσακώνομαι, συγκρούομαι.

përlëshje - **përlëshja**, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ τσακωμός, ἡ συμπλοκή, ἡ σύγκρουση, ἡ πάλη, τό μάλωμα, τό τσάκωμα.

përlíast (i, e), ἐπίθ. βλογοιοκομμένος, τρυποβλογιάρης, εὐλογιάρης.

përlotur (i, e), ἐπίθ. δακρυσμένος, μέ δακρυσμένα μάτια.

përlýej, ρ. μετ. σπιλώνω, κηλιδώνω, λερώνω, μουντζουρώνω, **përlýhem**, λερώνομαι.

përlýer (i, e), ἐπίθ. Μετφ. κηλιδωμένος, λεκιασμένος, λερωμένος, μπερδεμένος, σπιλωμένος, στιγματισμένος.

përmallim-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. —ε, ἡ συγκίνηση, ἡ νοσταλγία, ὁ πόνος, ὁ πόθος.

përmallohem, ρ. μέσ. νοσταλγῶ, συγκινοῦμαι, **mallëngjehem**.

përmallshëm (i) - përmallshme (e), ἐπίθ. νοσταλγικός, συγκινητικός, ποθητός.

përmasë-a, ούσ. θ. πλ η θ. —α, ἡ διάσταση, **dimension**.

përmbaj, ρ. μετ. 1. συγκρατῶ, ἐμποδίζω, σταματῶ, χαλιναγωγῶ, — **kalin**, συγκρατῶ, σταματῶ τὸ ἄλογο, — **veten**, συγκρατῶ τὸν ἑαυτό μου, 2. **përmban**, περιέχει, **përmbahem**, συγκρατοῦμαι, συγκρατιέμαι.

përmbajtje - përmbytja ούσ. θ. 1. τὸ περιεχόμενο, **forma dhe përmbytja**, ἡ μορφή καὶ τὸ περιεχόμενο, 2. τὸ θέμα (βιβλίου), **brendia**.

përmbajtur (i, e), ἐπίθ. ἐγκρατής, μετριοπαθής, συγκρατημένος, **njeri i** —, συγκρατημένος ἄνθρωπος.

përmbarim-i, ούσ. ἄρ. Νομ. **zyra e** —**it**, ἐκτελεστικὸ γραφεῖο δικαστικῶν ἀποφάσεων.

përmbarues-i, ούσ. ἄρ. Νομ. ὁ ἐκτελεστής (δικαστικῶν ἀποφάσεων).

përmbi, πρόθ. ἐπί, πάνω, (ἐ)πάνω, — **ujë**, πάνω ἀπὸ τὸ νερό.

përmbledh, ρ. μετ. συμμαζεύω, μαζεύω, συλλέγω, συγκεφαλαιώνω, συγκεντρώνω, συνοψίζω, **përmblihdhem**, συγκρατῶ τὸν ἑαυτό μου, συγκρατιέμαι, συμμαζεύομαι.

përmbledhës,-e, ἐπίθ. 1. περιληπτικός, συνοπτικός, **raport** —, περιληπτική, σύντομη ἔκθεση, 2. Γραμμ. **emër** —, περιληπτικὸ ὄνομα, **kolektiv**.

përmbledhje - përmblëdhja, ούσ. θ. πλ η θ. —, 1. ἡ περίληψη, ἡ συνοψη, ἡ σύντομη ἔκθεση, ἡ συγκεφαλαιώση, 2. ἡ συλλογή, ἡ ἀνθολογία, — **këngësh**, συλλογὴ τραγουδιῶν.

përmbledhur (i, e), ἐπίθ. 1. σύντομος, συνοπτικός, 2. συμμαζε(υ)μένος.

përmbush, ρ. μετ. ἐκπληρῶ, ἐκπληρώνω, ἐχτελῶ, — **detyrën**, ἐχτελῶ τὸ καθήκον, — **porosinë**, ἐκπληρώνω τὴν παραγγελία.

përmbushje - përmbyshja, ούσ. θ. ἡ ἐκπλήρωση, ἡ πραγματοποίηση.

përmbys, ρ. μετ. ἀνατρέπω, μπrouμυτίζω, ἀναποδογυρίζω, **përmbyssem**, ἀνατρέπομαι, ἀναποδογυρίζομαι.

përmbys, ἐπ. μπρούμυτα, πρηνηδόν, **kthëj** —, γυρίζω τὰ μπρούμυτα, ἀναποδογυρίζω, **bie** —, πέφτω τὰ μπρούμυτα, πρηνηδόν.

përmbysës-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. —, ὁ καταλυτής, ὁ ἀντροπεύς.

përmbysje-përmbyshja, ούσ. θ. 1. ἡ ἀνατροπή, τὸ ἀναποδογύρισμα, 2. ἡ κατάλυση.

përmbysur (i, e), ἐπίθ. ἀναποδογυρισμένος, πεσμένος.

përmbýt, ρ. μετ. πλημμυρίζω, κατακλύζω, **vërshon (lum i)**.

përmbytje-përmbyshja, ούσ. θ. πλ η θ. —, 1. ὁ κατακλυσιμὸς (τοῦ Νῶε), 2. ἡ πλημμύρα (νερῶν).

përmbytur (i, e), ἐπίθ. πλημμυρισμένος.

përmënd, ρ. μετ. ἀναφέρω, φέρνω στό νοῦ, στή μνήμη, μνημονεύω.

përmendore - përmendorja, ούσ. θ. πλ η θ. —, τὸ μνημεῖο, ὁ ἀνδριάντας, **monument**.

përmëndsh, ἐπ. ἀπ'ἔξω, ἀποστήθιση, **e mësoj** —, τὸ μαθαίνω ἀποστήθιση, **e di** —, τὸ ξέρω ἀποστήθιση, τὸ ξέρω ἀπ'ἔξω.

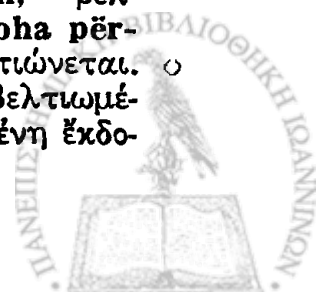
përmëndur (i, e), ἐπίθ. διάσημος, πασίγνωστος, ἐπιφανής, φημισμένος, ὀνομαστός, ξακουστός.

përmës, ἐπ. καὶ πρόθ. διὰ μέσου, μέσα ἀπὸ.

përmirësím-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. —ε, ἡ καλυτέρευση, ἡ βελτίωση, — **i dukshëm**, αἰσθητὴ βελτίωση.

përmirësòj, ρ. μετ. καλυτερεύω, βελτιώνω, **përmirësohem**, βελτιώνομαι, καλυτερεύω, **koha përmirësohet**, ὁ καιρὸς βελτιώνεται.

përmirësuar (i, e), ἐπίθ. βελτιωμένος, **botim i** —, βελτιωμένη ἔκδοση.

përmjerr, ρ. ἀμετ. καί μετ. κατουρῶ, οὐρῶ, **përmirem**, κατουριέμαι, κατουριοῦμαι.

përmjerrur (i, e), ἐπίθ. κατουρημένος, **i përmjerrë**.

përmortshëm (i) - përmortshme (e), ἐπίθ. ἐπικήδειος, νεκρικός, **fjalim i —**, ἐπικήδειος λόγος.

përmùajshëm (i) - përmùajshme (e), ἐπίθ. μηνιαῖος, μηνιατικός.

përnâr-i, οὐσ. ἄρ. π λ η θ. —**ë**, Βοτ. (*Quercus coccifera*) δρῦς ἢ κοκκοφόρος, κοιν. τό πουρνάρι.

përnatë, ἐπ. κάθε νύχτα, **çdo natë**.

përnâtshëm (i) - përnâtshme (e), ἐπίθ. πού συμβαίνει κάθε νύχτα, νυχτερινός, **i çdo nate**.

përndâj, ρ. μετ. διασκορπίζω, σκορπίζω, **përdâj**.

përndryshe, ἐπ. διαφορετικά, ἀλλοιῶτα, ἀλλοιῶς, ἄλλως, **ndryshe**.

përngjâj, ρ. ἀμετ. ὁμοιάζω, μοιάζω, παρομοιάζω, **përgjaj**.

përngjashëm (i) - përngjâshme (e), ἐπίθ. παρόμοιος, ὅμοιος, πού μοιάζει.

përngjitur (i, e), ἐπίθ. Γραμμ. σύνδετος, **fjalë e —**, σύνδετη λέξη.

përnjëherësh, ἐπ. μονομιᾶς, ἀμέσως, παρευθῶς, στή στιγμή, ξάφνου, ξαφνικά, **u ngre —**, σηκώθηκε ἀμέσως, **përnjëherë**.

përnjëhershëm (i) - përnjëhershme (e), ἐπίθ. ἄμεσος, αἰφνίδιος.

përpâk, ἐπ. παρ'ὄλλο, μόλις, παρὰ τρίχα.

përpâra, ἐπ. μπροστά, ἐμπρός! πρόθ. πρό, — **nisjes**, πρό τῆς ἀναχώρησης.

përpârim-i, οὐσ. ἄρ. π λ η θ. —**e**, 1. ἡ πρόδος, 2. Στρατ. ἡ προέλαση, τό προχώρημα.

përpârimtâr,-e, ἐπίθ. προοδευτικός, φιλοπρόδος, **njerëzimi —**, ἡ προοδευτική ἀνθρωπότητα, **progresist**.

përnârje - përpârja, οὐσ. θ. π λ η θ.—, ἡ ποδιά, ἡ μπροστέλλα, ἡ ἐμπροσθέλλα.

përpârmë (i) - përpârme (e), ἐπίθ. μπροστινός, ἐμπρόσδιος, Γραμμ. προτακτικός, προταχτι-

κός, προτασσόμενος, **nyje e —**, προταχτικό ἄρθρο, **nyje të —e**, προταχτικά ἄρθρα.

përpâròj, ρ. ἀμετ. 1. προχωρῶ, προελαύνω, 2. προοδεύω, **vete mbarë**.

përpârse - përpârsja, οὐσ. θ. π λ η θ.—, βλ. **përpârje**.

përpârshëm (i) - përpârshme (e), ἐπίθ. προγενέστερος, προηγούμενος, Γραμμ. **e ardhme e përpârshme**, ὁ συντελεσμένος μέλλοντας.

përpârûar (i, e), ἐπίθ. προοδευμένος, ἀνεπτυγμένος, πρωτοπόρος, προηγμένος, **teknikë e —**, ἡ πρωτοπόρα τεχνική.

përpëlitem, ρ. μέσ. σπαρταρῶ, σφαδάζω, συστρέφομαι, χτυπιέμαι.

përpëlitje - përpëlitja, οὐσ. θ. τό σπαρτάρισμα, ὁ σφαδασμός, ὁ σπασμός.

përpîj, ρ. μετ. 1. καταπίνω, καταβροχθίζω, 2. ἀπορροφῶ.

përpikët (i, e), ἐπίθ. ἀκριβής, **i përpiktë**.

përpikmëri-a, οὐσ. θ. ἡ ἀκρίβεια.

përpiktë (i, e), ἐπίθ. βλ. **i përpikët**.

përpilim-i, οὐσ. ἄρ. π λ η θ.—**e**, ἡ σύνταξη, ἡ σύνθεση, ἡ ἐκπόνηση.

përpilòj, ρ. μετ. συνδέτω, συντάσσω, ἐκπονῶ, συγγράφω, — **një fjalor**, συντάσσω λεξικό, — **një shkresë**, συντάσσω ἔγγραφο.

përpjék, ρ. μετ. (ἄόρ. **përpjéq**, μετχ. **përpjékur**), συγκρούω, χτυπῶ, σκουντῶ, **përpjéqem**, 1. συγκρούομαι, **u përpjéqën dy trenat**, συγκρούσθηκαν τά δύο τραῖνα, 2. προσπαθῶ, κάνω τό πᾶν, φροντίζω.

përpjékje - përpjékja, οὐσ. θ. π λ η θ.—, 1. ἡ σύγκρουση, 2. ἡ προσπάθεια, —**t**, οἱ προσπάθειες.

përpjesëtim-i, οὐσ. ἄρ. π λ η θ.—**e**, 1. ἡ ἀναλογία, ἡ συμμετρία, ἡ διάσταση, —**e të mëdha**, μεγάλες διαστάσεις, 2. Μαθ. ἡ ἀναλογία, **proporcion**.

përpjësshëm (i) - përpjësshme (e), ἐπίθ. Μαθ. ἀνάλογος.

përprjetë, έπ. πρόσ τά πάνω, άνηφορικά, έπάνω, (ά)πάνω, άνήφορα.

përprjetë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό άνήφορος, ή άνηφορία, ή άνηφόρα, τό άνηφόρι.

përplàs, ρ. μετ. 1. χτυπῶ καταγής, συγκρούω, 2. χτυπῶ, κρούω, — **duart**, χτυπῶ παλαμάκια, χειροκροτῶ, Μετφ. **ja** —a, τοῦ τό είπα άνοιχτά, **përplasem**, συγκρούομαι, **u përplas në mur**, χτύπησε στόν τοίχο.

përplòt, έπ. γεμάτα, **plot e** —, ξεχειλα.

përròs, έπ. βλ. **përvesç**.

përròsh, έπ. κάτω, ύποκάτω, ύπό, **poshtë**, **tatëprjetë**.

përrpunim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έπεξεργασία, ή κατεργασία.

përrpunòj, ρ. μετ. έπεξεργάζομαι, κατεργάζομαι, — **lëndët e para**, έπεξεργάζομαι τίς πρώτες ύλες.

përrpunuar (i, e), έπίθ. έπεξεργασμένος, κατεργασμένος.

përrputhet, ρ. μέσ. έφαρμόζει, ταιριάζει, ταυτίζεται, συνταυτίζεται.

përrpùthje - përrpùthja, ούσ. θ. ή έφαρμογή, ή προσαρμογή, ή ταύτιση, **në — me...**, σύμφωνα μέ... σέ συνταύτιση μέ..

përrqafim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό άγκάλιασμα, ό έναγκαλισμός.

përrqafòj, ρ. μετ. άγκαλιάζω, **përrqafohem**, άγκαλιάζομαι.

përrqafuar (i, e), έπίθ. άγκαλιαστός, άγκαλιασμένος, ένηγκαλισμένος.

përrqark, έπ. περίξ, τριγύρω, γύρω, όλόγυρα.

përrqësh, ρ. μετ. περιγελῶ, κοροϊδεύω, περιπαίζω, έμπαίζω, (μιμούμενος κάποιον), χλευάζω, είρωνεύομαι, **tall**.

përrqëshje - përrqëshja, ούσ. θ. ό έμπαιγμός, τό κοροϊδεμα, ή είρωνεία, **tallje**.

përrqethet (më), ρ. μέσ. άνατριχιάζω, **më — shtati**, μου άνατριχιάζει τό κορμί, **më ngjethet shtati**.

përrqëndrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή συγκέντρωση, **fushë —i**, τό στρατόπεδο συγκέντρωσης.

përrqëndròj, ρ. μετ. συγκεντρώνω.

përrqindje - përrqindja ούσ. θ. πληθ.—, τό ποσοστό επί τοίς εκατόν, τό ποσοστό, Μαθ. ό τόκος, επί τοίς εκατόν.

përrsë, έπ. γιατί; — **nuk erdhe?** γιατί δέν ήρθες;

përrsëri, έπ. ξανά, πάλιν, εκ νέου, **prapë**.

përrsërit, ρ. μετ. έπαναλαμβάνω, έπαναλαβαίνω.

përrsëritje - përrsëritja, ούσ. θ. πληθ.—, ή έπανάληψη.

përrsipër, έπ. έπάνω, επί, **marr** —, άναλαμβάνω.

përrsosur (i, e), έπίθ. τέλειος, ύπέροχος, έξοχος.

përrsosuri-a, ούσ. θ. ή τελειότητα, ή έντέλεια.

përrshësh-i, ούσ. άρ. ψωμί τριμμένο μέ γάλα, γιαούρτι, κοιν. θρήψα, ή τριφταριά, ή τρίψα, ή τριψάνα.

përrshësh, ρ. μετ. τρίβω μικρά κομματάκια ψωμί μέ γάλα, τρίβω, κομματιάζω.

përrshëndët, ρ. μετ. χαιρετῶ, χαιρετίζω, προσφωνῶ, **përrshëndetem**, χαιρετιούμαι, χαιρετίζομαι, χαιρετιέμαι, **përrshëndoshem**.

përrshëndëtje - përrshëndëtja, ούσ. θ. πληθ.—, ό χαιρετισμός, ή προσφωνήση, πληθ.—, τά χαιρετίσματα.

përrshitem, ρ. μέσ. ξεπουλιέμαι, **u shita e u përrshita**, τά πούλησα όλα.

përrshkòj, ρ. μετ. 1. περνῶ, διαπερνῶ, διατρυπῶ, διέρχομαι, 2. ξεπλένω (τά ροῦχα), 3. τσιατίζω.

përrshkoq, ρ. μετ. διασκορπίζω, σκορπίζω, **shpërndaj**, **përrhap**.

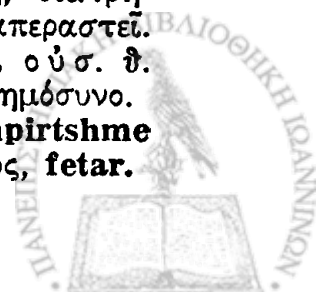
përrshkrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή περιγραφή, ή αφήγηση, ή έξίστόρηση.

përrshkrùaj, ρ. μετ. 1. περιγράφω, έξιστορῶ, 2. Μαθ. διαγράφω.

përrshkùeshëm (i) - përrshkùeshme (e), έπίθ. διαπεραστός, διατηρητός, πού μπορεϊ νά διαπεραστεί.

përrshpirtje - përrshpirtja, ούσ. θ. πληθ.—, εκκλ. τό μνημόσυνο.

përrshpirtshëm (i) - përrshpirtshme (e), έπίθ. θρησκόληπτος, **fetar**.

përshtát, ρ. με τ. προσαρμόζω, ταιριάζω, ανταποκρίνομαι, έναρμονίζω, **përshtatem**, προσαρμόζομαι, συμμορφώνομαι.

përshtátje - përshtátja ούσ. θ. ή προσαρμογή, ή έναρμόνιση, ή ανταπόκριση, ή συμμόρφωση.

përshtátshëm (i) - përshtátshme (e), επίθ. κατάλληλος, **casti i —**, ή κατάλληλη στιγμή, **njeri i —**, κατάλληλος άνθρωπος, **kohë e —e**, κατάλληλος καιρός.

përshtypje - përshtypja, ούσ. θ. πληθ.—, ή έντύπωση, **kam —n se ...**, έχω τήν έντύπωση ότι...

përtác,-e, επίθ. όκνός, όκνηρός, νωθρός, τεμπέλης, τεμπελόσκυλο, **dembel**.

përtáci-a, ούσ. θ. ή όκνηριά, ή νωθρότητα, ή βαρεμάρα, ή κομάρα, ή τεμπελιά, **përtesë**.

përtéj, έπ. εκείθεν, πέραν, πέρα, από κείθε, προς τήν άλλη πλευρά, έναντι, **andej, tej, matanë**.

përtéjmë (i) - përtéjme (e), επίθ. ό έναντι, ό απέναντι, ό από κείθε, ό εκείθεν, ό αντικρυνός, **nga ana e —e**, από τήν απέναντι πλευρά.

përtesë-a, ούσ. θ. ή βαρεμάρα, ή όκνηριά, ή τεμπελιά, ή νωθρότητα, **pritesë, përtáci**.

përtërij, ρ. με τ. άνανεώνω, **përtërihem**, άνανεούμαι, ξανανιώνω.

përtím-i, ούσ. άρ. ή τεμπελιά, ή όκνηριά, **përtesë, pritesë**.

përtòj, ρ. ά με τ. τεμπελιάζω, όκνεύω, όκνώ, βαριέμαι.

përtùar (i, e), επίθ. όκνηρός, τεμπέλης, **përtac, dembel**.

përtýp, ρ. με τ. μασώ (κάτι μέ τά δόντια), άναμασώ, μηρυκώμαι, μηρυκιέμαι, μηρυκάζω, Μετφ. **i —i fjalët**, τά μάσησε τά λόγια, ρ. μέ σ. **përtypem**, μασουλίζω, μασώ συνέχεια, άναμασοῦμαι.

përtypës-it, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά μηρυκαστικά (ζῷα).

përtýpje - përtýpja, ούσ. θ. τό μάσημα, τό μασούλημα, τό μασούλισμα, τό ξαναμάσημα, ό μηρυκασμός, **të përtypurit**.

përthàj, ρ. με τ. κλείνω, έπουλώνω

(πληγή), ξηραίνω, **përthahem**, έπουλούμαι, έπουλώνομαι, ξηραίνομαι, **u përthanë puçrrat**, ξηράθηκαν τά σπυριά, **u përtha toka**, στέγνωσε, ξηράθηκε ή γή, **u përthanë degët**, ξηράθηκαν τά κλαριά.

përthýej, ρ. με τ. 1. διπλώνω, 2. άντανακλώ, διαθλώ, **përthyhem**, Φυσ. **përthyhet drita**, άνακλάται, διαθλάται τό φώς.

përthýer-it (të), ούσ. ούδ. Φυσ. ή άνάκλαση, ή διάθλαση, **të përthyerit e dritës**, ή άνάκλαση, ή διάθλαση του φωτός.

përrul, ρ. με τ. ταπεινώνω, έξευτερίζω, **përulem**, ταπεινώνομαι, ύποκύπτω, **mos ju përrul njeriu**, μή ύποκύπτεις σε κανέναν.

përrulësi-a, ούσ. θ. ή ταπεινότητα, ή ταπεινοφροσύνη, **të përrulurit**.

përrulje-përrulja, ούσ. θ. ή ταπεινώση, ή ύποταγή, ό έξευτελισμός.

përrulur (i, e), επίθ. ταπεινός, ό ταπεινόφρονας, μετριόφρονας, ύπάκουος.

përrunj, ρ. με τ. βλ. **përrul**.

përrunjësi-a, ούσ. θ. ή ταπεινότητα, ή ταπεινοφροσύνη, **me —**, μέ ταπεινότητα, μέ σεβασμό.

përrunjët (i, e), επίθ. ταπεινός, ταπεινόφρονας, ταπεινόφρων, μετριόφρονας, ύπάκουος.

përrvájshëm (i) - përrvájshme (e), επίθ. λυπημένος, θρηνώδης, πένθιμος, θλιμμένος, περίλυπος, έλεγειακός.

përrvájtim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό μοιρολόγι, ό θρήνος.

përrvéç, πρόθ. έκτός, έχτός, — **teje**, έκτός από σένα.

përrveçëm (i) - përrveçme (e), επίθ. Γραμμ. **emër i —**, κύριο όνομα, π.χ. Πέτρος, Δρόπολη κλπ.

përrvésh, ρ. με τ. άνασκουμπώνω, **përrvishem**, άνασκουμπώνομαι, άνασκουμπώνω τά χέρια, **përrvesh duart, Hërët**.

përrveshur (i, e), επίθ. άνασκουμπωμένος.

përvetësim-i, ούσ. άρ. 1. ή άφομοίωση, ή οικειοποίηση, —**i i tek-**

nikës, ή άφομοίωση τής τεχνικής, 2. ή ίδιοποίηση, ό σφετερισμός.

përvetësòj, ρ. μετ. 1. άφομοιώνω, ίδιοποιώ, οίκειοποιούμαι, 2. ίδιοποιούμαι, σφετερίζομαι.

përvetësuar (i, e), έπίθ. 1. ίδιοποιημένος, άφομοιωμένος, 2. σφετερισμένος.

përvetòj, ρ. μετ. Νομ. σφετερίζομαι, ίδιοποιούμαι.

përvëlòj, ρ. μετ. ζεματάω, ζεματίζω, ζεματώ, καίω (μέχουχλαστό νερό), ρ. άμετ. καίει, **përvëlon dielli**, καίει, ζεματάει ό ήλιος, Μετφ. **më përvëloi zemrën, shpirtin**, μούκαψε τήν καρδιά, τήν ψυχή.

përvëlùar (i, e), έπίθ. ζεματισμένος, καμένος, ζεματιστός, καυτός.

përvirem, ρ. μέσ. κλίνω, βατζίζω, **përviret barra**, βατζίζει τό φόρτωμα.

përvitshëm (i) - **përvitshme** (e), έπίθ. έτήσιος, χρονιάτικος.

përvjël, ρ. μετ. βλ. **përvesh**.

përvjetòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ε, ή έπέτειος, ή έπετηρίδα, τό Ιωβηλαίο.

përvojë-a, ούσ. θ. ή πείρα, ή έμπειρία, **eksperiencë**.

përvnùajtur (i, e), έπίθ. έμπειρος, παιδευμένος, δοκιμασμένος, ψημένος.

përzemërsi-a, ούσ. θ. ή έγκαρδιότητα.

përzemërsisht, έπ. έγκάρδια, όλόκαρδα, έγκαρδίως.

përzemërt (i, e), έπίθ. έγκάρδιος, **pritje e** —, έγκάρδια ύποδοχή.

përzë, ρ. μετ. διώχνω, βγάζω έξω, αποβάλλω, — **nga shtëpia**, διώχνω άπό τό σπίτι, **dëboj**.

përzënë (i, e), έπίθ. διωγμένος, άποδιωγμένος.

përziej, ρ. μετ. άνακατώνω, άναμιγνύω, μπερδεύω, **përzihem**, άνακατώνομαι, άναμιγνύομαι, μπερδεύομαι, συναναστρέφομαι, κάνω συντροφιά, Μετφ. **më përzihet**, μούρχεται νά ξεράσω, **u përzie moti**, χάλασε ό καιρός.

përzishëm (i) - **përzishme** (e), έπίθ. πένθιμος, λυπημένος, **i përzitur**.

përzjërje - **përzjërja**, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό άνακάτωμα, ή άνάμιξη, 2. τό μίγμα, 3. ή άνακατωσούρα, ή άνακατωσιά, ή σύγχυση.

përrallë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό μύθος, τό παραμύδι.

përrallëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό παραμυδάκι, ό μύθος, **përrallë**.

përrallis, ρ. άμετ. βλ. **përrallos**.

përrallòr,-e, έπίθ. παραμυθένιος, μυθικός, μυθώδης, μυθολογικός.

përrallòs, ρ. μετ. και άμετ. φλυαρῶ, μωρολογῶ, **përrallosem**, λέγω παραμύδια, φλυαρῶ.

përrëth, έπ. γύρω, όλόγυρα, τριγύρω, **përqark**.

përrua-përròi, ούσ. άρ. πληθ. **përrënj**, 1. ό χείμαρρος, τό ρυάκι, 2. ό λάκκος (πού άνοίγει τό ρυάκι, ό χείμαρρος).

pësim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό πάθημα, —**et bëhen mësimë**, τά παθήματα γίνονται μαθήματα.

pësòj, ρ. άμετ. και μετ. παθαίνω, μου συμβαίνει κάτι, **pësòi disfatë**, έπαθε πανωλεθρία.

pësòr,-e, έπίθ. Γραμμ. παθητικός, **folje** —e, παθητικό ρήμα, **trajtë** —e, παθητική φωνή (ρήματος).

pëshpërit, ρ. μετ. και άμετ. ψιδυρίζω, **pëshpëritet**, ψιδυρίζεται, διαδίδεται, λέγεται.

pëshpëritje - **pëshpëritja**, ούσ. θ. πληθ.—, τό ψιδύρισμα, ό ψιδυρρός, ό ψιδυρισμός, ή διάδοση.

pështët, ρ. μετ. βλ. **mbështët**.

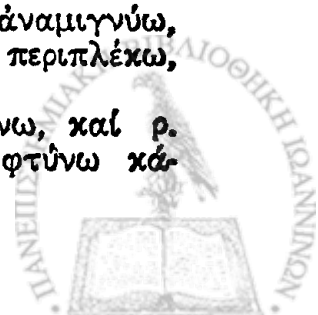
pështirë (i, e), έπίθ. βλ. **i neve-ritshëm**.

pështjëll, ρ. μετ. (άόρ. **pështolla**, προστχ. **pështilli**, μετχ. **pështjellë**), βλ. **mbështjell**.

pështjëllim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άνάμιξη, ή σύγχυση, τό μπέρδεμα, **trazirë, trazim, ngatërresë, rrëmujë**.

pështjellòj, ρ. μετ. άναμιγνύω, συγχέω, μπερδεύω, περιπλέκω, **përziej, ngatërroj**.

pështýj, ρ. άμετ. φτύνω, και ρ. μετ. — **një njeri**, φτύνω κάποιον.

pështymë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό σάλιο, τό φτύ(σ)μα.
pi, ρ. μετ. 1. πίνω, — **ujë, çaj**, πίνω νερό, τσάι, 2. καπνίζω, — **duhan**, καπνίζω, 3. ρουφῶ, Μετφ. καταπίνω, **të piu e zeza**, τήν ἔπαδες, **pihem**, μεθῶ, **dehem**.
pianéc-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—a, —ë, ὁ μέδυσος, ὁ μεθύστακας, ὁ μπεκρής, **pianik**.
pianíst-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ πιανίστας, ὁ κλειδοκυμβαλιστής.
piáno-ja, ούσ. θ. πληθ.—, Μουσ. τό πιάνο, τό κλειδοκύμβαλο.
piavicë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **shushunjë**.
pickím-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, τό τσίμπημα, τό κέντρισμα.
pickòj, ρ. μετ. 1. τσιμπῶ 2. κεντρίζω, κεντῶ, ἀγκυλώνω, τσιμπῶ (μέ τό κεντρί).
pickùar(i, e), ἐπίθ. τσιμπημένος.
pedestál-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, τό βάθρο.
pigmént-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, Βιολ. ἡ χρωστική τοῦ δέρματος (οὐσία).
píj, ρ. μετ. μουδιάζω, **mpij, pihem**, μουδιάζω, **m'u rinë këmbët**, μοῦ μουδιάσαν τά πόδια, **mpíj, mpíhem**.
pije-pija, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό πιετό, τό ποτό, — **freskuese**, ἀναψυκτικά, δροσιστικά ποτά, — **alkoolike**, οἰνοπνευματώδη ποτά, 2. τό μεθύσι, **pija është e keqe**, τό μεθύσι εἶναι κακό.
píjeshitës-i, ούσ. ἄρ. ὁ ποτοπώλης, ὁ οἰνοπώλης, ὁ κάπηλος.
pijetore - pijetòrja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ποτοπωλεῖο, τό κρασοπουλεῖο, τό μπάρ.
píjshëm (i) - píjshme (e), ἐπίθ. πόσιμος.
pik-u, ούσ. ἄρ. Ζωολ. βλ. **pik-thi**.
pik, ρ. μετ. πικραίνω, **hidhëroj, pikëlloj, ç'më —u në zemër**, μέ πίκρανε στήν καρδιά, **pikem**, πικραίνομαι, λυπιέμαι, λυπούμαι, **njeri i pikur**, πικραμένος ἄνθρωπος.

pikalàsh,-e, ἐπίθ. πεκνιάρης, ὁ φακιδιάρης, **pikalosh**.
pikalòsh,-e, ἐπίθ. διάστικτος, πλουμιστός, (ζῶα, πτηνά), **pikalash**.
pikàs, ρ. μετ. (ἄόρ. **pikasa**), μαντεύω, εἰκάζω, πετυχαίνω, ρ. ἄμετ. **dallohem**.
pikë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ σταγόνα, ἡ σταλαγματιά, ἡ στάλα, 2. Ἴατρ. ἡ ἀποπληξία, (ἡμιπληγία), — **e diellit**, ἡ ἥλιαση, 3. τά στίγματα, **shami me pika**, μαντήλι μέ στίγματα, 4. Γραμμ. ἡ τελεία (σημεῖο στίξης), ἡ στιγμή, **dy pika**, δύο στιγμές (τελεῖες), **pikë-presë**, ἄνω τελεία, **pikëpyetje**, ἐρωτηματικό, **pikëçuditëse**, θαυμαστικό, 5. Γεωμ. τό σημεῖο, 6. — **strategjike**, στρατηγικό σημεῖο, 7. Γεωγρ. — **at kardinale**, τά σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα ἢ κύρια ἢ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα, Μετφ. — **për** —, ἀκριβῶς, λεπτομερειακά.
pikëçuditëse - pikëçuditësja, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τό θαυμαστικό (!).
pikëlore - pikëlorja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. Ζωολ. (*Salamanca maculata*) ἡ σαλαμάνδα ἡ κηλιδωτή, 2. εἶδος ἄσπρου σταφυλιοῦ μέ στίγματα.
pikëllùar (i, e), ἐπίθ. βλ. **pikalosh**.
pikëllím-i, ούσ. ἄρ. ἡ θλίψη, ἡ πίκρα, ἡ κατήφεια.
pikëllòj, ρ. μετ. πικραίνω, λυπῶ, θλίβω, προκαλῶ λύπη, **pikëllòhem**, θλίβομαι, λυπούμαι, πικραίνομαι.
pikëllùar (i, e), ἐπίθ. πικραμένος, θλιμμένος, λυπημένος, στενοχωρημένος.
pikëmbërritje - pikëmbërrítja, ούσ. θ. πληθ.—, τό τέρμα.
pikëmbështetje - pikëmbështétja, ούσ. θ. πληθ.—, τό σημεῖο στήριξης, τό ὑποστήριγμα, τό στήριγμα, τό ἔρισμα, ἀντέρεισμα.
pikënisje - pikënisja, ούσ. θ. ἡ ἀφετηρία.
pikëpàmje - pikëpàmja, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ ἀποψη, ἡ γνώμη,

—et politike, οἱ πολιτικές ἀντιλήψεις.
pikërpjekje - pikërpjekja, οὐσ. θ. ἡ συνέντευξη, τὸ ραντεβού.
pikëpresë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Γραμμ. ἡ ἄνω τελεία (;).
pikëpyetje - pikëpyëtja, οὐσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τὸ ἐρωτηματικό (?).
pikërisht, ἐπ. ἀκριβῶς.
pikësëpari, ἐπ. πρῶτα — πρῶτα, ἐν πρώτοις, κατὰ πρῶτο λόγο, πρῶτιστα.
pikësím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ στίξη, **shenjat e —it**, τὰ σημεῖα στίξης.
pikësýnim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ στόχος, ὁ ἀντικειμενικός σκοπός, ὁ σκοπός.
pikët (i, e), ἐπίθ. βλ. **i hidhëruar, i idhët**.
piknik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ πίκ-νίκ, ἐξοχικός περίπατος, ἡ ἐκδρομὴ.
pikòj, ρ. μετ. στάζω, σταλάζω, καὶ ρ. ἀμετ. **pikon shtëpia**, στάζει τὸ σπίτι, **më pikojnë djersët**, μοῦ στάζει ὁ ἰδρώτας.
pikòj, ρ. μετ. πικραίνω, θλίβω, **pikëlloj, helmoj, kjo ngjarje më pikoi në zemër**, αὐτὸ τὸ γεγονός μέ πίκρανε στὴν καρδιά.
piks-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Buxus sempervirens*) ὁ πύξος, τὸ πυξάρι, τὸ τσιμισίρι, **bush**.
piks, ρ. μετ. πήζω, **pikset**, πήζει, πηγεί, συμπυκνοῦται.
piksur (i, e), ἐπίθ. πηγμένος, συμπυκνωμένος.
piktòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ζωγράφος.
piktorésk,-e, ἐπίθ. γραφικός, **vënd —**, γραφικό τοπεῖο.
pikturë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ ζωγραφικὴ, 2. ἡ ζωγραφιὰ, ἡ εἰκόνα, ὁ γραφικός πίνακας, ἔργο ζωγραφικῆς, τὸ ταμπλώ.
pikturòj, ρ. μετ. ζωγραφίζω.
pikturuar (i, e), ἐπίθ. ζωγραφισμένος, ζωγραφιστός.
pikth-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Picus maior*) ὁ δρυοκόλαπτης, κοιν. τσικλιτάρα ἢ δενδροφάγος ἢ πελεκάνος καὶ

δρυοκόπος καὶ δενδροκόπος, **pik, qukapik**.
pilaf-i, οὐσ. ἄρ. τὸ πιλάφι.
pilë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Φυσ. ἡ ἠλεκτρικὴ στήλη, —a e **Vol-tës**, ἡ βολταϊκὴ στήλη, ἡ ἠλεκτρικὴ στήλη.
pilivesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Libellula vulgata*) ἡ λιβελλούλη.
pilòt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἀεροπόρος, ὁ πλοηγός, ὁ πιλότος, ὁ ὁδηγός ἀεροσκάφους.
pilotuar-(i, e), ἐπίθ. ὁδηγούμενος, χειριζόμενος, πλοηγούμενος.
pingròng-u, οὐσ. ἄρ. Ἀθλητ. ἡ ἐπιτραπέζια ἀντισφαίριση, τὸ πίνγκ-πόνγκ, τὸ πίνγκ-πόγκ.
pinguin-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ζωολ. (*Alca impennis*) ἄλκα ἢ ἄκκη ἢ ἄπτερος ἢ βόρειος πιγγουῖνος, ὁ πιγγουῖνος.
pingùl, ἐπ. κάθετα, καδέτως, **vertikalisht**.
pingule-pingùlja, οὐσ. θ. πληθ.—, Γεωμ. ἡ κάθετος. **perpendikulare**.
pingultë (i, e), ἐπίθ. Γεωμ. κάθετος, **vijë e —**, ἡ κάθετος γραμμὴ.
pinjoll-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **pinjollë**, τὸ βλαστάρι, **llastar**.
pionier-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, 1. ὁ πρωτοπόρος, ὁ σκαπανεύς, ὁ σκαπανέας, 2. ὁ πιονέρος, ὁ πιονέρης, τὸ ἀετόπουλο, **kampí i pionierëve**, ἡ κατασκήνωση τῶν πιονέρων, ἡ πιονέριχη κατασκήνωση.
pip-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, βλ. **filiz**, 1. (πού φυτρώνει σὲ κομμμένο κορμὸ δέντρου), 2. τὸ μπόλι, 3. ἡ καπνοσύριγγα, ἡ πίπα.
pipër-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Piper nigrum*) τὸ πέπερι, τὸ πιπέρι, τὸ μαυροπίπερο, — **i kuq**, πέπερι ἰσπανικόν ἢ ἐρυθρόν πέπερι, κοιν. κοκκινοπίπερο ἢ πάπρικα, **spec**.
pipërkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ πιπεριά (καψικόν τὸ ἐτήσιον).
pipë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ πί-

πα, τό τσιμπούκι, ή καπνοσύριγγα.
pipētín (s'), ρ. ά πρόσ. δέν μιλάει, δέν άκούεται, δέν βγάζει μιλιά.
pipëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή τσαμπούνα.
pirirûq,-e, έπίθ. κομψευόμενος, τσαχπίνης, δανδής, λιμοκοντόρος,
pirith-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό μπόλι, τό ένδεμα, τό έμβόλιο, τό μόσχευμα.
piqem, ρ. μέσ. βλ. **pjek**.
piramidë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
 1. Γεωμ. ή πυραμίδα, 2. Άρχαιολ. ή πυραμίδα (βασιλικοί τάφοι τής Αίγύπτου)
 3. πυραμίδα (των συνόρων) ή όρόσημο.
pirash-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **pianec, pianik**.
pirat-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό πειρατής, ό κουρσάρος (τής θάλασσης).
piratësk,-e, έπίθ. πειρατικός.
pirem, ρ. μέσ. βλ. **pjerr**.
pirë (i, e), έπίθ. 1. μεθυσμένος, 2. **qengj i** —, άρνί βυζαντάριο.
pirës-i, ούσ. άρ. 1. ό μέθυσος, ό μεθύστακας, ό μπεκρής, 2. έπίθ. **qengj** —, βυζαντάριο άρνί, βυζανιάρικο άρνί.
pirg-u, ούσ. άρ. πληθ. **pirgje**, 1. ό πύργος, 2. ό σωρός, **grumbull**.
pirít-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό πυρίτης.
pirûn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό πιρούνι.
pis,-e, έπίθ. βρωμιάρης, άκάθαρτος, βρώμικος, **i ndyrë**.
pisë-a, ούσ. θ. 1. ή πίσσα, 2. ή κόλαση, **skëtërrë, ferr**.
pisërengë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **pikëlore**.
pisk-u, ούσ. άρ. ό κόμπος, **nyje, komb**, Μετφ. **në — të vapës**, στό λιοπύρι, **e pa** —, τά βρήχε σκούρα.
piskòj, ρ. μετ. βλ. **pickoj**.
pispillòs, ρ. μετ. καλλωπίζω, στολίζω, (δια)κοσμώ, **pispillòj, stolis**.
pispillosem, ρ. μέσ. στολίζομαι, καλλωπίζομαι, **pispillohem, stolisem**.

pistë-a, ούσ. θ. 1. ό στίβος, 2. τό πεδίο προσγείωσης και άπογείωσης.
pistòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Μηχ. τό έμβολο.
pishë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. 1. (Pinus) πίτυς ή πεύκη, τό πεύκο. 2. τό δαδί, 3. — **e butë**, (Pinus Pinea) πεύκη ή πίτυς, κοιν. ήμερος πεύκος, κουκουναριά και στροφιλιά, — **e egër** (Pinus halepensis) πεύκη ή κοινή ή χαλέπιος, κοιν. πεύκο, **rrobull i kuq**.
pishëm, έπ. **erdhi** —, ήρθε μεθυσμένος, πιωμένος.
pishëm (i) - pishme (e), έπίθ. πόσιμος, πίοσιμος, πού πίνεται, **ujë i** —, πόσιμο νερό, νερό πού πίνεται, **i pijshëm**.
pishinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ύδατοδεξαμενή (για κολύμβηση), τό κολυμβητήριο, ή πισίνα.
pishmân, έπ. μετανοιωμένα, μεταμελημένα, **bëhem** —, μετανοιώνω, μεταμελοῦμαι, **pendohem**.
pishtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό κηροπήγιο, 2. ή δάδα, ό πυρσός.
pite-pitja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. είδος ψωμιού, 2. ή πίττα, 3. οι κηρηθρες, οι μελικληρίδες.
pjacë-a, ούσ. θ. 1. ή πλατεία, ή αγορά, ή πιάτσα, τό παζάρι, 2. ή τιμή (έμπορεύματος), **i ra** —a, του έπεςε ή τιμή.
pjål-m-i, ούσ. άρ. τό άνθι του άλευριού, τό λεπτοσητισμένο άλεύρι.
pjatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό πιάτο.
pjavicë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **shushunjë, ushonjë**.
pjék, ρ. μετ. 1. φένω, ψήνω, (άόρ. **roqa**, προστχ. **piq, μετχ. pjekur**), — **bukën**, φένω τό ψωμί, — **mishin në hell**, ψήνω τό κρέας στή σούβλα, **piqem**, ψένομαι, **u roq buka, mishi**, ψήθηκε τό ψωμί, τό κρέας, 2. ώριμάζω (για όπωρικά), **u roqën fiqtë, mollët, dardhat**, ώρίμασαν τά σύκα, τά μήλα, τά άχλάδια κλπ.

ɖjék, ρ. μετ. συναντώ, (ἀόρ. p o - q a, προστχ. p i q, μετχ. p j e k u r), e p o q a r r u g ë s, τόν συνάντησα στό δρόμο, p i q e m, συναντούμαι, συναντιέμαι, m i r ë u p j e k s h i m, m i r ë u p a f s h i m, καλή ἀντάμωση.

ɖjékje-pjékja, ούσ. θ. πληθ.—, ή συνάντηση, k u e k e m i — n ? ποῦ ἔχομε τή συνάντηση, ποῦ θά συναντηθοῦμε;

ɖjékur (i, e), ἐπίθ. 1. ψημένος, m i s h i —, κρέας ψημένο, 2. ὠριμος, p e m ë e —, ὠριμος καρπός, ὠριμο φρούτο, Μετφ. n j e r i i —, ἀνδρωπος πεπειραμένος, ἔμπειρος, συνετός, ψημένος.

ɖjekurí-a, ούσ. θ. ή ὠριμότητα.

ɖjéll, ρ. μετ. (ἀόρ. p o l l a, προστχ. p i l l, μετχ. p j e - l l ë), γεννώ (γιαά θηλυκά ζῶα καί γυναῖκες), Μετφ. i — m e n d j a, τοῦ κόβει.

ɖjellë-a, ούσ. θ. τό γέννημα, τό τέκνο, ὁ γόνος, Μετφ. — e f a n - t a z i s ë, ἀποκύημα, προϊόν τῆς φαντασίας.

ɖjéllje-pjéllja, ούσ. θ. πληθ.—, ή γέννηση, ή γέννα, ὁ τοκετός.

ɖjellòr,-e, ἐπίθ. εὐφορος, γόνιμος, t o k ë — e, εὐφορη, γόνιμη γῆ.

ɖjellorí-a, ούσ. θ. ή γονιμότητα, ή εὐφορία.

ɖjepër-pjepri, ούσ. ἀρ. πληθ. p j e p r a, Βοτ. (Cucumis melo) πέπων ὁ κοινός, ή πεπονιά καί ὁ καρπός, τό πεπόνι.

ɖjérðh, ρ. ἀμετ. (ἀόρ. p o r d h a, μετχ. p j e r d h u r), κλάνω, πέρδομαι.

ɖjérgull-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κληματαριά.

ɖjérr, ρ. μετ. βατζω (ἀόρ. p o r a, προστχ. p i r, μετχ. p j e - r r ë), κλίνω, a n o j.

ɖjerrësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. Γεωμ. ή κλίση, 2. ή κατωφέρεια.

ɖjerrësirë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κλίση, ή κατωφέρεια, τόπος κατωφερής.

ɖjerrët (i, e), ἐπίθ. κεκλιμένος, κατωφερής, ἐπικλινής, γυρτός, i p j e r r ë.

ɖjerrje-pjerrja, ούσ. θ. ή κλίση, ή ἀπόκλιση.

ɖjesë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό μέρος, τό κομμάτι, τό μερίδιο, n ë t r i —, σέ τρία μέρη, u n d a n ë t r i —, μοιράστηκε, χωρίστηκε σέ τρία μερίδια, — s h k ë m b i m i, ἀνταλλακτικό, m a r r —, παίρνω μέρος, συμμετέχω, 2. ὁ ρόλος (ή θοποιοῦ).

ɖjesëmarrës-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—, ὁ συμμετοχος, ὁ μέτοχος.

ɖjesëmarrje - ɖjesëmarrja, ούσ. θ. ή συμμετοχή.

ɖjesërisht, ἐπ. μερικά, τμηματικά, μερικῶς.

ɖjesëtär-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—ë, τό μέλος, ὁ συμμετοχος, ὁ μέτοχος, ὁ κληρονόμος, θηλ.—e, —ët e f a - m i l j e s, τά μέλη τῆς οἰκογένειας.

ɖjesëtím-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—e, 1. ή διαίρεση, τό μοίρασμα, τό κομμάτιασμα, 2. Μ α θ. ή διαίρεση.

ɖjesëtòj, ρ. μετ. 1. διαιρῶ, μοιράζω, κατανέμω, διανέμω, 2. Μ α θ. διαιρῶ.

ɖjesëtües-i, ούσ. ἀρ. πληθ.—, Μ α θ. ὁ διαιρέτης, M.M.P.P. (më i madhi plotpjestuesi i përbashkët), ὁ μέγιστος κοινός διαιρέτης, p j e s t o n j ë s.

ɖjesëtüeshëm (i) - ɖjesëtüeshme (e), ἐπίθ. 1. διαιρετός, 2. Μ α θ. διαιρετέος.

ɖjesëtüeshmëri-a, ούσ. θ. ή διαιρετότητα, ή διαιρετότης.

ɖjesëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Γραμμ. τό μόριο.

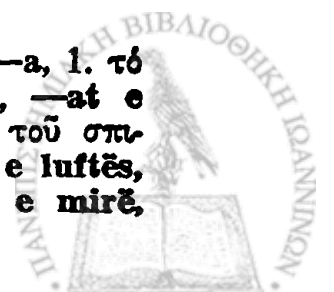
ɖjesore-pjesorja, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. ή μετοχή.

ɖjesshëm (i) - ɖjesshme (e), ἐπίθ. μερικός, τμηματικός.

ɖjeshkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (Persica vulgaris) ή ροδακινέα, κοιν. ροδακινιά καί (περσική μηλέα), τό δέντρο καί ὁ καρπός.

ɖlaç, ἐπιφ. σκασμός!

ɖlaçkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό πράγμα, τό ἀντικείμενο, —a t e s h t ë p i s ë, τά πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, 2. τό λάφυρο, — e l u f t ë s, λάφυρο πολέμου, 3. — e m i r ë,

καλό ὕφασμα, Μετφ. ai s'është — e mirë, αὐτός δέν εἶναι καλός ἄνθρωπος, 4. σκουπίδι, më hyri një — në sy, μουῦ μπῆκε ἓνα σκουπίδι στό μάτι.

plaçkit, ρ. μετ. λεηλατῶ, ληστεύω, λαφυραγωγῶ, διαρπάζω, ἀρπάζω, κλέβω.

plaçkitje - plaçkitja, οὐσ. θ. ἡ λεηλασία, ἡ διαρπαγή, ἡ λαφυραγωγή, ἡ ληστεία.

plaçkitur (i, e), ἐπίθ. λεηλατημένος, ληστεμένος, λαφυραγωγημένος.

plagë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ πληγή, τό τραῦμα, Μετφ. ὁ πόνος, ἡ ὀδύνη.

plagiât-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, ἡ λογοκλοπία, σφετερισμός ξένου συγγράμματος, ἡ κλεψιτυπία, ἡ τυποκλοπία, ἡ ὑποκλοπή.

plagòs, ρ. μετ. πληγώνω, τραυματίζω, **plagosem**, πληγώνομαι, τραυματίζομαι.

plagòsje - plagòsja, οὐσ. θ. ὁ τραυματισμός, τό πλήγωμα.

plagosur (i, e), ἐπίθ. πληγωμένος, τραυματισμένος.

plak-u, οὐσ. ἀρ. πληθ. **pleq**, 1. ὁ γέροντας, ὁ γέρος, — **i moçëm**, παλιός γέροντας, πολύ γέροντας, 2. — **u i shtëpisë**, ὁ ἀρχηγός οἰκογένειας, ὁ οἰκοδεσπότης, — **u i katundit**, ὁ δημογέροντας (ἀπ η ρ χ. λ ἔ ξ η), **pleqtë e fshatit**, ἡ δημογεροντία, (ἀπ η ρ χ. λ ἔ ξ η).

plak,-ë, ἐπίθ. παλιός, γερασμένος, γηρασμένος, γέρικος, γηραλέος, γέρος, **kau** —, γερασμένο βόδι.

plak, ρ. μετ. γηράσκω, γεράζω, ρ. μέσ. **plakem**, γεράζω, γηράσκω, γηράζω.

plakë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ γρηά, ἡ γερόντισσα.

plakur (i, e), ἐπίθ. γηρασμένος, γερασμένος, ἡλικιωμένος.

plan-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, 1. τό σχέδιο, τό πλάνο, — **i pesënjëçar**, τό πεντάχρονο σχέδιο, — **i i prodhimit**, τό σχέδιο παραγωγῆς, **tejkaloj —in**, ξεπερνῶ, ὑπερεκπληρώνω τό σχέδιο, 2. Γεωμ. ἐπίπεδο, **rrafsh**, 3. **vë në — të**

parë, προωθῶ στήν πρώτη γραμμή, βάζω στήν πρώτη γραμμή, στήν πρώτη μοίρα.

planët-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—ë, —a, Ἄστρ. ὁ πλανήτης.

planetâr,-e, ἐπίθ. πλανητικός, **sistemi** —, τό πλανητικό σύστημα.

plang-u, οὐσ. ἀρ. πληθ. **plangje**, ἡ περιουσία, — **e shtëpi**, ὄλη ἡ περιουσία.

plangprishës,-e, ἐπίθ. ἄσωτος, **djali** —, ὁ ἄσωτος υἱός.

planifikim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—e, ἡ σχεδίαση, ἡ σχεδιοποίηση, ὁ προγραμματισμός.

planifikòj, ρ. μετ. σχεδιάζω, σχεδιοποιῶ, καταρτίζω σχέδιο, προγραμματίζω.

planifikuar (i, e), ἐπίθ. σχεδιοποιημένος, προγραμματισμένος, **ekonomi e** —, ἡ σχεδιασμένη, ἡ προγραμματισμένη οἰκονομία.

planimetri-a, οὐσ. θ. Γεωμ. ἡ ἐπιπεδομετρία.

plas, ρ. ἀμετ. καί μετ. σκάνω, ραγίζω, σκάω, — **i qelqi**, ράγισε τό γυαλί, **pëlças**.

plasarit, ρ. μετ. ραγίζω.

plasaritje - plasaritja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό ράγισμα.

plasë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ σχισμή, ἡ σχισμάδα, ἡ σχισματιά, 2. Κτην. ὁ ἄνθρακας.

plasës-e, ἐπίθ. ἐκρηκτικός, **lëndë —e**, ἐκρηκτική ὕλη.

plasje-plàsja, οὐσ. θ. 1. ἡ ἐκρηξη, ὁ σκασμός, ἡ σκασμάρα, **më erdhì** —, μούρθε νά σκάσω, 2. Ἰατρ. καί Χτην. ὁ ἄνθρακας, ὁ ἄνθραξ.

plastik,-e, ἐπίθ. πλαστικός, **lëndë —e**, πλαστική ὕλη, **arti** —, ἡ πλαστική τέχνη, **operacioni** —, ἡ πλαστική ἐγχείριση.

plastikë-a, οὐσ. θ. ἡ πλαστική.

plastmasë-a, οὐσ. θ. ἡ σύνδετη ὕλη, ἡ πάστα.

plasur (i, e), ἐπίθ. σκασμένος, ραγισμένος, Μετφ. χολοσκασμένος, στενοχωρημένος.

platelmintë-t, οὐσ. ἀρ. πληθ. Ζωολ. οἱ πλατέλμινδες, οἱ πλατέλμινδες.

platformë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό ανάβαθρο, 2. ή πλατφόρμα, τό πολιτικό πρόγραμμα, —**a ideologjike**, ή ιδεολογική πλατφόρμα.

platin-i, ούσ. άρ. Όρυκτ ή πλατίνα, ή πλατίνη, ό λευκόχρυσος.

plazh-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή παραλία για λουτρά, ή πλάζ, ή πλάζα, ή άμμουδιά, **ranishtë**.

plebéjas-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό πληβείος, οί πληβείοι, φτωχός, (τῆς Ρώμης).

plebishit-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό δημοψήφισμα.

pleh-u, ούσ. άρ. πληθ.—**ra**, ή κοπριά, τό λίπασμα, —**ra kimike**, τά χημικά λιπάσματα, πληθ.—**ra**, τά σκουπίδια, Μετφ. **është** —, δέν αξίζει τίποτα.

plehërim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή λίπανση, τό κόπρισμα.

plehëroj, ρ. μετ. λιπαίνω, κοπρίζω.

plehërùar (i, e), έπίθ. κοπρισμένος, λιπασμένος.

plejadë-a, ούσ. θ. Άστρ. πλειάδες, κοιν. ή Πούλια (όμάδα άστέρων), Μετφ. ομάδα διακριμένων ανθρώπων.

pleks, ρ. μετ. πλέκω, πλέχω, συστρέφω, **pleksem**, πλέκομαι, μπερδεύομαι, **mos u pleks me atë**, μή συναναστρέφesai με αυτόν.

pleksur (i, e), έπίθ. 1. πλεκτός, πλεχτός, 2. μπλεγμένος, μπερδεμένος.

plenar,-e, έπίθ. όλομελής, **mblehdhje —e**, ή όλομελής συνεδρίαση, ή όλομέλεια.

plenùm-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή όλομέλεια, —**i i Komitetit Qendror**, ή Όλομέλεια τήν Κεντρικής Έπιτροπής.

pleonastik,-e, έπίθ. πλεοναστικός. **pleonazëm - pleonazmi**, ούσ. άρ. πληθ. **pleonazma**, ό πλεονασμός.

plep-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Βοτ. ή λεύκη ή λεύκα, — **i butë**, (*Populus nigra*) λεύκη ή λευκή ή τρίλοβος, λεύκη ή μέλαινα, κοιν. καβάκι, — **i egër**, (*Populus tremula*) λεύκη ή τρέμουσα,

κοιν. άγριόλευκα και τοπόλι.

pleqëri-a, ούσ. θ. τό γεράματα, τά γηρατειά, τό γῆρας.

pleqërisht, έπ. γεροντικά.

pleqëroj, ρ. μετ. γεροκομῶ, γηροκομῶ.

pleqësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή δημογεροντία, οί δημογέροντες, οί κριτές (στο παρελθόν).

plesht-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Pulex*) ό ψύλλος.

pleshtoj, ρ. άμετ. ψυλλίζω.

pleurë-a, ούσ. θ. Άνατ. ό υπεζωκός.

plevicë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό άχυρώνας, ή καλύβα.

plevit-i, ούσ. άρ. Ιατρ. ή πλευρίτιδα, ή πλευρίτις.

plevitòs, ρ. μετ. πλευριτώνω, κρυώνω, ψύχω, **plevitosem**, πλευριτώνομαι, κρυώνω πολύ, παίρνω πλευρίτιδα, πουντιάζω.

plevitòsur (i, e), έπίθ. πλευριτωμένος, πουντιασμένος, κρυωμένος.

plëndës-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, ή κοιλιά (των ζώων), ό πατσιάς, ό πατσάς, Μετφ. **e mbushe —in**, τή γέμισες τήν κοιλιά.

plëng-u, ούσ. άρ. πληθ. **plëngje**, βλ. **pasuri, mall e gjë**.

plëngprishës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό άσωτος, σπάταλος και έπίθ. **plangprishës**.

plis-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, ό σβῶλος, τό σβῶλι.

plogështi-a, ούσ. θ. ή όκηριλα, ή τεμπελιά, ή νωθρότητα, **ngathësi**.

plogët (i, e), έπίθ. νωθρός, βραδυκίνητος, άδρανής, όκηρός, **i ngathët**.

plogëti-a, ούσ. θ. ή όκηριλα, ή νωθρότητα, Φυσ. ή άδράνεια.

plot, έπ. 1. γεμάτα, πλήρως, **mbush —**, γεμίζω ξέχειλα, **dhoma është —**, τό δωμάτιο είναι γεμάτο, 2. άκριβῶς, **një vit —**, άκριβῶς ένας χρόνος, **ora është —...**, ή ὥρα είναι άκριβῶς..., **me duar —**, μέ γεμάτα χέρια, μέ χέρια γεμάτα.

plotë (i, e), έπίθ. γεμάτος, πλήρης, **hënë e —**, πανσέληνος, **është i —**, είναι παχύς, χοντρός, **me ze-**

mër të —, μ'δλη τήν καρδιά, μ'εύχαριστηση, **me gjithë zemër**.
plotës-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Γραμμ. ό προσδιορισμός, — **ve-ndi**, τοπικός προσδιορισμός.
plotësim-i, ούσ. άρ. ή συμπλήρωση, ή έκπλήρωση, ή έκτέλεση, — **i i planit**, ή έκπλήρωση, ή πραγματοποίηση, ή έκτέλεση του σχεδίου.
plotësisht, έπ. πλέρια, όλότελα, πλήρως, άπόλυτα.
plotësòj, ρ. μετ. συμπληρώνω, έκτελώ, έκπληρώνω.
plotësues,-e, έπίθ. συμπληρωματικός, άναπληρωματικός.
plotfuqishëm (i) - plotfuqishme (e), έπίθ. 1. πληρεξούσιος, 2. ό παντοδύναμος.
pluar-plori, ούσ. άρ. πληθ. **plorë**, τό ύνί, τό γυνί.
plug-u, ούσ. άρ. πληθ. **plugje**, τό άλέτρι, τό άροτρο, ό πλιουχός.
plugim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό όργωμα.
plugòj, ρ. μετ. όργώνω, άλετριζώ, άροτριώ.
pluguar (i, e), έπίθ. όργωμένος.
pluhur-i, ούσ. άρ. ή σκόνη, **shkund —in**, τινάζω τή σκόνη.
plumb-i, ούσ. άρ. 1. Όρυκτ. ό μόλυβδος, τό μολύβι, 2. πληθ.—**a**, οί σφαίρες (όπλου), τά βόλια, Μετφ. **e vunë në** —, τόν τουφέκισαν.
plumbçë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό πεζόβολος.
pluralizëm - pluralizmi, ούσ. άρ. Φιλοσ. ό πλουραλισμός.
plus, ούσ. άρ. Μαθ. σύν (καί) (+), άντθ. **minus**, πλήν.
plutokrací-a, ούσ. θ. ή πλουτοκρατία, ή άριστοκρατία.
plutokrat,-e, έπίθ. πλουτοκρατικός.
plutokrat-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό πλουτοκράτης, θηλ.—**e**, ή πλουτοκράτισσα.
plljajë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό όροπέδιο, τό ύψίπεδο, ή πλαγιά.
pllakë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ή πλάκα, — **përkujtimore**, άναμνηστική πλάκα, 2. τό άβάκιο (ή πλάκα των μαθητών),

3. ό δίσκος (γραμμοφώνου), ή πλάκα, 4. τό πλακάκι.
po, βεβαιωτικό μόριο, ναί, μάλιστα, **a do të vish?** —, **do të vij**, θαρθεΐς; ναί, θάρθώ.
po, άντιθετικός σύνδ. αλλά, όμως, **jo unë**, — **ti**, όχι έγώ, αλλά έσύ, **por**.
po, ύποθετικός σύνδ. άν, — **të duash**, άν θέλεις.
po, έπ. βεβαιωτικό, — **ashtu**, έπίσης, — **ajo gjë**, τό ίδιο πράγμα, — **ai**, ό ίδιος, — **n'atë vend**, στό ίδιο μέρος.
po, μόριο βεβαιωτικό, — **shkruaj**, γράφω, **unë — shkruaj tani**, έγώ γράφω τώρα.
poç-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, —**a**, γυάλινο δοχείο ή πήλινο (βάζονεροϋ).
poçe-poçja, ούσ. θ. πληθ.—, τό άγγειό, τό δοχείο (πήλινο), **vorbë**.
podrùm-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό ύπόγειο, τό κελλάρι, **bodrum**.
poemë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό ποίημα, — **epike**, τό έπος.
poët-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό ποιητής.
poetik,-e, έπίθ. ποιητικός, **përshkrim —**, ποιητική περιγραφή.
poetikë-a, ούσ. θ. ή ποιητική.
poezi-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή ποίηση, —**a greke**, ή έλληνική ποίηση, —**a popullore**, ή λαϊκή ποίηση, 2. τό ποίημα.
pohim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή όμολογία, ή παραδοχή, ή έπιβεβαίωση, άντθ. **mohim**.
pohòj, ρ. μετ. όμολογώ, παραδέχομαι, άντθ. **mohoj**.
pohore, έπίθ. θετικός, Γραμμ. **fjali —**, καταφατική πρόταση, **shkalla —**, θετικός βαθμός (έπιθέτων), π.χ. **i mirë**, καλός.
pojæk-u, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό άγροφύλακας, **polak**, **bekçi**.
pol-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. 1. Άστρ. ό πόλος, 2. Γεωγρ. —**i verior**, βόρειος πόλος, —**i jugor**, νότιος πόλος, —**e magnetike**, μαγνητικοί πόλοι.

polak,-e, ἐπίθ. πολωνικός, πολωνέζικος.
polàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ Πολωνός, ὁ Πολωνέζος, θηλ.—e, ἡ Πολωνέζα.
polàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ φύλακας τῶν ἀμπελιῶν καὶ χωραφιῶν, ὁ ἀγροφύλακας, **rojak, bekçi**.
polàr,-e, ἐπίθ. πολιικός, **ylli** —, ὁ πολιικός ἀστέρας.
polarizim-i, οὐσ. ἄρ. 1. Φυσ. ἡ ἠλεκτρικὴ πόλωση, 2. ἡ πόλωση.
polemikë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ πολεμική.
polemizòj, ρ. μετ. κάνω πολεμική, λογομαχῶ, συζητῶ.
poliambulancë - a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ἰατρ. ἡ πολυκλινική, τὸ πολυϊατρεῖο.
polic-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ ἀστυνομικός, ὁ ἀστυφύλακας.
polici-a, οὐσ. θ. ἡ ἀστυνομία, **oficer i policisë**, ὁ ἀστυνόμος.
policòr,-e, ἐπίθ. ἀστυνομικός, **organet** —e, τὰ ἀστυνομικά ὄργανα.
poliédër-poliédri, οὐσ. ἄρ. πληθ. **poliédra**, Γεωμ. τὸ πολυέδρο(ν).
poligamí-a, οὐσ. θ. ἡ πολυγαμία.
poliglòt,-e, ἐπίθ. πολύγλωσσος, γλωσσομαθής.
poliglòt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ πολύγλωσσος, ὁ πολυμαθής.
poligòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Γεωμ. πολύγωνο(ν), **shumëkëndësh**, Στρατ. τὸ πολύγωνο(ν).
poligonacé-të, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ πολυγωνικά (γένος δικοτυδῆλωνων φυτῶν).
poligonàl,-e, ἐπίθ. Γεωμ. πολύγωνος, πολυγωνικός.
poligràf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ πολύγραφος.
poligràfòj, ρ. μετ. πολυγραφῶ.
polinòm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e. Ἄλγεβ. τὸ πολυώνυμο.
poliomielit-i, οὐσ. ἄρ. Ἰατρ. ἡ πολιομυελίτις, ἡ πολιομυελίτιδα.
polip-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, Ζωολ. ὁ πολύπους.
polisht-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **kërric**.

politeist,-e, ἐπίθ. πολυθεϊστής.
politeist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, —a, ὁ πολυθεϊστής, θηλ.—e, ἡ πολυθεϊστρία.
politeizëm-politeizmi, οὐσ. ἄρ. ἡ πολυθεΐα, ὁ πολυθεϊσμός.
politeknikùm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ πολυτεχνικὴ σχολή, τὸ πολυτεχνεῖο.
politik,-e, ἐπίθ. πολιτικός, **Byroja** —e, τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο, **ekonomia** —e, ἡ πολιτικὴ οἰκονομία, **lufta** —e, ὁ πολιτικός ἀγώνας, **të drejtat** —e, τὰ πολιτικά δικαιώματα, **regjimi** —, πολιτικὸ καθεστῶς.
politikàn,-e, ἐπίθ. πολιτικός, **njeri** —, πολιτικός ἄνθρωπος.
politikàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ πολιτικός, ὁ πολιτευτής, ὁ πολιτικάντης.
politikë-a, οὐσ. θ. ἡ πολιτικὴ, —a e jashtme, ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ, **NEP, NEΠ**, ἡ νέα οἰκονομικὴ πολιτικὴ.
politikisht, ἐπ. πολιτικά, πολιτικῶς, ἀπὸ πολιτικὴ ἀποψη.
polmonit-i, οὐσ. ἄρ. Ἰατρ. ἡ πνευμονία.
polonisht, ἐπ. πολωνικά, πολωνέζικα.
polonishte-polonishtja, οὐσ. θ. ἡ πολωνικὴ γλῶσσα, τὰ πολωνέζικα.
poltronë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ πολυθρόνα.
romatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ πομάδα, θεραπευτικὴ ἀλοιφή.
rompë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀντλία, ἡ τρόμπα, ἡ τουλούμπα, — **spërkatëse**, ὁ ψεκαστήρας.
ropël-ropia, οὐσ. θ. πληθ. **ropia**, ἡ πέτρα.
ropëln-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ποπλίνα, ἡ πουπλίνα.
ropull-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **ropuj**, 1. ὁ λαός, 2. τὸ ἔθνος, —i **shqiptar**, ὁ ἀλβανικός λαός, 3. ἡ μάζα, τὸ πλῆθος.
ropullaritet-i, οὐσ. ἄρ. ἡ δημοσιότητα, ἡ δημοφιλία, ἡ λαϊκότητα.
ropullarizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐκλαίχευση.

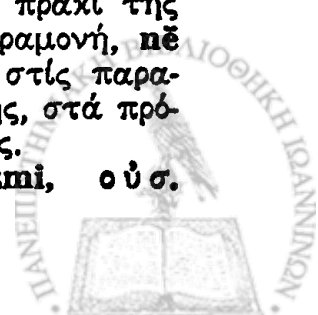

popullarizòj, ρ. μετ. έκλαικεύω, **popullarizohem**, έκλαικεύομαι.
popullatë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό πληθυσμός, **popullësia**.
popullësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ό πληθυσμός, **popullatë**.
popullëzim-i, ούσ. άρ. ή έποίκηση, **të popullëzuarit**.
popullëzòj, ρ. μετ. έποικίζω, **populloj**.
popullòr,-e, έπίθ. λαϊκός, **Kuvendi Popullor**, ή Λαϊκή Βουλή, **pushteti** —, ή λαϊκή έξουσία, **republikë** —**e**, λαϊκή δημοκρατία, **motive** —**e**, λαϊκά μοτίβα, **fronti** —, τό λαϊκό μέτωπο, **është** —, είναι λαϊκός, δημοφιλής, λαοφιλής.
por, σύνδ. άντιθετικός, αλλά, μά, **ha**, — **me masë**, φάγε, αλλά μέ μέτρο.
por-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, Άνατ. ό πόρος, —**et e lëkurës**, οί πόροι του δέρματος.
por-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή θερμάστρα, **stufë**, **sobë**.
porcelanë-a, ούσ. θ. ή πορσελ(λ)άνη, ή πορσελάνα.
porciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή μερίδα, **një** — **buke**, μία μερίδα ψωμί.
porfir-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, Όρυκτ. ό πορφυρίτης.
porosí-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή παραγγελία, **me** —, μέ παραγγελία, 2. ή έντολή, —**të e Leninit**, οί έντολές του Λένιν.
porosit, ρ. μετ. παραγγέλλω, έντέλλομαι, διατάσσω.
porositës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό παραγγελιοδότης, ό έντολεύς.
porositur (i, e), έπίθ. 1. έντεταλμένος, 2. συστημένος, **letër e** —, συστημένη έπιστολή.
poròz,-e, έπίθ. πορώδης, μέ πόρους, **gur** —, πορώδης πέτρα.
porsa, σύνδ. χρον. μόλις, άμα, και έπ. — **erdhi**, μόλις ήρθε.
porsalindur (i, e), έπίθ. νεογέννητος, νιογέννητος.
port-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ό λιμένας, τό λιμάνι, ό λιμνή.
portativ,-e, έπίθ. φορητός, εύμετακόμιστος, μετακινήτός.

portë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή πύλη, ή πόρτα, ή θύρα, ή αύλόπορτα.
portier-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό θυρωρός, ό πορτιέρης, Άθλητ. ό τερματοφύλακας (ποδοσφαιρου).
portofòl-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. τό χαρτοφυλάκιο, **ministër pa** —, ύπουργός άνευ χαρτοφυλακίου, 2. τό πορτοφόλι, τό χρηματοφυλάκιο.
portokàll-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, **portokàj**, Βοτ. (*Citrus aurantium*) ή πορτοκαλιά και τό πορτοκάλι.
portrèt-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή προσωπογραφία, τό πορτραίτο.
portretist-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, —**a**, ό προσωπογράφος, ό πορτραίτιστας.
posa, έπ. βλ. **sapo, sa**.
posaçëm (i) - posaçme (e), έπίθ. είδικός, **botim i** —, είδική έκδοση, **korrespondent i** —, ό είδικός άνταποκριτής.
posaçërishtë, έπ. είδικά, ιδιαίτερα, κυρίως, είδικώς.
posedím-i, ούσ. άρ. 1. Νομ. ή κατοχή, ή κτήση, 2. τό κτήμα.
posedòj, ρ. μετ. κατέχω, έχω κτήμα μου.
posedùes-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό κάτοχος.
posí, έπ. 1. μάλιστα, βέβαια, **po**, 2. πρόθ. άκριβώς σάν, **e bardhë** — **bora**, άσπρο σάν τό χιόνι.
post-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. ή θέση, τό πόστο, τό αξίωμα, 2. ή προβιά, **postiqe**.
post-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, — **policie**, άστυνομικός σταθμός, — **ushtarake**, στρατιωτικά φυλάκια.
postàr,-e, έπίθ. ταχυδρομικός, **shërbimi** —, ή ταχυδρομική ύπηρεσία.
postblòk-u, ούσ. άρ. πληθ. **postbloqe**, σταθμός έλέγχου, τό φυλάκιο.
postë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό ταχυδρομείο, —**a ajrore**, τό άεροπορικό ταχυδρομείο, 2. — **kufitare**, τό μεθοριακό φυλάκιο.

postëtelegrafë-a, ούσ. θ. τό ταχυδρομείο καὶ τηλεγραφεῖο.
pastiër-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ ταχυδρόμος, ὁ γραμματοκομιστής, ὁ διανομέας.
postiqe-postiqja, ούσ. θ. π λ η θ.—, ἡ προβιά (δαπέδου).
postulât-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ.—e, ἀξίωμα, αἴτημα (στή φιλοσοφ. καὶ Μαθ.).
poshtë, ἐπ. κάτω, πρὸς τὰ κάτω, ὑπό, **hedh** —, α) ρίχνω κάτω, πετάζω, β) ἀπορρίπτω, —! κάτω! — **lart**, ἀπάνω-κάτω.
poshtëm (i) - poshtme (e), ἐπίθ. ὁ κάτω, ὁ ὑπό, **kati i** —, τό κάτω πάτωμα, τό ἰσόγειο, **lagja e** —, ἡ κάτω συνοικία, **prej së poshtmi**, ἀπό κάτω, ἀπό τὰ κάτω.
poshtër (i, e), ἐπίθ. πρόστυχος, χυδαῖος, ποταπός, αἰσχρός.
poshtëroj, ρ. μετ. ταπεινῶνω, ἐξευτελίζω, προσβάλλω, **poshtërohem**, ταπεινῶνομαι, ἐξευτελιζομαι, προσβάλλομαι.
poshtërsi-a, ούσ. θ. π λ η θ.—, ἡ προστυχία, ἡ αἰσχρότητα, ἡ ποταπότητα.
poshtëshënuar (i, e), ἐπίθ. ὑποσημειούμενος, ὁ κάτωθεν, ὁ παρακάτω, **gjërat e** —a: τὰ παρακάτω:
poshtme (e) - poshtmjia (e), ούσ. θ. ἡ κατηφορία, ὁ κατήφορος, **mori të** —n e **malit**, πῆρε τὴν κατηφορία τοῦ βουνοῦ.
potàs-i, ούσ. ἄρ. Ὁρυκτ. τό κάλιο, **kalium**.
potasë-a, ούσ. θ. Χημ. ἡ ποτάσα, — **kaustike**, τό ὕδροξειδιο ἢ καυστικό κάλιο ἢ καυστική ποτάσα.
potencë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, Φυσ. Μαθ. ἡ δύναμη (δεύτερη, τρίτη) κλπ. 5² ἢ 5³, **fuqi**.
potencial-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ.—e, τό δυναμικό, —i **industrial**, τό βιομηχανικό δυναμικό, Φυσ. τό δυναμικό, —i **elektrik**, τό ἠλεκτρικό δυναμικό.
potere-potërja, ούσ. θ. ὁ θόρυβος, ὁ πάταγος, **zhurmë**.
potis, ρ. μετ. βλ. **ujis**.
potkua-potkoi, ούσ. ἄρ. π λ η θ.

potkonj, τό πέταλο (ἀλόγου, κλπ.).
poture-t, ούσ. θ. π λ η θ. ἡ βράκα, τὰ ποτούργια.
pothujajse, ἐπ. σχεδόν, περίπου.
pozë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, ἡ πόζα, ἡ στάση, **marr** —, παίρνω πόζα.
pozicion-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ.—e, Στρατ. ἡ θέση (μάχης).
pozitë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, ἡ θέση, ἡ κατάσταση, —a **shoqërore**, ἡ κοινωνική θέση, **më vuri në** — **të keqe**, μ'έβαλε σέ δύσκολη θέση.
pozitiv,-e, ἐπίθ. θετικός, **i sigurt**, **akt** —, θετική πράξη, **shkencat** —e, οἱ θετικές ἐπιστῆμες, **njeri** —, θετικός, βέβαιος ἄνθρωπος, **përgjegje** —e, καταφατική (θετική) ἀπάντηση, Μαθ. **numër** —, θετικός ἀριθμός (μέ το σημεῖο +), **elektricitet** —, θετικός ἠλεκτρισμός, ἀντθ. **negativ**.
pozitiv-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ.—e, Φωτογρ. τό φωτοαντίτυπο, ἡ θετική εἰκόνα.
pozitivist-i, ούσ. ἄρ. π λ η θ.—ë, Φιλοσ. ὁ θετικιστής, ὁ ποζιτιβιστής, καὶ ἐπίθ.—, —e, **filosofi** —e, θετική φιλοσοφία.
pozitivisht, ἐπ. θετικά, καταφατικά.
pozitivizëm-pozitivizmi, ούσ ἄρ. Φιλοσ. ὁ θετικισμός, ὁ ποζιτιβισμός.
pozòj, ρ. ἀμετ. ποζάρω, παίρνω πόζα.
pra, συμπερασματικός σύνδ. 1. λοιπόν, ἄρα, ἐπομένως, ὥστε, **hajde** —, ἔλα λοιπόν, 2. ἐπ. ἔπειτα, **ndejtí e ndejti** — **iku**, κάθησε-κάθησε ἔπειτα ἔφυγε.
pragmatizëm - pragmatizmi, ούσ. ἄρ. Φιλοσ. ὁ πραγματισμός, ἡ πραγματοκρατία.
prak-u, ούσ. ἄρ. π λ η θ. **praqe**, **preq**, τό κατώφλι, τό πράξι τῆς θύρας, Μετφ. ἡ παραμονή, **në** —**un e revolucionit**, στίς παραμονές τῆς ἐπανάστασης, στά πρόθυρα τῆς ἐπανάστασης.
practicizëm - praticizmi, ούσ. ἄρ. ὁ πρακτικισμός.

praktik,-e, ἐπίθ. πρακτικός, **njeri** —, πρακτικός άνθρωπος, **metodë** —e, πρακτική μέθοδος, ἀντθ. **teorik**.

praktikànt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ πρακτικός, ὁ δόκιμος, ὁ ἀρχάριος πού ἐξασκεῖται, θηλ. —e, ἡ δόκιμη, ἡ ἀρχάρια.

praktikë-a, οὐσ. θ. ἡ πρακτική, ἡ ἐμπειρία, ἡ πείρα, ἡ πρακτική ἐξάσκηση, **duhet lidhur gjithënjë teoria me** —ën, πρέπει νά συνδέεται πάντα ἡ θεωρία μέ τήν πρακτική.

praktikisht, ἐπ. πρακτικά, ἐμπειρικά.

praktikòj, ρ. μετ. ἐξασκῶ, ἀσκῶ, **praktikohem**, ἐξασκοῦμαι, ἀσκοῦμαι.

praktikuar (i, e), ἐπίθ. ἐξασκημένος, ἔμπειρος.

prallòr,-e, ἐπίθ. παραμυθένιος, μυθώδης, φανταστικός, **përralor**.

prandàj, ἐπ. γι'αυτό, ὡς ἐκ τούτου.

prandverë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. **pranverë**.

pranë, ἐπ. πλησίον, κοντά, παρά, ἐγγύς, παράπλευρα, σιμά, **më rri** —, μοῦ κάθεται κοντά, σιμά, καί πρόθ. — **meje**, κοντά μου, σιμά μου, — **shtëpisë**, κοντά, πλησίον στό σπίτι.

pranga-t, οὐσ. θ. πληθ. τά δεσμά, οἱ ἀλυσίδες, οἱ χειροπέδες.

praní-a, οὐσ. θ. ἡ παρουσία, **në** — **të...**, παρουσία τοῦ...

praním-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀποδοχή, ἡ παραδοχή, ἡ ἔγκριση.

pranishëm (i) - pranishme (e), ἐπίθ. ὁ παρευρισκόμενος, ὁ παριστάμενος, ὁ παρών, πληθ. **të pranishmit**, οἱ παρόντες.

pranòj, ρ. μετ 1. δέχομαι, ἀποδέχομαι, — **në shkollë**, δέχομαι στό σχολεῖο, — **gabimin tim**, παραδέχομαι τό σφάλμα μου, 2. ἐγκρίνω, ἐπιδοκιμάζω, **u pranua propozimi**, ἐγκρίθηκε ἡ πρόταση, 3. ὁμολογῶ, ἀναγνωρίζω, — **gabimin**, ὁμολογῶ, ἀναγνωρίζω τό σφάλμα, τό λάθος.

pranuar (i, e), ἐπίθ. παραδεκτός,

παραδεγμένος, ἀποδεκτός, ἀποδεκτός.

pranùeshëm (i) - pranùeshme (e), ἐπίθ. ἀποδεκτός, παραδεκτός, ἀποδεκτός.

pranverë-a, οὐσ. θ. ἡ ἀνοιξη, **në** —, στήν ἀνοιξη, τήν ἀνοιξη.

pranveròr,-e, ἐπίθ. ἀνοιξιάτικος, ἔαρινός, **mbjelljet** —e, οἱ ἀνοιξιάτικες σπορές.

prapa, ἐπ. πίσω, πρὸς τά πίσω, ἀπό πίσω, ὀπισθεν, **mbrapa**.

prapambetës,-e, ἐπίθ. καθυστερημένος.

prapambetur (i, e), ἐπίθ. καθυστερημένος, ὑποανάπτυχτος, ἀρχέγονος, ὀπισθοδρομικός, **të** —at, οὐσ. θ. πληθ. τά καθυστερημένα.

prapamendím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ὑστεροβουλία, ἡ ὀπισθοβουλία, **me** —, σκόπιμα, ἐσκεμμένα, ὑστερόβουλα.

prapaník,-e, ἐπίθ. ὀπισθοδρομικός, καθυστερημένος, **njeri** —, ὀπισθοδρομικός ἄνθρωπος.

praparojë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Στρατ. ἡ ὀπισθοφυλακή.

prapaskenë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τά παρασκήνια, Μετφ. τά παρασκηνακά, τά παρασκήνια, (τά μυστικά, τά κρυφά), οἱ μυστικές ἐνέργειες.

prapashtesë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Γραμμ. τό ἐπίθημα, ἀντθ. **parashtesë**, τό πρόθεμα, π.χ. **mirë** — **mirësi**, **kordhë** — **kordhëtar**.

prapaveprües,-e, ἐπίθ. ἀναδρομικός, **ligj me fuqi** —e, νόμος μέ ἀναδρομική ἰσχύ.

prapavijë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Στρατ. τά μετόπισθεν.

prapë, ἐπ. 1. ἀνάποδα, ἀπ'τὴν ἀνάποδη, ἡ ἀνάποδη, ἀντθ. **mbarë**, 2. ξανά, πάλιν, ἐκ νέου, **erdhi** —, ἤρθε ξανά.

prapë (i, e), ἐπίθ. ἀνάποδος, κακός, ἀντθ. **i mbarë**, **fëmijë i** —, ἀνάποδο παιδί.

prapëseprapë, σύνδ. μολαταῦτα, παρά ταῦτα, παρ'ἄλλα αὐτά, **me gjithë atë**.

prapësi-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ἀναποδιά, ἡ ἀντιξοότητα, γουρ-

σουζιά, γρουσουζιά, άν τ θ. mba-rësi.

prapësm (i) - prapësme (e), έπίθ. όπισθινός, όπισθιος, πισθινός, **këmbët e —e**, τά πισθινά πόδια, τά πισνά πόδια.

prapësòj, ρ. μετ. γυρίζω πίσω, άνακαλώ, άναιρώ, άπομακρύνω.

prapët, έπ. άνάσκελα, ύπτια, ύπτίως, **ra —**, έπεσε άνάσκελα, ύπτια.

prapët (i, e), έπίθ. βλ. **i prapë**.

praps, ρ. μετ. άπωθώ, άποκρούω, άναχαιτίζω, **prapsem**, όπισθοχωρώ, ύποχωρώ, άποσύρομαι.

prapthi (për së), έπ. άνάποδα, άπ'τήν άνάποδη, **nga ana e prapë**.

prarím-i, ούσ. άρ. ή έπιχρύσωση, τό έπιχρύσωμα.

praròj, ρ. μετ. έπιχρυσώνω, χρυσώνω.

praruar (i, e), έπίθ. έπιχρυσωμένος, έπίχρυσος.

pras-i, ούσ. άρ. πληθ. **presh**, Βοτ. πράσον τό ήμερο, τό πράσο.

prashít, ρ. μετ. άνασκάβω, άνασκάπτω, σκαλίζω (τή γ ή), **përmih**, capòj.

prashitje - prashitja, ούσ. θ. πληθ.—, τό σκάλισμα (τής γ ής).

prashitur (i, e), έπίθ. σκαλισμένος, τσαπισμένος.

pre-ja, ούσ. θ. ή λεία.

precedént-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό προηγούμενο, **kemi një —**, έχομε προηγούμενο, **pa —**, χωρίς προηγούμενο.

predikát-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Γραμμ. βλ. **kallëzues**.

predikím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό κήρυγμα.

predikòj, ρ. άμετ. κηρύσσω, διδάσκω, νουθετώ, συμβουλεύω.

predisponòj, ρ. άμετ. προδιαθέτω.

predominòj, ρ. άμετ. έπικρατώ, έξουσιάζω, ύπερέχω, **mbizotëroj**.

predhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Στρατ. ή όβλίδα, τό βλήμα (πυροβόλου).

prefékt-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό νομάρχης (άπηρχ. λέξη).

preferím-i, ούσ. άρ. ή προτίμηση. **preferòj**, ρ. μετ. προτιμώ, **preferohem**, προτιμούμαι.

preferuar (i, e), έπίθ. προτιμητός, προτιμητέος.

préfëse-préfësja, ούσ. θ. πληθ.—, ή ξύστρα για μολυβδοκόνδυλα, τό ξυστήρι.

prefiks-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Γραμμ. τό πρόθεμα, τό προτιθέμενο πρόσφυμα, βλ. **parashtesë**.

pregatít, ρ. μετ. έτοιμάζω, παρασκευάζω, προκαταρτίζω, προετοιμάζω, **pregatitem**, προετοιμάζομαι, έτοιμάζομαι.

pregatitje - pregatitja, ούσ. θ. πληθ.—, ή προετοιμασία, ή προπαρασκευή, ή προκατάρτιστη, ή έτοιμασία.

pregatitòr,-e, έπίθ. προκαταρτικός, προπαρασκευαστικός, προετοιμαστικός.

prehër-prehri, ούσ. άρ. 1. τό μέρος από τήν κοιλιά ως τά γόνατα, όταν καθόμαστε, **e mban foshnjën në —**, βαστάει τό βρέφος στά γόνατα, **pëqí**, 2. τό μπροσθινό μέρος του ύποκάμισου ή έσθήτος, **një — grurë**, μία ποδιά στάρι, 3. ή άγχαλιά.

prehem, ρ. μέσ. άναπαύομαι, ήσυχάζω, εύχαριστούμαι, εύχαριστιέμαι, **më prehet shpirti**, μου χαίρεται ή ψυχή, ή καρδιά.

prehistorí-a, ούσ. θ. ή προϊστορία, **parahistorí**.

prehistorík,-e, έπίθ. προϊστορικός, **parahistorík**.

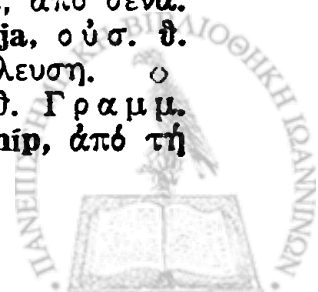
prehje-prehja, ούσ. θ. ή άνάπαυση, ή άναψυχή, **shlodhje**.

préj, ρ. μετ. ήσυχάζω, εύχαριστώ, **kjo gjellë më —i**, αυτό τό φαγητό μέ εύχαρίστησε, **prehem**, άναπαύομαι, ήσυχάζω, εύχαριστούμαι, εύχαριστιέμαι.

préj, πρόθ. από, έχ, παρά, **vij — Tirane**, έρχομαι από τά Τίρανα, **dy — nesh**, δυό από μάς, — **meje**, — **teje**, από μένα, από σένα.

prejardhje - prejardhja, ούσ. θ. ή καταγωγή, ή προέλευση.

prejardhur (i, e), έπίθ. Γραμμ. παράγωγος, π. χ. **stërnip**, από τή

λέξη **nip, shogëri**, από τή λέξη **shok**.

prek, ρ. μετ. 1. έγγίζω, άγγίζω, **mos e — me dorë**, μή τό άγγί-
ζεις μέ τό χέρι, 2. θίγω, **e — u**
në nder, τόν έδιξε στήν τιμή,
3. συγκινώ, **e — u në zemër**, τόν
συγκίνησε, **prekem**, συγκινοῦμαι,
4. θίγομαι.

prekës,-e, έπίθ. συγκινητικός,
skenë — e, συγκινητική σκηνή.

prekje-prekja, ούσ. θ. 1. ή συγκλί-
νηση, ή εύαισθησία, 2. ή άφή,
τό άγγιγμα.

prekur (i, e), έπίθ. 1. συγκινημέ-
νος, 2. πειραγμένος, προσβλημένος,
(άπό φθίση), **ai është i —**,
αυτός είναι πειραγμένος, φυματι-
κός.

prekursor-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό πρόδρομος, **paraardhësi**.

prelud-i, ούσ. άρ. τό προοίμιο, τό
προανάκρουσμα, ή προανάκρουση.

premierë-a, ούσ. θ. ή πρώτη πα-
ράσταση έργου, ή πρεμιέρα, ή
πρώτη.

premisë-a, ούσ. θ. Φιλοσ. ή
προϋπόθεση.

premtë (e) — premtja (e), ούσ. θ.
ή Παρασκευή (μέρα τής έβδο-
μάδας).

premtim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ή υπόσχεση, τό τάξιμο, **zotim**.

premtòj, ρ. μετ. υπόσχομαι, **zoto-**
hem.

premtuar (i, e), έπίθ. ύπεσχημένος,
ύποσχεμένος, ταγμένος.

prerë, έπ. κοφτά, χωρίς άλλο, τε-
λεσίδικα, **pa tjetër**.

prerë (i, e), έπίθ. 1. κομμένος, **dru**
i —, κομμένο δέντρο, 2. ώρισμέ-
νος, καθωρισμένος, **çmime të — a**,
ώρισμένες τιμές, 3. τελειωτικός,
όριστικός, τελεσίδικος, **vendim i**
—, τελειωτική, τελεσίδικη, όρι-
στική άπόφαση.

prerje-prerja, ούσ. θ. τό κόψιμο,
— e rrogës, τό κόψιμο του μι-
σθοῦ.

pres, ρ. μετ. (άόρ. **preva**,
προστχ. **pre**, μετχ. **pre-**
rë), κόβω, κόπτω, κόπτω, —
drutë, κόβω τά ξύλα, — **thonjtë**,
κόβω τά νύχια.

pres, ρ. άμετ. (άόρ. **prita**,
προστχ. **prit**, μετχ. **pri-**
tur), 1. περιμένω, άναμένω (κ ά-
ποιον), 2. δέχομαι, ύποδέχομαι,
— miq, δέχομαι φίλους, ύποδέχο-
μαι τούς μουσαφίρηδες.

presë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή
κόψη (του μαχαιριου, του
σπαθιου κλπ.), **teh**, 2.
Γραμμ. τό κόμμα (,) (ση-
μείο στίξης), **presje**.

president-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
ό πρόεδρος, **kryetar**.

presidium-i, ούσ. άρ. τό προεδρείο,
— i i Kuvendit Popullor, τό
Προεδρείο τής Λαϊκής Βουλής, —
nderi, έπίτιμο προεδρείο.

presion-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
Φυσ. ή πίεση, **— i i ajrit**, ή πίε-
ση του άέρα, **— i i atmosferik**, ή
άτμοσφαιρική πίεση, Μετφ. ή
πίεση, **ushtroj —**, άσκω πίεση
(σέ κάποιον).

presje-prësja, ούσ. θ. Γραμμ. τό
κόμμα (,) σημείο στίξης, **presë**.

prestigj-i, ούσ. άρ. τό γόητρο, τό
κῦρος, ή άξιοπρέπεια.

presupozim-i, ούσ. άρ. ή προϋπό-
θεση.

presupozòj, ρ. άμετ. προϋποθέτω.

prësh-i, ούσ. άρ. πληθ. —, Βοτ.
(*Allium porrum*) τό πράσο,
Μετφ. **e zunë në —**, τόν έπια-
σαν στά πράσα, τόν έπιασαν
έ'αυτοφώρω, **prasë, pras, purri**.

pretëkst-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
τό πρόσχημα, **me — in**, μέ τό
πρόσχημα.

pretencë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
Νομ. ή άγόρευση του εισαγγε-
λέα, ή άξίωση τούτου.

pretëdim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
ή άξίωση, ή άπαίτηση, ό ίσχυ-
ρισμός.

pretëndòj, ρ. μετ. ίσχυρίζομαι,
διεκδικώ, έχω τήν άξίωση, έχω
τήν άπαίτηση, Μετφ. διατείνο-
μαι.

pretëndues-i, ούσ. άρ. ό άπαιτη-
τής, ό άντιποιοῦμενος, ό διεκδικη-
τής.

preventiv,-e, έπίθ. προληπτικός,
masa — e, προληπτικά μέτρα,
buxhet —, ό προϋπολογισμός.

preventiv-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό προϋπολογισμός έξόδων, ή πρόβλεψη.
prezantim-i, ούσ. άρ. ή παρουσίαση, ή σύσταση.
prezantòj, ρ. μετ. παρουσιάζω, στήνω, **prezantohem**, παρουσιάζομαι, συστήνομαι, συσταίνομαι.
prier, ρ. μετ. (άόρ. *proga*), εκκλίνω, βατίζω, καί ρ. άμετ.—**kali**, βατίζει τό άλογο, **prirem**, κλίνω, βατίζω, **anoj**.
prift-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ër**, —**ërinj**, ό ιερέας, ό ιερεύς, ό παπάς, ό έφημέριος.
priftëreshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή παπαδιά, ή πρεσβυτέρα, 2. ή ιέρεια.
prij, ρ. μετ. (άόρ. *prina*, προστχ. *prí*), ρ. άμετ. 1. προπορεύομαι, οδηγώ, προάγω, είμαι επικεφαλής, ήγούμαι, **udhëheq**, 2. ώφελώ (έπί κλίματος), **të ka pri klima**, σέ δέχτηκε τό κλίμα, σου έκαμε καλό.
prijës-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ό οδηγών, ό προάγων, ό αρχηγός, ό ήγέτης, **udhëheqës**.
prikë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή προίκα.
prill-i, ούσ. άρ. ό 'Απρίλης, ό 'Απρίλιος (μήνας).
primitiv,-e, έπίθ. πρωτόγονος, άρχέγονος.
primitivizëm-primitivizmi, ούσ. άρ. ό πριμιτιβισμός.
primulacë-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά πριμουλικά.
princ-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ër**, —a, ό πρίγκιπας, ό πρίγκιψ.
princshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή πριγκίπισσα, ή πριγκιπέσσα.
princip-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **parim**.
principatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό πριγκιπάτο.
principial,-e, έπίθ. βλ. **parimor**.
principialitët-i, ούσ. άρ. ή αρχιακότητα, ή προσήλωση στις άρχές.
princër,-e, έπίθ. πριγκιπικός, **shtëpia** —e, πριγκιπικό σπίτι.
prirje-prirja, ούσ. θ. πληθ.—, ή

κλίση, ή τάση, ή έπίδοση, ή ροπή.
pris-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, βλ. **udhëheqës**.

prish, ρ. μετ. 1. καταστρέφω, Μετφ.—**i shtëpinë**, κατάστρεψε τό σπίτι, ρημάζω, 2. χαλ(ν)ώ, —**sahatin**, χαλνώ τό ώρολόι, 3. έξοδεύω, — **paret**, έξοδεύω τά χρήματα, 4. σκοτώνω, 5. διαφθείρω (ή θικά), **prishem**, καταστρέφομαι, διαφθείρομαι, ξεοδεύομαι, σκοτώνομαι.

prishës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό άσωτος, ό σπάταλος, 2. καταστροφέας.

prishje-prishja, ούσ. θ. πληθ.—, ή βλάβη, τό χάλασμα, ή άβαρία, ή καταστροφή, ό άφανισμός, τό ρήμαγμα, πληθ.—e, τά περιτά έξοδα.

prishur (i, e), έπίθ. 1. χαλασμένος, ρημαγμένος, κατεστραμμένος, **maquinë e** —, χαλασμένη μηχανή, 2. **i — menç**, τρελλός, **i çmendur**.

prishura-t (të), ούσ. θ. πληθ. τά έξοδα, **shpenzime**, άντθ. **të ardhurat**.

pritë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ένέδρα, τό καρτέρι, **ra në** —, έπεσε στην ένέδρα, **zë** —, στήνω ένέδρα, στήνω καρτέρι.

pritës.-e, έπίθ. φιλόξενος, **i pritur**, **derëcelë**.

pritje-pritja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή ύποδοχή, ή δεξίωση, **dhoma e —s**, ή αίθουσα ύποδοχής, 2. ή άναμονή, ή προσδοκία.

pritmëni-a, ούσ. θ. ή διαδεσμότητα.

privat,-e, έπίθ. ιδιωτικός, άτομικός, **për punë** —e, για ιδιωτικές έργασίες, **prona** —e, ή άτομική ιδιοκτησία, **çeshtje** —e, άτομική (ιδιωτική) ύπόθεση.

privat-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό ιδιώτης, ό ιδιωτεύων, ό ιδιοκτήτης έμπορος ή βιοτέχνης.

privatisht, έπ. ιδιωτικά, ιδιωτικώς.
privilëgj-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό προνόμιο.

privilegjuar (i, e), έπίθ. προνομούχος, προνομιακός, **pozitë e** —, προνομούχα θέση.

privim-i, ούσ. άρ. Νομ. ή στέρηση, ή άπώλεια, — **i i të drejtave**, ή στέρηση δικαιωμάτων, ή νόμιμη άπαγόρευση, — **lirie**, στέρηση έλευθερίας.

prizmatik,-e, έπίθ. πρισματικός, πρισματοειδής, **trup** —, πρισματοειδές σώμα.

prizmë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. Γεωμ. τό πρίσμα, 2. Φυσ. (όπτική), τρίγωνο γυάλινο πρίσμα (φασματοσκόπιο).

probabilitët-i, ούσ. άρ. ή πιθανότητα, τό ένδεχόμενο.

problëm-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, τό πρόβλημα, — **i kohës**, επίκαιρο πρόβλημα.

problematik,-e, έπίθ. προβληματικός, άμφίβολος, άβέβαιος.

problematikë-a, ούσ. θ. ή προβληματική.

procedim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, Νομ. 1. ή παραπομπή, ή είσαγωγή σέ δίκη, 2. ή διαδικασία, ή διεξαγωγή, 3. ή μήνυση, ή καταγγελία.

proceduràl,-e, έπίθ. δικονομικός, τής διαδικασίας.

procedurë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή διαδικασία, ή δικονομία.

procedòj, ρ. μετ. 1. Νομ. μηνύω, καταγγέλλω, παραπέμπω στό δικαστήριο, καταδιώκω δικαστικώς, 2. ρ. άμετ. προβαίνω, ένεργώ.

procës-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, 1. ή πορεία, τό προτσές, ή διεργασία, ή διαδικασία, — **i i prodhimit**, ή πορεία, τό προτσές τής παραγωγής, — **i i sëmundjes**, ή πορεία τής ασθένειας, 2. Νομ. ή δίκη, ή διαδικασία.

procesverbàl-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, τό πραχτικό, ή δικογραφία, — **et e mbledhjes**, τά πραχτικά τής συνεδρίασης.

proçkë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή γκάφα, **gafë**, **gaf**.

produkt-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, 1. τό προϊόν, **nënprodukte-t**, τά ύποπροϊόντα, 2. Μαθ. τό γινόμενο (τοῦ πολλαπλασιασμοῦ), Μετφ. — **i fantazisë**, άποκύημα τής φαντασίας.

produktiv,-e, έπίθ. παραγωγικός,

άποδοτικός, **punë** — **e**, ή παραγωγική έργασία.

produktivitet-i, ούσ. άρ. ή άποδοτικότητα, ή παραγωγικότητα, **prodhimtari**.

prodhim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, 1. ή παραγωγή, **mjetet e** — **it**, τά μέσα παραγωγής, **mënyra e** — **it**, ό τρόπος παραγωγής, — **i industrial**, ή βιομηχανική παραγωγή, — **i bujqësor**, ή γεωργική παραγωγή, 2. τό προϊόν.

prodhimtari-a, ούσ. θ. ή παραγωγικότητα, ή άποδοτικότητα.

prodhòj, ρ. μετ. παράγω.

prodhùes,-e, έπίθ. παραγωγικός, **forcat** — **e**, οί παραγωγικές δυνάμεις, **prodhonjës**.

prodhùes-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό παραγωγός, **prodhonjës**.

profàn,-e, έπίθ. 1. άδαής, άμαθής, άγράμματος, άπαίδευτος, άστοιχείωτος, 2. κοσμικός, άδρησκος.

profeci-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή προφητεία.

profesion-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, τό έπάγγελμα.

profesional,-e, έπίθ. έπαγγελματικός, **shkollë** — **e**, έπαγγελματική σχολή, **Bashkimet** — **e**, οί Έπαγγελματικές Ένώσεις.

profesionist-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, — **a**, ό έπαγγελματίας καί έπίθ.

profesòr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό καθηγητής.

profesoreshë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή καθηγήτρια.

profët-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό προφήτης, **profit**.

profetik,-e, έπίθ. προφητικός, **fjalë** — **e**, προφητικά λόγια.

profetizòj, ρ. μετ. προφητεύω.

profil-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, 1. τό προφίλ, ή κατατομή, ή πλαγία όψη, Άρχιτ. ή κατατομή, 2. ή ειδιχότητα, — **i i shkollës**, ή ειδιχότητα τής σχολής.

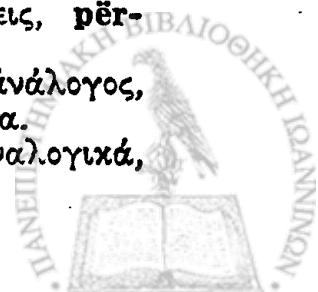
profilaktik,-e, έπίθ. Άτρ. προφυλακτικός, **masa** — **e**, προφυλακτικά μέτρα.

profit-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, βλ. **profet**.

profkë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή άνοησία, ή φλυαρία, ή κουταμά-

ρα, **këto janë** —a, αυτές είναι άνοησίες, φλυαρίες, κουταμάρες.
program-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό πρόγραμμα, —i i **Partisë**, τό πρόγραμμα του Κόμματος.
programatik,-e, έπίθ. προγραμματικός, **fjalim** —, προγραμματικός λόγος.
progrés-i, ούσ. άρ. ή πρόδος, **përparimi**.
progresiv,-e, έπίθ. προοδευτικός, **tatim** —, προοδευτική φορολογία, **lëvizje** —e, προοδευτική κίνηση, προοδευτικό κίνημα.
progresion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή πρόδος, **Μαθ.** — **arimetik**, αριθμητική πρόδος, — **gjeometrik**, γεωμετρική πρόδος.
progresist,-e, έπίθ. φιλοπρόδος, προοδευτικός, **përparimtar**.
progresist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό φιλοπρόδος, ό προοδευτικός, **përparimtar**.
projeksiön-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. Γεωμ. ή προβολή (σχήματος), 2. ή προβολή (κινήματος γραφικής ταινίας).
projékt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό σχέδιο, τό προσχέδιο, — **vendimi**, τό σχέδιο άπόφασης, — **ndërtimi**, τό σχέδιο οίκοδομής, — **ligji**, τό σχέδιο νόμου, τό νομοσχέδιο, 2. ή πρόθεση, ό σκοπός, τό σχέδιο.
projektim-i, ούσ. άρ. ή σχεδίαση, ή έκπόνηση σχεδίου.
projektligjë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό νομοσχέδιο, τό σχέδιο νόμου.
projektòj, ρ. μετ. 1. σχεδιάζω, έκπονῶ σχέδιο, 2. προβάλλω.
projektör-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό προβολέας, ό προβολεύς.
projektues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό σχεδιαστής.
proklamatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή προκήρυξη, ή διακήρυξη, **shpallje**.
proklamòj, ρ. μετ. βλ. **shpall**.
prokopí-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή προκοπή, **mos bëfsh** —, νά μή κάμεις προκοπή.
prokurë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Νομ. ή πληρεξουσιότητα, τό

πληρεξούσιο, — e **përgjithshme**, γενικό πληρεξούσιο.
prokuror-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Νομ. ό εισαγγελέας, ό δημόσιος κατήγορος, — i **përgjithshëm**, ό γενικός εισαγγελέας.
prokurori-a, ούσ. θ. Νομ. ή εισαγγελία.
proletar,-e, έπίθ. προλεταριακός, **internacionalizmi** —, ό προλεταριακός διεθνισμός.
proletar-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό προλετάριος, θηλ.—e, ή προλετάρια, ή προλετάρισσα.
proletariät-i, ούσ. άρ. τό προλεταριάτο, **diktatura e** —it, ή δικτατορία του προλεταριάτου.
proletarizim-i, ούσ. άρ. ή προλεταριοποίηση.
prolog-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό πρόλογος, άντθ. **epilog**, έπίλογος.
promemòrje-promemòrja, ούσ. θ. πληθ.—, τό υπόμνημα.
pronär-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό ιδιοκτήτης, 2. ό κάτοχος.
pronë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ιδιοκτησία, τό κτήμα, —a **socialiste**, ή σοσιαλιστική ιδιοκτησία.
pronësi-a, ούσ. θ. Νομ. ή κυριότητα, ή κυριότης, e **drejta e** —së, τό δικαίωμα κυριότητας.
pronòr,-e, έπίθ. Γραμμ. κτητικός, **përemër** —, ή κτητική άντωνυμία, e **jotja**, ή δική σου, e **saja**, ή δική της.
propagandë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή προπαγάνδα, ό προσηλυτισμός.
propagandist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό προπαγανδιστής.
propagandistik,-e, έπίθ. προπαγανδιστικός, **material** —, προπαγανδιστικό ύλικό.
propagandòj, ρ. μετ. προπαγανδίζω, προπαγανδῶ, κάνω προπαγάνδα.
proporcion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή αναλογία, ό συσχετισμός, πληθ.—e, οί διαστάσεις, **përpjesëtim**.
proporcional,-e, έπίθ. ανάλογος, αναλογικός, κατ'αναλογία.
proporcionalisht, έπ. αναλογικά, ανάλογα, συμμετρικά.

proporcionalitét-i, ούσ. άρ. ή αναλογία, ή αναλογικότητα, ή συμμετρικότητα, — **i drejtë**, ή όρθή (σωστή) αναλογία, — **i i forcave**, ή αναλογία, ό συσχετισμός τών δυνάμεων.

propozim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ό πρόταση, **bëj** —, προτείνω.

propozòj, ρ. μετ. προτείνω, — **kandidaturën**, προτείνω τήν ύποψηφιότητα.

propozuar (i, e), έπίθ. προταθείς, πού προτάθηκε.

propozues-i, ούσ. άρ. ό προτείνων, εκείνος πού προτείνει.

prostitución-i, ούσ. άρ. ή πορνεία.

prostitutë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή πόρνη, ή δημόσια.

proshutë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό χοιρομέρι.

protagonist-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό πρωταγωνιστής.

proteinë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Χημ. οί πρωτεΐνες.

proteksionizëm - proteksionizmi, ούσ. άρ. ό προστατευτισμός, τό προστατευτικό σύστημα.

protektorat-i, ούσ. άρ. τό προτεκτοράτο.

protestant,-e, έπίθ. προτεσταντικός, διαμαρτυρόμενος, **kisha** — **e**, ή προτεσταντική έκκλησία.

protestant-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό διαμαρτυρόμενος, ό προτεστάντης.

protestantizëm - protestantizmi, ούσ. άρ. ό πρότεσταντισμός.

protestë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή διαμαρτυρία.

protestòj, ρ. ά μετ. διαμαρτύρομαι, ρ. μετ. Έμπορ. — **një kambial**, καταγγέλω συναλλαγματική, γραμμάτιο.

protezë-a, ούσ. θ. 1. Ίατρ. τά τεχνητά μέλη (του σώματος), — **dhëmbësh**, ή όδοντοστοιχία, ή τεχνητή μασέλα. 2. Γραμμ. τό πρόθεμα.

protokol-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, 1. τό πρωτόκολλο, 2. τά πραχτικά (διπλωματικής διάσκεψης), 3. Διπλ. έθιμοτυπία, ή έτικέττα.

protokolim-i, ούσ. άρ. ή πρωτοκόλληση.

protokolist-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, — **a**, ό πρωτοκολλητής, θηλ. — **e**, ή πρωτοκολλητρια.

protokolòj, ρ. μετ. πρωτοκολλώ.

protòn-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, Φυσ. τό πρῶτο(ν), τό πρωτόνιο(ν).

protoplazmë-a, ούσ. θ. Βιολ. τό πρωτόπλασμα.

prototip-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, τό πρωτότυπο, τό άρχέτυπο.

protozoarë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά πρωτόζωα.

provërb-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ή παροιμία, τό γνωμικό, **fjalë e urtë**.

proverbiâl,-e, έπίθ. παροιμακός, παροιμιώδης, **shprehje** — **e**, παροιμιώδης έκφραση.

provë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. ή δοκιμή, ή πρόβα, 2. ή απόδειξη, τό έπιχείρημα, Μαθ. ή δοκιμή, ή βάσανος.

provim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ή εξέταση, ή δοκιμασία, **jar** —, δίνω εξέταση, — **me gojë**, προφορική εξέταση, — **me shkrim**, γραφτή εξέταση, — **et e pranimit**, οί εισαγωγικές έξετάσεις.

provincializëm - provincializmi, ούσ. άρ. ό έπαρχιωτισμός, ό ό ιδιωτισμός.

provizòr,-e, έπίθ. προσωρινός, πρόσκαιρος, **i përkohshëm**.

provòj, ρ. μετ. 1. δοκιμάζω, έξετάζω, 2. αποδείχνω, **provohet**, αποδείχνεται, αποδεικνύεται.

provokaciòn-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, βλ. **provokim**.

provokatòr,-e, έπίθ. προκλητικός, προβοκατόρικος, **provokonjë**.

provokatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό προβοκάτορας, ό προκλητής.

provokim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ή πρόκληση, ή προβοκάτσια.

provokòj, ρ. μετ. προκαλώ, κάνω πρόκληση, κάνω προβοκάτσια.

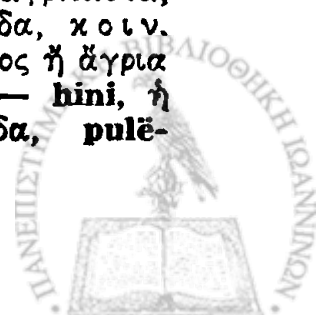
prozaik,-e, έπίθ. πεζογραφικός, πεζός, **stil** —, πεζό ύφος, στύλ.

prozatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό πεζογράφος.

prozë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ό πε-

ζός λόγος, ή πεζογραφία, ή πρόζα.
prozodí-a, ούσ. θ. ή προσωδία.
prozhëm - prozhmi, ούσ. άρ. π λ η θ. **prozhme**, ρουμάνι, **korie**.
prurës-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—, ό κομιστής, ό κομίζων.
prush-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, τά άναμμένα κάρβουνα, ή θρακονιά, ή άνθρακιά, ή θρακιά, ή θράκα.
prhall-i, ούσ. άρ. Βοτ. Δρύς ή κοκκοφόρος και δρύς ή σμιλαξ, κοιν. τό πουρνάρι, **përnar**.
psal, ρ. άμετ. ψάλλω.
pse, έπ. και σύνδ. 1. γιατί; — **erdhe?** γιατί ήρδες; 2. αιτιολογικός σύνδ. **s'erdha**, — **qeshë sëmurë**, δέν ήρδα γιατί ήμουν άρρωστος.
pse-ja, ούσ. θ. τό αίτιο, τό γιατί, ή άφορμή, **shkaku**, **arësyeja**.
pseudonim-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—e, τό ψευδώνυμο, **me —in**, μέ τό ψευδώνυμο.
pseudopode-t, ούσ. θ. π λ η θ. τά ψευδόποδα ή ριζόποδα.
psikiatër - psikiatri, ούσ. άρ. π λ η θ.—, ό ψυχίατρος.
psikiatri-a, ούσ. θ. ή ψυχιατρική.
psikiatrik,-e, έπίθ. ψυχιατρικός, **spital** —, τό ψυχιατρείο.
psikik,-e, έπίθ. ψυχικός, **fenomene —e**, ψυχικά φαινόμενα.
psikikë-a, ούσ. θ. Φιλοσ. ό ψυχισμός.
psikolog,-e, έπίθ. ψυχολόγος.
psikolog-u, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, ό ψυχολόγος.
psikologji-a, ούσ. θ. ή ψυχολογία.
psikologjik,-e, έπίθ. ψυχολογικός, **gjendja —e**, ή ψυχολογική κατάσταση.
psikozë-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή ψύχωση.
psitacidë-t, ούσ. άρ. π λ η θ. Ζωολ. τά ψιττακοειδή (πτηνά).
psonis, ρ. μετ. ψωνίζω, ψουνίζω.
psonisje-psonisja, ούσ. θ. τό ψώνισμα, τό ψούνισμα.
psherëti,j, ρ. άμετ. άναστενάζω, **fshâj**.

psherëtimë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, ό άναστεναγμός.
pshikartë-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Colutha arborescens*) κολουτέα ή δενδρώδης, κοιν. φούσκα, ποντικιά, άγριοσιναμική.
pshikë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, βλ. **fshikë**.
pshikshurrë-a, ούσ. θ. Άνατ. ή ούροκύστις, ή ούροδόχα κύστη.
publicist-i, ούσ. άρ. π λ η θ.—ë, ό δημοσιογράφος, ό δημοσιολόγος, ό έπιφυλλιδογράφος (σέ πολιτικο-κοινωνικά θέματα).
publicistikë-a, ούσ. θ. ή πολιτικοκοινωνική έπιφυλλίδα, ή δημοσιολογική άρθρογραφία, ή δημοσιολογία.
publik,-e, έπίθ. κοινός, δημόσιος, **opinionì** —, ή κοινή γνώμη.
publik-u, ούσ. άρ. τό κοινό, ό κόσμιος, ό λαός γενικά.
publikisht, έπ. δημόσια, δημοσίως, δημοσία, παρρησία, **deklaroj** —, δηλώνω δημοσία.
publikòj, ρ. μετ. δημοσιεύω, έκλαΐκεύω, έκδίδω.
puçërr-puçrra, ούσ. θ. π λ η θ. **puçrra**, τό σπυρί, έξανθήματα.
puçrriza-t, ούσ. θ. π λ η θ. μικρά σπυράκια, έξανθήματα, **pushkërriza**, **argoshë**.
puçër-puçra, ούσ. θ. π λ η θ. **puçra**, ή πούδρα, ή πούντρα.
puftë, έπίθ. κούφιος, Μετφ. έλαφρόμυαλος, φοβιτσιάρης.
pulegër-pulegra, ούσ. θ. π λ η θ. **pulegra**, Ζωολ. ή άγρια κότα, βλ. **pulë e egër**.
pulendër-pulendra, ούσ. θ. π λ η θ. **pulendra**, βλ. **mëmëligë**.
pulë-a, ούσ. θ. π λ η θ.—a, Ζωολ. ή όρνιθα, ή κότα, — **deti**, ή κούρκα, ή γαλλοπούλα, ή γάλλισσα και **miskë**, **rikë**; — **uji**, ή νερόκοτα (γάλλος ό φίλυδρος), — **e egër**, (*Tetrax tetrax*, *Otis tetrax*) ή άγριοκότα, τέτραξ και ώτίς, ώτίδα, κοιν. χαμωτίδα ή άγριογάλλος ή άγρια μισίρκα και **pulegër**, — **hini**, ή μελεαγρίς, ή μελεαγρίδα, **pulëhine**.

pulëbardhë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (Larus) ό γλάρος.
pulëdushke - pulëdushkja, ούσ. θ. Ζωολ. βλ. shepkë, shaptore.
pulëhine - pulëhinja ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (Numida meleagris) ή νουμιδή ή μελεαγρίδα, φραγκόκοτα, **pulë hini**.
pulis-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Ζωολ. ή όρνιθόψειρα, ή κοτόψειρα.
pulisht-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. kërric, polisht.
pulith-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Βοτ. (Senecio vulgaris) σηνέκιον τό κοινόν, κοιν. μαρτιάτικο και μαρτιάκος.
pulkë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. ή κούρκα, ή γαλλοπούλα, **miskë, rikë, pulë deti**.
pulovër-pulovri, ούσ. άρ. πληθ. **pulovra**, τό πουλόβερ, τό τρικό.
pulpë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Άνατ. ή γάμπα, ή άντζα.
puls-i, ούσ. άρ. ό σφυγμός, **mas —in**, μετρώ τό σφυγμό, σφυγμομετρώ, **matja e —it**, ή σφυγμομέτρηση.
pullagjël-i, ούσ. άρ. Βοτ. (Cyclamen neapolitanum) κυκλάμινον τό νεαπολιτανό, κοιν. κυκλάμινα, κυκλαμιές, τρικλαμιές, λαγουδάκια, σκυλάκια και χοιρόψωμο.
pulláz-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή στέγη, **çati**.
pullë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό χαρτόσημο, τό γραμματόσημο, 2. τό στίγμα, ή κηλίδα, ό λεκές, 3. τό κουμπί, έπ. —**a —a**, παρδαλά, 4. στρογγυλό μπάλωμα.
pullumb-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Ζωολ. βλ. pëllumb.
punë-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή δουλιά, ή εργασία, —**a shoqërore**, ή κοινωνική εργασία, —**a shkencore**, ή επιστημονική εργασία, —**a mendore**, ή πνευματική εργασία, —**a fizike**, ή σωματική, ή χειρωνακτική εργασία, — **krahu**, ή χειρωνακτική δουλιά, —**ët bujqësore**, οί γεωργικές εργασίες, — **me mëditje**, ή μισθωτή εργασία, **mbrojtja e —s**, ή προστασία της εργασίας, **rendimenti i —s**, ή παραγωγικότητα, ή άποδοτι-

κότητα της εργασίας, **jetoj me —n time**, ζώ άπ'τή δουλιά μου, **ditë pune**, ή εργάσιμη μέρα, 2. **ditë pune**, ή εργατομημέρα, 3. ή υπόθεση, **kam një — me ty**, έχω μιá υπόθεση μέ σένα, —**e shtetit**, οί υποθέσεις του κράτους, — **misterioze**, ή μυστηριώδης, ή αίνιγματική υπόθεση, 4. — **dore**, ή χειροτεχνία, τό χειροτέχνημα, **ajo —**, ή έπιληψία.
punëdhënës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό εργοδότης.
punëtòr,-e, έπίθ. 1. εργατικός, εργάσιμος, φίλεργος, δουλευτάρης, φιλόπονος, **klasa —e**, ή εργατική τάξη, ή εργατιά, **lëvizja —e**, τό εργατικό κίνημα, 2. **ditë —e**, ή εργάσιμη μέρα, ή καματερή.
punëtòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό εργάτης, ό δουλευτής, —**i i shkencës**, ό εργάτης της έπιστήμης, ό έπιστήμονας, — **partie**, τό κομματικό στέλεχος, — **me mëditje**, ό μεροκαματιάρης, ό ήμερομισθιος εργάτης, — **krahu**, ό χειρωναξ, ό άπλός εργάτης, — **sezonal**, ό εργάτης της έποχής.
punëtore - punëtorja, ούσ. θ. πληθ.—, ή εργάτρια, ή δουλεύτρα.
punëtòri-a, ούσ. θ. ή εργατιά, ή εργατική τάξη, οί εργαζόμενοι.
punim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή καλλιέργεια, ή εργασία, τό δουλειμα, ή έπεξεργασία, πληθ.—**et**, οί εργασίες, τά έργα.
punishte - punishtja, ούσ. θ. πληθ.—, τό εργαστήριο, τό μαστορικό, — **artizanati**, τό βιοτεχνικό εργαστήριο.
punòj, ρ. άμετ. 1. εργάζομαι, δουλεύω, — **për dizertacionin**, εργάζομαι για τή διατριβή, 2. ρ. μετ. έπεξεργάζομαι, — **drurin**, έπεξεργάζομαι τό ξύλο, 3. καλλιεργώ, — **tokën**, καλλιεργώ τή γη, 4. λειτουργεί, **telefoni nuk punon**, τό τελέφωνο δέν λειτουργεί, δέν δουλεύει.
punònjës,-e, έπίθ. εργαζόμενος, **masat —e**, οί εργαζόμενες μάζες.
punònjës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό εργαζόμενος.

punuar (i, e), ἐπίθ. δουλεμένος, καλλιεργημένος, arë e —, δουλεμένο, καλλιεργημένο χωράφι.

punëshëm (i) - punëshme (e), ἐπίθ. καλλιεργήσιμος, tokë e —, καλλιεργήσιμη γῆ.

pupë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ φούντα (τοῦ φεσιουῦ), 2. τό τσαμπί (σταφυλιοῦ), një — rrush, një vile rrush, ἓνα τσαμπί σταφύλι, 3. Ζωολ. βλ. pupëza.

pupë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ πρύμνη (τοῦ πλοίου), bishti i anijes, kici.

pupël-pupla, οὐσ. θ. πληθ. pupla, τό πούπουλο, puplat e zogut, τά πούπουλα τοῦ πτηνοῦ (τά πτίλα).

pupëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Urupa erops) ὁ ἔποψ, ὁ τσαλαπετεινός, pupë, gërthiulë.

puq, ρ. μετ. 1. ἐφαρμόζω, 2. προσαρμόζω, συνάπτω, συνδέω, φέρω σ'ἐπαφή, Μετφ. i —ëm fjalët bashkë, συνεννοηθήκαμε μαζί, puqem, συνταυτίζομαι, συμφωνῶ, këtu puqen mendimet tona, ἐδῶ συνταυτίζονται οἱ σκέψεις μας.

purë-purëja, οὐσ. θ. ὁ πουρές.

purpur-i, οὐσ. ἄρ. ἡ πορφύρα, τό πορφυρό χρῶμα.

purrurt (i, e), ἐπίθ. πορφυρός, πορφυρένιος, πορφυρούς, ngjyrë e —, πορφυρένιο χρῶμα.

purtekë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, μακρύ ραβδί, τό ραβδί, ἡ βέργα, shufër.

pus-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, —a, τό πηγάδι, τό φρέαρ, ujë —i, τό πηγαδόνερο, Ορυκτ. τά μεταλλευτικά φρέατα, πηγάδια, Μετφ. qielli u bë —, ὁ οὐρανός σκοτεινίασε.

pusi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἐνέδρα, ἡ παγίδα, τό καρτέρι, zë —, στήνω ἐνέδρα, καρτέρι, pritë.

pusullë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό σημεῖωμα, Μετφ. ka humbur —n, ἔχασε τό μπούσουλα.

push-i, οὐσ. ἄρ. τό χνούδι, ὁ χνούς.

pushatàk,-e, ἐπίθ. χνουδωτός, χνουδάτος, χνουδερός, i mbushur me push.

pushem, ρ. μέσ. χνουδιάζω, më del pushi.

pushim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ διακοπή, τό διάλειμμα, ἡ παύση, —i i luftimeve, ἡ κατάπαυση τῶν ἐχθροπραξιῶν, 2. ἡ ἀνάπαυση, shtëpi —i, τό σπίτι ἀνάπαυσης, ditë —i, ἡ (ἡμέρα ἀνάπαυσης, πληθ.—e, οἱ διακοπές (σχολικές).

pushkatâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Στρατ. 1. ὁ ὀπλίτης, ὁ τυφεκιοφόρος, 2. ὁ σκοπευτής.

pushkatim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ τουφεκισμός, ὁ ντουφεκισμός, ὁ τυφεκισμός, ἡ ἐκτέλεση μέ τουφεκισμό.

pushkatòj, ρ. μετ. τουφεκίζω, ντουφεκίζω, τυφεκίζω, ἐχτελῶ μέ ντουφεκισμό.

pushkatuar (i, e), ἐπίθ. ντουφεκισμένος, ἐκτελεσμένος (μέ τουφεκισμό).

pushkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό ὄπλο, τό ντουφέκι, τό τουφέκι, bënë —, πολέμησαν.

pushòj, ρ. ἀμετ. 1. ἀναπαύομαι, ἡσυχάζω, ξεκουράζομαι, 2. παύω, σωπῶ, pusho se mjaft fole. πάξε, γιατί ἀρχετὰ μίλησες! ρ. μετ. παύω, ἀπολύω, — nga puna, ἀπολύω, ἀπολαίνω, παύω ἀπό τὴν ἐργασία, — gjakun, σταματῶ τό αἷμα.

pushtët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἐξουσία, —i popullor, ἡ λαϊκὴ ἐξουσία, —i ligjor, ἡ νόμιμη ἐξουσία, ἀρχή, Μετφ. ἡ δύναμη, τό κῦρος, ἡ ἐπιρροή.

pushtetshëm (i) - pushtetshme (e), ἐπίθ. παντοδύναμος, πανίσχυρος, πού ἔχει ἐξουσία.

pushtim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ κατάκτηση, ἡ κατάληψη, ἡ κατοχή.

pushtòj, ρ. μετ. 1. καταχτῶ, καταχτῶ, κυριεύω, zaptòj, 2. ἀγκαλιάζω, përqafoj, pushtohem, 1. κυριεύομαι, 2. ἀγκαλιάζομαι, përqafohem, rrokem.

pushtònjës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. pushtues.

pushtuar (i, e), ἐπίθ. κατεχόμενος,

πού βρίσκεται υπό κατοχήν, κυριευμένος.

pushtûes-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό κατακτητής, ό επιδρομέας.

putargë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό αύγοτάραχο.

putë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή πάντζα, ή πατησιά, τό πόδι, (τῶν τετράποδων), **putër**, 2. ή χαμηλή κάλτσα.

putër-putra, ούσ. θ. πληθ. **putra**, ή πάντζα τῶν τετράποδων, ή πατησιά, τό πόδι καί **shputa** (e k ë m b ë s).

puth, ρ. μετ. φιλω, ασπάζομαι, **puthem**, φιλιέμαι, φιλιούμαι, ασπάζομαι.

puthadër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κόλακας, ό δουλοπρεπής, **servil**.

puthit, ρ. μετ. προσαρμόζω, εφαρμόζω, ταιριάζω, συναρμόζω, συνδέω.

puthtòj, ρ. μετ. 1. συσφίγγω, σφίγγω, 2. άγκαλιάζω, 3. εφαρμόζω, προσαρμόζω, συναρμόζω.

puthur-a (e), ούσ. θ. πληθ.—a (t ë), τό φίλημα, τό φιλί.

pyés, ρ. μετ. 1. έρωτώ, (άόρ. **pyéta**, προστχ. **pyét**, μετχ. **pyétur**), 2. ανακρίνω, **pyetem**,

1. ρωτιέμαι, έρωτούμαι, 2. άκούομαι, ύπολογίζομαι.

pyétës,-e, έπίθ. Γραμμ. έρωτηματικός, **përemër** —, έρωτηματική άντωνυμία, **cili? kush?** ποιός; **fjali** —e, έρωτηματική πρόταση.

pyétës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **hetues**.

pyétje-pyétja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή έρώτηση, τό ρώτημα, 2. Νομ. ή άνάρκιση, **marr në** —, άνακρίνω.

pyétur (i, e), έπίθ. έρωτηθείς, άνακριθείς.

pyjòr,-e, έπίθ. δασικός, **zonat** —e, δασικές ζώνες, προστατευτικές δασικές ζώνες.

pykë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή σφήνα, **pylkë**.

pyll-i, ούσ. άρ. πληθ. **pyje**, τό δάσος, τό ρουμάνι, ό λόγγος.

pyllërdjtës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό δασοφύλακας.

pyllëzim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή δεντροφύτευση, ή αναδάσωση, τό φύτευμα δασῶν, ή νέα δασοφυτεία.

pyllëzòj, ρ. μετ. αναδασώνω, φυτεύω δάση, δεντροφυτεύω.

pyllishtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, δασότοπος.

Q

Q, q, είκοστό τρίτο γράμμα του άλβανικού αλφάβητου.

qafë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ό λαιμός, ό τράχηλος, ό σβέρκος, Μετφ. **mos më merr në** —, μή μέ παίρνεις στό λαιμό, μή μέ καταστρέφεις, **në** — **time**, μή φοβάσαι, φέρνω έγώ τήν εύθύνη, **këput** —**n këtej!** γκρεμίσου άπέδω! **grok në** —, άγκαλιάζω, 2. Γεωγρ. ό αύχέννας, — **mali**, ό αύχέννας του βουνού.

qafëgjatë, έπίθ. μακρολαίμης, μακρόλαιμος.

qafëhollë, έπίθ. φιλολαίμης, φιλόλαιμος.

qafëshkurtë, έπίθ. κοντολαίμης.

qafështrembët, έπίθ. στραβολαίμης.

qafëtrashë, έπίθ. χοντρολαίμης, χοντρόλαιμος.

qafore-qafërja, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ό γιακάς, τό κολλάρο, 2. ή λαιμαργιά, τό περιλαίμιο.

qaj, ρ. ά με τ. κλαίω, κλαίγω, θρηνώ, — **me ligje**, **me fjalë**, μοιρολογώ, **qahem**, παραπονιέμαι, παραπονοῦμαι, κλαίγομαι.

qaramash-e, έπίθ. κλαψιάρης, κλαψιάρικος, **qarash**.

qarash-e, έπίθ. βλ. **qaramash**.

qarë-t (të), ούσ. ούδ. τό κλάψιμο, τό κλάμα.

qarje-qarja, ούσ. θ. πληθ.—, τό παράπονο, τό κλάψιμο, ή διαμαρτυρία, **ankim**.

qark-u, ούσ. άρ. πληθ. **qarqe**, 1. Γεωμ. **gareth**, ό κύκλος, 2. ή περιφέρεια, ή περιοχή (διοικητική), ό νομός (άπηχ. λέξη), —**u i Gjirokastrës**, ή περιφέρεια Άργυροκάστρου, 3. Φυσ.

κύκλωμα, — **elektrik**, ήλεκτρικό κύκλωμα, 4. ό κύκλος, τό περιβάλλον, κυρίως στόν πληθ. **qarqet zyrtare**, οί έπίσημοι κύκλοι.

qarkòj, ρ. μετ. περικυκλώνω, κυκλώνω, τριγυρίζω, περιζώνω, **gëthoj**.

qarkòr,-e, έπίθ. περιφερειακός, **Komiteti** —, ή περιφερειακή έπιτροπή.

qarkore - qarkòrja, ούσ. θ. πληθ.—, ή έγκύκλιος.

qarkullim-i, ούσ. άρ. ή κυκλοφορία, —**i i gjakut**, ή κυκλοφορία του αίματος, —**i bujqësor**, ή άμειψισπορά, **vë në** —, βάζω σε κυκλοφορία, **del në** —, έκδίδεται, κυκλοφορεί (βιβλίο).

qarkullòj, ρ. ά με τ. κυκλοφορώ, περιωδεύω, περιφέρομαι, ρ. μετ. κυκλοφορώ, θέτω σε κυκλοφορία.

qarkullòn, ρ. ά με τ. κυκλοφορεί, είναι σε κυκλοφορία, **qarkullojnë lajme**, κυκλοφοροῦν είδήσεις, **gjaku** —, τό αίμα κυκλοφορεί.

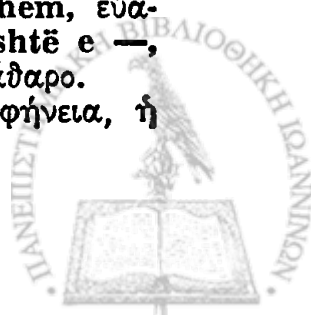
qarkullùes,-e, έπίθ. κυκλοφοριακός.

qartas, έπ. βλ. **qartë**.

qartë, έπ. 1. όλοφάνερα, όλοκάδαρα, πεντακάδαρα, έκδηλα, καθαρά, ξεκάδαρα, 2. καταληπτά, σαφώς, εύκρινώς, έξόφθαλμα, **qartas**, **qartazi**.

qartë (i, e), έπίθ. καθαρός, ξεκάδαρος, πεντακάδαρος, όλοκάδαρος, εύδιάκριτος, εύκρινής, σαφής, **shkrim i** —, **i lexueshëm**, εύανάγνωστη γραφή, **është e** —, είναι φανερό, είναι ξεκάδαρο.

qartësi-a, ούσ. θ. ή σαφήνεια, ή διαύγεια.

qarr-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —a, Βοτ.
(*Quercus cerris*) δρῦς ἢ κηρρίς,
κοιν. δέντρο ἢ ρουπάκι καὶ ἀλί-
φοιος ἢ ἄσπρις, — **i kuq**, δρῦς
ἢ μακεδονική, **bujgër**.

qarrishtë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
δρυμώνας, τόπος κατάφυτος μὲ
δρῦς, τόπος δρυόφυτος, δρυμός.

qarrtë (i, e), ἐπίθ. δρένιος, **dru i**
—, δρένιο ξύλο.

qas, ρ. μετ. 1. πλησιάζω, φέρνω
κοντά, δέχομαι, **mos e — në**
shtëpi, μὴ τὸν πλησιάζεις, μὴ τὸν
δέχεσαι στό σπίτι, **afroj**, 2. ἀπο-
μακρύνω, **largoj**, **qasem**, 1. πλη-
σιάζω, **afrohem**, 2. ἀπομακρύνω-
μαι, **largohe**, **qasu!** παραμέρισε!
ἀπομακρύνσου! φύγε!

qase-qàsja, ούσ. θ. βλ. **qasë**.

qasë-ja, ούσ. θ. πληθ. —, μέτρο
χωρητικότητας 40 κοιλῶν.

qe! ἐπιφ. ἰδοῦ! νά! **ja!**

qedër-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ
ζημιά, ἢ ζημία, 2. ἡ θλίψη, τό
μεράκι, ἢ στενοχώρια.

qefin-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, —a,
τό σάβανο.

qefull-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **qefuj**,
Ζωολ. (*Mugil cephalus*) ὁ κέ-
φαλος (τοῦ γένους μουγί-
λος).

qëjfi-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ
διασκέδαση, τό κέφι, **bëj** —, δια-
σκεδάζω, 2. ἡ εὐχαρίστηση, ἡ
διάθεση, **kam** —, ἔχω τὴν εὐχα-
ρίστηση, θέλω, **me gjithë** —,
μ' ὅλη τὴν εὐχαρίστηση, **jam pa**
—, εἶμαι ἀδιάθετος, **i mbeti —i**,
δυσारेστήθηκε, τοῦ ἔμεινε τό χα-
τήρι, **për —in tënd**, ἐξ αἰτίας
σου.

qejfli, ἐπίθ. μανιώδης, γλεντζές,
— **duhani**, μανιώδης καπνιστής.

qelb-i, ούσ. ἄρ. τό ἔμπυο, ὁ ἔμπυος,
τό πύο(ν), τό ὄμπιο.

qelb, ρ. μετ. βρωμῶ, λερώνω, κηλι-
δώνω, λεκιάζω, **qelbem**, βρωμῶ.

qelbanik,-e, ἐπίθ. βρώμικος, ἀκά-
θαρτος, ἀπαστρος, βρωμερός, βρω-
μιάρης.

qelbàsh,-e, ἐπίθ. βλ. **qelbanik**.

qelbës-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —,
1. Ζωολ. (*Mustela putorius*)

ἰκτίς ἢ δύσοσμος, βρωμοϊκτίς,
2. Βοτ. ἢ πιστακιά.

qelbësirë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
ἡ βρώμα, ἡ δυσωδία, Μετφ.
njeri i qelbur, βρωμιάρης, βρω-
μερός, βρωμιάρικος, βρωμάνθρω-
πος.

qelbësòj, ρ. μετ. βλ. **qelb**.

qelbët (i, e), ἐπίθ. βλ. **i qelbur**.

qelbëzòn, ρ. ἀμετ. μαζεύει πύο,
ἐμπιάζει (ἢ πληγῆ), **u qelbë-**
zua plaga, ἐμπίασε, ἔμασε πύο
ἢ πληγῆ, **ka zënë qelb**.

qelbur (i, e), ἐπίθ. βρώμικος, βρω-
μερός, δυσώδης, ἀκάθαρτος, **i qel-**
bët.

qelepër-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἀμάκα, τό κε-
λεπούρι, ἐπ. δωρεάν, τζάμπα, σέ
τιμὴ εὐκαιρίας.

qeleshe-qelëshja, ούσ. θ. πληθ. —,
ἄσπρο φέσι (σκούφια), ὁ
σκούφος.

qelëz-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. οἱ
μικρές κοιλότητες (τά κελλ-
λιά) τῆς κηρήθρας, τῆς μελό-
πιττας, 2. Βιολ. τό κύτταρο,
qelizë, celulë.

qelí-a, ούσ. θ. πληθ. —, τό κελλ-
λί (τῆς φυλακῆς, τῶν μο-
ναχῶν κλπ.).

qelibâr-i, ούσ. ἄρ. τό ἤλεκτρον,
τό κεχριμπάρι.

qelizë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
Βιολ. τό κύτταρο, **qelëz, celulë**.
qelizòr,-e, ἐπίθ. κυτταρώδης, κυτ-
ταρώδικος.

qelq-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. τό
γυαλί, 2. τό γυάλινο ποτήρι (νε-
ροῦ).

qelqe-qélqja, ούσ. θ. πληθ. —,
τό ποτήρι, **gotë, qelq**.

qelqtë (i, e), ἐπίθ. γυάλινος, γυα-
λένιος.

qelqurina-t, ούσ. θ. πληθ. τά
γυαλικά, **gastarina**.

qell, ρ. μετ. ἀργοπορῶ κάποιον,
qellem, ἀργοπορῶ (ὁ ἴδιος), **vo-**
noj.

qem-i, ούσ. ἄρ. βλ. **temjan,**
thimjamë.

qen-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —, Ζωολ.
ὁ σκύλος, τό σκυλί, ὁ κύων, —
stani, τό μαντρόσκυλο, τό τσοπα-
νόσκυλο.

qendër-qendra, ούσ. θ. πληθ. **qendra**, 1. Γεωμ. τό κέντρο, 2. Φυσ. — **a e gravitetit**, κέντρο βάρους, (βαρύτητα), — **studimesh**, κέντρο μελετών.

qendis, ρ. μετ. και ρ. άμετ. βλ. **qëndis**.

qendròr,-e, έπίθ. κεντρικός, **rrugë —e**, κεντρικός δρόμος, όδός, **Komiteti** —, ή Κεντρική Έπιτροπή.

qenësi-a, ούσ. θ. ή ούσία, **esencë**.

qenësishtëm (i) - qenësishtëme (e), έπίθ. ύπαρκτός, ούσιώδης, **esencial**.

qenësòr, έπίθ. ούσιώδης, ούσιώδικος, ύπαρκτικός, **esencial**.

qenët (të), ούσ. ούδ. ή ύπαρξη, ή ύπόσταση.

qenëz-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή παραφυλλίδα, ή παρωνυχίδα, **qejzë**.

qengj-i, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, **shtjerra**, **shqerra**, τό άρνί, — **pirës**, άρνί βυζαντάριχο, άρνί γάλακτος, **qingj**, **qëngj**.

qênje-qênja, ούσ. θ. πληθ. —, ή ύπαρξη, τό έν, ή ύπόσταση, τό είναι, ή όντότης, ή φύση, ή ούσία, **të qenët**, **eksistenca**.

qep-i, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, τό ράμφος, βλ. **sqep**.

qep, ρ. μετ. ράβω, ράφτω, ράπτω, Μετφ. — **gojën**, σιωπώ, σιωπαίνω, **qepem**, 1. ράβομαι, 2. άναρριχιέμαι, σκαρφαλώνω, **ju qep malit**, σκαρφάλωσε, άνέβηκε στό βουνό, **i u qep**, του ράφτηκε, δέν του ξεχωρίζεται.

qepalla-t, ούσ. θ. πληθ. 1. τά βλέφαρα, τά ματόφυλλα, 2. τά ματόκλαδα, οί βλεφαρίδες, τά ματοτσίνουρα.

qepë-a, ούσ. θ. πληθ. —, Βοτ. (*Allium cepa*) τό κρομμύδι, τό κρεμμύδι, — **e detit**, βλ. **boçka**.

qepës-e, έπίθ. ραφτικός, **maqinë —e**, ραφτική μηχανή, ραφτομηχανή.

qepës-i, ούσ. άρ. πληθ. —, βλ. **rrobqepës**.

qepje-qëpja, ούσ. θ. τό ράψιμο, **të qepurit**.

qepujkë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Βοτ. μικρά κρομμύδια για σπορά, κοιν. τό κροκάρι, κορκάρι,

κοκκάρι, **krokar**, **kokare**, **qepushkë**.

qepushkë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, βλ. **qepujkë**.

qeramidhe - qeramidhja, ούσ. θ. πληθ. —, τό κεραμίδι, **tjegull**.

qeramikë-a, ούσ. θ. ή κεραμική.

qere-qërja, ούσ. θ. Ίατρ. ή κατσίδα, ή κασσίδα, ή κασίδα, ό άχωρ.

qerës-i, ούσ. άρ. τό κονίαμα, τό άμμοκονίαμα, μίγμα άσβέστης και άμμου ή τσιμέντου, ή λάσπη, ό σο(υ)βάς, τό κουρασάνι.

qerestë-ja, ούσ. θ. πληθ. —, ή ξυλεία, ό κερεστές, οίκοδομικό ύλικό.

qeròs-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**. — **a**, 1. ό κατσιδιάρης, ό κασιδιάρης, ό κασιδιάρης, θηλ. — **e**. ή κασ(σ)ιδιάρη, ή κασ(σ)ιδού, 2. ό φαλακρός.

qerri-a, ούσ. θ. ή στάθμη, τό ζύγι, τό νηματοβαρύδιο (των χτιστων).

qerriç-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**. — **a**, ή πλιθα, ή πλιθιά, ή πλιθρα, τό πλιθάρι, τό πλιθί. ό πλίνθος. ή πλίνθος, **plithar**, **plitë**.

qerpik-u, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, τό ματόκλαδο, τό ματοτσίνουρο, τό ματοτσίνουρο, ή βλεφαρίδα.

qershí-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Βοτ. (*Prunus avium*) ή κερασιά, — **e egër**, κέραςος ή μαχαλέβιος, κοιν. ή άγριοκερασιά, και ό καρπός, τό κέρασι.

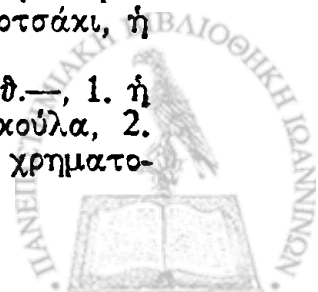
qershòr-i, ούσ. άρ. ό Ίούνης, Ίούνιος, ό Θεριστής, ό Θερτής (μήνας).

qërthull-i, ούσ. άρ. πληθ. **qërthuj**, ή άνέμη, **eleminë**, **shtjellës**, **shtjellje**, έπ. κύκλω, όλόγυρα, γύρω-γύρω, **rreth e përqark**.

qerthullòj, ρ. μετ. περιβάλλω, περικυκλώνω, **rrethoj**.

qerre-qërrja, ούσ. θ. πληθ. —, τό κάρρο (δίτροχο ή τετρατροχο), — **dore**, τό καρροτσάκι, ή χειράμαξα.

qese-qësja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. ή σακκούλα, ή χαρτοσακκούλα, 2. πουγγί, τό πορτοφόλι, ή χρηματο-

σακκούλα, 3. Άνατ. **qesja e ujit**, ή ούροδόχος κύστη.
qesëndis, ρ. άμετ. περιπαίζω, έμπαίζω, περιγελώ, είρωνεύομαι, **qesëndisem**. έμπαίζομαι.
qesim, έπ. άποκοπής, δουλιά κατ'άποκοπή.
qesh, ρ. άμετ. 1, γελώ, Μετφ. **i — fytyra**, είναι χαρούμενος, 2. ρ. μετ. περιγελώ, έμπαίζω, έξαπατώ, περιπαίζω, **na — in bota**, μάς γελάει ό κόσμος, **qeshem**, 1. γελιέμαι, ξεγιελιέμαι, άπατώμαι, 2. γελώ (**më qeshet**).
qesharàk,-e, έπίθ. γελοϊός, **u bë —**, έγινε γελοϊός.
qeshur (i, e), έπίθ. γελαστός, εύθυμος, φαιδρός.
qeshur-it (të), ούσ. ούδ. τό γέλιο, ό γέλωτας.
qetas, έπ. ήσυχα, ήρεμα, σιγανά, **qetë, qetazi, qetësisht**.
qetë (i, e), έπίθ. ήσυχος, ήρεμος, πράος, γαλήνιος.
qetësi-a, ούσ. θ. ή ήσυχία, ή ή ήρεμία, ή γαλήνη.
qetësim-i, ούσ. άρ. 1. ή καθησύχαση, 2. ή καταπραΰνση, ό κατευνασμός.
qetësisht, έπ. ήσυχα, ήρεμα, **qetas, qetë**.
qetësòj, ρ. μετ. καθησυχάζω, ήσυχάζω, καλμάρω, **qetësohem**, ήσυχάζω, κοπάζω (ή θάλασσα), Στρατ. **qetësou!** ανάπαυση! άντθ. **gatitu!** προσοχή!
qetësuar (i, e), έπίθ. καθησυχασμένος, ήσυχος, ήρεμος, γαλήνιος.
qetësues,-e, έπίθ. καταπραΰντικός, καθησυχαστικός, ήσυχαστικός.
qeth, ρ. μετ. κουρεύω, ψαλιδίζω, **qethem**, κουρεύομαι.
qethës,-e, έπίθ. κουρευτικός, **maqinë —e**, κουρευτική μηχανή.
qethje-qethja, ούσ. θ. τό κούρεμα, τό κούρευμα.
qethur (i, e), έπίθ. κουρεμένος.
qeveri-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή κυβέρνηση.
qeverim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή διακυβέρνηση, ή διοίκηση.
qeveris, ρ. μετ. 1. κυβερνώ, διοικώ, 2. ταχτοποιώ (τό δωματίο),

3. περιποιούμαι (τόν άρρωστο).
qeveritar,-e, έπίθ. κυβερνητικός, **organet —e**, τά κυβερνητικά όργανα.
qeveritar-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κυβερνήτης.
që, άναφορ. άντων. ό όποιος, ή όποία, πού, **shoku — erdhi**, ό σύντροφος πού ήρθε, ό όποιος ήρθε.
që, πρόθ. από, έκ, — **në mëngjez**, από τό πρωί, — **në fillim**, από τήν αρχή, έξ αρχής, — **tani**, από τώρα, **që nga Shkodra gjer në Gjirokastër**, από τή Σκόδρα μέχρι τό Άργυρόκαστρο.
që, σύνδ. α) πού, **e di — ti s'rren**, ξέρω πού έσύ δέν ψεύδεσαι, β) **nder këmishët — të thahen**, άπλώνω τά άσπρόρουχα για να στεγνώσουν.
që-ri, ούσ. άρ. τό σανίδι (πού άνοίγουν πέτουρα), ή πλασταριά, ή πλαστήρα, τό πιττοσανίδο, τό πλάθανο, **qer**.
qëkür, έπ. άφ'ότου, πρό πολλου, **ka — kjo punë**. έχει πρό πολλου, από πολύ καιρό, αυτή ή υπόθεση.
qëllim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό σκοπός, ή πρόθεση, **me —**, μέ σκοπό, έσκεμμένα, σκόπιμα, έπίτηδες, **nergut, qëllimthi**.
qëllimisht, έπ. σκόπιμα, έσκεμμένα, έπίτηδες, **me qëllim, nergut**.
qëllimthi, έπ. βλ. **qëllimisht, nergut**.
qëllòj, ρ. άμετ. τυχαίνω, τυγχάνω, βρίσκομαι, **qëllòva aty**, έτυχα τυχαία εκεί, ρ. άπροσ. έτυχε, τυχαίνει, συμβαίνει, ρ. μετ. χτυπώ (μέ γροθιά, μπάτσο κλπ.), πυροβολώ, έπιτυχαίνω, πετυχαίνω στό στόχο.
qëlluar (i, e), έπίθ. 1. χτυπημένος, δαρμένος, 2. έπιτυχημένος.
qëmoti, έπ. στά παληά τά χρόνια, στόν παληό καιρό, **lashtë**.
qëmotshëm (i) - qëmotshme (e), έπίθ. άρχαϊός, πολύ παληός, παμπάλαιος, παλιός, **i lashtë, i njëhershëm**.
qëndis, ρ. μετ. και άμετ. κεντώ,

Μετφ. στολίζω, **i — a një lotër**, του στόλισα ένα γράμμα, τούγραψα ένα γράμμα.

qëndisje-qëndisja, ούσ. θ. τό κέντημα.

qëndistër-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό κεντητής, θηλ. —e, ή κεντήστρα.

qëndisur (i, e), έπίθ. κεντημένος, κεντητός.

qëndresë-a, ούσ. θ. 1. ή αντίσταση, 2. ή άντοχή, ή σταθερότητα, 3. ή στάση, σταδμός, **stacion**.

qëndrim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή στάση, ή στάθμευση, — **i mirë**, καλή στάση, 2. ή διαμονή, ή παραμονή.

qëndròj, ρ. άμετ. 1. στέκομαι, σταματώ, 2. αντιστέκομαι, άνθίσταμαι, **i — armikut**, αντιστέκομαι στον έχθρό, **qëndro!** στάσου, βαστάξου (μή φοβάσαι), 3. άντέχω, **i — së keqes**, άντέχω στό κακό, ύπομένω, ρ. μετ. σταματώ, — **e kalin**, σταμάτα τό άλλογο.

qëndròr,-e, έπίθ. βλ. **qendror**.

qëndrùar (i, e), έπίθ. 1. σταθερός, 2. στεκούμενος, **i ndenjur**.

qëndrùeshëm (i) - qëndrùeshme (e), έπίθ. 1. σταθερός, στερεός, στέριος, **paqe e —**, ή σταθερή ειρήνη, 2. διαρκής, μακρόχρονος.

qëndrueshmëri-a, ούσ. θ. 1. ή άντοχή, ή στερεότητα, 2. ή αντίσταση.

qëngj-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, **shqerra**, τό άρνί, **qëngj**.

qëpari, έπ. πρόσφατα, πρό όλίγου, προτήτερα, **parthi, shparë, pak më parë**.

qëparshëm (i) - qëparshme (e), έπίθ. πρόσφατος, προτήτερος.

qëròj, ρ. μετ. 1. καθαρίζω, παστρεύω, έκκαθαρίζω, — **orizin**, καθαρίζω τό ρύζι, 2. ξεφλουδίζω, — **mollën**, καθαρίζω, ξεφλουδίζω τό μήλο, Μετφ. **qërohu!** ξεκουμπήσου! κόψε τό λαιμό σου!

qërtim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή έπίπληξη, ή μομφή, ή παρατήρηση, **qortim**.

qërtòj, ρ. μετ. έπιπλήττω, κατηγορώ, μέμφομαι, ψέγω, **qortoj**.

qërùar (i, e), έπίθ. 1. καθαρισμένος, 2. άποφλουωμένος, ξεφλουδισμένος.

qiell-i, ούσ. άρ. πληθ. **qiej**, ό ούρανός.

qiellòr,-e, έπίθ. ούράνιος, **trupat —e**, τά ούράνια σώματα.

qiellzë-a, ούσ. θ. 1. Άνατ. ό ούρανίσκος, 2. ό θόλος, — **a e dërrës**, — **a e furrës**, ό θόλος τής θύρας, του φούρνου.

qiellzore - qiellzòrja ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τό ούρανισκόφωνο, **palatal**.

qift-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Ζωολ. (*Milvus milvus*) ό μίλβος ή μιλάνος (είδος γερακιού, πτηνό άρπαχτικό), κοιν. τσίφτης, ψαλιδάρης.

qilàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό ύπόγειο, τό κελάρι.

qilim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e. —a, ό τάπητας, τό χαλί, τό κιλίμι.

qilizmë-a, ούσ. θ. τό κύλισμα, **hap —**, άνοίγω, σκάφτω κύλισμα.

qime-qimja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή τρίχα, 2. Ζωολ. ή τριχίνη (σκόληξη νηματέλμινς), νηματόζωο, 3. Ιατρ. ή γάγγραινα, Μετφ. **as një —**, ούτε τρίχα, καθόλου, **s'e nxjerr —n nga qulli**, δέν είναι ικανός, δέν τον έχεις για τίποτα.

qimekùq,-e, έπίθ. κοκκινομάλλης, ξανθοκόκκινος, κοκκινωπός, πυρρόχρους.

qimeverdhë, έπίθ. ξανθομάλλης.

qimezi-qimezezë, έπίθ. μαυρομάλλης.

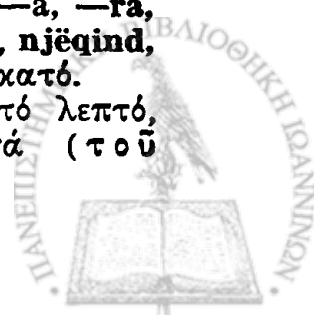
qimëz-a (e mëlcive), ούσ. θ. Κτην. ή τριχινίαση.

qimnòn-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Cuminum cyminum*) τό κύμινο, τό κύμινο, από τό όποιο βγαίνει τό κυμινέλαιο.

qimtòn, ρ. άπρόσ. πέφτει ψιλόχιόνι, **bie borë e hollë**.

qind-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, —ra, τό έκατό, ή έκατοντάδα, **njëqind, — për —**, έκατό τά έκατό.

qindarkë-a, ούσ. θ. τό λεπτό, **50 qindarka**, 50 λεπτά (του λέκ).

qindëshe - qindëshja, ούσ. θ. πληθ.—, Μαθ. 1. ή εκατοντάδα, 2. τό εκατοστάρι, τό κατοστάριχο (χαρτονόμισμα).

qindvjetër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ή εκατονταετηρίδα, τά εκατοντάχρονα, τά εκατόχρονα, ή εκατοστή επέτειος.

qip-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **sqep, squp**.

qiparis-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Βοτ. τό κυπαρίσσι, **selvi**.

qipri-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή θημωνιά, ή στοίβα, ό σωρός, **mullar**.

qiqër-qiqra, ούσ. θ. πληθ. **qiqra**, Βοτ. (Cicer) ή έρέβινθος, ή ρεβιδιά ή ροβιδιά, και τό ρεβίδι.

qiqiriq-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Βοτ. (Arachis hypogala) ή φιστικιά και ό καρπός, τό φιστίκι, **kikirik**.

qirà-ja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό ένοίκιο, τό νοίκι, 2. τό άγώγι, τό άγώϊ.

qiradhënës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ένοικιαστής, ό μισθωτής, ό νοικάτορας, ό νοικάρης, εκείνος πού δίνει μέ νοίκι.

qiramàrrës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ένοικιαστής, ό νοικάρης, ό νοικάτορας, εκείνος πού παίρνει μέ ένοίκιο

qiraxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό νοικάτορας, ό νοικιαστής, ό νοικάρης, εκείνος πού παίρνει σπιτι μέ νοίκι, 2. ό άγωγιάτης, ό μεταφορέας.

qirí-u, ούσ. άρ. πληθ.—nj, 1. τό κερλί, 2. Φυσ. βάττ (Watt) μονάδα μέτρησης ήλεκτρικής ισχύος, **Ilambë njëqind —njsh**, λάμπα εκατό κεριών (βάττ).

qiric-i, ούσ. άρ. τό τσιρиси, ή άλευρόκολλα, (κολλητική ούσία), **qirish**.

qit, ρ. μετ. βγάζω, έξάγω, έξβάλλω, — **një dhëmballë**, βγάζω μιá δοντούρα, έναν τραπεζίτη, e — **a jashtë**, τόν έξγαλα έξω, τόν έδιωξα, 2. διαδίδω, — **fjalë**, διαδίδει λόγια, 3. πυροβολώ, — **pushkë**, πυροβολώ.

qitër-qitra, ούσ. θ. πληθ. **qitra**, Βοτ. (Citrus medica) ή κιτρέα,

(κίτρον ή κιτρέα ή τό μηδικόν), ή κιτριά και ό καρπός, τό κίτρο.

qitje-qitja, ούσ. θ. Στρατ. ή σκοποβολή, ή βολή.

qivür-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό φέρετρο, 2. τό μνήμα, ό τάφος.

qofkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **mullenjë**.

qofte-qoftja, ούσ. θ. πληθ.—, ό κεφτές.

qoftëlargu, ούσ. άρ. ό διάβολος, ό έξω άπέδω, (εύφημισμός), **djalli**.

qok-u, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **gjoni, qokthi**.

qokàs-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **pikthi**.

qokatâr,-e, επίθ. μετρημένος (στά λόγια και στή δουλιá), **burrë** —, άνδρας μετρημένος.

qokë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **killoçkë**.

qokth-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **gjoni**.

qortim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή επίπληξη, ή μομφή, **qërtim**.

qortòj, ρ. μετ. 1. μαλώνω, έπιπλήττω, 2. έλέγχω, διορθώνω (λάθη), **qërtoj**.

qorr,-e, επίθ. τυφλός, άόματος, **i verbër, zorra** —e, τό τυφλό έντερο.

qorras, έπ. βλ. **qorrthi, verbërisht**.

qorrfishék-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ή άσφαιρη σφαίρα, τό άσφαιροφυσίγγι, ή τροχοδεικτική σφαίρα, 2. τό πυροτέχνημα, **fishekzar**.

qorròj, ρ. μετ. τυφλώνω, θαμβώνω, θαμπώνω, έκτυφλώνω, **qorrohëm**, τυφλώνομαι, χάνω τό φως μου, **verboj, verbohem**.

qorrthi, έπ. τυφλά, στά τυφλά, ψηλαφητά, Μετφ. στήν τύχη, **qorras**.

qose-qòsja, ούσ. άρ. πληθ.—, ό σπανός.

qosték-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ή άλυσίδα του ώρολογιου.

qòstër-qòstra, ούσ. θ. πληθ. **qostrà**, τροχιστική μηχανή, **maqinë mprehëse**.

qoshe-qòshja, ούσ. θ. πληθ.—, ή γωνιά, **e vuri në** —, τόν ξβαλε στην κορφή, **kënd, skutë, kryet e vendit**.

qotá, επίθ. δειλός, ό κιοτής, **frikacak**.

qùaj, ρ. μετ. 1. όνομάζω, καλώ, αποκαλώ, **si të qùajnë?** πώς όνομάζεσαι; 2. θεωρώ, νομίζω, **e — të tepërt**, τό θεωρώ περιττό, **quhem**, όνομάζομαι, λέγομαι.

qùajtur (i, e), επίθ. όνομαζόμενος, λεγόμενος, καλούμενος, **i ashtu-qùajturi**, ό λεγόμενος.

quk, ρ. μετ. σπώ, τσιμπώ μέ τό ράμφος.

qukalòs-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βλογιοκομμένος, ό εύλογιάρης, ό τρυποβλογιάρης, ό εύλογιασμένος, ό εύλογιοκομμένος, καί επίθ. εύλογιάρης, εύλογιοκομμένος, **buqte** —, άνδρας εύλογιάρης, **grua —e**, εύλογιára γυναίκα, βλογιοκομμένη, τρυποβλογιára γυναίκα.

qukarik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό δρυοκολάπτης, ό ξυλοφάγος, **pikthi**.

qukë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **kukunajkë**.

qull-i, ούσ. άρ. ό χυλός, τό κουρκούτι, ή άλευριά, **έπ. u bë** —, έγινε μούσκεμα, μουσκίδι.

qull, ρ. μετ. καταβρέχω, μουσκεύω, βρέχω, (άόρ. **qulla**), **qulem**, γίνομαι μούσκεμα, καταβρέχομαι, βρέχομαι.

qullët (i, e), επίθ. νερούλός, Μετφ. νωθρός, κοιμισμένος.

qullòj, ρ. μετ. βλ. **qull**.

qullòs, ρ. μετ. βλ. **qull, lag**, Μετφ. **s'quलोse gjë**, δέν έκαμες τίποτε.

qumësht-i, ούσ. άρ. τό γάλα.

qumështòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό γαλατάς, ό γαλακτοπώλης, 2. ή γαλατόπιττα, ή κρέμα, **qumështuar**.

qumështore-qumështòrja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. Βοτ. (Euphorbia) τό εύφόρβιο, κοιν. φλόμος, γαλατόχορτα, γαλατσίδες, 2. Άστρ. ό γαλαξίας, **kashta e kumtrit**.

qumështore, επίθ. γαλακτοφόρος, γαλατερή, **lopë** —, γατερή γελάδα, πού πιάνει πολύ γάλα.

qumështuar-qumështòri, ούσ. άρ. πληθ. **qumështorë**, ή γαλατόπιττα, τό γαλατομπούρεχο.

qurra-t, ούσ. θ. πληθ. οί μύξες, ή μύξα.

qurrash,-e, επίθ. μυξιάρης, θηλ. ή μυξιára, ή μυξού.

qylàh-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —e, τό φέσι, ή σκούφια, **qeleshe**.

qylým-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, βλ. **qilim**.

qyméz-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ό όρνιθώνας, τό κοτέτσι, **kotéc**.

qymýr-i, ούσ. άρ. 1. τό κάρβουνο, τό ξυλοκάρβουνο, 2. — **guri**, τό πετροκάρβουνο, ό γαιάνθρακας, **thëngjill**.

qymyrxhí-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό καρβουνιάρης.

qyng-u, ούσ. άρ. πληθ. **qyngje**, ό σωλήνας, τό κιούγκι.

qyr-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, —a, τό πιθάρι.

qyre-qýrja, ούσ. θ. πληθ.—, μικρό πιθάρι, **qyr i vogël**.

qyq-i, ούσ. άρ. άπομονωμένος, μοναχός, δυστυχής, άτυχος (άνθρωπος), **ka mbetë** —, έμεινε έρημος, θηλ. **qyqe**.

qyqàr,-e, επίθ. έρημος, μοναχός, χωρίς κανέναν.

qyqe-qýqja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (Cuculus) ό κοϋκκος.

qyrk-u, ούσ. άρ. πληθ. **qyrqe**, τό κοντογούνι, ή γούνα.

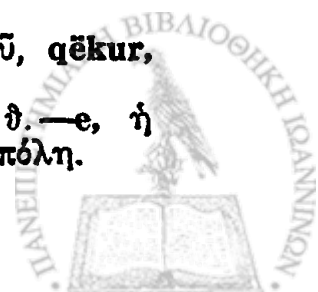
qyrlék-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. ό χαραδριός, κιτρινοπούλι, βραχοπούλι καί **kllinza**.

qysqí-a, ούσ. θ. πληθ.—, ό λοστός, ό λουστός, ό μοχλός.

qysh, έπ. πώς; — **je?** πώς είσαι; — **e bëre?** πώς τό έκαμες; — **thuhet?** πώς λέγεται; πρόθ. από, — **prej asaj dite**, από κείνη τήν ήμέρα, — **atëhere**, από τότε.

qyshkùr, έπ. πρό πολλοϋ, **qëkur, ka kohë**.

qytét-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή πόλη, — **hero**, ήρωίδα πόλη.

qytetâr,-e, ἐπίθ. ἀστικός, τῆς πόλης, **popullsia** —e, ὁ ἀστικός πληθυσμός.
qytetâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ πολίτης, ὁ κάτοικος πόλης, θηλ. —e, ἡ πολίτισσά.
qytetas-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, βλ. **qytetar**.
qytetërim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ὁ πολιτισμός.

qytetëroj, ρ. μετ. ἐκπολιτίζω, **qytetërohem**, ἐκπολιτίζομαι.
qytetëruar (i, e), ἐπίθ. πολιτισμένος, ἐκπολιτισμένος.
qytezë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τὸ φρούριο, ἡ ἀκρόπολη.
qytë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Στρατ. τὸ κοντάκι, ὁ ὑποκόπανος, (ὀπλου), **kondaku i pushkës**.

R

R, r, εἰκοστό τέταρτο γράμμα τοῦ ἄλβανικοῦ ἀλφάβητου.
rabeckë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **harabel**.
racë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ φυλή, — e **bardhë**, ἡ καυκασία (ἡ λευκή), φυλή, 2. Ζωολ. ἡ ράτσα, τὸ εἶδος, —a e **lopës së Shkodrës**, ἡ ράτσα τῆς ἀγελάδας τῆς Σκόδρας.
raciâl,-e, ἐπίθ. φυλετικός, ρατσιστικός, **dallime** —e, φυλετικές διακρίσεις.
raciôn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ μερίδα, **dy** —e **mishi**, δύο μερίδες κρέας, 2. Στρατ. τὸ σιτηρέσιο.
racionâl,-e, ἐπίθ. λογικός, ὀρθολογικός, ὀρθολογιστικός, **metodë** —e, ὀρθολογική μέθοδος, **organizimi** — i **punës**, ἡ ὀρθολογι(στι)κὴ ὀργάνωση τῆς δουλιᾶς, Μαθ. **numra** —ë, σύμμετροι ἀριθμοί.
racionalist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ὀρθολογιστής, ὁ ρα(τ)σιοναλιστής.
racionalizatôr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, αὐτός πού εἰσάγει μέθοδο βελτίωσης ἢ ὀρθολογιστικῆς ὀργάνωσης τῆς παραγωγῆς, ὁ ὀρθολογιστής.

racionalizëm - racionalizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ὀρθολογισμός, ὁ ρα(τ)σιοναλισμός.
racionalizim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ὀρθολογιστικὴ ὀργάνωση, ἡ βελτίωση, ἡ τελειοποίηση, —i i **prodhimit**, ἡ ὀρθολογιστικὴ ὀργάνωση τῆς παραγωγῆς, ἡ βελτίωση τῆς παραγωγῆς, **propozime** —i, προτάσεις γιὰ τελειοποίηση, βελτίωση.
racionalizòj, ρ. μετ. ὀργανώνω ὀρθολογιστικά, βελτιώνω, τελειοποιῶ.
racionòj, ρ. μετ. χωρίζω, μοιράζω σέ μερίδες, μερίζω.
racist,-e, ἐπίθ. φυλετικός, ρα(τ)σιστικός.
racizëm-racizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ φυλετισμός, ὁ ρα(τ)σισμός.
radâr-i, οὐσ. ἄρ. τὸ ραντάρ, **instalimi** —, ἐγκατάσταση ραντάρ.
radiatôr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, 1. τὸ ψυγεῖο, ὁ ψυκτήρας, τὸ ραντιατέρ (τῶν αὐτοκινήτων), 2. τὸ σῶμα τοῦ καλοριφέρ.
radikal,-e, ἐπίθ. 1. ριζικός, δραστησικός, **masa** —e, ριζικά μέτρα.

rrënjësor, 2. Πολιτ. ριζοσπαστικός.

radikal-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό ριζοσπάστης, 2. Χημ. ή ρίζα.

radikalizëm-radikalizmi, ούσ. άρ. ό ριζοσπαστισμός, ή έπαναστατικότητα.

ràdio-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ράδιο, τό ραδιόφωνο, 2. ό άσύρματος.

radioaktiv,-e, έπίθ. ραδιενεργός, **substancë** —e, ραδιενεργός ούσία.

radioktivist-i, ούσ. άρ. ή ραδιενέργεια, ή άκτινενέργεια.

radioamatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό έρασιτέχνης ραδιοφωνητής, ό έρασιτέχνης άσυρματιστής.

radioantenë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κεραία του ραδιοφώνου, του άσύρματος.

radioaparàt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ραδιομηχάνημα, ή ραδιοσυσκευή, τό ράδιο, τό ραδιόφωνο.

radiodhënës-i, ούσ. άρ. ό ραδιοπομπός, ό πομπός άσυρμάτου.

radiofonik,-e, έπίθ. ραδιοφωνικός, **gazetë** —e, ή ραδιοεφημερίδα, **emisioni** —, ή ραδιοφωνική έκπομπή, ή ραδιοεκπομπή.

radiografi-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ίατρ. ή ραδιογραφία, ή άκτινογραφία.

radiogram-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ραδιοτηλεγράφημα, τό ραδιογράφημα.

radiogramofòn-i, ούσ. άρ. τό ραδιογραμμόφωνο, ή ραδιόλα.

radioizotope-t, ούσ. θ. πληθ. τά ραδιοϊσότοπα.

radiolog-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ραδιολόγος, θηλ.—e, ή ραδιολόγος.

radiolokatòr-i, ούσ. άρ. βλ. **radar**.

radiomarrës-i, ούσ. άρ. ό δέκτης άσυρμάτου, τό ραδιόφωνο.

radiomontàzh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ραδιοφωνική διασκευή, ή ραδιοσκηνοθεσία.

radiopërhapje-radiopërhapja, ούσ. θ. ή ραδιοφωνία.

radioskopí-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή ρα-

διοσκόπηση, ή ραδιοσκοπία, ή άκτινοσκοπία, ή άκτινοσκόπηση.

radiostaciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ό ραδιοφωνικός σταθμός, ό ραδιοσταθμός, 2. ό σταθμός άσυρμάτου.

radioteknik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ραδιοτεχνίτης, ό ραδιοτεχνικός.

radioteknikë-a, ούσ. θ. ή ραδιοτεχνία, ή ραδιοηλεκτροτεχνία.

radiotelegrafí-a, ούσ. θ. ή ραδιοτηλεγραφία, ή άσύρματος τηλεγραφία.

radioteleviziòn-i, ούσ. άρ. ή ραδιοτηλεόραση.

radioterapí-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή ραδιοθεραπεία.

radist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άσυρματιστής.

radium-i, ούσ. άρ. Χημ. τό ράδιο(ν) (μέταλλο).

radhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή σειρά, ή άράδα, **me radhë**, μέ τή σειρά, κατά σειρά, 2. ή γραμμή, **me** —, συνεχώς, **pa** —, χωρίς σειρά, Γραμμ. **krye** —, παράγραφος, **në** — **të parë**, κυρίως, κατά πρώτο λόγο, **e kështu me** —, και ούτω καθεξής.

radhiqe-radhiqja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Cichorium*) τό κιχώριο, κιχώρι, ραδίχι, ή πικραλίδα, τό αντίδι, **kore**, **çikore**.

radhit, ρ. μετ. 1. άραδιάζω, παρατάσσω, 2. ταξινομώ, 3. στοιχειοθετώ (τυπογρ.), **radhitem**, παρατάσσομαι.

radhitës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό στοιχειοθέτης (τυπογραφείου), **radhonjës**.

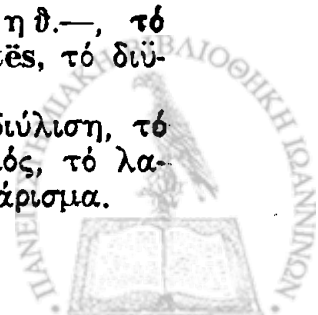
radhitje - radhitja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή στοιχειοθέτηση, 2. ή ταξινόμηση, ή διευθέτηση.

radhitur (i, e), έπίθ. άραδιασμένος, άραδιαστός.

radhù-a-radhò-i, ούσ. άρ. πληθ. **radhonj**, τό τετράδιο, **fletore**.

rafinerí-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό διύλιστήριο, —a e **naftës**, τό διύλιστήριο πετρελαίου.

rafinim-i, ούσ. άρ. ή διύλιση, τό καθάρισμα, ό καθαρισμός, τό λαμπικάρισμα, τό ραφινάρισμα.

rafinoj, ρ. μετ. ραφινάρω, διϋλιζώ.
rafinuar (i, e), έπίθ. 1. διϋλισμένος, ραφιναρισμένος, 2. πονηρός, πανούργος, δόλιος, ραφινάτος, έπιδέξιος.
raft-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό ράφι, τό έρμάριο, τό ντουλάπι, ή έταζιέρα.
rahat, έπ. ήσυχια, ήρεμα.
rahat-i-a, ούσ. θ. τό ραχάτι, τό ραχατλήκι, τό χουζούρι, ή ανάπαυση, ή ήσυχια.
rahatshëm (i) - rahatshme (e), έπίθ. 1. άναπαυτικός, **shtëpi e rahatshme**, άνετο, άναπαυτικό σπίτι, 2. ραχατλήδικος, άνετος, **jetë e rahatshme**, άνετη ζωή.
rajà, άκλιτη λέξη, δουλοπρεπής, ραγιας, **servil**.
raje-raja, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ραγιας, ό δοϋλος.
rajon-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άχτίδα, ή περιοχή, ή ζώνη, ή περιφέρεια.
raketë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Στρατ. 1. ό πύραυλος, ή ρακέτα, — **balistike**, ό βαλλιστικός πύραυλος, — **balistike ndërkontinentale**, βαλλιστικός διηπειρωτικός πύραυλος, — **shumëfazëshe**, πολυώροφος πύραυλος, — **kozmi-ke**, ό κοσμικός πύραυλος, 2. ή φωτοβολίδα, 3. Άθλητ. ή ρακέτα (του τέννις).
rakí-a, ούσ. θ. ή ρακή, τό ρακί.
rakitik,-e, έπίθ. ραχιτικός.
rakitik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ραχιτικός.
rakitizëm-rakitizmi, ούσ. άρ. ραχιτισμός, ή ραχίτις.
ramnacé-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά ραμνοειδή.
rang-u, ούσ. άρ. πληθ. **rangje**, ή σειρά, ή κατηγορία, ό βαθμός, ή θέση.
ranishtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή άμμουδιά, 2. ή πλάζ, **plazh**.
raport-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή άναφορά, ή έκθεση, ή εισήγηση, 2. ή έκθεση ιατροϋ, τό ραπόρτο, 3. ή σχέση, — **et shoqëro-re**, οί κοινωνικές σχέσεις, 4. ό

συσχετισμός, — **i forcave**, ό συσχετισμός τών δυνάμεων.

raportim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή άναφορά, ή έκθεση, ή άνακοίνωση, 2. ή καταγγελία.

raportoj, ρ. μετ. 1. άναφέρω, δίνω άναφορά, έκδέτω, άνακοινώ, 2. καταγγέλλω, **padit**.

raportor-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Γεωμ. τό μοιρογνωμόνιο.

rapsod-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ραψωδός.

rapsodí-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή ραψωδία.

rasat-i, ούσ. άρ. τό γένος, ή ράτσα, τό είδος, **skotë, soj; e mbaj kaun për** —, κρατώ τό βόδι για ράτσα, για είδος.

rasë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή περίπτωση, ή σύμπτωση, **rast**, 2. Γραμμ. ή πτώση.

raskapit, ρ. μετ. καταπονώ, κατακουράζω, **raskapitem**, κατακουράζομαι, κουράζομαι.

raskapitje - raskapitja, ούσ. θ. πληθ.—, ή κούραση, ή καταπόνηση, ή εξάντληση από κόπο.

raskapitur (i, e), έπίθ. κατάκοπος, κατακουρασμένος.

rast-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή περίπτωση, ή σύμπτωση, ή εύκαιρία, **me —in...**, μέ τήν εύκαιρία..., **në — se**, σε περίπτωση πού, άν, έάν, **në — nevoje**, σε περίπτωση άνάγκης, **përfitoj nga —i**, έπωφελοϋμαι τής εύκαιρίας.

rastësisht, έπ. ταχαΐα, τυχαίως, κατά τύχη, κατά σύμπτωση.

rastís, ρ. άμετ. τυχαίνω, ρ. άπρόσ. συμβαίνει, τυχαίνει.

ratifikim-i, ούσ. άρ. ή έπικύρωση, ή έγκριση.

ratifikoj, ρ. μετ. έπικυρώνω, έγκρίνω, — **një marrëveshje**, έπικυρώνω συμφωνία.

ratifikuar (i, e), έπίθ. έπικυρωμένος.

ratifikues,-e, έπίθ. έπικυρωτικός.

ravën-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Βοτ. (*Rheum rhabonticum*) ρήον, κοιν. ραβέντι, ραποντικόν.

raxhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **rraxhë**.

razakí, ἐπίθ. ραζακί, rrush —, σταφύλι ραζακί ἢ ροζακί.
 re-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό σύννεφο, τό νέφος.
 re, ἀκλιτη λέξη, vë —, παρατηρῶ μέ προσοχή, προσέχω, e pashë, por nuk e vura —, τόν εἶδα, ἀλλά δέν τόν πρόσεξα, vini rei προσοχή! oroe.
 re (e) - e reja, οὐσ. θ. πληθ. të reja, ἡ νύφη, ἡ νύφη τοῦ σπιτιοῦ, ime —, ἡ νύ(μ)φη μου, jot —, ἡ νύφη σου, e reja, ἡ νύφη του.
 re (e), ἐπίθ. βλ. i ri, νέα (μᾶλλον στον πληθ.), të rejat e ditës, τά νέα τῆς ἡμέρας, ç'të reja kemi? τί νέα ἔχομε;
 reaksiòn-i, οὐσ. ἄρ. 1. Πολιτ. ἡ ἀντίδραση, 2. πληθ.—e, Χημ. ἡ ἀντίδραση, 3. Φυσιολ. — ψυχολ. ἡ ἀντίδραση, ἡ ἀντενέργεια.
 reaksionär,-e, ἐπίθ. ἀντιδραστικός, qarget —e, οἱ ἀντιδραστικοί κύκλοι, politikë —e, ἀντιδραστική πολιτική.
 reaksionär-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἀντιδραστικός, ὁ ἀντιδραστής.
 reaktiv,-e, ἐπίθ. πυραυλοκίνητος, ἀεριωθούμενος, aeroplan —, τό ἀεριωθούμενο ἀεροπλάνο, predhë —e, τό πυραυλοκίνητο βλήμα.
 reaktòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἀντιδραστήρας, — atomik, ὁ ἀτομικός ἀντιδραστήρας.
 real,-e, ἐπίθ. πραγματικός, paga —e, ὁ πραγματικός μισθός, plan —, τό πραγματοποιήσιμο σχέδιο.
 réalíst,-e, ἐπίθ. ρεαλιστικός, politikë —e, ἡ ρεαλιστική πολιτική.
 réalíst-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ρεαλιστής, ὁ πραγματιστής.
 realitét-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ πραγματικότητα, —i objektív, ἡ ἀντικειμενική πραγματικότητα, —i i botës objektive, ἡ πραγματικότητα τοῦ ἀντικειμενικοῦ κόσμου, në —, στήν πραγματικότητα.
 realizëm-realizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ρεαλισμός, ἡ πραγματοκρατία, ὁ πραγματισμός, —i socialist, ὁ σοσιαλιστικός ρεαλισμός.
 realizim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,

ἡ πραγματοποίηση, ἡ ἐκπλήρωση, ἡ ἐκτέλεση.
 realizòj, ρ. μετ. πραγματοποιῶ, ἐκτελῶ, ἐκπληρώνω, — planin, πραγματοποιῶ, ἐκτελῶ τό σχέδιο, ἐκπληρώνω τό σχέδιο, realizohem, u realizua plani, ἐκπληρώθηκε, πραγματοποιήθηκε τό σχέδιο.
 realizuar (i, e), ἐπίθ. πραγματοποιημένος, ἐκπληρωμένος.
 realizueshëm (i) - realizueshme (e), ἐπίθ. πραγματοποιήσιμος, κατορθωτός.
 rebel,-e, ἐπίθ. ἀνυπάκουος, ἀνυπόταχτος, ἀτίθασος, ἀπειθής.
 rebel-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a, ὁ στασιαστής, ὁ ἀντάρτης.
 rebelizëm-rebelizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ἀναρχισμός, ἡ ἀνταρσία, ὁ στασιασμός.
 recensión-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ κρίση, ἡ γνώμη, ἡ κριτική, τό σχόλιο ἔργου, ἡ βιβλιοκρισία, ἡ ἀνάλυση ἔργου, bëj —, σχολιάζω ἔργο, γράφω κρίση, γνωμοδοτῶ.
 recensént-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἐκτιμητής, ὁ σχολιαστής ἔργου, ὁ κριτικός, ὁ γνωμοδότης, ὁ κριτής.
 recetë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ συνταγή, ἡ ρετσέτα.
 recipròk,-e, ἐπίθ. ἀμοιβαῖος, ndihmë —e, ἡ ἀμοιβαία βοήθεια, ἡ ἀλληλοβοήθεια.
 recitim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀπαγγελία, ἡ ἐκφώνηση.
 recitòj, ρ. μετ. ἀπαγγέλλω, — një vjershë, ἀπαγγέλλω ποίημα.
 recitues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἀπαγγέλων, ὁ ἀπαγγελεύς, ὁ ἀπαγγελάτορας.
 reckë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό ράκκος, τό κουρέλι, ἡ πατσαβούρα, leckë.
 reckamàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, βλ. leckaman καί ἐπίθ.
 recél-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό ρετσέλι, τό ρετζέλι, τό γλυκό κουταλιοῦ.
 redaksi-a, οὐσ. θ. τό προσωπικό τῆς σύνταξης ἐφημερίδας ἢ περιοδικοῦ, τά γραφεῖα τῆς σύντα-

- ξης, ή σύνταξη, **kolegjumi i** —së, ή συντακτική επιτροπή.
- redaktim-i**, ούσ. άρ. ή σύνταξη, ή επιμέλεια τής ύλης, **të redaktuarit**.
- redaktòj**, ρ. μετ. συντάσσω, επιμελούμαι.
- redaktòr-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό συντάκτης, **krye**—, ό αρχισυντάκτης, — **përgjegjës**, ό υπεύθυνος συντάκτης.
- refer-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 'Αθλητ. βλ. **arbitër, gjyqtar loje**.
- referat-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή εισήγηση, σύντομη έκθεση, ή διάλεξη.
- referendùm-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό δημοψήφισμα.
- referént-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό εισηγητής.
- referòj**, ρ. μετ. 1. εισηγοῦμαι, έκθέτω, κάνω σύντομη έκθεση, κάνω διάλεξη, αναφέρω, 2. παραπέμπω.
- referues-i**, ούσ. άρ. πληθ. —, ό εισηγητής, ό όμιλητής, **referonjës**.
- refléks-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, Φυσιολ. ή άντανάκλαση, τό άντανακλαστικό, — **i kondicionuar**, ή υπό όρους άντανάκλαση, — **i pakondicionuar**, ή άνευ όρων άντανάκλαση, — **e të kondicionuara**, τά έξαρτημένα άντανακλαστικά, — **e të pakondicionuara**, τά μή έξαρτημένα άντανακλαστικά.
- refleksiòn-i**, ούσ. άρ. Φυσ. ή άνάκλαση, **reflektim**.
- refleksiv,-e**, επίθ. άνακλαστικός, άντανακλαστικός, Γραμμ. **folje** —e. αύτοπαθῆ ρήματα, **përemër** —, αύτοπαθῆς άντωνυμία, **i vet, vetvetor**.
- reflektím-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, Φυσ. ή άνάκλαση, ή άντανάκλαση. — **i i tingullit**, ή άνάκλαση τοῦ ήχου, ή ίχῳ, ή άντίκρηση, — **i i dritës**, ή άνάκλαση τοῦ φωτός.
- reflektòj**, ρ. μετ. άντανακλῶ, Μετφ. καθρεφτίζω, άντικατοπτρίζω.
- reflektòr-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό άντανακλαστήρας, ό άντανακλαστικός καθρέφτης, ό προβολέας.
- reflektues,-e**, επίθ. Φυσ. άντανακλαστικός, άνακλαστικός, **reflektonjës**.
- reformatòr-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό μεταρρυθμιστής, ό άναμορφωτής.
- reformë-a**, ούσ. θ. πληθ. —a, ή μεταρρύθμιση, — **a agrare**, ή άγροτική μεταρρύθμιση, — **a monetare**, ή νομισματική μεταρρύθμιση, **bëj** —, κάνω μεταρρύθμιση.
- reformím-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή μεταρρύθμιση.
- reformíst-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό ρεφορμιστής, ό μεταρρυθμιστής.
- reformizëm-reformizmi**, ούσ. άρ. ό ρεφορμισμός.
- reformòj**, ρ. μετ. μεταρρυθμίζω, άνασχηματίζω, άναμορφώνω.
- refrén-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή έπωδός, τό ρεφραίν.
- refugjät-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό φυγάς, — **ët politikë**, οί πολιτικοί φυγάδες, πρόσφυγες, 2. ό πρόσφυγας.
- refuzím-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή άρνηση, ή άπόρριψη, **të refuzuarit**.
- refuzòj**, ρ. μετ. άρνιέμαι, άρνούμαι, άπορρίπτω.
- regj**, ρ. μετ. κατεργάζομαι (έπί δερμάτων), **regjem**, Μετφ. άσκοῦμαι, σκληραγωγοῦμαι, μαθαίνω, άποχτῶ πείρα.
- regjencë-a**, ούσ. θ. ή άντιβασιλεία.
- regjént-i**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό άντιβασιλέας, ό άντιβασιλεύς.
- regji-a**, ούσ. θ. ή σκηνοθεσία.
- regjim-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. τό καθεστώς, 2. 'Ιατρ. ή διαίτα, 3. ή διάταξη, ό κανονισμός, 4. τό σύστημα, — **kursimi**, τό σύστημα οίκονομίας, ή οίκονομία.
- regjimént-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, Στρατ. τό σύνταγμα.
- regjistër-regjistri**, ούσ. άρ. πληθ. **regjistra**, 1. ό κατάλογος, τό κατάστιχο, — **i themeltar**, τό ληξιαρχικό βιβλίο, τό δημοτολόγιο, 2. τό μητρώο.
- regjistrím-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e,

1. ή καταχώρηση, ή καταγραφή, ή έγγραφη, 2. ή απογραφή, —i i popullatës, ή απογραφή του πληθυσμού.
regjistròj, ρ. μετ. έγγράφω, καταχωρῶ, πρωτοκολλῶ, καταγράφω, **regjistrohem**, έγγράφομαι, **u regjistroma në universitet**, έγγραφήκα στο πανεπιστήμιο.
regjistruar (i, e), ἐπίθ. έγγεγραμμένος, έγγραμμένος.
regjistrues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ πρωτοκολλητής, ὁ καταχωρητής, ὁ καταγραφεὺς.
regjizor-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ σκηνοθέτης.
regjur (i, e), ἐπίθ. 1. κατεργασμένος (για δέρματα), 2. ἀσφαλμένος, σκληραγωγημένος, ἔμπειρος, δοκιμασμένος, καπάτσος, πεπειραμένος.
rehat, ἐπ. βλ. rahat.
reklamë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ή διαφήμιση, ή ρεκλάμα, **bëj** —, κάνω διαφήμιση, διαφημιζῶ, ρεκλαμάρω.
reklamim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ή ἔνσταση, ή διαμαρτύρηση.
reklamist,-e, ἐπίθ. διαφημιστικός, ρεκλαμαδόρος, **grua —e**, ρεκλαμαδόρα γυναίκα.
reklamist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a, ὁ διαφημιστής, ὁ ρεκλαμαδόρος, θηλ.—e, ή διαφημιστρια, ή ρεκλαμαδόρα.
reklamòj, ρ. μετ. 1. διαφημιζῶ, ρεκλαμάρω, κάνω διαφήμιση, 2. ρ. ἄμετ. διαμαρτύρομαι, ὑποβάλλω ἔνσταση.
reklamuar (i, e), ἐπίθ. διαφημισμένος.
rekomandim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ή σύσταση, 2. ή συμβουλή, ή γνώμη, **letër —i**, συστατική ἐπιστολή, συστατικό γράμμα.
rekomandòj, ρ. μετ. 1. συσταίνω, συνιστῶ, 2. συμβουλεύω.
rekomanduar (i, e), ἐπίθ. συστημένος.
rekord-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Ἄθλητ. τό ρεκόρ, ή ἐπίδοση, **thyej —in**, καταρρίπτω τό ρεκόρ, τήν ἐπίδοση.
rekordist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,

ὁ πρωταθλητής, πού κατέχει τό ρεκόρ.
rekrut-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a, Στρατ. ὁ νεοσύλλεκτος, ὁ κληρωτός, ὁ νέος στρατιώτης.
rekrutim-i, οὐσ. ἄρ. 1. ή στρατολογία, ή στρατολόγηση, ή ἐπιστράτευση (νεοσυλλέκτων), **zyra e —it**, τό στρατολογικό γραφείο, 2. ὁ προσηλυτισμός.
rekrutòj, ρ. μετ. 1. Στρατ. στρατολογῶ, ἐπιστρατεύω, 2. προσηλυτίζω, **rekrutohem**, 1. ἐπιστρατεύομαι, 2. προσηλυτίζομαι.
rekrutuar (i, e), ἐπίθ. 1. ἐπιστρατευμένος, στρατολογημένος, 2. προσηλυτισμένος.
rekrutues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ στρατολόγος.
rektifikim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ή ἐπανόρθωση, ή διόρθωση.
rektifikòj, ρ. μετ. ἐπανορθώνω, ἐπανορθῶ, διορθώνω.
rektor-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ πρύτανης (τοῦ πανεπιστημίου).
rektorat-i, οὐσ. ἄρ. τό πρυτανεῖο, ή πρυτανεία.
rekuizim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ή ἐπίταξη, ή κατάσχεση, ή δήμευση.
rekuizòj, ρ. μετ. ἐπιτάσσω, κατάσχω, δημεύω.
relacion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ή ἔκθεση, ή ἀναφορά, 2. πληθ.—e, οἱ σχέσεις.
relativ,-e, ἐπίθ. σχετικός, ἀντθ. **absolut**, ἀπόλυτος.
relativisht, ἐπ. σχετικά, ἀναφορικά, ὅσον ἀφορᾶ.
relativitet-i, οὐσ. ἄρ. ή σχετικότητα, ή σχετικότης, **teoria e —it**, ή θεωρία τῆς σχετικότητας.
relativizëm-relativizmi, οὐσ. ἄρ. Φιλοσ. ὁ ρελατιβισμός, ή σχετικοκρατία, ή θεωρία τῆς σχετικότητας, ὁ σχετικισμός.
reliën-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό ἀνάγλυφο, Γεωγρ. —i i vendit, τό ἀνάγλυφο τοῦ τόπου.
remont-i, οὐσ. ἄρ. ή ἐπισκευή, ή ἐπιδιόρθωση, —i kapital, ή γενική ἐπισκευή.
remtâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ

χαλκωματάς, ὁ μπακιρτζής, **ba-kërxi**.

remtë (i, e), ἐπίθ. χάλκινος, μπακιρένιος.

rend-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ σειρά, ἡ γραμμὴ, **në** —in **alfabetik**, στήν ἀλφαβητικὴ σειρά, 2. (κοινωνικὸ) καθεστῶς, —i **shoqëror**, τὸ κοινωνικὸ καθεστῶς, —i **socialist**, τὸ σοσιαλιστικὸ καθεστῶς, 3. ἡ τάξη, —i **i shtazëve grabitqare**, ἡ τάξη τῶν ἀρπαχτικῶν ζώων, 4. ἡ τάξη, ἡ διάταξη, —i **i ditës**, ἡ ἡμερήσια διάταξη, —i **publik**, ἡ δημόσια τάξη.

rend, ρ. ἀμετ. τρέχω, **vrapoj**.

rende-rëndja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ τρίφτης.

rendës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ δρομέας, ὁ δρομεύς, **vrapuesi**.

rendimënt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀπόδοση, ἡ ἀποδοτικότητα, ἡ παραγωγικότητα, —i **i punës**, ἡ παραγωγικότητα τῆς ἐργασίας, ἡ ἀπόδοση τῆς δουλειᾶς.

renditje-renditja, οὐσ. θ. 1. τὸ ἀράδιασμα, ἡ διάταξη, ἡ σειρά, 2. ἡ ταξινόμηση.

rendër, ἐπίθ. αὐξων, **numër** —, ὁ αὐξων ἀριθμὸς.

renegat-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἀποστάτης, ὁ ἐξωμότης, ὁ ἀρνησίδρησκος, ὁ δηλωσίας.

renë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Cervus tarandus*) ὁ τάρανδος ἢ ρέννος.

rentabël-rentabile, ἐπίθ. προσοδοφόρος, ἐπικερδής, **ndërmarrje rentabile**, ἡ προσοδοφόρα, ἡ ἐπικερδής ἐπιχείρηση.

rendabilitët-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀποδοτικότητα, ἡ οἰκονομικὴ ἀποδοτικότητα.

rentë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ εἰσόδημα, ἡ πρόσοδος, —a **bujqësore**, ἡ ἔγγεια πρόσοδος, —a **diferenciale**, ἡ διαφορικὴ πρόσοδος, —a **absolute**, ἡ ἀπόλυτη πρόσοδος.

rentiër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ εἰσοδηματίας.

repàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Βοτ. ραφανίς ἢ ἡμερος, τὸ ραπάνι ἢ τὸ ρεπάνι, —i **kuq**, τὸ σέσκουλο,

τὸ κοκκινογούλι.

reparaciòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ διόρθωση, ἡ ἐπισκευή, πληθ.—e, οἱ ἐπανορθώσεις, οἱ πολεμικὲς ἀποζημιώσεις.

reparim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἐπιδιόρθωση, ἡ ἐπισκευή, **meremetim**, **remont**.

reparòj, ρ. μετ. διορθώνω, ἐπισκευάζω, ἐπιδιορθώνω, **meremetoj**.

repart-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. τὸ τμημα, 2. Στρατ. τὸ τμημα, μικρὴ στρατιωτικὴ μονάδα.

repartër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ δραματολόγιο, τὸ ρεπερτόριο.

repë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **repan**.

replikë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀνταπάντηση, ἡ ἀντίκρουση, ἡ παρατήρηση.

reportàzh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ ρεπορτάζ, ἡ εἰδησεογραφία, ἡ ἐπιτόπια ἀνταπόκριση.

reportër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ρεπορτέρ, ὁ δημοσιογράφος, ὁ ἐπιτόπιος ἀνταποκριτής.

reprezalje-t, οὐσ. θ. πληθ. τὰ ἀντίποινα.

reptilë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τὰ ἔρπετά, **zvaranikë**.

republikàn,-e, ἐπίθ. ρεπουμπλικάνος, δημοκράτης, λαοκράτης, **partia** —e, τὸ ρεπουμπλικάνικο κόμμα.

republikàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ρεπουμπλικάνος, ὁ δημοκράτης, ὁ λαοκράτης, ὁ ὀπαδὸς τῶν ρεπουμπλικάνων.

republikë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ δημοκρατία, —a **antike**, ἡ ἀρχαία δημοκρατία, —a **borgjeze**, ἡ ἀστικὴ δημοκρατία, —a **autonome**, ἡ αὐτόνομη δημοκρατία, —a **popullore**, οἱ λαϊκὲς δημοκρατίες.

resedacé-të, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ ρεζεδοειδή.

respëkt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ σεβασμὸς, τὸ σέβας, ἡ ἐκτίμηση, ἡ τιμὴ, **nderim**.

respektòj, ρ. μετ. 1. σέβομαι, ἐκτιμῶ, 2. τηρῶ.

respiratòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ἀναπνευστήρας.

restaurim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,

1. ἡ ἀναστήλωση (ἀρχαιοτήτων), ἡ ἐπιδιόρθωση, ἡ ἐπισκευή, 2. Πολιτ. ἡ παλινδιόρθωση.

restauròj, ρ. μετ. 1. ἐπισκευάζω, ἀναστηλώνω, ἀποκαθιστῶ (πίνακες, ἀρχαιοτήτες), 2. Πολιτ. παλιννορθώνω, ἀναστηλώνω, ἀποκαθιστῶ, ἐπανορθώνω, ἐπανορθῶ.

restorànt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό ἐστιατόριο, τό ρεστωράν, **gjell-tore**.

resh, ρ. ἄμετ. βρέχει, χιονίζει, **po — borë**, χιονίζει, **po — shi**, βρέχει, **bie borë**, **bie shi**.

reshje-t, οὐσ. θ. πληθ. κοινό ὄνομα, οἱ βροχές, τό πέσιμο, οἱ πτώσεις βροχῆς, χιονιοῦ καί χαλαζιοῦ.

reshme-reshmja, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ἡ χιονοστιβάδα, **ortek**, 2. κατωφερῆς πετρώδης τόπος.

resht, ρ. μετ. 1. σταματῶ, διώχνω, ἀπομακρύνω, — **qentë**, σταματῶ τά σκυλιά, διώχνω τά σκυλιά, 2. σωπαίνω, — **fëmijën**, σωπαίνω τό μικρό παιδί, ρ. ἄμετ. —**i shiu**, ἔπαψε ἡ βροχή, **reshtem**, παραμερῶ, ἀποσύρομαι, ἡσυχάζω, **u reshtën fëmija**, ἔφαγαν καί κοιμήθηκαν τά μικρά παιδιά, ἡσύχασαν.

retinë-a, οὐσ. θ. Ἄνατ. ὁ ἀμφιβληστροειδῆς ἢ νευρικός χιτώνας (τοῦ ματιοῦ).

retorik,-e, ἐπίθ. ρητορικός, **stil** —, ρητορικό ὕφος, **stýl**, **figurë** —e, ρητορικό σχῆμα.

retorikë-a, οὐσ. θ. ἡ ρητορική.

reumatizëm-reumatizmi, οὐσ. ἄρ. πληθ. **reumatizma**, Ἴατρ. ὁ ρευματισμός, ὁ ρεματισμός.

revàn-i, οὐσ. ἄρ. ὁ καλπασμός, τό ρεβάνι.

revani-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ραβανί ἢ ρεβανί (εἶδος ἀνατολιτικου γλυκίσματος).

revistë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό περιοδικό, e **përkohshme**.

revizion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἀναθεώρηση, ἡ ἐξέλεγεση, ὁ ἔλεγχος.

revizionim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ ἀναθεώρηση, ἡ ἐπανεξέταση,

—**i i vendimeve**, ἡ ἀναθεώρηση τῶν ἀποφάσεων, 2. ἡ ἐξακρίβωση, ὁ ἔλεγχος, ἡ ἐξέλεγεση.

revizionizëm - revizionizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ ἀναθεωρητισμός, ὁ ρεβιζιονισμός.

revizionòj, ρ. μετ. ἐλέγχω, ἀναθεωρῶ, ἐπανεξετάζω, ἐξελέγχω, ἐπιθεωρῶ.

revizionist,-e, ἐπίθ. ἀναθεωρητικός, ρεβιζιονιστικός.

revizionist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἀναθεωρητής, ὁ ρεβιζιονιστής.

revizòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἐλεγχτής, ὁ ἐπιθεωρητής.

revokòj, ρ. μετ. 1. ἀνακαλῶ, 2. ἀκυρώνω.

revole-revolja, οὐσ. θ. πληθ. —, τό περίστροφο, τό πιστόλι.

revoltòj, ρ. μετ. ἀναστατώνω, ἀναστατῶ, παροργίζω, θυμώνω, **revoltohem**, ἀγαναχτῶ, παροργίζομαι, θυμώνω, **zemërohem shumë**.

revoltuar (i, e), ἐπίθ. ἀγανακτισμένος, ὀργισμένος.

revolucion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἐπανάσταση, —**i proletar**, ἡ προλεταριακή ἐπανάσταση, —**i kultural**, ἡ ἐκπολιτιστική, ἡ πολιτιστική, ἡ μορφωτική ἐπανάσταση, —**i kultural proletar**, ἡ ἐκπολιτιστική προλεταριακή ἐπανάσταση.

revolucionàr,-e, ἐπίθ. ἐπαναστατικός, **periudhë** —e, ἐπαναστατική περίοδος.

revolucionàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἐπαναστάτης.

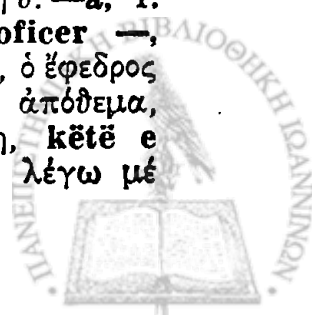
revolucionarizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐπαναστατικοποίηση.

revolucionarizòj, ρ. μετ. ἐπαναστατοποιῶ, ἐπαναστατικοποιῶ.

revolucionòj, ρ. μετ. βλ. **revolucionarizoj**.

rezervat,-e, ἐπίθ. ἀπόρρητος, **shkresë** —e, ἀπόρρητο, ἐμπιστευτική, μυστικό ἔγγραφο.

rezervë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. Στρατ. ἡ ἐφεδρεία, **oficer** —, ὁ ἀξιωματικός ἐφεδρείας, ὁ ἐφεδρος ἀξιωματικός, 2. τό ἀπόδεμα, Μετφ. ἡ ἐπιφύλαξη, **këtë e them me** —, αὐτό τό λέγω μέ

έπιφύλαξη, πληθ. —a, οί έφεδρείες.
rezervíst,-e, έπίθ. έφεδρικός, ush-tëria —e, ό έφεδρικός στρατός.
rezervíst-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Στρατ. ό έφεδρος.
rezervòj, ρ. μετ. έπιφυλάσσω, άποθέτω, βάζω κατά μέρος, φυλάσσω, φυλάγω, Μετφ. προορίζω, **rezervohe**m, έπιφυλάσσομαι, — **të flas më vonë**, έπιφυλάσσομαι νά μιλήσω άργότερα.
rezervuàr (i, e), έπίθ. 1. έπιφυλακτικός, προφυλακτικός, 2. προορισμένος.
rezervuàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή δεξαμενή, ή ύδατοδεξαμενή, ή στέρνα.
rezil,-e, έπίθ. πρόστυχος, παληάνθρωπος, έξευτελισμένος, ρεζίλης, **u bë** —, έρεζιλεύθηκε, έγινε ρεζίλι.
rezistencë-a, ούσ. θ. 1. ή αντίσταση, **lëvizja e** —s, τό κίνημα αντίστασης, τό αντίστασιακό κίνημα, 2. ή στερεότητα, ή άντοχή, **qëndrim**, **qëndresë**, 3. Φυσ. — **elektrike**, ή ήλεκτρική αντίσταση.
rezistént,-e, έπίθ. άνθεκτικός, ισχυρός.
rezistòj, ρ. άμετ. 1. άνθίσταμαι, έναντιώνομαι, 2. άντέχω, βαστώ, ύπομένω.
rezolutë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό ψήφισμα, ή άπόφαση (συνέλευσης, συνεδρίου).
rezonancë-a, ούσ. θ. Φυσ. ή συνήχηση, ή άντήχηση, ή άπήχηση, **kumbim**.
rezultante-rezultantja, ούσ. θ. πληθ. —, Φυσ. ή συνισταμένη.
rezultat-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό άποτέλεσμα, ή έκβαση, τό έξαγόμενο, **si** —, σάν άποτέλεσμα, — **i përfundimtar**, τό τελικό άποτέλεσμα.
rëkím-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ό άναστεναγμός, 2. τό βογγητό, ό στεναγμός, **të rëkuarit**, **rënkim**.
rëkòj, ρ. άμετ. 1. άναστενάζω, βογγώ, στενάζω, 2. παρηγορώ, **vete për të rëkuar**, πάω νά παρηγορήσω, **rënkòj**, **nëkòj**.

rëmih, ρ. μετ. σκάπτω, σκάβω, άνασκάπτω, άνασκαλεύω, **rëmoj**, **gërmoj**.

rëmím-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή άνασκαφή, **gërmím**.

rëmòj, ρ. μετ. βλ. **gërmoj**.

rëndesë-a, ούσ. θ. Φυσ. ή βαρύτητα, ή βαρύτης.

rëndë, έπ. βαριά, βαρέως, **i foli** —, του μίλησε βαριά, τόν πρόσβαλε, **më vjen** —, μούρχεται βαριά, δυσκολεύομαι.

rëndë (i, e), έπίθ. 1. βαρύς, **gjellë e** —, βαρύ φαγητό, 2. δύσκολος, έπίπονος, κουραστικός, **punë e** —, δύσκολη, έπίπονη, κουραστική δουλιά, **mësim i** —, δύσκολο μάθημα, 3. σοβαρός, **gabim**, **faj i** —, σοβαρό λάθος, σφάλμα, 4. βαρετός, βαρύς.

rëndësi-a, ούσ. θ. 1. ή βαρύτητα, 2. ή σπουδαιότητα, ή σοβαρότητα, ή σημασία, **i jap** —, δίνω σημασία, **s'ka** —, δέν έχει σημασία.

rëndësirë-a, ούσ. θ. τό βάρος, τό φορτίο.

rëndësishëm (i) - rëndësishme (e), έπίθ. σπουδαϊός, σοβαρός, σημαντικός.

rëndët (të), ούσ. ούδ. τό βάρος, ή βαρήτητα, ή βαρύτης, Μετφ. ή λιποθυμία, **i ra të** —, του ήρθε λιποθυμία, λιποθύμησε.

rëndòj, ρ. άμετ. ζυγίζω, ζυγιάζω, βαραίνω, ρ. μετ. έπιβαρύνω, έπιβαραίνω, έπιφορτίζω.

rëndòm, έπ. συνήθως, κατά κανόνα, **zakonisht**.

rëndomtë (i, e), έπίθ. συνηθισμένος, κοινός, άπλός, τής σειράς, **njeri i** —, κοινός, άπλός άνθρωπος.

rëndües,-e, έπίθ. έπιβαρυντικός, **rrethana** —e, έπιβαρυντικές συνθήκες, **rëndonjë**s.

rënë (i, e), έπίθ. πεσμένος, ξεπεσμένος, κατεστραμένος.

rënkím-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, βλ. **rëkím**.

rënkòj, ρ. άμετ. βλ. **rëkoj**.

rërë-a, ούσ. θ. ή άμμος, ό άμμος, ή άμμο, **kum**.

rërët (i, e), έπίθ. άμμώδης, άμμουδερός.

ri (i) - re (e), έπίθ. 1. νεαρός, νέος,

νεαρά, νέα (τήν ήλικία), ό άτζαμής, ό άπειρος, 2. νέος, **libër i** —, νέο βιβλίό, **metodë e** —, νέα μέθοδος, 3. καινούργιος, άμεταχειριστος, **maquinë e** —, καινούργια, άμεταχειρίστη μηχανή, **koha e re**, ή νέα έποχή, **viti i** —, τό νέο έτος, ό καινούργιος χρόνος.

ri-u (i), ούσ. άρ. π λ η θ. **të rinj**, ό νέος (τήν ήλικία), π λ η θ. **të rinjtë**, ή νεότητα, ή ν(ε)ιότη, ή νεολαία, **rinia**, θ η λ. **e re**.

ri-të (të), ούσ. ούδ. ή νεότητα, ή νειότη, τά νειάτα, **që në të** —, από τά ν(ε)ιάτα, από τότε πού ήταν νέος.

ri, πρόθεμα, πού σημαίνει έπανάληψη ένέργειας, πού έκφράζεται από τό ρηματικό θέμα, π. χ. **ri-botim**, άνατύπωση.

riarmatim-i, ούσ. άρ. ό έπανεξοπλισμός.

riarmatòs, ρ. μετ. έπανεξοπλιζώ.

riatdhesim-i, ούσ. άρ. ό έπαναπατρισμός, ή έπιστροφή στην πατρίδα.

riatdhesòj, ρ. μετ. έπαναπατριζώ, έπαναφέρω στην πατρίδα.

ribotim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή έπανέκδοση, ή άνατύπωση, ή άναδημοσίευση.

ribotòj, ρ. μετ. έπανεκδίδω, άνατυπώνω, άναδημοσιεύω.

ribotuar (i, e), έπίθ. έπανεκδοθείς, έπανεκτυπωθείς, ξανατυπωμένος.

ricinë-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Ricinus communis*) ρίκινος ή κίκι, από τούς σπόρους του όποίου βγαίνει τό κικινέλαιο, τό ρετσινόλαδο, τό καθάρισιο.

riçfaqje-riçfaqja, ούσ. θ. β λ. **ri-shfaqje**.

rifitòj, ρ. μετ. έπανακτώ, έπαναχτώ, ξανακερδίζω, ξαναποκτώ.

rigë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, β λ. **vizore**.

rigòn-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Origanum*) όρίγανον, κοιν. ή ρίγανη.

rigoròz,-e, έπίθ. άυστηρός, **disiplinë** —e, άυστηρή πειθαρχία, **masa** —e, άυστηρά μέτρα.

rigorozitët-i, ούσ. άρ. ή άυστηρότητα, ή άυστηρότης.

rigjenerim-i, ούσ. άρ. ή άνανέωση, ή άναπαραγωγή.

rikë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, Ζωολ. 1. τό παπί, 2. ή πάπια, 3. ή κούρκα, ή γαλλοπούλα.

rikthëj, ρ. μετ. έπαναφέρω, ξαναγυρίζω, **rikthehem**, ρ. μέσ. έπανέρχομαι, ξαναγυρίζω.

rilindas-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —, τής άναγέννησης, ό άγωνιστής τής έποχής τής άναγέννησης.

rilindje-rilindja, ούσ. θ. ή άναγέννηση, ή παλιγγενεσία, **epoka e lirindjes**, ή έποχή τής άνεγέννησης.

rimeso-ja, ούσ. θ. π λ η θ. —, ό καπλαμάς.

rimë-a, ούσ. θ. π λ η θ. —a, ή όμοιοκαταληξία, ή ρίμα.

rimëkëmb, ρ. μετ. άνασυγκροτώ, έπανορθώνω, άναστηλώνω, άνοικοδομώ, άπακαθιστώ, **rimëkëmbem**, άναλαμβάνω (οίκονομικά).

rimëkëmbje-rimëkëmbja, ούσ. θ. ή άνόρθωση, ή άνασυγκρότηση, —a e ekonomisë, ή άνασυγκρότηση τής οίκονομίας, ή άνόρθωση τής οίκονομίας.

rimilitarizim-i, ούσ. άρ. ή έπαναστρατιωτικοποίηση.

rindërtim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, 1. ή άνοικοδόμηση, 2. ή άνασυγκρότηση.

rindërtòj, ρ. μετ. 1. άνοικοδομώ, 2. άνασυγκροτώ.

ringjall, ρ. μετ. 1. άναζωογονώ, 2. άνασταίνω, **ringjallem**, άναγεννιέμαι, ξαναγεννιέμαι, άνανεώνομαι.

ringjallje-ringjallja, ούσ. θ. ή άναζωογόνηση, ή άνάσταση, ή άναγέννηση.

riní-a, ούσ. θ. 1. ή νεολαία, 2. ή νεότητα, ή νειότη, τά ν(ε)ιάτα.

rinocerònt-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —ë, Ζωολ. (*Rhinoceros*) ό ρινόκερος.

riorganizim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e, ή άναδιοργάνωση, ή άνασυγκρότηση, ή άνασύνταξη.

riorganizòj, ρ. μετ. άναδιοργανώνω, άνασυγκροτώ.

riparim-i, ούσ. άρ. π λ η θ. —e,

1. ή επίσκευή, ή επιδιόρθωση,
2. πληθ.—e, —et e luftës, οί
επανορθώσεις, οί πολεμικές απο-
ζημιώσεις.
- riparòj**, ρ. μετ. επίσκευάζω, επι-
διορθώνω.
- ripërtëritje - ripërtëritja**, ούσ. θ.
ή ανανέωση, τό ξανάνιωμα.
- riprodhím-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e,
1. ή αναπαραγωγή, ή ανατύπω-
ση, τό αντίγραφο, ή αναδημο-
σίευση, 2. ή αναπαραγωγή (τοϋ
είδους).
- riprodhòj**, ρ. μετ. 1. πολλαπλασιάζω,
ανατυπώνω, ξανατυπώνω,
2. αναπαράγω, **riprodhohen**,
αναπαράγονται (γιατάζωα
καίτάφυτά).
- riprovím-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e,
ή επανεξέταση, (στάμαθή-
ματα), ή μετεξέταση.
- ripuním-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e,
ή έπεξεργασία, ή διασκευή, τό
ξαναδούλευμα.
- ripunòj**, ρ. μετ. έπεξεργάζομαι,
διασκευάζω, ξαναδουλεύω.
- ripyllëzim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e,
ή αναδάσωση.
- ripyllëzòj**, ρ. μετ. αναδασώνω,
αναδασώ.
- ris-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ër,
Ζωολ. βλ. **luqerbull**.
- risk-u**, ούσ. άρ. ή τύχη, ή μοίρα,
fat.
- ristabilizím-i**, ούσ. άρ. ή επαν-
εγκατάσταση, ή αποκατάσταση.
- rishikím-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e,
ή αναθεώρηση, ή επανεξέταση, τό
ξανακοίταγμα.
- rishikòj**, ρ. μετ. αναθεωρώ, επαν-
εξετάζω, ξαναβλέπω.
- rishitës-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, ό
μεταπράτης, ό μεταπουλητής.
- rishitje-rishitja**, ούσ. θ. ή μεταπώ-
ληση, τό ξαναπούλημα, τό μετα-
πούλημα.
- rishqyrtím-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e,
ή επανεξέταση, ή αναθεώρηση.
- rishqyrtòj**, ρ. μετ. επανεξετάζω,
αναθεωρώ, επανερευνώ.
- rishtas**, έπ. 1. έκ νέου, ξανά, πρόσ-
φατα, **πάλιν**, 2. πρό όλίγου, πρίν
άπό λίγο καιρό, πρόσφατα, προ-
σφάτως.

rishtýp, ρ. μετ. ανατυπώνω, ξανα-
τυπώνω.

rishtypje-rishtypja, ούσ. θ. ή άνα-
τύπωση, τό ξανατύπωμα.

rit-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Έκ-
κλησι. ιερός θεσμός, ή ιεροτελε-
στία.

ritëm-ritmi, ούσ. άρ. πληθ.—e,
1. ό ρυθμός, 2. Μουσ. ό ρυθμός,
τό τέμπο, ό χρόνος, **me — të**
shpejtë, μέ γοργό ρυθμό.

ritmik,-e, έπίθ. ρυθμικός, **në më-**
nyrë —e, ρυθμικά, **valle —e**, ρυθ-
μικός χορός.

ritual,-e, έπίθ. τελετουργικός, **fes-**
të —e, τελετουργική γιορτή.

rival-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό
άντίπαλος, ό αντίζηλος, 2. ό άν-
τεραστής, ό ανταγωνιστής.

rivalitet-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
1. ό ανταγωνισμός, ή άμιλλα, 2.
ή αντιζηλία.

rivendikime-t, ούσ. θ. πληθ.
οί διεκδικήσεις, οί άπαιτήσεις,

rivendòs, ρ. μετ. αποκαθιστώ,
επαναφέρω, — **qetësinë**, αποκαθι-
στῶ τήν τάξη, — **marrëdhënjët**,
αποκαθιστῶ τίς σχέσεις.

rivendòsje-rivendòsja, ούσ. θ. ή
αποκατάσταση, ή επαναφορά, ή
επανεγκαθίδρυση, ή παλινορθω-
ση.

rivleftësim-i, ούσ. άρ. ή ανατίμη-
ση.

rivleftësòj, ρ. μετ. ανατιμῶ.

rivleftësuar (i, e), έπίθ. ανατιμη-
μένος.

rizgjédh, ρ. μετ. επανεκλέγω, μετ-
εκλέγω, ξαναεκλέγω, **rizgjidhem**,
επανεκλέγομαι, **u rizgjodh krye-**
tar, επανεξελέγη πρόεδρος.

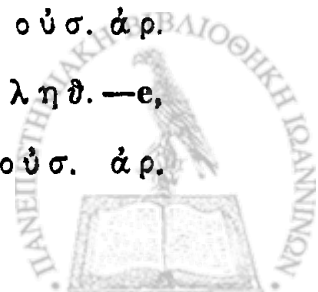
rizgjedhje-rizgjedhja, ούσ. θ. ή
επανεκλογή.

rizgjedhur (i, e), έπίθ. επανεκλεγ-
μένος, ξαναεκλεγμένος.

rizopode-t, ούσ. θ. πληθ.
Ζωολ. τά ριζόποδα ή ψευδόπο-
δα.

rjép, ρ. μετ. (άόρ. γορα, μετχ.
rjerpur), 1. γδέρνω, γδέρω,
έκδέρνω, — **qengjin**, γδέρνω τό
άρνί, 2. μαδάω, μαδῶ, μουτεύω,
— **pulën**, μαδάω, μουτεύω τήν
κόττα, Μετφ. ληστεύω, κατα-

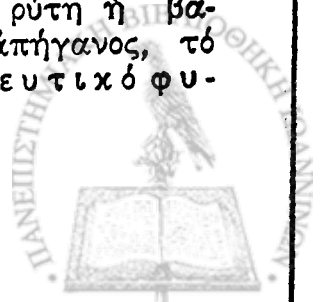
- ληστεύω, **e ropën kusarët**, τὸν λήστεψαν, τοῦ πῆραν ὅ,τι εἶχε, τὸν ξεγύμνωσαν, **ripem**, γδέρνομαι, Μετφ. κατακουράζομαι, κουράζομαι πολύ, **mundohem, këputem**.
- rjepakàk,-e**, ἐπίθ. κουρελιάρης, κουρελιασμένος, ρακένδυτος, **lekkosur**.
- rjepakàk-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ κουρελιάρης, ὁ κουρελιασμένος, ὁ ρακένδυτος, **lekkosur, zhelan**.
- rjepës-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ὁ γδάρτης, 2. ὁ κλέφτης, ὁ ληστής, **kusar**.
- rjërje-rjërja**, οὐσ. θ. 1. τὸ γδάρσιμο, 2. ἡ λήστευση, ἡ λήστεψη, ἡ καταλήστευση, ἡ ξεγύμνωση, τὸ κλέψιμο, **të rjepurit**.
- rjetë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **rrjetë**.
- rob-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ër**, 1. ὁ σκλάβος, 2. ὁ ἄνθρωπος, —**i i do të gjitha**, ὁ ἄνθρωπος τὰ θέλει ὅλα, **robt e shtëpisë**, οἱ ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ, 3. ὁ αἰχμάλωτος, — **luftë**, αἰχμάλωτος πολέμου.
- robëreshë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ σκλάβη, ἡ αἰχμάλωτος, ἡ δούλα.
- robëri-a**, οὐσ. θ. ἡ σκλαβιά, ἡ δουλεία, ἡ αἰχμαλωσία, —**a fashiste**, ἡ φασιστικὴ σκλαβιά.
- robërim-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ ὑποδούλωση, τὸ σκλάβωμα.
- robëroj**, ρ. μετ. ὑποδουλώνω, σκλαβώνω, **robërohem**, ὑποδουλώνομαι.
- robëruar (i, e)**, ἐπίθ. ὑποδουλωμένος, σκλαβωμένος.
- rodhàn-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. τὸ καρέλι (μέ ράμμα), 2. ἡ τροχαλία, τὸ καρούλι, **çikrik**.
- rodhe-rodhja**, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. ἡ κολλητσίδα, Μετφ. **m'u bë** —, μοῦ ἔγινε κολλητσίδα.
- rodentgen**, ἄκλιτη λέξη, Ἰατρ. **rreze** —, ἀκτίνες Ραϊντγεν ἢ ἀκτίνες Χ, ἡ ἀκτινοσκόπηση, **aparati** —, τὸ ἀκτινολογικὸ μηχανήμα.
- roit**, ρ. ἀμετ. 1. φεύγω (ἐπίμε-
- λισσῶν), —**i bleta**, ἔρριξε τὸ μελίτσι, Μετφ. **mos roite?** μήπως σοῦ σάλεψε (ὄνοῦς); 2. **ro roit ena**, τρέχει τὸ ἀγγεῖο, στάζει τὸ δοχεῖο.
- roje-roja**, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **rojë**.
- rojë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**e**, 1. ἡ φρουρά, — **nderi**, ἡ τιμητικὴ φρουρά, — **personale**, ἡ σωματοφυλακὴ, 2. ἡ περίπολος, ἡ περιπολία, **roje**, 3. ἡ σκοπιὰ, ὁ σκοπός, ὁ φρουρός.
- rojë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ μέλισσα πού φεύγει ἀπὸ τὴν κυψέλη, Μετφ. γυναίκα φλύαρη, γλωσσού.
- rojtar-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ φύλακας, — **i burgut**, ὁ δεσμοφύλακας, ὁ φύλακας τῶν φυλακῶν, — **pyjesh**, ὁ δασοφύλακας, **rojtes**.
- rojtes-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ φύλακας, — **nate**, ὁ νυχτοφύλακας.
- rokàn-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, βλ. **zdrukth**.
- rol-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ὁ ρόλος, —**i udhëheqës**, ὁ ἡγετικὸς ρόλος, —**i kryesor**, ὁ κύριος ρόλος, **lot një** —, παίζει ρόλο, **s'lot** —, δέν πείζει ρόλο, δέν ἔχει σημασία.
- romàk,-e**, ἐπίθ. ρωμαϊκός, **perandoria** —**e**, ἡ ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία.
- romàn-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τὸ μυθιστόρημα, τὸ ρομάντσο.
- romàn,-e**, ἐπίθ. ρωμαῖος, **romak, neolatin**.
- romancë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τὸ τραγούδι, ἡ ρωμάντσα, 2. Μουσ. ὁ ρωμάντσα.
- romanciér-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ μυθιστοριογράφος.
- romantik,-e**, ἐπίθ. ρωμαντικός, **poezia** —**e**, ρωμαντικὴ ποίηση.
- romantik-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ ρωμαντικός (ὁ παδός τοῦ ρωμαντισμοῦ).
- romantizëm-romantizmi**, οὐσ. ἄρ. ὁ ρωμαντισμός.
- romb-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Γεωμ. ὁ ρόμβος.
- romboedër-romboédri**, οὐσ. ἄρ.

πληθ. **romboedra**, Γεωμ. τό ρομβόεδρο.
romboïd-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Γεωμ. τό ρομβοειδές.
ronitem, ρ. μέσ. θρυμματίζομαι, τριμματιάζομαι, **thërmohem**.
ronitur (i, e), ἐπίθ. τριμματιασμένος, θρυμματισμένος, **shkëmb i** —, τριμματιασμένος βράχος, **i thërmuar**.
rosàk-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. ἡ ἄρσενικιά πάπια.
rosë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (Anas) ἡ πάπια, — **e egër**, α) (Anas crecca) ἡ ἀγριόπαπια, β) (Nyroca ferina) ἡ αἰθυια, κοιν. βουτηχτήρα, βουταναριά καὶ ζαροπάπι, **zhytarak**.
rotkë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό καρέλι (κλωστῆς), Φυσ. βλ. **bobinë**.
rozacë-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ ροδοειδῆ.
rozmariñë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (Rosmarinus) ἡ λιβανωτίς, ὁ δεντρολίβανος καὶ τό δεντρολίβανο, τό δεντρολίβανο, ροσμαρίνι.
rùaj, ρ. μετ. φυλάγω, **qeni ruan shtëpinë**, τό σκυλί (ὁ σκύλος) φυλάγει τό σπίτι, **ruhem**, φυλάγομαι, προφυλάγομαι, — **prej atij**, φυλάγομαι ἀπό αὐτόν, δέν τόν ἐμπιστεύομαι, **ruhu!** φυλάξου! πρόσεξε, ἄνοιξε τὰ μάτια σου!
rùajtje-rùajtja, ούσ. θ. ἡ διαφύλαξη, τό φύλαγμα, ἡ τήρηση, ἡ διατήρηση, ἡ ἐπιτήρηση.
rùazë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, βλ. **rruazë**.
rubai-a, ούσ. θ. πληθ. **rubajate**, ρουμπαγιάτ, ρουβαιιάτ, τετράστιχα ποιήματα (περσικῆς ποίησης).
rubël-rubla, ούσ. θ. πληθ. **rubla**, τό ρούβλι.
rubiacë-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ ἐρυθροδανοειδῆ καὶ ρουβιοειδῆ.
rubin-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, —**a**, τό ρουμπίνι.

rubrikë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ στήλη (ἐντύπου κλπ.).
rudë, ἐπίθ. μαλακός, ἀπαλός, σγουρός, **lesh** —, μαλακό, ἀπαλό, σγουρό μαλλί.
rudo-rùdua, ούσ. ἄρ. πληθ.—, 1. κριάρι μέ ἀπαλό μαλλί, 2. σγουρομάλλης, κατσαρομάλλης.
rufkë, ἐπίθ. **ve** —, αὐγό μελάτο, ρουφηχτό.
rum-i, ούσ. ἄρ. τό ρούμι (οἶνο-πνευματῶδες ποτό(ν)).
rumanisht, ἐπ. ρουμάνικα, ρουμανιστί.
rumanishte-rumanishtja, ούσ. θ. ἡ ρουμάνικη γλώσσα, **gjuha rumune**.
rumùn,-e, ἐπίθ. ρουμάνικος, **këngë** —**e**, ρουμάνικο τραγούδι.
rumùn-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ Ρουμάνος, θηλ.—**e**, ἡ Ρουμάννα, ἡ Ρουμανίδα.
rumuze-t, ούσ. θ. πληθ. **flet me** —, μιλάει ἀλληγορικά, μέ ὑπαινιγμούς.
rus,-e, ἐπίθ. ρωσικός, ρούσικος, **gjuha** —**e**, ἡ ρωσική, ἡ ρούσικη γλώσσα.
rus-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ Ρῶσος, θηλ.—**e**, ἡ Ρωσίδα.
rusisht, ἐπ. ρούσικα, **flas** —, μιλῶ ρούσικα.
rusishte-rusishtja, ούσ. θ. ἡ ρούσικη γλώσσα, ἡ ρωσική γλώσσα.
rutacë-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ ρυτοειδῆ (οἰκογένεια δικοτυληδόνων φυτῶν).
rutinë-a, ούσ. θ. ἡ ρουτίνα.
ryshfët-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ δωροδοκία, τό δωροδόκημα, ἡ δωροληψία, τό φιλοδώρημα, τό ρουσφέτι, **jap** —, δωροδοκῶ, δίνω ρουσφέτι, **marr** —, δωροδοκοῦμαι, παίρνω ρουσφέτι, **mitë**.
ryzë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (Ruta graveolens) ρύτη ἡ βαρύσμος, κοιν. ὁ ἀπήγανος, τό πήγανο (φαρμακευτικό φυτό).

Rr

Rr, **rr**, είκοστό πέμπτο γράμμα του αλβανικού αλφάβητου.

rra-ja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **rra-ja**.

rrafsh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. πεδιάδα, 2. Γεωμ. τό επίπεδο, **plan**, 3. έπ. επίπεδα, επίπεδος, 4. ξέχειλα, **e mbushi** —, τό γέμισε ξέχειλα (για σιτηρά και ύγρά), **bëj** —, ίσοπεδώνω, **rrafshoj**.

rrafshët (i, e), έπίθ. ίσιος, ίσόπεδος, λειός, επίπεδος, όμαλός.

rrafshim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ίσοπέδωση, τό ίσοπέδωμα, ή κατεδάφιση.

rrafshinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τόπος ίσοπεδωμένος, όμαλός.

rrafshnaltë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Γεωγρ. τό ύψίπεδο, τό όροπέδιο.

rrafshòj, ρ. μετ. 1. ίσοπεδώνω, — **tokën**, ίσοπεδώνω τό έδαφος, 2. γεμίζω ξέχειλα, **mbush rrafsh**, γεμίζω ξέχειλα, ίσια-ίσια (δοχείο κλπ.), 3. καταστρέφω, κατεδαφίζω, — **një qytet**, κατεδαφίζω, καταστρέφω μιά πόλη.

rrafshultë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Γεωγρ. χαμηλό όροπέδιο, τό βαθύπεδο.

rrah, ρ. μετ. δέρνω, χτυπώ, — **qumështin**, χτυπώ, δέρνω τό γάλα, — **vezët**, χτυπώ τ'αύγά, Μετφ. συζητώ, λεπτολογώ, αναλύω, — **një çështje**, συζητώ, λεπτολογώ, έξετάζω, αναλύω μιά υπόθεση, **rrihem**, τσακώνομαι, δέρνομαι, **u rrahën**, δάρθηκαν, τσακώθηκαν.

rrahës-i, ούσ. άρ. ό κόπανος, **kopan**, **pallë**.

rrahur (i, e), έπίθ. 1. δαρμένος, χτυπημένος, **vezë të —a**, χτυπητά αύγά, 2. έμπειρος, δοκιμασμένος, πεπειραμένος, 3. στριμμένος, εύνουχισμένος, **çjap i —**, στριμμένος τράγος, εύνουχισμένος τράγος, **çjap i tredhur**.

rrallë, έπ. 1. σπάνια, **vjen —**, έρχεται σπάνια, όχι συχνά, 2. άραιά, άνάρια, **i ka mbjellë — qepët**, έχει φυτέψει άραιά τά κρομμύδια.

rallë (i, e), έπίθ. 1. σπάνιος, **ra-ste të —a**, σπάνιες περιπτώσεις, 2. άραιός, **flokë të —**, άραιά μαλλιά, έπ. **më të —**, σπάνια, κάπου-κάπου, **rrallëherë**.

rrallëherë, έπ. βλ. **rrallë**.

rrallòj, ρ. μετ. 1. άραιώνω, αναριώνω (τά σκόρδα, τά κρεμμύδια κλπ.), 2. σπανίζω, άραιώνω, — **vizitat**, σπανίζω, άραιώνω τίς έπισκέψεις, άντθ. **dëndësoj**.

rràngulla-t, ούσ. θ. πληθ. βλ. **rraqe**.

rrap-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, **rrape**, Βοτ. (*Platanus*) ό πλάτανος, τό πλατάνι.

rrapishtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό πλατανότοπος, ό πλατανιάς, ό πλατανών, ή πλατανιά, τόπος κατάφυτος μέ πλατάνια.

rraqe-t, ούσ. θ. πληθ. τά εύτελή έπιπλα ή γενικά όλα τά έπιπλα, τά πράγματα, τά οικιακά σκεύη, τά σκεύη του σπιτιού, οί άποσκευές, **rrangullat**.

rras, ρ. μετ. πιέζω, χώνω διά τής βίας, μπήγω, **rrasem**, χώνομαι διά τής βίας, τρυπώνω.

rrasë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή πέτρινη πλάκα, ή πλάκα, **pllakë guri**.

rraskapít, ρ. μετ. 1. κουράζω, καταπονῶ, **rraskapitem**, κουράζομαι, έξαντλοῦμαι, ἀποκάνω, ἀποκάμνω.

rraskapitur (i, e), ἐπίθ. κουρασμένος, ἀποκαμωμένος, κατάκοπος, τσακισμένος.

rraskë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **mullëz**.

rrasht-i, ούσ. άρ. πληθ. **rreshtna**, τό κάκκαλο, τό ὄστουν, **kockë, asht**.

rravgòj, ρ. άμετ. περιφέρομαι, περιπλανοῦμαι, **endem poshtë e lart**.

rraxhë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. (*Raja clavata*) ράϊα ή άσπιδωτή (χονδροπτερύγια ψάρια).

rrë-ja, ούσ. θ. πληθ. **rra**, Ζωολ. (*Ascaris lumbricoides*) ή άσκαρίδα, κοιν. λεβίθα, ή ἔλμινς, **bubë, rra**.

rrëbësh-i, ούσ. άρ. ή καταιγίδα, ή νεροποντή, ή θύελλα, ή φουρτούνα, Μετφ. καταστροφή, δυστύχημα, συμφορά, ὄλεθρος.

rrëbull-i, ούσ. άρ. ή λαφοστιά, έρπης, Μετφ. ὀ θυμός.

rrëkamân,-e, ἐπίθ. κουρελιάρης, κουρελής, ρακένδυτος, **i rreckosur, i leckosur**.

rrëkamân-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ὀ κουρελιάρης, ὀ κουρελής, ὀ ρακένδυτος, **i rreckosuri, leckaman**, θηλ. —e, ή κουρελού.

rrëkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό κουρέλι, τό ράκος, **leckë, zhele**.

rrëkosur (i, e), ἐπίθ. κουρελιάρης, κουρελιάρικος, κουρελής, ρακένδυτος, **rrëkaman**.

rrëgull-i, ούσ. άρ. 1. ή τάξη, **këtu ka** —, ἔδῶ ὑπάρχει τάξη, **vjen me** —, έρχεται ταχτικά, 2. συνήθεια, **e kam si** —, τό ἔχω συνήθεια.

rrëgull-a, ούσ. θ. πληθ. —, ὀ κανόνας, —at e gramatikës, οί γραμματικοί κανόνες, — e përgjithshme, γενικός κανόνας,

Μαθ. —a e treshit, ή μέθοδος τῶν τριῶν.

rrëgullim-i, ούσ. άρ. ή τακτοποίηση, ή διευθέτηση, ή ρύθμιση. **rrëgullisht**, έπ. ταχτικά, κανονικά.

rrëgullòj, ρ. μετ. 1. κανονίζω, τακτοποιῶ, διευθετῶ, 2. φτιάνω.

rrëgullòre - rëgullòrja, ούσ. θ. πληθ. —, ὀ κανονισμός, τό καταστατικό, — e brendshme, ὀ ἔσωτερικός κανονισμός.

rrëgullt (i, e), ἐπίθ. 1. ταχτικός, κανονικός, **i — në punë**, ταχτικός στή δουλιά, **me hap të** —, μέ κανονικό βήμα, **nxënës i** —, ταχτικός μαθητής, 2. Γεωμ. κανονικός, **figurë e** —, κανονικό σχήμα (μέ κανονικές πλευρές καί γωνίες), Γραμμ. **folje të** —a, ὀμαλά ρήματα.

rrëmë (i) - rreme (e), ἐπίθ. ψεύτικος, ψευδής, άπατηλός, πλαστός, κίβδηλος, **i gënjeshhtërt**.

rrëm-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, τό κουπί.

rrëma (të), ούσ. θ. πληθ. τά ψέματα, τά ψεύδη, **gënjeshtra**.

rrëmash,-e, ἐπίθ. ψεύτης, άπατεώνας, **gënjeshhtar**.

rrënacàk,-e, ἐπίθ. βλ. **gënjeshhtar**.

rrënjë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **gënjeshhtërt**.

rrënim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, βλ. **rrënim**.

rrënoj, ρ. μετ. βλ. **rrënoj**.

rrëp-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, Βοτ. (*Brassica rapa*) τό ρεπάνι, ή γογγύλη.

rrëptë, έπ. αύστηρά, σκληρά, μέ τραχύτητα.

rrëptë (i, e), ἐπίθ. αύστηρός, σκληρός, τραχύς, άγριος, **njeri i** —, αύστηρός άνθρωπος, **dimër i** —, δριμύς, άγριος, σφοδρός χειμώνας.

rrëptësí-a, ούσ. θ. ή αύστηρότητα, ή σκληρότητα, ή τραχύτητα.

rrëptësisht, έπ. αύστηρά, σκληρά, **ndalohet** —, άπαγορεύεται αύστηρά, άπαγορεύεται αύστηρῶς.

rrëshk, ρ. μετ. 1. ζαρώνω, ξεροψήνω, — **bukën**, ξεροψήνω τό ψωμί, πυρώνω τό ψωμί, **rrëshkem**, ζαρώνομαι, 2. ξηραίνομαι, ψαίνο-

μαι, **m'u rreshk goja**, μου στέγνωσε τό στόμα (για νερό). **rreshkatàq, -e**, έπίθ. ζαρωμένος (άπό τά γεράματα).

rreshkët (i, e), έπίθ. 1. ζαρωμένος, 2. ξηρός, ξηραμένος.

rreshkët, έπ. ζαρωμένα.

rresht-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, ή γραμμή, ή σειρά, έπ. συνέχεια, συνεχώς, **dy javë** —, δυό έβδομάδες συνέχεια.

rreshtër-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Στρατ. ό λοχίας, Ναυτ. ό ύποκελευστής. Άερ. ό σμηνίας.

rreshtim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή παράταξη, ή ταξινόμηση, ή τοποθέτηση κατά σειρά, τό άράδιασμα, ή σύνταξη, 2. ή κράτηση, ή σύλληψη, **urdhër —i**, τό ένταλμα σύλληψης, ή διαταγή σύλληψης, **arreslim**.

rreshtòj, ρ. μετ. 1. άραδιάζω, βάζω στή γραμμή, παρατάσσω, **rresh-tohem**, άραδιάζομαι, μπαίνω στή γραμμή, παρατάσσομαι, 2. βλ. **arrestoj**, συλλαμβάνω, παίρνω υπό κράτηση, φυλακίζω, φυλακώνω, **rresh-tohem**, συλλαμβάνομαι, παίρνομαι υπό κράτηση.

rreth-i, ούσ. άρ. πληθ. **rrathë**, 1. τά βεργοστέφανα ή σιδερένια στεφάνια τών βαρελιών, 2. —i i **unazës**, ή βέρα, κοιν. άρραβώνα και βεργέττα (χρυσός κρίκος), 3. Γεωμ. ό κύκλος, —i i **sitës**, ό γύρος, ό κρόδος τής κρησάρας, τής σήτας, του κόσκινου, 4. ή κοινωνία, ή συγγένεια, τό περιβάλλον, ό κύκλος, 5. ή έπαρχία, —i i **Durrësit**, ή έπαρχία Δυρραχίου.

rreth, έπ. περίξ, γύρω, τριγύρω, δλόγυρα, — e **rrotull**, τριγύρω, δλόγυρα.

rrethana-t, ούσ. θ. πληθ. οί συνθήκες, οί περιστάσεις.

rrethim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή κύκλωση, ή περικύκλωση, ή πολιορκία, ό κλοιός, ό περίγυρος, —i i **armikut**, ή περικύκλωση του έχθρου, —i **kapitalist**, ό καπιταλιστικός περίγυρος.

rrethòj, ρ. μετ. 1. περιτοιχίζω, περιφράζω, — **kopshtin**, περιφράζω,

περιτοιχίζω τόν κήπο, 2. περικυκλώνω, κυκλώνω, περιζώνω, **u rrethua kalaja**, περικυκλώθηκε, πολιορκήθηκε τό φρούριο, 3. περιβάλλω, — **me kujdesin**, περιβάλλω μέ ένδιαφέρο.

rrethuar (i, e), έπίθ. περικυκλωμένος, κυκλωμένος, περιστοιχισμένος.

rrethues, -e, έπίθ. κυκλωτικός, **lëvizje —e**, κυκλωτική κίνηση, **rrethonjës**.

rrizatim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή άκτινοβολία, ή έκπομπή φωτεινών άκτινων, Φυσ. ή άκτινεργεία, —i **radioaktiv**, ή ραδιενεργός άκτινοβολία.

rrizatòj, ρ. μετ. άκτινοβολώ.

rreze-rrreja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. ή άκτίνα, ή άχτίδα, — **dielli**, ή ήλιακή άκτίνα, —t **kozmiqe**, οί κοσμικές άκτίνες, —t **ultraviolete**, οί υπεριώδεις άκτίνες, —et **X**, οί άκτίνες X ή άκτίνες Ραϊντγεν, — **veprimi**, ή άκτίνα δράσης, 2. Γεωμ. ή άκτίνα, **rrreja e rrethit**, ή άκτίνα του κύκλου.

rrëzik-u, ούσ. άρ. πληθ. **rrëzique**, ό κίνδυνος, **është në** —, βρίσκεται σέ κίνδυνο, κινδυνεύει.

rrëzikòj, ρ. μετ. βάζω σέ κίνδυνο, έκθέτω σέ κίνδυνο, **rrëzikohe**, διατρέχω κίνδυνο, κινδυνεύω, διακινδυνεύω.

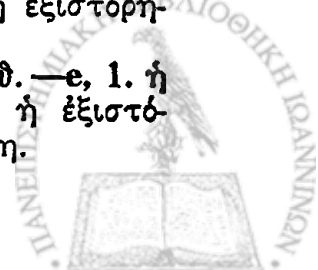
rrëzikshëm (i) - rrezikshme (e), έπίθ. επικίνδυνος, **rrugë e —**, επικίνδυνος δρόμος, **sëmundje e —**, επικίνδυνη άρρώστια.

rrëzikshmëri-a, ούσ. θ. ό κίνδυνος, **nuk paraqet —**, δέν παρουσιάζει κίνδυνο.

rrëfëj, ρ. μετ. 1. όμολογώ, 2. διηγούμαι, διηγίεμαι, — **një përballë**, διηγούμαι ένα παραμύδι, 3. δείχνω, δεικνύω, i — **udhën**, του δείχνω τό δρόμο, **rrëfëhem**, 1. έξομολογούμαι, έξομολογιέμαι, 2. δείχνομαι.

rrëfenjë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό διήγημα, ή διήγηση, ή έξιστόρηση, **kallëzim**.

rrëfim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή διήγηση, ή άφήγηση, ή έξιστόρηση, 2. ή έξομολόγηση.

rrëfyës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἔξομολογητής, ὁ πνευματικός.
rrëké-ja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τὸ ρυάκι, 2. μικρὸς λάκκος.
rrëkëllëj, ρ. μετ. βλ. **rrukullis**.
rrëmbëj, ρ. μετ. ἄρπάζω, ἀπάγω, κλέβω, **rrëmbehem**, ἄρπάζομαι, φέρνομαι ἀπερίσκεπτα, βιάζομαι, θυμῶν.
rrëmbim-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἀρπαγή, ἡ ἀπαγωγή, **me** —, ὄρμητικά, βίαια, γρήγορα, θυελλώδιστα, ἀπερίσκεπτα, ἀπερίσκεπτα.
rrëmbimthi, ἐπ. βίαια, ὄρμητικά, θυελλώδιστα, βιαστικά.
rrëmbyer (i, e), ἐπίθ. 1. ἀρπαγμένος, 2. ἀπότομος, βίαιος, ἀψύς, παράφορος, εὐερέδιστος, θερμόαιμος, ἀκράτητος.
rrëmbÿeshëm (i) - rrëmbyeshme (e), ἐπίθ. ὄρμητικός, **valët e** —e, τὰ ὄρμητικά κύματα, **njeri i** —, ἀπότομος, βίαιος, εὐερέδιστος ἄνθρωπος.
rrëmujië-a, ούσ. θ. ἡ ἀταξία, ἡ ἀνακατωσιά, ἡ ἀκαταστασία, ἡ σύγχυση, ἡ ἀνακατωσούρα, ἡ ἀνακατούρα, ἡ φασαρία.
rrënim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ὁ χαλασμός, ἡ καταστροφή, 2. πληθ.—e, τὰ ἐρείπια, **gërmadha**.
rrënoj, ρ. μετ. 1. κατεδαφίζω, γκρεμίζω, καταστρέφω, 2. ἐρημῶνω, **rrënohem**, καταστρέφομαι.
rrënxohem, ρ. μέσ. κοιν. σπάνω, μοῦ βγαίνει ἡ κήλη, **dëkohem**.
rrënjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ἡ ρίζα, 2. Γραμμ. ἡ ρίζα, 3. Μαθ.—a **katrore**, ἡ τετραγωνική ρίζα, 4. Μετφ. ἡ προέλευση.
rrënjë-a, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Quercus pedunculata*) δρυς ἡ μισχωτή, κοιν. δέντρο, ρουπάκι, ρένια κλπ.
rrënjëdalë, ἐπίθ. ἄκληρος, ἄτεκνος.
rrënjës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, αὐτόχθονας, ντόπιος, **vendës**.
rrënjësisht, ἐπ. ριζικά, ριζικῶς.
rrënjësor-e, ἐπίθ. ριζικός, **masa** —e, ριζικά μέτρα.
rrënjôs, ρ. μετ. ριζώνω, **rrënjosem**, ριζώνω, στερεώνομαι, στεργιώνομαι.
rrënjosur (i, e), ἐπίθ. ριζωμένος.

rrëpirë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ὁ κατήφορος, ἡ κατηφορία, ἡ κλιτύς, ἡ κατωφέρεια, 2. ὁ κρημνός, ὁ γκρεμός, ἡ ἀπότομη πλαγιά, τὸ φαράγγι, 3. ἡ νεροποντή.
rrëqebull-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **rrëqëbuj**, Ζωολ. βλ. **luqerbull**.
rrëqethe-t, ούσ. θ. πληθ. τὰ ρίγη, τὸ ρίγος, ἡ ἀνατριχίλα, ἡ φρικίαση, **të ngjethura**, **mornica**.
rrëqethem, ρ. μέσ. ἀνατριχιάζω, φρικιάζω, φρικιῶ, **m'u rrëqeth shtati**, μοῦ ἀνατρίχιασε τὸ κορμί.
rrëshirë-a, ούσ. θ. ἡ ρητίνη, ἡ ρετσίνα, τὸ ρετσίνι (τῶν πεύκων).
rrëshqanës-it, ούσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. βλ. **rrëshqitës**.
rrëshqàs, ρ. ἀμετ. γλιστρῶ, ὀλισθαίνω, ξεγλιστρῶ, Μετφ. **më rrëshqiti ky gabim**, μοῦ ξέφυγε αὐτὸ τὸ λάθος, **shkas**.
rrëshqitas, ἐπ. ἐπιφανειακά, ἐπιπόλαια, ξυστά, **e mori** —, τὸν πῆρε ξυστά.
rrëshqitë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τόπος γλιστερός, τόπος ὀλισθηρός, βάλτος.
rrëshqitës-it, ούσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τὰ ἐρπετά, **reptilë**, **zvaranikë**.
rrëshqitje-rrëshqitja, ούσ. θ. τὸ γλίστρημα, τὸ ὀλισθημα, **të shkarët**.
rrëzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ ρίζα, ἡ βάση, ἡ κρηπίδα, — **mali**, στούς πρόποδες τοῦ βουνοῦ, **e preu në** —, τὸ ἔκοψε στή ρίζα, — **murit**, στήν ἄκρη, στή βάση τοῦ τοίχου.
rrëzim-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ πτώση, ἡ κατάρριψη, 2. ὁ γκρεμός, ὁ κρημνός, τὸ χάος.
rrëzòj, ρ. μετ. γκρεμίζω, καταρρίπτω, Μετφ. ἀνατρέπω, ἀπορρίπτω, **rrëzohem**, πέφτω.
rri, ρ. ἀμετ. (ἄόρ. **ndenja**, **ndejtja**, μετχ. **ndenjor**, **ndejtur**), 1. κάδομαι, 2. μένω, παραμένω, κατοικῶ.
rrip-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—a, τὸ λουρί, τὸ λωρί, ἡ ζώνη, ἡ λουρίδα, ἡ λωρίδα.
rripë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ κλι-

τύς, ή κατωφέρεια, ό κατήφορος, ή κατηφοριά, **shpat**.
rriqër-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Ζωολ. ό κρότων, ό κυνορραϊστής, ίξώδης, κοιν. τό τσιμπούρι, **kë-pushë**, **cimbur**.
rriqgë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή πελεκούδα τής πέτρας, **ashkël guri**.
rriškë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, φτενή φέτα (ψωμιού, φρούτου κλπ.).
rrit, ρ. μετ. 1. μεγαλώνω, ανατρέφω, — **djemtë**, ανατρέφω τά τέκνα, **u** — **djali**, μεγάλωσε τό παιδί, **u** — **druri i fikut**, μεγάλωσε ή συκιά, 2. τρέφω, συντηρώ (ζῶα, πτηνά), — **pula**, τρέφω κότες, 3. αύξάνω, μεγαλώνω, **i** — **moshën**, του μεγαλώνω τήν ήλικία, **rritem**, μεγαλώνω, αύξάνω, αύξάινω, **u** — **dita**, μεγάλωσε ή μέρα.
rritje-rritja, ούσ. θ. 1. ή ανατροφή, ή ανάπτυξη, τό μέγλωμα, **rritja e fëmijëve**, ή ανατροφή τῶν παιδιῶν, 2. ή καλλιέργεια (φυτῶν).
rritshëm (i) - rritshme (e), έπίθ. ένήλικος, ήλικιωμένος, μέγλωος.
rritur (i, e), έπίθ. ένήλικος, ήλικιωμένος, μέγλωος (τήν ήλικία), **i rritshëm**.
rrjédh, ρ. άμετ. 1. τρέχω, ρέω, κυλάω, — **lumi**, τρέχει, κυλάει τό ποτάμι, 2. στάζω, σταλάζω, δακρύζω, **po** — **kazani**, τρέχει, στάζει τό καζάνι, 3. προκύπτει, άπορρέει, **nga kjo — se...**, άπό αυτό προκύπτει ότι..., 4. κατάγομαι, προέρχομαι.
rrjedhë-a, ούσ. θ. βλ. **rrjedhje**.
rrjedhës,-e, έπίθ. τρεχούμενος, **ujë** —, τρεχούμενο νερό, **llogari** — **e**, τρεχούμενος λογαριασμός.
rrjedhim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, 1. ή συνέπεια, τό άποτέλεσμα, ή άπόρροια, **për** —, κατά συνέπεια, σάν συνέπεια, 2. Μαθ. τό πόρισμα, τό συμπέρασμα.
rrjédhje-rrjédhja, ούσ. θ. ό ροῦς, ή ροή, τό ρεύμα, τό ρέμα (νεροῦ), Μετφ. ή πηγή, ή καταγωγή, ή προέλευση (οίκογενείας, λέξης κλπ.).
rrjedhër,-e, έπίθ. Γραμμ. **fjali**

— **e**, ή συμπερασματική, ή άποτελεσματική πρόταση.
rrjedhshëm (i) - rrjedhshme (e), έπίθ. τρεχούμενος, ρευστός, **ujë i** —, τρεχούμενο νερό, **stil i** —, τό γλαφυρό, τό ρέον ὕφος.
rrjesht-i, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, βλ. **rresht**, **radhë**.
rrjeshtor,-e, έπίθ. Γραμμ. **numëror** —, ταχτικό άριθμητικό.
rrjetë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό δίχτυ, **pezaul**, ό πεζόβολος, ή άπόχη (ή πόχα) ψαρεύματος, — **flokësh**, τό δίχτυ τῶν μαλλιῶν, 2. Άθλητ. τά δίχτυα, τό δίχτυ, 3. τό δίχτυο τῶν ὑπονόμων, δρόμων, σιδηροδρόμων κλπ., — **hekurudhore**, τό σιδηροδρομικό δίχτυο.
rrjéth, ρ. άμετ. βλ. **rrjedh**.
rrobaqepës-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό ράφτης, θηλ. — **e**, ή ράφτρα.
rrobaqepësi-a, ούσ. θ. τό ραφείο, τό ραφτάδικο.
rrobë-a, ούσ. θ. τό ὕφασμα, — **e mirë**, καλό ὕφασμα, πληθ. — **a**, τά ένδύματα, τά φορέματα, **një palë** — **a**, ένα κοστούμι.
rrobull-i, ούσ. άρ. πληθ. **rrobuj**, Βοτ. (*Pinus leucodermis*) πεύκη ή λευκοδερμής, **murë**, **pishë mali**, — **i bardhë**, πεύκη ή μακεδονική, βλ. **molikë**.
rrodhe-rrodhja, ούσ. θ. πληθ. —, (*Arctium lappa*) άρκτιο(ν), κοιν. πλατομαντίλες και κολλητσίδες, Μετφ. **m'u bë** —, μούγινε κολλητσίδα, **rrodhëz**.
rrodhëz-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Βοτ. βλ. **rrodhe**.
rrogë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ό μισθός, ό μιστός, τό μηνιάτικο.
rrogëtâr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό μισθωτός, ό μιστωτός, ό μεροκαματιάρης.
rrrogöz-i, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, ψψάδα, **hasër**.
rròj, ρ. άμετ. 1. βιῶ, ζῶ, ὑπάρχω, άντθ. **vdes**, πεθαίνω, 2. διαμένω, κατοικῶ, **ai rron në ishât**, αυτός μένει, κατοικεί στό χωριό, **banoj**, **rroftë!** ζήτω!
rrrojë-rroja, ούσ. θ. τό ξύρισμα, **sapun rroje**, σαποῦνι ξηρίσματος,

maqinë rroje, ξυριστική μηχανή.
rrojë-a, ούσ. θ. βλ. **rrojttje**.
rròjtje-rròjtja, ούσ. θ. ή ζήση, ό βίος, ό τρόπος τής ζωής, τό ζήσιμο, 2 ζωή, ή διαβίωση.
rrojto-re-rrojtorja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κουρείο, τό κομμωτήριο.
rrok, ρ. μετ. πιάνω, άγκαλιάζω, — **për dore**, πιάνω από τό χέρι, χειραγωγώ, **e — në qafë**, τόν άγκαλιάζω, — **armët**, άδράχνω τά όπλα, **rrokem**, 1. πιάνομαι, μαλώνω, 2. άγκαλιάζομαι, **u rrokën në qafë**, άγκαλιάστηκαν, **u për-qafuan**.
rrokëzim-i, ούσ. άρ. ό συλλαβισμός, τό συλλάβισμα, **të rrokë-zuarit**.
rrokëzòj, ρ. μετ. συλλαβίζω.
rròkje-rròkja, ούσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. ή συλλαβή.
rrokullis, ρ. μετ. βλ. **rrukullis**.
rrolbë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Carthamus tinctorius*) κάρθαμος ό βαφικός.
rronjë-a, ούσ. θ. τό ξύρισμα, **maqinë —e**, ξυριστική μηχανή, μηχανή ξυρίσματος, **brisk —e**, ξυράφι ξυρίσματος.
rrònjës,-e, έπίθ. ξυριστικός, **brisk —**, τό ξυράφι, **brisk rroje**.
rropatem, ρ. μέσ. βλ. **përpiqem**, **mundohem**, **orvatem**.
rrotë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό τροχός, ή ρόδα, —**a e mullirit**, ή φτερωτή του μύλου, —**a e historisë**, ό τροχός τής ιστορίας.
rrotëz-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό μικρός τροχός, ή μικρή ρόδα, — **peri**, ή κουβαρίστρα, **rodhan**, **rrotkë**.
rrotkë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό καρούλι, τό καρέλι, ή κουβαρίστρα.
rrotull-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ό δίσκος, ό τροχός, πλάκα στρογγυλή, —**a e tundësit**, τό σφοντήλι του ντουμπεκόξυλου, — **djathi**, κεφαλοτύρι, 2. Γεωμ. κύκλος, 3. Άνατ. σπόνδυλος (τής σπονδυλικής στήλης), ή έπιγονατίς, 4. ή κουβαρίστρα, **rrotkë penjësh**.
rrotull, έπ. γύρω, τριγύρω, γύρω-γύρω, **vij —**, τριγυρίζω, στριφο-

γυρνώ, στριφογυρίζω, **rreth e —**, γύρω-γύρω, όλόγυρα.
rrotullim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή στροφή, ή περιστροφή, τό γύρισμα, —**i i dheut**, ή περιστροφή τής γής.
rrotullòj, ρ. μετ. γυρίζω, στρέφω, περιστρέφω, **rrotullohem**, γυρίζω, περιστρέφομαι, στριφογυρνώ.
rrùaj, ρ. μετ. ξυραφίζω, ξυρίζω, **rruhem**, ξυραφίζομαι, ξυρίζομαι.
rrùar (i, e), έπίθ. 1. ξυρισμένος, ξυραφισμένος, 2. τόπος γυμνός, 3. μακρόβιος, άνδεκτικός.
rrùazë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. χάντρες γυάλινες (ψεύτικα μαργαριτάρια, ψευδομαργαρά), 2. τά αίμοσφαίρια (έρυθρά και λευκά), **globulë**.
rrudh, ρ. μετ. σουφρώνω, ρυτιδώνω, ζαρώνω, **rrudhem**, ζαρώνω, ρυτιδώνω, κατσουφιάζω, **zhubros**.
rrudhë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή ρυτίδα, ή ζαρωματιά, ή πτυχή, ή ζάρα.
rrufë-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή άστραπή, ό κεραυνός, τό άστροπελέκι, **si —**, άστραπιαία, κεραυνοβόλα, σάν άστραπή.
rrufepritës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, τό άλεξικέραυνο.
rrufeshëm (i) - rrufeshme (e), έπίθ. άστραπιαίος, κεραυνοβόλος.
rrufë-a, ούσ. θ. τό συναχι.
rrugàç,-e, έπίθ. σοκακιάρης, άλήτης, άγυιόπαις, άγύρτης, του δρόμου.
rrugàç-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό σοκακιάρης, ό άλήτης, ό άγυιόπαις, ό άγύρτης, παιδί του δρόμου.
rrugë-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ό δρόμος, ή όδός, 2. ή στρατα, τό ταξίδι, **jam për —**, είμαι για δρόμο, για ταξίδι.
rrugicë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή πάροδος, ό δρομίσκος, τό δρομάκι, στενός δρόμος.
rrugòr,-e, έπίθ. τροχαίος, **policia —e**, ή τροχαία.
rrukullimë-a, ούσ. θ. τό κατρακύλισμα, ό άπότομος κατήφορος, ή

κατωφέρεια, Μετφ. mori —n, πῆρε τόν κατήφορο.
rrukullis, ρ. μετ. κυλῶ, κυλάω, κατρακυλῶ, **rrukullisem**, κυλιέμαι, κατρακυλιέμαι.
rrumbull, ἐπ. κουβαραιστά.
rrumbullak, ἐπ. στρόγγυλα, ἀνοιχτά, σταράτα, ἀπερίφραστα.
rrumbullak,-e, ἐπίθ. στρογγυλός, κυκλοτερής.
rrumbullakòj, ρ. μετ. στρογγυλεύω, στρογγυλῶ.
rrumbullàktë (i, e), ἐπίθ. στρογγυλός.
rrumbullòj, ρ. μετ. στρογγυλεύω, Μετφ. **rrumbullohem**, μεδῶ.
rrunjë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. (*Pistacia terrebinthus*) πιστάκη ἢ πιστακιά ἢ τερέβινθος, κοιν. κοκκορρεβιδιά, κοκκορέτσι, τσιτσιρεβιδιά, τριμηδιά.
rrush-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, τό σταφύλι, — **i egër**, ἀγριοστάφυλο, — **frengu**, φραγκοστάφυλο.

rrushkull-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **rrushkuj**, Βοτ. (*Ruscus aculeatus*) δξυμυρσίνη ἢ ἀκανθώδης, κοιν. λαγομηλιά καὶ ἀγριομερσίνη, **therpelë**, **thirimi**.
rruzë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. βλ. **rruazë**, 2. Ἄνατ. οἱ σπόνδυλοι, **vertebrat**.
rruzull-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα, ἡ γήϊνη σφαῖρα, **lëmsh i dheut**.
rruzullim-i, οὐσ. ἄρ. τό σύμπαν, ἡ ὑφήλιος, ἡ οἰκουμένη, **gjithësia**.
rrylë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. ἡ φακὴ, **thjerrë**.
rrymë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. τό ρεῦμα, τό ρέμα, 2. — **elektrike**, τό ἠλεκτρικό ρεῦμα, Μετφ. —a **politike**, τό πολιτικό ρεῦμα κλπ.
rryp-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, βλ. **rrip**.
rrypinë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ λουρίδα γῆς.

S

S, s, εἰκοστό ἕκτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

s', ἐπ. δέν, **nuk**, **s'jam**, δέν εἶμαι, **s'ha**, δέν τρώγω κλπ.

sa, ἄορ. ἄντων. — **të duash**, 1. ὅσο ἢ ὅσα θέλεις, 2. ἐπ. πόσο, — **grurë ke këtu?** πόσο στάρι ἔχεις ἐδῶ; — **vlen?** πόσο ἀξίζει; 3. χρον. ἐπ. μόλις, — **erdha!** μόλις ἤρθα!

sabotatòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ δολιοφθορέας, ὁ σαμποταριστής, ὁ σαμποτέρ, θηλ. —e, ἡ σαμποταρίστρια, ἡ σαμποτέρ.

sabotim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ δολιοφθορά, τό σαμποτάρισμα, τό σαμποτάζ.

sabotòj, ρ. μετ. δολιοφθορῶ, ὑπονο-

μεύω, κάνω δολιοφθορά, ἐνεργῶ σαμποτάζ, σαμποτάρω, **sabot-het**, γίνεται δολιοφθορά, σομποτάρεται.

sac-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ γάστρα (πού ψήνουν τήν πίττα, τό ψωμί κλπ.).

sacmà-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό σκά(γ)ι, τό σφαιρίδιο (κυνηγετικοῦ δπλου).

sadò, 1. σύνδ. ὅσο κι ἄν, — **t'i flasish**, ὅσο κι ἄν τοῦ μιλήσεις, 2. ἐπ. ἀρκετά, — **fjete**, ὅσο καὶ νᾶναι κοιμήθηκες, ἀρκετά κοιμήθηκες.

sado që, σύνδ. παρ'ὄλο πού, μολονότι, — **e këshillova**, παρ'ὄλο πού

τόν συμβούλεψα, **megjithëse, ndonëse.**
safë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό κύπελλο, τό κουπάκι, **sapllak.**
sahân-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, τό τσανάκι, ή τσανάκα, ή γαβάθα, **çanak.**
sahanlëpirës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό τσανακογλείφτης, ό δουλοπρεπής, ό κόλακας, ό πινακογλείφτης.
sahât-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ή ώρα, **sa është —i?** πόσο είναι ή ώρα; Μετφ. **s'i ka ardhur —i**, δέν ήρθε ή ώρα του (ό καιρός), 2. πληθ.—**e**, τό (ώ)ρολόγι, — **dore**, τό ρολό(γι) του χεριού, — **i xhepit**, τό ρολόγι τής τσέπης, — **tavoline**, τό έπιτραπέζιο ώρολόγι, — **muri**, ώρολόγι του τοίχου, **ra —i**, χτύπησε τό ρολόγι, **orë**, 3. Φυσ. **kontator**, — **elektrik**, ήλεκτρικός μετρητής.
saj (i, e), κτητ. έπίθ. ιδικός της, ιδική της, δικός της, δική της, **djali i —**, τό παιδί της, **vajza e —**, ή κόρη της, κτητ. άντων. **i saji**, ό δικός της, **e saja**, ή δική της.
saje, άκλιτη λέξη, **në — të**, χάριν (τινός), ένεκα (τινός), **për hir.**
sajòj, ρ. μετ. 1. έπινοώ, 2. έτοιμάζω, δημιουργώ.
sakaq, έπ. άμέσως, στή στιγμή, εύθύς, **menjëherë, sakaqëherë.**
sakarinë-a, ούσ. θ. Χημ. ή σακχαρίνη.
sakât,-e, έπίθ. άνάπηρος, σακάτης.
sakât-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό άνάπηρος, ό σακάτης.
sakatim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό σακάτεμα, ό άκρωτηριασμός.
sakatòj, ρ. μετ. σακατεύω, άκρωτηριάζω, καθιστώ άνάπηρο.
sakicë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό τσεκούρι, ή τσεκούρα, τό τσεκουράκι, **sëpatë e vogël.**
sakrificë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή θυσία.
sakrifikòj, ρ. μετ. θυσιάζω, **sakrifikohem**, θυσιάζομαι.
sakrifikuar (i, e), έπίθ. θυσιασμένος.

saksí-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή γλάστρα.
saksofòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, Μουσ. τό σαξόφωνο.
saktë (i, e), έπίθ. άκριβής, σωστός, άσφαλής, έμπιστος, **punë e —**, σωστή δουλιά, **lajm i —**, άκριβής είδηση, βέβαιη.
saktësi-a, ούσ. θ. ή άκρίβεια, **me —**, μέ άκρίβεια, άκριβώς.
salamandër-salamandra, ούσ. θ. πληθ. **salamandra**, Ζωολ. (*Lacerta salamandra*) σαλαμάνδρα ή κηλιδωτή.
salamerí-a, ούσ. θ. άλλαντικά, τό άλλαντοπωλείο.
salcë-a, ούσ. θ. ή σάλτσα, — **domatesh**, ό τοματοπολτός, ή σάλτσα.
saldatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, 1. ό συγκολλητής, 2. — **elektrik**, τό ήλεκτρικό κολλητήριο, τό συγκολλητήριο.
salép-i, ούσ. άρ. τό σαλέπι.
salpetër - salpetri, ούσ. άρ. Όρυκτ. τό νίτρο.
sallàm-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό σαλάμι.
sallatë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή σαλάτα.
sallatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, Βοτ. βλ. **kastravec, trangull.**
sallë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή σάλα, ή αίθουσα, — **leximi**, τό άναγνωστήριο.
sallo-ja, ούσ. θ. τό λαρδί, τό χουρινό λίπος.
sallòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό σαλόνι, τό δωμάτιο ύποδοχής.
samàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, τό σαμάρι, τό σάγμα (των φορητών ζώων).
samarxhí-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό σαμαράς, ό σαγματοποιός.
sanatadita, άκλιτη λέξη, Γεωγρ. ή ίσημερία.
sandàll-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, μικρή βάρκα, **barkë e vogël.**
sandalle - sandallja, ούσ. θ. πληθ.—, τό σανδάλι, τό πέδιλο.
sanë-a, ούσ. θ. ό σανός ή σανό (ξηρό χόρτο), **bar i thatë.**

sanëz-a, ούσ. θ. Βοτ. (Gentiana lutea) γεντιανή ή κιτρίνη, bar zemre.

sanitâr,-e, επίθ. υγειονομικός, mjek —, ό υγειονομικός Ιατρός, ό υγειονόμος, ό υγιεινολόγος.

sanksion-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή κύρωση, πληθ. —et, οί κυρώσεις.

sanksionim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή επικύρωση, καθιέρωση, ή έγκριση.

sanksionòj, ρ. μετ. επικυρώνω, καθιερώνω, έγκρίνω, έπιδοδοκιμάζω.

sapo, σύνδ. χρον. μόλις, άμα, — të vish, μόλις έρθεις.

sapùn-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό σαπούνι, — rroje, σαπούνι ξυρίσματος.

sarâf-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό άργυραμοιβός, ό χρηματομεσίτης, ό σαράφης, 2. ό τσιγκούνης, επίθ. τσιγκούνης, njeri —, τσιγκούνης, φιλάργυρος.

sardele-sardëlja, ούσ. θ. πληθ. —, Ζωολ. (Sardina pilchardus) άλόζη ή σαρδίνη, ή σαρδέλλα.

sarkastik,-e, επίθ. σαρκαστικός.

sarkazëm - sarkazmi, ούσ. άρ. πληθ. sarkazma, ό σαρκασμός.

sarkofäg-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ή σαρκοφάγος, λάρναξ ή νεκροθήκη.

sasi-a, ούσ. θ. πληθ. —, ή ποσότητα.

satanik,-e, επίθ. σατανικός, plan —, σατανικό σχέδιο.

satelit-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Άστρ. ό δορυφόρος, Μετφ. ό ύποτελής και επίθ. shtet —, δορυφόρο κράτος, ύποτελές κράτος.

satër-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό μπαλτάς, ό πέλεκυς, ό κρεοκόπτης, τό σατίρι.

satir-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό σάτυρος.

satirë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή σάτυρα ή σάτιρα.

satirik,-e, επίθ. σατυρικός, poezi —e, σατυρική ποίηση.

satràp-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό σατράπης, ό τύραννος, ό δεσπότης.

savân-i, ούσ. άρ. τό σάβανο.

saze-sazja, ούσ. θ. πληθ. — Μουσ. μουσικό όργανο, είδος μανδολίνου, πληθ. —t, λαϊκά μουσικά όργανα, τά βιολιά.

sazexhî-të, ούσ. άρ. πληθ. οί όργανοπαίχτες (λαϊκῶν όργάνων), οί βιολιτζήδες.

se, σύνδ. 1. ότι, πώς, më tha — do të shkosh, μου είπε πώς θά πās, thonë —..., λένε ότι, λένε πώς..., 2. παρά, από, më i ri — unë, νεώτερος από μένα, παρά έγώ, 3. έρωτ. άντων. τί; me —? μέ τί; me — do shkoni? μέ τί θά πάτε; nga —? από τί; për — e do? γιατί τό θέλει; për —? για τί;

seancë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή συνεδρίαση.

secili, άόρ. άντων. ό καθένας, ό καθείς, έκαστος, ό κάθε.

secila, άόρ. άντων. ή καθεμά, έκάστη.

sedër-sedra, ούσ. θ. ή φιλοτιμία, njeri me —, φιλότιμος άνθρωπος, άνθρωπος μέ φιλότιμο.

segment-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Γεωμ. 1. τό τμήμα (εύθείας), τμήμα όρισμένου σχήματος, 2. τό τμήμα κύκλου (πού περικλείνεται από τό τόξο και τή χοδρή του).

sejmen-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, (άπηρχ. λέξη), ό σωματοφύλακας.

sejtë (i, e), επίθ. από τί είδους, e — është kjo unazë? από τί είδους είναι αυτό τό δαχτυλίδι;

sekante-sekantja, ούσ. θ. πληθ. —, Γεωμ. ή τέμνουσα.

sekondë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό δευτερόλεπτο, në pesë —a, σέ πέντε δευτερόλεπτα.

sekrecion-i, ούσ. άρ. ή έκκριση.

sekrét,-e, επίθ. μυστικός, άπόρρητος, shkresë —e, μυστικό, άπόρρητο έγγραφο, έμπιστευτικό έγγραφο.

sekrét-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό μυστικό, τό κρυφό, τό άπόρρητο, mbaj —in, κρατῶ, τηρῶ τό μυστικό.

sekretâr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό γραμματέας, — i përgjithshëm,

ὁ γενικός γραμματέας, — **i parë**, ὁ πρῶτος γραμματέας, — **personal**, ιδιαίτερος γραμματέας, — **shkencor**, ἐπιστημονικός γραμματέας, — **i i organizatës bazë**, ὁ γραμματέας τῆς κομματικῆς ὀργάνωσης βάσης (τῆς ΚΟΒ). **sekretari-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, τό γραφεῖο, ἡ γραμματεία, τό γραφεῖο τοῦ γραμματέα.

sekretariat-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ἡ γραμματεία.

seks-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, Βιολ. τό φύλο, τό γένος, — **i femëror**, τό γυναικῆς φύλο, — **i bukur**, τό ὡραῖο φύλο.

seksion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. τό τμήμα, — **i i arësimit**, τό τμήμα παιδείας, 2. Γεωμ. ἡ τομή.

seksual,-e, ἐπίθ. γενετήσιος, σεξουαλικός.

seksualizëm - seksualizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ σεξουαλισμός.

sekt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ἡ αἵρεση.

sektar,-e, ἐπίθ. 1. Θρησκ. αἵρετικός, 2. σχεταρικός, σχεταρστικός.

sektar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ σχεταριστής.

sektarizëm - sektarizmi, οὐσ. ἄρ. 1. Πολιτ. ὁ σχεταρισμός, 2. Θρησκ. ἡ αἵρεση, ὁ αἵρετισμός, ὁ αἵρετικισμός.

sektor-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. Γεωμ. ὁ τομέας, ὁ τομεύς, 2. Στρατ. τό τμήμα, ὁ τομέας (τοῦ μετώπου), 3. ὁ τομέας, — **i socialist**, ὁ σοσιαλιστικός τομέας, — **i i arësimit**, ὁ τομέας τῆς παιδείας, — **i i gjeologjisë**, ὁ τομέας τῆς γεωλογίας, ὁ κλάδος τῆς γεωλογίας.

sekustrim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, Νομ. ἡ κατάσχεση, — **i i pasurisë**, ἡ κατάσχεση τῆς περιουσίας.

sekustròj, ρ. μετ. κατάσχω, κάνω κατάσχεση.

sekustruar (i, e), ἐπίθ. κατασχεμένος.

seksion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, Βιολ. ἡ ἐπιλογή, τό διάλεγμα, — **naturor**, ἡ φυσική ἐπιλογή,

— **artificial**, ἡ τεχνητή ἐπιλογή.

seleksionim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐπιλογή, — **naturor**, ἡ φυσική ἐπιλογή, — **artificial**, ἡ τεχνητή ἐπιλογή, **stacion -i**, σταθμός ἐπιλογῆς.

seleksionòj, ρ. μετ. ἐπιλέγω, βελτιώνω μέ ἐπιλογή, κάνω ἐπιλογή, διαλέγω, ἐκλέγω.

seli-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἔδρα.

sélino-ja, οὐσ. θ. Βοτ. (*Apium graveolens*) σέλινον. τό βαρύοσμον, κοιν. τό σέλινο, **sherp**.

selishtë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ λαχανόκηπος, ὁ μπαξές, καλό χωράφι (κοντά στό σπίτι καί μικρό).

selvi-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Cupressus*) ἡ κυπάρισσος, τό κυπάρισσι, **qiparis**.

semantik,-e, ἐπίθ. σημασιολογικός.

semantikë-a, οὐσ. θ. ἡ σημασιολογία.

semestër - semestri, οὐσ. ἄρ. πληθ. **semestra**, ἡ ἑξαμηνία, τό ἑξάμηνο.

seminar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. τό φροντιστήριο, τό σεμινάριο, 2. τό ἱεροσπουδαστήριο, ἡ ἱερατική σχολή, τό ἱεροδιδασκαλεῖο.

seminarist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ἄπηρχ. λέξη) ὁ ἱεροσπουδαστής.

senat-i, οὐσ. ἄρ. 1. ἡ σύγκλητος, ἡ ρωμαϊκή γερουσία, 2. ἡ γερουσία.

senator-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ γερουσιαστής.

send-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, τό πράγμα, τό ἀντικείμενο (γιά ἄψυχα), τό εἶδος, — **et e shtëpisë**, τά πράγματα τοῦ σπιτιοῦ, τά ἀντικείμενα τοῦ σπιτιοῦ, **çdo —**, κάθε πράγμα, 3. κάτι τι, **jepi ndonjë —**, δόστου κάτι τί.

sensacion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ἡ ζωνηρή ἐντύπωση, ἡ ἐντυπωσιασση, ἡ αἰσθηση, **ndijim**.

sensacionàl,-e, ἐπίθ. ἐντυπωσιακός, ἐντυπωτικός, πού προξενεῖ αἰσθηση, **la jme —e**, ἐντυπωσιακά νέα, εἰδήσεις.

sensuàl,-e, ἐπίθ. φιλήδονος, ἡδου-
παθής.

sensualizëm - sensualizmi, οὐσ.
ἄρ. Φιλοσ. ὁ σενσουαλισμός, ἡ
αἰσθησιαρχία.

sentimentàl,-e, ἐπίθ. συναισθημα-
τικός, αἰσθηματικός, εὐαίσθητος,
περιπαθής.

**sentimentalizëm - sentimentaliz-
mi**, οὐσ. ἄρ. ἡ συναισθηματικό-
τητα, ἡ αἰσθηματικότητα, ἡ
εὐαίσθησια.

separatist,-e, ἐπίθ. χωριστικός,
σχισματικός, αἰρετικός, **lëvizje**
—e, χωριστικό κίνημα.

separatist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
—a, ὁ ὀπαδός τοῦ χωριστικοῦ κί-
νηματος, ὁ σχισματικός, ὁ αἰρετι-
κός.

separatizëm - separatizmi, οὐσ.
ἄρ. τὸ χωριστικό κίνημα.

sepsë, σύνδ. αἰτιολ. ἐπειδή, διό-
τι, γιατί, **nuk erdha**, — **kisha**
punë, δέν ἤρθα, γιατί εἶχα δου-
λιά, **meqë**.

serb,-e, ἐπίθ. σερβικός, σέρβικος,
gjuha —e, ἡ σέρβικη γλώσσα.

serb-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ
Σέρβος, θηλ.—e, ἡ Σερβίδα, ἡ
Σέρβα.

serbishte - serbishtja, οὐσ. θ. ἡ
σερβική γλώσσα.

serbisht, ἐπ. σέρβικα.

serdën-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (Pelargo-
nium) τὸ πελαργόνιο, κοιν. τὸ
γεράνι, **mëllagë**.

serë-a, οὐσ. θ. Ὀρυκτ. ἡ ἀσφαλ-
τος, ἡ πίσσα, ἡ ἀσφαλτόπισσα,
bitum.

seri-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ σειρά,
— **pullash**, σειρά γραμματοσή-
μων.

seriòz,-e, ἐπίθ. σοβαρός, **sëmundje**
—e, σοβαρή ἀρρώστια.

serioz'shtë, ἐπ. σοβαρά, σοβαρῶς.

seriozitet-i, οὐσ. ἄρ. ἡ σοβαρότη-
τα, ἡ σοβαρότης.

serpentin-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ.
ὄφιτης, ὄφειτης, καὶ σερπεντίτης.

serùm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e,
Ἰατρ. ὁ ὄρος, ὁ ὄρρος, (θερα-
πευτικός).

servil,-e, ἐπίθ. δουλικός, δουλοπρε-
πής, χαμερπής.

servilizëm - servilizmi, οὐσ. ἄρ.
ἡ δουλοπρέπεια, ἡ δουλοφροσύνη,
ἡ δουλικότητα.

sesiòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ
σύνοδος, ἡ συνεδρία, ἡ συνέλευση,
—i i **Kuvendit Popullor**, ἡ σύνο-
δος τῆς Λαϊκῆς Βουλῆς.

së, προτακτικό ἄρθρο γενι-
κῆς καὶ ἀφαιρετικῆς
πτώσης θηλυκοῦ γένους,
afër shtëpisë së tij, κοντά στό
σπίτι του.

sëmùndje - sëmùndja, οὐσ. θ.
πληθ.—, ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀρρω-
στια.

sëmùr, ρ. μετ. ἀρρωσταίνω κά-
ποιον, **më —i duhani**, μέ ἀρρω-
στησε ὁ καπνός (τό τσιγά-
ρο), **sëmurem**, ἀσθενῶ, ἀρρω-
σταίνω, **u sëmur dhe vdiq**, ἀρ-
ρώστησε καὶ πέθανε, **m'u sëmur**
djali, μ'ἀρρώστησε τὸ παιδί, **më**
qe sëmurë keq djali, po u shë-
rua, μοῦ εἶχε ἀρρωστήσει πολύ
τὸ παιδί, ἀλλά ἔγινε καλά.

sëmurë (i, e), ἐπίθ. ἀρρωστος,
ἀσθενής.

sëpatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ τσε-
κούρα, τὸ τσεκούρι, **sopatë**.

sfakë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Βοτ.
βλ. **bezgë**.

sferë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a,
Γεωμ. ἡ σφαῖρα, **rruzull**.

sferik,-e, ἐπίθ. σφαιρικός, σφαι-
ροειδής, **sipërfaqe** —e, σφαιρική
ἐπιφάνεια.

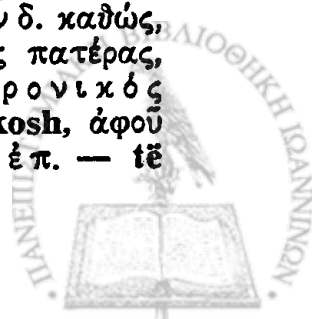
sfinë-a, οὐσ. θ. ἡ σφήνα, **pykë**,
spicë.

sfinks-i, οὐσ. ἄρ. Μυθ. ἡ σφίγξ,
ἡ σφίγγα.

sfungjër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë,
βλ. **syngjer**.

sfurk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **sfurq**,
sfurqe, 1. Ζωολ. βλ. **akrep**,
2. τὸ δικράνι, ἡ διχάλα, τὸ διχά-
λι, τὸ δικούλι.

si, ἐπ. 1. πῶς, — **je?** πῶς εἶσαι; —
the? πῶς εἶπες; 2. σύνδ. καθῶς,
ὡς, σάν, — **baba**, ὡς πατέρας,
σάν πατέρας, 3. χρονικός
σύνδ. ἀφοῦ, — **të shkosh**, ἀφοῦ
πᾶς ἐκεῖ, βλ. **pasi**, 4. ἐπ. — **të**
duash, ὅπως θέλεις.

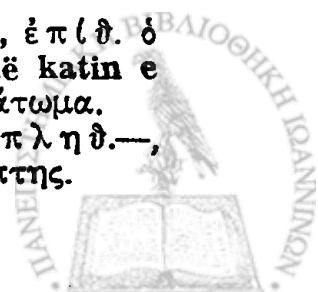

siberiàn,-e, ἐπίθ. σιβηρικὸς.
siberiàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ Σιβηριανὸς, ἡ κάτοικος τῆς Σιβηρίας.
sibilànt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Γραμμ. συριστικὸς (φθόγγος), *fërshëllore*.
sig, σύνδ. καὶ ἐπ. ὅπως, καθῶς, — **më duket**, ὅπως μοῦ φαίνεται.
siderurgji-a, οὐσ. θ. ἡ σιδηρουργία.
siderurgjik,-e, ἐπίθ. σιδηρουργικὸς, **industria** —e, ἡ σιδηρουργικὴ βιομηχανία, ἡ σιδηροβιομηχανία.
sidò, ἐπ. καὶ σύνδ. ὅπως κι ἂν, — **që të jetë koha**, ὅπως κι ἂν εἶναι ὁ καιρὸς, — **që të vijë puna**, ὅπως κι ἂν ἔχει τὸ πρᾶγμα.
sidomòs, ἐπ. ἰδιαίτερα, κυρίως, προπαντὸς.
sidoqoftë, ἐπ. ὅπως κι ἂν εἶναι.
sifilitik,-e, ἐπίθ. συφιλιδικὸς.
sifiliz-i, οὐσ. ἄρ. Ἰατρ. ἡ σύφιλις, ἡ σύφιλη, (ἀφροδίσια ἀσθένεια).
sifòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, 1. ὁ σίφωνας, τὸ σιφόνι, 2. Μετewp. ὁ σίφουνας, ὁ ἀνεμοστρόβιλος, ὁ τυφῶνας.
sigurecë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀσφάλεια (δπλου, ἡλεκτρικοῦ ρεύματος κλπ.).
sigurí-a, οὐσ. θ. 1. ἡ πεπολῆση, ἡ βεβαιότητα, 2. ἡ ἀσφάλεια.
sigurím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. ἡ ἀσφάλεια, ἡ ἐγγύηση, **organet e —it**, τὰ ὄργανα τῆς ἀσφάλειας, **Këshilli i Sigurimit**, τὸ Συμβούλιο Ἀσφάλειας, 2. ἡ ἀσφάλιση, ἡ διασφάλιση, —**et shoqërore**, οἱ κοινωνικὲς ἀσφαλίσεις.
sigurisht, ἐπ. ἀσφαλῶς, ἀναμφίβολα, σίγουρα.
siguròj, ρ. μετ. ἀσφαλίζω, ἐξασφαλίζω, σιγουρεύω, — **fitoren**, ἐξασφαλίζω τὴ νίκη, **sigurohem**, ἀσφαλίζομαι, βεβαιώνομαι, ἐξασφαλίζομαι.
sigurt (i, e), ἐπίθ. βέβαιος, σίγουρος, ἀσφαλῆς, σταθερὸς, **vend i —**, ἀσφαλές μέρος, **njeri i —**, σίγουρος, ἔμπιστος ἄνθρωπος, **i sigurtë**.
sigurtë (i, e), ἐπίθ. βλ. **i sigurt**.

siguruar (i, e), ἐπίθ. ἐξασφαλισμένος, ἀσφαλισμένος.
sikur, σύνδ. σάμπως, δῆθεν, σάν, **pse bën — s'di gjë?** γιατί κάνεις σάμπως δέν ξέρεις τίποτε;
sikurse, ἐπ. ὅπως, — **e dini**, ὅπως ξέρετε, **sikundër**.
sikùsh, ἄρ. ἀντων. ὁποιοσδήποτε, ὁ καθένας, **kushdo**, **secili**.
silic-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. τὸ πυριτιο, ὁ σίληξ, ὁ πυρόλιθος.
silikat-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Χημ. τὸ πυριτικὸ ἄλας.
silogjizëm - silogjizmi, οὐσ. ἄρ. Φιλοσ. ὁ συλλογισμὸς.
silos-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ σιλό, ὁ σιρὸς.
siluétë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τὸ σκιαγράφημα, ἡ σιλουέτα.
silur-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ἡ τορπίλλη.
silurím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ὁ τορπιλλισμὸς, τὸ τορπιλλισμα.
siluròj, ρ. μετ. τορπιλλίζω, Μετφ. ἀνατρέπω, τορπιλλίζω.
silvikulturë-a, οὐσ. θ. ἡ δασοκομία, ἡ δεντροκομία.
sillë-a, οὐσ. θ. πληθ.—e, τὸ πρῶγευμα, τὸ κολατσιό.
sillòj, ρ. ἀμετ. προγευματίζω, **ha sillën**.
simbiozë-a, οὐσ. θ. ἡ συμβίωση.
simbòl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ σύμβολο, τὸ σημεῖο, Χημ. τὸ σύμβολο (ἀρχικὰ γράμματα λέξεων).
simbolik,-e, ἐπίθ. συμβολικὸς, **figurë** —e, συμβολικὴ εἰκόνα, σχῆμα.
simbolist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ συμβολιστὴς, καὶ ἐπίθ.—, —e.
simbolizëm - simbolizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ συμβολισμὸς.
simbolizòj, ρ. μετ. συμβολίζω, παριστάνω συμβολικῶς.
simetri-a, οὐσ. θ. ἡ συμμετρία, ἡ συμμετρικότητα.
simetrik,-e, ἐπίθ. συμμετρικὸς, σύμμετρος, **figurë** —e, συμμετρικὸ σχῆμα.
simetrikisht, ἐπ. συμμετρικὰ, συμμετρικῶς.
simfoni-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Μουσ. ἡ συμφωνία.

simfoník,-e, ἐπίθ. συμφωνικός.
simite-simítja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό κουλλούρι, τό κουλλουράκι, τό σμίτι (εἶδος ψωμιοῦ).
simpatí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ συμπάθεια.
simpatík,-e, ἐπίθ. συμπαθητικός, συμπαθής, ἀντθ. **antipatik**.
simpatizòj, ρ. μετ. συμπαθῶ, συμπαθᾶω, ἔχω συμπάθεια, τρέφω συμπάθεια.
simptomatik,-e, ἐπίθ. συμπτωματικός.
simptomë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ἰατρ. τό σύμπτωμα.
sinagogë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ συναγωγή, ἡ χάβρα.
sinàp-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (Sinapis) τό σινάπι, ὁ σιναπόσπορος.
sinarizëm-sinarizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ σιναπισμός, κατάπλασμα ἀπό σιναπόσπορο.
sindikal,-e, ἐπίθ. συνδικαλιστικός, **organizatat** —e, οἱ συνδικαλιστικές ὀργανώσεις.
sindikalist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, —a, ὁ συνδικαλιστής.
sindikalizëm - sindikalizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ συνδικαλισμός.
sindikatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, τό συνδικάτο.
sindikuar (i, e), ἐπίθ. μέλος τοῦ συνδικάτου, συνδικαλισμένος.
sinekdokë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Γραμμ. ἡ συνεκδοχή.
sinisí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Γεωγρ. ἡ χερσόνησος, **gadi-shull, siujdhesë**.
sinkopë-a, οὐσ. θ. 1. Ἰατρ. ἡ συγχοπή, 2. Γραμμ. ἡ συγχοπή.
sinkrofazotròn-i, οὐσ. ἄρ. Φυσ. τό συγχροφασοτρόνιο.
sinkroník,-e, ἐπίθ. συγχρονιστικός, **lëvizje** —e, συγχρονιστική κίνηση.
sinkronizëm - sinkronizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ συγχρονισμός.
sinkrotròn-i, οὐσ. ἄρ. Φυσ. τό συγχροτρόνιο(ν).
sinòd-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ σύνοδος.
sinoním-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Γραμμ. τό συνώνυμο.

sinonimí-a, οὐσ. θ. ἡ συνωνυμία, ἡ συνωνυμολογία.
sinonimik,-e, ἐπίθ. συνωνυμικός.
sinoptík,-e, ἐπίθ. συνοπτικός, **ta-belë** —e, συνοπτικός πίνακας.
singerisht, ἐπ. εἰλικρινά.
singeritët-i, οὐσ. ἄρ. ἡ εἰλικρινεία.
sinqértë (i, e), ἐπίθ. εἰλικρινής, **i çiltër**.
sintaksë-a, οὐσ. θ. Γραμμ. 1. τό συντακτικό, 2. ἡ σύνταξη.
sintaktík,-e, ἐπίθ. συντακτικός, συνταχτικός, **rregullat** —e, οἱ συντακτικοί κανόνες.
sintetik,-e, ἐπίθ. συνθετικός, **metodë** —e, συνθετική μέθοδος, **benzinë** —e, συνθετική βενζίνη.
sintezë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ σύνθεση.
sinüs, οὐσ. ἄρ. Γεωμ. τό ἡμίτονο, —i **i një këndi**, τό ἡμίτονο γωνίας.
sinjal-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό σημεῖο, τό σημάδι, τό σῆμα, τό νεῦμα, τό σινιάλο, τό σύνθημα, — **me dritë**, τό φωτεινό σινιάλο, σῆμα μέ φανάρι.
sinjalizòj, ρ. μετ. 1. κάνω σῆμα, δίνω σῆμα, σηματοδοτῶ, 2. προειδοποιῶ, ἀναφέρω, ἐπισημαίνω.
sionist,-e, ἐπίθ. σιωνιστικός.
sionist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ σιωνιστής, θηλ.—e, ἡ σιωνίστρια.
sionizëm-sionizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ σιωνισμός.
sipàs, πρόθ. σύμφωνα μέ, — **urdhërit**, σύμφωνα μέ τή διαταγή.
sipër, ἐπ. ἐπάνω, (ἀ)πάνω, — **rrini apo poshtë?** κάθεστε (κατοικεῖτε) ἐπάνω ἢ κάτω; καί πρόθ. — **tryezës**, πάνω στό τραπέζι.
sipërfaqe - sipërfaqja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἐπιφάνεια, —**ja e dheut**, ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς, —**ja e katrorit**, ἡ ἐπιφάνεια τοῦ τετραγώνου.
sipërm (i) - sipërme (e), ἐπίθ. ὁ ἄνω, ὁ ἀπάνω, ὁ ἐπί, **në katin e** —, στό ἄνω, ἐπάνω πάτωμα.
sipërmarrës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἐργολάβος, ὁ ἐργολήπτης.

sipërmarrje-sipërmarrja, ούσ. θ. πληθ.—, ή έργολαβία, ή έργοληψία.
sipëròr,-e, έπίθ. Γραμμ. ύπερθετικός, **shkalla —e**, ό ύπερθετικός βαθμός.
sipërpërmendur (i, e), έπίθ. ό προαναφερθείς, προειρημένος, προμνημονευθείς, ό άνωτέρω.
sirenë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. Φυσ. ή σειρήνα, 2. Μυθ. οί σειρήνες.
sirtar-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό συρτάρι.
sisë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ό μαστός, τό βυζί. τό μαστάρι (ζώου), **gji, pi —**, βυζαίνω, **i jap —**, τό βυζαίνω, 2. ή ρώγα, ή θηλή.
sisorë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά θηλαστικά, τά μαστοφόρα, **mamiferë, gjitare**.
sistém-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό σύστημα, —**i nervoz**, τό νευρικό σύστημα, **ai punon me —**, αυτός έργάζεται μέ σύστημα, —**i socialist**, τό σοσιαλιστικό σύστημα, —**i elektorat**, τό έκλογικό σύστημα.
sistematik,-e, έπίθ. συστηματικός, **punë —e**, συστηματική έργασία, **njeri —**, συστηματικός άνθρωπος.
sistematikisht, έπ. συστηματικά, συστηματικώς.
sistemòj, ρ. μετ. συστηματοποιώ, κανονίζω, τακτοποιώ, **sistemo-hem**, συστηματοποιούμαι, τακτοποιούμαι, κανονίζομαι.
sistemuar (i, e), έπίθ. τακτοποιημένος, κανονισμένος.
sit, ρ. μετ. κρησαρίζω, κοσκινίζω μέ κρησάρα.
sitë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή σήτα, τό λεπτό κόσκινο, ή κρησάρα, ή κρησαρίτσα.
sitis, ρ. μετ. βλ. **sit**.
situr (i, e), έπίθ. βλ. **i situr**.
sitka-t, ούσ. θ. πληθ. τά κοσκινίδια, τά σκύβαλα.
sitkë-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Scirpus lacustris*) σκίρπον τό λιμναϊόν, κοιν. τό βούτομο, βούτημα, σύ-

φα (πού πλέκουν τίς ψάδες).
situatìon-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή κατάσταση.
situatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κατάσταση, ή θέση, —**a politike**, ή πολιτική κατάσταση, **gjëndje**.
situr (i, e), έπίθ. κρησαρισμένος, κοσκινισμένος.
siujdhesë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Γεωγρ. ή χερσόνησος, **gadishull, sinisi**.
sivjemë (i) - sivjeme (e), έπίθ. έφετ(ε)ινός, φετ(ε)ινός, **i sivjetshëm**.
sivjët, έπ. έφέτος, φέτος, αυτή τή χρονιά, **simjet**.
sizmik,-e, έπίθ. σεισμικός, **lëkundje —e**, σεισμικές δονήσεις.
sizmograf-i, ούσ. ρ. πληθ.—ë, ό σειсмоγράφος.
sizmografi-a, ούσ. θ. ή σειсмоγραφία.
sizmològ-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό σεισμολόγος.
sizmologji-a, ούσ. θ. ή σεισμολογία.
sjëll, ρ. μετ. (άόρ. **solla**, προστχ. **sill**, μετχ. **sjëllë**), 1. φέρνω, κουβαλώ, κομίζω, μεταφέρω, **kush e solli?** ποιός τόφερε; 2. χτυπώ, **i — me gur**, τόν χτυπώ μέ λιθάρια, μέ πέτρες, **sillem**, 1. άργοπορώ, 2. περιφέρομαι, τριγυρίζω, 3. συμπεριφέρομαι, **ai sillet mirë**, αυτός συμπεριφέρεται καλά.
sjellje-sjellja, ούσ. θ. πληθ.—, ή διαγωγή, τό φέρσιμο, ή συμπεριφορά, ό τρόπος του φέρεσθαι.
sjëllshëm (i) - sjëllshme (e), έπίθ. εύγενικός, εύγενής, πού έχει καλούς τρόπους, φιλοφρονητικός, καλής διαγωγής.
skadim-i, ούσ. άρ. ή λήξη, ή ύπερημερία, ή καθυστέρηση (πληρωμής, γραμματίου, όφειλής).
skadon, ρ. άπρόσ. λήγει, έκπνέει ή προθεσμία, γίνεται έκπρόθεσμος, (π.χ. του γραμματίου).
skaduar (i, e), έπίθ. έκπρόθεσμος, ύπερήμερος.
skàj-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό άκρο, τό χείλος, ή έσχατιά, ή γω-

νια, ή κορυφή, 2. ό όρος, term.
skajim-i, ούσ. άρ. Γραμμ. ό όρισμός, ό σχηματισμός τής όριστικής μορφής, ό καθορισμός.
skajòj, ρ. μετ. όρίζω, προσδιορίζω, καθορίζω, δίνω όριστική μορφή μιās λέξης.
skajuar (i, e), έπίθ. Γραμμ. όριστικός, **trajtë e** —, όριστική μορφή, **i shquar, emër i** —, **emër i shquar**, όριστικό όνομα (τά όνόματα είναι όριστικά, όταν έχουν τό όριστικό έπιτακτικό άρθρο).
skalis, ρ. μετ. 1. σκαλίζω, 2. γλύφω, λαξεύω, χαράσσω.
skalitje-skalitja, ούσ. θ. πληθ.—, ή λάξευση, τό σκάλισμα.
skàmje-skàmja, ούσ. θ. ή φτώχεια, ή άνέχεια, ή ένδεια, **varfëri, rapasje**.
skàmës,-e, έπίθ. φτωχός, πάμπτωχος, διακονιάρης, έπαιτικός.
skamës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό φτωχός, ό πέννης, ένδεής, **i varfër, i vobektë**.
skamur (i, e), έπίθ. βλ. **i varfër, skamës**.
skandàl-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό σκάνδαλο, **bëri** —, δημιούργησε σκάνδαλο, έκαμε φασαρία, καυγά.
skandalòz,-e, έπίθ. σκανδαλώδης, σκανδαλώδης, **sjellje —e**, σκανδαλώδης συμπεριφορά, έπονείδιστη συμπεριφορά.
skandinàv,-e, έπίθ. σκανδιναβικός, σκανδιναυικός.
skandinàv-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό Σκανδιναβός, ό Σκανδιναυός.
skarë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή έσχάρα, ή σκάρα, **gradelë**.
skarlatinë-a, ούσ. θ. Ιατρ. ή σκαρλατίνα, ή όστρακιά, **fruthi i zi, fruthi i keq**.
skathàr-i, ούσ. άρ. Ζωολ. ό κάνθαρος, τό σκαθάρι.
skéc-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, μικρό μονόπρακτο θεατρικό έργο, σχέτς.
skedàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό εύρετήριο μέ καρτέλλες.
skedë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό δελτίο, ή καρτέλλα, ή κάρτα, δελτάριο.
skele-skelja, ούσ. θ. 1. ή άποβά-

θρα, ή σκάλα, ό λυμένας, 2. ή σκαλωσιά, τό ίκρίωμα.
skelët-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Άνατ. ό σκελετός.
skematik,-e, έπίθ. σχηματικός, **në mënyrë —e**, σχηματικά, σε γενικές γραμμές.
skematikisht, έπ. σχηματικά, σχηματικώς.
skematizëm-skematizmi, ούσ. άρ. ή σχηματοποίηση, ή σχηματικότητα.
skemë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό σχήμα, τό σχεδιάγραμμα, τό διάγραμμα.
skenàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό σκηικό, τό σκενάριο, ή σκηινή, στόν πληθ.—ë, τά σκηικά, 2. τό σενάριο (φιλολογικό έργο για κινηματογραφικές ταινίες).
skenarist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό σκηνογράφος, ό σεναρίστας, ό σεναριογράφος.
skenë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή σκηινή, **vënja në** —, τό άνέβασμα στη σκηινή, ή σκηνοθεσία, **në prapaskenë**, στά παρασκήνια, **paraskenë**, τό προσκήνιο.
skenik,-e, έπίθ. σκηινικός, θεατρικός.
skepticizëm-skepticizmi, ούσ. άρ. ό σκεπτικισμός, ή άπαισιοδοξία.
skeptik,-e, έπίθ. σκεπτικός και ούσ. άρ. ό σκεπτικιστής, θηλ.—e, ή σκεπτικίστρια.
skermë-a, ούσ. θ. Άθλητ. ή ξιφασκία, ή ξιφομαχία.
skërfýell-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, **skërfýej**, ό λάρυγγας, λάρυγξ, **gabzherri**.
skërmít, ρ. μετ. τρίζω (τά δόντια), — **dhëmbët**, τρίζω τά δόντια.
skëtërrë-a, ούσ. θ. ή κόλαση, ό Άδης, **ferr, xhehenem**.
skí-të, ούσ. θ. πληθ.—e, τά χιονοπέδιλα και ή χιονοδρομία, τά σκί.
skiatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό χιονοδρόμος, ό σκιέρ.
skicë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή σκιαγραφία. τό σχεδιαγράφημα,

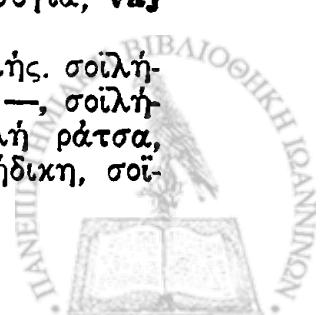

τό σχέδιο, τό σκίτσο, τό σκιαγράφημα, τό προσχεδιασµα.
skicogràf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό σκιτσογράφος.
skiftér-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. τό ξεφτέρι, τό γεράκι, **fajkua, sqifter**.
skile-skilja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **dhelpeër**.
skizmatik,-e, έπίθ. σχισµατικός, αίρετικός.
skizmë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό σχίσµα, ή διάσπαση.
sklerotikë-a, ούσ. θ. Άνατ. ό σκληρωτικός, ό σκληρός χιτών (του όφθαλµου).
sklerozë-a, ούσ. θ. Ιατρ. ή σκλήρωση, ή σκλήρωσις.
skllav-i, ούσ. άρ. πληθ. **skllavër**, ό δούλος, ό σκλάβος, Μετφ. ό υπόδουλος, ό ραγιάς, θηλ.—e, ή σκλάβα.
skllavëri-a, ούσ. θ. 1. ή δουλεία, 2. ή σκλαβιά, **robëri**.
skllavërim-i, ούσ. άρ. ή υποδούλωση. τό σκλάβωµα, ό έξανδραποδισµός, —i i **popujve**, ή υποδούλωση των λαών.
skllavëròj, ρ. μετ. υποδουλώνω, σκλαβώνω. άνδραποδίζω, **robëròj**.
skllavërùar (i, e), έπίθ. υποδουλωµένος, σκλαβωµένος, υπόδουλος.
skllavërùes,-e, έπίθ. υποδουλωτικός, **me kondita** —e, μέ υποδουλωτικούς δρους, **skllavëronjës**.
skllavopronàr,-e, έπίθ. δουλοκτητικός, **shtetet** —e, τά δουλοκτητικά κράτη.
skllavopronàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό δουλοκτήτης, ό δουλοκτήτης.
skocéz,-e, έπίθ. σκωτσέζος, σκωτσέζικος, **stofë** —e, σκωτσέζικο ύφασµα.
skocéz-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό Σκώτος, ό Σκωτσέζος, θηλ.—e, ή Σκωτσέζα.
skolastik,-e, έπίθ. σχολαστικός, **filosofi** —e, σχολαστική φιλοσοφία.
skolastikë-a, ούσ. θ. Φιλοσ. ό σχολαστικισµός, ή σχολαστική φιλοσοφία, ή σχολαστικότητα.
skonto-ja, ούσ. θ. ή έκπτωση

(τιµών), τό σκόντο, **me 50%** —, μέ 5 τά εκατό έκπτωση, **zbritje, bëj** —, κάνω έκπτωση (τιµών), κάνω σκόντο.
skorbùt-i, ούσ. άρ. Ιατρ. τό σχορβούτο (δυσκρασική νόσος).
skort-i, ούσ. άρ. Ζωολ. —i i **bardhë**, (Rutilus ochridanus) τό άσπρόψαρο ή περόνι ή τό λευκίσκο, —i i **zi**, (Pachychilon pictum) ή άβραµίδα.
skotë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή γεναά, ή φυλή, τό γένος, **fis, soj, racë**.
skrupull-i, ούσ. άρ. πληθ. **skrupuj**, τό φιλότιµο, ό ένδιασµός, **njeri pa** —, άνθρωπος άδιάντροπος.
skuàdër-skuàdra, ούσ. θ. πληθ. **skuadra**, 1. ή όµάδα, (άθλητική), 2. Στρατ. ή όµάδα, 3. ό γνώµονας, ό γνώµων, άλφάδι, όρδογώνιο.
skuadrilje - skuadrilja, ούσ. θ. πληθ.—, Άερ. τό σµήνος, **komadnant** —, ό σµήναρχος.
skulptòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό γλύπτης.
skulpturë-a, ούσ. θ. 1. ή γλυπτική, 2. τό έργο γλυπτικής.
skumbri-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (Scomber scombrus) ό σκόµβρος, τό σκουµπρί (είδος ψαριού).
skuq, ρ. μετ. κοκκινίζω, βλ. **kuq, nkuq, skuqem**, κοκκινίζω.
skuqur (i, e), έπίθ. 1. κοκκινωπός, κόκκινος, 2. κοκκινιστός, τσιγαρισµένος, τηγανητός, καβουρδιστός, καβουρντιστός.
skutë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή γωνιά, ή έστία, 2. ή έμπροσθέλλα, ή μπροσθέλλα, ή ποδιά, **përparje**.
skutinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό σπάργανο, τό κωλόπανο, 2. ή ποδιά, ή μπροσθέλλα.
skutër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άρχιποιµένος, ό τσέλιγκας, ό άρχιβοσκός, ό κτηνοτρόφος.
sllav,-e, έπίθ. σλαβικός, σλαβικός.
sllav-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό

Σλαῦος, ὁ Σλάβος, θηλ. —e, ἡ Σλαῦα, ἡ Σλάβα.
sllavisht, ἐπ. σλάβικα, σλαυϊκά, σλαβικά, ἡ γλῶσσα τῶν Σλάβων.
sllavishte-sllavishtja, οὐσ. θ. ἡ σλάβικη γλῶσσα, τὰ σλάβικα.
sllogàn-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, βλ. **parullë**.
sllovàk,-e, ἐπίθ. σλοβάκιος, σλοβακικός.
sllovàk-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ Σλοβάκος, θηλ. —e, ἡ Σλοβάκα.
sllovén,-e, ἐπίθ. σλοβένικος.
sllovén-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ Σλοβένος, θηλ. —e, ἡ Σλοβένα.
smalt-i, οὐσ. ἄρ. τό σμάλτο.
smaltim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ σμάλτωσις, τό σμάλτωμα.
smaltòj, ρ. μετ. σμαλτώνω, ἐπιχρῶ μέ σμάλτο.
smir-i, οὐσ. ἄρ. ὁ φθόνος, ἡ ζηλοτυπία, ἡ ζήλια, **emir**.
smirë-a, οὐσ. θ. βλ. **emir**, **smir**.
smirzi-smirzezë, ἐπίθ. ζηλότυπος, ζηλόφθονος, φθονερός.
sobë-a, οὐσ. θ. πλ η θ. —a, ἡ θερμάστρα, ἡ σόμπα, **stufë**, **por**.
social,-e, ἐπίθ. κοινωνικός, **shoqëror**, **fenomenet** —e, τὰ κοινωνικά φαινόμενα, **gjendja** —e, ἡ κοινωνική κατάσταση, **origjina** —e (**shoqërore**), ἡ κοινωνική προέλευση.
socialdemokraci-a, οὐσ. θ. ἡ σοσιαλδημοκρατία.
socialdemokrat,-e, ἐπίθ. σοσιαλδημοκρατικός.
socialdemokrät-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ σοσιαλδημοκράτης.
social-imperializëm - social - imperializmi, οὐσ. ἄρ. ὁ σοσιαλ-ιμπεριαλισμός.
socialist,-e, ἐπίθ. σοσιαλιστικός, **shoqëria** —e, ἡ σοσιαλιστική κοινωνία, **revolucioni** —, ἡ σοσιαλιστική ἐπανάσταση, **moralì** —, ἡ σοσιαλιστική ἠθική.
socialist-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, —a, ὁ σοσιαλιστής, θηλ. —e, ἡ σοσιαλίστρια.
socializëm - socializmi, οὐσ. ἄρ. ὁ σοσιαλισμός, —i **shkencor**, ὁ ἐπιστημονικός σοσιαλισμός, **ndër-**

timi i —it, ἡ οἰκοδόμησις τοῦ σοσιαλισμοῦ.
socializim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ κοινωνικοποίηση, ἡ σοσιαλιστικοποίηση, ἡ μετατροπὴ σέ κοινωνική (σοσιαλιστική) ἰδιοκτησία.
socializòj, ρ. μετ. κοινωνικοποιῶ, μετατρέπω σέ κοινωνική (σοσιαλιστική) ἰδιοκτησία.
socialshovinizëm - socialishovinizmi, οὐσ. ἄρ. ὁ σοσιαλσβινισμός.
sociolog-u, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, ὁ κοινωνιολόγος.
sociologji-a, οὐσ. θ. ἡ κοινωνιολογία.
sodë-a, οὐσ. θ. Χημ. ἡ σόδα, τό ἀνθρακικό νάτριο, — **kaustike**, ἡ καυστική σόδα ἢ ὑδροξείδιο ἢ καυστικό νάτριο, — **buke**, σόδα τοῦ φαγητοῦ, τό διττανθρακικό νάτριο.
sodis, ρ. μετ. (ἄόρ. **sodita**), κοιτάζω προσεχτικά, περιεργάζομαι, ἀγναντεύω, ἀταινίζω, ἐναιτίνίζω.
soditës-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —, ὁ παρατηρητής, ἐκεῖνος πού περιεργάζεται, πού ἀγναντεύει.
soditje-soditja, οὐσ. θ. τό ἀγναντευμα, ἡ περιεργασία, τό κοιτάγμα, ἡ ἀτένιση, ὁ ἀτενισμός.
sodium-i, οὐσ. ἄρ. Χημ. τό νάτριο, **natrium**.
sofër-sofra, οὐσ. θ. πλ η θ. **sofra**, ὁ σουφράς, ὁ σοφράς, ὁ σοφράς.
sofist-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, —a, ὁ σοφιστής.
sofizëm-sofizmi, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **sofizma**, τό σόφισμα, ἡ σοφιστεία, ἡ σοφιστική.
sogjetâr-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —ë, βλ. **rojë**.
sòj-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —e, τό σόϊ, τό γένος, ἡ καταγωγή, ἡ ράτσα, τό εἶδος, **është nga** —, εἶναι ἀπό σόϊ, ἀπό μεγάλο τζάκι, **fis, sua**.
sojë-a, οὐσ. θ. Βοτ. ἡ σόγια, **vaj** —e, σογιέλαιο(ν).
sojli-sojleshë, ἐπίθ. σοιλής, σοιλήδικος, σοιλήτικος, **kalë** —, σοιλήτικο ἄλογο, ἀπό καλή ράτσα, θηλ. σοιλίτισσα, σοιλήδικη, σοιλήτικη.

sokëllàs, ρ. ἄμετ. κραυγάζω, φωνάζω μέ μεγάλη φωνή, **sokëllij**.
sokëllij, ρ. ἄμετ. βλ. **sokëllàs**.
sokëllimë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ κραυγή, τό ξεφώνημα, τό ξεφωνητό, **britmë e madhe**.
sokòl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, Ζωολ. ὁ πετρίτης, τό γεράκι, Μετφ. ἀτρόμητο παλληκάρι, παλληκάρι.
solanacé-të, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τά σολανοειδῆ.
solémn,-e, ἐπίθ. ἐπίσημος, πανηγυρικός, ἑορταστικός, μεγαλοπρεπής, ἐμφαντικός, **festë —e**, ἐπίσημη γιορτή, **mbledhje —e**, πανηγυρική συγκέντρωση.
solemnisht, ἐπ. ἐπίσημα, μεγαλόπρεπα, πανηγυρικά.
solemnitët-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐπισημότητα, ἡ πανηγυρικότητα, ἡ ἔμφαση.
solicist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, Γραμμ. ὁ σολοικιστής, πού κάνει σολοικισμούς.
solicizëm - solicizmi, οὐσ. ἄρ. πληθ. **solecizma**, Γραμμ. ὁ σολοικισμός.
solid,-e, ἐπίθ. στερεός, σταθερός, γερός, πάγιος, **i ngurtë, i fortë**.
solidàr,-e, ἐπίθ. ἀλληλέγγυος, **jam — me ty**, εἶμαι ἀλληλέγγυος μέ σένα.
solidarësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀλληλεγγύη, **solidaritet**.
solidaritet-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀλληλεγγύη, **solidarësi, —i ndërkombëtar i punonjësve**, ἡ διεθνῆς ἀλληλεγγύη τῶν ἐργαζομένων.
solidarizohem, ρ. μέσ. τάσσομαι (γίνομαι) ἀλληλέγγυος, — **me...**, τάσσομαι ἀλληλέγγυος μέ...
solist-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, —a, ὁ σολίστας, ὁ μονωδός, θηλ. —e, ἡ σολίστα, ἡ μονωδός.
solo, οὐσ. θ. Μουσ. τό σόλο, ἡ μονωδία.
solstic-i, οὐσ. ἄρ. Γεωγρ. τό ἡλιοστάσιο, τό ἡλιοστάσι (θερινό καί χειμερινό).
solucion-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, Χημ. ἡ διάλυση, τό διάλυμα.
solvént-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e,

Χημ. ὑγρό πού χρησιμεύει σάν διαλυτικό μέσο.
sollàk,-e, ἐπίθ. βλ. **mëngjërash**.
sonatë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Μουσ. ἡ σονάτα.
sondàzh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ βυθομέτρηση, 2. ἡ βολιδοσκοπηση.
sondë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Τεχν. ὁ γεωτρήτης, τό γεωτράπανο, ὁ καθετήρας.
sondòj, ρ. μετ. **bëj sondazh**, βολιδοσκοπῶ, ἀνιχνεύω.
sonometër-sonometri, οὐσ. ἄρ. βλ. **tingullmatës**.
sonte, ἐπ. ἀπόψε, αὐτή τή νύχτα, σήμερα τό βράδυ.
sop-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, 1. ἡ κάνουλα, 2. τό τσεκούρι, 3. λοφίσκος.
sopatë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. **sëpatë**.
soprano-ja, οὐσ. θ. Μουσ. ἡ σοπράνο, ἀοιδός ὑψίφωνος.
sorkadhe - sorkàdhja, οὐσ. θ. πληθ. —, Ζωολ. ἡ δορκάς, τό ζορκάδι, **kaprolle, zorkadhe**.
sorollàs, ρ. μετ. τριγυρίζω, περιφέρω, **sorollatem**, τριγυρίζω (ἐγώ), περιφέρομαι ἄσκοπα, **sillem kot**.
sorrë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. (*Corvus corone*) 1. ἡ κορώνη ἡ μελανή, κοιν. ἡ κουρούνα, ἡ καλιακούδα, 2. κορώνη ἡ σποδόχρως, ἡ σταχτιά. **stërqokë**.
sorrëshkinë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. (*Cypselus apus*) κύψελος ὁ ἄπους, κοιν. τό πετροχελιδόνο.
sosur (i, e), ἐπίθ. 1. βλ. **i mbaruar**, 2. τέλειος, ἔξοχος, ἄριστος, **i përsosur**.
sos, ρ. μετ. 1. τελειώνω, ἀποτελειώνω, τερματίζω, 2. ρ. ἄμετ. φθάνω, **sosem**, φθάνω, τελειώνω, **m'u sos fryma**, μοῦ τελείωσε ἡ ἀναπνοή, **s'ka të sosur**, δέν ἔχει τελειωμό ποτέ.
sos, μόριο ἐρωτ. μήπως, — **nuk ka?** μήπως δέν ἔχει;
S.O.S. (διεθνῆς ραδιογραφικό σήμα), σώσατε τὰς ψυχὰς μας (σήμα κινδύνου).

sosje-sosja, ούσ. θ. τό τέλος, **fund, mbarim**.

sot, έπ. σήμερα. — **një javë**, πρό μίας έβδομάδας, — **një vit**, πριν ένα χρόνο, — **e tutje**, από σήμερα και έξής, εις τό έξής, — **për** —, προς τό παρόν, σήμερα για σήμερα.

sotëm (i) - sotme (e), έπίθ. βλ. **i sotshëm**.

sotmë (i) - sotme (e), έπίθ. βλ. **i sotshëm**.

sotshëm (i) - sotshme (e), έπίθ. σημερινός, τωρινός, σύγχρονος.

sovàjkë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή κερκίς. κοιν. σαίτα, ή μασούρα και **drugë, mëqik**, (ύφαν- τουργείου).

sovjët-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, τό σοβιέτ, τό συμβούλιο, **Sovjeti Suprem i BRSS**, τό 'Ανώτατο Σοβιέτ τής ΕΣΣΔ.

sovjetik,-e, έπίθ. σοβιετικός, **Bashkimi Sovjetik**, ή Σοβιετική 'Ενωση, **shkenca —e**, ή σοβιετική έπιστήμη.

sovköz-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, κρατικό άγρόκτημα στή Σοβιετική 'Ενωση, τό σοβιετικό νοικοκυριό, τό σοβχόζ.

sovran,-e, έπίθ. κυρίαρχος, κυριαρχικός, **shtet —**, κυρίαρχο κράτος, **të drejttat —e**, τά κυριαρχικά δικαιώματα.

sovranitët-i, ούσ. άρ. ή κυριαρχία.

spaletë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Στρατ. ή έπωμίδα, **supore**.

spagë-a, ούσ. θ. βλ. **spango**.

spango-ja, ούσ. θ. ό σπάγγος, ό σπάγκος, **spagë**.

spanisht, έπ. ισπανικά, ισπανιστί.

spanishte-spanishtja, ούσ. θ. ή ισπανική γλώσσα, τά ισπανικά.

spanjòll,-e, έπίθ. ισπανικός.

spanjòll-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό 'Ισπανός, θηλ. — **e**, ή 'Ισπανίδα.

spari-u, ούσ. άρ. πληθ. — Ζωολ. ό σάργος, κοιν. ό σπάρος.

spastrim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, 1. τό καθάρισμα, τό ξεκαθάρισμα, 2. Πολιτ. ή έκκαθάριση.

spastròj, ρ. μετ. καθαρίζω, ξεκαθαρίζω. **ëkkaðarizw, dëlir, pastroj, qëroj**.

spec-i, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, Βοτ. (*Capsicum annuum*) 1. καψικόν τό έτήσιον, κοιν. ή πιπεριά, **pi-perkë**, 2. τό πιπέρι.

spécial,-e, έπίθ. ειδικός, **studime —e**, ειδικές μελέτες, **term —**, ειδικός όρος.

specialist-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, — **a**, ό ειδικός, ό ειδήμονας.

specialitët-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, 1. ή ειδικότητα, 2. ή σπεσιαλιτέ, τό σπεσιαλιτέ, ειδική σκευασία φαρμάκου, (έτοιμο φάρμακο).

specializim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ή ειδικευση, ή έξειδικευση.

specializòj, ρ. μετ. ειδικεύω, **specializohem**, ειδικεύομαι, έξειδικεύομαι.

specializuar (i, e), έπίθ. ειδικευμένος, έξειδικευμένος.

spécie-spécja, ούσ. θ. πληθ. —, Ζωολ. Βοτ. Όρυκτ. τό είδος, τό γένος, **lløj**.

specifik,-e, έπίθ. ειδικός, ιδιόμορφος, ιδιάζων, χαρακτηριστικός, **pesha —e**, τό ειδικό βάρος, **socializmi —**, ό ιδιόμορφος σοσιαλισμός.

specifikim-i, ούσ. άρ. ή ειδικευση, ό προσδιορισμός, ή άκριβής ταξινόμηση, ή ταξινόμηση.

specifikòj, ρ. μετ. ειδικεύω, καθορίζω, όρίζω μέ λεπτομέρεια.

spektatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό θεατής.

spektër-spektri, ούσ. άρ. Φυσ. τό φάσμα.

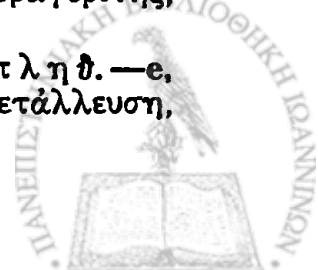
spektròr,-e, έπίθ. Φυσ. φασματικός.

spektroskòp-i, ούσ. άρ. Φυσ. τό φασματοσκόπιο.

speklatòr,-e, έπίθ. κερδοσκόπος, έκμεταλλευτής, κερδοσκοπικός, αλσχροκερδής.

speklatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό κερδοσκόπος, ό έκμεταλλευτής, ό αλσχροκερδής, ό μαυραγορίτης, ό σπεκουλάντης.

spekulím-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ό κερδοσκοπία, ή έκμετάλλευση, ή αλσχροκερδεια.

spekulòj, ρ. ἀμετ. κερδοσκοπῶ, ἐκμεταλλεύομαι, σπεκουλάρω.
spermatofite-t, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ σπερματοφύτα, τὰ φανερόγαμα, **fanerogame**.
spërëngë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. (*Asparagus officinalis*) ὁ ἀσπάραγος ὁ ἡμερος ἢ φαρμακευτικός, κοιν. σπαράγγι, **shpar-gull**.
spërkàs, ρ. μετ. ραντίζω, ψεκάζω (ἀόρ. **spërkita**), — **hardhitë**, ραντίζω, ψεκάζω τὰ κλήματα, **stërpik**.
spërvatës,-e, ἐπίθ. ραντιστικός, ψεκαστικός, **pompë —e**, ὁ ψεκαστήρας, τὸ ραντιστήρι, τὸ ποτιστήρι.
spërvatës-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —e, ὁ ψεκαστήρας, τὸ ραντιστήρι.
spërkittje-spërkittja, οὐσ. θ. ὁ ψεκασμός, τὸ ράντισμα, τὸ ψέκασμα.
spicë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ ἀγκίδα, μικρὸ σουφλί, 2. Μετφ. ἡ ραδιουργία, ἡ παρακίνηση, **aifut —a**, αὐτὸς βάζει φυτίλια, ραδιουργεῖ.
spikàs, ρ. ἀμετ. προβάλλω, διακρίνομαι, ἐξέχω, ἀναδεικνύομαι, **shquhem, dallohem**.
spiker-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —, ὁ ἐκφωνητής, ὁ σπῆκερ, **folësi i radios**.
spikth-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **pikthi**.
spinàq-i, οὐσ. ἀρ. Βοτ. (*Spinacia oleracia*) σπανάκιον τὸ λαχανώδες, κοιν. τὸ σπανάκι.
spirale-spiràlja, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ σπείρα, ἡ σπειροειδής γραμμὴ, ὁ κοχλίας, ἔλιξ, ὁ ἔλικας, τὸ σπείρωμα, Γεωμ. ἔλιξ τοῦ Ἀρχιμήδη.
spirancë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ ἄγκυρα, ἡ σπεράντζα, ἡ σπεράντσα (τῶν πλοίων).
spiritizëm-spiritizmi, οὐσ. ἀρ. ὁ πνευματισμός.
spiritualizëm-spiritualizmi, οὐσ. ἀρ. Φιλοσ. ἡ πνευματοκρατία.
spitâl-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —e, τὸ νοσοκομεῖο, τὸ ἀναρρωτήριον, —**i civil**, τὸ πολιτικὸ νοσοκομεῖο, —**i**

ushtarak, τὸ στρατιωτικὸ νοσοκομεῖο.

spiun-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —ë, ὁ κατάσκοπος, ὁ σπιούνος, ὁ καταδότης, ὁ χαφιές, θηλ. —e, ἡ σπιούνα, ἡ καταδότρια, ἡ καταδότρα.

spiunàzh-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —e, ἡ κατασκοπεία, ἡ σπιουνιά, ὁ χαφιεδισμός, **rjetë —i**, δίχτυ κατασκοπείας.

spiunllëk-u, οὐσ. ἀρ. πληθ. **spiunllëqe**, ἡ σπιουνιά, ἡ κατασκόπευση, ὁ χαφιεδισμός, ἡ ραδιουργία.

spiunòj, ρ. μετ. κατασκοπεύω, σπιουνάρω, βάζω σπιουνιές.

spontân,-e, ἐπίθ. αὐθόρμητος.

sporadik,-e, ἐπίθ. σποραδικός.

sporadikisht, ἐπ. σποραδικά, σποραδικῶς.

sporë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. τὸ σπόριο, πληθ. τὰ σπόρια, οἱ σπόροι τῶν καρπῶν.

sporofite-t, οὐσ. θ. πληθ. Βοτ. τὰ κρυπτόγαμα, τὰ σποριόφυτα, τὰ κρυψίγονα, **kriptogame**.

sport-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —e, ὁ ἀθλητισμός, τὸ σπόρτ, πληθ. —e, τὰ σπόρ.

sportdashës-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —, ὁ φίλαθλος.

sportist-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —ë, —a, ὁ ἀθλητής.

sportiv,-e, ἐπίθ. ἀθλητικός, **garat —e**, οἱ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες, **fusha —e**, τὸ ἀθλητικὸ γήπεδο.

spurdhëq-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —ë, Ζωολ. ὁ σπουργίτης, Μετφ. ὁ πιτσιρίκος, **kalama i vogël**.

sqap-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. **sqep**, βλ. **cjap**.

sqaq, ρ. μετ. κάνω μαλακό, ἀπαλύνω, Μετφ. σπάω στό ξύλο, σαπίζω στό ξύλο.

sqarim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ. —e, ἡ διευκρίνιση, ἡ ἐξήγηση, ἡ διασαφήνιση, ἡ διαλεύκανση.

sqaròj, ρ. μετ. διευκρινίζω, διασαφηνίζω, ἐξηγῶ, διαφωτίζω, **sqarohem**, διευκρινίζομαι, ἐξηγοῦμαι, ξηγιέμαι, διαφωτίζομαι.

sqarùar (i, e), ἐπίθ. διευκρινισμέ-

νος, διασαφηνισμένος, διαφωτισμένος.
sqep-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, 1. τó ράμφος, **squp**, **qip**, 2. ή άκρη του φορέματος, **sqepi i robes**.
sqepàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, τó σκεπάρι, τó σκεπάρνι.
sqepgjatë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Haematopus ostrealegus*) αίματόπους ó óστρεοσυλέκτης.
sqepkrýq-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Loxia curvirostra*) λοξίλας ó σταυρορραμφής, κοιν. σταυρομύτη; ή στραβομύτης.
sqeplugë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Platalea Leucorodia*) ή πλαταλέα.
sqetull-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Άνατ. ή μασχάλη.
sqiftër-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. βλ. **skifter**.
sqokë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή κλώσσα, **kllockë**, **squkë**.
sqotë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τó νερόχιονο, άέρας μέ χιόνι, ή χιονοθύελλα, **sufërinë**.
squfur-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. τó θείο, τó θειάφι, **minierë —i**, τó θειωρυχείο.
squfuròs, ρ. μετ. θειαφίζω, πασπαλίζω μέ θειάφι.
squfurt (i, e), έπίθ. θειοϋχος.
squptrashë-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Ζωολ. (*Lanius collurio*) άετομάχος ó έρυθρόπους.
squpverdhë, έπίθ. Ζωολ. **mullenjë —**, κόσσυφος ó κιτρινόραμφος, κοιν. τó κοτσύφι, **mullenjë e zezë**.
stabilizim-i, ούσ. άρ. ή σταθεροποίηση, —**i i monedhës**, ή σταθεροποίηση του νομίσματος.
stabilizòj, ρ. μετ. σταθεροποιώ, — **monedhën**, σταθεροποιώ τó νόμισμα, **stabilizohem**, σταθεροποιούμαι, άποκαταστιέμαι, έγκαθίσταμαι, άποκαθίσταμαι.
stabilizuar (i, e), έπίθ. 1. σταθεροποιημένος, 2. έγκατεστημένος.
staciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ó σταθμός, ή στάση, —**i i hekurudhës**, ó σιδηροδρομικός σταθμός, **SMT**, ó μηχανοτραχητικός στα-

θμός (ΜΤΣ), —**i meteorologjik**, ó μετεωρολογικός σταθμός, —**i radiofonik**, **radiostacioni**, ó ραδιοφωνικός σταθμός, —**i telefonik**, ó τηλεφωνικός σταθμός, —**i fundit**, ó τελευταίος σταθμός, τó τέρμα.
stad-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τó στάδιο, ή φάση, ó βαθμός, —**i i fundit**, τó τελευταίο στάδιο.
stadium-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, Άθλητ. τó στάδιο.
stafetë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Άθλητ. 1. ή σκυτάλη, 2. ή σκυταλοδρομία.
stakanovist-e, έπίθ. σταχανοβικός, **lëvizja —e**, τó σταχανοβικό κίνημα.
stakanovist-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ó σταχανοβιστής.
stakanovizëm-stakanovizmi, ούσ. άρ. ó σταχανοβισμός, τó σταχανοβικό κίνημα.
stalagmit-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, Όρυκτ. ó σταλαγμίτης.
stalaktit-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, Όρυκτ. ó σταλακτίτης, ó σταλακτίτης.
stan-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. ή στάνη, τά μαντρί, τó μανδρί, ή μάνδρα, ή στρούγκα, 2. ή άγέλη, τó κοπάδι τών προβάτων.
stanàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ó τσέλιγγας, ó ίδιοχτήτης κοπαδιού.
standart-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. τó σταντάρ, τó σταντάρτι, ó τύπος, ó γνώμονας, 2. τó έπίπεδο, —**i i jetesës**, τó βιωτικό έπίπεδο.
standartizim-i, ούσ. άρ. ή τυποποίηση, ó στανταρτισμός, ή στανταρτοποίηση.
standartizòj, ρ. μετ. τυποποιώ, στανταρτοποιώ.
standartizuar (i, e), έπίθ. τυποποιημένος, στανταρτοποιημένος.
stap-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, **stapinj**, τó ραβδί, ή μαγκούρα, τó ξύλο, τó μπαστούνι, **shkop i trashë e i gjatë**.
statik-e, έπίθ. στατικός.
statikë-a, ούσ. θ. Φυσ. ή στατική.

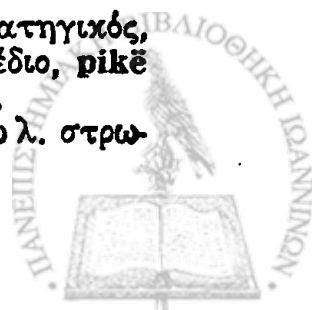

statistikë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή στατιστική, **drejtoria e —s**, ή διεύθυνση στατιστικής.
statistikòr,-e, έπίθ. στατιστικός.
statujë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό άγαλμα, ό άνδριάντας, **trupore, shtatore**.
statùt-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. τό καταστατικό, ό κανονισμός, ό καταστατικός χάρτης, 2. τό σύνταγμα (κράτους), **kushtetutë**.
stavë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. σωρίς από καυσόξυλα, 2. ή θεμωνιά, ή θημωνιά, **mullar**.
stazh-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή προεξάσκηση, ή μαθήτευση, τά χρόνια υπερεσίας ή σπουδής για τήν απόκτηση ειδικότητας, για τελειοποίηση, — **partie**, ή κομματική ήλικία, — **pune**, τά χρόνια υπηρεσίας, **bëj —in**, κάνω πρακτική εξάσκηση.
stearinë-a, ούσ. θ. ή στεαρίνη, ή στεατίνη.
stemë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. τό έμβλημα, τό οικόσημο, κοιν. τό στέμμα (οίκογενείας), 2. — **shtetërore**, τό κρατικό έμβλημα.
stenograf-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό στενογράφος, θηλ. —e, ή στενογράφος.
stenografi-a, ούσ. θ. ή στενογραφία.
stenografim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό στενογράφημα.
stenografòj, ρ. μετ. στενογραφώ, γράφω στενογραφικά.
stenografuar (i, e), έπίθ. στενογραφημένος.
stepem, ρ. μέσ. διατάζω, συγκρατούμαι, συγκρατιέμαι, παραμερίζω, **ngurroj**.
stepë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Γεωγρ. ή στέππα, ή στέππη, ό κάμπος, ή έκτεταμένη πεδιάδα.
steré-ja, ούσ. θ. πληθ. —, ή ξηρά, ή στεριά.
stereometri-a, ούσ. θ. Γεωμ. ή στερεομετρία.
stereometrik,-e, έπίθ. στερεομετρικός.
stereoskop-i, ούσ. άρ. τό στερεοσκόπιο(ν).

stereotip-i, ούσ. άρ. ή στερεοτυπική πλάκα.
stereotipi-a, ούσ. θ. ή στερεοτυπία.
sterrë-a, έπίθ. κατάμαυρος, σκοτεινός, σκοτεινιασμένος, **u nxi qielli e u bë —**, μαύρισε και σκοτεινιασε ό ούρανός.
stër, πρόθεμα, δηλωτικό μεγέθυνσης, ύπερβολής, πλεονασμοϋ, π.χ. **stërmundim**, ύπερκόπωση, **stërholloj, stërdhëmb etj**.
stërfýc-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, τό ντουντούκι, τό χτυπητήρι.
stërdhëmb-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό στραβό δόντι, πού είναι έξω από τήν όδοντοστοιχία.
stërgjatë (i, e), έπίθ. ψηλαράς, ψηλέας, **shumë i gjatë**.
stërgjýsh-i, ούσ. άρ. πληθ. —ër, —ë, —a, ό προπάππος, πληθ. οί πρόγονοι, —**ët tanë**, οί πρόγονοί μας.
stërgjyshe-stërgjyshja, ούσ. θ. πληθ. —, ή προμάμη.
stërhollim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή λέπτυνση, τό φτέναιμα, 2. ή λεπτολογία.
stërhollòj, ρ. μετ. 1. λεπτόνω, λεπταίνω, φτεναίνω, 2. λεπτολογώ.
stërkungull-i, ούσ. άρ. Ιατρ. οί χοιράδες, ή χοιράδωση, 2. Βοτ. (*Bryonia dioica*) βρυωνία ή δίλοκος, κοιν. ή άγριοκολοκυδιά, άμπελουρίδα, και άγριόκλημα.
stërlagës-i, ούσ. άρ. τό ντουντούκι (μέ νερό).
stërmadh (i) - stërmadhe (e), έπίθ. πολύ μεγάλος, μέγιστος, ύπερμεγέθης, **i madh e i —**, μέγας και παραμέγας, **i madh fort**.
stërmbesë-a, ούσ. θ. πληθ. —e, ή διαέγγονη.
stërmundim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή ύπερκόπωση, **lodhje e tepërt**.
stërnip-i, ούσ. άρ. πληθ. —ër, —a, ό διαέγγονος, πληθ. οί άπόγονοι.
stërgqok-u, ούσ. άρ. πληθ. —e, Ζωολ. ό άρσενικός τής σποδόχρου κουρούνας.
stërgqokë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,

Zwoλ. (Corvus monedula) κορώνη ή σποδόχρους, κοιν. ή κουρούνα, ή καλιακούδα, galë, sorrë.
stërvit, ρ. μετ. γυμνάζω, έξασκῶ, έξγυμνάζω, έξπαιδεύω, **stërvitem**, έξασκοῦμαι, γυμνάζομαι, έξγυμνάζομαι, Ἄθλητ. προπονῶ, προπονοῦμαι.
stërvitje-stërvitja, ούσ. θ. 1. ή έξάσκηση, ή άσκηση, έξγύμναση, 2. Ἄθλητ. ή προπόνηση.
stërvitur (i, e), έπίθ. 1. έξασκημένος, έξγυμνασμένος, 2. πεπειραμένος.
stërrall-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. strall.
stigmatizim-i, ούσ. άρ. ό στιγματισμός.
stigmatizòj, ρ. μετ. στιγματίζω.
stigmatizuar (i, e), έπίθ. στιγματισμένος, κατηγορημένος.
stihí-a, ούσ. θ. πληθ.—, Μυθ. τό στοιχειό.
stil-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. Λογοτ. τό ύφος, τό στύλ, 2. Ἀρχιτ. ό ρυθμός, — **dotik**, δωρικός ρυθμός, — **gotik**, γοτθικός ρυθμός, 3. ή διάσταση, ή κλίμακα, **në — të gjërë**, σε μεγάλες διαστάσεις, σε πλατιά κλίμακα.
stilist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό στυλίστας.
stilistik,-e, έπίθ. στυλιστικός, του στύλ, του ύφους.
stilistikë-a, ούσ. θ. ή στυλιστική, ή διδασκαλία για τό στύλ, ή διδασκαλία για τό ύφος.
stilistikòr,-e, έπίθ. Λογοτ. στυλιστικός, του στύλ, του ύφους, **stilistik**.
stilizòj, ρ. μετ. στυλιζάρω, βελτιώνω γραφτό κείμενο, χτενίζω κείμενο.
stilizuar (i, e), έπίθ. στυλιζαρισμένος.
stilograf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —e, ό στυλογράφος, τό στυλό.
stimul-i, ούσ. άρ. πληθ. **stimuf**, τό κίνητρο, τό έλατήριο.
stimulòj, ρ. μετ. παρακινῶ, παροτρύνω, προτρέπω, ένθαρρύνω.
stinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή έποχή, —at e vitit, οι έποχές του έτους.

stof-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. stofë.
stofë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό ύφασμα, — **leshí**, μάλλινο ύφασμα.
stoicizëm-stoicizmi, ούσ. άρ. 1. Φιλοσ. ό στωϊκισμός, ή στωϊκότητα, 2. Μετφ. ή καρτεριά, ή ύπομονή, **qëndresë**.
stoik,-e, έπίθ. στωϊκός, καρτερικός, άτάραχος, **filosof** —, στωϊκός φιλόσοφος.
stoik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Φιλοσ. ό στωϊκός.
stok-u, ούσ. άρ. πληθ. **stoke**, ή παρακαταθήκη έμπορευμάτων, τά άποθέματα έμπορευμάτων, τό άπόθεμα.
stol-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό σκαμνί, **fron**, **shkamb**.
stoli-a, ούσ. θ. πληθ.—, ό στολισμός, ό καλλωπισμός.
stolisje-stolisja, ούσ. θ. πληθ.—, ό στολισμός, ό καλλωπισμός.
stolis, ρ. μετ. στολίζω, καλλωπίζω, **stolisem**, στολίζομαι, καλλωπίζομαι, κοσμοῦμαι.
stolisur (i, e), έπίθ. στολισμένος, καλλωπισμένος.
stomak-u, ούσ. άρ. Ἄνατ. ό στόμαχος, τό στομάχι, **lukth**.
stopan-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό γαλακτοκόμος, ό τυροκόμος, **djathar**.
stopaneshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή τυροκόμος.
strajcë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό σάκκος, τό σακκίδιο, τό σακκούλι, **torbë**, **trastë**.
strrall-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό πυρίτης λίθος, ό πυρόλιθος, τό στουρνάρι, ή τσακμακόπετρα.
stratëg-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Στρατ. ό στρατηλάτης, άνδρωπος με στρατηγικό πνεῦμα.
strategji-a, ούσ. θ. ή στρατηγική, Μετφ. ή στρατηγική (κόμματος).
strategjik,-e, έπίθ. στρατηγικός, **plan** —, στρατηγικό σχέδιο, **pikë** —e, στρατηγικό σημείο.
stratigrafi-a, ούσ. θ. Γεωλ. στρωματογραφία.

stratosferë-a, ούσ. θ. ή στρατοσφαίρα.
strehë-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό προεξέχον μέρος τής στέγης, τά σταλάματα τής στέγης, ή σπρέθη, τό γείσωμα, **spreth**, ή στέγη, 2. Μετφ. τό καταφύγιο, **kërkoj** —, ζητῶ καταφύγιο, άσυλο, 3. ό γείσος (καπέλλου, πηληκίου).
strehim-i, ούσ. άρ. 1. ή στέγαση, **zyra e —it**, τό γραφείο στέγασης, 2. τό καταφύγιο (άντιαεροπορικό).
strehòj, ρ. μετ. 1. στεγάζω, 2. κρύβω, προσφέρω άσυλο ή στέγη.
streptokòk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό στρεπτόκοκκος.
streptomicinë-a, ούσ. θ. Φαρμ. ή στρεπτομυκίνη.
stridhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. τό όστρεο(ν), τό στρείδι, και **gocë deti**, **guacë**.
strikninë-a, ούσ. θ. ή στρυχνίνη.
strofë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή στροφή (τραγουδιοῦ, ποιήματος κλπ.).
strofkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή φωλιά (των άγριων ζώων), 2. ή τρώγλη, ή σπηλιά και **strofull**, **shtrofkë**.
strokë-a, ούσ. θ. ή ψώρα (άνθρωπων και ζώων), βλ. **zgjebe**.
stromë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό στρώμα, τό στρωμάτσο, ή στρωμνή, **dyshek**.
struc-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **struth**.
strukem, ρ. μέσ. 1. μαζεύομαι, συσπειρώνομαι, μαζώνομαι, 2. χώνομαι, κρύβομαι σ'ένα μέρος, λουφάζω, στρυμώ(χ)νομαι.
strukturë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή δομή, ή διάρθρωση, ή σύνθεση, ή σύσταση, ή διάπλαση, ή κατασκευή, ή στρουχτούρα, —a **ekonomike e shoqërisë**, ή οικονομική διάρθρωση τής κοινωνίας, —a **e trupit**, ή διάρθρωση (ή διάπλαση) του σώματος, —a **e lëndës**, ή σύσταση τής ύλης.
strumbullar-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό ξύλο στό κέντρο του άλω-

νιού, 2. Μετφ. ό άξονας, ή βάση, ή ούσία, ό κύριος μοχλός.
struth-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Struthio camelus*) ή στρουθοκάμηλος, **struc**, **makush**.
student-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό φοιτητής, ό σπουδαστής, θηλ.—e, —eshë, ή φοιτήτρια, ή σπουδάστρια.
studentësk,-e, επίθ. φοιτητικός, **rinia —e**, ή σπουδάζουσα νεολαία, ή φοιτιῶσα νεολαία.
studim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή μελέτη, 2. ή σπουδή.
studio-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό εργαστήριο καλλιτέχνη, τό στούντιο.
studjòj, ρ. μετ. και άμετ. μελετῶ, σπουδάζω.
studjòz,-e, επίθ. έπιμελής, φιλόσπουδος, φιλομαθής.
stufë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **sobë**.
stuhí-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή καταιγίδα, ή θύελλα, **furtunë**, **shtërgatë**.
stuhishëm (i) - stuhishme (e), επίθ. θυελλώδης, Μετφ. όρμητικός, **duartrokitje të stuhishme**, θυελλώδιστα χειροκροτήματα.
stukim-i, ούσ. άρ. τό στοκάρισμα.
stukòj, ρ. μετ. στοκάρω, βάζω στόχο (γυψομάρμαρο).
sua-sòji, ούσ. άρ. πληθ. **soje**, βλ. **soj**.
suazë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό πλαίσιο, ή κορνίζα, **kornizë**.
subjekt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. Φιλοσ. τό ύποκείμενο, 2. Γραμμ. τό ύποκείμενο, 3. τό θέμα, ή ύπόθεση.
subjektiv,-e, επίθ. 1. ύποκειμενικός, 2. μεροληπτικός, μη άντικειμενικός, **gjykim —**, ύποκειμενική κρίση.
subjektivisht, έπ. ύποκειμενικά, ύποκειμενικῶς.
subjektivizëm-subjektivizmi, ούσ. άρ. Φιλοσ. ό ύποκειμενισμός.
substancë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ούσία, ή ύλη.
subvencion-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έπιχορήγηση, ή έπίδότηση, ή χρηματοδότηση.

subvencioním-i, ούσ. άρ. ή έπιχορήγηση, ή χρηματοδότηση, τό έπιχορήγημα, ή έπιχορηγία.
subvencionòj, ρ. μετ. δίνω έπιχορήγηση, έπιχορηγῶ, έπιδοτῶ, χρηματοδοτῶ.
subversív,-e, έπίθ. άνατρεπτικός, **aktivitet** —, άνατρεπτική δράση.
sudanéz,-e, έπίθ. σουδανικός, σουδανέζικος.
sudanéz-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē, ό Σουδανός, ό Σουδανέζος, θηλ. —e, ή Σουδανή, ή Σουδανέζα.
suedéz,-e, έπίθ. σουηδικός.
suedéz-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē, ό Σουηδός, θηλ. —e, ή Σουηδή, ή Σουηδέζα.
suedisht, έπ. σουηδικά, σουηδέζικα.
suedishte-suedishtja, ούσ. θ. ή σουηδική γλώσσα.
suferinë-a, ούσ. θ. ή θύελλα, ό παγερός άνεμος, τό άνεμόβροχο, ό άνεμόβροχος.
suficit-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό πλεόνασμα, άντθ. **deficit**, τό έλλειμμα.
sugjerím-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή ύπόδειξη, ή ύποβολή, ή προτροπή, ή παραίνεση, ή συμβουλή, ή νουθεσία.
sugjeròj, ρ. μετ. ύποβάλλω, συμβουλεύω, παρακινῶ, προτρέπω, ύποδείχνω, ύποδεικνύω, παραινῶ.
sugjestion-i, ούσ. άρ. ή ύποβολή, **autosugjestion**, ή αύθυποβολή.
suitë-a, ούσ. θ. ή άκολουθία.
sukë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό λοφίσκος, χαμηλός λόφος, **kodrinë**.
suksés-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή έπιτυχία, **ju uroj** —, σάς εύχομαι έπιτυχία, **me** —, μέ έπιτυχία, καλή έπιτυχία, **pa** —, άνεπιτυχῶς.
sukseshëm (i) - sukseshme (e), έπίθ. έπιτυχής, έπιτυχημένος.
sulem, ρ. μέσ. όρμῶ, έπιπίπτω, ρίχνομαι, χύνομαι, έπιτίθεμαι.
sulfât-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Χημ. τό θειϊκόν άλας.
sulfër-sulfri, ούσ. άρ. Όρυκτ. τό θείο, **squfuri**.
sulm-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή έπίθεση, ή έφοδος, ή κρούση, **e marr me** —, κυριεύω, τό παίρνω

μέ έφοδο, — **ajror**, άεροπορική έπίθεση, — **frontal**, μετωπική έπίθεση, **bëj** —, κάνω έπίθεση, κάνω έφοδο, έφορμῶ, **zmbrops** —**in**, άποκρούω τήν έπίθεση, τήν έφοδο, 2. ή όρμή, **marr** —, παίρνω όρμή, **repart** —**i**, τμήμα κρούσης.
sulmim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή έπίθεση, ή έφόρμηση, **pakt mos-sulmimi**, σύμφωνο μή έπίθεσης.
sulmòj, ρ. μετ. έπιτίθεμαι, έφορμῶ, κάνω έφοδο, όρμῶ, προσβάλλω, **bëj sulm**, έφορμῶ, κάνω έφοδο, **sulmohem**, δέχομαι έπίθεση, προσβάλλομαι.
sulmûar (i, e), έπίθ. εκείνος πού δέχεται έπίθεση.
sulmûes,-e, έπίθ. έπιθετικός, όρμητικός, έπιτιθέμενος, **brigadë** —e, ταξιαρχία έφόδου, έπιθετική ταξιαρχία, ταξιαρχία κρούσης.
sulmûes-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό ουντάρνικος, ό πρωτοπόρος, διακριμένος.
sumak-u, ούσ. άρ. πληθ. —ē, Βοτ. βλ. **shqeme**.
sumbull-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. τό κουμπί, 2. Βοτ. ό όφθαλμός (δέντρο), **syth**.
sumbullare-sumbullârja, ούσ. θ. πληθ. —, Βοτ. (*Humulus lupulus*) λυκίσκος ό κοινός (λυκίσκος ό λυκίσκος), κοιν. άγριόκλημα ή άγιόκλημα.
sundim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή κυριαρχία, ή έξουσία.
sundimtâr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē, ό κυριάρχος, ό έξουσιαστής, ό άρχοντας, ό αύθέντης.
sundòj, ρ. μετ. κυριαρχῶ, έξουσιάζω, έπικρατῶ, άρχω.
sup-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό ὤμος, ή ὤμοπλάτη, **mbledh** —**et**, σηκώνω, ύψώνω τούς ὤμους, — **më** —, πλάϊ-πλάϊ, δίπλα-δίπλα.
superfosfât-i, ούσ. άρ. Χημ. τό ύπερφωσφορικό άλας.
superiòr,-e, έπίθ. άνώτερος, άνώτατος.
superiòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ē, ό άνώτερος, ό προϊστάμενος.
superioritët-i, ούσ. άρ. ή ύπεροχή.
superprodhím-i, ούσ. άρ. πληθ.

—e, ή υπερπαραγωγή, **kriza e**
 —it, ή κρίση υπερπαραγωγής, ή
 οικονομική κρίση τής υπερπαρα-
 γωγής.
superstición-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
 ή δεισιδαμονία, ή πρόληψη, **bes-
 tytni**.
superstiziòz,-e, επίθ. δεισιδαίμο-
 νας, προληπτικός.
supersticiòz-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
 ό δεισιδαίμονας, ό προληπτικός.
superstrukturë-a, ούσ. θ. πληθ.
 —a, τό έποικοδόμημα, ή ύπερεποι-
 κοδομή, **baza e** —a, ή βάση και
 τό έποικοδόμημα.
superioritët-i, ούσ. άρ. ή ύπερο-
 χή, ή άνωτερότητα, **epërsi**.
supë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή σου-
 πα, ό ζυμός, ό ζουμός.
supje-supja, ούσ. θ. πληθ. —,
 Ζωολ. (*Sepia*) ή σηπία, κοιν.
 ή σουπιά.
supjerë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή
 σουπιέρα.
suplementär,-e, επίθ. συμπληρω-
 ματικός, συμπληρωτικός.
supozím-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή
 είκασία, ή ύπόθεση.
supozòj, ρ. μετ. ύποθέτω, είκάζω,
 συμπεραίνω, **supozohet**, ύποτίθε-
 ται, είκάζεται, θεωρείται πιθανόν.
supremaci-a, ούσ. θ. ή ύπεροχή, ή
 άνωτερότητα, τά πρωτεία, τό
 προβάδισμα, **superioritet**.
suprém,-e, επίθ. άνώτατος, ύπέρ-
 τατος, ύψιστος, **Sovjeti Suprem**
i BRSS, τό Άνώτατο Σοβιέτ τής
 ΕΣΣΔ.
suprimím-i, ούσ. άρ. ή κατάργη-
 ση, ή άναίρεση, ή άκύρωση.
suprimòj, ρ. μετ. καταργώ, άναι-
 ρώ, άκυρώνω.
suprimùar (i, e), επίθ. καταργημέ-
 νος, άκυρωμένος.
surbull, επίθ. νερούλο, μελάτο,
ve —, αύγό μελάτο, **rufkë**.
survë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Βοτ.
 βλ. **vadhëza**.
susàm-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Sesa-
 mum*) τό σήσαμον, κοιν. ση-
 σαμιά, σουσαμιά ή σουσάμι, **vaj**
 —i, σουσαμόλαδο, σησαμόλαδο.
sustë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό
 έλατήριο, κοιν. ή σουστα.

sutàk-u, ούσ. άρ. Άνατ. τό κρα-
 νίο, **kafkë**.
sutë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ.
 ή έλαφος, τό έλάφι (θηλυκιά),
 βλ. **dreri**.
suva-ja, ούσ. θ. ό σοβάς, ό σου-
 βάς, τό σουβάδισμα, τό σουβάτι-
 σμα, τό έπίχρισμα τοιχοδομής,
suvatim.
suvatim-i, ούσ. άρ. τό σουβάδισμα,
 τό σουβάτισμα, τό έπίχρισμα τοι-
 χοδομής.
suvatòj, ρ. μετ. σοβατίζω, σουβα-
 δίζω, σουβατίζω, σουβαντίζω.
suvatùar (i, e), επίθ. σοβατισμέ-
 νος, σουβαδισμένος, σουβατισμέ-
 νος.
suxhùk-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
suxhuge, τό λουκάνικο, τό σου-
 τζούκι.
sviceràn,-e, επίθ. έλβετικός.
sviceràn-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
 ό Έλβετός, θηλ. —e, ή Έλβετί-
 δα.
sy-u-ri, ούσ. άρ. πληθ. —,
 Άνατ. ό όφθαλμός, τό μάτι,
bebja e —rit, **drita e syrit**, ή
 κόρη του όφθαλμού, του ματιού,
ngul —të, άτενίζω, Μετφ. **i**
mbylli —të, άπέθανε, **s'kam** — e
fage, δέν έχω μούτρα, ντρέπομαι,
e marr më sysh, τό βασκανίζω,
 τό τρώγω μέ τό μάτι, τό ματιά-
 ζω.
sybardhë, επίθ. γαλανομάτης.
syçakërr, επίθ. άλλοίθωρος, **i**
vëngërt.
syhapët, επίθ. άγρυπνος, έξυπνος,
 άνοιχτομάτης, προσεκτικός, **i**
vëmendshëm.
sykaltër, επίθ. γαλανομάτης, γα-
 λανομαίας.
sykàth-i, ούσ. άρ. βλ. **kath**, **byc**.
sylarmë-sylarme, επίθ. λιανομά-
 τής, **sylarosh**.
sylaròsh,-e, επίθ. λιανομάτης, πού
 έχει τά μάτια ποικιλόχρωμα, **sy-
 larmë**.
sylësh,-e, επίθ. κουτός, άνόητος,
 μωρός, βλάκας, άφελής, **leshko**.
symbyllazi, έπ. τυφλά, στά τυφλά,
 μέ κλειστά μάτια, **symbyllas**,
qorth.
syngjër-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë,

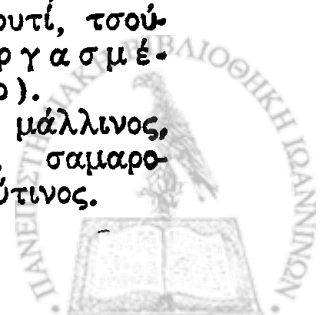
1. Ζωολ. (Porifera) ὁ σπόγγος,
2. ὁ σπόγγος ὁ φαρμακευτικός, τὸ
σφουγγάρι (Euspongia officina-
lis).
- syním-i**, οὐσ. ἄρ. ὁ σκοπός, ἡ ἐπι-
δίωξη, ἡ βλέψη, **qëllimi**.
- synòj**, ρ. μετ. ἀποβλέπω, ἀποσκο-
πῶ, ἐποφθαλμιῶ, ἐπιδιώκω, **kam**
qëllimin (për të bërë një
gjë).
- syppetrit**, ἐπίθ. ὀξυδερκής, **me sy**
të mprehtë.
- syplasur**, ἐπίθ. στραβός, τυφλός,
ὁ γκαβός, **nuk e sheh mor sy-**
plasur! δέν τό βλέπεις στραβέ!
syprinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**,
1. Γεωγρ. ἡ ἐπιφάνεια, 2. ἡ
ὄψη, —**a e bukës**, ἡ ὄψη τοῦ ψω-
μοῦ.
- syqenëz-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**,
Μυθ. σκυλομάτης, κυνώπης,
στρίγλα μέ τέσσερα μάτια, δύο
μπροστά καί δύο πίσω.
- syshkëndijë**, ἐπίθ. μέ σπινθηροβό-
λα μάτια, σπινθηροβόλος.

- syshkrùar**, ἐπίθ. λιαρομάτης, μέ
γραμμένα μάτια, **sylarmë**.
- syshtrëmbët**, ἐπίθ. ἀλλοίθωρος, **i**
vëngërt, **syll**.
- sytliac-i**, οὐσ. ἄρ. τὸ ρυζόγαλο.
- syth-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, 1. ἡ
θηλιά, ὁ βρόχος, 2. Βοτ. ὁ ὀφθαλ-
μός, ὁ βλαστός, τὸ μπουμπούκι,
μάτι, (φυτοῦ), 3. τὸ συρτάρι
(τραπεζιοῦ κλπ.).
- syth**, ρ. μετ. **i** — **kapistrën kallit**
në turí, δένω μέ σχοινί τίς σια-
γόνες τοῦ ἀλόγου, τοῦ δένω κα-
πίστρι, (γκέμι).
- syze-t**, οὐσ. θ. πληθ. τά ματο-
γυάλια, τά γυαλιά, **gjyslykë**.
- syzë-a**, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τὸ
συρτάρι (τοῦ τραπεζιοῦ),
—**a e dollapit**, τὸ συρτάρι τοῦ
ντουλαπιού, 2. βλ. **qelizë**, οἱ κοι-
λότητες (τά κελλιά) τῆς
μελόπιττας, τῆς κηρήθρας.
- syzi-syzezë**, ἐπίθ. μαυρομάτης,
μαυρομάτα.

Sh

- Sh, sh**, τὸ εἰκοστό ἔβδομο γράμμα
τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.
- shablòn-e**, ἐπίθ. στερεότυπος, **në**
mënyrë —**e**, στερεότυπα, στερεο-
τύπως.
- shablòn-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**,
τὸ καλούπι, τὸ ἀχνάρι, ὁ τύπος.
- shablionizëm - shablionizmi**, οὐσ.
ἄρ. ἡ στερεοτυπία, ἡ ἔλλειψη
πρωτοτυπίας.
- shah-u**, οὐσ. ἄρ. τὸ ζατρίκιο, τὸ
σχάκι, **luaj** —, παίζω σχάκι, **fu-**
shë —**u**, ἡ σκακιέρα τοῦ ζατρι-
κίου, **gur** —**u**, τὸ πiónι, ὁ πεσσός.
- shah-u**, οὐσ. ἄρ. ὁ σάχης, (ὁ βα-
σιλιάς τῆς Περσίας).
- shahist-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ

- σκακιστής, ὁ σκακίστας, θηλ.
—**e**, ἡ σκακίστρια.
- shahit-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, βλ.
dëshmitar.
- shaj**, ρ. μετ. ὑβρίζω, (ἄδρ. **shaj-**
va), ἀχρειολογῶ, βρίζω, ἐπιπλήτ-
τω, **shahem**, ὑβρίζομαι, βρίζομαι,
nuk shahet, δέν κατηγοριέται,
εἶναι μέτριος.
- shajàk-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, τὸ
σαγιάκι, τὸ σαμαροσκουτί, τὸ δί-
μιτο, λέγεται καί σκουτί, τσοῦ-
κνα, τσοκόρι, (κατεργασμέ-
νο μάλλινο ροῦχο).
- shajàktë-(i, e)**, ἐπίθ. μάλλινος,
σκουτένιος, διμιτένιος, σαμαρο-
σκουτένιος, σαμαροσκουτένιος.

shakà-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό άστειό, τό χωρατό, τό χαριτολόγημα, ό άστεισμός, **e thashë me** —, τό είπα στά χωρατά, στά άστειά, **bëj** —, κάνω άστειά, άστειεύομαι, χωρατεύω.

shakatâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό χωρατατζής, ό άστειός, ό άστειολόγος, ό γελωτοποιός, **shakaxhi**, θηλ.—e, ή άστειά.

shakaxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—nj, βλ. **shakatâr** και επίθ.—, θηλ.—e.

shakull-i, ούσ. άρ. πληθ. **shakuj**, 1. ό άσχος, κοιν. τό κατσιούπι, τό τουλούμι (είδος σακκιδίου από δέρμα κατσικιού, γίδαας ή τράγου, πού βάζουν βούτυρο, τυρί, μυζήθρα κλπ.), 2. ό άνεμοστρόβιλος, ό σίφουνας, **shakullinë**, **dre-dhe**.

shalë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό σκέλος, ό μηρός, πληθ.—ët, τά σκέλη.

shalë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή σέλλα, **kalë** —e, άλογο ίππασίας, τό άτι.

shalëgjatë, επίθ. μακρόσκελος, μακροσκελής.

shalështrembët, επίθ. στραβοπόδαρος, στραβοπόδης, στραβοκάνης.

shalòj, ρ. μετ. σελλώνω, (τό άλογο), **i ve shallën** (kalit).

shalqí-ri, ούσ. άρ. πληθ.—j, Βοτ. (Cucurbita cetrullus) ό ύδροπέπων, κοιν. ή καρπουζιά και τό καρπούζι, **shelqi**.

shalùar (i, e), επίθ. σελλωμένος, **kalë i** —, σελλωμένο άλογο.

shall-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό σάλι, τό κασκόλ.

shallvare-t, ούσ. θ. πληθ. ή βράκα, οί βράκες, τό σαλβάρι.

shamatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό θόρυβος, ή φασαρία, ή ταραχή, ό καυγάς, ό σάλαγος, τό σάλαγο, **bëj** —, κάνω θόρυβο, κάνω κρότο, **zhurmë**, **potere**.

shamí-a, ούσ. θ. πληθ.—, —a, τό μαντήλι, — **dore**, τό μυτομάντηλο, τό ρινόμακτρο, τό χειρομάντηλο, — **koke**, τό κεφαλόπανο, τό

κεφαλομάντηλο, τό τσεμπέρι, τό φακιόλι, ή μαντήλα.

shampanjë-a, ούσ. θ. ή σαμπάνια, ό καμπανίτης.

shandân-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό κηροπήγιο, τό καντηλιέρι.

shantâzh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό έκβιασμός, ή έκβίαση, ή άπειλή, **bëj** —, έκβιάζω.

shâp-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ή στύψη, ή στυπτηρία.

shap-i, ούσ. άρ. Χτην. (Aphth epizootica) άφθα, κοιν. άφτρα, **shapth**.

shapkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Scolopax) ό σχολόπαξ, ή μπεκάτσα, ή ξυλόκοτα, ξυλόρνιθα, όρνιθοσκαλίδα, **shaptore**.

shapkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό καπέλλο, τό κασκέτο, ή τραγιάσκα, — **e gunës**, ή κουκούλα τής γούνας, ή κατσιούλα τής γούνας.

shapkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή παντόφλα, ή παντούφλα, **pandofilla**.

shaptilograf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **poligraf**.

shaptore - shaptorja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **shapkë**.

shapth-i, ούσ. άρ. Χτην. βλ. **shapi**.

shara-t (të), ούσ. θ. πληθ. οί βρισιές, τό βρίσιμο, τό βρισίδι, **sharje**.

sharavidhe - sharavidhja, ούσ. θ. Ζωολ. βλ. **gocë (deti)**.

sharë-t (të), ούσ. ούδ. τό βρίσιμο, τό βρισίδι, **kjo punë s'ka të** —, αύτή ή δουλιά δέν έχει βρίσιμο, δέ γελιέται, **sharje**.

shark-u, ούσ. άρ. 1. ή φλοκκάτα, ή κάππα τών βοσκών, **bërruc**, 2. —u i bollës, τό ύποκάμισο του φ(ε)ιδιού, τό ρουτόφιδο, 3. ή σάρκα του καρπού τών φρούτων, ό πράσινος φλοιός τών καρπών.

sharkë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή άσπρη φλοκκάτα, **flokate**.

sharlatân-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ψαρλατάνος, ό άγύρτης, ό άπατεώνας.

sharlatanizëm-sharlatanizmi, ούσ. άρ. ή τσαρλατανιά, ή άγυρτεία.

shartesë-a, ούσ. θ. Βοτ. 1. ό ένοφθαλμισμός, τό μπόλιασμα μέ μάτι, ό έγκεντρισμός, 2. τό μπολιασμένο δέντρο, 3. τό μπόλι, **pipthi**.

shartim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό μπόλιασμα, ό ένοφθαλμισμός, **shartesë**.

shartòj, ρ. μετ. μπολιάζω, ένοφθαλμιζώ, έμπολιάζω, φελλιάζω.

shartuar (i, e), έπίθ. μπολιασμένος.

sharrë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό πριόνι, **shirit** —e, ή πριονοκορδέλα, ή πριονοταινία, 2. τό ύλοτομείο, τό έργοστάσιο ξυλείας, τό πριονιστήριο, — **uji**, τό νεροπρίονο, 3. Ίατρ. βλ. **sharrëza**, **tetanos**.

sharrëxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—nj, 1. ό πριονιστής, 2. Ζωολ. βλ.

klinëz, **klimeë**, ό μελισσοφάγος.

sharrëz-a, ούσ. θ. Ίατρ. ό τέτανος, **sharrë**, **sharras**, **tetanos**.

sharrim-i, ούσ. άρ. τό πριόνισμα.

sharròj, ρ. μετ. 1. πριονίζω, 2.

Μετφ. καταστρέφομαι, χάνομαι, **sharroj ky njeri**, χάθηκε αύτός ό άνθρωπος, **sharroj për bukë**, πέθανε τής πείνας.

sharruar (i, e), έπίθ. πριονισμένος.

shastis, ρ. μετ. σαστίζω, καταπλήσσω, ζαλίζω, άφήνω κάποιον κατάπληκτο, **shastisem**, έκπλήσσομαι, ζαλίζομαι, τά χάνω, παραξενεύομαι, σαστίζω.

shastisur (i, e), έπίθ. σαστισμένος, κατάπληκτος, έκπληκτος, **i hutuar**, **hutaq**.

shat-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, **shetër**, ή τσάπα, τό τσαπί, **shatë**.

shatë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **shat**.

shatërvan-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό πίδακας (τεχνητός), τό άναβρυστήριο, τό σιντριβάνι, τό άναβρυτήριο.

shatòj, ρ. μετ. τσαπίζω, σκαλιζώ μέ τσάπα, μέ τσαπί.

shatore-shatòrja, ούσ. θ. ή τέντα, ή σκηνή, τό άντίσκηνο, τό τσαντήριο, **çadër**, **tëndë**.

shebojë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Cheiranthus cheiri*) χείρανθος, κοιν. ή βιολλέττα κίτρινη ή μανιτιά.

shëf-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, ό προϊστάμενος, ό έπικεφαλής, ό ύπεύθυνος, — **i i logarisë**, ό άρχιλογιστής, — **i i seksionit**, ό τμηματάρχης, — **i i kuadrit**, ό προσωπάρχης. Στρατ. — **i i shtabit**, ό άρχηγός του έπιτελείου, ό έπιτελάρχης.

shëfteli-a, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. βλ. **pjeshkë**.

shëgë-a, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Punica granatum*) ροιά ή κοινή ή πουνική ή κοινή, κοιν. ή ροδιά και ροδιά καθώς και ό καρπός της τό ρόδι, τό ρόδι, τό ρόιδο.

shëjtän-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **djall**.

shëjtanllëk-u, ούσ. άρ. πληθ. **shëjtanllëqe**, βλ. **djallëzi**.

shëjtë (i, e), έπίθ. βλ. **i shenjhtë**.

shëkull-i, ούσ. άρ. πληθ. **shëkuj**, 1. ό αιώνας, 2. ό κόσμος.

shëkullòr,-e, έπίθ. αιώνιος, πολύχρονος, αιωνόβιος, **pemë** —e, αιωνόβιο δέντρο, **skllavëria** —e, ή μακραίωνη σκλαβιά.

shëlg-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό άρνάκι (πάνω από ένα χρόνο), 2. Μετφ. φρόνιμος σάν άρνί, ήπιος, μαλακός, **njeri i butë**.

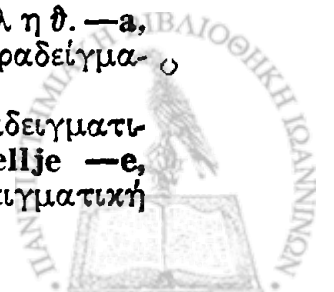
shëlg-u, ούσ. άρ. πληθ. **shëlgje**, Βοτ. (*Salix*) ή ίτέα, ή ίτιά, ή λυγαριά, — **i egër**, ή άγριοίτιά, **morinë**, — **u lotonjë**, ίτιά ή κρεμοκλαδής, κοιν. ή κλαίουσα.

shëlgjishtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, δάσος μέ ίτιές.

shëmb, ρ. μετ. 1. γκρεμίζω, κρημνίζω, χαλνώ, κατεδαφίζω, — **murin**, γκρεμίζω τόν τοίχο, **shëmbem**, γκρεμίζομαι, κρημνίζομαι, **u shëmb muri**, γκρεμίστηκε, έπεσε ό τοίχος, 2. σπαίνω, σπάνω, μου βγαίνει ή κήλη, **dëkohem**, **rrënxohem**, **pjetem**, 3. Μετφ. χορταίνω, **ha shumë**, **dëndem**.

shëmbëll-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό παράδειγμα, **p. sh.** παραδείγματος χάρη, **shëmbull**.

shëmbëllòr-e, έπίθ. παραδειγματικός, ύποδειγματικός, **sjellje** —e, παραδειγματική, ύποδειγματική

διαγωγή, **dënim** —, παραδειγματική τιμωρία.

shembje-shembja, ούσ. θ. ή κατάρρευση, ή κατάπτωση, τό γκρέμισμα.

shembull-i, ούσ. άρ. πληθ. **shembuj**, βλ. **shembëll**.

shemër-shemra, ούσ. θ. πληθ. **shemra**, 1. ή αντίζηλη, ή αντίζηλος, ή αντίπαλος, **rivale**, 2. ή αντεράστρια (ή δεύτερη γυναίκα ή δεύτερη γυναίκα ζώντας και ή πρώτη, σύμφωνα μέ τήν πολυγαμία τών μουσουλμάνων), (άπηρχ. λέξη).

shend-i, ούσ. άρ. ή μεγάλη χαρά, **gëzim i madh, gëzim**.

shenjë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. τό σημάδι, τό σημείο, 2. τό σύμπτωμα, (άσθένειας), 3. ό στόχος (στή σκοποβολή), 4. ή ένδειξη, **në — miqësie**, σέ ένδειξη φιλίας, 5. Γραμμ. —at e **pikësimit**, τά σημεία στίξης.

shenjëz-a, ούσ. θ. Άστρ. ό άστερισμός, ή πλειάδα, κοιν. ή Πούλια, **plejadë**.

shenjti-i, ούσ. άρ. πληθ. —ër, ό άγιος, ό ιερός, **shenjtor**.

shënjtë (i, e), έπίθ. άγιος, **njeri i —**, άγιος άνθρωπος, **vend i —**, ιερός τόπος, **çështje e —**, ιερή υπόθεση, **i shënjtë**.

shenjtërdj, ρ. μετ. άγιάζω, τιμῶ σάν άγιο, ρ. άμετ. άγιάζω.

shenjtor-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό άγιος, **shenjti**.

shepkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **shapkë**, — **uji**, (Cappella gallinago) ή σκολοπακίς, ή σκολοπακίδα, κοιν. ή μπεκάτσα και μπεκατσίνι.

sheqër-i, ούσ. άρ. 1. ή ζάχαρη, 2. Ιατρ. **sëmundje e —it**, ό ζαχαροδιαβήτης, **diabeti**.

sheqerkë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό κουφέτο, ή καραμέλλα, τό μπομπόνι, τό ζαχαρικό, τό ζαχαράτο.

sheqeròs, ρ. μετ. ζαχαρώνω, ζαχαριάζω, πασπαλίζω μέ ζάχαρη, **sheqerosem, është sheqerosur glikoja**, ζαχάρωσε, ζαχάριασε τό γλυκό.

sheqerosur (i, e), έπίθ. ζαχαρωμένος, ζαχαριασμένος.

sheqertë (i, e), έπίθ. ζαχαρένιος, ζαχαράτος, ζαχαρωτός.

sheqerxhi-u, ούσ. άρ. πληθ. —, ό ζαχαροπλάστης.

sherbelë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. (*Salvia officinalis*) έλελίφασκος ό φαρμακευτικός, κοιν. ή άλιφασκιά ή φασκομηλιά, **bedunicë**.

sherp-i, ούσ. άρ. Βοτ. (*Apium graveolens*) σέλινον τό βαρύοσμον, κοιν. τό σέλινο.

sherr-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό καυγάς, τό μάλωμα, ή φιλονεικία, ή λογομαχία.

shes, ρ. μετ. (άόρ. **shita**, προστχ. **shit**, μετχ. **shitur**), πουλῶ, πωλῶ, Μετφ. — **mend**, πουλῶ γνώμη, άντθ. **blej**, αγοράζω.

shesh-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή πλατεία, τό επίπεδο μέρος, **e bëri —**, τό ίσοπέδωσε, 2. τό πεδίο, — **luftë**, τό πεδίο τής μάχης, Μετφ. **nxjerr në —**, άποκαλύπτω, φανερώνω, βγάζω στά φόρα.

sheshit, έπ. άνοιχτά, φανερά, στά φόρα, καθαρά, σταράτα.

sheshim-i, ούσ. άρ. 1. ή ίσοπέδωση, ή έπιπέδωση, 2. Μετφ. ή έξομάλυνση.

shëshje-t, ούσ. θ. πληθ. οί παντόφλες, **sheshëla**.

sheshòj, ρ. μετ. 1. ίσοπεδώνω, κάνω επίπεδο, **rrafshoj**, Μετφ. έξομαλύνω.

sheshtë (i, e), έπίθ. 1. επίπεδος, λείος, **i rrafshhtë**, 2. όμαλός.

shetit, ρ. άμετ. βλ. **shëtiti**.

shetitës,-e, έπίθ. βλ. **shëtites**.

shetitje-shetitja, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **shëtiti**.

shetitore-shetitorja, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **shëtitore**.

shëlinòk-u, ούσ. άρ. Βοτ. τό μελισσοβότανο, τό μελισσόχορτο, **bar blete**.

shëllij, ρ. μετ. βάζω στήν άρμη, στή σαλαμούρα, άλμυρίζω, άλμυεύω.

shëllirë-a, ούσ. θ. ή άλμύρα, ή σαλαμούρα, ή άρμη, ή άλμη.

shëllirtë (i, e), επίθ. άλμυρός, άρμυρός.
shëmbëllëj, ρ. άμετ. παρομοιάζω, όμοιάζω, **djali i shëmbëllen t'et**, τό παιδί όμοιάζει τόν πατέρα του.
shëmbëllësë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή όμοιότητα, ή παρομοίωση, τό όμοίωμα.
shëmbëllim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή όμοιότητα, ή παρομοίωση, τό όμοίωμα.
shëmtim-i, ούσ. άρ. 1. ή άσχημία, τό άσχήμισμα, 2. άποτρόπαια πράξη, συμβάν, ή στυγερότητα, **ngjarje e shëmtuar**.
shëmtòj, ρ. μετ. άσχημιζώ, **shëmtohem**, άσχημιζώ, άσχημαίνω (ό ίδιος).
shëmtuar (i, e), επίθ. άσχημος, άντθ. **i bukur**, όμορφος.
shën, συγκεκομμένος τύπος του όνόματος **shenjt**, — **Gjoni**, ό άγιος Ιωάννης, ό άη Γιάννης, — **Kolli**, ό άη Νικόλας.
shëndët-i, ούσ. άρ. 1. ή ύγεια, **me** —, μέ γειά, **na la shëndenë**, μάς άφησε γειά, α) έφυγε, β) πέθανε, **shëndet!** γειά σου! — **paq!** γειά νάχεις! (άπάντηση), 2. πληθ. —e, ή πρόποση, κοιν. τό ντολί, **dollia**.
shëndetësi-a, ούσ. θ. ή ύγειονομία, ή ύγιεινή, **Ministria e —së**, τό Ύπουργείο τής Ύγιεινής.
shëndetësòr,-e, επίθ. ύγιεινός, ύγειονομικός, **masa —e**, ύγειονομικά μέτρα, **gjëndja —e**, ή ύγιεινή κατάσταση, ή κατάσταση τής ύγείας, **institucione —e**, ύγειονομικά ιδρύματα.
shëndetlig,-ë, επίθ. φιλάσθενος, άσθενικός, άρρωστιάρης.
shëndetshëm (i) - shëndetshme (e), επίθ. ύγιής, γερός, ύγιεινός.
shëndòsh, ρ. μετ. γερεύω, γιατρεύω, θεραπεύω, παχαίνω, **shëndoshem**, γερεύω, γιατρεύομαι, ένδυναμώνομαι, θεραπεύομαι, **po shëndoshem**, άναλαμβάνω σωματικά, παχαίνω, παχύνω.
shëndoshë, έπ. 1. ύγιεινά, ύγιώς, 2. σῶα, άβλαβώς, **qofsh** —, είθε νά είσαι καλά (μέ πλήρη ύγεία), Μετφ. **vetë** —, ζωή

σέ λόγου σας (σέ παραγο-
 ριά).

shëndoshë (i, e), επίθ. 1. ύγιής, γερός, ρωμαλέος, 2. σῶος, άβλαβής.
shëndrë-u, ούσ. άρ. 1. ό Δεκέμβρης, ό Άντριγιάς (μήνας), **dhjetor**.
shëndris, ρ. μετ. φωτίζω, φέγγω, λάμπω, **ndrit**, **shkëlqej**.
shënim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή σημείωση, ή παρατήρηση, τό σημείωμα, ή ύποσημείωση, **mbaj (marr)** —, σημείνω, παίρνω υπό σημείωση, 2. Ίατρ. ό έμβολιασμός, **vaksinim**.
shëndòj, ρ. μετ. 1. σημειώνω, σημαδεύω, — **delet**, σημαδεύω τά πρόβατα, 2. έμβολιάζω, δαμαλίζω, μπολιάζω, **vaksinoj**, 3. όρίζω, δείχνω, ρ. άμετ. σημαδεύω, σκοπεύω (παίρνω στόχο).
shënt-i, ούσ. άρ. πληθ. —ër, βλ. **shenjt**.
shënuar (i, e), επίθ. σημειωμένος, έπίσημος, άξιοσημείωτος, **ditë e** —, έπίσημη, γιορτερή, έορτάσιμη μέρα, **ngjarje e** —, άξιοσημείωτο γεγονός, σπουδαίο, σημαντικό γεγονός.
shënjtë (i, e), επίθ. βλ. **i shenjtë**.
shënjtëri-a, ούσ. θ. ή άγιότητα, ή άγιότης, ή άγιωσύνη, ή ιερότητα, **Shënjtëria Juaj**, ή Άγιότητά Σας (Ύμετέρα).
shënjtëroj, ρ. μετ. άγιαζώ, **shënjtërohem**, άγιαζομαι, άγιαζώ.
shërbëj, ρ. άμετ. 1. ύπηρετώ, — **në ushtri**, ύπηρετώ στό στρατό (έκτελῶ ύπηρεσία) στό στρατό, 2. έξυπηρετώ, χρησιμεύω, **i — Atdheut**, έξυπηρετώ τήν Πατρίδα.
shërbesë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή έργασία, ή ύπηρεσία, ή λειτουργία.
shërbëtòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό υπερέτης, (άπηρχ. λέξη), 2. ό λαχές.
shërbëtore - shërbëtòrja, ούσ. θ. πληθ. —, ή ύπηρετρια (άπηρχ. λέξη).
shërbim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή ύπηρεσία, ή περιποίηση, ή

- έξυπηρετήση, —i shëndetësor, ή ύγειονομική ύπηρεσία, **sonte jam me** —, άπόψε είμαι ύπηρεσία, είμαι τής ύπηρεσίας, —i i popullit, ή έξυπηρετήση του λαού, **në këtë restorant do të gjeni — të mirë**, στό έστιατόριο αυτό θά βρείτε μεγάλη έξυπηρετήση, 2. ή θητεία, —i ushtarak, ή στρατιωτική θητεία.
- shërbýes-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ύπηρετής, θηλ.—e, ή ύπηρετρια, έπίθ. ύπηρετικός, **personeli** —, τό ύπηρετικό προσωπικό, τό προσωπικό ύπηρεσίας.
- shërim-i**, ούσ. άρ. ή θεραπεία, ή άνάρρωση, ή γιατρεία, ή ίατρεία.
- shëròj**, ρ. μετ. θεραπεύω, γιατρεύω, **shërohem**, θεραπεύομαι, γιατρεύομαι.
- shërùar (i, e)**, έπίθ. γιατρεμένος, θεραπευμένος.
- shëtít**, ρ. άμετ. περιπατώ, κάνω περίπατο, σεργιανίζω, πηγαίνω περίπατο.
- shëtítës,-e**, έπίθ. περιοδεύων, κινητός, πλανόδιος, **ekspozítë** —e, ή περιοδεύουσα έκθεση, ή κινητή έκθεση.
- shëtítje-shëtítja**, ούσ. θ. πληθ.—, ό περίπατος, ή βόλτα, **dal** —, βγαίνω περίπατο.
- shëtítore-shëtítòrja**, ούσ. θ. πληθ.—, ή λεωφόρος, **bulevard**.
- shfajësím-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άδώωση.
- shfajësohem**, ρ. μέσ. αύτοπ. 1. δικαιολογούμαι, 2. άδώνομαι, άπαλλάσσομαι τής ευθύνης.
- shfajësòj**, ρ. μετ. δικαιολογώ, άδώνω, άπαλλάσσω τών ευθυνών.
- shfaq**, ρ. μετ. έκφράζω, έκδηλώνω, έκθέτω, — **mendimin**, έκφράζω τή γνώμη, **shfaqem**, έκφράζομαι, έκδηλώνομαι.
- shfaqje-shfaqja**, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή έκδήλωση, ή έκφραση, 2. ή παράσταση, —a e **një drame**, ή παράσταση ενός δράματος, —a e **mendimit**, ή έκφραση τής γνώμης.
- shfaròs**, ρ. μετ. έξολοθρεύω, έξαφανίζω, καταστρέφω, έξοντώνω.

- shfaròsje-shfaròsja**, ούσ. θ. ή έξολοθρευση, ή έξόντωση, ή έξαφάνιση.
- shfarosur (i, e)**, έπίθ. έξολοθρευμένος, έξοντωμένος, έξαφανισμένος.
- shfleìòj**, ρ. μετ. ξεφυλλίζω, — **një libër**, ξεφυλλίζω ένα βιβλίο.
- shfréj**, ρ. άμετ. ξεσκάω, ξεσκάνω, ξεσκάζω, ζεσπάζω.
- shfryj**, ρ. άμετ. ξεφουσκώνω, ρ. μετ. — **hundët**, φυσώ τής μύτες, Μετφ. ξεθυμαίνω, βγάζω τό θυμό, ξεσπώ, **shfryhem**, ξεφουσκώνω, Μετφ. ξεθυμαίνω, βγάζω τό θυμό.
- shfryrë (i, e)**, έπίθ. ξεφουσκωμένος, Μετφ. ξεθυμασμένος.
- shfryrje-shfryrja**, ούσ. θ. τό ξεφούσκωμα, Μετφ. τό ξεθύμασμα.
- shfrytëzím-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή έκμετάλλευση, 2. ή χρησιμοποίηση.
- shfrytëzòj**, ρ. μετ. 1. έκμεταλλεύομαι, 2. χρησιμοποιώ.
- shfrytëzùar (i, e)**, έπίθ. έκμεταλλευόμενος, έκμεταλλευμένος.
- shfrytëzùes-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, ό έκμεταλλευτής, καί έπίθ.—, —e, **klasat** —e, οί έκμεταλλεύτριες τάξεις, **shfrytëzònjës**.
- shfrytëzùeshëm - (i) - shfrytëzùeshme (e)**, έπίθ. έκμεταλλεύσιμος.
- shfuqizím-i**, ούσ. άρ. ή άκύρωση, ή άναίριση, ή άποδυναμωση.
- shfuqizòj**, ρ. μετ. άκυρώνω, άναίρω, άποδυναμώνω, καθιστώ άνίκανο, έξασθενίζω, παραλύω, άφαιρώ τή δύναμη.
- shi-u**, ούσ. άρ. πληθ.—ra, ή βροχή, **bie** —, βρέχει, **kohë me** —, βροχερός καιρός, **ana e shiut**, ό νότος, ό νοτιάς, Μετφ. **nga —u në breshër**, άπό τή βροχή στό χαλάζι, άπό τό κακό στό χειρότερο.
- shifër-shifra**, ούσ. θ. πληθ.
- shifra**, 1. τό ψηφίο, 2. πληθ.—a, τά άριθμητικά ψηφία, οί άριθμοί, 3. ή κρυπτογραφία, τό κρυπτογράφημα.
- shifràr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κρυπτογραφικός κώδικας ή κρυπτογραφικό λεξικό, ή κλείδα, ή

κλείς (ἀποκρυπτογραφίσης).

shifrím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ κρυπτογράφηση, ἀντθ. **deshifrimi**, ἡ ἀποκρυπτογράφηση.

shifròj, ρ. μετ. κρυπτογραφῶ, ἀντθ. **deshifroj**, ἀποκρυπτογραφῶ.

shifrùar (i, e), ἐπίθ. κρυπτογραφημένος, ἀντθ. **deshifruar**, ἀποκρυπτογραφημένος.

shigjetàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ τοξότης, ὁ τοξευτής.

shigjetë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. τό βέλος (τόξου), 2. ὁ δειχτής, ἡ βελόνη, τό βέλος, 3. ἡ κερκίδα, ἡ κερκίς, ἡ μασούρα, ἡ σαῖτα (τοῦ ἀργαλειοῦ), 4. Ζωολ. βλ. **shigjetull-a**.⁴

shigjetòj, ρ. μετ. ἐκτοξεύω βέλος, σαίτεύω, **gjuaj me shigjeta**.

shigjètull-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. ἡ σαῖτα ἢ σαῖττα ἢ σαγίτα, ἡ δενδρογαλῆ ἡ ἐλαφρά (εἶδος φαρμακεροῦ φιδιοῦ), **shigjetë**.⁴

shij, ρ. μετ. ἀλωνίζω, ἐκκοκκίζω, **u shi gruri**, ἀλωνίστηκε τό στάρι.

shije-shija, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ γεύση, ἡ γέψη, 2. ἡ νοστιμάδα, **kjo gjellë ka** —, τό φαγητό αὐτό ἔχει νοστιμάδα, Μετφ. τό γοῦστο, **ajo ka — në të veshur**, αὐτή ἔχει γοῦστο στό ντύσιμο, **shijë**.

shijë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **shije**.

shijim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ γεύση, ἡ γέψη.

shijòj, ρ. μετ. γεύομαι, δοκιμάζω στή γεύση, ρ. ἀ μετ. **s'më shijon gjella**, δέν μοῦ ἀρέσει (στή γεύση) τό φαγητό, Μετφ. ἀπολαύω, ἀπολαμβάνω, — **bukuritë e natyrës**, ἀπολαύω, ἀπολαμβάνω τίς ὀμορφιές τῆς φύσης.

shijshëm (i) - shijshme (e), ἐπίθ. νόστιμος, γευστικός, εὐγευστος, πού ἔχει εὐχάριστη γεύση, **gjella është shumë e —**, τό φαγητό αὐτό εἶναι πολύ νόστιμο.

shikim-i, οὐσ. ἄρ. 1. ἡ ματιά, τό βλέμμα, ἡ βλέψη, τό κοίταγμα, **i sëmurit do —**, ὁ ἄρρωστος θέλει κοίταγμα, 2. ἡ ἐπίβλεψη, τό ἐνδιαφέρο, ἡ βοήθεια.

shikòj, ρ. μετ. 1. βλέπω, παρατηρῶ, κοιτάζω (κυττάζω), τηρῶ, 2. προσέχω, ἐπιβλέπω, ἐνδιαφέρομαι, βοηθῶ, **shiko të mos rrëxohesh**, πρόσεξε μή πέσεις, **shikohem**, παρατηροῦμαι, — **te doktorit**, παρατηροῦμαι στό γιατρό.

shilarem, ρ. μέσ. αἰωροῦμαι, κρέμομαι, κινούμαι στόν ἀέρα.

shilārës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, ἡ κούνια, ἡ αἰώρα, **kolovajzë, shregull**.

shimpazë-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (*Symia troglodytes*) ὁ τρωγλοδύτης πίθηκος, κοιν. ὁ χμπατζής.

shinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ράγα, οἱ ράγιες, ἡ σιδηροτροχιά (τοῦ σιδηροδρόμου).

shinik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, μέτρο χωρητικότητας (σιτηρῶν) 100 ὀκάδων σέ μερικά μέρη καί σέ ἄλλα μέρη 45 ὀκάδων.

shira-t (të), οὐσ. θ. πληθ. ὁ ἀλωνισμός, ὁ καιρός τοῦ ἀλωνίσματος.

shirë (i, e), ἐπίθ. ἀλωνισμένος, ἀντθ. **i pashirë**, ἀλώνιστος.

shirës,-e, ἐπίθ. ἀλωνιστικός, **maqinë —e**, ἀλωνιστική μηχανή.

shiringë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ σύριγγα, ἡ σύριγξ.

shirit-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, 1. ἡ κορδέλλα, ἡ ταινία, — **izolant**, ἡ ἀπομονωτική, ἡ μονωτική ταινία, 2. Ζωολ. ἡ ταινία, ταινία ἡ μονήρης ἢ ἔνοπλος, **livrizë**.

shirje-shirja, οὐσ. θ. τό ἀλώνισμα, ὁ ἀλωνισμός.

shiròk-u, οὐσ. ἄρ. ὁ νοτιοανατολικός ἄνεμος, ὁ σιρόκος, **erë shiu**.

shist-i, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. σχιστόλιθος.

shishe-shishja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό μπουκάλι, ἡ φιάλη, ἡ μπουτλίτσα.

shitblerës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἀγοραπωλητής.

shitblérje-shitblérja, ούσ. θ. ή άγοραπωλησία, **kooperativa e** —s. ό συνεταιρισμός άγοραπωλησίας.

shitës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό πουλητής, ό πωλητής, θηλ.—e, ή πουλήτρια, ή πωλητρια.

shitje-shitja, ούσ. θ. ή πούληση, ή πώληση, — **me shumicë**, ή χονδρική πούληση, — **me pakicë**, ή λιανική πούληση, **vë në** —, βάζω σέ πούληση, θέτω σέ πούληση.

shitur (i, e), έπίθ. 1. πουλημένος, ξεπουλημένος, 2. έξαγορασμένος.

shkabë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. ό άετός, **shqiponjë**.

shkajkòr,-e, έπίθ. Γραμμ. αίτιολογικός, **fjali** —e, αίτιολογική πρόταση.

shkak-u, ούσ. άρ. πληθ. **shkaqe**, 1. ή αίτία, τό αίτιο, 2. τό πρόσχημα, ή άφορμή, ή πρόφαση, **gjeti si** —, βρήκε σάν πρόσχημα, σάν άφορμή, **pretekst**.

shkaktàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. ό αίτιος, ό ύπαίτιος, 2. ό φταιχτής, θηλ.—e, ή φταιχτρα.

shkaktòj, ρ. μετ. προκαλώ, γίνομαι αίτιος, προξενώ, **bëhem shkak**.

shkallare-shkallarja, ούσ. θ. πληθ.—, τό σκαλοπάτι, τό σκαλί, πληθ. τά σκαλιά.

shkallë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή βαθμίδα, ή κλίμακα, ή σκάλα, τό σκαλοπάτι, **ngjit** —t, άνεβαίνω τή σκάλα, τά σκαλοπάτια, τά σκαλιά, 2.—a e **zjarrfikësve**, ή πυροσβεστική σκάλα, 3. ό βαθμός, τό αξίωμα, τό επίπεδο, — e **lartë qytetërimi**, άνώτερο επίπεδο πολιτισμού, 4. Γεωγρ. ή κλίμακα, π. χ. 1:100.000, 5. Μουσ.— **muzikore**, ή μουσική κλίμακα, 6. Γραμμ. οί βαθμοί, —t e **krahasimit**, οί βαθμοί σύγκρισης (των έπιθέτων), — **pohore**, θετικός βαθμός, — **krahasore**, συγκριτικός βαθμός, — **sipërore**, ύπερθετικός βαθμός, έπ. **shkallë-shkallë**, βαθμιαία, σκάλες-σκάλες, βαθμηδόν, κλιμακωτά.

shkallëzim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,

1. ή κλιμάκωση, —i i **luftës**, ή κλιμάκωση του πολέμου, άντθ. ή άποκλιμάκωση του πολέμου, 2. ή διαβάθμιση.

shkallëzòj, ρ. μετ. 1. κλιμακώνω, 2. διαβαθμίζω, άντθ. **qshkallëzòj**, άποκλιμακώνω.

shkallëzuar (i, e), έπίθ. 1. κλιμακωτός, 2. διαβαθμισμένος.

shkallmím-i, ούσ. άρ. τό χάλασμα, τό σπάσιμο, τό ξεχαρβάλωμα, ή διάρρηξη, τό ξεκάρφωμα, τό γρέμισμα.

shkallmòj, ρ. μετ. σπάνω, διαρρήγγω, διαρρηγνύω, τσακίζω, άνοίγω διά τής βίας, ξεκαρφώνω, ξεχαρβαλώνω.

shkallòj, ρ. άμετ. παραφρονώ, γίνομαι έξω φρενών, τρελλάινομαι.

shkallomë-a, ούσ. θ. βλ. **shkallare**.

shkalluar (i, e), έπίθ. τρελλός, φρενοβλαβής, άμυαλος, παράφρων.

shkapés, ρ. μετ. (άόρ. **shkapeta**), βλ. **përplas**.

shkapërcëj, ρ. μετ. βλ. **kapërcej, kaloj**.

shkapërcím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, βλ. **kapërcim**.

shkapërdàj, ρ. μετ. βλ. **shpërndaj**.

shkapërthëj, ρ. μετ. τσαλαπατώ, στραπατσάρω.

shkarje-shkarja, ούσ. θ. ή όλίσθηση, τό γλίστρημα.

shkarkím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό ξεφόρτωμα, ή έκφόρτωση, 2. Φυσ.— **elektrik**, ή ήλεκτρική έκκένωση, Μετφ. ή άπαλλαγή, ή καθάρωση, —i nga **detyra**, ή άπαλλαγή από τό καθήκον.

shkarkòj, ρ. μετ. 1. ξεφορτώνω, έκφορτώνω, — **drutë**, ξεφορτώνω τά ξύλα, — **kalin**, ξεφορτώνω τό άλογο, 2. άπαλλάσσω, καθαιρώ, — nga **detyra**, άπαλλάσσω από τό καθήκον, καθαιρώ (άπό τό αξίωμα), **shkarkohem**, άπαλλάσσομαι, ξεφορτώνομαι, καθαιρούμαι.

shkarpë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό φρύγανο, τό τσάκινο, τό τσάκνο, πληθ.—a, τά φρύγανα,

τά τσάκινα, τά τσάκινα, τά ξερόκλαδα, **karthje**, 2. τά παλιοπάπουτσα.

shkartòj, ρ. μετ. άρχηστεύω, άποβάλλω τά περιττά, άπορρίπτω.

shkarthi, έπ. πλάγια, **e preu** —, τό έκοψε πλάγια, **për së kithi**.

shkarravinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό κακό γράψιμο, τά όρνιθοσκαλίματα, ή μουντζούρα, **të shkarraviturit**.

shkarravit, ρ. μετ. κακογράφω, μουντζουρώνω, κάνω όρνιθοσκαλίματα.

shkarravitje - shkarravitja, ούσ. θ. πληθ.—, ή κακή γραφή, τά όρνιθοσκαλίματα, **shkarravinë**.

shkas, ρ. άμετ. γλιστρώνω, όλισθαίνω, (άόρ. **shkava**, **shkajta**, μετχ. **shkarë**), **rrëshqas**, Μετφ. **i shkau gjuha**, του έφυγε ή γλώσσα, τό έιπε άθελα, του ξεφυγε, **gaboi pak**.

shkas-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή ώθηση, ή άφορμή, **i dha — përparimit**, έδωσε ώθηση στην πρόοδο, **shtysë**, **nxitje**.

shkatërraq-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό τσαπατσούλης, θηλ. —**e**, ή τσαπατσούλα, και έπίθ. άκατάστατος, άτημέλητος, τσαπατσούλικος, άτσαλος, άνοιχοκύρεφος.

shkatërrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή καταστροφή, ό χαλασμός, ή έξολόθρευση, ή έκμηδένιση, ή έξόντωση, ή έρήμωση, —**et e luftës**, οί καταστροφές του πολέμου.

shkatërrimtâr,-e, έπίθ. καταστρεφτικός, καταστροφικός, όλέθριος.

shkatërrinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή έτοιμόρροπη οίκοδομή, τό χάρβαλο.

shkatërròj, ρ. μετ. καταστρέφω, χαλνών, κατεδαφίζω, Μετφ. **na shkatërroi**, μάς κατέστρεψε, 2. ξεμπερδεύω.

shkatërruar (i, e), έπίθ. καταστραμμένος, κατεστραμμένος, **ësh-të i shkatërruar nga lufta**, είναι κατεστραμμένος από τον πόλεμο.

shkatërrues,-e, έπίθ. καταστρεπτι-

κός, έξολοθρευτικός, έξόντωτικός, όλέθριος.

shkathët, έπ. σβέλτα, έπιδέξια.

shkathët (i, e), έπίθ. έπιδέξιος, εύκίνητος, σβέλτος, γρήγορος, ζωηρός, εύκίνητος, άντθ. **i ngathët**.

shkathtësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή σβελτάδα, ή δεξιωσύνη, ή γρηγοράδα, ή έπιδεξιότητα, ή σβελτοσύνη, ή εύκνησία, ή δεξιοτεχνία.

shkel, ρ. μετ. και άμετ. 1. πατῶ, καταπατῶ, τσαλαπατῶ, **këtu nuk — njeri**, έδῶ δέν πατάει άνθρωπος, δέν τολμάει νά πατήσει, 2. παραβιάζω, — **ligjën**, παραβιάζω τό νόμο, παραβαίνω τόν νόμο, —**i fjalën**, παρέβηκε τό λόγο, δέν κράτησε τό λόγο, **i shkeli syrin**, του πάτησε τό μάτι, 3. — **e shko**, άπρόσεχτα, **e bëri punën — e shko**, έκαμε τή δουλιά άπρόσεχτα, βιαστικά, **pa kujdes**.

shkelës-i, ούσ. άρ. 1. ό παραβάτης, ό παραβιαστής, 2. ό έπίδρομέας, ό έισβολέας, ό καταπατητής.

shkëlje-shkelja, ούσ. θ. ή παραβίαση, ή καταπάτηση, ή παράβαση, ή μή τήρηση, ή άδέτηση, —**a e ligjeve**, ή καταπάτηση, ή παραβίαση των νόμων.

shkelm-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, ή κλωτσιά, ό κλώτσος, τό λάκτισμα, τό κλώτσημα, **me —a**, μέ κλωτσιές, κλωτσηδόν.

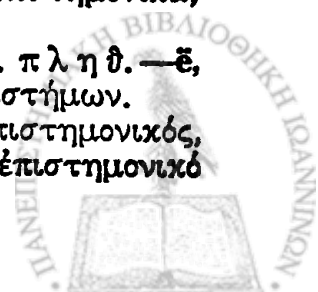
shkelmim-i, ούσ. άρ. τό κλώτσημα, τό λάκτισμα.

shkencë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή έπιστήμη, **Akademia e Shkencave**, ή Άκαδημία των Έπιστημών, —**at natyrore**, οί φυσικές έπιστημες, —**at shoqërore**, οί κοινωνικές έπιστημες, —**at humanitare**, οί άνθρωπιστικές έπιστημες, —**at pozitive**, οί θετικές έπιστημες, **merrem me —**, άσχολούμαι μέ τήν έπιστήμη.

shkencërisht, έπ. έπιστημονικά, έπιστημονικῶς.

shkencëtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό έπιστήμονας, ό έπιστήμων.

shkencòr,-e, έπίθ. έπιστημονικός, **Instituti —**, τό έπιστημονικό

Ινστιτούτο, **Instituti i kërkimeve**
 —e, τό Ίνστιτούτο ἐπιστημονικῶν
 ἐρευνῶν, **punë** —e, ἐπιστημονική
 ἐργασία, **bazat** —e, οἱ ἐπιστημο-
 νικές βάσεις.
shkëlqej, ρ. ἀμετ. λάμπω, στίλβω,
 ἀπαστρέφω, γυαλίζω.
shkëlqesë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a,
 ἡ ἐξοχότητα, ἡ ἐξοχότης, ἡ
 ἐκλαμπρότητα.
shkëlqesi-a, οὐσ. θ. πληθ. —,
 βλ. **shkëlqesë**.
shkëlqim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ λαμπρότη-
 τα, ἡ λάμψη, τό θάμβος, ἡ αἴγλη,
 Μετφ. ἡ μεγαλοπρέπεια.
shkëlqyer (i, e), ἐπίθ. λαμπρός,
 στιλπνός, Μετφ. ὑπέροχος, ἔξο-
 χος, ἄριστος, **nxënës i** —, ἄρι-
 στος, ἔξοχος μαθητής.
shkëlqyeshëm (i) - shkëlqyeshme
(e), ἐπίθ. βλ. **i shkëlqyer**.
shkëmb-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —inj,
 ὁ βράχος, Μετφ. **e ka kokën** —,
 εἶναι στεργιοκέφαλος, ἰσχυρογνώ-
 μονας, ἰσχυρογνώμων, πεισματά-
 ρης.
shkëmbëj, ρ. μετ. ἀλλάζω, ἀνταλ-
 λάζω, ἀνταλλάσσω.
shkëmbesë-a, οὐσ. θ. 1. τό ἀντάλ-
 λαγμα, ἡ ἀνταλλαγή, 2. τά λύ-
 τρα, ἡ ἀνταμοιβή.
shkëmbim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e,
 ἡ ἀνταλλαγή, —**i i eksperien-**
cës, ἡ ἀνταλλαγή πείρας.
shkëmbor,-e, ἐπίθ. βραχώδης, βρα-
 χώδικος, πετρώδης, **bregdeti** —,
 ἡ βραχώδης ἀκτή, **ishulli** —, τό
 βραχονήσι, τό ξερονήσι.
shkëmesë-a, οὐσ. θ. ἡ ἐξόφληση,
shlyerje, të shlyerit.
shkëndijë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a,
 1. ἡ σπίδα, ὁ σπινθήρας, **i lë-**
shojnë sytë —a, τοῦ βγάζουν τά
 μάτια σπίδες, τοῦ σπινθηροβολοῦν
 τά μάτια, 2. Ζωολ. ἡ πυγολα-
 μπίδα, κοιν. ἡ κωλοφωτιά, **xi-**
xëllonjë, bukurezë.
shkëput, ρ. μετ. ἀποσπῶ, ξεκόβω,
 (ξε)χωρίζω, ἀποχωρίζω, κόβω,
shkëputem. ἀποσποῦμαι, ἀποσπῶ-
 μαι, ξεκόβομαι, ἀποχωρίζομαι.
 ξεχωρίζομαι, ἀποχωρῶ.
shkëputje - shkëputja, οὐσ. θ. ἡ
 ἀπόσπαση, ἡ διακοπή, —**a e ma-**

rrëdhënjeve (p r e r j a), ἡ δια-
 κοπή τῶν σχέσεων.
shkëputur (i, e), ἐπίθ. ξεκομμένος,
 ἀποσπασμένος, ξεχωριστός, χωρι-
 στός, ἀσυνάρτητος, **mendime të**
 —a, ἀσυνάρτητες σκέψεις.
shkëshillòj, ρ. μετ. μεταπείδω, ἀλ-
 λάζω τή γνώμη κάποιου.
shkishërim-i, οὐσ. ἄρ. Ἐκκλ. ὁ
 ἀφορισμός, **çkishërim**.
shkishëròj, ρ. μετ. ἀφορίζω, ἀναθε-
 ματίζω, **çkishëroj**.
shkòj, ρ. ἀμετ. 1. πηγαίνω, πάω,
 πάνω, **po — në Tiranë**, πηγαίνω
 στά Τίρανα, 2. διέρχομαι, περνῶ,
 διαβαίνω, **shkoj dita, nata**, πέρα-
 σε ἡ μέρα, ἡ νύχτα, 3. — **nëpër**
duar, μεταχειρίζομαι, 4. ρ. μετ.
 περνῶ, διαπερνῶ, — **përin në**
gjilpërë, διαπερνῶ, περνῶ τήν
 κλωστή (τό ράμμα), βελονιά-
 ζω.
shkollàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ
 μαθητής, ὁ σπουδαστής, ἄνθρω-
 πος ἐγγράμματος, θηλ. —e.
shkollë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό
 σχολεῖο, ἡ σχολή, — **fillore**, δη-
 μοτικό σχολεῖο, — **e mesme**, ἡ
 μέση σχολή, τό μεσαῖο σχολεῖο,
 — **e lartë**, ἡ ἀνωτάτη σχολή, —
tetënjecare, τό ὀχτατάξιο, ὀχτά-
 χρονο σχολεῖο, —**a e natës**, ἡ
 νυχτερινή σχολή, **drejtori i shko-**
llës, ὁ διευθυντής σχολῆς (σχολ-
 εῖου).
shkollòr,-e, ἐπίθ. σχολικός, **viti** —,
 τό σχολικό ἔτος, **librat** —e, τά
 σχολικά βιβλία, **kopshti** —, ὁ
 σχολικός κῆπος.
shkombëtarizim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ
 ἀπώλεια τῆς ἐθνικῆς συνείδησης,
 ἡ ἀπεθνικοποίηση.
shkombëtarizòj, ρ. μετ. ἀπεθνικο-
 ποῦν, ἐξαφανίζω τήν ἐθνική συν-
 εἶδηση ἑνός λαοῦ, τή γλώσσα,
 τή μόρφωση κλπ.
shkop-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **shko-**
pinj, shqep, ἡ ράβδος, τό ραβδί,
 ἡ μαγκούρα, τό ξύλο, τό μπαστού-
 νι, Μετφ. τό ξύλο, **ti do një —**
të mirë, ἐσύ θέλεις ἕνα καλό
 (γερό) ξύλο.
shkoq, ρ. μετ. 1. ξεσπυρίζω, ξε-
 κοκκίζω, ξεφλουδίζω, ἐκκοκκίζω,

— **misër**, ξεσπυρίζω τό καλαμπόκι, — **pare**, κάνω λιανώματα, κάνω ψιλά τά χρήματα, 2. άποχωρίζω, ξεχωρίζω, άπομακρύνω, **shkoqem**, 1. ξεσπυρίζομαι, **u —ën kallinjte**, ξεσπυρίστηκαν τ'άστάρια, 2. ξεχωρίζομαι, άποχωρίζομαι, άποσπούμαι.

shkoqít, ρ. μετ. έξηγώ, έρμηνεύω, άποσαφηνίζω, διευκρινίζω, έξακριβώνω.

shkoqítje - shkoqítja, ούσ. θ. πληθ.—, ή άποσαφήνιση, ή διασαφήνιση, ή έξέταση, ή διευκρίνιση, ή έξακρίβωση, ή διαλεύκανση, — **a e çështjes**, ή διαλεύκανση τής ύπόθεσης.

shkoqur, έπ. 1. (ξε)χωριστά, χώρια, λιανά, 2. καθαρά, ξάστερα, εύκρινώς, σαφώς, **ta them —**, σοϋ τό λέγω ξεκάθαρα, **qartë**.

shkorsë-a, ούσ. θ. πληθ.— **a**, ό τάπητας, ό τάπης, τό κελίμι μέ γίδινο (γιδίσιο) μαλλί.

shkozët-i, ούσ. άρ. Βοτ. τόπος μέ γράβους, γραβιά.

shkozë-a, ούσ. θ. πληθ.— **a**, Βοτ. (*Carpinus betulus*) καρπίνος ό βετουλοειδής, κοιν. σκός, άγριοτσουκνίδα, γαϋρος, γράβος.

shkrefëtin, ρ. άμετ. βλ. **hingëllin**.

shkreh, ρ. μετ. 1. πατώ τή σκανδάλη (όπλου), πυροβολώ, 2. κατεβάζω, χαμηλώνω, — **çarkun**, κατεβάζω, τό δόκανο, τήν παγίδα.

shkrëp-i, ούσ. άρ. πληθ.— **a**, ό κρημνός, ό γκρεμός, ό βράχος, — **at e malit**, οί βράχοι τών βουνών, οί άπόκρημνοι βράχοι, τά κατσάβραχα, **nëpër —a**, στά κατσάβραχα.

shkrep, ρ. μετ. 1. ανάβω, ανάφτω, σπινθηροβολώ, σπινθηρίζω, — **urët e zjarrit**, τσιγκρίζω τά δαυλιά τής φωτιάς (γιά νά ανάψουν), ρ. άμετ. — **i dielli**, άκτινοβόλησε ό ήλιος, ρ. τριτοπρόσ. άστράφτει, **po — moti**, άστροβολεί, άστράφτει, **ju — të qarët**, ξεσπασε σέ δάκρυα, **ja — i gazit**, ξεσπασε στά γέλ(ο)ια, 2. έκπυρσοκροτώ, **shkrepem**, m'u

shkrep, μοϋ κάπνισε, **më hypi**, m'u tek.

shkrepës-a, ούσ. θ. πληθ.— **a**, τό σπέρτο, τό πυρείο, πληθ. τά σπέρτα, **shpirto**, **shkrepse**, έπίθ.—, — **e, gur —**, τό στουρνάρι, ό πυρόλυτος.

shkrepëtimë-a, ούσ. θ. πληθ.— **a**, τό άστραποβόλημα, τό άστραποβολητό, ή άστραπή, **vetëtimë**.

shkrepëtin, ρ. άπρόσ. άστράφτει, άστραποβολεί, λαμποκοπεί, **vetëtin**.

shkrepse - shkrepësja, ούσ. θ. πληθ.—, τό σπέρτο, τό πυρείο, **shkrepës**.

shkresë-a, ούσ. θ. πληθ.— **a**, τό έγγραφο.

shkresori-të, ούσ. θ. πληθ. τά γραφικά είδη, τά είδη γραφικής.

shkretë (i, e), έπίθ. έρημος, **vend i —**, έρημος, άκατοίκητος τόπος, 2. δυστυχής, **njeri i —**, δύστυχος, χωρίς κανέναν, φτωχός, **i — i ai**, ό δύστυχος, ό κακόμοιρος, **i — i**, ό μακαρίτης, **i ndieri**.

shkretëtirë-a, ούσ. θ. πληθ.— **a**, ή έρημος, ή έρημιά, **shkreti**.

shkretòj, ρ. μετ. έρημώνω, έρειπώνω, ρημάζω, άφανίζω.

shkretuar (i, e), έπίθ. ρημαγμένος.

shkridhem, ρ. μέσ. αναδύομαι, ξαναβγαίνω στην έπιφάνεια του νερού, άντθ. **kridhem**.

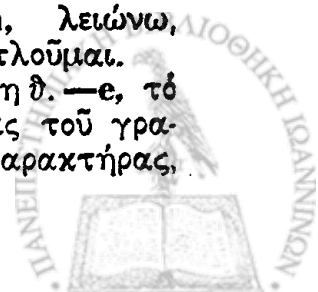
shkrif, ρ. μετ. άπαλύνω, μαλακώνω, άραιώνω τό χώμα, βλωκοπω, — **tokën**, μαλακώνω τό έδαφος, πουρπουρίζω τό έδαφος, **shkrifëroj**.

shkrifëroj, ρ. μετ. βλ. **shkrif**.

shkrifët (i, e), έπίθ. μαλακός, άπαλός, πουρπουριστός, **tokë e —**, μαλακή, άπαλή, πουρπουριστή γή, ή φουσκωτή γή.

shkrij, ρ. μετ. λειώνω, ρευστοποιώ, διαλύω, — **metale**, λειώνω μέταλλα, Μετφ. συγχωνεύω, — **dy zyga**, συγχωνεύω δύο γραφεία, ρ. άμετ. **bora shkriu**, έλειωσε τό χιόνι, **shkrihem**, λειώνω, έξαντλοϋμαι, κατεξαντλοϋμαι.

shkrim-i, ούσ. άρ. πληθ.— **e**, τό γράψιμο, ό χαρακτήρας του γραψίματος, ό γραφικός χαρακτήρας,

- ή γραφή, **me** —, γραπτά, έγγρα-
φος.
- shkrimtâr-i**, ούσ. άρ. πλ η θ. —ē,
1. ό συγγραφέας, 2. ό λογοτέχνης,
θ η λ. —e, 1. ή συγγραφέας, 2. ή
λογοτέχνισσα.
- shkrirë (i, e)**, έπίθ. λυωμένος,
λειωμένος, διαλυμένος.
- shkrirës-i**, ούσ. άρ. πλ η θ.—, ό
χύτης, ό έργάτης πού χύνει μέ-
ταλλα.
- shkrirje-shkrirja**, ούσ. θ. Φυσ.
1. ή τήξη, τό λειώσιμο, τό χύσι-
μο, 2. ή διάλυση, τό λειώμα.
- shkrishëm (i) - shkrishme (e)**,
έπίθ. εύτηκτος, τηκτός, εύδιά-
λυτος, διαλυτός, πού μπορεί νά
διαλυθεί.
- shkronjë-a**, ούσ. θ. πλ η θ.—a,
1. τό γράμμα (τοῦ α λ φ ά β η-
του), — e madhe, τό κεφαλαίο
γράμμα, — e vogël, τό μικρό
γράμμα, 2. ή γραφή, 3. ή τύχη,
e kish —, έτσι ήταν ή τύχη του.
- shkrûaj**, ρ. μετ. 1. γράφω, 2. έγ-
γράφω, **shkruhem**, γράφομαι, έγ-
γράφομαι.
- shkrûar (i, e)**, έπίθ. 1. γραμμένος,
γραφτός, έγγεγραμμένος, **fjalim i**
—, ό γραφτός λόγος, 2. πλουμι-
στός.
- shkrumb-i**, ούσ. άρ. ή άπανθρά-
κωση, ή άνθράκωση, τό άπανθρά-
κωμα, **u bë — e hi**, έγινε στά-
χτη, άποτεφρώθηκε.
- shkrumbëzòj**, ρ. μετ. άπανθρακῶ,
άπανθρακῶνω, άνθρακῶ, άνθρακῶ-
νω.
- shkrumbòj**, ρ. μετ. άπανθρακῶνω,
άπανθρακῶ, άνθρακῶνω, άνθρακῶ,
shkrumbëzòj.
- shkrumbòs**, ρ. μετ. άπανθρακῶνω,
καρβουνιάζω, **shkrumbosem**,
άπανθρακῶνομαι, καρβουνιάζω,
shkrumboj.
- shkûar (i, e)**, έπίθ. περασμένος, ό
παρελθών, **vitin e** —, τό περα-
σμένο έτος, **i — nga mosha**, πε-
ρασμένος τήν ήλικιά, παρήλικας,
ύπερήλικας, 2. καταδεκτικός, κοι-
νωνικός, **njeri i** —, καταδεκτι-
κός, κοινωνικός άνθρωπος.
- shkûar-a (e)**, ούσ. θ. τό παρελθόν,

- Γραμμ. ό παρελθών, **koha e** —,
ό παρελθών (χρόνος).
- shkûes-i**, ούσ. άρ. πλ η θ.—, ό
προξενητής, θ η λ.—e, ή προξε-
νήτρια, ή προξενήτρα, πού κάνει
προξεν(ε)ιά, **lajmës**, **krushqar**,
shkes.
- shkuesi-a**, ούσ. θ. πλ η θ.—, ή
προξεν(ε)ιά, τό προξεν(ε)ιό, **bëj**
—, προξενεύω, **lajmësi**, **krushqi**.
- shkujdesem**, ρ. μέσ. αύτοπ.
άδιαφορῶ, δέν ένδιαφέρομαι,
άπαλλάσσομαι τῶν φροντίδων,
ξεν(ν)οιάζομαι, ξεγνοιάζομαι, **iku**
dhe u shkujdes fare për shtëpi,
έφυγε και δέν ένδιαφέρεται καθό-
λου για τό σπίτι.
- shkujdësje - shkujdësja**, ούσ. θ.
ή άφροντισιά, ή άδιαφορία, ή
άπάθεια.
- shkujdesur (i, e)**, έπίθ. άφρόντι-
στος, άμέριμος, ξέν(ν)οιαστος,
ξέγνοιαστος, άδιάφορος, άπαθής,
άφροντις.
- shkul**, ρ. μετ. 1. έκριζώνω, ξερρι-
ζώνω, άποσπῶ, ξεκολῶ, βγάζω,
τραβῶ, — **flokët**, τραβῶ, ξερριζώ-
νω τά μαλλιά, — **një dhëmb**,
βγάζω ένα δόντι, **e — së qeshu-
ri**, τόν κάνω νά ξεκαρδιστεί στά
γέλ(ο)ια, **shkulem**, ξερριζώνομαι,
2. μεταναστεύω, μετακομίζομαι,
μεταφέρομαι (για πάντα σέ
άλλο μέρος), Μετφ. — **së**
qeshuri, ξεκαρδίζομαι στά γέ-
λ(ο)ια.
- shkul-i**, ούσ. άρ. πλ η θ.—e, —a,
τό κυκλίδι, ή τουλούπα, ή τολύ-
πη, **një — leshi**, ένα κυκλίδι μα-
λί, μιά τουλούπα μαλλί.
- shkulm-i**, ούσ. άρ. πλ η θ.—a, τό
τρομερό κῦμα, **dallgë**, **valë**
e tmerrshme.
- shkumbëze - shkumbëzja**, ούσ. θ.
πλ η θ.—, Βοτ. (Saronaria) ή
σαπωναρία, κυρίως ή φαρμακευτι-
κή (τῆς όποιας ή ρίζα
λέγεται σαπουνόρριζα),
τό τσουένη.
- shkumë-a**, ούσ. θ. πλ η θ.—, ό
άφρός, ή άφρη, ή άφριά, — **sapu-
ni**, ή σαπουνάδα.
- shkumës-i**, ούσ. άρ. πλ η θ.—a,

- ή κιμωλία, τό τεμπεσίρι, **tebe-shir**.
- shkumëzòn**, ρ. ά με τ. άφρίζει, βγά-
ζει άφρούς, **shkumëzoi nga inati**,
άφρισε άπό τό θυμό, είναι πολύ
θυμωμένος.
- shkumòn**, ρ. ά με τ. άφρίζει, βγά-
ζει άφρό, — **deti**, άφρίζει ή θά-
λασσα, Με τ φ. **zgjidhe foshnjën**
se shkumoi, λύσε τό παιδί γιατί
έσκασε κλαίγοντας.
- shkund**, ρ. με τ. 1. τινάζω, ξετινά-
ζω, τραντάζω, σείω, — **rrobat**,
τινάζω τά ρούχα, ξεσκονίζω τά
ρούχα, — **ullinjte**, τινάζω τίς
έλιές, — **manin**, τινάζω τή συ-
καμνιά, τήν συκαμιά, 2. άδειάζω,
— **gotën**, άδειάζω τό ποτήρι,
Με τ φ. — **zgjedhën**, άποτινάζω,
άποτινάσσω τό ζυγό, **shkundu!**
κουνήσου! **më shkundi**, μέ ξετί-
ναξε (μέ άφησε άδέκαρο),
tundet e shkundet, καπαρντίζε-
ται, ταραζεται.
- shkundës-i**, ού σ. ά ρ. π λ η θ.—,
1. έκεινος πού τινάζει, ό τινάζων,
2. ή ραβδιστήρα, τό ραβδιστήρι.
- shkundje - shkundja**, ού σ. θ.
π λ η θ.—, 1. τό τίναγμα, ό τι-
ναγμός, 2. τό ράβδισμα.
- shkundur (i, e)**, έπί θ. τίναγμένος,
arrë e —, τίναγμένη καρυδιά,
Με τ φ. 1. ξετιναγμένος, άδέκα-
ρος, 2. **i — nga trutë**, ξεκουτιά-
ρης, ξεκούτης, ραμολί, ραμολής,
matuf.
- shkurdis**, ρ. με τ. ξεκουρδίζω, ξε-
κουρντίζω, **shkurdiset**, ξεκουρδι-
ζεται.
- shkurdisje - shkurdisja**, ού σ. θ.
τό ξεκούρδισμα, τό ξεκούρντισμα,
ά ν τ θ. **kurdisje**.
- shkurdisur (i, e)**, έπί θ. ξεκουρδισμέ-
νος, ξεκούρδιστος, ξεκούρντιστος,
sahati është i —, τό ώρολόγι
είναι ξεκουρδισμένο, ξεκούρντιστο,
άκούρδιστο, **kitarë e —**, κιθάρα
ξεκουρδισμένη, κιθάρα ξεκούρδι-
στη, άκούρδιστη.
- shkurorëzim-i**, ού σ. ά ρ. π λ η θ.
—e, τό διαζύγιο, ή διάλυση γά-
μου.
- shkurorëzohem**, ρ. μέ σ. ά ύ τ ο π.

- χωρίζομαι, παίρνω διαζύγιο, χω-
ρίζω.
- shkurorëzòj**, ρ. με τ. διαλύω γάμο,
δίνω διαζύγιο, χωρίζω.
- shkurorëzuar (i, e)**, έπί θ. χωρισμέ-
νος, διαζευγμένος, πού έχει πάρει
διαζύγιο, **i ndarë**.
- shkurt-i**, ού σ. ά ρ. ό Φλεβάρης, ό
Φεβρουάριος.
- shkurt**, έ π. σύντομα, λακωνικά,
κοντολογής, κοντολογίς, μέ λίγα
λόγια, **shkurtazi**.
- shkurtabiq,-e**, έπί θ. νάνος, κοντο-
πίδαρος, λιλλιπούτειος, **shkurta-
laq**.
- shkurtabiq-i**, ού σ. ά ρ. π λ η θ. —ë,
ό νάνος, ό κοντοπίδαρος, ό λιλλι-
πούτειος, ό κοντός, ό μικρόσωμος,
shkurतालaq.
- shkurतालaq,-e**, έπί θ. β λ. **shkurta-
bīq**.
- shkurतालaq-i**, ού σ. ά ρ. π λ η θ. —ë,
β λ. **shkurtabīq**.
- shkurταzi**, έ π. σύντομα, λακωνικά,
κοντολογής, κοντολογίς, μέ λίγα
λόγια, **shkurt, me pak fjalë**.
- shkurte-a**, ού σ. θ. π λ η θ. —a,
Ζωολ. (*Coturnix coturnix*)
όρτυξ, τό όρτύκι.
- shkurte-r (i, e)**, έπί θ. 1. κοντός, βρα-
χύς, σύντομος, **fjalim i —**, σύν-
τομη όμιλία, σύντομος λόγος,
2. Γραμμ. **zanore e —**, βραχύ
φωνήεν, ά ν τ θ. **i gjatë**.
- shkurtesī-a**, ού σ. θ. ή βραχύτητα,
ή συντομία, ά ν τ θ. **gjatësi**.
- shkurtez-a**, ού σ. θ. π λ η θ. —a,
1. Ζωολ. β λ. **shkurte**, 2. ό
λαχνός, ό κληρος, **shtiem —a?**
ρίχνομε λαχνούς;
- shkurtim-i**, ού σ. ά ρ. π λ η θ. —e,
1. ή μείωση, τό λιγότεμα, ή
έλάττωση, ή συντόμηση, —**i i**
ditës së punës, ή έλάττωση τής
έργάσιμης ήμέρας, 2. ή έλάττω-
ση, ή μείωση, ή όλιγότευση, ή
περικοπή, —**i i kuadrit**, ή έλάτ-
τωση του προσωπικού, —**i i**
shpenzimeve, ή περικοπή, ή
έλάττωση των έξόδων, 3. ή περ-
ληψη, ή περικοπή, **përmbledhje**.
- shkurtimisht**, έ π. σύντομα, κοντο-
λογής, μέ λίγα λόγια, **shkurt**.
- shkurtoj**, ρ. με τ. μειώνω, συντο-

μεύω, λιγοστεύω, κονταίνω, κόβω, έλαττώνω, περιορίζω, — **personelin**, έλαττώνω τό προσωπικό, — **shpenzimet**, έλαττώνω, περιοκόπτω τά έξοδα.

shkurtuar (i e), έπίθ. κοντεμένος, περικομμένος.

shkurre - shkurrja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. τό χαμόδεντρο, πυκνόκλαδο, θάμνος.

shkyç, ρ. μετ. ξεκλειδώνω, ανοίγω μέ κλειδί, **çkyç**.

shlodh, ρ. μετ. ξεκουράζω, **shlodhem**, ξεκουράζομαι, αναπαύομαι, ξαποσταίνω.

shlodhje-shlodhja, ούσ. θ. τό ξεκούρασμα, ή ξεκούραση, ή άνάπαυση, ή άνακούφιση.

shlodhur (i, e), έπίθ. ξεκουρασμένος, ξεκούραστος, άναπαυμένος.

shlyej, ρ. μετ. έξαλείφω, διαγράφω, σβήνω, έξοφλῶ, άπαλείφω, — **borxhin**, έξοφλῶ τό χρέος, — **gabimet**, έπανορθώνω τά σφάλματα.

shlyerje-shlyerja, ούσ. θ. πληθ.—, ή έξάλειψη, ή άπόσβεση, ή έξόφληση, — **e borxhit**, ή έξόφληση το χρέους, **shlyerja e detyrimeve**, ή έξόφληση τῶν ύποχρεώσεων.

shmang, ρ. μετ. άποφεύγω, έκφεύγω, ξεφεύγω, παραμερίζω, παρακάμπτω, ύπερπηδῶ, **shmangem**, ρ. μέσ. άποσύρομαι, παραμερίζω, παραμερίζομαι, άποφεύγω, **i — detyrës**, άποφεύγω, δέν έκτελῶ τό καθήκον.

shnderim-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ή άτιμία, ή άτίμωση, τό ντρόπιασμα, τό αίσχος, 2. ή διακόρευση.

shnderòj, ρ. μετ. 1. άτιμάζω, ντροπιάζω, καταισχύνω, 2. διακορεύω, **shnderohem**, άτιμάζομαι, διακορεύομαι.

shndershëm (i) - shndershme (e), έπίθ. άτιμος, αίσχρός, άτιμωτικός.

shndërròj, ρ. μετ. μεταβάλλω, άλλάζω μορφή, μετατρέπω, **shndërrohem**, μετατρέπομαι, μεταβάλλομαι.

shofër-i, ούσ. άρ. πληθ.—, **ë**, ό

όδηγός, ό όδηγός αύτοκινήτου, ό σωφέρ.

shoh, ρ. μετ. (άόρ. **pashë**, προστχ. **shih**, μετχ. **parë**), βλέπω, παρατηρῶ, κοιτάζω, θωρῶ, **nuk — mirë**, δέν βλέπω καλά, **shihem**, 1. παρατηρούμαι, βλέπομαι, **shihu te doktori**, παρατηρήσου, κοιτάξου στό γιατρό, 2. συναντιέμαι, **shihem shpesh me miqtë**, συναντιέμαι συχνά μέ τούς φίλους.

shòjzë-a, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (**Pleuronectes**) ή γλώσσα (ψάρι εκ τῶν πλευροφυκτιδῶν).

shok-u, ούσ. άρ. πληθ. **shokë**, ό σύντροφος, τό συντρόφι, θηλ. **shoqe**, ή συντρόφισσα, — **armësh**, ό συμπολεμιστής, σύντροφος έν όπλοις, — **shkollë**, συμμαθητής.

shollë-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό πέλμα, κοιν. ή πατούσα, τοῦ ποδιού καί τοῦ ύποδήματος, 2. κοιν. ή σιόλα, ή σόλα (τοῦ ύποδήματος), 3. τό τσαρούχι, **një palë —**, ένα ζευγάρι τσαρούχια.

shollxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **opingar**.

shoq-i, ούσ. άρ. πληθ.—, **shokë**, 1. ό σύντροφος, ό όμοιος, — **i im**, ό σύντροφός μου, ό όμοιός μου, **ndamë nga 10 lekë për —**, μοιράσαμε άπό δέκα λέκ ό καθένας, **shoqi shoqin**, ό ένας τόν άλλο, 2. ό σύζυγος, **im —**, ό σύζυγός μου, **yt —**, ό σύζυγός σου, **i —i**, ό σύζυγός της, **burri i saj**.

shoqatë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή έταιρ(ε)ία, ό σύνδεσμος, ό σύλλογος, — **a shkencore**, ό έπιστημονικός σύνδεσμος, — **a sportive**, ό άθλητικός σύλλογος, — **a tregëtare**, ή έμπορική έταιρ(ε)ία.

shoqe-shoqja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή φίλη, ή φιλινάδα, ή συντρόφισσα, 2. ή σύζυγος, **ime —**, ή σύζυγός μου, **jot —**, ή σύζυγός σου, **e shoqja**, ή σύζυγός του.

shoqëri-a, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή κοινωνία, — **a socialiste**, ή σοσιαλιστική κοινωνία, — **a komuniste**,

ή κομμουνιστική κοινωνία, —a **njerëzore**, ή ανθρώπινη κοινωνία, —a **pa klasa**, ή άταξική κοινωνία, 2. ή έταιρ(ε)ία, ό σύλλογος, —a **sportive**, ό άθλητικός σύλλογος, —a **aksioniste**, ή μετοχική έταιρία, —a **anonime**, ή άνωνυμη, ή άνωνυμος έταιρ(ε)ία, 3. ή συντροφιά, ή συναναστροφή, ή παρέα, 4. ή φιλία.

shoqërim-i, ούσ. άρ. 1. ή συναναστροφή, τό συντρόφε(υ)μα, ή σχέση, ή επικοινωνία, 2. Ψυχολ. ό συνειρμός, —i i **ideve**, ό συνειρμός τών ιδεών, —i i **parafytyrimeve**, ό συνειρμός τών παραστάσεων, 3. ή συνοδεία.

shoqërishtë, έπ. συντροφικά, φιλικά.

shoqëroj, ρ. μετ. 1. συνοδεύω, συντροφεύω, συντροφιάζω, 2. συνοδεύω, περιφρουρώ, **shoqërohem**, συντροφιάζω, συναναστρέφομαι, συντροφεύομαι, έχω συντροφιά, κάνω παρέα, **mos u shoqëro me të**, μή συναναστρέφεις με αυτόν.

shoqëror,-e, έπίθ. κοινωνικός, συντροφικός, **marrëdhënjet —e**, οί κοινωνικές σχέσεις, **sistemi —**, τό κοινωνικό σύστημα, **zhvillimi —**, ή κοινωνική εξέλιξη, **prodhimi —**, ή κοινωνική παραγωγή, **jeta —e**, ή κοινωνική ζωή, ό κοινωνικός βίος, **organizatat —e**, οί κοινωνικές οργανώσεις, **struktura —e**, ή κοινωνική διάρθρωση, **shkencat —e**, οί κοινωνικές επιστήμες, **puna —e**, ή κοινωνική εργασία, **pozita —e**, ή κοινωνική θέση.

shoqëruar (i, e), έπίθ. 1. συνοδευόμενος, **i — nga...**, συνοδευόμενος από..., 2. κοινωνικός, καταδεκτικός, προσιτός, πού συναναστρέφεται, 3. προπεμπόμενος.

shoqëruës,-e, έπίθ. συνοδευτικός, **letra —e**, τό γράμμα πού συνοδεύει τήν άποστολή.

shoqëruës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό συνοδός, ό προπομπός, 2. ό ξεναγός, θηλ.—e.

shoqëruëshëm (i) - shoqëruëshme (e), έπίθ. καταδεκτικός, κοινω-

νικός, προσιτός, πού συναναστρέφεται.

short-i, ούσ. άρ. ό λαχνός, ό κλήρος, **shtie, hedh —**, ρίχνω κλήρο, **heq —**, τραβώ κλήρο.

shosh, ρ. μετ. κοσκινίζω, κοσκινάω, Μετφ. ψιλοκοσκινίζω, ψιλολογώ, έξετάζω λεπτομερέστατα.

shoshër-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κοσκινάς, εκείνος πού κατασκευάζει κοσκίνια, θηλ.—e, —kë, ή κοσκινού.

shoshë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κόσκινο, **mbar ujë me —**, κουβαλώ νερό μέ τό κόσκινο, Μετφ. **e bënë —**, τόν έκαμαν κόσκινο, **kam edhe unë një — diell**, έχω και έγώ λίγη τύχη, **kam edhe unë pak fat**.

shoshit, ρ. μετ. διασαφηνίζω, έξακριβώνω, διευκρινίζω, έξετάζω, έξετάζω λεπτομερειακά, λεπτολογώ.

shoshitje-shoshitja, ούσ. θ. ή διασαφήνιση, ή διευκρίνιση, ή έξέταση (του ζήτηματος).

shoshur (i, e), έπίθ. κοσκιτισμένος, διευκρινισμένος, διασαφητισμένος.

shovinist,-e, έπίθ. σωβινιστικός.

shovinist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό σωβινιστής, θηλ.—e, ή σωβινίστρια.

shovinizëm - shovinizmi, ούσ. άρ. ό σωβινισμός.

shpagim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ανταπόδοση, ή έκδίκηση, **marr —**, έκδικούμαι, **ahmarrje, hakmarrje**.

shpaguaj, ρ. μετ. ανταποδίδω, ανταποδίνω, ξεπληρώνω, έκδικούμαι, **shpaguhem**, έκδικούμαι, **ahmerem, hakmerrem**.

shpalòs, ρ. μετ. ξετυλίγω, ξεδιπλώνω, — **flamurin**, ξεδιπλώνω τή σημαία, αναπετώ τή σημαία.

shpalòsje - shpalòsja, ούσ. θ. τό ξεδίπλωμα, τό ξετύλιγμα, ή αναπέταση, **shpalosja e flamurit**, ή αναπέταση τής σημαίας.

shpalosur (i, e), έπίθ. ξεδιπλωμένος, ξεδίπλωτος, ξετυλιγμένος.

shpall, ρ. μετ. άγγέλλω, κοινοποιώ, ανακοινώνω, δηλώνω, κυρήσσω, —i **fejesën**, άνήγγηλε τούς άρρα-

- βῶνες, **i** — **luftë**, τοῦ κηρύσσω πόλεμο, **shpallëm, u** — **ën për-fundimet**, ἀνακοινώθηκαν τὰ ἀποτελέσματα, — **konkurs**, προκηρύσσω διαγωνισμό.
- shpallje** - **shpallja**, οὐσ. θ. πλ η θ.—, 1. ἡ ἀγγελία, ἡ κοινοποίηση, ἡ ἀνακοίνωση, ἡ ἀνακήρυξη, 2. ἡ διακήρυξη, ἡ κήρυξη, **shpallja e luftës**, ἡ κήρυξη πολέμου.
- shpallur** (**i, e**), ἐπίθ. κοινοποιημένος, κηρυγμένος, διακηρυγμένος, δηλωμένος.
- shparë**, ἐπ. προηγούμενα, προπρήτερα, **qëpari, parthinaj**.
- shpartallim-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**e**, ἡ συντριβή, τό τσάκισμα, ἡ κατατρόπωση, ἡ ἐξολόθρευση, ἡ ἐρήμωση, ἡ καταστροφή, ἡ διάλυση, ἡ ἐξάρθρωση.
- shpartallòj**, ρ. μετ. συντρίβω, κατασυντρίβω, τσακίζω, κατατροπώνω, διαλύω, ἐξαρθρώνω, **shkatërroj**.
- shpartalluar** (**i, e**), ἐπίθ. συντριμμένος, τσακισμένος, κατατροπωμένος, διαλυμένος, ἐξαρθρωμένος.
- shpat-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**e**, ἡ πλαγιά, ἡ κλιτύς, κατωφερῆς πλευρά βουνοῦ.
- shpatë-a**, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, τό σπαθί, τό ξίφος, ἡ σπάθη, —**a e Damokleut**, ἡ δαμόκλειος σπάθη.
- shpatëz-a**, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, Βοτ. (*Gladiolus communis*) ξιφίον, κοιν. γλαδίολος καί σπαδόχορτο.
- shpatore-shpatòrja**, οὐσ. θ. Βοτ. (*Iris germanica*) ἡ κυανή, γερμανική ἴρις, **luleshpatë**.
- shpatull-a**, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, 1. ἡ ὠμοπλάτη, ἡ πλάτη, **e në me shpatulla në mur**, κολλῶ κάποιον στόν τοῖχο, στριμώνω κάποιον, 2. — **samari**, πλευρά σαμαριοῦ, 3. αἰχμηρό τμήμα ἀλετριοῦ.
- shpejt**, ἐπ. 1. γρήγορα, — **e** —, γρήγορα - γρήγορα, βιαστικά, 2. ἔνωρίς, **heret**.
- shpejtë** (**i, e**), ἐπίθ. ταχύς, γρήγορος, γοργός, σβέλτος, **për së** —**i**,

προσεχῶς, σύντομα, **me të** —, γρήγορα, βιαστικά, ἐσπευσμένα, ἐσπευσμένως.

shpejtësi-a, οὐσ. θ. 1. ἡ ταχύτητα, ἡ γρηγοράδα, ἡ γρηγορωσύννη, 2. Φυσ. ἡ ταχύτητα, ἡ ταχύτης.

shpejtím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἐπιτάχυνση, ἡ βιασύνη, ἡ βιάση, ἡ ἐπίσπευση.

shpejtòj, ρ. μετ. ἐπισπεύδω, ἐπιταχύνω, σπεύδω, ταχύνω, **shpejtohem**, βιάζομαι, σπεύδω, ἔχω βιασύνη, **mos u shpejtoni**, μὴ βιάζεσθε.

shpellë-a, οὐσ. θ. πλ η θ.—**a**, τό σπήλαιο, τό ἄντρο, ἡ σπηλιά.

shpend-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—, Ζωολ. τό πτηνό, τό πουλί, —

shtegëtarë, τὰ ἀποδημητικά πτηνά, τὰ διαβατάρικα πουλιά, —

grabitqarë, τὰ ἀρπακτικά πτηνά, τὰ ὄρνια, τὰ ὄρνεα, —**ët shtëp**

piake, τὰ κατοικίδια πτηνά, τὰ πουλικά, —**ët këngëtarë**, τὰ ὠδικά πτηνά, **shpes, zog**.

shpengím-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**e**, 1. τό ξεπεδούκλωμα, 2. ἡ ἀποδέσμευση.

shpengòj, ρ. μετ. 1. ξεπεδουκλώνω, — **kalin**, ξεπεδουκλώνω τό ἄλογο, 2. ἐξενεχυριάζω, ἀποδεσμεύω.

shpenzím-i, οὐσ. ἄρ. τό ἔξοδο, ἡ δαπάνη, πλ η θ.—**e**, οἱ δαπάνες, τὰ ἔξοδα, —**et e udhëtimit**, τὰ ὁδοιπορικά ἔξοδα, —**et e trans**

sportit, τὰ μεταφορικά ἔξοδα, —**et e përgjithshme**, τὰ γενικά ἔξοδα, —**et ushtarake**, οἱ στρατιωτικές δαπάνες, —**et e papara**

shikuara, τὰ ἀπρόοπτα, τὰ ἀπρόβλεπτα ἔξοδα.

shpenzòj, ρ. μετ. ξοδεύω, δαπανῶ, — **të holla**, ξοδεύω λεφτά, δαπανῶ χρήματα.

shpes-i, οὐσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, Ζωολ. βλ. **shpend, shpezë**.

shpesh, ἐπ. συχνά, συχνάκις, πυκνά, **këtu bie shi** —, ἐδῶ βρέχει πολὺ συχνά, βρέχει πυκνά,

shpeshherë, shumë herë, dendur, ἀντθ. **rrallë**.

shpeshtë (**i, e**), ἐπίθ. συχνός, πυκνός, **pyll i** —, πυκνὸ δάσος,

- udhëtimet e —a, τὰ συχνά ταξίδια, i dendur.
- shpezë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. shpend.
- shpëlaj, ρ. μετ. ξεπλύνω, ξεπλένω, shplaj.
- shpërblëj, ρ. μετ. 1. ανταμείβω, 2. εξαγοράζω, λυτρώνω, shpërblehem, ανταμείβομαι.
- shpërblesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ή εξαγορά, ή λύτρωση, τὰ λύτρα.
- shpërblim-i, οὐσ. άρ. πληθ.—e, 1. ή ανταμοιβή, ή άμοιβή, 2. ή εξαγορά.
- shpërblýer (i, e), έπίθ. εκείνος που έχει ανταμειφθεί, ανταμειφθείς.
- shpërdorim-i, οὐσ. άρ. πληθ.—e, ή κατάχρηση, ή υπέρβαση, abuzim.
- shpërdoròj, ρ. μετ. καταχρῶμαι, κάνω κατάχρηση, abuzòj, — pushtetin, καταχρῶμαι (κάνω κατάχρηση) τής εξουσίας.
- shpërdorues-i, οὐσ. άρ. πληθ.—, ό καταχραστής, θηλ.—e, ή καταχράστρια.
- shpërdredh, ρ. μετ. ξεκλώθω (άόρ. shpërdrodha, προστχ. shpërdridh, μετχ. shpërdredhë), zhredh.
- shpërdhitë (i, e), έπίθ. επίδεξιός, εύκίνητος, έλαφρός, γρήγορος, i shkathët, i lehtë, i shpejtë.
- shpërkàs, ρ. μετ. (άόρ. shpërkita, shpërkata), βλ. spërkas.
- shpërkòq, ρ. μετ. διασκορπίζω ένα σπυρί έδώ και ένα εκεί, shpërndaj kokrrat andej këtej, Μετφ. κάνω λιανά, λιανώματα, φιλά.
- shpërlaj, ρ. μετ. βλ. shpëlaj, shplaj.
- shpërndaj, ρ. μετ. διασκορπίζω, διαλύω, διανέμω, σκορπίζω, διαμοιράζω.
- shpërndarje - shpërndarja, οὐσ. θ. ή διανομή, ή διασκορπίση, ή διάλυση, τό σχόρπισμα, ή διασπορά, mos shpërndarja, ή μή διασπορά.
- shpërndàs-i, οὐσ. άρ. πληθ.—, ό διανομέας, ό ταχυδρόμος.

shpërngul, ρ. μετ. 1. μετοικίζω, έκτοπίζω, μετακινῶ, μετατοπίζω, shpërngulem, μετακινούμαι, μετατοπίζομαι, 2. μετοικῶ, μεταναστεύω.

shpërngulje - shpërngulja, οὐσ. θ. πληθ.—, ή έκτόπιση, ή μετατόπιση, ή μετακίνηση, ή μετακόμιση, ή μετοικεσία, ή μετανάστευση.

shpërngulur (i, e), έπίθ. μετατοπισμένος, μετακινημένος, έκτοπισμένος, μετοικισμένος.

shpërthëj, ρ. μετ. 1. ξεκαρφώνω (τή θύρα κλπ.), 2. ρ. ά μετ. ξεσπώνω, ξεσπῶ, έκρηγνύω, shpërtheu në lot, ξέσπασε σε κλάματα, shpërtheu furtuna, ξέσπασε μπόρα, θύελλα, shpërtheu në vaj. ξέσπασε στά κλάματα, στά άναφυλλητά, 3. ξεκουμπώνομαι, shpërthehem, 1. ξεσπάω, ξεθυμαίνω, 2. ξεκουμπώνομαι.

shpërthim-i, οὐσ. άρ. 1. ή έκρηξη, 2. τό ξέσπασμα.

shpërthýer (i, e), έπίθ. 1. ξεκαρφωμένος, 2. έκρηγμένος, 3. ξεκουμπωμένος.

shpërvjël, ρ. μετ. άνασκουμπώνω τὰ μανίκια (άόρ. shpërvola, προστχ. shpërvil, μετχ. shpërvjelë), ρ. μέσ. shpërvilem, άνασκουμπώνομαι, përvishem, Μετφ. i — punës, καταπιάνομαι μέ δουλιά.

shpëtim-i, οὐσ. άρ. 1. ή σωτηρία, τό γλύτωμα, ό γλυτωμός, ή λύτρωση, rrugë —i, δρόμος σωτηρίας, 2. ή διάσωση, τό σώσιμο.

shpëtimtâr,-e, έπίθ. σωτήριος, σωστικός, gjest —, σωτήρια χειρονομία.

shpëtimtâr-i, οὐσ. άρ. πληθ.—ë, ό σωτήρας, ό λυτρωτής, θηλ.—e, ή σώτειρα.

shpëtòj, ρ. μετ. 1. σώζω, σώνω, γλυτώνω, i shpëtoi jetën, του έσωσε τή ζωή, — situatën, σώζω τήν κατάσταση, ρ. ά μετ. γλυτώνω, σώζομαι, shpëtoi i sëmuri, γλύτωσε ό άρρωστος, δέν πέθανε,

- γιατρεύθηκε, 2. **i shpëtoi nga duart**, τοῦ ξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια, **s'i shpëton gjë**, δέν τοῦ ξεφεύγει τίποτα.
- shpëtuar (i, e)**, ἐπίθ. σῶος, ἀπαλλαγμένος, γλυτωμένος σωσμένος, σωμένος.
- shpie**, ρ. μετ. πηγαίνω κάτι (ἐγὼ ὁ ἴδιος), (ἀόρ. **shpura**, προστχ. **shpjerë**, μετχ. **shpurë**), **e shpie në vendin e vet**, πηγαίνω κάτι στὴ θέση του, **e shpura**, τό πῆγα, **çoj**, ἀντθ. **sjell**, φέρνω, **si ia** —? πῶς τὰ πᾶς, πῶς πηγαίνεις; πῶς περνᾶς; **ku të shpie kjo rrugë?** ποῦ σέ ὀδηγεῖ αὐτός ὁ δρόμος;
- shpif**, ρ. μετ. συκοφαντῶ, διαβάλλω, **më shpifet**, μοῦ φανερώνεται, **nga m'u shpif ky njeri?** ἀπὸ ποῦ μοῦ φανερώθηκε (βγῆκε) αὐτός ὁ ἄνθρωπος;
- shpifaràk,-e**, ἐπίθ. βλ. **shpifës,-e**.
- shpifaràk-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ε, βλ. **shpifësi**.
- shpifës,-e**, ἐπίθ. συκοφάντης, διαβολέας, συκοφαντικός.
- shpifës-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ συκοφάντης, ὁ ραδιοῦργος, ὁ διαβολέας, ὁ μηχανορράφος, θηλ. —e, ἡ συκοφάντις.
- shpifje-shpifja**, οὐσ. θ. ἡ συκοφαντία, ἡ διαβολή, ἡ συκοφάντηση, ἡ μηχανορραφία.
- shpifur (i, e)**, ἐπίθ. ἐπινοημένος, πλαστός, ψεύτικος, συκοφαντικός, φανταστικός.
- shpij**, ρ. μετ. ξεμουδιάζω, **shpitem**, ξεμουδιάζομαι, ξεμουδιάζω.
- shpik**, ρ. μετ. 1. ἐφευρίσκω, ἐπινοῶ, 2. πίνω ὡς τὸν πάτο, **e —u gotën**, τό κοπάνησε, τό ἔπινε μονομιᾶς τό ποτήρι.
- shpikës,-e**, ἐπίθ. ἐφευρετικός.
- shpikës-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ ἐφευρέτης, θηλ. —e, ἡ ἐφευρέτρια.
- shpikje-shpikja**, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ἐφεύρεση, ἡ ἀνακάλυψη, ἡ ἐπινοήση.
- shpikur (i, e)**, ἐπίθ. πού ἀνακαλύφθηκε, ἐφευρεθεῖς, ἀνακαλυφθεῖς.
- shpim-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ διάτρυση, ἡ

διάτρυση, τό τρύπημα, **të shpuarit**.

- shpinë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ἀνατ. ἡ ράχη, ἡ πλάτη, τὰ νῶτα, Μετφ. **i ktheu —ën**, τὸν ἐγκατέλειψε, —a e **shtëpisë**, τό ὀπίσω μέρος τοῦ σπιτιοῦ.
- shpirt-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ëra, 1. ἡ ψυχὴ, **dha —**, ξεψύχησε, ἔξεψύχησε, **po jep —**, πνέει τὰ λoύσθια, ξεψυχᾶει, ψυχορραγεῖ, 2. ἡ ψυχὴ, τό ἄτομο, 3. τό πνεῦμα, — **luftarak**, ἀγωνιστικό, μαχητικό πνεῦμα, — **sakrifice**, πνεῦμα αὐτοθυσίας, Μετφ. **e dua me gjithë —**, τὸν ἀγαπῶ μέ ὅλη μου τὴν καρδιά, μέ ὅλη μου τὴν ψυχὴ, ὀλόψυχα, **me mish e me shpirt**, ψυχῆ τε καὶ σώματι, ὀλόψυχα, **më nxorri —in**, μέ κούρασε πολὺ, μοῦ ἔβγαλε τὴν ψυχὴ, **punoj me gjithë —**, δουλεύω μέ ὅλη μου τὴν καρδιά, **e bëj bir në —**, τό κάνω ψυχογυιό, τό υἱοθετῶ, **është — njeriu**, εἶναι πολὺ ἀγαθὸς ἄνθρωπος, εἶναι χρυσὸς ἄνθρωπος, — **i nënës!** ψυχὴ τῆς μάνας, καρδιά μου!
- shpirtërisht**, ἐπ. ψυχικά, πνευματικά, **vuan —**, ὑποφέρει ψυχικά, ἡθικά.
- shpirtëror,-e**, ἐπίθ. ψυχικός, πνευματικός, διανοητικός, **gjëndja —e**, ἡ ψυχικὴ κατάσταση.
- shpirtkazmë**, ἐπίθ. κακόψυχος, κακός, μοχθηρός, **shpirtzi**, **shpirtkeq**.
- shpirtkéq,-e**, ἐπίθ. κακόψυχος, σκληρόκαρδος, **shpirtlig**.
- shpirtlig,-e**, ἐπίθ. κακόψυχος, κακός, μοχθηρός, **shpirtkeq**.
- shpirtligësi-a**, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ μοχθηρία, ἡ κακοψυχία, ἡ κακία, ἡ κακεντρέχεια, ἡ μοχθηρότητα, ἡ κακία.
- shpirtmàdh,-e**, ἐπίθ. μεγαλόψυχος, μεγαλόκαρδος, γενναϊόδωρος, καλόκαρδος, **zemërgjerë**.
- shpirtmadhësi-a**, οὐσ. θ. ἡ μεγαλοψυχία, ἡ γενναιοφροσύνη.
- shpirtmirë**, ἐπίθ. καλόκαρδος, καλόψυχος, ἀγαθός, ἄκακος, **zemëmirë**.
- shpirtmirësi-a**, οὐσ. θ. ἡ ἀγαθό-

τητα, ή καλωσύνη, ή εύεργεσία.
shpirto-ja, ο ύ σ. θ. π λ η θ.—, 1. τό σπίρτο, τό πυρεϊό, 2. τό οίνόπνευμα, ή άλκοόλη, τό άλκοόλ, **alkool**.
shpirtqén,-e, έπίθ. σκυλόκαρδος, σκληρόκαρδος, μοχθηρός, **shpirtkazmë, zemërqen**.
shpirtvogël, έπίθ. μικρόψυχος, λιγόψυχος, άντθ. **shpirtmadh**.
shpirtzi - shpirtzezë, έπίθ. κακόκαρδος, μοχθηρός, σκληρόκαρδος, **shpirtkeq, shpirtkazmë**.
shpirràq-i, ο ύ σ. ά ρ. π λ η θ.—ë, ό άσθματικός, θ η λ.—e, ή άσθματική.
shpirrë-a, ο ύ σ. θ. 'Ιατρ. τό άσθμα, **astmë**.
shpjegím-i, ο ύ σ. ά ρ. π λ η θ.—e, ή έξήγηση, ή έπεξήγηση, ή άποσαφήνιση, ή έρμηνεία, ή διασαφήνιση, ή διασαφήνιση.
shpjegòj, ρ. μετ. έξηγώ, έπεξηγώ, έρμηνεύω, διασαφίζω, διασαφηνίζω, **shpjegohem**, έξηγοῦμαι, ζηγιέμαι, **të shpjegohemi**, νά έξηγηθοῦμε, νά συνεννοηθοῦμε καλά.
shpjeguar (i, e), έπίθ. έξηγημένος, έρμηνευμένος, διασαφηνισμένος.
shplàj, ρ. μετ. ξεπλένω, ξεπλύνω, — **enët**, ξεπλένω τά πιατικά, τά σκεύη, — **këmishët**, ξεπλένω τά άσπρόρουχα, **shplahem**, ξεπλένομαι.
shplara-t (të), ο ύ σ. θ. π λ η θ. τά ξεπλύματα, τά άποπλύματα, **ujrat e enëve**.
shplarë (i, e), έπίθ. ξεπλυμένος, Μετφ. **njeri i —**, άχαρος, χωρίς κανένα γοῦστο.
shpoj, ρ. μετ. 1. τρυπώ, τρυπάω, τρυπαίνω, 2. διατρυπώ, διατρυπάω, διαπερῶ, διαπερνῶ.
shporët-i, ο ύ σ. ά ρ. π λ η θ.—ë, ή θερμάστρα, ή σόμπα, ή οικονομική κουζίνα, **kuzhinë ekonomike**.
shporiz-i, ο ύ σ. ά ρ. Βοτ. (*Verben officinalis*) ούέρβενο ή βερβένα ή ιεροβοτάνη ή φαρμακευτική, κοιν. τό σταυροβότανο ή γοργόγιαννη (ιερά βοτάνη), **lule mine**.
shportâr-i, ο ύ σ. ά ρ. π λ η θ.—ë,

ό καλάθοπλόκος, ό καλάθοποιός, θ η λ.—e, ή καλάθοποιός.
shportë-a, ο ύ σ. θ. π λ η θ.—a, τό καλάθι, ό κάλαθος, **kaçile**.
shporr, ρ. μετ. διώχνω, άπομακρύνω, άποπέμπω, **shporrem**, ξεκουμπίζομαι, **shporru!** ξεκουμπίσου! φῦγε άπ'έδῶ! κόψε τό λαμό σου! **shporru nga syt' e mi!** φῦγε άπό τά μάτια μου! **shporru prej këndej!** ξεκουμπίσου άπ'έδῶ!
shporrur (i, e), έπίθ. διωγμένος, ξεκουμπισμένος, **i dëbuar**.
shpotë-a, ο ύ σ. θ. π λ η θ.—a, β λ. **tallje**.
shpotis, ρ. μετ. (άόρ. **shpottita**), περιγελῶ, περιπαίζω, χλευάζω, **tall**, **shpotitem**, περιπαίζομαι, χλευάζομαι, **tallem**.
shpreh, ρ. μετ. έκφράζω, έκδηλώνω, έκφέρω, διατυπώνω, **shprehem**, έκφράζομαι, λέγω τή γνώμη μου.
shprehës,-e, έπίθ. έκφραστικός.
shprehí-a, ο ύ σ. θ. π λ η θ.—, ή έξις, ή συνήθεια, τό συνήθειο.
shprehimisht, έπ. αύτολεξεί, κατά λέξη, έκφραστικά, ξεκάθαρα, ρητά.
shpréhje - shpréhja, ο ύ σ. θ. π λ η θ.—, ή έκφραση, ή έκδήλωση, Μαθ. — **algjebrike**, άλγεβρική παράσταση.
shpresë-a, ο ύ σ. θ. π λ η θ.—a, ή έλπίδα, **kam —**, έλπίζω.
shpresòj, ρ. μετ. και ά μετ. έλπίζω.
shpretkë-a, ο ύ σ. θ. π λ η θ.—a, 'Ανατ. ό σπλήν, ή σπλήνα.
shprish, ρ. μετ. γράινω, λαναρίζω, — **lesh**, γράινω, άνοίγω μαλλί (μέ τά χέρια), λαναρίζω, γναφεύω, ξαίνω, ρ. μέσ. **shprishem**, τραβῶ τά μαλλιά, τά φορέματα θρηνηλογώντας, **m'u shprishën petkat**, μοῦ σχίσθησαν τά ροῦχα.
shprishalësh-i, ο ύ σ. ά ρ. π λ η θ.—a, τά λανάρια, ή λανάρα, τό λανάρι, **gërhanë, krehër përlesh a li**.
shprishur (i, e), έπίθ. άναμαλλιασμένος, άναμαλλιάρης, άχτένι-

στος, **me flokë të** —, άναμαλλιασμένος, μέ άνακατωμένα μαλλιά.
shpronësim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Νο.μ. ή άπαλλοτριώση.
shpronësòj, ρ. μετ. Νο.μ. άπαλλοτριώνω, άπαλλοτριώ.
shpronësuar (i, e), έπίθ. άπαλλοτριωμένος.
shpronësues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό άπαλλοτριωτής.
shpronësueshëm (i) - shpronësueshme (e), έπίθ. άπαλλοτριώσιμος, άπαλλοτριωτός.
shpuar (i, e), έπίθ. τρυπημένος.
shpuplòj, ρ. μετ. μαδῶ (τάπτιλα, τάφτερά).
shpupurish, ρ. μετ. (άόρ. shpupurita), άνασκαλεύω, άνασκαλίζω, ψαχουλεύω, άνακατώνω τή χόβολη.
shputë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή πάντζα (τό πόδι των τετράποδων ζώων), 2. ό μπάτσος, **dackë, shuplakë**.
shpuzë-a, ούσ. θ. ή χόβολη, ή ζεστή στάχτη, **hi i nxehtë**.
shpuzë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **syngjer**.
shpuzis, ρ. μετ. (άόρ. shpuzita), άνασκαλεύω, άνασκαλίζω, ψαχουλεύω, άνακατώνω τή χόβολη, **shprushis, përziej shpuzën**.
shpyllëzim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άποψιλώση (δάσους), ή καταστροφή βλάστησης, δέντρων, άντθ. **pyllëzimi**, ή άναδάσωση.
shpyllësòj, ρ. μετ. άποψιλώνω (δάσος), κόβω ή καίγω δέντρα δάσους και κάμνω τό έδαφος γυμνό, άντθ. **pyllëzoj**.
shpyllësuar (i, e), έπίθ. άποψιλωμένος, **vend i** —, μέρος στό όποίο έχει κοπεί τό δάσος.
shqarth-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. (Mustela martes) ίκτίς ή δενδρόβιος ή εύγενής, κοιν. τό κουνάβι, **kunadhe, shqarr**.
shqarr-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **shqarth**.
shqas, ρ. άμετ. βλ. **shkas, rrëshqas**.
shqelm-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, —e,

ή κλωτσιά, ό κλωτσος, **e nxori jashtë me** —a, τόν έβγαλε έξω μέ κλωτσιές, κλωτσηδόν.
shqelmim-i, ούσ. άρ. τό κλώτσημα, τό λάκτισμα.
shqelmòj, ρ. μετ. κλωτσάω, κλωτσῶ, λακτίζω, Μετφ. διώχνω, περιφρονῶ, **dëboj**.
shqelmuar (i, e), έπίθ. κλωτσιομένος, κλωτσημένος, λακτισμένος, Μετφ. διωγμένος.
shqeme-shqemja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (Rhus coriaria) ρούς ό βυρσοδεψικός, κοιν. ρούδι, βυρσιά ή σουμάκι, **shqemëz**.
shqemëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **shqeme**.
shqep, ρ. μετ. 1. ξηλώνω, ξερράβω, ξερράφω, 2. ξεσχίζω, **ujku e —i delen**, ό λύκος ξέσχισε τήν προβατίνα, **shqepem**, ξερράβομαι, ξηλώνομαι, **m'u — këpuca**, μου ξηλώθηκε τό παπούτσι, **u shqep një gur prej mali**, ξεκόπηκε μία πέτρα από τό βουνό, Μετφ. **u shqepa mirë**, χόρτασα πολύ, έφαγα πολύ, **hangra shumë**.
shqepje-shqëpja, ούσ. θ. τό ξήλωμα.
shqepur (i, e), έπίθ. ξηλωμένος, ξεσχισμένος, ξερραμένος.
shqerra-t, ούσ. θ. πληθ. τά άρνια, **qingjat, qengjat**.
shqetësim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άνησυχία, ή ταραχή, ή ένόχληση.
shqetësòj, ρ. μετ. άνησυχῶ, ένόχλῶ, **mos ju shqetësova?** μήπως σās άνησύχησα; **ky lajm më ka shqetësuar**, αυτή ή είδηση μέ άνησύχησε, **shqetësohem**, άνησυχῶ, είμαι άνήσυχος, άνησυχιέμαι.
shqetësuar (i, e), έπίθ. άνήσυχος, ταραγμένος, φοβισμένος.
shqeto, έπίθ. άνόθευτος, σκέτος, **kafe** —, άνόθευτος, σκέτος καφές, έπ. **ja thashë** —, του τό είπα ξεκάθαρα, σταράτα, άπεριφραστα, **ja thashë troç, haptas**.
shqip, έπ. 1. άλβανικά, άλβανιστί, 2. Μετφ. καθαρά, άνοιχτά, σταράτα **ja thashë** —, του τό είπα άνοιχτά, σταρατα, άπεριφραστα, **s'ha** —, δέν καταλαβαίνει, δέν

- μπορεῖς νά συνεννοηθεῖς, **s'merr vesh, s'kupton.**
- shqipe-shqipja**, οὐσ. θ. ἡ ἀλβανική κλώσσα, ἐπίθ. **gjuha** —, ἡ ἀλβανική γλώσσα, τὰ ἀρβανίτικα.
- shqipe-shqipja**, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, Ζωολ. βλ. **shqiponjë.**
- shqipëroj**, ρ. μετ. μεταφράζω στήν ἀλβανική (γλώσσα).
- shqiponjë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, Ζωολ. (*Aquila melanaetus*) ὁ ἀετός, **shqipe, shkabë.**
- shqiptàr,-e**, ἐπίθ. ἀλβανικός, ἀρβανίτικος, **zakonet** —**e**, τὰ ἀλβανικά ἥθη καὶ ἔθιμα.
- shqiptàr-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ὁ Ἀλβανός, ὁ Ἀρβανίτης, θηλ. —**e**, ἡ Ἀλβανίδα, ἡ Ἀλβανίς, ἡ Ἀρβανίτισσα.
- shqiptarçe**, ἐπ. κατὰ τὸν τρόπο, κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν ἀλβανῶν, ἀλβανόπρεπα, **rroba** —**e**, ἐθνική ἀλβανική ἐνδυμασία, **petka kombëtare shqiptare.**
- shqiptarisht**, ἐπ. ἀλβανικά, ἀλβανόπρεπα, ἀλβανοπρεπῶς.
- shqiptarizëm - shqiptarizmi**, οὐσ. ἄρ. ὁ ἀλβανισμός, τὸ ἀλβανικὸ αἰσθημα.
- shqiptarizòj**, ρ. μετ. ἐξαλβανίζω (κατὰ τὴ γλώσσα καὶ τὰ ἔθιμα), δίνω ἀλβανική μορφή, **shqiptarizohem**, ἐξαλβανίζομαι.
- shqiptarizuar (i, e)**, ἐπίθ. ἐξαλβανισμένος, ἐξαλβανισθεὶς.
- shqiptim-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**e**, ἡ προφορά, — **i drejtë**, ἡ σωστὴ προφορά.
- shqiptòj**, ρ. μετ. προφέρω, — **drejt**, προφέρω σωστά.
- shqiptuar (i, e)**, ἐπίθ. προφερμένος, προφερόμενος, προφερθεὶς.
- shqipëz-a**, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, Ζωολ. πέρδικα ἢ φαιά, κοιν. λειβαδοπέρδικα, **thëllëzë e fushës.**
- shqirrë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, Βοτ. (*Carex acuta*) ξιφάδες, μαχαιρίδια ἢ σπαθόχορτα.
- shqirrë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, βλ. **shterpë.**
- shqise-shq'sja**, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ἡ αἰσθησι, **të pesë** —**t**, οἱ

- πέντε αἰσθήσεις, **ndijë**, 2. ἡ νόση, ἡ ἀντίληψη.
- shqisòr,-e**, ἐπίθ. αἰσθητήριος, **organet** —**e**, τὰ αἰσθητήρια ὄργανα. τὰ ὄργανα τῶν αἰσθήσεων.
- shqit**, ρ. μετ. 1. ἀποσπῶ, ἀποκολλῶ, ξεκολλῶ, 2. Μετφ. λύνω διαφορά, **shqitem**, ξεκολλιέμαι, ξεχωρίζομαι, **nuk na u shqit**, δέν μᾶς ξεχωρίστηκε, μᾶς ἔγινε κολλητσίδα, **s'i shqiten ethet**, δέν τοῦ ξεχωρίζονται οἱ ἐλώδεις, οἱ θέρμες.
- shqitë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, τόπος ὀλισθηρός, ὀλιστερός, πού γλιστράει.
- shqopë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, Βοτ. (*Erica*) ἡ ἐρείκη, κοιν. ἡρείκη ἢ ἀρείκη, ρεῖκι ἢ ἄρεικι.
- shquaj**, ρ. μετ. διακρίνω, ξεχωρίζω, Γραμμ. ὀρίζω.
- shquar (i, e)**, ἐπίθ. διακριμένος, ἔξογος, Γραμμ. ὀριστικός, **trajta e shquar e emrit**, ὁ ἑναρθρος τύπος, ἡ ὀριστικὴ μορφή τοῦ ὀνόματος.
- shqýej**, ρ. μετ. σχίζω, ξεσχίζω, (ἄ ὀρ. **shqeva**, προστχ. **shqyej**, μετχ. **shqyer**), — **letrën**, σχίζω τὸ χαρτί, ξεσχίζω τὸ χαρτί, — **rrobat**, ξεσχίζω τὰ ρούχα, — **një degë**, σχίζω ἓνα κλαρί.
- shqýer (i, e)**, ἐπίθ. ξεσχισμένος, σχισμένος, **i grisur.**
- shqyrtim-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**e**, ἡ ἐξέταση, **parashtrój për** —, ὑποβάλλω γιὰ ἐξέταση, **mbas një —i të kujdesshëm**, ὕστερα ἀπὸ προσεκτικὴ ἐξέταση, μελέτη.
- shqyrtòj**, ρ. μετ. ἐξετάζω, ἀναλύω, μελετῶ, διερευνῶ, κοιτάζω προσεκτικά, ἀνασκοπῶ, **këqyr, vëzhgoj mirë.**
- shqyrtuar (i, e)**, ἐπίθ. ἐξετασμένος, μελετημένος, συζητημένος, ποῖ ἔχει ἐξετασθεῖ.
- shqyt-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**a**, ἡ ἀσπίδα, **mburojë.**
- shqytàr-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, ὁ ἀσπιδοφόρος, (ἐκεῖνος πού συνόδευε κατὰ τὸν μεσαίωνα τὸν ἱππότη καὶ

τοῦ κρατοῦσε τήν ἀσπίδα, ἀπηρχ. λέξη).

shrradhít, ρ. μετ. ἀποστοιχειοθετῶ, διαλύω στοιχειοθέτηση.

shrrregullim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἀταξία, ἡ ἀκαταστασία, ἡ σύγχυση, ἡ ἀνακατωσοῦρα, ἡ τσαπατσουλιά, **rrregullim**.

shrrregullòj, ρ. μετ. φέρνω σύγχυση, ἀταξία, διαταράσσω τήν τάξη.

shrrregullt (i, e), ἐπίθ. ἀκατάστατος, ἀπεριποίητος, τσαπατσούλης, τσαπατσούλικος.

shrrrënjòs, ρ. μετ. ξερρίζωνω, ἐκρίζωνω, ἐξαφανίζω.

shrrrënjòsje - shtrënjòsja, οὐσ. θ. τό ξερρίζωμα, ἡ ἐξεφάνιση.

shtab-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, Στρατ. τό ἐπιτελεῖο, —i i përgjithshëm, τό γενικό ἐπιτελεῖο, —i madhor, τό ἐπιτελεῖο, τό γενικό ἐπιτελεῖο.

shtalbës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, Βοτ. (*Periploca graeca*) περιπλοκάδα ἡ ἑλληνική, κοιν. ἡ γαλατσίδα, περιπλοκάδα, περικοκλάδα.

shtalp-i, οὐσ. ἄρ. ἡ πυτιά, **mullëza**.

shtalpë-a, οὐσ. θ. ἡ στάλπη, ἡ στάρπη.

shtallë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ὁ σταῦλος.

shtambâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, βλ. **shtëmbar**.

shtambë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ στάμνα, **shtëmbë**.

shtang, ἐπ. ἀναυδα, ἀπολιθωμένα, **mbeta** —, ἔμεινα ἀναυδος, ἐκστατικός, ἐνεός, ἐμβρόντητος.

shtangem, ρ. μέσ. μένω ἀναυδος, ἄφωνος, ξεπαγιάζω, ἐκθαμβοῦμαι, μένω κόκκαλο, μαρμαρώνω, μένω ἐμβρόντητος, **shtëngem**.

shtangët (i, e), ἐπίθ. ἀναυδος, ἐνεός, ἐμβρόντητος, μαρμαρωμένος.

shtat-i, οὐσ. ἄρ. 1. τό ἀνάστημα, τό μπόϊ, **hodhi** —, ψήλωσε, ἔρριξε μπόϊ, **ka hedhur shtat**, ἔρριξε μπόϊ, 2. τό σῶμα, ἡ κορμοστασιά, τό μπόϊ, **lava shtatin, trupin**, ἔπλυνα τό σῶμα, **me — të madh**,

μεγαλόσωμος, **ka — të bukur**, ἔχει ὠραῖο σῶμα, ὠραία κορμοστασιά.

shtatanik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, τό ἑπταμηνίτικο, ὁ ἑπταμηνίτης, ὁ ἑπταμηνίτικος.

shtatë-a, ἀριθ. ἑφτά, ἑπτά, καί οὐσ. θ. —a, τό ἑφτά, τό ἑφτάρι, (ἀριθμός, ψηφίο).

shtatë (i, e), ἐπίθ. ἕβδομος, καί οὐσ. θ. e —a, ἡ ἕβδομη (μέρα), τά ἑφτά.

shtatëdhjetë-a, ἀριθ. ἕβδομήντα, ἕβδομήντα, ἕβδομήκοντα.

shtatëmbëdhjetë-a, ἀριθ. δεκαεφτά.

shtatgjatë, ἐπίθ. μεγάλου ἀναστήματος, μεγαλόσωμος, μακρόσωμος, ψηλέας, **me shtat të gjatë**.

shtatmadhorí-a, οὐσ. θ. πληθ. —, Στρατ. τό γενικό ἐπιτελεῖο.

shtatòr-i, οὐσ. ἄρ. ὁ Σεπτέμβρης, ὁ Σεπτέμβριος.

shtatore - shtatorja, οὐσ. θ. πληθ. —, βλ. **statujë**.

shtatshkurtër, ἐπίθ. κοντόσωμος, μικρόσωμος, **i shkurtër nga shtati**.

shtatëvjecâr,-e, ἐπίθ. ἑφτάχρονος, **shkollë —e**, τό ἑφτάχρονο σχολεῖο.

shtatzanë, ἐπίθ. ἔγκυος, γγαστρωμένη, **grua —**, ἔγκυος γυναίκα, γγαστρωμένη, **me barrë**.

shtazarâk,-e, ἐπίθ. χτηνώδης, θηριώδης, σκληρός, ἄγριος, **shtazor**.

shtazë-a, οὐσ. θ. πληθ. —, τό ζῶο, τό χτήνος, τό κτήνος, — **shtëpiake**, οἰκιακά ζῶα, κατοικίδια ζῶα, — e egër, τό ἄγριο (τό σαρκοβόρο) ζῶο, Μετφ. τό χτήνος, βάνουσος, **kafshë**.

shtazòr,-e, ἐπίθ. κτηνώδης, ζωώδης, **instikti** —, τό ζωῶδες, (τό κτηνώδες) ἔνστικτο, **shtazarak**, Μετφ. βάνουσος, ἀπότομος.

shteg-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **shtigje**, τό μονοπάτι, ὁ κατσικόδρομος, τό δρομάκι, ὁ δρομίσκος, ἡ διάβαση, ἡ δίοδος, ἡ ἀτραπός, Μετφ. **gjej** —, βρίσκω πρόφαση, πρόσχημα, **lë —**, ἀφήνει διέξοδο, **shtek**.

shtegëtàr,-e, ἐπίθ. ἀποδημητικός, διαβατικός, **zogj —ë**, ἀποδημητικά πτηνά, διαβατάριχα πτηνά, **shtektar**.
shtegëtàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ὁδοιπόρος, ὁ ταξιδιώτης, ὁ ξένος, **shtektar**.
shtegëtím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό ταξ(ε)ίδι, ἡ ἀποδημία, **shtektím**.
shtegëtòj, ρ. ἄμετ. ταξ(ε)ιδεύω, ξενειτεύομαι, μεταναστεύω, ἀποδημῶ, **shtektòj**.
shtegëtùar (i, e), ἐπίθ. ταξιδευμένος, μεταναστευμένος, ἀπόδημος, **i shtektùar**.
shter, ρ. ἄμετ. στεριεύω, —**i lopa, dhia, delja**, στείρεψε ἡ ἀγελάδα, ἡ γίδα, ἡ προβατίνα, **u shterën lumenjtë, burimet**, στέρεψαν, ξεράθηκαν τὰ ποτάμια, οἱ βρύσες.
shteròj, ρ. ἄμετ. στε(ι)ρεύω, **shter**.
shterpàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ βοσκός πού πηγαίνει μέ τὰ στείρα (πρόβατα).
shterpë, ἐπίθ. στείρα, **kjo grua është —**, ἡ γυναίκα αὐτή εἶναι στείρα.
shterpë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ στείρα (προβατίνα, ἀγελάδα κλπ.).
shterpësi-a, οὐσ. θ. ἡ στείρωση, ἡ στείροτητα, Μετφ. ἡ ἀγονία, ἡ ἀκαρπία, ἀφορία, — **mendore**, πνευματική στείροτητα.
shtesë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ αὐξηση, ἡ προσαύξηση, ἡ προσθήκη.
shtet-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό κράτος, ἡ πολιτεία.
shtetas-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ πολίτης, πληθ. —**it**, οἱ πολίτες.
shtetëror,-e, ἐπίθ. κρατικός, **aparati —**, ὁ κρατικός μηχανισμός.
shtetësi-a, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ ὑπηκοότητα, —**a shqiptare**, ἡ ἄλβανική ὑπηκοότητα, **marr —në**, παίρνω τήν ὑπηκοότητα.
shtetëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ κρατικοποίηση, ἡ ἐθνικοποίηση, **nacionalizim**.
shtetëzòj, ρ. μετ. κρατικοποιῶ, ἐθνικοποιῶ, — **minierat**, ἐθνικο-

ποιῶ, κρατικοποιῶ τὰ ὄρυχεῖα, **nacionalizoj**.
shtetëzùar (i, e), ἐπίθ. κρατικοποιημένος, ἐθνικοποιημένος.
shtetërretim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ κατάσταση πολιορκίας, ὁ στρατιωτικός νόμος.
shtëllungë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ τουλούπα, ἡ τολύπη (μαλλιοῦ), **një — leshtë**, μιά τουλούπα μαλλί, Μετφ. —**a tymi**, τουλοῦπες καπνοῦ, —**a —a**, τουλοῦπες—τουλοῦπες.
shtëmbàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ σταμνοποιός, ὁ κεραμέας, ὁ ἀγγειοπλάστης.
shtëmbë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ στάμνα, τό σταμνί.
shtëmëng, ρ. μετ. παραμερίζω, ἀποσύρω, **shtëmëngem**, παραμερίζω, ἀποσύρομαι, ἀποτραβιέμαι, **shtëmëngu pak!** παραμέρισε λιγάκι!
shtënë-a (e), οὐσ. θ. πληθ. —a, (**të**), ὁ πυροβολισμός, ἡ ἐκπυροκρότηση, **u dëgjuan të —a pushke**, ἀκούστηκαν πυροβολισμοί.
shtëngem, ρ. μέσ. βλ. **shtangem**.
shtëngër (i, e), ἐπίθ. βλ. **i vëngërt**.
shtëpi-a, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. τό σπίτι, ἡ οἰκία, ὁ οἶκος, τό κτίριο, — **shumëkatëshe**, τό πολυώροφο σπίτι, —**a e kulturës**, τό σπίτι τοῦ πολιτισμοῦ, —**a e fëmijës**, τό παιδικό ἄσυλο, τό ὄρφανοτροφεῖο, —**a botuese**, ὁ ἐκδοτικός Οἶκος, Μετφ. τό σπίτι, τό σπιτικό, ἡ ἐστία, 2. ἡ οἰκογένεια, ἡ φανιλιά, **u ngrit e gjithë — në këmbë**, σηκώθηκε ὅλη ἡ οἰκογένεια στό πόδι, 3. **u bëmë —**, ἐγίναμε σπίτι, συμπεθεριάσαμε, **jemi të —së**, εἴμαστε ἄνθρωποι τοῦ σπιτιοῦ, **ai hapi (çeli) —**, ἄνοιξε σπίτι, παντρεύτηκε, **i zoti i —së**, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ, **merrem me punët e —së**, ἀσχολοῦμαι μέ τίς δουλιές τοῦ σπιτιοῦ, μέ τό νοικοκυριό, **punoj në —**, ἐργάζομαι στό σπίτι, **adresa e —së**, ἡ διεύθυνση τοῦ σπιτιοῦ, **në ambientin e**

- së, στό περιβάλλον του σπιτιού.
- shtëpiak,-e**, έπίθ. σπιτίσιος, σπιτικός, οίκιακός, **ekonomi —e**, τό νοικοκυριό, **reparti i sendeve të ekonomisë —e**, τό τμήμα είδών οίκακής οίκονομίας, **kafshët —e**, τά οίκιακά ζώα, τά κατοικίδια ζώα, **shpend —e**, τά πουλερικά, **njeri —**, νοικοκύρης οίκογενειάρχης, **grua —e**, οίκοκυρά.
- shtërg-u**, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Ζωολ. βλ. **lejlek**.
- shtërgatë-a**, ούσ. θ. πληθ. —a, ή θύελλα, **shtrëngatë**.
- shtërngim-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, βλ. **shtrëngim**.
- shtërngòj**, ρ. μετ. βλ. **shtrëngoј**.
- shtëròj**, ρ. άμετ. βλ. **shter**.
- shtërpinj-të**, ούσ. άρ. πληθ. τά έρπετά, **zvaranikët**.
- shtie**, ρ. μετ. (άόρ. **shtura**, προστχ. **shtjerë**, μετχ. **shtirë**, **shturë**), ρίχνω, ρίπτω, — **short**, ρίχνω λαχνό, κλήρο, **shtjeri kripë gjellës**, ρίξε άλάτι στό φαγητό, — **sytë**, άτενίζω, — **pushkë**, πυροβολώ, — **në dhe**, θάφτω, — **frikën**, φοβεριζω, — **kalla**, διαβάλλω, συκοφαντώ, ρ. άμετ. άποβάλλω (για ζώα και γυναίκες).
- shtim-i**, ούσ. άρ. ή αύξηση, — **i i popullatës**, ή αύξηση του πληθυσμού.
- shtirem**, ρ. μέσ. προσποιούμαι, υποκρίνομαι, καμώνομαι, **bëj sikur**.
- shtizë-a**, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. 'Αθλητ. τό άκόντιο, 2. ή βελόνα, ή καλτσοβελόνα (πλεξιματος).
- shtjellim-i**, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή άνάπτυξη, ή εξέλιξη, **zhvillimi**.
- shtjëllje - shtjëllja**, ούσ. θ. πληθ. —, 1. ή άνέμη, **qerthull**, 2. στρόβιλος σκόνης ή νερού, βαθύς λάκκος μέσα σε ποτάμι, ή δίνη.
- shtjellòj**, ρ. μετ. άναπτύσσω, έκδέτω, έξηγώ, ξεδιπλώνω, ξετυλίγω, έκτυλίσσω.
- shtjelluar (i, e)**, έπίθ. άναπτυγμένος, **i zhvilluar**.
- shtjërr**, ρ. μετ. (άόρ. **shtora**,

προστχ. **shtir**, μετχ. **shtjerrë**), 1. ξεγνέθω, ξεκλώθω, 2. σχίζω, — **çorapin, e gris**, σχίζω τήν κάλτσα.

shtjerra-t, ούσ. θ. πληθ. βλ. **shqerra**.

shtëg-u, ούσ. άρ. πληθ. **shtogje**, Βοτ. (*Sambucus nigra*) σαμβούκος ό μέλας ή άκτῆ ή μέλαινα, κοιν. σαμπούκος, κουφοξυλιά, άφροξυλιά, — **i egër**, ή βουζιά, ή άβυζιά, ή φουσαλιά.

shtëj, ρ. μετ. προσδέτω, αύγατίζω, άβγατίζω, άβγαταίνω, αύξάνω, έπιπροσδέτω, **shto dhe 100 lekë**, πρόσδεσε και 100 λέκ, ρ. άμετ. **shtova 5 kg.**, αύξησα πέντε κιλά, **orizi i mirë shton**, τό καλό ρύζι αύγατάει, άβγατίζει, **shtohem**, αύξάνω, **popullsia e Shqipërisë është shtuar**, ό πληθυσμός τῆς 'Αλβανίας αύξήθηκε.

shtëjcë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή προσθήκη, τό συμπλήρωμα, τό ύποκατάστατο.

shtojzavalle - shtojzavallja, ούσ. θ. πληθ. —, μυθολογικά πρόσωπα τῆς βόρειας 'Αλβανίας, πού τά έλογίζονταν (φαντάζονταν) σαν πεντάμορφα κορίτσια πού άγαπούσαν τούς χορούς και τά τραγούδια.

shtëpje-shtëpja, ούσ. θ. Βοτ. (*Arbutus andrachne*) άρβουτος ή άνδράχνη, κοιν. άγριοκουμαριά.

shtrat-i, ούσ. άρ. πληθ. **shtretër**, 1. τό κρε(β)βάτι, ή κλίνη, 2. ή κοίτη, — **i i lumit**, ή κοίτη του ποταμού, 3. 'Ανατ. — **i i pjellës**, ό πλακοϋς, τό ύστερο, τό άκόλουθο, 4. — **i i merimangës**, ό ιστός τῆς άράχνης, 5. στρώμα, — **bore**, στρώμα χιονιοϋ.

shtre mb-i, ούσ. άρ. βλ. **shtre mbak**, θηλ. —ë.

shtre mbak-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό στραβός, ό κουτσός, με παραμορφωμένο σώμα, **shtre mbaluq**.

shtre mbalùq-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, θηλ. —e, βλ. **shtre mbak**.

shtre banik-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, βλ. **shtre mbak**, **shtre mbaluq**.

shtrembër (i, e), ἐπίθ. στραβός, **i shtrembët**.

shtrembërim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**e**, ἡ διαστροφή, ἡ (δια)στρέβλωση, ἡ παραμόρφωση, ἡ ἀλλοίωση, τό στραβωμα, Μετφ. ἡ παρέκκλιση.

shtrembëròj, ρ. μετ. στραβώνω, στρεβλώνω, διαστρεβλώνω, παραμορφώνω, Μετφ. **e ke shtrembëruar të vërtetën**, διαστρέβλωσες τὴν ἀλήθεια, — **faktet**, διαστρεβλώνω τὰ γεγονότα, — **të vërtetën**, διαστρεβλώνω τὴν ἀλήθεια, — **buzët**, στραβομουτσουνιάζω περιφρονητικά, μορφάζω.

shtrembëruar (i, e), ἐπίθ. 1. διαστρεβλωμένος, παραμορφωμένος, ἀλλοιωμένος, 2. στραβωμένος.

shtrembërues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ διαστρεβλωτής, θηλ.—**e**.

shtrembët, ἐπ. στραβά, **mos ecë** —, μὴ περπατεῖς στραβά, **shikoj** —, στραβοκοιτάζω, κοιτάζω λοξά.

shtrembët (i, e), ἐπίθ. στραβός, **dru e** —, τό στραβό ξύλο, **mori rrugë të** —, πῆρε στραβό δρόμο, κατρακύλισε στή διαφθορά, **jo i drejtë**.

shtrembët-a (e), οὐσ. θ. τό στραβό, τό ἄδικο.

shtrembtas, ἐπ. βλ. **shtrembët**.

shtrenjtë, ἐπ. ἀκριβά, **më kushtoi** —, μοῦ κόστισε (στοίχισε) ἀκριβά, **shumë** —, πολὺ ἀκριβά.

shtrenjtë (i, e), ἐπίθ. 1. ἀκριβός, πυλύτιμος, 2. προσφιλῆς, ἀγαπητός, ἀκριβός, **mik i** —! ἀγαπητέ φίλε! ἀκριβέ μου φίλε! **çdo minutë është e** —, κάθε λεπτό μᾶς εἶναι πολύτιμο.

shtrenjtësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀκρίβεια, ἄντθ. **lirësi**, ἡ φτήνεια.

shtrenjtòj, ρ. μετ. ἀκριβαίνω, ἀνεβάζω τις τιμές, ὑψώνω τις τιμές, ὑπερτιμῶ, ἀκριβαίνω κάτι.

shtresë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό στρώμα, ἡ στρωμνή, τό στρωμάτσο, — **e mbulesë**, στρώμα καὶ σκέπασμα, — **prej kashte**, ἀχυρένιο στρώμα, **dyshek**, 2. Γεωλ. τό στρώμα, τό κοίτασμα, 3. τό στρώμα, **shtresat e gjëra të popullatës**, τὰ πλατειά στρώ-

ματα τοῦ πληθυσμοῦ, —**at shoqërore**, τὰ κοινωνικά στρώματα.

shtrëngatë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. ἡ μεγάλη πίεση, ὁ ἔξαναγκασμός, ὁ καταναγκασμός, 2. ἡ θύελλα, **shtërgatë**.

shtrëngesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ὁ ἔξαναγκασμός, ὁ καταναγκασμός, ἡ μεγάλη ἀνάγκη, ἡ πίεση, **me** —, μέ ἔξαναγκασμό, διά τῆς βίας, **pa** —, α) χωρὶς ἔξαναγκασμό, β) οἰκειοθελῶς, θεληματικά.

shtrëngim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. ὁ ἔξαναγκασμός, ἡ βία, καταναγκασμός, 2. ἡ αὐστηρὴ πειθαρχία, 3. ἡ σφίξη, ἡ πολὺ δύσκολη θέση, ἡ μεγάλη ἀνάγκη.

shtrëngòj, ρ. μετ. 1. σφίγγω, πιέζω, συμπιέζω, συσφίγγω, συνθλιβῶ, ζουλῶ, ζουλίζω, — **dorën**, σφίγγω τό χέρι, — **grushtin**, σφίγγω τό γροθιά, — **dhëmbët**, σφίγγω τὰ δόντια, — **rrypin**, σφίγγω τό λουρί, **më shtrëngon këpuca**, μέ σφίγγει τό παπούτσι, 2. ἀναγκάζω, ἔξαναγκάζω, πιέζω, ὑποχρεώνω, —**e të më paguajë**, πίεσέ τον, ἀνάγκασέ τον νά μέ πληρώσει, **shtrëngohem**, (συ)σφίγγομαι, ἔξαναγκάζομαι, ὑποχρεώνομαι, ἀναγκάζομαι, (συ)μαζεύομαι, **shtrëngohuni pak**, μαζευθεῖτε λιγάκι.

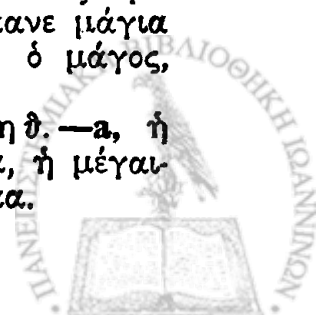
shtrënguar, ἐπ. σφιχτά, **e mban brezin** —, βαστάει τό λουρί πολὺ σφιχτά, **jemi shumë** —, εἶμαστε πολὺ στενόχωρα.

shtrënguar (i, e), ἐπίθ. 1. σφιχτός, στενόχωρος, σφιγμένος, 2. ἀναγκασμένος, ἔξαναγκασμένος, πιεσμένος, 3. φιλάργυρος, τσιγκούνης, ξηνταβελόνης.

shtrig-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **shtrigj**, ὁ δύστροπος γέροντας, ὁ στρίγλος, ὁ φιλάργυρος, ὁ μάγος.

shtrigà - shtrigani, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**j**, σύμφωνα μέ τίς προλήψεις, ἐκεῖνος πού ἔκανε μάγια σέ βάρος τοῦ κόσμου, ὁ μάγος, **magjistar**.

shtrigë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ στρίγ(γ)λα, ἡ μάγισσα, ἡ μέγαιρα, ἡ κακόψυχη γυναίκα.

shtrij, ρ. μετ. άπλώνω, (έ)ξαπλώνω, τεντώνω, — **duart, këmbët**, άπλώνω τά χέρια, τά πόδια, **shtrihem**, ξαπλώνομαι, τεντώνομαι, άπλώνομαι, έκτείνομαι.
shtriqem, ρ. μεσ. 1. τανυούμαι, τανύζομαι, τανυέμαι, ξεροτανυούμαι, τεντώνομαι, 2. ξεμουδιάζω.
shtrirë (i, e), έπίθ. ξαπλωμένος, πλαγιασμένος, έκτεταμένος, **jam i** —, είμαι ξαπλωμένος.
shtrirje - shtrirja, ούσ. θ. ή επέκταση, τό τέντωμα.
shtrishëm (i) - shtrishme (e), έπίθ. έκτατός, πού μπορεί νά έκταθει (για μέταλλα).
shtrofkë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ή φωλιά, ή τρώγλη, τό άντρο (των άγριων θηρίων), —**a e dhëlpërës**, ή άλεποφωλιά, ή άλεπότρυπα άλουπότρυπα, —**a e harushës**, ή άρκουδοφωλιά, ή φωλιά τής άρκούδας, 2. Μετφ. ή κρυψώνα, τό καταφύγιο.
shtròj, ρ. μετ. στρώνω, — **tryezën**, στρώνω τό τραπέζι, Μετφ. — **çështjen**, θέτω, στρώνω τό ζήτημα, — **klloçkë**, βάζω κλώσσα, κλωσσαριά, **e — në dru**, τόν στρώνω στό ξύλο, τόν ξυλοκοπώ, **shtrohem**, στρώνομαι, **djali është shtruar tani**, τό παιδί στρώθηκε τώρα, ξανάρθε στόν ίσιο δρόμο, **shtrohem në sofër**, κάθομαι στό σουφρά, κάθομαι στό τραπέζι.
shtròj, ρ. ά μετ. βλ. **shter, shteroj**.
shtrojerë-a, ούσ. θ. ύπήνεμος, προφυλαγμένος από τόν άνεμο, (τόπος).
shtrojë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, τό στρώμα, ή στρωμνή, τό στρωσίδι, — **e mbulesë**, στρώμα και σκέπασμα.
shtruar (i, e), έπίθ. στρωμένος, ύπάκουος, φρόνιμος, ύπάκοος, **ai është më i — se i vëllai**, αυτός είναι πιό φρόνιμος από τόν άδελφό του.
shtruar, έπ. στρωτά, **rri** —, κάθομαι καταγής, **ta marrim** —, νά τό συζητήσομε ήρεμα, στρωτά, ήσυχα.
shtrungë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, ή

στρούγγα, ή στρούγκα, ή μάντρα, ή μάνδρα, τό μαντρί.

shtrydh, ρ. μετ. στρείβω, στύβω, στίβω, ξεζουμίζω, έχθλίβω, ζουλώ, κοιν. ζύφω, — **limonin**. ζύφω, ξεζουμίζω τό λεμόνι, Μετφ. **e shtrydha**, του έβγαλα τήν ψυχή.
shtrydhës-i, ούσ. άρ. πληθ. —, τό πατητήρι, τό πιεστήρι (σταφυλιών κλπ.), — **i i limonëve**, ό λεμονοστύφτης.
shtrydhje-shtrydhja, ούσ. θ. τό ζύψιμο, τό ξεζούμισμα, τό στύψιμο, τό στείψιμο, ή συμπίεση, τό στραγγισμα.
shtrydhur (i, e), έπίθ. ζυμένος, στυμμένος, στεμμένος, **si limon i** —, σάν στυμμένη λεμονόκουπα.
shtuf-i, ούσ. άρ. Ορυκτ. ή κίσηρης, ή κίσηρη, ή έλαφρόπετρα, ό πωρόλιθος.
shtunë-a (e), ούσ. θ. πληθ. —**a**, (të), τό Σάββατο, τό Σαββάτο.
shtupë-a, ούσ. θ. τό στουπί, τό πώμα, ή τάπα, τό στούπωμα.
shtýj, ρ. μετ. 1. σπρώχνω, ώθώ, Μετφ. α) παρακινώ, προτρέπω, ύποκινώ, **kush të shtyri ta bësh këtë?** ποιός σε παρακίνησε νά τό κάμεις αυτό; β) άναβάλλω, **mos e shty këtë punë**, μή τήν άναβάλλεις αυτή τή δουλιά, **shtyhem**, σπρώχνομαι, παρακινούμαι, παρακινιέμαι, 2. συνωστίζομαι, στρυμώνομαι, συνωδομαι.
shtyllë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ό στύλος, ή στήλη, ή κολώνα, Μετφ. τό στήριγμα, ό προστάτης, —**a e shtëpisë**, τό στήριγμα του σπιτιού, 2. Άνατ. —**a e kurrizit**, ή σπονδυλική στήλη.
shtyme (e) - shtýmja (e), ούσ. θ. ή σπρωξιά, τό σπρώξιμο, ή ώθηση, **i dha një të** —, του έδωσε μία σπρωξιά!
shtyp, ρ. μετ. 1. κοπανίζω, — **kripërë**, κοπανίζω άλάτι, 2. πιέζω, (κατα)πατώ, — **rrushtë**, πατώ τά σταφύλια, **e — i automobili**, τόν πάτησε, πλάκωσε, τό αυτοκίνητο, 3. τυπώνω, — **libra**, τυπώνω βιβλία, 4. Μετφ. καταπνίγω, — **kryengritjen**, καταπνίγω τήν εξέγερση, καταστέλλω τήν

ἐξέγερση, **shtypem**, συμπιέζομαι, συνωδοῦμαι, τσαλαπατιέμαι, καταπλακῶνομαι, στρυμῶχομαι, συνωστίζομαι.

shtyp-i, οὐ σ. ἄ ρ. ὁ τύπος, ἡ δημοσιογραφία, — **i shqiptar**, ὁ ἄλβανικός τύπος, **liria e —it**, ἡ ἐλευθεροτυπία, ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου.

shtypëc-i, οὐ σ. ἄ ρ. τὸ γουδοχέρι, τὸ χουδόχερο, ὁ κόπανος τοῦ γουδιοῦ, **shtypësi**.

shtypës,-e, ἐπίθ. καταπιεστικός, πιεστικός, βασανιστικός, **masa —e**, καταπιεστικά μέτρα.

shtypës-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—, 1. τὸ γουδί, 2. τὸ γουδοχέρι, 3. ὁ καταπιεστής, ὁ τύραννος.

shtypje-shtypja, οὐ σ. θ. 1. ἡ πίεση, 2. ἡ καταπίεση, ἡ τυραννία, 3. ἡ ἐκτύπωση, ἡ ἔκδοση, ἡ δημοσίευση, **shtypja e librave**, ἡ ἐκτύπωση βιβλίων.

shtypshkronjë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ. —**a**, τὸ τυπογραφεῖο.

shtypur (i, e), ἐπίθ. 1. πατημένος, πεπιεσμένος, πιεσμένος, 2. τυπωμένος, 3. καταπιεζόμενος, **popujt e —**, οἱ καταπιεζόμενοι λαοί.

shtyranak-u, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. —**ë**, τὸ ἀπόρριγμα, τὸ ἀπόρριχμα, **dështak**.

shtyrë (i, e), ἐπίθ. βαλτός, παρακινήμενος, ὑποκινήμενος, σπρωγμένος.

shtyrje-shtyrja, οὐ σ. θ. ἡ ἀναβολή, ἡ παράταση, — **e gjyqit**, ἡ ἀναβολή τῆς δίκης, —**a e afatit**, ἡ παράταση τῆς προθεσμίας.

shtytës,-e, ἐπίθ. ὑποκινήτης, πρωταίτιος.

shtytës-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—, ὁ ὑποκινήτης, ὁ πρωταίτιος, θ η λ. —**e**, ἡ ὑποκινήτρια.

shtytje-shtytja, οὐ σ. θ. β λ. **shtyrje**.

shtytur (i, e), ἐπίθ. βαλτός, παρακινήμενος, ὑποκινήμενος.

shthur, ρ. με τ. 1. ξεφράζω, — **kopshtin**, ξεφράζω τὸν κῆπο, 2. ξεπλέχω, 3. ἐξαρθρώνω, **shthurrem**, παρεκτρέπομαι, παρεκκλίνω, γίνομαι ἀπειθαρχος, ἀποχαλινῶνομαι, ἐκτραχηλίζομαι.

shthurje - shthurja, οὐ σ. θ. π λ η θ.—, 1. τὸ ξέφραγμα, 2. ἡ ἐξάρθρωση, τὸ ξεχαρβάλωμα, 3. ἡ ἀποχαλίνωση, ὁ ἐκτραχηλισμός.

shthurur (i, e), ἐπίθ. 1. ξέφραχτος, ξεφραγμένος, ξεπλεγμένος, 2. ἀδιάντροπος, ἀχαλίνωτος, ἀπειθαρχος, αὐθάδης, ἀκόλαστος.

shuaj, ρ. με τ. 1. σβήνω, — **gëlqeren**, σβήνω τὸν ἀσβέστη, Με τ φ. — **etjen**, σβήνω τὴ δίψα, — **kryengritjen**, καταπνίγω τὴν ἐξέγερση, 2. ἐξαλείφω, — **me gomë**, σβήνω μέ τὸ σβηστήρι, 3. διαγράφω.

shuar (i, e), ἐπίθ. σβησμένος, σβηστός, **vullkani i —**, σβησμένο ἠφαίστειο.

shuarje-shuarja, οὐ σ. θ. 1. τὸ σβήσιμο, ἡ κατάπνιξη, 2. ἡ ἀπονέκρωση, **shuarja e shtetit**, ἡ ἀπονέκρωση τοῦ κράτους.

shuall-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ. **shuaj**, ἡ πατωσιά καὶ ἡ σόλα, ἡ πτόλα, τὸ σολόδεσμα.

shufër-shufra, οὐ σ. θ. π λ η θ. **shufra**, ἡ βεργίτσα, ἡ βίτσα, — **hekuri**, ἡ σιδηρόβεργα, ἡ σιδηρόβεργα.

shuk-u, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**a**, τὸ κουβάρι, **mbledh —**, μαζεύω κουβάρι.

shul-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**a**, 1. ἡ ἀμπάρα, ἡ μπάρα, κοιν. ὁ σύρτης τῆς θύρας, ὁ μοχλός, 2. — **i pushkës**, τὸ κινητὸ οὐραῖο, 3. Με τ φ. ὁ ψηλέας.

shulc-i, οὐ σ. ἄ ρ. π λ η θ.—**a**, ἡ ἀμπάρα, ἡ μπάρα, ὁ σύρτης τῆς θύρας, **llozi i derës**.

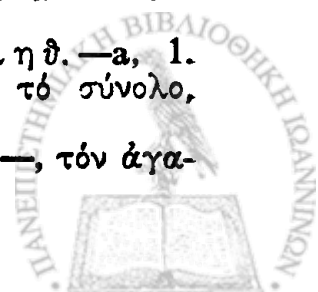
shullë-ri, οὐ σ. ἄ ρ. τὸ προσήλιο, **në dimër grimë në —**, τὸ χεμμῶνα καθόμαστε στό προσήλιο, ἄ ν τ θ. **hijesirë**.

shullëj, ρ. με τ. προσηλιάζω, ζεσταίνω στόν ἥλιο, **më shullëri dielli**, μέ ζέστανε ὁ ἥλιος.

shumanshëm (i) - shumanshme (e), ἐπίθ. πολύπλευρος, πολυμερής, ὀλόπλευρος.

shumë-a, οὐ σ. θ. π λ η θ.—**a**, 1. Μα θ. τὸ ἄθροισμα, τὸ σύνολο, 2. τὸ ποσό.

shumë, ἐ π. πολὺ, **e do —**, τὸν ἀγα-

- πάει πολύ, ἐπίθ. — **popull**, πολὺς κόσμος, — **njerëz**, πολλοὶ ἄνθρωποι, — **gabime**, πολλά λάθη, ἀντθ. **pak**.
- shumë (i, e)**, ἐπίθ. ὁ πολὺς, θηλ. ἡ πολλή, πληθ. **të shumë-t**, οἱ πολλοί, θηλ. **të shuma-t**, οἱ πολ-
λές.
- shumëfish-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, Μαθ. τό πολλαπλάσιο, **më i vogli shumëfish i përbashkët (M.V.SH.P.)**, τό ἐλάχιστο κοινό πολλαπλάσιο (ἐ.κ.π.), — **e të përbashkëta**, κοινά πολλαπλάσια.
- shumëfishòj**, ρ. μετ. ἐκτυπώνω, τυπώνω σέ πολλά ἀντίτυπα, πολυγραφῶ.
- shumëfishtë (i, e)**, ἐπίθ. πολλαπλάσιος.
- shumëkëndësh-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, Γεωμ. τό πολύγωνο.
- shumëkùsh**, ἄορ. ἀντων. ὁ καθένας, ὅποιος, — **mund të thotë**, ὁ καθένας, ὅποιος μπορεῖ νά πει.
- shumëllòjshëm (i) - shumëllòjshme (e)**, ἐπίθ. πολυειδής, πολύμορφος, ποικίλος.
- shumëngjýrshëm (i) - shumëngjýrshme (e)**, ἐπίθ. πολύχρωμος.
- shumëqelizor,-e**, ἐπίθ. πολυκύτταρος.
- shumëqelizorë-t**, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τά πολυκύτταρα.
- shumërrokshe**, ἐπίθ. Γραμμ. πολυσύλλαβος, **fjalë —**, πολυσύλλαβη λέξη.
- shumës-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, Γραμμ. ὁ πληθυντικός (ἀριθμός), ἀντθ. **njëjës**, ἐνικός (ἀριθμός).
- shumëvòjtur (i, e)**, ἐπίθ. πολυπαθής, πολύπαθος, πολυβασανισμένος.
- shumëzím-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, Μαθ. ὁ πολλαπλασιασμός.
- shumëzòj**, ρ. μετ. πολλαπλασιάζω.
- shumëzùar-i (i)**, οὐσ. ἄρ. Μαθ. ὁ πολλαπλασιαστέος.
- shumëzùes-i**, οὐσ. ἄρ. Μαθ. ὁ πολλαπλασιαστής, **shumëzonjës**.
- shumëzùeshëm-i (i)**, οὐσ. ἄρ. Μαθ.

- ὁ πολλαπλασιαστέος, **i shumëzuar**.
- shumicë-a**, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ πλειοψηφία, ἡ πλειονότητα, ἡ πλειο(νο)ψηφία, **me — votash**, μέ πλειοψηφία, μέ πλειονοψηφία, — **a absolute**, ἡ ἀπόλυτη πλειοψηφία, **shes me —**, πουλῶ χονδρικῶς, ἀντθ. **pakicë**, ἡ μειοψηφία, ἡ μειονότητα.
- shumím-i**, οὐσ. ἄρ. τό πλήθωμα.
- shumòj**, ρ. μετ. πληθαίνω, πληθύνω, αὐξάνω, πολλαπλασιάζω, **u shtofshi e u shumofshi**, αὐξάνεσθε καί πληθύνεσθε.
- shumta (e)**, οὐσ. θ. τό πολύ.
- shumtë (i, e)**, ἐπίθ. πολὺς, περισσότερος, **më të —t**, οἱ περισσότεροι ἀπό αὐτούς, **më të —n e herës**, τίς περισσότερες φορές, συνήθως, σχεδόν πάντα, ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον.
- shumùar (i, e)**, ἐπίθ. αὐξημένος, πολλαπλασιασμένος.
- shungullòj**, ρ. μετ. τινάζω, ξετινάζω, τραντάζω, σείω δυνατά, ρ. ἄμετ. **shungullon shtëpia**, τραντάζεται, ταράζεται τό σπίτι (ἀπό σεισμό κλπ.), **shungullonte nga ethet**, ἔτρεμε ἀπό τόν πυρετό (ἀπό τίς θερμίες).
- shuplakë-a**, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, 1. ὁ μπάτσος, ἡ μπάτσα, τό χαστούκι, 2. ἡ παλάμη, Μετφ. **kjo qe një — e rëndë**, αὐτό ἦταν γερό χαστούκι γι'αὐτόν.
- shurdh-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ër**, ὁ κουφός, ὁ κωφός, θηλ. — **e**, ἡ κουφή.
- shurdhàc-i**, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Typha latifolia*) ἡ τύφη, κοιν. ψαδιά, ψάδες, ρένες.
- shurdhàc-i**, οὐσ. ἄρ. ὁ κούφιακας, ὁ κουφός, ὁ πολύ βαρύκοος.
- shurdhër (i, e)**, ἐπίθ. κουφός, κωφός, βαρύκοος, **i shurdhët**.
- shurdhët (i, e)**, ἐπίθ. βλ. **i shurdhër**.
- shurdhím-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ κουφамάρα, ἡ κωφότητα, ἡ βαρηκοΐα.
- shurdhòj**, ρ. μετ. κουφαίνω, ξεκουφαίνω, **shurdhohem**, κουφαίνομαι, ξεκουφαίνομαι.
- shurdhùes,-e**, ἐπίθ. ἐκκωφαντικός, πού ξεκουφαίνει, **zhurmë —e**, ἐκ-

κωφαντικός θόρυβος, **shurdho-njës**.
shurùp-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, τό σιρόπι.
shurràk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό κατουργιάρης, ό κατουρλιάρης ό κατουρλής, θηλ.—e, ή κατουρλιάρα, ή κατουργιάρα, ή κατουρλού.
shurràq-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, βλ. **shurrak**.
shurrë-a, ούσ. θ. τό κάτουρο, τό κατουρλιό, τό ούρημα, τό ούρον, **bëj** —, κατουρῶ, **shurroj**.
shurròj, ρ. μετ. και άμετ. κατουρῶ, ούρῶ, **shurrohem**, κατουριούμαι, κατουριέμαι, **përmirem**.
shurrëz-a, ούσ. θ. Άνατ. ή ούρήθρα.
shurrtoe - shurrtorja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ούρητήριο.
shushàt, ρ. μετ. σαστίζω, καταπλήσσω, άφήνω κάποιον κατάπληκτο, ζαλλίζω, **shushatem**, ξεκουτιάζω, σαστίζομαι, ξεκουτιάινω, ζαλλίζομαι, ματουφιάζω.
shushatur (i, e), έπίθ. σαστισμένος, ματουφιασμένος, ξεκουτιασμένος, ξεκουτιάρης.
shushunjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,

Ζωολ. (*Hirudo medicinalis*) βδέλλα ή κοινή ή Ιατρική βδέλλα, κοιν. ή βδέλλα, ή άβδέλλα.
shushurimë-a, ούσ. θ. τό κελάρυσμα, ό κελαρυσμός, —a e **ujit**, τό κελάρυσμα του νερού.
shushurit, ρ. άμετ. κελαρύζω, μουρμουρίζω, (γιατά νερα).
shyqÿr, άκλιτη λέξη, εύτυχώς, — **që erdhe**, εύτυχώς πού ήρθε.
shyt,-ë,-e, έπίθ. χωρίς κέρατα, άκρωτατος, κάθε πράγμα άκρωτηριασμένο, κοιν. σουτος, σιούτος, **dash** —, κριάρι σιούτο (χωρίς κέρατα), **dele** —ë, προβατίνα σιούτα, **dhi** —ë, γίδα σούτα (χωρίς κέρατα), **shtambë** —e, στάμνα χωρίς χερούλια.
shyta-t, ούσ. θ. πληθ. Ιατρ. ή παρωτίτις, οί παρωτίτιδες, ή παραμαγούλα, οί μαγουληθδρες.
shytim-i, ούσ. άρ. ό άκρωτηριασμός, ή άποκοπή, τό άκρωτηρίασμα, ή άκρωτηρίαση.
shytòj, ρ. μετ. άκρωτηριάζω, άποκόπτω, **cungulloj**, **shytohem**, άκρωτηριάζομαι.
shytùar (i, e), έπίθ. άκρωτηριασμένος.

T

T, t, τό είκοστό όγδοο γράμμα του άλβανικού άλφάβητου.
ta, προσ. άντων. συνηρημένος τύπος των βραχέων τύπων, **të+e**, — **dhashë librin**, σου τό έδοσα τό βιβλίο.
tabakà-ja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ό δίσκος, ή άπλάδα, 2. ή καπνοθήκη, ή ταμπακέρα, 3. τό σταχτοδοχείο, ή σταχτοθήκη, τό τασάκι.
tabàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό φύλλο, ή κόλλα, **një — letre**, ένα φύλλο χαρτιού.
tabàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ταμπάκης, ό βυρσοδέψης.
tabako-ja, ούσ. θ. ό ταμπάκος, **burrnot**.
tabàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. τό πέλμα, ή πατωσιά, **shuall i këmbës**, 2. ή σόλα, τό σολόδεσμα, **shuall i këpucës**, 3. —**i i tokës**, τό ύπόστρωμα, ή βάση, τό θεμέλιο του έδάφους.
tabelë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ό πίνακας, —**a e shumëzimit**, ό πίνακας του πολλαπλασιασμού, ό Πυθαγόρειος πίνακας ή ή προπαίδια του πολλαπλασιασμού, —**at e logaritmeve**, οί λογαριθμικοί πίνακες, 2. ό τιμοκατάλογος, τό τιμολόγιο, —**a e çmimeve**, 3. ό μαυροπίνακας, 4. —**a e dyqanit**, ή πινακίδα, ή ταμπέλλα, του καταστήματος, —**a e kontrollit**, ό πίνακας έλέγχου.
tablò-ja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. ή ζωγραφιά, ή είκόνα, τό ταμπλό, ό πίνακας ζωγραφικής, 2. ή θέα, ή άποψη, 3. ή περιγραφή, ή άπεικόνιση.
tabùt-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό φέρετρο, τό ξυλοκρέββατο, **arkivol**.
taftà-ja, ούσ. θ. ό ταφτάς.
tagàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. τό

μαγκάλι, 2. τό ταγάρι, (μέτρο χωρητικότητας 44 όκάδων).
tagër-tagri, ούσ. άρ. πληθ. **tagre**, 1. τό δικαίωμα, 2. ό φόρος (άπηρχ. λέξη).
tagrambledhës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό εισπράχτορας φόρων, ό φορατζής, (άπηρχ. λέξη).
tagji-a, ούσ. θ. ή ταγή (κυρίως βρώμη ή κριθάρι).
tagjis, ρ. μετ. (άόρ. **tagjita**, προστχ. **tagjit**), ταγίζω, **i jap tagji**.
tajë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή τροφός και **vajë, mëndeshë**, 2. ό τόνος, 3. ή βίδα.
takë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό τακούνι (των ύποδημάτων).
takëm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, —**i i shtëpisë**, τά έπιπλα του σπιτιού, τά οικιακά σκεύη, τά σκεύη του νοικοκυριού, —**i i kuzinës**, τά μαγειρικά σκεύη, —**i i kafes, i çajit**, τό σερβίτσιο, τό κομπλέ, τό κομπλέτο του καφέ του τσαγιού, **një — rroba**, ένα κοστούμι, μιá ένδυμασία, —**i i shalës**, ή ίπποσκευή, ή σαγή, τά χάμουρα.
takër-takra, ούσ. θ. Βοτ. (*Althea officinalis*) άλθαία ή φαρμακευτική, κοιν. νερομολόχα, **mëllagë uji**.
takije-takija, ούσ. θ. πληθ.—, ό σκούφος, χαμηλό κάλυμμα τής κεφαλής.
takim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή συνάντηση, ή συνέντευξη, ή έπαφή.
takòj, ρ. μετ. συναντώ, ρ. άμετ. άπρόσ. (më, të, i) **takon**, (μου, σου, του, τής) άνήκει, Μετφ. συμβαίνει, **takon që**, συμβαίνει, τυχαίνει, **takohem**, συναντούμαι, συναντιέμαι.

taks, ρ. μετ. 1. τάζω, υπόσχομαι, **premtōj**, 2. τάζω (σέ βακούφια).

taksë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ὁ φόρος, ὁ δασμός.

taksi-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό ταξι, τό ἀγοραῖο αὐτοκίνητο, τό ἀμάξι.

taksimëtër-taksimëtri, ούσ. ἄρ. πληθ. **taksimëtra**, τό ταξιμέτρο.

taksōj, ρ. μετ. φορολογῶ, **vë taksë**.

taksur (i, e), ἐπίθ. ταγμένος, ταμμένος, **i premtuar**.

takt-i, ούσ. ἄρ. τό τάκτ, ἡ λεπτότητα, ἡ εὐπρέπεια, ἡ λεπτή συμπεριφορά, **mungësa e —it**, ἡ ἔλλειψη λεπτότητας, τάκτ, **njeri me —**, ἄνθρωπος λεπτός στους τρόπους, ἄνθρωπος μέ λεπτή συμπεριφορά, μέ τάκτ.

taktik,-e, ἐπίθ. Στρατ. τακτικός, **lëvizje —e**, τακτική κίνηση, κινήσεις τακτικῆς.

taktikë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ τακτική, ἡ ταχτική.

talënt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τό ταλέντι, τό τάλαντο, ἡ φυσική κλίση, ἡ ἐφυῖα, τό χάρισμα, ἡ ἰδιοφυῖα, τό προτέρημα, **njeri me —**, ἄνθρωπος προικισμένος μέ τάλεντο, ταλαντοῦχος, μέ τάλεντο, μέ ἐξαιρετική ἰδιοφυῖα.

talëntuar (i, e), ἐπίθ. ταλαντοῦχος, μέ τάλεντο, **njeri i —**, ἄνθρωπος προικισμένος μέ τάλεντο, ταλαντοῦχος.

talër-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, 1. τό πατητήρι τῶν σταφυλιῶν, 2. βάρηλι τυριοῦ μέχρι 50 κοιλιά, **tinar**.

talk-u, ούσ. ἄρ. τό τάλκ.

talmud-i, ούσ. ἄρ. τό ταλμουῖδο, τό ταλμούδ.

tall, ρ. μετ. κοροϊδεύω, εἰρωνεύομαι, περιγελῶ, περιπαίζω, χλευάζω, **tallem**, χορατεύω, περιπαίζω, χλευάζω, κοροϊδεύω.

tallagàn-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, —**a**, ἡ ταλαγάνα, τό ταλαγάνι, ἡ κάπα.

tallàsh-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τά ροκανίδια, τά πριονίδια.

tallàz-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ὁ σάλος, τό κῦμα τῆς θάλασσας, τό

σάλευμα τῆς θάλασσας, **bën —**, κάνει θάλασσα, ἔχει θάλασσα, Μετφ. ἡ ταραχή, ἡ ἀναταραχή, ἡ ἀνατάραξη.

tallës,-e, ἐπίθ. κοροϊδευτικός, εἰρωνικός, ἀστεῖος, περιπαικτικός.

tallës-i, ούσ. ἄρ. ὁ εἰρωνας, τό κοροῖδο, χορατατζής, ὁ κοροϊδιάνος, ὁ ἀστεϊζόμενος, ὁ χλευαστής.

tallje-tallja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κοροῖδεμα, ὁ ἐμπαιγμός, τό περιπαιγμα, ἡ κοροῖδία, ἡ εἰρωνεῖα, ὁ ἀστεῖσμός, ὁ χλευασμός, **të tallurit**.

tamàm, ἐπ. βλ. **pikërishtë**.

tamàh-u, ούσ. ἄρ. βλ. **lakmi**.

tamahqâr,-e, ἐπίθ. λαίμαργος, ἄπληστος, πλεονέκτης, **lakmues**.

tamahqâr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ λαίμαργος, ὁ ἄπληστος, ὁ πλεονέκτης, **lakmuesi**.

tamamtë (i, e), ἐπίθ. ἀκριβής, σωστός, ἀληθής, ἀληθινός, πραγματικός.

tamblagjâk-u, ούσ. ἄρ. Βοτ. (*Chelidonium maius*) τό χελιδόνιον (φαρμακευτικό φυτό).

tambluc-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, Ζωολ. (*Ascolabatea*) ὁ ἀσκάλαβος ἢ ἀσκαλαβώτης (εἶδος σαύρας).

tamth-i, ούσ. ἄρ. Ἄνατ. βλ. **tëmbli**.

tanë, tona, κτητ. ἐπίθ. πρώτου προσώπου πληθ. **djemtë tanë**, τά παιδιά μας, **vajzat tona**, οἱ κοπέλλες μας, κτητ. ἄντων. **tanët**, οἱ δικοί μας, **tonat**, οἱ δικές μας.

tangente - tangëntja, ούσ. θ. πληθ.—, Γεωμ. ἡ ἐφαπτομένη (γραμμῆ).

tango-ja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ταγκό (χορός).

tani, ἐπ. τώρα, αὐτή τή στιγμή, **tashti, tash**.

tanishëm (i) - tanishme (e), ἐπίθ. τωρινός, σημερινός, **i tanishëm**.

tanithi, ἐπ. βλ. **tani**.

tank-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—**e**, Στρατ. τό τάνκ, τό ἄρμα μά-

χης, πληθ. —e, τά τάνκς, τά άρματα μάχης.
tankist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, —a, Στρατ. ό οδηγός του άρματος μάχης, ό οδηγός του τάνκ, ό τανκίστας.
tanks-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, Στρατ. βλ. tanku.
tarë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό φελλός, τό βούλωμα, τό στούπωμα, τό πώμα, Μετφ. u bë —, έγινε τάπα, μέθυσε.
tarí-a, ούσ. θ. πληθ. —, τό κτηματόγραφο(ν), ό τίτλος κυριότητας, κοιν. τό ταπί.
taratòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ή σκορδαλιά, τό ταρατόρι.
taràf-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό τaráφι, ή κλίμα, ή φατρία, ή παράταξη, ή φάρα, njeri me —, άνθρωπος μέ έπιρροή.
tarë-a, ούσ. θ. βλ. tare.
tare-tarja, ούσ. θ. ή (ν)τάρα, τό άπόβαρο, dare.
targë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή πινακίδα άριθμού κυκλοφορίας (όχηματος).
tarhanà-ja, ούσ. θ. ό τραχανάς.
tarifë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή διατίμηση, τό τιμολόγιο, ή τάρifa, —a doganore, τό δασμολόγιο, —a e hekurudhave, ή σιδηροδρομική τάρifa, τό τιμολόγιο των σιδηροδρόμων, vë —, τιμολογώ, διατιμώ έμπορεύματα.
tars-i, ούσ. άρ. Άνατ. ό παρσός (του ποδιου).
tartabiqe - tartabiqja, ούσ. θ. πληθ. —, Ζωολ. (Cimex lactularius) ή άκανθία ή κόρις της κλίνης, κοιν. ό κορέος, ό κοριός, ή κόριζα, çimkë, çimërr.
tartâr,-e, έπίθ. ταταρικός.
tartâr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό Τάταρος, θηλ. —e, ή Τατάρα.
tartrik,-e, έπίθ. Χημ. acid —, τό τρυγικόν όξύ, limontoz.
tarr, ρ. μετ. βλ. tëhar, harr.
tarracë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή τaráτσα, τό (ή)λιακωτό, 2. ή έπιχωμάτωση.
tas-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, 1. τό κύπελλο, 2. τό τάσι, τό τσανάκι, ή γαβάδα.

tasqebâr-i, ούσ. άρ. τό τάς-κεμπάπ(ι).
tashëm (i) - tashme (e), έπίθ. τωρινός, i tanishëm.
tashme (e) - tashmja (e), ούσ. θ. Γραμμ. ό ένεστώτας, έπίθ. τωρινή.
tatë-a, ούσ. άρ. ό πατέρας (κατά τη γλώσσα των παιδιών), ό τάτας.
tatëpjetë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό κατήφορος, ή κατωφέρεια, ή κατηγορία, Μετφ. ή παρακμή, teposhtë-a.
tatëpjetë, έπ. προς τά κάτω, κατωφερικά, κατωφερικώς, έπικλινώς, teposhtë.
tatim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ό φόρος, — fitimi, ό φόρος έπιτηδεύματος, φόρος επί του κέρδους, είσοδήματος, 2. ή φορολογία.
tatòj, ρ. μετ. φορολογώ, έπιβάλλω φόρους, vë tatim, tatohem, φορολογούμαι.
tatûar (i, e), έπίθ. φορολογημένος.
tatûeshëm (i) - tatûeshme (e), έπίθ. φορολογήσιμος.
tatull-a, ούσ. θ. Βοτ. (Datura stramonium) τό στραμώνιο τό κοινόν, κοιν. τάτλας, τάτουλα ή ποδόχορτο (δηλητηριώδες ζιζάνιο), piu —ën, ήπιε τό δηλητήριο, helmin.
tautologji-a, ούσ. θ. ή ταυτολογία.
tavân-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό ταβάνι, ή όροφή.
tavernë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή ταβέρνα, τό οίνοπωλειό, τό καπηλιό, τό κρασοπουλιό.
tavë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό ταβάς.
tavllë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ή σταχτοθήκη, τό σταχτοδοχείο, τό τασάκι, taketuke, 2. τό τάβλι (παιγνίδι), 3. τό παχνί, ή φάτνη, τό τάγιστρο, kalë —e, kalë i —s, kalë i shalës, at, τό άτι, τό άλογο ίππασίας.
tavolinë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. tryezë.
taxhik,-e, έπίθ. τατζικικός, των τατζικων.
taxhik-u, ούσ. άο. πληθ. —ë, ό

Τατζίκος, θηλ. —e, ή Τατζίκα.
taze, έπίθ. νωπός, φρέσκος, gjalpë
—, φρέσκο βούτερο, mish —, τό
νωπό (τό φρέσκο) κρέας,
bukë —, τό φρέσκο ψωμί, i fres-
kët.

te, πρόθ. σέ, είς, σ', shkoj — ba-
bai tim, πηγαίνω στόν πατέρα
μου, gjer — porta, μέχρι, έως
τή θύρα, dal — porta, βγαίνω
στή θύρα, στήν πόρτα, — unë,
σ'έμένα, — njerëzit, στους ανθρώ-
πους.

teatër-teatri, ούσ. άρ. πληθ.
teatra, τό θέατρο, —i i operas, ή
όπερα, τό μελόδραμα, —i i ku-
kllave, τό κουκλοθέατρο.

teatràl-e, έπίθ. θεατρικός, του
θεάτρου, shfaqje —e, θεατρική
παράσταση, Μετφ. pozë —e,
θεατρικόλιση πόζα.

tebeshir-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
βλ. shkumës.

tegël-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, —a,
τό γαζί, bëj —, γαζώνω, κάνω
γαζί.

teh-u, ούσ. άρ. πληθ. —a, 1. ή
κόψη, —u i thikës, ή κόψη του
μαχαιριού, 2. ή αίχμη, ή μύτη, ή
άκίδα, —u i kritikës, ή αίχμη
της κριτικής.

tëj, πρόθ. πέραν, εκείθε, μακράν,
— malit, πέρα από τό βουνό, πέ-
ραν του βουνού, — Drinit, πέρα
άπό τό Δρίνο, και τοπικό έπ.
më —, πίο πέρα, παραπέρα, atje
—, εκεί πέρα, — e —, πέρα-πέρα,
χρον. έπ. këtej e —, από σή-
μερα και στο έξής, më —, άργό-
τερα, më vonë.

tejdukshëm (i) - tejdukshme (e),
έπίθ. διαφεγγής, διάφανος, διά-
φεγγος, διαυγής, διαφανής, διά-
φανος.

tejkalim-i, ούσ. άρ. ή υπερεκπλή-
ρωση, ή υπέρβαση, ή υπερεκτέλε-
ση, τό ξεπέρασμα, —i i planit, ή
υπερεκτέλεση, τό ξεπέρασμα του
σχεδίου.

tejkalòj, ρ. μετ. υπερεκπληρώνω,
υπερεκτελώ, υπερεκτελώ, ξεπερνώ,
υπερβαίνω, — planin, υπερεκτε-
λώ, ξεπερνώ τό σχέδιο.

tëjmë (i) - tejme (e), έπίθ. ό πέ-

ραν, ή πέραν, ό άπέναντι, ό
έναντι, i përtejme.

tejpashëm (i) - tejpashme (e),
έπίθ. διαφανής, διαυγής, διάφα-
νος.

tejpërtëj, έπ. πέρα-πέρα, διαπεραστι-
κά, διαμπερώς, i shkoj plumbi
—, του πέρασε ή σφαίρα πέρα-πέ-
ρα.

tejqyrë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τά
κυάλια, οί διόπτρες, dylibi.

tejshikim-i, ούσ. άρ. ή δξυδέρκεια,
ή διορατικότητα, ή πρόβλεψη.

tejshkùar (i, e), έπίθ. Γραμμ. θ
kryer e —, ό υπερσυντέλικος,
pata shkruar, είχα γράψει.

tejshikùes,-e, έπίθ. δξυδερκής, διο-
ρατικός, tejshikonjës.

tëjzë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ό
τένων, 2. ή χορδή, tejzat e zërit,
οί φωνητικές χορδές.

tek, έπ. μονά, — a çift? μονά ή
ζυγά;

tek,-e, έπίθ. μονός, Μαθ. περιτ-
τός, i vetëm, jo çift.

tek, 1. σύνδ. α) τοπικός, όπου,
— del tym e leh qen, όπου βγαί-
νει καπνός κι όπου γαυγίζει σκυ-
λί, β) χρον. ένώ, όταν, — po
mendohej, ένώ σκέφτονταν, 2.
νά, για, ίδού, ja — është, νά ποϋ
είναι, 3. πρόθ. είς, σέ, σ', στό,
vajti — i biri, πήγε στο παιδί
(είς τό παιδί) του.

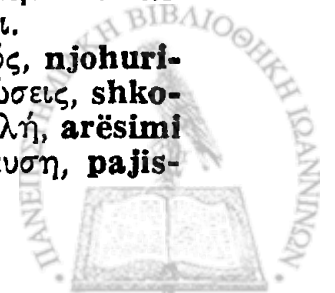
teka-t, ούσ. θ. πληθ. οί ιδιοτρο-
πίες, τά καπρίτσια, οί παραξενιές,
njeri me —, είναι άνθρωπος με
ιδιοτροπίες, με τά φεγγάρια.

tekanjòz,-e, έπίθ. ιδιότροπος, με
τά φεγγάρια, παράξενος, njeri —,
άνθρωπος δύστροπος, ιδιότροπος.

teke-tékja, ούσ. θ. τό μονόκαννο
(κυνηγετικό όπλο).

teket (më), άπρόσ. ρ. έπιθυμώ,
μου πηγαίνει ή γνώμη, μου άνε-
βαίνει στο κεφάλι, μου καπνίζει,
m'u tek për një byrek, μου πάει
ή γνώμη για ένα μπουρέκι, kur
t'i teket, όταν του θελήσει τό κέ-
φι, όταν του καπνίσει.

teknik,-e, έπίθ. τεχνικός, njohuri-
të —e, οί τεχνικές γνώσεις, shko-
lla —e, ή τεχνική σχολή, arësimi
—, ή τεχνική εκπαίδευση, pajis-

ja —e, ó τεχνικός έξοπλισμός,
ana —e e çështjes, ή τεχνική
 πλευρά του ζητήματος, **redaktor**
 —, τεχνικός συντάκτης, ó επίμε-
 λητής τής ύλης.
teknik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ó
 τεχνικός, ó τεχνίτης, **inxhinierë**
dhe —ë, μηχανικοί και τεχνι-
 κοί.
teknikë-a, ούσ. θ. 1. ή τεχνική,
 ή τέχνη, ή δεξιοτεχνία, —a mo-
 derne, ή σύγχρονη τεχνική, 2. ó
 τεχνικός έξοπλισμός, ή τεχνική,
 3. Στρατ. τά μηχανικά πολε-
 μικά μέσα.
teknikisht, έπ. τεχνικά, από τεχνι-
 κή άποψη.
teknikùm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
 ή τεχνική σχολή, ή μέση επαγ-
 γελματική σχολή, τό μεσαίο τε-
 χνικό σχολείο.
teknokràt-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
 ó τεχνοκράτης.
teknolog-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
 ó τεχνολόγος.
teknologji-a, ούσ. θ. ή τεχνολογία,
 —a e metaleve, ή τεχνολογία
 τών μετάλλων.
teknologjik,-e, έπίθ. τεχνολογικός.
tekst-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό
 κείμενο.
tekstil,-e, έπίθ. ύφαντουργικός,
industria —e, ή ύφαντουργική
 βιομηχανία, ή ύφαντουργία.
tekstil-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό
 ύφασμα, τό ύφαντό, **kombinati i**
—it, τό ύφαντουργικό έργοστα-
 σιακό συγκρότημα, **fabrika e —it**,
 τό ύφαντουργείο.
tekstualisht, έπ. κατά λέξη, κατά
 γράμμα, αύτολεξεί, **përkthimi —**,
 ή κατά λέξη μετάφραση.
tektonikë-a, ούσ. θ. Γεωλ. ή τε-
 κτονική, ή γεωτεκτονική.
tek-tuk, έπ. 1. έδω έκει, κάπου-κά-
 που, κάποτε, 2. άραιά, σπάνια,
vjen tek tuk, έρχεται σπάνια.
tel-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. τό
 σύρμα, τό τέλι, τό καλώδιο, —at
 e telegrafit, τά τηλεγραφικά κα-
 λώδια, τά σύρματα του τηλεγρα-
 φου, —at e elektrikut, τά ήλε-
 κτρικά καλώδια, σύρματα, 2. ή
 χορδή (μουσικοῦ όργάνου),

Μετφ. —at e zemrës, οί χορδές
 τής καρδιάς.

telësh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή
 άνησυχία, ó μπελάς, οί φροντίδες,
 οί σκοτούρες, **shqetësim**, **kokë-**
çarje.

telatin-i, ούσ. άρ. τό τελατίνι.
teleferik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
 ó κρεμαστός, ó έναέριος σιδηρόδρο-
 μος, τό έναέριο βαγονάκι, τό τε-
 λεφερίκ, ή έναέρια γραμμή.
telefòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, —a,
 τό τηλέφωνο, — **automatik**, τό
 αυτόματο τηλέφωνο, **receptori i**
—it, τό άκουστικό τηλεφώνου.

telefoní-a, ούσ. θ. ή τηλεφωνία.
telefonik,-e, έπίθ. τηλεφωνικός,
stacioni —, ó τηλεφωνικός στα-
 θμός, **kabina —e**, ó τηλεφωνικός
 θάλαμος, ή καμπίνα του τηλεφώ-
 νου, τό τηλεφωνείο.

telefonist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
 —a, ó τηλεφωνητής, θηλ.—e, ή
 τηλεφωνήτρια.

telefonogramë-a, ούσ. θ. πληθ.
 —a, τό τηλεφωνογράφημα, τό τη-
 λεφώνημα.

telefoním-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
 τό τηλεφώνημα.

telefonòj, ρ. άμετ. τηλεφωνῶ.
telefoto, ούσ. θ. τό τηλεφωτο, ή
 τηλεφωτογραφία.

telegraf-i, ούσ. άρ. ó τηλεγράφος,
shtyllë —i, τό τηλεγραφόξυλο.

telegrafi-a, ούσ. θ. ή τηλεγραφία.
telegrafik,-e, έπίθ. τηλεγραφικός,
shërbimi —, ή τηλεγραφική ύπη-
 ρεσία.

telegrafist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
 —a, ó τηλεγραφετής, θηλ.—e,
 ή τηλεγραφήτρια.

telegrafisht, έπ. τηλεγραφικῶς.
telegrafòj, ρ. άμετ. τηλεγραφῶ.

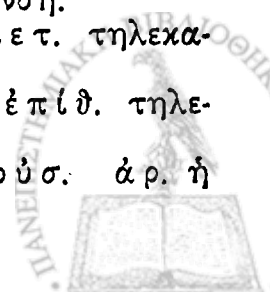
telegràm-i, ούσ. άρ. πληθ.—e,
 τό τηλεγράφημα, — **urgjent**, τό
 έπείγον τηλεγράφημα.

telekomandím-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë,
 —e, ή τηλεκατεύθυνση.

telekomandòj, ρ. μετ. τηλεκα-
 τευθύνω.

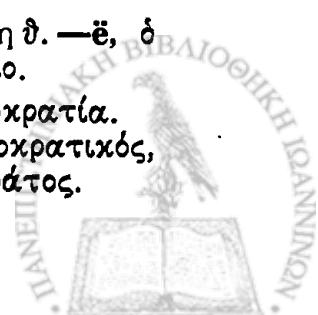
telekomandùar (i, e), έπίθ. τηλε-
 κατευθυνόμενος.

telekomunikaciòn-i, ούσ. άρ. ή
 τηλεπικοινωνία.

telemekanikë-a, ούσ. θ. ή τηλεμηχανική, **automatika dhe telemekanika**, ή αυτοματική και ή τηλεμηχανική.
telemetër-telemetri, ούσ. άρ. πληθ. **telemetra**, τό τηλέμετρο.
telemetri-a, ούσ. θ. ή τηλεμετρία.
telemetrik,-e, επίθ. τηλεμετρικός.
telepatí-a, ούσ. θ. ή τηλεπάθεια.
teleskòp-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, τό τηλεσκόπιο.
televizion-i, ούσ. άρ. ή τηλεόραση.
televiziv,-e, επίθ. τής τηλεόρασης, τηλεοπτικός.
televizòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ό δέκτης τηλεόρασης, ή συσκευή τηλεόρασης, ή τηλεόραση.
tellalis, ρ. μετ. διαλαλῶ.
tellall-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ό διαλαλητής, ό τελάλης (άπηρχ. λέξη).
tematik,-e, επίθ. θεματικός, **plani** —, τό σχέδιο τῶν θεμάτων.
tematikë-a, ούσ. θ. τά θέματα.
temë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, τό θέμα, — **aktuale**, επίκαιρο θέμα.
temjan-i, ούσ. άρ. τό λιβάνι, τό θυμίαμα, τό θυμιάμα, **timjan**, **thimjamë**.
temperament-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, ή ιδιοσυγκρασία.
temperaturë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ή θερμοκρασία, 2. Ιατρ. ό πυρετός, **kam** —, έχω πυρετό, **s'ka** —, δέν έχει πυρετό, είναι άπύρετος.
tempo-ja, ούσ. θ. Μουσ. ό χρόνος, τό τέμπο, ό ρυθμός.
tempull-i, ούσ. άρ. πληθ. **tempuj**, ό ναός, τό τέμενος, **faltore**.
tendencë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, ή τάση, ή κλίση, ή ροπή, **me** —**a përparimtare**, μέ προοδευτικές τάσεις, **prirje**.
tendencióz,-e, επίθ. 1. σκόπιμος, (έκεῖνος πού τείνει, πού αποβλέπει πρός κάτι), 2. ό κακόβουλος, μέ κακόβουλη πρόθεση, **lajm** —, κακόβουλη είδηση.
tendenciozitet-i, ούσ. άρ. 1. ή τάση, πού αποβλέπει πρός κάτι,

letërsia e jonë ka —, ή λογοτεχνία μας αποβλέπει, 2. ή κακοβουλία, ή κακόβουλη πρόθεση.
tendë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, ή σκηνή, ή τέντα.
teneqë-ja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. ό τενεκές, ό λευκοσίδηρος, 2. τό τενεκεδένιο κουτί, ό τενεκές, **enë teneqeje**, τενεκεδένιο δοχείο.
teneqepunues-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό τενεκετζής.
tenis-i, ούσ. άρ. Άθλητ. ή άντισφαίριση, τό τέννις, **luaj** —, παίζω τέννις, **fushë** —**i**, τό γήπεδο τέννις, **raketa e** —**it**, ή ρακέττα του τέννις, **lojtar** —**i**, ό παίκτης του τέννις, ό άντισφαιριστής.
tenòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, Μουσ. ό τενόρος, ό όξύφωνος.
tension-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, 1. Φυσ. ή ένταση, **rrymë elektrike e** —**it të lartë**, ήλεκτρικό ρεύμα ύψηλῆς τάσης, 2. Ιατρ. ή πίεση, —**i i gjakut**, ή πίεση του αίματος, ή αρτηριακή πίεση, — **i ulët i gjakut**, ή ύπόταση, — **i lartë i gjakut**, ή υπέρταση, 3. Πολιτ. ή ένταση, ή όξυνση.
tentativë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, ή άπόπειρα, ή δοκιμή, **bëra një** —, έκανα μιá άπόπειρα, προσπάθεια, —**a e parë**, ή πρώτη άπόπειρα.
tentòj, ρ. μετ. άποπειρώμαι, κάνω άπόπειρα, έπιχειρῶ, προσπαθῶ, δοκιμάζω.
tenxhere - tenxhërja, ούσ. θ. πληθ. —, ή κατσαρόλα, ό τέντζερης, ή τέντζερη, ή χύτρα, Μετφ. **gjeti tenxherja kapakun**, έκύλισε ό τέντζερης και βρήκε τό καπάκι, βρήκε τόν δμοιο του, έπέτυχε τόν δμοιον του.
tenjë-a, ούσ. θ. 1. ό σκῶρος, ό σκόρος, **molë, kopicë**, 2. τό σκουλήκι (πού τρώει τό ξύλο), Μετφ. **i ka hyrë** —**a**, του μπήκε ή άρρώστια.
teodolit-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ό θεοδόλιχος, τό θεοδολίτιο.
teokrací-a, ούσ. θ. ή θεοκρατία.
teokratik,-e, επίθ. θεοκρατικός, **shtet** —, θεοκρατικό κράτος.

teològ-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ θεολόγος.

teologji-a, ούσ. θ. ἡ θεολογία.

teologjik,-e, ἐπίθ. θεολογικός.

teoremë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—**a**, Μαθ. τὸ θεώρημα, **vërtetoj —n**, ἀποδείχνω τὸ θεώρημα.

teorí-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, ἡ θεωρία, —**a e marksizëm-leninizmit**, ἡ θεωρία τοῦ μαρξισμού-λενινισμού, —**a e relativitetit**, ἡ θεωρία τῆς σχετικότητας, —**a e probalitetit**, ἡ θεωρία τῶν πιθανοτήτων.

teoricién-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ θεωρητικός, **teoriku**.

teorik,-e, ἐπίθ. θεωρητικός, **mësimë —e**, θεωρητικά μαθήματα.

teorik-u, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**ë**, ὁ θεωρητικός.

teorikisht, ἐπ. θεωρητικά, θεωρητικῶς.

tepë-a, ούσ. θ. Βοτ. ἡ βρίζα, ἡ σίκαλη, **okër**.

tepër, ἐπ. ὑπερβολικά, περιττό, πολὺ, **më —**, περισσότερο, **s'di më —**, δέν ξέρω περισσότερο.

tepërt (i, e), ἐπίθ. περιττός, περίσσιος, παραπανίσσιος, **këto janë fjalë të tepra**, αὐτά εἶναι περιττά λόγια, **më duket se jam i këtu**, νομίζω ὅτι εἶμαι περιττός ἐδῶ, ἐπ. **për së tepri**, πάρα πολὺ, περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι χρειάζεται, **me të —**, ἐπὶ πλεόν, **me shtesë**.

tepërm (i, e), ἐπίθ. βλ. **i tepërt**.

teposhte - tepòshtja, ούσ. θ. πλ η θ.—, ὁ κατήφορος, ἡ κατηφορία, ἡ κατωφέρεια, **mori —n**, πῆρε τὸν κατήφορο.

teposhtë, ἐπ. πρὸς τὰ κάτω, **pesëdhjetë vjet e —**, πενήντα χρόνια καί κάτω.

tepricë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—**a**, 1. τὸ περίσσειμα, τὸ πλεόνασμα, —**at e grurit**, τὰ πλεονάσματα, τὰ περισσεύματα τοῦ σταριοῦ, 2. ἡ ἀφθονία, **e kam me —**, τὸ ἔχω μέ ἀφθονία.

tepròj, ρ. μετ. τὸ παρακάνω, ξεπερνῶ τὰ ὅρια, ὑπερβαίνω τὸ μέτρο, ρ. ἄμετ. περισσεύω, **teproi**

buka, gjella, περισσεψε τὸ ψωμί, τὸ φαγητό.

tepsí-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, τὸ τεψί, τὸ ταψί.

teqé-ja, ούσ. θ. πλ η θ.—, ὁ τεκές.

ter, ρ. μετ. στεγνώνω, ξηραίνω, ξεραίνω, **ter këmishët**, στεγνώνω τὰ ἀσπρόρουχα, **terem**, στεγνώνω (ὅταν εἶμαι βρεγμένος), λιάζομαι, **thaj, ndër rrobat në diell të teren**, ἀπλώνω τὰ ροῦχα στὸν ἥλιο νά στεγνώσουν.

terapeutik,-e, ἐπίθ. Ἴατρ. θεραπευτικός, **metodë —e**, μέθοδος θεραπείας.

terapi-a, ούσ. θ. Ἴατρ. ἡ θεραπεία, ἡ θεραπευτική, ἡ θεραπεία.

tercinë-a, ούσ. θ. πλ η θ.—**a**, τὸ τριστιχο.

terebentinë-a, ούσ. θ. ἡ τερεβινθίνη.

terén-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**e**, 1. τὸ ἔδαφος, ὁ τόπος, τὸ γήπεδο, 2. ἡ βάση, **ai punon në —**, αὐτός ἐργάζεται στή βάση, (ὄχι στὸ κέντρο, στὸ γραφεῖο), **ka punuar në —**, ἔχει ἐργαστεῖ στήν πολιτική ὀργάνωση, Μετφ. **pregatit —in**, προετοιμάζω, προλεϊαίνω τὸ ἔδαφος.

terezí-a, ούσ. θ. πλ η θ.—, ἡ ζυγαριά, Μετφ. **s'jam në —**, δέν εἶμαι ἐν τάξει, **me —**, σιγά, μέ προσοχή.

terë-a, ούσ. θ. ἡ ξηρά, ἡ στεριά, **toka, stereja**.

terje-terja, ούσ. θ. τὸ στέγνωμα, ἡ ἀποξήρανση, ἡ ξήρανση, **të terurit**.

term-i, ούσ. ἄρ. πλ η θ.—**e, —a**, ὁ ὄρος, —**at shkencore**, οἱ ἐπιστημονικοὶ ὄροι, — **filosofik**, φιλοσοφικός ὄρος.

termäl,-e, ἐπίθ. θερμός, **ujërat —e**, οἱ θερμές ἱαματικές πηγές.

termik,-e, ἐπίθ. Φυσ. θερμικός, **energji —e**, θερμική ἐνέργεια, **përpunimi — i metaleve**, ἡ θερμική ἐπεξεργασία τῶν μετάλλων.

terminologji-a, ούσ. θ. ἡ ὀρολογία.

terminologjik,-e, ἐπίθ. ὀρολογικός.

termite-t, ούσ. θ. πληθ. Ζωολ. οί τερμίτες (λευκοί μύρμηκες).

termobërthamòr,-e, έπίθ. θερμοπυρηνικός, **armët —e**, τά θερμοπυρηνικά δπλα.

termocentràl-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, θερμοηλεκτρικός σταθμός.

termodinamikë-a, ούσ. θ. Φυσ. ή θερμοδυναμική.

termogràf-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Φυσ. και Τεχν. ό θερμογράφος.

termofikim-i, ούσ. άρ. Τεχν. ή έγκατάσταση διχτύου κεντρικης θέρμανσης.

termokimi-a, ούσ. θ. ή θερμοχημεία.

termometër - termometri, ούσ. άρ. **termometra**, τό θερμόμετρο, **vë termometrin**, βάζω τό θερμόμετρο, **shkund termometrin**, τινάζω τό θερμόμετρο.

termometrik,-e, έπίθ. θερμομετρικός.

termos-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό θέρμος, τό θερμός, τό τέρμος (δοχεϊο).

termostàt-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, Φυσ. Τεχν. ό θερμοστάτης, ό θερμορυθμιστής.

termoteknikë-a, ούσ. θ. ή θερμοτεχνική.

ters,-e, έπίθ. γουρσουζης, γουρσουζικός, κακότυχος, μέ κακό ποδαρικό, **e ke këmbën —**, έχεις κακό ποδαρικό, έπ. ανάποδα, **i shkon puna —**, του πηγαίνει ή δουλιά ανάποδα.

terr-i, ούσ. άρ. τό σκότος, τό σκοτάδι, τό έρεβος, **errësirë**.

territòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό έδαφος, ή περιοχή, —i i **shkollës**, ή περιοχή του σχολείου.

territoriàl,-e, έπίθ. έδαφικός, χωρικός, **ujërat —e**, τά χωρικά ύδατα.

terròr-i, ούσ. άρ. ή τρομοκρατία.

terrorist-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό τρομοκράτης.

terroristik,-e, έπίθ. τρομοκρατικός, **masa —e**, τρομοκρατικά μέτρα, **akt —**, ή τρομοκρατική πράξη, ή τρομοκρατική ένέργεια.

terrorizim-i, ούσ. άρ. ή τρομοκρατηση.

terrorizòj, ρ. μετ. τρομοκρατώ, **terrorizohem**, τρομοκρατούμαι.

terrorizuar (i, e), έπίθ. τρομοκρατημένος.

tespí-të, ούσ. θ. πληθ. τό κοιπολόγι, τό κοιπολόι.

testamént-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή διαθήκη, **lë —**, αφήνω διαθήκη.

teste-téstja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. ή δεκάδα, **një — lugë**, μιά δεκάδα κουτάλια μαζι, 2. τό τέστ, πληθ. τά τέστ (για έξακριβωση τής πνευματικης ικανότητας).

testikulë-a, ούσ. θ. πληθ. —, Άνατ. ό όρχις, τό άρχίδι.

teshtij, ρ. άμετ. φτερνίζομαι, φταρνίζομαι.

teshtimë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό φτέρνισμα, τό φτάρνισμα, ό φταρνισμός.

tetanòs-i, ούσ. άρ. Ιατρ. ό τέτανος.

tetâr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Στρατ. ό δεκανέας, Ναυτ. ό δίλοπος, Άερ. ό ύποσημνίας.

tetë, άριθ. όχτώ, ούσ. θ. —a, τό όχτώ, τό όχτάρι.

tetë (i, e), έπίθ. όγδοος.

tetëdhjetë, άριθ. όγδόντα, όγδοήντα, όγδοήντα, όγδοήκοντα.

tetëkëmbësh-i, ούσ. άρ. πληθ. —, —a, Ζωολ. ό όχτάπους ό κοινός, τό χταπόδι, ό πολύπους, **oktapodh, likurishtë**.

tetëmbëdhjetë, άριθ. δεκαοχτώ, δεκοχτώ.

tetëqind, άριθ. όχτακόσια.

tetërrokësh-i, ούσ. άρ. πληθ. —, όχτασύλλαβος, όχτασύλλαβος.

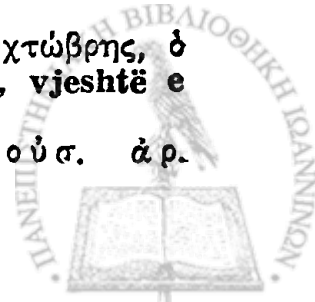
tetëvjeçar,-e, έπίθ. όχτάχρονος, **shkollë —e**, όχτάχρονο σχολείο.

tetësh-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, τό όχτάρι.

teto-ja, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **teze**.

tetòr-i, ούσ. άρ. ό Όχτώβρης, ό Όχτώβριος, **shëmitër, vjeshtë e dytë**.

tetraedër - tetraédri, ούσ. άρ.

πληθ. **tetraedra**, Γεωμ. τό τετραέδρο.

teze-tezja, ούσ. θ. πληθ.—, ή θεία, ή θειά, ή θείτσα (ή άδεληφή τής μητέρας).

tezë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Φιλοσ. ή θέση, —**at e Leninit**, οί θέσεις του Λένιν, —**at e referatit**, οί θέσεις τής εισήγησης.

tezgë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1. τό φορείο, 2. ό μπάγκος μαγαζιού, τό τεζιάκι.

tezgjah-u, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, βλ. **avlëmend**.

të, προσ. άντων, δειχτ. άντων. 1. συγκεκομμένος τύπος του **atë**, τής αίτ. πτώσης, **me —**, μέ αυτόν, **për —**, γι' αυτόν, 2. συγκεκομμένος τύπος τής προσ. άντων. δευτέρου προσώπου στήν δοτική, και αίτιατική πτώση, **të pashë**, sé είδα (αίτ.) **të thashë**, σου είπα (δοτ.).

të, μόριο που βάζεται πρό τής ύποταχτικής έγκλισης, **eja të punojmë**, έλα να δουλέψομαι, **duhet të jesh dhe ti**, πρέπει να είσαι κι' εσύ.

tëharr, ρ. μετ. βλαστολογώ, βοτανίζω, έκβοτανίζω, βοτανολογώ, βγάζω ζιζάνια, τά άχρηστα και βλαβερά χόρτα.

tëharrje-tëharrja, ούσ. θ. τό βλαστολόγημα, ή βλαστολόγηση, τό βοτάνισμα.

tëholl, ρ. μετ. άνοιγω πέτουρα, **hulloj, holloj, bëj petë, tëhollohem**, λεπτύνομαι.

tëhollë-t (të), ούσ. ούδ. ή λιποθυμία, **më bie —**, λιποθυμώ.

tëhù, έπ. προς τά έδω, άπ' έδω, άντθ. **tutje**.

tëmbël-tëmbja, ούσ. θ. πληθ. **tëmbja**, τό γλύκισμα, **ëmbëlsirë**.

tëmbja-t, ούσ. θ. πληθ. Άνατ. ό κρόταφος, οί κρόταφοι, τό μελίγγι, τό μηλίγγι, ό μίλιγγας, τά μενίγγια, **tamthat**.

tërbim-i, ούσ. άρ. 1. Ίατρ. ή λύσσα (άσθένεια), 2. Μετφ. ή λύσσα, ή παραφορά, ή μανία.

tërbòj, ρ. μετ. 1. λυσσάζω, λυσ-

σιάζω, λυσσάω, 2. κακομαθαίνω, **mos i tërbo fëmijët**, μή τά κακομαθαίνεις τά παιδιά, **tërbohem**, λυσσάζω, λυσσαιάζω, Μετφ. γίνομαι έξω φρενών, θυμώνω πολύ.

tërbuar (i, e), έπίθ. 1. λυσσασμένος, λυσσασμένος, λυσσ(ι)άρισκος, **qen i —**, λυσσασμένος σκύλος, λυσσαίρισκο σκυλί, 2. μανιακός, λυσσώδης, μανιασμένος, λυσσαλέος, παράφορος.

tërë, έπίθ. όλος ολάκερος, όλόκληρος, — **bota e di**, τό ξέρει όλος ό κόσμος, έπ. **mishi ishte — dhjamë**, τό κρέας ήταν όλο λίπος.

tërë-a (e), ούσ. θ. βλ. **tërësia**.

tërë (i, e), έπίθ. και άόρ. άντων. όλόκληρος, όλος, άκέριος.

tërëfuq shëm (i) - tërëfuqishme (e), έπίθ. παντοδύναμος, πανίσχυρος.

tërësi-a, ούσ. θ. ή ολότητα, ή άκεραιότητα, τό άκέραιον, τό σύνολο, —**a tokësore**, ή έδαφική άκεραιότητα, έπ. **në —**, γενικά, όλοκληρωτικά, όλόκληρα, όλότελα, πλήρια.

tërësisht, έπ. όλοκληρωτικά, όλότελα, πλήρια, πλήρως, **në tërësi, krejt**.

tërfil-i, ούσ. άρ. Βοτ. (Trifolium) τό τριφύλλι, **trifil**.

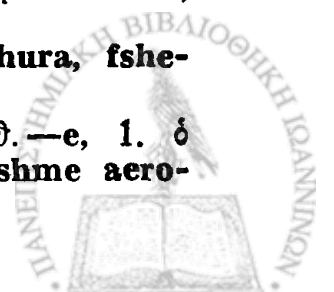
tërhëq, ρ. μετ. (άόρ. **tërhoq a**, προστχ. **tërhiq**, μετχ. **tërhequr**), 1. έλκω, σέρνω, τραβώ, άποσύρω, έπισύρω, — **parret nga banka**, άποσύρω χρήματα από τήν τράπεζα, — **propozimin**, άποσύρω τήν πρόταση, **më tërhoqi vëmendjen**, μου έπέσυρε, προσέκλυσε τήν προσοχή, **tërhiqem**, σέρνομαι, τραβιέμαι, παρασέρνομαι, προσελκύομαι, 2. Στρατ. ύποχωρώ, όπισθοχωρώ, **zbythem**.

tërheqës,-e, έπίθ. έκλυστικός, θελκτικός, γοητευτικός, συναρπαστικός, σαγηνευτικός, **tregim —**, συναρπαστικό διήγημα, **fuqia —e**, ή δήναμη έλξης, ή έλκτική δύναμη.

tërheqje - tërhëqja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό τράβηγμα, ή

ἀπόσυρση, ἢ προσέλκυση, 2. Φυσ. ἢ ἔλξη, 3. Στρατ. ἢ ὑποχώρηση, ἢ ὀπισθοχώρηση.
tërkuzë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό σχοινί, ἢ τριχιά, Μετφ. *mos e bën* —, μὴ τό μακραίνεις, *mos e zgjat më*.
tërmà, ἐπ. βλ. *përprjetë*.
tërmët-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ὁ σεισμός, *lëkundje* —i, ἡ σεισμική δόνηση, — *dhjetë ballësh*, σεισμική δόνηση δέκα βαθμῶν.
tërprjetë, ἐπ. βλ. *përprjetë*.
tërposhtë, ἐπ. πρὸς τὰ κάτω, *tatëpjetë*, *teposhtë*, ἀντθ. *përprjetë*.
tërshërë-a, οὐσ. θ. Βοτ. (*Avena sativa*) ἀβένα ἢ ἡμερος, κοιν. ἢ βρόμη, ἢ βρώμη, τό βρώμι, ἢ ταή.
tërthoràk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ἡ διάμετρος κύκλου, *diametër*.
tërthorazi, ἐπ. ἔμμεσα, μέ πλάγιο τρόπο, πλάγια, *ja tha* —, τοῦ τό εἶπε ἔμμεσα.
tërthori, ἐπ. 1. γύρω-γύρω, ἔμμεσα, 2. ὀριζόντια, 3. στραβά, *pse më shikon* —? γιατί μέ κοιτάζεις στραβά;
tërthortë (i, e), ἐπίθ. ἔμμεσος, πλάγιος, λοξός, *pyetje e* —, ἡ ἔμμεση ἐρώτηση, *në mënyrë të* —, μέ ἔμμεσο τρόπο, ἔμμεσα.
tërvit, ἐπ. πρόπερσι, προπέρυσι, *parvjet*.
tërvitëm (i) - tërvitme (e), ἐπίθ. προπερσινός, προπερυσινός, προπέρσινος, *i parvjemë*.
tështij, ρ. ἀμετ. φτερνίζομαι, φταρνίζομαι, *teshtij*.
ti, προσ. ἀντων. δεύτερου προσ. ὀνομαστική πτώση, ἐσύ, πληθ. *ju*.
tibetiàn,-e, ἐπίθ. θιβητικός, τοῦ Θιβέτ.
tibetiàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ Θιβητιανός, ὁ Θιβητινός, θηλ. —e, ἡ Θιβητιανή, ἡ Θιβητινή.
tifo-ja, οὐσ. θ. Ἰατρ. ὁ τύφος, — *e zorrëvet*, ὁ κοιλιακός τύφος, — *e morrit*, ὁ ἔξανθηματικός τύφος.
tigàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό τηγάνι, *fultere*.

tiganis, ρ. μετ. τηγανίζω, *tiganisem*, τηγανίζομαι.
tiganisur (i, e), ἐπίθ. τηγανισμένος, τηγανητός, τηγανιστός.
tigër-tigri, οὐσ. ἄρ. πληθ. *tigra*, Ζωολ. ἡ τίγρη, ἡ τίγρις.
tij (i, e), κτητ. ἐπίθ. *djali i* —, τό παιδί του, *vajza e* —, ἡ κόρη του, ἡ κοπέλλα του, καί κτητ. ἀντων. *i tiji*, ὁ δικός του, θηλ. *e tija*, ἡ δική του, πληθ. *të tijtë*, οἱ δικοί του, θηλ. *të tijat*, οἱ δικές του.
tillë (i, e), ἐπίθ. τέτοιος, τοιοῦτος.
timàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό τιμάριο (τσιφλίκι, φέουδο) ἀπηρχ. λέξη.
timòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, —a, τό τιμόνι, τό πηδάλιο, τό βολάν.
timoniér-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ τιμονιέρης, ὁ πηδαλιούχος.
tinàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, κωνικό βαρέλι 50-60 ὀκάδων.
tinë (i, e), ἐπίθ. θολός, *ujë i* —, θολό νερό, *i turbullt*.
tinëz, ἐπ. κρυφά, *fshehurazi*, *fshehura*.
tingëllim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ ἀπήχηση, ἡ ἀντήχηση, 2. ὁ ἦχος, τό κουδούνισμα, 3. τό σονέτο.
tingëllòn, ρ. ἀμετ. ἠχεῖ, ἀντηχεῖ, *s'— mirë në vesh*, δέν χτυπάει καλά στ'αυτί.
tingëllt (i, e), ἐπίθ. ἠχηρός, πού ἔχει ἦχο, φωνή, *bashkëtingëllore të* —a, ἠχηρά σύμφωνα (b, d, g...), *i zëshëm*.
tingëllues,-e, ἐπίθ. ἠχηρός, ἠχητικός, εὔηχος.
tingull-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. *tinguj*, 1. ὁ ἦχος, *nën tingujt e orkestrës*, ὑπὸ τοὺς ἦχους τῆς ὀρχήστρας, 2. Γραμμ. ὁ φθόγγος.
tingullmatës-i, οὐσ. ἄρ. τό ἠχώμετρο(ν).
tinzàr,-e, ἐπίθ. κρυφός, ὑπουλος, (πού ἐνεργεῖ μυστικά, κρυφά).
tinzisht, ἐπ. βλ. *fshehura*, *fshehurazi*.
tip-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ὁ τύπος, —e *të ndryshme aero-*

planash, διάφοροι τύποι αεροπλάνων, 2. ή φόρμα, τό καλούπι, τό υπόδειγμα, τό πρότυπο, **shkollë** —, τό πρότυπο σχολείου, **projekt** —, τό πρότυπο σχεδίου, 3. ό τύπος, ς'— **është ai?** τί τύπος είναι αυτός; — **i dyshimtë**, ύποπτος τύπος, — **pozitiv**, θετικός τύπος.

tipare-t, ούσ. θ. πληθ. τά χαρακτηριστικά, — **et e fytyrës**, τά χαρακτηριστικά του προσώπου.

tipik,-e, επίθ. τυπικός, χαρακτηριστικός, **fenomen** —, χαρακτηριστικό φαινόμενο, **shembull** —, χαρακτηριστικό παράδειγμα, **rast** —, τυπική περίπτωση, χαρακτηριστική περίπτωση.

tipizim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή τυποποίηση.

tipizòj, ρ. μετ. τυποποιώ.

tipograf-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό τυπογράφος.

tipografi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή τυπογραφία, τό τυπογραφείο, **shtypshkronjë**.

tipografik,-e, επίθ. τυπογραφικός, **maqinë** —e, ή τυπογραφική μηχανή, **shkronjat** —e, τά τυπογραφικά στοιχεία, οί τυπογραφικοί χαρακτήρες.

tiràn-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό τύραννος.

tiraní-a, ούσ. θ. ή τυραννία.

tiraník,-e, επίθ. τυραννικός, δεσποτικός, άπολυταρχικός.

tiranizim-i, ούσ. άρ. τό τυράγνισμα, τό τυράγνιο, τό βασάνισμα.

tiranizòj, ρ. μετ. τυραννώ, τυραγνάω, βασανίζω, καταδυναστεύω, καταπιέζω.

tiranizuar (i, e), επίθ. τυραννισμένος, τυραγνισμένος, βασανισμένος.

tiràzh-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό αριθμός αντιτύπων, (πού τυπώθησαν βιβλίου, έφημερίδας κλπ.), τό τιράζ.

tiroíd-i, ούσ. άρ. Άνατ. ό θυρεοειδής αδέννας ή θυρεοειδές σωμα.

tirq-të, ούσ. άρ. πληθ. 1. οί

περικνημίδες, τά καλτσούνια, **kalca**, 2. τά ποτούρια.

tirtir-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό τιντίρι.

tis-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **bërsheni**.

tisàzh-i, ούσ. άρ. ή ύφαντουργία, ή ύφαντουργική, ή ύφαντική.

titàn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. Μυθ. ό Τιτάν, ό τιτάν, Μετφ. ό τιτάν, ό γίγας, ό γίγαντας, 2. Χημ. τό τιτάνιο.

titanik,-e, επίθ. τιτανικός, τιτάνιος, γιγαντιαίος, **fuqi** —e, ή τιτάνια δύναμη, **vigan**.

titull-i, ούσ. άρ. πληθ. **tituj**, 1. ό τίτλος, 2. ή έπικεφαλίδα, 3. τό αξίωμα, — **nderi**, τιμητικός τίτλος, τιμητική διάκριση.

titullàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τιτλοφόρος, ό αξιωματούχος, ό τιτλοῦχος, ό προϊστάμενος (γραφείου).

titullòj, ρ. μετ. τιτλοφορώ, άπονέμω τιμητικόν τίτλο, όνομάζω, βάζω τίτλο.

tjegull-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό κεραμίδι, ή κεραμίδα.

tjegullàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κεραμάρης, κεραμοποιός, ό κεραμιδάς.

tjegullore - tjegullòrja, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Scolopendrium officinale*) τό σκολοπένδριο ή φυλλίτις.

tjërr, ρ. μετ. (άόρ. **tora**, προστχ. **tir**, μετχ. **tjerrë**), γνέθω, κλώθω, στρίβω, — **lesh**, γνέθω μαλλί.

tjerrës,-e, επίθ. κλωστικός, **maqinë** —e, κλωστική μηχανή, κλωστήριο.

tjerrës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό κλώστης, θηλ.—e, ή κλώστρια, ή κλώστρα.

tjerrje-tjerrja, ούσ. θ. τό κλώσιμο, τό γνέσιμο.

tjerrur (i, e), επίθ. γνεσμένος, γνεστός, κλωστός.

tjetër, άόρ. άντων. άλλος, έτερος, πληθ. **tjerë (të)**, άλλοι, θηλ. **tjera (të)**, άλλες, **njëri me** —in, ό ένας μέ τόν άλλον, άόρ. επίθ. — **herë**, άλλη φορά, —

punë, άλλη δουλιά, **një ditë** —, μία άλλη μέρα.
tjetërkünd, έπ. άλλου, άλλαχου, **gjetiu, gjetkë**.
tjetërkùsh, ά ό ρ. ά ν τ ω ν. Ένας άλλος, κάποιος άλλος, άλλος τις, **dikush tjetër, një tjetër**.
tjetërsòj, έπ. διαφορετικά, άλλιώς, άλλιώτικα, άλλ(ο)ιώτικα, **ndryshe**.
tkurr, ρ. μετ. συστέλλω, **tkurrem**, συστέλλομαι, σμικρύνομαι.
tkurrje-tkurrja, ούσ. θ. Φυσ. ή συστολή (τῶν σωματών), ά ν τ θ. **bymimi**, ή διαστολή.
tmerr-i, ούσ. ά ρ. πληθ. —e, ό τρόμος, ό φόβος, ή φρίκη, **i hyri —i**, του μπήκε ό τρόμος, ό φόβος, **tmerr**.
tmerrim-i, ούσ. ά ρ. ή τρομοκρατηση, τό τρόμαγμα, ό έκφοβισμός, ή φοβέρα, **tmerrri**.
tmerròj, ρ. μετ. τρομάζω, κατατρομάζω, τρομοκρατώ, έκφοβίζω, φοβίζω, φοβερίζω, **tmerrhem**, τρομάζω, τρομοκρατούμαι, φοβάμαι.
tmerrshëm (i) - tmerrshme (e), έπίθ. τρομερός, τρομαχτικός, τρομακτικός, φρικαλέος, φοβερός, άπαίσιος.
tmerruar (i, e), έπίθ. 1. κατατρομαγμένος, τρομαγμένος, καταφοβισμένος, φοβισμένος, 2. τρομαχτικός, τρομερός.
tog-u, ούσ. ά ρ. πληθ. **togje**, ό σωρός, έπ. σωρηδόν, μαζί, **togje-togje**, κατά μικρές ομάδες, **tok**.
togër-i, ούσ. ά ρ. πληθ. —ë, Στρατ. ό ύπολοχαγός, Ναυτ. άνθυποπλοίαρχος, Άερ. ύποσηναγός.
togë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ή διμοιρία.
tojë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **kurilë**.
tok, έπ. μαζί, **të gjithë** —, όλοι μαζί, **shkojmë** —, πάμε μαζί.
tokë-a, ούσ. θ. 1. ή γή, τό έδαφος, τό χῶμα, — **pjellore**, εύφορο, γόνιμο έδαφος, 2. ή στεριά, ή ξηρά, Μετφ. **ajo e —s**, ή έπιληψία, πληθ. —a **të majme**, εύφορα έδάφη.

tokë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό σήμαντρο.
tokësòr,-e, έπίθ. έδαφικός, γήϊνος, χερσαίος, έπίγειος, **fuqitë —e**, οι χερσαίες δυνάμεις, **ujërat —e**, τά χωρικά ύδατα, **globi** —, ή ύδρòγειος σφαίρα.
tokëzim-i, ούσ. ά ρ. ή προσγείωση.
tokëzòj, ρ. μετ. συνδέω με τή γή.
tokicë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό σωρός, **grumbull**.
toksinë-a, ούσ. θ. Ίατρ. ή τοξίνη.
tolerancë-a, ούσ. θ. ή άνοχή.
tolerant,-e, έπίθ. άνεκτικός, συγκαταβατικός.
toleròj, ρ. μετ. άνέχομαι, ύπομένω, ύποφέρω, **nuk tolerohen këto fjalë**, δέν ύποφέρονται αυτά τά λόγια, δέν άνέχονται.
tom-i, ούσ. ά ρ. πληθ. —e, ό τόμος, —i **i parë**, ό πρώτος τόμος, **vëllim**.
ton-i, ούσ. ά ρ. πληθ. —a, Ζωολ. (*Thynnus vulgaris*) θύννος, κοιν. ό τόννος (ψάρι).
ton-i, ούσ. ά ρ. πληθ. —e, ό τόνος, τό ύφος, —i **ulët**, ό χαμηλός τόνος, **flas me —të butë**, μιλω με μαλακό ύφος, Μουσ. ό τόνος.
ton-i, ούσ. ά ρ. πληθ. —e, βλ. **tonelatë**.
tona, κτητ. ά ν τ ω ν. **tonat**, οι δικές μας, **janë tonat**, είναι δικές μας, **jemi tonat**, είμαστε συγγενείς, κτητ. έπίθ. **vajzat** — οι κοπέλλες μας, βλ. **tanë**.
tonàzh-i, ούσ. ά ρ. ή χωρητικότητα του πλοίου (σέ τό(ν)νους).
tonelatë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ό τόν(ν)ος, 1000 κιλά.
tonelàzh-i, ούσ. ά ρ. ή χωρητικότητα του πλοίου, (σέ τόν(ν)ους).
tonë, κτητ. έπίθ. 1. **vëllanë** —, τόν άδελφό μας, **motrën** —, τήν άδελφή μας, κτητ. ά ν τ ω ν. **tonin**, τόν δικό μας, **tonën**, τή δική μας, 2. **tanë, djemtë** —, τά παιδιά μας, κτητ. ά ν τ ω ν. **tonët**, οι δικοί μας, **jemi** —, είμαστε δικοί, συγγενείς.
tonik,-e, έπίθ. Γραμμ. 1. τονι

κός, τονούμενος, τονιζόμενος, **rrokje** —e, ή τονιζόμενη συλλαβή, 2. Ία τρ. τονωτικός, δυναμωτικός, **barna** —e, τά τονωτικά φάρμακα, τά δυναμωτικά φάρμακα.

top-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. τό πυροβόλο, τό κανόνι, —i **kundër-ajror**, τό αντιαεροπορικό πυροβόλο, —i **antitank**, τό αντιαρματικό πυροβόλο, 2. ή μπάλλα, τό τόπι, ή σφαίρα, 3. τό δέμα, τό πακέτο.

topall,-e, επίθ. κουτσός, χωλός, **i çalë**.

topall-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό κουτσός, ό χωλός, θηλ.—e, ή κουτσή.

topograf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τοπογράφος.

topografi-a, ούσ. θ. ή τοπογραφία.

topografik,-e, επίθ. τοπογραφικός, **hartë** —e, τοπογραφικός χάρτης.

topolak,-e, επίθ. παχουλός, φουσκωτός, στρογγυλός, κοντόχοντρος.

toponimí-a, ούσ. θ. ή τοπωνυμία, τό τοπωνύμιο.

toponimik,-e, επίθ. τοπωνυμικός.

toptàn, έπ. e **shes** —, τό πουλώ όλο μαζί, χονδρικώς, **jo pjesë pjesë**.

topüz-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή μαγκούρα, τό ρόπαλο, τό ραβδί, ό κεφαλοθραύστης.

torbë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό τορβάς, ό ντορβάς, τό ταγάρι, τό δισάκι, τό σακκούλι, Μετφ. **s'ja var** —n, δέν του δίνω σημασία, **me kokë në** —, μέ τό κεφάλι στό σακούλι, μέ κίνδυνο ζωής, **trastë**.

tornim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή τórνευση, τό τoρνάρισμα.

tornitòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τoρναδόρος, ό τoρνευτής.

torno-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ό τóρνος, **tajë**.

tornoj, ρ. μετ. τoρνεύω, έπεξεργάζομαι μέ τóρνο.

toroléc-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. βλ. **burkthi**.

torollàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ήλίθιος, ό βλάκας.

torotis, ρ. μετ. 1. νανουρίζω, —

djalín, νανουρίζω, άποκοιμίζω τό παιδί, 2. χαϊδεύω.

torpedinierë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ναυτ. τό τορπιλ(λ)οβόλο, τό άντιτορπιλικό.

torpilë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή τορπίλ(λ)η, ή τορπίλ(λ)α.

torpilim-i, ούσ. άρ. ό τορπιλ(λ)ισμός, τό τορπίλ(λ)ισμα.

torpilòj, ρ. μετ. τορπιλ(λ)ίζω.

torpiluar (i, e), επίθ. τορπιλ(λ)ισμένος.

tortë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή τούρτα (γλύκισμα).

torturë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό βασανιστήριο, τό μαρτύριο, τό βάσανο.

torturòj, ρ. μετ. βασανίζω, τυραννώ, ύποβάλλω sé βασανιστήρια, ύποβάλλω sé μαρτύρια, **torturohem**, βασανίζομαι, ύποβάλλομαι sé βασανιστήρια, ύποβάλλομαι sé μαρτύρια.

torturuar (i, e), επίθ. βασανισμένος, τυραννισμένος, τυραγνισμένος.

torua-toroi, ούσ. άρ. πληθ. **toròj**, 1. τό ίχνος, ό ντορός, άποτυπώματα, ό τορός, Μετφ. e **humbi toruan**, έχασε τό μπούσουλα, 2. κρυφό μονοπάτι, 3. ή προσοχή, **shko me** —, πήγαινε μέ προσοχή.

torvë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **torbë**.

torrkàç-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Ζωολ. βλ. 1. **bruc**, 2. **pikthi**.

tòrro-ja, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **torollak**.

toskë-a, ούσ. άρ. πληθ.—, ό Τόσκας.

toskërisht, έπ. τόσκιχα, στήν τόσκιχη διάλεκτο, τoσκιστί.

toskërishte - toskërishtja, ούσ. θ. ή τoσκιχη διάλεκτος, ή διάλεκτος τών Τόσκηδων.

totalësh-i, ούσ. άρ. κουτός, βλάκας, **leshko**, **sylesh**, θηλ.—e.

toz-i, ούσ. άρ. πληθ. **toze**, ή σκόνη, **pluhur**.

tozlimòn-i, ούσ. άρ. τό κιτρικό όξύ, τό ξινό, τό λεμοντόζι, **acid tartrik**.

tra-ri, ούσ. άρ. πληθ.—rë, **trenj**,

τό δοκάρι, ή δοκός, ή τραβέρσα, ή γρεντά.

tradicional,-e, έπίθ. πατροπαράδοτος, παραδοσιακός, ό από παράδοση, **festë —e**, ή πατροπαράδοτη γιορτή, ή παραδοσιακή γιορτή.

traditë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή παράδοση, **sipas —s**, σύμφωνα μέ τήν παράδοση, από παράδοση, —**at luftarake të popullit shqiptar**, οί αγωνιστικές παραδόσεις του άλβανικού λαού.

tradhëtar,-e, έπίθ. προδοτικός, **trahhtar**.

tradhëtär-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό προδότης, **trahhtar**.

tradhëtòj, ρ. μετ. 1. προδίδω, 2. άπατώ, **trahhtoj**,

tradhëtuar (i, e), έπίθ. 1. προδομένος, 2. άπατημένος, **i trahhtuar**.

trafik-u, ούσ. άρ. ή κίνηση, ή κυκλοφορία ανθρώπων και όχημάτων, ή τροχαία κίνηση.

tragë-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό ίχνος, τό σημάδι, **gjurmë**.

tragjëdì-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή τραγωδία.

tragjik,-e, έπίθ. τραγικός, **poet —**, τραγικός ποιητής, **aktor —**, ό τραγικός ήθοποιός, ό τραγωδός, **vdekje —e**, τραγικός θάνατος, **gjëndja —e**, ή τραγική κατάσταση, **gjëndja nuk është aq —e**, ή κατάσταση δέν είναι τόσο τραγική.

tragjikomedi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή τραγικοκωμωδία, ή κωμικοτραγωδία.

tragjikomik,-e, έπίθ. κωμικοτραγικός, τραγικοκωμικός.

trahanà-ja, ούσ. θ. ό τραχανάς, **tarhana**.

trainër-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, 'Αθλητ. ό προπονητής.

trajektore - trajektòrja, ούσ. θ. πληθ.—, Φυσ. ή τροχιά, **trajektorja e satelitit**, ή τροχιά του δορυφόρου, **trajektorja e predhës**, ή τροχιά του βλήματος.

trajtë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή μορφή, τό σχήμα, ό τύπος, Γραμμ. —**a e shquar dhe e**

pashquar (e emgrave), ή όριστική και άόριστη μορφή (των όνομάτων), —**a veprorë, pësore (e foljeve)**, ή ένεργητική, ή παθητική φωνή (των ρημάτων).

trajtim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. ή μεταχείριση, ό χειρισμός, ή συμπεριφορά, 2. ή ανάπτυξη, ή εξέταση, ή άνάλυση.

trajtoj, ρ. μετ. 1. διαπραγματεύομαι, χειρίζομαι, 2. συμπεριφέρομαι, φέρνομαι, μεταχειρίζομαι, εξέτάζω, αναλύω, **e trajton keq**, τόν κακομεταχειρίζεται.

trak,-e, έπίθ. θρακιος, θρακικός, θρακιώτικος, **gjuha —e**, ή θρακική γλώσσα.

trakt-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή προκήρυξη, τό τρίκ, **hedh —e**, ρίχνω προκηρύξεις, **shpërndaj —e**, μοιράζω, διανέμω, κυκλοφορώ προκηρύξεις.

traktat-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, 1. ή συνθήκη, —**i i paqes**, ή συνθήκη ειρήνης, 2. τό σύμφωνο, ή σύμβαση, —**i i mossulmimit**, τό σύμφωνο μή έπίδεσης, —**i i miqësisë dhe i ndihmës reciproke**, τό σύμφωνο φιλίας και άμοιβαίας βοήθειας, — **tregëtie**, τό έμπορικό σύμφωνο, ή έμπορική σύμβαση, ή έμπορική συμφωνία, 3. ή πραγματεία, — **filosofik (matematik)**, ή φιλοσοφική (ή μαθηματική) πραγματεία.

traktòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, τό τρακτέρ, τό τραχτέρ.

traktorist-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό τραχτορίστας, ό όδηγός τραχτέρ.

traktoriste - traktoristja, ούσ. θ. πληθ.—, ή τρακτερίστρια.

tramb, άκλιτη λέξη, ή τράμπα, ή ανταλλαγή, **bëjmë —?** κάνομε ανταλλαγή, τράμπα;

tramplin-i, ούσ. άρ. 1. 'Αθλητ. ό βατήρας, τό τραμπολίνο, 2. Πολιτ. ή βάση έξόρμησης, τό προγεφύρωμα, τό όρμητήριο.

tramvāj-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, τό τράμ, ό τροχιόδρομος, **linja e —it**, ή γραμμή του τράμ.

trangull-i, ούσ. άρ. πληθ. **tranguj**, Βοτ. βλ. **kastravec**.
transferim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή μετάθεση, 2. ή μετατόπιση, ό μετατοπισμός, ή μεταφορά, ή μεταβίβαση, ή μετακόμιση, ή μετακίνηση.
transferòj, ρ. μετ. 1. μεταδέτω, 2. μετατοπίζω, βάζω άλλοϋ,
transferohem, 1. μετατίθεμαι, 2. μετατοπίζομαι, μεταφέρομαι.
transferùar (i, e), έπίθ. 1. μετατεθιμένος, 2. μετατοπισμένος.
transferùeshëm (i) - transferùeshme (e), έπίθ. μεταθετός, μεταθέσιμος, μεταβιβάσιμος.
transformatòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, Φυσ. ό μετασχηματιστής, ό μετατροπέας, ό μεταμορφωτής, —
trifazor, τριφασικός μετασχηματιστής.
transformim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό μετασχηματισμός, ή μετατροπή, ή μεταμόρφωση, ή αλλαγή, ή μεταβολή, ή μετάπλαση, —
i i natyrës, ή μεταμόρφωση, ό μετασχηματισμός τής φύσης, **shndërrim**.
transformòj, ρ. μετ. μετασχηματίζω, μεταμορφώνω, μετατρέπω, μεταβάλλω, αλλάσω, **transformohem**, μετασχηματίζομαι, μετατρέπομαι, αλλάζω μορφή, σχήμα, μεταμορφώνομαι.
transformùar (i, e), έπίθ. μεταμορφωμένος, άλλοιωμένος.
transformùeshëm (i) - transformùeshme (e), έπίθ. μεταμορφώσιμος.
transfuzion-i, ούσ. άρ. ή μετάγγιση, —
i i gjakut, ή μετάγγιση αίματος.
transkriptim-i, ούσ. άρ. ή μεταγραφή.
transkriptòj, ρ. μετ. μεταγράφω.
transkriptùar (i, e), έπίθ. μεταγραφείς, μεταγραμμένος.
transmetim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή μετάδοση, ή μεταβίβαση, ή διαβίβαση, ή έκπομπή, **të transmetuarit**.
transmetòj, ρ. μετ. μεταδίδω, μεταδίνω, — **nga radio**, μεταδίδω

άπό τό ραδιόφωνο, μεταβιβάζω, διαβιβάζω, — **urdhërin**, μεταβιβάζω διαταγή, ανακοινώνω, **transmetohet**, μεταδίδεται, διαβιβάζεται, μεταβιβάζεται.

transmetùar (i, e), έπίθ. μεταδόμενος, μεταβιβασμένος, πού μεταδόθηκε.

transparent,-e, έπίθ. διαφανής, διάφανος, διάφεγγος, **i tejpsëshëm**.

transpòrt-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή μεταφορά, ή μετακόμιση, ή συγκοινωνία, **mjete —i**, μεταφορικά μέσα, —
i automobilistik, οί αυτοκινητιστικές μεταφορές, —
i ajror, οί έναέριες μεταφορές, —
i urban, ή άστική συγκοινωνία, τά άστικά μεταφορικά μέσα, —
i detar, οί θαλάσσιες μεταφορές, —
i lumor, οί ποτάμιες μεταφορές, **shpenzimet e —it**, τά μεταφορικά, τά κόμιστρα.

transportim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή μεταφορά, ή μετακόμιση, τό κουβάλημα.

transportòj, ρ. μετ. μεταφέρω, μετακομίζω, κουβαλώ, **transportohem**, μεταφέρομαι, μετακομίζομαι.

transportùar (i, e), έπίθ. μεταφερθείς, κουβαλημένος.

transportùes-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό μεταφορέας, ό μεταφορέύς, ό κουβαλητής, ό μετακομιστής.

transportùeshëm (i) - transportùeshme (e), έπίθ. μεταφερτός, εύμετακόμιστος.

tranzistor-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, τό τρανζίστορ, **radio —**, ραδιόφωνο τρανζίστορ.

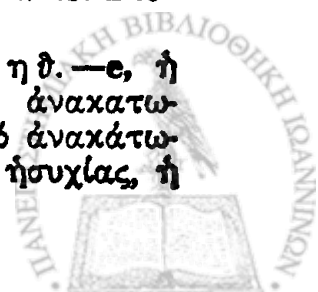
tranzit-i, ούσ. άρ. ή διαμετακόμιση, τό τράνζιτο.

tranzit, έπ. (έμπόριο), τράνζιτο, διακομιστικά, πού περνά τράνζιτο, **mallra —e**, έμπορεύματα υπό διαμετακόμιση, τράνζιτο, **pasagjer —**, ό έπιβάτης πού περνά τράνζιτο.

tranzitiv,-e, έπίθ. Γραμμ. μεταβατικός, **folje —e**, μεταβατικό ρήμα, **kalimtare**, άντθ. άμετά-

βατος, folje intransitive, ἀμετάβατο ρῆμα, jokalimtare.
tranzitòr,-e, ἐπίθ. μεταβατικός, διαμετακομιστικός, ὑπό διαμετακόμιση, πρόσκαιρος, **periudha** —e, ἡ μεταβατική περίοδος, **flamur** —, ἡ κινητή, ἡ μεταβατική σημαία.
trap-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **trepe**, 1. τό χαντάκι, **hendek**, 2. πόρος, ὕψωμα γῆς, 3. πληθ. —a, **schedia** (για τὸ πέρασμα τῶν ποταμιῶν).
trapéz-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —a, Γεωμ. τὸ τραπέζιο (σχῆμα).
trapezë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. **tryezë**.
trapezoid-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, Γεωμ. ὁ τραπεζοειδής, τὸ τραπεζοειδές.
trasé-ja, οὐσ. θ. πληθ. —, νέα ὀδική ἀρτηρία, ἡ χάραξη, ἡ γραμμή, — **e re**, νέα ὀδική ἀρτηρία, ἡ νέα χάραξη δρόμου, — **hekurdhore**, νέα χάραξη σιδηροδρομικῆς γραμμῆς.
trastë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. **torbë**.
trash, ρ. μετ. παχαίνω, παχύνω, χονδραίνω, **trashem**, παχαίνω, παχύνω, χονδραίνω, γίνομαι παχύς, χονδρός.
trashamàn,-e, ἐπίθ. 1. παχύς, χοντρός, χονδρός, 2. ἄξεστος, χοντράνθρωπος, χοντρός (ἀπὸ τῆ γνῶμη).
trashamàn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ παχύς, ὁ χοντρός, θηλ. —e, ἡ παχιά, ἡ χοντρή, ἡ παχύσαρξη.
trashanik,-e, ἐπίθ. 1. χοντροειδής, χοντροκαμωμένος, 2. ἄξεστος, ἀπότομος, ἀγροίκος, βάνουσος, **gabim** —, χοντροειδές λάθος.
trashë, ἐπ. χοντρά, **bluar** —, ἀλεσμένο χοντρά, Μετφ. **bluan** —, μιλάει κουταμάρες, — **e** —, πολὺ χοντρά.
trashë (i, e), ἐπίθ. παχύς, χοντρός, παχύσαρκος, **bagëti e** —, τὰ χοντρά ζῶα, τὰ γελαδικά, **mish i** —, βοδινό κρέας, Μετφ. **njeri i** —, χοντρός ἀπὸ τῆ γνῶμη, ἄξεστος, χοντράνθρωπος, **ai i vret të**

—a, αὐτός τὰ χτυπάει βαρ(ε)ιά, περηφανεύεται πολὺ, **fjalë të** —a, ἀπερίσκεπτα, προσβλητικά λόγια.
trashëgim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ κληρονομιά, ἡ κληρονομία, ἡ διαδοχή, **e kemi** —, τὸ ἔχομε πατρογονική, πατρική κληρονομιά, **me** —, νὰ προκόβουν (εὐχὴ σ' ἡγάμο).
trashëgimí-a, οὐσ. θ. 1. Νομ. ἡ κληρονομία, ἡ κληρονομία, — **testamentare**, κληρονομία ἀπὸ διαθήκη, 2. Βιολ. ἡ κληρονομικότητα, ἡ κληρονομικότης.
trashëgimòr,-e, ἐπίθ. Νομ. κληρονομικός, **e drejta** —e, τὸ κληρονομικὸν δίκαιον.
trashëgimtar,-e, ἐπίθ. διάδοχος, κληρονόμος, **princi** —, ὁ πρίγκηπας διάδοχος, ὁ διάδοχος.
trashëgimtar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, 1. Νομ. ὁ κληρονόμος, 2. ὁ διάδοχος, θηλ. —e, ἡ κληρονόμα, ἡ κληρονόμος.
trashëgòj, ρ. μετ. κληρονομῶ, κληρονομῶ (κάποιον), διαδέχομαι, **trashëgohem**, **u trashëgofshi!** νὰ προκόψετε! (εὐχὴ σ' ἐνεόνημφοι), **u trashëgofshin!** νὰ προκόβουν!
trashëgùar (i, e), ἐπίθ. κληρονομημένος, **pasuri e** —, κληρονομημένη περιουσία.
trashësi-a, οὐσ. θ. 1. τὸ πάχος, τὸ χόντρος, 2. ἡ πυκνότητα, ἡ πυκτότητα.
trashur (i, e), ἐπίθ. συμπυκνωμένος, χοντρός.
tratkë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ τράττα (δελχτυα τῶν ψαράδων).
trathtàr,-e, ἐπίθ. βλ. **tradhëtàr**.
trathtàr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, βλ. **tradhëtar**.
trathtí-a, οὐσ. θ. βλ. **tradhëti**.
trathtisht, ἐπ. βλ. **tradhëtisht**.
trathtòj, ρ. μετ. βλ. **tradhëtoj**.
trathtùar (i, e), ἐπίθ. βλ. **tradhëtuar**.
trazím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ παραχὴ, ἡ ἀταξία, ἡ ἀνακατωσιά, ἡ ἀναταραχὴ, τὸ ἀνακάτωμα, ἡ διατάραξη τῆς ἡσυχίας, ἡ

περιπλοκή, ή άνακατωσούρα, ή άνάμ(ε)ιξη, **trazirë**.

trazirë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **trazim**.

trazòj, ρ. μετ. άνακατεύω, άναμ(ε)ιγνύω, — **gjellën**, άνακατεύω τό φαγητό, — **gjalpët me vaj**, άναμειγνύω βούτυρο μέ λάδι, Μετφ. πειράζω, ένοχλώ, **mos më trazo**, μή μέ πειράζεις, άφησέ με ήσυχο, **trazohem**, άνακατώνομαι, μπερδεύομαι, **mos u trazo!** μή άνακατεύεσαι, μή μπερδεύεσαι!

trazuar (i, e), έπίθ. άναμειγμένος, μπερδεμένος, άνακατωμένος.

tre, άριθ. τρία, τρεις, θηλ. **tri, tri vajza**, τρεις κοπέλλες.

tredh, ρ. μετ. εύνουχίζω, κοιν. μουνουχίζω, στρίβω, (άόρ. **trodha**, μετχ. **tredhur**).

tredhàk-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, και έπίθ. ό εύνουχισμένος, μουνουχισμένος, ό στριμμένος, **dash, cjan** —, εύνουχισμένο, στριμμένο κριάρι, τράγος, κλπ., **i tredhur**.

tredhje-tredhja, ούσ. θ. ό εύνουχισμός, τό μουνούχισμα.

tredhur (i), έπίθ. εύνουχισμένος, μουνουχισμένος, στριμμένος.

trefish, έπ. τριπλά, τριπλάσια.

trefish-i, ούσ. άρ. τό τριπλάσιο.

trefishim-i, ούσ. άρ. ό τριπλασιασμός.

trefishòj, ρ. μετ. τριπλασιάζω.

trefishtë (i, e), έπίθ. τριπλάσιος, τριπλός, τριπλοϋς.

treg-u, ούσ. άρ. πληθ. **tregje**, 1. ή άγορά, τό παζάρι, ή πιάτσα, — **u botëror**, ή παγκόσμια άγορά, 2. τό έμπόριο, — **u i lirë**, τό έλεύθερο έμπόριο, ή έλεύθερη άγορά, — **u socialist**, τό σοσιαλιστικό έμπόριο.

tregëtàr,-e, έπίθ. έμπορικός, **qendër** —e, έμπορικό κέντρο, **flotë** —e, έμπορικός στόλος.

tregëtàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό έμπορας, ό έμπορος, — **i madh**, μεγαλέμπορος, — **i vogël**, ό μικρέμπορος, ό έμποράκος, ό έμπορος ψιλικών, ό ψιλικατζής.

tregëti-a, ούσ. θ. τό έμπόριο, ή έμπορία, ή έμπορεία, — **a e jasht-**

me, τό έξωτερικό έμπόριο, **dhoma e tregëtisë**, τό έμπορικό έπιμελητήριο.

tregëtòj, ρ. μετ. έμπορεύομαι, κάνω έμπόριο, συναλλάσσομαι, **bëj tregëti**.

tregëtore - tregëtorja, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **dyqan**.

tregëtùeshëm (i) - tregëtùeshme (e), έπίθ. έμπορεύσιμος.

tregim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, τό διήγημα, ή άφήγηση, ή διήγηση, — **i vogël**, διηγηματάκι.

tregimtàr,-e, έπίθ. διηγηματικός, άφηγηματικός.

tregimtàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό άφηγητής, ό άφηγούμενος, θηλ. —e, ή άφηγήτρια.

tregòj, ρ. μετ. 1. δείχνω, έπιδείχνω, έπιδεικνύω, 2. μαρτυρώ, καταδέτω, 3. διηγούμαι, **tregohem**, δείχνομαι, άποδείχνομαι, έμφανίζομαι.

tregùes-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό δείκτης, ό δείχτης, — **i rrugor**, ό όδικός δείκτης, — **i përgjithshëm**, ό γενικός δείκτης, — **it e lartë të produktivitetit të punës**, οι ύψηλοί δείκτες τής παραγωγικότητας τής δουλιās, **indeksi**.

trekëmbësh-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, 1. ή άγχόνη, ή κρεμάλα, τό ίκρίωμα, 2. ό τρίπους, ό τρίποδας, τό τρίποδο.

trekëndësh-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, Γεωμ. τό τρίγωνο, — **barabrinjës**, ίσόπλευρο τρίγωνο, — **kënddrejtë**, όρθογώνιο τρίγωνο, — **brinjëndryshëm**, σκαληνόν, — **dybrinjënjëshëm**, ίσοσκελές τρίγωνο, και έπίθ. —, —e, τριγωνικός.

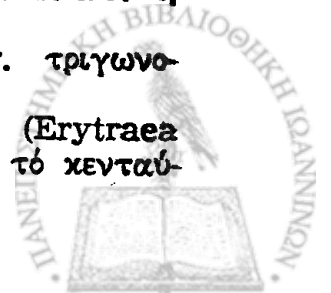
tremb, ρ. μετ. φοβίζω, φοβερίζω, τρομάζω, έκφοβίζω, άπειλώ, σκιάζω (κάποιον), **trembem**, φοβάμαι, φοβοϋμαι, τρομάζω, σκιάζομαι, δειλιώ, **mos u tremb!** μή φοβάσαι! **s'i trembet syri**, δέν του φοβάται τό μάτι, δέ φοβάται τό μάτι του, δέ φοβάται.

trembëdhjetë, άριθ. δεκατρία.

trembëlak-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό φοβιτσιάρης, ό σκαχτιάρης, άτολμος, σκιαζάρης, ό δειλός και

ἐπίθ. φοβισιάρης, δειλός, ὀκιοτής, **frikacak**.
trembshëm (i) - trembshme (e), ἐπίθ. φοβισιάρης, σκιαχτιάρης, δειλός, **i trembur, trembës**.
trembur (i, e), ἐπίθ. φοβισμένος, τρομαγμένος, σκιαγμένος.
tremujor-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, τὸ τρίμηνο, ἢ τριμηνία, ἐπίθ. τρίμηνος.
tren-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**a**, τὸ τραῖνο, ἢ ἀμαξοστοιχία.
trendelinë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, Βοτ. (*Trigonella*) ἢ τριγωνέλλα, κοιν. τρεντελίνα, τηντιλίνα.
treqind, ἀριθ. τριακόσια, τριακόσα.
treqindtë-i (i), ἀριθ. ταχτικὸ, τριακοσιοστός.
tres, ρ. μετ. (ἄδρ. *treta*), βλ. **tret**.
tresh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**a**, 1. τὸ τριάρι, 2. ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ ψηφίο 3 (τρία), 3. ἡ τριάρα (παιγνίδι).
tret, ρ. μετ. λειώνω, λυώνω, τήκω, — **një metal**, λυώνω ἓνα μέταλλο, τήκω, 2. χωνεύω (τὴν τροφή), 3. χάνω, **kam tretë lapsin**, ἔχασα τὸ μολύβι, 4. ἀδυνατῶ, ἔξαντλῶ, **e —i sëmundja**, τὸν ἀδυνατίσει, ἔξαντλησε ἢ ἀρρώστ(ε)ια, ρ. ἄμετ. χάνω, βλ. **humbas, më treti shamia**, μοῦ χάθηκε τὸ μαντήλι, **tretem**, λειώνω, λυώνω, **tretet bora**, λυώνει τὸ χιόνι, **është tretur shumë**, ἔχει ἀδυνατήσει πολὺ.
tretë (i, e), ἐπίθ. τρίτος.
tretës,-e, ἐπίθ. πεπτικός, χωνευτικός, **aparati —**, τὸ πεπτικὸ σύστημα.
tretje-tretja, οὐσ. θ. 1. ἡ διάλυση, 2. τὸ λεύωσιμο, τὸ λυώσιμο, ἢ τήξη, 3. ἡ πέψη, ἢ χώνευση, ἢ χώνεψη, τὸ χώνευμα.
treshëm (i) - tretshme (e), ἐπίθ. εὐδιάλυτος, εὐκολοδιάλυτος, διαλυτός, εὐκολοχώνευτος, εὐπεπτος.
tretur (i, e), ἐπίθ. 2. λυωμένος, λειωμένος, διαλυμένος, **gjalpë i —**, λυωμένο βούτυρο, 2. χωνευμέ-

νος, χωνεμένος, 3. ἀδυνατισμένος, ἔξασθενημένος, ἀδύνατος.
trenë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, 1. ὁ τόπος, ἢ περιοχὴ, βοσκότοπος, **s'lashë vend e — pa kërkuar**, δέν ἄφησα τόπο χωρὶς νά τόν ζητήσω, 2. ἡ ἡσυχία, **s'ka —**, δέν ἔχει ἡσυχία (δηλ. τόπο ἡσυχίας).
trenjësar,-e, ἐπίθ. τριετής, τρίχρονος.
trëmb, ρ. μετ. βλ. **tremb**.
trëndafil-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, —**a**, (*Rosa*) τὸ τριαντάφυλλο, τὸ ρόδο καὶ ἡ τριανταφυλλιά, ἢ ροδὴ, — **i egër**, ἡ ἀγριοτριανταφυλλιά (καὶ τὸ ἄνθος τῆς), τὸ ἀγριοτριαντάφυλλο, — **i bardhë**, τὸ ἄσπρο τριαντάφυλλο, — **i verdhë**, τὸ κίτρινο τριαντάφυλλο, — **i kuq**, τὸ κόκκινο τριαντάφυλλο, **petalet, fletët e —it**, τὰ ροδοπέταλα, τὰ φύλλα τοῦ τριαντάφυλλου, **ngjyrë —i**, τριανταφυλλένιο χρῶμα, **ujë —i**, τὸ ροδόσταγμα, **s'ka — pa gjëmba**, δέν ὑπάρχει τριαντάφυλλο χωρὶς ἀγκάδια.
trëndafil-të (i, e), ἐπίθ. τριανταφυλλένιος, τριανταφυλλύς, ρόδινος, **ngjyrë e —**, τὸ τριανταφυλλένιο χρῶμα, **faqet e —ta**, τὰ ρόδινα, τὰ τριανταφυλλένια μάγουλα.
trëndafilishtë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, ὁ τριανταφυλλότοπος.
tri, ἀριθ. γιά τὸ θηλ. γένος, τρεῖς, βλ. **tre**.
tribunë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, 1. τὸ βῆμα, 2. ἡ ἐξέδρα.
tricotë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τὰ τρωκτικά, **brejtësit**.
tridhjetë, ἀριθ. τριάντα.
tridhjetë-i (i), ἀριθ. ταχτικὸ, ὁ τριακοστός, **është i —i**, εἶναι ὁ τριακοστός.
trifil-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Trifolium*) τὸ τριφύλλι, **tërfil**.
trigonometri-a, οὐσ. θ. Μαθ. ἡ τριγωνομετρία.
trigonometrik,-e, ἐπίθ. τριγωνομετρικός.
trikë-a, οὐσ. θ. Βοτ. (*Erytraea centaurium*) ἐρυθραία τὸ κενταύ-

- ριον, κοιν. θερμοβότανο, θερμοχόρτο (φαρμακευτικό φυτό), *bar ethesh*.
- trikò-ja**, ούσ. θ. πληθ.—, τό τρικό, τό πλεκτό, (τό πουλδβερ).
- trikotàzh-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό πλεκτό, τό πλεκτήριο, ή βιομηχανία πλεκτών.
- trillim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή έπινοήση, ή σκευωρία, ή ψευτιά, τό μύθευμα, ή φαντασία, ή μηχανορραφία.
- trillòj**, ρ. μετ. έπινοῶ, μηχανορραφῶ, σκευωρῶ, έφευρίσκω, σοφίζομαι.
- trilluar (i, e)**, έπίθ. έπινοημένος, πλαστός, φανταστικός, πλασματικός.
- trillues-i**, ούσ. άρ. πληθ.—, ό μηχανορράφος, ό δολοπλόκος, ό έπινοητής, ό φαντασιοκόπος, ό ψεύτης, *trillonjës*.
- trim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. άνθρωπος θαρραλέος, παλληκάρας, τό παλληκάρι, άνδρεϊός, ό γενναϊός, 2. ό άντρας, τό παλληκάρι (άπηρχ. λέξη), 3. ό σωματοφύλακας (άπηρχ. λέξη).
- trim,-e**, έπίθ. γενναϊός, άνδρεϊός, τολμηρός, θαρραλέος, παλληκαρσιος, *ushtarët —a*, οί γενναϊοί στρατιῶτες.
- trimëreshë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, ή άνδρεία, ή γενναία, ή παλληκάρια (γυναίκα).
- trimëri-a**, ούσ. θ. ή γενναιότητα, ή παλληκαριά, τό θάρρος, ή άνδρεία, ή τόλμη, πληθ.—të, τά κατορθώματα, —të e *partizanëve*, τά κατορθώματα τῶν παρτιζάνων.
- trimërisht**, έπ. άνδρεία, παλληκαρία, θαρραλέα.
- trimëròj**, ρ. μετ. ένθαρρύνω, *i jap zemër*.
- trimotòr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό τρικινητήριο (άεροπλάνο).
- trinakë-t**, ούσ. άρ. πληθ. τά τριδύμα.
- trinë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή σβάρνα, τό βωλοκόπι, ό βωλοκό-

- πος, *lesë, trirë*, 2. ή λιάστρα, ή λιάσα (πλεχτή θύρα αύλης από κλαριά), 3. —a e *dorës*, ή ράχη του χεριού.
- tringëllij**, ρ. άμετ. 1. κουδουνίζω, *më tringëllin veshi*, μου κουδουνίζει τό αυτί, μου λαλάει τ'αυτί, 2. κρούω τύ θύρα, *trokas*.
- tringëllimë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό κουδούνισμα (μετάλλων), 2. τό χτύπημα (θύρας), *të trokiturit*.
- tringëllòj**, ρ. άμετ. 1. βλ. *trokas*, 2. βλ. *tringëllij*.
- trinim-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, τό σβάρνισμα, τό βωλοκόπημα, *lesim*.
- trinòj**, ρ. μετ. βωλοκοπῶ, σβαρνίζω, *lesoj*.
- trinòm-i**, ούσ. άρ. πληθ.—e, Μαθ. τό τριώνυμο.
- trinuar (i, e)**, έπίθ. σβαρνισμένος, σβωλοκοπημένος, βωλοκοπημένος.
- triptik-u**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό τρίπτυχο.
- triqoshe**, έπίθ. τρίγωνος, *limë —*, τριγωνική λίμα, τριγωνικό ρινί.
- trirë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. *trinë, lesë*.
- trirrøkëshe**, έπίθ. Γραμμ. τρισύλλαβος (λέξη), π.χ. *misëri*.
- triskë-a**, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό δελτίο, —a e *ushqimeve*, τό δελτίο τροφίμων, *heqja e triskave*, ή κατάργηση τῶν δελτίων, 2. τό δελτίο, ή ταυτότητα, *triska e partisë*, τό κομματικό βιβλιάριο, τό βιβλιάριο ταυτότητας μέλους του κόμματος, *triska e anëtarësisë së BP*, τό βιβλιάριο ταυτότητας μέλους έπαγγελματικῆς ένωσης (συνδικάτου).
- triskëtím-i**, ούσ. άρ. ό έφοδιασμός του πληθυσμού μέ δελτία, *sistemi i triskëtimit*, τό σύστημα διανομῆς μέ δελτία, *zyra e —it*, τό γραφείο δελτίων.
- tristim-i**, ούσ. άρ. ό τρόμος, ή λαχτάρα.
- tristòj**, ρ. άμετ. τρομάζω, τρέμω από αϊφνίδιο φόβο, έξαφνίζω, λαχταρῶ, *tristohem*, βλ. *trembem*.

trish, έπ. τριπλά, τριπλῶς, σέ τρία, e ndau —, τό μοίρασε σέ τρία, e palosi —, τό διπλώσε σέ τρία.
trishtim-i, ούσ. άρ. ή θλίψη, ή λαχτάρα, ή λύπη, ή μελαγχολία.
trishtòj, ρ. μετ. θλίβω, προκαλῶ λύπη, λυπῶ, πικραίνω, trishtohem, θλιβομαι, στενοχωρούμαι, λυπούμαι, τρομάζω, λαχταρῶ.
trishtuar (i, e), έπίθ. λυπημένος, θλιβερός, τρομαγμένος, θλιμμένος, λαχταρισμένος, περίλυπος, lajmi —, θλιβερή είδηση.
trishtueshëm (i) - trishtueshme (e), έπίθ. θλιβερός, pamje e —, ή θλιβερή όψη.
triumf-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό θρίαμβος, ή μεγάλη έπιτυχία, —i i revolucionit, ό θρίαμβος τής επανάστασης, —i i komunizmit, ό θρίαμβος του κομμουνισμού, harku i —it, ή άψίδα του θριάμβου, ή θριαμβευτική άψίδα.
triumfòj, ρ. άμετ. θριαμβεύω.
triumfues,-e, έπίθ. θριαμβικός, θριαμβευτικός, triumfonjës.
triumfues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό θριαμβευτής, θηλ. —e, ή θριαμβεύτρια.
triumvirat-i, ούσ. άρ. ή τριανδρία, ή τριαρχία.
trivë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. gjurmë (e shtazëve).
trivjedar,-e, έπίθ. τρίχρονος, τριετής.
trockist,-e, έπίθ. τροτσκιστικός.
trockist-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τροτσκιστής, θηλ. —e, ή τροτσκίστρια.
trockizëm-trockizmi, ούσ. άρ. ό τροτσκισμός.
troç, έπ. άνοιχτά, φανερά, σταράτα, άπερίφραστα, όλοφένερα, όλοκάθαρα, ja thashë —, του τό είπα άνοιχτά, σταράτα.
trofé-të, ούσ. θ. πληθ. τά λάφυρα, τά τρόπαια, —të e luftës, τά λάφυρα πολέμου, τά πολεμικά λάφυρα.
troftë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. (Tructa) σολομός ό τρώκτης, κοιν. ή πέστροφα (ποταμίσιο ψάρι).

troglodit-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τρωγλοδύτης (πού κατοικεί σέ σπηλιές).
trojkë-a, ούσ. θ. ή τρόικα, (δχημα σάν έλκυθρο μέ τρία άλογα).
trok-u, ούσ. άρ. ό έλαφρός καλπασμός (άλόγου), έπ. καλπαστά, μέ καλπασμό, ecën kali —, trokthi, τό άλογο τρέχει καλπαστά.
trokaik,-e, έπίθ. τροχαϊκός, τροχαϊός (έννοεΐται πούς).
trokàs, ρ. μετ. (άόρ. trokita, προστχ. trokit, μετχ. trokatë), χτυπῶ, κρούω, (τή θύρα), trokëllij, trokis.
trokë-u, ούσ. άρ. πληθ.—, ό τροχαϊός (πούς), (στην ποίηση).
trokë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό έδαφος, τό χῶμα, mos gri në —, μήν κάθεσαι στά χῶματα, καταγῆς, — —, μέρη-μέρη, έπ. shkundu se je trokë, τινάξου γιατί είσαι λερωμένος (άπό χῶματα), jam —, είμαι όλος χῶματα, Μετφ. jam —, είμαι άδέκαρος, άπένταρος, χωρίς χρήματα.
trokëllij, ρ. άμετ. κρούω, χτυπῶ τή θύρα, trokas.
trokëllimë-a, ούσ. θ. ό γδοῦπος, ό κρότος.
trokis, ρ. μετ. (άόρ. trokita, προστχ. trokit, μετχ. trokitë). βλ. trokas.
trokítje-trokítja, ούσ. θ. πληθ.—, τό χτύπημα, ό κρότος, ό χτύπος, ό κτύπος.
trokthi, έπ. καλπαστά (έλαφρά), trok.
trondit, ρ. μετ. τραντάζω, κουνῶ, σείω, κλονίζω, Μετφ. ταράζω, άνησυχῶ, συγκινῶ, ταράσσω, tronditem, ταράζομαι, άνησυχῶ, συγκλονίζομαι, ένοχλοῦμαι (έγώ), ju tronditën themelet, του τραντάχθηκαν, κλονίσθηκαν τά θεμέλια, u trondita, ταράχθηκα, τραντάχθηκα, tronditem në kargrocë, τραντάζομαι στό άμάξι.
ronditje - tronditja, ούσ. θ. πληθ.—, 1. τό τράνταγμα, ό κλονισμός, ή δόνηση, ή τα-

λάντευση, ή συγκίνηση, 2. ή διατάραξη, ή ταραχή, — **nervore**, ή νευρική διαταραχή, διατάραξη.

tronditur (i, e), έπίθ. 1. ταραγμένος, κλονισμένος, άνήσυχος, 2. συγκινημένος.

tropik-u, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, Γεωγρ. ό τροπικός (κύκλος), τά τροπικά σημεία ή τροπαί, —**u i gaforres**, ό τροπικός του Καρκίνου, —**u i sqapit**, ό τροπικός του Αίγόκερω, Άστρ. βόρειο τροπικό σημείο ή θερινή τροπή και νότιο τροπικό σημείο ή χειμερινή τροπή.

tropikal,-e, έπίθ. τροπικός, **vise —e**, τά τροπικά μέρη, **vendet —e**, οί τροπικές χώρες, **bimë —e**, τά τροπικά φυτά.

troposferë-a, ούσ. θ. ή τροπόσφαιρα.

tru-ri, ούσ. άρ. πληθ. —, ό έγκέφαλος, τό μυαλό, ό μυελός, Μετφ. **njeri me —**, γνωστικός, συνετός, μυαλωμένος άνθρωπος, **ai s'ka —**, αυτός δέν έχει γνώμη, είναι άπερίσκεπτος.

truall-trolli, ούσ. άρ. πληθ. **troje**, —**i i shtëpisë**, τό οικόπεδο, τό έδαφος τών χτιρίων.

trubull, έπ. θολά, **turbull**.

trubullim-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, ή θόλωση, τό θόλωμα, Μετφ. ή σύγχυση, ή ταραχή, ή διατάραξη, ή συσκοτίση, πληθ. —**e**, βλ. **turbullim**.

trubullirë-a, ούσ. θ. ή θολότητα, ή άνακατωσούρα, ή άσάφεια, πληθ. —**a**, οί άνακατωσιές, οί ταραχές, οί έξεγέρσεις.

trubullòj, ρ. μετ. θολώνω, ταρασσω, Μετφ. ένοχλώ, άνησυχώ, νευριάζω, συγχύζω, συσκοτίζω, άνακατεύω, μπερδεύω, **trubullohem**, συγχύζομαι, άναστατώνομαι, ταραίζομαι, σαστίζομαι, τά χάνω, **turbulloj**.

trubullt (i, e), έπίθ. 1. θολός, θαμπός, όχι διαυγής, **ujë i —**, τό θολό νερό, **peshkon në ujë të trubullt**, ψαρεύει στά θολά (νερά), **fotografi e —**, θαμπή φωτογραφία, 2. άσαφής, συγκεχυμέ-

νος, **gjendje e —**, συγκεχυμένη, άσαφής κατάσταση, **i turbullt**.

trubulluar (i, e), έπίθ. 1. θολωμένος, 2. συγχυσμένος, **i turbulluar**.

trullòs, ρ. μετ. ζαλλίζω, **e —i die-lli**, τόν ζάλισε ό ήλιος, **trullosem**, ζαλλίζομαι.

trullòsur (i, e), έπίθ. ζαλισμένος, σαστισμένος.

trumbetë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, ή σάλπιγγα, ή τρομπέτα, **huri**.

trumbetim-i, ούσ. άρ. τό σάλπιγμα, ή διασάλπιση, ή διατυμπάνιση, ή διαλάληση, ή διάδοση.

trumbetòj, ρ. μετ. διασαλπίζω, σαλπίζω, διατυμπανίζω, διαδίδω, διαλαλώ.

trumë-i, ούσ. άρ. πληθ. —**a**, Ζωολ. **trumcaku**, **harabeli**.

trumcàk-u, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, Ζωολ. βλ. **harabeli**.

trumë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, τό πλήθος (άνθρώπων), τό κοπάδι, τό τσοῦρμο, **turmë**.

trumzë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, Βοτ. (Thymus) θύμος, κοιν. τό θυμάρι, — **e butë**, (Lavandula spica) λαβάντα και λαβαντίς ό στάχυς, κοιν. λεβάντα, χαμολίβανο, λιβανάκι, **livandë**.

trung-u, ούσ. άρ. πληθ. **trungje**, 1. Βοτ. ό κορμός (δέντρου) άφου κόψεις τά κλαριά και τή ρίζα, ό κορμός, τό κούτσουρο, 2. Μετφ. άμόρφωτος, κούτσουρο, βραδύνους.

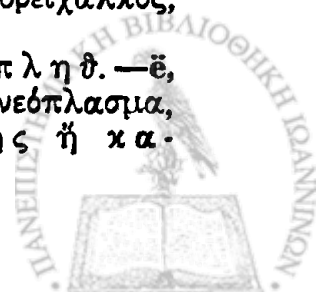
trunggjatë, έπίθ. μακρύκορμος (έπί δέντρων).

trup-i, ούσ. άρ. πληθ. —**a**, 1. τό σῶμα, 2. Φυσ. σῶμα, —**a të thjeshtë**, τά άπλά σῶματα, —**a organikë**, όργανικά σῶματα, —**a të ngurtë**, στερεά σῶματα, —**a të lëngët**, **të gaztë**, υγρά, άέρια σῶματα, — **radioaktiv**, ραδιενεργό σῶμα, 3. ό κορμός (δέντρου), 4. —**i diplomatik**, τό διπλωματικό σῶμα, —**i gjykues**, τό δικαστικό σῶμα, —**i mësimor**, τό εκπαιδευτικό σῶμα, τό διδασκαλικό σῶμα.

trupë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, Στρατ. ή στρατιωτική μονάδα,

πληθ.—at, τά στρατεύματα, οί στρατιωτικές δυνάμεις.
trupderdhur, ἐπίθ λυγερός, λιγερός, ψηλός καί λεπτός.
trupërisht, ἐπ. σωματικά, σωματικῶς.
trupëzim-i, ούσ. ἄρ. ἡ ἐνσάρκωση, ἡ ἐνσωμάτωση, **mishërim**.
trupëzohem, ρ. μέσ. ἐνσαρκώνομαι, ἐνσωματοῦμαι, **mishërohem**.
trupmadh,-e, ἐπίθ. μεγαλόσωμος, σωματώδης, σωματώδικος.
trupòr,-e, ἐπίθ. σωματικός, **e me-të —e**, σωματικό ἐλάττωμα.
trupore - trupòrja, ούσ. θ. πληθ.—, τό ἄγαλμα, ὁ ἀνδριάντας.
trus, ρ. μετ. πιέζω, χτυπῶ, —**a dorën**, χτύπησα τό χέρι, **vrava dorën**.
trusni-a, ούσ. θ. Φυσ. ἡ πίεση, — **atmosferike**, ἀτμοσφαιρική πίεση, **presion**.
trust-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, τό τράστ.
truth-i, ούσ. ἄρ. Ἄνατ. ἡ παρεγκεφαλίδα, ἡ παρεγκεφαλῆς.
trutharë-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ματούφης, ὁ ξεκουτιάρης, ξεκούτης, **matuf**.
tryezë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό τραπέζι, ἡ τράπεζα, —**a e bukës**, τό τραπέζι τοῦ φαγητοῦ, **shtroj —n**, στρώνω τό τραπέζι, —**a e rrumbullaktë**, τό στρόγγυλο τραπέζι, —**a e blertë**, τό πράσινο τραπέζι, Μετφ. ζιαφέτι, τραπέζι, **gosti**.
trys, ρ. μετ. βλ. **trus**.
trysa-t, ούσ. θ. πληθ. Ἄνατ. τά οὔλα, **mishi i dhëmbëvet**.
trysni-a, ούσ. θ. Φυσ. βλ. **presion**, **trusni**.
tu (e) - tua (e), κτητ. ἐπίθ. δευτ. προσ. ἕνας κτήτορας, **shokët e tu**, οἱ σύντροφοί σου, **librat e tua**, τά βιβλία σου, κτητ. ἀντων. **tutë (të)**, οἱ δικοί σου, θηλ. **tuat (të)**, οἱ δικές σου.
tub-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—a, ὁ σωλήνας, ἡ σωλήνα, ὁ σωλήν, **fabrika e tubave**, τό ἐργοστάσιο σωλήνων, τό σωληνοποιεῖο.

tubaciòn-i, ούσ. ἄρ. τό σύλονο τῶν σωλήνων (ὕδραγωγείου) κλπ., οἱ σωλήνες, ἡ σωλήνωση.
tuberkolòz,-e, ἐπίθ. φυματικός, χτικιάρης, φθισικός.
tuberkolòz-i, ούσ. ἄρ. Ἰατρ. ἡ φυματίωση, τό χτικιό, ἡ φθιση, **verem**, **ostikë**, **kollë e keqe**.
tubë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ ποίμνη, ἡ ἀγέλη, τό κοπάδι, **tufë**.
tufë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό κοπάδι, τό ποίμνιο, ἡ ἀγέλη, **një — dhen**, ἕνα κοπάδι πρόβατα, 2. ἡ ἀνθοδέσμη, τό μπουκέτο, ἡ φούντα, τό μάτσο, 3. τό σμήνος, 4. τό πλήθος, ὁ ὄχλος, **një — burra**, στίφος, πλήθος ἀνδρῶν, — **fëmijësh**, πλήθος ἀπό παιδιὰ **në —**, στό πλήθος, 5. Φυσ. — **drite**, δέσμη φωτός.
tufan-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ἡ θύελλα, ἡ καταιγίδα, ὁ ἀνεμοστρόβιλος.
tuke, μόριο, βλ. **duke**.
tul-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. τό ψαχνό, 2. — **buke**, ἡ ψίχα (τοῦ ψωμιοῦ).
tulipàn-i, ούσ. ἄρ. Βοτ. (Tulipa) ἡ τουλίπα, ἡ τουλίπη.
tulitem, ρ. μέσ. κουβαριάζομαι, κουβαριάζω, συσπειροῦμαι, συμμαζεῦομαι, κουλουριάζομαι, **mblidhem kuspull**, **mblidhem lëmsh**.
tulitur (i, e), ἐπίθ. κουβαριασμένος, κουβαριαστός.
tullac,-e, ἐπίθ. φαλακρός.
tullac-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ φαλακρός, πού ἔχει φαλάκρα.
tullë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό τουβλο, ἡ πλίνθος.
tullumb-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—a, ἡ ἀντλία, ἡ τρόμπα, ἡ τουλούμπα, ἡ ὑδραντλία, **pompë uji**.
tullumbë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ τουλούμπα (γλύκισμα).
tumane-t, ούσ. θ. πληθ. οἱ βράκες, τά τουμάνια, **citjanët**.
tumbak-u, ούσ. ἄρ. ὁ ὀρείχαλκος, ὁ μπρούντζος, **tunxhi**.
tumòr-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ë, Ἰατρ. τό οἶδημα, τό νεόπλασμα, ὁ ὄγκος (καλοήθης ἢ κακοήθης).

tumullàc-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**,
1. ή νηκτική κύστις (τῶν ψα-
ριῶν), 2. Άνατ. ή ούροδόχος
κύστις, ή ούραδόχα κύστη, — **sa-
puni, filluskë sapuni**, ή σαπουνό-
φουσκα.
tun-i, ούσ. άρ. 1. ή μή κοφτερή
πλευρά μαχαιριού, τσεκούρας,
κλπ., 2. τό κοντάκι, ό ύποκόπα-
νος, (όπλου).
tund, ρ. μετ. 1. σείω, κουνῶ, —
djepin, κουνῶ τήν κούνια, τή
σαμαρίτσα, **ai fle, mos e tund**,
αὐτός κοιμάται, μή τόν κουνᾶς,
— **manin**, τινάζω τή συκαμιά,
2. χτυπῶ, δέρνω, — **qumështin**,
χτυπῶ τό γάλα, δέρνω τό γάλα
(για βούτυρο). Μετφ. **e—i**,
τόν τάραξε, **tundem**, τραμπαλι-
ζομαι, ταλαντεύομαι, κουνιέμαι,
ταράζομαι, **u tund dheu**, σείσθη-
κε ή γῆ, Μετφ. **nuk u tund**,
δέν τοῦ φοβήθηκε τό μάτι, ἔμει-
νε άτάραχος, δέν τaráχτηκε κα-
θόλου.
tundàc-i, ούσ. άρ. βλ. **tundësi**.
tundbishtje - tundbishtja, ούσ. θ.
πληθ.—, Ζωολ. ή σεισοπυγίς,
κοιν. σουσουράδα, τσιλιβήθρα,
κωλοσούσα, **bishtatundësi**.
tundër-tundra, ούσ. θ. ή τούνδρα,
ή τούντρα.
tundës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ή
κάδη, κοιν. τό ντουμπέκι, τό
ντουρμπέκι, πού δέρνουν τό γάλα,
2. τό ξυλοντούμπεχο, είδική ρά-
βδος μέ τήν όποία κάνομε τήν
άποβουτύρωση τοῦ γάλατος.
tundshëm (i) - tundshme (e),
έπίθ. κινητός, **pasuri e —**, ή
κινητή περιουσία, άντθ. **e pa-
tundshme**.
tundje-tundja, ούσ. θ. πληθ.—,
1. τό τάραγμα, 2. βλ. **tundësi**.
tunël-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e, —a**,
ή σήραγγα, τό τουνέλι, τό τοῦ-
νελ.
tungjatjeta, έπιφ. γειά σου!
(χαίρετισμός).
tunikë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ό
χιτώνας, ό χιτών (τῶν ρω-
μαίων).
tunxh-i, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό
όρειχαλκος, ό μπρούντζος, **bronc**.

tupàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, τό
σκορδοστόμπι, τό γουδοχέρι,
shtypës hudhrash.

turbë-a, ούσ. θ. Όρυκτ. ή τύρφη.
turbinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή
τουρμπίνα, ό στρόβιλος, — **uji**, ό
ύδροστρόβιλος ή ύδραυλικός στρό-
βιλος, — **me avull**, ό άτμοστρό-
βιλος, ή άτμοτουρμπίνα.

turbogjenerator-i, ούσ. άρ.
πληθ.—**ë**, ή ύδραυλική γεννή-
τρια.

turbull, έπ. θολά, θαμπά, **trubull**.
turbullim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**,
τό θόλωμα, τό θάμπωμα, βλ.
trubullim.

turbullòj, ρ. μετ. βλ. **trubulloj**.
turbullùes,-e, έπίθ. ταραχοποιός,
element —, ταραχοποιό στοιχείο.

turbullùes-i, ούσ. άρ. πληθ.—,
ό ταραχοποιός, ό φασαρίας.

turçe-turçja, ούσ. θ. ή τουρκική
γλώσσα, και έπ. τούρκικα, τουρ-
κιστί.

turfullim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**,
ό χρεμετισμός, τό χρεμέτισμα.

turfullòj, ρ. άμετ. 1. χρεμετίζω,
kali turfullon, χρεμετίζει τό άλο-
γο, 2. φυσῶ μέ τίς μύτες.

turí-ri, —**u**, ούσ. άρ. πληθ.—**nj**,
τό ρύγχος, ή μούρη, τό μοῦτρο,
ή μουσούδα, ή φάτσα, Μετφ.
më rri me —, μοῦ κάθεται μέ
μοῦτρα, μέ γινάτι, **me — të va-
rur**, κατέβασε τά μοῦτρα, μέ
στραβωμένα μοῦτρα, στραβομου-
τσουιάζει.

turidërr,-e, έπίθ. γουρουνόμοτρο,
γουρουνομύτης, γουρουνάνθρωπος
(ύβριστικά).

turiquën,-e, έπίθ. τό σκυλόμοτρο,
σκυλομούρης (ύβριστικά).

turist-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë, —a**,
ό περιηγητής, ό τουρίστας,
θηλ.—**e**, ή περιηγήτρια, ή του-
ρίστρια.

turistik,-e, έπίθ. περιηγητικός,
τουριστικός, **qendër —e**, τουρι-
στικό κέντρο.

turizëm-turizmi, ούσ. άρ. ό τουρι-
σμός, ή περιήγηση, ή περιήγη-
σις.

turjelë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό

τρυπάνι, ή τρυπάνη, ή άριδα, τό τριβέλλι.
turk,-e, έπίθ. τούρκικος, τουρκικός, *gjuha* —e, ή τούρκικη γλώσσα.
turk-u, ούσ. άρ. πληθ. *turq*, ό Τούρκος, θηλ. *turkeshë*, ή Τουρκάλα, ή Τούρκισσα, ή Τούρκα.
turkmén,-e, έπίθ. τουρκμενικός.
turkmén-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό Τουρκμένος, θηλ. —e, ή Τουρκμένα.
turmë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό πλήθος, ό όχλος.
turn-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή βάρδια, ή βάρδεια, —i i natës, ή νυχτερινή βάρδια.
turné-ja, ούσ. θ. ή περιοδεία, τό τουρνέ, *bëj* —, κάνω περιοδεία.
turp-i, ούσ. άρ. ή ντροπή, ή έντροπή, τό αίσχος, τό όνειδος, *m'erdhi* —, ντράπηκα, *kam* —, ντρέπομαι, συστέλλομαι, *të kesh turp!* ντροπή σου! άντθ. *nder*.
turpe-türpja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. *turp*.
turpëri-a, ούσ. θ. 1. βλ. *turp*, 2. ή άτιμία.
turpërim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή άτίμωση, τό ντρόπιασμα.
turpëroj, ρ. μετ. ντροπιάζω, έντροπιάζω, άτιμάζω, έξευτελίζω, *turpërohem*, ντροπιάζομαι, ντρέπομαι, καταισχύνομαι.
turpëruar (i, e), έπίθ. ντροπιασμένος, κατησχυσμένος, καταντροπιασμένος.
turpmadh,-e, έπίθ. άδιάντροπος, μασκαράς.
türpshëm (i) - türpshme (e), έπίθ. 1. ντροπαλός, έντροπαλός, συνεσταλμένος, *djalë i* —, ντροπαλό παιδί, 2. άτιμος, άτιμωτικός, αίσχρός, έπαίσχυντος, *punë e* —, άτιμωτική, αίσχρή δουλιά, άτιμωτική πράξη.
turqisht, έπ. τούρκικα, τουρκιστί, *turçe*.
turqishte-turqishtja, ούσ. θ. ή τούρκικη γλώσσα, ή τουρκική, *gjuha turke*.
turshí-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό τουρσί.
turtull-i, ούσ. άρ. πληθ. *türtuj*,

Ζωολ. (*Streptopelia t. turtur*) ή τρυγόνα, τό τρυγόφι, θηλ. —eshë, ή τρυγόνα.
turr-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. *turtull*.
turr-i, ούσ. άρ. ή έξόρμηση, ή όρμή, ή φόρα, ή επίθεση, *të hëdhurit*, *të vërsulurit*.
turrëc-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. *turtulli*.
turrem, ρ. μέσ. όρμώ, ρίχνομαι, πετιέμαι, έπιρρίπτομαι, έπιτίθεμαι, *vërsulem*.
turrë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ό σωρός, ή στίβα, *i në* — *drutë*, στιβάζω, στοιβάζω τά ξύλα, 2. *një* — *lesh*, ένα τυλιγάδι, ένα κυκλίδι μαλλί.
turrshëm (i) - turrshme (e), έπίθ. όρμητικός, *i grymbyer*.
tus, ρ. μετ. φοβερίζω, φοβίζω, τρομάζω, μπάζω τό φόβο, τρομοκρατώ, (άόρ. *tuta*), *tremb*, *tutem*, τρομάζω, φοβοῦμαι, σκιάζομαι, *trembem*.
tut, ρ. μετ. βλ. *tus*.
tutelë-a, ούσ. θ. ή κηδεμονία, *kujdestari*.
tutë-a, ούσ. θ. 1. βλ. *frikë*, 2. Άθλητ. πληθ.—a, ή φόρμα (φόρεμα άθλητών).
tutës-e, έπίθ. βλ. *frikacak*, *trembëlak*.
tutës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. *frikacak*, θηλ.—e.
tutje, έπ. α) τοπικό, πέραν, μακρυά, παραπέρα, μακριά, μακράν, προς τά έχει, *ikë* —, φύγε παρέχει, *shko më* —, πήγαινε πιό πέρα, παραπέρα, παρέχει, β) χρον. έπ. *këtej e* —, από τώρα και στό έξής, στό έξής, *më* —, άργότερα, πρόθ. — *malit*, *lumit*, πέρα από τό βουνό, από τό ποτάμι.
tutkäll-i, ούσ. άρ. ή ψαρόκολλα, ή ίχθυόκολλα.
tutkùn,-e, έπίθ. άνόητος, ήλίθιος, βλάκας, μωρός, κουτός, χαζός, καθυστερημένος πνευματικά, *budalla*.
tutkùn-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, ό άνόητος, ό βλάκας, ό

κουτός, ὁ χαζός, ὁ καθυστερημένος πνευματικά, **budalla, i mbe-tur.**

tutòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ē, Νομ. ὁ κηδεμόνας, ὁ ἐπίτροπος (ἀνήλικου ἢ ἀνίκανου), ὁ κηδεμών.

tutori-a, οὐσ. θ. Νομ. ἡ κηδεμονία, ἡ ἐπιτρόπευση, ἡ ἐπιτροπ(ε)ία (ἀνήλικου ἢ ἀνίκανου).

tutshëm (i) - tutshme (e), ἐπίθ. βλ. **frikacak.**

tutulatem, ρ. μέσ. ἡσυχάζω, ἡρεμῶ, καθησυχάζω, καταπραΰνω, κατευνάζω.

tuturit, ρ. ἄμετ. τιτ(τ)υβίζω.

ty, προσ. ἀντων. δοτ. καί αἰτ. πτώση δευτέρου προσώπου βλ. **ti.**

tyl-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, —na, τό τούλι (ὑφασμα λεπτό).

tym-i, οὐσ. ἄρ. 1. ὁ καπνός, **s'ka — ra zjarr**, δέν ὑπάρχει καπνός χωρίς φωτιά, **tymi i zjarrit**, ὁ καπνός τῆς φωτιάς, —i i **duhanit**, ὁ καπνός τοῦ τσιγάρου, Μετφ. **u bë —**, ἔγινε καπνός, ἔγινε ἄφαντος, ἔξαφανίστηκε, **në**

—, στά κουτουρού, 2. τό σπίτι, ἡ ἐστία.

tymòs, ρ. μετ. καπνίζω, **tymosem**, καπνίζομαι.

tymòsje-tymòsja, οὐσ. θ. τό κάπνισμα, ἡ κάπνιση.

tymosur (i, e), ἐπίθ. καπνιστός, καπνισμένος, μαυρισμένος ἀπὸ τόν καπνό.

tymtore - tymtorja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. τό θυμιατό, τό θυμιατήρι, 2. ἡ καπνοδόχος, τό τζάκι, τό φουγάρο.

tyre (i, e), κτητ. ἐπίθ. δικός τους, δική τους, τρίτου προσώπου, πολλοί χτήτορες κ'ένα χτήμα, **djali i —**, τό παιδί τους, **vajza e —**, ἡ κοπέλλα τους, πληθ. **djemtë e —**, τά παιδιά τους, **vajzat e —**, οἱ κοπέλλες τους, κτητ. ἀντων. **i tyri**, δικός τους, θηλ. **e tyrja**, ἡ δική τους, πληθ. **të —t**, δικοί τους, **ata janë të —t**, αὐτοί εἶναι δικοί, συγγενεῖς.

tyt, ἐπιφ. πάψε! σῶπα, σῶπα! **hesht!**

tytë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ κάννη (ὀπλοῦ).

Th

- Th, th**, είκοστό ένατο γράμμα του άλβανικού αλφάβητου.
- thaj**, ρ. μετ. (ά όρ. *thava*, μετχ. *tharë*), 1. ξηραίνω, στεγνώνω, αποξηραίνω, ξεραίνω, ρ. ά μετ. *thau lumi, sterot*, στέρεψε τό ποτάμι, *thava*, πάγωση, *thahem*, ξηραίνομαι, στεγνώνω, αποξηραίνομαι, *u tha pema*, ξηράθηκε τό δέντρο, 2. ξεπαγιάζω, *m'u thanë duart*, μου πάγωσαν, μου ξύλιασαν τά χέρια, *ju thaftë dora!* (είθε) νά του ξεραδει τό χέρι! (κατάρα), 3. αδυνατίζω, *është tharë*, αδυνατίσε, στέγνωσε, Μετφ. κατέχω, γνωρίζω καλά, *e than greqishten*, τά κατέχει καλά τά έλληνικά, γνωρίζει καλά τήν έλληνική γλώσσα.
- thanë-a**, ούσ. θ. πληθ.—, —a. Βοτ. (*Cornus mas*) κρानεία ή κρानέα ή άρσην, κοιν. ή κρानιά και ό καρπός της, τό κρானι.
- thantë (i, e)**, έπίθ. κρானένιος, από κρानιά, Μετφ. *i thatë e i* —, ισχνός, αλλά δυνατός, γερός.
- thanukël - thanukla**, ούσ. θ. πληθ. *thanukla*, Βοτ. (*Cornus sanguinea*) κρानεία ή κρानέα ή αίματώδης, κοιν. ή κρानιά που κάνει μελανούς (μαύρους) καρπούς.
- tharë (i, e)**, έπίθ. 1. στεγνός, στεγνωμένος, 2. ξηραμένος.
- tharje-tharja**, ούσ. θ. ή αποξήρανση, ή ξήρανση, τό στέγνωμα, *tharja e kënetave*, ή αποξήρανση έλών.
- thark-u**, ούσ. ά ρ. πληθ. *tharq, tharqe*, 1. τόπος περιφραγμένος, περίφραγμα, περιτείχισμα, μαντρί, 2. μέρος που βάζουν τό γάλα, βούτερο κλπ., 3. μέρος φραγμένο που βάζουν τό καλαμπόκι, Μετφ. — *thish, vend për de-*
- gra*, ακάθαρτο δωμάτιο, μέρος για γουρούνια, γουρουνόμαντρο.
- tharm-i**, ούσ. ά ρ. 1. ή ζύμη, τό προζύμι, ή μαγιά, 2. Χημ. όξύ.
- thartanik,-e**, έπίθ. στυφός, *i athët. thartosh*.
- thartë (i, e)**, έπίθ. 1. ξυνός, ξινός, *kumbulla të —a*, ξινά κουμπουλα, όξινός, 2. στυφός.
- thartim-i**, ούσ. ά ρ. 1. ή ξινάδα, ή στυφότητα, 2. Χημ. τό ξίνισμα, ή όξίνισις, τό όξίνισμα.
- thartirë-a**, ούσ. θ. ή ξινάδα, ή ή ξινίλα, ή όξύτητα.
- thartoj**, ρ. μετ. ξινίζω, γίνομαι ξινός, Μετφ. *i thartuan fjalët*, τά ξίνισαν, *thartohet*, ξινίζει, *u thartua qumështi*, ξίνισε τό γάλα.
- thartësh,-e**, έπίθ. ύπόξινός, στυφός, ξινούτσικος, *thartanik*.
- thartuar (i, e)**, έπίθ. ξινισμένος, *gjellë e —*, ξινισμένο φαγητό.
- thata (e)**, ούσ. θ. ή ξηρασία, *thatë-sira, të thatët*.
- thatanik,-e**, έπίθ. λεπτός, ξερα(γ)κιανός, ξηρακιανός, αδύνατος, λιγνός, ισχνός, λιπόσαρκος.
- thatë**, έπ. 1. ξερά, στεγνά, 2. άδειανά, *me duar —*, μέ άδειανά χέρια.
- thatë (i, e)**, έπίθ. 1. ξηρός, ξερός, στεγνός, όχι νωπός, *dru të thata*, ξερά, στεγνά ξύλα, *bar i —*, στεγνό, ξηρό χορτάρι, ξερό χορτάρι, *sanë, rrush të —a*, σταφίδες, *stafidhe, vend i —*, ό ξερότοπος, στεγνός, όχι νωπός, *dru të thata*, άδενδρα, άδάσωτα, γυμνά βουνά, 2. αδύνατος, ισχνός, ξερακιανός, Μετφ. *fjalë të —a*, χαμένα λόγια.
- thatë-t (të)**, ούσ. ούδ. ή ξηρασία, ή άνομβρία, βλ. *thatësirë*.

thatë-i (i), ούσ. άρ. πληθ. *të* —, βλ. *çiban*.

thatësi-a, ούσ. θ. βλ. *thatësirë*.

thatësirë-a, ούσ. θ. ή ξηρασία, ή άνομβρία.

thatik-u, ούσ. άρ. πληθ. —*ë*, βλ. *thatiq*, *thatim*.

thatim-i, ούσ. άρ. πληθ. —*ë*, —*a*, και έπίθ. βλ. *thatanik*, *thatiq*.

thatiq-e, έπίθ. ξερακιανός, άδύνατος, ισχνός, *thatim*, *thatanik*.

thatiq-i, ούσ. άρ. πληθ. —*a*, ό ξερα(γ)κιανός, ό άδύνατος, ό ισχνός, θηλ. —*e*, *thatim*, *thatanik*.

thek-u, ούσ. άρ. πληθ. *thakë*, 1. Βοτ. ό στήμονας, ό στήμων, 2. τά άγανα (του σταριου), βλ. *halat e grurit*, 3. τό φυλλοκάρδι, *në —un e zemrës*, στά φυλλοκάρδια.

thek, ρ. μετ. ξεροψήνω, ξεροψάινω, ξεροψήνω, πυρώνω, — *bukën*, ξεροψήνω, πυρώνω τό ψωμί, *thekem*, ξεροψήνομαι, ζεσταίνομαι (κοντά στή φωτιά, στόν ήλιο), θερμαίνομαι.

thekë-a, ούσ. θ. (χρησιμοποιεΐται μάλλον στόν πληθ.—), 1. τά κλώσια, τά κρόσια, οί φούντες (άπό νήματα πού κρέμονται στά ροϋχα, τάπητες, περδέδες κλπ. γιά όμορφιά), 2. Βοτ. —*t e misrit*, οί στήμονες του καλαμποκιου.

thekër-thekra, ούσ. θ. Βοτ. (*Secale*) ή σίκαλη, ή βρίζα.

thekër-thekri, ούσ. άρ. Βοτ. βλ. *thekra*.

thekërt (i, e), έπίθ. σικαλίσιος, *bukë e* —, σικαλίσιο ψωμί, ψωμί άπό σίκαλη.

thekërricë-a, ούσ. θ. πληθ. —*a*, φέτα ξεροψημένου ψωμιου.

thekërris, ρ. μετ. βλ. *thek*.

thekërròj, ρ. μετ. βλ. *thek*.

thekërore-thekërorja, ούσ. θ. χωράφι σπαρμένο μέ σίκαλη, μέ βρίζα.

thekës-theksi, ούσ. άρ. πληθ. *theksa*, 1. σχάρα πού ξεροψάινω με τό ψωμί, 2. Γραμμ. ό τόνος

thekët (i, e), έπίθ. ξεροψημένος,

bukë e —, ξεροψημένο ψωμί.

theksím-i, ούσ. άρ. ό τονισμός, *të theksuarit*.

theksòj, ρ. μετ. Γραμμ. τονίζω, Μετφ. υπογραμμίζω, τονίζω.

theksuar (i, e), έπίθ. Γραμμ. τονισμένος, τονιζόμενος.

thekur (i, e), έπίθ. ξεροψημένος, ξεροψημένος, *bukë e* —, ξεροψημένο ψωμί.

thelb-i, ούσ. άρ. πληθ. —*e*, *thalba*, 1. Βοτ. ό πυρήνας, τό σκυλίδι, ή σκελίδα (σκόρδου), 2. Μετφ. ή ούσία, —*i i kësaj çështje*, ή ούσία αύτης της ύπόθεσης, 3. τά φυλλοκάρδια, ό μυχός, *nga —i i zemrës*, άπό τά φυλλοκάρδια.

thelë-a, ούσ. θ. πληθ. —*a*, τό κομμάτι, ή φέτα, τό κοψίδι, —*a* —*a*, κομμάτια κομμάτια, *një —buke*, ένα κομμάτι ψωμί, μιά φέτα ψωμί, *dy —a pjepër*, δύο φέτες (φελιά) πεπόνι, *një —mish*, ένα κομμάτι (κοψίδι) κρέας.

thellë, έπ. βαθ(ε)ιά, βαθέως, Μετφ. *mendon* —, σκέφτεται βαθειά, προβλέπει και τίς συνέπειες.

thellë (i, e), έπίθ. 1. βαθύς, βαθύς, *ujë i* —, βαθύ νερό, άντθ. *i cekët*, *pjatë e* —, βαθύ πιάτο, 2. μουντός, σκοϋρος, σκοτεινός, *e kuqe e* —, βαθύ, σκοϋρο κόκκινο (χρώμα), *është i* —, είναι α) βαθύς, βαθύνους, βαθυστόχαστος, β) κρυφός.

thellësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό βάθος, *në — 100 metrash*, σε βάθος εκατό μέτρων, *në* —, στό βάθος, *në — të zemrës*, ένδόμυχα, *nga —a e zemrës*, άπό τά βάθη της καρδιάς, έκ βάθους καρδιάς, άπό τά φυλλοκάρδια, όλόκαρδα.

thellësirë-a, ούσ. θ. πληθ.—*a*, ή βαθύτητα, τό βάθος, *thellësi*.

thellësisht, έπ. 1. βαθ(ε)ιά, 2. άπόλυτα.

thellòj, ρ. μετ. 1. βαθύνω βαθαίνω, βαθουλώνω, βαθουλαίνω, 2. σκουραίνω, 3. Μετφ. έμβαδύνω, — *njohuritë e mia*, έμβαδύνω τίς γνώσεις μου, *thellohem*, έμβαδύ-

νω, (σέ ύπόθεση, ζήτημα),
 εξετάζω κατά βάθος.
them, ρ. άμετ. και μετ. (άορ.
 thashë, προστχ. thua j,
 μετχ. thëpë), 1. λέγω, — të
 vërtetën, λέγω τήν αλήθεια,
 ç' the ashtu? τί είπες (έτσι);
 këtu që i themi, έδώ πού τά λέ-
 με, pa thënë asnjë fjalë, χωρίς
 νά πεϊ κουβέντα, λόγο, të themi
 të vërtetën, νά πούμε τήν αλή-
 θεια, këtu që i themi midis
 nesh, έδώ πού τά λέμε μεταξύ
 μας, 2. όνομάζω, si të thonë?
 πώς όνομάζεσαι, πώς σέ λένε;
 ç' e thonë këtë fshat? πώς όνο-
 μάζεται αυτό τό χωριό; 3. τρα-
 γουδῶ, ja thoshte këngës, τρα-
 γουδοῦσε, 4. άπαγγέλλω, thuaje
 vjershën, άπάγγειλε τό ποίημα,
 5. νομίζω, σκέπτομαι, — se ke
 të drejtë, νομίζω ότι έχεις δίκιο,
 — të shkoj, σκέπτομαι νά πάω
 (λέγω νά πάω).
thembër-thembra, ούσ. θ. πληθ.
 thembra, ή φτέρνα.
themël-i, ούσ. άρ. πληθ. —e,
 1. τό θεμέλιο, vë —et, βάζω τά
 θεμέλια, τics βάσεις, hedh —et,
 ρίχνω τά θεμέλια, 2. Γεωμ. ή
 βάση, 3. Μετφ. ή βάση, τό
 βάθρο, τό στήριγμα, κάθε τι πού
 χρησιμεύει σάν βάση.
themeli-a, ούσ. θ. πληθ. —, βλ.
 themel.
themelim-i, ούσ. άρ. ή θεμελίωση,
 ή ίδρυση, —i i Universitetit
 Shtetëror të Tiranës, ή ίδρυση
 του Κρατικού Πανεπιστημίου Τι-
 ράνων, të themeluarit.
themelòj, ρ. μετ. θεμελιώνω,
 ιδρύω, — një shoqëri, ιδρύω
 εταιρεία.
themelonjës-i, ούσ. άρ. πληθ. —,
 βλ. themeluesi.
themelòr,-e, έπίθ. θεμελιώδης,
 θεμελιώδης, βασικός, κύριος,
 parimet —e, οι βασικές άρχές,
 Γραμμ. numërorë —ë, αριθμη-
 τικά άπόλυτα, βλ. numëror.
themeltar,-e, έπίθ. θεμέλιος, θε-
 μελιώδης, βασικός, guri —, ό θε-
 μέλιος λίθος.

themeluar (i, e), έπίθ. θεμελιωμέ-
 νος, ιδρυμένος, κτισμένος.
themelues-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό
 θεμελιωτής, ό ιδρυτής, και
 έπίθ. ιδρυτικός, anëtarët —, τά
 ιδρυτικά μέλη.
themë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ.
 temë.
thep-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, ή
 κοφτερή κορυφή βράχου, gur me
 —, ή κοφτερή πέτρα.
thepisur (i, e), έπίθ. άπόκρημνος,
 άπότομος, κρημνώδης, ή άπότομη
 κατωφέρεια, mal i —, άπόκρημνο,
 κρημνώδες βουνό, bregdet i —,
 ή άπόκρημνη άκτή, παραλία.
ther, ρ. μετ. 1. σφάζω, σφαγιάζω,
 2. ρ. άμετ. më —, μέ σφάζει
 (έχω σφάχτη, όξύ πόνο),
 therem, σφάζομαι, u therën,
 τσακώθηκαν και σκοτώθηκαν,
 σφάχθηκαν, Μετφ τσακώθηκαν
 στά καλά, 3. κεντῶ, e — me
 fjalë, τῶν κεντῶ μέ λόγια.
therje-thërja, ούσ. θ. ή σφαγή, τό
 σφάξιμο, kafshë për —, τά ζῶα
 για σφάξιμο, τά σφάγια, τά σφα-
 γάρια, të therurit.
thermë-it (të), ούσ. ούδ. ό σφά-
 χτης (όξύς πόνος).
theròr, άκλιτη λέξη, θυσία, θῦ-
 μα, μάρτυρας, u bë —, θυσιάστη-
 κε, ra —, έπεσε μάρτυρας, θυ-
 σιάστηκε, έγινε όλοκαύτωμα,
 bëj —, θυσιάζω, bëhem —, θυ-
 σιάζομαι, θυσιάζω τόν έαυτό μου.
therore-theròrja, ούσ. θ. πληθ. —,
 1 τό θυσιαστήριο, ό βωμός, altar,
 2. ή θυσία, fli.
thertore - thertòrja, ούσ. θ.
 πληθ. —, τό σφαγεϊό.
thes-i, ούσ. άρ. πληθ. thasë,
 ό σάκκος, τό σακί, τό τσουβά-
 λι.
thesàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ό
 θησαυρός, visar.
thëllëzë-a, ούσ. θ. πληθ. —a,
 Ζωολ. (Perdix) ή πέρδικα, —
 mali, (Perdix saxatilis) ή πετρο-
 πέρδικα, πέρδικα ή έλληνική, —
 fushe, (Perdix cinerea) ή πέρδι-
 κα ή φαιά, κοιν. ή λ(ε)ιβαδο-
 πέρδικα.
thëllim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1.

τό τσουχτερό κρύο, τό ξεπάγωμα, ή παγωνιά, 2. βλ. **frac**.

thënë-a (e), ούσ. θ. ή μοίρα, τό γραφτό, ή τύχη, ή είμαρμένη.

thëngjill-i, ούσ. άρ. πληθ. **thëngjij**, τό κάρβουνο, ό άνδρακας, — **guri**, τό πετροκάρβουνο, ό γαιάνδρακας, Μετφ. — **i mbulluar**, ύποκριτής, άνειλικρινής, όχι είλικρινής.

thëri-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή κόνιδα (τά αύγά τής ψείρας), κοιν. οί κόνιδες, οί κόντες.

thërmí-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό τρίμμα, τό ψίχουλο, τό ψίχαλο, τό ψιχίο, **thërrime**.

thërmòj, ρ. μετ. τρίβω, θρυμματίζω, κάνω τρίμματα, **u** — **bukë pulave**, τρίβω ψωμί στις κότες.

thërreckë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Βοτ. τό όνόπορδο, τό όνάκανθο, κοιν. τό γαιδουράκανθο, γαιδουράγκαθο, **ferrcë**, **gjemb gomari**.

thërrés, ρ. μετ. (άόρ. **thirra**, **thërrita**, προστχ. **thirr**, μετχ. **thirrur**), 1. φωνάζω, κράζω, καλῶ, προσκαλῶ, 2. ρ. άμετ. κραυγάζω, αναφωνῶ, **bër-tas**, **këlthas**.

thërrime - thërrimja, ούσ. θ. πληθ. —, τό τρίμμα, τό θρύμμα, τό ψίχουλο (ψωμιοῦ), **as një** —, οὔτε ένα ψίχουλο.

thërritës,-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό καλεστής, εκείνος πού προσκαλεϊ.

thëthij, ρ. μετ. βλ. **thith**.

thëthitje-thëthitja, ούσ. θ. βλ. **thithje**.

thi-u, ούσ. άρ. πληθ. —, Ζωολ. τό γουρούνι, **derr**, — **i egër**, τό άγριογούρουνο, ό άγριόχοιρος, **derr i egër**.

thijòsh,-e, έπίθ. βλ. **i thinjur**.

thikë, έπ. άπόκρημνα, μαχαίρι, κάθετα, **vend** —, μέρος άπόκρημνο.

thikë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό μαχαίρι, ή μάχαιρα, Μετφ. **i ka ardhur thika në kockë**, τοῦ ήρθε τό μαχαίρι στό κόκκαλο, έχει φθάσει σέ κρίσιμη κατάσταση, **janë në — e në pikë**, είναι στά μαχαίρια, μισοῦνται θανάσιμα.

thimjamë-a, ούσ. θ. τό θυμιάμα,

τό λιβάνι, κοιν. τό θυμιάμα, ή θυμιάμα.

thimth-i, ούσ. άρ. πληθ. — **a**, 1. τό κεντρί, βλ. **thumb**, 2. ή ράγα, ή ρώγα τοῦ βυζιοῦ (μαστοῦ), **thithë**.

thinj, ρ. μετ. άσπρίζω (άπό τά μαλλιά), **e kanë thinjur hallet**, τόν άσπρισαν τά χάλια, **thinjem**, μοῦ άσπρίζουν τά μαλλιά, γίνονται τά μαλλιά μου άσπρα, άσπρίζω.

thinjë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τά άσπρα (τά γκρίζα) μαλλιά, (ή άσπρη τρίχα τοῦ κεφαλιοῦ), πληθ. — **at**, τά άσπρα (τά γκρίζα) μαλλιά.

thinjur (i, e), έπίθ. άσπρομάλλης, ψαρομάλλης, λευκόδριξ, μέ γκρίζα μαλλιά, πού έχει ψαρά μαλλιά, **me thinja**.

thirrje-thirrja, ούσ. θ. 1. ή έκκληση, **i përgjigjem —s**, άπαντῶ στήν έκκληση, 2. ή πρόσκληση, 3. ή σύγκληση, — **a e konferencës**, ή σύγκληση τής διάσκεψης, 4. Στρατ. ή κλήση, ή πρόσκληση (στρατευσίμων), — **nën armë**, ή κλήση ύπό τά όπλα.

thirrore-thirròrja, ούσ. θ. Γραμμ. ή κλητική (πτῶση).

thith, ρ. μετ. ρουφάω, ροφῶ, ρουφῶ, άπορροφῶ, μυζῶ, άπομυζῶ, **mushkonjat të —in gjakun**, τά κουνούπια σοῦ ρουφούν τό αίμα, — **foshnja sisën**, τό μωρό βυζαίνει, θηλάζει, **oxhaku nuk —**, τό τζάκι δέν τραβάει (τόν καπνῶ).

thithë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή θηλή, ή ρώγα τοῦ βυζιοῦ (τοῦ μαστοῦ).

thithëlopë-a, ούσ. θ. πληθ. —, Ζωολ. (*Bufo vulgaris*) φρῦνος ό κοινός, κοιν. ή μπράσκα.

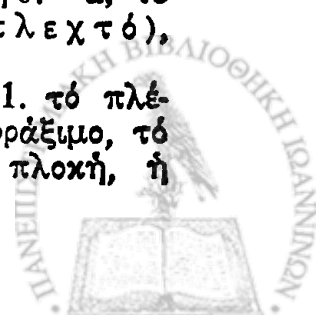
thithës,-e, έπίθ. άπορροφητικός, **letër —e**, τό στουπόχαρτο, ό άπορροφητικός χάρτης, **pompë —e**, ή άναρροφητική άντλία.

thithje-thithja, ούσ. θ. ή άπορρόφηση, τό ρούφημα, τό ρούφηγμα, ή άναρρόφηση.

thjerrë-a, ούσ. θ. Βοτ. (*Ervum lens*) 1. ή φακή (φακή ή βρώ-

σιμος), οί φακές, **thjerrëz**, 2. Φυσ. ό φακός.
thjerrëz-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. βλ. **thjerrë**.
thjesht, έπ άπλά, άπλώς, **kjo shpjegohet** —, αυτό έξηγεΐται άπλά, **e ka punuar** —, τό έχει δουλέψει άπλά, — **lesh**, όλόμαλλο, όλο μαλλί.
thjeshtë (i, e), έπίθ. 1. γνήσιος, άνόθευτος, **verë e** —, γνήσιο, άκρατο κρασί, **ar i** —, γνήσιο χρυσό, 2. άπλός, στοιχειώδης, κοινός, **njeri i** —, άπλός άνθρωπος, **problem i** —, άπλό (εϋκόλο) πρόβλημα, **çështje e** —, άπλό ζήτημα, **ushtar i** —, άπλός στρατιώτης (χωρίς κανένα βαθμό), 3. Γραμμ. **kohët e** —**a**, οί άπλοί χρόνοι, **e kryer e** —, ό άόριστος.
thjeshtër - thjeshtëri, ούσ. άρ. πληθ.—, ό προγονός.
thjeshtër - thjeshtëra, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή προγονή.
thjeshtësi-a, ούσ. θ. 1. ή άπλότητα, **me** —, μέ άπλότητα, άπλά, σεμνά, 2. ή λιτότητα.
thjeshtësim-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, βλ. **thjeshtëm**.
thjeshtësòj, ρ. μετ. βλ. **thjeshtëòj**, **thjeshtëm-i**, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή άπλοποίηση, ή άπλουστευση.
thjeshtëòj, ρ. μετ. άπλοποιώ, άπλουστεύω, — **ortografinë**, άπλοποιώ τήν όρθογραφία, — **maqinën**, άπλοποιώ τήν κατασκευή τής μηχανής, **thejshohet**, άπλοποιείται, άπλουστεύεται.
thjeshtëuar (i, e), έπίθ. άπλοποιημένος, άπλουστευμένος.
thonjëza-t, ούσ. θ. πληθ. Γραμμ. τά εισαγωγικά « » (σημεΐα στίξης).
thua-thoi, ούσ. άρ. πληθ. **thonj**, 1. τό νύχι, ή όπλή (των ζώων), 2. Μετφ. **s'ka thonj**, δέν έχει δύναμη.
thuaajse, έπ. σχεδόν, περίπου, **po-thuaajse**, **gati-gati**.
thumb-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, 1. τό κεντρί (των έντόμων), 2. τό άγκάθι, 3. τό γλωσσίδι

(κώδωνα), 4. τό καρφί (μικρά μεταλλικά καρφία και ξυλόπροκες), Μετφ. **njeri thumbit**, **tjetri patkoit**, ό ένας τό καρφί και ό άλλος τό πέταλο, 5. Μετφ. ό ύπαινιγμός, **flet me** —**a**, μιλάει μέ ύπαινιγμούς, **u bë** —, έγινε τάπα, έγινε στουπί, μέθυσε πολύ.
thumbac-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, ή σιδερένια αίχμή του βουκεντριού, **bodec**.
thumbim-i, ούσ. άρ. τό κέντρισμα, τό κέντισμα, τό άγκύλωμα, τό τσίμπημα (κεντρίνας), τό δήγμα (έντόμου), **të thumbuarit**.
thumbòj, ρ. μετ. κεντρίζω, κεντρίζω, κεντώ, άγκυλώνω, τσιμπώ.
thumbuar (i, e), έπίθ. κεντρισμένος, άγκυλωμένος, τσιμπημένος.
thundër-thundra, ούσ. θ. πληθ. **thundra**, 1. ή όπλή, κοιν. τό νύχι (τό ό νυχώδες άκρο του ποδιού των μωνύχων ζώων), 2. ή φτέρνα (παπουτσιού), τό ταχούνι, 3. Βοτ. — **mushke**, βλ. **thundërz**.
thundërz-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Tussilago farfara*) βήχιον τό βήχιον, κοιν. ή χαμαιλεύκη, γλυκομάννα και βηχάνι, **thundër mushke**.
thundrorë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά μώνυχα ή μόνοπλα και μονόχηλα, τά όπληφόρα.
thupër-thupra, ούσ. θ. πληθ. **thupra**, ή βέργα, ή βίτσα, ή βεργίτσα, **shufër**, **thupra e violinës**, τό δοξάρι του βιολιού.
thur, ρ. μετ. 1. πλέκω, πλέκω, 2. φράζω, φράττω, — **arën me gardh**, φράζω τό χωράφι μέ φράχτη, Μετφ. — **lavde**, έπαινώ, πλέκω έγκώμιο, έγκωμιάζω, **e lëndoj**, — **komplete**, σκαρώνω συνωμοσίες.
thurimë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό φράγμα, ό φράχτης (πλεχτό), τό πλέγμα, **gardh**.
thürje-thürja, ούσ. θ. 1. τό πλέξιμο, ή πλέξη, 2. τό φράξιμο, τό πλέγμα, Μετφ. ή πλοκή, ή διάρθρωση.

thurur (i, e), ἐπίθ. 1. πλεχτός, πλεχτός, πλεγμένος, 2. φραγμένος.

thýej, ρ. μετ. 1. τσακίζω, σπάνω, συντριβω, κομματιάζω, — *gotën*, σπάνω τό ποτήρι, — *një ushtri*, συντριβω, νικῶ ἓνα στρατό, Μετφ. — *pare*, κάνω λιανώματα, — *rekordin*, καταρρίπτω τὴν ἐπίδοση, τό ρεκόρ, 2. Φυσ. διαθλῶ, *thyhet drita*, διαθλάται τό φῶς, *thyhem*, τσακίζομαι, ἠττῶμαι, νικιέμαι, συντριβομαι.

thýer (i, e), ἐπίθ. 1. σπασμένος, τσακισμένος, 2. νικημένος, ἠττημένος, κατατροπωμένος, συντριμμένος, 3. *burrë i* —, ἡλικιωμένος (πάνω ἀπό τὰ πενήντα χρόνια), μεσόκοπος, μεσήλικας.

thýerje-thýerja, οὐσ. θ. 1. τό σπάσιμο, ἡ θραύση, 2. Φυσ. ἡ διάθλαση (τοῦ φωτός), 3. Στρατ. ἡ ἦττα, ἡ συντριβή, *thyerja e ushtrisë*, ἡ συντριβή

τοῦ στρατοῦ, ἡ κατατρόπωση τοῦ στρατοῦ, ἡ καταστροφή τοῦ στρατοῦ.

thýes-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ θηλιά, ὁ βρόχος, *syth*.

thýesë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. Μαθ. τό κλάσμα, —a *dhjetore*, δεκαδικά κλάσματα, *thyesa algjebrike*, ἀλγεβρικά κλάσματα.

thyesor,-e, ἐπίθ. κλασματικός, *numër* —, Μαθ. κλασματικός ἀριθμός.

thýeshëm (i) - thýeshme (e), ἐπίθ. 1. εὐδραυστος, εὐκολόδραυστος, εὐκολόσπαστος, 2. *vend i* —, ἀπόκρημνος, πολύ ἀπότομος τόπος.

thyezim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό μωσαϊκό, τό ψηφιδωτό (ἡ ἐργασία μέ μωσαϊκά), *mozaik*.

thyezòj, ρ. μετ. κοσμῶ μέ ψηφιδωτά, κάνω μωσαϊκό, *punoj në mozaik*.

U

U, u, τριακοστό γράμμα τοῦ ἄλβανικοῦ ἀλφάβητου.

u, προσ. ἄντων. βλ. *unë*.

u, προσ. ἄντων. συγκεκομμένος τύπος τοῦ γ' προσ. πληθ. δοτικῆς πτώσης, **u thashë (atyre)**, τούς εἶπα, **u dhashë librin**, τούς ἔδωσα τό βιβλίο, καί σέ μερικές διαλέκτους καί β' προσ. πληθ. **u thashë (ju thashë juve)**, σᾶς εἶπα.

u, μόριο μέ τό ὁποῖο σχηματίζονται τὰ παθητικά, αὐτοπαθῆ καί μέσα ρήματα, **u lavdërova**, ἐπαινέθηκα, **u vesh**, φορέθηκε, **u përroq**, προσπάθησε.

u! ἐπιφ. **u ç'më gjetí!** οὐ, τί μέ βρήκε! (σχετλιαστικό).

uà! ἐπιφ. **ua sa bukur!** οὐ, τί ὠραῖα! ἄ, τί ὠραῖα! (ἐπί θαυμασμοῦ).

uà, σύνθετος τύπος προσ. καί δεικτ. ἄντων. (**atyre = u** καί **atë = e ose ato = i**) — **thashë**, τούς τό εἶπα.

udhë-a, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ὁ δρόμος, ἡ στράτα, ἡ ὁδός, *rrugë*, 2. τό ταξ(ε)ίδι, **po vij nga një udhë e largët**, ἔρχομαι ἀπό ἓνα μακρυνό ταξίδι, **bëj** —, ταξ(ε)ιδεύω, **udhë e mbarë!** καλό ταξίδι, κατευόδιο(ν)! ὦρα καλή! 3. **është e udhës**, εἶναι νόμιμο, δεμιτό, ἔτσι πρέπει, εἶναι ὀρθό, **jepi udhët**, διῶξτον.

udhëhëq, ρ. μετ. 1. καθοδηγῶ,

ὀδηγῶ, διευθύνω, **udhëhiqem**,
1. καθοδηγοῦμαι, 2. ἐμπνέομαι.

udhëheqës, -e, ἐπίθ. ἡγετικός, καθοδηγητικός, **kuadrot** —e, τὰ ἡγετικά στελέχη, **qendër** —e, καθοδηγητικό κέντρο, **rol** —, ὁ ἡγετικός ρόλος, **organet** —e, τὰ καθοδηγητικά ὄργανα, **forca** —e ἡ ἡγετική δύναμη.

udhëheqës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ὁ καθοδηγητής, ὁ ἡγέτης, ὁ ἀρχηγός, ὁ ὀδηγός, ὁ ἐπί κεφαλῆς, ὁ ἡγεμών, 2. τὸ ἐγχειρίδιο, ὁ ὀδηγός, — **për veprim**, ὀδηγός γιὰ δράση.

udhëhëqje-udhëhëqja, οὐσ. θ. ἡ καθοδήγηση, ἡ ἡγεσία, **nën** —n, ὑπὸ τὴν καθοδήγηση, **nën** —n e **partisë**, ὑπὸ τὴν καθοδήγηση, μέ τὴν καθοδήγηση τοῦ κόμματος, **nën** —n e **drejtpërdrejtë**, ὑπὸ τὴν ἄμεση καθοδήγηση, **udhëheqja e partisë**, ἡ κομματική καθοδήγηση, ἡ κομματική ἡγεσία, ἡ ἡγεσία τοῦ κόμματος.

udhëkryqe-udhëkryqja, οὐσ. θ. πληθ.—, τὸ σταυροδρόμιο, τὸ σταυροδρόμι, ἡ διασταύρωση δρόμων.

udhëtâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ ὁδοιπóρος, ὁ ταξ(ε)ιδιώτης, **bashkudhëtâr**, ὁ συνοδοιπóρος, ὁ συνταξιδιώτης.

udhëtim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ ταξ(ε)ίδι, **viti në** —, τὸ τρέχον ἔτος.

udhëtòj, ρ. ἄμετ. ταξ(ε)ιδεύω.

udhëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ὀδηγία, ἡ ἐντολή, ἡ ὑπόδειξη.

udhëzòj, ρ. μετ. 1. ὀδηγῶ, δίνω ὀδηγίες, ἐντολές, 2. κάνω ὑποδείξεις.

uf! ἐπιφ. (δυσαρέσκειας), οὐφ!

ugâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, 1. χωράφι ἀδούλευτο σὲ ἀγρανάπαυση ἓνα ἢ τὸ πολὺ δυὰ χρόνια, χέρσος, ἀκαλλιέργητος, ἀδούλευτος τόπος, 2. χωράφι ὀργωμένο, ἔτοιμο γιὰ σπορά, **bëj** —, ὀργώνω, προετοιμάζω γιὰ σπορά, καὶ ἐπίθ.

tokë —e, χέρσο μέρος, ἀκαλλιέργητο μέρος.

uh! ἐπιφ. οὐχ, οὐφ! (δυσαρέσκειας).

ujdí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ συμφωνία, ἡ συνεννόηση, ὁ συμβιβασμός, **ranë në** —, συνεννοήθηκαν, συμφώνησαν.

ujdis, ρ. μετ. 1. διορθώνω, ταχτοποιῶ, κανονίζω, 2. φτιάνω, — **sahatin**, φτιάνω, διορθώνω τὸ (ὠ)ρολόι, **ndreq, godit**, ρ. ἄμετ. συμφωνῶ, ταιριάζω, **kanë ujdísur të dy**, ταιρίασαν οἱ δύο τους, **ujdisem**, διορθώνομαι, 2. **ujdisem me...**, συνεννοοῦμαι μέ..., **u ujdísën**, συμφώνησαν, συμβιβάστηκαν.

ujdisur (i, e), ἐπίθ. διορθωμένος.

ujdhesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Γεωγρ. βλ. **ishull, nisi**.

ujém-i, οὐσ. ἄρ. 1. τὸ ξάγι, τὸ ξάϊ, τὸ ἀλεστικό, τὸ ἀλεστιάτικο, τὰ ἀλεστικά (πού παίρνει ὁ μυλωνάς), ἀπηρχ. λέξη, 2. ἀνακατεμένο σιτηρό, Μετφ. **më bën** —, μέ ζαλίζει, μέ ἀντραλεύει.

ùjë-i, οὐσ. ἄρ. καὶ **ùjë-t**, οὐσ. οὐδ. πληθ.—ra, τὸ νερό, τὸ ὕδωρ, — **amull**, στεχούμενο νερό, στάσιμο νερό, τέλμα, βάλτος, — **i ndenjurr**, στάσιμο, στεχούμενο νερό, **ujëra të ndenjura**, στάσιμα νερά, **ujëra minerale**, μεταλλικά νερά, ἱαματικά νερά, **ujëra territoriale**, τὰ χωρικά ὕδατα, **derdh —t, bëj —t**, βλ. **përmjerr**, Μετφ. **e di** —, τὸ ξέρει νεράκι, τὸ ξέρει πολὺ καλά.

ujës, -e, ἐπίθ. 1. ὑδάτινος, ὑδατώδης, ὑδρόβιος, ὑδαρής, **gjarpër** —, νερόφειδο, ἡ νεροφίδα, **breshkë** —e, νεροχελώνα, **bimë** —e, ὑδρόβια φυτά, 2. ζουμερός, νερούλος, **qershí** —e, ζουμερά κεράσια.

ujësjëllës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, τὸ ὑδραγωγεῖο, ὁ ὑδραγωγός, ὁ ὑδαταγωγός, — **i i qytetit**, τὸ ὑδραγωγεῖο τῆς πόλης.

ujis, ρ. μετ. (ἄρ. **ujita**, μετχ. **ujitur**), ποτίζω, ἀρδεύω, — **arën**, ποτίζω τὸ χωράφι, — **lehet**,

ποτίζω τίς πρασιές, — **lulet**, ποτίζω τά λουλούδια, **vadit**.

ujitës, -e, ἐπίθ. ποτιστικός, ἀρδευτικός, **tokat —e**, τά ἀρδευόμενα ἔδαφη, τά ποτιστικά ἔδαφη.

ujitje-ujitja, οὐσ. θ. τό πότισμα, ἡ ἀρδευση, **ujitja e arave**, τό πότισμα τῶν χωραφιῶν.

ujitshëm (i) - ujitshme (e), ἐπίθ. ἀρδευσιμος (πού μπορεῖ νά ποτισθεῖ).

ùjk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **ujq, ùjqër**, Ζωολ. (*Canis lupus*) ὁ λύκος, Μετφ. **je bërë si —**, ἔγινες σάν λύκος, θηλ. **ujkonjë, ujkeshtë**.

ujkeshë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. **ujkonjë**.

ujkonjë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. ἡ λύκαινα, ἡ λύξα, **ujkeshë**.

ùjkt-h-i, οὐσ. ἄρ. τό λυκοτόμαρο, τό δερμάτι λύκου, ἡ δορά λύκου, **lëkurë ujku**.

ujqërishtë, ἐπ. λύκιχα, λυκίσια, κατά τόν τρόπο τῶν λύκων, μέ θρασύτητα, μέ αὐθάδεια, **trashamançe, me përdhunë**.

ùjshëm (i) - ùjshme (e), ἐπίθ. νερούλος, ὑδατώδης, ρευστός, ὑδαρής, ὑγρός.

ujvarë-a, οὐσ. θ. ὁ καταράχτης, **katarakt, livare**.

ul, ρ. μετ. κατεβάζω, χαμηλώνω, καταβιβάζω, ὑποστέλλω, — **duart**, κατεβάζω τά χέρια, — **jakën**, κατεβάζω τό γιακά, **ul flamurin**, ὑποστέλλω τή σημαία, — **pëlhurët**, κατεβάζω τά πανια (τῆς βάρκας), 2. ἐλαττώνω, μειώνω, — **çmimet**, ἐλαττώνω (μειώνω) τίς τιμές, κατεβάζω τίς τιμές, 3. καθίζω, e — **i afër vetes**, τόν ἔβαλε νά καθίσει κοντά του, δίπλα του, Μετφ. — **kokën**, κατεβάζω (χαμηλώνω) τό κεφάλι, **i uli veshët**, τά κατέβασε τ'αὐτιά, **ai s'e ul veten**, δέν ρίχνει τόν ἑαυτό του κάτω, δέν ὑποκύπτει, **ulem**, κάθομαι κάτω, κατεβαίνω, χαμηλώνω, Μετφ. ξεπέφτω, ταπεινώνομαι, ἔξευτελίζομαι.

ulëras, ρ. ἄμετ. βλ. **ulërij**.

ulërij, ρ. ἄμετ. (ἄόρ. **ulërita**,

προστ. **ulërit**, μετχ. **ulëritur**), 1. οὐρλιάζω, βρυχιέμαι, ὠρούμαι, 2. βάζω τίς φωνές, κραυγάζω, φωνάζω δυνατά, θρηνῶ.

ulërimë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. τό οὐρλιασμα, τό οὐρλιαχτό, τό σκούξιμο, τό ξεφωνητό, ἡ ὠρυγή, 2. τό κλάμμα, ὁ ὀλολυγμός, ὁ θρηῆνος, ἡ κραυγή, **vë —n**, βάζω τά κλάμματα, θρηνῶ (σέ θάνατο).

ulët, ἐπ. χαμηλά, **poshtë, folë pak më —**, μίλα λίγο πιό χαμηλόφωνα, μίλα πιό σιγανά.

ulët (i, e), ἐπίθ. 1. χαμηλός, κοντός, **mal i —**, χαμηλό βουνό, **gardh i —**, ὁ χαμηλός φράχτης, **çmimet e ulëta**, οἱ χαμηλές τιμές, **me zë të ulët**, χαμηλόφωνα, μέ χαμηλή φωνή, 2. πρόστυχος, εὐτελής, **njeri i —**, πρόστυχος ἄνθρωπος.

ùlje-ùlja, οὐσ. θ. 1. ἡ ἐλάττωση, τό κατέβασμα, τό χαμήλωμα, ἡ ὑποστολή, ἡ πτώση, ἡ μείωση, **ulja e çmimeve**, ἡ ἐλάττωση τῶν τιμῶν, ἡ πτώση τῶν τιμῶν (ἡ μείωση τῶν τιμῶν), **ulja e flamurit**, ἡ ὑποστολή τῆς σημαίας, 2. ὁ ὑποβιβασμός, **shkon me —**, πηγαίνει μέ ὑποβιβασμό.

ulök-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ ἀνάπηρος, ὁ κουλ(λ)ός, ὁ παραλυτικός, ὁ παράλυτος, **paralitik**.

ulpti-ulptini, οὐσ. ἄρ. πληθ. —j, Βοτ. (*Ulmus scabra*) ὁ οὐλμος, ἡ πελέα, ἡ φτελιά, **lloj vidhi**.

ultësirë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, τό βαθύπεδο, χαμηλότοπος, κοιλάδα, ἄντθ. **lartësirë**.

ultimatùm-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, τό τελεσίγραφο, **dërgoj —**, στέλνω τελεσίγραφο.

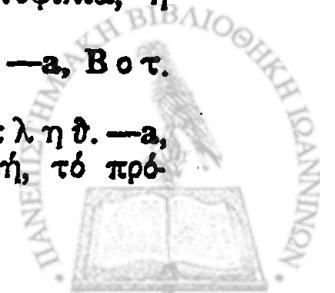
ultra, πρόθεμα σέ ξένες λέξεις, ὑπέρ, πέραν, ἄκρως, ὑπέριμετρα, σφόδρα.

ultraviolët, -e, ἐπίθ. ὑπεριώδης, **rrezet —e**, ὑπεριώδεις ἀκτίνες.

ulzë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. (*Acer tataricum*) ἡ σφένδαμνος, ἄκερ, κοιν. τό σφεντάμι.

ullastër-ullastra, οὐσ. θ. πληθ. **ullastra**, Βοτ. (*Olea oleaster*) ἡ

- ἀγριελαία ἢ ἀγριελιά, ἀγρίλι, ἀγριλιά, **ullí i egër.**
- ullí-ri**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. — **nj**, Βοτ. (*Olea europaea* var. *sativa*) ἡ ἡμερῆ ἐλαία, κοιν. ἡ ἐλιά (εὐρωπαϊκὴ ἐλαία), τὸ δέντρο καὶ ὁ καρπός, ἡ ἐλιά, **vaj ulliri**, τὸ ἐλαιόλαδο, Μετφ. **tund degën e —it**, σελεὶ κλάδον ἐλαίας, (εἰρηνικὲς προτάσεις), **heq të zitë e ullirit**, τραβῶ τῆς ἐλιάς τὰ φαρμάκια, — **i egër**, ἡ ἀγριελαία, βλ. **ullastrër.**
- ullishtë-a**, οὐσ. θ. πλ η θ. — **a**, ὁ ἐλαιώνας, τὸ λιοστάσι, ὁ ἐλαιών.
- ullük-u**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **ulluqe**, τὸ λούκι, ἡ ὑδροροπή.
- unaním,-e**, ἐπίθ. ὁμόφωνος, ὁμόθυμος, **me vota —e**, ὁμόφωνα, παμψηφεί, ὁμόθυμα, **njëzëri.**
- unanímisht**, ἐπ. ὁμόφωνα, παμψηφεί, ὁμόθυμα, **njëzëri.**
- unanimitët-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ ὁμοφωνία, ἡ ὁμοθυμία, **me —**, ὁμόφωνα, παμψηφεί, ὁμόθυμα, **unanímisht, u zgjodh me —**, ἐκλέχθηκε παμψηφεί.
- unazë-a**, οὐσ. θ. πλ η θ. — **a**, 1. τὸ δαχτυλίδι, **gishti i —s**, παράμεσος ἡ δαχτυλιώτης, ἐπιβάτης, κοιν. δαχτυλιδάς, Μετφ. ὁ ἀρραβώνας, δαχτυλίδι ἀρραβώνα, ἡ βέρα, 2. ὁ κρῖκος, 3. Ἀστρ. ὁ δακτύλιος, — **a e Saturnit**, ὁ δακτύλιος τοῦ Κρόνου, 4. ὁδός, **rrugë unazë**, ἡ περιμετρικὴ γραμμὴ (ὁδός).
- unazorë-t**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. Ζωολ. τὰ δακτυλιοειδῆ, οἱ δακτυλιοσκόληκες.
- unë**, προσ. ἄντων. πρώτου προσώπου, ἐγώ, πλ η θ. **ne, na**, ἡμεῖς, ἡμεῖς.
- ungj-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. —, ὁ θεῖος, ὁ μπάρμπας (ὁ ἀδελφός τοῦ πατέρα ἢ τῆς μητέρας), **i —i**, ὁ θεῖος του, ὁ θεῖος τῆς, **xhaxhai, dajua.**
- ungjill-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. **ungjij**, τὸ εὐαγγέλιο.
- ungjillòr,-e**, ἐπίθ. εὐαγγελικός, **ungjilltar.**
- ungjillòr-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. — **ë**, ὁ εὐαγγελιστής.
- ungjilltar-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. — **ë**, βλ. **ungjillor.**
- uniformë-a**, οὐσ. θ. πλ η θ. — **a**, ἡ στολή, — **a e shkollës**, ἡ στολή τοῦ σχολείου, — **zyrtare**, ἡ ἐπίσημη στολή.
- unik,-e**, ἐπίθ. ἐνιαῖος, **orar —**, ἐνιαῖο ὥράριο, τὸ συνεχές ὥράριο.
- unifikim-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. — **e**, ἡ ἐνοποίηση, ἡ συνένωση, **njëzim.**
- unitët-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. — **e**, ἡ ἐνότητα, — **veprimi**, ἐνότητα δράσης.
- universitër,-e**, ἐπίθ. πανεπιστημιακός, **studime —e**, οἱ πανεπιστημιακὲς σπουδές.
- universitër-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. — **ë**, ὁ φοιτητής (πανεπιστημίου), θηλ. — **e**, ἡ φοιτήτρια.
- universitët-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. — **e**, τὸ πανεπιστήμιο, **Universiteti shtetëror i Tiranës**, τὸ κρατικὸ Πανεπιστήμιο Τιράνων, — **i popullor**, τὸ λαϊκὸ πανεπιστήμιο.
- ùnshëm (i) - ùnshme (e)**, ἐπίθ. πεινασμένος, λιμασμένος, πειναλέος, **i uritur.**
- unj, r. μετ. βλ. ul.**
- ùnjët**, ἐπ. βλ. **ulët.**
- ùnjët (i, e)**, ἐπίθ. **i ulët.**
- uranium-i**, οὐσ. ἄρ. Ὀρυκτ. τὸ οὐράνιο.
- uratë-a**, οὐσ. θ. πλ η θ. — **a**, 1. ἡ εὐχή, ἡ εὐλογία, **i dha uratën**, τοῦ ἔδωσε τὴν εὐχή, 2. ὁ παπάς, ὁ ἱερέας, ὁ ἱερέυς, **prifti.**
- urbàn,-e**, ἐπίθ. ἀστικός, τῆς πόλης, **autobuz —**, τὸ ἀστικὸ λεωφορεῖο, **transporti —**, ἡ ἀστικὴ συγκοινωνία, τὰ ἀστικά μεταφορικά μέσα, **autobuz ndërrurban**, τὸ ὑπεραστικὸ λεωφορεῖο.
- urbanistik,-e**, ἐπίθ. πολεοδομικός, **plani —**, τὸ πολεοδομικὸ σχέδιο, τὸ σχέδιο τῆς πόλης.
- urbanistikë-a**, οὐσ. θ. ἡ πολεοδομία, ἡ πολεοδομική.
- urbanizëm - urbanizmi**, οὐσ. ἄρ. ὁ οὐρμπανισμός, ἡ ἀστυφιλία, ἡ συρροή στὶς πόλεις.
- urdhë-a**, οὐσ. θ. πλ η θ. — **a**, Βοτ. βλ. **urth.**
- urdhër-i**, οὐσ. ἄρ. πλ η θ. — **a**, 1. ἡ διαταγή, ἡ ἐντολή, τὸ πρό-

σταγμα, ή προσταγή, **sipas** —it, σύμφωνα με διαταγή, κατά διαταγή, **me** —, κατά διαταγή, με διαταγή, κατ'έντολήν, **zbatoj** — **ushtarak**, έκτελώ στρατιωτική διαταγή, **jav** —, διατάσσω, διατάζω, δίνω διαταγή, δίνω έντολή, — **verbal**, ή προφορική διαταγή, **jam nën** —at tuaj, είμαι υπό τας διαταγάς σας, είμαι στή διάθεσή σας, **kam nën** —, έχω υπό τας διαταγάς μου, στή διάθεσή μου, **jep urdhëra sikur të jetë në shtëpinë e vet**, δίνει διαταγές σαν να είναι στό σπίτι του, **me** —in e tij u bë ajo punë, με διαταγή του έγινε αυτή ή δουλιά, — **pagese**, ένταλμα πληρωμής, — **rreshtimi**, ένταλμα σύλληψης, 2. τό παράσημο, —i i Leninit, τό παράσημο Λένιν, 3. τάγμα μοναχικό, —a fetare, μοναχικά τάγματα, —i i ditës, ή ήμερήσια διάταξη.

urdhëresë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό διάταγμα, ή διάταξη, ή έντολή.

urdhëroj, ρ. μετ. διατάζω, διατάσσω, δίνω διαταγή, προστάζω, ρ. ά μετ. **urdhëroni!** όρίστε! **si urdhëron**, μάλιστα, **pse s'na urdhëroni?** γιατί δέν μās έπισκέπτεστε;

urdhërore - **urdhërojja**, ούσ. θ. Γραμμ. ή προσταχτική (έγκλιση).

urë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό γεφύρι, ή γέφυρα, Μετφ. **ju bë** —atyre, υπέκυψε σ'αυτούς.

urë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό δαυλί, ό δαυλός, (μισοκαμένο ξύλο).

urët (i, e), έπίθ. πεινασμένος, **i uritur**.

urëtohem, ρ. μέσ. πεινώ, **kam uri**.

urëtuar (i, e), έπίθ. βλ. **i uritur**.

urgjencë-a, ούσ. θ. ή έπείγουσα ανάγκη, ή βιασύνη, **me** —, έπειγόντως, βιαστικά, **ngut**.

urgjënt-e, έπίθ. έπείγων, βιαστικός, **telegram** —, έπείγον τηλεγράφημα, **i ngutshëm**.

urë-a, ούσ. θ. ή πείνα (πληθ.

άχρηστος), **kam** —, έχω πείνα, πεινώ, **më mori uria**, πείνασα.

urë-u, ούσ. άρ. πληθ. —, Ζωολ. βλ. **urithi**.

urim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή εύχή, **shkoj për** —, πηγαίνω να εύχηθώ, πληθ. —e, οί εύχές, τά συγχαρητήρια.

urinë-a, ούσ. θ. τό ούρον, τό κάτουρο, τό κατουρλιό, **shurra**.

urëq-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. Ζωολ. βλ. **urëq**, 2. Ιατρ. — **i zi**, ό καρκίνος, **kancer**, **urëq**.

uritur (i, e), έπίθ. πεινασμένος, λιμασμένος, πειναλέος, **i urët**.

urëth-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, —a, Ζωολ. (Talpa) ό άσπάλαξ, κοιν. ό τυφλοπόντικας.

urëthë-urëthja, ούσ. θ. Βοτ. (Astragalus tragacantha) άστράγαλος ό κομμιοφόρος (παράγει τό τραγακάνθινον κόμμα).

urë-a, ούσ. θ. 1. γάλα βρασμένο μέ άλάτι, 2. τυρί άσκοϋ πού του ρίχνουν γάλα, τό τουλουμοτύρι, τυρί τουλουμήσιο.

urëj, ρ. μετ. 1. εύχομαι, συγχαίρω, 2. δίνω τήν εύχή, **jav uratën**.

urë-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό πυργιόβολος, τό τσακμάκι, **urëar**.

urëv-i, ούσ. άρ. Βοτ. (Erva ervilia) όροβος, κοιν. τό ρόβι, ή ρόβη.

urët, έπ. φρόνιμα, ήσυχια, **nuk rri** —, δέν κάθεται φρόνιμα, ήσυχια, **me urësi**.

urët (i, e), έπίθ. 1. φρόνιμος, ήσυχος, **fëmijë e** —, φρόνιμο παιδί, 2. σοφός, σώφρονας, έχέφρονας, **burrë i** —, λογικός, συνετός άνδρας, και ούσ. άρ. **i** —i, ό φρόνιμος.

urësi-a, ούσ. θ. 1. ή φρονιμάδα, ή ήπιότητα, ή ήμερότητα, ή πραότητα, ή φρόνηση, 2. ή σοφία, ή σύνεση, ή σωφροσύνη, **urësi**.

urësisht, έπ. φρόνιμα, ήσυχια, συνετά, ήπια, ήπίως, **me urësi**, **urësisht**, **urët**.

urësoj, ρ. μετ. ήμερώνω, συνετί-

ζω, σωφρονίζω, κατευνάζω, άντθ. **egërsoj**.
urtikacé-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. τά κνιδοειδή, τά τσουκνοειδή.
urtisht, έπ. βλ. **urtësisht**, **urtë**.
urtòj, ρ. μετ. βλ. **urtësoj**.
urth-i, ούσ. άρ. 1. Βοτ. (Hereda helix) ό κισσός, **hurth**, **hurthe**, **lerth**, **shermashek**, 2. Ιατρ. ή λειχήνα, ό λειχήν, ό έρπης (άσθένεια).
urth-i, ούσ. άρ. (Ustilago) ούστιλάγινον, πού παράγει τήν άσθένεια τών σιτηρών, μαυροκούκι, δαυλός, δαυλίτης, ή έρυσίβη, τό σιναπίδι, **unzë**.
urùar-urorì, ούσ. άρ. πληθ. **urorë**, βλ. **uror**.
urùar (i, e), έπίθ. εύλογημένος, **vend i** —, εύλογημένος τόπος, μέρος, **folë mor i** —, μίλησε, μίλα, εύλογημένε μου, **i bekuar**.
urrá! έπιφ. ούρρά! Κραυγή πολεμική, πολεμική ίαχή και έπευφημίας άντιστοιχεΐ προς τό έλληνικό ζήτω! άέρα! άλαλαγμός, (σέ έπίθεση).
urrëj, ρ. μετ. (άόρ. **urrena**, μετχ. **urruer**), μισώ (κάποιον), αισθάνομαι μίσος γιά κάποιον, μισώ, άντιπαδῶ, απόστρέφομαι, άπεχθάνομαι.
urrëjtje-urrëjtja, ούσ. θ. τό μίσος, ή άντιπάθεια, ή άπέχθεια, ή άποστροφή.
urrýer (i, e), έπίθ. μισητός, μισαρός, βδελυρός, άπεχθής, άντιπαθής, **armik i** —, ό μισητός, ό βδελυρός έχθρός.
ustá-i, ούσ. άρ. πληθ. —**llarë**, 1. ό μάστορας, ό άρχιτεχνίτης, ό χτίστης, 2. τό άφεντικό, ό μάστορας (άπηρχ. λέξη), 3. ό ειδικός, ό ειδήμονας, ό τεχνίτης, Μετφ. άνθρωπος πεπειραμένος, ψημένος, πανοῦργος, θηλ. **usteshë**, ή μαστόρισσα.
ustallék-u, ούσ. άρ. ή μαστοριά, ή τέχνη, ή ίκανότητα, ή έπιδεξιότητα, ή δεξιοτεχνία, **me** —, μέ μαστοριά, μέ έπιδεξιότητα, μέ

δεξιοτεχνία, μέ τέχνη, Μετφ. ή πονηριά, ή διαβολία, **ja punoi me** —, του τήν κατάφερε μέ πονηριά, μέ μαστοριά, μέ διαβολία.
ushë-ja, ούσ. θ. πληθ. —**a**, βλ. **ushezë**.
ushezë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, μικρό καλύβι άπό κλωνάρια ή φύλλα όπου κάθεται κρυμμένος ό κυνηγός, κοιν. τό καρτέρι, ή χωσιά.
ushëtimë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, βλ. **oshëtimë**.
ushkür-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ή βραχοζώνα, **brezëmbrek**.
ushonjë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, βλ. **shushunjë**.
ushonjëzë-a, ούσ. θ. πληθ. —**a**, υποκοριστικό του **ushonjë**, βλ. **shushunjë**.
ushqëj, ρ. μετ 1. τρέφω, θρέφω, διατρέφω, 2. παχύνω (δίνοντας πολλή τροφή), — **të voglin**, ταγίζω, τρέφω, θρέφω τό μικρό, — **kafshët**, ταίζω, δίνω νομή στά ζῶα, Μετφ. — **simpati**, τρέφω συμπάθεια, αισθάνομαι συμπάθεια, συμπαδῶ, — **urrejte**, τρέφω μίσος, μισώ, **ushqehem**, τρέφομαι, σιτίζομαι, τρέφομαι καλά.
ushqim-i, ούσ. άρ. πληθ. —**e**, ή τροφή, ή διατροφή, πληθ. —**e**, τά τρόφιμα, τά φαγώσιμα, —**i artificial**, ή τεχνητή διατροφή, —**i social**, ή δημοσία σίτιση, ή δημοσία διατροφή, ή σίτιση στά έστιατόρια.
ushqimòr,-e, έπίθ. έπισιτιστικός, **industria** —**e**, ή βιομηχανία τροφίμων, ή έπισιτιστική βιομηχανία. **produkte** —**e**, τά είδη διατροφής, τά τρόφιμα.
ushqýer (i, e), έπίθ. θρεμμένος, καλοθρεμμένος, καλοζωϊσμένος.
ushqýeshëm (i) - ushqýeshme (e), έπίθ. 1. θρεπτικός, θρεπτικός, 2. θρεμμένος, καλοθρεμμένος, εύτροφής.
ushtár-i, ούσ. άρ. πληθ. —**ë**, ό στρατιώτης, ό φαντάρος, ό άπλός

- στρατιώτης, **u vesh** —, πῆγε στρατιώτης.
- ushtaràk**, -e, ἐπίθ. στρατιωτικός, **shërbimi** —, ἡ στρατιωτική θητεία, **forcat** —e, οἱ στρατιωτικές δυνάμεις, **flota** —e, ὁ πολεμικός στόλος, **baza** —e, ἡ στρατιωτική βάση, **libreza** —e, ἡ στρατιωτική ταυτότητα, τὸ δελτίο ταυτότητας, **shkolla** —e, ἡ στρατιωτική σχολή, **korespondent** —, ὁ στρατιωτικός ανταποκριτής, **njësia e madhe** —e, ἡ μεγάλη στρατιωτική μονάδα, **gjqqi** —, τὸ στρατοδικεῖο.
- ushtaràk-u**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ στρατιωτικός.
- ushtarakisht**, ἐπ. στρατιωτικά, στρατιωτικῶς, ἀπὸ στρατιωτική ἄποψη.
- ushtë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —a, τὸ δόρυ.
- ushtëri-a**, οὐσ. θ. πληθ. —, βλ. **ushtri**.
- ushtimë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ ἠχώ, ἡ ἀπήχηση, ἡ ἀντήχηση, ὁ ἀντίλαλος, 2. ἡ ὑπόκωφη βοή, τὸ βοητό, τὸ βουητό, **oshëtimë**, **uturimë**.
- ushtën**, ρ. ἄμετ. ἀντηχεῖ, βουτζει, βουτζει, **ushtojnë malet**, ἀντηχοῦν τὰ βουνά.
- ushtrë-ja**, οὐσ. θ. κάθε ἄγουρο ὀπωρικό, ἐπίθ. **dardhë** —, ἄγουρο ἀχλάδι.
- ushtri-a**, οὐσ. θ. πληθ. —, Στρατ. ὁ στρατός, τὸ στράτευμα, — e **rregullt**, ὁ ταχτικός (μὲνιμος) στρατός, —a **popullore**, ὁ λαϊκός στρατός, — **okupacioni**, ὁ στρατός κατοχῆς, **shërbej në** —, ὑπηρετῶ στό στρατό, —a **clirimitare**, ὁ ἀπελευθερωτικός στρατός.
- ushtrim-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. ἡ ἄσκηση, ἡ ἐξάσκηση, —e **gjimnastikore**, γυμναστικές ἀσκήσεις, **ushtrohem**, ἐξασκοῦμαι, γυμνάζομαι, ἀσκοῦμαι, 2. Στρατ. τὰ γυμνάσια, τὸ γύμνασμα, 3. Οἶκον. ἡ χρῆση, ἡ περίοδος ἐφαρμογῆς προϋπολογισμοῦ.

- ushtrimore** - **ushtrimòrja**, οὐσ. θ. πληθ. —, τὸ πρότυπο ἢ ὑποδειγματικό δημοτικό ἢ ὀχτάχρονο σχολεῖο, ὅπου ἐξασκοῦνται οἱ μαθητές τῶν διδασκαλείων, καὶ ἐπίθ. **shkollë** —e, πρότυπο ἢ ὑποδειγματικό σχολεῖο.
- ushtròj**, ρ μετ. 1. ἄσκῶ, ἐξασκῶ, γυμνάζω, μαθαίνω, — **kujtesën time**, ἄσκῶ τὴν μνήμη μου, — **muskujt**, γυμνάζω τοὺς μῦς, **ushtrohem**, ἐξασκοῦμαι, γυμνάζομαι, 2. ἀσχολοῦμαι, μαθαίνω.
- ushùj-i**, οὐσ. ἄρ. τὸ χοιρινὸ πᾶχος, τὸ λίπος, τὸ λαρδί, **sallo**.
- ushunjë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —a, βλ. **shushunjë**.
- ushùnjëz-a**, οὐσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ **shushunjë**.
- ut-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —e, Μουσ. μουσικό ἔγχορδο ὄργανο μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ μανδολίνο.
- utopí-a**, οὐσ. θ. πληθ. —ra, ἡ οὐτοπία, ἡ φαντασιοκοπία.
- utopík**, -e, ἐπίθ. οὐτοπικός, οὐτοπιστικός, **socializmi** —, ὁ οὐτοπικός σοσιαλισμός.
- utopíst-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ. —ë, ὁ οὐτοπιστής, θηλ. —e, ἡ οὐτοπίστρια.
- uturimë-a**, οὐσ. θ. πληθ. —a, ἡ βοή (τοῦ ἀέρα), ὁ θόρυβος, τὸ βουΐσμα, —a e **motorave**, ὁ θόρυβος τῶν κινητήρων, **gjëmim**, **oshëtimë**, **ushtimë**.
- uturin**, ρ. ἄμετ. βουτζει, ἠχεῖ, ἀντηχεῖ, — **mali**, ἀντηχεῖ τὸ βουνό, **gjëmon**, **gjëmon deti**, βουτζει ἡ θάλασσα.
- uth-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ ξινίλα, τὸ ξινισμα, κοιν. ἡ καψάλα (τοῦ στομαχιοῦ), ἡ ξινίλα (τοῦ στομαχιοῦ), **kam** —, ἔχω ξινίλα.
- uth-i**, οὐσ. ἄρ. Ἰατρ. ὁ λειχήν, ἡ λειχήνα, **shpërgëti**, **urth**.
- uthull-a**, οὐσ. θ. τὸ ξίδι, τὸ ὄξος.
- uthullishte**-**uthullishtja**, οὐσ. θ. πληθ. —, (Rumex acetosella) Βοτ. ὄξαλις ἢ ὀξειδίου, κοιν. ἡ ξινήθρα, ἡ ὀξαλίδα, τὸ λάπαθο.

uthullnike - **uthullnikja**, ούσ. θ. πληθ.—, Βοτ. βλ. **uthullishte**.
uthullnik-u, ούσ. άρ. πληθ.—ē, τό δοχείο για ξίδι, τό ξιδοβάρελλο.
uthullohet, ρ. παθ. ξινίζει, **u uthullua vera**, ξίνισε τό κρασί, έγινε ξίδι.

uzdajë-a, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **shpresë**.
uzinë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό έργοστάσιο, τό μηχανουργείο.
uzo-ja, ούσ. θ. τό ούζο, **mastikë**.
uzurë-a, ούσ. θ. ό τόκος, **kamatë**, **faiz**.
uzurpatòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, ό σφετεριστής.

V

V, v, τό τριακοστό γράμμα του άλβανικού αλφάβητου.
va-ja, ούσ. θ. βλ. **vau**,
va-u, ούσ. άρ. πληθ.—, —na, ό πόρος, τό πέραμα, ό πορθμός, ή διάβαση (τό διαβατό μέ τά πόδια μέρος του ποταμού, ή άβαθής διάβαση), **ku e ka vanë lumi?** που έχει τό πέραμα, τόν πόρο τό ποτάμι; Μετφ. **lyp** —, ζητεί διέξοδο.
vadit, ρ. μετ. ποτίζω, άρδεύω, — **arën**, ποτίζω τό χωράφι, — **kopshitin**, ποτίζω τόν κήπο, **ujis**.
vaditës-e, έπίθ. άρδευτικός, ποτιστικός, **kanal** —, άρδευτικό, ποτιστικό κανάλι, **që vadit**.
vaditje-vaditja, ούσ. θ. ή άρδευση, τό πότισμα, τό άρδευμα, **ujitje**.
vaditur (i, e), έπίθ. ποτισμένος.
vadhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. (*Sorbus domestica*) ή σουρβιά (ό καρπός, τό σοϋρβο καί τό δέντρο), **vadhëz**, **vodhë**.
vadhëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Βοτ. βλ. **vadhë**.
vagabònd-i, ούσ. άρ. πληθ.—ē, —a, ό άπατεώνας, ό αλήτης, ό τυχοδιώκτης, ό βαγα(μ)πόντης, θηλ.—e, ή αλήτισ, ή αλήτισσα, ή τυχοδιώκτρια, ή βαγα(μ)πόντισσα.

vagëllòj, ρ. μετ. 1. καφαλίζω τά μάτια (άπό τήν έπιθυμία), 2. ρ. άμετ. γλαρώνω, δέν βλέπω καλά από τά μάτια, **kandili vagëllon**, τό κανδήλι τρεμοσβήνει, **venitet**.
vagët (i, e), έπίθ. ήμίφωτος, **odë e** —, ήμίφωτο δωμάτιο, πού δέν έχει πολύ φώς, μισοσκότεινο δωμάτιο, **që s'ka shumë dritë**.
vagòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό βαγόνι, **vagon gjumi**, (**vagon-lí**), τό βαγκόν-λί, τό βαγόνι ύπνου, ή κλινάμαξα, — **i klasit të parë**, βάγονι πρώτης θέσης, — **i klasit të tretë**, βαγόνι τρίτης θέσης, — **mallrash**, τό φορτηγό βαγόνι, — **restorant**, τό βαγόνι ρεστωράν, τό βαγόνι έστιατόριο, — **bagazhesh**, τό βαγόνι άποσκευών, ή σκευοφόρος, — **postar**, τό ταχυδρομικό βαγόνι, — **dekovili**, τό βαγονάκι, τό βαγονέτ(τ)ο.
vagullòn, ρ. άπρόσ. χαράζει, γλυκοχαράζει (ή αύγή), ροδίζει, **posa vagulloi**, μόλις χάραξε.
vāj-i, ούσ. άρ. πληθ.—ra, τό λάδι, — **i mirë**, **vaj ulliri**, τό ληόλαδο, τό έλαιόλαδο, — **farë-rash** (**kikiriku etj.**), τό σπορέλαιο, — **guri**, τό πετρέλαιο, — **i trashë**, **vaj ricine**, τό ρετσι-

νόλαδο, — **peshku**, τό ψαρόλαδο, τό ψαρέλαιο, — **bajamesh**, τό άμυγδαλόλαδο, τό άμυγδέλαιο, — **arrash**, τό καρυδέλαιο, — **makine**, τό λάδι τής μηχανής, τό μηχανέλαιο, — **e verë e uthull**, τό ούράνιο τόξο, **voj**.

vāj-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, τό κλάμμα, ό θρηήνος, τό μοιρολόγι.

vāj! έπιφ. άλλοίμονο, οϊμοι! — **për mua!** άλλοίμονο σέ μένα!

vàje,-e, έπίθ. κλαψιάρης, κλαυσιάρης, **qaramash**, **qarash**.

vájë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή τροφός, **mëndeshë**, **tajë**.

vajgür-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, τό πετρέλαιο.

vajguròr,-e, έπίθ. πετρελαιοφόρος, του πετρελαίου, **industria** — **e**, ή πετρελαιοβιομηχανία, ή βιομηχανία πετρελαίου, **rajon** —, ή πετρελαιοφόρα περιοχή, **puset** — **e**, τά πετρελαιοπήγαδα, οί πετρελαιοφόρες πηγές, οί πετρελαιοπηγές, **anije** — **e**, τό πετρελαιοφόρο (σκάφος), τό πετρελαιοφόρο (πλοίο).

vajgursjellës-i, ούσ. άρ. πληθ. —, ό πετρελαιαγωγός, ό άγωγός πετρελαίου.

vajnik-u, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, τό λαδερó, τό έλαιοδοχείο, τό λαδικó, τό λαδωτήρι.

vajtim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ό θρηήνος, ό όλοφυρμός, τό μοιρολό(γ)ι, τό μοιρολόγημα.

vajtje-vajtja, ούσ. θ. ή μετάβαση, ό παγεμός, ό πηγαϊμός, — **e ardhje**, ή μετάβαση και έπιστροφή, **biletë** — **ardhje**, είσιτήριο μέ έπιστροφή.

vajtòj, ρ. μετ. μοιρολογώ, θρηνηώ, όδύρομαι, όλοφύρομαι, **qaj një të vdekur**.

vajtojçë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, βλ. **vajtore**.

vajtore-vajtòrja, ούσ. θ. πληθ. —, ή μοιρολογήτρα, ή μοιρολογίστρα, **vajtojçë**.

vajtùeshëm (i) - vajtùeshme (e), έπίθ. άξιοδρήνητος, άξιολύπητος, κακόμοιρος, έλεινός, **në gjëndje të** — **e**, σέ άξιοδρήνητη

κατάσταση, σέ έλεινής κατάσταση, **i mjeruar**.

vàjzë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό κορίτσι, ή κόρη, ή κοπέλλα, ή κοπελλιά, ή παρθένος, ή θυγατέρα, **gocë**, **çupë**, **vashë**.

vajzëri-a, ούσ. θ. (ό πληθ. άχρηστος), 1. ή νεότητα, (των θηλέων), ή παρθενια, 2. οί νέες (τήν ήλικία), ό κοριτσόκοσμος, ή παρθενική ήλικία, 3. ή παρθενια, **çupëri**.

vak, ρ. μετ. χλιαίνω, χλιάνω, κάνω τό νερό χλιαρό, ζεσταίνω, **vakem**, χλιαίνομαι, **vakët**, χλιαίνεται, **u vak ujët**, χλιαθήκε τό νερό.

vakànt,-e, έπίθ. κενός, άδειος, χηρεύων, **vend** —, κενή, χηρεύουσα θέση.

vakësirë-a, ούσ. θ. ή χλιαρότητα, ή χλιαρότης, **të vakëtit**.

vakët (i, e), έπίθ. χλιαρός, ζεστούτσικος, **ujë i** —, χλιαρό νερό.

vakoj, ρ. μετ. βλ. **vak**.

vaksinë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 'Ιατρ. τό έμβόλιο, τό μπόλι, ή δαμαλίδα, ή βατσίνα.

vaksinim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, ό έμβολιασμός, τό μπόλιασμα, ό δαμαλισμός, τό βατσίνωμα, τό βατσινάρισμα.

vaksinòj, ρ. μετ. 'Ιατρ. έμβολιάζω, μπολιάζω, δαμαλίζω, βατσινώνω, βατσινάρω, κάνω μπόλι.

vaksinuar (i, e), έπίθ. έμβολιασμένος, δαμαλισμένος, βατσινωμένος.

vakuolë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 'Ανατ. βλ. **mëshikëzë**.

vakur (i, e), έπίθ. χλιαρός.

valavitët, ρ. μέσ. κυματίζει, **flamuri** —, κυματίζει ή σημαία, **era valavit flmurin**, ό άέρας άνεμίζει τή σημαία.

valavitje - valavitja, ούσ. θ. ό κυματισμός, τό κυμάτισμα, **të valaviturit**, **valavitje**.

valcer-i, ούσ. άρ. Μουσ. τό βάλς.

valencë-a, ούσ. θ. Χημ. τό σθένος.

valë-a, ούσ. θ. πληθ. —, 1. τό κύμα, — **t e detit**, τά κύματα τής θάλασσας, **dallgë**, 2. Φυσ. —

akustike, τὰ ἀκουστικά κύματα, —**t elektromagnetike**, τὰ ἠλεκτρομαγνητικά κύματα, —**t e gjatësisë**, τὰ μήκη κύματος, —**t e mesme**, τὰ μεσαία κύματα, —**t e shkurtëra**, τὰ βραχέα κύματα, —**t e gjata**, τὰ μακρά κύματα, 3. ὁ βρασμός, τὸ χούχλασμα, τὸ κόχλασμα, **mori një** —, πῆρε ἓνα χούχλο, ἓνα κόχλασμα, **mori** —, ἄρχισε νὰ χουχλάζει, νὰ κοχλάζει, νὰ κοχλάζει.

valët (i, e), ἐπίθ. χουχλαστός, κοχλαστός, κοχλαστός, **ujë të** —, χουχλαστό, κοχλαστό νερό, τὸ βραστό νερό.

valim-i, οὐσ. ἄρ. τὸ χούχλασμα, τὸ κόχλασμα, τὸ κόχλασμα, ὁ βρασμός, **pika e valimit**, τὸ σημεῖο βρασμοῦ.

valixhe-valixhja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ βαλίτσα, ἡ βαλίτσα, ἡ βαλίτσα.

valòj, ρ. μετ. 1. βράζω, χουχλάζω, κοχλάζω, κοχλακίζω, κοχλακιάζω, κοχλακῶ, κοχλάζω, — **qumështin**, βράζω τὸ γάλα, ρ. ἄμετ. παίρνει χούχλο, κοχλάζει, κοχλάζει, βράζει, **valoi ujët**, χούχλαξε, ἔβρασε τὸ νερό, 2. **valion flamuri**, κυματίζει ἢ σημαία, **valavitet**.

valuar (i, e), ἐπίθ. βρασιμένος, χουχλαστός, κοχλαστός, **ujë i** —, βρασιμένο νερό, χουχλαστό νερό.

valutë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, τὸ νόμισμα, τὸ συνάλλαγμα, τὸ ξένο χαρτονόμισμα, — **e huaj**, τὸ ξένο συνάλλαγμα, **në** — **të huaj**, σέ ξένο συνάλλαγμα.

valutër,-e, ἐπίθ. συναλλαγματικός.

valvitet, ρ. μέσ. βλ. **valavitet**.

valvitje-valvitja, οὐσ. θ. βλ. **valavitje**.

vallan' dh-i, οὐσ. ἄρ. Βοτ. (*Quercus vallonea*) ἡ βαλανιδιά (καὶ ὁ καρπὸς τῆς τὸ βαλανίδι, τὸ βαλάνι).

valle-vallja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ χορός, **hedh** —, χορεύω, Μετφ. **hyj në** —, μπαίνω στό χορό, ἀναμιγνύομαι, **jashtë** —**s**, ἔξω

ἀπό τὸ χορό, **heq** —**n**, σέρνω τὸ χορό.

vallë, μὶο, ἄραγε, τάχα, μήπως, μπάς, — **kush është atje?** ἄραγε ποιὸς εἶναι ἐκεῖ; — **a do të jetë e vërtetë?** ἄραγε θὰ εἶναι ἀλήθεια;

vallëzim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ὁ χορός, **mbrëmje** —**i**, ἡ χοροεσπερίδα, ἡ χορευτική βραδιά.

vallëzòj, ρ. ἄμετ. χορεύω, **dancoj**.

vallëzues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ χορευτής, θηλ.—**e**, ἡ χορεύτρια, ἡ χορεύτρα, **valltar**.

valltar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ χορευτής, θηλ.—**e**, ἡ χορεύτρια, ἡ χορεύτρα.

vampir-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, βλ. **lugat**.

vandak-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**.

vandaqe, τὸ δεμάτι, τὸ μάτσο, ἡ δέσμη, ἡ χειροβολία, ἀγκαλιά ξύλα.

vandalizëm-vandalizmi, οὐσ. ἄρ. πληθ. **vandalizma**, ὁ βανδαλισμός.

vangët (i, e), ἐπίθ. βλ. **vëngërt**, **vëngarash**.

vangëroj, ρ. ἄμετ. ἀλλοιθωρίζω, βλέπω πλάγια, στραβά, εἶμαι ἀλλοιθωρός, **vangnoj**.

vangòj, ρ. ἄμετ. βλ. **vangëroj**, **jam i vëngërt**.

vangòsh,-e, ἐπίθ. βλ. **i vëngërt**, **syll**.

vanilje-vanilja, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. (*Epidendra vanilla*) βανίλη ἢ ἐπιπεδόφυλλη, κοιν. ἢ βανίλλια ἢ βανίλια.

vapë-a, οὐσ. θ. ἡ ζέστη, τὸ καῦμα, ἡ κάψα, τὸ λιοπύρι, τὸ λιοκάμα, ἡ μεγάλη ζέστη, ὁ καύσωνας, **bën** —, εἶναι ζέστη, κάνει ζέστη, **në pisk të vapës**, τὸ λιοπύρι, τὸ καῦμα, **dhëntë bëjnë vapën**, τὰ πρόβατα σταλίζουν, σταλιάζουν.

vapir-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**a**, βλ. **lugat**.

vapòj, ρ. ἄμετ. περνάω τὴ ζέστη σέ φρέσκο μέρος, μεσημεριάζω.

vapòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, —**a**, τὸ ἀτμόπλοιο, τὸ βαπόρι, **avullo-re**.

var, ρ. μετ. 1. κρεμῶ, κρεμάω.

- ἀναρτῶ, — **pallton**, κρεμῶ τό ἐπανωφόρι, 2. κρεμῶ, ἀπαγχονίζω, **e varën**, τόν κρέμασαν, Μετφ. — **i buzët**, ἔγινε σκυδρωπός, κατσούφιασε, **s'ja — torbën**, δέν τόν χαμπερίζει, δέν τοῦ δίνει σημασία, — **kokën**, σκύβω τό κεφάλι, κατεβάζω τό κεφάλι, **të gjitha shpresat i kam varur tek ti**, ὄλες τίς ἐλπίδες τίς στηρίζω σέ σένα, **varem**, 1. κρεμιέμαι, 2. κατεβαίνω, **varu poshtë**, κατέβα, 3. ἐξαρτοῦμαι, ὑπάγομαι, **s'— prej teje**, δέν ἐξαρτιέμαι, ἐξαρτοῦμαι ἀπό σένα, **s'varet prej teje**, δέν ἐξαρτᾶται ἀπό σένα, δέν εἶναι στό χέρι σου, **është në dorën e një tjetri**, ἐξαρτᾶται ἀπό ἄλλον.
- varàk-u**, οὐσ. ἄρ. ὁ βόρακας, τό βαράκι, ὁ βόραξ, **shkrim me —**, γράμματα μέ βόρακα, **lyej me —**, ἀλείφω μέ βόρακα, μέ βαράκι.
- vardisem (i)**, ρ. μέσ. γίνομαι φορτικός, γίνομαι βαρετός, γίνομαι βάρος.
- vardüe-vardõi**, οὐσ. ἄρ. πληθ. **vardoj**, Ζωολ. (*Chloris chloris*) ὁ φλώρος, τό φλώρι, ὁ ἀτσάραντος, (ὠδικό πτηνόν).
- vardhâr-i**, οὐσ. ἄρ. 1. ὁ καταρράχτης, **ujvarë**, 2. ἐπ. **shkojmë —**, πηγαίνομε κατά σειρά.
- varelë-a**, οὐσ. θ. πληθ. — **a**, ἡ βαρέλα, τό βαρέλι, **fuçi**.
- varë**, ἐπ. κρεμαστά, σέ ἐκκρεμότητα, ἐκκρεμῶς, **vartas, pezull, varur**.
- vârëse-vârësja**, οὐσ. θ. πληθ. —, ἡ κρεμάστρα, τό κρεμαστήρι, τό κρεμαστήρι, — **rrobash**, τό κρεμαστήρι (φορεμάτων, ρούχων).
- varfanjâk,-e**, ἐπίθ. φτωχός, φτωχικός, πτωχός, ἐκεῖνος πού ἔχει, ἀλλά ζεῖ σάν φτωχός.
- varfër (i, e)**, ἐπίθ. φτωχός, πένης, **vend i —**, φτωχό μέρος, φτωχή χώρα, **fshatar i —**, ὁ φτωχός ἀγρότης, 2. ἀξιολύπητος, δύστυχος, φουκαράς, ὁ φουκαριάρης, ζητιάνος, ἐπαίτης, δυστυχής, **i —i!** ὁ κακομοίρης, ὁ κακόμοιρος!
- varfëri-a**, οὐσ. θ. 1. ἡ φτώχεια, ἡ

ἀθλιότητα, ἡ πενία, ἡ κακομοιρία, ἡ ἔνδεια, 2. ἡ φτωχολογία, **vobeksi**.

varfërim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ φτώχευση, ἡ πτώχευση, **të varfëruarit**.

varfërisht, ἐπ. φτωχικά, **në varfëri**.

varfëroj, ρ. μετ. φτωχαίνω, πτωχαίνω, **varfërohem**, φτωχαίνω, γίνομαι φτωχός, φτωχεύω, πτωχεύω.

varg-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **vargje**, 1. ἡ σειρά, ἡ ἀρμάδα, ἡ ἀρμαδιά, **një — fiq**, μιᾶ ἀρμάδα, ἀρμαδιά σύκα, **vargu ishte i madh**, ἡ σειρά, ἡ οὐρά ἦταν μεγάλη, 2. Γεωγρ. — **malesh**, ἡ ὄροσειρά, ἡ βουνοσειρά, 3. ὁ στίχος (ποιήματος), 4. ἡ ἀλυσίδα, 5. ἡ ἀράδα, ἡ γραμμή, **në vargun e parë**, στήν πρώτη γραμμή, στήν πρώτη ἀράδα.

vargân-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **e**, μακρά σειρά, караβάνι.

vargaré-ja, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. ἡ ἀρμάδα φλωριά (τῆς νύφης), 2. τό προικιό τῆς νύφης.

vargër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **vërgënj**, ἐπίθ. βαρβάτος, ἀστριφτο κριάρι ἢ τράγος.

vargëtâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, ὁ στιχουργός, ὁ ποιητής, **ai që bën vargje**.

vargëtohen, ρ. μέσ. ἀραδιάζονται, στιχίζονται, **bëhen varg**.

vargëzim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ στιχουργία.

vargëzòj, ρ. μετ. 1. στιχουργῶ, κάνω στίχους, 2. ἀρμαδιάζω, **bëj vargje**.

vargòj, ρ. μετ. ἀραδιάζω, στιχίζω, παρατάσσω, **bëj varg, vargohem**, μπαίνω στήν ἀράδα, στιχίζομαι, ἀραδιάζομαι, **vargohem në valle**, μπαίνω στό χορό.

vargòr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. — **ë**, τό κρεμαστήρι, τό κρεμαστήρι, **kre-mastar, kamastër**.

vargua-vargòi, οὐσ. ἄρ. πληθ. **vargonj**, ἡ ἀλυσίδα, πληθ. τά δεσμά, οἱ ἀλυσίδες, **vargonjtë e skllavërisë**, τά δεσμά τῆς δουλείας, **thyej vargonjtë**, σπάω τά δεσμά.

variación-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή ποικιλία, ή αλλαγή, ή παραλλαγή.

variante - variàntja, ούσ. θ. πληθ.—, ή παραλλαγή, ή άλλη έκδοχή, ή άλλη έρμηνεία.

varietét-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Ζωολ., Βοτ. Όρυκτ. ή ποικιλία, ή υποδιαίρεση του είδους, **larmia**.

varkàr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βαρκάρης, ό λεμβούχος, **barkatar**, **barkaxhi**.

varkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **barkë**.

variës,-e, έπίθ. βλ. **mvartës**.

varur (i, e), έπίθ. 1. κρεμασμένος, άνηρτημένος, κρεμαστός, 2. άπαγχοτισμένος, κρεμασμένος.

varr-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό τάφος, τό μνήμα, — **i përbashkët**, ό κοινός τάφος, Μετφ. ό θάνατος, **gjer në —**, μέχρι θανάτου, **i bëj varrin**, του κάνω τον τάφο, του κάνω κακό, **heshtje varri**, νεκρική σιγή, **pllakë varri**, ή έπιτύμβιος πλάκα.

varrasli,-e, έπίθ. βλ. **përliast**, **lingrënë**, **i vrarë liet**.

varreza-t, ούσ. θ. πληθ. τό νεκροταφείο, τό κοιμητήριο, ή νεκρόπολις, **vorrezat**.

varrim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή κηδεία, ή έκφορά του νεκρού, ή ταφή, ό ένταφιασμός.

varrmihës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό νεκροθάφτης, ό νεκροδάπτης, **proletariati është varrmihësi i kapitalizmit**, τό προλεταριάτο είναι ό νεκροθάφτης του καπιταλισμού.

varròs, ρ. μετ. ένταφιάζω, θάβω, θάπτω, κηδεύω, θάπτω.

varròsje - varròsja, ούσ. θ. ό ένταφιασμός, τό θάψιμο, ή ταφή, ή κηδεία.

vasàl,-e, έπίθ. ύποτελής, **shtet —**, ύποτελές κράτος.

vasàl-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ύποτελής.

vaskë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό λουτήρας, ή μπανιέρα, τό μπάνιο.

vashë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, va-

shaz, 1. ή νεάνιδα, ή νέα κόρη, ή παρθένος, ή κόρη, 2. ή νεόφυμη.

vashëri-a, ούσ. θ. βλ. **çupëri**, **vajzëri**.

vashëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **vashë**.

vat-i, (**watt**), ούσ. άρ. πληθ.—, Φυσ. τό βάττ, καί βάτ, βάτιο, ούάττ, ούάτιο, (μονάδα μέτρησης ήλεκτρικής ισχύος).

vatër-vatra, ούσ. θ. πληθ. **vatra**. 1. ή έστία, τό τζάκι, ή γωνιά, ή παραστιά, **në krye të vatrës**, στην κορφή, Μετφ. **ka një vater fëmijë**, έχει πολλά παιδιά, **μιά στάνη παιδιά**, 2. Γεωμ. οι έστίες (έλλείψεως ή καμπύλης), 3. Φυσ. ή έστία, Μετφ. ή κοιτίδα, τό λίκνο, ή φωλιά, **vatër infeksioni**, μολυσματική έστία, έστία μόλυνσης, — **malarjeje**, έστία, φωλιά έλονοσίας.

vatëròr,e, έπίθ. έστιακός.

vath-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, **vëthë**, 1. τό ένώτιο, κοιν. τό σκουλαρίκι, Μετφ. **e kam — në vesh**, δέν τό λησιμονώ αυτό που μου έκαμες, **vure — në vesh**, μή τό λησιμονάς, 2. —**ët e dhisë**, τά σκουλαρίκια τής γίδας, **vëth**.

vathë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, **vëthë**, τό μαντρί, ή μάντρα, ή μάνδρα (των προβάτων).

vathore-vathorja, ούσ. θ. ή γίδα μέ σκουλαρίκια, **dhi me vathë**.

vazelinë-a, ούσ. θ. ή βαζελίνα, ή βαζελίνη.

vazo-vazua, ούσ. θ. πληθ.—, τό βάζο, — **lulesh**, τό άνθοδοχείο.

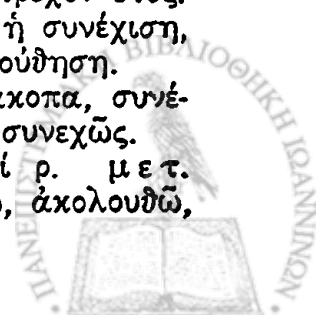
vazhdë-a, ούσ. θ. τό ίχνος, τό άχνάρι, τό άποτύπωμα, τό πάτημα, **gjurmë**.

vazhdím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή συνέχιση, ή έξακολούθηση, ή συνέχεια, **viti në —**, τό τρέχον έτος.

vazhdimësi-a, ούσ. θ. ή συνέχιση, ή συνέχεια, ή έξακολούθηση.

vazhdimisht, έπ. άδιάκοπα, συνέχεια, κατά συνέχεια, συνεχώς.

vazhdòj, ρ. άμετ. καί ρ. μετ. συνεχίζω, έξακολουθώ, άκολουθώ,

- **punën**, συνεχίζω τήν ἐργασία, **vazhdoni ju lutem**, συνεχίστε σᾶς παρακαλῶ, **shfaqja vazhdoi tri orë**, ἡ παράσταση συνεχίσθηκε (διάκρεσε, κράτησε) τρεῖς ὥρες.
- vazhdùes-i**, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ συνεχιστής, ἐπίθ. τρεχούμενος, τρέχων, παρών, **në vitin** —, τό τρέχον ἔτος, ἐφέτος, **vijues**.
- vazhdùeshëm (i) - vazhdùeshme (e)**, ἐπίθ. διαρκῆς, συνεχῆς, ἐξακολουθητικός, ἀδιάλειπτος, ἀκατάπαυστος, **i vijueshëm**.
- vdekje-vdekja**, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ θάνατος, ὁ πεθαμός, ὁ χάρος, ὁ θανατάς, **u bë për** —, ἔγινε γιά θάνατο, παρ'ὀλίγο νά πεθάνει, **është për** —, εἶναι τοῦ θανατᾶ, εἶναι γιά θάνατο, εἶναι ἐτοιμοθάνατος, **dënoj me** —, καταδικάζω σέ θάνατο, **për** —, θανάσιμα, θανατηφόρα, **e urrej për** —, τόν μισῶ θανάσιμα, θανασίμως.
- vdekjeprurës,-e**, ἐπίθ. θανατηφόρος, **sëmundje** —e, θανατηφόρος ἀσθένεια.
- vdekshëm (i) - vdekshme (e)**, ἐπίθ. θνητός, **njeriu është i** —, ὁ ἄνθρωπος εἶναι θνητός, ἀντθ. **i pavdekshëm**, ἀθάνατος.
- vdekur (i, e)**, ἐπίθ. πεθαμένος, νεκρός, Μετφ. ψόφιος, ὀκνηρός, χωρίς πρωτοβουλία.
- vdes**, ρ. ἀμετ. (ἄόρ. **vdiqua**, προστ. **vdis**, μετχ. **vdekur**), πεθαίνω, ἐκπνέω, ἀποθνήσκω, ξεψυχῶ, Μετφ. **vdiqu nga frika**, πέθανε ἀπό τό φόβο, **vdiqu gazit**, πέθανε στά γέλοια, **vdesin për 'të**, πεθαίνουν γιά αὐτόν, τόν ἀγαποῦν πολύ, **vdiqua**, πέθανα, κουράστηκα πολύ, ρ. μετ. **e vdiqën në dru**, τόν πέθαναν στό ξύλο, τόν ἔσπασαν στό ξύλο, (ἐπί ἀνθρώπων), γιά τὰ ζῶα λέγεται, **ngordh**, ψοφῶ, ἀντθ. **ngjallem**, ἀνασταίνομαι.
- vdjerr**, ρ. μετ. (ἄόρ. **vdora**, προστ. **vdor**, μετχ. **vdjerrë**), χάνω, **vdora rrugën**, ἔχασα τό δρόμο, **vdirem**, χάνομαι, βλ. **humbas**, **humb**.

- vdjerrë (i, e)**, ἐπίθ. **hana e** —, φαγωμένο φεγγάρι, στό χάσιμο.
- ve-ja**, οὐσ. θ. πληθ.—, τό αὐγό, τό ἀβγό, **ngroh —të**, ἐπιάζω, κλωσσῶ (γιά τὰ πτηνά), — **peshku**, τό χαβιάρι, τό αὐγοτάραχο.
- ve**, ρ. μετ. βλ. **vë**.
- ve (i, e)**, οὐσ. ἄρ. θ. πληθ. **të ve**, ὁ χῆρος, ὁ χηριός, οὐσ. θ. πληθ. **të veja**, ἡ χήρα, καί ἐπίθ. χῆρος, χήρα, **burrë i ve**, χῆρος, (ἄνδρας χῆρος), **grua e ve**, χήρα (γυναίκα).
- veç**, ἐπ. 1. χωριστά, χώρια, ἰδιαίτερα, ἰδιαιτέρως, ξέχωρα, ξεχωριστά, **ha veç**, τρώγω χωριστά, ἰδιαιτέρως, **fle** —, κοιμουμαι ἰδιαιτέρως, ξεχωριστά, — **e** —, χώρια, χωριστά, ξέχωρα, ξεχωριστά, 2. ἐκτός, πλήν, — **kësaj**, ἐκτός αὐτοῦ, **përveç**.
- veçan**, ἐπ. κατά μέρος, ἰδιαίτερα, χωριστά, ξεχωριστά, χώρια, παράμερα, μεμονωμένα, μονωμένα, **i foli** — **secilit**, μίλησε χωριστά στόν καθένα.
- veçanërisht**, ἐπ. ἰδιαίτερα, κυρίως, ξεχωριστά, ξέχωρα, χωριστά, εἰδικά, ἀνεξάρτητα.
- veçantë (i, e)**, ἐπίθ. χωριστός, ἰδιαίτερος, εἰδικός, ἰδιόμορφος, ξέχωρος, ξεχωριστός, ἴδιος, **një rast i** —, μιά ἰδιαίτερη περίπτωση, μιά εἰδική περίπτωση.
- veçantí-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **veçori**, **në** —, ἰδιαίτερα, κυρίως, ξεχωριστά, ἰδιόμορφα.
- veças**, ἐπ. βλ. **veç**, **veçmas**, **veçanërisht**.
- veçim-i**, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀπομόνωση, ἡ μόνωση, — **i i të sëmurit**, ἡ ἀπομόνωση τοῦ ἀρρώστου (τοῦ ἀσθενοῦς).
- veçmas**, ἐπ. βλ. **veçanërisht**, **veç**.
- veçoj**, ρ. μετ. χωρίζω, ξεχωρίζω, ἀπομονώνω, μονώνω, μονῶ, βάζω χωριστά, **veçohem**, χωρίζομαι, ξεχωρίζομαι, ἀποχωρίζομαι, ἀπομονώνομαι, **ndahem**.
- veçori-a**, οὐσ. θ. πληθ.—, τό ἰδίωμα, ἡ ἰδιομορφία, τό χαρακτηριστικό, ἡ ἰδιότητα, **veçanti**.
- veçse**, σύνδ. 1. ἀλλά, ὅμως, —

s'kam ç'të bëj, αλλά δέν έχω τί
νά κάμω, μόνο πού δέν μπορώ,
2. παρά, kjo s'është tjetër —
përsëritje e fjalëve të tia, αυτό
δέν είναι τίποτε άλλο, παρά έπα-
νάληψη τῶν λόγων του.
veguar (i, e), έπίθ. ξεχωρισμένος,
άπομονωμένος.
vegues,-e, έπίθ. 1 Γραμμ. δια-
ζευτικός, lidhëz —e, διαζευτικός
σύνδεσμος, όπως είναι π. χ. a, ose,
o e t j. κλπ. ή, sot a nesër, σήμε-
ρα ή αύριο, 2. Φυσ. μονωτικός.
vedër-vedra, ούσ. θ. πληθ.
vedra, ή καρδάρα, τό καρδάρι,
(ξύλινο άγγειό πού άρμέ-
γουν και βάζουν γάλα
κλπ.).
vegël-vegla, ούσ. θ. πληθ. **vegla**,
1. ή λαβή, τό χερούλι (δο-
χείου), 2. τό εργαλειό, **veglat**
e **punës**, τά εργαλεία τής δου-
λιάς, 3. ό άργαλιός, **avlëmend**,
vegjë, **tezgjah**, Μετφ. όργανο,
u bë vegla e atij, έγινε όργανο
έκεινου.
vegim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, ή
όπτασία, τό δραμα.
vegullôn, ρ. άμετ. γλυκοχαράζει,
ροδίξει ή αύγή, χάραξε ή μέρα,
posa vegulloi drita, μόλις έφεξε,
μόλις χάραξε ή μέρα, **zbardhu-**
llon.
vegjetaciôn-i, ούσ. άρ. πληθ.
—e, Βοτ. ή βλάστηση, **bimësia**.
vegjetariân-i, ούσ. άρ. πληθ.
—ë, ό χορτοφάγος, πού τρέφεται
μέ χόρτα.
vegjë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή λα-
βή, τό χερούλι (δοχείου).
vegjëli-a, ούσ. θ. 1. ή φτωχολογιά,
ό λαουτζίκος, ό πολύς λαός, τά
πλατιά στρώματα του λαού, 2.
τά μικρά παιδιά, 3. ή παιδική
ήλικία, τά παιδικά χρόνια, ή
νηπιότητα.
vegjôj, ρ. άμετ. ύφαίνω, **end**, **bëj**
pëlhurë.
vehte-vëhtja, ούσ. θ. πληθ.—,
και αύτοπ. άντων. τό άτομό
μου, ό έαυτός μου, **shiko vehten**
tënde, κοίταξε τόν έαυτό σου,
nër — **time**, για τόν έαυτό μου,
me —, α) μαζί μου, β) από μέσα

μου, νοερά, **ndjej vehten**, αισθά-
νομαι, **dal më vehte**, χωρίζω.
vëj, ρ. μετ. βλ. **vegjoj**.
vejushë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή
χήρα, ή νεαρή χήρα, **grua e ve**,
vejushkë.
vejushkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή
νεαρή χήρα, **vejushë**.
vektôr-i, ούσ. άρ. Μαθ. τό άνυ-
σμα, τό διάνυσμα.
vel-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, 1. τό
βέλο, ό νυφικός πέπλος, 2. τό
ιστίο, τό πανί ιστιοφόρου, **barkë**
me vela, βάρκα μέ πανιά.
vel (më, të, e), ρ. μετ. χορταί-
νω, χορτάζω, λιγώνω, μπουχτί-
ζω, μπουχτιάζω, αναγουλιάζω,
velem, ρ. μέσ. λιγώνομαι, χορ-
ταίνω, αναγουλιάζω, μπουχτιάζω.
λιγώνω, είμαι παραχορταμένος,
Μετφ. μπουχτίζω, άηδιάζω κά-
τι.
velenxë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή
βελέντζα, μάλλινο σκέπασμα μέ
φλόκια, **levenxë**.
velë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό πα-
νί, τό ιστίο, **ngre velat**, σηκώνω
τά πανιά, σηκώνω πανιά, κάνω
πανιά, άναχωρώ (έπί πλοίου).
velë-t (të), ούσ. ούδ. τό μπουχτι-
σμα, τό άηδίασμα.
velur (i, e), έπίθ. χορτάτος, χορτα-
σμένος, χορταμένος, κεκορεσμένος,
μπουχτισμένος, λιγωμένος, Μετφ.
jam i —, είμαι χορταμένος, χορ-
τασμένος, κεκορεσμένος, μέχρι κο-
ρεσιού, μπουχτιασμένος.
veme-vëmja, ούσ. θ. πληθ.—,
Ζωολ. ή κάμπια, ή κάμπη, **ve-**
mesë, **vemizë**.
vemendje - vemendja, ούσ. θ. βλ.
vëmendje.
vemendshëm (i) - vemendshme
(e), έπίθ. βλ. **i vëmendshëm**.
vemesë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
Ζωολ. βλ. **veme**.
vemesë-a, ούσ. θ. 1. ή τσίπα, —a,
e **qepës**, ή τσίπα, ή φλούδα, τό
φλούδι, του κρεμμυδιού, 2. ή πά-
να, ή τσίπα του γάλακτος, 3. τό
μυγόφτυσμα, μυγόχεσμα.
vemizë-a, ούσ. θ. πληθ.—a,
Ζωολ. βλ. **vemja**.
vend-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ό

τόπος, τό μέρος, ὁ χῶρος, ἡ θέση, ἡ τοποθεσία, *nga ç'— je?* ἀπό ποιοῦ μέρος εἶσαι; *mall —i*, ντόπιο, ἐγγώριο πράγμα, *e la në —*, τόν ἄφησε στόν τόπο, τόν σκότωσε, *zuri — fjala e tij*, ἔπιασε τόπο ὁ λόγος του, εἰσακούσθηκε, *çoj në vend*, ἐκτελῶ, ἐκπληρῶ (διαταγή, ἐντολή), *e vuri në —*, τόν ἔβαλε στή θέση του, τοῦ τᾶμασε, τόν ἀποστόμωσε, τούσφιξε τὰ λουριά, 2. ἡ χώρα, —*et koloniale*, οἱ ἀποικιακές χῶρες, —*i ku ka lindur*, ἡ χώρα ὅπου γεννήθηκε, ἡ γενέτειρα, ἡ ιδιαίτερη πατρίδα, Μετφ. *ai flet me — e pa —*, αὐτός μιλάει ὅ,τι τοῦ κατέβει, λέει ὅ,τι θέλει.

vendbanim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, ὁ τόπος διαμονῆς, ἡ διαμονή, ὁ τόπος κατοικίας.

vendçe, ἐπ. τοπικά, (σύμφωνα μέ τή συνήθεια τοῦ τόπου).

vendas-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ὁ ντόπιος, ἐντόπιος, ὁ ἐγγώριος, ὁ ἰθαγενής, 2. κάτοικος, ἐπίθ. *vendas,-e*, ντόπιος, ἐγγώριος, ἰθαγενής, ἡμεδαπός.

vendës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, καί ἐπίθ. 1. *vendës,-e*, ἐντόπιος, αὐτόχθονας, ἡμεδαπός, ἰθαγενής, 2. κάτοικος, *banor*.

vendim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, ἡ ἀπόφαση, *marr —*, ἀποφασίζω, —*i i gjyqit*, ἡ δικαστική ἀπόφαση, —*i i asamblesë së përgjithshme*, ἡ ἀπόφαση τῆς γενικῆς συνέλευσης, *nuk e ndryshoi —in e tij*, δέν ἄλλαξε τήν ἀπόφασή του.

vendimtar,-e, ἐπίθ. ἀποφασιστικός, *betejë —e*, ἀποφασιστική μάχη, *votë —e*, ἡ ἀποφασιστική ψήφος, *çasti —*, ἡ ἀποφασιστική στιγμή.

vendlindje - vendlindja, οὐσ. θ. ὁ τόπος γεννήσεως, ὁ τόπος καταγωγῆς, ἡ γενέτειρα, ἡ ιδιαίτερη πατρίδα, (πόλη ἢ χωριό).

vendõj, ρ. μετ. βλ. *vendos, vë*.

vendore - vendorja, οὐσ. θ.

Γραμμ. τοπική πτώση, *lokativ*.

vendõs, ρ. μετ. 1. ἀποφασίζω, παίρ-

νω ἀπόφαση, βγάζω, ἐκδίδω ἀπόφαση, *vendosa të qëndrojnë në shtëpi*, ἀποφάσισα νά μείνω στό σπίτι, 2. τοποθετῶ, βάζω, ἐγκαθιστῶ, ἀποκαθιστῶ, — *rendin*, ἀποκαθιστῶ τήν τάξη, *vendosem*, τοποθετοῦμαι, ταχτοποιοῦμαι, ἐγκαθίσταμαι.

vendosje-vendõsja, οὐσ. θ. 1. ἡ τοποθέτηση, τό θέσμιμο, ἡ ἐγκατάσταση, ἡ τακτοποίηση, ἡ διάταξη (στρατευμάτων), 2. ἡ ἐγκαθίδρυση, *vendosja e pushtetit popullor*, ἡ ἐγκαθίδρυση τῆς λαϊκῆς ἐξουσίας.

vendosmëri-a, οὐσ. θ. ἡ ἀποφασιστικότητα, ἡ σταθερότητα, *me —*, ἀποφασιστικά, σταθερά, *tregoi —*, ἔδειξε ἀποφασιστικότητα.

vendosmërisht, ἐπ. ἀποφασιστικά, ἀποφασιστικῶς, θαρραλέα.

vendosur (i, e), ἐπίθ. 1. ἐγκατεστημένος, τοποθετημένος, κανονισμένος, *çeshtje e —*, κανονισμένη ὑπόθεση, 2. ἀποφασιστικός, *njeri i —*, ἀποφασισμένος, ἀποφασιστικός, ριψοκίνδυνος, ἀτρόμητος, ἀκλόνητος ἄνθρωπος, *rezistencë e —*, ἀποφασιστική ἀντίσταση.

venerian,-e, ἐπίθ. Ἰατρ. ἀφροδισιακός, ἀφροδίσιο, *sëmundje —e*, ἀφροδισιακά νοσήματα.

venetik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—*e*, τὰ βενέτικα, *një flori —*, ἓνα βενέτικο (φλωρί).

venetikas,-e, ἐπίθ. βενετ(ι)άνικος.

venetikas-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ Βενετ(ι)άνος, ὁ Βενετός, *θηλ. —e*, ἡ Βενετ(ι)άνα, ἡ Βενετή.

venë-a, οὐσ. θ. πληθ.—*a*, 1. ἡ φλέβα, ἡ φλέψ, 2. τό κρασί, βλ. *verë*.

venitem, ρ. μέσ. τρεμοσβήνω, *venitet drita*, τρεμοσβήνει τό φῶς (ὅταν τελειώνει τό λάδι), Μετφ. μαραίνομαι, φθίνω, μαραζώνω (γιά λουλούδια κι ἄνθρωπους).

venitje-venitja, οὐσ. θ. 1. τό τρεμοσβήσιμο, 2. Μετφ. ὁ μαρασμός, τό μαράζωμα, τό μάραμα.

venitur (i, e), ἐπίθ. μαραμένος, Μετφ. μελαγχολικός.

venome-t, ούσ. θ. π λ η θ. ά π η ρ χ. λέξη, βλ. **privilegje**.

ventilator-i, ούσ. ά ρ. π λ η θ. —ē, ό άνεμιστήρας, ό άεριστήρας, ό έναεριστήρας, ό έξαεριστήρας.

vepër-vepra, ούσ. θ. π λ η θ. **vepra**, τό έργο, **veprat e Naimit**, τά έργα του Ναίμη, **vepër madhështore**, μεγαλειώδικο, μεγαλειώδες έργο, μνημειώδες έργο, π λ η θ. —**at**, τά έργα, **njeriu njihet nga veprat e tia**, ό άνθρωπος γνωρίζεται από τά έργα του (τίς πράξεις του).

veprim-i, ούσ. ά ρ. π λ η θ. —**e**, 1. ή ένέργεια, ή κίνηση, ή δράση, ή λειτουργία, ή πράξη, **vë në** —, θέτω σε κίνηση, σε ενέργεια, **rreze veprimi**, άκτίνα δράσης, **mënyra e —it**, ό τρόπος ενέργειας, **vë në** —, θέτω σε ισχύ, **ligja hyn në** —, ό νόμος μπαίνει σε ισχύ, ισχύει, 2. ή έπιχείρηση, —**et ushtarake**, οι στρατιωτικές έπιχειρήσεις, —**et luftarake**, οι πολεμικές έπιχειρήσεις, οι έχθροπραξίες, —**i kimik**, ή χημική ενέργεια, **Μαθ. të katër veprimet: mbledhja, zbritja, shumëzimi e pjesëtimi**, οι τέσσαρες πράξεις (θ ε μ ε λ ι ώ δ ε ι ς): ή πρόσθεση, ή άφαίρεση, ό πολλαπλασιασμός και ή διαίρεση.

veprimtari-a, ούσ. θ. ή δράση, ή δραστηριότητα, ή ένεργητικότητα, —**a revolucionare**, ή έπαναστατική δράση, —**a politike**, ή πολιτική δράση (δ ρ α σ τ η ρ ι ό τ η τ α).

vepròj, ρ. ά μ ε τ. 1. ένεργώ, δρῶ, πράττω, **s'ke vepruar mirë**, δέν ένήργησες, έπραξες, καλά, — **me kujdes**, ένεργῶ προσεκτικά, ένεργῶ μέ περίσκεψη, — **së bashku me një njeri**, ένεργῶ από κοινού (μα ζ ι) μέ κάποιον, 2. έπιδρῶ, έπενεργῶ, **ushtroj ndikim**.

vepròr,-e, έπίθ. Γ ρ α μ μ. ένεργός, ένεργητικός, **folje** —**e**, ένεργητικό ρήμα, **trajta** —**e**, ή ένεργητική φωνή, ά ν τ θ. **pësor,-e**, **trajta pësore**, ή παθητική φωνή.

veràk,-e, έπίθ. έαρινός, καλοκαιριάτικος, καλοκαιρινός, θερινός,

πού ώριμάζει τό καλοκαίρι, **veror**.

verbàl,-e, έπίθ. 1. Γ ρ α μ μ. ρηματικός, **foljor**, **predikat verbal**, ρηματικό κατηγορούμενο, 2. προφορικός, **proces** —, τό πρακτικό, **notë** —**e**, προφορική διακοίνωση, ύπόμνημα, **përgjegje** —**e**, προφορική άπάντηση.

verbalisht, έπ. προφορικά, προφορικῶς, **me gojë**, **gojarisht**.

verbër, έπ. τυφλά, στά τυφλά, τυφλῶς, **verbërisht**.

verbër (i, e), έπίθ. 1. τυφλός, άόμματος, στραβός, 2. Ά ν α τ. **zorrë e** —, τό τυφλό έντερο, **dashuri e** —, ή τυφλή άγάπη.

verbër-i (i), ούσ. ά ρ. π λ η θ. **të —it**, ό τυφλός, ό άόμματος.

verbërisht, έπ. τυφλά, στά τυφλά, **Με τ φ.** στην τύχη, στά κουτουρού, πειθήνια, **qorthi**, **verbër**.

verbësirë-a, ούσ. θ. 1. ή τυφλότητα, **Με τ φ.** ή τύφλα, ή τυφλαμάρα, ή στραβομάρα.

verbim-i, ούσ. ά ρ. ή τύφλωση, ή έκτύφλωση, ή άποτύφλωση, τό θάμπωμα.

verbòj, ρ. με τ. τυφλώνω, έκτυφλώνω, στραβώνω, θαμπώνω, **Με τ φ.** — **me projektor**, θαμπώνω μέ τόν προβολέα, **e verboi me bukurinë e saj**, τόν θάμπωσε μέ τήν όμορφιά της, **verbohem**, τυφλώνομαι, στραβώνομαι, χάνω τό φῶς μου, χάνω τήν δρασή μου, **Με τ φ.** χάνω τή λογική.

verbuar (i, e), έπίθ. 1. τυφλωμένος, στραβωμένος, **i — nga pasioni**, τυφλωμένος από τό πάθος, 2. έκθαμβος.

verbues,-e, έπίθ. έκτυφλωτικός, έκθαμβωτικός, **dritë** —**e**, έκτυφλωτικό φῶς, **bukuri** —**e**, ή έκθαμβωτική καλλονή, **verbonjë**.

verdh, ρ. με τ. κιτρινίζω, **verdhem**, κιτρινίζω, χλωμιάζω, ώχριῶ.

verdha (e), ούσ. θ. τό κιτρινάδι, τό κίτρινο χρῶμα, **e —a e vesë**, ό κρόκος του αύγου, ή λέκιθος αύγου.

verdhaçak,-e, έπίθ. κιτρινιάρης, κιτρινωπός, χλομός, ώχρός, πελιδνός, **verdhaç**, **verdhaçuk**.

verdhacùk,-e, ἐπίθ. βλ. **verdha-cak**.

verdhë (i, e), ἐπίθ. κίτρινος, κιτρινωπός, κιτρινιάρης, ώχρός, χλωμός, πελιδνός, **shtypi i** —, ὁ κίτρινος τύπος, **i — si dylli**, χλωμός σάν τό κερί, κίτρινος σάν τό κερί, σάν τό λεμόνι.

verdhë-t (të), οὐσ. οὐδ. Ἴατρ. ὁ ἱκτερος, κοιν. ἡ χρυσή, **verdhëz**.

verdhësirë-a, οὐσ. θ. ἡ κιτρινάδα, ἡ χλομάδα, ἡ ώχρότητα, ἡ κιτρινίλα, τό κίτρινο χρώμα, τό κιτρινιασμα, τό χλόμισμα, τό χλωμισμα, ἡ χλωμάδα.

verdhëz-a, οὐσ. θ. Ἴατρ. βλ. **të verdhët**.

verdhòn, ρ. ἀμετ. κιτρινίζει, κιτρινιάζει, χρυσίζει, **verdhojnë arat**, κιτρινίζουν, χρυσίζουν τά χωράφια, **verdhothem**, κιτρινίζω, κιτρινιάζω, χλομιάζω, χλωμιάζω, χλωμαίνω, γίνομαι κίτρινος, ώχριῶ.

verdhòsh,-e, ἐπίθ. βλ. **verdhluk**.

verdhluk,-e, ἐπίθ. κιτρινωπός, ὑποκίτρινος, κιτρινιάρης, χλωμός, ώχρός, χλομούτσικος, **verdhaçak**.

verdhaul,-e, ἐπίθ. βλ. **i zbetë**.

verdhur (i, e), ἐπίθ. κιτρινισμένος, χλομιασμένος, κίτρινος, χλωμός, ώχρός.

verëm-i, οὐσ. ἀρ. Ἴατρ. βλ. **tuberkolozi** καί ἐπίθ. βλ. **tuberkoloz**.

veresie, ἐπ. ἐπί πιστώσει, μέ πίστωση, βερεσέ, **marr** —, παίρνω μέ πίστωση, βερεσέ, **jap** —, δίνω μέ πίστωση, Μετφ. **ai flet** —, αὐτός μιλάει στά κουτουρού, στόν ἀέρα, **flet në hava**.

verë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό κρασί, ὁ οἶνος, — **e kuqe**, κόκκινο κρασί, τό κοκκινέλι, μαῦρο κρασί, — **e bardhë**, ἄσπρο κρασί, — **e vjetër**, παλιό κρασί, — **e ëmbël**, γλυκό κρασί, — **brusko**, τό μπρούσ(ι)χο κρασί, πληθ. **verëra**, τά κρασιά (διάφορα εἶδη κρασιῶν).

verë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό καλοκαίρι, τό θέρος, **behar**.

vergjë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ φόρος (οἰκοδομῶν).

verë-u, οὐσ. ἀρ. Γεωγρ. 1. ὁ βορράς, ὁ βοριάς, ἡ ἄρκτος (σημεῖο τοῦ ὀρίζοντα), ἀντθ. **jug**, 2. οἱ βόρειες ἐπαρχίες τῆς Ἀλβανίας, 3. ὁ βοριάς, ὁ βόρειος ἄνεμος, ἡ τραμουντάνα (ἄέρας), 4. τό ἀεράκι, ἡ αὔρα.

verë-u, οὐσ. ἀρ. ἡ βεντάλια, ἡ βεντάγια, τό ριπίδιον, **fresk**.

verigë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ κρίκος, ὁ κλοιός, πληθ.—, οἱ ἀλυσίδες, Μετφ. ὁ τρόπος, **ja gjeti —n kësj pune**, βρῆκε τόν τρόπο.

verilindje-verilindja, οὐσ. θ. Γεωγρ. τό βορειοανατολικό (σημεῖο τοῦ ὀρίζοντα), τά βορειοανατολικά, ἡ βορειοανατολική περιοχή.

verilindòr,-e, ἐπίθ. βορειοανατολικός.

verim-i, οὐσ. ἀρ. ὁ παραθερισμός, τό ξεκαλοκαίριασμα, **vend —i**, παραθεριστικό μέρος.

veridòr,-e, ἐπίθ. Γεωγρ. βόρειος, ἄρκτικός, **viset —e**, τά βόρεια μέρη.

veriperëndim-i, οὐσ. ἀρ. Γεωγρ. τό βορειοδυτικό (σημεῖο τοῦ ὀρίζοντα), τά βορειοδυτικά, ἡ βορειοδυτική περιοχή.

veriperëndimòr,-e, ἐπίθ. βορειοδυτικός.

vermüt-i, οὐσ. ἀρ. τό βερμούτ, ἄψινθίτης οἶνος.

verník-u, οὐσ. ἀρ. τό βερνίκι.

veròj, ρ. ἀμετ. παραθερίζω, περνῶ τό καλοκαίρι, ρ. μετ. πηγαίνω τά πρόβατα στό βουνό νά περάσουν τό καλοκαίρι, ξεκαλοκαίριαζω.

veròjkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **verore, mars**.

veròr,-e, ἐπίθ. θερινός, καλοκαιρινός, καλοκαιριάτικος, **pushimet —e**, οἱ θερινές διακοπές, **dardhë —e**, ἀχλάδι πού ώριμάζει τό καλοκαίρι.

verore-veròrja, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ μάρτης, (δίχρωμη κλωστή ἀπό ἄσπρο καί ἔγχρωμο νῆμα, πού βάζουν τά παιδιά στά χέρια τῆν 1η Μαρτίου), (ἀπηρχ. λέξη). **vertebër-vertebra**, οὐσ. θ. πληθ.

vertebra, Ἄνατ. ὁ σπόνδυλος (τῆς σπονδυλικῆς στήλης), *rrotull*.⁴
vertebròr, -e, ἐπίθ. σπονδυλικός, σπονδυλωτός, *shtylla* —e, ἡ σπονδυλική στήλη.
vertebrorë-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. Ζωολ. τὰ σπονδυλωτά, *kurrizorë*.
vertikal, -e, ἐπίθ. κάθετος, κατακόρυφος, *i pingultë*.
vertikale - **vertikalja**, οὐσ. θ. πληθ.—, Γεωμ. ἡ κάθετος, ἡ κατακόρυφος, *pingulja*, *perpendikularja*.
vertikalisht, ἐπ. κατακόρυφα, κάθετα, καθέτως, *pingul*.
verza-t, οὐσ. θ. πληθ. Ἄνατ. τὰ βράγχια, τὰ σπάραχνα (τῶν ψαριῶν).
verr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Βοτ. (*Alnus*) ἡ κλήθρα, κοιν. ἡ σκλήθρα, τὸ σκλήθρο καὶ σκλήθρος, *verri*.
ves-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ ἐλάττωμα, ἡ ἔξις ἢ συνήθεια (κακῆ), *e ka* — *këtë*, τὸ ἔχει ἐλάττωμα αὐτό, πληθ.—*et*, τὰ ἐλαττώματα, *zakon i keq*, *cen*.
vesë-a, οὐσ. θ. (πληθ. ἄχρηστος), ἡ δροσιά, ἡ δροσύλα, ἡ ψυχάλα, τὸ ψυχάλισμα, ἡ δρόσος, *bie* —, πέφτει δροσιά, *ra një* —, ἔπεσε μιὰ δροσιά, —a *e mëngjezit*, ἡ πρωϊνὴ δροσιά.
vesëtôn. ρ. ἀπρόσ. βλ. *veson*.
veskéq, -e, ἐπίθ. ἐκεῖνος πού ἔχει κακά ἐλαττώματα, ἔξεις, συνήθειες.
vesôj, ρ. ἀμετ. δροσιζώ, ραντίζω (μένερό), *veson*, ρ. ἀπρόσ. ψιχαλίζει, δροσιζει, πέφτει ψιλή βροχή, *vesëton*.
vesh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ αὐτί, τὸ ἄφτί, τὸ οὖς, Μετφ. *s'ka* —, δέν ἔχει αὐτί (μουσικό), *i në* —*in*, προσέχω, *mbaj* —, ἀκούω, ἀκροάζομαι, ἀκροῶμαι, αὐτιάζομαι, *marr* —, μαθαίνω ἀπὸ ἄλλον, ἀκούω ἀπὸ ἄλλον, ἐννοῶ, καταλαβαίνω, *i vate fjala në* —, τοῦ τό εἶπαν, τὸ ἔμαθε, *i ra në* —, τὸ ἄκουσε τυχαῖα, τοῦ τό πῆρε τ'αὐτί, *i vari* —*ët*,

i uli veshët, ἔχασε τὶς ἐλπίδες.
vesh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, τὸ τσαμπί, ὁ βότρυς, *një* — *rrush*, ἓνα τσαμπί σταφύλι, *bistak*, *vile*.
vesh, ρ. μετ. ντύνω, φορῶ, ἐνδύω, — *rrobat*, φορῶ τὰ ροῦχα, — *këpucët*, φορῶ τὰ ὑποδήματα, τὰ παπούτσια, — *armët*, ζώνω τ'άρματα, *vishem*, ντύνομαι, φορέμαι, Μετφ. *m'u veshën sytë*, μοῦ θάμπωσαν, μοῦ θόλωσαν τὰ μάτια, *ja* —*i*, τοῦ τό κόλλησε (γιά κακό).
veshël-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ἄνατ. βλ. *veshke*.
veshëz-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. *gërshërëza*.
veshgjatë-i, οὐσ. ἄρ. βλ. *gomar*.
veshje-veshja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. τὸ ἐνδυμα, τὸ φόρεμα, ἡ ἐνδυμασία, ἡ φορεσιά, ὁ ρουχισμός, ὁ ἱματισμός, 2. τὸ ντύσιμο.
veshje-veshja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ἄνατ. βλ. *veshke*.
veshk, ρ. μετ. βλ. *fishk*.
veshke-veshkja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ἄνατ. τὸ νεφρό.
veshkur (i, e), ἐπίθ. βλ. *i fishkët*, *i vyshkët*.
veshllapùsh, -e, ἐπίθ. ἐκεῖνος πού ἔχει μεγάλα αὐτιά, κοιν. λαπούσης, *veshuk*.
veshmbàthje-veshmbàthja, οὐσ. θ. ὁ ἱματισμός καὶ ἡ ὑπόδηση, τὰ φορέματα καὶ τὰ ὑποδήματα, (τὸ κάθε τί πού φορεῖ ὁ ἄνθρωπος).
veshoke - **veshòkja**, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ παρωπίδα, πληθ. οἱ παρωπίδες.
veshur (i, e), ἐπίθ. 1. φορεμένος, ντυμένος, 2. μεταχειρισμένος.
vet (i, e), κτητ. ἐπίθ. δικός του, δική του, *djali i* —, τὸ παιδί του, *njeriu i* —, ὁ ἄνθρωπος του, της, κτητ. ἀντων. *i veti*, ὁ δικός του (γιά τρίτο πρόσωπο), *nusja shkoi ke të vetët*, ἡ νύφη πῆγε στοὺς δικούς της, στοὺς ἀνθρώπους της.
veta-t, οὐσ. ἄρ. πληθ. τὰ ἄτομα, τὰ πρόσωπα, *dy* —, δύο ἄτομα.
vete-vétja, οὐσ. θ., ἀντων. τὸ ἄτομό μου, ὁ ἑαυτός μου, *vetja*

ime, τό άτομό μου, ό έαυτός μου, **vetja jote**, τό άτομό σου, ό έαυτός σου, **vrau veten**, αυτοκτόνησε, ηύτοκτόνησε, Γραμμ. τό πρόσωπο, **veta e parë**, τό πρώτο πρόσωπο, **veta e dytë**, δεύτερο πρόσωπο, **veta e tretë**, τρίτο πρόσωπο, **erdhi në** —, ήρθε στόν έαυτό του, συνήλθε, **ai s'është në** —, αυτός δέν είναι στόν έαυτό του, δέν είναι στά καλά του, είναι τρελλός, **shtet më** —, ανεξάρτητο κράτος, **u vra në** —, χτύπησε σέ άσχημο μέρος.

vete, ρ. άμετ. (άόρ. **v à j t a**, μετοχ. **v à j t u r**), πάω, πηγαίνω, μεταβαίνω, **më vete mbarë**, μου πηγαίνει καλά, **nuk të vete kjo ngjyrë**, δέν σου πηγαίνει αυτό τό χρώμα.

veteràn,-e, έπίθ. παλαίμαχος, ό παλαιός πολεμιστής, άπόμαχος, βετεράνος.

veteràn-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό άπόμαχος, ό παλαίμαχος, ό βετεράνος, —ët e luftës, οί παλαιοί πολεμιστές.

veterinàr,-e, έπίθ. κτηνιατρικός, χτηνιατρικός, **shërbimi** —. ή κτηνιατρική ύπηρεσία.

veterinari-a, ούσ. θ. ή κτηνιατρική, ή χτηνιατρική.

veterinér-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό κτηνίατρος, ό χτηνίατρος.

vetë, έπίθ., άντων. μόνος μου, ό ίδιος, **e bëra vetë**, τό έκαμα μόνος μου, ό ίδιος, **e bëri vetë**, τό έκαμα μόνος του, ό ίδιος, **plaga u mbyll vetë**, ή πληγή έκλεισε μόνη της, **e la** —, τό άφησε μόνος του, **unë** —, έγώ ό ίδιος, **ato** —, αυτές οί ίδιες, **vete** —, πηγαίνω μόνος μου, ό ίδιος, **flas** —, μιλώ ό ίδιος, προσωπικά.

vetë, πρόθεμα, π. χ. **vetëvendosja**, ή αυτοδιάθεση, **vetëqeverisja**, ή αυτοκυβέρνηση, **vetëvrasja**, ή αυτοκτονία.

vetë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Γραμμ. τό πρόσωπο, **vetja**, —a e parë, τό πρώτο πρόσωπο.

vetë-t, ούσ. άρ. πληθ. **vetat**, τά άτομα, **ishin pesë** —, ήταν πέντε άτομα.

vetëbesim-i, ούσ. άρ. ή αυτοπεποίθηση, ή έμπιστοσύνη στόν ίδιο τον έαυτό σου.

vetëdashës, έπίθ. έκούσιος, οίκειο-θελής, θεληματικός, έθελοντικός, **vullnetar**.

vetëdashje, ούσ. θ. **me** —, μέ τή θέλησή του, θεληματικά, έθελοντικά.

vetëdijë-a, ούσ. θ. ή έπίγνωση, ή συναίσθηση, ή άυτεπίγνωση, ή συνειδηση, ή άυτογνωσία, **me** —, έν έπιγνώσει, συνειδητά.

vetëdijshëm (i) - vetëdijshme (e), έπίθ. 1. συνειδητός, άυτογνωστικός, 2. προμελετημένος, έσκεμμένος.

vetëkatalitik,-e, έπίθ. Χημ. άυτοκαταλυτικός.

vetëkatalizë-a, ούσ. θ. Χημ. ή άυτοκατάλυση.

vetëm, έπ. μονάχα, μόνον, άποκλειστικά, — e — për këtë arësye, μόνο και μόνο γι'αυτό τό λόγο, άποκλειστικά γι'αυτό τό λόγο.

vetëm (i) - vetme (e), έπίθ. μόνος, μονάκριβος, μοναχός, **djalë i** —, μοναχό, μονάκριβο παιδί, μοναχογιός, **jam i** —, είμαι μόνος, **i vetmi**, ό μόνος, ό μοναδικός, θηλ. **e vetmja**, ή μόνη, ή μοναδική, **është i** — **në punë**, είναι μοναδικός στή δουλιά.

vetëmbròjtje- vetëmbròjtja, ούσ. θ. ή αυτοάμυνα, ή άυτούπεράσπιση.

vetëmi-a, ούσ. θ. ή μοναξιά, ή έρημιά, ή άπομόνωση, ή μόνωση.

vetëmitàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό μονόχνωτος, ό μονόχνοτος, ό άκοινωνητος, ό μισάνθρωπος, πού τοϋ άρέσει ή μοναξιά, **vetëmor**.

vetëmohim-i, ούσ. άρ. ή άυταπάρνηση, ή άυτοδυσία, **me** —, μέ άυταπάρνηση.

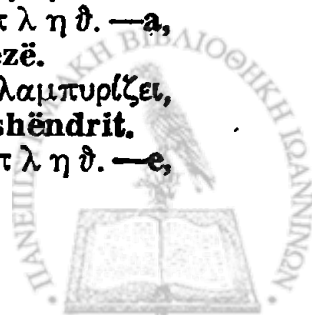
vetëmòj, ρ. μετ. άπομονώνω, **vetëmohem**, άπομονώνομαι, άποτραβιέμαι στή μπάντα, μονάζω, άποξενώνομαι.

vetëmòr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, βλ. **vetëmitar**.

vetëmùar (i, e), έπίθ. άπομονωμένος, άπομόναχος, όλομόναχος, μο-

ναχικός, άποτραβηγμένος, άποξε-
νωμένος, μονόχνωτος, μονόχνοτος,
άκοινωνητος, μισάνθρωπος.
vetënjuhje - vetënjuhja, ο ύ σ. θ. ή
ή άυτογνωσία, ή άυτεπίγνωση.
vetëpësör,-e, έπίθ. άυτοπαθής.
vetëqeverim-i, ο ύ σ. ά ρ. ή άυτο-
διοίκηση, ή άυτονομία, ή άυτοκυ-
βέρνηση.
vetëqeverisem, ρ. μέ σ. άυτοκυβερ-
νούμαι.
vetëqeverisje - vetëqeverisja, ο ύ σ.
θ. ή άυτοδιοίκηση, ή άυτονομία,
organet e —s, τά όργανα τής
άυτοδιοίκησης.
vetëqūajtur (i, e), έπίθ. άυτοκα-
λούμενος, ό λεγόμενος.
vetëtimë-a, ο ύ σ. θ. πληθ. —a,
1. ή άστραπή, τό άστραμμα, **ve-
timë, shkrepitimë**, 2. ό κεραυνός,
rrufë, Μετφ. **iku** —, έφυγε σαν
άστραπή, τάχιστα.
vetëtimthi, έπ. άστραπιαία, άκα-
ριαία, μέ μιās, κεραυνοβόλα,
άστραπηδόν, άστραπιαίως.
vetëtin, ρ. ά πρό σ. άστράφτει,
shkrepëtin, ρ. ά με τ. λάμπει,
λαμποκοπάει, άκτινοβολεί, — **gu-
ri i unazës**, λάμπει, άκτινοβολεί
τό πετράδι του δαχτυλιδιού.
vetëvendosje - vetëvendosja, ο ύ σ.
θ. ή άυτοδιάθεση, **e drejta e ve-
tëvendosjes**, τό δικαίωμα τής
άυτοδιάθεσης.
vetëvräsë-i, ο ύ σ. ά ρ. ό άυτόχειρ.
vetëvräsje - vetëvräsja, ο ύ σ. θ. ή
άυτοκτονία, ή άυτοχειρία, ή άυτο-
χειρίαση.
veti-a, ο ύ σ. θ. πληθ.—, ή ιδιότη-
τα, τό προτέρημα, τό προσόν, τό
χάρισμα, τό χαρακτηριστικό, **ve-
tijë**.
vetiäk,-e, έπίθ. άτομικός, προσω-
πικός, **çështje —e**, άτομική ύπό-
θεση.
vetijë-a, ο ύ σ. θ. πληθ.—a, β λ.
veti.
vetimë-a, ο ύ σ. θ. πληθ.—a, β λ.
vetëtimë.
vetiu, έπ. άφ'έαυτοϋ του, άφ'έαυτοϋ
της, άφ'έαυτοϋ, άυθόρμητα, **vjen
prej** —, είναι άυτονόητο, έννοεί-
ται άφ'έαυτοϋ του.
veto-ja, ο ύ σ. θ. ή άρνησιχυρία, τό

βέτο, **e drejta e vetos**, τό δικαίω-
μα τής άρνησιχυρίας, **vë veton**,
προβάλλω τό βέτο.
vetoksidim-i, ο ύ σ. ά ρ. ή άυτοξει-
δωση, ή άυτοξίδωση.
veton, ρ. ά πρό σ. β λ. **vetëtin**.
vetonem, ρ. μέ σ. χηρεύω, **bëhem
i ve**.
vetor, έπίθ. Γραμμ. προσωπικός,
përemër —, προσωπική άντιωνυ-
μία, **unë, ti, ai, ajo, ne, ju, ata,**
ato, έγώ, έσύ, άυτός, άυτή, έμείς,
έσεις, άυτοί, άυτές.
vetull-a, ο ύ σ. θ. πληθ.—a, τό
φρύδι, ή όφρύς, **rrudh vetullat**,
σουφρώνω τά φρύδια.
vetullän-e, έπίθ. φρυδάς, φρυδά-
τος, μέ πυκνά φρύδια, πυκνόφρυς,
θ η λ. —e, φρυδού, φρυδάτη.
vetullgajtän,-e, έπίθ. γαιϊτανοφρύ-
δης, γαιϊτανοφρύδα.
vetullzi-vetullzezë, έπίθ. μαυρο-
φρύδης, μελανόφρυς.
veturë-a, ο ύ σ. θ. πληθ.—a, ή
κούρσα, τό ταξί, ή λιμουζίνα,
(έπιβατικό άυτοκίνητο).
vetvete-vetvetja, ο ύ σ. θ. ά ν τ ω ν.
ό έαυτός, **ai flet me** —, άυτός
μιλάει μέ τόν έαυτό του, **në** —,
άυτός καθ'έαυτόν.
vetvetishëm (i) - vetvetishme (e),
έπίθ. άυθόρμητος, άυτόβουλος.
vetvetiu, έπ. β λ. **vetiu**.
vetvetör,e, έπίθ. Γραμμ. άυτο-
παθής.
vezäk,-e, έπίθ. ώσειδής, άγγοειδής,
άγγουλωτός, πού έχει σχήμα
άγγοϋ, έλλειψοειδής, **oval**.
vezë-a, ο ύ σ. θ. πληθ.—a, τό
άυγό, τό άβγό, **ngroh —t**, κλωσ-
σώ, έπιάζω (για πτηνά), —
peshku, τό άγγοτάραχο, τό χα-
βιάρι, **vë-ja**.
vezme-vezmja, ο ύ σ. θ. πληθ.—,
φυσιγγιοθήκη, ή φυσιγγιοδόχη, ή
παλάσχα, **fishekore**.
vezore-vezörja, ο ύ σ. θ. Άνατ. ή
ώοθήκη, Βοτ. ή ώοθήκη.
vezullojë-a, ο ύ σ. θ. πληθ.—a,
β λ. **xixëllojë, bukurezë**.
vezullön, ρ. ά με τ. λαμπυρίζει,
λαμποβολεί, λάμπει, **shëndrit**.
vezhgim-i, ο ύ σ. ά ρ. πληθ.—e,
β λ. **vëzhgim**.

vezhgòj, ρ. μετ. βλ. vëzhgòj.

vë, ρ. μετ. (άόρ. vugra, προστχ. vugë, vëgë, μετχ. vëhë), βάζω, τοποθετώ, βάνω, θέτω, vë tenxheren në zjarr, βάζω τήν κατσαρόλα στή φωτιά, vure djalin në djep, βάλε τό παιδί στήν κούνια, στή σαμαρίτσα, e vunë në krye të vendit, τόν ξβαλαν στήν κορφή, i vë çelsin bravës, βάζω τό κλειδί στήν κλειδαριά, i vë këmbën, τόν πατώ, Μετφ. α) τόν περιφρονώ, β) βάζω καπάκι σέ μία λεπτή υπόθεση, — dorë, ύπογράφω, βάζω χέρι, έπιχειρώ, έπεμβαίνω, — në gjumë, άποκοιμίζω, — në dyshim, βάζω σέ άμφιβολία, άμφιβάλλω, vë re, προσέχω, vë në praktikë, έφαρμόζω, vë në dukje, τονίζω, έκδέτω, ύπογραμμίζω, i vuri emërin, τόν όνόμασε, vë në veprim, έκτελώ, βάζω σέ ένέργεια.

vëgjile-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή παραμονή (έορτης), πληθ.—t, τά προεόρτια, οί παραμονές, τά πρόθυρα, në — të revolucionit, στά πρόθυρα τής έπανάστασης.

vëlòj, ρ. μετ. βλ. fejàj, vloj.

vëllà-i, ούσ. άρ. πληθ. vëllezër, ό αδελφός, ό αδερφός, — prej babe, αδερφός από πατέρα, — prej nëne, αδερφός από μητέρα, όμογάλακτος αδελφός, Μετφ. σύντροφος, έπιστήθιος φίλος, more —, βρέ αδερφέ, i —i, ό αδελφός του, της.

vëllako, έπιφ. χαϊδευτικό, αδελφούλης, ό αδερφούλης, τό αδερφάκι, more —, βρέ αδερφούλη, βρέ αδερφάκι, vëllath.

vëllàm-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, 1. αδελφοποιτός, ό αδελφοποιητός, αδερφοποιητός, ό σταυραδελφός, 2. ό βλάμης (στό γάμο).

vëllàth-i, ούσ. άρ. ύποκ. του vëlla, ό αδελφούλης, ό αδερφούλης, vëllako.

vëllavrasës,-e, έπίθ. αδελφοκτόνος, luftë —e, αδελφοκτόνος πόλεμος, έμφύλιος πόλεμος.

vëllavrasës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό αδελφοκτόνος.

vëllavràsje - vëllavràsja, ούσ. θ. ή αδελφοκτονία.

vëllazëri-a, ούσ. θ. τά άδέρφια, τά αδέλφια, Μετφ. ή αδελφότητα, ή αδελφосύνη, ή άδερφοσύνη, στενή φίλια.

vëllazërim-i, ούσ. άρ. ή συναδέλφωση, ή αδελφότητα, ή αδελφοποίηση, τό αδέλφωμα, τό αδέρφωμα, —i i popujve, ή συναδέλφωση τών λαών, ή στενή φίλια.

vëllazëròj, ρ. μετ. συναδελφώνω, αδελφοποιώ, αδελφώνω, na ka vëllazëruar lufta, μās συναδέλφωσε ό άγώνας, vëllazërohem, συναδελφώνομαι, αδελφώνομαι, αδελφοποιούμαι.

vëllazëròr,-e, έπίθ. αδελφικός, αδερφικός, miqësi —e, αδελφική φίλια.

vëllim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, 1. ό τόμος, —i i parë, ό πρώτος τόμος (έργων συγγραφών), 2. ό όγκος (σώματος), 3. ή ένταση φωνής.

vëllimmatës-i, ούσ. άρ. βλ. volumenometër.

vëllimshëm (i) - vëllimshme (e), έπίθ. όγκώδης, me vëllim të madh

vëmëndje - vëmëndja, ούσ. θ. ή προσοχή, po e dëgjonte me —, τόν άκουε μέ προσοχή.

vëmëndshëm (i) - vëmëndshme (e), έπίθ. προσεκτικός, προσεχτικός.

vënë (i, e), έπίθ. βαλτός, βαλμένος.

vëngaràsh,-e, έπίθ. βλ. i vëngërt, syll.

vëngëri-a, ούσ. θ. ή άλλοιθωρία, ό στραβισμός.

vëngëròj, ρ. άμετ. βλέπω πλάγια, στραβά, άλλοιθωρίζω, είμαι άλλοιθωρος.

vëngërt (i, e), έπίθ. άλλοιθωρος, παράβλωση, vangosh, syll.

vërdallë, έπ. γύρω, περιστροφικά, τριγύρω, më vjen koka —, μούρχεται τό κεφάλι γύρω, më vjen festja —, μούρχεται τό φέσι γύρω.

vërdallë-a, ούσ. θ. — ere, ό άνεμοστρόβιλος, ή δίνη, — uji, δίνη νερού, ύδατος, vorbull, shakullinë.

vëréj, ρ. μετ. παρατηρῶ, ἐπιβλέπω, προσέχω, **vë re**, **vështroj me kujdes**.

vëréjtje-vëréjtja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ παρατήρηση, ἡ ἐπίπληξη, **atij ju hoq vërejtja**, τοῦ ἔγινε παρατήρηση, ἐπίπληξη, 2. **më shikon me —**, μέ βλέπει μέ περιέργεια, μέ προσοχή, **më hoqi —n ky fakt**, μοῦ ἐπέσυρε τήν προσοχή αὐτό τό γεγονός, **vërejtje**.

vëre-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ τρύπα, ἡ ὀπή, **vrimë**.

vërgjilltë (i, e), ἐπίθ. εὐκίνητος, ἐπιδέξιος, **i shkathët, i shpejtë**.

vërsë-a, οὐσ. θ. ἡ ἡλικία, **janë të një —e**, εἶναι συνομήλικες, **μιᾶς ἡλικίας, τῆς αὐτῆς ἡλικίας**.

vërsnik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ συνομήλικας, ὁ ὁμηλιξ, ὁ συνομήλικος, ὁ συνηλικιώτης, ὁ συνομηλιξ, **moshatar**, θηλ.—, ἡ συνομήλικη, ἡ συνηλικιώτις.

vërsulem, ρ. μέσ. ἐπιτίθεμαι, ρίχνομαι κατ'ἐπάνω, ἐφορμῶ, ὄρμῶ, πετιέμαι, **sulem, hidhem**.

vërsulje-vërsulja, οὐσ. θ. ὁ ὄρμη, ἡ ἐφόρμιση, ἡ ἐπίθεση, ἡ σφοδρότητα, ἡ ἐξόρμιση.

vërshëllëj, ρ. ἄμετ. σφυρίζω, σφυρῶ, συρίζω, **fishkëlloj**.

vërshëllimë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό σφύριγμα, ἡ σφυριξιά, ὁ συριγμός, **fërshëllimë**.

vërshim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, τό πλημμύρισμα, ἡ πλημμύρα, **përmbytje**.

vërshòj, ρ. ἄμετ. πλημμυρίζω, πλημμυρῶ, πλημμυράω, ἐκχειλίζω, ξεχειλίζω, **vërshoi lumi**, πλημμύρισε τό ποτάμι.

vërtët, ἐπ. ἀλήθεια, ἀληθινά, ἀληθῶς, πραγματικά, — **ashtu ishte**, ἀλήθεια, πραγματικά ἔτσι ἦταν.

vërtetë (i, e), ἐπίθ. ἀληθινός, ἀληθής, πραγματικός, γνήσιος, **lajm i —**, σωστή, ἀληθινή εἶδηση, **vëre e —**, γνήσιο κρασί, πραγματικό κρασί, **mik i —**, ἀληθινός, πραγματικός φίλος, **me të —**, στ'ἀλήθεια, ἀληθινά.

vërtetë-a (e), οὐσ. θ. πληθ. **vërteta (të)**, ἡ ἀλήθεια, **të themi të —n**, νά ποῦμε τήν ἀλήθεια, **më**

thujaj të —n, πές μου τήν ἀλήθεια.

vërtetësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἀκρίβεια, ἡ γνησιότητα, ἡ ἀλήθεια, τό ἀληθινό.

vërtetim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ἡ βεβαίωση, ἡ πιστοποίηση, ἡ ἐπικύρωση, ἡ ἐπιβεβαίωση, 2. τό πιστοποιητικό.

vërtetòj, ρ. μετ. 1. πιστοποιῶ, ἐπικυρώνω, (ἐπ')βεβαιώνω, 2. ἀποδεχῶ, 3. ἐξακριβώνω, διαπιστώνω.

vërtetues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἐξελεγκτής, ὁ διασαφιστής (τελωνεῖου).

vërtit, ρ. μετ. 1. στρέφω, γυρίζω, στριφογυρίζω, περιστρέφω, 2. Μετφ. **di ta —ë punën**, ξέρει νά τά καταφέρει, νά ρυθμίσει τή δουλιά, **vërtitem**, γυρίζω, στριφογυρνῶ στροβιλίζομαι, περιστρέφομαι.

vërtitje-vërtija, οὐσ. θ. ἡ περιστροφή, τό στριφογύρισμα, ἡ περιφορά, **të vërtiturit**.

vërvit, ρ. μετ. ἐκσπενδονίζω, ρίχνω μέ δύναμη, ρίχνω, ἐκτοξεύω, **vërtitem**, ρίχνομαι μέ ὄρμη, ἐπιρρίπτομαι, πετιέμαι, ὄρμῶ, **i vërtitem**, τοῦ ρίχνομαι, **i vërsulem**.

vërvitje-vërvitja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ ἐκσπενδόνιση, ὁ ἐκσπενδονισμός.

vërvitur (i, e), ἐπίθ. ἐκσπενδονισμένος.

vërräs, ρ. ἄμετ. (ἄόρ. **vërrita**, μετχ. **vërritur, vërrë**), βελάζω, φωνάζω, (τά πρόβατα, οἱ γίδες), **dhia vërret, thërret dhia**, βελάζει ἡ γίδα.

vërrri-a, οὐσ. θ. πληθ.—, τό χειμαδιό, ἡ χειμερινή βοσκή, χειμερινός βοσκότοπος, **kullotë dimri**.

vërrishte - vërrishtja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό χειμαδιό, χειμερινό βοσκοτόπι, **vërrri**.

vësht-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **vreshta**, τό ἀμπέλι, **vresht, vreshtë, vesht**.

vështiret (më, të, i), ρ. παθ. (μοῦ, σοῦ, τοῦ τῆς) ἀηδιάζει, μοῦ ἔρχεται ἀνακατωσοῦρα, μοῦ ἔρχεται νά ξεράσω, σιχαίνομαι.

vështirë (i, e), ἐπίθ. 1. δύσκολος, ἐπίπονος, βαρύς, **punë e —**, δύ-

σκολη, βαρειά δουλιά, 2. άηδής, σιχαμερός, βδελυρός, 3. αντίξοος, δυσχερής.

vështirë-t (të), ούσ. ούδ. ή άηδία, ή σιχαμάρα, ό σιχαμός, τό σίχμα, ή απέχθεια, **më vjen të** —, μούρχεται άηδία, σιχαμάρα, έπ. **me të** —, δύσκολα, μέ δυσκολία.

vështirësi-a, ούσ. θ. πληθ.—, ή δυσκολία, ή αντίξοότητα, τό έμπόδιο, ή δυσχέρεια.

vështirësòj, ρ. μετ. δυσκολεύω, δυσκολαίνω, δυσχεραίνω, βάζω έμπόδια, **e bëj të vështirë**.

vështiròs, ρ. μετ. άηδιάζω, προξενώ άηδία, κάνω νά σιχαθεϊ, **m'u ka — kjo gjellë**, τό σιχάθηκα αυτό τό φαγητό, **vështirosem**, άηδιάζω, σιχαίνομαι, άποστρέφομαι.

vështirim-i, ούσ. άρ. πληθ.—ε, ή ματιά, τό βλέμμα, τό κοίταγμα, **i hodha një —**, του έρριξα μιá ματιά, ένα βλέμμα.

vështiròj, ρ. μετ. και ά μετ. 1. κοιτάζω, βλέπω, τηρώ, θωρώ, έπιτηρώ, — **sahatin**, κοιτάζω τό ώρολόϊ, 2. προσέχω, **vështro mos të të gënjejnë**, πρόσεξε μή σέ γελάσουν, 3. μεριμνώ, φροντίζω, — **kuajt**, φροντίζω, ένδιαφέρομαι, περιποιούμαι τ'άλογα, **vështrohem**, κοιτάζομαι, — **te mjeku**, παρατηρούμαι στό γιατρό, **shikohem**.

vështuer - vështori, ούσ. άρ. πληθ. **vështorë**, (άπηρχ. λέξη), ό άμπελοφύλακας, ό δραγάτης, **bekçiu**.

vëth-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, βλ. **vath**.

vëzhgim-i, ούσ. άρ. πληθ.—ε, ή παρατήρηση, ή έπιτήρηση, ό έλεγχος, ή παρακολούθηση, ή άναγνώριση, **aeroplan —i**, άνιχνευτικό άεροπλάνο.

vëzhgòj, ρ. μετ. παρατηρώ, έξετάζω, παρακολουθώ, κατασκοπεύω, άνιχνεύω, — **pozitat e armikut**, άνιχνεύω τίς θέσεις του έχθρού, — **e mirë këtë punë**, παρακολούθησε καλά αυτή τή δουλιά, **ai s'ka tjetër punë, këto vëzhgon**,

αυτός δέν έχει άλλη δουλιά, αυτά παρατηρεί.

vëzhgues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 1. ό παρατηρητής, 2. ό άνιχνευτής, 3. ό έλεγκτής.

vgje-ri, ούσ. άρ. πληθ.—nj, Βοτ. 1. (*Pinus halepensis*) πεύκη ή κοινή ή χαλέπιος, 2. βλ. **borigë**, 3. **pishë e butë**, (*pinus pinea*) πεύκη ή πίτυς κοιν. ήμερος πεύκος, ή κουκουναριά, ή στροφιλιά.

vgjerishtë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό πευκιάς, τό πευκόδασο, ό πευκώνας, **vgjeshtë, halishte**.

viaskë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή ραβδοειδής γραμμή, ή ράβδωση, — **at e pushkës**, οί ραβδώσεις του όπλου.

vibraciòn-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, Φυσ. ή δόνηση, ό παλμός.

vibrogràf-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, Φυσ. ό παλμογράφος, **dridhjeshkruesi**.

vickë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κλωτσιά, τό κλώτσημα, τό λάκτισμα.

vic-i, ούσ. άρ. πληθ.—ëra, —a, Ζωολ. τό μοσχάρι, τό μουσχάρι, τό μουσκάρι.

vidë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. 1. ή περιστέρα, ή περιστερά (σύμβολο έμορφης γυναικάς), 2. βλ. **vidhë**.

vidër-vidra, ούσ. θ. πληθ. **vidra**, Ζωολ. βλ. **lundër**.

vidh-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, Βοτ. (*Ulmus campestris*) πτελέα ή πεδινή, κοιν. ή φτελιά, καραγάτσι, βρυσιά.

vidhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή βίδα, ό κοχλίας, **burmë, vidë**.

vidhòs, ρ. μετ. βιδώνω, κοχλιώνω.

vidhosje-vidhosja, ούσ. θ. τό βιδωμα, ή κοχλίωσις, **të vidhosurit**.

vidhòsur (i, e), έπίθ. βιδωμένος.

vig-u, ούσ. άρ. πληθ. **vigje, vigj**, 1. ή γέφυρα από μονόξυλο, 2. άπλό ξυλοκρέβατο, τό φορείο, τό φέρετρο.

vigàn,-e, έπίθ. γιγαντιαίος, γιγάντειος, γιγαντένιος, γιγάντιος.

vigàn-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ γίγαντας, ὁ γίγας.

vigjile-vigjilja, ούσ. θ. ἡ προτε-
ραία, ἡ παραμονή, τὰ πρόθυρα
(γιορτῆς), **në — të revolu-**
cionit, στά πρόθυρα τῆς ἐπανά-
στασης.

vigjilencë-a, ούσ. θ. ἡ ἐπαγρύπνη-
ση, — **a revolucionare**, ἡ ἐπανα-
στατική ἐπαγρύπνηση.

vigjilent,-e, ἐπίθ. 1. ἀγρυπνος,
ἐπάγρυπνος, 2. προσεχτικός.

vij, ρ. ἀμετ. (ἀόρ. *erdha*,
προστχ. *eja*, μετχ. *ar-*
dhur), ἔρχομαι, **më vjen uri**,
ἔχω πείνα, πεινῶ, **më vjen turp**,
ντρέπομαι, ἐντρέπομαι, **më vjen**
mirë, μοῦρχεται καλά, εὐχαρι-
στιέμαι, εὐχαριστοῦμαι, **më vjen**
keq, λυπούμαι, λυπιέμαι, μοῦ κα-
κοφαίνεται, **s'më vijnë këpucët**,
δέν μοῦ ἔρχονται τὰ παπούτσια,
δέν μοῦ κάνουν, μέ στενεύουν,
erdhi buka, γίνηκε τό ψωμί,
sa vjen? πόσο ζυγίζει; 2. προέρ-
χομαι, **kjo fjalë vjen nga gre-**
qishtja, αὐτή ἡ λέξη προέρχεται,
κατάγεται, πηγάζει ἀπό τήν ἑλ-
ληνική γλῶσσα.

vijë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, 1.
Γεωμ. ἡ γραμμή, — **a e drejtë**,
ἡ εὐθεία γραμμή, ἡ εὐθεία, — **a e**
përkulët, ἡ καμπύλη γραμμή,
— **a e thyer**, ἡ τεθλασμένη γραμ-
μή, — **a e kufirit**, ἡ ὀροδετική
γραμμή, τό ὄροσημο, 2. Στρατ.
shkuan në — të parë, πῆγαν
στήν πρώτη γραμμή, στό μέτω-
πο, **në vija të përgjithshme**, σέ
γενικές γραμμές, γενικά, 3. τό αὐ-
λάκι, ἡ αὐλάκωσις, τό αὐλάκιμα.

vijëdrejtë, ἐπίθ. Γεωμ. εὐθεία,
εὐθύγραμμη, εὐθύγραμμος.

vijërojtës-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—
Ἀθλητ. ὁ ἐπόπτης τῶν γραμ-
μῶν, ὁ λαΐσμαν, **guardalinjë**.

vijm-i, ούσ. ἄρ. ἡ συνέχεια, ἡ
ἐξακολούθηση, **në —**, σέ συνέ-
χεια . . . , **vazhdim**.

vijoj, ρ. μετ. ἀμετ. συνεχίζω,
ἐξακολουθῶ, **vazhdoj**.

vijòs, ρ. μετ. χαράσσω, χαρακῶνω,
χαράζω, κάνω γραμμές, σύρω
γραμμές, **heq vija, vizoj**.

vijosje-vijosja, ούσ. θ. πληθ.—
ἡ χαράκωσις, τό χάραγμα, τό χα-
ράκιμα, ἡ χάραξη γραμμῶν,
heqja e vijave.

vijosur (i, e), ἐπίθ. χαρακωτός,
χαραγμένος (πού ἔχει γραμ-
μές).

vijëshëm (i) - vijëshme (e),
ἐπίθ. συνεχής, **i vazhdueshëm**.

vikamë-a, ούσ. θ. πληθ.—, ἡ
κραυγή, **britmë**.

vikàs, ρ. ἀμετ. (ἀόρ. *vikata*),
κραυγάζω, φωνάζω, φωνασκῶ,
thërras me të madhe.

viktimë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό
θύμα, **u bë — e detyrës**, ἔπεσε
θύμα τοῦ καθήκοντος, **ra —**, ἔπε-
σε θύμα, — **at e agresionit**, τὰ θύ-
ματα τῆς ἐπιδρομῆς, — **at e tër-**
metit, τὰ θύματα τοῦ σεισμοῦ.

vilanë-a, ούσ. θ. ἡ λιποθυμία, ἡ λι-
ποθυμία, **të hollët, alivan, zalí**.

vile-vilja, ούσ. θ. πληθ.—,
një — rrush, një vesh rrush,
ἓνα κοπάνι, ἓνα τσαμπί σταφύ-
λι.

vilë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ βίλ-
λα, τό ἐξοχικό σπίτι, ἡ ἔπαυλη.

vinc-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**, ὁ γε-
ρανός, τό βίντσι, τό βαροῦλκο.

violencë-a, ούσ. θ. βλ. *dhuna*.

violént,-e, ἐπίθ. βίαιος, σφοδρός,
ὀρμητικός, δριμύς, παράφορος, **i**
dhunshëm.

violinë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, τό
βιολί.

violinist-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, ὁ
βιολινίστας ὁ βιολιστής, ὁ βιο-
λιτζής.

violonçél-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**a**,
τό βιολοντσέλλο, τό βαθύχορδο,
(μουσ. ὄργανο).

violoncelist-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—**ë**,
ὁ βιολοντσελιστής, ὁ βιολοντσε-
λίστας, θηλ. — **e**, ἡ βιολοντσελί-
στρια.

virgjër-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ἡ
παρθένος, ἡ παρθένα, ἡ κόρη, τό
κορίτσι, καί ἐπίθ. **vajzë —**, παρ-
θένα κόρη, Μετφ. **pyll —**, παρ-
θένο δάσος.

virgjëreshë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**,
βλ. *virgjër*.

virgjëri-a, ούσ. θ. ἡ παρθενία, ἡ παρθενιά.
virtuoz-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ē, ὁ ἀριστοτέχνης, ὁ δεξιότέχνης, ὁ βιρτουόζος, θηλ. —e, ἡ βιρτουόζα.
virtut-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, βλ. **virtyt**.
virtyt-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ἡ ἀρετή, τὸ προτέρημα, ἡ χρηστότητα.
virtytshëm (i) - virtytshme (e), ἐπίθ. ἐνάρετος, πού ἔχει ἀρετές, χρηστός.
virus-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, Ἰατρ. ἴος, τὸ βίρουσ (ὁ διεγερτῆς κολλητικῆς ἀρρώστιας).
visar-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, ὁ θησαυρός, **thesar**.
vise-visja, ούσ. θ. πληθ. —, ὁ τόπος, τὸ μέρος, **vend**.
vise-t, ούσ. θ. πληθ. μέρη, ἐπ. — —, μέρη μέρη.
visék, ἐπίθ. δίσεκτος, βίσεκτος, δίσεκτος, **vit** —, δίσεκτον ἔτος, **i brishtë**.
visk-u, ούσ. ἄρ. πληθ. **visq**, τὸ πουλάρι, ὁ πῶλος, **kërric**, **polisht**.
visore-visorja, ούσ. θ. πληθ. —, τὸ τοπίο.
vistòj, ρ. μετ. θεωρῶ, ἐπικυρώνω (τὸ διαβατήριον κλπ.), **i bëj vizë pashaportës**.
vishinadhë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ἡ βυσσινάδα.
vishkëllòj, ρ. ἀμετ. βλ. **vërshëllej**, **fërshëllej**.
vishkull-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βεργίτσα χλωρή, πού λυγίζει, ἡ βίτσα.
vishkullòj, ρ. μετ. ραβδίζω, ξυλλίζω, δέρνω μέ χλωρή βεργίτσα, μαστιγώνω, **rrah me vishkull**.
vishnje-vishnja, ούσ. θ. πληθ. —, Βοτ. (*Cerasus vulgaris*) τὸ βύσσινο καὶ τὸ δένδρο ἡ βυσσινιά, **bojë** —, τὸ βυσσινύ χρώμα.
vit-i, ούσ. ἄρ. πληθ. **vjet**, **vite**, **vitëre**, τὸ ἔτος, ὁ χρόνος, ἡ χρονιά, —**i shkollor**, τὸ σχολικό ἔτος, — **visek**, τὸ βίσεκτο, τὸ δίσεκτο ἔτος (μέ 366 μέρες), **sa vjeç je?** πόσων χρονῶν εἶσαι;

— **për** —, **nga** —, κάθε χρόνο, **këtë** —, φέτος, ἐφέτος, **viti i ri**, ἡ πρωτοχρονιά, **për shumë vjet!** χρόνια πολλά! (εὐχή), **vjet**, **vjetë**, **mot**.

vitacë-të, ούσ. θ. πληθ. Βοτ. ἀμπελιδοειδῆ ἢ ἀμπελίδια.

vitalitet-i, ούσ. ἄρ. ἡ ζωτικότητα, ἡ ζωντάνια, ἡ ζωικότης, ἡ ζωτική δύναμη.

vitaminë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ἡ βιταμίνη, πληθ. οἱ βιταμίνες.

vito-vitua, ούσ. θ. πληθ. —, ἡ ἡμερη περιστερὰ, **pëllumb**, Μετφ. σύμβολο ὁμορφῆς γυναικας, **vidë**.

vitore-vitorja, ούσ. θ. πληθ. —, 1. (Ζῶο μυθολογικό, φίδι μέ χρυσά κέρατα, λένε ὅτι γεννᾷει χρυσό), 2. ἡ γυναίκα πού ἔχει γεννήσει πολλά παιδιά, 3. οἱ μοῖρες, οἱ τύχες.

vitrinë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ἡ προθήκη, ἡ βιτρίνα.

vitriòl-i, ούσ. ἄρ. τὸ βιτριόλι, τὸ τριόλιον, τὸ θεικόν ὀξύ.

vithe-t, ούσ. θ. πληθ. οἱ γλουτοί, τὰ καπούλια (ἀλόγου κλπ.), — **kalit**, στά καπούλια τοῦ ἀλόγου, **në vithet e kalit**.

vivar-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —ë, τὸ ἰχθυοτροφεῖο, τὸ βιβάρι.

vizatim-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —e, 1. τὸ ἰχνογράφημα, 2. ἡ ἰχνογραφία, τὸ σκίτσο.

vizatòj, ρ. μετ. ἰχνογραφῶ, σχεδιάδω, σκιτσάρω.

vizatues-i, ούσ. ἄρ. πληθ. —, ὁ ἰχνογράφος, ὁ σχεδιαστής.

vizë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, ἡ γραμμή, ἡ χαρακιά, Μετφ. **hiqi** —, ξέγραψέ τον, **vijë**.

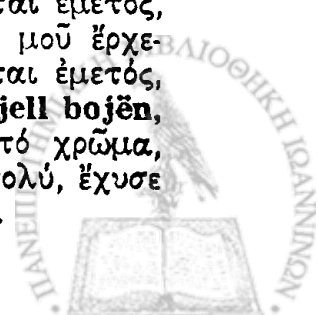
vizë-a, ούσ. θ. ἡ θείωση διαβατηρίου, ἡ βίζα, τὸ βίζο.

vizibilimetër - vizibilimetri, ούσ. ἄρ. πληθ. **vizibilimetra**, Φυσ. τὸ ὀπτ(ικ)όμετρο.

vizitë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, 1. ἡ ἐπίσκεψη, ἡ βίζιτα, **sot mos eja, se kam një** —, μὴν ἔρχεσαι σήμερα, γιὰτι ἔχω μιά ἐπίσκεψη, **bëj** —, ἐπισκέπτομαι, κάνω ἐπίσκεψη, **kartëvizitë**, τὸ ἐπισκεπτήριο, 2. ἡ ἰατρική ἐξέταση.

vizitòj, ρ. μετ. 1. επισκέφτομαι, κάνω επίσκεψη, 2. Γιατρ. εξετάζω, **vizitohem**, υποβάλλομαι σέ εξέταση (ιατρική), κοιτάζομαι στο γιατρό, εξετάζομαι από το γιατρό.
vizitonjës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **vizituesi**.
vizitòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό επισκέπτης.
vizitues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό επισκέπτης, ό επισκέφτης, **vizitonjësit e ekspozitës**, οί επισκέπτες τής έκθεσης, **vizitor**, **vizitonjës**.
vizòj, ρ. μετ. 1. χαρακώνω, κάνω γραμμές, 2. ίχνογραφώ, 3. θεωρώ, — **pashaportin**, θεωρώ (τό διαβατήριο).
vizòr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό χάρακας, ή ρήγα, **rigë**.
vizuar (i, e), επίθ. χαρακωμένος, χαρακωτός.
vizhë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **zhuzhingë**.
vjës,-e, επίθ. χρονιάτικος, έτήσιος, **një** —, μονοετής, έτήσιος, **dy** —, δίχρονος, διετής, **dymbëdhjetë** —, δωδεκαετής, **verë tri** —e, κρασί τριοχροניתκο, κρασί τριών έτών.
vjeçëm (i) - vjeçme (e), επίθ. περυσινός, περσινός, **i vjetëm**.
vjedull-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **baldosë**, **vjedhull**.
vjedh, ρ. μετ. (άόρ. **vodha**, προστχ. **vidh**, μετχ. **vjedhur**), κλέβω, κλέπτω, **i vodhi paret**, του έκλεψε τά χρήματα, **vidhem**, μέ κλέβουν, Μετφ. **i vidhem**, του ξεφεύγω, φεύγω άπαρατήρητος.
vjedhacàk,-e, επίθ. κλέφτης, λωποδύτης, **vjedharak**.
vjedhacàk-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κλέφτης, ό λωποδύτης, ό κλεφταράς, ό μικρολωποδύτης, λωποδυτάκος, θηλ. —e, ή κλέφτρα, ή λωποδύτρα, ή λωποδύτισσα.
vjedharàk,-e, επίθ. βλ. **vjedhacàk**.
vjedhas, έπ. κλεφτά, κλεφτάτα, κλέφτικα, κρυφά, λαθραία, **fshehurazi**, **hajdutçe**, **tinëz**.
vjedhës,-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό

κλέφταρος, ό κλέφτης, ό λωποδύταρος, ό λωποδύτης, **vjedhacàk**.
vjedhësi-a, ούσ. θ. τό κλέψιμο, ή κλοπή, ή ληστεία, **kusëri**.
vjédhje-vjédhja, ούσ. θ. πληθ.—, ή κλεψιά, τό κλέψιμο, ή κλοπή.
vjedhull-a, ούσ. θ. πληθ.—a, Ζωολ. βλ. **baldosë**.
vjedhur (i, e), επίθ. κλειμμένος, κλεφτός.
vjedhurazi, έπ. βλ. **vjedhas**, **hajduçe**.
vjegë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. τό χερούλι (δοχείου), 2. ό γάντσος, 3. τό ύνι (άλετριού).
vjehërr-vjehërrri, ούσ. άρ. πληθ. **vjehërrit**, ό πεθερός. **im** —, ό πεθερός μου, **yt** —, ό πεθερός σου, **i vjehërrri**, ό πεθερός του, ό πεθερός της.
vjehërr-vjehërrra, ούσ. θ. πληθ. **vjehërrra**, ή πεθερά, ή πενθερά, **ime** —, ή πεθερά μου, **jot** —, ή πεθερά σου, **e vjehërrra**, ή πεθερά του, ή πεθερά της.
vjehërrri-a, ούσ. θ. τά πεθερικά, οί πεθεροί.
vjël, ρ. μετ. (άόρ. **vola**, προστχ. **vil**, μετχ. **vjelë**), τρυγώ, τρυγάω, μαζεύω, συγκομίζω, — **vreshtin**, τρυγώ τ'άμπέλι, — **misrin**, μαζεύω τό καλαμπόκι, — **pambukun**, μαζεύω τό βαμπάκι.
vjela (e), ούσ. θ. βλ. **të vjelat**.
vjela-t (të), ούσ. θ. πληθ. 1. ό τρύγος, ό τρυγητός, τό τρύγημα, ή συγκομιδή, 2. ό καιρός του τρυγητού.
vjelës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό τρυγητής.
vjëlje-vjëlja, ούσ. θ. ό τρυγητός, ό τρύγος, τό τρύγισμα, τό τρύγημα, ή συγκομιδή (σταφυλιών κλπ.).
vjell, ρ. μετ. (άόρ. **volla**, προστχ. **vill**, μετχ. **vjellë**), ξερνώ, μου έρχεται έμετός, κάνω έμετό, **më villet**, μου έρχεται νά ξεράσω, μουρχεται έμετός, Μετφ. **kjo basmë e vjell bojën**, αυτό τό τσίτι βγάζει τό χρώμα, **vollit vrer**, τον έβρισε πολύ, έχυσε δηλητήριο έναντία του.

vjella-t (të), ούσ. θ. πληθ. τὰ ξεράσματα.

vjellë-t (të), ούσ. ούδ. ὁ έμετός, τό ξεράσμα, τό ξερατό, τό ξερατιό, **më vjen të** —, μούρχεται έμετός, μούρχεται νά ξεράσω, Μετφ. άηδιάζω, σιχαίνομαι.

vjemë (i) - vjeme (e), έπίθ. περυσινός, περσινός, **grurë i** —, περσινό στάρι, **viç i** —, περσινό μοςχάρι.

vjershë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό ποίημα, **poezi**.

vjershëròj, ρ. μετ. στιχουργῶ, γράφω στίχους, **bëj vjersha**.

vjershëtâr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ὁ ποιητής, ὁ στιχουργός, **vjershëtori**.

vjershëtôr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, βλ. **vjershëtar**, **poet**, θηλ. —e.

vjerr, ρ. μετ. (άόρ. **voga**, προστχ. **vir**, μετχ. **vjerrë**), κρεμῶ, άπαγχονίζω, **var**.

vjërr-i, ούσ. άρ. πληθ. —, βλ. **vjehërr**.

vjerrë (i, e), έπίθ. άπαγχονισμένος, κρεμασμένος, **i varur**.

vjerrë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, βλ. **vjehërr**.

vjerrje-vjerrja, ούσ. θ. βλ. **varje**.

vjeshtâk,-e, έπίθ. φθινοπωρινός, φθινοπωριάτικος, πού ώριμάζει τό φθινόπωρο, **mollë** —e. μῆλο πού ώριμάζει τό φθινόπωρο, μῆλο χινοπωριάτικο, **duhan** —, φθινοπωριάτικος, χινοπωριάτικος καπνός, **vjeshtak**.

vjeshtarâk,-e, έπίθ. βλ. **vjeshtak**.

vjeshtûk,-e, έπίθ. φθινοπωριάτικος, φθινοπωρινός, πού γίνεται τό φθινόπωρο, **mollë** —e. μῆλο πού ώριμάζει τό φθινόπωρο, μῆλο χινοπωριάτικο, **duhan** —, φθινοπωριάτικος, χινοπωριάτικος καπνός, **vjeshtak**.

vjeshtë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό φθινόπωρο, τό χινόπωρο, — e **parë**, ὁ Σεπτέμβρης, ὁ Σεπτέμβριος, ὁ Τρυγητής, — e **dytë**, ὁ Ὀκτώβρης, ὁ Ὀκτώβριος, — e **tretë**, ὁ Νοέμβρης, ὁ Νοέμβριος, — e **hershme**, τό πρώιμο φθινόπωρο, **shi** —e, ἡ φθινοπωριάτικη (ἡ χινοπωριάτικη) βροχή.

vjet-i, ούσ. άρ. πληθ. —, βλ. **vit**.

vjet, έπ. πέρ(υ)σι, **vitin e kaluar**.

vjetâk-e, έπίθ. βλ. **motak**.

vjetëm (i) - vjetme (e), έπίθ. περυσινός, περσινός.

vjetër (i, e), έπίθ. 1. παλιός, παλαιός, άρχαίος, γέρος, ἡλικιωμένος, γηραιός, γηραλέος, **burrë i** —, γηραλέος, γηραιός, γέρος, ἡλικιωμένος, 2. παλιός, παλιωμένος, πολυμεταχειρισμένος, **fjalë e** —, ἡ παροιμία, **koha e** —, ἡ άρχαία έποχή, οἱ άρχαίοι χρόνοι, **verë e** —, παλιό κρασί, **sëmundje e** —, παλιά, χρόνια άσθένεια, **άντθ. i ri, e re**.

vjetëròj, ρ. μετ. παλιώνω, **vjetërohem**, παλιώνω, παληώνω, γηράζω, γεράζω, **t'u vjetëruan rrobat**, σοῦ πάλιωσαν τά ρούχα, **άντθ. përtërihem**.

vjetërsi-a, ούσ. θ. 1. τά παλιά χρόνια, ἡ άρχαιότητα, **kohët e lashta**, 2. ἡ άρχαιότητα, τά χρόνια ἡπηρεσίας, τά έτη ὑπηρεσίας (ύπαλληλου).

vjetërsira-t, ούσ. θ. πληθ. τά παλιοπράγματα, τά παλιόρουχα, τά άχρηστα, τά ράκη.

vjetëruar (i, e), έπίθ. παλιωμένος, παλιός, άπηρχαιωμένος, **pallto e** —, παλιό έπανωφόρι, **zakone të** —a, τά παλιά έθιμα.

vjetmë (i) - vjetme (e), έπίθ. βλ. **i vjetëm**.

vjetòr,-e, έπίθ. έτήσιος, χρονιάτικος, τῆς χρονιάς, ένιαύσιος, **bimë** —e, τά έτήσια φυτά, **plan** —, τό έτήσιο σχέδιο, **raport** —, ὁ έτήσιος άπολογισμός, **provimet** —e, οἱ έτήσιες έξετάσεις.

vjetshëm (i) - vjetshme (e), έπίθ. περυσινός, περσινός.

vjetull-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Ζωολ. βλ. **baldosë**, **vjedull**.

vjethtas, έπ. κρυφά, **vjedhas**, **fshehurazi**, **u largua** —, έφυγε κρυφά, άπαρατήρητος.

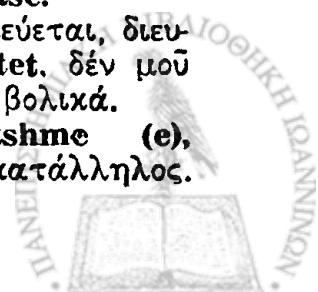
vjoli-të, ούσ. θ. πληθ. βλ. **sazet**.

vjollcë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, Βοτ. τό ἶον, ὁ μενεξές, ἡ βιολέττα, ἡ βιόλα, **manushaqe**.

vlagë-a, ούσ. θ. ἡ ὑγρασία (τῆς γῆς), ἡ ίκμάδα, ἡ ίκμάς, —a e

tokës, ή ύγρασία τῆς γῆς, **vlag**, **lagështi**.
vlagët (i, e), ἐπίθ. ὑγρός, ὑγραντιχός.
vlefshëm (i) - vlefshme (e), ἐπίθ. 1. πολύτιμος, 2. χρήσιμος, ὠφέλιμος.
vleftë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, 1. ή αξία, 2. ή τιμή, **vlerë**.
vleftësím-i, οὐσ. ἄρ. ή αξιοποίηση, ή εκτίμηση, **vlerësím**.
vleftësòj, ρ. μετ. αξιοποιῶ, εκτιμῶ, **vlerësòj**.
vlej, ρ. ἀμετ. ἀξίζω, στοιχίζω, κοστίζω, **s'vlen**, δέν ἀξίζει.
vlerë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ή αξία, —a e **këmbimit**, ή ανταλλακτική αξία, — e **konsumit**, ή καταναλωτική αξία, **sende me** —, πράγματα αξίας, **s'ka** —, δέν ἀξίζει, **vleftë**.
vlerësím-i, οὐσ. ἄρ. ή αξιοποίηση, ή αποτίμηση, ή εκτίμηση, **vleftësím**.
vlerësòj, ρ. μετ. αξιοποιῶ, δίνω αξία, εκτιμῶ, αποτιμῶ, **vleftësoj**.
vlesë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ὁ ἄρραβώνας, ή ἄρραβώνα, ὁ ἄρραβών, **fejesë**.
vlim-i, οὐσ. ἄρ. 1. ὁ βρασμός, ή βράση, ὁ χούχλασμα, τό χόχλασμα, τό χοχλάκημα, ὁ κοχλασμός, 2. ὁ ἄρραβώνας, **fejesë**.
vloj, ρ. μετ. 1. βράζω, κοχλάζω, **valoj**, βράζω, κοχλάζω, — **ujët**, βράζω, χουχλάζω τό νερό, ρ. ἀμετ. **vloi kafeja**, χούχλαξε ὁ καφές, Μετφ. **i vlon gjaku**, τοῦ βράζει τό αἷμα, **vlon pushka**, ἄναψε τό ντουφεκίδι, 2. ἄρραβωνιάζω, ἄρραβωνίζω, **fejoj**.
vllah,-e, ἐπίθ. βλάχικος, βλαχιχός.
vllah-u, οὐσ. ἄρ. πληθ. **vllahët**, ὁ Βλάχος, **gogë-a**.
vllahçe, ἐπ. βλάχικα, **flet** —, μιλάει βλάχικα.
vllahinkë-a, οὐσ. θ. πληθ. —a, ή Βλάχα, ή Βλαχοπούλα.
vllahishte-vllahishtja, οὐσ. θ. ή βλαχική (γλώσσα), τά βλάχικα, ή γλώσσα τῶν βλάχων.
vobeksi-a, οὐσ. θ. ή φτώχεια, ή

φτώχεια, ή ἔνδεια, ή ἀπορία, **varfëri**.
vobeksisht, ἐπ. φτωχικά, πτωχικά, **varfërisht**,
vobektë (i, e), ἐπίθ. φτωχός, πτωχός, **i varfër**, **dorëhollë**, **i skamur**.
vocërr (i, e), ἐπίθ. μικρούτσικος, πολύ μικρός, **shumë i vogël**.
vogël (i, e), ἐπίθ. 1. μικρός, **shtëpi e** —, μικρό σπίτι, 2. μικρότερος, νεώτερος, **vëllai i** —, ὁ μικρότερος ἀδελφός, καί οὐσ. ἄρ. τό μικρό, τό παιδί, **i vogli s'di se s'bën**, ὁ μικρός δέν ξέρει τί κάνει.
vogëli-a, οὐσ. θ. ή νηπιότητα, ή παιδική ήλικία, ή νηπιότης.
vogëlim-i, οὐσ. ἄρ. ή σμίκρυνση, **të vogëluarit**.
vogëlima-t, οὐσ. θ. πληθ. τά μικροπράγματα, τά ἀσήμαντα γεγονότα, τά τιποτάνια πρά(γ)ματα, οἱ μικροπρέπειες, **vogëlsira**.¹
vogëlòj, ρ. μετ. μικραίνω, λιγοστεύω, σμικρύνω, **vogëlohem**, μικραίνω, σμικρύνομαι.
vogëlsí-a, οὐσ. θ. ή μικροπρέπεια, πληθ. —ra, τά μικροπράγματα, οἱ μικροπρέπειες.
vogëlsira-t, οὐσ. θ. πληθ. 1. τά μικροπράγματα. οἱ μικροπρέπειες, 2. τά ψιλικά.
vogëlth (i), ἐπίθ. μικρούτσικος (χαϊδευτικά).
vogëlushe - vogëlushja, οὐσ. θ. πληθ. —, ή μικρούλα (χαϊδευτικά).
vogjëli-a, οὐσ. θ. βλ. **vegjëlia**.
vokâl,-e, ἐπίθ. φωνητικός, **muzikë** —e, ή φωνητική μουσική, **ansambël** —, τό συγκρότημα τραγουδιού.
volant-i, οὐσ. ἄρ. ὁ σφόνδυλος, τό σφοντύλι.
volfrâm-i, οὐσ. ἄρ. τό βολφράμιο.
volf-a, οὐσ. θ. ή εύκαιρία, ή κατάλληλη εύκαιρία, **rasë**.
volitet, ρ. ἀπρόσ. βολεύεται, διευκολύνεται, **s'më volitet**, δέν μου βολεῖ, δέν μουρχεται βολικά.
volitshëm (i) - volitshme (e), ἐπίθ. βολικός, κατάλληλος.

cast i —, ἡ κατάλληλη στιγμή, ἡ κατάλληλη ὥρα, **rast i** —, ἡ κατάλληλη εὐκαιρία.

volt-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, Φυσ. τό βόλτ καὶ βόλτιον (μονάδα μέτρησης τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος).

voltametër - voltametri, οὐσ. ἄρ. πληθ. **voltametra**, Φυσ. τό βολτάμετρο(ν).

voltàzh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τό βολτάζ.

voltmatës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. **voltmetër**.

voltmêtër - voltmetri, οὐσ. ἄρ. πληθ. **voltmetra**, Φυσ. τό βολτόμετρο ἢ βολτιόμετρο, **voltmatës**.

volumenometër - volumenometri, οὐσ. ἄρ. πληθ. **volumenometra**, τό ὀγκόμετρο(ν), **vëllimmatës**.

vonesë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ἀργοπορία, ἡ βραδύτητα, ἡ καθυστέρηση, **pa** —, χωρὶς ἀργοπορία, **treni s'ka** —, τό τραῖνο δέν ἔχει καθυστέρηση.

vonë, ἐπ. ἀργά, — **natën**, ἀργά τή νύχτα, **u bëra** —, ἄργησα, νύχτωσα, **u bë** —, νύχτωσε, σκοτείνιασε, **më mirë vonë se kurrë**, κάλλιο ἀργά παρά ποτέ, **shpejt ose** —, ἀργά ἢ γρήγορα.

vonë (i, e), ἐπίθ. ὄψιμος, **misër i** —, ὄψιμο καλαμπόκι, **i** — **nga mendja**, καθυστερημένος πνευματικά, **te e vona e kuptoi edhe ai vetë, më në fund e kuptoi edhe ai vetë**, τελευταῖα τό κατάλαβε καὶ ὁ ἴδιος.

vonim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ἀργοπορία, ἡ καθυστέρηση, ἡ ἐπιβράδυνση, **vonesë**.

vonoj, ρ. μετ. καθυστερῶ, βραδύνω, ἀργῶ (κάποιον), **vonohem**, ἀργῶ, καθυστερῶ, ἀργοπορῶ, ρ. ἀμετ. **ai vonon shumë**, αὐτός ἀργεῖ πολύ, **mos u vono**, μὴν ἀργεῖς, **u vonua treni**, ἄργησε καθυστέρησε τό τραῖνο.

vonshëm (i) - vonshme (e), ἐπίθ. ὄψιμος, **drithë i** —, ὄψιμο σιτηρό, **i vonë**.

vorbër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, ὁ τσουκαλάς, ὁ ἀγγειοπλάστης,

αὐτός πού κάνει πήλινα δοχεῖα, **vorbës**.

vorbë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, πήλινο ἀγγεῖο, ἡ πήλινη χύτρα, τό τσουκάλι.

vorbës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. **vorbar**.

vorfanjak, -e, ἐπίθ. βλ. **varfanjak**. **vorfnore**, ἐπίθ. **streha** —, (ἀπηρχ. λέξη), βλ. **jetimore**, **shtëpia e fëmijës**.

vorr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, βλ. **varr**.

vorraxhi-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. **varrmihës**.

vorreza-t, οὐσ. θ. πληθ. τά μνήματα, τό κοιμητήριο, τό νεκροταφεῖο, **varreza**, **varret**.

vosk-u, οὐσ. ἄρ. Ζωολ. **gocë deti**, **stridhë**.

voshtër-voshtra, οὐσ. θ. πληθ. **voshtra**, Βοτ. (*Ligustrum vulgare*) λιγοῦστρον τό κοινόν, ἀγριομυρτιά, νεροβεργιά (κοσμητικὸ φυτό).

votë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ ψήφος, **e drejta e votës**, τό δικαίωμα ψήφου, **me vota të fshehta**, μέ μυστική ψηφοφορία, **me vota të hapta**, μέ ἀνοιχτή ψηφοφορία, **me shumicë votash**, μέ πλειοψηφία, **ve në** —, βάζω σέ ψηφοφορία, — **deliberative**, θετική ψήφος, — **konsultative**, συμβουλευτική ψήφος.

votëbesim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ ψήφος ἐμπιστοσύνης.

votër-votra, οὐσ. θ. πληθ. **votra**, βλ. **vatër**.

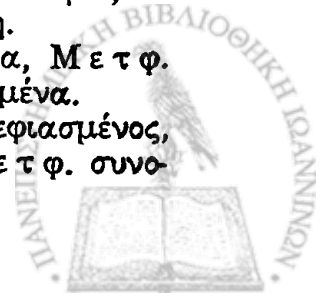
votim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ψηφοφορία, **e drejta e votimit**, τό δικαίωμα ψήφου. — **i i fshehtë**, ἡ μυστική ψηφοφορία, — **i i përgjithshëm**, ἡ γενική (καθολική) ψηφοφορία. — **i hapët**, ἡ ἀνοιχτή ψηφοφορία, **abstenoj nga votimi**, ἀπέχω τῆς ψηφοφορίας, ἀπέχω ἀπὸ τὴν ψηφοφορία, **fleta e —it**, τό ψηφοδέλτιο, **kutia e —it**, ἡ ψηφοδόχος, ἡ κάλπη.

votoj, ρ. ἀμετ. ψηφίζω, ρ. μετ. ἀποφασίζω διὰ τῆς ψήφου.

votonjës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. **votuesi**.

votues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό ψηφοφόρος, ό έκλογέας, θηλ.—e, ή ψηφοφόρος, **votonjësi**.
novë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ό μπαμπούλας, βλ. **gogol, bubë**.
vozaxhi-u, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **vozgar**.
vozë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό βαρέλι, τό βυτίον, **vozgë**.
vozgâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό βαρελοποιός, βυτιοποιός, **vozaxhi**.
vozgë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **voze**.
vozis, ρ. άμετ. (άόρ. **vozi-ta**, μετχ. **vozitur**), 1. κωπηλατώ, τραβῶ κουπιά, λάμνω, λαμνοκοπῶ, **lundroj**, 2. περιφέρομαι.
vozitës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **voztar**.
vozitje-vozitja, ούσ. θ. ή κωπηλασία, ό πλοῦς.
voztâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό κωπηλάτης. ό λαμνοκόπος, ό βαρκάρης, **vozitës, lundërtar**.
vrah-u, ούσ. άρ. πληθ.—e, τά δεμάτια από γεννήματα (σιτάρι, κριθάρι, βρώμη, πού είναι στ'άλώνι για άλώνισμα).
vranët (i, e), έπίθ. βλ. **i vrerët**.
vrap-i, ούσ. άρ. τό τρέξιμο, ή τρεχάλα, **me** —, τροχάδην, γρήγορα, τρεχάτα.
vrapim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ό δρόμος, τό τρέξιμο, ή διαδρομή, **vrapim me pengesa**, (άθλητ.), ό δρόμος μέτ'εμποδίων.
vrapòj, ρ. άμετ. τρέχω, **rend**.
vrapues-i, ούσ. άρ. πληθ.—, 'Αθλητ. ό δρομέας, ό δρομεύς, **vraponjës**.
vraponjës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, βλ. **vrapues**.
vrarë (i, e), έπίθ. 1. σκοτωμένος, φονευμένος, δολοφονημένος, 2. βαρεμένος, χτυπημένος, Μετφ. **m'u duk i vrarë në fytyrë**, μου φάνηκε ξεκομμένος στό πρόσωπο (άπό άρρώστια, κόυραση κλπ.).
vras, ρ. μετ. 1. φονεύω, σκοτώνω, δολοφονῶ, — **veten**, αύτοκτονῶ, 2. χτυπῶ (μέρος του σώμα-

τος), **vrava dorën**, χτύπησα τό χέρι, **më vrasin këpucët**, μέ χτυποῦν τά παπούτσια, μέ στενεύουν τά παπούτσια, μέ σφίγγουν τά παπούτσια, Μετφ. **vras mendjen**, σκέφτομαι, συλλογίζομαι.
vrasës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό φονιάς, ό δολοφόνος, **gjaksor, gjakës**.
vräsje-vräsja, ούσ. θ. πληθ.—, ό φόνος, τό σκότωμα, ή δολοφονία, τό φονικό, **vrasje me paramendim**, φόνος έκ προμελέτης, **u bë vrasje e madhe**, έγινε μεγάλο μακελιό.
vrazhdë, έπ. σκληρά, ώμά, αυθάδικα, άπότομα, **flet** —, μιλάει αυθάδικα, άπότομα, σκληρά, **ashpër, me të egër**.
vrazhdë (i, e), έπίθ. αυθάδης, σκληρός, ώμός, άσπλαχνος, άπότομος, θρασύς, τραχύς, **njeri i** —, άνθρωπος θρασύς, τραχύς, ώμός, **fjalërendë, i ashpër**.
vrej, ρ. μετ. παρατηρῶ, θεωρῶ, προσέχω, **vë re, vështroj me kujdes**.
vrejtje-vrejtja, ούσ. θ. πληθ.—, βλ. **vërejtje**.
vrer-i, ούσ. άρ. ή χολή, Μετφ. ή πικρία, ό θυμός, τό φαρμάκι, τό χόλιασμα, **vjell** —, χύνω τό φαρμάκι μου, αφήνω τό θυμό μου να ξεχειλίζει, ξεσπάω τήν όργή μου, **bëhem** —, πικραίνομαι, στενοχωριέμαι, χολιάζω, **u bë** —, έσκασε από τό θυμό.
vrerosem, ρ. μέσ. στενοχωριέμαι, χολιάζω, χολοῦμαι, πικραίνομαι, θλίβομαι.
vresht-i, ούσ. άρ. πληθ.—a, τό άμπέλι, ή άμπελος, **vreshtë**.
vreshtâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό άμπελουργός, ό άμπελάς.
vrër, ρ. μετ. σκυθρωπάζω, κατσουφιάζω, συνοφρυῶ, **vrërem, συνοφρυῶ, κατσουφιάζω, — vetullat**, συνοφρυοῦμαι, κατσουφιάζω.
vrërësirë-a, ούσ. θ. ή συννεφιά, τό συννέφιασμα, ή νέφωση.
vrërët, έπ. συννεφιασμένα, Μετφ. σκυθρωπά, κατσουφιασμένα.
vrërët (i, e), έπίθ. συννεφιασμένος, άντθ. **i kthjellët**, Μετφ. συνο-

- φρυωμένος, κατσουφιασμένος, σκυθρωπός, σοβαρός.
- vrik**, έ π. εϋθύς, παρεϋθύς. γρήγορα, έσπευσμένα, — e —, γρήγορα γρήγορα, **shpejt, më të shpejtë**.
- vrinë-a**, οϋσ. θ. πληθ.—a, ή τρύπα, τό άνοιγμα, ή όπή, **brimë, birë**.
- vringëllimë-a**, οϋσ. θ. πληθ.—a, ή κλαγγή, ό κραδασμός, —a e **armëve**, ή κλαγγή τών όπλων.
- vringëllòj**, ρ. μετ. κλαγγάζω, κραδαινώ (τά όπλα), σείω άπειλητικά, — **armët**, κραδαινώ τά όπλα, άπειλώ νά κάνω πόλεμο, ρ. ά μετ. κλαγγάζει, **vringëllon shpata**.
- vrojtím-i**, οϋσ. ά ρ. πληθ.—e, ή παρατήρηση, ή προσεχτική έξέταση, ή έπισκόπηση, **pika e —it**, τό παρατηρητήριο.
- vrojtùes-i**, οϋσ. ά ρ. πληθ.—, ό παρατηρητής.
- vrug-u**, οϋσ. ά ρ. Βοτ. (*Puccinia graminis*) ή έρυσίβη τών σιτηρών, πού προκαλεί τήν ασθένεια πού λέγεται στάχτιασμα, στάχτη, καπνιά, συρίκι, σύρακας, σιναπίδι. μπάστρα, στά άμπέλια λέγεται περονόσπορος, (*Plasmopara viticola*) γενικά λέγεται μελούρα.
- vrull-i**, οϋσ. ά ρ. ό όρμη, ή φόρα, ή φορά. — **i i ujit**, ή όρμη του νερού, **marr —**, παίρνω όρμη, παίρνω φόρα, **me —**, όρμητικά.
- vrullem**, ρ. μέσ. όρμώ, τρέχω μέ όρμη. **turrem**.
- vrullët (i, e)**, έπίθ. 1. όρμητικός, σφοδρός, 2. βίαιος, άπότομος, παράφορος, 3. άλματώδης.
- vrullshëm (i) - vrullshme (e)**, έπίθ. 1. όρμητικός, βίαιος, άσυγκράτητος, 2. άλματώδης, **zhvillim i —**, ή άλματώδης ανάπτυξη.
- vrragë-a**, οϋσ. θ. πληθ.—, τά έχνη (τροχοϋ άμαξας), Μετφ. ή έντύπωση.
- vùaj**, ρ. ά μετ. και μετ. ύποφέρω, ύποφέρνω, πάσχω από κάτι, ύπομένω, πονώ, **vùaj nga një sëmundje e rëndë**, ύποφέρω από βαρεια ασθένεια, **vùaj nga dhë-**

mbje koke, ύποφέρω από πονοκέφαλο.

vùajtje-vùajtja, οϋσ. θ. πληθ.—, ή κακουχία, ό πόνος. ή καταπόνηση, ή κακοπάθεια, τό βάσανο, τά βάσανα, ή ταλαιπωρία, ή δοκιμασία. τό δεινοπάθημα.

vùar (i, e), έπίθ. καταπονημένος, ταλαιπωρημένος, ταλαίπωρος, πεπειραμένος, ψημένος, σκληραγωγημένος, **njeri i —**, άνδρωπος μέ πείρα, ψημένος.

vulë-a, οϋσ. θ. πληθ.—a, ή σφραγίδα, ή σφραγίς. ή βούλα, **vë vulën**, σφραγίζω, έπιδέτω τή σφραγίδα, έπισφραγίζω, Μετφ. **s'i shkon —a**, δέν του περνάει ό λόγος, **me —**, περίφημος, φημισμένος (για καλό και για κακό).

vulgàr,-e, έπίθ. 1. χυδαίος, χονδρός, άγροίκος, **latinishtja —e**, ή χυδαία λατινική, 2. άπλοποιημένος, άγοραίος.

vulgarizím-i, οϋσ. ά ρ. ό χυδαϊσμός, ό έκχυδαϊσμός, ή χυδαιοποίηση.

vulgarizòj, ρ. μετ. 1. έκχυδαίζω, 2. άπλοποιώ.

vulgarizùar (i, e), έπίθ. έκχυδαϊσμένος.

vulgarizùes-i, οϋσ. ά ρ. πληθ.—, ό χυδαϊστής.

vulòs, ρ. μετ. σφραγίζω, βουλώνω, — **veshët**, βουλώνω τά αύτιά, Μετφ. e — **i**, τό έπισφράγισε, **njëri shkruan e tjetri —**, ό ένας τό λέει (τό γράφει) και ό άλλος τό έπικυρώνει.

vulòsje-vulòsja, οϋσ. θ. 1. ή σφράγιση, τό σφράγισμα, 2. ή έπισφράγιση.

vulosur (i, e), έπίθ. σφραγισμένος, βουλωμένος.

vullkàn-i, οϋσ. ά ρ. πληθ.—e, —a, Γεωγρ. τό ήφαιστειο, — **i shuar**, τό σβησμένο ήφαιστειο, — **në veprim**, ήφαιστειο έν ένεργεια, σέ δράση.

vullkanik,-e, έπίθ. ήφαιστειώδης, ήφαιστειογενής, ήφαιστειος, ήφαιστειακός.

vullkanizim-i, ούσ. άρ. ή άναγόμωση, ή συγκόλληση έλαστικῶν μέ βουλκανισμό, ή ένδειωση έλαστικοῦ, ό βουλκανισμός.

vullkanizòj, ρ. μετ. άναγομῶ, θεώνω έλαστικό, βουλκανίζω.

vullkanologji-a, ούσ. θ. ή ήφαιστεολογία.

vullnët-i, ούσ. άρ. ή θέληση, ή βούληση, **ka — të fortë**, έχει ισχυρή θέληση, **njeri me — të hekurt**, άνθρωπος μέ σιδερένια θέληση, **njerës me — të mirë**, άνθρωποι μέ καλή θέληση, — **i i popullit**, ή θέληση τοῦ λαοῦ, **me — in e tij**, αυτόβουλα, οίκειοθελῶς, έκούσια, **jashtë — it të tij**, παρά τήν θέληση του, άκούσια.

vullnetar,-e, επίθ. έδελοντικός, **punë — e**, έδελοντική δουλιά, έδελοντική έργασία.

vullnetar-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, ό έδελοντής, θηλ. — **e**, ή έδελόντρια.

vullnetarishtë, έπ. έδελοντικά, έδελοντικῶς, οίκειοθελῶς, θεληματι-

κά, προαιρετικά, αυτόπροαίρετα. έδελουσιῶς.

vullnëtshëm (i) - vullnetshme (e), επίθ. 1. πρόθυμος, θεληματικός, έκούσιος, 2. μέ ισχυρή θέληση, **njeri i —**, άνθρωπος μέ ισχυρή θέληση, μέ μεγάλη θέληση.

vurgë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, 1. ή βούρτσα, 2. τό πινέλο, ό χρωστήρας.

vurg-u, ούσ. άρ. πληθ. **vurgje**, ό βουρκότοπος, ό βουρκος, τό τέλμα, τό βουρκοτόπι, τό έλος, **Vurgu i Delvinës**, ό Βουρκος τοῦ Δελβίνου.

vushë-a, ούσ. θ. πληθ. —, Ζωολ. ή ζίνα. (έντομο πού ζεῖ στήν κοπριά).

vuv,-e, επίθ. μουγκός, βουβός, **i ragojë**.

vÿer (i, e), επίθ. πολύτιμος, άκριβός, τιμαλφής, **gur i —**, πολύτιμο πετράδι, πολύτιμος λίθος, **njeri i —**, άνθρωπος άξίας.

vyshk, ρ. μετ. βλ. **fishk**.

vyshkët (i, e), επίθ. βλ. **i fishkët**.

X

X. x, τό τριακοστό δεύτερο γράμμα τοῦ άλβανικοῦ άλφάβητου.

xamare-xamârja, ούσ. θ. πληθ. —, ή φλογέρα, ό ποιμενικός αὐλός, **zambare, cule**.

xanë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, Βοτ. βλ. **gjeshtër, gjineshtër**.

xanxâr,-e, επίθ. άτίθασος, ζωηρός, άνήμερος, άγριος, άδάμαστος, **kalë —**, άτίθασο, άδάμαστο άλογο, **mushkë — e**, άγριο μουλάρι.

xanxë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό έλάττωμα, ή κακή έξη, τό βίτσιο, ή κακή συνήθεια, **cen. ves**.

xarbë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, τό κουρέλι, τό ράκος, **leckë**.

xehë-xëhja, ούσ. θ. πληθ. —, βλ. **minierë**.

xehëror,-e, επίθ. βλ. **mineral**.

xehetar-i, ούσ. άρ. πληθ. — **ë**, βλ. **minator**.

xero-ja, ούσ. θ. πληθ. —. τό μηδέν, **zero**.

xës, άκλιτη λέξη, τό σκοτάδι, τό έρεβος, **u bë —**, σκοτάδιασε, **u err, u bë sterrë**.

xërmòj, ρ. μετ. βλ. **zbres**.

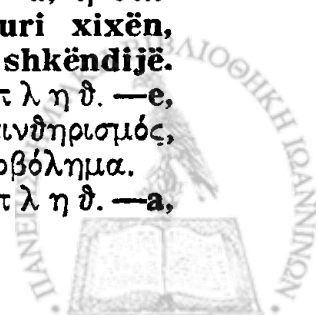
xink-u, ούσ. άρ. Ορυκτ. βλ. **zink**.

xinxife-xinxifja, ούσ. θ. πληθ. —, Βοτ. βλ. **hide, kimçë, kipçë**.

xixë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**, ή σπίδα, ό σπινθήρας, **i vuri xixën**, τοῦ έβαλε τή φωτιά, **shkëndijë**.

xixëllim-i, ούσ. άρ. πληθ. — **e**, τό σπινθήρισμα, ό σπινθηρισμός, ή σπιδοβολή, τό σπιδοβόλημα.

xixëllimë-a, ούσ. θ. πληθ. — **a**,

Ζωολ. βλ. **xixëllonjë**, **bukurezë**.
xixëlløjë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**,
 βλ. **xixëllonjë**.
xixëllon, ρ. άμετ. σπινθηρίζει,
 σπινθηροβολεί, φεγγοβολεί, **i xi-**
xëllonjë sytë, του σπινθηροβολούν
 τά μάτια, του άστράφτουν τά
 μάτια, **xixon**.
xixëllonjë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**,
 Ζωολ. (*Lamproyris noctiluca*) ή
 λαμπυρίς, ή πυγολαμπίς, κοιν.
 ή λαμπυρίδα, ή πυγολαμπίδα, ή
 κωλοφωτιά, **bukurezë**, **xixëlløjë**.

xixon, ρ. άμετ. σπινθηρίζει, σπιν-
 θηροβολεί, σπιθοβολεί φεγγοβο-
 λεί, **xixëllon**.

xunkth-i, ούσ. άρ. πληθ.—**a**,
 Βοτ. (*Juncus inflexus*) ό σχοϊ-
 νος, κοιν. τό βούρλο, πληθ.
 —**a**, τά βούρλα, **zunkth**, **zhugë**.

xurxull, έπ. 1. μουσκίδι, μούσκε-
 μα, λούτσα, **u bë** —, έγινε μου-
 σκίδι, βράχθηκε πολύ, 2. έγινε τά-
 πα στό μεθύσι.

xvar, έπ. βλ. **zvar**.

xverk-u, ούσ. άρ. βλ. **zverk**.

Xh

Xh, xh, τό τριακοστό τρίτο γράμ-
 μα του άλβανικού άλφάβητου.
xha-ja, ούσ. άρ. ό μπάριπας, ό
 θεϊός, — **Kristua**, ό μπάριπα
 Χρήςτος (μέ σεβασμό, λό-
 γω ήλικίας).
xhaba, έπ. τζάμπα, δωρεάν, χωρίς
 πληρωμή, κελεπούρι.
xhabaxhí-u, ούσ. άρ. πληθ.—,
 ό τζαμπατζής, ό κελεπουρτζής,
qelepírxhi, njeri —, άνθρωπος
 τζα(μ)πατζής, κελεπουρτζής.
xhadë-ja, ούσ. θ. πληθ.—, ή δη-
 μοσιά, ό δημόσιος δρόμος, ό άμα-
 ξιτός δρόμος, ό άμαξωτός δρόμος,
rrugë e madhe.
xhajë-a, ούσ. άρ. πληθ.—**a**, ό
 θεϊός, ό μπάριπας (ό άδερφός
 του πατέρα), **xhaxha**.
xhaketë-a, ούσ. θ. πληθ.—**a**, ή
 ζακέττα, τό σακκάκι, **setër**.
xham-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, —**a**,
 τό γυαλί, τό τζάμι, ό ύαλοπίνα-
 κας.
xhamadân-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**,
 —**a**, (έναι είδος μάλλινου
 ήμίπαλτου μέ κοντά ή
 καί χωρίς μανίκια).
xhamaxhí-u, ούσ. άρ. πληθ.—,
 ό ύαλοκόπτης, εκείνος που κόβει
 τζάμια.

xhambáz-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**,
 ό ίπποδαμαστής, ό άγοραπωλη-
 τής ζώων, ό τζαμπάζης, Μετφ.
 κερδοσκόπος, δολοπλόκος, τζαμπά-
 ζης.

xhamí-a, ούσ. θ. πληθ.—, τό
 τζαμί (ό θωμανικό τέμε-
 νος).

xhamtë (i, e), έπίθ. γυάλινος, γυα-
 λένιος, τζαμένιος, ύάλινος.

xhan-i, ούσ. άρ. ή ψυχή, ή καρδιά,
më plasi —i, më plasi shpirtí,
 μούσκασε ή ψυχή, **të kam** —,
 σ'άγαπώ πολύ, σ'έχω ψυχή.

xhandâr-i, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**, ό
 χωροφύλακας, (άπηρχ. λέ-
 ξη).

xhandarmëri-a, ούσ. θ. ή χωροφυ-
 λακή, (άπηρχ. λέξη).

xhaxhà-i, ούσ. άρ. πληθ.—**lla-**
rë, ό θεϊός (ό άδελφός του
 πατέρα) καί **ungj, axhë**, θηλ.
xhaxheshë, hallë, ή θεία (ή
 άδελφή του πατέρα).

xhes, άόρ. άντων., κάτι, κάτι
 τι, κατιτί (άκλιτη λέξη), —
më tha, κάτι μου είπε, — **i mun-**
gon, κάτι του λείπει, **diç**.

xheheném-i, ούσ. άρ. βλ. **skëte-**
rra, ferri.

xhelà-ja, ούσ. θ. τό βερνίκι (τῶν ὑποδημάτων).

xhelàt-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ δῆμιος, ὁ μπόγιας, Μετφ. ἄνθρωπος ἄσπλαχνος.

xhelatinë-a, ούσ. θ. Χημ. ἡ ζελατίνα, ἡ ζελατίνη, ἡ τζελατίνα.

xhelép-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, φόρος ἐπὶ τῶν ζώων, (ἀπηρχ. λέξη).

xhelòz,-e, ἐπίθ. ζηλότυπος, ζηλιάρης.

xhelozí-a, ούσ. θ. ἡ ζηλοτυπία, ἡ ζήλεια.

xhenét-i, ούσ. ἄρ. βλ. **parajsa**.

xhénio-ja, ούσ. θ. Στρατ. τό μηχανικό.

xher-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, —a, ἡ τσέπη, ἡ τζέπη, τό θηλάκιο, **sahat —i**, ὠρολόϊ τσέπης.

xheràh-u, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, ὁ ἐμπειρικός γιατρός (χειροῦργος).

xhevahir-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, τό διαμάντι, τό μπριλάντι, **gur —i**, ἡ διαμαντόπετρα, πληθ.—ē, πολύτιμα πετράδια, Μετφ. καλόκαρδος, πολύ καλός, χρυσός, **djalë —**, χρυσό παιδί, καλόκαρδο.

xhezve-xhézvja, ούσ. θ. πληθ.—, τό μπρίκι τοῦ καφέ, κοιν. τό καφέτσι.

xhind-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—e, τό δαιμονικό, τό δαιμονιακό, τό ζωτικό, τό φάντασμα, τό στοιχειό, θηλ. **xhinde**, φάντασμα, στοιχειό, ἡ νεραΐδα, ἡ πεντάμορφη.

xhindosem, ρ. μέσ. δαιμονίζομαι, γίνομαι ἔξαλλος, ἐρεθίζομαι, πειράζομαι, ἐκνευρίζομαι, λυσομανῶ, χάνω τήν ὑπομονή μου, τρελαίνομαι.

xhindòsje-xhindòsja, ούσ. θ. ὁ δαιμονισμός, ἡ παραφροσύνη, ὁ ἐρεθισμός, ὁ ἐκνευρισμός, ἡ λύσσα.

xhindosur (i, e), ἐπίθ. δαιμονισμένος, τρελλός, παράφορος, μανιακός, θυμωμένος.

xhiro-ja, ούσ. θ. 1. ἡ ἐμπορική κατανάλωση, ἡ πούληση, ὁ τζίρος, ἡ συναλλαγή, 2. Ἐμπορ. οἶκον. ἡ κυκλοφορία, — **e mallrave**, ὁ γύρος (ἡ κυκλοφορία) τῶν ἐμπορευμάτων, 3. ὁ γύρος, **eja të bëjmë një xhiro**, ἔλα νά κάνομε ἕναν περίπατο, ἕνα γύρο, μιά βόλτα, μιά γύρα.

xhiròj, ρ. μετ. τζιράρω, συναλλάσσομαι, κυκλοφορῶ, βάζω σέ κυκλοφορία, ὀπισθογραφῶ, — **një kambial**, ὀπισθογραφῶ μιά συναλλαγματική, ἕνα γραμματίο, — **një film**, γυρίζω ταινία, κινηματογραφῶ, γυρίζω φιλμ.

xhokë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, γούνινο γυναικεῖο ἢ ἀνδρικό παλτό (πού διαφέρει σύμφωνα μέ τίς περιοχές).

xhufkë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ἡ φούντα, ὁ θύσανος, τό κρόσσι, ὁ κροσσός, **opinga me xhufka**, τσαρούχια μέ φούντες, **tufëz**.

xhungë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, τό πρήξιμο, τό οἶδημα, τό ἐξόγκωμα, τό ὄγκωμα, ὁ ὕβος, ἡ καμπούρα, **xhumbë**.

xhuxh-i, ούσ. ἄρ. (μυθολογικό πρόσωπο), ὁ νάνος, ὁ κοντοπίδαρος, ὁ πυγμαῖος, ὁ λιλλιπούτειος, ὁ τζουτζές, **një pëllëmbë njeri, njeri shumë i shkurtër**.

xhuxhmaxhùxh-i, ούσ. ἄρ. πληθ.—ē, (Μυθολογικό πρόσωπο), τό φαντάζονταν σάν πολύ κοντό γεροντάκι μέ μακρυά γενειάδα, ὁ νάνος, ὁ λιλλιπούτειος, ὁ τζουτζές, ὁ κοντοπίδαρος, ὁ μικρόσωμος.

xhvat, ρ. μετ. βλ. **zhvat**.

xhvesh, ρ. μετ. βλ. **zhvesh**.

xhveshur (i, e), ἐπίθ βλ. **i zhveshur**.

xhvëshje-xhvëshja, ούσ. θ. βλ. **zhvëshje**.

xhvoshk, ρ. μετ. ξεφλουδίζω, ἀποφλοιῶ, **shvoshk**.

Y

Y, y, τό τριακοστό τέταρτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

ylbër-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, —**a**, τό οὐράνιο τόξο, ἡ Ἴριδα, ἡ Ἴρις, **brezi i zonjës, vaj e verë e uthull**.

yll-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **yj, yje**, 1. Ἄστρ. τό ἄστρο, τό ἀστέρι, ὁ ἀστέρας, ὁ ἀστήρ, — **me bisht**, ὁ κομίτης, — **i i karvanit, ylli i dritës**, ὁ Αὐγερινός, ἡ Ἀφροδίτη, — **i polar**, ὁ πολικός ἀστέρας, 2. Ζωολ. — **deti**, ὁ ἀχιναστήρ, τό ἀστέρι τῆς θάλασσας, ὁ ἀστερίας, σταυρός τῆς θάλασσας, κοιν. σταυρός, 3. — **i partizan**, τό παρτιζάνικο ἀστέρι, Μετφ. **është** —, εἶναι πολύ ὁμοσφη, πεντάμορφη, **ka le me** —, γεννήθηκε μέ τύχη.

yndyrë-a, οὐσ. θ. πληθ. —**a**, τό πάχος, τό λίπος, τό ξύγκι, **me** —, λιπαρός, μέ λίπος.

yndÿrshëm (i) - yndÿrshme (e), ἐπίθ. λιπαρός, παχύς, μελίπος.

ynë, κτητ. ἐπίθ. 1. δικός μας, **shoku** —, ὁ σύντροφός μας, θηλ. **jonë**, δική μας, **vajza** —, ἡ κόρη μας, 2. κτητ. ἀντων., **yni**, ὁ δικός μας, θηλ. **jona**, ἡ δική μας.

yt, κτητ. ἐπίθ. 1. δικός σου (δευτέρου προσώπου), **djali** —, τό παιδί σου, **njeriu** —, ὁ ἀνθρωπός σου, — **atë**, ὁ πατέρας σου, Γεν. **t'yt et**, τοῦ πατέρα σου, Αἰτ. **t'ët et**, τόν πατέρα σου (πληθ. λείπει), — **nip**, ὁ ἀνεψιός σου, ὁ ἀνηψιός σου, τό ἀνιψίδι σου, τό ἀνίψι σου, — **dhëndër**, ὁ γαμπρός σου, — **gjysh**, ὁ πάππος σου, — **kushëri**, ὁ ἐξάδερφός σου, — **njerk**, ὁ μητρειός σου, ὁ πατριός σου, — **shoq**, ὁ σύζυγός σου, 2. κτητ. ἀντων. **yti**, ὁ δικός σου, θηλ. **jotja**, ἡ δική σου.

Z

Z, z, τό τριακοστό πέμπτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

zabël-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**a**, ρουμάνι, δασύλλιο, πού κόβουν ξύλα.

zabullinë-a, οὐσ. θ. βλ. **bulçim, zagushi**.

zagal-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. **zagaj**, Ζωολ. ἡ βοϊδόμυγα, ἡ βοδόμυγα, ἀλογόμυγα, ὁ οἰστρος, **zekth**.

zagâr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. —**ë**, τό κυνηγητικό σκυλί, τό κυνηγάρικο σκυλί, τό λαγωνικό, κοιν. τό

ζαγάρι, **qen gjahu**, Μετφ. τιποτένιος, ζαγάρι, **rrugac i keq**.

zagushi-a, οὐσ. θ. τό συννεφόκαμα, ἡ συννεφόκαψη, ὁ ἀποπνιχτικός καιρός, ὁ καταπνιχτικός καιρός, ἡ κουφόβραση, **bulçim**.

zaharoset, ρ. παθ. ζαχαρώνει, **sheqeroset**.

zahiré-ja, οὐσ. θ. πληθ. —, 1. τά τρόφιμα, ὁ ζαερές, ὁ ζαιρές, (οἱ προμήθειες σέ τρόφιμα πού ἐτοιμάζονται τό καλοκαίρι γιά τό χειμώνα),

shtie —n' e dimrit, ρίχνω τὰ τρόφιμα γιὰ τὸ χειμῶνα, *hesë*, 2. ἡ νομὴ, ἡ χορτονομὴ, κοιν. ὁ ζαιρὲς, ὁ ζαερὲς (ἡ τροφή τῶν ζώων γιὰ τὸ χειμῶνα).

zakòn-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, τὸ ἔθιμο, ἡ συνήθεια, τὸ συνήθειο, ἡ ἔξη, ἡ ἔξις, τὸ ζακόνι, πληθ.—et, τὰ ἔθη καὶ ἔθιμα, *doke*.

zakonisht, ἐπ. συνήθως, κατὰ κανόνα.

zakonshëm (i) - zakonshme (e), ἐπίθ. συνήθης, συνηθισμένος, κοινός.

zali-a, οὐσ. θ. ἡ σκοτοδίνη, ἡ ζάλη, ἡ ζαλάδα, ἡ λιποθυμία, *të fikët; i ra* —, τοῦ ἤρθε λιποθυμία, τοῦπεσε λιποθυμία, *më vjen* —, ζαλίζομαι, μούρχεται ζάλη, σκοτοδίνη.

zall-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. *zaj, zaje*, τὸ χαλίκι, τὸ ἀμμοχάλικο, *ky lumë s'bie zall, po baltë*, τὸ ποτάμι αὐτό δέ φέρνει χαλίκι (λιθαράκια), ἀλλά χῶμα, λάσπη.

zallahí-a, οὐσ. θ. ὁ θόρυβος, ἡ ταραχὴ, ὁ σάλαγος, *zhurmë, shamatë*

zallishtë-a, οὐσ. θ. ἡ χαλিকাριά, ὁ χαλικότοπος, μέρος γεμάτο μὲ χαλίκι, καὶ ἐπίθ. *tokë* —, χαλικώδης τόπος, χαλিকাριά.

zam-i, οὐσ. ἄρ. ἡ κόλλα, κολλητικὴ οὐσία, *zamkë*.

zamare-zamarja, οὐσ. θ. πληθ.—, ἡ τσαμπούνα, ἡ τζαμάρα, ἡ φλογέρα ἀπὸ καλάμι, *xamare*.

zambàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—ë, Βοτ. (*Lilium*) τὸ κρίνο ἢ ὁ κρίνος καὶ λείριο, *lil*.

zamër-zamra, οὐσ. θ. τὸ δειλινό, τὸ δέλι, ἡ δέιλη, *zëmër, iqindi*.

zamëroj, ρ. ἄμετ. δειλιναίζω, *dezamzane - zamzànja*, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. *damixhanë*.

zanafillë-a, οὐσ. θ. ἡ καταγωγή, ἡ ἀρχὴ (ἐνὸς πράγματος), *origjinë, fillimi i një gjëje*.

zanamare - zanamarja, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. *zamare*.

zanat-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ τέχνη, τὸ ἐπάγγελμα, *mësoj* —,

μαθαίνω τέχνη, ἐπάγγελμα, e ka *zanat*, τὸ ἔχει ἐπάγγελμα, τοῦ πιάνει τὸ χέρι, *fshat e* —, κάθε τόπος καὶ ζεκόνι, κάθε τόπος ἔχει τὰ ἔθη καὶ ἔθιμά του.

zanatçi-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. *zejtar*.

zanatli-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. *zejtar*, καὶ ἐπίθ.

zanë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, θεότητες τῆς ἄλβανικῆς μυθολογίας, ἡ μούσα.

zanor,-e, ἐπίθ. φωνητικός, *tejzat* —e, οἱ φωνητικὲς χορδές.

zanore-zanorja, οὐσ. θ. πληθ.—, Γραμμ. τὸ φωνῆεν, *vokal*.

zaporis, ρ. μετ. βλ. *zhubros*.

zapëri-a, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. *rrudhë*.

zapt, ἄκλιτη λέξη, ἡ χαλιναγωγήση, *bëj* —, χαλιναγωγῶ, *bëje - djalin*, μάζεψε τὸ παιδί, πειθάρχησε τὸ παιδί σου.

zaptòj, ρ. μετ. βλ. *pushtoj*.

zar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, 1. τὸ ζάρι, ὁ κύβος (παιγνιδιοῦ), *luan zaret*, παίξει τὰ ζάρια, Μετφ. *ka* —, ἔχει τύχη (στὸ παιγνίδι, στὴ ζωὴ κλπ.), 2. βλ. *zagar*.

zarar-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, βλ. *dëm*.

zarf-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, —a, ὁ φάκελ(λ)ος, τὸ φάκελ(λ)ο, *pliko*.

zarzavate-t, οὐσ. θ. πληθ. τὰ λαχανικά, τὰ ζαρζαβατικά, τὰ χορταρικά, τὰ κηπουρικά, τὰ κευπευτικά, *perime, barishte*.

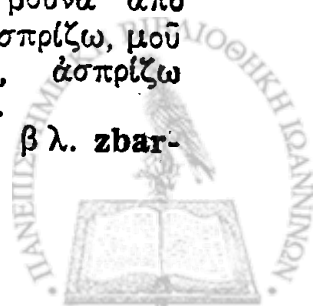
zatën, ἐπ. βλ. *tamam, pikërisht*.

zavë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, θηλυκωτήρι, τοκάς, κόπιτσα, ἡ πόρπη.

zazë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, βλ. *guackë*.

zbardh, ρ. μετ. ἀσπρίζω, λευκαίνω, Μετφ. *na zbardhi faqen*, μᾶς ἔβγαλε ἀσπροπρόσωπους, ρ. ἄμετ. *zbardhi drita*, ἔφεξε, γλυκοχάραξε, *zbardhin malet nga bora*, ἀσπρίζουν τὰ βουνά ἀπὸ τὸ χιόνι, *zbardhem*, ἀσπρίζω, μοῦ ἀσπρίζουν τὰ μαλλιά, ἀσπρίζω στὰ μαλλιά, *thinjem*.

zbardhëllén, ρ. ἄπρόσ. βλ. *zbar-dhullon*.

zbardhím-i, ούσ. άρ. τό άσπρισμα, ή λεύκανση.
zbardhòj, ρ. μετ. 1. άσπρίζω, κάνω άσπρο, άσβεστώνω, 2. άντιγράφω στό καθαρό, 3. ρ. ά μετ. **zbardhon**, άσπρίζει, άσπροβολάει.
zbardhullòn, ρ. ά πρόσ. ξημερώνει, φέγγει, χαράζει, γλυκοχαράζει, **agon**, **zbardhëllen**.
zbardhur (i, e), έπίθ. 1. άσπρισμένος, ξασπρισμένος, 2. άσπρομάλλης, πολιός, 3. ξεθωρισμένος, άποχρωματισμένος.
zbarkím-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή άποβίβαση, ή άπόβαση.
zbarkòj, ρ. ά μετ. άποβιβάζομαι και ρ. μετ. άποβιβάζω, ξεμπάρκάρω.
zbaticë-a, ούσ. θ. ή άμπωτις (κατάπτωση), άντθ. **baticë**, ή πλημμυρίς, ή φουσκονεριά.
zbatím-i, ούσ. άρ. πληθ.—**e**, ή έφαρμογή, ή έχτέλεση, ή έκτέλεση, —**i i metodave të reja në punë**, ή έφαρμογή τών νέων μεθόδων στην έργασία.
zbatòj, ρ. μετ. έφαρμόζω, έχτελώ, έκπληρώνω, — **urdhërin**, έχτελώ τή διαταγή.
zbatùar (i, e), έπίθ. έφαρμοσμένος, έκπληρωμένος, έκτελεσμένος, πραγματοποιημένος.
zbatùes-i, ούσ. άρ. πληθ.—, ό έκτελεστής, ό έκπεραιωτής, ό διεκπεραιωτής.
zbatùeshëm (i) - zbatùeshme (e), έπίθ. έφαρμόσιμος, πραγματοποιήσιμος.
zbath, ρ. μετ. ξεπαπουτσώνω, ξεπολίζω, ξεπολάω, ξεποδένω, βγάζω τά παπούτσια, — **çorapët**, ξεκαλτσώνομαι, βγάζω τίς κάλτες, — **kalin**, ξεπεταλώνω τ'άλογο, άντθ. **mbath**, **zbathem**, ξεπολιοῦμαι, ξεπολιέμαι, ξεπαπουτσώνομαι, βγάζω τά παπούτσια μου.
zbathur (i, e), έπίθ. ξεπόλυτος, άνυπόδητος, ξεκάλτσωτος, χωρίς παπούτσια, χωρίς κάλτες.
zbathur, έπ. ξεπόλυτα, άνυπόδητα, άνυποδητί.
zbavit, ρ. μετ. διασκεδάζω, ψυχα-

γωγῶ, τέρπω, **zbavitem**, διασκεδάζω, ψυχαγωγούμαι.
zbavitje - zbavitja, ούσ. θ. πληθ.—, ή διασκεδάση, ή ψυχαγωγία, **dëfrim**, **argëtim**.
zbavitshëm (i) - zbavitshme (e), έπίθ. διασκεδαστικός, ψυχαγωγικός.
zbehem, ρ. μέσ. ώχριῶ, χλωμιάζω, χλομιάνω, κιτρινίζω.
zbetë-a, ούσ. θ. 1. ή κιτρινάδα (του προσώπου), ή χλωμάδα, ή ώχρότητα, τό χλώμιασμα, τό χλόμιασμα, 2. Ίατρ. έκτερος, ή χρυσή (άσθένεια), **të verdhët**.
zbetë (i, e), έπίθ. κίτρινος, χλωμός, ώχρός, πελιδνός.
zbetë-t (të), ούσ. ούδ. 1. ή ώχρότητα, ή χλωμάδα, ή χλομάδα, (του προσώπου), 2. Ίατρ. ό έκτερος, ή χρυσή (άσθένεια), **të verdhët**.
zberthëj, ρ. μετ. 1. ξεκουμπώνω, ξεδηλυκώνω, 2. ξεκαρφώνω, ξεμοντάρω, 3. Μετφ. — **një problem**, λύω ένα πρόβλημα, **zberthehem**, ξεκουμπώνομαι, **shkopsitem**.
zberthím-i, ούσ. άρ. 1. τό ξεμοντάρισμα, ή διάλυση (μηχανής), 2. ή λύση (προβλήματος).
zberthýer (i, e), έπίθ. 1. ξεκουμπωμένος, ξεδηλυκωμένος, 2. ξεκαρφωμένος, ξεμονταρισμένος, Μετφ. λυμένος.
zbim-i, ούσ. άρ. βλ. **dëbim**.
zbòj, ρ. μετ. βλ. **dëboj**.
zbokth-i, ούσ. άρ. ή πιτυρίδα, ή πιτυρίαση, ή πιτυρήδρα, ό ίχώρ.
zbor-i, ούσ. άρ. Στρατ. τό προσκλητήριο, ή συνάθροιση.
zboràk-u, ούσ. άρ. πληθ.—**ë**. Ζωολ. βλ. **bors**.
zborakës-i, ούσ. άρ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **bors**, **zborak**.
zborë-a, ούσ. θ. βλ. **borë**, **dëborë**.
zbraz, ρ. μετ. άδειάζω, έκκενώνω, — **gotën**, άδειάζω τό ποτήρι, — **qytetin**, έκκενώνω τήν πόλη, — **shtëpinë**, μετακομίζω, διακομίζω, άδειάζω τό σπίτι, —

pushkën, πυροβολῶ, Μετφ. — **barkun**, ἐκμυστηρεύομαι, ἀνοίγω τὴν καρδιά μου σέ κάποιον, κλαίω τὰ χάλια μου.

zbrazësirë-a, οὐσ. θ. ἡ κενότητα, τό κενόν, τό ἄδειο, **boshllëk**.

zbrazët (i, e), ἐπίθ. ἄδειος, ἀδειανός, κενός, **enë e** —, ἀδειανό δοχείο.

zbrazje-zbràzja, οὐσ. θ. ἡ ἐκκένωση, τό ἀδειασμα, ἡ κένωση.

zbrazur (i, e), ἐπίθ. ἄδειος, ἀδειανός, κενός, ἐκκενωμένος, ἀδειασμένος.

zbres, ρ. ἀμετ. (ἀόρ. **zbrita**, προστχ. **zbrit**, μετχ. **zbritur**), 1. κατεβαίνω, κατέρχομαι, — **nga mali**, κατεβαίνω ἀπό τό βουνό, ρ. μετ. κατεβάζω, **e zbritën të sëmurin**, τόν κατέβασαν τόν ἄρρωστο, 2. ἐλαττώνω, μειώνω, — **çmimet**, ἐλαττώνω τίς τιμές, **ja zbritën rrogën**, τοῦ κατέβασαν, τοῦ ἐλάττωσαν τό μισθό, 3. Μαθ. ἀφαιρῶ.

zbritës-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, Μαθ. ὁ ἀφαιρέτης.

zbritje-zbritja, οὐσ. θ. 1. τό κατέβασμα, ἡ προσγειώση, **zbritja e aeroplanit**, ἡ προσγειώση τοῦ ἀεροπλάνου, 2. ἡ ἐλάττωση, ἡ ἐκπτώση, **më bëri një zbritje**, μοῦ ἔκαμε ἐκπτώση, ἐλάττωση (σ τ ἦ ν τ ι μ ἦ), 3. Μαθ. ἡ ἀφαίρεση.

zbritshëm-i (i), οὐσ. ἀρ. Μαθ. ὁ ἀφαιρετέος.

zbritur (i, e), ἐπίθ. 1. κατεβασμένος, 2. ἐλαττωμένος, μειωμένος.

zbrùj, ρ. μετ. μαλακώνω, ἀπαλύνω, Μετφ. μαλακώνω δέρνοντας, δέρνω πολύ, **rrah shumë**.

zbùar (i, e), ἐπίθ. βλ. **i dëbuar**.

zbukurim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, ὁ στολισμός, ἡ διακόσμηση, ὁ καλλωπισμός, ὁ ἐξωραϊσμός, πληθ.—, **et**, τὰ στολίδια, οἱ διακοσμῆσεις.

zbukuròj, ρ. μετ. στολίζω, διακοσμῶ, καλλωπίζω, **zbukurohem**, στολίζομαι, καλλωπίζομαι, ὀμορφαίνω, **stolis**.

zbukurùar (i, e), ἐπίθ. στολισμέ-

νος, διακοσμημένος, καλλωπισμένος.

zbulim-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, 1. ἡ ἀνακάλυψη, — **et e fundit**, οἱ τελευταῖες ἀνακαλύψεις, 2. ἡ ἀποκάλυψη, 3. Στρατ. ἡ ἀνίχνευση, ἡ ἀναγνώριση, ἡ κατασκοπευση, 4. ἡ κατασκοπεῖα, ἀντθ. **kundërzbulimi**, ἡ ἀντικατασκοπεῖα.

zbulòj, ρ. μετ. 1. ἀποκαλύπτω, ξεσκεπάζω, 2. ἀνακαλύπτω, **policia e zhuloi vjedhësin**, ἡ ἀστυνομία ἀνακάλυψε τόν κλέφτη, **zbulohem**, ἀνακαλύπτομαι, ξεσκεπάζομαι, ἀποκαλύπτομαι.

zbuluar (i, e), ἐπίθ. ξεσκέπαστος, **kishte fjetur i** —, κοιμήθηκε ξεσκέπαστος, Λογιστ. ἀνοιχτός, Στρατ. ἀκάλυπτος, ἀντθ. **mbuluar**.

zbulues-i, οὐσ. ἀρ. πληθ.—, 1. ὁ ἐφευρέτης, ἐκεῖνος πού ἀνακαλύπτει, 2. Στρατ. ὁ ἀνιχνευτής, **aeroplan zbulimi**, τό ἀνιχνευτικό ἀεροπλάνο, τό ἀναγνωριστικό ἀεροπλάνο, **zbulonjës**.

zbut, ρ. μετ. 1. μαλακώνω, μαλακύνω, κάνω κάτι μαλακό, 2. ἐξημερώνω, ἡμερώνω, καταπραῦνω, δαμάζω, **e —i me fjalë të mira**, τόν καταπραῦνε μέ καλά λόγια, **zbutem**, μαλακώνω, ἀπαλύνομαι, καταπραῦνομαι, κατευνάζομαι, **u zbut koha**, μαλάκωσε ὁ καιρός, ἔπεσε τό κρῦο.

zbutje-zbùtja, οὐσ. θ. 1. ἡ ἀνακούφηση, ἡ καταπραῦνηση, τό μαλάκωμα, ἡ ἀπάλυνση, ἡ ἐλάφρυνση, 2. ἡ ἐξημέρωση, τό δάμασμα, ὁ δαμασμός, τό ἡμέρωμα, 3. ἡ ὕφεση, ἡ ἀμβλυνση, ἡ ἐκτόνωση, ἡ χαλάρωση.

zbutur (i, e), ἐπίθ. 1. ἀπαλυμένος, μαλακός, μαλακωμένος, 2. χαλαρωμένος, ἐξημερωμένος, δαμασμένος.

zbyth, ρ. μετ. ἀπωθῶ, ἀναγκάζω νά ὑποχωρήσει, νά ὀπισθοχωρήσει, ἀποκρούω, **zbythem**, ὑποχωρῶ, ὀπισθοχωρῶ, ἀποσύρομαι, ὑπαναχωρῶ, **zmbrapsem**.

zbythje-zbýthja, οὐσ. θ. ἡ ἀπίωθη-

- ση, ή ύπαναχώρηση, ή όπισθοχώρηση, **zmbrapje**.
- zdap-i**, ούσ. άρ. πληθ.—a, μακρυνά μαγκούρα, τό μακρύ ξύλο, **hu**, Μετφ. άνθρωπος μεγαλόσωμος και γερός, αλλά άσουλούπωτος.
- zdap**, ρ. μετ. δέρνω μέ ξύλο, μέ μαγκούρα, **e rrah me zdap**.
- zdërlaq**, ρ. μετ. μαλακώνω (κάτι τό σκληρό), Μετφ. **na zdërlaqi vapa**, μάς έλειωσε ή ζέστη, **zdërlaqem**, μαλακώνω, λειώνω.
- zdrug-u**, ούσ. άρ. πληθ. **zdrugje**, τό ροκάνι, κοιν. ή πλάνη, ή ροκάνη (έργαλειό ξυλουργού), **zdrukth**.
- zdrugim-i**, ούσ. άρ. τό ροκάνισμα, τό πλάνισμα.
- zdrugòj**, ρ. μετ. ροκανίζω, ροκανίζω, πλανίζω, **zdrug**.
- zdruguar (i, e)**, έπίθ. πλανισμένος, ροκανισμένος.
- zdrugulina-t**, ούσ. θ. πληθ. τά ροκανίδια.
- zdrukth-i**, ούσ. άρ. πληθ.—a, βλ. **zdrug**.
- zdrukthtër-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό μαραγκός, ό ξυλουργός.
- zdrukthtëri-a**, ούσ. θ. 1. ή ξυλουργία, ή ξυλουργική, 2. τό ξυλουργείο, τό έργαστήρι του μαραγκού.
- zdryp**, ρ. άμετ. κατεβαίνω, **i — kalit**, ξεκαβαλλικεύω, και ρ. μετ. κατεβάζω, **zbres**.
- zebër-zebra**, ούσ. θ. πληθ. **zebra**, Ζωολ. (*Equus zebra*) ή ζέβρα, ό όναργος, γενικό όνομα είδών άγριου όνου (γομαριοϋ).
- zegël-zegli**, ούσ. άρ. πληθ. **zegla**, Ζωολ. βλ. **zekth**.
- zeje-zeja**, ούσ. θ. βλ. **zanat, mjeshtëri**.
- zejtâr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό τεχνίτης, ό χειροτέχνης, ό βιοτέχνης.
- zejtari-a**, ούσ. θ. πληθ.—, τό έπάγγελμα, ή τέχνη, ή βιοτεχνία.
- zekth-i**, ούσ. άρ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Taphanus bovinus*) ό οίστρος, κοιν. ή βοϊδόμυγα, ή άλογόμυγα, **zagal, dhesk**.

- zell-i**, ούσ. άρ. ό ζήλος, ή προθυμία, **ka —**, έχει ζήλο.
- zellshëm (i) - zellshme (e)**, έπίθ. πρόθυμος, έπιμελής, φίλεργος, **nxënës i —**, έπιμελής μαθητής.
- zelltâr-i**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, πρόθυμος, φίλεργος, πού δείχνει ζήλο.
- zemberék-u**, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό έλατήριο.
- zemër-zemra**, ούσ. θ. πληθ. **zemra**, 1. Άνατ. ή καρδιά, ή καρδιά, Μετφ. τό θάρρος, **mori —**, πήρε θάρρος, **me gjithë zemër**, μ'όλη τήν καρδιά, πρόθυμα, **më ha zemra me atë njeri**, ύποπτεύομαι, έχω ύποψία σ'αυτόν τον άνθρωπο, 2. ή μέση, τό κέντρο, **zemra e dheut**, τά σπλάχνα, τά έγκατα (της γης).
- zemërak,-e**, έπίθ. όξύθυμος, εύέξαπτος, εύερέδιστος, νευρικός, θυμώδης.
- zemërashpër**, έπίθ. σκληρόκαρδος, **zemërgur**.
- zemëratë-a**, ούσ. θ. ό θυμός, ή όργή, ή άγανάχτηση, **zemërim**.
- zemërbardhë**, έπίθ. 1. άκακος, είλικρινής, άνοιχτόκαρδος, άσπρόκαρδος, 2. εύγενής, γενναιοδωρος, άπλοχέρης.
- zemërbutë**, έπίθ. μαλακός, άπαλός, πρᾶος, ήπιος, πονόψυχος, οϊκτίρμων, έλεήμων.
- zemërçelur**, έπίθ. άνοιχτόκαρδος, εύθυμος, είλικρινής, **i singertë**.
- zemërdjegur**, έπίθ. καρδιοκαμένος, χαροκαμένος, **zemërpërvëluar, zemërzhuritur**.
- zemërgur**, έπίθ. άκαρδος, σκληρόκαρδος, άσπλαχνος, άσπλαγχνος.
- zemërgjerë**, έπίθ. 1. μεγαλόψυχος, μεγαλόκαρδος, γενναιοδωρος, 2. ύπομονητικός, άνεκτικός, άντθ. **zemërngushtë**.
- zemërgjerësi-a**, ούσ. θ. 1. ή γενναιοδωρία, ή μεγαλοψυχία, 2. ή ύπομονητικότητα.
- zemërim-i**, ούσ. άρ. ό θυμός, ή όργή, ή άγανάχτηση.
- zemërkatràn,-e**, έπίθ. βλ. **zemërzi**.

zemërkëq,-e, ἐπίθ. κακόκαρδος, κακός, **shpirtkeq**, **zemërlig**.
zemërlig,-e, ἐπίθ. βλ. **zemërkëq**.
zemërmirë, ἐπίθ. καλόκαρδος, **shpirtmirë**.
zemërngushtë, ἐπίθ. στενόκαρδος, ἀντθ. **zemërgjerë**.
zemëròj, ρ. μετ. δυσαρρεστῶ, κάνω κάποιον νά ὀργιστεῖ, νά ἀγανακτήσει, νά θυμώσει, ἐκνευρίζω, **zemërohem**, δυσαρρεστοῦμαι, θυμώνω, ἀγαναχτῶ, ὀργίζομαι, **nxe-hem**, **inatosem**.
zemërpërvëluar, ἐπίθ. χαροκαμένος, καρδιοκαμένος, **zemërdjegur**.
zemërplasët, ἐπίθ. χολοσκασμένος, καρδιοσκασμένος, περίλυπος, θλιμμένος.
zemërqén,-e, ἐπίθ. ἀνηλεής, σκληρόκαρδος, σκυλόκαρδος, ἄσπλαχνος, ἄσπλαγχνος, **shpirtqen**, **i pamëshirshëm**.
zemërùar (i, e), ἐπίθ. δυσαρρεστημένος, θυμωμένος, ὀργισμένος, ἐκνευρισμένος, ἀγαναχτισμένος.
zemërzi-zemërzezë, ἐπίθ. φθονερός, κακόψυχος, μοχθηρός, σκληρόκαρδος, **smirzi**.
zengji-a, οὐσ. θ. πληθ.—, ὁ ἀναβολέας, τό ζεγκί, τό ζεγκί.
zengjin-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, βλ. **pasanik**, **i pasur**.
zenit-i, οὐσ. ἄρ. Γεωγρ. τό ζενίθ, ἀντθ. **nadir**, Μετφ. ὁ κολοφώνας, τό μεσουράνημα, **në zënitin e lavdisë**, στόν κολοφώνα τῆς δόξης, στό ζενίθ τῆς δόξας, ἀντθ. **nadir**, τό ναδίρ.
zerdeli-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Βοτ. ἡ βερικοκιά, ἡ βερυκοκιά, καί ὁ καρπός τό βερικοκκο, τό βερύκοκκο.
zero-ja, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. Μαθ. τό μηδέν, 2. τό σημεῖο τῆξης τοῦ πάγου (στό θερμομέτρο), **xero**.
zeshkamàn,-e, ἐπίθ. βλ. **zeshkan**.
zeshkàn,-e, ἐπίθ. μελαγχροινός, μαυρειδερός, μελαψός, σιτόχρους, **i zeshkët**, **ziosh**, **zsheshkaman**.
zeshkët (i, e), ἐπίθ. βλ. **zeshkan**.
zëvzék,-e, ἐπίθ. τό πειραχτήριο, ζεβζέκης.

zezàk,-e, ἐπίθ. νέγρος, μαῦρος, νέγρικος, νεγρικός.
zezàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ Νέγρος.
zezë-a (e), οὐσ. θ. πληθ. **zeza (të)**, 1. τό μαῦρο χρῶμα, τό μαῦρο, 2. Μετφ. ἡ δύστυχη, ἡ μαύρη, ἡ κακόμοιρη.
zë-ri, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, **ra**, 1. ἡ φωνή, ἡ λαλιά, **me zëra të përbashkëta**, ὁμόφωνα, **u zgjodh një —ri**, ἐκλέχθηκε ὁμόφωνα, 2. ἡ φῆμη, 3. ὁ φθόγγος, **tingulli**.
zë, ρ. μετ. (ἄ ὀρ. **zura**, προστχ. **zëre**, μετχ. **zënë**), 1. πιάνω, συλλαμβάνω, **s'ma — syri**, δέν μοῦ τό πιάνει τό μάτι, **s'ma zuri syri**, δέν τόν εἶδα, 2. ἀρχίζω, **zura të ha**, ἄρχισα νά φάω, **zura punë**, ἔπιασα, ἄρχισα δουλιά, 3. **zë nuse**, ἀρραβωνιάζομαι, ἀρραβωνίζομαι, **zihem**, τσακώνομαι, πιάνομαι, Μετφ. **e zunë në presh**, τόν ἔπιασαν ἐπ' αὐτοφώρῳ, στά πράσα.
zëdhënës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ὁ ἐκπρόσωπος, 2. ὁ ἀγγελιοφόρος, ὁ κήρυκας, ὁ μνηστής.
zëmër-zëmra, οὐσ. θ. 1. τό δειλινό, τό δείλι, ἡ δείλη, τό ἀπομεσήμερο, 2. τό ἀπογευματινό φαγητό, **iqindi**, **zamër**.
zëmërherë, ἄκλιτη λέξη, **eja më —**, ἔλα ἀπομεσήμερα.
zënë (i, e), ἐπίθ. 1. πιασμένος, ἀπασχολημένος, 2. ἀρραβωνιασμένος, 3. **rob i —**, αἰχμάλωτος πολέμου, **rob lufte**.
zënë (të), οὐσ. οὐδ. 1. τό πιάσιμο, **të — e djathit**, τό πήξιμο τοῦ τυριοῦ, **të — për dore**, τό πιάσιμο ἀπό τό χέρι, 2. ἡ ἔκλειψη, **të — e diellit**, ἡ ἔκλειψη ἡλίου, **të — e hënës**, ἡ ἔκλειψη τῆς σελήνης, 3. ἡ φιλονεικία, ὁ τσακωμός, **grindja**, **zënkë**.
zënje-zënja, οὐσ. θ. ὁ τσακωμός, ἡ φιλονεικία, τό μάλωμα, ὁ καυγάς, ἡ ἔρις, **zënkë**.
zënkë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, βλ. **zënje**, **grindje**.
zëshëm (i) - zëshme (e), ἐπίθ. ἡχηρός, ἡχητικός, καλόηχος, φωνητικός, **i tingëllt**.

zëvendës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἀναπληρωτής, ὁ ἀντικαταστάτης, **zëvendës-drejtori**, ὁ ὑποδιευθυντής, **zëvendës-rektori**, ὁ ἀντιπρύτανης, **zëvendës-dekani**, ὁ ἀντικοσμήτορας, **zëvendës-ministër**, ὑφυπουργός, **zëvendëskryetar**, ἀντιπρόεδρος.

zëvendësím-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ἀναπλήρωση, ἡ ἀντικατάσταση.

zëvendësòj, ρ. μετ. ἀναπληρώνω, ἀντικατασταίνω, ἀντικαθιστῶ, **zëvendësohem**, ἀντικαθίσταμαι, ἀναπληροῦμαι.

zëvendësùeshëm (i) - zëvendësùeshme (e), ἐπίθ. ἀναπληρώσιμος, ἀναπληρωτός, ἀντικαταστάτος, πού μπορεῖ νά ἀντικατασταθεῖ, ἀντθ. **i pazëvendësueshëm**, ἀναντικατάστατος.

zgalém-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—a, Ζωολ. (*Sterna minuta*) στέρνα ἢ θαλασσία χελιδόνα ἢ γλαρονάκι, τό γλαρόνι.

zgavër-zgavra, οὐσ. θ. πληθ. **zgavra**, ἡ κοιλότητα (δέντροῦ ἢ βράχου), ἡ κουφάλα, τό κούλωμα, τό βαθούλωμα, τό κούφωμα.

zgavërt (i, e), ἐπίθ. κουφαλωτός.

zgerdhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ἄνατ. ὁ βρόγχος (τῶν πνευμόμων), βλ. **bronke**.

zgerbonjë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, ἡ κουφάλα, — **e drurit**, ἡ κουφάλα τοῦ δέντροῦ, **gufallë**.

zgerdhihem, ρ. μέσ. καγχάζω, γελῶ κοροϊδευτικά, δείχνω τὰ δόντια, σαρκάζω, **zbardh dhëmbët**.

zglebur (i, e), ἐπίθ. τσιμπλιάρης, τσιμπλής, **që është me gleba**.

zgurdullòj, ρ. μετ. γουρλώνω τὰ μάτια, τεντώνω τὰ μάτια.

zgjat, ρ. μετ. 1. μακραίνω, μακρύνω, ἐπεκτείνω, ἀπλώνω, τείνω, — **dorën**, ἀπλώνω τό χέρι, 2. παρατείνω, — **afatin**, παρατείνω τήν προθεσμία, ρ. ἄμετ. διαρκῶ, **sa zgjati koncerti?** πόσο διάρκεσε ἡ συναυλία; **zgjatem**, μεγαλώνω, μακραίνω, **u zgjat dita**, μεγάλωσε ἡ μέρα, **zgjatoj**.

zgjatím-i, οὐσ. ἄρ. ἡ παράταση, τό μάκρμα.

zgjätje-zgjätja, οὐσ. θ. 1. ἡ ἐπέκταση, ἡ ἐπιμήκυνση, 2. ἡ παράταση, **zgjätja e jetës**, ἡ παράταση τῆς ζωῆς, ἡ διάρκεια, **zgjatím**.

zgjatòj, ρ. μετ. μακρύνω, μακραίνω, — **e pak pallton**, μάκρυνε λίγο τό ἐπανωφόρι, ρ. ἄμετ. **zgjatoj dita**, μάκρυνε, μεγάλωσε ἡ μέρα, **zgjatohem**, ψηλώνω, **u zgjatua shumë ky djalë**, ψήλωσε πολὺ αὐτό τό παιδί.

zgjebaník,-e, ἐπίθ. ψωριάρης, ψωριάρικος, ψωραλέος, **zgjebarak, i zgjebosur, kromash**.

zgjebe-zgjébjja, οὐσ. θ. Ἰατρ. ἡ ψώρα, ἡ φαγούρα, **kromë**.

zgjebem, ρ. παθ. ψωριάζω (ἐγώ), ψωριῶ, πάσχω ἀπό ψώρα, **zgjebosem**.

zgjebosem, ρ. παθ. ψωριάζω, πιάνω ψώρα, ψωριῶ, **zgjebem**.

zgjebosur (i, e), ἐπίθ. ψωριάρης, ψωριάρικος, ψωριασμένος, ψωραλέος.

zgjebur (i, e), ἐπίθ. βλ. **i zgjebosur**.

zgjedh, ρ. μετ. διαλέγω, ἐκλέγω, (ἄορ. **zgjodha**, προστ. **zgjidh**, μετχ. **zgjedhur**), **zgjidh e merr**, διάλεξε καί πάρε, **e zgjodhën sekretar**, τόν ἐξέλεξαν γραμματέα, **zgjidhem**, ἐκλέγομαι.

zgjedhë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, 1. ὁ ζυγός, ἡ ζεύγλα (τῶν βοδιῶν), **kular i zgjedhës**, Μετφ. ὁ ξενικός ζυγός, ἡ σκλαβιά, ἡ δουλεία, **nën zgjedhën e huaj**, κάτω ἀπό τόν ξενικό ζυγό.

zgjedhës-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἐκλογέας, ὁ ἐκλογεύς, — **i i dytë**, ὁ ἐκλέκτορας, καί ἐπίθ.—, —e, ἐκλεκτικός.

zgjedhim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, Γραμμ. ἡ συζυγία, ἡ κλίση (τοῦ ρήματος), — **i i parë**, ἡ πρώτη συζυγία.

zgjedhje-zgjédhja, οὐσ. θ. ἡ ἐκλογή, τό διάλεγμα, πληθ.—et, οἱ ἐκλογές, —et **parlamentare**, οἱ κοινοβουλευτικές ἐκλογές, —et **për**

Kuvendin Popullor, οί έκλογές γιά τή Λαϊκή Βουλή.
zgjedhòj, ρ. μετ. 1. ζευγνύω, ζεύγω, ζεύω, ζέβω, 2. Γραμμ. κλίνω (τό ρήμα).
zgjedhur (i, e), έπίθ. 1. έκλεκτός, έκλεκτός, διαλεκτός, έπιλεκτός, **vepra të —a**, διαλεκτά έργα, **vjersha të —a**, έκλεκτά, διαλεκτά ποιήματα, 2. έκλεγμένος (βουλευτής, αντιπρόσωπος κλπ.), ούσ. άρ. **të —it e popullit**, οί έκλεκτοί του λαού.
zgjerbe-zgjerbja, ούσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. **tenjë, molë**.
zgjerim-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή επέχταση, ή διεύρυνση, ή εξάπλωση.
zgjeròj, ρ. μετ. 1. επέχτεινω, διευρύνω, 2. μεγαλώνω, μεγεθύνω, αύξάνω, **zgjerohem**, διευρύνομαι, επέχτεινομαι.
zgjesh, ρ. μετ. λύνω τή ζώνη, ξεζώνω, — **brezin**, λύνω, ξεσφίγω τή ζώνη, — **shpatën**, ξεζώνω τό σπαθί, άντθ. **ngjesh**.
zgjeshur, έπ. καθαρά, σταράτα, άνοιχτά, ξεκάθαρα, σαφώς, **troç, qartë**.
zgjidh, ρ. μετ. λύνω, — **qenin**, λύνω τό σκυλί, Μετφ. έπιλύω, — **një problem**, έπιλύω, λύνω ένα πρόβλημα, — **kreshmët**, καταλύω, χαλάνω τή σαρακοστή, άρταίνομαι, **zgjidhem**, 1. λύνομαι, 2. έκλέγομαι, Μετφ. **ju zgjidh goja**, του ξανάρθε ή λαλιά, του λύθηκε τό στόμα, **i erdhi goja**.
zgjidhje-zgjidhja, ούσ. θ. ή λύση, ή έπίλυση.
zgjidhur (i, e), έπίθ. λυμένος, λυτός.
zgjim-i, ούσ. άρ. τό ξύπνημα, ή άφύπνιση, τά ξυπνητούρια.
zgjòj, ρ. μετ. ξυπνώ, ξυπνάω, έξυπνώ (κάποιον), άφυπνίζω, **zgjothem**, ξυπνάω, ξυπνώ, (ό ίδιος), άφυπνίζομαι, **më del gjumi**.
zgjua-zgjoi, ούσ. άρ. πληθ.
zgjoje, zgjoj, ή κυψέλη, τό μελισσοκόφινο, **koshere, korube**.

zgjuar (i, e), έπίθ. 1. έξυπνος, εύφυής, πνευματώδης, δξύνους, 2. ξυπνητός, ξύπνηγος, ξυπνός.
zgjuarësi-a, ούσ. θ. ή έξυπνάδα, ή εύφυία, ή δξύνοια.
zi-a, ούσ. θ. 1. τό πένθος, ή λύπη, **ka —**, έχει πένθος, έχει λύπη, **është në —**, πενθει, πενθοφορει, είναι λυπημένος, 2. ή δυστυχία, ή πείνα, ή έλλειψη ψωμιού, — **buke**, ή πείνα, ό λιμός.
zi, έπ. μαύρα, στά μαύρα, πένθιμα, **e ngjyey —**, τό βάφω μαύρο, **u vesh —**, φορέθηκε στά μαύρα.
zi (i) - zezë (e), έπίθ. μαύρος, μελανός, Μετφ. ό δύστυχος, ό δυστυχισμένος, **i ziu ai**, ό μαύρος αυτός, ό δύστυχος, **e zeza nënë**, ή μαύρη, ή δύστυχη μάνα, **e zeza unë!** ή μαυρομοίρα, ή καημένη έγώ, ή δύστυχη έγώ!
zi-të (të), ούσ. ούδ. **hoqi të zitë e ullirit**, τράβησε τής έλιās τά φαρμάκια.
ziej, ρ. μετ. 1. βράζω, χοχλάζω, χουχλάζω, κοχλάζω, — **qumëshitin**, βράζω τό γάλα, 2. ρ. άμετ. **po zien uji**, βράζει τό νερό, **zjej**.
zier (i, e), έπίθ. βρασμένος, βραστός, **mish i —**, βραστό κρέας.
zift-i, ούσ. άρ. ή πίσσα, τό κατράμι, τό κατράνι, **katran**.
zigur-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, τό ζυγούρι, **milor**.
zigzag, έπ. ζίγκ-ζάγκ, ζίκ-ζάκ.
zile-zilja, ούσ. θ. πληθ.—, τό κουδούνι, ό κώδωνας.
zili-a, ούσ. θ. ή ζήλεια, ή ζηλοτυπία, ή ζηλοφθονία, **e kam —**, τόν ζηλεύω, **plasi nga zilia**, έσκασε από τή ζήλεια.
ziliqar,-e, έπίθ. ζηλιάρης, ζηλότυπος, ζηλόφθονος, φθονερός.
zink-u, ούσ. άρ. Όρυκτ. ό ψευδάργυρος, ό τσίγκος.
zinxhír-i, ούσ. άρ. πληθ.—ë, —a, 1. ή άλυσίδα, ή άλυσος, **qen i lidhur me —**, σκυλί δεμένο μέ άλυσίδα, — **i i spirancës**, ή άλυσίδα τής άγκυρας, 2. πληθ.—et, τά δεσμά, —et e **robërisë**, τά δεσμά τής σκλαβιάς,

οι άλυσίδες τής σκλαβιάς, 3. οι άλυσίδες, οι χειροπέδες, 4. έπ. σειρά, άλυσίδα, άλυσιδωτά.

ziòsur (i, e), έπίθ. πεινασμένος, λιμπιασμένος, πειναλέος, πολύ πεινασμένος, Μετφ. άχόρταγος, **i urtuar shumë, që ka uri të madhe.**

ziòsh,-e, έπίθ. βλ. **zeshkan.**

zjarmí-a, ούσ. θ. ό πυρετός, ή θερμοκρασία (άρρώστου), **zjarmëri.**

zjarr-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή φωτιά, τό πύρ, **ndiz zjarrin**, άναψε τή φωτιά, **për këtë —!** (όρκος), μά τήν φωτιά! Στρατ. **Zjarr! Pÿr! gur —i**, ό πυρόλιθος, ή τσακμακόπετρα, 2. ό πυρετός, **foshnja ka —**, τό μικρό έχει πυρετό, **zjarmi.**

zjarrfikës-it, ούσ. άρ. πληθ. οι πυροσβέστες, τό πυροσβεστικό σώμα, και έπίθ.—, —e, πυροσβεστικός.

zjarrtë (i, e), έπίθ. πύρινος, φλογερός, διάπυρος, καυστικός, Μετφ. ένθερμος, θερμός, φλογερός.

zjéj, ρ. μετ. και άμετ. βλ. **zìej.**

zjerë (i, e), έπίθ. βραστός, βρασμένος, **mishi i —**, τό βραστό κρέας, **i zier.**

zllot-i, ούσ. άρ. πληθ.—, τό ζλότυ (νομισματική μονάδα τής Πολωνίας).

zmadhím-i, ούσ. άρ. πληθ.—e, ή μεγέθυνση, ή αύξηση, τό μεγαλύτεμα, ή επαύξηση.

zmadhòj, ρ. μετ. μεγεδύνω, μεγαλώνω κάτι, αύξάνω, επαυξάνω, — **shtëpinë**, αύξάνω, μεγαλώνω τό σπίτι, — **një fotografi, një portret**, μεγεδύνω μιά φωτογραφία, μεγεδύνω ένα πορτραίτο.

zmadhùar (i, e), έπίθ. μεγεδυσμένος, μεγαλωμένος.

zmadhùes,-e, έπίθ. μεγεδυντικός, **lentë —e**, μεγεδυντικός φακός.

zmalt-i, ούσ. άρ. βλ. **smalt.**

zmràp, ρ. μετ. βλ. **zbyth, zmbrapem**, βλ. **zbythem.**

zmbraps, ρ. μετ. βλ. **zbyth.**

zmeràld-i, ούσ. άρ. τό σμαράγδι, ό σμάραγδος.

zmeríl-i, ούσ. άρ. τό σμυρίγλι, τό

σμυρίγδι, ή σμυρίγλη, ή σμύρις, **letër —i, zumpare**, τό σμυριδόχαρτο, τό γυαλόχαρτο.

zodiàk-u, ούσ. άρ. Άστρ. ό ζωδιακός (κύκλος).

zog-u, ούσ. άρ. πληθ. **zogj**, Ζωολ. 1. τό πτηνό, τό πουλί, — **delesh**, βλ. **bishtatundësi**, — **blete**, βλ. **bregca**, — **bore**, βλ. **zboraku**, — **u i natës**, βλ. **lakuriqi**, 2. ό νεοσσός, τό νεογέννητο κάθε πτηνού, — **pule**, τό κοτόπουλο, τό πουλάκι, — **rike**, τό παπάκι, τό παπί, — **gomari**, τό πουλάρι.

zogë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. ή πούλα, ή πουλάδα, τό θηλυκό κοτόπουλο, 2. ή νεαρή μέλισσα, **mjaltë zogash**, μέλι από πρωτοπούλι, 3. Μετφ. ή νεαρή (γυναίκα).

zogëz-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. μικρό κοτόπουλο, ή πούλα, ή πουλάδα, 2. Μετφ. ή νεαρή.

zojushë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή δεσποινίδα, ή δεσποινίς.

zonë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, 1. Γεωγρ. ή ζώνη (ή καθεμιά από τίς πέντε ζώνες τής γής), 2. ή ζώνη, — **ushtarake**, στρατιωτική ζώνη, — **kufitare**, ή μεθόριος, ή συνοριακή ζώνη, ή παραμεθόριος, (ζώνη, περιοχή), ή συνοριακή περιοχή, — **okupacioni**, ή ζώνη κατοχής, — **asnjanëse**, ή ουδέτερη ζώνη, — **e ngrirë**, ή κατεψυγμένη ζώνη, ή παγωμένη ζώνη.

zonja (e), έπίθ. 1. ικανή, έπιτήδεια, άξια, **jam e zonja ta bëj**, είμαι ικανή νά τό κάμω, 2. ούσ. θ. ή ιδιοχτήτρια, ή οίκοδέσποινα, ή κυρία, e — e **mallit**, ή ιδιοχτήτρια του έμπορεύματος, του πράγματος, e — e **shtëpisë**, ή οίκοδέσποινα.

zonjë-a, ούσ. θ. πληθ.—a, ή κυρία, — **shtëpie**, ή οίκοδέσποινα, ή νοικοκυρά, ή οίκοκυρά.

zonjushe - zonjushja, ούσ. θ. πληθ.—a, βλ. **zojushë.**

zoològ-u, ούσ. άρ. πληθ.—ë, ό ζωολόγος.

zoologji-a, ούσ. θ. ή ζωολογία.

zoologjik, -e, ἐπίθ. ζωολογικός, kopshti —, ὁ ζωολογικός κῆπος.
 zotekni-a, οὐσ. θ. ἡ ζωοτεχνία.
 zoteknik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ζωοτέχνης, ὁ ζωοτεχνικός, καὶ ἐπίθ.—, —e, ζωοτεχνικός.
 zor-i, οὐσ. ἄρ. 1. ἡ βία, ja mora me —, τοῦ τό πῆρα διὰ τῆς βίας, 2. ἡ ἀνάγκη, e bëri nga —i, τό ἔκαμε ἀπό ἀνάγκη, 3. ἡ δυσκολία, më vjen — t'i them, δυσκολεύομαι νά τοῦ πῶ, shtrëngim, vështirësi.
 zorkadh-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. kaprolli.
 zorkadhe - zorkadhja, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. βλ. kaprolle, sorkadhe.
 zorshëm (i) - zorshme (e), ἐπίθ. δύσκολος, ζόρικος, δυσχερής, i vështirë.
 zorrë-a, οὐσ. θ. πληθ.—a, Ἄνατ. τό ἔντερο, — e verbët, τό τυφλό ἔντερο, — e trashë, τό παχύ ἔντερο, πληθ.—t, τὰ ἔντερα, τὰ ἐντόσθια, τὰ σπλάχνα, — e kuqe, ὁ οἰσοφάγος, esofagu.
 zot-i, οὐσ. ἄρ. πληθ. zotërinj, 1. ὁ κύριος, 2. ὁ κύριος, ὁ ἰδιοχτήτης, ὁ κάτοχος, ὁ νοικοκύρης. shtëpi pa zot, σπίτι χωρὶς νοικοκύρη, 3. ὁ Θεός, πληθ. zota, Μετφ. i dal për —, α) τόν προστατεύω, τόν υπερασπίζω, β) ἀναλαβαίνω, ὑπόσχομαι, zotohem.
 zotëri-a, οὐσ. ἄρ. πληθ.—nj, ὁ κύριος, ὁ ἀφέντης, ὁ αὐθέντης, ὁ ἄρχοντας, —a jote, ἡ ἀφεντιά σου, —a e tij, ἡ ἀφεντιά του καὶ zotërote, zotëria jote, ἡ ἀφεντιά σου.
 zotërim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ κυριαρχία, ἡ ἐξουσία, ἡ κυριότητα, ἡ κατοχή, nën zotërimin e tij, ὑπὸ τὴν κυριαρχία του, ὑπὸ τὴν κατοχή του.
 zotërisht, ἐπ. ἀρχοντικά, γενναιόφρονα, εὐγενικά.
 zotëroj, ρ. μετ. κυριαρχῶ, ἐξουσιάζω, ἐπικρατῶ, Μετφ. κατέχω, e — këtë lëndë, τὴν κατέχω αὐτὴ τὴν ὕλη, τὴν ξέρω καλά.
 zotërues-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ

κάτοχος, ὁ ἰδιοχτήτης, Μετφ. ὁ γνῶστης.
 zotësi-a, οὐσ. θ. ἡ ἱκανότητα, ἡ ἐπιδεξιότητα, aftësi.
 zoti (i), ἐπίθ. 1. ἱκανός, ἄξιος, ἐπιδέξιος, ἐπιτήδειος, jam i zoti, εἶμαι ἱκανός, ἄξιος, ai është i — të të bëjë keq, αὐτός εἶναι ἱκανός νά σοῦ κάμει κακό, μπορεῖ νά σοῦ κάμει κακό, 2. οὐσ. ἄρ. πληθ. të zotët, të zott, ὁ ἰδιοχτήτης, ὁ νοικοκύρης, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ ἀφέντης, i —i i shtëpisë, ὁ σπιτονοικοκύρης, ὁ οἰκοδεσπότης, θηλ. e zonja.
 zotim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ὑπόσχεση, ἡ ἀνάληψη ὑποχρέωσης, —et e 1 Majit, οἱ ὑποσχέσεις τῆς Πρωτομαγιάς (ποῦ ἀνέλαβαν γιὰ τὴν Πρωτομαγιά).
 zotni-a, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ κύριος, ὁ ἀφέντης, ὁ αὐθέντης, ὁ ἄρχοντας, βλ. zotëri.
 zotnim-i, οὐσ. ἄρ. ἡ κυριότητα, ἡ κατοχή, tituj zotnimi, τίτλοι κυριότητας, zotërimi.
 zotohem, ρ. μέσ. 1. ὑπόσχομαι, δίνω τό λόγο, ἀναλαμβάνω τὴν ὑποχρέωση, 2. ἐγγυοῦμαι, ἐγγυῶμαι, premtoj.
 zotrote, (τύπος, πού χρησιμοποιεῖται ὅταν μιλοῦμε μέ σεβασμό), ἡ ἀφεντιά σου (zotëria jote).
 zukas, ρ. ἀμετ. (ἄδρ. zuka ta), βουίζω, βοτζω, ζουζουνίζω, βομβῶ (λέγεται γιὰ τό θόρυβο πού κάνει τό μελίσι ὅταν ρίχνει).
 zulmë-a, οὐσ. θ. ὁ ἔπαινος, lavdi.
 zullap-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, 1. ἄγριο ζῶο, τό ἀγρίμι, τό ζουῖδιο, τό ζουλάπι, ὁ λύκος, βλ. bishë, 2. ἄσχημος, κοιν. τό ζουλάπι, τό ζλάπι. (μέ περιφρόνηση).
 zullum-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—e, ἡ ζημιά, ἡ καταστροφή, τό ζουλούμι, ἡ βλάβη, bëj —, κάνω ζημιά.
 zumpare-zumparja, οὐσ. θ. τό σμυριδόχαρτο, τό γυαλόχαρτο.

zunkth-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, Βοτ. βλ. **xunkth**.

zuzàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, 1. ό αλήτης, παληάνθρωπος, 2. ό γυναικάς, ό γυναικοθήρας, 3. πρόστυχος.

zvarranik,-e, έπίθ. έρπετό, **shtazë —e**, έρπετό ζώο.

zvarranike-zvarranikja, ούσ. θ. πληθ.—, ή σβάρα, ή σβάρνα, βλ. **branë, trinë**.

zvarranikë-t, ούσ. άρ. πληθ. Ζωολ. τά έρπετά, **rrëshqanësit**.

zvarras, έπ. βλ. **zvarrë**.

zvarrë, έπ. συρτά, σβαρνιστά, σβαρνίζοντας, σύροντας, έρποντας, **heq zvarrë**, σέρνω, σβαρνίζω. **τραβῶ, e marr —**, παίρνω σβάρνα.

zvarris, ρ. μετ. σέρνω, σβαρνίζω, σβαρίζω, βωλοκοπῶ, Μετφ. παρελκύω, παρέλκω, **zvarrisem**, ρ. μέσ. σέρνομαι, σβαρίζομαι, σβαρνίζομαι, Μετφ. **zvarriset**, παρελκύεται.

zverdhàk,-e, έπίθ. βλ. **verdhac, verdhacak**.

zverdhem, ρ. μέσ. κιτρινίζω, χλωμιάζω, χλομιάζω, χλωμιαίνω, ώχριάζω, ώχριῶ, **zbehem**.

zverdhemë (i) - zverdheme (e), έπίθ. κιτρινωπός, κιτρινιάρης, χλωμός.

zverdhòj, ρ. μετ. κιτρινίζω, χλωμιάζω, χλομιαίνω, χλομιάζω, ώχριάζω.

zverdhur (i, e), έπίθ. χλωμός, κίτρινος, κιτρινισμένος, **i zbetë**.

zverk-u, ούσ. άρ. Άνατ. ό τράχηλος, ό σβέρκος.

zverkdërr, έπίθ. σκληροτράχηλος, γουρουνοτράχηλος, **qafëtrashë**.

zvetënohem, ρ. μέσ. έκφυλίζομαι, μπασταρδεύομαι.

zviceràn,-e, έπίθ. έλβετικός.

zviceràn-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό Έλβετός, θηλ. —e, ή Έλβετίδα.

zvjërdh, ρ. μετ. άποθηλάζω τό βρέβος, άποκόβω, (άόρ. **zvor-dha**, προστ. **zvir-dh**, μετφ. **zvjerdhur**), άποκόβω τό μικρό (άπό τό γάλα τής μητέρας του, τό άρνί άπό τήν προβατίνα), Μετφ. άπομακρύνω, ψυχραίνω, **zvir-dhem**, δυσαρεστοῦμαι, δυσαρεστιέμαι, ψυχραίνομαι.

zvogëlim-i, ούσ. άρ. πληθ. —e, 1. ή σμίκρυνση, ή μείωση, ή έλάττωση, 2. Γραμμ. ύποκοριστικό, **diminutiv**.

zvogëlòj, ρ. μετ. μικραίνω, σμικρύνω, λιγοστεύω, έλαττώνω, **zvogëlohem**, σμικραίνομαι.

zvogëlùar (i, e), έπίθ. σμικρυνμένος, μειωμένος, έλαττωμένος.

zymbýl-i, ούσ. άρ. πληθ. —a, 1. Βοτ. (Hyacinthus) ό ύάκινθος, κοιν. ζουμπούλι, ζιμπούλι, ζιμπίλι, 2. τό ζιμπίλι (για τά ψώνια), είδος πλεχτοῦ καλαδιού, σάκκου.

zymtë (i, e), έπίθ. 1. σκοτεινός, μαῦρος, ζοφερός, 2. κατηφής, σκυθρωπός, βαρύς, κατσούφης, βουρκωμένος, μελαγχολικός, κατσουφιασμένος.

zyqàm-i, ούσ. άρ. Ίατρ. βλ. **rrufë**.

zyrë-a, ούσ. θ. πληθ. —a, τό γραφείο, —a e **informacionit**, τό γραφείο πληροφοριῶν, **punë zyre**, δουλιά τοῦ γραφείου, ή ύπερεσία γραφείου.

zyrtàr,-e, έπίθ. έπίσημος, **nga bu-rime —e**, άπό έπίσημες πηγές, **shkresë —e**, έπίσημο έγγραφο, **deklaratë —e**, ή έπίσημη δήλωση.

zyrtàr-i, ούσ. άρ. πληθ. —ë, ό δημόσιος υπάλληλος, ό λειτουργός, **nëpunës, funksionar**.

zyrtarisht, έπ. έπίσημα, έπισήμως, **lajm i vërtetuar —**, είδηση που έπιβεβαιώθηκε έπίσημα.

Zh

Zh, zh, τό τριακοστό ἕκτο γράμμα τοῦ ἀλβανικοῦ ἀλφάβητου.

zhabaritem, ρ. μέσ. παίζω μέσα στό νερό μέ τά χέρια, πλατσαρίζω, πλατυγίζω, πλατσαρίζω.

zhabë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, 1. Ζωολ. βλ. **bretkosë**, 2. ὁ φλοιός, ἡ φλούδα, **zhapë, lëkurë**.

zhabinë-a, οὐσ. θ. πληθ.—**a**, Βοτ. (*Ranunculus*) βατράχιο(ν), κοιν. ἡ νεραγκούλα, **zhabinok**.

zhabinòk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Βοτ. βλ. **zhabina**.

zhabiàk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. ὁ φρύνος, ἡ μπράσκα.

zhapë-a, οὐσ. θ. ὁ φλοιός, ἡ φλούδα, τό δέρμα, πληθ.—**at**, τά τσαρούχια ἀπό δέρμα ἀγελάδας.

zhapì-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**nj**, Ζωολ. (*Lacerta virilis*) ἡ σαύρα ἡ πράσινη, κοιν. ἡ σαύρα καί γουστέρα, γουστερίτσα.

zhapik-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Ζωολ. βλ. **zhapìu**.

zhardhòk-u, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**ë**, Βοτ. ὁ βολβός, —**u i patates**, ὁ βολβός τῆς πατάτας.

zhavòrr-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, τό ἀμμοχάλικο, τό χαλίκι, **zhur, zall**.

zhlukim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ ἀποδέσμευση, ἡ λύση τοῦ ἀποκλεισμοῦ, —**i i mallit**, ἡ ἀποδέσμευση τοῦ ἐμπορεύματος, —**i i depozitimeve**, ἡ ἀποδέσμευση τῶν καταθέσεων.

zhlukòj, ρ. μετ. ἀποδεσμεύω, ἀπαλλάσω τοῦ ἀποκλεισμοῦ, λύω, λύνω τόν ἀποκλεισμό, — **mallërat**, ἀποδεσμεύω τά ἐμπορεύματα, — **depozitimet**, ἀποδεσμεύω τίς καταθέσεις.

zhbréj, ρ. μετ. ξεζεύω, ξεζεύγω,

ἀποζεύγω, ἄντθ. **mbrej**, ζεύω, ζέβω.

zhdëmtim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—**e**, ἡ ἀποζημίωση.

zhdëmtòj, ρ. μετ. ἀποζημιώνω, πληρώνω τή ζημία, δίνω ἀποζημίωση.

zhdërvjellët (i, e), ἐπίθ. εὐκίνητος, εὐστροφος, ἐπιδέξιος, **i shkathët**.

zhdoganim-i, οὐσ. ἄρ. ὁ ἐκτελωνισμός, ἡ ἐκτελώνιση.

zhdoganòj, ρ. μετ. ἐκτελωνίζω.

zhdoganùar (i, e), ἐπίθ. ἐκτελωνισμένος.

zhdoganùes-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, ὁ ἐκτελωνιστής.

zhdredh, ρ. μετ. (ἄόρ. **zhdredha**, προστχ. **zhdredh**, μετχ. **zhdredhë**), ξεπλέχω, ξεκλώθω, ξεπλέκω, ξετυλίγω, ξεγνέθω, (τό μαλλί, τό σχοινί, τό σπάγγο κλπ.).

zhdrejtë (i, e), ἐπίθ. ἔμμεσος, Μαθ. **madhësi proporcionale të —a**, ποσά ἀντιστρόφως ἀνάλογα, Γραμμ. **kundrinë e —**, ἔμμεσο ἀντικείμενο.

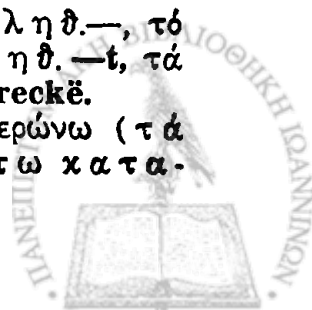
zhduk, ρ. μετ. ἐξαφανίζω, ἀφανίζω, καταστρέφω, **e zhdukën**, τόν ἐξαφάνισαν, τόν σκότωσαν, **zhdukem**, ἐξαφανίζομαι, χάνομαι, κρύβομαι, γίνομαι ἄφαντος.

zhdùkje-zhdùkja, οὐσ. θ. 1. ἡ ἐξαφάνιση, ἡ ἀφάνιση, ὁ ἀφανισμός, 2. ἡ ἐξόντωση, ἡ καταστροφή, ὁ ἐξαφανισμός.

zheg-u, οὐσ. ἄρ. ὁ καύσωνας, ἡ ζέστη, τό λιοπύρι, ἡ κάψα, ἡ μεγάλη ζέστη, **pisku i vapës, vapa e madhe**.

zhele-zhëlja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό κουρέλι, τό ράκος, πληθ.—**t**, τά κουρέλια, τά ράκη, **rreckë**.

zhgërrýej, ρ. μετ. λερώνω (τά ροῦχα δταν πέφτω κατα-

γῆς), **zhgërryhem**, λερώνομαι (μέ λάσπη ἢ σκόνη).

zhgozhdim-i, οὐσ. ἄρ. 1. τό ξεκάρφωμα, 2. Μετφ. τό ξαγκίστρωμα, ἡ ἀπαγκίστρωση.

zhgozhdòj, ρ. μετ. 1. ξεκαθηλώνω, ξεκαρφώνω, 2. Μετφ. ἀπαγκιστρώνω.

zhgurit, ρ. ἀμετ. ἀνασκαλεύει, ἀνασκαλίζει (σκαλίζει τῆ γῆ μέ τά πόδια γιά νά βρεῖ κάτι — λέγεται μονάχα γιά τίς κότες).

zhivë-a, οὐσ. θ. 1. ὁ ὑδράργυρος, **merkur**, **engjërthi**, 2. — **e bardhë**, τό φιασίδι (πού βάζουν οἱ γυναικες).

zhgjandër, ἐπ. μέ ἀνοιχτά μάτια, ξύπνο, ἐξυπνητά, ξυπνητά, ἀγρύπνωσ, ἐγρηγορότως, **a je andër a zhgjandër?** εἶσαι στόν ἑαυτό σου ἢ βλέπεις ὄνειρα μέ ἀνοιχτά μάτια, ζυπνητά; στόν ξύπνο σου;

zhubër-zhubra, οὐσ. θ. πληθ. **zhubra**, ἡ ρυτίδα, ἡ πτυχῆ, τό ζάρωμα, ἡ ζαρωματιά, **rrudhë**.

zhubravit, ρ. μετ. ζαρώνω, ρυτιδώνω, τσαλακώνω, στραπατσάρω, **rrudh**, **zhubros**.

zhubravitur (i, e), ἐπίθ. ζαρωμένος, ρυτιδωμένος, τσαλακωμένος.

zhubròs, ρ. μετ. βλ. **zhubravit**, **mos i zhubros pantallonat**, μή ζαρώνεις τά πανταλόνια, μή τσαλακώνεις τά πανταλόνια.

zhubrosje - zhubrosja, οὐσ. θ. πληθ.—, τό ζάρωμα, ἡ ζαρωματιά, τό τσαλάκωμα.

zhugë-a, οὐσ. θ. Βοτ. βλ. **xunkth**.

zhul-i, οὐσ. ἄρ. ἡ λέρα, ἡ ρυπαρότητα, ἡ λίγδα, ὁ ρύπος, **lerë**.

zhur-i, οὐσ. ἄρ. τό ἀμμοχάλικο, τό χαλίκι, **zhavorr**.

zhurí-a, οὐσ. θ. πληθ.—, 1. ἡ κριτική ἐπιτροπή, οἱ κριτές, 2. Ἄθλητ. ἡ ἑλλανόδικη ἐπιτροπή, οἱ ἑλλανοδίκες.

zhurishtë-a, οὐσ. θ. ἡ χαλικάρια, μέρος σκεπασμένο μέ χαλίκι.

zhurit, ρ. μετ. ζεματῶ, τσουλουφρίζω, καψαλίζω, καίγω, καίω, τσουρουφλίζω, **përvëloj**, **djeg**,

zhuritem, καίομαι, ζεματιέμαι, Μετφ. πικραίνομαι, καίγομαι, **m'u zhurit zemra**, μοῦ πικράθηκε, μοῦ κήκε ἡ καρδιά.

zhuritje-zhuritja, οὐσ. θ. τό τσουλούφρισμα, τό κάψιμο.

zhuritur (i, e), ἐπίθ. ζεματισμένος, καμένος, τσουλουφρισμένος, τσουρουφλισμένος, **i pëlvëluar**, **i djegur**.

zhurmë-a, οὐσ. θ. ὁ θόρυβος, ὁ πάταγος, ἡ ταραχή, ἡ φασαρία, **bëj** —, θορυβῶ, κάνω θόρυβο, — **shurdhuese**, ἐκκωφαντικός θόρυβος, **shumë** — **për asgjë**, πολὺς θόρυβος γιά τό τίποτε.

zhurmëmàdh,-e, ἐπίθ. θορυβώδης, ταραχώδης, ἐκκωφαντικός.

zhurmëshëm (i) - zhurmëshme (e), ἐπίθ. θορυβώδης, πολυτάραχος, βροντερός.

zhushka-t, οὐσ. θ. πληθ.—, Ἰατρ. βλ. **shytat**.

zhuzhingë-a, οὐσ. θ. πληθ.—, Ζωολ. (*Scarabaeus auratus*) ὁ σκαραβαῖος, ὁ κἀνθαρος, τό σκαθάρι, **bubuzhinë**, **vizhë**.

zhuzhit, ρ. μετ. τσικνίζω (τό φαγητό στή φωτιά).

zhuzhitë-a, οὐσ. θ. ἡ τσίκνα (φαγητοῦ), **cikna e gjellës**.

zhvat, ρ. μετ. ἀποσπῶ, κόπτω, ξεσχίζω, **ujku —i dy dele**, ὁ λύκος ξέκοψε δύο προβατίνες.

zhvesh, ρ. μετ. 1. ξεντύνω, ξεφορῶ, ἀπογυμνώνω, γδύνω, ἐκδύω, **zhvishe djalin**, ξεφόρεσε τό παιδί, — **shpatën**, ξεσπαθώνω, 2. ἀποφλοιῶ, ξεφλουδίζω, — **misërin**, ξεφλίζω καλαμπόκι, — **orizin**, ἀποφλοιώνω, ξεφλουδίζω, ἐκκοκκίζω τό ρύζι, Μετφ. ληστεύω, ξεγυμνώνω, **e zhveshën hajdutët**, τόν λήστευσαν οἱ κλέφτες, **zhvishem**, ξεντύνομαι, ξεφοριέμαι, ξεφοροῦμαι, βγάζω τά ροῦχα, γδύνομαι.

zhvillim-i, οὐσ. ἄρ. πληθ.—, **e**, 1. ἡ ἀνάπτυξη, — **i i industrisë**, ἡ ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας, 2. ἡ ἐξέλιξη, **ligjët e —it shoqëror**, οἱ νόμοι τῆς κοινωνικῆς ἐξέλιξης.

zhvillòj, ρ. μετ. 1. ἀναπτύσσω, 2.

έξελλίσσω, 3. διεξάγω, — bisedi-
me, διεξάγω συνομιλίες, — një
temë, αναπτύσσω ένα θέμα, 4.
Φωτογρ. εμφανίζω.

zhvillùar (i, e), επίθ. αναπτυγμέ-
νος, έξελιγμένος, ανεπτυγμένος.

zhýej, ρ. μετ. (άόρ. zheva,
μετχ. zhygë), 1. λερώνω, djá-
li u zhye, τό παιδί λερώθηκε,
zhyhem, ρ. μέσ. λερώνομαι, 2.
μαγαρίζομαι, ndragem.

zhys, ρ. μετ. (άόρ. zhyta),
βουτώ, καταποντίζω, βυθίζω,
zhytem, βουτιέμαι, βυθίζομαι,
καταδύομαι, Μετφ. πνίγομαι, u

zhyta në borxhe, πνίγηκα στά
χρέη, χάθηκα στά χρέη.

zhytaràk-u, ούσ. άρ. πληθ. —ë,
Ζωολ. βλ. rosë e egër.²

zhytër-zhytra, ούσ. θ. πληθ.

zhytra, Ζωολ. (Colymbus rufi-
collis) ό κόλυμνος (κολυμβη-
τικό πτηνό).

zhýtje-zhýtja, ούσ. θ. Άθλητ.
ή κατάδυση, τό μακροβούτι, ή
βουτιά, ή βουτηξιά.

zhytur (i, e), επίθ. βουτημένος,
βουτηγμένος, καταβυθισμένος, i
— në borxhe, βουτηγμένος,
πνιγμένος στά χρέη.

Τ Ε Λ Ο Σ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

EMRA GJEOGRAFIKË

A

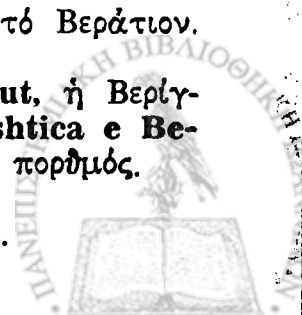
Abisini-a (Etiopi-a), ή 'Αβησσυνία.
Abixhàn-i, τό 'Αμπιτζάν, (πρωτ. τῆς 'Ακτῆς τοῦ 'Ελεφαντοστοῦ).
Addis Abeba, ή 'Αντίς 'Αμπέμπα (πρωτ. τῆς 'Αβησσυνίας).
Adriatik-u, ή 'Αδριατική, **deti Adriatik**, ή 'Αδριατική Θάλασσα.
Afganistàn-i, τό 'Αφγανιστάν.
Afrikë-a, ή 'Αφρική.
Akra, ή "Ακκρα (πρωτ. τῆς Γκάνα).
Alaska, ή 'Αλάσκα.
Algjër-i, τό 'Αλγέρι (πρωτ. τῆς 'Αλγερίας).
Algjèri-a, ή 'Αλγερία.
Aleksandri-a, ή 'Αλεξάνδρεια.
Alpet, οἱ "Άλπεις.
Amazòn-i, ὁ 'Αμαζόνιος (ποταμός).
Amerikë-a, ή 'Αμερική.
Amàn-i, τό 'Αμμάν (πρωτ. τῆς 'Ιορδανίας).
Amsterdam-i, τό "Άμστερνταμ, τό 'Άμστελλόδαμον.
Andet, οἱ "Άνδεις.

Angli-a, ή 'Αγγλία.
Angola, ή 'Αγκόλα.
Ankarà-ja, ή "Άγκυρα.
Antarktidë-a, ή 'Ανταρκτίδα, ή 'Ανταρκτική.
Antile: ishujt Antile, οἱ 'Αντίλλες (νῆσοι).
Anversë-a, ή 'Αμβέρσα.
Apeninet, malet e Apenineve, Apeninet, τὰ 'Απέννινα (ὄρη).
Arabí-a, ή 'Αραβία, **Shkretëtira e Arabisë**, ή 'Αραβική ἔρημος, **deti Arabik**, ή 'Αραβική θάλασσα.
Araràt-i, τό 'Αραράτ (βουνό).
Argjentinë-a, ή 'Αργεντινή.
Arktik-u, ή 'Αρκτική.
Artë-a, ή "Άρτα.
Atikë-a, ή 'Αττική.
Atlantik-u, ὁ 'Ατλαντικός, **oqeani Atlantik**, ὁ 'Ατλαντικός ὠκεανός.
Athinë-a, ή 'Αθήνα, αἱ 'Αθηναί.
Australí-a, ή Αὐστραλία.
Austri-a, ή Αὐστρία.
Azì-a, ή 'Ασία.
Azi e Vogël, ή Μικρά 'Ασία.

B

Bagdàt-i, ή Βαγδάτη (πρωτ. τοῦ 'Ιράκ).
Bamako, τό Μπαμάκο (πρωτ. τοῦ Μάλι).
Bangkòk-u, τό Μπανγκόκ (πρωτ. τῆς Ταϊλάνδης).
Barcelonë-a, ή Βαρκελώνη.
Bejrüt-i, ή Βηρυττός (πρωτ. τοῦ Λιβάνου).

Belgjikë-a, τό Βέλγιο.
Beograd-i, τό Βελιγράδι.
Beràt-i, τό Μπεράτι, τό Βεράτιον.
Berlín-i, τό Βερολίνο.
Bering, deti i Beringut, ή Βερίγγειος θάλασσα, **ngushtica e Beringut**, ὁ Βερίγγειος πορθμός.
Berna, ή Βέρνη.
Birmaní-a, ή Βιρμανία.

Bogotà, ἡ Μπογκοτά, (πρωτ. τῆς Κολομβίας).
Bolivi-a, ἡ Βολιβία.
Bolonjë-a, ἡ Βολωνία, ἡ Μπολώνια.
Bombéj, ἡ Βομβάη.
Bon-i, ἡ Βόννη.
Borneo, βλ. **Kalimantan**.
Bosfòr-i, ὁ Βόσπορος.
Bosnjë-a, ἡ Βόσνια.
Brazil-i, ἡ Βραζηλία.
Bregu i Fildishtë, ἡ Ἀκτή τοῦ Ἐλεφαντοστοῦ.

Bremen, ἡ Βρέμη.
Brindizi, τὸ Μπρίντζι, τὸ Βρινδήσιον.
Bruksél-i, οἱ Βρυξέλλες.
Budapést-i, ἡ Βουδαπέστη.
Buenos Aires, τὸ Μπουένος Ἄϊρες, τὸ Βουένος Ἄϊρες.
Bukurésht-i, τὸ Βουκουρέστι.
Bullgari-a, ἡ Βουλγαρία.
Burundi, τὸ Μπουρούντι.
Butrint-i, ὁ Βουθρωτός.

C

Cejlòn-i, ἡ Κεϋλάνη.

Celebés, τὸ Σελέμπες, ἡ Κελέβη, βλ. **Sulavesi**.

Ç

Çamëri-a, ἡ Τσαμουριά, ἡ Τσιαμουριά.
Cekosllovakí-a, ἡ Τσεχοσλοβακία.

Çikago, τὸ Σικάγο.
Çunçin-i, τὸ Τσιούν Τσιν, τὸ Τσουνγκ Κίνγκ.

D

Dahomej, ἡ Δαγομέη, τὸ Νταχομέϊ.
Dajt-i, τὸ Ντάϊτι (βουνό).
Dakàr, τὸ Ντακάρ (πρωτ. τῆς Σενεγάλης).
Dalmaci-a, ἡ Δαλματία.
Damàsk-u, ἡ Δαμασκός (πρωτ. τῆς Συρίας).
Dàncing-u, βλ. **Gdansk**.
Danimarkë-a, ἡ Δανία.
Danüb-i, ὁ Δούναβις (ποταμός).
Dar-es-Salàm, τὸ Ντάρ ἐς Σαλάμ (πρωτ. τῆς Ταγκανίκας).
Dardanele-t, τὰ Δαρδανέλλια.

Delí, τὸ Δελχί (πρωτ. τῆς Ἰνδίας).
Delfi, οἱ Δελφοί.
Devòll-i, τὸ Ντεβόλ.
Dodekaneze-t, τὰ Δωδεκάνησα, ἡ Δωδεκάνησος.
Dodonë-a, ἡ Δωδώνη (μαντεῖοι).
Domenikë-a, **Republika Domenikane**, ἡ Δομνίκη, ἡ Δομνικανὴ Δημοκρατία, ἡ Δημοκρατία τοῦ Ἁγίου Δομνικίου.
Drama, ἡ Δράμα.
Drezden-i, ἡ Δρέζδη.
Dublin-i, τὸ Δουβλίνο.
Durrës-i, τὸ Δυρράχιο, τὸ Ντούρες.

E

Egjé-u, τὸ Αἰγαῖο, **deti Egje**, τὸ Αἰγαῖο πέλαγος.
Egjýpt-i, ἡ Αἴγυπτος.

Ekuadòr-i, ὁ Ἴσημερινός.
Elbasàn-i, τὸ Ἐλμπασάν, τὸ Ἐλβασάν.

Elbë-a, 1. ή "Ελβα (νησος), 2. ό "Ελβας (ποταμός).
Estoni-a, ή 'Εσθονία.
Etna, ή Αίτνα (ήφαιστειο).

Etiopí-a, (**Abisinia**), ή Αίθιοπία (ή 'Αβησσυνία).
Eufràt-i, ό Εϋφράτης (ποταμός).
Everést-i, τό "Εβερест (βουνό).
Evropë-a, ή Εϋρώπη.

F

Faliron, τό Φάληρο.
Famagosta, ή 'Αμμόχωστος.
Federata Demokratike Gjermane (FDGJ), Γερμανική 'Ομοσπονδιακή Δημοκρατία (Γ.Ο.Δ.).
Filipine-t, οί Φιλιππίνες, αί Φιλιππίναι.

Finlandë-a, ή Φινλανδία.
Firence, ή Φλωρεντία.
Follorinë-a, ή Φλώρινα.
Formozë-a, βλ. **Tajvan**.
Francë-a, ή Γαλλία.
Fritàun, τό Φριτάουν (πρωτ. τῆς Σιέρρα Λεόνε).

G

Ganë-a, ή Γκάνα.
Gang-u, ό Γάγγης (ποταμός).
Gdansk, τό Γκντάνσκ (πρώην Δάντσιγκ).
Gàmbia, ή Γάμπια.
Gdinja, ή Γδύνια.
Gramòz-i, ό Γράμμος (βουνό).

Gràmsh-i, τό Γράμσι.
Greqí-a, ή 'Ελλάδα, ή 'Ελλάς.
Groenlandë-a, ή Γροιλανδία.
Guaianë-a, ή Γουιάνα.
Guançhòu, τό Γουάν Τσζόου.
Guatemalë-a, ή Γουατεμάλα.
Guiné-ja, ή Γουϊνέα.

GJ

Gjenevë-a, ή Γενεύη.
Gjenovë-a, ή Γένουα, ή Γένοβα.
Gjermani-a, Republika Demokratike Gjermane, ή Λαοκρατική Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, **Republika Federale Gjermane**.

ή Γερμανική 'Ομοσπονδιακή Δημοκρατία.
Gjibraltàr-i, τό Γιβραλτάρ.
Gjirokastër-Gjirokastra, τό 'Αργυρόκαστρο.
Gjirit-i, βλ. **Kretë-a**.

H

Hagë-a, ή Χάγη.
Haifa, ή Χάιφα.
Haiti, ή 'Αίτη.
Halép-i, τό 'Αλέπι, τό Χαλέπιο.
Handi, τό 'Ανόϊ.
Hartùm-i, τό Χαρτούμ.

Havài, ishujt Havài, ή Χαβάη, τά νησιά τῆς Χαβάης.
Hambùrg-u, τό 'Αμβούργο.
Havana, ή 'Αβάνα (πρωτ. τῆς Κούβας).

Helsinki, τό Χελσίνκι, τό "Ελσιγκφορς, τό Χελσινγκφόρς.
Himaläje-t, τὰ Ἰμαλαΐα: malet e Himaläjeve, τὰ Ἰμαλαΐα ὄρη.
Himarë-a, ἡ Χειμάρρα, ἡ Χιμάρρα.

Hiroshimë-a, ἡ Χιροσίμα.
Hollandë-a, ἡ Ὀλλανδία.
Honduras, ἡ Ὀνδούρα.
Hongkòng, τό Χόνγκ-Κόνγκ.
Hungarí-a, ἡ Οὐγγαρία.

I

Ind-i, ὁ Ἰνδός ποταμός.
Indí-a, Οἱ Ἰνδίες, ἡ Ἰνδία.
Indiàn: oceani Indian, Ἰνδικός, ὁ Ἰνδικός ὠκεανός.
Indokinë-a, ἡ Ἰνδοκίνα.
Indonezì-a, ἡ Ἰνδονησία.
Iràk-u, τό Ἰράκ.

Iràn-i (Persí-a), τό Ἰράν, ἡ Περσία.
Irlandë-a, ἡ Ἰρλανδία.
Islandë-a, ἡ Ἰσλανδία.
Itakë-a, ἡ Ἰθάκη.
Italí-a, ἡ Ἰταλία.
Izmir-i, ἡ Σμύρνη.
Izraél-i, τό Ἰσραήλ.

J

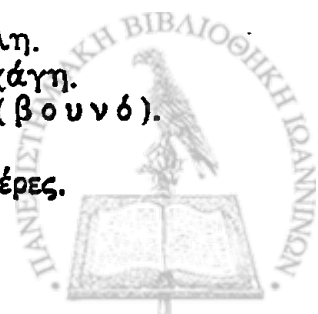
Jalltë-a, ἡ Γιάλτα.
Jamàjka, ἡ Ἰαμαϊκή.
Janinë-a, τὰ Γιάννενα, τὰ Ἰωάννινα.
Japoní-a, ἡ Ἰαπωνία.

Java, ἡ Ἰάβα.
Jemén-i, ἡ Ἰεμένη.
Jordaní-a, ἡ Ἰορδανία.
Jugosllaví-a, ἡ Γιουγκοσλαβία, ἡ Νοτιοσλαβία.

K

Kàjro, τό Κάϊρο.
Kalkutë-a, ἡ Καλκούττα.
Kaliforní-a, ἡ Καλιφόρνια.
Kalimantàn-i (Borneo), τό Καλιμαντάν, (ἡ Βόρνεο, τό Μπόρνεο).
Kambëra, ἡ Καμπέρα (πρωτ. τῆς Αὐστραλίας).
Kambochia, ἡ Καμπότζη.
Kamçatka, Καμτσ(ι)άτκα.
Kamerùn-i, τό Καμερούν.
Kanadà-ja, ὁ Καναδάς.
Kanarine: ishujt e Kanarineve, αἱ Κανάριοι νῆσοι.
Kantòn-i, βλ. Guançxhou.
Karaci, τό Καράτσι.
Karaibe-t, ἡ Καραϊβική, deti Karaibik, ἡ Καραϊβική θάλασσα.
Karakàs, τό Καρακάς (πρωτ. τῆς Βενεζουέλας).
Kavajë-a, ἡ Καββαΐα, ἡ Καβάγια.

Karpate-t: malet Karpate, τὰ Καρπάδια: τὰ Καρπάδια ὄρη.
Kaspik: deti Kaspik, ἡ Κασπία θάλασσα.
Këlcyrë-a, ἡ Κλεισούρα.
Kiev-i, τό Κίεβο.
Kili, ἡ Χιλή.
Kinë-a, Republika Popullore e Kinës, ἡ Κίνα, ἡ Λαϊκὴ Δημοκρατία τῆς Κίνας.
Kinshasa, ἡ Κινσάσα (πρωτ. τοῦ Κογκό).
Kolombo, τό Κολόμπο.
Kolumbí-a, ἡ Κολουμβία.
Kónakri, τό Κόνακρυ (πρωτ. τῆς Γουϊνέας).
Kongo, 1. τό Κογκό, 2. ὁ Κόγγος (ποταμός).
Konispol-i, ἡ Κονίσπολη.
Kopenhagen, ἡ Κοπεγχάγη.
Koràb-i, τό Κοράμπι (βουνό).
Korçë-a, ἡ Κορυτσά.
Kordilierët, οἱ Κορδιλιέρες.

Koré-a, ἡ Κορέα.
Korfùz-i, ἡ Κέρκυρα.
Korsikē-a, ἡ Κορσική.
Kosovë-a, ἡ Κοσόβα, τό Κόσσοβο,
 τό Κοσσυφοπέδιο.
Krabë-a, ἡ Κράμπα.
Kretë-a, ἡ Κρήτη.
Krimé, ἡ Κριμαία.

Kronshtadt, ἡ Κρονστάνδη.
Krujë-a, ἡ Κρούια, ἡ Κρούγια.
Kuala-Lampùr, ἡ Κβάλα Λαμπούρ
 (πρωτ. τῆς Ὀμοσπον-
 δίας τῆς Μαλαισίας).
Kubë-a, ἡ Κούβα.
Kukës-i, τό Κούκες.
Kuvait, τό Κουβέιτ.

L

Libàn-i, ὁ Λίβανος.
Liberi-a, ἡ Λιβηρία.
Libí-a, ἡ Λιβύη.
Lili, ἡ Λίλλη.
Lima, ἡ Λίμα (πρωτ. τοῦ Πε-
 ροῦ).
Labinòt-i, τό Λαμπινότι.
Lahorë-a, ἡ Λαχώρη.
Lagos, τό Λάγκος (πρωτ. τῆς
 Νιγηρίας).
Laipsig-u, ἡ Λειψία.
La Mansh, ἡ Μάγχη.
La-Pas, τό Λά-Παθ (πρωτ. τῆς
 Βολιβίας).
Laptev: deti Laptev, ἡ θάλασσα
 τῶν Λάπτεβ.
Lenigràd-i, τό Λένινγκραντ.
Leopoldvil-i, βλ. **Kinshasa**.
Letoní-a, ἡ Λεττονία.
Lindje e Afërme, ἡ Ἐγγύς Ἀνα-
 τολή.

Lindje e Mesme, ἡ Μέση Ἀνατο-
 λή.
Lindje e Largme, ἡ Ἄπω Ἀνατο-
 λή.
Liòn-i, ἡ Λυών.
Lisbonë-a, ἡ Λισσαβόνα.
Lituaní-a, ἡ Λιθουανία.
Ljezh-i, ἡ Λιέγη.
Lomé, τό Λομέ (πρωτ. τοῦ
 Τόγκο).
Londër-Londra, τό Λονδίνο.
Lorenë-a, ἡ Λωρένη.
Los-Anxhelos, τό Λός-Ἀντζελες.
Lozanë-a, ἡ Λωζάνη.
Luanda, ἡ Λοάντα (πρωτ. τῆς
 Ἀγκόλα).
Luarë-a, ὁ Λουάρ, ὁ Λείγηρ (πο-
 ταμός).
Luksembùrg-u, τό Λουξεμβούργο.
Lusaka, ἡ Λουσάκα (πρωτ. τῆς
 Ζάμπιας).

M

Madagaskàr-i, ἡ Μαδαγασκάρη.
Madràs-i, τό Μαδράς.
Madrid-i, ἡ Μαδρίτη.
Majorkë-a, ἡ Μαγιόρκα, ἡ Μαλιόρ-
 κα.
Malezí-a, ἡ Μαλαισία.
Malgashi: Republika e Malgashit,
 ἡ Δημοκρατία τῆς Μαδαγασκάρ-
 ρης.
Mali, τό Μάλι.
Mali i Zi, τό Μαυροβούνιο.
Maltë-a, ἡ Μάλτα.
Mallaka: Gadishulli i Mallakës,
 ἡ Μαλαϊκή χερσόνησος, **ngushtica**

e Mallakës, ὁ πορθμός τῆς Μα-
 λάκας, ὁ Μαλαϊκός πορθμός.
Mànçester-i, τό Μάντσεστερ.
Manilë-a, ἡ Μανίλλα.
Maqedoní-a, ἡ Μακεδονία.
Maricë-a, ὁ Ἐβρος (ποταμός).
Marmarà: deti Marmara, ἡ θά-
 λασσα τοῦ Μαρμαρᾶ, ἡ Προ-
 ποντίδα.
Maròk-u, τό Μαρόκο.
Marsejë-a, ἡ Μασσαλία.
Mauritaní-a, ἡ Μαυριτανία.
Meksikë-a, τό Μεξικό.
Mekòng-u, ὁ μεκόγκ (ποταμός).

Melburn-i, ἡ Μελβούρνη.
Mesdhé-u, deti Mesdhé, ἡ Μεσόγειος, ἡ Μεσόγειος θάλασσα.
Misisip-i, ὁ Μισισσιπής (ποταμός).
Misür-i, ὁ Μισσούρι (ποταμός).
Mogadishio, τὸ Μογαδίσιο.
Moldaví-a, ἡ Μολδαβία.
Mongoli-a, ἡ Μογγολία.
Monrovi-a, ἡ Μονροβία.

Montevideo, τὸ Μοντεβίντεο.
Montreal-i, τὸ Μόντρεαλ.
Moravë-a, ὁ Μοράβας, ἡ Μοράβα.
Moré-ja, ὁ Μωριάς, ἡ Πελοπόννησος.
Moskë-a, ἡ Μόσχα.
Mozambik-u, ἡ Μοζαμβίκη.
Murmansk-u, τὸ Μουρμάνσκ.
Mynih-u, τὸ Μόναχο.
Myzeqé-ja, ἡ Μουζεκιά.

N

Nafplion-i, τὸ Ναύπλιο.
Nagasaki, τὸ Ναγασάκι.
Nairobi, τὸ Ναϊρόμπι, ἡ Ναϊρόμπη (πρωτ. τῆς Κένυα).
Naksos, ἡ Νάξος.
Nankín-i, τὸ Νανκίν.
Napoli, ἡ Νεάπολη.
Narvik-u, τὸ Νάρβικ.
Nausa, ἡ Νάουσα.
Navarino, τὸ Ναυαρίνο.
Nepál-i, τὸ Νεπάλ.
Nicë-a, ἡ Νίκαια.
Niagara, ὁ Νιαγάρα, *ujëvarë e*

Niagarës, ὁ καταρράκτης τοῦ Νιαγάρα.
Niamei, ἡ Νιαμέη.
Niderland, οἱ Κάτω χῶρες.
Nikaragua, ἡ Νικαράγουα.
Nikosia, ἡ Λευκωσία (πρωτ. τῆς Κύπρου).
Nil-i, ὁ Νεῖλος (ποταμός).
Normandi-a, ἡ Νορμανδία.
Norvegji-a, ἡ Νορβηγία.
Nju Jork-u, ἡ Νέα Ὑόρκη.
Nyremberg-u, ἡ Νυρεμβέργη.

O

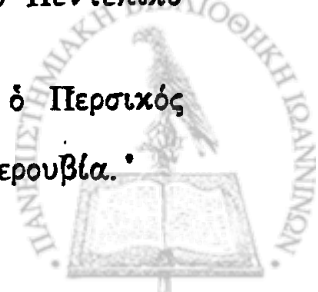
Oder-i, ὁ Ὄντερ, ὁ Ὄδερως (ποταμός).
Odesë-a, ἡ Ὀδησσός.
Okinavë-a, ἡ Ὀκινάβα.
Oksförd-i, ἡ Ὁξφόρδη.
Oлимп-i, ὁ Ὀλυμπος (βουνό).

Olimpí-a, ἡ Ὀλυμπία.
Osa, ἡ Ὄσσα (βουνό).
Osaka, ἡ Ὄσακα.
Oslo, τὸ Ὄσλο.
Otava, ἡ Ὄττάβα.

P

Pakistàn-i, τὸ Πακιστάν.
Palermo, τὸ Παλέρμο.
Palestinë-a, ἡ Παλαιστίνη.
Pamir-i, τὸ Παμίρ (βουνό).
Panamà-ja, ὁ Παναμάς, *kanali i Panamasë*, ἡ διώρυγα τοῦ Παναμά.
Paqësor: oqeani Paqësor (i qetë), ὁ Εἰρηνικὸς ὠκεανός.
Paraguàj, ἡ Παραγουάη.

Paris, τὸ Παρίσι.
Patra, ἡ Πάτρα, αἱ Πάτραι.
Pekin-i, τὸ Πεκίνο.
Peloponéz-i, ἡ Πελοπόννησος.
Pentél-i, ἡ Πεντέλη, τὸ Πεντελικό (βουνό).
Persi-a, ἡ Περσία.
Persik: gjiri Persik, ὁ Περσικὸς κόλπος.
Perù-ja, τὸ Περού, ἡ Περουβία.

Peshkopí-a, ἡ Πεσκοπή.
Pezë-a, ἡ Πέζα.
Përmét-i, ἡ Πρεμετή.
Phenjàn-i, τό Πχενιάν (πρωτ. τῆς Λαοκρατικῆς Δημοκρατίας τῆς Κορέας).
Pind-i, ἡ Πίνδος (βουνό).
Piré-u, ὁ Πειραιάς, ὁ Πειραιεύς.
Pirenetë, τὰ Πυρηναιῖα, gadishulli i Pirenejve, gadishulli Iberik, ἡ Πυρηναικὴ (Ἰβερικὴ) χερσόνησος.
Pnom-Pen, τό Πνόμ-Πέν (πρωτ. τῆς Καμπότζης).
Po, ὁ Πάδος (ποταμός).
Pogradéc-i, τό Πογραντέτς, τό Πογραδέτς.

Pòjan-i, ἡ Ἀπολλωνία.
Polinezí-a, ἡ Πολυνησία.
Poloní-a, ἡ Πολωνία.
Port-Arthur, τό Πόρτ-Ἀρθουρ.
Port-Said, τό Πόρτ-Σάϊτ.
Porto Prens, Πόρτ-ὤ-Πρένς (πρωτ. τῆς Αἰτίας).
Porto Riko, τό Πόρτο Ρίκο.
Portogali-a, ἡ Πορτογαλλία.
Pozdam-i, τό Πότσδαμ.
Pragë-a, ἡ Πράγα.
Prevezë-a, ἡ Πρέβεζα.
Prespë-a, ἡ Πρέσπα (λίμνη).
Pretoria, ἡ Πραιτώρια (πρωτ. τῆς Νοτιο-Ἀφρικανικῆς Ἑνώσεως).
Prut-i, ὁ Προῦδος (ποταμός)

Q

Qipro, ἡ Κύπρος.

Qyteti Stalin, ἡ πόλη Στάλιν.

R

Rabàt-i, τό Ραμπάτ (πρωτ. τοῦ Μαρόκου).
Rangùn-i, ἡ Ρανγκούν (πρωτ. τῆς Βιρμανίας).
Ravalpínd-i, ἡ Ραβαλπίντη (πρωτ. τοῦ Πακιστάν).
Republika Arabe e Bashkuar, ἡ Ἐνωμένη Ἀραβικὴ Δημοκρατία.
Rigë-a, ἡ Ρίγα (πρωτ. τῆς Λετονίας).
Rin-i, ὁ Ρῆνος (ποταμός).
Rio de Zhaneiro, τό Ρίο Ίανέιρο, τό Ρίο Τζανέιρο (πρωτ. τῆς Βραζιλίας).

Rodos, ἡ Ρόδος.
Rodezí-a, ἡ Ροδεσία.
Rodezia e Jugut, ἡ Νότια Ροδεσία.
Romë-a, ἡ Ρώμη.
Ròterdam-i, τό Ρόττερνταμ (πόλη τῆς Ὀλλανδίας).
Ruànda, ἡ Ρουάνδα.
Rumaní-a, Ρουμανία: **Republika Socialiste e Rumanisë**, Σοσιαλιστικὴ Δημοκρατία τῆς Ρουμανίας.
Rur-i, 1. τό Ρούρ (ἀνθρακοφόρα περιοχὴ), 2. ὁ Ρούρ (ποταμός).
Rusí-a, ἡ Ρωσ(σ)ία, ἡ Ρουσία.

S

Sarandë-a, τό Σαράντι, οἱ Σαράντες, (οἱ Ἅγιοι Σαράντα).
Saharë-a, ἡ Σαχάρα.
Sakalín-i, ἡ Σαχαλίνη (νησος).
Sallaminë-a, ἡ Σαλαμίνα.
Saksoní-a, ἡ Σαξονία.
Salvadòr-i, τό Σαλβαντόρ.

Sanà, ἡ Σάνα (πρωτ. τῆς Ἑλλάδος).
San-Francisko, ὁ Ἅγιος Φραγκίσκος, τό Σάν Φραντσίσκο.
San-Hosé, τό Σάν Χοσέ (πρωτ. τῆς Κостаρίκα).
San-Marino, ὁ Ἅγιος Μαρίνος.

Santiago, τό Σαντιάγκο, τό Σαντιάγον.
Sant Domingo, Ὁ Ἅγιος Δομινίκιος.
Saràjevo, τό Σαράγιεβο.
Sardenjë-a, ἡ Σαρδηνία.
Saudite: Arabia Saudite, ἡ Σαουδική Ἀραβία.
Sebastopol-i, ἡ Σεβαστούπολη.
Seman-i, ὁ Σέμανι (ὁ Ἄψος) (ποταμός).
Sena, ὁ Σηκουάνας (ποταμός).
Senegâl-i, ἡ Σενεγάλη.
Serbi-a, ἡ Σερβία.
Seül-i, ἡ Σεούλ.
Siberi-a, ἡ Σιβηρία.
Siàm-i, βλ. **Tajlandë**.
Siera Leone, ἡ Σιέρρα Λεόνε.
Sigeli-a, ἡ Σικελία.
Sidnej, τό Σίδνεϋ.
Silezi-a, ἡ Σιλεσία.
Singapur-i, ἡ Σιγκαπούρη.
Sirakuzë-a, οἱ Συρακοῦσες.

Siri-a, ἡ Συρία.
Skandinavi-a, ἡ Σκανδιναυτα, **gadhullli i Skandinavisë**, ἡ Σκανδιναυική χερσόνησος.
Silovaki-a, ἡ Σλοβακία.
Siloveni-a, ἡ Σλοβενία.
Sofje, ἡ Σόφια.
Sòlzberi, Σώλσμπερυ, (πρωτ. τῆς Νότιας Ροδεσίας).
Somali-a, ἡ Σομαλία.
Stalingràd-i, τό Στάλινγκραντ (Βολγογκράντ).
Stambòll-i, ἡ Κωνσταντινούπολη.
Stokholm-i, ἡ Στοκχόλμη (πρωτ. τῆς Σουηδίας).
Suda, ἡ Σούδα.
Suéz-i, τό Σουέζ, **kanali i Suezit**, ἡ διώρυγα τοῦ Σουέζ.
Sudàn-i, τό Σουδάν.
Suedi-a, ἡ Σουηδία.
Suli, τό Σούλι.
Sumatra, ἡ Σουμάτρα.
Surabaja, ἡ Σουραμπάγια.

SH

Shangàj, ἡ Σαγγάη, ἡ Σαγκάη.
Shkodër-Shkodra, ἡ Σκόδρα.
Shkumbin-i, ὁ Σκουμπίν (ὁ Γενούσος) (ποταμός).
Shqipëri-a, ἡ Ἀλβανία, **Republika Popullore e Shqipërisë**

(**RPSH**), ἡ Λαϊκή Δημοκρατία τῆς Ἀλβανίας.
Shtetet e Bashkuara të Amerikës (SHBA), οἱ Ἐνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικῆς (ΕΠΑ) ἢ (ΗΠΑ).

T

Tajlandë-a, ἡ Ταϊλάνδη.
Tajvàn-i, ἡ Ταϊβάνη.
Talin, τό Τάλλιν.
Tamesi, ὁ Τάμεσις, ὁ Τάμεσης (ποταμός).
Tananarive, ἡ Ταναναρίβη (πρωτ. τῆς Μαδαγασκάρης).
Tanzani-a, ἡ Τανζανία.
Tashkënd-i, ἡ Τασκένδη.
Tbilis-i, ἡ Τιφλίδα.
Tegusigalpa, ἡ Τεγουσιγάλπα (πρωτ. τῆς Ὀνδούρα).
Teheràn-i, ἡ Τεχεράνη (πρωτ. τῆς Περσίας).
Tel-Avív-i, τό Τέλ-Ἀβίβ, ἡ Τέλ-Ἀβίβ.

Tepelenë-a, τό Τεπελένι.
Tibér-i, ὁ Τίβερις (ποταμός).
Tibét-i, τό Τιβέτ.
Tigri, ὁ Τίγρης, ὁ Τίγρις (ποταμός).
Tiranë-a, τὰ Τίρανα (πρωτ. τῆς Ἀλβανίας).
Togo, τό Τόγκο.
Tokio, τό Τόκιο (πρωτ. τῆς Ἰαπωνίας).
Tomòr-i, τό Τομόρι, ὁ Τόμαρος (βουνό).
Torino, τό Τουρίνο.
Transkaukazi-a, ἡ Ὑπερκαυκασία.
Transilvani-a, ἡ Τρανσυλβανία.

Trieste, ἡ Τεργέστη.

Tripol-i, ἡ Τρίπολη (πρωτ. τῆς Λιβύης).

Trinidad, τό Τρινιτάντ.

Trojë-a, ἡ Τροία.

Tunizî-a, 1. ἡ Τυνησία, 2. ἡ Τύνιδα (πρωτ. τῆς Τυνησίας).

Turqî-a, ἡ Τουρκία.

U

Uganda, ἡ Ούγκάντα, ἡ Ούγάνδα.

Ukrainë-a, ἡ Ούκρανία.

Ulan-Batòr-i, τό Ούλάν-Μπατόρ.

Urâl-i, ὁ Ούράλης (ποταμός),

malet e Uralit, τὰ Ούράλια ὄρη.

Uruguàj, ἡ Ούρουγουάη.

Usumbura, ἡ Ούσουμπούρα (πρωτ. τοῦ Μπουρούντι).

V

Vardâr-i, ὁ Ἄξιός, ὁ Βαρδάρης (ποταμός).

Varnë-a, ἡ Βάρνα.

Varshavë-a, ἡ Βαρσοβία (πρωτ. τῆς Πολωνίας).

Vashington-i, ἡ Ουάσιγκτων.

Velingtòn-i, ἡ Ουέλιγκτων (πρωτ. τῆς Νέας Ζηλανδίας).

Venedik-u, ἡ Βενετία.

Venezuelë-a, ἡ Βενεζουέλα.

Vientiane, τό Βιεντιάν.

Vietnàm-i, τό Βιετνάμ, **Republika Demokratike Popullore e Vietnamit**, ἡ Λαοκρατική Δημοκρατία τοῦ Βιετνάμ.

Vilnë-a, ἡ Βίλνα.

Vistula, ὁ Βιστούλας (ποταμός).

Vjosë-a, ἡ Βοϊούσα ἢ Βογιούσα (ὁ Ἄωος) (ποταμός).

Vladivostòk-u, τό Βλαδιβοστόκ.

Vlorë-a, ὁ Αὐλώνας, ἡ Αὐλώνα.

Volga, ὁ Βόλγας (ποταμός).

Volta e Sipërme, ἡ Ἄνω Βόλτα.

XH

Xhakarta, ἡ Τζακάρτα (πρωτ. τῆς Ἰνδονησίας).

Xhamàjka, ἡ Ἰαμαϊκή.

Z

Zàmbia, ἡ Ζάμπια.

Zelanda e Ré, ἡ Νέα Ζηλανδία.

Zi (i): deti i Zi, ἡ Μαύρη Θάλασσα, ὁ Εὐξείνιος πόντος.

ΜΕΡΙΚΑ ΑΛΒΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΞΕΝΑ ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΑ

A

- ADN** (Allgemeiner Déutscher Nàchrichtendienst) Γερμανικό Πραχτορείο Ειδήσεων.
- AFP** (Agence France—Presse) Γαλλικόν Πραχτορείο Ειδήσεων.
- AGERPRES** Ρουμανικό Πραχτορείο Ειδήσεων.
- a.i.** (ad interim), i ngarkuari a.i. ὁ ἐπιτετραμμένος.
- ΑΚΕΛ** (Ἀνορθωτικὸ Κόμμα Ἐργαζόμενου Λαοῦ (Κυπριακὸ)).
- ANSA** (Agenzia Nazionale Stampa Associata) Ἐθνικὸ Πραχτορείο Ἐνωμένου Τύπου (Ἰταλίας).
- AQP** (Arkivi Qendror i Partisë) Κεντρικὸ Ἀρχεῖο τοῦ Κόμματος.
- ATSH** (Agjensia Telegrafike Shqiptare) Ἀλβανικὸ Πραχτορείο Ειδήσεων.

B

- BENELUX** (Belgique — Nederland — LUXembourg) οἱ χῶρες τῆς Μπενελούξ.
- b.f.** (bie fjala) Λόγου χάριν.
- BGASH-i** (Bashkimi i Grave Antifashiste Shqiptare) Ἐνωση Ἀντιφασιστριῶν Γυναικῶν Ἀλβανίας.
- BGSH** (Bashkimi i Grave Shqiptare) Ἐνωση Γυναικῶν Ἀλβανίας.
- BNS** (Bashkimi Ndërkombëtar i Studentëve) Διεθνῆς Ἐνωση Φοιτητῶν.
- BP** (Bashkime Profesionale) Ἐπαγγελματικὲς Ἐνώσεις.
- BPSH** (Bashkimet Profesionale të Shqipërisë) Ἐπαγγελματικὲς Ἐνώσεις Ἀλβανίας.
- BRASH-i** (Bashkimi i Rinisë Antifashiste Shqiptare) Ἐνωση Ἀντιφασιστικῆς Νεολαίας Ἀλβανίας.
- BRSS** (Bashkimi i Republikave Socialiste Sovjetike) Ἐνωση Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν ΕΣΣΔ.
- BTA** Βουλγαρικὸ Πραχτορείο Ειδήσεων.

C

- C** Κελσίου (θερμόμετρο).
- CD** (Corps Diplomatique) βλ. **TD**.
- CETEKA** Τσεχοσλοβάκιον Πραχτορείο Ειδήσεων.
- CGIL** (Confederazione Generale Italiana del Lavoro) Γενική Συνομοσπονδία Ἐργασίας Ἰταλίας.

CGT (Confédération Général du Travail) Γενική Συνομοσπονδία Έργασίας (Γαλλίας).

CIA (Central Intelligence Agency) KYΠ (Κεντρική Ύπηρεσία Πληροφοριών). Co (Company) Έταιρεία.

D

Dr. docteur (δρ.)

DDT (Dichloro-Diphenyl trichlorethane) Ντί ντί τί.

DM (Deutsche Mark): (δυτικό) Γερμανικό Μάρκο.

E

EAM (Έθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο).

ΕΛΑΣ (Έλληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός).

ΕΠΟΝ (Ένιαία Πανελλαδική Οργάνωσις τών Νέων).

etj. (e të tjera) και τά λοιπά.

F

FAO (Food and Agriculture Organisation) Οργάνωσις Διατροφής και Γεωργίας του ΟΕΕ.

FBI ("Έφμπι άι) (Federal Bureau of Investigation) Ομοσπονδιακό Γραφείο Έρεΰνης (Αμερικανική Μυστική Αστυνομία).

FBRD (Federata Botërore e Rinisë Demokratike) Παγκόσμια Ομοσπονδία Δημοκρατικής Νεολαίας ΠΟΔΝ.

FDNG (Federata Demokratike Ndërkombëtare e Grave) Παγκόσμια Ομοσπονδία Δημοκρατικών Γυναικών ΠΟΔΓ.

FSB (Federata Sindikale Botërore) Παγκόσμια Συνδικαλιστική Ομοσπονδία ΠΣΟ.

G

GESTAPO (Γκεστάπο) Geheime Staatspolizei) Μυστική Αστυνομία του Κράτους.

GPM (Gati për Punë e Mbrojtje) "Έτοιμοι για δουλιά και "Άμυνα.

H

HEC (Hidro Elektro Central) υδροηλεκτρικός σταθμός.

HSINHUA Πραχτορείο «Νέα Κίνα».

K

KANC (Këshilli Antifashist Nacional-Çlirimtar) Αντιφασιστικό Έθνικό Απελευθερωτικό Συμβούλιο.

Kc χιλιάχυκλοι.

Km (kilomètre) χιλιόμετρο, χλμ.

Km² τετραγωνικό χιλιόμετρο, τ. χλμ.

Kg. (Kilogramme) χιλιόγραμμα, χλγρ.

Kominform (κομμουνιστικό) Γραφείο Πληροφοριών.

Kominterni (Comintern) Κομμουνιστική Διεθνής.

KNER (Këshilli i Ndhmës Ekonomike Reciproke) Συμβούλιο 'Αμοιβαίας Οικονομικής Βοήθειας.

KQ i PPSH (Komiteti Qendror i Partisë së Punës së Shqipërisë) Κεντρική Έπιτροπή του Κόμματος Έργασίας τής 'Αλβανίας, ΚΕ ΚΕΑ.

L

LKJ (Lidhja e Komunistëve Jugosllavë) Ένωση Γιουγκοσλάβων Κομμουνιστών.

lt λίτρα.

M

m (mètre) μέτρο.

m² τετραγωνικό μέτρο τ.μ.

mg (milligramme) χιλιοστόγραμμα, χλστγρ.

Mc μεγάκυκλοι.

MENA (Middle East News Agency) Πραχτορείο Ειδήσεων Μέσης 'Ανατολής.

m-l (marksiste-leniniste) μαρξιστικό-λενινιστικό.

mm (millimètre) χιλιοστόμετρο.

N

NBSH (Ndërmarrje Bujqësore Shtetërore) Κρατική 'Αγροτική Έπιχείρηση.

NEP (Nόβαγια Έκονομίτσεςκαγια Πολίτικα) Νέα Οικονομική Πολιτική.

NISH (Ndërmarrje Industriale Shtetërore) Κρατική Βιομηχανική Έπιχείρηση.

N^o (Numéro) αριθμός.

NTSHFZ (Ndërmarrje Tregëtare Shtetërore Fruta e Zarzavate) Κρατική Έμπορική Έπιχείρηση φρούτων και λαχανικών.

O

OKB (Organizata e Kombeve të Bashkuara), UNO, 'Οργανισμός Ένωμένων Έθνών, ΟΕΕ.

OMS (Organisation Mondiale de la Santé) Παγκόσμια 'Οργάνωση Υγείας.

P

PAP (Polska Agencja Prasowa) Πολωνικό Πραχτορείο Ειδήσεων.

p.e.r. (Para erës së ré), πρό τής νέας χρονολογίας.

ΠΕΕΑ (Πολιτική Έπιτροπή Έθνικης 'Απελευθέρωσης).

pas e.r. (Pas erës së ré), μετά τήν νέα χρονολογία.

PK (Partia Komuniste) Κομμουνιστικό Κόμμα.

PK (b) BS (Partia Komuniste (bolshevike) e Bashkimit Sovjetik) Κομμουνιστικό Κόμμα (μπολσεβίκων) τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, ΚΚ (μπ.) ΣΕ.

PKJ (Partia Komuniste e Jugosllavisë) Κομμουνιστικό Κόμμα Γιουγκοσλαβίας.

PK e Kinës (Partia Komuniste e Kinës) τὸ Κομμουνιστικό Κόμμα Κίνας, ΚΚΚ.

PK e Greqisë (Partia Komuniste e Greqisë) τὸ Κομμουνιστικό Κόμμα Ἑλλάδας, ΚΚΕ.

PPSH (Partia e Punës e Shqipërisë) Κόμμα Ἐργασίας Ἀλβανίας ΚΕΑ.

PR (Poste Restand) Πόστ Ρεστάντ.

PS (Post-scriptum) ὑστερόγραφο(ν).

p.sh. (për shembëll) παραδείγματος χάριν.

PTT (Postë Telegraf Telefon), τὰ (τρία τὰ) Ταχυδρομεῖα, Τηλέγραφοι, Τηλέφωνα, ΤΤΤ.

R

RADAR (Ραντάρ) Radio Detection and Ranging.

RAB (Republika Arabe e Bashkuar) Ἐνωμένη Ἀραβική Δημοκρατία.

RAF (Royal Air Force) Βασιλική (πολεμική) Ἀεροπορία (Ἀγγλίας).

RDGJ (Republika Demokratike Gjermane) Λαοκρατική Δημοκρατία τῆς Γερμανίας.

RFGJ (Republika Federale Gjermane) Γερμανική Ὀμοσπονδιακή Δημοκρατία Γ.Ο.Δ.

RPSH (Republika Popullore e Shqipërisë) Λαϊκή Δημοκρατία τῆς Ἀλβανίας.

S

SEATO (South — Eastern Asia Treaty Organisation) Ἀργανισμός Συμφώνου Κέντρου (Σύμφωνο Βαγδάτης).

SENTO (Central Treaty Organisation) (Ὄργανισμός Συμφώνου Νοτιοανατολικῆς Ἀσίας).

SMT Μηχανοτρακτηρικός Σταθμός, ΜΤΣ.

SOS (έσ-ο-ές) (Save our Souls) Σώσατε τὰς ψυχὰς μας.

SH

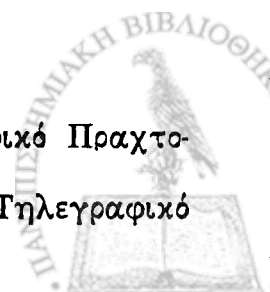
SHBA (Shtetet e Bashkuara të Amerikës) USA, Ἐνωμένες Πολιτεῖες Ἀμερικῆς ἢ Ἐνωμένες Πολιτεῖες Ἀμερικῆς, ΕΠΑ, ΗΠΑ.

T

t, τόννος.

TANJUG (Telegrafiska Agencija Nove Jugosllavije) Τηλεγραφικό Πραχτορεῖς Εἰδήσεων Γιουγκοσλαβίας.

TASS (Τάς) (Τελεγκράφνοῖε Ἀγκένστβο Σαβιέτσκοβο) Σοβιετικό Τηλεγραφικό Πραχτορεῖο Εἰδήσεων.

Tbc (tuberculose), ή φυματίωση.
 TD (Trupi Diplomatik) Διπλωματικό Σώμα.
 TEC (Termo Elektro Central) Θερμοηλεκτρικός σταθμός.
 Tv (Television) ή τηλεόραση.

U

UNÇSH (Ushtria Nacional-Çlirimtare Shqiptare) Έθνικο-Απελευθερωτικός
 Άλβανικός Στρατός.
 UNESKO (Ούνέσκο) (Union Nations Educational Scientific and Cultural
 Organisation) Ένωμένων Έθνών Μορφωτική, Έπιστημονική και Έκπο-
 λιτιστική Όργάνωση.
 UNO (Union Nations Organisation) Όργάνωση Ένωμένων Έθνών (OEE)
 και Όργάνωση Ηνωμένων Έθνών (OHE), βλ. OKB.
 UP (Ushtria Popullore) Λαϊκός Στρατός.
 UP (United Press) Ένωμένος Τύπος (Άμερικανικό Πρακτορείο Ειδήσεων).
 UPI (United Press International) Διεθνής Ένωμένος Τύπος.
 URSS (Union Republique Sovietiques Socialiste) βλ. BRSS.
 USA (United States of America) βλ. SHBA.
 USAF (Union States Air Force) Άμερικανική Πολεμική Αεροπορία.
 USHT (Universiteti shtetëror i Tiranës) Κρατικό Πανεπιστήμιο Τιράνων.

V

VF—LP (Vdekje Fashizmit — Liri Popullit) Θάνατος στο Φασισμό —
 Λευτερία στο Λαό.

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ, ΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΑΝΩΜΑΛΑ
ΡΗΜΑΤΑ

FOLJE NDIHMËSE, TË RREGULLTA
DHE TË PARREGULLTA

ΤΑ ΡΗΜΑΤΑ, FOLJET

Τά ρήματα στήν άλβανική γλώσσα, ὅπως στήν ἑλληνική, ἔχουν δύο φωνές: τήν ἐνεργητική φωνή (*trajta veprore*) καί τήν παθητική φωνή (*trajta pësore*).

οἱ ἐγκλίσεις τῶν ρημάτων, **mënyrat e foljeve**

Οἱ ἐγκλίσεις στήν άλβανική πού ἀποδίδονται στήν ἑλληνική εἶναι οἱ ἑξῆς:

mënyra dëftore	ὀριστική	ἐγκλίση
» lidhore	ὑποτακτική	»
» dëshirore	εὐκτική	»
» urdhërore	προστακτική	»
» pjesore	μετοχή	

Ἐκτός ἀπό τίς ἐγκλίσεις αὐτές ἡ άλβανική ἔχει καί τίς παρακάτω:

mënyra habitore	ἀπροσδόκητη
» kushtore	ὑποθετική
» përcjellore	τό γερούνδιο.

Σημείωση: Στήν άλβανική ἔχει ὑποτακτική καί ὁ παρατατικός, ἐνῶ προστακτική ἔχει μονάχα ὁ ἐνεστώτας, πού ἐκφράζει καί τήν ἔννοια τῆς προστακτικῆς τοῦ ἀόριστου, ἀνάλογα μέ τά συμφραζόμενα καί πού τήν παραθέτομε σέ παρένθεση.

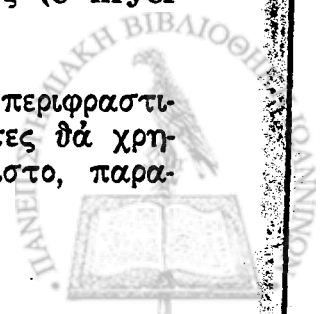
Οἱ χρόνοι τῶν ρημάτων, **kohët e foljeve**

Οἱ βασικοί χρόνοι τῶν ρημάτων εἶναι τρεῖς: ὁ παροντικός, οἱ περασμένοι καί οἱ μελλοντικοί.

Παροντικός χρόνος εἶναι ὁ ἐνεστώτας (**e tashme**).

Οἱ περασμένοι χρόνοι εἶναι τέσσερις: παρατατικός (**e pakryer**), ἀόριστος (**e kryer e thjeshtë**), παρακείμενος (**e kryer**) καί ὑπερσυντέλικος (**e kryer e plotë**).

Παρατήρηση: Ἡ άλβανική ἔχει καί πολλούς ἄλλους περιφραστικούς χρόνους, ἀλλά γιά νά μή φέρομε σύγχυση στούς ἀναγνώστες θά χρησιμοποιήσομε μονάχα τούς χρόνους: ἐνεστώτα, παρατατικό, ἀόριστο, παρακείμενο καί ὑπερσυντέλικο.

ΤΑ ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ, FOLJET NDIHMËSE

Τά ρήματα **kam** (ἔχω) καί **jam** (εἶμαι) λέγονται βοηθητικά ρήματα, γιατί μέ τή βοήθειά τους σχηματίζονται οἱ περιφραστικοί (σύνθετοι) χρόνοι (**kohët e përbëra**). Ὁ παρακείμενος σχηματίζεται μέ τόν ἐνεστώτα τοῦ βοηθητικοῦ ρήματος **kam** (ἔχω) καί μέ τή μετοχή τοῦ ρήματος, ἐνώ ὁ ὑπερσυντέλικος σχηματίζεται ἀπό τόν παρατατικό τοῦ ρήματος **kam** (ἔχω) καί τή μετοχή τοῦ ρήματος, π.χ.: παρακείμενος, **kam shkruar** (ἔχω γράψει), ὑπερσυντέλικος **kisha shkruar** (εἶχα γράψει) κλπ.

Σημείωση: Τό βοηθητικό ρήμα εἶμαι (εἶμι) εἶναι ἀνώμαλο, οἱ δέ χρόνοι του εἶναι: ἐνεστώτας εἶμαι (εἶμι), παρατατικός ἤμουν, (ἦν, ἦμην), μέλλοντας θά εἶμαι, (ἔσομαι) ἀόριστος ὑπῆρξα (ἐγενόμην, ἔγινα), παρακείμενος ἔχω ὑπάρξει (γέγονα ἢ ἔχω γίνει), ὑπερσυντέλικος εἶχα ὑπάρξει (ἐγεγόνειν ἢ εἶχα γίνει). Στήν ἀλβανική γλώσσα μέ τόν μέλλοντα ἀποδίδονται καί ὁ στιγμιαίος καί ὁ ἐξακολουθητικός μέλλοντας τῆς ἐλληνικῆς, ἀνάλογα μέ τά συμφραζόμενα.

Η ΚΛΙΣΗ ΤΟΥ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ
ZGZJEDHIMI I FOLJES NDIHMËSE

kam, ἔχω

Ὁριστική Mënyra dëftore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë kam	ἔγώ ἔχω
ti ke	ἐσύ ἔχεις
ai ka	αὐτός ἔχει
ne kemi	ἐμεῖς ἔχομε
ju keni	ἐσεῖς ἔχετε
ata kanë	αὐτοὶ ἔχουν

Παρατατικός, e pakryer

Unë kisha	ἔγώ εἶχα
ti kishe	ἐσύ εἶχες
ai kishte	αὐτός εἶχε
ne kishim	ἐμεῖς εἶχαμε
ju kishit	ἐσεῖς εἶχατε
ata kishin	αὐτοὶ εἶχαν

Ἀόριστος, e kryer e thjeshtë

Unë pata	ἔγώ εἶχα (ἔσχον)
ti pate	ἐσύ εἶχες
ai pati	αὐτός εἶχε
ne patëm	ἐμεῖς εἶχαμε
ju patët	ἐσεῖς εἶχατε
ata patën	αὐτοὶ εἶχαν

Η ΚΛΙΣΗ ΤΟΥ ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

ZGZJEDHIMI I FOLJES NDIHMËSE

jam, είμαι

Ὅριστική Mënyra dëftore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë jam	ἔγώ	είμαι
ti je	ἐσύ	είσαι
ai është	αὐτός	είναι
ne jemi	ἔμεῖς	είμαστε
ju jeni	ἔσεῖς	είστε
ata janë	αὐτοί	είναι

Παρατατικός, e pakryer

Unë isha	ἔγώ	ἦμουν
ti ishe	ἐσύ	ἦσουν
ai ishte	αὐτός	ἦταν
ne ishim	ἔμεῖς	ἦμασταν
ju ishit	ἔσεῖς	ἦσασταν
ata ishin	αὐτοί	ἦταν

Ἄοριστος, e kryer e thjeshtë

Unë qeshë	ἔγώ	ὑπῆρξα (ἢ ἔγυνα).
ti qe	ἐσύ	ὑπῆρξες
ai qe	αὐτός	ὑπῆρξε
ne qemë	ἔμεῖς	ὑπήρξαμε
ju qetë	ἔσεῖς	ὑπήρξατε
ata qenë	αὐτοί	ὑπῆρξαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë	kam	pasur	είχα (έσχηκα)
ti	ke	»	είχες
ai	ka	»	είχε
ne	kemi	»	είχαμε
ju	keni	»	είχατε
ata	kanë	»	είχαν

Υπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë	kisha	pasur	είχα (έσχήκειν)
ti	kishe	»	είχες
ai	kishte	»	είχε
ne	kishim	»	είχαμε
ju	kishit	»	είχατε
ata	kishin	»	είχαν

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë	do të kem	θά	έχω
ti	do të kesh	θά	έχεις
ai	do të ketë	θά	έχει
ne	do të kemi	θά	έχομε
ju	do të keni	θά	έχετε
ata	do të kenë	θά	έχουν

Υποτακτική Mënyra lidhore

Ένεστώτας, e tashme

Unë	të kem	νά	έχω
ti	të kesh	νά	έχεις
ai	të ketë	νά	έχει
ne	të kemi	νά	έχομε
ju	të keni	νά	έχετε
ata	të kenë	νά	έχουν

Παρατατικός, e pakryer

Unë	të kisha	νά	είχα
ti	të kishe	νά	είχες
ai	të kishte	νά	είχε
ne	të kishim	νά	είχαμε
ju	të kishit	νά	είχατε
ata	të kishin	νά	είχαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë kam	qenë	ήμουν (έχω ύπάρξει)
ti ke	»	ήσουν
ai ka	»	ήταν
ne kemi	»	ήμαστε
ju keni	»	ήσαστε
ata kanë	»	ήταν

Ύπερσυντέλικος, e kryer e thjeshtë

Unë kisha	qenë	ήμουν (είχα ύπάρξει)
ti kishe	»	ήσουν
ai kishte	»	ήταν
ne kishim	»	ήμαστε
ju kishit	»	ήσαστε
ata kishin	»	ήταν

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë do të jem	θά είμαι
ti do të jesh	θά είσαι
ai do të jetë	θά είναι
ne do të jemi	θά είμαστε
ju do të jeni	θά είστε
ata do të jenë	θά είναι

Ύποτακτική Mënyra lidhore

Ένεστώτας, e tashme

Unë të jem	νά είμαι
ti të jesh	νά είσαι
ai të jetë	νά είναι
ne të jemi	νά είμαστε
ju të jeni	νά είστε
ata të jenë	νά είναι

Παρατατικός, e pakryer

Unë të isha	νά ήμουν
ti të ishe	νά ήσουν
ai të ishte	νά ήταν
ne të ishim	νά ήμαστε
ju të ishit	νά ήσαστε
ata të ishin	νά ήταν

Παρακείμενος, e kryera

Unë	të kem	pasur	νά είχα
ti	të kesh	»	νά είχες
ai	të ketë	»	νά είχε
ne	të kemi	»	νά είχαμε
ju	të keni	»	νά είχατε
ata	të kenë	»	νά είχαν

Εύκτική Mënyra dëshirore

Ένεστώτας, e tashme

Unë	paça	είδε	νά έχω
ti	paç	είδε	νά έχεις
ai	pastë	είδε	νά έχει
ne	paçim	είδε	νά έχουμε
ju	paçi	είδε	νά έχετε
ata	paçin	είδε	νά έχουν

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ένεστώτας, e tashme

ki	έχε
kini.	έχετε

Μετοχή Pjesore

pasur

Παρατήρηση: Η μετοχή τών ρημάτων τής άλβανικῆς δέν εξηγείται στην έλληνική γλώσσα. Καί στην άλβανική όμως πολύ σπάνια χρησιμοποιείται μόνη της. Κυρίως χρησιμεύει για νά σχηματίσμε τούς περιφραστικούς (σύνθετους) χρόνους, όπως τόν παρακείμενο, τόν ύπερσυντέλικο καί τό γερούνδιο (mënyra përcjellore).

Παρακείμενος, e kryer

Unë	të	kem	qenë	νά	ήμουν (νά έχω υπάρξει)
ti	të	kesh	»	νά	ήσουν
ai	të	ketë	»	νά	ήταν
ne	të	kemi	»	νά	ήμαστε
ju	të	keni	»	νά	ήσαστε
ata	të	kenë	»	νά	ήταν

Εὐκτική Mënyra dëshirore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	qofsha	εἶδε	νά	εἶμαι
ti	qofsh	εἶδε	νά	εἶσαι
ai	qoftë	εἶδε	νά	εἶναι
ne	qofshim	εἶδε	νά	εἶμαστε
ju	qofshi	εἶδε	νά	εἶστε
ata	qofshin	εἶδε	νά	εἶναι

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ἐνεστώτας, e tashme

ji	νά	εἶσαι (ἔσο, ἴσθι)
jini	νά	εἶστε (ἔστε)

Μετοχή, Pjesore

qenë

ΟΙ ΣΥΖΥΓΙΕΣ, ZGJEDHIMET E FOLJEVE

Τά ρήματα στήν αλβανική γλώσσα χωρίζονται κυρίως σέ δύο συζυγίες. Παραδέτομε από δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα γιά κάθε συζυγία χωρίς νά έπεκταδοῦμε σέ άλλες λεπτομέρειες πού παρουσιάζουν οί κλίσεις τῶν συζυγιῶν αὐτῶν.

ΠΡΩΤΗ ΣΥΖΥΓΙΑ, ZGJEDHIMI I PARË

çliroj, ἀπελευθερώνω

Ἐνεργητική φωνή, trajta veprore

Ὀριστική Mënyra dëftore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	çliroj	ἀπελευθερώνω
ti	çliron	ἀπελευθερώνεις
ai	çliron	ἀπελευθερώνει
ne	çlirojmë	ἀπελευθερώνομε
ju	çlironi	ἀπελευθερώνετε
ata	çlirojnë	ἀπελευθερώνουν

Παρατατικός, e pakryer

Unë	çliroja	ἀπελευθέρωνα
ti	çliroje	ἀπελευθέρωνες
ai	çlironte	ἀπελευθέρωνε
ne	çlironim	ἀπελευθερώνομε
ju	çlironit	ἀπελευθερώνατε
ata	çlironin	ἀπελευθέρωναν

Ἀόριστος, e kryer e thjeshtë

Unë	çlirova	ἀπελευθέρωσα
ti	çlirove	ἀπελευθέρωσες
ai	çliroi	ἀπελευθέρωσε
ne	çliruam	ἀπελευθερώσαμε
ju	çliruat	ἀπελευθερώσατε
ata	çliruan	ἀπελευθέρωσαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë	kam	çliruar	ἔχω ἀπελευθερώσει (ἢ ἔχω ἀπελευθερωμένο)
ti	ke	»	ἔχεις ἀπελευθερώσει
ai	ka	»	ἔχει »
ne	kemi	»	ἔχομε »
ju	keni	»	ἔχετε »
ata	kanë	»	ἔχουν »

ΟΙ ΣΥΖΥΓΙΕΣ, ZGJEDHIMET E FOLJEVE

ΠΡΩΤΗ ΣΥΖΥΓΙΑ, ZGJEDHIMI I PARË

çlirohem, ἀπελευθερώνομαι

Παθητική φωνή trajta pësore

Ὅριστική Mënyra dëftore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	çlirohem	ἀπελευθερώνομαι
ti	çlirohe(sh)	ἀπελευθερώνεσαι
ai	çlirohet	ἀπελευθερώνεται
ne	çlirohemi	ἀπελευθερωνόμαστε
ju	çliroheni	ἀπελευθερώνεστε
ata	çlirohen	ἀπελευθερώνονται

Παρατατικός, e pakryer

Unë	çlirohesha	ἀπελευθερωνόμουν
ti	çliroheshe	ἀπελευθερωνόσουν
ai	çlirohej	ἀπελευθερωνόταν
ne	çliroheshim	ἀπελευθερωνόμασταν
ju	çliroheshit	ἀπελευθερωνόσασταν
ata	çliroheshin	ἀπελευθερώνονταν

Ἄριστος, e kryer e thjeshtë

Unë	u çlirova	ἀπελευθερώθηκα
ti	u çlirove	ἀπελευθερώθηκες
ai	u çlirova	ἀπελευθερώθηκε
ne	u çliroam	ἀπελευθερωθήκαμε
ju	u çlirouat	ἀπελευθερωθήκατε
ata	u çliroan	ἀπελευθερώθηκαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë	jam çliuar	ἔχω ἀπελευθερωθεῖ	
		(ἢ εἶμαι ἀπελευθερωμένος)	
ti	je	ἔχεις	ἀπελευθερωθεῖς
ai	është	ἔχει	»
ne	jemi	ἔχομε	»
ju	jeni	ἔχετε	»
ata	janë	ἔχουν	»

Ὑπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë kisha çliruar		εἶχα ἀπελευθερώσει (ἢ εἶχα ἀπελευθερωμένο)
ti kisha	»	εἶχες ἀπελευθερώσει
ai kishite	»	εἶχε »
ne kishim	»	εἶχαμε »
ju kishit	»	εἶχατε »
ata kishin	»	εἶχαν »

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë do të çliroj		(θα ἀπελευθερώνω) θα ἀπελευθερώσω
ti do të çlirosh		θα ἐπελευθερώσεις
ai do të çlirojë		θα ἀπελευθερώσει
ne do të çlirojmë		θα ἀπελευθερώσομε
ju do të çlironi		θα ἀπελευθερώσετε
ata do të çlirojnë		θα ἀπελευθερώσουν

Ὑποτακτική Mënyra lidhore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë të çliroj		νά ἀπελευθερώνω
ti të çlirosh		νά ἀπελευθερώνεις
ai të çlirojë		νά ἀπελευθερώνει
ne të çlirojmë		νά ἀπελευθερώνομε
ju të çlironi		νά ἀπελευθερώνετε
ata të çlirojnë		νά ἀπελευθερώνουν

Παρατάτικός, e pakryer

Unë të çliroja		νά ἀπελευθέρωνα
ti të çliroje		νά ἀπελευθέρωνες
ai të çlironte		νά ἀπελευθέρωνε
ne të çlironim		νά ἀπελευθερώναμε
ju të çlironit		νά ἀπελευθερώνατε
ata të çlironin		νά ἀπελευθέρωναν

Παρακείμενος, e kryer

Unë të kem çliruar		νά ἔχω ἀπελευθερώσει
ti të kesh	»	νά ἔχεις »
ai të ketë	»	νά ἔχει »
ne të kemi	»	νά ἔχομε »
ju të kenit	»	νά ἔχετε »
ata të kenë	»	νά ἔχουν »

Ἐπερουντέλικος, e kryer e plotë

Unë	isha		çliruar	εἶχα ἀπελευθερωθεῖ ἢ (ἤμουν ἀπελευθερωμένος)
ti	ishe	»		εἶχες ἀπελευθερωθεῖ
ai	ishte	»		εἶχε »
ne	ishim	»		εἶχαμε »
ju	ishit	»		εἶχατε »
ata	ishin	»		εἶχαν »

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë	do të	çlirohem	(θά ἀπελευθερώνομαι) θά ἀπελευθερωθῶ
ti	do të	çlirohesh	θά ἀπελευθερωθεῖς
ai	do të	çlirohet	θά ἀπελευθερωθεῖ
ne	do të	çlirohemi	θά ἀπελευθερωθοῦμε
ju	do të	çliroheni	θά ἀπελευθερωθεῖτε
ata	do të	çlirohen	θά ἀπελευθερωθοῦν

Ἐποτακτική Mënyra lidhore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	të	çlirohem	νά ἀπελευθερώνομαι
ti	të	çlirohesh	νά ἀπελευθερώνεσαι
ai	të	çlirohet	νά ἀπελευθερώνεται
ne	të	çlirohemi	νά ἀπελευθερωνόμαστε
ju	të	çliroheni	νά ἀπελευθερώνεστε
ata	të	çlirohen	νά ἀπελευθερώνονται

Παρατατικός, e pakryer

Unë	të	çlirohesh	νά ἀπελευθερωνόμουν
ti	të	çlirohesh	νά ἀπελευθερωνόσουν
ai	të	çlirohej	νά ἀπελευθερωνόταν
ne	të	çliroheshim	νά ἀπελευθερωνόμαστε
ju	të	çliroheshit	νά ἀπελευθερωνόσατε
ata	të	çliroheshin	νά ἀπελευθερωνόνταν

Παρακείμενος, e kryer

Unë	të	jem	çliruar	νά ἔχω ἀπελευθερωθεῖ
ti	të	jesh	»	νά ἔχεις »
ai	të	jetë	»	νά ἔχει »
ne	të	jemi	»	νά ἔχομε »
ju	të	jeni	»	νά ἔχετε »
ata	të	jenë	»	νά ἔχουν »

Ἵπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë	të kisha	çliruar	νά	είχα	ἀπελευθερώσει
ti	të kishe	»	νά	είχες	»
ai	të kishte	»	νά	είχε	»
ne	të kishim	»	νά	είχαμε	»
ju	të kishit	»	νά	είχατε	»
ata	të kishin	»	νά	είχαν	»

Εὐκτική Mënyra dëshirore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	çlirofsha	εἶδε	νά	ἀπελευθερώνω
ti	çlirofsh	εἶδε	νά	ἀπελευθερώνεις
ai	çliroftë	εἶδε	νά	ἀπελευθερώνει
ne	çlirofshim	εἶδε	νά	ἀπελευθερώνομε
ju	çlirofshi	εἶδε	νά	ἀπελευθερώνετε
ata	çlirofshin	εἶδε	νά	ἀπελευθερώνουν

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ἐνεστώτας, e tashme

çlirò	ἀπελευθέρωνε (ἀπελευθέρωσε)
çlironi	ἀπελευθερώνετε (ἀπελευθερώστε)

Μετοχή Pjesore

çliruar

Ἵπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë të isha çliruar		νά είχα ἀπελευθερωθεῖ	
ti të ishe	»	νά είχες	»
ai të ishte	»	νά είχε	»
ne të ishim	»	νά είχαμε	»
ju të ishit	»	νά είχατε	»
ata të ishin	»	νά είχαν	»

Εὐκτική Mënyra dëshirore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë u çlirofsha		είθε νά ἀπελευθερωθῶ
ti u çlirofsh		είθε νά ἀπελευθερωθεῖς
ai u çliroftë		είθε νά ἀπελευθερωθεῖ
ne u çlirofshim		είθε νά ἀπελευθερωθοῦμε
ju u çlirofshi		είθε νά ἀπελευθερωθεῖτε
ata u çlirofshin		είθε νά ἀπελευθερωθοῦν

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ἐνεστώτας, e tashme

çlirohu	ἀπελευθερώνου (ἀπελευθερώσου)
çlirohuni	ἀπελευθερώνεστε (ἀπελευθερωθείτε)

Folja: shkruaj, γράφω**Ένεργητική φωνή, trajta veprore****Όριστική Mënyra dëftore****Ένεστώτας, e tashme**

Unë shkruaj	γράφω
ti shkruan	γράφεις
ai shkruan	γράφει
ne shkruajmë	γράφουμε
ju shkruani	γράφετε
ata shkruajnë	γράφουν

Παρατατικός, e pakryer

Unë shkruaja	έγραφα
ti shkruaje	έγραφες
ai shkruante	έγραφε
ne shkruanim	γράφαμε
ju shkruanit	γράφατε
ata shkruanin	έγραφαν

Άόριστος, e kryer e thjeshtë

Unë shkrova	έγραψα
ti shkrove	έγραψες
ai shkroi	έγραψε
ne shkruam	γράψαμε
ju shkruat	γράψατε
ata shkruan	έγραψαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë kam shkruar	έχω γράψει (ή έχω γραμμένο)
ti ke >	έχεις >
ai ka >	έχει >
ne kemi >	έχομε >
ju keni >	έχετε >
ata kanë >	έχουν >

Υπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë kisha shkruar	είχα γράψει (ή	είχα γραμμένο)
ti kishe >	είχες >	
ai kishte >	είχε >	
ne kishim >	είχαμε >	
ju kishit >	είχατε >	
ata kishin >	είχαν >	

Folja: shkruhem, γράφομαι

Παθητική φωνή, trajta pësore

Ὅριστική Mënyra dëftore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë shkruhem	γράφομαι
ti shkruhe (sh)	γράφεις
ai shkruhet	γράφεται
ne shkruhemi	γράφομαστε
ju shkruheni	γράφεστε
ata shkruhen	γράφονται

Παρατατικός, e pakryer

Unë shkruhesha	γραφόμουν
ti shkruheshe	γραφόσουν
ai shkruhej	γραφόταν
ne shkruheshim	γραφόμαστε
ju shkruheshit	γράφαστε
ata shkruheshin	γράφονταν

Ἄριστος, e kryer e thjeshtë

Unë u shkrova	γράφηκα
ti u shkrove	γράφηκες
ai u shkrua	γράφηκε
ne u shkruam	γράφηκαμε
ju u shkruat	γράφηκατε
ata u shkruan	γράφηκαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë jam shkruar	ἔχω	γραφτεῖ (ἢ εἶμαι γραμμένος)
ti je »	ἔχεις	»
ai është »	ἔχει	»
ne jemi »	ἔχομε	»
ju jeni »	ἔχετε	»
ata janë »	ἔχουν	»

Ἵπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë isha shkruar	εἶχα	γραφτεῖ (ἢ ἤμουν γραμμένος)
ti ishe »	εἶχες	»
ai ishte »	εἶχε	»
ne ishim »	εἶχαμε	»
ju ishit »	εἶχατε	»
ata ishin »	εἶχαν	»

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë do të shkruaj	θά γράψω
ti do të shkruash	θά γράψεις
ai do të shkruajë	θά γράψει
ne do të shkruajmë	θά γράψομε
ju do të shkruani	θά γράψετε
ata do të shkruajnë	θά γράψουν

Υποτακτική Mënyra lidhore

Ένεστώτας, e tashme

Unë të shkruaj	νά γράφω
ti të shkruash	νά γράψεις
ai të shkruajë	νά γράψει
ne të shkruajmë	νά γράψομε
ju të shkruani	νά γράψετε
ata të shkruajnë	νά γράψουν

Παρατατικός, e pakryer

Unë të shkruaja	νά ἔγραφα
ti të shkruaje	νά ἔγραφες
ai të shkruante	νά ἔγραφε
ne të shkruanim	νά γράφαμε
ju të shkruanit	νά γράφατε
ata të shkruanin	νά ἔγραφαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë të kem shkruar	νά ἔχω γράψει (ἢ νά ἔχω γραμμένο)
ti të kesh »	νά ἔχεις »
ai të ketë »	νά ἔχει »
ne të kemi »	νά ἔχομε »
ju të keni »	νά ἔχετε »
ata të kenë »	νά ἔχουν »

Υπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë të kisha shkruar	νά εἶχα γράψει (ἢ νά εἶχα γραμμένο)
ti të kishe »	νά εἶχες »
ai të kishte »	νά εἶχε »
ne të kishim »	νά εἶχαμε »
ju të kishit »	νά εἶχατε »
ata të kishin »	νά εἶχαν »

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë do të shkruhem	θά γραφτώ
ti do të shkruhesh	θά γραφτείς
ai do të shkruhet	θά γραφτεί
ne do të shkruhemi	θά γραφτούμε
ju do të shkruheni	θά γραφτείτε
ata do të shkruhen	θά γραφτούν

Υποτακτική Mënyra lidhore

Ένεστώτας, e tashme

Unë të shkruhem	νά γράφομαι
ti të shkruhesh	νά γράφεις
ai të shkruhet	νά γράφεται
ne të shkruhemi	νά γραφόμαστε
ju të shkruheni	νά γράφεστε
ata të shkruhen	νά γράφονται

Παρατατικός, e pakryer

Unë të shkruhesha	νά γραφόμουν
ti të shkruheshe	νά γραφόσουν
ai të shkruhej	νά γραφόταν
ne të shkruheshim	νά γραφόμαστε
ju të shkruheshit	νά γραφόσαστε
ata të shkruheshin	νά γράφονταν

Παρακείμενος, e kryer

Unë të jem shkruar	νά έχω γραφτεί (ή νά είμαι γραμμένος)
ti të jesh »	νά έχεις »
ai të jetë »	νά έχει »
ne të jemi »	νά έχουμε »
ju të jeni »	νά έχετε »
ata të jenë »	νά έχουν »

Υπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë të isha shkruar	νά είχα γραφτεί (ή νά ήμουν γραμμένος)
ti të ishe »	νά είχες »
ai të ishte »	νά είχε »
ne të ishim »	νά είχαμε »
ju të ishit »	νά είχατε »
ata të ishin »	νά είχαν »

Εὐκτική Mënyra dëshirore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë shkrofsha	εἶδε νά γράφω
ti shkrofsh	» » γράφεις
ai shkroftë	» » γράφει
ne shkrofshim	» » γράφομε
ju shkrofshi	» » γράφετε
ata shkrofshin	» » γράφουν

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ἐνεστώτας, e tashme

shkruaj	γράφε (γράψε)
shkruani	γράφετε (γράψτε)

Μετοχή Pjesore

shkruar

Εύχτική Mënyra dëshirore

Ένεστώτας, e tashme

Unë u shkroftsha	είδε να γραφτώ
ti u shkroftsh	» » γραφτείς
ai u shkroftë	» » γραφτεί
ne u shkroftshim	» » γραφτούμε
ju u shkroftshi	» » γραφτείτε
ata u shkroftshin	» » γραφτούν

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ένεστώτας, e tashme

shkruhu	γράφου (γράψου)
shkruhuni	γράφεστε (γραφτείτε)

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΖΥΓΙΑ, ZGJEDHIMI I DYTË

lidh, δένω

Ἐνεργητική φωνή, trajta veprore

Ὅριστική Mënyra dëftore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	lidh	δένω
ti	lidh	δένεις
ai	lidh	δένει
ne	lidhim	δένομε
ju	lidhni	δένετε
ata	lidhin	δένουν

Παρατατικός, e pakryer

Unë	lidhja	ἔδενα
ti	lidhje	ἔδενες
ai	lidhte	ἔδενε
ne	lidhnim	δέναμε
ju	lidhnit	δένατε
ata	lidhnin	ἔδεναν

Ἄοριστος, e kryer e thjeshtë

Unë	lidha	ἔδεσα
ti	lidhe	ἔδεσες
ai	lidhi	ἔδεσε
ne	lidhëm	δέσαμε
ju	lidhët	δέσατε
ata	lidhën	ἔδεσαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë	kam	lidhur	ἔχω	δέσει	(ἢ ἔχω	δεμένο)
ti	ke	»	εἶ	χεις	δέσει	
ai	ka	»	ἔχει	»		
ne	kemi	»	ἔχομε	»		
ju	keni	»	ἔχετε	»		
ata	kanë	»	ἔχουν	»		

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΖΥΓΙΑ, ZGJEDHIMI I DYTË

lidhem, δένομαι

Παθητική φωνή, trajta pësore

Όριστική Mënyra dëftore

Ένεστώτας, e tashme

Unë lidhem	δένομαι
ti lidhe(sh)	δένεσαι
ai lidhet	δένεται
ne lidhemi	δενόμαστε
ju lidheni	δένεστε
ata lidhen	δένονται

Παρατατικός, e pakryer

Unë lidhesha	δενόμουν
ti lidheshe	δενόσουν
ai lidhej	δενόταν
ne lidheshim	δενόμασταν
ju lidheshit	δενόσασταν
ata lidheshin	δένονταν

Άόριστος, e kryer e thjeshtë

Unë u lidha	δέδηκα
ti u lidhe	δέδηκες
ai u lidh	δέδηκε
ne u lidhëm	δεδήκαμε
ju u lidhët	δεδήκατε
ata u lidhën	δέδηκαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë jam lidhur	έχω δεθεί (ή είμαι δεμένος)
ti je	έχεις δεθεί
ai është	έχει
ne jemi	έχουμε
ju jeni	έχετε
ata janë	έχουν

Ὑπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë	kisha	lidhur	είχα δέσει (ή είχα δεμένο)
ti	kishe	»	είχες δέσει
ai	kishte	»	είχε »
ne	kishim	»	είχαμε »
ju	kishit	»	είχατε »
ata	kishin	»	είχαν »

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë	do të lidh	θά δέσω (θά δένω)
ti	do të lidhësh	θά δέσεις
ai	do të lidhë	θά δέσει
ne	do të lidhim	θά δέσομε
ju	do të lidhni	θά δέσετε
ata	do të lidhin	θά δέσουν

Ὑποτακτική Mënyra lidhore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	të lidh	νά δένω
ti	të lidhësh	νά δένεις
ai	të lidhë	νά δένει
ne	të lidhim	νά δένομε
ju	të lidhni	νά δένετε
ata	të lidhin	νά δένουν

Παρατατικός, e pakryer

Unë	të lidhja	νά ἔδενα
ti	të lidhje	νά ἔδενες
ai	të lidhte	νά ἔδενε
ne	të lidhnim	νά δέναμε
ju	të lidhnit	νά δένατε
ata	të lidhnin	νά ἔδεναν

Παρακείμενος, e kryer

Unë	të kem lidhur	νά ἔχω δέσει (ή νά ἔχω δεμένο)
ti	të kesh	» νά ἔχεις δέσει
ai	të ketë	» νά ἔχει »
ne	të kemi	» νά ἔχομε »
ju	të keni	» νά ἔχετε »
ata	të kenë	» νά ἔχουν »

Ὑπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë isha lidhur		είχα δεθεῖ (ἢ ἤμουν δεμένος)
ti ishe	»	είχες »
ai ishte	»	είχε »
ne ishim	»	είχαμε »
ju ishit	»	είχατε »
ata ishin	»	είχαν »

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë do të lidhem	θά δεθῶ (θά δένομαι)
ti do të lidhesh	θά δεθεῖς
ai do të lidhet	θά δεθεῖ
ne do të lidhemi	θά δεθοῦμε
ju do të lidheni	θά δεθεῖτε
ata do të lidhen	θά δεθοῦν

Ὑποτακτική Mënyra lidhore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë të lidhem	νά δένομαι
ti të lidhesh	νά δένεσαι
ai të lidhet	νά δένεται
ne të lidhemi	νά δενόμαστε
ju të lidheni	νά δένεστε
ata të lidhen	νά δένονται

Παρατατικός, e pakryer

Unë të lidhesha	νά δενόμουν
ti të lidheshe	νά δενόσουν
ai të lidhej	νά δενόταν
ne të lidheshim	νά δενόμασθε
ju të lidheshit	νά δενόσαστε
ata të lidheshin	νά δένονταν

Παρακείμενος, e kryer

Unë të jem lidhur	νά ἔχω δεθεῖ (ἢ νά εἶμαι δεμένος)
ti të jesh	» νά ἔχεις δεθεῖ
ai të jetë	» νά ἔχει »
ne të jemi	» νά ἔχομε »
ju të jeni	» νά ἔχετε »
ata të jenë	» νά ἔχουν »

Ἵπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë	të kisha	lidhur	νά είχα	δέσει	(ή νά είχα δεμένο)
ti	të kishe	»	νά είχες	»	
ai	të kishte	»	νά είχε	»	
ne	të kishim	»	νά είχαμε	»	
ju	të kishit	»	νά είχατε	»	
ata	të kishin	»	νά είχαν	»	

Εὐκτική Mënyra dëshirore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	lidhëa	είδε	νά δένω.	(είδε	νά δέσω)
ti	lidhë	είδε	νά δένεις		
ai	lidhtë	είδε	νά δένει		
ne	lidhëim	είδε	νά δένομε		
ju	lidhëi	είδε	νά δένετε		
ata	lidhëin	είδε	νά δένουν		

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ἐνεστώτας, e tashme

lidh	δένε	(δέσε)
lidhni	δένετε	(δέστε)

Μετοχή, Pjesore

lidhur

Ὑπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë	të isha	lidhur	νά	είχα	δεδοί	(ή	νά	ήμουν	δεμένος)
ti	të ishe	»	νά	είχες	»				
ai	të ishte	»	νά	είχε	»				
ne	të ishim	»	νά	είχαμε	»				
ju	të ishit	»	νά	είχατε	»				
ata	të ishin	»	νά	είχαν	»				

Εὐκτική Mënyra dëshirore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë	u lidhça	είδε	νά	δεθῶ
ti	u lidhç	είδε	νά	δεθεῖς
ai	u lidhtë	είδε	νά	δεθεῖτ
ne	u lidhçim	είδε	νά	δεθοῦμε
ju	u lidhçi	είδε	νά	δεθεῖτε
ata	u lidhçin	είδε	νά	δεθοῦν

Προστακτική Mënyra urdhërore

Παρατατικός, e pakryer

lidhu	δένου (δέσου)
lidhuni	δένεστε (δεθεῖτε)

Folja: shes, πουλῶ

Ἐνεργητική φωνή, trajta veprore

Ὀριστική Mënyra dëftore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë shes	πουλῶ
ti shet	πουλάς
ai shet	πουλά (άει)
ne shesim	πουλοῦμε
ju shitni	πουλάτε
ata shesin	πουλοῦν

Παρατατικός, e pakryer

Unë shisja	πουλοῦσα
ti shisje	πουλοῦσες
ai shiste	πουλοῦσε
ne shitnim	πουλούσαμε
ju shitnit	πουλούσατε
ata shitnin	πουλοῦσαν

Ἀόριστος, e kryer e thjeshtë

Unë shita	πούλησα
ti shite	πούλησες
ai shiti	πούλησε
ne shitëm	πούλησαμε
ju shitët	πούλησατε
ata shitën	πούλησαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë kam shitur	ἔχω πουλήσει (ἢ ἔχω πουλημένο)
ti ke »	ἔχεις πουλήσει
ai ka »	ἔχει »
ne kemi »	ἔχομε »
ju keni »	ἔχετε »
ata kanë »	ἔχουν »

Ἑπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë kisha shitur	εἶχα πουλήσει (ἢ εἶχα πουλημένο)
ti kishe »	εἶχες πουλήσει
ai kishte »	εἶχε »
ne kishim »	εἶχαμε »
ju kishit »	εἶχατε »
ata kishin »	εἶχαν »

shitem, πουλιέμαι

Παθητική φωνή, trajta pësore

Όριστική Mënyra dëftore

Ένεστώτας, e tashme

Unë shitem	πουλιέμαι
ti shite (sh)	πουλιέσαι
ai shitet	πουλιέται
ne shitemi	πουλιούμαστε
ju shiteni	πουλιέστε
ata shiten	πουλιούνται

Παρατατικός, e pakryer

Unë shitesha	πουλιόμουν
ti shiteshe	πουλιόσουν
ai shitej	πουλιόταν
ne shiteshim	πουλιόμαστε
ju shiteshit	πουλιόσαστε
ata shiteshin	πουλιόνταν

Άόριστος, e kryer e thjeshtë

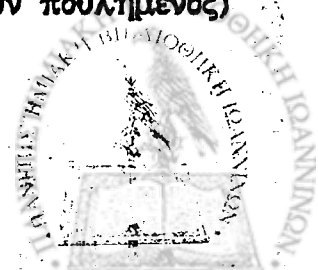
Unë u shita	πουλήθηκα
ti u shite	πουλήθηκες
ai u shit	πουλήθηκε
ne u shitëm	πουληθήκαμε
ju u shitët	πουληθήκατε
ata u shitën	πουλήθηκαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë jam shitur	έχω πουληθεί (ή ήμουν πουλημένος)
ti je »	έχεις πουληθεί
ai është »	έχει »
ne jemi »	έχομε »
ju jeni »	έχετε »
ata janë »	έχουν »

Υπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë isha shitur	είχα πουληθεί (ή ήμουν πουλημένος)
ti ishe »	είχες πουληθεί
ai ishte »	είχε »
ne ishim »	είχαμε »
ju ishit »	είχατε »
ata ishin »	είχαν »

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë do të shes	θά πουλήσω (θά πουλώ)
ti do të shesësh	θά πουλήσεις
ai do të shesë	θά πουλήσει
ne do të shesim	θά πουλήσομε
ju do të shitni	θά πουλήσετε
ata do të shesin	θά πουλήσουν

Υποτακτική Mënyra lidhore

Ένεστώτας, e tashme

Unë të shes	νά πουλώ
ti të shesësh	νά πουλάς
ai të shesë	νά πουλά
ne të shesim	νά πουλοῦμε
ju të shitni	νά πουλάτε
ata të shesin	νά πουλοῦν

Παρατατικός, e pakryer

Unë të shisja	νά πουλοῦσα
ti të shisje	νά πουλοῦσες
ai të shiste	νά πουλοῦσε
në të shitnim	νά πουλούσαμε
ju të shitnit	νά πουλούσατε
ata të shitnin	νά πουλοῦσαν

Παρακείμενος, e kryer

Unë të kem shitur	νά ἔχω πουλήσει (ἢ νά ἔχω πουλημένο)
ti të kesh	» νά ἔχεις πουλήσει
ai të ketë	» νά ἔχει »
ne të kemi	» νά ἔχομε »
ju të keni	» νά ἔχετε »
ata të kenë	» νά ἔχουν »

Υπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë të kisha shitur	νά εἶχα πουλήσει (ἢ νά εἶχα πουλημένο)
ti të kishe	» νά εἶχες πουλήσει
ai të kishte	» νά εἶχε »
ne të kishim	» νά εἶχαμε »
ju të kishit	» νά εἶχατε »
ata të kishin	» νά εἶχαν »

Μέλλοντας, e ardhshme

Unë do të shitem	θά πουληθῶ (θά πουλιέμαι)
ti do të shitesh	θά πουληθεῖς
ai do të shitet	θά πουληθεῖ
ne do të shitemi	θά πουληθοῦμε
ju do të shiteni	θά πουληθεῖτε
ata do të shiten	θά πουληθοῦν

Ὑποτακτική Mënyra lidhore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë të shitem	νά πουλιέμαι
ti të shitesh	νά πουλιέσαι
ai të shitet	νά πουλιέται
ne të shitemi	νά πουλιόμαστε
ju të shiteni	νά πουλιέστε
ata të shiten	νά πουλιούνται

παρατατικός, e pakryer

Unë të shitesha	νά πουλιόμουν
ti të shiteshe	νά πουλιόσουν
ai të shitej	νά πουλιόταν
ne të shiteshim	νά πουλιόμαστε
ju të shiteshit	νά πουλιόσαστε
ata të shiteshin	νά πουλιόνταν

Παρακείμενος, e kryer

Unë të jem shitur	νά ἔχω πουληθεῖ (ἢ νά εἶμαι πουλημένος)
ti të jesh	» νά ἔχεις πουληθεῖ
ai të jetë	» νά ἔχει »
ne të jemi	» νά ἔχομε »
ju të jeni	» νά ἔχετε »
ata të jenë	» νά ἔχουν »

Ὑπερσυντέλικος, e kryer e plotë

Unë të isha shitur	νά εἶχα πουληθεῖ (ἢ νά ἦμουν πουλημένος)
ti të ishe	» νά εἶχες πουληθεῖ
ai të ishte	» νά εἶχε »
ne të ishim	» νά εἶχαμε »
ju të ishit	» νά εἶχατε »
ata të ishin	» νά εἶχαν »

Εύκτική Mënyra dëshirore

Ένεστώτας, e tashme

Unë	shitsha	είδε	νά	πουλῶ
ti	shitsh	είδε	νά	πουλᾶς
ai	shittë	είδε	νά	πουλᾶ
ne	shitshim	είδε	νά	πουλοῦμε
ju	shitshi	είδε	νά	πουλᾶτε
ata	shitshin	είδε	νά	πουλοῦν

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ένεστώτας, e tashme

shit	πούλα
shitni	πουλᾶτε

Μετοχή, Pjesore

shitur

Εὐκτική Mënyra dëshirore

Ἐνεστώτας, e tashme

Unë u shitsha	εἶδε νά πουλιέμαι
ti u shitsh	εἶδε νά πουλιέσαι
ai u shittë	εἶδε νά πουλιέται
ne u shitshim	εἶδε νά πουλιούμαστε
ju u shitshi	εἶδε νά πουλιέστε
ata u shitshin	εἶδε νά πουλιοῦνται

Προστακτική Mënyra urdhërore

Ἐνεστώτας, e tashme

shitu	πουλήσου
shituni	πουληθεῖτε

ΑΝΩΜΑΛΑ ΡΗΜΑΤΑ

FOLJE TË PARREGULLTA

1) bëj, κάνω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
běj	bėja	bëra	bërë
bën	bëje	bëre	
bën	bënte	bëri	
bëjmë	bënim	bëmë	
bëni	bënit	bëtë	
bëjnë	bënin	bënë	

2) bie, φέρνω, φέρω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
bie	bija	prura	prurë
bie	bije	prure	
bie	binte	pruri	
biem	binim	prumë	
bini	binit	prutë	
bien	binin	prunë	

3) bie, πέφτω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
bie	bija	rashë	rënë
bie	bije	re	
bie	binte	ra	
biem	binim	ramë	
bini	binit	ratë	
bien	binin	ranë	

4) bërtas, φωνάζω.

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
bërtas	bërtisja	bërtita	bërtitur
bërtet	bërtisje	bërtite	
bërtet	bërtiste	bërtiti	
bërtasim	bërtisnim	bërtitëm	
bërtisni	bërtisnit	bërtitët	
bërtasin	bërtisnin	bërtitën	

5) dal, βγαίνω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
dal	dilja	dola	dalë
del	dilje	dole	
del	dilte	doli	
dalim	dilnim	dolëm (dualëm)	
delni	dilnit	dolët (dualët)	
dalin	dilnin	dolën (dualën)	

6) di, ξέρω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
di	dija	dita	ditur
di	dije	dite	
di	dinte	diti	
dimë	dinim	ditëm	
dini	dinit	ditët	
dinë	dinin	ditën	

7) dua, θέλω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άριστος	Μετοχή
dua	doja	desha	dashur
do	doje	deshe	
do	donte	deshi	
duam	donim	deshëm	
doni	donit	deshët	
duan	donin	deshën	

8) flas, όμιλώ, μιλώ, μιλάω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άριστος	Μετοχή
flas	flisja	fola	folur
flet	flisje	fole	
flet	fliste	foli	
flasim	flisnim	folëm	
flisni (flitni)	flisnit	folët	
flasin	flisnin	folën	

9) fle, κοιμούμαι

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άριστος	Μετοχή
fle	flija	fjeta	fjetur
fle	flije	fjete	
fle	flinte	fjeti	
flemë	flinim	fjetëm	
flini	flinit	fjetët	
flenë	flinin	fjetën	

10) ha, τρώω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άριστος	Μετοχή
ha	haja	hëngra	ngrënë
ha	haje	hëngre	
ha	hante	hëngri	
hamë	hanim	hëngrëm	
hani	hanit	hëngrët	
hanë	hanin	hëngrën	

11) jap, δίνω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
jap	jepja	dhashë	dhënë
jep	jepje	dhe	
jep	jepje	dha	
japim	jepnim	dhamë	
jipni	jepnit	dhatë	
japin	jepnin	dhanë	

12) lë, αφήνω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
lë	lija	lashë	lënë
lë	lije	le	
lë	linte	la	
lëmë	linim	lamë	
lini	linit	latë	
lënë	linin	lanë	

13) loz, παίζω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
loz	lozja	lojta	lojtur
lot	lozje	lojte	
lot	lozte	lojti	
lozim	loznim	lojtëm	
lozni	loznit	lojtët	
lozin	loznin	lojtën	

14) marr, παίρνω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
marr	merrja	mora	marrë
merr	merrje	more	
merr	merrte	mori	
marrim	merrnim	morëm (muarëm)	
mirrni (merrni)	merrnit	morët (muarët)	
marrin	merrnin	morën (muarën)	

15) njoh, γνωρίζω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
njoh	njihja	njoha	njohur
njuh	njihje	njohë	
njuh	njihthe	njohu	
njohim	njihnim	njohëm	
njihni	njihnit	njohët	
njohin	njihnin	njohën	

16) pi, πίνω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
pi	pija	piva	pirë
pi	pije	pive	
pi	pinte	piu	
pimë	pinim	pimë	
pini	pinit	pitë	
pinë	pinin	pinë	

17) pres, περιμένω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
pres	prisja	prita	pritur
pret	prisje	prite	
pret	priste	priti	
presim	prisnim	pritëm	
prisni	prisnit	pritët	
presin	prisnin	pritën	

18) pres, κόπτω, κόβω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
pres	prisja	preva	preërë
pret	prisje	preve	
pret	priste	preu	
presim	prisnim	premë	
prisni	prisnit	pretë	
presin	prisnin	prenë	

19) rri, κάθομαι

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
rri	rrija	ndenja	ndenj ^r ur
rri	rrije	ndenje	
rri	rrinte	ndenji	
rrimë	rrinim	ndenjëm	
rrini	rrinit	ndenjët	
rrinë	rrinin	ndenjën	

20) shoh, βλέπω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
shoh	shihja	pashë	parë
sheh	shihje	pe	
sheh	shihte	pa	
shohim	shihnim	pamë	
shihni	shihnit	patë	
shohin	shihnin	panë	

21) shpie, πηγαίνω κάτι

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
shpie	shpija	shpura	shpurë shpënë
shpie	shpije	shpure	
shpie	shpinte	shpuri	
shpiem	shpinim	shpumë	
shpini	shpinit	shputë	
shpien	shpinin	shpunë	

22) them, λέγω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άόριστος	Μετοχή
them	thoshja	thashë	thënë
thua	thoshje	the	
thotë	thoshte	tha	
themi	thoshim (thonim)	thamë	
thoni	thosit (thonit)	thatë	
thonë	thoshin (thonin)	thanë	

23) vdes, πεδάλω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
vdes	vdisja	vdiqa	vdekur
vdes	vdisje	vdiqe	
vdes	vdiste	vdiq	
vdesim	vdisnim	vdiqëm	
vdisni	vdisnit	vdiqët	
vdesin	vdisnin	vdiqën	

24) vete, πηγαίνω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
vete	veja	vajta	vajtur
vete	veje	vajte	
vete	vente	vajti	
vemi	venim	vajtëm	
veni	venit	vajtët	
venë	venin	vajtën	

25) vë, βάζω, βάνω, θέτω

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
vë	vija	vura	vënë
vë	vije	vure	
vë	vinte	vuri	
vëmë	vinim	vumë	
vini	vinit	lutë	
vënë	vinin	vunë	

26) vij, έρχομαι

Ἐνεστώτας	Παρατατικός	Ἀόριστος	Μετοχή
vij	vija	erdha	ardhur
vjen	vije	erdhe	
vjen	vinte	erdhi	
vijmë	vinim	erdhëm	
vini	vinit	erdhët	
vijnë	vinin	erdhën	

27) vras, σκοτώνω, φονεύω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άριστος	Μετοχή
vras	vrjsja	vraŋa	vrað
vret	vrjsje	vraŋe	
vret	vrjsie	vraŋi	
vrasim	vrjsnim	vraŋə	
vrjsni (vritni)	vrjsnit	vrað	
vrasin	vrjsnin	vraŋə	

28) zē, πιάνω

Ένεστώτας	Παρατατικός	Άριστος	Μετοχή
zē	zija	zura	zənə
zē	zije	zure	
zē	zinte	zuri	
zēmə	zinim	zumə	
zini	zinit	zutə	
zənə	zinin	zunə	

ΤΕΛΟΣ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Στή σελίδα 508 στή λέξη SEATO αντί 'Οργανισμός Συμφώνου Κέντρου (Σύμφωνο Βαγδάτης) διαβάστε: ('Οργανισμός Συμφώνου Νοτιοανατολικής 'Ασίας).

Στή σελίδα 508 στή λέξη SENTO αντί ('Οργανισμός Νοτιοανατολικής 'Ασίας) διαβάστε: 'Οργανισμός Συμφώνου Κέντρου (Σύμφωνο Βαγδάτης).

